

အင်္ဂုတ္တရနိကာယဋ္ဌကထာယ၊ ဗုဒ္ဓကောသလိနိပါတေနိ

အတ္ထဝတ္ထနာမူတော

ဘဒ္ဒသမ္ဘရိပုတ္တဇေယျေန ကတော

သာရေတ္ထမဇ္ဈိ၊ သာ နာမ

အင်္ဂုတ္တရနိကာ

(ဗုဒ္ဓိဇယော ဘာဂေါ)

ဗုဒ္ဓဇေယျ ဗုဒ္ဓသမ္ဘာသနသိတိယာ
ဗုဒ္ဓဇယန္တလဇယ ဗုဒ္ဓါနိကာ

ဗုဒ္ဓဇယ ၂၅၀၅

ဗုဒ္ဓဇယ ၁၁၂၀

၁၅၆၆

၃၆၆

အင်္ဂုတ္တရနိကာယဋ္ဌကထာယ ဘုဒ္ဓကောသလိကနိပါတ်

အတ္ထဝတ္ထနာမာ

ဘဒ္ဒန္တသာရိပုတ္တတ္ထရေန ကတ

သာရတ္ထမဇ္ဈိသာ နာမ

အင်္ဂုတ္တရနိကာ

(ဘုဒ္ဓကောသလိကနိပါတ်)

ကမ္ဘာ့ဗုဒ္ဓတက္ကသိုလ်
စာကြည့်တိုက်
ကမ္ဘာအေး

ဗုဒ္ဓရဋ္ဌေ ဗုဒ္ဓသာသနာသိတိယာ
ဗုဒ္ဓဏယန္တရဏယေ ဗုဒ္ဓါနိကာ

အင်္ဂုတ္တရနိကာယ

ဒုတိယဘာဂ

မာတိကာ

ပိဋက

ဒုကနိပါတ

၁-ပဌမပဏ္ဏာသက ၁-ကမ္မကာရဏဝဂ္ဂ

၁-ဝဇ္ဇသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၁
၂-ပဓာနသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၂
၃-တပနိယသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၃
၅-ဥပညာတသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၄
၆-သညောဇနသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၄
၇-ကဏ္ဍသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၅
၈-သုက္ကသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၆
၉-စရိယသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၈
၁၀-ဝဿူပနာယိကသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၉
၂-အဓိကရဏဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ			၉
၃-ဗာလဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ			၂၆
၄-သမဓိတ္တဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ			၂၈
၅-ပရိသဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ			၃၉

၂-ဒုတိယပဏ္ဏာသက

(၆) ၁-ပုဂ္ဂလဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ			၄၅
(၇) ၂-သုခဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ			၄၆
(၈) ၃-သနိမိတ္တဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ			၄၈
(၉) ၄-ဓမ္မဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ			၄၈
(၁၀) ၅-ဗာလဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ			၅၀

အံ-၌ ၂-က—န-ဗ-ဆ

[၁]

အင်္ဂုတ္တိုရဋီကာ ဒုတိယဘာဂ

မာတိကာ

ပိဋက

၃-တတိယပဏ္ဏာသက

(၁၁) ၁-အာသာဒုပ္ပဇဟဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ			၅၅
(၁၂) ၂-အာယာဓနဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ			၅၇
(၁၃) ၃-ဒါနဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ			၅၈
(၁၄) ၄-သန္တာရဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ			၅၈
(၁၅) ၅-သမာပတ္တိဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ			၅၉
၁-ကောဓပေယျာလ			၆၅
၂-အကုသလပေယျာလ			၆၆
၃-ဝိနယပေယျာလ			၆၆

'တိကနိပါတ

၁-ပဌမပဏ္ဏာသက ၁-မာလဝဂ္ဂ

၁-ဘယသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၇၅
၂-လက္ခဏသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၇၅
၃-၄-စိန္တိသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ			၇၆
၅-၁၀-အယောနိသောသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ			၇၆

၂-ရထကာရဝဂ္ဂ

၁-ဗြတသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၇၇
၂-သာရဏီယသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၇၈
၃-အာသံသသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၇၈
၄-စက္ကဝတ္တိသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၈၁
၅-သစေတနသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၈၃
၆-အပဏ္ဏကသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၈၄
၇-အတ္တဗျာဗာဓသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၈၈
၈-ဒေဝလောကသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၈၈
၉-ပဌမပါပဏိကသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၈၈
၁၀-ဒုတိယပါပဏိကသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၈၉

အင်္ဂုတ္တရနိကာယ ဒုတိယဘာဂ

[၈]

မာတိကာ

ပိုဒ်

၃-ပုဂ္ဂလဝဂ္ဂ

၁-သမိဗ္ဗသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၉၀
၂-ဂိလာနသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၉၀
၃-သင်္ခါရသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၉၁
၄-ဗဟုကာရသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၉၂
၅-ဝဇီရူပမသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၉၂
၆-သေဝိတဗ္ဗသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၉၃
၇-ဇိရုတ္တိတဗ္ဗသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၉၄
၈-ဂူထဘာဏီသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၉၄
၉-အန္ဓသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၉၅
၁၀-အဝကုဇသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၉၆

၄-ဒေဝဂူတဝဂ္ဂ

၁-သဗြဟ္မကသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၉၇
၂-အာနန္ဒသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၉၈
၃-သာရိပုတ္တသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၉၉
၄-နိဒါနသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၁၀၀
၅-ဟတ္ထကသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၁၁၀
၆-ဒေဝဒူတသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၁၁၁
၇-စတုမဟာရာဇသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၁၁၇
၉-သုဒ္ဓမ္မာလသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၁၁၈
၁၀-အာမိပတေယျသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၁၂၀

၅-ဂစ္ဆဝဂ္ဂ

၁-သမ္ဗုဒ္ဓိဘာဝသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၁၂၁
၂-တိဋ္ဌာနသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၁၂၁
၃-အတ္တဝသသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၁၂၂
၄-ကထာပဝတ္ထိသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၁၂၃

[ဆ]

အင်္ဂုတ္တရနိကာ ခုတိယဘာဂ

မာတိကာ			ပိဋက
၅-ပဏ္ဍိတသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၁၂၃
၆-သီလဝန္တသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၁၂၄
၇-သင်္ခတလက္ခဏသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၁၂၄
၈-အသင်္ခတလက္ခဏသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၁၂၅
၉-ပဗ္ဗတရာဇသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၁၂၅
၁၀-အာတပ္ပကရဏီယသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၁၂၅
၁၁-မဟာစောရသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၁၂၆

၂-ခုတိယပဏ္ဏာသက

(၆) ၁-မြာဟုဏဝဂ္ဂ

၁-ပဌမဒွေမြာဟုဏသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၁၂၇
၂-ခုတိယဒွေမြာဟုဏသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၁၂၇
၃-အညတရမြာဟုဏသုတ္တဝါဒိဝဏ္ဏနာ			၁၂၈
၅-နိဗ္ဗုတသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၁၂၈
၆-ပလောကသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၁၂၈
၇-ဝစ္ဆဂေါတ္တသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၁၂၉
၈-တိကဏ္ဍသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၁၃၀
၉-ဇာဏုဿာဏိသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၁၃၈
၁၀-သင်္ဂါရဝသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၁၃၈

(၇) ၂-မဟာဝဂ္ဂ

၁-တိတ္ထာယတနသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၁၄၂
၂-ဘယသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၁၄၉
၃-ဝေနာဂပုရသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၁၅၀
၄-သရဘသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၁၆၀
၅-ကေသမုတ္တိသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၁၆၅
၆-သာဠသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၁၆၇
၇-ကထာဝတ္ထုသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၁၆၇

မာတိကာ			ပိုဒ်
၈-အညတိတ္ထိယသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၁၆၉
၉-အကုသလမူလသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၁၇၀
၁၀-ဥပေါသထသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၁၇၂

(၈) ၃-အာနန္ဒဝဂ္ဂ

၁-ဆန္ဒသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၁၈၀
၂-အာဇီဝကသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၁၈၁
၃-မဟာနာမသက္ကသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၁၈၁
၄-နိဂဏ္ဌသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၁၈၁
၅-နိဝေသကသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၁၈၂
၆-ပဌမဘဝသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ			၁၈၃
၈-သီလဗ္ဗတသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၁၈၃
၉-ဂန္ဓဇာတသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၁၈၃
၁၀-စူဠနိကာသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၁၈၃

(၉) ၄-သမဏဝဂ္ဂ

၁-သမဏသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ			၁၈၅
၆-ပဌမသိက္ခာသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၁၈၆
၇-ဒုတိယသိက္ခာသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ			၁၈၈
၁၁-သင်္ကဝါသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၁၉၁

(၁၀) ၅-လောဏကပလ္လဝဂ္ဂ

၁-အစ္စာယိကသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၁၉၂
၂-ပဝိဝေကသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၁၉၂
၃-သရဒသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၁၉၃
၄-ပရိသာသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၁၉၃
၅-ပဌမအာဇာနိယသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ			၁၉၅
၈-ပေါတ္တကသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၁၉၆
၉-လောဏကပလ္လသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၁၉၇

မာတိကာ			ပိဋက
၁၀-ပိသုခောဝကသုတ္တဝါနာ			၁၉၈
၁၁-နိမိတ္တသုတ္တဝါနာ			၂၀၁

၃-တတိယပဏ္ဏာသက

(၁၁) ၁-သမ္ဘောဓဝဂ္ဂ

၁-ပုဗ္ဗေဝသမ္ဘောဓသုတ္တဝါနာ			၂၀၂
၄-သမဏဗြာဟ္မဏသုတ္တဝါနာ			၂၀၃
၁၀-ဒုတိယနိဒါနသုတ္တဝါနာ			၂၀၃

(၁၂) ၂-အာပါယိကဝဂ္ဂ

၁-အာပါယိကသုတ္တဝါနာ			၂၀၃
၂-ဒုလ္လဘသုတ္တဝါနာ			၂၀၄
၃-အပ္ပမေယျသုတ္တဝါနာ			၂၀၄
၄-အာနေဇ္ဇသုတ္တဝါနာ			၂၀၅
၅-ဝိပတ္တိသမ္ဘဝါသုတ္တဝါနာ			၂၀၆
၆-အပဏ္ဏကသုတ္တဝါနာ			၂၀၇
၈-ပဌမသောစေယျသုတ္တဝါနာ			၂၀၇
၉-ဒုတိယသောစေယျသုတ္တဝါနာ			၂၀၇
၁၀-မောနေယျသုတ္တဝါနာ			၂၀၇

(၁၃) ၃-ကုသိနာရဝဂ္ဂ

၁-ကုသိနာရသုတ္တဝါနာ			၂၀၉
၃-ဂေါတမကစေတိယသုတ္တဝါနာ			၂၀၉
၄-ဘရဏ္ဍကလာမသုတ္တဝါနာ			၂၁၁
၅-ဟတ္ထကသုတ္တဝါနာ			၂၁၂
၆-ကဋ္ဌာဝိယသုတ္တဝါနာ			၂၁၄
၈-ဒုတိယအနုရုဒ္ဓသုတ္တဝါနာ			၂၁၅

မာတိကာ

ပိဋက

၉-ပဋိစ္စသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၂၁၅
၁၀-လောသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၂၁၅

(၁၄) ၄-ယောဓာဇီဝဝဂ္ဂ

၁-ယောဓာဇီဝသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၂၁၆
၂-ပရိသာသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၂၁၆
၄-ဥပ္ပါဒါသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၂၁၇
၅-ကေသကမ္မလသုတ္တဝါဒိဝဏ္ဏနာ			၂၁၈
၁၀-ပဌမမောရနိဝါပသုတ္တဝါဒိဝဏ္ဏနာ			၂၁၈
(၁၆) ၆-အလောကဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ			၂၁၉
ပေယျာလဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ			၂၂၀

ဓမ္မနိပါတ

၁-ပဌမပဏ္ဏာသက ၁-ဘဏ္ဍဂါမဝဂ္ဂ

၁-အနုဗုဒ္ဓသုတ္တဝါဒိဝဏ္ဏနာ			၂၂၁
၃-ပဌမခေတသုတ္တဝါဒိဝဏ္ဏနာ			၂၂၂
၅-အနုသောတသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၂၂၂
၆-အပ္ပဿုတသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၂၂၃
၇-သောဘနသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၂၂၅
၈-ဝေသာရဇ္ဇသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၂၂၆
၉-တဏှုပ္ပါဒသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၂၂၈
၁၀-ယောဂသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၂၂၉

၂-စရဝဂ္ဂ

၁-စရသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၂၃၁
၂-သီလသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၂၃၃
၃-ပဓာနသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၂၃၈
၄-သံဝရသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၂၃၈

မာတိကာ			ပိုဒ်
၅-ပညတ္တိသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၂၃၉
၆-သောဓုဗ္ဗသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၂၄၁
၇-ပဌမအဂတိသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၂၄၁
၃-ဥရုဇေလဝဂ္ဂ			
၁-ပဌမဥရုဇေလသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၂၄၂
၂-ဒုတိယဥရုဇေလသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၂၄၅
၃-လောကသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၂၄၉
၄-ကာဠကရာဓသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၂၅၃
၅-ဗြဟ္မစရိယသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၂၅၅
၆-ကုဟသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၂၆၁
၇-သန္တုဋ္ဌိသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၂၆၂
၈-အရိယဝံသသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၂၆၄
၉-ဓမ္မပဒသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၂၇၇
၁၀-ပရိဗ္ဗာဇကသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၂၇၇
၄-စက္ကဝဂ္ဂ			
၁-စက္ကသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၂၈၀
၂-သင်္ဂဟသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၂၈၀
၃-သီဟသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၂၈၂
၄-အဂ္ဂပဿဒသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၂၈၅
၅-ဝဿကာရသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၂၉၁
၆-ဒေါဏသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၂၉၁
၇-အပရိဟာနိယသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၂၉၃
၈-ပတိလိနသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၂၉၄
၉-ဥဇ္ဇယသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၂၉၇
၁၀-ဥဒါယိသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၂၉၉

မာတိကာ

ပိဋက

၅-ရေဟိတသမ္ပန္န

၁-သမာဓိဘာဝနာသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၂၉၉
၂-ပဉ္စဗျာကရဏသုတ္တဝါဒဝဏ္ဏနာ			၃၀၁
၅-ရေဟိတသသုတ္တဝါဒဝဏ္ဏနာ			၃၀၂
၇-သုဝိဇ္ဇာသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၃၀၃
၈-ဝိသာခသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၃၀၃
၉-ဝိပလ္လာသသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၃၀၄
၁၀-ဥပတ္တိလေသသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၃၀၅

၂-ဒုတိယပဏ္ဏာသက

(၆) ၁-ပုညာဘိသန္တဝဂ္ဂ

၁-ပဌမပုညာဘိသန္တသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၃၀၆
၂-ဒုတိယပုညာဘိသန္တသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၃၀၆
၃-ပဌမသံဝါသသုတ္တဝါဒဝဏ္ဏနာ			၃၀၆
၅-သမဇီဝိသုတ္တဝါဒဝဏ္ဏနာ			၃၀၈
၇-သုပ္ပဝါသာသုတ္တဝါဒဝဏ္ဏနာ			၃၀၈

(၇) ၂-ပတ္တကမ္မဝဂ္ဂ

၁-ပတ္တကမ္မသုတ္တဝါဒဝဏ္ဏနာ			၃၀၈
၅-ရူပသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၃၀၉
၇-အဟိရာဇသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၃၁၁
၈-ဒေဝဒတ္တသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၃၁၂
၉-ပဓာနသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၃၁၂
၁၀-အဓမ္မိကသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၃၁၂

(၈) ၃-အပဏ္ဏကဝဂ္ဂ

၁-ပဓာနသုတ္တဝါဒဝဏ္ဏနာ			၃၁၃
၃-သပ္ပုရိသသုတ္တဝါဒဝဏ္ဏနာ			၃၁၄

မာတိကာ			ပိုဒ်
၆-ကုသိန်နာရသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၃၁၄
၇-အစိန္တေယျသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၃၁၅
၈-ဒက္ခိဏသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၃၁၅
၉-ဝဏီဇ္ဇသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၃၁၆
(၉) ၄-မဇ္ဇလဝဂ္ဂ			
၁-၅-ပါဏာတိပါတသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ			၃၁၆
၇-ပုတ္တသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၃၁၇
၈-သံယောဇနသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ			၃၁၉
(၁၀) ၅-အသုရဝဂ္ဂ			
၁-အသုရသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ			၃၁၉
၃-ခုတိယသမာဓိသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၃၂၀
၄-တတိယသမာဓိသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၃၂၀
၅-ဆဝါလာတသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ			၃၂၀
၇-ခိပ္ပနိသန္တိသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ			၃၂၁
၃-တတိယပဏ္ဏာသက			
(၁၁) ၁-ဝလဟကဝဂ္ဂ			
၁-၂-ဝလဟကသုတ္တဒ္ဒယဝဏ္ဏနာ			၃၂၂
၃-ကုမ္ဘသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၃၂၃
၄-ဥဒကရဟဒသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၃၂၃
၅-အဗ္ဗသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ			၃၂၃
၇-မုသိကသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၃၂၄
၈-ဗလီဗဒ္ဒသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၃၂၄
၉-ရုက္ခသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၃၂၄
၁၀-အာသီဝိသသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၃၂၅

မာတိကာ

ပိဋက

(၁၂) ၂-ကေသီဝဂ္ဂ

၁-ကေသီသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ			၃၂၅
ဂ-သံဝေဇနီယသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ			၃၂၆

(၁၃) ၃-ဘယဝဂ္ဂ

၁-အတ္တာနုဝါဒသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၃၂၆
၂-ဗြိမိဘယသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၃၂၆
၃-ပဌမနာနာကရဏသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၃၂၈
၄-ဒုတိယနာနာကရဏသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၃၃၀
၇-ပဌမတထာဂတအစ္စရိယသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၃၃၁
ဂ-ဒုတိယတထာဂတအစ္စရိယသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၃၃၂
၉-အာနန္ဒအစ္စရိယသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၃၃၃

(၁၄) ၄-ဗုဒ္ဓလဝဂ္ဂ

၁-သံယောဇနသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၃၃၃
၂-ပဋိဘာနသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၃၃၄
၃-ဥဿိတညသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၃၃၄
၅-သာဝဇ္ဇသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၃၃၅
၉-ဓမ္မကထိကသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၃၃၆

(၁၅) ၅-အာဘာဝဂ္ဂ

၁-အာဘာသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၃၃၆
၇-ဒုတိယကာလသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၃၃၆

၄-စတုတ္ထပဏ္ဏာသက

(၁၆) ၁-ဣန္ဒြိယဝဂ္ဂ

၁-ဣန္ဒြိယသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၃၃၇
၆-ကပ္ပသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၃၃၇

မာတိကာ			ပိုဒ်
၉-ဘိက္ခုနီသုတ္တန်			၃၃၀
၁၀-သုဂတဝိနယသုတ္တန်			၃၃၀

(၁၇) ၂-ပဋိပဒါဝဂ္ဂ

၁-သံဝိတ္တသုတ္တန်			၃၃၉
၂-ဝိတ္တရာသုတ္တန်			၃၄၀
၃-အသုဘသုတ္တန်			၃၄၀
၄-ပဌမခမသုတ္တန်			၃၄၂
၇-မဟာမောဂ္ဂလ္လာနသုတ္တန်			၃၄၂
၉-သဿါရသုတ္တန်			၃၄၃
၁၀-ယုဂနဋ္ဌသုတ္တန်			၃၄၄

(၁၈) ၃-သန္ဓေတနိယဝဂ္ဂ

၁-စေတနာသုတ္တန်			၃၄၅
၂-ဝိဘတ္တိသုတ္တန်			၃၄၇
၃-မဟာကောဠိကသုတ္တန်			၃၅၁
၅-ဥပဝါဏသုတ္တန်			၃၅၁
၇-ရာဟုလသုတ္တန်			၃၅၁
၈-ဇမ္ဗာလီသုတ္တန်			၃၅၂
၉-နိဗ္ဗာနသုတ္တန်			၃၅၃
၁၀-မဟာပဒေသသုတ္တန်			၃၅၄

(၁၉) ၄-ဗြာဟ္မဏဝဂ္ဂ

၁-ယောဓာဇီဝသုတ္တန်			၃၅၇
၄-အဘယသုတ္တန်			၃၅၇
၅-ဗြာဟ္မဏသစ္စသုတ္တန်			၃၅၈
၆-ဥဗ္ဗုဂ္ဂသုတ္တန်			၃၅၉
၇-ဝဿကာရသုတ္တန်			၃၅၉
၈-ဥပကသုတ္တန်			၃၆၀

မာတိကာ			ပိုဒ်
၉-သန္တိကရဏီယသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၃၆၁
၁၀-ဥပေါသထသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၃၆၁

(၂၀) ၅-မဟာဝဂ္ဂ

၁-သောတာနဂတသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၃၆၁
၂-ဌာနသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၃၆၂
၃-ဘဒ္ဒိယသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၃၆၄
၄-သာမုဂိယသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၃၆၄
၅-ဝပ္ပသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၃၆၄
၆-သာဠသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၃၆၆
၇-မလ္လိကာဒေဝီသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၃၆၈
၈-အတ္တန္တပသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၃၆၉
၉-တဏှာသုတ္တဝါဒိဝဏ္ဏနာ			၃၇၂

၅-ပစ္ဆိမပဏ္ဏာသက

(၂၁) ၁-သမ္ပုရိသဝဂ္ဂ

၁-သိက္ခာပဒသုတ္တဝါဒိဝဏ္ဏနာ			၃၈၆
(၂၃) ၃-ဒုစ္စရိတဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ			၃၈၆

(၂၄) ၄-ကမ္မဝဂ္ဂ

၁-သံခိတ္တသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၃၈၇
၂-ဝိတ္ထာရသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၃၈၈
၃-သောဏကာယနသုတ္တဝါဒိဝဏ္ဏနာ			၃၈၈
၁၀-သမဏသုတ္တဝါဒိဝဏ္ဏနာ			၃၈၉

(၂၅) ၅-အာပတ္တိဘယဝဂ္ဂ

၁-သံသဘောဒကသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၃၉၃
၂-အာပတ္တိဘယသုတ္တဝါဒိဝဏ္ဏနာ			၃၉၃

[၁]

အင်္ဂုတ္တရဋီကာ ဒုတိယဘာဂ

မာတိကာ			ပိဋက
၄-သေယျာသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ			၃၉၄
၈-ပဌမဝေါဟာရသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ			၃၉၅

(၂၆) ၆-အဘိညာဝဂ္ဂ

၁-အဘိညာသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ			၃၉၅
၄-မာလုကျပုတ္တသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ			၃၉၆

အင်္ဂုတ္တရဋီကာယ ဒုတိယဘာဂ

မာတိကာ နိဋ္ဌိတာ။

သုတ္တန်ပိဋက
ဒုကနိပါတ်

အင်္ဂုတ္တရပိဋက

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

ဒုကနိပါတ်

၁-ပဌမပဏ္ဏာသက

၁-ကမ္မကာရဏဝဂ္ဂ ၁-ဝဇ္ဇသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁။ ဒုကနိပါတဿ ပဌမေ ပဟာရသာဓနတ္ထန္တိ ဒဏ္ဍပုဟာရဿ သုခသိဋ္ဌိ-
အတ္ထံ။ ကဋ္ဌိတော နိဗ္ဗတ္တံ ကဋ္ဌိယံ၊ အာရနာလံ၊ ယံ ဗိလင်္ဂန္တိပိ ဝုဇ္ဇတိ၊ တံ ယတ္ထ
သိဇ္ဇတိ၊ သာ ကဋ္ဌိယဉာဏလိကာ ဗိလင်္ဂထာလိကာ၊ တံသဒိသံ ကာရဏံ
ဗိလင်္ဂထာလိကံ။ သီသကဋ္ဌာဟံ ဥပ္ပါဓေတွာတိ အယောဂုဠပ္ပဝေသပ္ပမာဏံ
ဆိဒ္ဓံ ကတွာ။ သင်္ခမုဏ္ဍကမ္မကာရဏန္တိ သင်္ခံ ဝိယ မုဏ္ဍကရဏံ ကမ္မကာရဏံ။
ရာဟုမုခကမ္မကာရဏန္တိ ရာဟုမုခဂတသုရိယသဒိသကမ္မကာရဏံ။

ဇောတိမာလိကန္တိ ဇောတိမာလဝန္တံ ကမ္မကာရဏံ။ ဟတ္ထပဇ္ဇောတိကန္တိ
ဟတ္ထဿ ပဇ္ဇောတနကမ္မကာရဏံ။ ရေကဝတ္ထကမ္မကာရဏန္တိ ရေကဝတ္ထ-
သဒိသေ သရိရတော စမ္ပဝတ္ထေ ဥပ္ပါဓနကမ္မကာရဏံ။ စီရကဝါသိကကမ္မ-
ကာရဏန္တိ သရိရတော ဥပ္ပါဓိတဝတ္ထစီရကေဟိ နိဝါသာပနကမ္မကာရဏံ။
တံ ကရောန္တာ ယထာ ဂီဝတော ပဋ္ဌာယ ဝဒ္ဓေ ကန္တိတွာ ကဋ္ဌိယံ ဌပေန္တိ၊
ဧဝံ ဂေါပ္ပကတော ပဋ္ဌာယ ကန္တိတွာပိ ကဋ္ဌိယမေဝ ဌပေန္တိ။ အဋ္ဌကထာယံ

၃-ကဋ္ဌိကံ (က)

အံ-၃ ၂-၁-န-၃-သ

ပန “ကဋိတောပဋ္ဌာယကန္တိတွာ ဂေါပကေသုဌပေန္တိ” တိ ဝုတ္တံ။ ဧကေယျက-
ကမ္မကာရကန္တိ ဧကိမိဂသဒိသကမ္မကာရဏံ။ အယဝလယာနိ ဒတွာတိ
အယဝလယာနိ ပဋိမုဉ္ဇိတွာ။ အယသုလ္လာနိ ကောဇေန္တိတိ ကပ္ပရဇ္ဈက-
ကောဋီသု အယသုလ္လာနိ ပဝေသေန္တိ။ တန္တိ တံ တထာကဏကမ္မကာရဏံ
သတ္တံ။

ဗုဒ္ဓသမံသိကန္တိ ဗလိသေဟိ မံသုပ္ပါဋနကမ္မကာရဏံ။ ကဟာပဏိကန္တိ
ကဟာပဏမတ္တသော ဆိန္နနကမ္မကာရဏံ။ ကောဇေန္တိတိ ဆိန္နန္တိ။ ခါရာ-
ပတန္တိကန္တိ တစ္ဆေတွာ ခါရာပသိန္နနကမ္မကာရဏံ။ ပလိသပရိဝတ္တိကန္တိ
ပလိသဿ ဝိယ ပရိဝတ္တနကမ္မကာရဏံ။ ကောဗဒ္ဓံ ကရောန္တိ အယသုလ္လာယ
ကောဇနေန။ ပလာလဝီဌကန္တိ ပလာလဝီဌဿ ဝိယ သရီရဿ သံဝေလ္လန-
ကမ္မကာရဏံ။ ကာရဏိကာတိ ဃာတနကာရကာ။ ပလာလဝဋီ ဝိယ
ကတွာတိ ယထာ ပလာလဝီဌ ကရောန္တာ ပလာလံ ဝဋီ ကတွာ သံဝေလ္လန-
ဝသေန ပုန ဝေဌေန္တိ။ ဧဝံ ကရောန္တိတိ အတ္ထော။ ဆာတကသုနခေဟိတိ
ခုဒ္ဒကေဟိ ကောလေယျကသုနခေဟိ။ ကေဟိ ဗလဝန္တာ ဇေယောဂါ သုရာ
စ ဟောန္တိ။ သဟဿဘန္တိကန္တိ သဟဿတ္တဝိကံ။

ယာဟန္တိ ယံ အဟံ။ ယန္တိ စ ကာရဏဝစနံ။ တေနာဟ “ယေန အဟ”န္တိ။
ဆိန္နမူလကေတိ တဏှာမူလဿ ဥစ္ဆိန္နတ္တာ သဉ္ဇိန္နမူလကေ။

ဝဇ္ဇသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂-ပဓာနသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂။ ဒုတိယေ ဥဘတောဗျုဋ္ဌသင်္ခါမပ္ပဝေသနသဒိသန္တိ ယုဒ္ဓတ္တာယ ဥဘ-
တောရာသိကတစတုရဂိနိသေနာမဇ္ဈပ္ပဝေသနသဒိသံ။ ဒါနဉ္စ ယုဒ္ဓဉ္စ သဓာန-
ဓာဟူတိ ဧတ္ထ ကထံ ပနိဒမုဘယံ သမာနံ? ဇီဝိတဝိနာသဘိရုကော ဟိ ယုဋ္ဌိတုံ
န သက္ကောတိ။ ဘောဂက္ခယဘိရုကော ဒါနံ ဒါတုံ န သက္ကောတိ။ “ဇီဝိ-
တဉ္စ ရက္ခိဿာမိ၊ ယုဋ္ဌိဿာမိ” တိ ဟိ ဝဒန္တော န ယုဇ္ဈတိ။ ဇီဝိတေ ပန
အာလယံ ဝိဿဇ္ဇေတွာ “ဟက္ခပါဒါဒိစ္ဆေဒေါ ဝါ ဟောတု မဇ္ဈေ ဝါ၊
ဂဏိဿာမေတံ ဣဿရိယ” န္တိ ဥဿဟန္တောဝ ယုဇ္ဈတိ။ “ဘောဂေ စ
ရက္ခိဿာမိ၊ ဒါနဉ္စ ဒဿာမိ” တိ ဝဒန္တောပိ န ဒဒါတိ။ ဘောဂေသု ပန
အာလယံ ဝိဿဇ္ဇေတွာ “မဟာဒါနံ ဒဿာမိ” တိ ဥဿဟန္တောဝ ဒေတိ။

ဧဝံ ဒါနဉ္စ ယုဒ္ဓဉ္စ သမံ ဟောတိ။ ကိဉ္စ ဘိယျော— အပ္ပါဒိ သန္တာ ဗဟုကေ
ဇိနန္တိ၊ ယထာ စ ယုဒ္ဓေ အပ္ပကာပိ ဝိရုပရိသာ ဗဟုကေ ဘိရုပရိသေ ဇိနန္တိ၊
ဧဝံ သဒ္ဓါဒိသမ္ပန္နော အပ္ပကမ္ပိ ဒါနံ ဒေန္တော ဗဟုဝိဓံ လောဘဒေါသဋ္ဌဿာ-
မစ္ဆရိယဒိဋ္ဌိဝိစိကိစ္ဆာဒိဘေဒံ တပ္ပဋိပက္ခံ အဘိဘဝတိ၊ ဗဟုဉ္စ ဒါနဝိပါကံ
အဓိဂစ္ဆတိ။ ဧဝမ္ပိ ဒါနဉ္စ ယုဒ္ဓဉ္စ သမာနံ။ တေနာဟ “အပ္ပမ္ပိ စေ သဒ္ဓဟာနော
ဒဒါတိ၊ တေနော သော ဟောတိ သုဒ္ဓိ ပရတ္တာ”တိ။

အဂါရဿ ဟိတံ ကသိဂေါရက္ခာဒိ အဂါရိယံ၊ တံ နတ္ထိ ဧတ္ထာတိ
အနဂါရိယံ၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာတိ အာဟ “အဂါရဿ ။ပ။ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇ္ဇ”န္တိ။
သဗ္ဗပုဗ္ဗိပုဗ္ဗိနိဿဂ္ဂတ္ထာယာတိ ဧတ္ထ စတ္တာရော ဥပဓိ ကာမုပဓိ ခန္ဓပဓိ
ကိလေသုပဓိ အဘိသင်္ခါရုပဓိတိ။ ကာမာပိ ဟိ “ယံ ပဉ္စ ကာမဂုဏေ ပဋိစ္စ
ဥပ္ပဇ္ဇတိ သုခံ သောမနဿံ၊ အယံ ကာမာနံ အဿာဒေါ”တိ။ ဧဝံ ဝုတ္တဿ
သုခဿ၊ တဒဿာဒနိမိတ္တဿ ဝါ ဒုက္ခဿ အဓိဋ္ဌာနဘာဝတော ဥပ-
ဓိယတိ ဧတ္ထ သုခန္တိ ဣမိနာ ဝစနတ္ထေန “ဥပဓိ”တိ ဝုစ္စန္တိ။ ခန္ဓာပိ ခန္ဓမူလ-
ကဿ ဒုက္ခဿ အဓိဋ္ဌာနဘာဝတော၊ ကိလေသာပိ အပါယဒုက္ခဿ
အဓိဋ္ဌာနဘာဝတော၊ အဘိသင်္ခါရာပိ ဘဝဒုက္ခဿ အဓိဋ္ဌာနဘာဝတော “ဥပ-
ဓိ”တိ ဝုစ္စန္တိ။ သဗ္ဗေသံ ဥပဓိနံ ပဋိနိဿဂ္ဂေါ ပဟာနံ ဧတ္ထာတိ သဗ္ဗပုဗ္ဗိ-
နိဿဂ္ဂံ၊ နိဗ္ဗာနံ။ တေနာဟ “သဗ္ဗေသံ ခန္ဓပုဗ္ဗိပုဗ္ဗိနိဿဂ္ဂံ၊ နိဗ္ဗာနဿ အတ္ထာယာ”တိ။

ပဓာနသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၃-တပနီယသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃။ တတိယေ တပနီယာတိ ဧတ္ထ ကတ္ထုအတ္ထေ အနိယသဒ္ဓေါတိ အာဟ
“တပန္နိတိ တပနီယာ”တိ။ တပန္နိတိ ဝိဗာဓေန္တိ၊ ဝိဟေဋ္ဌေန္တိတိ အတ္ထော။
တပနံ ဝါ ဒုက္ခံ၊ ဒိဋ္ဌေ စေဝ ဓမ္မေ အဘိသမ္ပရာယဉ္စ တဿ ဥပ္ပါဒနေန စေဝ
အနုဗလပ္ပဒါနေန စ ဟိတာတိ တပနီယာ။ အထ ဝါ တပန္နိ တေနာတိ
တပနံ၊ အနုတာပေါ၊ ဝိပုဋ္ဌိသာရောတိ အတ္ထော။ တဿ ဟေတုဘာဝတော
ဟိတာတိ တပနီယာ။ အနုသောစတိတိ ဝိပုဋ္ဌိသာရီ ဟုတွာ ကတာကတံ
အနုဂမ္မ သောစတိ။ သောစနံ ဟိ ကတတ္တာ စ ဟောတိ အကတတ္တာ စ။
တထာ စေဝ ပါဠိယံ ဝိဘတ္တံ။ နန္ဒယက္ခာဒိနံ ဝတ္ထုနိ ပါကဋ္ဌာနိတိ တာနိ

အဒဿေတွာ ဒွေဘာတိကဝတ္ထု ဒဿေန္တော “တေ ကိရ”တိ အာဒိမာဟ။
တတ္ထ တေတိ ဒွေ ဘာတရော။ ပုန ကိ မဂ္ဂသီတိ ပုန ကိ ဣစ္ဆသိ။

တပနိယသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၅-ဥပညာတသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၅။ ပဉ္စမေ ဣမံ ဟိ ဓမ္မဒွယန္တိ ကုသလေသု ဓမ္မေသု အသန္တုဋ္ဌိတာ၊
ပဓာနသ္မိံ အနောသက္ကနသင်္ခါတံ ဓမ္မဒွယံ။ ဣမိနာတိ “အသန္တုဋ္ဌိတာ ကုသလေ-
သု ဓမ္မေသု”တိ ဝစနေန။ ဣမံ ဒီပေတိတိ “ယာဝ သော ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ န တာဝါဟံ
သန္တုဋ္ဌော အဟောသိ”န္တိ ဧတံ ပရိယန္တိ ကတွာ ဝက္ခမာနတ္ထံ ဒီပေတိ။ ပဓာန-
သ္မိန္တိ ဝိရိယာရမ္ဘေ။ ဣမမတ္ထန္တိ “ပဓာနသ္မိံ စာ”တိ အာဒိနာ ဝုတ္တမတ္ထံ။
ဝိရိယပ္ပဝါဟေ ဝုတ္တမာနေ အန္တရာ ဧဝ ပဋိဂမနံ နိဝဉ္ဇနံ ပဋိဝါနံ၊ တဒဿ
အတ္ထိတိ ပဋိဝါနိ၊ န ပဋိဝါနိ အပ္ပဋိဝါနိ၊ တဿ ဘာဝေါ အပ္ပဋိဝါနိတာ၊
အနောသက္ကနာတိ အာဟ “အပ္ပဋိဝါနိတာတိ အပ္ပဋိက္ကမနာ အနောသက္က-
နာ”တိ။ တတ္ထ အနောသက္ကနာတိ အပ္ပဋိနိဝဋ်။

အာဂမနိယပဋိပဒါတိ သမထဝိပဿနာသင်္ခါတာ ပုဗ္ဗဘာဂပဋိပတ္တိ။ သာ
ဟိ အာဂစ္ဆန္တိ ဝိသေသမဓိဂစ္ဆန္တိ ဧတာယ၊ အာဂစ္ဆတိ ဝါ ဝိသေသာဓိဂမော
ဧတာယာတိ အာဂမနိယာ၊ သာ ဧဝ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗတော ပဋိပဒါတိ အာဂမနိယ-
ပဋိပဒါ။ အပ္ပဋိဝါနပဓာနန္တိ ဩသက္ကနာရဟိတပ္ပဓာနံ၊ အန္တရာ အနော-
သက္ကိတွာ ကတဝိရိယန္တိ အတ္ထော။

ဥပညာတသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၆-သညောဇနသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၆။ ခာဠေ သံယောဇနာနံ ဟိတာ ပစ္စယဘာဝေနာတိ သညောဇနိယာ၊
တေဘူမကာ ဓမ္မာ။ တေနာဟ “ဒသန္တံ သံယောဇနာနံ”န္တိ အာဒိ။ သံယော-
ဇနိယေ ဓမ္မေ အဿာဒတော အနုပဿတိ သီလေနာတိ အဿာဒါနုပဿိ၊
တဿ ဘာဝေါ အဿာဒါနုပဿိတာ။ နိဗ္ဗိဒါနုပဿိတာတိ ဧတ္ထာပိ ဒေသေဝ
နယော။ ဥက္ကဏ္ဍနဝသေနာတိ သံယောဇနိယေသု တေဘူမကဓမ္မေသု နိဗ္ဗိန္ဒန-
ဝသေန။ ဇနနံ ဇာတိ၊ ခန္ဓာနံ ပါတုဘာဝေါတိ အာဟ “ဇာတိယာတိ ခန္ဓ-
နိဗ္ဗတ္တိတော”တိ၊ ခန္ဓာနံ တတ္ထ တတ္ထ ဘဝေ အပရာပရံ နိဗ္ဗတ္တိတောတိ အတ္ထော။

ခန္ဓပရိပါကော ကေဘဝပရိယာပန္နာနံ ခန္ဓာနံ ပုရာဏဘာဝေါ။ ကေဘဝ-
ပရိယာပန္နဇိဝိတိန္ဒြိယပ္ပဗန္ဓဝိစ္ဆေဒဝသေန ခန္ဓာနံ ဘေဒေါ ဣမ ရေဏန္တိ အာဟ
“မရဏေနာတိ ခန္ဓဘေဒတော”တိ။ အန္တောနိဇ္ဈာနံ စိတ္တသန္တာပေါ။ ပရိ-
ဘေဝေါ နာမ ဉှုတိဗျသနာဒီဟိ ဖုဋ္ဌဿ ဝါစာဝိပ္ပလာပေါ။ သော စ သောက-
သမုဋ္ဌာနောတိ အာဟ “တန္တိသိတလာလပိတလက္ခဏေဟိ ပရိဘေဝေဟိ”တိ။
လာလပိတံ ဝါစာဝိပ္ပလာပေါ။ သော စ အတ္တတော သဒ္ဓေါယေဇ။

ဒုက္ခန္တိ ဣမ ကာယိကံ ဒုက္ခံ အဓိပ္ပေတန္တိ အာဟ “ကာယမဋ္ဌိဝိဇ္ဇန-
ဒုက္ခေဟိ”တိ။ မနောဝိယာတဒေါမနဿေဟိတိ မနသော ဝိသာတကရေဟိ
ဒေါမနဿေဟိ။ ဗျာပါဒသမ္ပယောဂေန မနသော ဝိဟနနရသံ ဟိ ဒေါမနဿံ။
ဘုသော အာယာသော ဥပါယာသော ယထာ “ဘုသမာဒါနံ ဥပါဒါနံ”န္တိ
သော စ အတ္တတော ဉှုတိဗျသနာဒီဟိ ဖုဋ္ဌဿ အဓိမတ္တစေတောဒုက္ခပ္ပဘာဝိ-
တော ဒေါသောယော။ ကာယစိတ္တာနံ ဟိ အာဟာသနဝသေန ဒေါသဿေဝ
ပဝတ္တိအာကာရော ဥပါယာသောတိ ဝုစ္စတိ သင်္ခါရက္ခန္ဓပရိယာပန္နော။ တံ
စုဒ္ဓသဟိ အကုသလစေတသိကေဟိ အညော ဧကော စေတသိကဓမ္မောတိ
ဧကေ။ ယံ ဝိသာဒေါတိ စ ဝဒန္တိ။

သညောဇနသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၇-ကဏ္ဍသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၇။ သတ္တမေ ယထာ “ကဏ္ဍာ ဂါဝိ”တိအာဒိသု ကာဠဝဏ္ဏေန သမန္တာ-
ဂတာ “ကဏ္ဍာ”တိ ဝုစ္စတိ။ န ဧဝံ ကာဠဝဏ္ဏတာယ ဓမ္မာ “ကဏ္ဍာ”တိ ဝုစ္စန္တိ။
အထ ခေါ ကဏ္ဍာဘိဇာတိနိဗ္ဗတ္တိဟေတုတော အပ္ပဘဿရဘာဝကရဏတော
ဝါ “ကဏ္ဍာ”တိ ဝုစ္စန္တိတိ ဒဿေန္တော “န ကာဠဝဏ္ဏတာယာ”တိအာဒိမာဟ။
ကဏ္ဍတာယာတိ ကဏ္ဍာဘိဇာတိတာယ။ ကဏ္ဍာဘိဇာတိတိ စ အပါယာ
ဝုစ္စန္တိ မနုဿေသု စ ဒေါဘဂ္ဂိယံ။ သရသေနာတိ သဘာဝေန။ န ဟိရိယတိ
န လဇ္ဇတိတိ အဟိရိကော၊ ပုဂ္ဂလော၊ စိတ္တံ၊ တံသမ္ပယုတ္တဓမ္မသမုဒါယော ဝါ၊
တဿ ဘာဝေါ အဟိရိက္ခန္တိ ဝတ္ထဗ္ဗေ ဧကဿ က-ကာရဿ လောပိ ကဏ္ဍာ
အဟိရိက္ခန္တိ ဝုတ္တန္တိ အာဟ “အဟိရိက္ခန္တိ အဟိရိက္ခန္တဘာဝေါ”တိ။ န ဩတ္တပ္ပ-
တိတိ အနောတ္တာဝိ၊ ပုဂ္ဂလော၊ ယထာဝုတ္တဓမ္မသမုဒါယော ဝါ၊ တဿ
ဘာဝေါ အနောတ္တပ္ပန္တိ အာဟ “အနောတ္တဘာဝေါ”တိ။

ကဏ္ဍသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဂ-သုက္ကသုတ္တဝဏ္ဏနာ

ဂ။ အဋ္ဌမေ “သုက္ကံ ဝတ္ထ” နှိအာဒိသု ဝိယ န ဝဏ္ဏသုက္ကတာယ ဓမ္မာနံ သုက္ကတာ။ အထ ခေါ သုက္ကာဘိဇာတိဟေတုတော ပဘဿရဘာဝကရဏတော စာတိ ဒဿေန္တော “န ဝဏ္ဏသုက္ကတာယာ” တိအာဒိမာဟ။ သုက္ကတာယာတိ သုက္ကာဘိဇာတိတာယ။ ဟိရိ ပါပဓမ္မေ ဂူထံ ဝိယ ပဿန္တိ ဇိရန္တတိတိ အာဟ “ပါပတော ဇိရန္တနုလက္ခဏာ ဟိရိ” တိ။ ဩတ္တပ္ပံ တေ ဥဏှံ ဝိယ ပဿန္တိ တတော ဘာယတိတိ ဝုတ္တံ “ဘာယနုလက္ခဏံ ဩတ္တပ္ပ” နှိ။ ဣဒဉ္စ ဟိရောတ္တပ္ပံ အညမညဝိပ္ပယောဂိ ပါပတော ဝိမုခဘူတဉ္စ၊ တသ္မာ နေသံ ဣဒံ နာနာကရဏံ— အဇ္ဈတ္တသမုဋ္ဌာနာ ဟိရိ၊ ဗဟိဒ္ဓါသမုဋ္ဌာနံ ဩတ္တပ္ပံ။ အတ္တာဓိပတိ ဟိရိ၊ လောကဓိပတိ ဩတ္တပ္ပံ။ လဇ္ဇာသဘာဝသဏ္ဌိတာ ဟိရိ၊ ဘယသဘာဝသဏ္ဌိတံ ဩတ္တပ္ပံ။ သပ္ပတိဿဝလက္ခဏာ ဟိရိ၊ ဝဇ္ဇဘီရကဘယဒဿာဝိလက္ခဏံ ဩတ္တပ္ပန္တိ။

တတ္ထ အဇ္ဈတ္တသမုဋ္ဌာနံ ဟိရိ စတူဟိ ကာရဏေဟိ သမုဋ္ဌာပေတိ ဇာတိပစ္စဝေက္ခိတွာ၊ ဝယံ၊ သူရဘာဝံ၊ ဗာဟုသစ္စံ ပစ္စဝေက္ခိတွာ။ ကထံ? “ပါပကရဏံ နာမေတံ န ဇာတိသမုဋ္ဌာနံ ကမ္မံ၊ ဟိနဇစ္စာနံ ကေဝဋ္ဌာဒီနံ ကမ္မံ၊ မာဒိသဿ ဇာတိသမုဋ္ဌဿ ဣဒံ ကာတုံ န ယုတ္တ” နှိ ဧဝံ တာဝ ဇာတိပစ္စဝေက္ခိတွာ ပါပံ အကရောန္တော ဟိရိ သမုဋ္ဌာပေတိ။ တထာ “ပါပကရဏံ နာမေတံ ဒဟရေဟိ ကတ္တမ္မံ ကမ္မံ၊ မာဒိသဿ ဝယေ ဌိတဿ ဣဒံ ကာတုံ န ယုတ္တ” နှိ ဧဝံ ဝယံ ပစ္စဝေက္ခိတွာ ပါပံ အကရောန္တော ဟိရိ သမုဋ္ဌာပေတိ။ တထာ “ပါပကရဏံ နာမေတံ ဒုဗ္ဗလဇာတိကာနံ ကမ္မံ၊ မာဒိသဿ သူရဘာဝသမုဋ္ဌဿ ဣဒံ ကာတုံ န ယုတ္တ” နှိ ဧဝံ သူရဘာဝံ ပစ္စဝေက္ခိတွာ ပါပံ အကရောန္တော ဟိရိ သမုဋ္ဌာပေတိ။ တထာ “ပါပကမ္မံ နာမေတံ အန္ဓဗာလာနံ ကမ္မံ၊ န ပဏှိတာနံ၊ မာဒိသဿ ပဏှိတဿ ဗဟုဿုတဿ ဣဒံ ကာတုံ န ယုတ္တ” နှိ ဧဝံ ဗာဟုသစ္စံ ပစ္စဝေက္ခိတွာ ပါပံ အကရောန္တော ဟိရိ သမုဋ္ဌာပေတိ။ ဧဝံ အဇ္ဈတ္တသမုဋ္ဌာနံ ဟိရိ စတူဟိ ကာရဏေဟိ သမုဋ္ဌာပေတိ၊ သမုဋ္ဌာပေန္တော စ ဟိရိ နိဿာယ ပါပကမ္မံ န ကရေတိ။

ကထံ ဗဟိဒ္ဓါသမုဋ္ဌာနံ ဩတ္တပ္ပံ? “သစေ တံ ပါပကမ္မံ ကရိဿသိ၊ စတူသု ပရိသာသု ဂရဟပ္ပတ္တော ဘဝိဿသိ၊ တတော တံ သီလဝန္တော သဗြဟ္မစာရိ ဝိဝဇ္ဇိဿန္တိ” တိ ပစ္စဝေက္ခိတွာ ဗဟိဒ္ဓါသမုဋ္ဌာနံ ဩတ္တပ္ပံ နိဿာယ ပါပကမ္မံ န ကရေတိ။ ဧဝံ ဗဟိဒ္ဓါသမုဋ္ဌာနံ ဩတ္တပ္ပံ။

ကထံ အတ္တာမိပတိ ဟိရိ? ဣဓေကစ္စော ကုလပုတ္တော အတ္တာနံ အမိပတိ^၁ ဇေဋ္ဌကံ ကတွာ “မာဒိသဿ သဒ္ဓါပဗ္ဗဇိတဿ ဗဟုဿုတဿ ဓုတဓရဿ န ယုတ္တံ ပါပကမ္မံ ကာတု”န္တိ ပါပံ န ကရေတိ။ ဧဝံ အတ္တာမိပတိ ဟိရိ။ တေနာဟ ဘဂဝါ “သော အတ္တာနံယေဝ အမိပတိ^၂ ကရိတွာ အကုသလံ ပဇဟတိ၊ ကုသလံ ဘာဝေတိ၊ သာဝဇ္ဇံ ပဇဟတိ၊ အနဝဇ္ဇံ ဘာဝေတိ၊ သုဒ္ဓိံ အတ္တာနံ ပရိဟရတိ”တိ။

ကထံ လောကာမိပတိ ဩတ္တပ္ပံ? ဣဓေကစ္စော ကုလပုတ္တော လောကံ အမိ-
ပတိ^၃ ဇေဋ္ဌကံ ကတွာ “သစေ ခေါ တံ ပါပကမ္မံ ကရေယျာသိ၊ သဗြဟ္မစာရိ-
နော တာဝ တံ ဇာနိဿန္တိ၊ မဟိဋ္ဌိကာ မဟာနုဘာဝါ လောကေ စ သမဏ-
ဗြာဟ္မဏာ ဒေဝတာ စ၊ တဿွာ တေ န ယုတ္တံ ပါပံ ကာတု”န္တိ ပါပကမ္မံ န
ကရေတိ။ ယထာဟ “မဟာ ခေါ ပနာယံ လောကသန္ဓိဝါသော၊ မဟန္တသ္မံ^၄
ခေါ ပန လောကသန္ဓိဝါသေ သန္တိ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဣဋ္ဌိမန္တော ဝိဗ္ဗစက္ခုကာ
ပရစိတ္တဝိဒုနော၊ တေ ခူရတောပိ ပဿန္တိ၊ အာသန္နာပိ န ဝိဿန္တိ၊ စေတ-
သာပိ စိတ္တံ ဇာနန္တိ၊ တေပိ မံ ဧဝံ ဇာနိဿန္တိ ‘ပဿထ ဘော ဣမံ ကုလပုတ္တံ၊
သဒ္ဓါ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတော သမာနော ဝေါကိဏ္ဏော ဝိဟရတိ
ပါပကေဟိ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ’တိ။ သန္တိ ဒေဝတာ ဣဋ္ဌိမန္တိနိယော ဝိဗ္ဗ-
စက္ခုကာ ပရစိတ္တဝိဒုနိယော၊ တာ ခူရတောပိ ပဿန္တိ၊ အာသန္နာပိ န ဝိဿန္တိ၊
စေတသာပိ စိတ္တံ ဇာနန္တိ၊ တေပိ မံ ဇာနိဿန္တိ ‘ပဿထ ဘော ဣမံ ကုလ-
ပုတ္တံ၊ သဒ္ဓါ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတော သမာနော ဝေါကိဏ္ဏော ဝိဟ-
ရတိ ပါပကေဟိ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ’တိ ။ပ။ သော လောကံယေဝ အမိ-
ပတိ^၅ ကရိတွာ အကုသလံ ။ပ။ ပရိဟရတိ”တိ။ ဧဝံ လောကာမိပတိ ဩတ္တပ္ပံ။

လဇ္ဇာသဘာဝသဏ္ဌိတာတိ ဣတ္ထ လဇ္ဇာတိ လဇ္ဇနာကာရော၊ တေန သ-
ဘာဝေန သဏ္ဌိတာ ဟိရိ။ ဘယန္တိ အပါယဘယံ၊ တေန သဘာဝေန
သဏ္ဌိတံ ဩတ္တပ္ပံ။ တဒုဘယံ ပါပပရိဝဇ္ဇနေ ပါကဋံ ဟေတိ။ တတ္ထ ယထာ
ဒွိသု အယောဂဋ္ဌေသု ဧကော သီတလော ဘဝေယျ ဂူထမက္ခိတော၊
ဧကော ဥဏှော အာဒိတ္တော။ တေသု ယထာ သီတလံ ဂူထမက္ခိတတ္ထာ
ဇိရုစ္ဆန္တော ဝိညူဇာတိကော န ဂဏှာတိ၊ ဣတရံ ဉာဟဘယေန၊ ဧဝံ ပဏ္ဍိ-
တော လဇ္ဇာယ ဇိရုစ္ဆန္တော ပါပံ န ကရေတိ၊ ဩတ္တပ္ပေန အပါယဘယ-
ဘိတော ပါပံ န ကရေတိ၊ ဧဝံ လဇ္ဇာသဘာဝသဏ္ဌိတာ ဟိရိ၊ ဘယ-
သဘာဝသဏ္ဌိတံ ဩတ္တပ္ပံ။

ကထံ သပ္ပတိဿဝလက္ခဏာ ဟိရိ၊ ဝဇ္ဇဘီရုကဘယဒဿာဝိလက္ခဏံ
 ဩတ္တပ္ပံ? ဧကစ္စော ဟိ ဇာတိမဟတ္တပစ္စဝေက္ခဏာ သတ္တုမဟတ္တပစ္စဝေက္ခဏာ
 ဒါယဇ္ဇမဟတ္တပစ္စဝေက္ခဏာ သဗြဟ္မစာရိမဟတ္တပစ္စဝေက္ခဏာတိ ဧဝံ စတူဟိ
 ကာရဏေဟိ တတ္ထ ဂါရဝေန သပ္ပတိဿဝလက္ခဏံ ဟိရိံ သမုဋ္ဌာပေတွာ ပါပံ
 န ကရေတိ။ ဧကစ္စော အတ္တာနုဝါဒဘယံ ပရာနုဝါဒဘယံ ဒဏ္ဍာဘယံ
 ဒုဂ္ဂတိဘယန္တိ ဧဝံ စတူဟိ ကာရဏေဟိ ဝဇ္ဇတော ဘာယန္တော ဝဇ္ဇဘီရုက-
 ဘယဒဿာဝိလက္ခဏံ ဩတ္တပ္ပံ ပစ္စုပ္ပန္နာပေတွာ ပါပကမ္မံ န ကရေတိ။ ဧတ္ထ စ
 အဇ္ဈတ္တသမုဋ္ဌာနာဒိတာ ဟိရေတ္တပ္ပါနံ တတ္ထ တတ္ထ ပါကဋ္ဌဘာဝေန ဝုတ္တာ၊
 န ပန နေသံ ကဒါစိ အညမညဝိပ္ပယောဂေါ။ န ဟိ လဇ္ဇနံ နိဗ္ဗယံ၊ ပါပဘယံ
 ဝါ အလဇ္ဇနံ အတ္တိတိ။ ဧဝမေတ္ထ ဝိတ္တာရတော အတ္ထဝဏ္ဏနာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

သုက္ကသုက္ကဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၉-စရိယသုက္ကဝဏ္ဏနာ

၉။ နဝမေ လောကန္တိ သတ္တလောကံ။ သန္တာရေန္တိတိ အာစာရ-
 သန္တာရဏဝသေန ဓာရေန္တိ။ ဌပေန္တိတိ မရိယာဒါယံ ဌပေန္တိ။ ရက္ခန္တိတိ
 အာစာရသန္တာရဏေန မရိယာဒါယံ ဌပေတွာ ရက္ခန္တိ။ ဂရုစိတ္တိကာရဝသေန
 န ပညာယေထာတိ ဂရုံ ကတွာ စိတ္တေ ကရဏဝသေန န ပညာယေထ။
 အယမာစာရော န လဗ္ဘေယျ။ မာတုန္နာတိ ဝါတိ ဧတ္ထ ဣတိ-သဒ္ဓေါ
 အာဒုတ္တော။ တေန မာတုလာနီတိ ဝါ အာစရိယဘရိယာတိ ဝါ ဂရုနံ
 ဒါရာတိ ဝါတိ ဣမေ သင်္ဂဏာတိ။ တတ္ထ မာတု ဘဂိနိ မာတုန္နာ။ မာတုလ-
 ဘရိယာ မာတုလာနီ။ ဂရုနံ ဒါရာ မဟာပိတုစူဠပိတုဇေဋ္ဌဘာတုအာဒိနံ ဂရု-
 ဋ္ဌာနိယာနံ ဘရိယာ။ ယထာ အဇေဋ္ဌကာတိအာဒိသု အယံ သင်္ခေပတ္တော—
 ယထာ အဇေဋ္ဌကာဒယော တိရစ္ဆာနာ ဟိရေတ္တပ္ပရဟိတာ မာတာတိ သညံ
 အကတွာ ဘိန္ဒုမရိယာဒါ သဗ္ဗတ္ထ သမ္ဘေဒေန ဝတ္တန္တိ၊ ဧဝမယံ မနုဿ-
 လောကော ယဒိ လောကပါလဓမ္မာ န ဘဝေယျံ၊ သဗ္ဗတ္ထ သမ္ဘေဒေန
 ဝတ္တေယျ။ ယသ္မာ ပနိမေ လောကပါလကဓမ္မာ လောကံ ပါလေန္တိ၊ တသ္မာ
 နတ္ထိ သမ္ဘေဒေါတိ။

စရိယသုက္ကဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၀-ဝဿပနာယိကသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၀။ ဒဿမေ အပ္ပတ္တိက္ခာတိ အနနညာတာ၊ အဝိဟိတာ ဝါ။ ဝဿေတိ ဝဿာရတ္တံ သန္ဓာယ ဝဒတိ။ ဥတုဝဿေတိ ဟေမန္တံ သန္ဓာယ။ ဧကိန္ဒြိယံ ဇီဝံ ဝိဟေဋ္ဌေန္တာတိ ရုက္ခလတာဒိသု ဇီဝသညိတာယ ဧဝမာဟံသု။ ဧကိန္ဒြိယန္တိ စ ကာယိန္ဒြိယံ အတ္ထိတံ မညမာနာ ဝဒန္တိ။ သံဃာတံ အာပါဒေန္တာတိ ဝိနာသံ အာပါဒေန္တာ။ သံကသာယိဿန္တိတိ အပ္ပေါသုက္ကာ နိဗ္ဗေဝါသံ ဝသိဿန္တိ။ အပရဇ္ဈဂတာယ အာသာဒ္ဓိယာ ဥပဂန္တဗ္ဗာတိ ဧတ္ထ အပရဇ္ဈ ဂတာယ အဿာတိ အပရဇ္ဈဂတာ၊ တဿာ အပရဇ္ဈဂတာယ အတိက္ကန္တာယ၊ အပရသ္မိံ ဒိဝဿေတိ အတ္ထော၊ တသ္မာ အာသာဒ္ဓိပုဏ္ဏမာယ အနန္တရေ ပါဠိပဒဒိဝသေ ဥပဂန္တဗ္ဗာတိ ဧဝမေတ္ထ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ မာသဂတာယ အာသာဒ္ဓိယာ ဥပဂန္တဗ္ဗာတိ မာသော ဂတာယ အဿာတိ မာသဂတာ၊ တဿာ မာသဂတာယ အတိက္ကန္တာယ၊ မာသေ ပရိပုဏ္ဏေတိ အတ္ထော၊ တသ္မာ အာသာဒ္ဓိပုဏ္ဏမတော ပရာယ ပုဏ္ဏမာယ အနန္တရေ ပါဠိပဒဒိဝသေ ဥပဂန္တဗ္ဗာတိ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

ဝဿပနာယိကသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ကမ္မကာရဏဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာယ လိနတ္ထပ္ပကာသနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂-အဓိကရဏဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ

၁၁။ ဒုတိယဝဂ္ဂဿ ပဌမေ အပ္ပဋိသင်္ခါနေ န ကမ္မတိတိ ပဋိသင်္ခါနဗလံ။ ဥပပရိက္ခနပညာယေတံ နာမံ။ ဝိရိယသီသေန သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ ဘာဝေန္တဿ ဥပ္ပန္နံ ဗလံ ဘာဝနာဗလံ။ ဝိရိယုပတ္ထန္တေန ဟိ ကုသလဘာဝနာ ဗလဝတိ ထိရာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တထာ ဥပ္ပန္နာ ဗလဝတိ ကုသလဘာဝနာ ဗလဝေန္တော သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂါတိပိ ဝုစ္စန္တိ။ အတ္ထတော ဝိရိယသမ္မောဇ္ဈင်္ဂသီသေန သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ ဟောန္တိ။ ဝုတ္တုဗ္ဗိ စေတံ—“တတ္ထ ကတမံ ဘာဝနာဗလံ? ယာ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ အာသေဝနာ ဘာဝနာ ဗဟုလိကမ္ပံ၊ ဣဒံ ဝုစ္စတိ ဘာဝနာဗလံ။ သတ္တပိ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ ဘာဝနာဗလံ”န္တိ။

အကမ္ပိယဋ္ဌေနာတိ ပဋိပက္ခေဟိ အကမ္ပနိယဋ္ဌေန။ ဒုရဘိဘဝနဋ္ဌေနာတိ ဒုရဘိဘဝနိယဋ္ဌေန။ အနုဇ္ဈောမဒ္ဓနဋ္ဌေနာတိ အဓိဘဝိတွာ အနဝမဒ္ဓနဋ္ဌေန။

စောနိကိ ဧဘာနိ ယထာဝုတ္တာနိ ခွေပိ ဗလာနိ။ စေတဒဂ္ဂံ နာဂတန္တိ “စေတဒဂ္ဂံ ဘိက္ခဝေ ဌိန္တံ ဗလာနံ ယဒိဒံ ဘာဝနာဗလ”န္တိ ဝေမေတ္ထ စေတဒဂ္ဂံ နာဂတန္တိ အတ္ထော။

၁၂။ ဒုတိယေ ဝိဝေကံ နိဿိတန္တိ ဝိဝေကနိဿိတံ၊ ယထာ ဝါ ဝိဝေကဝသေန ပဝတ္တံ ဖျာနံ “ဝိဝေကဇ”န္တိ ဝုတ္တံ၊ ဧဝံ ဝိဝေကဝသေန ပဝတ္ထော သတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေါ “ဝိဝေကနိဿိတော”တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ နိဿယဋ္ဌော စ ဝိပဿနာမဂ္ဂါနံ ဝသေန မဂ္ဂဗလာနံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ အသတ်ပိ ဝါ ပုဗ္ဗာပရဘာဝေ “ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ”တိ ဧတ္ထ ပစ္စယေန သမုပ္ပါဒနံ ဝိယ အဝိနာဘာဝိဓမ္မေ ဗျာပါရာ နိဿယနဘာဝနာ သမ္ဘဝန္တိတိ။ “တဒဂ္ဂံသမုဇ္ဈေဒနံသ ရုဏဝိဝေကနိဿိတ”န္တိ ဝတ္တာ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိဝိဝေကနိဿိတဿ အဝေဓနံ “သတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေတိ”တိ အာဒိနာ ဣမ ဘာဝေတဗ္ဗာနံ သမ္မောဇ္ဈင်္ဂါနံ ဝုတ္တတ္တာ။ ဘာဝိတဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဟိ သမ္ဘိကာတဗ္ဗာ ဗလဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊ တေသံ ကိစ္စံ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိဝိဝေကော။ အဇ္ဈာသယတောတိ “နိဗ္ဗာနံ သမ္ဘိကဗျဿာမီ”တိ ပဝတ္တအဇ္ဈာသယတော။ ယဒ်ပိ ဟိ ဝိပဿနာက္ခဏေ သင်္ခါရာရမ္မဏံ စိတ္တံ၊ သင်္ခါရေသု ပန အာဒိနဝံ ဒိသ္မာ တပ္ပဋိပက္ခေ နိဗ္ဗာနေ နိန္ဒတာယ အဇ္ဈာသယတော နိဿရုဏဝိဝေကနိဿိတော ဟောတိ ဥဏှာဘိဘူတဿ ပုဂ္ဂလဿ သီတနိန္ဒစိတ္တတာ ဝိယ။

“ပဉ္စဝိဝေကနိဿိတန္တိတိ စကေ”တိ ဝတ္တာ တတ္ထ ယထာဝုတ္တဝိဝေကတ္ထယတော အညံ ဝိဝေကဒ္ဓယံ ဥဒ္ဓရိတွာ ဒသေတုံ “စေ ဟိ”တိ အာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ ဖျာနက္ခဏေ တာဝ ကိစ္စတော ဝိက္ခမ္ဘနဝိဝေကနိဿိတံ၊ ဝိပဿနာက္ခဏေ အဇ္ဈာသယတော ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိဝိဝေကနိဿိတံ ဘာဝေတိတိ ဝတ္တဗ္ဗံ “ဝေါဟံ အနုတ္တရံ ဝိမောက္ခံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရိဿာမီ”တိ တတ္ထ နိန္ဒဇ္ဈာသယတာယ။ တေနာဟ “တသ္မာ တေသံ မတေနာ”တိ အာဒိ။ ဟေဋ္ဌာ ကသိဏဇ္ဈာနဂ္ဂဟဏေန အာရုပ္ပါနမ္ပိ ဂဟဏံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ တသ္မာ “ဧတေသံ ဖျာနာန”န္တိ ဣမိနာပိ တေသံ သင်္ဂဟော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ယသ္မာ ပဟာနဝိနယော ဝိယ ဝိရာဂနိရောဓာပိ ဣဓာမိပ္ပေတဝိဝေကေန အတ္တတော နိဗ္ဗိသိဋ္ဌာ၊ တသ္မာ ဝုတ္တံ “သေ နယော ဝိရာဂနိဿိတန္တိ အာဒိသု”တိ။ တေနာဟ “ဝိဝေကတ္ထာ ဧဝံ ဟိ ဝိရာဂါဒယော”တိ။

ဝေါဿဂ္ဂ-သဒ္ဓေါ ပရိစ္စာဂတ္ထော ပက္ခန္ဓနတ္ထော စာတိ ဝေါဿဂ္ဂဿ ဒုဝိတော ဝုတ္တာ။ ဝေါဿဇ္ဇနဉ္စိ ပဟာနံ ဝိဿဋ္ဌဘာဝေန နိရောဓနပက္ခန္ဓနမ္ပိ

၈။ တသ္မာ ဝိပဿနာက္ခဏေ တဒင်္ဂဝသေန၊ မဂ္ဂက္ခဏေ သမုစ္ဆေဒဝသေန ပဋိပက္ခဿ ပဟာနံ ဝေါဿဂ္ဂေါ။ တထာ ဝိပဿနာက္ခဏေ တန္တိန္ဒဘာဝေန၊ မဂ္ဂက္ခဏေ အာရမ္မဏကရဏေန ဝိဿဋ္ဌသဘာဝတာ ဝေါဿဂ္ဂေါတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ တေနောဟ “တတ္ထ ပရိစ္ဆာဂဝေါဿဂ္ဂေါ”တိအာဒိ။ အယံ သတိသမ္ပော-
ဇ္ဈင်္ဂါတိ အယံ မိဿကဝသေန ဝုတ္တော သတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂါ။ ယထာ ဝုတ္တေန ပကာရေနာတိ တဒင်္ဂပ္ပဟာနသမုစ္ဆေဒပ္ပဟာနပ္ပကာရေန တန္တိန္ဒတဒါရမ္မ-
ဏပ္ပကာရေန ၈။ ပုဗ္ဗေ ဝေါဿဂ္ဂဝစနဿေဝ အတ္ထဿ ဝုတ္တတ္တာ အာဟ “သကလေန ဝစနေနာ”တိ။ ပရိဏမန္တန္တိ ဝိပဿနာက္ခဏေ တဒင်္ဂတန္တိပ္ပ-
ကာရေန ပရိဏမန္တံ။ ပရိဏတန္တိ မဂ္ဂက္ခဏေ သမုစ္ဆေဒတဒါရမ္မဏပ္ပ-
ကာရေန ပရိဏတံ။ ပရိဏာမော နာမ ဣဓ ပရိပါကောတိ အာဟ “ပရိ-
ပစ္စန္တံ ပရိပတ္တန္တံ”တိ။ ပရိပါကော စ အာသေဝနလာဘေန လဒ္ဓသမတ္ထိ-
ယဿ ကိလေသေ ပရိစ္စဇိတုံ နိဗ္ဗာနံ ပက္ခန္တိတုံ တိက္ခဝိသဒဘာဝေါ။ တေနာဟ “အယဉ္ဇီ”တိအာဒိ။ သေ နယောတိ ယွာယံ နယော “ဝံဝေကနိဿိတ”န္တိ-
အာဒိနာ သတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂေ ဝုတ္တော၊ သေသေသု ဓမ္မဝိစယသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂါဒိသုပိ
ဿေဝ နယော၊ ဧဝံ တတ္ထ နေတဗ္ဗန္တိ အတ္တော။

“ဝံဝေကနိဿိတ”န္တိအာဒိသု လက္ခမာနမတ္ထံ သာမညတော ဒဿေတွာ
ဣဒါနိ ဣဓာဓိပ္ပေတမတ္ထံ ဒဿေန္တော “ဣဓ ပနာ”တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ
သဗ္ဗသင်္ခတေဟိတိ သဗ္ဗေဟိ ပစ္စယသမုပ္ပန္နဓမ္မေဟိ။ သဗ္ဗေသန္တိ သင်္ခတဓမ္မာနံ။
ဝိဝေကံ အာရမ္မဏံ ကတွာတိ နိဗ္ဗာနသင်္ခါတံ ဝိဝေကံ အာရမ္မဏံ ကတွာ။
တဉ္စ ခေါတိ တဒေဝ သတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂံ။

၁၃။ တတိယေ ဝိတ္ထေကဂ္ဂတ္ထာယာတိ ဖိတ္တသမာဓာနတ္ထာယ၊ ဒိဋ္ဌ-
ဓမ္မေ သုခဝိဟာရာယာတိ အတ္တော။ ဖိတ္ထေကဂ္ဂတာသီသေန ဟိ ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခ-
ဝိဟာရော ဝုတ္တော။ သုက္ခဝိပဿကဒိဏာသဝါနံ ဝသေန ဟေတံ ဝုတ္တံ။ တေဟိ
သမာပဋိတွာ “ကေဂ္ဂဖိတ္တာ သုခံ ဒိဝသံ ဝိဟရိဿာမာ”တိ ဣစ္စေဝ ကသိဏ-
ပရိကမ္ပံ ကတွာ အဋ္ဌ သမာပတ္တိယော နိဗ္ဗတ္တေန္တိ။ ဝိပဿနာပါဒကတ္ထာယာတိ-
အာဒိသု ပန သေက္ခပုထုဇ္ဇနာ “သမာပတ္တိတော ဝုဋ္ဌာယ သမာဟိတေန
ဖိတ္တေန ဝိပဿာမာ”တိ နိဗ္ဗတ္တေန္တံ ဝိပဿနာပါဒကတ္ထာယ ဘာဝေန္တိ။

ယေ ပန အဋ္ဌ သမာပတ္တိယော နိဗ္ဗတ္တေတွာ အဘိညာပါဒကဇ္ဈာနံ သမာ-
ပဋိတွာ သမာပတ္တိတော ဝုဋ္ဌာယ “ကောပိ ဟုတွာ ဗဟုဓာ ဟောတိ”တိ။

ရုတ္တနယာ အဘိညာယော ပစ္ဆေန္တာ နိဗ္ဗတ္တေန္တိ၊ တေ အဘိညာပါဒကတ္ထာယ ဘာဝေန္တိ။ ယေ အဋ္ဌ သမာပတ္တိယော နိဗ္ဗတ္တေတွာ နိရောဓသမာပတ္တိ သမာပတ္တိတွာ “သတ္တာဟံ အစိတ္တာ ဟုတွာ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ နိရောဓံ နိဗ္ဗာနံ ပတွာ သုခံ ဝိဟရိဿာမာ”တိ နိဗ္ဗတ္တေန္တိ၊ တေ နိရောဓပါဒကတ္ထာယ ဘာဝေန္တိ။ ယေ ပန အဋ္ဌ သမာပတ္တိယော နိဗ္ဗတ္တေတွာ “အပရိဟိနဇ္ဈာနာ မြဟူလောကေ ဥပ္ပဇ္ဇိဿာမာ”တိ နိဗ္ဗတ္တေန္တိ၊ တေ ဘဝဝိသေသတ္ထာယ ဘာဝေန္တိ။

ယုတ္တံ တာဝ စိတ္တေကဂ္ဂတာယ ဘဝဝိသေသတ္ထတာ ဝိယ ဝိပဿနာပါဒ-
ကတ္တတာပိ စတုက္ကဇ္ဈာနသာဓာရဏာတိ တေသံ ဝသေန “စတ္တာရိ ဈာနာနိ”တိ
စစနံ၊ အဘိညာပါဒကတ္တတာ ပန နိရောဓပါဒကတ္တတာ စ စတုတ္ထဿေဝ
ဈာနဿ အာဝေဏိကာ၊ သာ ကထံ စတုက္ကဇ္ဈာနသာဓာရဏာ ဝုတ္တာတိ?
ပရမ္မရာမိဋ္ဌာနဘာဝတော။ ပဒဋ္ဌာနပဒဋ္ဌာနမ္ပိ ဟိ ပဒဋ္ဌာနန္တိ ဝုစ္စတိ ကာရဏ-
ကာရဏန္တိ ယယာ “တိဏေဟိ ဘတ္တံ သိဒ္ဓ”န္တိ။

၁၄။ စတုတ္ထေ သသကဿ ဥပ္ပတနံ ဝိယ ဟောတိတိ ပထဝီဇီရုစ္ဆန-
သသကဿ ဥပ္ပတနံ ဝိယ ဟောတိ။ တတ္ထာယံ အတ္ထသလ္လာပိကာ ဥပမာ—
ပထဝီ ကိရ သသကံ အာဟ “ဟေ သသကာ”တိ။ သသကော အာဟ “ကော
ဇေသော”တိ။ ကဿာ မမေဝ ဥပရိ သဗ္ဗဇ္ဈရိယာပထေ ကပ္ပေန္တော ဥစ္စာရ-
ပဿာဝံ ကရောန္တော မံ န ဇာနာသီတိ။ သုဠ တယာ အဟံ ဒိဋ္ဌော၊ မယာ
အက္ကန္တဋ္ဌာနံ ဟိ အင်္ဂုလဂ္ဂေဟိ ဖုဋ္ဌဋ္ဌာနံ ဝိယ ဟောတိ၊ ဝိဿဋ္ဌဥဒကံ အပ္ပ-
မတ္တကံ၊ ကရိသံ ကဋကဗလမတ္တံ၊ ဟတ္ထိအဿာဒီဟိ ပန အက္ကန္တဋ္ဌာနမ္ပိ
မဟန္တိ၊ ပဿာဝေါပိ နေသံ ဃဋမတ္တော၊ ဥစ္စာရောပိ ပစ္စိမတ္တော ဟောတိ၊
အလံ မယံ တယာတိ ဥပ္ပတိတွာ အညသ္မိံ ဌာနေ ပတိတော။ တတော နံ
ပထဝီ အာဟ “အဟော ဒူရံ ဂတောပိ နန မယံယေဝ ဥပရိ ပတိတောသီ”တိ။
သော ပုန တံ ဇီရုစ္ဆန္တော ဥပ္ပတိတွာ အညတ္ထ ပတိတော။ ဧဝံ ဝဿသဟဿမ္ပိ
ဥပ္ပတိတွာ ဥပ္ပတိတွာ ပတမာနော သသကော နေဝ ပထဝိယာ အန္တံ
ပါပုဏိတုံ သက္ကောတိ။ န ကောဋိန္တိ န ပုဗ္ဗကောဋိ။ ဣတရေသန္တိ ဝိပဉ္စိတည-
နေယျပဒပရမာနံ။

၁၅။ ပဉ္စမေ သမထေဟိ အဓိကရိယတိ ဝုပသမ္ပတိတိ အဓိကရဏံ၊
အဋ္ဌာရသ ဘေဒကရဝတ္ထုနိ နိဿာယ ဥပ္ပန္နော ဝိဝါဒေါယေဝ ဝိဝါဒါဓိ-
ကရဏံ။ “ဣဓ ဘိက္ခူ ဘိက္ခု အနုဝဒန္တိ သီလဝိပတ္တိယာ ဝါ”တိအာဒိနာ”

စတသော ဝိပတ္တိယော နိဿာယ ဥပ္ပန္နော အနဝါဒေါယေဝ **အနဝါဒါဓိကရဏံ။** ပဉ္စပိ အာပတ္တိက္ခန္ဓာ **အာပတ္တာဓိကရဏံ။** “သတ္တပိ အာပတ္တိက္ခန္ဓာ အာပတ္တာဓိကရဏံ” နှိ ဝစနတော အာပတ္တိယေဝ **အာပတ္တာဓိကရဏံ။** “ယာ သံသယ ကိစ္စယတာ ကရဏီယတာ အပလောကနကမ္မံ ဥတ္တိကမ္မံ ဥတ္တိဒုတိယကမ္မံ ဥတ္တိစတုတ္ထကမ္မံ” နှိ ဝေမာဂတံ စတုဗ္ဗိခံ သံသကိစ္စံ **ကိစ္ဆာဓိကရဏံ** နှိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ သေသမေတ္တ ဥတ္တာနမေဝ။

၁၆။ ဆဋ္ဌေ **အပါကဋ္ဌနာမော**တိ ‘သေလော၊ ကုဋ္ဌဒန္တော’တိအာဒိနာ အနဘိညာတော။ **ယေန ဝါ ကာရဏေနာ**တိ ဟေတုမှိ ဣဒံ ကရဏဝစနံ။ ဟေတုအတ္ထော ဟိ ကိရိယာကာရဏံ၊ န ကရဏံ ဝိယ ကိရိယတ္ထော၊ တသ္မာ နာနံပုကာရဂုဏာဝိသေသာဓိဂမတ္တာ ဣဓ ဥပသင်္ကမနကိရိယာတိ “အန္ဓေန ဝသတိ၊ အဇ္ဈေနေန ဝသတိ”တိအာဒိသု ဝိယ ဟေတုအတ္ထမေဝေတံ ကရဏဝစနံ ယုတ္တံ၊ န ကရဏတ္ထံ တဿ အယုဇ္ဇမာနတ္တာတိ ဝုတ္တံ “ယေန ဝါ ကာရဏေနာ”တိ။ အဝိဘာဂတော သတတံ ပဝတ္တိတနိရတိသယသာဒုပိပုလားမတရသသဒ္ဓမ္မဗလတာယ သာဒုဖလနိစ္စဖလိတမဟာရုက္ခေန ဘဂဝါ ဥပမိတော။ သာဒုဖလူပဘောဂါဒိပ္ပါယဂ္ဂဟဏေနေဝ ဟိ ရုက္ခဿ သာဒုဖလတာ ဂဟိတာတိ။ **ဥပသင်္ကမိ**တိ ဥပသင်္ကန္တော။ သမ္ပတ္တကာမတာယ ဟိ ကိဉ္စိ ဌာနံ ဂစ္ဆန္တော တံဘံပဒေသာတိက္ကမနေန ဥပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကန္တေတိ စ ဝတ္တဗ္ဗတံ လဘတိ။ တေနာဟ “ဂတောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ”တိ၊ ဥပဂတောတိ အတ္ထော။ **ဥပသင်္ကမိ**တောတိ ပုဗ္ဗကာလကိရိယာနုဒ္ဓေသောတိ အာဟ “ဥပသင်္ကမနပရိယောသာနဒီပန” နှိ။ တတောတိ ယံ ဌာနံ ပတ္တော “ဥပသင်္ကမိ”တိ ဝုတ္တော၊ တတော ဥပဂတဋ္ဌာနတော။

ယထာ **ခမနိယာဒီနိ ပုစ္ဆန္တော**တိ ယထာ ဘဂဝါ “ကစ္စိ တေ ပြာဟူဏ ခမနိယံ၊ ကစ္စိ ယာပနိယ” နှိအာဒိနာ **ခမနိယာဒီနိ ပုစ္ဆန္တော** တေန ပြာဟူဏေန သဒ္ဓိံ သမပ္ပဝတ္တမောဒေါ အဟောသိ ပုဗ္ဗဘာသိတာယ၊ ဧဝံ သောပိ ပြာဟူဏော တဒနကရဏေန ဘဂဝတာ သဒ္ဓိံ သမပ္ပဝတ္တမောဒေါ အဟောသိတိ ယောဇနာ။ တံ ပန သမပ္ပဝတ္တမောဒတံ ဥပမာယ ဒသေတုံ “သီတောဒကံ ဝိယာ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **သမ္ပောဒိတ** နှိ သံသဒ္ဓိတံ။ **ဧကိဘာဝ** နှိ သမ္ပောဒနကိရိယာယ သမာနတံ။ **ခမနိယ** နှိ “ဣဒံ စတုစက္ကံ နဝဒ္ဓါရံ သရီရယန္တံ ဒုက္ခဗဟုလတာယ သဘာဝတော ဒုဿဟံ၊ ကစ္စိ ခမိတုံ

သက္ကုဏေယျ” နှိ ပုစ္ဆတိ။ ယာပနိယ နှိ အာဟာရာဒိပ္ပဋိဗဒ္ဓုရတ္တိကံ စိရပ္ပဗန္ဓ-
သင်္ခါတာယ ယာပနာယ ကမ္ဘိ ယာပေတုံ သက္ကုဏေယျံ။ သီသရောဂါဒိ-
အာဗာဓာဘာဝေန ကမ္ဘိ အပ္ပါဗာဓံ။ ဒုက္ခဇိဝိကာဘာဝေန ကမ္ဘိ အပ္ပါတကံ။
တံတံကိစ္စကရဏေ ဥဋ္ဌာနသုခတာယ ကမ္ဘိ လဟုဋ္ဌာနံ။ တဒနုရူပဗလ-
ယောဂတော ကမ္ဘိ ဗလံ။ သုခဝိဟာရသမ္ဘဝေန ကမ္ဘိ ဗာသုဝိဟာရော အတ္ထိတိ
သဗ္ဗတ္ထ ကမ္ဘိ-သဒ္ဓိ ယောဇေတွာ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဗလပ္ပတ္တာ ပီတိ ဝီတိယေဝ။ တရုဏပီတိ ပါမောဇ္ဇံ။ သမ္မောဒံ ဇနေတိ
ကရောတိတိ သမ္မောဒနီကံ။ တဒေဝ သမ္မောဒနိယံ။ သမ္မောဒိတဗ္ဗတော
သမ္မောဒနိယ နှိ ဣမံ ပန အတ္ထံ ဒဿေတုံ “သမ္မောဒိတုံ ယုတ္တဘာဝတော” တိ
အာဟ။ သရိတဗ္ဗဘာဝတောတိ အနုဿရိတဗ္ဗဘာဝတော။ “သရဏီယ” နှိ
ဝတ္ထဗ္ဗေ ဝီဃံ ကတွာ “သရဏီယ” နှိ ဝုတ္တံ။ သုယုဗာနသုခတောတိ အာပါ-
ထဂဘမရရကံ အာဟ။ အနုဿရိယဗာနသုခတောတိ ဝိမဒ္ဓရမဏီယတံ။
ဗျဉ္ဇနပရိသုဒ္ဓတာယာတိ သဘာဝနိရုတ္တိဘာဝေန တဿာ ကထာယ ဝစန-
စာဘုရိယမာဟ။ အတ္ထပရိသုဒ္ဓတာယာတိ အတ္ထဿ နိရူပက္ကိလေသတံ။
အနေကေဟိ ပရိယာယေဟိတိ အနေကေဟိ ကာရဏေဟိ။

အဘိဓူရအစွာသန္တပ္ပဋိက္ခေပေန နာတိဓူရံ နစွာသန္တံ နာမ ဂဟိတံ။ တံ ပန
အဝကံသတော ဥဘိန္တံ ပဿာရိတဟတ္ထာသံသန္ဓေနေန ဒဠဗ္ဗံ။ ဂိဝံ ပဿာရေ-
တွာတိ ဂိဝံ ပရိဝဋ္ဋနဝသေန ပဿာရေတွာ။

တေဒဝေါစာတိ ဧတံ “ကော န ခေါ ဘန္တေ ဟေတူ” တိအာဒိပုစ္ဆာဝစနံ
အဝေါစ။ တေနေဝ “တေဒဝေါစာ” တိ ပဒံ ဥဒ္ဓရိတွာ ဒုဝိဓာ ဟိ ပုစ္ဆာတိ-
အာဒိနာ ပုစ္ဆာဝိဘာဂံ ဒဿေတိ။ တတ္ထ အဂါရေ နိယုတ္တော အဂါရိကော၊
တဿ ပုစ္ဆာ အဂါရိကပုစ္ဆာ။ အဂါရိကတော အညော အနဂါရိကော
ပဗ္ဗဇ္ဇူပဂတော၊ တဿ ပုစ္ဆာ အနဂါရိကပုစ္ဆာ။ ကိဉ္ဇာပိ အညတ္ထ “ဇနကော
ဟေတု၊ ပဂ္ဂါဟကော ပစ္စယော။ အသာဓာရဏော ဟေတု၊ သာဓာရ-
ဏော ပစ္စယော။ သဘာဂေါ ဟေတု၊ အသဘာဂေါ ပစ္စယော။ ပုဗ္ဗ-
ကာလိကော ဟေတု၊ သဟပဝတ္တော ပစ္စယော” တိအာဒိနာ ဟေတုပစ္စယာ
ဝိဘဇ္ဇေ ဝုစ္စန္တိ၊ ဣမ ပန “စတ္တာရော ခေါ ဘိက္ခဝေ မဟာဘူတာ ဟေတု
စတ္တာရော မဟာဘူတာ ပစ္စယော ရူပက္ခန္ဓဿ ပညာပနာယာ” တိအာဒိသုဝိယ
ဟေတုပစ္စယသဒ္ဓါ သမာနတ္ထာတိ ဒဿေန္တော “ဥဘယဗ္ဗေတံ ကာရဏ-
ဝေဝစနမေဝါ” တိ အာဟ။ ဝိသမစရိယာတိ ဘာဝနပုံသကနိဋ္ဌေသော။

အဘိက္ကန္တာတိ အဘိက္ကန္တာ၊ ဝိဂတတိ အတ္ထောတိ အာဟ “ဓယေ ဒိဿတိ”တိ။ တထာ ဟိ “နိက္ခန္တော ပဌမော ယာမော”တိ ဥပရိ ဝုတ္တံ။ အဘိက္ကန္တတရောတိ အတိဝိယ ကန္တတရော မနောရမော၊ တာဒိသော စ သုန္တရော ဘဒ္ဒကော နာမ ဟောတိတိ အာဟ “သုန္တရေ ဒိဿတိ”တိ။ ကောတိ ဒေဝနာဂယက္ခဝန္တဗ္ဗာဒိသု ကော ကတမော။ မေတိ မမ။ ပါဒါနီတိ ပါဒေ။ ဣဒ္ဓိယာဘိ ဣမာယ ဝေရူပါယ ဒေဝိဒ္ဓိယာ။ ယသသဘတိ ဣဒိနာ ဒေသေန ပရိဝါရေန ပရိစ္ဆေဒေန စ။ ဇလန္တိ ဝိဇ္ဇောတမာနော။ အဘိက္ကန္တ- နာတိ အတိဝိယ ကန္တေန ကမနိယေန အဘိရူပေန။ ဝဏ္ဏေနာတိ ဆဝိဝဏ္ဏေန သရိရဝဏ္ဏနိဘာယ။ သဗ္ဗာ ဩဘာသယံ ဒိဿတိ ဒသ ဒိသာ ပဘာသေန္တော၊ စန္ဒော ဝိယ သူရိယော ဝိယ စ ဧကောဘာသံ ဧကောလောကံ ကရောန္တောတိ ဂါထာယ အတ္ထော။ အဘိရူပေတိ ဥဋ္ဌာရရူပေ သမ္ပန္နရူပေ။

“စောရော စောရော၊ သပ္ပေါ သပ္ပေါ”တိအာဒိသု ဘယေ အာမေဒိတံ။ “ဝိဇ္ဇ၊ ဝိဇ္ဇ၊ ပဟရ ပဟရ”တိအာဒိသု ကောဓေ။ “သာဓု သာဓု”တိအာဒိသု ပသံသာယံ။ “ဂစ္ဆ ဂစ္ဆ၊ လုနာဟိ လုနာဟိ”တိအာဒိသု တုရိတေ။ “အာဂစ္ဆ အာဂစ္ဆ”တိအာဒိသု ကောတူဟလေ။ “ဗုဒ္ဓေါ ဗုဒ္ဓေါတိ စိန္တေန္တော”တိ- အာဒိသု ၂ အစ္ဆရေ။ “အဘိက္ကမဿာယသ္မန္တော၊ အဘိက္ကမဿာယသ္မန္တော”တိ- အာဒိသု ဟာသေ။ “ကဟံ ဧကပုတ္တက၊ ကဟံ ဧကပုတ္တက”တိအာဒိသု သောကေ။ “အဟော သုခံ အဟော သုခံ”န္တိအာဒိသု ၇ ပသာဒေ။ စ-သဒ္ဓေါ အဝုတ္တသမုစ္စယတ္ထော။ တေန ဂရဟာအသမ္မာနာဒိနံ သင်္ဂဟော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ တတ္ထ “ပါပေါ ပါပေါ”တိအာဒိသု ဂရဟာယံ။ “အဘိရူပက အဘိရူပက”တိ- အာဒိသု အသမ္မာနေ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

နယိဒံ အာမေဒိတဝသေန ဦးကုတ္တု၊ ဝုတ္တံ၊ အထ ခေါ အတ္ထဒ္ဓယဝသေနာတိ ဒသေန္တော “အထ ဝါ”တိအာဒိမာဟ။ “အဘိက္ကန္တ”န္တိ ဝစနံ အပေက္ခိတွာ နပုံသကဝသေန ဝုတ္တံ၊ တံ ပန ဘဂဝတော ဝစနံ ဓမ္မဿ ဒေသနာတိ ကတွာ တထာ ဝုတ္တံ “ဘောတော ဂေါတမဿ ဓမ္မဒေသနာ”တိ။ ဒုတိယပဒေဝိ ဧသေဝ နယော။ ဒေါသနာသနတောတိ ရာဂါဒိကိလေသဝိမေဒတော။ ဂုဏာဓိဂမနတောတိ သီလာဒိဂုဏာနံ သမ္မာပနတော။ ယေ ဂုဏေ ဒေသနာ အဓိဂမေတိ၊ တေသု ပဓာနဘူတေ တာဝ ဒသေတုံ “သဗ္ဗါဇနနတော ပညာဇနနတော”တိ ဝုတ္တံ။ သဗ္ဗါပမုခါ ဟိ လောကိယာ ဂုဏာ၊ ပညာပမုခါ

၁-မ ၁-၂၆၇၊ သံ ၁-၃၇၉၊ သံ ၂-၂၃၊ သံ ၃-၃၇၄-ဒိဋ္ဌေသု။

၂-၇ ၄-၃၁၀-ဒိဋ္ဌိ။

၃-မ ၂-၃၀၉၊ သံ ၁-၃၂၃-ဒိဋ္ဌေသု။

၄-၃ ၁-၉၈ ၉၉၊ ဒီ ၃-၁၇၃၊ ဝိ ၄-၃၃၉-၃၄၀-ဒိဋ္ဌေသု။

လောကုတ္တရာ။ သီလဒါအတ္တသမ္ပတ္တိယာ သာတ္တတော၊ သဘာဝနိရုတ္တိသမ္ပတ္တိ-
ယာ သဗျဉ္ဇနတော။ သုဝိညေယျသဒ္ဓပ္ပယောဂတာယ ဥတ္တာနပဒတော၊
သဏှသုခုမဘာဝေန ဒုဝိညေယျတ္တတာယ ဂန္တိရတ္တတော။ သိနိဒ္ဓမုဒုမရု-
သဒ္ဓပ္ပယောဂတာယ ကဏ္ဍသုခတော၊ ဝိပုလဝိသုဒ္ဓပေမနိယတ္တတာယ ဟဒ-
ယင်္ဂမတော။ မာနာတိမာနဝိမေနေန အနတ္တုတ္တံသနတော၊ ထမ္ဘသာ-
ရန္တနိဗ္ဗဒ္ဓနေန အပရဝတ္တနတော။ ဟိဘာဓိပ္ပါယပ္ပဝတ္တိယာ ပရေသံ ရာဂပရိဋ္ဌာ-
ဟာဒိဝုပသမနေန ကရုဏာသီတလတော၊ ကိလေသန္တကာရဝိမေနေန ပညာ-
ဝဒါတတော။ ကရဝိကရုဏမဉ္ဇုတာယ အာပါထရမဏီယတော၊ ပုဗ္ဗာပရာ-
ဝိရုဒ္ဓသုဝိသုဒ္ဓတ္တတာယ ဝိမဋ္ဌက္ခမတော။ အာပါထရမဏီယတာယ ဧဝ-
သုယျမာနသုခတော၊ ဝိမဋ္ဌက္ခမတာယ ဟိတဇ္ဈာသီယပ္ပဝတ္တိတတာယ စ-
ဝိမံသီယမာနဟိတတော။ ဧဝမာဒိဟိတိ အာဒိ-သဒ္ဓေန သံသာရစက္ကနိဝတ္တန-
တော၊ သဒ္ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္တနတော၊ မိစ္ဆာဝါဒဝိဂမနတော၊ သမ္မာဝါဒပတိဋ္ဌာပန-
တော၊ အကုသလမူလသမုပ္ပရဏတော၊ ကုသလမူလသံရောပနတော၊ အပါယ-
ဒ္ဓါရိပိဓာနတော၊ သဂ္ဂမောက္ခဒ္ဓါရိဝရဏတော၊ ပရိယုဋ္ဌာနဝုပသမနတော၊
အနုသယသမုပ္ပါတနတောတိ ဧဝမာဒိနံ သင်္ဂဟော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

အဓောမုခဋ္ဌပိတန္တိ ကေနစိ အဓောမုခံ ဌပိတံ။ ဟေဋ္ဌာမုခဇာတန္တိ
သဘာဝေနဝ ဟေဋ္ဌာမုခဇာတံ။ ဥပရိမုခန္တိ ဥဒ္ဓိမုခံ။ ဥဒ္ဓါဋ္ဌေယျာတိ ဝိဝဋ်
ကရေယျ။ ဟတ္ထေ ဂဟေတွာတိ “ပုရတ္တာဘိမုခေါဥတ္တရာဘိမုခေါဝါဂစ္ဆာ”တိ-
အာဒိနိ အဝတွာ ဟတ္ထေ ဂဟေတွာ “နိဿန္တေဟံ သေမဂ္ဂေါ၊ ဧဝံ ဂစ္ဆေယျာ”တိ
ဝဒေယျ။ ကာဠပက္ခစာတုဒ္ဓသီတိ ကာဠပက္ခေ စာတုဒ္ဓသီ။

နိက္ကုန္တိတံ အာဓေယျဿ အနာဓာရဘူတံ ဘာဇနံ အာဓာရဘာဝါပါဒန-
ဝသေန ဥတ္တုဇ္ဇေယျ။ ဟေဋ္ဌာမုခဇာတတာယ သဒ္ဓမ္မဝိမုခံ၊ အဓောမုခဌပိတ-
တာယ အသဒ္ဓမ္မေ ပတိတန္တိ ဧဝံ ပဒဒ္ဓယံ ယထာရဟံ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ န ယထာ-
သင်္ချံ။ ကာမံ ကာမစ္ဆန္တာဒယောပိ ပဋိစ္ဆာဒကာ နိဝရဏဘာဝတော၊ မိစ္ဆာ-
ဒိဋ္ဌိ ပန သဝိသေသံ ပဋိစ္ဆာဒိကာ သတ္တေ မိစ္ဆာဘိနိဝေသနဝသေနာတိ
အာဟ “မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဂဟနပဋိစ္ဆန္တံ”န္တိ။ တေနာဟ ဘဂဝါ “မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိပရမာဟံ
ဘိက္ခဝေ ဝဇ္ဇံ ဝဒါမိ”တိ။ သဗ္ဗော အပါယဂါမိမဂ္ဂေါ ကုမ္ပဂ္ဂေါ “ကုမ္ပိတော
မဂ္ဂေါ”တိ ကတွာ။ သမ္မာဒိဋ္ဌိအာဒိနံ ဥဇုပဋိပက္ခတာယ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအာဒယော
အဋ္ဌ မိစ္ဆတ္တဓမ္မော မိစ္ဆာမဂ္ဂေါ။ တေနော ဟိ တဒုဘယပ္ပဋိပက္ခတံ သန္ဓာယ
“သဂ္ဂမောက္ခမဂ္ဂံ အာဝိကရောဇ္ဇေနာ”တိ ဝုတ္တံ။ သပ္ပိအာဒိသန္ဓိဿယော

ပဒီပေါ န တထာ ဥဇ္ဇလော၊ ယထာ တေလသန္ဓိဿယောတိ တေလပဇ္ဇော-
တဂ္ဂဟဏံ။ တေဟိ ပရိယာယေဟိတိ တေဟိ နိက္ခန္ဓိတုက္ခန္ဓနပ္ပဒိန္နန္တရိဝ-
ရဏာဒိဥပမောပမိတဗ္ဗာကာရေဟိ။

ပသန္တကာရန္တိ ပသန္တေဟိ ကာတဗ္ဗံ သက္ကာရံ။ သရဏန္တိ ပဋိသရဏံ။
တေနာဟ “ပရာယဏ”န္တိ။ ပရာယဏဘာဝေါ စ အနတ္တနိသေခနေန အတ္တ-
သမ္ပုပ္ပါဒနေန စ ဟောတိတိ အာဟ “အဃဿ တာတာ ဟိတဿ စ ဝိဇာ-
တာ”တိ။ အဃဿာတိ ဒုက္ခတောတိ ဝဒန္တိ၊ ပါပတောတိ ပန အတ္တော ယုတ္တော။
နိဿက္ကေ စေတံ သာမိဝစနံ။ ဧတ္ထ စ နာယံ ဂမိ-သဒ္ဓေါ နိ-သဒ္ဓါဒယော ဝိယ-
ဒ္ဓိကမ္ပကော၊ တသ္မာ ယထာ “အဇံ ဂါမံ နေတိ”တိ ဝုစ္စတိ၊ ဧဝံ “ဘဂဝန္တံ
သရဏံ ဂစ္ဆာမီ”တိ ဝတ္ထု န သက္ကာ။ “သရဏန္တိ ဂစ္ဆာမီ”တိ ပန ဝတ္ထဗ္ဗံ။
ဣတိ-သဒ္ဓေါ စေတ္ထ လုတ္တနိဒ္ဓိဋ္ဌော။ တဿ စာယမတ္ထော—ဂမနဉ္စ တဒမိပ္ပါယေန
ဘဇနံ ဇာနနံ ဝါတိ ဒဿေန္တော “ဣတိ ဣမိနာ အမိပ္ပါယေနာ”တိ အာဒိ-
မာဟ။ တတ္ထ အဇာမိတိ အာဒိသု ပရိမဿ ပရိမဿ ပစ္စိမံ ပစ္စိမံ အတ္ထဝစနံ။
ဘဇနံ ဝါ သရဏာမိပ္ပါယေန ဥပသင်္ကမနံ။ သေဝနံ သန္တိကာဝစရတာ။
ပယိရူပါသနံ ဝတ္ထုပ္ပဋိဝတ္ထကရဏေန ဥပဋ္ဌာနန္တိ ဧဝံ သဗ္ဗထာပိ အနညသရဏ-
တံယေဝ ဒီပေတိ။ “ဂစ္ဆာမီ”တိ ပဒဿ ဗုဇ္ဈာမိတိ အယမတ္ထော ကထံ
လတ္တတိတိ အာဟ “ယေသံ ဟိ”တိ အာဒိ။

အဓိဂတမဂ္ဂေ သန္တိကတနိရောဓေတိ ပဒဒ္ဓယေနပိ ဖလဋ္ဌာ ဧဝံ ဒဿိတာ၊
န မဂ္ဂဋ္ဌာတိ တေ ဒဿေန္တော “ယထာနုသိဋ္ဌံ ပဋိပဇ္ဇမာနေ စာ”တိ အာဟ။
နန စ ကလျာဏပုထုဇ္ဇနောပိ ယထာနုသိဋ္ဌံ ပဋိပဇ္ဇတိတိ ဝုစ္စတိတိ? ကိဉ္စာပိ
ဝုစ္စတိ၊ နိပ္ပရိယာယေန ပန မဂ္ဂဋ္ဌာ ဧဝံ တထာ ဝတ္ထဗ္ဗာ၊ န ဣတရေ
သမ္ပတ္တနိယာမောက္ခမနာဘာဝတော။ ဟထာ ဟိ တေ ဧဝံ ဝုတ္တာ “အပါ-
ယေသု အပတမာနေ ဓာရေတိ”တိ။ သမ္ပတ္တနိယာမောက္ခမနေန ဟိ အပါယ-
ဝိနိမုတ္တိသမ္ဘဝေါ။ အက္ခာယတိတိ ဧတ္ထ ဣတိ-သဒ္ဓေါ အာဒုတ္တော၊ ပကာရတ္ထော
ဝါ။ တေန “ယာဝတာ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မာ သင်္ခတာ ဝါ အသင်္ခတာ ဝါ၊ ဝိရာဂေါ
တေသံ အဂ္ဂမက္ခာယတိ”တိ သုတ္တပဒံ သင်္ကဏာတိ၊ “ဝိတ္တာရော”တိ ဝါ ဣမိနာ။
ဧတ္ထ စ အရိယမဂ္ဂေါ နိယျာနိကတာယ၊ နိဗ္ဗာနံ တဿ တဒတ္ထသိဒ္ဓိဟေတု-
တာယာတိ ဥဘယမေဝ နိပ္ပရိယာယေန ဓမ္မောတိ ဝုတ္တော။ နိဗ္ဗာနံ ဟိ အာ-
ရမ္ပဏပစ္စယဘူတံ လဘိတွာ အရိယမဂ္ဂေါ တဒတ္ထသိဒ္ဓိယာ သံဝတ္တတိ၊ တထာပိ
ယသ္မာ အရိယဖလာနံ “တာယ သဒ္ဓါယ အဝုပသန္တာယာ”တိ အာဒိဝစနတော

၁-ခု ၁-၂၅၄၊ အံ ၁-၃၇၃-ပိဋေသု။

မဂ္ဂေန လမုစ္ဆိန္ဒာနံ ကိလေသာနံ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိပ္ပဟာနကိစ္စတာယ နိယျာနာနု-
ဂုဏတာယ နိယျာနပရိယောသာနတာယ စ^၁။ ပရိယတ္တိဓမ္မဿ ပန နိယျာ-
နိကဓမ္မသမဝိဂမဟေတုတာယာတိ ဣဒိနာ ပရိယာယေန ဝုတ္တနယေန ဓမ္မ-
ဘာဝေါ လဗ္ဘတိ ဧဝံ။ သွာယမတ္ထော ပါဌာရုဋ္ဌော ဧဝါတံ ဒဿေန္တော
“န ကေဝလ”န္တိ အာဒိမာဟ။

ကာမရာဂေါ ဘဝရာဂေါတိ ဧဝမာဒိဘေဒေါ သဗ္ဗောပိ ရာဂေါ ဝိရဇ္ဇတိ
ပဟိယတိ ဧတေနာတိ ရာဂဝိရာဂေါတိ မဂ္ဂေါ ကထိတော။ ဇောသင်္ခါ-
တာယ တဏှာယ အန္တောနိဇ္ဈာနလက္ခဏဿ သောကဿ စ တဒုပ္ပတ္တိယံ
သဗ္ဗသော ပရိက္ခိဏတ္တာ အနေဇမသောကန္တိ ဖလံ ကထိတံ။ အပ္ပဋိကူလန္တိ
အဝိရောဓဒီပနတော ကေနစိ အဝိရုဒ္ဓံ၊ ဣဋ္ဌံ ပဏိတန္တိ ဝါ အတ္ထော။ ပရုဏ-
ရူပေန ပဝတ္တိတတ္တာ၊ ပကဋ္ဌရုဏဝိဘာဝနတော ဝါ ပရုဏံ။ သဗ္ဗဓမ္မက္ခန္ဓာ
ကထိတာတိ ယောဇနာ။

ဒိဋ္ဌိသီလသံဃာတေနာတိ “ယာယံ ဒိဋ္ဌိ အရိယာ နိယျာနိကာ နိယျာတိ
တက္ကရဿ သမ္မာ ဒုက္ခက္ခယာယ၊ တထာရူပါယ ဒိဋ္ဌိယာ ဒိဋ္ဌိသာမညဂတော
ဝိဟရတိ”တိ^၂ ဧဝံ ဝုတ္တာယ ဒိဋ္ဌိယာ၊ “ယာနိ တာနိ သီလာနိ အဏ္ဏာနိ
အစ္ဆိဒ္ဓါနိ အသဗလာနိ အကမ္မာသာနိ ဘုဇိဿာနိ ဝိညုပ္ပသတ္တာနိ အပရာ-
မဋ္ဌာနိ သမာဓိသံဝတ္တနိကာနိ၊ တထာရူပေဟိ သီလေဟိ သီလသာမညဂတော
ဝိဟရတိ”တိ^၃ စ ဧဝံ ဝုတ္တာနံ သီလာနန္တ သံဟတဘာဝေန၊ ဒိဋ္ဌိသီလ-
သာမညေနာတိ အတ္ထော။ သံဟတောတိ ဃဋ္ဌိတော၊ သမေတောတိ အတ္ထော။
အရိယပုဂ္ဂလာ ဟိ ယတ္ထ ကတ္ထစိ ဒူရေ ဌိတာပိ အတ္တနော ဂုဏသာမဂ္ဂိယာ
သံဟတာ ဧဝံ။ အဋ္ဌ စ ပုဂ္ဂလ ဓမ္မဒဿာ တေတိ တေ ပုရိသယုဂဝသေန
စတ္တာရောပိ ပုဂ္ဂလဝသေန အဋ္ဌေဝ အရိယဓမ္မဿ ပစ္စက္ခဒဿာဝိတာယ
ဓမ္မဒဿာ။ တိဏိ ဝတ္ထုနိ သရဏန္တိ ဂမနေန တိက္ခတ္တံ၊ ဂမနေန စ တိဏိ
သရဏဂမနာနိ။ ပဋိဝေဒေသီတိ အတ္တနော ဟဒယဂတံ ဝါစာယ ပဝေဒေသိ။

သရဏဂမနဿ ဝိသယပ္ပဘေဒဖလသံကိလေသဘေဒါနံ ဝိယ ကတ္ထု-
ဝိဘာဝနာ တတ္ထ ကောသလ္လာယ ဟောတိတိ သရဏဂမနေသု အတ္တကော-
သလ္လတ္ထံ “သရဏံ၊ သရဏဂမနံ၊ ယော စ သရဏံ ဂစ္ဆတိ၊ သရဏဂမနပ္ပ-
ဘေဒေါ၊ သရဏဂမနဖလံ၊ သံကိလေသော၊ ဘေဒေါတိ အယံ ဝိဝိ

၁-နိယျာနာနုဂုဏတာ နိယျာနပရိယောသာနတာ စ (က)

၂-ဒီ ၃-၂၀၄-၂၃၇၊ မ ၁-၃၉၇၊ မ ၃-၃၉-ပိဋေသု။

၃-ဒီ ၃-၂၀၃၊ မ ၁-၃၉၇၊ မ ၃-၃၉၊ အံ ၂-၂၅၆၊ ဝိ ၅-၁၆၈-ပိဋေသု။

ဝေဒိတဗ္ဗော”တိ ဝုတ္တံ တေန ဝိနာ သရဏဂမနဿေဝ အသမ္ဘဝတော။ ကဿာ ပနေတ္ထ ဝေါဒါနံ န ဂဟိတံ။ နန ဝေါဒါနဝိဘာဝနာဝိ တတ္ထ ကောသလ္လာယ ဟောတီတိ? သစ္စမေတံ။ တံ ပန သံကိလေသဂ္ဂဟဏေန အတ္ထတော ဒီပိတံ ဟောတီတိ န ဂဟိတံ။ ယာနိ ဟိ နေသံ သံကိလေသကာရဏာနိ အညာ-
ဏာဒီနိ၊ တေသံ သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ အနုပ္ပန္နာနံ အနုပ္ပါဒနေန၊ ဥပ္ပန္နာနဉ္စ ပဟာ-
နေန ဝေါဒါနံ ဟောတီတိ။

ဟိံသတ္ထဿ ဓာတုသဒ္ဓဿ ဝသေနေတံ ပဒံ ဒဠဗ္ဗန္တိ “ဟိံသတီတိ သရ-
ဏ”န္တိ ဝတ္တာ တံ ပန ဟိံသနံ ကေသံ၊ ကထံ၊ ကဿ ဝါတိ စောဒနံ သော-
ဓေန္တော “သရဏဂတာန”န္တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ ဘယန္တိ ဝဋ္ဋဘယံ။ သန္တာ-
သန္တိ စိတ္တုတြာသံ။ တေနေဝ စေတသိကဒုက္ခဿ ဂဟိတတ္တာ ဒုက္ခန္တိ ကာယိကံ
ဒုက္ခံ။ ဒုဂ္ဂတိပရိကိလေသန္တိ ဒုဂ္ဂတိပရိယာပန္တံ သဗ္ဗမ္ပိ ဒုက္ခံ။ တယိဒံ သဗ္ဗံ
ပရတော ဗလကဏာယ^၁ အာဝိ ဘဝိဿတိ။ ဧတန္တိ သရဏန္တိ ပဒံ။ ဧဝံ
အဝိသေသတော သရဏသဒ္ဓဿ ပဒတ္ထံ ဒသေတွာ ဣဒါနိ ဝိသေသတော
ဒသေတုံ “အထ ဝါ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ဟိတေ ပဝတ္ထနေနာတိ “သမ္ပန္န-
သီလာ ဘိက္ခဝေ ဝိဟရဏာ”တိအာဒိနာ^၂ အတ္ထေ နိယောဇနေန။ အဟိ-
တာ နိဝတ္ထနေနာတိ “ပါဏာတိပါတဿ ခေါ ပါပကော ဝိပါကော
အဘိသမ္ပရာယ”န္တိအာဒိနာ အာဒိနဝဒဿနာဒိမုခေန အနတ္ထတော နိဝတ္ထ-
နေန။ ဘယံ ဟိံသတီတိ ဟိတာဟိတေသု အပ္ပဝတ္တိပ္ပဝတ္တိဟေတုကံ
ဗျသနံ အပ္ပဝတ္တိကရဏေန ဝိနာသေတိ ဗုဒ္ဓေါ။ ဘဝကန္တာရာ ဥတ္တာရဏေန
မဂ္ဂသင်္ခါတော ဓမ္မော။ ဣတရော အဿာသဒါနေန သတ္တာနံ ဘယံ ဟိံသ-
တီတိ ယောဇနာ။ ကာရာနန္တိ ဒါနဝသေန ပူဇာဝသေန စ ဥပနိတာနံ
သတ္တာရာနံ။ ဝိပုလဗလပ္ပဋိလာဘကရဏေန သတ္တာနံ ဘယံ ဟိံသတိ သံသော
အနတ္ထရဒဘိဏ္ဍေယျဘာဝတောတိ အဓိပ္ပါယော။ ဣဒိနာဝိ ပရိယာယေ-
နာတိ ဣဒိနာဝိ ဝိဘဇိတွာ ဝုတ္တေန ကာရဏေန။

“သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ၊ သုက္ခာတော ဓမ္မော၊ သုပ္ပဋိပန္နော သံသော”တိ
ဧဝံ ပဝတ္ထော တတ္ထ ရတနတ္ထယေ ပဿာဒေါ တပ္ပဿာဒေါ၊ တဒေဝ ရတနတ္ထယံ
ဂရု တေဿာတိ တဂ္ဂရု၊ တဗ္ဘာဝေါ တဂ္ဂရုတာ၊ တပ္ပဿာဒေါ စ တဂ္ဂရုတာ စ
တပ္ပဿာဒတဂ္ဂရုတာ။ တာဟိ တပ္ပဿာဒတဂ္ဂရုတာဟိ။ ဝိရတဒိဋ္ဌိဝိစိကိစ္ဆာ-
သမ္မောဟအဿဒ္ဓိယာဒိတာယ ဝိဟတံကိလေသော။ တဒေဝ ရတနတ္ထယံ ပရာ-
ယဏံ ဂတိ တာဏံ လေဏန္တိ ဧဝံ ပဝတ္တိယာ တပ္ပရာယဏတာကာရပ္ပဝတ္ထော

၁-အံ-ဋ ၂-၁၉-ပိဋေ။

၂-မ ၁-၃၉-၄၃-ပိဋေသု။

ဝိတ္တုပ္ပါဒေါ သရဏဂမနံ သရဏန္တိ ဂစ္ဆတိ ဧတေနာတိ။ တံသမဇီတိ တေန ယထာဂုတ္တဝိတ္တုပ္ပါဒေန သမန္တာဂတော။ ဧဝံ ဥပေတိတိ ဧဝံ ဘဇတိ သေဝတိ ပယိရူပါသတိ၊ ဧဝံ ဝါ ဇာနာတိ ဗုဇ္ဈတိတိ ဧဝမတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဧတ္ထ စ ပဿာဒဂ္ဂဟဏေန လောကီယသရဏဂမနမာဟ။ တံ ဟိ ပဿာဒပ္ပဓာနံ။ ဂရုတာဂဟဏေန လောကုတ္တရံ။ အရိယာ ဟိ ရတနတ္ထယ-
ဂုဏာဘိညတယ ပါသာဏန္တတ္ထံ ဝိယ ဂရံ ကတွာ ပဿန္တိ၊ တဿွာ
တပ္ပဿာဒေန ဝိက္ခမ္ဘနဝသေန ဝိဟတကိလေသော၊ တဂ္ဂရုတယ သမုစ္ဆေဇ-
ဝသေနာတိ ယောဇေတဗ္ဗံ အဂါရဝကရဏဟေတုနံ သမုစ္ဆိန္နနတော။
တပ္ပရာယဏတာ ပနေတ္ထ တဂ္ဂတိကတာတိ တာယ ဧတုဗ္ဗိဓမ္မိ ဝက္ခမာနံ
သရဏဂမနံ ဂဟိတန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ အဝိသေသေန ဝါ ပဿာဒဂရုတာ ဇောတိ-
တာတိ ပဿာဒဂ္ဂဟဏေန အဝေစ္စပ္ပဿာဒဿ ဣတရဿ စ ဂဟဏံ၊ တထာ
ဂရုတာဂဟဏေနာတိ ဥဘယေနပိ ဥဘယံ သရဏဂမနံ ယောဇေတဗ္ဗံ။

မဂ္ဂက္ခဏေ ဣဇ္ဈတိတိ ယောဇေန။ နိဗ္ဗာနာရမ္ဗဏံ ဟုတွာတိ ဧတေန အတ္ထ-
တော စတုသစ္စာဓိဂမော ဧဝ လောကုတ္တရသရဏဂမနန္တိ ဒဿေတိ။ တတ္ထ
ဟိ နိဗ္ဗာနဓမ္မော သမ္ဘိကိရိယာဘိသမယဝသေန၊ မဂ္ဂဓမ္မော ဘာဝနာဘိသ-
ယဝသေန ပဋိဝိဇ္ဈိယမာနောယေဝ သရဏဂမနတ္ထံ သာဓေတိ၊ ဗုဒ္ဓဂုဏာ ပန
သာဝကဂေါစရဘူတာ ပရိညာဘိသမယဝသေန၊ တထာ အရိယသံသဂုဏာ။
တေနာဟ “ကိစ္စတော သကလေပိ ရတနတ္ထယေ ဣဇ္ဈတိ”တိ။ ဣဇ္ဈန္တိ
သဟေဝ ဣဇ္ဈတိ၊ န လောကီယံ ဝိယ ပဋိပါဋိယာ အသမ္မောဟပုဂ္ဂိုလေနေ
ပဋိဝိဒ္ဓတ္တာတိ အဓိပ္ပါယော။ ယေ ပန ဝေန္တိ “န သရဏဂမနံ နိဗ္ဗာနာရမ္ဗဏံ
ဟုတွာ ပဝတ္တတိ၊ မဂ္ဂဿ အဓိဂတတ္တာ ပန အဓိဂတမေဝ ဟောတိ ဧကစ္စာနံ
တေဝိဇ္ဇာဒိနံ လောကီယဝိဇ္ဇာဒယော ဝိယာ”တိ၊ တေသံ လောကီယမေဝ
သရဏဂမနံ သိယာ၊ န လောကုတ္တရံ၊ တဉ္စ အယုတ္တံ ဒုဝိဿေပိ ဣန္ဒြိယဗ္ဗတ္တာ။

တန္တိ လောကီယသရဏဂမနံ။ သဒ္ဓါပဋိလာဘော “သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ
ဘဂဝါ”တိအာဒိနာ။ သဒ္ဓါမူလိကာတိ ယထာဂုတ္တသဒ္ဓါပုဗ္ဗင်္ဂမာ။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဗုဒ္ဓ-
သုဗုဒ္ဓဘိ၊ ဓမ္မသုဓမ္မဘိ၊ သံသသုပုဂ္ဂိုလတ္ထိန္တ လောကီယာဝဗောဝေသေန ဝေဝ သမ္မာ
ဉာဏေန ဒဿနတော။ သဒ္ဓါမူလိကာ စ သမ္မာဒိဋ္ဌိတိ ဧတေန သဒ္ဓါပနိဿယာ
ယထာဂုတ္တလက္ခဏာ ပညာ လောကီယသရဏဂမနန္တိ ဒဿေတိ။ တေနာဟ
“ဒိဋ္ဌိဇုကမ္ပန္တိ ဝုစ္စတိ”တိ။ ဒိဋ္ဌိဿေဝ အတ္တနော ပစ္စယေဟိ ဥဇု ကရိယတိတိ

ကတွာ၊ ဒိဋ္ဌိ ဝါ ဥဇ္ဇ ကရိယတိ ဧတေနာတိ ဒိဋ္ဌိဇုကမ္ပံ၊ တထာပဝတ္ထော စိတ္တုပ္ပါဒေါ။ ဝေဇ္ဇ ကတွာ “တပ္ပရာယဏတာကာရပ္ပဝတ္ထော စိတ္တုပ္ပါဒေါ”တိ ဣဒဉ္စ ဝစနံ သမတ္ထိတံ ဟောတိ၊ သဒ္ဓါပုဗ္ဗင်္ဂမသမ္မာဒိဋ္ဌိဂ္ဂဟဏံ ပန စိတ္တုပ္ပါဒဿ တပ္ပဓာနတာယာတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ သဒ္ဓါပဋိလာဘောတိ ဣဓိနာ မာတာဒီဟိ ဥဿာဟိတဒါရကာဒိနံ ဝိယ ဉာဏဝိပ္ပယုတ္တံ သရဏဂမနံ ဒဿေတိ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိတိ ဣဓိနာ ဉာဏသမ္ပယုတ္တံ သရဏဂမနံ။

တယိဒံ လောကီယံ သရဏဂမနံ။ အတ္တာ သန္တိယျာတီယတိ အပ္ပိယတိ ပရိစ္စဇီယတိ ဧတေနာတိ အတ္တသန္တိယျာတနံ၊ ယထာဝုတ္တံ ဒိဋ္ဌိဇုကမ္ပံ။ တံ ရတနတ္ထယံ ပရာယဏံ ပဋိသရဏံ ဧတဿာတိ တပ္ပရာယဏော၊ ပုဂ္ဂလော၊ စိတ္တုပ္ပါဒေါဝါ၊ တဿ ဘာဝေါ တပ္ပရာယဏတာ၊ ယထာဝုတ္တံ ဒိဋ္ဌိဇုကမ္ပမေဝ။ သရဏန္တိ အဓိပ္ပါယေန သိဿဘာဝံ အန္တေဝါသိကဘာဝံ ဥပဂစ္ဆတိ ဧတေနာတိ သိဿဘာဝူပဂမနံ။ သရဏဂမနာဓိပ္ပါယေနေဝ ပဏိပတတိ ဧတေနာတိ ပဏိပါတော။ သဗ္ဗတ္ထ ယထာဝုတ္တဒိဋ္ဌိဇုကမ္ပဝသေနေဝ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ အတ္တပရိစ္စဇနန္တိ သံသာရဒုက္ခနိဿရဏတ္ထံ အတ္တနော အတ္တဘာဝဿ ပရိစ္စဇနံ။ ဧသ နယော သေသေသုပိ။ ဗုဒ္ဓါဒိနံယေဝါတိ အဝဓာရဏံ အတ္တသန္တိယျာတနာဒိသုပိ တတ္ထ တတ္ထ ဝတ္တဗ္ဗံ။ ဧဝံ ဟိ တဒညနိဝတ္တနံ ကတံ ဟောတိ။

ဧဝံ အတ္တသန္တိယျာတနာဒိနိ ဧကေန ပကာရေန ဒဿေတွာ ဣဒါနိ အပရေဟိပိ ပကာရေဟိ ဒဿေတုံ “အဝိဓာ”တိအာဒိ အာရဒ္ဓံ။ တေန ပရိယာယန္တရေဟိပိ အတ္တသန္တိယျာတနံ ကတမေဝ ဟောတိ အတ္တဿ အဘိန္နတ္တာတိ ဒဿေတိ။ အာဠဝကာဒိနန္တိ အာဒိ-သဋ္ဌေန သာတာဂိရိ-ဟေမဝတာဒိနံ သင်္ဂဟော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ နန စေတေ အာဠဝကာဒယော မဂ္ဂေနေဝ အာဂတသရဏဂမနာ၊ ကယံ တေသံ တပ္ပရာယဏတာသရဏဂမနံ ဝုတ္တန္တိ? မဂ္ဂေနာဂတသရဏဂမနေဟိပိ “သော အဟံ ဝိစရိဿာမိ။ပ။ သုဓမ္မတံ”။ တေ မယံ ဝိစရိဿာမ၊ ဂါမာ ဂါမံ နဂါ နဂံ။ပ။ သုဓမ္မတံ”န္တိ ၂ စ တေဟိ တပ္ပရာယဏတာကာရဿ ပဝေဒိတတ္တာ တထာ ဝုတ္တံ။

သော ပနေသ ဉာတိ။ပ။ ဝသေနာတိ ဧတ္ထ ဉာတိဝသေန၊ ဘယ-ဝသေန၊ အာစရိယဝသေန၊ ဒက္ခိဏေယျဝသေနာတိ ပစ္စေကံ “ဝသေနာ”တိ ပဒံ ယောဇေတဗ္ဗံ။ တတ္ထ ဉာတိဝသေနာတိ ဉာတိဘာဝဝသေန။ ဧဝံ

သေသေသုပိ။ ဒက္ခိဏေယျပဏိပါတေနာတိ ဒက္ခိဏေယျတာဟေတုကေန ပဏိပတနေနာတိ အတ္ထော။ ဣတရေဟိတိ ဉ္ဇတိဘာဝါဒိဝသပ္ပဝတ္တေဟိ တိဟိ ပဏိပါတေဟိ။ ဣတရေဟိတိအာဒိနာ သင်္ခေပတော ဝုတ္တမတ္ထံ ဝိတ္တာရတော ဒဿေတုံ “တဿ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ဝန္တတိတိ ပဏိပါတဿ လက္ခဏဝစနံ။ ဧဝူပန္တိ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကံ သန္ဓာယ ဝဒတိ။ သမ္ပရာယိကံ ဟိ နိယျာနိကံ ဝါ အနိယျာနိကံ ဝါ အနုသာသနိံ ပစ္စာသိသန္တော ဒက္ခိဏေယျပဏိပါတမေဝ ကရောတိတိ အဓိပ္ပါယော။ သရဏဂမနပ္ပဘေဒေါတိ သရဏဂမနဝိဘာဝေါ။

အရိယမဂ္ဂေါ ဧဝ လောကုတ္တရံသရဏဂမနန္တိ အာဟ “စတ္တာရိ သမညဖလာနိ ဝိပါကဖလ”န္တိ။ သဗ္ဗဒုက္ခက္ခယောတိ သကလဿ ဝဋ်ဒုက္ခဿ အနုပ္ပါဒနိရောဓော။ ဧတန္တိ “စတ္တာရိအရိယသစ္စာနိ၊ သမ္ပပ္ပညာယ ပဿတိ”တိ ဧဝံ ဝုတ္တံ အရိယသစ္စာနံ ဒဿနံ။

နိစ္စတော အနုပဂမနာဒိဝသေနာတိ နိစ္စန္တိ အဂ္ဂဟဏာဒိဝသေန။ အန္တာနန္တိ ဟေတုပ္ပဋိက္ခေပေါ။ အနဝကာသောတိ ပစ္စယပ္ပဋိက္ခေပေါ။ ဥဘယေနပိ ကာရဏမေဝ ပဋိက္ခိပတိ။ ယန္တိ ယေန ကာရဏေန။ ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နောတိ မဂ္ဂဒိဋ္ဌိယာ သမန္တာဂတော သောတာပန္နော။ ကန္တိ သင်္ခါရန္တိ စတုဘူမကေသု သင်္ခတသင်္ခါရေသု ဧကသင်္ခါရမ္ပိ။ နိစ္စတော ဥပဂစ္ဆေယျာတိ နိစ္စောတိ ဂဏှေယျ။ သုခတော ဥပဂစ္ဆေယျာတိ “ဧကန္တသုခိ အတ္တာ ဟောတိ အရောဂေါ ပရံ မရဏာ”တိ။ ဧဝံ အတ္တဒိဋ္ဌိဝသေန သုခတော ဂါဟံ သန္ဓာယေတံ ဝုတ္တံ။ ဒိဋ္ဌိဝိပ္ပယုတ္တစိတ္တေန ပန အရိယသာဝကော ပရိဋ္ဌာဟဝုပသမနတ္ထံ မတ္တဟတ္ထိပရိဘာသိတော ဝိယ စောက္ခဗြာဟ္မဏော ဥက္ကာရဘူမိံ ကန္တိ သင်္ခါရံ သုခတော ဥပဂစ္ဆတိ။ အတ္တဝါရေ ကသိဏာဒိပညတ္တိသင်္ဂဟတ္ထံ “သင်္ခါရ”န္တိ အဝတွာ “ကန္တိ ဓမ္မ”န္တိ ဝုတ္တံ။ ဣမေသုပိ ဌာနေသု စတုဘူမကဝသေနော ပရိစ္ဆေဒေါ ဝေဒိတဗ္ဗော တေဘူမကဝသေနော ဝါ။ ယံ ယံ ဟိ ပုထုဇ္ဇေနော ဂါဟဝသေန ဂဏှာတိ၊ တတော တတော အရိယသာဝကော ဂါဟံ ဝိနိဝေဋ္ဌတိ။

မာတရန္တိအာဒိသု ဇနိကာ မာတာ, ဇနကော ဝိတာ, မနုဿဘူတော ခိဏာသဝေါ အရဟတိ အဓိပ္ပေတော။ ကိံ ပန အရိယသာဝကော အညံ ဇိဝိတာ ဝေါရောပေယျာတိ? ဧတမ္ပိ အဋ္ဌာနံ၊ ပုထုဇ္ဇနဘာဝဿ ပန မဟာသာဝဇ္ဇဘာဝဒဿနတ္ထံ အရိယဘာဝဿ စ ဖလဒဿနတ္ထံ ဧဝံ ဝုတ္တံ။ ပုဗ္ဗုစိတ္တောတိ ဝကေစိတ္တေန ပဒုဋ္ဌစိတ္တော။ လောဟိတံ ဥပ္ပါဒေယျာတိ

ဇီဝမာနကသရီရေ ခုဒ္ဒကမက္ခိကာယ ပိဝနမတ္တဗ္ဗိ လောဟိတံ ဥပ္ပါဒေယျ။ သံဃံ ဘိန္ဒေယျာတိ သမာနသံဝါသကံ သမာနသီမာယံ ဌိတံ သံဃံ “ကမ္မေန ဥဒ္ဓေသေန ဝေါဟရန္တော အနုဿာဝနေန သလာကဂ္ဂါဟေနာ”တိ” ဧဝံ ဂုတ္တေဟိ ပဉ္စဟိ ကာရဏေဟိ ဘိန္ဒေယျ။ အညံ သတ္တာရန္တိ အညံ တိတ္ထကရံ “အယံ မေ သတ္တာ”တိ ဧဝံ ဂဏှေယျာတိ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတီတိ အတ္ထော။

န တေ ဂမိဿန္တိ အပါယန္တိ တေ ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂတာ တန္တိမိတ္တံ အပါယံ န ဂမိဿန္တိ၊ ဒေဝကာယံ ပန ပရိပူရေဿန္တိတိ အတ္ထော။ ဒသဟိ ဌာနေဟိတိ ဒသဟိ ကာရဏေဟိ။ အဓိဂဏှန္တိတိ အဓိဘဝန္တိ။

ဝေလာမသုတ္တာဒိဝသေနာတိ ဧတ္ထ “ကရိသဿ စတုတ္ထဘာဂပုမာဏာနံ စတုရာသီတိသဟဿသင်္ခါနံ သုဝဏ္ဏပါတိရူပိယပါတိကံသပါတိနံ ယထာဏ္ဏမံ ရူပိယသုဝဏ္ဏဟိရညပူရာနံ သဗ္ဗာလင်္ကာရပုဋိမဏ္ဍိတာနံ စတုရာသီတိယာ ဟတ္ထိသဟဿာနံ စတုရာသီတိယာ အဿသဟဿာနံ စတုရာသီတိယာ ရထသဟဿာနံ စတုရာသီတိယာ နေသဟဿာနံ စတုရာသီတိယာ ကညာ-သဟဿာနံ စတုရာသီတိယာ ပလ္လင်္ကသဟဿာနံ စတုရာသီတိယာ ဝတ္ထ-ကောဋိသဟဿာနံ အပရိမာဏဿ စ ခဇ္ဇဘောဇ္ဇာဒိဘေဒဿအာဟာရဿ ပရိစ္စဇနဝသေန သတ္တမာသာမိကာနိ သတ္တ သံဝစ္ဆရာနိ နိရန္တရံ ပဝတ္ထ-ဝေလာမမဟာဒါနတော ဧကဿ သောတာပန္နဿ ဒိန္နဒါနံ မဟပ္ပလတရံ၊ တတော သတံ သောတာပန္နာနံ ဒိန္နဒါနတော ဧကဿ သကဒါဂါမိနော၊ တတော ဧကဿ အနာဂါမိနော၊ တတော ဧကဿ အရဟတော၊ တတော ဧကဿ ပစ္စေကဗုဒ္ဓဿ၊ တတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ၊ တတော ဗုဒ္ဓပ္ပမုခဿ သံဃဿ ဒိန္နဒါနံ မဟပ္ပလတရံ၊ တတော စာတုဒ္ဓိသံ သံဃံ ဥဒ္ဓိဿ ဝိဟာရ-ကရဏံ၊ တတော သရဏဂမနံ မဟပ္ပလတရံ”န္တိ ဣမမတ္တံ ပကာသေန္တဿ ဝေလာမသုတ္တဿ၊^၁ ဝသေန။ ဂုတ္တံ ဟေတံ “ယံ ဂဟပတိ ဝေလာမော မြာဟူဏော ဒါနံ အဒါသိ မဟာဒါနံ၊ ယော ဧကံ ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နံ ဘောဇေယျ၊ ဣဒံ တတော မဟပ္ပလတရံ”န္တိ အာဒိ၊ ဝေလာမသုတ္တာဒိတိ အာဒိ-သဌေန အဂ္ဂပ္ပဿာသုတ္တာဒိနံ^၂ သင်္ဂဟော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

အညာဏံ ဝတ္ထုတ္တယဿ ဂုဏာနံ အဇာနနံ တတ္ထ သမ္မောဟော၊ “ဗုဒ္ဓေါ န ခေါ၊ န န ခေါ”တိအာဒိနာ ဝိစိကိစ္ဆာ သံသယော။ ဝိစ္ဆာဉာဏံ တဿ ဂုဏာနံ အဂုဏဘာဝပရိကပ္ပနေန ဝိပရိတဂ္ဂါဟော။ အာဒိ-သဌေန

၁-ဝိ ၅-၃၄၉-ပိဋေ။

၂-အံ ၃-၁၉၆-ပိဋေ။

၂-အံ ၃-၁၉၅-ပိဋေ။

၄-အံ ၁-၃၄၃၊ ၃-၁-၂၅၄-ပိဋေသု။

အနာဒရာဂါရဝါဒီနံ သင်္ဂဟော။ န မဟာဇုတိကန္တိ န ဥဇ္ဇလံ၊ အပရိသုဒ္ဓိ အပရိယောဒါတန္တိ အက္ခော။ န မဟာဝိပ္ပာရန္တိ အနုဋ္ဌာရံ။ သာဝဇ္ဇောတိ ဝိဋ္ဌိတဏှာဒိဝသေန သဘေါသော။ လောကီယံ သရဏဂမနံ သိက္ခာသမာဒါနံ ဝိယ အဂ္ဂဟိတကာလပရိစ္ဆေဒံ ဇိဝိကာရိယန္တမေဝ ဟောတိ၊ တသ္မာ တဿ ခန္ဓဘေဒန ဘေဒေါတိ အာဟ “အနဝဇ္ဇော ကာလကိရိယာယာ”တိ။ သောတိ အနဝဇ္ဇော သရဏဂမနဘေဒေါ။ သတိပိ အနဝဇ္ဇတ္ထေ ဣဋ္ဌဗလောပိ န ဟောတိတိ အာဟ “အဖလော”တိ။ ကသ္မာ? အဝိပါကတ္တာ။ န ဟိ တံ အကုသလန္တိ။

ကော ဥပါသကောတိ သရူပပုစ္ဆာ၊ တသ္မာ “ကိလက္ခဏော ဥပါသကော”တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ကမ္မာတိ ဟေတုပုစ္ဆာ။ တေန ကေန ပဝတ္တိနိမိတ္တေန ဥပါသကသဒ္ဓေါ တသ္မိ ပုဂ္ဂလေ နိရုဋ္ဌောတိ ဒဿေတိ။ တေနာဟ “ကမ္မာ ဥပါသကောတိ ဝုစ္ဆတိ”တိ။ သဒ္ဓဿ အဘိဓေယျေ ပဝတ္တိနိမိတ္တံ တဒတ္တဿ တဗ္ဘာဝကာရဏံ။ ကိမဿ သီလန္တိ ကိဒိသံ အဿ ဥပါသကဿ သီလံ၊ ကိတ္တကေန သီလေနာယံ သီလသမ္ပန္နော နာမ ဟောတိတိ အက္ခော။ ကော အာဇီဝေါတိ ကော အဿ သမ္မာအာဇီဝေါ။ သော ပန မိစ္ဆာဇီဝဿ ပရိဝဇ္ဇနေန ဟောတိတိ သောပိ ဝိဘဇိယတိတိ။ ကာ ဝိပတ္တိတိ ကာ သီလဿ၊ အာဇီဝဿ ဝါ ဝိပတ္တိ။ အနန္တရဿ ဟိ ဝိမိ ဝါ ပဋိသေမော ဝါတိ။ ကာ သမ္ပတ္တိတိ ဧတ္တာပိ ဒေသေဝ နယော။

ယော ကောစိတိ ခတ္တိယာဒိသု ယော ကောစိ။ တေန သရဏဂမနမေဝေတ္ထ ကာရဏံ၊ န ဇာတိအာဒိဝိသေသောတိ ဒဿေတိ။ ဥပါသနတောတိ တေနေဝ သရဏဂမနေန တတ္ထ စ သက္ကစ္စကိရိယာယ အာဒရာဂါရဝဗဟုမာနာဒိယောဂေန ပယိရူပါသနတော။ ဝေရမဏိယောတိ ဝေရံ ဝုစ္ဆတိ ပါဏာတိပါတာဒိဒုဿိလုံ၊ တဿ မဏနတော ဟနနတော ဝိနာသနတော ဝေရမဏိယော၊ ပဉ္စ ဝိရတိယော ဝိရတိပ္ပဓာနတ္တာ တဿ သီလဿ။ တေနော ဝါဟ “ပဋိဝိရတော ဟောတိ”တိ။

မိစ္ဆာဝဏိဇ္ဇာဘိ န သမ္မာဝဏိဇ္ဇာ အယုတ္တဝဏိဇ္ဇာ အသာရုပ္ပဝဏိဇ္ဇာ။ မဟာယာတိ အကရဏေနေဝ ပဇဟိတွာ။ ဓမ္မေနာတိ ဓမ္မတော အနပေတေန။ တေန အညမ္ပိ အဓမ္မိကံ ဇိဝိကံ ပဋိက္ခိပတိ။ သမေနာတိ အဝိသမေန။ တေန ကာယဝိသမာဒိဒုစ္စရိတံ ဝဇ္ဇေတွာ ကာယသမာဒိနာ သုစရိတေန အာဇီဝံ ဒဿေတိ။ သတ္တဝဏိဇ္ဇာတိ အာယုဘေဏ္ဍံ ကတွာ ဝါ ကာရေတွာ ဝါ

ယထာကတံ ဝါ ပဋိလဘိတွာ တဿ ဝိက္ကယော။ သတ္တဝဏီဇ္ဇာတိ မနုဿ-
ဝိက္ကယော။ မံသဝဏီဇ္ဇာတိ သူနကာရာဒယော ဝိယ မိဂသူကရဒိကော
ပေါသေတွာ မံသံ သမ္ပာဒေတွာ ဝိက္ကယော။ မဇ္ဇဝဏီဇ္ဇာတိ ယံ ကံဉ္စိ မဇ္ဇိ-
ယောဇေတွာ တဿ ဝိက္ကယော။ ဝိသဝဏီဇ္ဇာတိ ဝိသံ ယောဇေတွာ ဝိသံ
ဂဟေတွာ ဝါ တဿ ဝိက္ကယော။ တတ္ထ သတ္တဝဏီဇ္ဇာ ပရောပရေ နေဝိတ္တတဿ
အကရဏီယာ ဝုတ္တာ၊ သတ္တဝဏီဇ္ဇာ အဘုဇိဿဘာဝကရဏတော၊ မံသ-
ဝိသဝဏီဇ္ဇာ ဝဓေဟေတုတော၊ မဇ္ဇဝဏီဇ္ဇာ ပမာဒဋ္ဌာနတော။

တဿေဝါတိ ပဉ္စဝေရမဏိလက္ခဏဿ သီလဿ စေဝ ပဉ္စမိစ္ဆာ-
ဝဏီဇ္ဇာလက္ခဏဿ အာဇီဝဿ စ။ ဝိပတ္တိတိ ဘေဒေါ ပကောပေါ စ။
ယာယာတိ ယာယ ပဋိပတ္တိယာ။ စဏ္ဍာလောတိ ဥပါသကစဏ္ဍာလော။
မလန္တိ ဥပါသကမလံ။ ပဋိကုဋ္ဌောတိ ဥပါသကနိဟိနော။ ဗုဒ္ဓါဒိသု ကမ္မကမ္မ-
ဖလေသု စ သဒ္ဓါဝိပရိယာယော အဿဒ္ဓိယံ မိစ္ဆာမိမောက္ခော၊ ယထာ-
ဝုတ္တေန အဿဒ္ဓိယေန သမန္နာဂတော အဿဒ္ဓေါ။ ယထာဝုတ္တသီလဝိပတ္တိ-
အာဇီဝဝိပတ္တိဝသေန ဒုဿီလော၊ “ဣမိနာဒိဋ္ဌာဒိနာ ဣဒံ နာမ မင်္ဂလံ ဟောတိ”-
တိ ဧဝံ ဗာလဇနပရိကပ္ပိတကောတူဟလသင်္ခါတေန ဒိဋ္ဌသုတမုတမင်္ဂလေန
သမန္နာဂတော ကောတူဟလမင်္ဂလိကော။ မင်္ဂလံ ပစ္စေတိတိ ဒိဋ္ဌမင်္ဂလာဒိဘေဒံ
မင်္ဂလမေဝ ပတ္တိယာယတိ။ နော ကမ္မန္တိ ကမ္မဿကတံ နော ပတ္တိယာယတိ။
ဣတော ဗဟိဒ္ဓါတိ ဣတော သဗ္ဗညုဗုဒ္ဓသာသနတော ဗဟိဒ္ဓါ ဗာဟိရက-
သမယေ။ ဒက္ခိဏေယျံ ပရိယေသတိတိ ဒုပ္ပုဋ္ဌိပန္နံ ဒက္ခိဏာရဟသညိ ဂဝေသတိ။
ပုဗ္ဗကာရံ ကရောတိတိ ဒါနမာနနာဒိကံ ကုသလကိရိယံ ပဌမတရံ ကရောတိ။
တ္ထေ စ ဒက္ခိဏေယျံ ပရိယေသနပုဗ္ဗကာရေ ဧကံ ကတွာ ပဉ္စ ဓမ္မာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ဝိပတ္တိယံ ဝုတ္တဝိပရိယာယေန သမ္ပတ္တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ အယံ ပန ဝိသေသော—
စတုန္တမ္ပိ ပရိသာနံ ရတိဇနနဋ္ဌေန ဥပါသကောဝ ရတနံ ဥပါသကရတနံ။
ဂုဏသောဘာကိတ္တိသဒ္ဓသုဂန္ဓတာဟိ ဥပါသကောဝ ပဒုမံ ဥပါသကပဒုမံ။
တထာ ဥပါသကပုဏ္ဏရိကော။

အာဒိနိတိ အာဒိအတ္ထေ။ ကောဋိယန္တိ ပရိယန္တကောဋိယံ။ ဝိဟာ-
ရဓ္မေနာတိ ဩဝရကကောဋ္ဌာသေန၊ “ဣမသ္မိံ ဂစ္ဆေ ဝသန္တာနံ ဣဒံ နာမ
ဖလံ ပါပုဏာတိ”တိအာဒိနာ တံတံ ဝသနဋ္ဌာနကောဋ္ဌာသေနာတိ အတ္ထော။
အဇ္ဇတန္တိ အဇ္ဇ ဣစ္ဆေဝ အတ္ထော^၁။

ပါဏေဟိ ဥပေတန္တိ ဣမိနာ တဿ သရဏဂမနဿ အာပါဏကောဋိ-
ကတံ ဒဿေန္တော “ယာဝ မေ ဇိဝိတံ ပဝတ္တတိ”တိအာဒိနိ ဝတ္တာ ပုန
ဇိဝိတေနပိ တံ ဝတ္ထုတ္တယံ ပဋိပူဇေန္တော သရဏဂမနံ ရက္ခာမိတံ ဥပ္ပန္နံ
တဿ ပြာဟူဏဿ အဓိပ္ပါယ် ဝိဘာဝေန္တော “အဟဉ္စိ”တိအာဒိမာဟ။
ပါဏေဟိ ဥပေတန္တိ ဟိ ယာဝ မေ ပါဏာ ဓရန္တိ၊ တာဝ သရဏံ ဥပေတံ။
ဥပေန္တော စ န ဝါစာမတ္တေန န ကေဝါရံ စိတ္တုပ္ပါဒမတ္တေန၊ အထ ခေါ
ပါဏာနံ ပရိစ္စုဇနဝသေနပိ ယာဝဇိဝံ ဥပေတန္တိ ဝေမေတ္ထ အတ္ထော
ဝေဒိတဗ္ဗော။

၁၇-၁၉။ သတ္တမေ ဇာဏုဿောဏီတိ နေတံ တဿ မာတာပိတူဟိ ကတံ
နာမံ၊ အပိစ ခေါ ဌာနန္တရပ္ပုဋ္ဌိလာဘလဒ္ဓန္တိ ဒဿေန္တော အာဟ “ဇာဏု-
ဿောဏီတိ ဌာနန္တရံ ကိဗျ”တိအာဒိ။ ဧကံ ဌာနန္တရန္တိ ဧကံ ပုရောဟိ-
တဌာနံ။ ဥဏှိသအာဒိကကုဓဘဏှေဟိ သဒ္ဓိံ လဒ္ဓိံ တထာ စဿ ရညာ
ဒိန္နန္တိ ဝဒန္တိ။ တေနာဟ “ရညော သန္တိကေ စ လဒ္ဓဇာဏုဿောဏီသက္ကာ-
ရတ္တာ”တိ။ သေသမေတ္ထ ဥတ္တာနမေဝ။ အဋ္ဌမနဝမေသု နတ္ထိ ဝတ္တဗ္ဗံ။

၂၀-၂၁။ ဒသမေ ဒုန္နိက္ခိန္တိ ဒုဋ္ဌါ နိက္ခိတ္တံ ပဒပစ္စာဘဉ္စ ကတွာ မနသိ
ဌာပိတံ။ ပဇ္ဇတိ ဉာယတိ အတ္ထော ဧတေနာတိ ပဒံ၊ အတ္ထံ ဗျဉ္ဇယတိ ပကာသေ-
တိတိ ဗျဉ္ဇနံ၊ ပဒမေဝ။ တေနောဟ “ဥပ္ပဋ္ဌိပါဋိယာ။ပ။ ဗျဉ္ဇနန္တိ ဝုစ္စတိ”တိ။
ပဒသမုဒါယဗျတိရေကေန ဝိသု ပါဋိ နာမ နတ္ထိတိ အာဟ “ဥဘယမေတံ
ပါဋိယာဝ နာမ”န္တိ။ ပကဌာနံ ဟိ ဝစနပ္ပဗန္ဓာနံ အာဠိယေဝ ပါဠိတိ ဝုစ္စတိ။
သေသမေတ္ထ ကောဒသမံ စ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။

အဓိကရဏဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၃-ဗာလဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ

၂၂-၂၄။ တတိယဿ ပဌမဒုတိယတတိယာနိ ဥတ္တာနတ္ထာနေဝ။

၂၅။ စတုတ္ထေ နေတဗ္ဗောတိ အညတော အာဟရိတွာ ဗောဓေတဗ္ဗော၊
ဉာပေတဗ္ဗောတိ အတ္ထော။

၂၇။ ဆဋ္ဌေ နော ဓေပိ ပဋိစ္ဆာဒေတွာ ကရေန္တိတိ ပါဏာတိပါတာဒိနိ
ကရေန္တော သဓေပိ အပ္ပဋိစ္ဆာဒေတွာ ကရေန္တိ။ ပဋိစ္ဆန္တမေဝါတိ ဝိညဟိ

ဂရဟိတဗ္ဗဘာဝတော ပဋိစ္ဆာဒနာရဟတ္တာ ပဋိစ္ဆန္တမေဝါတိ ဝုစ္စတိ။ အဝိစိ-
အာဒယော ပဒေသဝိသေသာ တတ္ထူပပန္နာ သတ္တာ စ နိရယဂ္ဂဟဏေန
ဂဟိတာတိ အာဟ “နိရယောတိ သဟောကာသကာ ခန္ဓာ”တိ။ တိရစ္ဆာန-
ယောနိ နာမ ဝိသုံ ပဒေသဝိသေသော နတ္ထိတိ အာဟ “တိရစ္ဆာန-
ယောနိယံ ခန္ဓာဝ လန္တန္တိ”တိ။

၃၁။ ဒသမေ အတ္ထော ဖလံ တဒဓိနဝုတ္တိတာယ ဝသော တေဿာတိ
အတ္ထဝသော၊ ဟေတူတိ အာဟ “အတ္ထဝသေတိ ကာရဏာနီ”တိ။ အရည-
ဝနပတ္တာနီတိ အရညလက္ခဏပုတ္တာနံ ဝနပတ္တာနိ။ ဝနပတ္ထ-သဒ္ဓေါ ဟိ
သဏ္ဌဘူတေ ရုက္ခသမူဟေဝိ ဝတ္တတိတိ ဒးရညဂ္ဂဟဏံ။ ဝနိယတိ ဝိဝေက-
ကာမေဟိ ဘဇိယတိ၊ ဝနတေ ဝါတေ အတ္ထသမ္ပတ္တိယာ ဝသနတ္ထာယ
ယာစန္ဒော ဝိယ ဟောတိတိ ဝနံ၊ ပတိဋ္ဌဟန္တိ ဧတ္ထ ဝိဝေကကာမာ ယထာ-
မိပ္ပေတဝိသေသာမိဂမေနာတိ ပတ္ထံ၊ ဝနေသု ပတ္ထံ ဂဟနဋ္ဌာနေ သေနာသနံ
ဝနပတ္ထံ။ ကိဉ္ဇာဝိတိ အနုဇာနနသမ္ဘာဝနတ္ထေ နိပါတော။ ကိံ အနုဇာနာတိ?
နိပ္ပရိယာယတော အရညဘာဝံ ဂါမတော ဗဟိ အရညန္တိ။ တေနာဟ “နိပ္ပရိ-
ယာယေနာ”တိအာဒိ။ ကိံ သမ္ဘာဝေတိ? အာရညကင်္ဂနိပ္ပါဒကတ္ထံ။ ယံ ဟိ
အာရညကင်္ဂနိပ္ပါဒကံ၊ တံ ဝိသေသတော အရညန္တိ ဝတ္တဗ္ဗန္တိ။ တေနာဟ
“ယံ တံ ပဉ္စေနသတိက”န္တိအာဒိ။ နိက္ခမိတွာ ဗဟိ ဣန္ဒြိလတိ ဣန္ဒြိလတော
ဗဟိ နိက္ခမိတွာ၊ တတော ဗဟိ ပဋ္ဌာယာတိ အတ္ထော။ ဗဟိ ဣန္ဒြိလတိ
ဝါယတ္ထ ဒွေ တိဏိ ဣန္ဒြိလနိ၊ တတ္ထ ဗဟိဒ္ဓါ ဣန္ဒြိလတော ပဋ္ဌာယ။
ယတ္ထ တံ နတ္ထိ၊ တဒရဟဋ္ဌာနတော ပဋ္ဌာယာတိ ဝဒန္တိ။ ဂါမန္တန္တိ ဂါမသမိပံ။
အနုပဇာရဋ္ဌာနန္တိ နိစ္စကိစ္စဝသေန န ဥပစရိတဗ္ဗဋ္ဌာနံ။ တေနာဟ “ယတ္ထ
န ကသိယတိ န ဝပီယတိ”တိ။

အတ္တနော စ ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရန္တိ ဧတေန သတ္တာ အတ္တနော ဝိဝေကာဘိ-
ရတိ ပကာသေတိ။ တတ္ထ ဒိဋ္ဌဓမ္မော နာမ အယံ ပစ္စက္ခော အတ္တဘာဝေါ၊
သုခဝိဟာရော နာမ စတုန္တံ ဣရိယာပထဝိဟာရနံ ဖာသုတာ။ ဧကကဿ ဟိ
အရညေ အန္တမသော ဥစ္စာရပဿာဝကိစ္စံ ဥပါဒါယ သဗ္ဗေ ဣရိယာပထာ
ဖာသုကာ ဟောန္တိ၊ တသ္မာ ဒိဋ္ဌဓမ္မေ သုခဝိဟာရံ ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရန္တိ ဧဝံ
ဝါ ဧတ္ထ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

ပစ္ဆိမဉ္စ ဇနတံ အနုကပ္ပမာနောတိ ကထံ အရညဝါသေန ပစ္ဆိမာ
ဇနတာ အနုကပ္ပိတာ ဟောတိ? သဒ္ဓါပဗ္ဗဇိတာ ဟိ ကုလပုတ္တာ ဘဂဝတော

အရညဝါသံ ဒိသွာ “ဘဂဝါပိ နာမ အရညသေနာသနာနိ န မုဇ္ဈတိ၊ ယဿ နေဝတ္ထိ ပရိညာတဗ္ဗံ န ပဟာတဗ္ဗံ န ဘာဝေတဗ္ဗံ န သတ္တိကာတဗ္ဗံ၊ ကိမင်္ဂံ ပန မယ”န္တိ စိန္တေတွာ တတ္ထ ဝသိတဗ္ဗမေဝ မညိဿန္တိ၊ ဧဝံ ခိပ္ပမေဝ ဒုက္ခ-
ဿန္တကရာ ဘဝိဿန္တိ။ ဧဝံ ပစ္ဆိမာ ဇနတာ အနုကမ္ပိတာ ဟောတိ။ တေ-
မတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ “ပစ္ဆိမေ မမ သာဝကေ အနုကမ္ပန္တော”တိ။

၃၂။ ကောဒသမေ ဝိဇ္ဇံ ဘဇန္တိတိ ဝိဇ္ဇာဘာဂိယာ၊ ဝိဇ္ဇာဘာဂေ ဝိဇ္ဇာ-
ကောဋ္ဌာသေ ဝတ္တန္တိတိ ဝိဇ္ဇာဘာဂိယာ။ ပဓံ ပစ္ဆိန္ဒတိတိ မဂ္ဂစိတ္တဿ
ပတိဋ္ဌံ ဥပစ္ဆိန္ဒတိ၊ မဂ္ဂစိတ္တံ ပတိဋ္ဌာပေတုံ န ဒေတိတိ အတ္ထော။ ဥဗ္ဗဇေတွာတိ
သမုစ္ဆေဒဝသေန သမူလံ ဥဒ္ဓရိတွာ။ အဋ္ဌသု ဌာနေသုတိ ဗုဒ္ဓါဒိသု အဋ္ဌသု
ဌာနေသု။ ရာဂဿ ခယဝိရာဂေနာတိ ရာဂဿ ခယသင်္ခါတေန ဝိရာဂေန၊
ရာဂဿ အနုပ္ပတ္တိဓမ္မတာပါဒနေနာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

ဗာလဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၄-သမစိတ္တဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ

၃၃။ စတုတ္ထဿ ပဌမေ ဘဝန္တိ ဧတ္ထ ပတိဋ္ဌဟန္တိတိ ဘူမိ၊ အသပ္ပုရိသာနံ
ဘူမိ အသပ္ပုရိသဘူမိ။ သပ္ပုရိသဘူမိယမ္ပိ ဒေသေဝ နယော။ ကတံ န ဇာနာ-
တိတိ အကတညူ၊ အသမညသမာသောယံ ဂမကတ္တာ “အသုရိယပဿာတိ”-
အာဒိသု ဝိယ။ တေနာဟ “ကတံ န ဇာနာတိ”တိ။ အကတဝေဒီတိ
ဧတ္တာပိ ဒေသေဝ နယော။ ပါကင်္ဂံ ကတွာ န ဇာနာတိတိ “ဣဒဉ္စိဒဉ္စ မယံ
ဣမိနာ ကတ”န္တိ သံသမဇ္ဈဂဏမဇ္ဈာဒိသု ပါကင်္ဂံ ကတွာ န ဇာနာတိ၊ န
ပကာသေတိတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဥပညာတန္တိ ထောမနာဝသေန ဥပဂန္တာ
ဉာတံ။ တေနာဟ “ဝဏ္ဏိတ”န္တိအာဒိ။

၃၄။ ဒုတိယေ ဝဿသတပရိမာဏမာယု အဿာတိ ဝဿသတာယုကော၊
ဝဿသတာယုကတ္တူ ဝဿသတာယုကကာလေ ဇာတဿေဝ ဟောတိ၊
နာညဿာတိ အာဟ “ဝဿသတာယုကကာလေ ဇာတော”တိ။ ဝဿသတံ
ဇီဝတိ သီလေနာတိ ဝဿသတဇီဝိ။ ဝဿသတန္တိ စ အစ္စန္တသံယောဂေ
ဥပယောဂဝစနံ။ တေနာဟ “သကလံ ဝဿသတံ ဇီဝန္တော”တိ။ မာတာ-
ပိတုနံ မာတာဝ မဟူပကာရတရာတိ တဿာယေဝ ပဓာနဘာဝေန ပဋိကာ-
တဗ္ဗတ္တာ ဒက္ခိဏံ အံသကူင်္ဂံ ဝဒန္တိ။ ဟဒယလောဟိတံ ပါယေတွာတိ ဒိရံ

သန္ဓာယ ဝဒဟိ။ လောဟိတံ ဟိ ဒီရဘာဝေန ပရိဏာမံ ဂစ္ဆတိ။ ဘျာဿာတိ
တေ အဿ။ သေသမေတ္တ ဥတ္တာနမေဝ။

၃၅။ တတိယေ တေနုပသင်္ကမိတိ ဧတ္ထ ယေနာဓိပ္ပါယေန သောဗြာဟ္မဏော
ဘာဝန္တံ ဥပသင်္ကမိ၊ တံ ပါကဋံ ကတွာဒဿေတုံ “သော ဟိ ဗြာဟ္မဏော”တိ-
အာဒိမာဟ။ ဝိရန္တနုပဉ္စန္တိ ယံ ပဉ္စ ပုဋ္ဌော ဝိရန္တိတွာ ကထေသိ၊ အဝိပရိတံ
ကတွာ သမ္မာဒေတုံ န သက္ကောတိ၊ တာဒိသံ ပဉ္စန္တိ အတ္ထော။ ဥဘတော-
ကောဋိကံ ပဉ္စန္တိ ဥကောဟိ ကောဋိကံ ယုတ္တံ ပဉ္စ။ “ကိဝါဒီ ဘဝံ ဂေါတ-
မော”တိ ဟိ ပုဋ္ဌော “ကိရိယဝါဒိမ္ပိ”တိ ဝါ ဝဒေယျ “အကိရိယဝါဒိမ္ပိ”တိ
ဝါ၊ တသ္မာ ဣမဿ ပဉ္စဿ ဝိဿဇ္ဇနေ “ကိရိယဝါဒိမ္ပိ”တိ ကော ကောဋိ၊
“အကိရိယဝါဒိမ္ပိ”တိ ဒုတိယာတိ ကောဋိဒွယယုတ္တော အယံ ပဉ္စော။ ဥဂ္ဂိ-
လိတုန္တိ ခွေ ကောဋိယော မောစေတွာ ကထေတုံ အသက္ကောန္တော
ဗဟိ နိဟရိတုံ အတ္ထတော အပနေတုံ န သက္ခိဿတိ။ ခွေ ကောဋိယော
မောစေန္တော ဟိ တံ ဗဟိ နိဟရတိ နာမ။ နိဂ္ဂိလိတုန္တိ ပုစ္ဆာယ ဂေါသံ
ဒတွာ ဟာရေတုံ အသက္ကောန္တော ပဝေသေတုံ န သက္ခိဿတိ။ တတ္ထ ဒေါသံ
ဒတွာ ဟာရေန္တော ဟိ ဂိလိတွာ ဝိယ အဒဿနံ ဂမေန္တော ပဝေသေတိ
နာမ။ ကိလဒ္ဓိကောတိ ကိဝိဒ္ဓိကော။ ဝဒန္တိ ဧတေနာတိ ဝါဒေါ၊ ဒိဋ္ဌိ။
ကော ဝါဒေါ ဧတဿာတိ ကိဝါဒီ။ ကိမက္ခာယိတိ ကိမာဘိဓာယိ၊ ကိဒိသိ
ဓမ္မကထာ။ တေနာဟ ကိ နာမ။ ပ။ ပုစ္ဆတိ”တိ။ သေသမေတ္တ ဥတ္တာနမေဝ။

၃၆။ စဘုတ္တေ ဒက္ခိဏံ အရဟန္တိတိ ဒက္ခိဏေယျာ။ အာဟုနံ ပုစ္ဆတိ ဒါနံ၊
တံ အရဟန္တိတိ အာဟုနေယျာ။

၃၇။ ပဉ္စမေ ကထမယံ မိဂါရမာတာ နာမ ဇာတာတိ အာဟ “သ-
ဟိ”တိအာဒိ။ သဗ္ဗဇေဋ္ဌကဿ ပုတ္တဿာတိ အတ္တနော ပုတ္တေသု သဗ္ဗပဌမံ
ဇာတဿ ပုတ္တဿ။ အယျကသေဋ္ဌိနောဝ သမာနနာမကတ္တာတိ မိဂါရသေဋ္ဌိနာ
ဝေ သဒိသနာမကတ္တာ။ တဿာ ကိရ သဗ္ဗဇေဋ္ဌဿ ပုတ္တဿ နာမဂ္ဂဟဏ-
ဒိဝသေ အယျကဿ မိဂါရသေဋ္ဌိဿေဝ နာမံ အကံသု။ အနိဗ္ဗဝါသော
ဟုတွာတိ ကေသ္မိယေဝ ဝိဟာရေ နိဗ္ဗဝါသော အဟုတွာ။ ဓုဝပရိဘော-
ဂါနီတိ နိယတပရိဘောဂါနိ။ နန ဘဂဝါ ကဒါစိ စာရိကမ္ပိ ပက္ကမတိ၊ ကထံ
တာနိ သေနာသနာနိ ဓုဝပရိဘောဂေန ပရိဘုဉ္ဇိတိ အာဟ “ဥတုဝဿံ
စာရိကံ စရိတွာဒိ”တိအာဒိ။ တတ္ထ ဥတုဝဿန္တိ ဟေမန္တဂိမ္ပေ သန္ဓာယ ဝဒဟိ။
မဂ္ဂံ ဌပေတွာတိ ထေရဿ အာဂမနမဂ္ဂံ ဌပေတွာ။ ဥဏ္ဍဝလာဟကာတိ

ဥဏှဥတုနော ပစ္စယဘူတမေဃမာလာသမုဋ္ဌာပကာ ဒေဝပုတ္တာ။ တေသံ ကိရ တထာစိတ္တုပ္ပါဒသမကာလမေဝ ယထိစ္ဆိတံ ဌာနံ ဥဏှံ ဖရမာနာ ဝလာဟ-
ကမာလာ နာတိဗဟလာ ဣတေ စိတော နဘံ ဆာဒေန္တိ ဝိဓာဝတိ။ သေ
နယော သီတဝလာဟကသေဝလာဟကာသု။ အပ္ပဝလာဟကာ ပန ဒေဝတာ
သီတုဏှဝဿေဟိ ဝိနာ ကေဝလံ အပ္ပပဋ္ဌလဿေဝ သမုဋ္ဌာပကာ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊
ကေဝလံ ဝါ ဝါတဿေဝ။ တေနေဝ ဒေဝတာ ဝါတဝလာဟကာ။

ဣတ္ထ စ ယံ ဝဿာနေ စ သိသိရေ စ အပ္ပံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တံ ဥတုသမုဋ္ဌာနံ
ပါကတိကမေဝ။ ယံ ပန အပ္ပမ္ဘိယေဝ အတိအပ္ပံ သတ္တာဟမ္ဘိ စန္ဒသူရိယေ
ဆာဒေတွာ ဧကန္ဓကာရံ ကရေတိ၊ ယဉ္စ စိတ္တဝေသာခမာသေသု အပ္ပံ၊ တံ
ဒေဝတာနုဘာဝေန ဥပ္ပန္နံ အပ္ပန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ယော စ တသ္မိံ တသ္မိံ ဥတုမ္ဘိ
ဥတ္တရဒက္ခိဏာဒိပကတိဝါတော ဟောတိ၊ အယံ ဥတုသမုဋ္ဌာနော။ ဝါတေပိ
ဝနရက္ခက္ခန္ဓာဒိပ္ပဒါလနော အတိဝါတော နာမ အတ္ထိ၊ အယဉ္စေဝ၊ ယော စ
အညောပိ အကာလဝါတော၊ အယဉ္စ ဒေဝတာနုဘာဝေန နိဗ္ဗတ္တော။ ယံ
ဂိမ္မာနေ ဥဏှံ၊ တံ ဥတုသမုဋ္ဌာနိကံ ပါကတိကမေဝ။ ယံ ပန ဥဏှေပိ အတိဥဏှံ
သီတကာလေ စ ဥပ္ပန္နံ ဥဏှံ၊ တံ ဒေဝတာနုဘာဝေန နိဗ္ဗတ္တံ။ ယံ ဝဿာနေ
စ ဟေမန္တေ စ သီတံ ဟောတိ၊ တံ ဥတုသမုဋ္ဌာနမေဝ။ ယံ ပန သီတေပိ
အတိသီတံ၊ ဂိမ္မေ စ ဥပ္ပန္နံ သီတံ၊ တံ ဒေဝတာနုဘာဝေန နိဗ္ဗတ္တံ။ ယံ ဝဿိကေ
စတ္တာရေ မာသေ ဝဿံ၊ တံ ဥတုသမုဋ္ဌာနမေဝ၊ ယံ ပန ဝဿေယေဝ
အတိဝဿံ၊ ယဉ္စ စိတ္တဝေသာခမာသေသု ဝဿံ၊ တံ ဒေဝတာနုဘာဝေန
နိဗ္ဗတ္တံ။

တတြိဒံ ဝတ္ထု— ဧကော ကိရ ဝဿဝလာဟကဒေဝပုတ္တော တဂရက္ခဋ-
ဝါသိဒိဏာသဝတ္ထေရဿ သန္တိကံ ဂန္ဓာ ဝဋ္ဋိတွာ အဋ္ဌာသိ။ ထေရော “ကောသိ
တွ”န္တိ ပုစ္ဆိ။ အဟံ ဘန္တေ ဝဿဝလာဟကော ဒေဝပုတ္တောတိ။ တုမ္မာကံ
ကိရ စိတ္တေန ဒေဝေါ ဝဿဘိတိ။ အာမ ဘန္တေတိ။ ပဿိတုကာမာ
မယန္တိ။ တေမိဿထ ဘန္တေတိ။ မေဃသီသံ ဝါ ဂဇိတံ ဝါ န ပညာယတိ၊
ကထံ တေမိဿာမာတိ။ ဘန္တေ အမှာကံ စိတ္တေန ဒေဝေါ ဝဿတိ၊ တုမ္မေ
ပဏ္ဏသလံ ပဝိသထာတိ။ သာဓု ဒေဝပုတ္တာတိ ပါဒေ ဓောဝိတွာ ပဏ္ဏသလံ
ပါဝိသိ။ ဒေဝပုတ္တော တသ္မိံ ပဝိသန္တေယေဝ ဧကံ ဂိတံ ဂါယိတွာ ဟတ္ထံ
ဥက္ခိပိ၊ သမန္တာ တိယောဇနဋ္ဌာနံ ဧကမေဃံ အဟောသိ။ ထေရော အစုတိန္တော
ပဏ္ဏသလံ ပဝိဋ္ဌောတိ။

ကာမံ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တာပိ ဒေဝတာ စာတုမဟာရာဇိကာဝ၊ တာ ပန တေန တေန ဝိသေသေန ဝတွာ ဣဒါနိ တဒညေ ပဌမဘူမိကေ ကာမာ-
ဝစရဒေဝေ သာမညတော ဂဏ္ဍန္တော “စာတုမဟာရာဇိကာ”တိ အာဟ။
ဓတရဋ္ဌဝိရုဋ္ဌကဝိရူပက္ခကုဝေရသင်္ခါတာ စတ္တာရော မဟာရာဇာနော ဧတေသန္တိ
စာတုမဟာရာဇိကာ၊ တေ သိနေရဿ ပဗ္ဗတဿ ဝေမဇ္ဈေ ဟောန္တိ။ တေသု
ပဗ္ဗတဋ္ဌကာပိ အတ္ထိ အာကာသဋ္ဌကာပိ။ တေသံ ပရမ္ပရာ စက္ကဝါဠပဗ္ဗတံ
ပတ္တာ။ ခိဒ္ဓာပဒေါသိကာ မနောပဒေါသိကာ စန္ဒိမာ ဒေဝပုတ္တော သူရိယော
ဒေဝပုတ္တောတိ ဧတေ သဗ္ဗေပိ စာတုမဟာရာဇိကဒေဝလောကဋ္ဌာ ဝေ။

တာဝတိံသာတိ တာဝတိံသာနံ ဒေဝါနံ နာမံ၊ တေပိ အတ္ထိ ပဗ္ဗတဋ္ဌကာ၊
အတ္ထိ အာကာသဋ္ဌကာ၊ တေသံ ပရမ္ပရာ စက္ကဝါဠပဗ္ဗတံ ပတ္တာ။ တထာ
ယာမာဒိနံ။ ဧကဒေဝလောကေပိ ဟိ ဒေဝါနံ ပရမ္ပရာ စက္ကဝါဠပဗ္ဗတံ
အပ္ပတ္တာ နာမ နတ္ထိ။ တတ္ထ မသေန မာဏဝေန သဒ္ဓိံ မစလဂါမေ ကာလံ
ကတွာ တေတ္ထိံသ သဟပုညကာရိနော ဧတ္ထ နိဗ္ဗတ္တာတိ တံ သဟစာရိတံ ဌာနံ
တေတ္ထိံသံ၊ တဒေဝ တာဝတိံသံ၊ တံ နိဝါသော ဧတေသန္တိ ဣဒါနိ သတိ
ဝဒန္တိ။ ယသ္မာ ပန သေသစက္ကဝါဠေသုပိ ဆကာမာဝစရဒေဝလောကာ အတ္ထိ။
ဝုတ္တန္တိ စေတံ “သဟဿံ စာတုမဟာရာဇိကာနံ သဟဿံ တာဝတိံသာနံ”န္တိ။
တသ္မာ နာမပဏ္ဏတ္တိယေဝေသာ တဿ ဒေဝလောကဿာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။
ဒုက္ခတော ယာတာ အပယာတာတိ ယာမာ။ အတ္တနော သိရိသမ္ပတ္တိယာ
တုသံ ဣတာ ဂတာတိ တုသိတာ။ နိဗ္ဗာနေ ရတိ ဧတေသန္တိ နိဗ္ဗာနရတိနော။
ဝသဝတ္ထိ ဒေဝတာဟိ ပရနိဗ္ဗိတဝသဝတ္ထိနော ဒေဝါ။ ပရနိဗ္ဗိတေသု ဘောဂေ-
သု ဝသံ ဝတ္ထေန္တိတိ ပရနိဗ္ဗိတဝသဝတ္ထိနော။

ဗြူဟိတော ပရိဝုဒ္ဓေါ တေဟိ တေဟိ ဈာနာဒိဟိ ဝိသိဋ္ဌေဟိ ဂုဏေဟိတိ
ဗြဟ္မာ၊ ဝဏ္ဏဝန္တတာယ စေဝ ဒိဿာယုကတာယ စ ဗြဟ္မပါရိသဇ္ဇာဒိဟိ
မဟန္တော ဗြဟ္မာတိ မဟာဗြဟ္မာ။ တဿ ပရိသာယံ ဘဝါ ပရိစာရိကာတိ
ဗြဟ္မပါရိသဇ္ဇာ။ တဿေဝ ပုရောဟိတဋ္ဌာနေ ဌိတာတိ ဗြဟ္မပုရောဟိတာ။
အာဘဿရေဟိ ပရိတ္တာ အာဘာ ဧတေသန္တိ ပရိတ္တာဘာ။ အပ္ပမာဏာ
အာဘာ ဧတေသန္တိ အပ္ပမာဏာဘာ။ ဒိပိကာယ အစ္စိ ဝိယ ဧတေသံ
သရိရတော အာဘာ ဆိဋ္ဌိတွာ ဆိဋ္ဌိတွာ ပတန္တိ ဝိယ သရတိ ဝိဿရတိတိ
အာဘဿရာ၊ ယထာဝုတ္တပ္ပဘာယ အာဘာသနသီလာ ဝါ အာဘဿရာ။
သုဘာတိ သောဘနာ ပဘာ။ သုဘာတိ ဟိ ကေဠနာ နိစ္စလာ သရိရာဘာ

ဝုစ္စတိ၊ သာ ပရိတ္တာ သုဘာ ဧတေသန္တိ ပရိတ္တသုဘာ။ အပ္ပမာဏာ သုဘာ ဧတေသန္တိ အပ္ပမာဏသုဘာ။ သုဘေန ဩကိဏ္ဏာ ဝိကိဏ္ဏာ၊ သုဘေန သရီရပ္ပဘာဝဏ္ဏေန ဧကန္တေန သုဝဏ္ဏမဇ္ဈိသာယ ဌပိတသမ္ပဇ္ဇလိတကမ္ဘန-
ပိဏ္ဏသဿိရိကာတိ သုဘကိဏ္ဏာ။ တတ္ထ သောဘနာယ ပဘာယ ကိဏ္ဏာ သုဘာကိဏ္ဏာတိ ဝတ္ထဗ္ဗေ ဘာ-သဒ္ဓဿ ရဿတ္တံ အန္တိမဏ-ကာရဿ ဟကာရဉ္စ ကတွာ “သုဘကိဏ္ဏာ”တိ ဝုတ္တံ။ ဝိပုလဗလာ ဝေဟပ္ပလာ။ ဝိပုလ-
ဗလာတိ စ ဝိပုလသန္တသုဝေဏ္ဏာဒိဗလာ။ အပ္ပကေန ကာလေန အတ္တနော ဌာနံ န ဝိဇဟန္တိတိ အဝိဟာ။ ကေနစိ န တပနိယာတိ အတပ္ပါ။ အကိစ္ဆေန သုခေန ပဿိတဗ္ဗာ မနုညရူပတာယာတိ သုဒဿာ။ သုပရိသုဒ္ဓဒဿနတာယ သမ္မာ ပဿန္တိ သီလေနာတိ သုဒဿိ။ ဥက္ကဋ္ဌသမ္ပတ္တိဟိ ယောဂတော နတ္ထိ ဧတေသံ ကနိဋ္ဌာ သမ္ပတ္တိတိ အကနိဋ္ဌာ။

ကာယသက္ခိဟိတိ နာမကာယေန ဒေသနာယ သမ္ပဋိစ္ဆနဝသေန သက္ခိဘူ-
တေဟိ။ ဟလာဟလန္တိ ကောလာဟလံ။ မဟဂ္ဂတစိတ္တေနာတိ စတုတ္ထဇ္ဈာန-
ပါဒကေန အဘိညာစိတ္တေန။

နန စ “အဇ္ဈတ္တန္တိ ကာမဘဝေါ၊ ဗဟိဒ္ဓါတိ ရူပါရူပဘဝေါ”တိ စ အယုတ္တ-
မေတံ။ ယသ္မိံ ဟိ ဘဝေ သတ္တာ ဗဟုတရံ ကာလံ ဝသန္တိ၊ သော နေသံ အဇ္ဈတ္တံ။
ယသ္မိံဉ္စ အပ္ပတရံ ကာလံ ဝသန္တိ၊ သော နေသံ ဗဟိဒ္ဓါတိ ဝတ္တံ ယုတ္တံ။ ရူပါရူပ-
ဘဝေ စ သတ္တာ စိရတရံ ဝသန္တိ၊ အပ္ပတရံ ကာမဘဝေါ၊ တသ္မာ “အဇ္ဈတ္တန္တိ
ကာမဘဝေါ၊ ဗဟိဒ္ဓါတိ ရူပါရူပဘဝေါ”တိ ကသ္မာ ဝုတ္တန္တိ အာဟ
“ကိဉ္ဇာဒိ”တိအာဒိ။ စတုတ္ထမေဝ ကောဋ္ဌာသန္တိ ဝိဝေဋ္ဌာယိသင်္ခါတံ စတုတ္ထံ
အသင်္ချေယျကပ္ပံ။ ဣတရေယူတိ သံဝေဋ္ဌသံဝေဋ္ဌာယိဝိဝေဋ္ဌသင်္ခါတေသု တိသု
အသင်္ချေယျကပ္ပေသု။ အာလယောတိ သင်္ဂေါ။ ပတ္တနာတိ “ကထံ နာမ
တတြူပပန္နာ ဘဝိဿာမာ”တိ အဘိပတ္တနာ။ အဘိလာသောတိ တတြူပ-
ပဋိတု ကာမတာ။ တသ္မာတိအာဒိနာ ယထာဝုတ္တမတ္တံ နိဂမေတိ။

ဧတ္ထာယံ အဓိပ္ပါယော— ကဿစိပိ ကိလေသဿ အဝိက္ခမ္ဘိတတ္တာ ကေန-
စိပိ ပကာရေန ဝိက္ခမ္ဘနမတ္တေနပိ အဝိမုတ္တော^၁ ကာမဘဝေါ အဇ္ဈတ္တဂ္ဂ-
ဟဿ အတ္တာနံ အဓိကိစ္စ ဥဒ္ဓိဿ ပဝတ္တဂ္ဂါဟဿ ဝိသေသပစ္စယောတိ
အဇ္ဈတ္တံ နာမ။ တတ္ထ ဗန္ဓနံ အဇ္ဈတ္တသံယောဇနံ၊ တေန သံယုတ္တော အဇ္ဈတ္တ-
သံယောဇနော။ တဗ္ဗိပရိယာယတော ဗဟိဒ္ဓါသံယောဇနောတိ။

ဆန္ဒရာဂဝသေနေဝ အဇ္ဈတ္တသံယောဇနံ ဗဟိဒ္ဓါသံယောဇနဉ္စ ပုဂ္ဂလံ ဒဿေတွာ ဣဒါနိ ဩရုက္ခာဂိယဉ္စန္ဒန္တိသံယောဇနဝသေနပိ ဒဿေတုံ “ဩရုက္ခာဂိယာနိ ဝါ”တိအာဒိမာဟ။ ဩရုံ ဝုစ္စတိ ကာမဓာတု၊ ပဋိသန္ဓိယာ ပစ္စယဘာဝေန တံ ဩရုံ ဘဇေန္တိတိ ဩရုက္ခာဂိယာနိ။ တတ္ထ စ ကမ္မုနာ ဝိပါကံ သတ္တေန စ ဒုက္ခံ သံယောဇေန္တိတိ သံယောဇနာနိ၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိဝိစိကိစ္ဆာ- သီလဗ္ဗတပရာမာသကာမရာဂပဋိသမ္ဘာ။ ဥဒ္ဓံ ဝုစ္စတိ ရူပါရူပဓာတု၊ ဝုတ္တနယေ- နေတံ ဥဒ္ဓံ ဘဇေန္တိတိ ဥဒ္ဓန္တိသံယောဇနာနိ။ ရူပရာဂါရူပရာဂမာ- နုဒ္ဓစ္စာဝိဇ္ဇာ။ အထ ဝါ ဩရုက္ခာဂေါ ဝုစ္စတိ ကာမဓာတု ရူပါရူပဘဝတော ဟေဋ္ဌာဘူတတ္တာ၊ တတြူပပတ္တိယာ ပစ္စယဘာဝတော ဩရုက္ခာဂဿ ဟိတာ- နိတိ ဩရုက္ခာဂိယာနိ ယထာ “ဝစ္ဆာယောဂေါ ဒုဟကော’တိ”။ ဥဒ္ဓန္တိသံယောဇနာမ မဟဂ္ဂတဘာဝေါ၊ တဿ ဟိတာနိ ဥဒ္ဓန္တိသံယောဇနာနိ။ ပါဒေသု ဗဒ္ဓပါသာ- ကော ဝိယ ပဉ္စောရုက္ခာဂိယသံယောဇနာနိ ဟေဋ္ဌာ အာကမ္မာနာကာရာနိ ဟောန္တိ။ ဟတ္ထေဟိ ဂဟိတရုက္ခသာခါဝိယ ပဉ္စုဒ္ဓန္တိသံယောဇနာနိ ဥပရိ အာကမ္မာနာကာရာနိ။ ယေသံ ဟိ သက္ကာယဒိဋ္ဌိအာဒိနိ အပ္ပဟိနာနိ၊ တေ ဘဝဂ္ဂေပိ နိဗ္ဗတ္တေ တောနိ အာကမ္မိတွာ ကာမဘဝေယေဝ ပါတေန္တိ၊ တသ္မာ တောနိ ပဉ္စ ဂစ္ဆန္တိ ဝါရေန္တိ၊ ဂတံ ပုန အာနေန္တိ။ ရူပရာဂါဒိနိ ပဉ္စ ဂစ္ဆန္တိ န ဝါရေန္တိ၊ အာဂန္တံ ပုန န ဒေန္တိ။

အသမုတ္တိန္ဒေသု ဩရုက္ခာဂိယသံယောဇနေသု လဒ္ဓပစ္စယေသု ဥဒ္ဓန္တိသံယောဇနာနိ သံယောဇနာနိ အဂဏနူပဂါနိ ဟောန္တိတိ လက္ခမာနာနဗ္ဗိ ပုထုဇ္ဇနာနံ ဝသေန အဝိဘဇိတွာ အရိယာနံ ယောဂဝသေန ဝိဘဇိတုကာမော “ဥဘယမ္ပိ စေတ”န္တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ ဝဋ်နိသိတမဟာဇနဿာတိ ပုထုဇ္ဇနေ သန္ဓာယ ဝဒတိ။ ဧဝော ပရိစ္ဆိန္ဒေသတိ ကာမသုဂတိရူပါရူပဘဝဝသေန ဒွိဟိ ပကာ- ရေဟိ ပရိစ္ဆိန္ဒေသ။

ဝစ္ဆိကသာလောပမံ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။ ဩပဗ္ဗသံသန္ဓနေ ပန ကဿဝိ ကိလေသဿ အဝိက္ခမ္ဘိတတ္တာ ကထဉ္စိပိ အဝိမုတ္တော ကာမဘဝေါ အဇ္ဈတ္တဂ္ဂ- ဟဏဿ ဝိသေသပစ္စယတ္တာ ဣမေသံ သတ္တာနံ အပ္ပန္နရဋ္ဌေန အန္တော နာမ။ ရူပါရူပဘဝေါ တဗ္ဗိပရိယာယတော ဗဟိ နာမ။ တထာ ဟိ ယဿ ဩရုက္ခာ- ဂိယာနိ သံယောဇနာနိ အပ္ပဟိနာနိ၊ သော အဇ္ဈတ္တသံယောဇနော ဝုတ္တော။ ယဿ တာနိ ပဟိနာနိ၊ သော ဗဟိဒ္ဓါသံယောဇနော၊ တသ္မာ အန္တော အသမုတ္တိန္ဒဗန္ဓနတာယ ဗဟိ စ ပဝတ္တမာနဘဝဂ်သန္တာနတာယ အန္တောဗဒ္ဓေါ

၁-ဝစ္ဆိယောဂေါ ရူပတောတိ(က)

ဗဟိသယိတော နာမ။ နိရန္တရပ္ပဝတ္တဘဝင်္ဂသန္တာနဝသေန ဟိ သယိတ-
ဝေါဟာရော။ ကာမံ နေသံ ဗဟိဗန္ဓနမ္ပိ အသမုတ္တိန္တံ၊ အန္တောဗန္ဓနဿ ပန
မူလတာယ ဝေံ ဝုတ္တံ။ တေနာဟ “သိယောဇနံ ပန တေသံ ကာမာဝစရူပ-
နိဗ္ဗမေဝါ”တိ။ ဣမိနာ နယေန သေသတ္တယေဝိ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဧတ္တာဝတာ ဝ ကိရာတိ ကိရ-သဌေါ အရုစိသံသုစနတ္ထော။ တေနေတ္ထ
အာစရိယဝါဒဿ အတ္တနော အရစ္စနဘာဝံ ဒီပေတိ။ “သီလဝါ”တိ အနာမဋ္ဌ-
ဝိသေသသာမညတော သီလသင်္ခေပေန ဂဟိတံ၊ တဉ္စ စတုဗ္ဗိဓန္တိ အာစရိ-
ယတ္ထေရော “စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလံ ဥဒ္ဓိသိတွာ”တိ အာဟ။ တတ္ထာတိ စတုပါရိ-
သုဒ္ဓိသီလေသု။ ဇေဋ္ဌကသီလန္တိ ပဓာနသီလံ။ ဥဘယတ္ထာတိ ဥဒ္ဓေသ-
နိဒ္ဓေသေသု၊ နိဒ္ဓေသေ ဝိယ ဥဒ္ဓေသေဝိ ပါတိမောက္ခသံဝရောဝ ထေရေန
ဝုတ္တော “သီလဝါ”တိ ဝုတ္တတ္ထာတိ အဓိပ္ပါယော။ သီလဂ္ဂဟဏံ ဟိ ပါဠိယံ
ပါတိမောက္ခသံဝရဝသေနော အာဂတံ။ တေနာဟ “ပါတိမောက္ခသံဝရော-
ယေဝါ”တိအာဒိ။ တတ္ထ အဝဓာရဏေန ဣတရေသံ တိဏှံ ကေဒေသေန
ပါတိမောက္ခန္တောဂဓဘာဝံ ဒီပေတိ။ တထာ ဟိ အနောလောကိယော-
လောကနေ အာဇီဝဟေတု စ သိက္ခာပဒဝိတိက္ကမေ ဂိလာနပစ္စယဿ အပစ္စ-
ဝေက္ခိတပရိဘောဂေ စ အာပတ္တိဝိဟိတာတိ။ တိဏှံ ဣန္ဒြိယသံဝရသီလာဒိနိ။
သီလန္တိ ဝုတ္တန္တာနံ နာမ အတ္ထိတိ သီလပရိယာယေန တေသံ ကတ္တစိ
သုတ္တေ ဂဟိတဋ္ဌာနံ နာမ ကိံ အတ္ထိ ယထာ “ပါတိမောက္ခသံဝရော”တိ။
အာစရိယဿ သမ္ပုဓတာယ အပ္ပဋိက္ခိပန္တော ဥပစာရေန ပုစ္ဆန္တော ဝိယ
ဝဒတိ။ တေနာဟ “အနနုဇာနန္တော”တိ။ ဆဒ္ဓါရုက္ခာမတ္တကမေဝါတိ တဿ
သလ္လဟုကဘာဝမာဟ စိတ္တာဓိဋ္ဌာနဘာဝမတ္တေန ပဋိပါကတိကဘာဝါပတ္တိ-
တော။ ဣတရဉ္စယေဝိ ဒေသေဝ နယော။ ပစ္စယုပ္ပတ္တိမတ္တကန္တိ ဖလေန ဟေတု
ဒဿေတိ။ ဥပ္ပါဒနဟေတုကာ ဟိ ပစ္စယာနံ ဥပ္ပတ္တိ။ ဣဒမတ္တန္တိ ဣဒံ ပယောဇနံ
ဣမဿ ပစ္စယဿ ပရိဘုဉ္ဇနေတိ အဓိပ္ပါယော။ နိပ္ပရိယာယေနာတိ ဣမိနာ
ဣန္ဒြိယသံဝရာဒိနိ တိဏှံ ပဓာနဿ သီလဿ ပရိပါလနဝသေနံ ပဝတ္တိယာ
ပရိယာယသီလာနိ နာမာတိ ဒဿေတိ။ ဣဒါနိ ပါတိမောက္ခသံဝရသေသေဝ
ပဓာနဘာဝံ ဗျတိရေကတော အန္တယတော စ ဥပမာယ ဝိဘာဝေတုံ
“ယဿာ”တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ သော ပါတိမောက္ခသံဝရော။ သေသာနိ
ဣန္ဒြိယသံဝရာဒိနိ။

ပါတိမောက္ခသံဝရသံဝုတောတိ ယော ဟိ နံ ပါတိ ရက္ခတိ၊ တံ မောက္ခေတိ မောစေတိ အာပါယိကာဒိဟိ ဒုက္ခေဟိတိ ပါတိမောက္ခန္တိ လဒ္ဓ-
နာမေန သိက္ခာပဒသီလေန ဝိဟိတကာယဝစီဒ္ဓါရော။ သော ပန ယသ္မာ
ဝေံဘူတော တေန သမန္တာဂတော နာမ ဟောတိ၊ တသ္မာ ဝုတ္တံ “ပါတိ-
မောက္ခသံဝရေန သမန္တာဂတော”တိ။

အပရော နယော— ကိလေသာနံ ဗလဝဘာဝတော၊ ပါပကိရိယာယ စ
သုကရဘာဝတော၊ ပုညကိရိယာယ စ ဒုက္ကရဘာဝတော ဗဟုက္ခတ္တံ
အပါယေသု ပတနသီလောတိ ပါတိ၊ ပုထုဇ္ဇေနော။ အနိစ္စတာယ ဝါ ဘဝါဒီသု
ကမ္မဝေဂက္ခိတ္တော ဃဉ္ဇိယန္တံ ဝိယ အနဝဋ္ဌာနေန ပရိတ္တမနတော ဂမနတော
ဂမနသီလောတိ ပါတိ၊ မရဏဝသေန တမိ တမိ သတ္တနိကာယေ အတ္တ-
ဘာဝဿ ပါတနသီလော ဝါ ပါတိ၊ သတ္တသန္တာနေ၊ စိတ္တမေဝ ဝါ။ တံ
ပါတိံ သံသာရဒုက္ခတော မောက္ခေတိတိ ပါတိမောက္ခံ။ စိတ္တဿ ဟိ
ဝိမောက္ခေန သတ္တော ဝိမုတ္တောတိ ဝုစ္ဆတိ။ ဝုတ္တံ ဟိ “စိတ္တဝေါဒါနာ
ဝိသုဇ္ဈန္တိ”တိ၊ “အနုပါဒါယ အာသဝေဟိ စိတ္တံ ဝိမုတ္တ”န္တိ ၂ စ။

အထ ဝါ အဝိဇ္ဇာဒိနာ ဟေတုနာ သံသာရေ ပတတိ ဂစ္ဆတိ ပဝတ္တတိတိ
ပါတိ၊ “အဝိဇ္ဇာနိဝရဏာနံ သတ္တာနံ တဏှာသံယောဇနာနံ သန္တာဝတံ
သံသရတ”န္တိ ၃ ဟိ ဝုတ္တံ၊ တဿ ပါတိနေ သတ္တဿ တဏှာဒိသံကိလေ-
သတ္တယတော မောက္ခော ဧတေနာတိ ပါတိမောက္ခော။ “ကဏ္ဍေ-
ကာဠော”တိအာဒိနံ ဝိယဿ သမာသသိပ္ပိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

အထ ဝါ ပါတေတိ ဝိနိပါတေတိ ဒုက္ခေတိ ပါတိ၊ စိတ္တံ။ ဝုတ္တံ ဟိ—

“စိတ္တေန နိယတေ လောကော၊ စိတ္တေန ပရိကဿတိ”တိ ၄။

တဿ ပါတိနေ မောက္ခော ဧတေနာတိ ပါတိမောက္ခော၊ ပတတိ ဝါ
ဧတေန အပါယဒုက္ခေ သံသာရဒုက္ခေ စာတိ ပါတိ၊ တဏှာဒိသံကိလေသော။
ဝုတ္တံ ဟိ—

“တဏှာ ဇနေတိ ပုရိသံ၊ တဏှာဒုတိယော ပုရိသော”တိ ၆ စ အာဒိ။

တတော ပါတိတော မောက္ခောတိ ပါတိမောက္ခော။

၁-သံ ၁-၁၂-ပိဋေ။

၂-ဝိ ၃-၂၄-ပိဋေ။

၃-သံ ၁-၃၈၇-ပိဋေ။

၄-သံ ၁-၃၆-ပိဋေ။

၅-သံ ၁-၃၅-ပိဋေ။

၆-၃ ၁-၂၀၁-၂၆၈၊ အံ ၁-၃၁၆-ပိဋေသု။

အထ ဝါ ပတတိ ဧတ္ထာတိ ပါတိံ၊ ဆ အဇ္ဈတ္တိကဗာဟိရာနိ အာယတနာနိ။
 ဝုတ္တံ ဟိ—

“ဆသု လောကော သမုပ္ပန္နော၊ ဆသု ကုဗ္ဗတိ သန္တဝ”န္တိ ၂။

တတော ဆအဇ္ဈတ္တိကဗာဟိရာယတနသင်္ခါတတော ပါတိတော မောက္ခောတိ
 ပါတိမောက္ခော။

အထ ဝါ ပါတော ဝိနိပါတော အဿ အတ္တိတိ ပါတိ၊ သံသာရော။
 တတော မောက္ခောတိ ပါတိမောက္ခော။

အထ ဝါ သဗ္ဗလောကာဓိပတိဘာဝတော ဓမ္မိဿရော ဘဂဝါ “ပတိ”တိ
 ဝုစ္စတိ၊ မုစ္စတိ ဧတေနာတိ မောက္ခော၊ ပတိနော မောက္ခော ပတိမောက္ခော
 တေန ပညတ္တတ္ထာတိ၊ ပတိမောက္ခော ဧဝ ပါတိမောက္ခော။ သဗ္ဗဂုဏာနံ ဝါ
 မူလဘာဝတော ဥတ္တမဋ္ဌေန ပတိ စ သော ယထာဝုတ္တဋ္ဌေန မောက္ခော စာတိ
 ပတိမောက္ခော၊ ပတိမောက္ခော ဧဝ ပါတိမောက္ခော။ တထာ ဟိ ဝုတ္တံ “ပါတိ-
 မောက္ခန္တိ အာဒိမေတံ မုခမေတံ ပမုခမေတ”န္တိ ၃ ဝိညာရော။

အထ ဝါ ပ-ဇုတိ ပကာရေ၊ အတိတိ အစွန္တတ္ထေ နိပါတော၊ တသ္မာ
 ပကာရေဟိ အစွန္တံ မောက္ခောတိတိ ပါတိမောက္ခော။ ဣဒံ ဟိ သီလံ သယံ
 တဒဂ်ဝသေန၊ သမာဓိသဟိတံ ပညာသဟိတဉ္စ ဝိက္ခမ္ဘနဝသေန၊ သမုစ္ဆေဒ-
 ဝသေန စ အစွန္တံ မောက္ခောတိ မောစေတိတိ ပါတိမောက္ခော။ ပတိ ပတိ
 မောက္ခောတိ ဝါ ပတိမောက္ခော၊ တမှာ တမှာ ဝိတိက္ကမဒေါသတော ပစ္စေကံ
 မောက္ခောတိ အတ္ထော။ ပတိမောက္ခော ဧဝ ပါတိမောက္ခော။ မောက္ခော
 ဝါ နိဗ္ဗာနံ၊ တဿ မောက္ခဿ ပတိဗိမ္ဗဘူတောတိ ပတိမောက္ခော။ သီလ-
 သံဝရော ဟိ သူရိယဿ အရုဏုဂ္ဂမနံ ဝိယ နိဗ္ဗာနဿ ဥဒယဘူတော တပုဂ္ဂိ-
 ဘာဂေါဝိယ ယထာရဟံ ကိလေသနိဗ္ဗာပနတော ပတိမောက္ခံ၊ ပတိမောက္ခံ-
 ယေဝ ပါတိမောက္ခံ။

အထ ဝါ မောက္ခံ ပတိ ဝတ္တတိ၊ မောက္ခာဘိမုခန္တိ၊ ဝါ ပတိမောက္ခံ၊
 ပတိမောက္ခမေဝ ပါတိမောက္ခန္တိ ဧဝမေတ္ထ ပါတိမောက္ခသဒ္ဓဿ အတ္ထော
 ဝေဒိတဗ္ဗော။

အာစာရဂေါစရသမ္ပန္နောတိ ကာယိကဝါစသိကအဝိတိက္ကမသင်္ခါတေန
 အာစာရေန၊ နဝေသိယာဒိဂေါစရတာဒိသင်္ခါတေန ဂေါစရေန သမ္ပန္နော၊

သမ္ပန္နအာစာရဂေါစရေတိ အတ္ထော။ အပ္ပမတ္တကေသုတိ ပရိတ္တကေသု အနာ-
ပတ္တိဂမနိယေသု။ “ဒုက္ခဒုဒ္ဓန္တာသိတမတ္တေသု”တိ အပရေ။ ဝဇ္ဇေသုတိ ဂါရ-
ယေသု။ တေ ပန ကေန္တတော အကုသလသဘာဝါ ဟောန္တိတိ အာဟ
“အကုသလဓမ္မေသု”တိ။ ဘယဒသိတိ ဘယတော ဒဿနသီလော၊ ပရ-
မာဏုမတ္တမ္ပိ ဝဇ္ဇံ သိနေရုပ္ပမာဏံ ဝိယ ကတွာ ဘာယနသီလော။ သမ္ပာ
အာဒိယိတွာတိ သမ္ပဒေဝ သက္ကန္တံ သဗ္ဗသောဝ အာဒိယိတွာ။ သိက္ခာပဒေသုတိ
နိဒ္ဒါရဏေ ဘုမ္မန္တိ သမုဒါယတော အဝယဝနိဒ္ဒါရဏံ ဒဿေန္တော “သိက္ခာ-
ပဒေသု တံ တံ သိက္ခာပဒံ သမာဒိယိတွာ သိက္ခတိ”တိ အတ္ထမာဟ။ သိက္ခာ-
ပဒေဝေ ဟိ သမာဒါတဗ္ဗံ သိက္ခိတဗ္ဗန္တာတိ အဓိပ္ပါယော။ ယံ ကိန္တိ သိက္ခာ-
ပဒေသုတိ သိက္ခာကောဋ္ဌာသေသု မူလပညတ္တိအနုပညတ္တိသဗ္ဗတ္ထပညတ္တိ-
ပဒေသပညတ္တိအာဒိဘေဒံ ယံ ကိန္တိ သိက္ခိတဗ္ဗံ။ ယံ ပဋိပဋိတဗ္ဗံ ပူရေတဗ္ဗံ သီလံ၊
တံ ပန ဒွါရဝသေန ဒုဝိဓမေဝတိ အာဟ “ကာယိကံ ဝါ ဝါဒိကံ
ဝါ”တိ။ ဣမသ္မိံ အတ္ထဝိကပ္ပေ သိက္ခာပဒေသုတိ အာဓာရေ ဘုမ္မံ သိက္ခာ-
ဘာဂေသု ကဿမိ ဝိသုံ အဂ္ဂဟဏတော။ တေနာဟ “တံ သဗ္ဗ”န္တိ။

အညတရံ ဒေဝဃဋ္ဌန္တိ အညတရံ ဒေဝနိကာယံ။ အာဂါမိ ဟောတိတိ
ပဋိသန္ဓိဝသေန အာဂမနသီလော ဟောတိ။ အာဂန္တာတိ ဧတ္ထာပိ ဧသေဝ
နယော။ ဣမိနာ အဓိနာတိ ဣမိနာ ကာရဏေန။

သုက္ခဝိပဿကော ယေဘုယျေန စတုဓာတုဝဝတ္ထာနမုခေန ကမ္မဋ္ဌာနာဘိ-
နိဝေသိ ဟောတိတိ အာဟ “သုက္ခဝိပဿကဿ ဓာတုကမ္မဋ္ဌာနိကဘိက္ခု-
နော”တိ။ ဝုတ္တမေဝတ္ထံ သမ္ပိဏ္ဏေတွာ နိဂမေန္တော “ပဌမေန အဓိနာ”တိ-
အာဒိမာဟ။

မိတ္တဿ သုခမဘာဝေါ ဣဓ သုခမတ္တဘာဝမာပန္နေန ဒဋ္ဌဗ္ဗောတိ အာဟ
“သဗ္ဗာပိ ဟိ တာ”တိအာဒိ။ တန္တိဝသေနာတိ ကေဝလံ တန္တိဋ္ဌပနဝသေန၊
န ပန ထေရဿ ကဿမိ မဂ္ဂဿ ဝါ ဖလဿ ဝါ ဥပ္ပါဒနတ္ထာယ၊ နာပိ
သမ္ပာပဋိပတ္တိယံ ယောဇနတ္ထာယာတိ အဓိပ္ပါယော။

၃၈။ ဆဋ္ဌေ မဟာကစ္ဆာနောတိ ဂိဟိကာလေ ဥဇ္ဇေနိရညော ပုရောဟိတ-
ပုတ္တော အဘိရူပေါ ဒဿနိယော ပါသာဒိကော သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏော စ။ ဝရဏာ
နာမ ရုက္ခော၊ တဿ အဝိဒူရေ ဘဝတ္တာ နဂရမ္ပိ ဝရဏသဗ္ဗေန ဝုစ္စတိတိ
အာဟ “ဝရဏာ နာမ ဧကံ နဂရ”န္တိ။ ဒွန္တပဒဿ ပစ္စေကံ အဘိသမ္ပန္နော

ဟောတိတိ ဟေတုသဒ္ဓိ ပဇ္ဇေကံ ယောဇေတွာ ဒဿေန္တော “**ကမရာဂါဘိ-
နိဝေသဟေတူ**”တိအာဒိမာဟ။ ဟေတုသဒ္ဓေန သမ္ပန္နေ သတိ ယော အတ္ထော
သမ္ဘဝတိ၊ တံ ဒဿေတုံ “**ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ**”တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ကမ-
ရာဂေန အဘိနိဗ္ဗတ္တာ**တိ ဧတေန ကမရာဂါဘိနိဝေသဟေတူတိ ဣဿ အတ္ထံ
ဒိပေတိ၊ တဿ ဝိနိဗ္ဗတ္တာတိအာဒိဟိ ကမရာဂဝိနိဗ္ဗဟေတူတိအာဒိနံ။
တတော ပုခေါတိ တဒဘိမုခေါ၊ **မာနန္တိ** အာဠကာဒိမာနာဘလ္လံ။ သေသ-
မေတ္ထ ဥတ္တာနမေဝ။

၃၉။ သတ္တမေ မရရာယန္တိ ဥတ္တရမရရာယံ။ **ဝုန္နာဝနေ**တိ ကဏှဝုန္နာဝနေ၊
ကာဠပိပ္ပလိဝနေတိ အတ္ထော။ **ဇရာဇိဏ္ဏေ**တိ ဇရာယ ဇိဏ္ဏေ၊ န ဗျာဓိအာဒိနံ
ဝသေန ဇိဏ္ဏသဒိသေ နာပိ အကာလိကေန ဇရာယ အဘိဘူတေ။ **ဝယော-
ဝုဒ္ဓေ**တိ ဇိဏ္ဏတ္တာ ဧဝ စဿ ဝယောဝုဒ္ဓိပ္ပတ္တိယာ ဝုဒ္ဓေန သီလာဒိဝုဒ္ဓိယာ။
ဇာတိမဟလ္လကေတိ ဇာတိယာ မဟန္တတာယ စိရရတ္တတာယ မဟလ္လကေ၊ န
ဘောဂပရိဝါရာဒိဟိတိ အတ္ထော။ **အပ္ပဂတေ**တိ ဧတ္ထ **အပ္ပ-သဒ္ဓေါ** ဒီဃ-
ကာလဝါစိတိအာဟ “**ဒီဃကာလဒ္ဓါနံ အတိက္ကဇေ**”တိ။ **ဝယော**တိ ပရိမပဒ-
လောပေနာယံ နိဗ္ဗေသောတိ အာဟ “**ပစ္ဆိမဝယ**”န္တိ၊ ဝဿသတဿ တတိယ-
ကောဠာသသင်္ခါတံ ပစ္ဆိမဝယံ အနုပ္ပတ္တေတိ အတ္ထော။

ဘဝတိ ဧတ္ထ ဖလံ တဒါယတ္တဝုတ္တိတာယာတိ ဘူမိ၊ ကာရဏန္တိ အာဟ
“**ယေန ကာရဏေနာ**”တိအာဒိ။ **ပရိပက္ခော**တိ ပရိဏတော၊ ဝုဒ္ဓိဘာဝံ
ပက္ခောတိ အတ္ထော။ **မောဃဇိဏ္ဏော**တိ အန္တော ထိရကရဏာနံ ဓမ္မာနံ
အဘာဝေန တုစ္ဆဇိဏ္ဏော နာမ။ ဗာလဒါရကောပိ ဒဟရေတိ ဝုစ္ဆတိတိ
တတော ဝိသေသနတ္ထံ “**ယုဝါ**”တိ ဝုတ္တံ။ အတိက္ကန္တပဌမဝယာ ဧဝ သတ္တာ
သဘာဝေန ပလိတသိရာ ဟောန္တိတိ ပဌမဝယေ ဌိတဘာဝံ ဒဿေတုံ “**သုသု-
ကာဠကေသော**”တိ ဝုတ္တံ။ **ဘဒြေနာ**တိ လဒ္ဓကေန။ ကေစ္စော ဟိ ဒဟရေပိ
သမာနော ကာဏော ဝါ ဟောတိ ကုဏိအာဒိနံ ဝါ အညတရော၊ သော န
ဘဒြေန ယောဗ္ဗနေန သမန္တာဂတော နာမ ဟောတိ။ ယော ပန အဘိရူပေါ
ဟောတိ ဒဿနိယော ပါသာဒိကော သဗ္ဗသမ္ပတ္တိသမ္ပန္နော ယံ ယဒေဝ
အလင်္ကာရပရိဟာရံ ဣစ္ဆတိ၊ တေန တေန အလင်္ကာတော ဒေဝပုတ္တော ဝိယ
စရတိ၊ အယံ ဘဒြေန ယောဗ္ဗနေန သမန္တာဂတော နာမ ဟောတိ။ တေန-
ဝါဟ “**ယေန ယောဗ္ဗနေန သမန္တာဂတော**”တိအာဒိ။

ယမှိ သစ္စဉ္စ ဓမ္မော ဇာတိ ယမှိ ပုဂ္ဂလေ သောဠသဟာကာရေဟိ ပဋိဝိဒ္ဓတ္တာ
စတုဗ္ဗိဓံ သစ္စံ၊ ဉာဏေန သစ္စိကတတ္တာ နဝရိလောကုတ္တရဓမ္မော စ အတ္ထိ။

အဟိံသာတိ ဒေသနာမတ္ထမေတံ၊ ယမိ ပန စတုဗ္ဗိဓာပိ အပ္ပမညာဘာဝနာ အတ္ထိ-
တိ အတ္ထော။ သံယမော ဒမောဘိ သီလဉ္စေဝ ဣန္ဒြိယသံဝရော စ။ ဝန္တမလောတိ
မဂ္ဂဉ္စာဏေန နိဟဋ္ဌမလော။ ဝီရောတိ မိတိသမ္ပန္နော။ ထေရောတိ သော ဣမေဟိ
ထိရဘာဝကာရဏေဟိ သမန္နာဂတတ္တာ ထေရောတိ ပဝုဇ္ဇတိတိ အတ္ထော။

၄၀။ အဋ္ဌမေ “စောရာ ဗလဝန္တော ဟောန္တိ”တိ ပဒံ ဥဒ္ဓရိတွာ ယေဟိ
ကာရဏေဟိ တေ ဗလဝန္တော ဟောန္တိ၊ တေသံ သမ္ဘာဝံ ဒဿေန္တော
“ပက္ခသမ္ပန္နာ”တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ နိဝါသဋ္ဌာနသမ္ပန္နတာ ဂိရိဒုဂ္ဂါဒိသမ္ဘာ-
ဝတော။ အတိယာတုန္တိ အန္တော ယာတုံ၊ ဂန္တု ပဝိသိတုန္တိ အတ္ထော။ တံ ပန
အန္တောပဝိသနံ ကေနစိ ကာရဏေန ဗဟိဂတဿ ဟောတိတိ အာဟ
“ဗဟိဒ္ဓါ ဇနပဒောရိကံ စရိတွာ”တိအာဒိ။ နိယျာတုန္တိ ဗဟိ နိက္ခမိတုံ။ တဉ္စ
ဗဟိနိက္ခမနံ ဗဟိဒ္ဓါကရဏီယေ သတိ သမ္ဘဝတိတိ အာဟ “စောရာ ဇနပဒံ
ဝိလုပ္ပန္တိ”တိအာဒိ။ အနုသညာတုန္တိ အနုသမ္ဘရိတုံ။ သေသမေတ္ထ ဥတ္တာနမေဝ။

၄၁။ နဝမေ မိစ္ဆာပဋိပတ္တာမိကရဏဟေတူတိ ဧတ္ထ အဓိ-သဒ္ဓေါ အနတ္ထ-
ကောတိ အာဟ “မိစ္ဆာပဋိပတ္တိယာ ကရဏဟေတူ”တိ။ န အာရာဇကောတိ န
သမ္ဘာဒကော န ပရိပူရကော။ ဉ္ဈယတိ ပဋိဝိဇ္ဈနဝသေန နိဗ္ဗာနံ ဂစ္ဆတိတိ ဉ္ဈယော၊
သော ဧဝံသမဂ္ဂိနံ ဝဇ္ဇဒုက္ခပါတတော ဓာရဏဋ္ဌေန ဓမ္မောတိ ဉ္ဈယော ဓမ္မော၊
အရိယမဂ္ဂေါ။ သော ပနေတ္ထ သဟ ဝိပဿနာယ အဓိပ္ပေတောတိ အာဟ
“သဟဝိပဿနကံ မဂ္ဂ”န္တိ။ အာရာဇနံ နာမ သံသိဒ္ဓိ၊ သာ ပန ယသ္မာ သမ္ဘာ-
ဒနေန ပရိပူရဏေန ဣတ္ထိတာ၊ တသ္မာ ဝုတ္တံ “သမ္ဘာဒေတုံ ပူရေတု”န္တိ။

၄၂။ ဒသမေ ဒုဂ္ဂဟိတေဟိတိ အတ္ထတော ဗျဉ္ဇနတော စ ဒုဋ္ဌ၊ ဂဟိတေဟိ၊
ဦနာမိကဝိပရိတပဒပစ္စာဘဋ္ဌာဒိဝသေန ဝိလောမေတွာ ဂဟိတေဟိတိ
အတ္ထော။ ဥပ္ပဋိပါဒိယာ ဂဟိတေဟိတိ ဣဒံ ပန နိဒဿနမတ္ထံ ဒုဂ္ဂဟဿ
ဦနာမိကာဒိဝသေနပိ သမ္ဘဝတော။ တေနောဂါဟ “အတ္တနော ဒုဂ္ဂဟိတ-
သုတ္တန္တာနံယေဝ အတ္တဉ္စ ပါဠိဉ္စ ဥတ္တရိတရံ ကတွာ ဒဿေန္တိ”တိ။

သမစိတ္တဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၅-ပရိသဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ

၄၃။ ပဉ္စမဿ ပဌမေ ဥဒ္ဓစ္စေန သမန္နာဂတာတိ အကပ္ပိယေ ကပ္ပိယ-
သညိတာယ၊ ကပ္ပိယေ အကပ္ပိယသညိတာယ၊ အဝဇ္ဇေ ဝဇ္ဇသညိတာယ၊ ဝဇ္ဇေ

အဝဇ္ဇသညိတာယ ဥဒ္ဓန္ဓပုကတိကာ။ ယေ ဟိ ဝိနယေ အပကတညုနော သံကိလေသဝေါဒါနိယေသု ဓမ္မေသု န ကုသလာ သင်္ကဉ္ဍနကာရိနော ဝိပုဋ္ဌိသာရဗဟုလာ၊ တေသံ အနုပုန္နဉ္စ ဥဒ္ဓစ္စံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဥပ္ပုန္နဉ္စ ဘိယျောဘာဝံ ဝေပုလ္လံ အာပဇ္ဇတိ။ သာရာဘာဝေန တုစ္ဆတ္တာ နဋ္ဌော ဝိယာတိ နဋ္ဌော၊ မာနောတိ အာဟ “ဥန္တုဋ္ဌာတိ ဥဂ္ဂတနဋ္ဌာ”တိ။ တေနာဟ “ဥန္တိတတုစ္ဆိ-
မာနာ”တိ။ မာနော ဟိ သေယျဿ သေယျောတိ သဒိသောတိ စ ပဝတ္တိယာ ဝိသေသတော တုစ္ဆော။ စာပလ္လေနာတိ စပလဘာဝေန၊ တဏှာလောလုပ္ပေနာတိ အတ္ထော။ မုခေရာတိ မုခေန ဖရဿာ၊ ဖရဿ-
ဝါဒိနောတိ အတ္ထော။

ဝိကိတ္တဝါစာတိ ဝိဿဋ္ဌဝစနာ သမ္ပပ္ပလာပိတာယ အပရိယန္တဝစနာ။ တေနာဟ “အသံယတဝစနာ”တိအာဒိ။ ဝိဿဋ္ဌသတိနောတိ သတိဝိရဟိတာ။ ပစ္စယဝေကလ္လေန ဝိဇ္ဇမာနာယပိ သတိယာ သတိကိစ္စံ ကာတုံ အသမတ္တတာယ ဝေံ ဝုတ္တာ။ န သမ္ပဇာနန္တိတိ အသမ္ပဇာနာ၊ တံယောဂနိဝတ္တိယံ စာယံ အကာရော “အဟေတုကာ ဓမ္မော”၊ အဘိက္ခုကော အာဝါသော”တိအာဒိသု၊ ဝိယာတိ အာဟ “နိပ္ပညာ”တိ၊ ပညာရဟိတာတိ အတ္ထော။ ပါဠိယံ ဝိဇ္ဇန္တိ-
ဝိတ္တာဘိ ဥဗ္ဘန္တိဝိတ္တာ။ သမာဓိဝိရဟေန လဒ္ဓေါကာသေန ဥဒ္ဓစ္စေန တေသံ သမာဓိဝိရဟာနံ စိတ္တံ နာနာရမ္မဏေသု ပရိတ္တမတိ ဝနမက္ကဋ္ဌော ဝိယ ဝန-
သာခါသု။ ပါကတိန္ဒြိယာတိ သံဝရာဘာဝေန ဝိဟိကာလေ ဝိယ ဝိဝေဋ္ဌန္ဒြိယာ။ တေနာဟ “ပကတိယာ ဌိတေဟိ”တိအာဒိ။ ဝိဝေဋ္ဌဟိတိ အသံဝုတေဟိ။

၄၄။ ဒုတိယေ ဘဏ္ဍနံ ဝုစ္စတိ ကလဟဿ ပုပ္ဖဘာဂေါတိ ကလဟဿ ဟေတုဘူတာ ပရိဘာသာ တံသဒိသီ စ အနိဋ္ဌကိရိယာ ဘဏ္ဍနံ နာမ။ ကလဟ-
ဇာတာတိ ဟတ္ထပရာမာသာဒိဝသေန မတ္တကပ္ပတ္တော ကလဟော ဇာတော ဧတေသန္တိ ကလဟဇာတာတိ ဝေမေတ္ထ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ဝိရုဒ္ဓဝါဒန္တိ “အယံ ဓမ္မော၊ နာယံ ဓမ္မော”တိအာဒိနာ၊ ဝိရုဒ္ဓဝါဒဘူတံ ဝိဝါဒံ။ မုခသန္တိဿိတတာယ ဝါစာ၊ ဣဓ “မုခ”န္တိ အဓိပ္ပေတာတိ အာဟ “ဒုဗ္ဘာသိတာ ဝါစာ မုခသတ္တိယောတိ ဝုစ္စန္တိ”တိ။ စတုဗ္ဗိဓမ္မိ သံဃကမ္မံသီမာပရိစ္ဆိန္နေဟိ ပကတတ္ထေ-
ဟိ ဘိက္ခုဟိ ဧကတော ကတ္တဗ္ဗတ္တာ ဧကကမ္မံ နာမ။ ပဉ္စဝိမောပိ ပါတိမောက္ခု-
ဒ္ဓေသော ဧကတော ဥဒ္ဓိသိတဗ္ဗတ္တာ ဧကေဒ္ဓေသော နာမ။ ပညတ္တံ ပန သိက္ခာပဒံ သဗ္ဗေဟိပိ လဇ္ဇိပုဂ္ဂလေဟိ သမံ သိက္ခိတဗ္ဗဘာဝတော သမသိက္ခတာ

နာမ။ ပါဠိယံ ဒီရောဒကီဘူတာတိ ယထာ ဒီရဉ္စ ဥဒကဉ္စ အညမညံ သံသန္တတိ၊
ဝိသုံ န ဟောတိ၊ ကေတ္တံ ဝိယ ဥပေတိ။ သတိပိ ဟိ ဥဘယေသံ ကလာပါနံ
ပရမတ္ထတော ဘေဒေ ပစုရဇနေဟိ ပန ဒုဝိညေယျနာနတ္ထံ ဒီရောဒကံ
သမောဒိတံ အစူန္တမေဝ သံသဉ္စ ဝိယ ဟုတ္တာ တိဋ္ဌတိ၊ ဧဝံ သာမဂ္ဂိဝသေန
ကေတ္တုပဂတစိတ္တုပ္ပါဒါ ဝိယာတိ ဒီရောဒကီဘူတာတိ ဝေမေတ္ထ အတ္ထော
ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ မေတ္တာစက္ခူဟိတိ မေတ္တာစိတ္တံ ပစ္စုပဋ္ဌပေတွာ ဩလောကနစက္ခူဟိ။
တာနိ ဟိ ဝိယဘာဝဒီပနတော “ဝိယစက္ခူနိ”တိ ဝုစ္စန္တိ။

၄၅။ တတိယေ အဂ္ဂဝတိတိ ဣတ္ထ အဂ္ဂ-သဒ္ဓေါ ဥတ္တမပရိယာယော၊ တေန
ဝိသိဋ္ဌဿ ပုဂ္ဂလဿ၊ ဝိသိဋ္ဌာယ ဝါ ပဋိပတ္တိယာ ဂဟဏံ ဣဓာမိပ္ပေတန္တိ
အာဟ “အဂ္ဂဝတိတိ ဥတ္တမပုဂ္ဂလဝတိ”တိအာဒိ။ အဝိဂတတဏှတာယ
တံ တံ ပရိက္ခာရဇာတံ ဗဟုံ လန္တိ အာဒိယန္တိတိ ဗဟုလာ၊ ဗဟုလာ
ဝေ ဗာဟုလိကာ ယထာ “ဝေနယိကော”တိ။ တေ ပန ယသ္မာ
ပစ္စယဗဟုဘာဝါယ ယုတ္တပ္ပယုတ္တာ နာမ ဟောန္တိ၊ တသ္မာ အာဟ “ဝိဝရာဒိ-
ဗာဟုလ္လာယ ပဋိပန္နာ”တိ။ သိက္ခာယ အာဒရဂါရဝါဘာဝတော သိထိလံ
အဒဋ္ဌံ ဂဏှန္တိတိ သာထလိကာတိ ဝုတ္တံ။ သိထိလန္တိ စ ဘာဝနပုံသက-
နိဒ္ဒေသော၊ သိထိလသဒ္ဓေန ဝါ သမာနတ္ထဿ သာထလသဒ္ဓဿ ဝသေန
သာထလိကာတိ ပဒသိဋ္ဌိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ အဝဂမနဋ္ဌေနာတိ အဓော-
ဂမနဋ္ဌေန၊ ဩရုက္ခာဂိယဘာဝေနာတိ အတ္ထော။ ဥပဓိဝိဝေကေတိ သဗ္ဗုပ-
ဓိပဋိနိဿဂ္ဂတာယ ဥပဓိဝိဝိတ္တေ။ ဩရောဂိတရုဏတိ ဥဇ္ဈိတုဿာဟာ။ ဒုဝိဓမ္မိ
ဝိရိယန္တိ ကာယိကံ စေတသိကဉ္စ ဝိရိယံ။

၄၆။ စတုတ္ထေ ဣဒံ ဒုက္ခန္တိ ဒုက္ခဿ အရိယသစ္စဿ ပစ္စက္ခတော အဂ္ဂဟိတ-
ဘာဝဒဿနတ္ထံ ဝုတ္တံ။ ဣတ္ထမေဝ ဒုက္ခန္တိ တဿ ပရိစ္ဆိဇ္ဇေ အဂ္ဂဟိတဘာဝဒဿ-
နတ္ထံ။ ဣတော ဥဒ္ဓံ ဒုက္ခံ နတ္ထိတိ အနဝသေသေတွာ အဂ္ဂဟိတဘာဝဒဿနတ္ထံ။
ယထာသဘာဝတော နပ္ပဇာနန္တိတိ သရသလက္ခဏပုဂ္ဂိုလေဓေန အသမ္မော-
ဟတော နပ္ပုဂ္ဂိုလိဉ္စန္တိ။ အသမ္မောဟပုဂ္ဂိုလေဓော စ ယထာ တသ္မိံ ဉာဏေ ပဝတ္တေ
ပစ္စာ ဒုက္ခဿ ရူပါဒိပရိစ္ဆေဒေ သမ္မောဟော န ဟောတိ၊ တထာ ပဝတ္တိ။
အစူန္တက္ခယောတိ အစူန္တက္ခယနိမိတ္တံ နိဗ္ဗာနံ။ အသမုပ္ပတ္တိတိ ဣတ္ထာပိ ဇေသဝ
နယော။ ယံ နိဗ္ဗာနံ မဂ္ဂဿ အာရမ္မဏပစ္စယဋ္ဌေန ကာရဏဘူတံ အာဂမ္မ တဒု-
ဘယမ္ပိ နိရုဇျတိ၊ တံ တေသံ အသမုပ္ပတ္တိ နိဗ္ဗာနံ ဒုက္ခနိရောဓောတိ ဝုစ္စတိ။

၄၇။ ပဉ္စမေ ဝိသေသနဿ ပရနိပါတေန “ပရိသာကသဇ္ဇော”တိ ဂုတ္တန္တိ အာဟ “ကသဇ္ဇပရိသာ”တိအာဗ္ဗ။ “ကသဇ္ဇပရိသာ”တိ ဟိ ဝတ္ထဗ္ဗေ “ပရိသာကသဇ္ဇော”တိ ဂုတ္တံ။ ပရိသာမဏ္ဍောတိ ဧတ္ထာပိ ဧသေဝ နယော။ သေသမေတ္ထ ဥတ္တာနမေဝ။

၄၈။ ဆဋ္ဌေ ဂန္တီရာတိ အဂါဓာ ဒုက္ခောဂါဠာ။ ပါဠိဝသေနာတိ ဣမိနာ ယော ဓမ္မပုဋိသန္တိဒါယ ဝိသယော ဂန္တီရတာဝေါ၊ တမာဟ။ ဓမ္မပုဋိဝေဓဿ ဟိ ဒုက္ခရတာဝတော ဓမ္မဿ ပါဠိယာ ဒုက္ခောဂါဠတာယ ဂန္တီရတာဝေါ။ “ပါဠိဝသေန ဂန္တီရာ”တိ ဝတ္တာ “သလ္လသုတ္တသဒိသာ”တိ ဂုတ္တံ တဿ “အနိမိတ္တမနညာတ”န္တိအာဒိနာ ပါဠိဝသေန ဂန္တီရတာယ လက္ခနတော။ တထာ ဟိ တတ္ထ တာ ဂါထာ ဒုဝိညေယျရူပါ တိဋ္ဌန္တိ။ ဒုဝိညေယျံ ဟိ ဉာဏေန ဒုက္ခောဂါဠန္တိ ကတ္တာ “ဂန္တီရ”န္တိ ဂုစ္စတိ။ ပုဗ္ဗာပရမေတ္ထ ကာသန္တိ ဂါထာနံ ဒုဝိညေယျတာယ ဒုက္ခောဂါဠမေဝ၊ တသ္မာတံ “ပါဠိဝသေန ဂန္တီရာ”တိ ဂုတ္တံ။ ဣမိနာဝ နယေန “အတ္ထဝသေန ဂန္တီရာ”တိ ဧတ္ထာပိ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ မဟာဝေဒလ္လသုတ္တဿ အတ္ထဝသေန ဂန္တီရတာ သုဝိညေယျာဝ။ လောကံ ဥတ္တရတိတိ လောကုတ္တရော၊ နဝရိဓော အပ္ပမာဏဓမ္မော။ သော အတ္ထဘူတော ဧတေသံ အတ္ထိတိ လောကုတ္တရ။ တေနာဟ “လောကုတ္တရအတ္ထဒီပကာ”တိ။

သတ္တသုညံ ဓမ္မမတ္တမေဝါတိ သတ္တေန အတ္တနာ သုညံ ကေဝလံ ဓမ္မမတ္တမေဝ။ ဥဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ ပရိယာပုဏိတဗ္ဗန္တိ လိင်္ဂဝစနဝိပလ္လာသေန ဂုတ္တန္တိ အာဟ “ဥဂ္ဂဟေတဗ္ဗေ စ ပရိယာပုဏိတဗ္ဗေ စာ”တိ။ ကဝိနော ကမ္ပံ ကဝိတာ။ ယံ ပနဿ ကမ္ပံ၊ တံ တေန ကတန္တိ ဂုစ္စတိတိ အာဟ “ကဝိတာတိ ကဝိဟိ ကတာ”တိ။ ဣတရန္တိ ကာဝေယျာတိ ပဒံ၊ ကာဗျန္တိ ဂုတ္တံ ဟောတိ။ ကာဗျန္တိ စ ကဝိနာ ဂုတ္တန္တိ အတ္ထော။ တေနာဟ “တဿေဝ ဝေဝစန”န္တိ။ ဝိဝိဋ္ဌအက္ခရာတိ ဝိဝိတ္တာကာရက္ခရာ ဝိညာပနိယာ။ သာသနတော မဟိဘူတာတိ န သာသနာဝစရာ။ ဧတေသံ သာဝကေဟိတိ ဗုဒ္ဓါနံ သာဝကာတိ အပညာတာနံ ယေသံ ကေသန္တိ သာဝကေဟိ။ န ဝေဝ အညမညံ ပဋိပုစ္ဆန္တိတိ ယေ ဝါစေန္တိ၊ ယေ စ သုဏန္တိ၊ တေ အညမညံ အတ္တာဒိ နပုဋိပုစ္ဆန္တိ၊ ကေဝလံ ဝါစနသဝနမတ္ထေန ဝ ပရိတုဋ္ဌာ ဟောန္တိ။ စာရိကံ န ဝိစရန္တိတိ အသုကသ္မိံ ဌာနေ အတ္တာဒိ ဇာနန္တာ အတ္ထိတိ ပုစ္ဆနတ္ထာယ စာရိကံ န ဂစ္ဆန္တိ တာဒိသဿ ပုဂ္ဂလဿ အဘာဝတော တဿ စ ပုဗ္ဗာပရဝိရောဓတော။ ကထံ ရောပေတဗ္ဗန္တိ ကေန ပကာရေန နိက္ခိပိတဗ္ဗံ။ အတ္ထော နာမ သဘာဝတော အနုသန္တိတော

သမ္ဗန္ဓတော ပုဗ္ဗာပရတော အာဒိပရိယောသာနတော စ ဉ္ဇတော သမ္မာ-
ဉ္ဇတော ဟောတီတိ အာဟ “**ကော အတ္ထော**”တိအာဒိ။ **အနုတ္တာနိကတန္တိ**
အက္ခရသန္တိဝေသာဒိနာ အနုတ္တာနိကတံ။ **ကင်္ခါယာတိ သံသယသမ္ပာ**။

၄၉။ သတ္တမေ ကိလေသေဟိ အာမသိတဗ္ဗတော အာမိသံ၊ စတ္တာရော
ပစ္စယာ။ တဒေဝ ဂရု ဂရုကာတဗ္ဗံ ဧတေသံ၊ န ဓမ္မောတိ **အာမိသဂဏ္ဍ**။
တေနာဟ “**လောကုတ္တရဓမ္မံ လာမကတော ဂဟေတွာ ဌိတပရိသာ**”တိ။
ဥဘတော ဘာဂတော ဝိမုတ္တောတိ ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တော။ ဌိဟိ ဘာဂေဟိ
ဒွေ ဝါရေ ဝိမုတ္တော။ ပညာယ ဝိမုတ္တောတိ သမထသန္တိဿယေန ဝိနာ
အဂ္ဂမဂ္ဂပညာယ ဝိမုတ္တော။ တေနာဟ “**သုက္ခဝိပဿကဒိဏာသဝေါ**”တိ။
ကာယေနာတိ နာမကာယေန။ ဈာနဗ္ဗဿံ ပုသိတွာတိ အဋ္ဌသမာပတ္တိသညိတံ
ဈာနဗ္ဗဿံ အဝိဂမဝသေန ပုသိတွာ။ ပစ္စာ နိရောဓံ နိဗ္ဗာနံ ယထာ အာလော-
စိတံ နာမကာယေန သမ္ဘိကရောတီတိ **ကာယသမ္ဘိ**။ န တု ဝိမုတ္တော ဧကစ္စာနံ
အာသဝါနံ အပရိက္ခိဏတ္တာ။ **ဒိဋ္ဌန္တံ ပတ္တောတိ** ဒိဋ္ဌဿ အန္တော အနန္တရော
ကာလော ဒိဋ္ဌန္တော၊ ဒဿနသင်္ခါတဿ သောတာပတ္တိမဂ္ဂဉာဏဿ အနန္တရံ
ပတ္တောတိ အတ္ထော။ ပဌမဖလတော ပဌာယ ဟိ ယာဝ အဂ္ဂမဂ္ဂါ ဒိဋ္ဌိပ္ပတ္တော။
တေနာဟ “**ဣမေ ဒွေဝိ ဆသု ဌာနေသု လက္ခန္တိ**”တိ။

သဒ္ဓဟန္တော ဝိမုတ္တောတိ ဧတေန သဗ္ဗထာ အဝိမုတ္တဿ သဒ္ဓါမတ္တေန
ဝိမုတ္တဘာဝဒဿနေန သဒ္ဓါဝိမုတ္တဿ သေက္ခဘာဝမေဝ ဝိဘာဝေတိ။ **သဒ္ဓါ-**
ဝိမုတ္တောတိ ဝါ သဒ္ဓါယ အဝိမုတ္တောတိ အတ္ထော။ **ဆသု ဌာနေသု**တိ ပဌမ-
ဖလတော ပဌာယ ဆသု ဌာနေသု။ **ဓမ္မံ အနုဿရတီတိ** ပဌမမဂ္ဂပညာသင်္ခါတံ
ဓမ္မံ အနုဿရတိ။ **သဒ္ဓံ အနုဿရတီတိ** ဣတ္ထာပိ ဧသေဝ နယော။ ဥဘောပိ
ဟေတေ သောတာပတ္တိမဂ္ဂဋ္ဌာယေဝ။ **ဣမံ ကဿာ ဂဏ္ဍန္တိတိ** ဧဝံ ဧကန္တ-
ပါသံသေသု အရိယေသု ဂယမာနေသု ဣမံ ဧကန္တနိဗ္ဗိတံ လာမကံ ဒုဿီလံ
ကဿာ ဂဏ္ဍန္တိ။ သဗ္ဗေသု သဗ္ဗထာ သဒိသေသု လက္ခမာနောပိ ဝိသေသော
န ပညာယတိ၊ ဝိသဘာဂေ ပန သတိ ဧဝ ပညာယတိ ပဋ္ဌဘာဝေန ဝိယ
စိတ္တပဋ္ဌဿာတိ အာဟ “**ဧကစ္စေသု ပနာ**”တိအာဒိ။ **ဂန္တိတာတိ** အဝဗဒ္ဓါ။
ပုစ္ဆိတာတိ ပုစ္ဆံ သမ္မောဟံ အာပန္နာ။ **ဆန္တရာဂအပကဓနာယာတိ** ဆန္တရာဂဿ
အပနယနတ္ထံ။ **နိဿရဏဓညာယာတိ** တတော နိဿရဏာဝဟာယ ပညာယ
ဝိရဟိတာ။

ပညာရုရေနာတိ ဝိပဿနာဘိနိဝေသေန။ အဘိနိဝိဇ္ဇောတိ ဝိပဿနာမဂ္ဂံ
 ဩတိဏ္ဍော။ တသ္မိံ ခဏေတိ သောတာပတ္တိမဂ္ဂက္ခဏေ။ ဓမ္မာနုသာရိ နာမ
 ပညာသင်္ခါတေန ဓမ္မေန အရိယမဂ္ဂသောတဿ အနုဿရဏတော။ ကာယ-
 သန္တိ နာမ နာမကာယေန သန္တိကာတဗ္ဗဿ နိဗ္ဗာနဿ သန္တိကရဏတော။
 ဝိက္ခမ္ဘနသမုစ္ဆေဒါနံ ဝသေန ခိန္တုတ္တံ။ အရူပဉ္စာနေဟိ ရူပကာယတော၊
 အဂ္ဂမဂ္ဂေန သေသကာယတောတိ ခိဟိ ဘာဂေဟိ၊ နိဿက္ကဝစနဉ္စေတံ။ ဒိဋ္ဌန္တံ
 ပတ္တော၊ ဒိဋ္ဌတ္တာ ဝါ ပတ္တောတိ ဒိဋ္ဌိပ္ပတ္တော။ တတ္ထ ဒိဋ္ဌန္တံ ပတ္တောတိ
 ဒဿနသင်္ခါတဿ သောတာပတ္တိမဂ္ဂဉ္ဇာဏဿ အနန္တရံ ပတ္တောတိ အတ္တော။
 ဒိဋ္ဌတ္တာတိ စတုသစ္စဒဿနသင်္ခါတဿ ပညာယ နိရောဓဿ ဒိဋ္ဌတ္တာ။ ဈာန-
 ဇဿရဟိတာယ သာတိသယာယ ပညာယ ဧဝံ ဝိမုတ္တောတိ ပညာဝိမုတ္တော။
 သေသံ ဝုတ္တနယတ္တာ သုဝိညေယျမေဝ။

၅၀။ အဋ္ဌမေ န သမာတိ ဝိသမာ။ ကာယကမ္မာဒိနံ ဝိသမတ္တာ တတော
 ဧဝံ တတ္ထ ပက္ခလနံ သုလဘန္တိ အာဟ “သပက္ခလနဋ္ဌေနာ”တိ။ နိပ္ပက္ခလန-
 ဋ္ဌေနာတိ ပက္ခလနာဘာဝေန။ ဥဒ္ဓမ္မာနိတိ ဓမ္မတော အပေတာနိ။ ဥဒ္ဓိ-
 နယာနိတိ ဣောပိ ဧသေဝ နယော။

၅၁။ နဝမေ အဓမ္မိကာတိ အဓမ္မေ နိယုတ္တာ။ တေနာဟ “နိဒ္ဒမ္မာ”တိ၊
 ဓမ္မရဟိတာတိ အတ္တော။

၅၂။ ဒသမေ ဂဏှန္တိတိ ပဝတ္တေန္တိ။ န ဧဝံ အညမညံ သညာပေန္တိတိ
 မူလတော ပဋ္ဌာယ တံ အဓိကရဏံ ယထာ ဝူပသမ္ပတိ၊ ဧဝံ အညမညံ ဣတရိ-
 တရေ န သမ္မာ ဇာနာပေန္တိ။ သညာပနတ္ထံ သဒ္ဓိပါတေ သတိ တတ္ထ ယုတ္တ-
 ပတ္တကရဏေန သညတ္တိယာ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ တေ ပန သညာပနတ္ထံ န သဒ္ဓိပတန္တိ။
 န ပေက္ခာပေန္တိတိ တံ အဓိကရဏံ မူလတော ပဋ္ဌာယ အညမညံ န
 ပေက္ခာပေန္တိ။ အသညတ္တိယေဝ အတ္တနာ ဂဟိတပက္ခဿ ဗလံ ဧတေသန္တိ
 အသညတ္တိဗလာ။ န တထာ မန္တေန္တိတိ သဒ္ဓိဋ္ဌိပရာမာသိအာဓာနဂ္ဂါဟိဒုပ္ပဋိ-
 နိဿဂ္ဂိဘာဝေန တထာ န မန္တေန္တိ။ တေနာဟ “ထာမသာ”တိအာဒိ။
 ဥတ္တာနုတ္တောယေဝ ကဏှပက္ခေ ဝုတ္တပ္ပဋိပက္ခေန ဂဟေတဗ္ဗတ္တာ။

ပရိသဝဂ္ဂပဏှနာ နိဋ္ဌိတော။

ပဌမော ပဏှာသကော နိဋ္ဌိတော။

၂-ဒုတိယပဏ္ဏာသက

(၆) ၁-ပုဂ္ဂလဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ

၅၃။ ဒုတိယပဏ္ဏာသကဿ ပဌမေ ဟိတဂ္ဂဟဏေန မေတ္တာ ဝုတ္တာ ဟောတိ၊ န ကရုဏာ၊ အနုကမ္မာဂဟဏေန ပန ကရုဏာတိ ဝတ္ထဝတ္တိနာ သဒ္ဓိံ ဂဟိတတ္တာ “လောကာနုကမ္မာယာ”တိ န ဝုတ္တိ။ နိပ္ပရိယာယတော လောကာနုကမ္မာ နာမ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါဓိနာတိ။ ခွေတိ မနုဿဒေဝသမ္ပတ္တိ-ဝသေန ခွေ သမ္ပတ္တိယော။ တာ ခွေ၊ နိဗ္ဗာနသမ္ပတ္တိ စာတိ တိဿော။

၅၄။ ဒုတိယေ ဗဟုသော လောကေ န စိတ္တာ န ပဝတ္တာ မနုဿာတိ အာစိန္တမနုဿာ။ ကဒါစိဒေဝ ဟိ နေသံ လောကေ နိဗ္ဗတ္တိ အဘူတပုဗ္ဗာ ဘူတာတိ အတ္တတမနုဿာ။

၅၅။ တတိယေ ဒသသု ဝတ္ထဝါဠသဟဿေသု အနုတာပံ ကရေတိ တဿ ကေဗုဒ္ဓခေတ္တဘာဝတော။

၅၆။ စတုတ္ထေ ဣပဿ ယုတ္တာတိ ဓာတုယော ပက္ခိပိတွာ ထူပကရဏဿ ယုတ္တာ။

၅၇။ ပဉ္စမေ အတ္တနော အာနုဘာဝေနာတိ သယန္တုဗြဟ္မဏေန။ ဗုဒ္ဓါတိ ဗုဒ္ဓဝန္တော။

၅၈။ ဆဋ္ဌေ ပဟိနတ္တာ န ဘာယတိတိ အတ္တသိနေဟာဘာဝတော န ဘာယတိ။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိဂ္ဂဟဏဓမ္မေတ္ထ နိဒဿနမတ္တံ၊ အတ္တသိနေဟဿ ပဋိသဿ တဒေကဋ္ဌသမ္မောဟဿ စ ဝသေန ဘာယနံ ဟောတိတိ တေသမ္ပိ ပဟိနတ္တာ န ဘာယတိ၊ အညထာ သောတာပန္နာဒီနံ အဘယေန ဘဝိတဗ္ဗံ သိယာ။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိယာ ဗလဝတ္တာတိ ဧတ္ထ အဟံကာရ-သမ္မောဟနတာဒီနမ္ပိ ဗလဝတ္တာတိ ဝတ္တဗ္ဗံ။

၅၉။ သတ္တမေ အဿာဇာနိယောတိ လိခန္တိ၊ ဥသဘာဇာနိယောတိ ပန ပါဌောတိ။

၆၀။ နဝမေ တတ္တာတိ အန္တရာပဏေ။ ဧကောတိ ဒွိသု ကိန္နရေသု ဧကော။ အဗ္ဗိလိကာဗလဉ္စ အဒ္ဓသာတိ အာနေတွာ သမ္ပန္နော။ အဗ္ဗိလိကာဗလန္တိ

တိန္တိဏီဖလန္တိ ဝဒန္တိ၊ စတုရမ္ဗိလန္တိ အပရေ။ ခွေ အတ္ထေတိ ပါဠိယံ ဝုတ္တေ ခွေ အတ္ထေ။

၆၂။ ဒသမေ ယထာအာရဋ္ဌေ ကိစ္စေ ဝတ္တမာနေ အန္တရာ ဧဝ ပဋိဂမနံ ပဋိဝါနံ၊ နတ္ထိ ဧတဿ ပဋိဝါနန္တိ အပ္ပဋိဝါနော။ တတ္ထ အသံကောစပုတ္တော။ တေနာဟ “အနုက္ကတ္တိတော”တိအာဒိ။

၆၃။ ကောဒသမေ သန္တိဝါသန္တိ သဟဝါသံ။ ယထာ အသပ္ပုရိသာ သဟ ဝသန္တာ အညမညံ အဂါရဝေန အနာဒရိယံ ကရေန္တိ၊ တပ္ပဋိက္ခေပေန သပ္ပုရိသာနံ သဂါရဝပ္ပဋိပတ္တိဒဿနပရမိဒံ သုတ္တံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

၆၄။ ဒွါဒသမေ ခွီသုပိ ပက္ခေသုတိ ဝိဝါဒါပန္နာနံ ဘိက္ခုနံ ခွီသုပိ ပက္ခေသု။ သံသရမာနာတိ ပဝတ္တမာနာ။ ဒိဋ္ဌိပဋ္ဌာသောတိ ဒိဋ္ဌိသန္တိဿယော ပဋ္ဌာသော ယုဂဂ္ဂါဟော။ အာဃာတေန္တောတိ အာဟနန္တော ဗာဓေန္တော။ အနဘိရာဓနဝသေနာတိ ယဿ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တဿ တဒညေသဉ္စ အတ္တဿ အနဘိရာဓနဝသေန။ သဗ္ဗဓမ္မေတန္တိ ဝစီသံသာရောဘိ သဗ္ဗဓမ္မေတံ။ အတ္တနော စိတ္တေ ပရိသာယ စ စိတ္တေတိ အာနေတွာ သဗ္ဗန္တော။

ပုဂ္ဂလဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

(၇) ၂-သုခဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ

၆၅။ ဒုတိယဿ ပဌမေ သဗ္ဗကာမနိပ္ပတ္တိမူလကံ သုခန္တိ အနဝသေသ-ဥပဘောဂပရိဘောဂဝတ္ထုနိပ္ပတ္တိဟေတုကံ ကာမသုခံ။ ပဗ္ဗဇ္ဇာမူလကံ သုခန္တိ ပဗ္ဗဇ္ဇာဟေတုကံ ပပိဝေကသုခံ။

၆၆။ ဒုတိယေ ကာမေတိ ပဉ္စ ကာမရဏေ၊ သဗ္ဗေပိ ဝါ တေဘူမကေ ဓမ္မေ။ ဝုတ္တံ ဟေတံ “သဗ္ဗေပိ တေဘူမကာ ဓမ္မာ ကမ္ပနိယဋ္ဌေန ကာမာ”တိ။ နေက္ခမ္ပံ ဝုစ္စတိ ပဗ္ဗဇ္ဇာ ဃရဗန္ဓနတော နိက္ခန္တတ္တာ။ နိဗ္ဗာနမေဝ ဝါ—

“ပဗ္ဗဇ္ဇာ ပဌမံ ဈာနံ၊ နိဗ္ဗာနဉ္စ ဝိပဿနာ။

သဗ္ဗေပိ ကုသလာ ဓမ္မာ၊ နေက္ခမ္ပန္တိ ပဝုစ္စရေ”တိ ၂—

ဟိ ဝုတ္တံ။

၆၇။ တတိယေ ဥပမိ ဝုစ္ဆန္တိ ပဉ္စပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ တဋ္ဌိဿိတံ သုခံ ဥပမိသုခံ။
တပ္ပဋိပက္ခတော နိရူပမိသုခံ လောကုတ္တရသုခံ။

၆၈။ စတုတ္ထေ ဝဋ္ဋပရိယာပန္တံ သုခံ ဝဋ္ဋသုခံ။ နိဗ္ဗာနာရမ္ပဏံ သုခံ
ဝိဝဋ္ဋသုခံ။

၆၉။ ပဉ္စမေ သံကိလေသန္တိ သံကိလိဋ္ဌံ။ တေနာဟ “ဝဋ္ဋဂါမိသုခ”န္တိ။
ဝိဝဋ္ဋသုခန္တိ မဂ္ဂဖလသဟဂတံ သုခံ။

၇၀။ ဆဋ္ဌေ အရိယာနမေဝ သုခံ အရိယသုခံ။ အရိယဉ္စ တံ သုခဉ္စာတိပိ
အရိယသုခံ။ အနရိယာနမေဝ သုခံ အနရိယသုခံ။ အနရိယဉ္စ တံ သုခဉ္စာတိပိ
အနရိယသုခံ။

၇၁။ သတ္တမေ တန္တိ စေတသိကသုခံ။

၇၂။ အဋ္ဌမေ သဟ ပီတိယာ ဝတ္တတိတိ သပ္ပိတိကံ၊ ပီတိသဟဂတံ သုခံ။
သဘာဝတော ပိရာဂတော စ နတ္ထိ တေဿ ပီတိတိ နိပ္ပိတိကံ သုခံ။
အဋ္ဌကထာယံ ပနေတ္ထ ဈာနသုခမေဝ ဥဒ္ဓုသံ၊ တထာ စ “လောကီယသပ္ပိတိက-
သုခတော လောကီယနိပ္ပိတိကသုခံ အဂ္ဂ”န္တိ ဝုတ္တံ။ လောကီယနိပ္ပိတိကမ္ပိ ဟိ
အဂ္ဂံ လတ္တတေဝါတိ ဘူမန္တရံ ဘိန္ဒိတွာ အဂ္ဂဘာဝေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။

၇၃။ နဝမေ သာတသဘာဝမေဝ သုခံ သာတသုခံ။ န ဥပေက္ခာသုခံ ပိယ
အသာတသဘာဝံ။ ကာမံ စေတ္ထ ကာယဝိညာဏသဟဂတမ္ပိ သာတသုခမေဝ၊
အဋ္ဌကထာယံ ပန “တိသု ဈာနေသု သုခ”န္တေဝ ဝုတ္တံ။

၇၄။ ဒသမေ သမာဓိသမ္ပယုတ္တံ သုခံ သမာဓိသုခံ။ နသမာဓိသမ္ပယုတ္တံ
သုခံ အသမာဓိသုခံ။

၇၅။ ကောဒသမေ သုတ္တန္တကထာ သောတိ “သပ္ပိတိကံ ဈာနဒွယ”န္တိ
ဝုတ္တံ။

၇၆။ တေရသမေ ရူပဇ္ဈာနံ ရူပံ ဥတ္တရပဒလောပေန၊ တံ အာရမ္ပဏံ
တေဿာတိ ရူပါရမ္ပဏံ။ စတုတ္ထဇ္ဈာနဂ္ဂဟဏံ ပန ယဒဿ ပဋိယောဂီ၊ တေန
သမာနယောဂက္ခမဒဿနပရံ။ ယံ ကိဉ္စိ ရူပန္တိ ယံ ကိဉ္စိ ရူပနလက္ခဏံ ရူပံ။
တပ္ပဋိက္ခေပေန အရူပံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

သုခဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

(၈) ၃-သနိမိတ္တဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ

၇၈-၇၉။ တတိယဿ ပဌမေ နိမိယတိ ဧတ္ထ ဖလံ အဝသေသပစ္စယေဟိ ပက္ခိပိယတိ ဝိယာတိ နိမိတ္တံ၊ ကာရဏန္တိ အာဟ “သနိမိတ္တာတိ သကားရဏာ”တိ။ ဒုတိယာဒိသုတိ ဒုတိယသုတ္တာဒိသု။ ဧသေဝ နယောတိ ဗုဒ္ဓိနာ နိဒါနာဒိပဒါနမ္ပိ ကာရဏပရိယာယမေဝ ဝိပေတိ။ နိဒဒါတိ ဖလန္တိ နိဒါနံ၊ ဟိနောတိ ဖလံ ပတိဋ္ဌာတိ ဧတေနာတိ ဟေတု၊ သင်္ခရောတိ ဖလန္တိ သင်္ခါရော၊ ပဋိစ္စ ဧတသ္မာ ဖလံ ဧတိတိ ပစ္စယော၊ ရူပတိ နိရူပတိ ဖလံ ဧတ္တာတိ ဣပန္တိ ဧဝံ နိဒါနာဒိပဒါနမ္ပိ ဟေတုပရိယာယတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

၈၄။ သတ္တမေ ပစ္စယဘူတာယာတိ သဟဇာတာဒိပစ္စယဘူတာယ။

၈၇။ ဒသမေ သမေစ္စ သမ္ဘုယျ ပစ္စယေဟိ ကတောတိ သင်္ခတော၊ သင်္ခတော ဓမ္မော အာရမ္မဏံ ဧတေသန္တိ သင်္ခတာရမ္ပဏာ။ မဂ္ဂက္ခဏေ န ဟောန္တိ နာမ ပဟိယန္တိတိ ကတွာ။ နာဟေသုန္တိ ဧတ္ထ “ဝုစ္ဆန္တိ”တိ အဇ္ဈာဟရိတဗ္ဗံ။ ယာဝ အရဟတ္တာ ဒေသနာ ဒေသိတာ တံတံသုတ္တပရိယောသာနေ “န ဟောန္တိ”တိ ဝုတ္တတ္တာ။

သနိမိတ္တဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

(၉) ၄-ဓမ္မဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ

၈၈။ စတုတ္ထဿ ပဌမေ ဖလသမာဓိတိ စတုသုပိ အရိယဖလေသု သမာဓိ။ တထာ ဖလပညာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

၈၉။ ဒုတိယေ သမ္ပယုတ္တဓမ္မေ ပရိဂဏှာတိတိ ပဂ္ဂါဟော။ န ဝိက္ခိပတိတိ အဝိက္ခေပေါ။

၉၀။ တတိယေ နမနဋ္ဌေန နာမံ။ ရူပနဋ္ဌေန ဣပံ။ သမ္ပသနစာရဿ အဓိပ္ပေတတ္တာ “ဓမ္မာရော အဇ္ဈပက္ခန္ဓာ”တွေဝ ဝုတ္တံ။ တေနာဟ “ဓမ္မကောဋ္ဌာသပရိစ္ဆေဒဉာဏံ နာမ ကထိတ”န္တိ။

၉၁။ စတုတ္ထေ ဝိဇာနနဋ္ဌေန ဝိဇ္ဇာ။ ဝိမုစ္စနဋ္ဌေန ဝိမုတ္တိ။

၉၂။ ပဉ္စမေ ဘဝေါ နာမ သဿတံ သဒါ ဘာဝတော၊ သဿတဝသေန ဥပ္ပဇနဒိဋ္ဌိ ဘဝဒိဋ္ဌိ။ ဝိဘဝေါ နာမ ဥစ္ဆေဒေါ ဝိနာသနဋ္ဌေန၊ ဝိဘဝဝသေန ဥပ္ပဇနဒိဋ္ဌိ ဝိဘဝဒိဋ္ဌိ။ ဥတ္တာနုတ္တာနေဝ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယတ္တာ။

၉၅။ အဋ္ဌမေ ဒုက္ခံ ဝစော ဧတသ္မိံ ဝိပုဋ်ကုလဂါဟိမိ ဝိပစ္စနိကသာတေ အနာဒရေ ပုဂ္ဂလေတိ ဒုဗ္ဗစော၊ တဿ ကမ္မံ ဒေါဝစဿံ၊ တဿ ဒုဗ္ဗစဿ ပုဂ္ဂလဿ အနာဒရိယဝသေန ပဝတ္တာ စေတနာ။ တဿ ဘာဝေါ ဒေါဝစဿတာ။ တဿ ဘာဝေါတိ စ တဿ ယထာဝုတ္တဿ ဒေါဝစဿဿ အတ္ထိဘာဝေါ၊ အတ္ထတော ဒေါဝစဿမေဝ။ ဝိတ္တာရတော ပနေသာ “တတ္ထ ကတမာ ဒေါဝစဿတာ? သဟဓမ္မိကေ ဝုစ္စမာနေ ဒေါဝစဿာယ”န္တိ အဘိဓမ္မေ အာဂတာ။ သာ အတ္ထတော သင်္ခါရက္ခန္ဓော ဟောတိ။ စတုန္တံ ဝါ ခန္ဓာနံ ဧတေနာကာရေန ပဝတ္တာနံ ဧတံ အဓိဝစနန္တိ ဝဒန္တိ။

ပါပယောဂတော ပါပါ အဿဒ္ဓါဒယော ပုဂ္ဂလာ တေဿ မိတ္တာတိ ပါပမိတ္တော၊ တဿ ဘာဝေါ ပါပမိတ္တတာ။ ဝိတ္တာရတော ပနေသာ “တတ္ထ ကတမာ ပါပမိတ္တတာ? ယေ တေ ပုဂ္ဂလာ အဿဒ္ဓါ ဒုဿီလာ အပ္ပဿုတာ မစ္ဆရိနော ဒုပ္ပညာ။ ယာ တေသံ သေဝနာ နိသေဝနာ သံသေဝနာ ဘဇနာ သမ္ပဇနာ ဘတ္တိ သမ္ပတ္တိ တံသမ္ပဝဏ်တာ”တိ ဧဝံ အာဂတာ။ သာပိ အတ္ထတော ဒေါဝစဿတာ ဝိယ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။ ယာယဟိ စေတနာယ ပုဂ္ဂလော ပါပသမ္ပဝဏော နာမ ဟောတိ၊ သာ စေတနာ စတ္တာရောပိ ဝါ အရူပိနော ခန္ဓာ တဒါကာရ-ပွဝတ္တာ ပါပမိတ္တတာ။

၉၆။ နဝမေ သုခံ ဝစော ဧတသ္မိံ ပဒက္ခိဏဂါဟိမိ အနုလောမသာတေ သာဒရေ ပုဂ္ဂလေတိ သုဗ္ဗစောတိအာဒိနာ၊ ကလျာဏာ သဒ္ဓါဒယော ပုဂ္ဂလာ တေဿ မိတ္တာတိ ကလျာဏမိတ္တာတိအာဒိနာ ဝုတ္တဝိပရိယာယေန အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

၉၇။ ဒသမေ ပထဝီဓာတုအာဒယော သုခဓာတုကာမဓာတုအာဒယော စ ဧတာသ္မေဝ အန္တောဂဓာတိ ဧတာသု ကောသလ္လေ ဒဿိတေ တာသုပိ ကောသလ္လံ ဒဿိတမေဝ ဟောတိတိ “အဋ္ဌာရသ ဓာတုယော”တိ ဝုတ္တံ။ ဓာတူတိ ဇာနနန္တိ ဣမိနာ အဋ္ဌာရသန္တံ ဓာတုနံ သဘာဝပရိစ္ဆေဒိကာ သဝနဓာရဏသမ္ပသနပ္ပုဋ်ဝေပေညာ ဝုတ္တာ။ တတ္ထ ဓာတုနံ သဝနဓာရဏ-ပညာ သုတမယာ၊ ဣတရာ ဘာဝနာမယာ။ တတ္ထာပိ သမ္ပသနပညာ

၁-အဘိ ၁-၂၅၀-ပိဋကေ။

အ-၇ ၂-၄—န-၄-သ

လောကီယာ။ ဝိပဿနာ ဟိ သာ၊ ဣတရာ လောကုတ္တရာ။ လက္ခဏာဒိဝသေန အနိစ္စာဒိဝသေန စ မနသိကရဏံ မနသိကာရော၊ တတ္ထ ကောသလံ **မနသိကာရကုသလတာ။** အဋ္ဌာရသန္တယေဝ ဓာတုနံ သမ္မသနပ္ပုဋိဝေဓပစ္စဝေက္ခဏပညာ မနသိကာရကုသလတာ၊ သာ အာဒိမဇ္ဈပရိယောသာနဝသေန တိဓာဘိန္နာ။ တထာ ဟိ သမ္မသနပညာ တဿာ အာဒိ၊ ပဋိဝေဓပညာ မဇ္ဈေ၊ ပစ္စဝေက္ခဏပညာ ပရိယောသာနံ။

၉၀။ ကောဒသမေ အာပတ္တိယောဝ အာပတ္တိက္ခန္ဓာ၊ တာ ပန အန္တရာပတ္တိနံ အဂ္ဂဟဏေန ပဉ္စ၊ တာသံ ဂဟဏေန သတ္တ ဟောန္တိတိ အာဟ **“ပဉ္စန္ဓ သတ္တန္တ အာပတ္တိက္ခန္ဓာန”**န္တိ။ ဇာနနန္တိ “ဣမာ အာပတ္တိယော၊ ဧတ္တကာ အာပတ္တိယော၊ ဝေဉ္စ တာသံ အာပဇ္ဇနံ ဟောတိ”တိ ဇာနနံ။ ဧဝံ တိပ္ပကာရေန ဇာနနပညာ ဟိ အာပတ္တိကုသလတာ နာမ။ အာပတ္တိတော ဝုဋ္ဌာပနပ္ပယောဂတာယ ကမ္မဘူတာ ဝါစာ ကမ္မဝါစာ၊ တထာဘူတာ အနုဿာဝနဝါစာ။ “ဣမာယ ကမ္မဝါစာယ ဣတော အာပတ္တိတော ဝုဋ္ဌာနံ ဟောတိ၊ ဟောန္တု ပဌမေ၊ တတိယေ ဝါ အနုဿာဝနေ ယျ-ကာရံ ပစ္စေ၊ ‘သံဝရိဿာမိ’တိ ဝါ ပဒေ ပရိယောသိတေ ဟောတိ”တိ ဧဝံ တံတံအာပတ္တိဟိ ဝုဋ္ဌာနပရိစ္ဆေဒဇာနနပညာ **အာပတ္တိဝုဋ္ဌာနကုသလတာ။** ဝုဋ္ဌာနန္တိ စ ယထာပန္နာယ အာပတ္တိယာ ယထာ တထာ အနန္တရာယတာပါဒနံ။ ဧဝံ ဝုဋ္ဌာနဂ္ဂဟဏေနဝ ဒေသနာယပိ သင်္ဂဟော သိဉ္စေ ဟောတိ။

ဓမ္မဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

(၁၀) ၅-မာလဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ

၉၉။ ပဉ္စမဿ ပဌမေ အနာဂတံ ဘာရံ ဝဟတိတိ အတ္တနော အသမ္ပတ္တံ ဘာရံ ဝဟတိ၊ အထေရောဝ သမာနော ထေရေဟိ ဝဟိတဗ္ဗံ ဗီဇနဂ္ဂါဟဓမ္မဇ္ဈေသနာဒိဘာရံ ဝဟတိတိ ဝေမေတ္တ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ **အဋ္ဌကထာယံ** ပန ယသ္မာ သမ္ပဇ္ဇနာဒိနဝရိဓံ ပုဗ္ဗကိစ္စံ အာဏတ္တေနဝ ကာတဗ္ဗံ၊ ပါတိမောက္ခန္တု အာဏတ္တေနဝ ဥဋ္ဌိသိတဗ္ဗံ၊ တသ္မာ တံ သဗ္ဗံ ဝိနာ အာဏတ္တိယာ ကရောန္တော အနာဂတံ ဘာရံ ဝဟတိ နာမာတိ ဒဿေတုံ **“သမ္ပဇ္ဇနီ ပဒီပေါ”**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ယံ ဟိ “အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဥပေါသထာဂါရံ သမ္ပဇ္ဇိတု”န္တိအာဒိနာ နယေန ပါဠိယံ^၁ အာဂတံ။ အဋ္ဌကထာသု စ—

“သမ္မုဇ္ဇနီ ပဒီပေါ စ၊ ဥဒကံ အာသနေန စ။

ဥပေါသထဿ တောနိ၊ ‘ပုဗ္ဗကရဏ’န္တိ ဝုစ္စတိ။

ဆန္ဒပါရိသုဒ္ဓိဥတုက္ခာနံ၊ ဘိက္ခုဂဏနာ စ ဩဝါဒေါ။

ဥပေါသထဿ တောနိ၊ ‘ပုဗ္ဗကိစ္စ’န္တိ ဝုစ္စတိ”တိ။—

ဧဝံ ဒွိဟိ နာမေဟိ နဝရိဓံ ပုဗ္ဗကိစ္စံ ဒဿိတံ၊ တံ အကတွာ ဥပေါသထံ ကာတုံ န ဝုစ္စတိ။ တဿှာ “အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ထေရေန ဘိက္ခုနာ နဝံ ဘိက္ခု အာဏာပေတု”န္တိ^၂ ဝစနတော ထေရေန အာဏတ္တေန အဂ္ဂိလာနေန ဘိက္ခုနာ ဥပေါသထာဂါရံ သမ္မုဇ္ဇိတဗ္ဗံ၊ ပါနီယံ ပရိဘောဇနီယံ ဥပဋ္ဌပေတဗ္ဗံ၊ အာသနံ ပညာပေတဗ္ဗံ၊ ပဒီပေါ ကာတဗ္ဗော၊ အကရောန္တော ဒုက္ကဋ် အာပဇ္ဇတိ။

ထေရေနပိ ပတိရူပံ ဥတွာ အာဏာပေတဗ္ဗံ၊ အာဏာပေန္တေနပိ ယံ ကိဉ္စိ ကမ္မံ ကရောန္တော ဝါ သဒါ ကာလမေဝ ဧကော ဝါ ဘာရနိတ္ထရဏကော ဝါ သရဘာဏကမ္မေကထိကာဒိသု ဝါ အညတရော န ဥပေါသထာဂါရသမ္မုဇ္ဇနတ္ထံ အာဏာပေတဗ္ဗော၊ အဝသေသာ ပန ဝါရေန အာဏာပေတဗ္ဗော။ သစေ အာဏတ္တော သမ္မုဇ္ဇနိ တာဝကာလိကမ္ပိ န လဘတိ၊ သာခါဘင်္ဂံ ကပ္ပိယံ ကာရေတွာ သမ္မုဇ္ဇိတဗ္ဗံ၊ တမ္ပိ အလဘန္တဿ လဒ္ဓကပ္ပိယံ ဟောတိ။ ပဒီပ-ကရဏေပိ ဝုတ္တနယေနော အာဏာပေတဗ္ဗော၊ အာဏာပေန္တေန စ “အမုကသ္မိ” နာမ ဩကာသေ တေလံ ဝါ ကပလ္လိကာ ဝါ အတ္ထိ၊ တံ ဂဟေတွာ ကရေဟိ”တိ ဝတ္တဗ္ဗော။ သစေ တေလာဒီနိ နတ္ထိ၊ ပရိယေသိတဗ္ဗာနိ။ ပရိယေသိတွာ အလဘန္တဿ လဒ္ဓကပ္ပိယံ ဟောတိ။ အပိစ ကပါလေ အဂ္ဂိ ဇာလေ-တဗ္ဗော။ အာသနပညာပနာဏတ္ထိယမ္ပိ ဝုတ္တနယေနော အာဏာပေတဗ္ဗော၊ အာဏတ္တေန စ သစေ ဥပေါသထာဂါရေ အာသနာနိ နတ္ထိ၊ သံသိကာဝါ-သတော အာဟရိတွာ ပညာပေတွာ ပုန အာဟရိတဗ္ဗာနိ၊ အာသနေသု အသတိ ကဋ္ဌသာရကေပိ တနိကာယောပိ ပညာပေတုံ ဝုစ္စတိ၊ တာသုပိ အသတိ သာခါဘင်္ဂါနိ ကပ္ပိယံ ကာရေတွာ ပညာပေတဗ္ဗာနိ။ ကပ္ပိယကာရကံ အလဘန္တဿ လဒ္ဓကပ္ပိယံ ဟောတိ။

ဆန္ဒပါရိသုဒ္ဓိတိ ဧတ္ထ ဥပေါသထကရဏတ္ထံ သန္နိပတိတေ သံဃေ ဗဟိ ဥပေါသထံ ကတွာ အာဂတေန သန္နိပါတဋ္ဌာနံ ဂန္တော ကာယသာမဂ္ဂိ အဒေန္တေန ဆန္တော ဒါတဗ္ဗော။ ယောပိ ဂိလာနော ဝါ ကိစ္စပ္ပသုတော ဝါ၊ တေန ပါရိသုဒ္ဓိ အဒေန္တေန ဆန္တော ဒါတဗ္ဗော။ ကထံ ဒါတဗ္ဗော? ဧကဿ

ဘိက္ခုနော သန္တိကေ “ဆန္တံ ဒမ္မိ၊ ဆန္တံ မေ ဟရ၊ ဆန္တံ မေ အာရောစေဟိ”တိ အယမတ္ထော ကာယေန ဝါ ဝါစာယ ဝါ ဥဘယေန ဝါ ဝိညာပေတဗ္ဗော။ ဧဝံ ဒိန္နော ဟောတိ ဆန္တော။ အကတူပေါသထေန ပန ဂိလာနေန ဝါ ကိစ္စပ္ပသုတေန ဝါ ပါရိသုဒ္ဓိံ ဒါတဗ္ဗော။ ကထံ ဒါတဗ္ဗော? ကေဿ ဘိက္ခုနော သန္တိကေ “ပါရိသုဒ္ဓိံ ဒမ္မိ၊ ပါရိသုဒ္ဓိံ မေ ဟရ၊ ပါရိသုဒ္ဓိံ မေ အာရောစေဟိ”တိ အယမတ္ထော ကာယေန ဝါ ဝါစာယ ဝါ ဥဘယေန ဝါ ဝိညာပေတဗ္ဗော။ ဧဝံ ဒိန္နော ဟောတိ ပါရိသုဒ္ဓိံ။ တံ ပန ဒေန္တေန ဆန္တောပိ ဒါတဗ္ဗော။ ဝုတ္တံ ဟေတံ ဘဂဝတာ “အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ တဒဟုပေါသထေ ပါရိသုဒ္ဓိံ ဒေန္တေန ဆန္တမ္ပိ ဒါတုံ၊ သန္တိ သံဃဿ ကရဏီယ”န္တိ။ ဟတ္ထ ပါရိသုဒ္ဓိံဒါနံ သံဃဿပိ အတ္တနောပိ ဥပေါသထကရဏံ သမ္ပာဒေတိ၊ န အဝသေသံ သံဃကိစ္စံ။ ဆန္တဒါနံ သံဃဿေဝ ဥပေါသထကရဏဉ္စ သေသကိစ္စဉ္စ သမ္ပာဒေတိ၊ အတ္တနော ပန ဥပေါသထော အကတောယေဝ ဟောတိ၊ တသ္မာ ပါရိသုဒ္ဓိံ ဒေန္တေန ဆန္တောပိ ဒါတဗ္ဗော။

ဥတုက္ခာနန္တိ “ဟေမန္တာဒိနံ ဥတုနံ ဧတ္တကံ အတိက္ကန္တံ၊ ဧတ္တကံ အဝသိဋ္ဌ”န္တိ ဧဝံ ဥတုနံ အာစိက္ခန္တံ။ ဘိက္ခုဂဏနာတိ “ဧတ္တကာ ဘိက္ခု ဥပေါသထဂ္ဂေ သဠိ-ပတိတာ”တိ ဘိက္ခုနံ ဂဏနာ။ ဣဒမ္ပိ ဥဘယံ ကတွာဝ ဥပေါသထော ကာတဗ္ဗော။ ဩဝါဒေါတိ ဘိက္ခုနောဝါဒေါ။ န ဟိ ဘိက္ခုနီဟိ ယာစိတံ ဩဝါဒံ အနာရောစေတွာ ဥပေါသထံ ကာတုံ ဝနုတိ။ ဘိက္ခုနိယော ဟိ “သွေ ဥပေါသထော”တိ အာဂန္တော “အယံ ဥပေါသထော စာတုဒ္ဓသော၊ ပန္နရသော”တိ ပုစ္ဆိတွာ ပုန ဥပေါသထဒီဝသေ အာဂန္တော “ဘိက္ခုနိသံဃော အယျ ဘိက္ခု-သံဃဿ ပါဒေ ဝနုတိ၊ ဩဝါဒုပသင်္ကမနဉ္စ ယာစတိ၊ လဘတု ကိရ အယျ ဘိက္ခုနိသံဃော ဩဝါဒုပသင်္ကမန”န္တိ ဧဝံ ဩဝါဒံ ယာစန္တိ။ တံ ဌပေတွာ ဗာလဂိလာနဂမိယေ အညော သစေပိ အာရညကော ဟောတိ၊ အပ္ပဋိဂ္ဂဟေတုံ န လဘတိ၊ တသ္မာ ယေန သော ပဋိဂ္ဂဟိတော၊ တေန ဘိက္ခုနာ ဥပေါ-သထဂ္ဂေ ပါတိမောက္ခုဒ္ဓေသကော ဘိက္ခု ဧဝံ ဝတ္ထဗ္ဗော “ဘိက္ခုနိသံဃော ဘန္တေ ဘိက္ခုသံဃဿ ပါဒေ ဝနုတိ၊ ဩဝါဒုပသင်္ကမနဉ္စ ယာစတိ၊ လဘတု ကိရ ဘန္တေ ဘိက္ခုနိသံဃော ဩဝါဒုပသင်္ကမန”န္တိ။

ပါတိမောက္ခုဒ္ဓေသကေန ဝတ္ထဗ္ဗံ “အတ္ထိ ကောစိ ဘိက္ခု ဘိက္ခုနော-ဝါဒကော သမ္ပတော”တိ။ သစေ ဟောတိ ကောစိ ဘိက္ခု ဘိက္ခုနော-ဝါဒကော သမ္ပတော၊ တတော တေန သော ဝတ္ထဗ္ဗော “ဣတ္ထန္တာမကော

ဘိက္ခု ဘိက္ခုနောဝါဒကော သမ္မတော၊ တံ ဘိက္ခုနိသံဃော ဥပသင်္ကမတူ”တိ။ သစေ နတ္ထိ၊ တတော တေန ပုစ္ဆိတဗ္ဗံ “ကော အာယသ္မာ ဥဿဟတိ ဘိက္ခုနိယော ဩဝဒိတု”န္တိ။ သစေ ကောစိ ဥဿဟတိ၊ သောဝိ စ အဋ္ဌဟိ အင်္ဂေဟိ သမန္တာဂတော၊ တံ တတ္ထေဝ သမ္မန္တိတွာ ဩဝါဒပုဂ္ဂိုဟကော ဝတ္တဗ္ဗော “ဣတ္ထန္တာမော ဘိက္ခု ဘိက္ခုနောဝါဒကော သမ္မတော၊ တံ ဘိက္ခုနိသံဃော ဥပသင်္ကမတူ”တိ။ သစေ ပန န ကောစိ ဥဿဟတိ၊ ပါတိမောက္ခုဋ္ဌေသကေန ဝတ္တဗ္ဗံ “နတ္ထိ ကောစိ ဘိက္ခု ဘိက္ခုနောဝါဒကော သမ္မတော၊ ပါသာဒိကေန ဘိက္ခုနိသံဃော သမ္မာဒေတူ”တိ။ ဧတ္တာဝတာ ဟိ သိက္ခတ္တယသင်္ဂဟိတံ သကလံ သာသနံ အာရောစတံ ဟောတိ။ တေန ဘိက္ခုနာ “သာရူ”တိ သမ္ပုဋ္ဌိန္တိတွာ ပါဠိပဒေ ဘိက္ခုနိနံ အာရောစေတဗ္ဗံ။ ပါတိမောက္ခုဋ္ဌိ “န ဘိက္ခဝေ အနုဇ္ဈိဋ္ဌေန ပါတိမောက္ခံ ဥဋ္ဌိသိတဗ္ဗံ၊ ယော ဥဋ္ဌိသေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋ္ဌဿာ”တိ ဝစနတော အနာဏတ္တေန န ဥဋ္ဌိသိတဗ္ဗံ။ “ထေရုဋ္ဌေယျ ပါတိမောက္ခ”န္တိ၊ ဟိ ဝစနတော သံဃတ္ထေရော ဝါ ပါတိမောက္ခံ ဥဋ္ဌိသေယျ။ “အနုဇ္ဈာနာမိ ဘိက္ခဝေ ယော တတ္ထ ဘိက္ခု ဗျတ္တော ပဋိဗလော၊ တဿာဋ္ဌေယျ ပါတိမောက္ခ”န္တိ၊ ဝစနတော နဝကတရော ဝါ ထေရေန အာဏတ္တော။ ဒုဘိယာဒိနိ ဥတ္တာနတ္တာနေဝ။

၁၀၉။ ကောဒသမေ န ကုက္ကုစ္စာယိတဗ္ဗံ ကုက္ကုစ္စာယတိတိ န ကုက္ကုစ္စာယိတုံ ယုတ္တကံ ကုက္ကုစ္စာယတိ။ သူကရမံသံ လဘိတွာ “အစ္စမံသ”န္တိ ကုက္ကုစ္စာယတိ။ “သူကရမံသ”န္တိ ဇာနန္တောပိ “အစ္စမံသ”န္တိ ကုက္ကုစ္စာယတိ၊ န ပရိဘုဉ္ဇတိတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဧဝံ မိဂမံသံ “ဒိပိမံသ”န္တိ ကာလေသန္တေယေဝ “ကာလော နတ္ထိ”တိ၊ အပ္ပဝါရေတွာ “ပဝါရိတောမိ”တိ၊ ပတ္တေ ရဇေသ္မိ အပတိတေယေဝ “ပတိတ”န္တိ၊ အတ္တာနံ ဥဋ္ဌိဿ မစ္စမံသေ အကတေယေဝ “မံ ဥဋ္ဌိဿ ကတ”န္တိ ကုက္ကုစ္စာယတိ။ ကုက္ကုစ္စာယိတဗ္ဗံ န ကုက္ကုစ္စာယတိတိ ကုက္ကုစ္စာယိတုံ ယုတ္တံ န ကုက္ကုစ္စာယတိ။ အစ္စမံသံ လဘိတွာ “သူကရမံသ”န္တိ န ကုက္ကုစ္စာယတိ။ “အစ္စမံသ”န္တိ ဇာနန္တောပိ “သူကရမံသ”န္တိ န ကုက္ကုစ္စာယတိ၊ မဒ္ဓိတွာ ဝိတိက္ကမတိတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဧဝံ ဒိပိမံသံ မိဂမံသန္တိ။ ပ။ အတ္တာနံ ဥဋ္ဌိဿ မစ္စမံသေ ကတေ “မံ ဥဋ္ဌိဿ ကတ”န္တိ န ကုက္ကုစ္စာယတိတိ ဝေမေတ္ထ အတ္တော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ အဋ္ဌကထာယံ ပန “န ကုက္ကုစ္စာယိတဗ္ဗန္တိ သံဃဘောဂဿ အပဋ္ဌပနံ အဝိစာရဏံ န ကုက္ကုစ္စာယိတဗ္ဗံ နာမ၊ တံ ကုက္ကုစ္စာယတိ။ ကုက္ကုစ္စာယိတဗ္ဗန္တိ တဿေဝ ပဋ္ဌပနံ ဝိစာရဏံ၊ တံ န ကုက္ကုစ္စာယတိ”တိ ဧတ္တကမေဝ ဝုတ္တံ။

တတ္ထ သံဃဘောဂဿာတိ သံဃဿ စတုပစ္စယပရိဘောဂတ္ထာယ ဒိန္န-
 ခေတ္တဝတ္ထုတဋ္ဌာကာဒိကဿ၊ တတော ဥပ္ပန္နဓညဟိရညာဒိကဿ စ သံဃဿ
 ဘောဂဿ။ အပဋ္ဌပနန္တိ အသံဝိဒဟနံ။ တေနာဟ “အဝိစာရဏ”န္တိ။
 တဿေဝါတိ ယထာဂုတ္တဿေဝ သံဃဘောဂဿ။

ဗာလဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဒုတိယပဏ္ဏာသကော နိဋ္ဌိတော။

၃-တတိယပဏ္ဏာသက

(၁၁) ၁-အာသာဒုပ္ပဇာတိဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ

၁၁၉။ တတိယပဏ္ဏာသကဿ ပဌမေ ဒုက္ခေန ပဇာတိတဗ္ဗာတိ ဒုပ္ပဇာတိ။
ဒုပ္ပဇာတိအာဒိသုပိ နေဝေ နယော။ ဦး၌ အာသာနံ ဒုက္ခဇာတာဝေါ ကထံ
ဇာနိတဗ္ဗာတိ ပဌမံ တာဝ လာဘာသာယ ဒုက္ခဇာတာဝံ ဝိဘာဝေတိ
“လာဘာသာယာ”တိအာဒိနာ။ ဥဘတောဗျူပ္ပန္နိ ယုဒ္ဓတ္တာယ ဥဘတော
သန္တိပတိတံ။ ပက္ခန္တိတိ အနုပ္ပဝိသန္တိ။ ဇိဝိတာသာယ ဒုပ္ပဇာတိ-
အာဒိနာ ဇိဝိတာသာယ ဒုက္ခဇာတာဝံ ဝိဘာဝေတိ။

၁၂၀။ ဒုတိယေ ဒုဗ္ဗာတိ န သုလဘာ။ ဣဏံ ဒေမီတိ သညံ
ကရေတိတိ ဧဝံ သညံ ကရေန္တော ဝိယ ဟောတိတိ အတ္ထော။ ဧတ္ထ စ
“ပုဗ္ဗကာရီတိ ပဌမံ ဥပကာရဿ ကာရကော။ ကတညူ ကတဝေဒီတိ တေန ကတံ
ဥတွာ ပစ္ဆာ ကာရကော။ တေသု ပုဗ္ဗကာရီ ‘ဣဏံ ဒေမီ’တိ သညံ ကရေတိ။
ပစ္ဆာ ကာရကော ‘ဣဏံ ဇိရာပေမီ’တိ သညံ ကရေတိ”တိ ဧတ္ထကမေဝ ဣဓ
ပုတ္တံ။ ပုဂ္ဂလပဏ္ဏတ္တိသံဝဏ္ဏနာယံ” ပန —

“ပုဗ္ဗကာရီတိ ပဌမမေဝ ကာရကော။ ကတဝေဒီတိ ကတံ
ဝေဒေတိ။ ဝိဒိတံ ပါကဋံ ကရေတိ။ တေ အဂါရိယာနဂါရိယေဟိ
ဒီပေတဗ္ဗာ။ အဂါရိကေသု ဟိ မာတာပိတရော ပုဗ္ဗကာရိနော
နာမ၊ ပုတ္တမိတရော ပန မာတာပိတရော ပဋိဇဂ္ဂန္တာ အဘိ-
ဝါဒနာဒီနိ တေသံ ကုရုမာနာ ကတဝေဒီနော နာမ။ အနဂါရိယေသု
အာစရိယုပဇ္ဈာယာ ပုဗ္ဗကာရိနော နာမ၊ အန္တေဝါသိကသဒ္ဓိ-
ဝိဟာရိကာ အာစရိယုပဇ္ဈာယေ ပဋိဇဂ္ဂန္တာ အဘိဝါဒနာဒီနိ စ
တေသံ ကုရုမာနာ ကတဝေဒီနော နာမ။ တေသံ အာဝိဘာ-
ဝတ္ထာယ ဥပဇ္ဈာယပေါသကသောဏတ္ထရာဒိနံ ဝတ္ထုနိ ကထေ-
တဗ္ဗာနိ။

အပရော နယော— ပရေန အကတေယေဝ ဥပကာရေ အတ္တနိ
ကတံ ဥပကာရံ အနပေက္ခိတွာ ကာရကော ပုဗ္ဗကာရိ သေယျထာပိ
မာတာပိတရော စေဝ အာစရိယုပဇ္ဈာယာ စ။ သော ဒုလ္လဘော
သတ္တာနံ တဏှာဘိဘူတတ္တာ။ ပရေန ကတဿ ဥပကာရဿ

အနုရုပပ္ပဝတ္တိံ အတ္တနိ ကတံ ဥပကာရံ ဥပကာရတော ဇာနန္တော
ဝေဒိယန္တော ကတညကတဝေဒိ သေယျထာပိ မာတာပိတုအာစရိ-
ယုပဇ္ဈာယေသု သမ္မာပဋိပန္နော။ သောပိ ဒုလ္လဘော သတ္တာနံ
အဝိဇ္ဇာဘိဘူတတ္တာ။ အပိစ အကာရဏဝစ္ဆလော ပုဗ္ဗကာရိ၊ သကာ-
ရဏဝစ္ဆလော ကတညကတဝေဒိ။ ‘ကရိဿတိ မေ’တိ ဝေမာဒိ-
ကာရဏနိရပေက္ခကိရိယော ပုဗ္ဗကာရိ၊ ‘ကရိဿတိ မေ’တိ
ဝေမာဒိကာရဏသာပေက္ခကိရိယော ကတညကတဝေဒိ။ ဇ.မော-
ဇောတိပရာယဏော ပုဗ္ဗကာရိ၊ ဇောတိဇောတိပရာယဏော
ကတညကတဝေဒိ။ ဒေသေတာ ပုဗ္ဗကာရိ၊ ပဋိပဋ္ဌိတာ ကတည-
ကတဝေဒိ။ သဒေဝကေ လောကေ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ပုဗ္ဗကာရိ၊
အရိယသာဝကော ကတညကတဝေဒိ”တိ ဝုတ္တံ။

တတ္ထ ကာရဏေန ဝိနာပဝတ္တဟိတစိတ္တော အကာရဏဝစ္ဆလော။ အနာ-
ဂတမှိ ပယောဇနံ အပေက္ခမာနော “ကရိဿတိ မေ”တိအာဒိနာ စိတ္တေန ပဌမံ
ဂဟိတံ တာဒိသံ ကတံ ဥပါဒါယ ကတည ဝေ နာမ ဟောတိ၊ န ပုဗ္ဗကာရိတိ
အဓိပ္ပါယေန “ကရိဿတိ မေတိ ဝေမာဒိကာရဏသာပေက္ခကိရိယော ကတည-
ကတဝေဒိ”တိဝုတ္တံ။ တမောဇောတိပရာယဏော ပုညဇလနိ အနုပဇီဝန္တော
ဝေ ပုညာနိ ကရောတိတိ “ပုဗ္ဗကာရိ”တိ ဝုတ္တော။ ပုညဇလံ ဥပဇီဝန္တော ဟိ
ကတညပက္ခေ တိဋ္ဌတိ။

၁၂၁။ တဘိယေ တိတ္တောတိ သုဟိတော ပရိယောသိတော နိဋ္ဌိတ-
ကိစ္စတာယ နိရုဿုက္ကော။ ဂုဏပါရိပူရိယာ ဟိ ပရိပုဏ္ဏော ယာဝဒတ္တော
ဣဓ တိတ္တော ဝုတ္တော။ တပ္ပေတာတိ အညေသမ္ပိ တိတ္တိကရော။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ
• တထာဂတသာဝကော • ဝိဇ္ဇာသဝေါ တိတ္တောတိ ဣ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ
နဝလောကုတ္တရဓမ္မေဟိ သယံ တိတ္တော ပရိပုဏ္ဏော၊ အညံ ပန တပ္ပေတုံ န
သက္ကောတိ။ တဿ ဟိ ဓမ္မကထာယ အဘိသမယော န ဟောတိ၊ သာဝ-
ကာနံ ပန ဓမ္မကထာယ အပရိမာဏာနံ ဒေဝမနုဿာနံ အဘိသမယော
ဟောတိ။ ဧဝံ သန္တေပိ ယသ္မာ တေ ဓမ္မံ ဒေသေန္တာ န အတ္တနော ဝစနံ
ကတွာ ကထေန္တိ၊ ဗုဒ္ဓါနံ ဝစနံ ကတွာ ကထေန္တိ၊ သောတုံ နိသိန္နပရိသာပိ
“အယံ ဘိက္ခု န အတ္တနာ ပဋိဝိဒ္ဓံ ဓမ္မံ ကထေတိ”တိ စိတ္တိကာရံ ကရောတိ။
ဣတိ သော စိတ္တိကာရော ဗုဒ္ဓါနံယေဝ ဟောတိ။ ဧဝံ တတ္ထ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ
တပ္ပေတာ နာမ။ ယထာ ဟိ “အသုကဿ နာမ ဣဒဉ္စိဒဉ္စ ဒေသာ”တိ ရညာ

အာဏတ္တေ ကိဉ္ဇာပိ အာနေတွာ^၁ဒေန္တိ၊ အထ ခေါ ရာဇာဝတတ္ထ ဒါယကော။
ယေဟိပိ လဒ္ဓိံ ဟောတိ၊ တေ “ရညာ အမှာကံ ဌာနန္တရံ ဒိန္တိ၊ ဣဿရိယ-
ဝိဘဝေါဒိန္နော”တွေဝ ဂဏှန္တိ၊ န “ရာဇပုရိသေဟိ”တိ ဝေဝသမ္ပဒမိဒံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၁၂၂။ စတုတ္ထေ ဒုတ္တပ္ပယာတိ အတပ္ပယာ၊ န သက္ကာ ကေနစိ တပေတုံ။
ယော ဟိ ဥပဋ္ဌာကကုလံ ဝါ ဉှုတိကုလံ ဝါ နိဿာယ ဝသမာနော စိဝရေ
ဇိဏ္ဏေ တေဟိ ဒိန္တိံ စိဝရံ နိက္ခိပတိ၊ န ပရိဘုဉ္ဇတိ။ ပုနပ္ပုနံ ဒိန္တိမ္ပိ ဂဟေတွာ
နိက္ခိပတေဝ။ ယော စ တေနော နယေန လဒ္ဓိံ လဒ္ဓိံ ဝိဿဇ္ဇေတိ၊ ပရဿ
ဒေတိ၊ ပုနပ္ပုနံ လဒ္ဓိမ္ပိ တထေဝ ကရေတိ။ ဣမေ ဒွေ ပုဂ္ဂလာ သကဋေဟိပိ
ပစ္စယေ ဥပနေန္တေန တပေတုံ န သက္ကာတိ ဒုတ္တပ္ပယာ။

၁၂၃။ ပဉ္စမေ န ဝိဿဇ္ဇေတိတိ အတ္တနော အကတွာ ပရဿ န ဒေတိ၊
အတိရေကေ ပန သတိ န နိက္ခိပတိ၊ ပရဿ ဒေတိ။ တေနောဂါဟ “သဗ္ဗယေဝ
ပရေသံ န ဒေတိ”တိအာဒိ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ “ယော ဘိက္ခု ဥပဋ္ဌာက-
ကုလာ ဝါ ဉှုတိကုလာ ဝါ ဇိဏ္ဏစိဝရော သာဠကံ လဘိတွာ စိဝရံ ကတွာ
ပရိဘုဉ္ဇတိ န နိက္ခိပတိ၊ အဂ္ဂဉ္စံ ဒတွာ ပါရပန္နောပိ ပုနပိ ဒိယျမာနေ
သဟသာ နပ္ပဋိဂဏှာတိ။ ယော စ လဒ္ဓိံ လဒ္ဓိံ အတ္တနာ ပရိဘုဉ္ဇတိ၊ ပရေသံ
န ဒေတိ။ ဣမေ ဒွေပိ သုခေန သက္ကာ တပေတုန္တိ သုတပ္ပယာ”တိ။

၁၂၄-၁၂၇။ ဆဋ္ဌသတ္တမာဒိနိ ဥတ္တာနတ္တာနေဝ။

အာသာဒုပ္ပဇဟဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

(၁၂) ၂-အာယာစနဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ

၁၃၁။ သဒ္ဓေါ ဘိက္ခုတိ သဒ္ဓါယ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု။ ယော ဘိက္ခု
သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနေဟိ သဒိသဘာဝံ ပတ္တေတိ၊ သော ယေဟိ ဂုဏေဟိ
သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနာ တေဒဂ္ဂေ ဌပိတာ၊ တေ ဂုဏေ အတ္တနော အဘိ-
ကဓံယျာတိ အာဟ “ယာဒိသော သာရိပုတ္တတ္ထေရေ ပညာယာ”တိအာဒိ။
ဣတော ဥတ္တရိ ပတ္တေန္တော မိစ္ဆာ ပတ္တေယျာတိ သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနာနံ
ယေ ပညာဒယော ဂုဏာ ဥပလဗ္ဘန္တိ၊ တတော ဥတ္တရိ ပတ္တေန္တော မိစ္ဆာ
ပတ္တေယျ။ အဂ္ဂသာဝကဂုဏပရမာ ဟိ သာဝကဂုဏမရိယာဒါ။ တေသံ

သာဝကဂုဏာနံ ယဒိဒံ အဂ္ဂသာဝကဂုဏာ၊ န တတော ပရံ သာဝကဂုဏာ နာမ အတ္ထိ။ တေနောဟိ “ယံ နတ္ထိ၊ တဿ ပတ္ထိတတ္တာ”တိ။ သေသမေတ္ထ ဥတ္တာနမေဝ။

၁၃၅။ ပဉ္စမေ ယဿ ဂုဏာ ခတော ဥပဟတာ စ၊ သော ခတော ဥပဟတော နာမ ဟောတီတိ အာဟ “ဂုဏာနံ ခတတ္တာ”တိအာဒိ။ ခတတ္တာတိ ဆိန္တတ္တာ။ ဥပဟတတ္တာတိ နဋ္ဌတ္တာ။ တေနာဟ “ဆိန္တဂုဏံ နဋ္ဌ-ဂုဏန္တိ အတ္ထော”တိ။ အပုညဿ ပသဝေါ နာမ အတ္ထတော ပဋိလာ-ဘောတိ အာဟ “ပသဝတီတိ ပဋိလဘတီ”တိ၊ အတ္ထနော သန္တာနေ ဥပ္ပါဒေတီတိ အတ္ထော။ အနနုပဝိသိတွာတိ ဉာဏေန အနောဂါဟေတွာ။ သေသမေတ္ထ ဆဋ္ဌာဒီနိ စ သုဝိညေယျာနေဝ။

အာယာစနဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

(၁၃) ၃-ဒါနဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ

၁၄၂။ တတိယဿ ပဌမေ ဒီယတီတိ ဒါနံ၊ ဒေယျဓမ္မဿေတံ အဓိဝစနံ။ ဒီယတိ အနေနာတိ ဝါ ဒါနံ၊ ပရိစ္စာဂစေတနာယေတံ အဓိဝစနံ။ အယံ ဒုဝိဓောပိ အတ္ထော ဣဓာမိပ္ပေတောတိ အာဟ “ဒီယနကဝသေန ဒါနာ-နိ”တိအာဒိ။ တတ္ထ ဒီယနကဝသေနာတိ ဒါတဗ္ဗဝသေန။ အမတပတ္တိပဋိ-ပဉ္စန္တိ အမတပတ္တိဟေတုဘူတံ သမ္မာပဋိပဓိ။

၁၄၃-၁၅၁။ ဒုတိယာဒီနိ စ သုဝိညေယျာနေဝ။

ဒါနဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

(၁၄) ၄-သန္တာရဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ

၁၅၂။ စတုတ္ထဿ ပဌမေ အာမိသဿ စ ဓမ္မဿ စ အလာဘေန အတ္ထနော ပရဿ စ အန္တရေ သန္တဝန္တဿ ဆိဒ္ဓဿ ဝိဝရဿ ဘေဒဿ သန္တရဏံ^၁ ပိဒဟနံ သင်္ဂဏှနံ သန္တာရော^၂။ အယံ ဟိ လောကသန္တိဝါသော အလမ္ဘ-မာနေန အာမိသေန ဓမ္မေန စာတိ ဒွီဟိ ဆိဒ္ဓေါ။ တဿ တံ ဆိဒ္ဓိ ယထာ န

ပညာယတိ၊ ဧဝံ ဝိဋ္ဌဿ ဝိယ ပစ္စတ္တရဏေန အာမိသေန ဓမ္မေန စ သန္တရဏံ သင်္ကဏံ သန္တာရေတိ ဝုစ္စတိ။ ဧတ္ထ စ အာမိသေန သင်္ကဟော အာမိသ-
သန္တာရော နာမ။ တံ ကရောန္တေန မာတာပိတူနံ ဘိက္ခုဂတိကဿ ဝေယျာ-
ဝစ္စကရဿ ရညော စောရာနဉ္စ အဂ္ဂံ အဂ္ဂဟေတွာပိ ဒါတုံ ဝဇ္ဇတိ။ အာမသိတွာ
ဒိန္ဓေဟိ ရာဇာနော စ စောရာ စ အနတ္ထမ္ပိ ကရောန္တိ၊ ဇီဝိတက္ခယမ္ပိ ပါပေန္တိ။
အနာမသိတွာ ဒိန္ဓေန အတ္တမနာ ဟောန္တိ၊ စောရနာဂဝတ္ထုအာဒိနိ စေတ္ထ
ဝတ္ထုနိ ကထေတဗ္ဗာနိ။ တာနိ သမန္တပါသာဒိကာယ ဝိနယဋ္ဌကထာယ^၁
ဝိတ္ထာရိတာနိ။ သက္ကစ္စံ ဥဒ္ဓေသဒါနံ ပါဠိဝဏ္ဏနာ ဓမ္မကထာကထနန္တိ ဧဝံ
ဓမ္မေန သင်္ကဟော ဓမ္မသန္တာရော နာမ။

၁၅၃-၁၆၃။ ဒုတိယာဒိနိ ဥတ္တာနတ္တာနေဝ။

သန္တာရဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

(၁၅) ၅-သမာပတ္တိဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ

၁၆၄။ ပဉ္စမဿ ပဌမေ “ဣတော ပုဗ္ဗေ ပရိကမ္ပံ ပဝတ္တံ၊ ဣတော ပရံ
ဘဝံ” မဇ္ဈေ သမာပတ္တိ”တိ ဧဝံ သဟ ပရိကမ္မေန အပ္ပနာပရိစ္ဆေဒပ္ပဇာနနာ
ပညာ သမာပတ္တိကုသလတာ။ ဝုဋ္ဌာနေ ကုသလဘာဝေါ ဝုဋ္ဌာနကုသလတာ။
ပဂေဝ ဝုဋ္ဌာနပရိစ္ဆေဒကဉ္ဇာဏန္တိ ဝေမေတ္ထ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

၁၆၅။ ဒုတိယေ ဥဇုနေ ဘာဝေါ အဇ္ဇဝံ၊ အဇိမှတာ အကုဋိလတာ
အဝက်တာတိ အတ္ထော။ အဘိဓမ္မေဝိ၊ ဝုတ္တံ “တတ္ထ ကတမော အဇ္ဇဝေါ? ယာ
အဇ္ဇဝတာ အဇိမှတာ အကုဋိလတာ အဝက်တာ၊ အယံ ဝုစ္စတိ အဇ္ဇဝေါ”တိ။
အနန္တဝဉ္စ အဇ္ဇဝပ္ပဋိက္ခေပေန ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဂေါမုတ္တဝက်တာ စန္ဒလေခါဝက်တာ
နင်္ဂလကောဋိဝက်တာတိ ဟိ တယော အနဇ္ဇဝါ။ ဧကေစော ဟိ ဘိက္ခု ပဌမ-
ဝယေ မဇ္ဈိမပစ္ဆိမဝယေ စ ဧကဝိသတိယာ အနေသနာသု ဆသု စ အဂေါ-
စရေသု စရတိ၊ အယံ ဂေါမုတ္တဝက်တာ နာမ အာဒိတော ပဌာယ ယာဝ
ပရိယောသာနာ ပဋိပတ္တိယာ ဝက်ဘာဝတော။ ဧကော ပဌမဝယေ ပစ္ဆိမဝယေ
စ စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလံ ပူရေတိ၊ လဇ္ဇိ ကုက္ကုစ္စကော သိက္ခာကာမော ဟောတိ၊
မဇ္ဈိမဝယေ ပုရိမသဒိသော၊ အယံ စန္ဒလေခါဝက်တာ နာမ ပဋိပတ္တိယာ

မဇ္ဈိမ္မာနေ ဝက်ဘာဝါပတ္တိတော။ ဧကော ပဌမဝယေပိ မဇ္ဈိမဝယေပိ စတု-
ပါရိသုဒ္ဓိသီလံ ပူရေတိ၊ လဇ္ဇိ ကုက္ကုစ္စကော သိက္ခာကာမော ဟောတိ၊ ပစ္ဆိမ-
ဝယေ ပုရိမသဒိသော၊ အယံ နင်္ဂလကောဋိဝက်တာ နာမ ပရိယောသာနေ
ဝက်ဘာဝါပတ္တိတော။ ဧကော သဗ္ဗမ္ပေတံ ဝက်တံ ပဟာယ တီသု ဝယေသု
ပေသလော လဇ္ဇိ ကုက္ကုစ္စကော သိက္ခာကာမော ဟောတိ၊ တဿ ယော သော
ဥဇုဘာဝေါ၊ ဣဒံ အဇ္ဇဝံ နာမ သဗ္ဗတ္ထ ဥဇုဘာဝသိဒ္ဓိတော။

မဒ္ဒဝန္တိ ဧတ္ထ “လဇ္ဇဝ”န္တိပိ ပဌန္တိ။ ဧဝံ ပနေတ္ထ အတ္ထော—“တတ္ထ ကတမော
လဇ္ဇဝေါ? ယော ဟိရိယတိ ဟိရိယိတဗ္ဗေန ဟိရိယတိ ပါပကာနံ အကုသလာနံ
ဓမ္မာနံ သမာပတ္တိယာ၊ အယံ ဝုစ္စတိ လဇ္ဇဝေါ”တိ ဧဝံ ဝုတ္တော လဇ္ဇိဘာဝေါ
လဇ္ဇဝံ နာမ။ ဣဒံ ပနေတ္ထ နိဗ္ဗစနံ—လဇ္ဇတိတိ လဇ္ဇော၊ ဟိရိမာ၊ တဿ ဘာဝေါ
လဇ္ဇဝံ၊ ဟိရိတိ အတ္ထော။ လဇ္ဇော ဧတဿ အတ္တိတိ လဇ္ဇိ ယထာ “မာလီ
မာယီ”တိ၊ တဿ ဘာဝေါ လဇ္ဇိဘာဝေါ၊ သာ ဧဝ လဇ္ဇော။

၁၆၆။ တတိယေ အဓိဝါသနခန္တိတိ ဧတ္ထ အဓိဝါသနံ ဝုစ္စတိ ခမနံ။ တံ
ဟိ ပရေသံ ဒုက္ခဉံ ဒုရုတ္တဉ္စ ပဋိဝိရောဓာကရဏေန အတ္တနော ဥပရိ အာရော-
ပေတွာ ဝါသနတော “အဓိဝါသန”န္တိ ဝုစ္စတိ။ အဓိဝါသနလက္ခဏာ ခန္တိ
အဓိဝါသနခန္တိ။ သုဝိသီလတာ သောရဏံ။ သာ ဟိ သောဘနကမ္မရတတာ။
သုဋ္ဌ၊ ဝါ ပါပတော ဩရတဘာဝေါ ဝိရတတာတိ အာဟ “သုရတ-
ဘာဝေါ”တိ။ တေနော အဘိဓမ္မေ—

“တတ္ထ ကတမံ သောရဏံ? ယော ကာယိကော အဝီတိက္ကမော
ဝါစသိကော အဝီတိက္ကမော ကာယိကဝါစသိကော အဝီတိက္ကမော၊
ဣဒံ ဝုစ္စတိ သောရဏံ၊ သဗ္ဗောပိ သီလသံဝရော သောရဏ”န္တိ—

အာဂတော။

၁၆၇။ စတုတ္ထေ သဒိလော ဝုစ္စတိ သဏ္ဍဝါစော၊ တဿ ဘာဝေါ
သာခလျံ၊ သဏ္ဍဝါစတာ။ တေနာဟ “သဏ္ဍဝါစာဝသေန သမ္မောဒမာန-
ဘာဝေါ”တိ။ သဏ္ဍဝါစာဝသေန ဟိ သမ္မောဒမာနဿ ပုဂ္ဂလဿ ဘာဝေါ
နာမ သဏ္ဍဝါစတာ။ တေနော အဘိဓမ္မေ—

“တတ္ထ ကတမံ သာခလျံ? ယာ သာ ဝါစာ အဏ္ဏကာ ကက္ကသာ ပရ-
ကဋ္ဌကာ ပရာဘိသဇ္ဇနီ ကောသောမန္တာ အသမာဓိသံဝတ္တနိကာ၊

တထာရူပိ^၁ ဝါစံ ပဟာယ ယာ သာ ဝါစာ နေလာ ကဏ္ဍသုခါ
ပေမနီယာ ဟဒယင်္ဂမာ ပေါရိ ဗဟုဇနကန္တာ ဗဟုဇနမနာပါ၊
တထာရူပိ^၂ ဝါစံ ဘာသိတာ ဟောတိ၊ ယာ တတ္ထ သဏ္ဍဝါစတာ
သဒိလဝါစတာ အဖရသဝါစတာ၊ ဣဒံ ဝုစ္စတိ သာခလျ^၃”န္တိ ဝုတ္တံ။

တတ္ထ အဏ္ဏကာတိ သဒေါသေ သဝဏေ ရုက္ခေ နိယျာသပိဏ္ဍော၊
အဟိစ္ဆတ္တာဒိနံ ဝါ ဥဠိတာနိ အဏ္ဏကာနိတိ ဝဒန္တိ၊ ဖေဂ္ဂုရုက္ခဿ ပန ကုလိ-
တဿ အဏ္ဏာနိ ဝိယ ဥဠိတာ စုဏ္ဏပိဏ္ဍိယော ဝါ ဂဏ္ဍိယော^၄ ဝါ အဏ္ဏကာ။
ဣဒ ပန ဗျာပဇ္ဇနကက္ကသဒိသဘာဝတော ကဏ္ဍကပ္ပဋ္ဌိဘာဝေန^၅ ဝါစာ အဏ္ဏ-
ကာတိ ဝုတ္တာ။ ပဒုမနာဠံ ဝိယ သောတံ ခံသယမာနာ ပဝိသန္တိ ကက္ကသ-
ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။ ကောဓေန နိဗ္ဗတ္တာ တဿ ပရိဝါရဘူတာ ကောဓသမန္တာ။ ပုရေ
သံဝဠနာရိ ပေါရိ။ သာ ဝိယ သုကုမာရာ မဒုကာ ဝါစာ ပေါရိ ဝိယာတိ
ပေါရိ။ သဏ္ဍဝါစတာတိအာဒိနာ တံ ဝါစံ ပဝတ္တမာနံ ဒသေတိ။

၁၆၀။ ပဉ္စမေ “အဝိဟိ^၁ သာတိ ကရုဏာပုဗ္ဗဘာဝေါ”တိ ဧတ္ထကမေဝ ဣဒ
ဝုတ္တံ၊ ဒိဃနိကာယဋ္ဌကထာယ သင်္ဂီတိသုတ္တဝဏ္ဏနာယံ^၂ ပန “အဝိဟိ^၃ သာတိ
ကရုဏာပိ ကရုဏာပုဗ္ဗဘာဝေါ”တိ ဝုတ္တံ။ အဘိဓမ္မေ^၄ “တတ္ထ ကတမာ
အဝိဟိ^၅ သာ? ယာ သတ္တေသု ကရုဏာ ကရုဏာယနာ ကရုဏာယိတတ္ထံ
ကရုဏာစေတောဝိမုတ္တိ၊ အယံ ဝုစ္စတိ အဝိဟိ^၆ သာ”တိ အာဂတံ။ ဧတ္တာပိ
ဟိ ယာ ကာစိ ကရုဏာ “ကရုဏာ”တိ ဝုတ္တာ၊ ကရုဏာစေတောဝိမုတ္တိ ပန
အပ္ပနာပ္ပတ္တာဝ။

သုစိသဒ္ဓတော ဘာဝေ ယကာရံ ဣကာရဿ စ ဥကာရာဒေသံ ကတွာ အယံ
နိဗ္ဗေသောတိ အာဟ “သောစဗျံ သုစိဘာဝေါ”တိ။ ဧတ္ထ စ သောစဗျန္တိ သီလ-
ဝသေန သုစိဘာဝေါတိ ဝုတ္တံ။ ဒိဃနိကာယဋ္ဌကထာယ သင်္ဂီတိသုတ္တဝဏ္ဏ-
နာယံ^၂ ပန “သောစေယျန္တိ မေတ္တာယ စ မေတ္တာပုဗ္ဗဘာဝဿ စ ဝသေန သုစိ-
ဘာဝေါ”တိ ဝုတ္တံ။ တေနေဝ အဘိဓမ္မေ^၄ “တတ္ထ ကတမံ သောစဗျံ? ယာ
သတ္တေသု မေတ္တိ မေတ္တာယနာ မေတ္တာယိတတ္ထံ မေတ္တာစေတောဝိမုတ္တိ၊ ဣဒံ
ဝုစ္စတိ သောစဗျံ”န္တိ နိဗ္ဗေသော ကတော။ ဧတ္တာပိ ဟိ “မေတ္တိ”တိအာဒိနာ
ယာ ကာစိ မေတ္တာ ဝုတ္တာ၊ မေတ္တာစေတောဝိမုတ္တိ ပန အပ္ပနာပ္ပတ္တာဝ။

၁-တဏှုယော (က) မူလဒီ ၁-၁၈၅-ပိဋေ ပဿိတဗ္ဗံ။

၂-အဏ္ဏကပ္ပကတိဘာဝေန (က)

၃-ဒီ-ဋ ၃-၁၆၄-ပိဋေ။

၄-အဘိ ၂-၈၉-ပိဋေ။

၁၆၉-၁၇၁။ ဆဋ္ဌသတ္တမအဋ္ဌမာနိ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယာနေဝ။

၁၇၂။ နဝမေ ကာမံ သမ္ပယုတ္တဓမ္မေသု ထိရဘာဝေါပိ ဗလဋ္ဌော ဝေ၊
ပဋိပက္ခေဟိ ပန အကမ္ပနီယတံ သာတိသယံ ဗလဋ္ဌောတိ ဝုတ္တံ “**ဗုဒ္ဓဿဇ္ဇေ
အကမ္ပနေနာ**”တိအာဒိ။

၁၇၃။ ဒသမေ ပစ္စနိကဓမ္မသမနတော သမထော၊ သမာဓိတိ အာဟ
“**သမထောတိ ဖိတ္တေကဂ္ဂတာ**”တိ။ အနိစ္စာဒိနာ ဝိဝိနေနာကာရေန ဒဿ-
နတော ပဿနတော ဝိပဿနာ၊ ပညာတိ အာဟ “**သင်္ခါရပရိဂ္ဂါဟက-
ဉာဏ**”န္တိ။

၁၇၄။ ကောဒသမေ ဒုဿီလျန္တိ သမာဒိန္နဿ သီလဿ ဘေဒကရော
ဝိတိက္ကမော။ ဒိဋ္ဌိဝိပတ္တိတိ “အတ္တိ ဒိန္န”န္တိအာဒိနယပ္ပဝတ္တာယ သမ္မာဒိဋ္ဌိယာ
ဒုဿိကာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတိ အာဟ “**ဒိဋ္ဌိဝိပတ္တိတိ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ**”တိ။

၁၇၅။ ဒွါဒသမေ သီလသမ္ပဒါတိ သမ္ပဘာဂတော တဿ အနုနတာ-
ပတ္တိ ပရိပုဏ္ဏဘာဝေါ သီလသမ္ပဒါ။ ပရိပုဏ္ဏတ္ထော ဟေတ္ထ သမ္ပဒါသဒ္ဓေါ။
တေနောဟ “**ပရိပုဏ္ဏသီလတာ**”တိ။ ဒိဋ္ဌိသမ္ပဒါတိ အတ္တိကဒိဋ္ဌိအာဒိသမ္မာ-
ဒိဋ္ဌိပါရိပုရိဘာဝေန ပဝတ္တံ ဉာဏံ။ တဉ္စ ကမ္မဿကတာသမ္မာဒိဋ္ဌိအာဒိဝသေန
ပဉ္စဝိဓံ ဟောတိတိ အာဟ “**တေန ကမ္မဿကတာ**”တိ။

၁၇၆။ တေရသမေ သီလဝိသုဒ္ဓိတိ ဝိသုဒ္ဓိံ ပါပေတုံ သမတ္တံ သီလံ၊
စိတ္တဝိသုဒ္ဓိအာဒိဥပရိဝိသုဒ္ဓိယာ ပစ္စယော ဘဝိတုံ သမတ္တံ ဝိသုဒ္ဓသီလန္တိ
ဝုတ္တံ ဟောတိ။ သုဝိသုဒ္ဓမေဝ ဟိ သီလံ တဿာ ပဒဋ္ဌာနံ ဟောတိ။
တေနာဟ “**သီလဝိသုဒ္ဓိတိ ဝိသုဒ္ဓိသမ္ပာပကံ သီလ**”န္တိ။ ဣတ္ထာပိ ဝိသုဒ္ဓိ-
သမ္ပာပကန္တိ စိတ္တဝိသုဒ္ဓိအာဒိဥပရိဝိသုဒ္ဓိယာ သမ္ပာပကန္တိ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။
အဘိဓမ္မေ ပနာယံ “တတ္ထ ကတမာ သီလဝိသုဒ္ဓိ? ကာယိကော အဝိတိက္ကမော
ဝါစသိကော အဝိတိက္ကမော ကာယိကဝါစသိကော အဝိတိက္ကမော၊ အယံ
ဝုစ္စတိ သီလဝိသုဒ္ဓိ”တိ ဧဝံ ဝိဘတ္တာ။

ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိတိ ဝိသုဒ္ဓိံ ပါပေတုံ သမတ္တံ ဒဿနဉာဏံ ဒဿနဝိသုဒ္ဓိ၊
ပရမတ္ထဝိသုဒ္ဓိံ နိဗ္ဗာနဉ္စ ပါပေတုံ ဥပနေတုံ သမတ္တံ ကမ္မဿကတဉာဏာဒိ
သမ္မာဒဿနန္တိ အတ္ထော။ တေနာဟ “**ဝိသုဒ္ဓိသမ္ပာပိကာ။ပ။ ပဉ္စဝိဝေဝိ
ဝါ သမ္မာဒိဋ္ဌိ**”တိ။ ဣတ္ထာပိ ဝိသုဒ္ဓိသမ္ပာပိကာတိ ဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိယာ

ဒဿနနိဗ္ဗာနသင်္ခါတာယ ပရမတ္ထဝိသုဒ္ဓိယာ စ သမ္မာပိကာတိ ဝေမတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ အဘိဓမ္မေ^၁ ပနာယံ “တတ္ထ ကတမာ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ? ကမ္မဿကတဉာဏံ သစ္စာနုလောမိကံ ဉာဏံ မဂ္ဂဿ မဂ္ဂသမင်္ဂိဿ ဉာဏံ ဖလသမင်္ဂိဿ ဉာဏံ” နှိ ဝေံ ဝုတ္တံ။

ဧတ္ထ စ ဣဒံ အကုသလကမ္မံ နော သကံ၊ ဣဒံ ပန ကမ္မံ သကန္တိ ဝေံ ဗျတိရေကတော အန္တယတော စ ကမ္မဿကတဇာနနဉာဏံ ကမ္မဿ-
ကတဉာဏံ။ တိဝိဒေုစ္စရိတံ ဟိ အတ္တနာ ကတမ္ပိ ပရေန ကတမ္ပိ နော သကကမ္မံ
နာမ ဟောတိ အတ္တဘဉ္ဇနတော၊ သုစရိတံ သကကမ္မံ နာမ အတ္တဇနနတော။
ဝိပဿနာဉာဏံ ပန ဝစီသစ္စန္ဓ အနုလောမေတိ၊ ပရမတ္ထသစ္စန္ဓ န ဝိလောမေတိတိ
သစ္စာနုလောမိကဉာဏန္တိ ဝုတ္တံ။ ဝိပဿနာဉာဏံ ဟိ လက္ခဏာနိ ပဋိဝိဇ္ဈနတ္ထံ
အာရမ္ဘကာလေ “အနိစ္စံ ဒုက္ခံ အနတ္တာ” တိ ပဝတ္တံ ဝစီသစ္စန္ဓ အနုလောမေတိ၊
တထေဝ ပဋိဝိဇ္ဈနတော ပရမတ္ထသစ္စံ နိဗ္ဗာနဉ္စ န ဝိလောမေတိ န ဝိရာဇေတိ
ကေန္တေနဝ သမ္မာပနတော။

၁၇၇။ စုဒ္ဓသမေ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိတိ ပဌမမဂ္ဂသမ္မာဒိဋ္ဌိ ဝုတ္တာ။ ယထာဒိဋ္ဌိဿ စ
ပဓာနန္တိ တံသမ္ပယုတ္တမေဝ ဝီရိယံ။ တေနေဝ ဒိဃနိကာယဋ္ဌကထာယံ^၂
“ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိတိ ဉာဏဒဿနံ ကထိတံ။ ယထာဒိဋ္ဌိဿ စ ပဓာနန္တိ တံ-
သမ္ပယုတ္တမေဝ ဝီရိယံ” နှိ ဝုတ္တံ။ ဧတ္ထ ဟိ ဉာဏဒဿနန္တိ ဉာဏဘူတံ ဒဿနံ။
တေန ဒဿနမဂ္ဂံ ဝဒတိ။ တံသမ္ပယုတ္တမေဝ ဝီရိယန္တိ ပဌမမဂ္ဂသမ္ပယုတ္တဝီရိယ-
မာဟ။ အဝိစ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိတိ သမ္မာပိ မဂ္ဂသမ္မာဒိဋ္ဌိ။ ယထာဒိဋ္ဌိဿ စ ပဓာနန္တိ
တံသမ္ပယုတ္တမေဝ ဝီရိယံ။ တေနေဝ ဒိဃနိကာယဋ္ဌကထာယံ^၂ “အဝိစ ပုရိမ-
ပဒေန စတုမဂ္ဂဉာဏံ၊ ပစ္ဆိမပဒေန တံသမ္ပယုတ္တံ ဝီရိယံ” နှိ ဝုတ္တံ။

အထ ဝါ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိတိ ကမ္မဿကတဉာဏာဒိသင်္ခါတာ သမ္မာပိ သမ္မာဒိဋ္ဌိ
ဝုတ္တာ။ ယထာဒိဋ္ဌိဿ စ ပဓာနန္တိ ယော စေတသိကော ဝီရိယာရမ္ဘော။ ပ။
သမ္မာဝါယာမောတိ။ အယမေဝ ပါဠိယာ သမေတိ။ အဘိဓမ္မေ^၁ ဟိ
“ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ ခေါ ပနာတိ ယာ ပညာ ပဇာနနာ။ ပ။ အမောဟော ဓမ္မဝိစယော
သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ ယထာဒိဋ္ဌိဿ စ ပဓာနန္တိ ယော စေတသိကော ဝီရိယာရမ္ဘော။ ပ။
သမ္မာဝါယာမော” တိ ဝေမယံ ဒုကော ဝိဘတ္တော။ တေနေဝ အဘိဓမ္မဋ္ဌ-
ကထာယံ? “ယာ ပညာ ပဇာနနာတိအာဒီဟိ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တာနိ ကမ္မဿ-
ကတဉာဏာဒိနေဝ စတ္တာရိ ဉာဏာနိ ဝိဘတ္တာနိ။ ‘ယော စေတသိကော

ဝိရိယာရက္ခော'တိအာဒိဟိ ပဒေဟိ နိဗ္ဗိဋ္ဌံ ဝိရိယံ ဂဟိတံ ပညာယ လောကိ-
ယဋ္ဌာနေ လောကိယံ, လောကုတ္တရဋ္ဌာနေ လောကုတ္တရ"န္တိ ဝုတ္တံ။

ဣဓာပိ ဝိသုဒ္ဓိသမ္မာပိကာ စတုမဂ္ဂသမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ ပဉ္စဝိဓာပိ ဝါ သမ္မာဒိဋ္ဌိ
ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိတိ အဓိပ္ပါယေန “ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိတိ ဝိသုဒ္ဓိသမ္မာပိကာ သမ္မာဒိဋ္ဌိယေဝါ”တိ
ဝုတ္တံ။ ဟေဋ္ဌိမမဂ္ဂသမ္ပယုတ္တံ ဝိရိယန္တိ ဣဒံ ပန “ယထာဒိဋ္ဌိဿ စ ပဓာနန္တိ ပဌမ-
မဂ္ဂသမ္ပယုတ္တံ ဝိရိယန္တိ ဝုတ္တံ”န္တိ အဓိပ္ပါယေန ဝဒတိ။ ဧတ္ထ စ တံတံဘာဏကာနံ
မဘဘေဒေနာယံ ဝဏ္ဏနာဘေဒေါတိ န အဋ္ဌကထာဝစနာနံ အညမည-
ဝိရောဓော သင်္ကိတဗ္ဗော။ အထ ယထာဒိဋ္ဌိဿ စ ပဓာနန္တိ ဟေဋ္ဌိမမဂ္ဂသမ္ပ-
ယုတ္တမေဝ ဝိရိယံ ကသ္မာ ဝုတ္တန္တိ အာဟ “တံ ဟိ တဿာ ဒိဋ္ဌိယာ အနု-
ရူပတ္တာ”တိအာဒိ။ တတ္ထ တဿာ ဒိဋ္ဌိယာတိ ဟေဋ္ဌိမမဂ္ဂသမ္ပယုတ္တာယ
ဒိဋ္ဌိယာ။ ယထာဒိဋ္ဌိဿာတိ အနုရူပဒိဋ္ဌိဿ ကလျာဏဒိဋ္ဌိဿ နိဗ္ဗတ္တိတပ္ပကာရ-
ဒိဋ္ဌိဿ ဝါ နိဗ္ဗတ္တေတဗ္ဗပဓာနာနုရူပဒိဋ္ဌိဿ ယထာဒိဋ္ဌိပုဂ္ဂဟိရိယဿ ဝါတိ
ဝေဓေတ္ထ အတ္ထံ သံဝဏ္ဏယန္တိ။

၁၇၈။ ပန္နရသမေ သမတ္တံ တုဿနံ တိတ္ထိ သန္တုဋ္ဌိ၊ နတ္ထိ ဧတဿ သန္တုဋ္ဌိတိ
အသန္တုဋ္ဌိ၊ အသန္တုဋ္ဌိဿ ဘာဝေါ အသန္တုဋ္ဌိတာ။ ယာ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ
ဘာဝနာယ အသန္တုဋ္ဌိဿ ဘိယျောကမျတာ၊ တဿာ ဧတံ အဝိဝေဒနံ။ တာယ
ဟိ သမင်္ဂိဘူတော ပုဂ္ဂလော သီလံ ပူရေတွာ ဈာနံ ဥပ္ပါဒေတိ၊ ဈာနံ
လဘိတွာ ဝိပဿနံ အာရဘတိ၊ အာရဒ္ဓဝိပဿကော အရဟတ္တံ အဂ္ဂဟေတွာ
အန္တရာ ဝေါသာနံ နာပဇ္ဇတိ၊ “အလမေတ္တာဝတာ ကတမေတ္တာဝတာ”တိ
သင်္ကေတံ န ပါပုဏာတိ။ တေနာဟ “အညတြ အရဟတ္တမဂ္ဂါ ကုသလေသု
ဓမ္မေသု အသန္တုဋ္ဌိဘာဝေါ”တိ။ တတြ အညတြ အရဟတ္တမဂ္ဂါတိ
အရဟတ္တမဂ္ဂသမ္ပတ္တံ ဝိနာတိ အတ္ထော။ “အပ္ပင်္ဂါနိတာ စ ပဓာနသ္မံ”န္တိ ဣဒံ
ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယတ္တာ ဥတ္တာနတ္ထမေဝါတိ န ဝိဘတ္တံ။

၁၇၉။ သောဠသမေ မုဋ္ဌာ နဋ္ဌာ သတိ ဧတဿာတိ မုဋ္ဌဿတိ၊ တဿ
ဘာဝေါ မုဋ္ဌဿစူဠိ အာဟ “မုဋ္ဌဿစူဠိ မုဋ္ဌဿတိဘာဝေါ”တိ။ မုဋ္ဌဿတိ-
ဘာဝေါတိ စ သတိပုဂ္ဂိုလက္ခော ဓမ္မော၊ န သတိယာ အဘာဝမတ္တံ။ အသမ္ပ-
ဇညန္တိ “တတ္ထ ကတမံ အသမ္ပဇညံ? ယံ အညာဏံ အဒဿနံ။ ပ။ အဝိဇ္ဇာလင်္ခီ
မောဟော အကုသလမူလ”န္တိ ဧဝံ ဝုတ္တာ အဝိဇ္ဇာယေဝ။ တထာ ဟိ
ဝိဇ္ဇာပုဂ္ဂိုလက္ခော အဝိဇ္ဇာ ဝိဇ္ဇာယ ပဟာတဗ္ဗတော၊ ဧဝံ သမ္ပဇညပုဂ္ဂိုလက္ခော

အသမ္ပဇညံ။ ယသ္မာ ပန သမ္ပဇညပ္ပုဋ်ပက္ခေ သတိံ တဿ ဝသေန ဉာဏဿ အဘာဝေါ ဟောတိ၊ တသ္မာ ဝုတ္တံ “အညာဏဘာဝေါ”တိ။

၁၈၀။ သတ္တရသမေ အဝိလာပနလက္ခဏာ သတိတိ ဥဒကေ လာဗု ဝိယ ယေန စိတ္တံ အာရမ္မဏေ ဝိလိပိတွာ ဝိယ တိဋ္ဌတိ၊ န ဩဂါဟတိ၊ တံ ဝိလာပနံ။ န ဝိလာပနံ အဝိလာပနံ၊ တံ လက္ခဏံ သဘာဝေါ ဧတိဿာတိ အဝိလာပန-
လက္ခဏာ။

သမာပတ္တိဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

တတိယပဏ္ဏာသကော နိဋ္ဌိတော။

၁-ကောဓပေယျာလ

၁၈၁။ ဣတော ပရေသု ကောဝေဂ္ဂါဒိသု ဥပနန္တနလက္ခဏောတိ ကုဇ္ဈန-
ဝသေန “အက္ခောတ္ထိ မံ အဝဓိ မ”န္တိ အာဒိနာ စိတ္တပရိယောနန္တနလက္ခဏော။
ပုဗ္ဗကာလိကံ ကောဓံ ဥပနယုတိ ဗန္ဓတိ၊ ကုဇ္ဈနာကာရံ ပဗန္ဓတိ ဃဋေတိ။
အာဃာတဝတ္ထုနာ စိတ္တံ ဗန္ဓန္တိ ဝိယ ဟောတိတိ အပရကာလော ကောဓော
ဥပနာဟော။ သုဋ္ဌ၊ ကတံ ကာရဏံ ဥပကာရော သုကတကာရဏံ၊ တဿ
ပုဗ္ဗကာရိတာလက္ခဏဿ ဂုဏဿ မက္ခနံ ဥဒကပုဋ္ဌနိယာ ဝိယ သရိရာ-
နဂတဿ ဥဒကဿ ပုဋ္ဌနံ ဝိနာသနံ လက္ခဏမေတဿာတိ သုကတကာရဏ-
မက္ခနလက္ခဏော။ တထာ ဟိ သော ပရေသံ ဂုဏာနံ မက္ခနဋ္ဌေန မက္ခောတိ
ဝုစ္စတိ။ ဗဟုဿုတေပိ ပုဂ္ဂလေ အဇ္ဈောတ္ထရိသု၊ “ဤဒိသဿ စ ဗဟုဿုတဿ
အနိယတာ ဂဟိတာ၊ တဝ စ မမ စ ကော ဝိသေသော”တိအာဒိနာ နယေန
ဥပ္ပဇ္ဇမာနော ယုဂ္ဂါဟိ ပလာသောတိ အာဟ “ယုဂ္ဂါဟလက္ခဏော
ပလာသော”တိ။ တတ္ထ ယုဂ္ဂါဟော နာမ သမရုရဂ္ဂါဟော၊ အသမဗ္ဗိ အတ္တနာ
သမံ ကတွာ ဂဏှနံ။ ပလာသတိတိ ပလာသော၊ ပရေသံ ဂုဏေ ခုံသိတွာ
ဒန္တေဟိ ဝိယ ဆိန္နိတွာ အတ္တနော ဂုဏေဟိ သမေ ကရေတိတိ အတ္ထော။

ဥသုယနလက္ခဏာတိ ပရေသံ သက္ကာရာဒိနိ ခိယုနလက္ခဏာ။ မစ္ဆေရဿ
ဘာဝေါ မစ္ဆရိယံ။ တဉ္စ အာဝါသမစ္ဆရိယာဒိဝသေန ပဉ္စဝိဓန္တိ အာဟ
“ပဉ္စမစ္ဆေရဘာဝေါ မစ္ဆရိယ”န္တိ။ မစ္ဆရယနလက္ခဏန္တိ အတ္တနော

သမ္ပတ္တိယာ ပရေဟိ သာဓာရဏဘာဝေ အသဟနလက္ခဏံ။ ကတပ္ပဋိန္ဒာဒန-
လက္ခဏာတိ ကတပါပပ္ပဋိန္ဒာဒနလက္ခဏာ။ ကေရာဋိကဘာဝေန ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ
သာဓဋ္ဌေယျန္တိ အာဟ “ကေရာဋိကလက္ခဏံ သာဓဋ္ဌေယျ”န္တိ။ အညထာ
အတ္တနော ပဝေဒနပုဂ္ဂလော ကေရာဋိကော နေကတိကဝါဏီဇောတိ ဝဒန္တိ။
ကေရာဋိကော ဟိ ပုဂ္ဂလော အာနန္ဒမစ္ဆော ဝိယ ဟောတိ။

၁၈၇။ ယထာဘတံ နိက္ခိတ္တော ဧဝံ နိရယေတိ ယထာ အာဘတံ ကဗ္ဗိ
အာဟရိတွာ ဌပိတော၊ ဧဝံ အတ္တနော ကမ္မုနာ နိက္ခိတ္တော နိရယေ ဌပိတော-
ယေဝါတိ အတ္တော။

၂-အကုသလပေယျာလ

၁၉၁-၂၀၀။ ဒုက္ခဿ ဝဓိ တေသန္တိ ဒုက္ခဝနိကာ။ ယေ ဟိ ဒုက္ခံ
ဝဓေန္တိ၊ ပုနပုနံ ဥပ္ပါဒေန္တိ၊ ဒုက္ခဿ ဝဓိ တေသံ အတ္ထိတိ ဧဝံ ဝုတ္တံ။
သုခဝနိကာတိ ဧတ္ထာပိ ဧသေဝ နယော။

၃-ဝိနယပေယျာလ

၂၀၁။ အတ္ထဝသေတိ ဝုဒ္ဓိဝိသေသေ အာနိသံသဝိသေသေ။ တေသံ ပန
သိက္ခာပဒပညတ္တိကာရဏတ္တာ အာဟ “ဒွေ ကာရဏာနိ သန္တာယာ”တိ။
အတ္ထောယေဝ ဝါ အတ္ထဝသော၊ ဒွေ အတ္ထေ ဒွေ ကာရဏာနီတိ ဝုတ္တံ
ဟောတိ။ အထ ဝါ အတ္ထော ဖလံ တဒဓိနဝုတ္တိတာယ ဝသော တေဿာတိ
အတ္ထဝသော၊ ကာရဏန္တိ ဧဝမ္ပေတ္ထ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ယထာ “အနဘိဇ္ဈာ
ဓမ္မပဒ”န္တိ ဝုတ္တေ အနဘိဇ္ဈာ ဧကော ဓမ္မကောဋ္ဌာသောတိ အတ္ထော ဟောတိ၊
ဧဝမိဓာပိ သိက္ခာပဒန္တိ သိက္ခာကောဋ္ဌာသော သိက္ခာယ ဧကော ပဒေသောတိ
အယမေတ္ထ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗောတိ အာဟ “သိက္ခာပဒံ ပညတ္တန္တိ သိက္ခာ-
ကောဋ္ဌာသော ဌပိတော”တိ။

သံဃသုဋ္ဌ၊ နာမ သံဃဿ သုဋ္ဌ၊ဘာဝေါ “သုဋ္ဌ၊ ဒေဝါ”တိ၊ အာဂ-
တဋ္ဌာနေ ဝိယ “သုဋ္ဌ၊ ဘန္တေ”တိ ဝစနသမ္ပဋိန္ဒာဒနဘာဝေါ။ တေနာဟ
“သံဃသုဋ္ဌ၊တာယာတိ သံဃဿ သုဋ္ဌ၊ဘာဝါယာ”တိအာဒိ။ ဒုဗ္ဗင်္ဂနံ
ပုဂ္ဂလာနံ နိဂဟာယာတိ ဒုဗ္ဗင်္ဂ နာမ ဒုဿီလပုဂ္ဂလာ။ ယေ မင်္ဂတံ
အာပါဒိယမာနာပိ ဒုက္ခေန အာပဇ္ဇန္တိ၊ ဝိတိက္ကမံ ကရေန္တော ဝါ ကတွာ

ဝါ န လဇ္ဇန္တိ၊ တေသံ နိဂ္ဂဟတ္ထာယ။ တေ ဟိ သိက္ခာပဒေ အသတိ “ကိ”
တုမှေဟိ ဒိဋ္ဌိ၊ ကိံ သုတံ၊ ကိံ အမှေဟိ ကတံ၊ ကတရသ္မိံ ဝတ္ထုသ္မိံ ကတမံ
အာပတ္တိံ ရောပေတွာ အမှေ နိဂ္ဂဟေတ”တိ သံသံ ဝိဟေဌေသန္တိ၊ သိက္ခာပဒေ
ပန သတိ တေသံ သံသော သိက္ခာပဒံ ဒသေတွာ ဓမ္မေန ဝိနယေန သတ္ထု-
သာသနေန နိဂ္ဂဟေသတိ။ တေန ဝုတ္တံ “ဒုမ္မက္ကံနံ ပုဂ္ဂလာနံ နိဂ္ဂဟာယာ”တိ။

ပေသလာနံ ဘိက္ခုနံ ဖာသုဝိဟာရာယာတိ ပေသလာနံ ပိယသီလာနံ
ဘိက္ခုနံ ဖာသုဝိဟာရာယာ။ ပိယသီလာ ဟိ ဘိက္ခု ကတ္တဗ္ဗာကတ္တဗ္ဗံ သာဝဇ္ဇာ-
နဝဇ္ဇံ ဝေလံ မရိယာဒံ အဇာနန္တာ သိက္ခတ္တယပါရိပုရိယာ ဃဋ္ဌမာနာ
ကိလမန္တိ၊ ဥဗ္ဗာဠာ ဟောန္တိ၊ ကတ္တဗ္ဗာကတ္တဗ္ဗံ ပန သာဝဇ္ဇာနဝဇ္ဇံ ဝေလံ
မရိယာဒဉ္စ ဥတွာ သိက္ခတ္တယပါရိပုရိယာ ဃဋ္ဌေန္တာ န ကိလမန္တိ၊ န ဥဗ္ဗာဠာ
ဟောန္တိ။ တေန တေသံ သိက္ခာပဒပညာပနာ ဖာသုဝိဟာရာယ သံဝတ္တတိ။
ယော ဝါ ဒုမ္မက္ကံနံ ပုဂ္ဂလာနံ နိဂ္ဂဟေ၊ သွေဝ ဧတေသံ ဖာသုဝိဟာရော။
ဒုဿီလပုဂ္ဂလေနိဿာယ ဟိ ဥပေါသထော န တိဋ္ဌတိ၊ ပဝါရဏာ န တိဋ္ဌတိ၊
သံသကမ္မာနိ နပုဝတ္တန္တိ၊ သာမဂ္ဂိ န ဟောတိ၊ ဘိက္ခု အနေကဂ္ဂါ ဥဗ္ဗေသပရိ-
ပုစ္ဆာကမ္မဋ္ဌာနာဒိနိ အနယုဋ္ဌိတုံ န သက္ကောန္တိ။ ဒုဿီလေသု ပန နိဂ္ဂဟိတေသု
သဗ္ဗောပိ အယံ ဥပဒ္ဒဝေါ န ဟောတိ၊ တတော ပေသလာ ဘိက္ခု ဖာသု
ဝိဟရန္တိ။ ဧဝံ “ပေသလာနံ ဘိက္ခုနံ ဖာသုဝိဟာရာယာ”တိ ဧတ္ထ ဝိဓာ
အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

“န ဝေါ အဟံ စုန္ဒ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကာနံယေဝ အာသဝါနံ သံဝရာယ ဓမ္မံ
ဒေသေမိ”တိ၊ ဧတ္ထ ဝိဝါဒမူလဘူတာ ကိလေသာ အာသဝါတိ အာဂတာ။

“ယေန ဒေဝူပပတုဿ၊ ဂန္ဓဗ္ဗော ဝါ ဝိဟင်္ဂမော။
ယက္ခတ္တံ ယေန ဂစ္ဆေယျံ၊ မနုဿတ္တဉ္စ အဗ္ဗဇေ။
တေ မယံ အာသဝါ ခိဏာ၊ ဝိဒ္ဓတ္တာ ဝိနဠိကတာ”တိ?—

ဧတ္ထ တေဘူမကံ ကမ္မံ အဝသေသာ စ အကုသလာ ဓမ္မာ။ ဣဓ ပန ပရူပ-
ဝါဒဝိပ္ပုဋိသာရဝဓဇ္ဇနာဒယော စေဝ အပါယဒုက္ခဘူတာ စ နာနပ္ပကာရာ
ဥပဒ္ဒဝါ အာသဝါတိ အာဟ “ဒိဋ္ဌဓမ္မေ ဣမသ္မိံယေဝ အတ္တဘာဝေ ဝီတိက္ကမ-
ပစ္စယာ ပဋိလဒ္ဓဗ္ဗာန”န္တိအာဒိ။ ယဒိ ဟိ ဘဂဝါ သိက္ခာပဒံ န ပညာ-
ပေယျ၊ တတော အသဒ္ဓမ္မပ္ပုဋိသေဝနအဒိန္နာဒါနပါဏာတိပါတာဒိဟေတု ယေ
ဥပ္ပဇ္ဇေယျ၊ ပရူပဝါဒါဒယော ဒိဋ္ဌဓမ္မိကာ နာနပ္ပကာရာ အနတ္တာ၊ ယေ စ

တန္တိမိတ္တမေဝ နိရယာဒိသု နိဗ္ဗတ္တဿ ပဉ္စရိဗေဒနကမ္မကာရဏာဒိဝသေန
မဟာဒုက္ခာနုဘဝနပ္ပကာရာ အနတ္တာ၊ တေ သန္တာယ ဣဒံ ဝုတ္တံ “**ဒိဋ္ဌဓမ္မိကာနံ
အာသဝါနံ သံဝရာယံ သမ္ပရာယိကာနံ အာသဝါနံ ပဋိသဘာတယာ**”တိ။
ဒိဋ္ဌဓမ္မော ဝုစ္စတိ ပစ္စက္ခော အတ္တဘာဝေါ၊ တတ္ထ ဘဝါ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကာ။ သမ္ပရေ-
တဗ္ဗတော ပေစ္စ ဂန္တဗ္ဗတော သမ္ပရာယော၊ ပရလောကော၊ တတ္ထ ဘဝါ
သမ္ပရာယိကာ။

အကုသလဝေရာနန္တိ ပါဏာတိပါတာဒိပဉ္စဒုစ္စရိတာနံ။ တာနိ ဝေရကာရ-
ဏတ္တာ “ဝေရာနိ”တိ ဝုစ္စန္တိ၊ ပုဂ္ဂလေသု ပန ဥပ္ပဇ္ဇမာနာနိ ဝေရာနိ။ **တေ ဝေ
ဝါ ဒုက္ခဓမ္မာ**တိ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တာ ဝဗေဒနာဒယော။ **တေသံ ပက္ခုပ္ပန္နောနတ္ထာ-
ယာ**တိ တေသံ ပါပိန္နာနံ ပက္ခုပ္ပန္နဒါယ ဂဏဘောဇနသဒိသံ သိက္ခာပဒံ
ပညတ္တံ။ **ပဏ္ဍိတမနုဿာနန္တိ** လောကီယပရိက္ခကဇနာနံ။ တေ ဟိ သိက္ခာပဒ-
ပညတ္တိယာ သတိ သိက္ခာပဒပညတ္တိံ ဥတွာ ဝါ ယထာပညတ္တံ ပဋိပဇ္ဇမာနေ
ဘိက္ခု၊ ဒိသ္မာ ဝါ “ယာနိ ဝတ လောကေ မဟာဇနဿ ရဇ္ဇနဒုဿနမုယုန-
ဋ္ဌာနာနိ၊ တေဟိ ဣမေ သမဏာ သကျုပ္ပတ္တိယာ အာရကာ ဝိဟရန္တိ၊ ဒုက္ကရံ
ဝတ ကရေန္တိ၊ ဘာရိယံ ဝတ ကရေန္တိ”တိ ပသာဒံ အာပဇ္ဇန္တိ ဝိနယဝိဇ္ဇကေ
ပေါတ္တကံ ဒိသ္မာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကတဝေဒိဗြာဟ္မဏော ဝိယ။ **ဥပဂ္ဂုပရိပသာဒ-
ဘာဝါယာ**တိ ဘိယျော ဘိယျော ပသာဒုပ္ပါဒနတ္ထံ။ ယေဝိ ဟိ သာသနေ
ပသန္တာ ကုလပုတ္တာ၊ တေဝိ သိက္ခာပဒပညတ္တိံ ဝါ ဥတွာ ယထာပညတ္တံ
ပဋိပဇ္ဇမာနေ ဘိက္ခု၊ ဝါ ဒိသ္မာ “အဟော အယျော ဒုက္ကရကာရိနေ၊ ယေ
ယာဝဇီဝံ ဧကဘတ္တံ ဗြဟ္မစရိယံ ဝိနယသံဝရံ အနုပါလေန္တိ”တိ ဘိယျော
ဘိယျော ပသီဒန္တိ။

သဒ္ဓမ္မဿ စိရဋ္ဌိတတ္ထန္တိ ပရိယတ္တိသဒ္ဓမ္မော ပဋိပတ္တိသဒ္ဓမ္မော အဓိဂမ-
သဒ္ဓမ္မောတိ တိဝိဇ္ဇယပိ သဒ္ဓမ္မဿ စိရဋ္ဌိတတ္ထံ။ တတ္ထ ပိဋကတ္ထယသင်္ဂဟိတံ
သဗ္ဗမ္မိ ဗုဒ္ဓဝစနံ **ပရိယတ္တိသဒ္ဓမ္မော** နာမ။ တေရသ ဓုတဂုဏာ စုဒ္ဓသ
ခန္ဓကဝတ္တာနိ ဒွေအသီတိ မဟာဝတ္တာနိ သီလသမာဓိဝိပဿနာတိ အယံ
ပဋိပတ္တိသဒ္ဓမ္မော နာမ။ စတ္တာရော အရိယမဂ္ဂါ စတ္တာရိ စ သာမညဖလာနိ
နိဗ္ဗာနဉ္စာတိ အယံ **အဓိဂမသဒ္ဓမ္မော** နာမ။ သော သဗ္ဗော ယသ္မာ သိက္ခာ-
ပဒပညတ္တိယာ သတိ ဘိက္ခု၊ သိက္ခာပဒဉ္စ ဟဿ ဝိဘင်္ဂဉ္စ တဒတ္ထဇောတနတ္ထံ
အညဉ္စ ဗုဒ္ဓဝစနံ ပရိယာပုဏန္တိ၊ ယထာပညတ္တဉ္စ ပဋိပဇ္ဇမာနာ ပဋိပတ္တိံ
ပူရေတွာ ပဋိပတ္တိယာ အဓိဂန္တဉ္စ လောကုတ္တရဓမ္မံ အဓိဂန္တန္တိ၊ တသ္မာ သိက္ခာ-
ပဒပညတ္တိယာ စိရဋ္ဌိတိကော ဟောတိ။

ပဉ္စဝိသေဝိ ဝိနယဿာတိ တဒဂ်ဝိနယာဒိဝသေန ပဉ္စပ္ပကာရဿ ဝိနယဿ။
 ဝိနယဋ္ဌကထာယံ^၁ ပန သိက္ခာပဒပညတ္တိယာ သတိ သံဝရဝိနယော စ ပဟာန-
 ဝိနယော စ သမထဝိနယော စ ပညတ္တိဝိနယော စာတိ စတုဗ္ဗိဓောပိ ဝိနယော
 အနုဂ္ဂဟိတော ဟောတိ ဥပတ္တန္တိတော သုပတ္တန္တိတော။ တေန ဝုတ္တံ “ဝိနယာ-
 နုဂ္ဂဟာယာ”တိ။ တတ္ထ သံဝရဝိနယောတိ သီလသံဝရော သတိသံဝရော ဣဏ-
 သံဝရော ခန္တိသံဝရော ဝီရိယသံဝရောတိ ပဉ္စဝိဓောပိ သံဝရော ယထာသကံ
 သံဝရိတဗ္ဗာနံ ဝိနေတဗ္ဗာနဉ္စ ကာယဒုစ္စရိတာဒီနံ သံဝရဏတော သံဝရော၊
 ဝိနယနတော ဝိနယောတိ ဝုစ္စတိ။ ပဟာနဝိနယောတိ တဒဂ်ပ္ပဟာနံ ဝိက္ခမ္ဘ-
 နပ္ပဟာနံ သမုစ္ဆေဒပ္ပဟာနံ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိပ္ပဟာနံ နိဿရဏပ္ပဟာနန္တိ ပဉ္စဝိဓိ
 ပဟာနံ ယသ္မာ စာဂဋ္ဌေန ပဟာနံ၊ ဝိနယနဋ္ဌေန ဝိနယော၊ တသ္မာ ပဟာန-
 ဝိနယောတိ ဝုစ္စတိ။ သမထဝိနယောတိ သတ္တ အဓိကရဏသမထာ။ ပညတ္တိ-
 ဝိနယောတိ သိက္ခာပဒမေဝ။ သိက္ခာပဒပညတ္တိယာ ဟိ ဝိဇ္ဇမာနာယ ဧဝ
 သိက္ခာပဒသမ္ဘဝတော သိက္ခာပဒသင်္ခါတော ပညတ္တိဝိနယောတိ သိက္ခာပဒ-
 ပညတ္တိယာ အနုဂ္ဂဟိတော ဟောတိ။

၂၀၂-၂၃၀။ ဘိက္ခုနံ ပဉ္စာတိ နိဒါနပါရာဇိကသံဃာဒိသေသာနိယတ-
 ဝိတ္တာရုဒ္ဓေသဝသေန ပဉ္စ ဘိက္ခုနံ ဥဒ္ဓေသာ။ ဘိက္ခုနီနံ စတ္တာဓောတိ ဘိက္ခုနံ
 ဝုတ္တေသု အနိယတုဒ္ဓေသံ ဌပေတွာ အဝသေသာ စတ္တာဓော။

ဧဟိဘိက္ခုပသမ္ဘဒါတိ “ဧဟိ ဘိက္ခု”တိ ဝစနမတ္တေန ပညတ္တဥပသမ္ဘဒါ။
 ဘဂဝါဟိဧဟိဘိက္ခုဘာဝါယ ဥပနိဿယသမ္ပန္နံ ပုဂ္ဂလံ ဒိသ္မာ ရတ္တပံသုကုလန္တ-
 ရတော သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏံ ဒက္ခိဏဟတ္ထံ နိဟရိတွာ မြဟူဃောသံ နိစ္ဆာရေန္တော “ဧဟိ
 ဘိက္ခု၊ စရ မြဟူစရိယံ သမ္မာ ဒုက္ခဿ အန္တကိရိယာယာ”တိ ဝဒတိ။ တဿ
 သဟေဝ ဘဂဝတော ဝစနေန ဂိဟိလိင်္ဂံ အန္တရဓာယတိ၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာ စ ဥပသမ္ဘဒါ စ
 ရဟတိ၊ ဘဏ္ဍု ကာသာဝဝသနော ဟောတိ ဧကံ နိဝါသေတွာ ဧကံ ပါရုပိတွာ
 ဧကံ အံသေ ဌပေတွာ ဝါမအံသကူဇေ အာသတ္တနီလုပ္ပလဝဏ္ဏမတ္တိကာပတ္တော။

“တိစီဝရဉ္စ ပတ္တော စ၊ ဝါသိ သူစိ စ ဗန္ဓနံ။
 ပရိဿာဝနေန အဋ္ဌေတေ၊ ယုတ္တယောဂဿ ဘိက္ခုနော”တိ၂—

၁-ဝိ-ဋ္ဌ ၁-၁၉၀-ပိဋေ၊
 ၂-ဒိ-ဋ္ဌ ၁-၁၈၄၊ မ-ဋ္ဌ ၂-၁၁၆၊ မ-ဋ္ဌ ၃-၂၃၁၊ အံ-ဋ္ဌ ၂-၃၇၀၊ ဝိ-ဋ္ဌ ၁-၂၀၅၊ အပဒါန-ဋ္ဌ ၁-၇၆၊
 ဗုဒ္ဓဝံသ-ဋ္ဌ ၃၃၃၊ ဇာတက-ဋ္ဌ ၁-၇၈၊ မဟာနိဒ္ဓေသ-ဋ္ဌ ၄၀၉-ပိဋေသု။

ဧဝံ ဝုတ္တေဟိ အဋ္ဌဟိ ပရိက္ခာရေဟိ သရီရေ ပဋိမုက္ခေဟိယေဝ ဝဿသတိ-
ကတ္တေရော ဝိယ ဣရိယာပထသမ္ပန္နော ဗုဒ္ဓါစရိယကော ဗုဒ္ဓုပဇ္ဈာယကော
သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ ဝန္တမာနောယေဝ တိဋ္ဌတိ။

သရဏဂမနူပသမ္ပဒါတိ “ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂစ္ဆာမီ”တိအာဒိနာ နယေန
တိက္ခတ္တံ ဝါစံ ဘိန္နိတွာ ဝုတ္တေဟိ တီဟိ သရဏဂမနေဟိ အနုညာတဥပသမ္ပဒါ။
ဩဝါဒူပသမ္ပဒါတိ ဩဝါဒပုဂ္ဂိုလဟဏဥပသမ္ပဒါ။ သာ စ “တဿာတိဟ တေ
ကဿပ ဧဝံ သိက္ခိတဗ္ဗံ ‘တိဗ္ဗံ မေ ဟိရောတ္တပုံ၊ ပစ္စုပဋ္ဌိတံ ဘဝိဿတိ ထေရေသု
နဝေသု မဇ္ဈိမေသု’တိ။ ဧဝံ ဟိ တေ ကဿပ သိက္ခိတဗ္ဗံ။ တဿာတိဟ တေ
ကဿပ ဧဝံ သိက္ခိတဗ္ဗံ ‘ယံ ကိဉ္စ ဓမ္မံ သုဏိဿာမိ ကုသလူပသံဟိတံ၊ သဗ္ဗံ တံ
အဋ္ဌိံ ကတွာ မနသိ ကရိတွာ သဗ္ဗစေတသာ သမန္နာဟရိတွာ ဩဟိတ-
သောတော ဓမ္မံ သုဏိဿာမီ’တိ။ ဧဝံ ဟိ တေ ကဿပ သိက္ခိတဗ္ဗံ။
တဿာတိဟ တေ ကဿပ ဧဝံ သိက္ခိတဗ္ဗံ ‘သာတသဟဂတာ စ မေ
ကာယဂတာသတိ န ဝိဇဟိဿတိ’တိ။ ဧဝံ ဟိ တေ ကဿပ သိက္ခိတဗ္ဗံ”န္တိ
ဣဒိနာ ဩဝါဒပုဂ္ဂိုလဟဏေန မဟာကဿပတ္ထေရဿ အနုညာတဥပသမ္ပဒါ။

ပဉ္စဗျာကရဏူပသမ္ပဒါ နာမ သောပါကဿ အနုညာတဥပသမ္ပဒါ။
ဘဂဝါ ကိရ ပုဗ္ဗာရာမေ အနုစက်မန္တံ သောပါကသာမဏေရံ “ဥဒ္ဓါမာ-
တကသညာတိ ဝါသောပါက ရူပသညာတိ ဝါ ဣမေ ဓမ္မာ နာနတ္တာ နာနာ-
ဗျဉ္ဇနာ၊ ဥဒါဟု ကေတ္တာ ဗျဉ္ဇနမေဝ နာန”န္တိ ဒသ အသုဘနိဿိတေ ပဉ္စေ
ပုစ္ဆိ။ သော ဗျာကာသိ။ ဘဂဝါ တဿ သာဓုကာရံ ဒတွာ “ကတိဝသောသိ
တွံ သောပါကာ”တိ ပုစ္ဆိ။ သတ္တဝေသောဟံ ဘဂဝါတိ။ သောပါက တွံ မမ
သဗ္ဗညုတညာဏေန သဒ္ဓိံ သံသန္နိတွာ ပဉ္စေ ဗျာကာသိတိ အာရဒ္ဓစိတ္တော
ဥပသမ္ပဒံ အနုဇာနိ။ အယံ ပဉ္စဗျာကရဏူပသမ္ပဒါ။

ဥတ္တိစတုတ္ထဥပသမ္ပဒါ နာမ ဘိက္ခုနံ တေရဟိ ဥပသမ္ပဒါ။ **ဂရုဓမ္မူပ-**
သမ္ပဒါတိ ဂရုဓမ္မပုဂ္ဂိုလဟဏေန ဥပသမ္ပဒါ။ သာ စ မဟာပဇာပတိယာ
အဋ္ဌဂရုဓမ္မပုဂ္ဂိုလဟဏေန အနုညာတာ။ **ဥဘတောသံဃေ ဥပသမ္ပဒါ** နာမ
ဘိက္ခုနိယာ ဘိက္ခုနိသံဃတော ဥတ္တိစတုတ္ထေန၊ ဘိက္ခုသံဃတော ဥတ္တိ-
စတုတ္ထေနာတိ ဣမေဟိ ဦဟိ ကမ္မေဟိ အနုညာတာ အဋ္ဌဝါစိကူပသမ္ပဒါ။
ဥတေန ဥပသမ္ပဒါ နာမ အဗုကာသိယာ ဂဏိကာယ အနုညာတာ ဥပသမ္ပဒါ။

ဥတ္တိကမ္ပံ နဝ ဌာနာနိ ဂစ္ဆတိတိ ကတမာနိ နဝ ဌာနာနိ ဂစ္ဆတိ? ဩသာရဏံ၊ နိဿာရဏံ၊ ဥပေါသထော၊ ပဝါရဏာ၊ သမ္ပတိ၊ ဒါနံ၊ ပဋိဂဟံ၊ ပစ္စုပ္ပန်၊ ကမ္မလက္ခဏဉ္စေတနမန္တိ ဧဝံ ဝုတ္တာနိ နဝ ဌာနာနိ ဂစ္ဆတိ။ တတ္ထ “သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ ဣတ္ထန္တာမော ဣတ္ထန္တာမဿ အာယသ္မတော ဥပသမ္ပဒါပေက္ခော၊ အနုသိဋ္ဌော သော မယာ၊ ယဒိ သံဃဿ ပတ္တကလ္လံ၊ ဣတ္ထန္တာမော အာဂစ္ဆေယျ၊ အာဂစ္ဆာဟိတိ ဝတ္တဗ္ဗော”တိ ဧဝံ ဥပသမ္ပဒါပေက္ခဿ ဩသာရဏာ ဩသာရဏာ နာမ။

“သုဏန္တ၊ မေ အာယသ္မန္တာ၊ အယံ ဣတ္ထန္တာမော ဘိက္ခု ဓမ္မကထိကော၊ ဣမဿ နေဝ သုတ္တံ အာဂစ္ဆတိ၊ နော သုတ္တဝိဘင်္ဂေါ၊ သော အတ္ထံ အသလ္လက္ခေတွာ ဗျဉ္ဇနန္တာယာယ အတ္ထံ ပဋိဗာဟတိ။ ယဒါယသ္မန္တာနံ ပတ္တကလ္လံ၊ ဣတ္ထန္တာမံ ဘိက္ခု၊ ဝုဋ္ဌာပေတွာ အဝသေသာ ဣမံ အဓိကရဏံ ဝူပသမေယျာမာ”တိ ဧဝံ ဥဗ္ဗာဟိကဝိနိစ္ဆယေ ဓမ္မကထိကဿ ဘိက္ခုနော နိဿာရဏာ နိဿာရဏာ နာမ။

“သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ အဇ္ဇုပေါသထော ပန္နရသော။ ယဒိ သံဃဿ ပတ္တကလ္လံ၊ သံဃော ဥပေါသထံ ကရေယျာ”တိ ဧဝံ ဥပေါသထကမ္မဝသေန ဌပိတာ ဥတ္တိ ဥပေါသထော နာမ။

“သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ အဇ္ဇ ပဝါရဏာ ပန္နရသိ။ ယဒိ သံဃဿ ပတ္တကလ္လံ၊ သံဃော ပဝါရေယျာ”တိ ဧဝံ ပဝါရဏာကမ္မဝသေန ဌပိတာ ဥတ္တိ ပဝါရဏာ နာမ။

“သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ ဣတ္ထန္တာမော ဣတ္ထန္တာမဿ အာယသ္မတော ဥပသမ္ပဒါပေက္ခော။ ယဒိ သံဃဿ ပတ္တကလ္လံ၊ အဟံ ဣတ္ထန္တာမံ အနုသေယျ”န္တိ၊ “ယဒိ သံဃဿ ပတ္တကလ္လံ၊ ဣတ္ထန္တာမော ဣတ္ထန္တာမံ အနုသေယျာ”တိ၊ “ယဒိ သံဃဿ ပတ္တကလ္လံ၊ အဟံ ဣတ္ထန္တာမံ အန္တရာယိကေ ဓမ္မေ ပုစ္ဆေယျ”န္တိ၊ “ယဒိ သံဃဿ ပတ္တကလ္လံ၊ ဣတ္ထန္တာမော ဣတ္ထန္တာမံ အန္တရာယိကေ ဓမ္မေ ပုစ္ဆေယျာ”တိ၊ “ယဒိ သံဃဿ ပတ္တကလ္လံ၊ အဟံ ဣတ္ထန္တာမံ ဝိနယံ ပုစ္ဆေယျ”န္တိ၊ “ယဒိ သံဃဿ ပတ္တကလ္လံ၊ ဣတ္ထန္တာမော ဣတ္ထန္တာမံ ဝိနယံ ပုစ္ဆေယျာ”တိ၊ “ယဒိ သံဃဿ ပတ္တကလ္လံ၊ အဟံ ဣတ္ထန္တာမေန ဝိနယံ ပုဋ္ဌော ဝိဿဇ္ဇေယျ”န္တိ၊ “ယဒိ သံဃဿ ပတ္တကလ္လံ၊ ဣတ္ထန္တာမော ဣတ္ထန္တာမေန ဝိနယံ

ပုဋ္ဌော ဝိဿဇ္ဇေယျာ”တိ ဧဝံ အတ္တာနံ ဝါ ပရံ ဝါ သမ္ပန္နိတုံ ဌာပိတာ ဥတ္တိ သမ္ပုတိ နာမ။

“သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ ဣဒံ စီဝရံ ဣတ္ထန္တာမဿ ဘိက္ခုနော နိဿဂ္ဂိယံ သံဃဿ နိဿဋ္ဌံ။ ယဒိ သံဃဿ ပတ္တကလ္လံ၊ သံဃော ဣမံ စီဝရံ ဣတ္ထန္တာမဿ ဘိက္ခုနော ဒဒေယျာ”တိ၊ “ယဒါယသ္မန္တာနံ ပတ္တကလ္လံ၊ အာယသ္မန္တာ ဣမံ စီဝရံ ဣတ္ထန္တာမဿ ဘိက္ခုနော ဒဒေယျ။”န္တိ ဧဝံ နိဿဋ္ဌစီဝရပတ္တာဒိနံ ဒါနံ ခါနံ နာမ။

“သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ အယံ ဣတ္ထန္တာမော ဘိက္ခု အာပတ္တိံ သရတိ ဝိဝရတိ ဥတ္တာနိ”ကရောတိ ဒေသေတိ။ ယဒိ သံဃဿ ပတ္တကလ္လံ၊ အဟံ ဣတ္ထန္တာမဿ ဘိက္ခုနော အာပတ္တိံ ပဋိဂ္ဂဏှေယျ”န္တိ၊ “ယဒါယသ္မန္တာနံ ပတ္တကလ္လံ၊ အဟံ ဣတ္ထန္တာမဿ ဘိက္ခုနော အာပတ္တိံ ပဋိဂ္ဂဏှေယျ”န္တိ၊ တေန ဝတ္ထဗ္ဗော “ပဿသိ”တိ။ အာမ ပဿာမိတိ။ “အာယတိ” သံဝရေယျာသိ”တိ ဧဝံ အာပတ္တိပဋိဂ္ဂဟော ပဋိဂ္ဂဟော နာမ။

“သုဏန္တု မေ အာယသ္မန္တာ အာဝါသိကာ၊ ယဒါယသ္မန္တာနံ ပတ္တကလ္လံ၊ ဣဒါနိ ဥပေါသထံ ကရေယျာမ၊ ပါတိမောက္ခံ ဥဒ္ဓိသေယျာမ၊ အာဂမေ ကာလေ ပဝါရေယျာမာ”တိ၊ တေ စေ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု၊ ဘဏ္ဍနကာရကာ ကလဟကာရကာ သံဃေ အဓိကရဏကာရကာ တံ ကာလံ အနုဝသေယျ၊ အာဝါသိကေန ဘိက္ခုနာ ဗျတ္တေန ပဋိဗလေန အာဝါသိကာ ဘိက္ခု၊ ဉာပေတဗ္ဗာ “သုဏန္တု မေ အာယသ္မန္တာ အာဝါသိကာ၊ ယဒါယသ္မန္တာနံ ပတ္တကလ္လံ၊ ဣဒါနိ ဥပေါသထံ ကရေယျာမ၊ ပါတိမောက္ခံ ဥဒ္ဓိသေယျာမ၊ အာဂမေ ဇုဏှေ ပဝါရေယျာမာ”တိ ဧဝံ ကတာ ပဝါရဏာ ပစ္စုတ္တဇနာ နာမ။

သဗ္ဗေဟဝ ကေန္တိ သန္နိပတိတဗ္ဗံ၊ သန္နိပတိတွာ ဗျတ္တေန ဘိက္ခုနာ ပဋိဗလေန သံဃော ဉာပေတဗ္ဗာ “သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ အမှာကံ ဘဏ္ဍနဇာတာနံ ကလဟဇာတာနံ ဝိဝါဒါပန္နာနံ ဝိဟရတံ ဗဟု အဿာမဏကံ အဇ္ဈာစိဏ္ဏံ ဘာသိတပရိက္ကန္တံ။ သစေ မယံ ဣမာဟိ အာပတ္တိဟိ အညမညံ ကာရေဿာမ၊ သိယာပိ တံ အဓိကရဏကက္ခန္ဓတ္တာယ ဝါဠတ္တာယ ဘေဒါယ သံဝတ္တေယျ။ ယဒိ သံဃဿ ပတ္တကလ္လံ၊ သံဃော ဣမံ အဓိကရဏံ တိဏဝတ္ထာရကေန ဝုပသမေယျ ဌပေတွာ ထုလ္လဝဇ္ဇံ ဌပေတွာ ဂိဟိပဋိသံယုတ္တ”န္တိ ဧဝံ တိဏဝတ္ထာရကသမထေ ကတာ သဗ္ဗပဌမာ သဗ္ဗသင်္ဂါဟိကဥတ္တိ ကမ္မလက္ခဏံ နာမ။

ဥတ္တိဒုတိယကမ္မံ သတ္တဌာနာနိ ဂစ္ဆတိတိ ကတမာနိ သတ္တဌာနာနိ ဂစ္ဆတိ? ဩသာရဏံ, နိဿာရဏံ, သမ္ပုတိ, ဒါနံ, ဥဒ္ဓရဏံ, ဒေသနံ, ကမ္မလက္ခဏဉ္စေဝ သတ္တမန္တိ ဧဝံ ဝုတ္တာနိ သတ္တဌာနာနိ ဂစ္ဆတိ။ တတ္ထ ဝေဿ လိစ္ဆဝိနော ပတ္တနိက္ကုဇေနဝသေန ခန္ဓကေ ဝုတ္တာ နိဿာရဏာ, တဿေဝ ပတ္တဥက္ကုဇေနဝသေန ဝုတ္တာ ဩသာရဏာ စ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ သီမာသမ္ပုတိ တိစိဝရေန အဝိပ္ပဝါသသမ္ပုတိ သန္တတသမ္ပုတိ ဘတ္ထုဒ္ဓေသက သေနာသနဂ္ဂါဟာပက ဘဏ္ဍာဂါရိကစိဝရပုဋ္ဌိဂ္ဂါဟကစိဝရဘာဇက ယာဂုဘာဇက ဖလဘာဇက ခဇ္ဇဘာဇက-အပ္ပမတ္တကဝိဿဇ္ဇကသာဋိယဂ္ဂါဟာပက ပတ္တဂ္ဂါဟာပက အာရာမိကပေသက-သာမဏေရပေသကသမ္ပုတိတိ ဧတသံ သမ္ပုတိနံ ဝသေန သမ္ပုတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ကထိနစိဝရဒါနမတကစိဝရဒါနဝသေန ဒါနံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ကထိနဒ္ဓါရဏဝသေန ဥဒ္ဓါရော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ကုဋိဝတ္ထုဝိဟာရဝတ္ထုဒေသနာဝသေန ဒေသနာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ယာ ပန တိဏဝတ္ထာရကသမထေ သဗ္ဗသင်္ဂါဟိကဥတ္တိဉ္စဧကေကသ္မိံ ပက္ခေ ဧကေကံ ဥတ္တိဉ္စာတိ တိဿောပိ ဥတ္တိယော ဌပေတွာ ပုန ဧကသ္မိံ ပက္ခေ ဧကော, ဧကသ္မိံ ပက္ခေ ဧကောတိ ဒွေပိ ဥတ္တိဒုတိယကမ္မဝါစာ ဝုတ္တာ၊ တာသံ ဝသေန ကမ္မလက္ခဏံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ဥတ္တိတုတ္ထကမ္မံ သတ္တဌာနာနိ ဂစ္ဆတိတိ ကတမာနိ သတ္တဌာနာနိ ဂစ္ဆတိ? ဩသာရဏံ, နိဿာရဏံ, သမ္ပုတိ, ဒါနံ, နိဂ္ဂဟံ, သမနုဘာသနံ, ကမ္မလက္ခဏဉ္စေဝ သတ္တမန္တိ ဧဝံ ဝုတ္တာနိ သတ္တဌာနာနိ ဂစ္ဆတိ။ တတ္ထ တဇ္ဇနိယကမ္မာဒိနံ သတ္တန္တကမ္မာနံ ဝသေန နိဿာရဏာ, တေသံယေဝ စ ကမ္မာနံ ပဋိပ္ပဿန္တနဝသေန ဩသာရဏာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဘိက္ခုနောဝါဒကသမ္ပုတိဝသေန သမ္ပုတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ပရိဝါသဒါနမာနတ္ထဒါနဝသေန ဒါနံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ မူလာယပဋိကဿနကမ္မဝသေန နိဂ္ဂဟော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဥက္ခိတ္တာနုဝတ္ထကာ, အဋ္ဌ ယာဝတတိယကာ, အရိဋ္ဌော, စဏ္ဍကာဠိ စ ဣမေတေ ယာဝတတိယကာတိ ဣမာသံ ဧကောဒသန္တံ သမနုဘာသနာနံ ဝသေန သမနုဘာသနာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဥပသမ္ပဒကမ္မအတ္တာနကမ္မဝသေန ကမ္မလက္ခဏံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ဓမ္မသမ္ပုတောတိအာဒိသု ယေန ဓမ္မေန ယေန ဝိနယေန ယေန သတ္ထုသာသနေန သံဃော ကမ္မံ ကရေတိ၊ အယံ ဓမ္မသမ္ပုတော ဝိနယသမ္ပုတော သတ္ထုသာသနသမ္ပုတော။ တတ္ထ ဓမ္မောတိဘူတဝတ္ထု။ ဝိနယောတိစောဒနာ စေဝ သာရဏာ စ။ သတ္ထုသာသနံ နာမ ဥတ္တိသမ္ပဒါ စေဝ အနုသာဝနသမ္ပဒါစ။ ယာဝတိကာ ဘိက္ခု ကမ္မပ္ပတ္တာ၊ တေ အာဂတာ ဟောန္တိ၊

ဆန္ဒာရဟာနံ ဆန္ဒော အာဟဇ္ဇော ဟောတိ၊ သမ္မုဒ္ဓိဘူတာ နပ္ပုဋ်က္ကောသန္တိ၊
 အယံ သံဃသမ္ဗုဒ္ဓဇာတိ။ ယဿ သံဃော ကမ္မံ ကရေတိ၊ တဿ သမ္မုဒ္ဓိဘာဝေါ
 ပုဂ္ဂလသမ္ဗုဒ္ဓဇာတိ။ သေသမေတ္တ ဝုတ္တနယတ္တာ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။

ဣတိ မနောရထပူရဏိယာ အင်္ဂုတ္တရနိကာယဋ္ဌကထာယ

ဒုကနိပါတဝဏ္ဏနာယ အနုတ္တာနုတ္တဒီပနာ သမတ္တာ။

ထိကနိပါတ်

၁-ပဌမပဏ္ဏာသက

၁-ဗာလဝဂ္ဂ ၁-ဘယသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁။ တိကနိပါတ်ဿ ပဌမေ ဘယန္တိ ဘီတိ စေတသော ဗျဇောတိ အာဟ “ဝိတ္တုတြာသော”တိ။ ဥပဒ္ဒဝေါတိ အန္တရာယော။ တဿ ပန ဝိက္ခေပကာရဏတ္တာ ဝုတ္တံ “အနေကဂ္ဂတာကာရော”တိ။ ဥပသဂ္ဂေါတိ ဥပသဇ္ဇနံ၊ ဒေဝတောပပိဋ္ဌာဒိနာ အပ္ပဋိကာရိဃာတာပတ္တိ။ သာ ပန ယသ္မာ ပဋိကာရာဘာဝေန ဝိဟညမာနဿ ကိဉ္စိ ကာတုံ အသမတ္တဿ ဩဿိဒနကာရဏံ၊ တသ္မာ ဝုတ္တံ “တတ္ထ တတ္ထ လဂ္ဂနာကာရော”တိ။ ယထာဝုတ္တေ ဒိဝသေ အနာဂစ္ဆန္တေသုတိ ဝဉ္စေတွာ အာဂန္တုံ နိယမိတဒိဝသေ အနာဂစ္ဆန္တေသု။ ဒွါရေ အဂ္ဂိံ ဒတွာတိ ဗဟိ အနိက္ခမနတ္ထာယ ဒွါရေ အဂ္ဂိံ ဒတွာ။

နဋ္ဌေဟိ ဆန္ဒပဋိစ္ဆန္တာတိ နဋ္ဌေဟိ တိဏန္တဒနသင်္ခေပေန ဥပရိ ဆာဒေတွာ တေဟိယေဝ ဒါရုက္ခုဒ္ဓိကနိယာမေန ပရိတောပိ ဆာဒိတာ။ သေဝ နယောတိ ဣမိနာ တိဏေဟိ ဆန္ဒတံ သေသသမ္ဘာရာနံ ရုက္ခမယတဉ္စ အတိဒိသတိ။

ဝိဝေပုတ္တေတိ အန္တဘာဝေါပလက္ခဏံ။ တေ ဟိ နိပ္ပိတိကာ အဝိနိတာ အသံယတာ ယံ ကိဉ္စိ ကာရိနော။ သေသမေတ္တ ဥတ္တာနမေဝ။

ဘယသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂-လက္ခဏသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂။ ဒုတိယေ လက္ခိယတိ ဗာလော အယန္တိ ဉာယတိ ဧတေနာတိ လက္ခဏံ၊ ကမ္မံ လက္ခဏမေတဿာတိ ကမ္မလက္ခဏောတိ အာဟ “ကာယဒွါရဒိပဝတ္တံ ကမ္မ”န္တိအာဒိ။ အပဒိယန္တိ ဒေါသာ ဧတေန ရက္ခိယန္တိ၊ လူယန္တိ ဆိဇ္ဇန္တိ ဝါတိ အပဒါနံ၊ သတ္တာနံ သမ္မာ၊ မိစ္ဆာ ဝါ ပဝတ္တပ္ပယောဂေါ။ တေန သောဘတိတိ

အပဒါနသောဘနီ။ တေနာဟ “ပညာ နာမာ”တိအာဒိ။ အတ္တနော
စရိတေနောတိ အတ္တနော စရိယာယ ဧဝံ။ သေသမေတ္တ ဥတ္တာနမေဝ။

လက္ခဏသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၃-၄-စိန္တသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃-၄။ တတိယေ ဧတေဟိတိ ဒုစိန္တတစိန္တတာဒိဟိ။ ဧတေန လက္ခဏ-
သဒ္ဓဿ သရဏတ္ထတမာဟ။ တာနေဝါတိ လက္ခဏာနိ ဧဝံ။ အဿာတိ
ဗာလဿ။ ဗာလော အယန္တိ နိမိယတိ သဉ္ဇာနီယတိ ဧတေဟိတိ ဗာလ-
နိမိတ္တာနိ။ အပဒါနံ ဝုစ္စတိ ဝိချာတံ ကမ္မံ၊ ဒုစိန္တတစိန္တတာဒိနိ စ ဗာလေ
ဝိချာတာနိ အသာဓာရဏဘာဝေန။ တဿ “ဗာလဿ အပဒါနာနိ”တိ။
အဘိဇ္ဈာဒိဟိ ဒုဋ္ဌံ ဝုဿိတံ စိန္တိတံ ဒုစိန္တိတံ၊ တံ စိန္တေတိတိ ဒုစိန္တိတစိန္တိ။
လောဘာဒိဟိ ဒုဋ္ဌံ ဘာသိတံ မုသာဝါဒါဒိ ဘာသတိတိ ဒုဋ္ဌာသိတဘာသိ။
တေသံယေဝ ဝသေန ကတ္တဗ္ဗတော ဒုက္ကဋကမ္မံ ပါဏာတိပါတာဒိ ကရေတိတိ
ဒုက္ကဋကမ္မကာရီ။ တေနာဟ “စိန္တယန္တော”တိအာဒိ။ ဝုတ္တာနုသာရေနာတိ
“ဗာလော အယ”န္တိအာဒိနာ ဝုတ္တဿ အတ္တဝစနဿ “ပဏ္ဍိတော အယန္တိ
ဧတေဟိ လက္ခိယတိ”တိအာဒိနာ အနုဿရဏေန။ မနောသုစရိတာဒိနံ
ဝသေနာတိ “စိန္တယန္တော အနဘိဇ္ဈာဗျာပါဒသမ္မာဒဿနဝသေန သုစိန္တိတ-
မေဝ စိန္တေတိ”တိအာဒိနာ မနောသုစရိတာဒိနံ တိဏ္ဍိ သုစရိတာနံ ဝသေန
ယောဇေတဗ္ဗာနိ။ စတုတ္ထံ ဝုတ္တနယတ္တာ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။

စိန္တသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၅-၁၀-အယောနိသောသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၅-၁၀။ ပဉ္စမေ ကတိ န ခေါ အနုဿတိဋ္ဌာနာနိတိအာဒိ ဆက္ကေ အာဝိ
ဘဝိဿတိတိ။ ဧဝံ စိန္တိတန္တိ အယောနိသော စိန္တိတံ။ အပဉ္စမေဝ ပဉ္စန္တိ
ကထေသိတိ အပဉ္စမေဝ ပဉ္စော အယန္တိ မညမာနော ဝိဿဇ္ဇေသိ။ ဒသဝိဝံ
ဗျဉ္ဇနဗုဒ္ဓိံ အပရိဟာပေတုာတိ—

“သီထိလံ ဓနိတဉ္စ ဒိဃရဿံ၊ ဂရုကံ လဟုကဉ္စ နိဂ္ဂဟိတံ။

သမ္ပန္နံ ဝဝတ္ထိတံ ဝိမုတ္တံ၊ ဒသဓာ ဗျဉ္ဇနဗုဒ္ဓိယာ ပဘောဒေါ”တိ။ —

ဧဝံ ဝုတ္တံ ဒသဝိဓံ ဗျဉ္ဇနဗုဒ္ဓိံ အပရိဟာပေတွာ။

တတ္ထ ဌာနကရဏာနိ သီထိလာနိ ကတွာ ဥစ္စာရေတဗ္ဗံ အကွရံ သီထိလံ၊
တာနိယေဝ ဓနိတာနိ အသီထိလာနိ ကတွာ ဥစ္စာရေတဗ္ဗံ အကွရံ ဓနိတံ။
ဒွိမတ္တကာလံ ဒိဃံ၊ ဧကမတ္တကာလံ ရဿံ။ ဂရုကန္တိ ဒိဃမေဝ၊ ယံ ဝါ
“အာယသ္မတော ဗုဒ္ဓရက္ခိတတ္ထေရဿာ”တိ သံယောဂပရံ ကတွာ ဝုစ္စတိ၊
လဟုကန္တိ ရဿမေဝ၊ ယံ ဝါ “အာယသ္မတော ဗုဒ္ဓရက္ခိတထေရဿာ”တိ ဧဝံ
ဝိသံယောဂပရံ ကတွာ ဝုစ္စတိ။ နိဂ္ဂဟိတန္တိ ယံ ကရဏာနိ နိဂ္ဂဟေတွာ
အဝိဿဇ္ဇေတွာ အဝိဝဋ္ဋေန မုခေန သာနုနာသိကံ ကတွာ ဝတ္တဗ္ဗံ။ သမ္ပန္နန္တိ ယံ
ပရပဒေန သမ္ပန္နိတွာ “တုဏ္ဏဿာ”တိ ဝုစ္စတိ။ ဝဝတ္ထိတန္တိ ယံ ပရပဒေန
အသမ္ပန္နံ ကတွာ ဝတ္တိန္တိတွာ “တုဏ္ဏိ အဿာ”တိ ဝုစ္စတိ။ ဝိမုတ္တန္တိ ယံ ကရဏာနိ
အနိဂ္ဂဟေတွာ ဝိဿဇ္ဇေတွာ ဝိဝဋ္ဋေန မုခေန သာနုနာသိကံ အကတွာ ဝုစ္စတိ။
ဒသဓာ ဗျဉ္ဇနဗုဒ္ဓိယာ ပဘောဒေါတိ ဧဝံ သီထိလာဒိဝသေန ဗျဉ္ဇနဗုဒ္ဓိယာ
အကွရုပ္ပါဒကစိတ္တဿ ဒသပ္ပကာရေန ပဘောဒေါ။ သဗ္ဗာနိ ဟိ အကွရာနိ
စိတ္တသမုဋ္ဌာနာနိ ယထာဓိပ္ပေတတ္ထဗျဉ္ဇနတော ဗျဉ္ဇနာနိ စ။

“အဋ္ဌာနံ ခေါ တေ အာဝုသော သာရိပုတ္တာ”တိအာဒိ ပဉ္စကေ အာဝိ
ဘဝိဿတိ။ “ကတိ န ခေါ အာနန္တ အနုဿတိဋ္ဌာနာနိ”တိအာဒိ ပန ဆက္ကေ
အာဝိ ဘဝိဿတိ။ ဆဋ္ဌာဒိသု နတ္ထိ ဝတ္တဗ္ဗံ။

အယောနိသောသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဗာလဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂-ရထကာရဝဂ္ဂ ၁-ဉာတသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၁။ ဒုတိယဿ ပဌမေ ဉာတောယေဝ ပညာတောတိ အာဟ “ဉာတော
ပညာတော”တိ။ ကဿ အနုလောမိကေတိ အာဟ “သာသနဿာ”တိ၊
သာသနဿ အနုလောမိကေ အပ္ပတိရူပေတိ အတ္ထော။ ဣဒါနိ အနုလောမိ-
ကသဒ္ဓဿ နိဗ္ဗစနံ ဒသေယန္တော “န အနုလောမေတိတိ အနုလောမိက”န္တိ

အာဟ။ သာသနဿာတိ ဝါ သာသနန္တိ အတ္ထော။ သာသနံ န အနုလော-
မေတီတိ အနုနုလောမိကန္တိ ဝေမေတ္တ သမ္ပန္နော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ သဘာဂဝိသဘာဂန္တိ
လိင်္ဂတော သဘာဂဝိသဘာဂံ။ “ဝိယပုဂ္ဂလေ”တိ အာဟာတိ လိင်္ဂသဘာဂေဟိ
အဝိသေသေတွာ အာဟ။ ဥဗ္ဗာဒံ ပါပုဏီတိ သော ကိရ သီလံ အဓိဋ္ဌာယ
ဝိဟိတဒ္ဓါရဂဗ္ဗေ သယနပိဋ္ဌေ နိသီဒိတွာ ဘရိယံ အာရဗ္ဗ မေတ္တံ ဘာဝေန္တော
မေတ္တာမုခေန ဥပ္ပန္နေန ရာဂေန အန္တိကတော ဘရိယာယ သန္တိကံ ဂန္တုကာမော
ဒ္ဓါရံ အသလ္လက္ခေတွာ ဘိတ္တိံ ဘိဒ္ဓိတွာပိ နိက္ခမိတုကာမတာယ ဘိတ္တိံ
ပဟရန္တော သဗ္ဗရတ္တိံ ဘိတ္တိယုဒ္ဓမကာသိ။ သေသမေတ္တ သုဝိညေယျမေဝ။

ဤတသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂-သာရဏီယသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၂။ ဒုတိယေ စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလမ္ပိ ပဗ္ဗဇ္ဇာနိသိတမေဝါတိ ဣမိနာ
ပဗ္ဗဇ္ဇုပဂတသမနန္တရမေဝ စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလမ္ပိ သမာဒိန္နမေဝ ဟောတီတိ
ဒေသေတိ။ မဂ္ဂသန္တိသိတာနေဝ ဟောန္တိတိ မဂ္ဂါမိဂမတ္တာယ ပဋိပဋိတဗ္ဗတ္တာ
ကသိဏပရိကမ္ဘာဒိနိ မဂ္ဂသန္တိသိတာနေဝ ဟောန္တိ၊ တဿ မဂ္ဂဂဟဏေနေဝ
တေသမ္ပိ ဂဟဏံ ဝေဒိတဗ္ဗံ တေဟိ ဝိနာ မဂ္ဂါမိဂမဿ အသမ္ဘဝတောတိ
အဓိပ္ပာယော။

အဂ္ဂမဂ္ဂါမိဂမေန အသမ္ဘောဟပုဋိဝေဿ သီခါပတ္တတ္တာ မဂ္ဂဓမ္မေသု
ဝိယ ဖလဓမ္မေသုပိ သာတိသယော အသမ္ဘောဟောတိ “သမံ အဘိညာ”တိ
ဝုတ္တံ၊ သာမံ ဇာနိတွာတိ အတ္ထော။ တထာ ဇာနနာ ပနဿ သန္တိကရဏံ
အတ္တပစ္စက္ခကိရိယာတိ “သန္တိကတွာ”တိ ဝုတ္တံ။ တေနာဟ “အတ္တနာဝ
အဘိဝိသိဋ္ဌာယ ပညာယ ပစ္စက္ခံ ကတွာ”တိ။ တထာ သန္တိကိရိယာ စဿ
အတ္တနိ ပဋိလာဘောတိ “ဥပသမ္ပဇ္ဇာ”တိ ဝုတ္တန္တိ အာဟ “ပဋိလဘိတွာ”တိ။

သာရဏီယသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၃-အာသံသသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၃။ တတိယေ သန္တောတိ ဧတ္ထ သန္တ-သဒ္ဓေါ “ဒီသံ သန္တဿ ယောဇ-
န”န္တိအာဒိသု ကိလန္တဘာဝေ အာဂတော။ “အယဉ္စ ဝိတက္ကော အယဉ္စ

ဝိစာရော သန္တာ ဟောန္တိ သမိတာ”တိ အာဒိသု^၁ နိရုဇ္ဈတာဝေ။ “အဓိဂတော ခေါ
 မျာယံ ဓမ္မော ဂစ္ဆိရော ဒုဒ္ဒသော ဒုရနုဗောဓော သန္တော ပဏီတော”တိ-
 အာဒိသု^၂ သန္တဉာဏဂေါစရတာယံ။ “ဥပသန္တဿ သဒါ သတိမတော”တိ-
 အာဒိသု^၃ ကိလေသဝူပသမေ။ “သန္တော ဟဝေ သတ္တိ ပဝေဒယန္တိ”တိ အာဒိသု^၄
 သာရူသု။ “ပဋိမေ ဘိက္ခဝေ မဟာစောရာ သန္တော သံဝိဇ္ဇမာနာ”တိ အာဒိသု^၅
 အတ္ထိတာဝေ။ ဣဓာပိ အတ္ထိဘာဝေယေဝါတိ အာဟ “သန္တောတိ အတ္ထိ
 ဥပလဗ္ဘန္တိ”တိ။ တတ္ထ အတ္ထိတိ လောကသင်္ကေတဝသေန သံဝိဇ္ဇန္တိ။ အတ္ထိ-
 ဘာဝေါ ဟေတ္ထ ပုဂ္ဂလသမ္ပန္နေန ဝုတ္တတ္တာ လောကသမညာဝသေနောဝေဝိ-
 တဗ္ဗော၊ န ပရမတ္ထဝသေန။ အတ္ထိတိ စေတံ နိပါတပဒံ ဒဠဗ္ဗံ “အတ္ထိ ဣမသ္မိံ
 ကာယေ ကေသာ”တိ အာဒိသု^၆ ဝိယ။

သံဝိဇ္ဇမာနာတိ ဥပလဗ္ဘမာနာ။ ယံ ဟိ သံဝိဇ္ဇတိ၊ တံ ဥပလဗ္ဘတိ။ တေနာဟ
 “သံဝိဇ္ဇမာနာတိ တဿေဝ ဝေဝေစန”န္တိ။ အနာသောတိ ပတ္တနာရဟိတော။
 တေနာဟ “အပတ္တနော”တိ။ အာသံသတိ ပတ္ထေတိတိ အာသံသော။
 ဝေဏုဝေတ္တာဒိဝိလိဝေဟိ သုပ္ပါဒိဘာဇနကာရကာ ဝိလိဝကာရကာ။ မိဂ-
 မစ္ဆာဒိနံ နိသာဒနတော နေသာဒါ၊ မာဂဝိကမစ္ဆဗန္ဓာဒယော။ ရထေသုစမ္ပေန
 နဟနကရဏတော ရထကာရာ၊ စမ္ပကာရာ။ ပုဇ္ဈတိ ကရိဿဿ နာမံ၊ တံ
 ကုသေန္တိ အပနေန္တိတိ ပုတ္တုသ၊ ပုပ္ဖစ္ဆကာ။

ဗုဒ္ဓဏ္ဍာတိ ဝိရူပေါ။ ဩကောဋိမကောတိ အာရောဟာဘာဝေန ဟေဋ္ဌိ-
 မကော၊ ရဿကာယောတိ အတ္ထော။ တေနာဟ “လကုဏ္ဍကော”တိ။ လကု
 ဝိယ သုဋ္ဌိကာ ဝိယ ဧတိ ပဝတ္တတိတိ ဟိ လကုဏ္ဍကော၊ ရဿော။
 ကဏတိ နိမိလတိတိ ကာဏော။ တံ ပနဿ နိမိလနံ ဧကေန အက္ခိနာ
 ဒ္ဓိဟိဝိ စာတိ အာဟ “ကေက္ခိကာဏော ဝါ ဥဘယက္ခိကာဏော ဝါ”တိ။
 ကုဏနံ ကုဏော၊ ဟတ္ထဝေကလ္လံ။ တံ ဧတဿ အတ္ထိတိ ကုဏီ။ ခဇ္ဇော ဝုစ္ဆတိ
 ပါဒဝိကလော။ ဟေဋ္ဌိမကာယသင်္ခါတော သရီရဿ ပက္ခော ပဒေသော
 ဟတော အဿာတိ ပက္ခဟတော။ တေနာဟ “ဝိဋ္ဌသပ္ပိ”တိ။ ပဒိပေ ပဒိပနေ
 တေဗ္ဗံ နေတဗ္ဗန္တိ ပဒိပေယျံ၊ တေလာဒိဥပကရဏံ။

အာသံန ကရောတိတိ ရဇ္ဇာဘိသေကေ ကနိဋ္ဌော ပတ္တနံန ကရောတိ ဇေဋ္ဌေ
 သတိ ကနိဋ္ဌဿ အနဓိကာရတ္တာ။ အဘိသေကံ အရဟတိတိ အဘိသေကာ-
 ရဟော၊ န အဘိသေကာရဟော ကာဏကုဏိအာဒိဒေါသသမန္တာဂတော။

၁-အဘိ ၂-၂၆၈-ပိဋေ။ ၂-ဒိ ၂-၃၂၊ မ ၁-၂၂၄၊ မ ၂-၂၉၁၊ သံ ၁-၁၃၈၊ ဝိ ၃-၅၊ ၇၊ ၈-ပိဋေသု။
 ၃-ဒု ၁-၁၁၁-ပိဋေဥဒါနေ။ ၄-ဒု ၁-၃၆-ပိဋေ ဓမ္မပဒေ။ ၅-ဒိ ၁-၁၁၄-ပိဋေ။ ၆-မ ၁-၇၂-ပိဋေ။

သီလဿ ဒုဋ္ဌ၊ နာမ နတ္ထိ၊ တသ္မာ အဘာဝတ္ထော ဣဓ ဒု-သဒ္ဓေါတိ
 အာဟ “နိဿီလော”တိ။ “ပါပံ ပါပေန သုကရ”န္တိ အာဒိသု^၁ ဝိယ ပါပ-သဒ္ဓေါ
 နိဟိနပရိယာယောတိ အာဟ “လာမကဓမ္မော”တိ။ သီလဝိပတ္တိယာ ဝါ
 ဒုဿီလော၊ ဒိဋ္ဌိဝိပတ္တိယာ ပါပဓမ္မော။ ကာယဝါစာသံဝရဘေဒေန ဝါ
 ဒုဿီလော၊ မနောသံဝရဘေဒေန၊ သတိသံဝရာဒိဘေဒေန ဝါ ပါပဓမ္မော။
 အသုဒ္ဓပ္ပယောဂတာယ ဒုဿီလော၊ အသုဒ္ဓါသယတာယ ပါပဓမ္မော။ ကုသလ-
 သီလဝိရဟေန ဒုဿီလော၊ အကုသလသီလသမန္တာဂမေန ပါပဓမ္မော။
 အသုစိဟိတိ အပရိသုဒ္ဓေဟိ။ သင်္ကာဟိ သရိတဗ္ဗသမာစာရောတိ “ဣမဿ မညေ
 ဣဒံ ကမ္မ”န္တိ ဧဝံ ပရေဟိ သင်္ကာယ သရိတဗ္ဗသမာစာရော။ တေနာဟ “ကိဉ္စိ-
 ဒေဝါ”တိအာဒိ။ အတ္တနာယေဝ ဝါ သင်္ကာဟိ သရိတဗ္ဗသမာစာရောတိ
 ဧတေနပိ ကမ္မသာဓနတံယေဝ သင်္ကာယရသဒ္ဓဿ ဒဿေတိ။ အတ္တနော
 သင်္ကာယ ပရေသံ သမာစာရကိရိယံ သရတိ အာသင်္ကာတိ ဝိဓာဝတိတိပိ
 သင်္ကာယရသမာစာရောတိ ဧဝမေတ္ထ ကတ္တုသာဓနတာပိ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။ တဿ ဟိ
 ဒွေ တယော ဇနေ ကထေန္တေ ဒိသ္မာ “မမ ဒေါသံ မညေ ကထေန္တိ”တိ တေသံ
 သမာစာရံ သင်္ကာယ သရတိ ဓာဝတိ။

ဧဝံပဋိညောတိ သလာကဂ္ဂဟဏာဒိသု “ကိတ္တကာ ဝိဟာရေ သမဏာ”တိ
 ဂဏနာယ အာရဒ္ဓါယ “အဟမ္မိ သမဏော အဟမ္မိ သမဏော”တိ ပဋိညံ
 ဒတွာ သလာကဂ္ဂဟဏာဒိနိ ကရောတိတိ သမဏော အဟန္တိ ဧဝံသမဏပုဋိ-
 ညော။ သုမ္ဘကပတ္တဓရေတိ မတ္တိကာပတ္တဓရေ။ ပူတိနာ ကဗ္ဗေနာတိ သံကိ-
 လိဋ္ဌကဗ္ဗေန၊ နိဂ္ဂုဏတာယ ဝါ ဂုဏသာရဝိရဟိတတ္တာ အန္တောပူတိ။
 ကသမ္ဗုကစဝရော ဇာတော သဉ္ဇာတော အဿာတိ ကသမ္ဗုဇာတောတိ
 အာဟ “သဉ္ဇာတရာဂါဒိကစဝရော”တိ။ အထ ဝါ ကသမ္ဗု ဝုစ္စတိ တိန္တ-
 ကုဏပကသဉ္စံ ဥဒကံ၊ ဣမသ္မိ^၂ စ သာသနေ ဒုဿီလော နာမ ဇီရုစ္ဆနိယတ္တာ
 တိန္တကုဏပဥဒကသဒိသော၊ တသ္မာ ကသမ္ဗု ဝိယ ဇာတောတိ ကသမ္ဗု-
 ဇာတော။ လောကုတ္တရဓမ္မဥပနိဿယဿ နတ္ထိတဿာတိ ယတ္ထ ပတိဋ္ဌိတေန
 သက္ကာ ဘဝေယျ အရဟတ္တံ လဒ္ဓု၊ တဿာ ပတိဋ္ဌာယ ဘိန္နတ္တာ ဝုတ္တံ။ မဟာ-
 သီလသ္မိ^၃ ပရိပူရကာရိတဿာတိ ယတ္ထ ပတိဋ္ဌိတေန သက္ကာ ဘဝေယျ
 အရဟတ္တံ ပါပုဏိတုံ၊ တသ္မိ^၄ ပရိပူရကာရိတဿ။

အာသံသသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၄-စက္ကဝတ္ထိသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၄။ စတုတ္ထေ စတူဟိ သင်္ဂဟဝတ္ထု^၁ဟိတိ ဒါနပိယဝစနအတ္ထစရိယာ-
သမာနတ္တတာသင်္ခါတေဟိ စတူဟိ သင်္ဂဟကာရဏေဟိ။ စက္ကံ ဝတ္ထေတိတိ
အာဏာစက္ကံ ပဝတ္ထေတိ။ စက္ကန္တိ ဝါ ဣဓ ရတနစက္ကံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ အယံ ဟိ
စက္ကသဒ္ဓေါ သမ္ပတ္တိယံ၊ လက္ခဏေ၊ ရထင်္ဂေ၊ ဣရိယာပထေ၊ ဒါနေ၊ ရတနဓမ္မ-
ခုရစက္ကာဒိသု စ ဒိဿတိ။ “စက္ကာရိမာနိ ဘိက္ခုဝေ စက္ကာနိ၊ ယေဟိ သမန္နာ-
ဂတာနံ ဒေဝမနုဿာန”န္တိအာဒိသု^၂ ဟိ သမ္ပတ္တိယံ ဒိဿတိ။ “ပါဒတလေသု
စက္ကာနိ ဇာတာနိ”တိ ဧတ္ထ^၃ လက္ခဏေ။ “စက္ကံ ဝဟတော ပဒ”န္တိ ဧတ္ထ^၄
ရထင်္ဂေ။ “စတုစက္ကံ နဝဒ္ဓါရ”န္တိ ဧတ္ထ^၅ ဣရိယာပထေ။ “ဒဒံ ဘုဉ္ဇ မာ စ
ပမာဒေါ၊ စက္ကံ ဝတ္ထယ သဗ္ဗပါဏိန”န္တိ ဧတ္ထ^၆ ဒါနေ။ “ဒိဗ္ဗံ စက္ကရတနံ
ပါတုရဟေသိ”တိ ဧတ္ထ^၇ ရတနစက္ကေ။ “မယာ ပဝတ္ထိတံ စက္က”န္တိ ဧတ္ထ^၈
ဓမ္မစက္ကေ။ “ဣန္ဒြာဟတဿ ပေါသဿ၊ စက္ကံ ဘမတိ မတ္ထကေ”တိ ဧတ္ထ^၉
ခုရစက္ကေ။ “ခုရပရိယန္တေန စက္ကေနာ”တိ ဧတ္ထ^{၁၀} ပဟရဏစက္ကေ။ “အသနိ-
ဝိစက္က”န္တိ ဧတ္ထ^{၁၁} အသနိမဏ္ဍလေ။ ဣဓ ပနာယံ ရတနစက္ကေ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

ကိတ္တာဝတာ ပနာယံ စက္ကဝတ္ထိ နာမ ဟောတိ? ကေင်္ဂလဒ္ဓင်္ဂလမတ္တမိ
စက္ကရတနံ အာကာသံ အဗ္ဗုဂ္ဂန္တော ပဝတ္တတိ။ သဗ္ဗစက္ကဝတ္ထိနံ ဟိ နိဿိန္ဒာ-
သနတော ဥဋ္ဌဟိတွာ စက္ကရတနသမိပံ ဂန္တော ဟတ္ထိသောဏ္ဍသဒိသပနာဋိ^၁
သုဝဏ္ဏဘိင်္ဂါရံ ဥက္ခိပိတွာ ဥဒကေန အဗ္ဗုတ္တိရိတွာ “အဘိဝိဇိနာတု ဘဝံ
စက္ကရတန”န္တိ ဝစနသမနန္တရမေဝ ဝေဟာသံ အဗ္ဗုဂ္ဂန္တော စက္ကရတနံ ပဝတ္တ-
တိတိ။ ယဿ ပဝတ္ထိသမကာလမေဝ သော ရာဇာ စက္ကဝတ္ထိ နာမ ဟောတိ။

ဓမ္မောတိ ဒသကုသလကမ္မပထဓမ္မော၊ ဒသဝိဇိ ဝါ စက္ကဝတ္ထိဝတ္ထံ။ ဒသဝိဇေ
ဝါ ကုသလဓမ္မေ အဂရဟိတေ ဝါ ရာဇဓမ္မေ နိယုတ္တောတိ ဓမ္မိကော။
တေန စ ဓမ္မေန သကလလောကံ ရဉ္စေတိတိ ဓမ္မရာဇာ။ ဓမ္မေန ဝါ လဒ္ဓ-
ရဇ္ဇတ္တာ ဓမ္မရာဇာ။ စက္ကဝတ္ထိ ဟိ ဓမ္မေန ဉာယေန ရဇ္ဇံ အဓိဂစ္ဆတိ၊ န အဓမ္မေန။
ဒသဝိဇေန စက္ကဝတ္ထိဝတ္ထေနာတိ ဒသပုဘေဒေန စက္ကဝတ္ထိနံ ဝတ္ထေန။

၁-အံ ၁-၃၄-ပိဋေ။	၂-ဒိ ၂-၁၄၊ ဒိ ၃-၁၂-ပိဋေသု။	၃-ခု ၁-၁၃-ပိဋေ။
၄-သံ ၁-၁၅-ပိဋေ။	၅-ခု ၅-၁၇-ပိဋေ။	၆-ဒိ ၂-၁၄-ပိဋေ။
၇-ခု ၁-၃၆-ပိဋေ။	၈-ခု ၅-၁၃-ပိဋေ။	၉-ဒိ ၁-၄၉-ပိဋေ။
၁၀-ဒိ ၃-၃၆-ပိဋေ။		

အံ-ဇံ ၂-၆-န-ဗု-သ

ကို ပန တံ ဒသဝိဓံ စက္ကဝတ္ထိဝတ္တန္တိ? ဂုစ္စတေ—

“ကတမံ ပန တံ ဒေဝ အရိယံ စက္ကဝတ္ထိဝတ္တန္တိ။ တေန ဟိ တံ တာတ ဓမ္မယေဝ နိဿာယ ဓမ္မံ သက္ကရောန္တော ဓမ္မံ ဂရုံ ကရောန္တော ဓမ္မံ မာနေန္တော ဓမ္မံ ပူဇေန္တော ဓမ္မံ အပစာယမာနေော ဓမ္မဒ္ဓဇော ဓမ္မကေတု ဓမ္မာဓိပတေယျော ဓမ္မိကံ ရက္ခာဝရဏဂုတ္တိံ သံဝိဒဟဿု အန္တောဇနသ္မိံ ဗလကာယသ္မိံ ခတ္တိယေသု အနုယန္တေသု ပြာဟ္မဏဂဟပတိကေသု နေဂမဇာနပဒေသု သမဏပြာဟ္မဏေသု မိဂပက္ခိယ။ မာ စ တေ တာတ ဝိဇိတေ အဓမ္မကာရော ပဝတ္တိတ္ထ။ ယေ စ တေ တာတ ဝိဇိတေ အနာ အဿု၊ တေသ္မ ဓနမနုပ္ပဒေယျာသိ။ ယေ စ တေ တာတ ဝိဇိတေ သမဏပြာဟ္မဏာ မဒပ္ပမာဒါ ပဋိဝိရတာ ခန္တိသောရစ္စေ နိဝိဋ္ဌာ ကေမတ္တာနံ ဒမေန္တိ၊ ကေမတ္တာနံ သမေန္တိ၊ ကေမတ္တာနံ ပရိနိဗ္ဗာပေန္တိ။ တေ ကာလေန ကာလံ ဥပသင်္ကမိတွာ ပရိပုစ္ဆေယျာသိ ပရိဂ္ဂဏေယျာသိ ‘ကို’ ဘန္တေ ကုသလံ ကိံ အကုသလံ၊ ကိံ သာဝဇ္ဇံ ကိံ အနဝဇ္ဇံ၊ ကိံ သေဝိတဗ္ဗံ ကိံ န သေဝိတဗ္ဗံ၊ ကိံ မေ ကရိယမာနံ ဒီဃရတ္တံ အဟိတာယ ဒုက္ခာယ အဿ၊ ကိံ ဝါ ပန မေ ကရိယမာနံ ဒီဃရတ္တံ ဟိတာယ သုခါယ အဿာ’တိ။ တေသံ သုတွာ ယံ အကုသလံ၊ တံ အဘိနိဝဇ္ဇေယျာသိ၊ ယံ ကုသလံ၊ တံ သမာဒါယ ဝတ္တေယျာသိ။ ဣဒံ ခေါ တာတ တံ အရိယံ စက္ကဝတ္ထိဝတ္တန္တိ—

ဧဝံ စက္ကဝတ္ထိသုတ္တေ^၁ အာဂတနယေန အန္တောဇနသ္မိံ ဗလကာယေ ဧကံ၊ ခတ္တိယေသု ဧကံ၊ အနုယန္တေသု ဧကံ၊ ပြာဟ္မဏဂဟပတိကေသု ဧကံ၊ နေဂမဇာနပဒေသု ဧကံ၊ သမဏပြာဟ္မဏေသု ဧကံ၊ မိဂပက္ခိယ ဧကံ၊ အဓမ္မကာရပုဋိက္ခေပေါ ဧကံ၊ အနာနံ ဓနာနုပ္ပဒါနံ ဧကံ၊ သမဏပြာဟ္မဏေ ဥပသင်္ကမိတွာ ပဥပုစ္ဆနံ ဧကန္တိ ဧဝမေဝံ တံ စက္ကဝတ္ထိဝတ္တံ ဒသဝိဓံ ဟောတိ။ ဂဟပတိကေ ပန ပက္ခိဇာတေ စ ဝိသုံ ကတွာ ဂဏန္တဿ ဒွါဒသဝိဓံ ဟောတိ။

အညဿာ ဝတ္တိတုံ အဒေန္တော သော ဓမ္မော အဓိဋ္ဌာနံ တေဿာတိ တဒဓိဋ္ဌာနံ။ တေန တဒဓိဋ္ဌာနေန စေတသာ။ သက္ကရောန္တောတိ အာဒရ-
ကိရိယာဝသေန ကရောန္တော။ တေနာဟ “ယဏာ”တိအာဒိ။ ဂရုံ ကရောန္တောတိ ပါသာဏန္တတ္ထံ ဝိယ ဂရုကရဏဝသေန ဂရုံ ကရောန္တော။

တေနေဝါဟ “တသ္မိံ ဂါရုပ္ပတ္တိယာ”တိ။ ဓမ္မာပိပတိဘူတာဂတဘာဝေ-
နာတိ ဣမိနာ ယထာဝုတ္တဓမ္မဿ ဇေဋ္ဌကဘာဝေန ပုရိမတရံ အတ္တဘာဝေသု
သက္ကစ္ဆံ သမုပစိတဘာဝံ ဒဿေတိ။ ဓမ္မဝသေနော ဓ သဗ္ဗကိရိယာနံ
ကရဏေနာတိ ဧတေန ဌာနနိသဇ္ဇာဒိသု ယထာဝုတ္တဓမ္မနိန္ဒပေါဏပဟ္တာရ-
ဘာဝံ ဒဿေတိ။ အဿာတိ ရက္ခာဝရဏဂုတ္တိယာ။ ပရံ ရက္ခန္ဓောတိ အညံ
ဒိဋ္ဌဓမ္မိကာဒိအနတ္တတော ရက္ခန္ဓော။ တေနေဝ ပရရက္ခသာမနေန ခန္တိအာဒိ-
ဂုဏေန အတ္တာနံ တတော ဧဝ ရက္ခတိ။ မေတ္တစိတ္တတာတိ မေတ္တစိတ္တ-
တာယ။ နိဝါသနပါရူပနဂေဟာဒိနိ သီတုဏှာဒိပ္ပုဋိဗာဟနေန အာဝရဏံ။

အန္တောဇနသ္မိန္တိ အပ္ပန္နရဘူတေ ပုတ္တဒါရာဒိဇနေ။ သီလသံဝရေ
ပတိဋ္ဌာပေန္တောတိ ဣမိနာ ရက္ခံ ဒဿေတိ။ ဝတ္ထဂန္ဓမာလာဒိနိ ဓဿ
ဒဗမာနောတိ ဣမိနာ အာဝရဏံ၊ ဣတရေန ဂုတ္တိ။ သဗ္ဗဒါနေနပီတိ
ပိ-သဗ္ဗေန သီလသံဝရေသု ပတိဋ္ဌာပနာဒိနံ သမ္ပိဏ္ဏေတိ။ သေ နယော
ပရေသုပိ ပိသဒ္ဓဂ္ဂဟဏေ။ နိဂမော နိဝါသော ဧတေသန္တိ နေဂမာ။ ဧဝံ
ဇာနပဒါတိ အာဟ “တထာ နိဂမေဝါသိနော”တိအာဒိ။

ရက္ခာဝရဏဂုတ္တိယာ ကာယကမ္မာဒိသု သံဝိဒဟနံ ဌာပနံ နာမ တဒုပဒေ-
သောယေဝါတိ ဝုတ္တံ “ကထေတွာ”တိ။ ဧတေသုတိ ပါဠိယံ ဝုတ္တေသု
သမဏာဒိသု။ ပဋိဝတ္တေတုံ န သက္ကာ ဝိဏာနံ ကိလေသာနံ ပုန အနုပ္ပဇနတော။
သေသမေတ္ထ သုဝိညေယျမေဝ။

စက္ကဝတ္တိသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၅-သစေတနသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၅။ ပဉ္စမေ ဣသယော ပတန္တိ သန္တိပတန္တိ ဧတ္ထာတိ ဣသိပတနန္တိ အာဟ
“ဗုဒ္ဓပစ္စေကဗုဒ္ဓသင်္ခါတာန”န္တိအာဒိ။ သဗ္ဗပကရဏာနိ သဇ္ဇေတွာတိ သဗ္ဗာနိ
ရက္ခဿ ဆေဒနတစ္ဆနာဒိသာဓနာနိ ဥပကရဏာနိ ရညာ အာဏတ္တဒိဝသေ-
ယေဝ သဇ္ဇေတွာ။ နာနာ ကရိယတိ ဧတေနာတိ နာနာကရဏံ၊ နာနာ-
ဘာဝေါတိ အာဟ “နာနတ္ထ”န္တိ။ နေသန္တိ သရလောပေနာယံ နိဗ္ဗေသောတိ
အာဟ “န သေ”န္တိ။ တထာ အတ္တေသန္တိ ဧတ္ထာပီတိ အာဟ “အတ္ထိ သေ”န္တိ။
ပဝတ္တနတ္ထံ အဘိသင်္ခရဏံ အဘိသင်္ခါရော၊ တဿ ဂတိ ဝေဂသာ ပဝတ္တိ။ တံ
သန္တာယာဟ “ပယောဂဿ ဂမန”န္တိ။

သဂဏ္ဍာတိ ခုဒ္ဒါနုခုဒ္ဒကဂဏ္ဍာ။ တေနာဟ “ဥဏ္ဏတောဏတဋ္ဌာန-
ယုတ္တာ”တိ။ သကသာဝါတိ သကသဋ္ဌာ။ တေနာဟ “ပူတိသာရေနာ”တိ-
အာဒိ။ ဧဝံ ဂုဏပတနေန ပတိတာတိ ယထာ တံ စက္ကံ နာဘိအရနေမိနံ
သဒေါသတာယ န ပတိဋ္ဌာသိ၊ ဧဝမေကစွေ ပုဂ္ဂလာ ကာယဝင်္ကံဒိဝသေန
သဒေါသတာယ ဂုဏပတနေန ပတိတာ သကဋ္ဌာနေ န တိဋ္ဌန္တိ။ ဧတ္ထ စ
ဇရသဝါစာဒယောပိ အပါယဂမနိယာ သောတာပတ္တိမဂ္ဂေနော ပဟိယန္တိတိ
ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။

သစေတနသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၆-အပဏ္ဏကသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၆။ ဆဋ္ဌေ ဝိရဇ္ဈနကိရိယာ နာမ ပစ္စာ သမာဒါတဗ္ဗတာယ အပဏ္ဏက-
ပ္ပယောဂသမာဒါနာ ဝိယ ဟောတိ၊ အဝိရဇ္ဈနကိရိယာ ပန ပစ္စာ အသမာ-
ဒါတဗ္ဗတာယ အနုနာတိ တံသမင်္ဂိပုဂ္ဂလော အပဏ္ဏကော၊ တဿ ဘာဝေါ
အပဏ္ဏကတာတိ အာဟ “အပဏ္ဏကပဋိပဒန္တိ အဝိရဒ္ဓပဋိပဒ”န္တိအာဒိ။
ယသ္မာ သာ အဓိပ္ပေတတ္ထသာဓနေန ဧကံသိကာ ဝဋ္ဋတော နိယျာနာဝဟာ၊
တတ္ထ စ ယုတ္တိယုတ္တာ အသာရာပဂတာ အဝိရဒ္ဓတာယ အပစ္စနိကာ အနု-
လောမိကာ အနုဓမ္မဘူတာ စ၊ တသ္မာ ဝုတ္တံ “ဧကံသပဋိပဒ”န္တိအာဒိ။ န
တက္ကဂ္ဂါဟေန ဝါ နယဂ္ဂါဟေန ဝါတိ တက္ကဂ္ဂါဟေန ဝါ ပဋိပန္နော န
ဟောတိ နယဂ္ဂါဟေန ဝါ အပဏ္ဏကပဋိပဒံ ပဋိပန္နော။ တတ္ထ တက္ကဂ္ဂါဟေန
ဝါတိ အာစရိယံ အလဘိတွာ “ဧဝံ မေ သုဂတိ၊ နိဗ္ဗာနံ ဝါ ဘဝိဿတိ”တိ
အတ္တနော တက္ကဂ္ဂဟဏမတ္တေန။ နယဂ္ဂါဟေနာတိ ပစ္စက္ခတော အဒိသ္မာ
နယတော အနုမာနတော ဂဟဏေန။ ဧဝံ ဂဟေတွာ ပဋိပန္နောတိ တက္က-
မတ္တေန၊ နယဂ္ဂါဟေန ဝါ ပဋိပန္နော။ ပဏ္ဍိတသတ္တဝါဟော ဝိယ သမ္ပတ္တိဟိ န
ပရိဟာယတိတိ ယောဇနာ။

ယံ သန္ဓာယ ဝုတ္တန္တိ ပရိဟာနဉ္စ အပရိဟာနဉ္စ သန္ဓာယ ဇာတကေ ၂ ဝုတ္တံ။
အယံ ပနေတ္ထ ဂါထာယ အတ္ထယောဇနာ— အပဏ္ဏကံ ဌာနံ အဝိရဒ္ဓကာရဏံ
နိယျာနိကကာရဏံ ဧကေ ဗောဓိသတ္တပ္ပမုခါ ပဏ္ဍိတမနုဿာ ဂဏှိံသု။ ယေ
ပန တေ ဗာလသတ္တဝါဟပုတ္တပ္ပမုခါ တတ္တိကာ အာဟု၊ တေ ဒုတိယံ

သာပရာဓံ အနေကံသိကံ ဌာနံ အနိယျာနိကံ ကာရဏံ အဂ္ဂဟေသုံ၊ တေ ကဏ္ဍပဋိပဒံ ပဋိပန္နာ။ တတ္ထ သုက္ကပဋိပဒါ အပရိဟာနိပဋိပဒါ၊ ကဏ္ဍပဋိပဒါ ပရိဟာနိပဋိပဒါ၊ တသ္မာ ယေ သုက္ကပဋိပဒံ ပဋိပန္နာ၊ တေ အပရိဟိနာ သောတ္ထိဘာဝံ ပတ္တာ။ ယေ ပန ကဏ္ဍပဋိပဒံ ပဋိပန္နာ၊ တေ ပရိဟိနာ အနယဗျသနံ အာပန္နာတိ ဣမမတ္ထံ ဘဂဝါ အနာထပိဏ္ဍိကဿ ဂဟပတိနော ဝတွာ ဥတ္တရိ ဣဒမာဟ “**တေဉ္ဇညာယ မေဓာဝီ၊ တံ ဂဏှေ ယ’ပပဏ္ဏကန္တိ**” န္တိ။

တတ္ထ **တေဉ္ဇညာယ မေဓာဝီ**တိ မေဓာတိ လဒ္ဓနာမာယ ဝိသုဒ္ဓါယ ဥတ္တမာယ ပညာယ သမန္ဓာဂတော ကုလပုတ္တော ဧတံ အပဏ္ဏကံ ဌာနံ ဒုတိယဉ္ဇာတိ ဒွိသု အတက္ကဂ္ဂါဟတက္ကဂ္ဂါဟသင်္ခါတေသု ဌာနေသု ဂုဏဒေါသံ ဝုဒ္ဓိဟာနိ^၁ အတ္တာနတ္ထံ ဥတွာတိ အတ္တော။ **တံ ဂဏှေ ယ’ပပဏ္ဏကန္တိ** ယံ အပဏ္ဏကံ ဧကံသိကံ သုက္ကပဋိပဒါအပရိဟာနိယပဋိပဒါသင်္ခါတံ နိယျာနိက- ကာရဏံ၊ တဒေဝ ဂဏှေယျ။ ကသ္မာ? ဧကံသိကာဒိဘာဝတောယေဝ^၂။ ဣတရံ ပန န ဂဏှေယျ။ ကသ္မာ? အနေကံသိကာဒိဘာဝတောယေဝ^၂။

ယဝန္တိ တာယ သတ္တာ အဓိဿိတာပိ သမာနဇာတိတာယ မိဿိတာ ဝိယ ဟောန္တိတိ **ယောနိ**။ သာ ပန အတ္တတော အဏ္ဍာဒိဥပ္ပတ္တိဌာနဝိသိဋ္ဌော ခန္ဓာနံ ဘာဂသော ပဝတ္တိဝိသေသောတိ အာဟ “**ခန္ဓကောဌာသော ယောနိ နာမာ**”တိ။ **ကာရဏံ ယောနိ နာမ**၊ ယောနိတိ? တံ တံ ဖလံ အနုပစိတဉာဏ- သမ္ဘာရေဟိ ဒုရဝဂါဓဘေဒတာယ မိဿိတံ ဝိယ ဟောတိတိ။ ယတော ဧကတ္တနယေန သော ဧဝါယန္တိ ဗာလာနံ မိစ္ဆာဂါဟော။ **ပဿာဝမေဂ္ဂေါ ယောနိ နာမ** ယဝန္တိ တာယ သတ္တာ ယောနိသမ္ပန္နေန မိဿိတာ ဟောန္တိတိ။ **ပဂ္ဂဟိတာ** အနုဋ္ဌာနေန၊ ပုနပျုနံ အာသေဝနာယ **ပရိပုဏ္ဏာ**။

“**စက္ခုတောဝီ**”တိအာဒိမိ ပန စက္ခုဝိညာဏာဒိဝီထိသု တဒနဂတမနော- ဝိညာဏဝီထိသု စ ကိဉ္ဇာပိ ကုသလာဒိနံ ပဝတ္တိ အတ္ထိ၊ ကာမာသဝါဒယော ဧဝ ပန ဝဏတော ယူသံ ဝိယ ပဉ္စရနကအသုစိဘာဝေန သန္တန္တိ၊ တသ္မာ တေ ဧဝ “**အာသဝါ**”တိ ဝုစ္ဆန္တိ။ တတ္ထ ဟိ ပဉ္စရနကအသုစိမိ အာသဝသဒ္ဓေါ နိရုဋ္ဌောတိ။ **ဓမ္မတော ယာဝ ဂေါတြ**ဘူတိ တတော ပရံ မဂ္ဂဖလေသု အပ္ပဝတ္တနတော ဝုတ္တံ။ ဧတေ ဟိ အာရမ္မဏကရဏဝသေန ဓမ္မေ ဂစ္ဆန္တာ တတော ပရံ န ဂစ္ဆန္တိ။ နန တတော ပရံ ဘဝဂ်ဒိနိဝိ ဂစ္ဆန္တိတိ စေ? န၊ တေသမ္ပိ ပုဗ္ဗေ အာလမ္ပိတေသု

၁-ဧကံသကာရိဘာဝတောယေဝ (က) ဇာတက-၌ ၁-၁၂-ပိဋေ ပန ပဿိတဉ္စ။
 ၂-အနေကံသကာရိဘာဝတောယေဝ (က) ၃-ယဝတိ (?)

လောကီယဓမ္မေသု သာသဝဉ္စာဘဝေန အန္တောဂတ္တော တတော ပရတာ-
ဘာဝတော။ ဧတ္ထ စ ဂေါတြဘူဝစနေန ဂေါတြဘူဝေါဒါနဗလသမာပတ္တိ-
ပုရေစာရိကပရိကမ္မာနိ ဝုတ္တာနီတိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။ ပဌမမဂ္ဂပုရေစာရိကမေဝ
ဝါ ဂေါတြဘူ အဝဓိနိဒဿနဘာဝေန ဂဟိတံ၊ တတော ပရံ ပန မဂ္ဂ-
ဗလသမာနတာယ အညေသု မဂ္ဂေသု မဂ္ဂဝိထိယံ သမာပတ္တိဝိထိယံ နိရောဓာ-
နန္တရဉ္စ ပဝတ္တမာနေသု ဖလေသု နိဗ္ဗာနေ စ အာသဝါနံ ပဝတ္တိ နိဝါရိတာတိ
ဝေဒိတဗ္ဗံ။ သဝန္တိတိ ဂစ္ဆန္တိ၊ အာရမ္မဏကရဏဝသေန ပဝတ္တန္တိတိ အတ္တော။
အဝဓိအတ္တော အာ-ကာရော၊ အဝဓိ စ မရိယာဒါဘိဝိဓိဘေဒတော ဒုဝိဓော။
တတ္ထ မရိယာဒံ ကိရိယံ ဗဟိ ကတွာ ပဝတ္တတိ ယထာ “အာပါဠလိပုတ္တံ
ဝုဠော ဒေဝေါ”တိ။ အဘိဝိဓိ ပန ကိရိယံ ဗျာပေတွာ ပဝတ္တတိ ယထာ
“အာဘဝဂ္ဂံ ဘဂဝတော ယသော ပဝတ္တတိ”တိ။ အဘိဝိဓိအတ္တော စာ-
ယမာ-ကာရော ဣဓ ဂဟိတောတိ ဝုတ္တံ “အန္တောကရဏတ္တော”တိ။

မဒိရာဒယောတိ အာဒိ-သဒ္ဓေန သိန္ဓဝကာဒမ္မရိကာပေါတိကာဒီနံ သင်္ဂ-
ဟော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ စိရပါရိဝါသိယဋ္ဌော စိရပရိဝုဠတာ ပုရာဏဘာဝေါ။ အဝိဇ္ဇာ
နာဟောသီတိအာဒီတိ ဧတ္ထ အာဒိ-သဒ္ဓေန “ပုရိမာ ကိက္ခဝေ ကောဠိ န
ပညာယတိ ဘဝတဏှာယာ”တိ ဣဒံ သုတ္တံ^၂ သင်္ဂဟိတံ။ အဝိဇ္ဇာသဝဘဝါသ-
ဝါနံ စိရပရိဝုဠတာယ ဒဿိတာယ တဗ္ဗာဝဘာဝိနော ကာမာသဝဿ စိရ-
ပရိဝုဠတာ ဒဿိတာဝ ဟောတိ။ အညေသု စ ယထာဝုတ္တေ ဓမ္မေ ဩကာသဉ္စ
အာရမ္မဏံ ကတွာ ပဝတ္တမာနေသု မာနာဒိသု ဝိဇ္ဇမာနေသု အတ္တတ္တနိယာဒိဂ္ဂါ-
ဟဝသေန အဘိဗျာပနံ မဒကရဏဝသေန အာသဝသဒိသတာ စ ဧတေသံယေဝ၊
န အညေသန္တိ ဧတေသေဝ အာသဝသဒ္ဓေါ နိရုဠောတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ အာယတံ
အနာဒိကာလိကတ္တာ။ ပသဝန္တိတိ ဖလန္တိ။ န ဟိ ကိဉ္စိ သံသာရဒုက္ခံ အတ္ထိ၊ ယံ
အာသဝေဟိ ဝိနာ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ။ ပုရိမာနိ ဓေတ္တာတိ ဧတေသု စတုသု အတ္တ-
ဝိကပ္ပေသု ပုရိမာနိ တိဏိ။ ယတ္တာတိ ယေသု သုတ္တာဘိဓမ္မပ္ပဒေသေသု။ တတ္ထ
ယုဇ္ဇန္တိ ကိလေသေသုယေဝ ယထာဝုတ္တဿ အတ္တတ္တယဿ သမ္ဘဝတော။ ပစ္ဆိမံ
ကမ္မေဝိတိ ပစ္ဆိမံ “အာယတံ ဝါ သံသာရဒုက္ခံ သဝန္တိ ပသဝန္တိ”တိ ဝုတ္တနိဗ္ဗစနံ
ကမ္မေဝိ ယုဇ္ဇတိ ဒုက္ခပ္ပသဝနဿ ကိလေသကမ္မသာဓာရဏတ္တာ။

ဒိဋ္ဌဓမ္မာ ဝုစ္စန္တိ ပစ္စက္ခဘူတာ ခန္ဓာ၊ ဒိဋ္ဌဓမ္မေ ဘဝါ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကာ။ ဝိဝါဒ-
မူလဘူတာတိ ဝိဝါဒဿ မူလကာရဏဘူတာ ကောဓူပနာဟမက္ခပလာသ-
ဣဿာမစ္ဆရိယမာယာသာဠေယျထမ္ဘသာရမ္ဘမာနာတိမာနာ။ ယေန ဒေဝုပ-

ပတျဿာတိ ယေန ကမ္မကိလေသပ္ပကာရေန အာသဝေန ဒေဝေသု
ဥပပတ္တိနိဗ္ဗတ္တိ အဿ မယုန္တိ သမ္ပန္နော။ ဂန္ဓဗ္ဗော ဝါ ဝိဟင်္ဂမော အာကာသစာရိ
အဿန္တိ ဝိဘတ္တိ ဝိပရိဏာမေတွာ ယောဇေတဗ္ဗံ။ ဣတ္ထ စ ယက္ခဂန္ဓဗ္ဗဝိနိမုတ္တာ
သဗ္ဗာ ဒေဝတာ ဒေဝဂ္ဂဟဏေန ဂဟိတာ။ နဋ္ဌော ဝုစ္စတိ မူလံ၊ တသ္မာ
ဝိနဋ္ဌိကတာတိ ဝိဂတနဋ္ဌာ ဝိဂတမူလာ ကတာတိ အတ္ထော။ အဝသေသာ
စ အကုသလာ ဓမ္မာတိ အကုသလကမ္မတော အဝသေသာ အကုသလာ
ဓမ္မာ အာသဝါတိ အာဂတာတိ သမ္ပန္နော။

ပဋိသန္တာယာတိ ပဋိသေဓနာယ။ ပရူပဝါဒ။ ပ။ ဥပဒ္ဒဝါတိ ဣဒံ ယဒိ
ဘဂဝါ သိက္ခာပဒံ န ပညာပေယျ၊ တတော အသဒ္ဓမ္မပ္ပဋိသေဝနအဒိန္နာဒါန-
ပါဏာတိပါတာဒိဟေတု ယေ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ၊ ပရူပဝါဒါဒယော ဒိဋ္ဌဓမ္မိကာ
နာနပ္ပကာရာ အနတ္တာ၊ ယေ စ တန္တိမိတ္တမေဝ နိရယာဒိသု နိဗ္ဗတ္တဿ ပဉ္စဝိဓ-
ဗန္ဓနကမ္မကာရဏာဒိဝသေန မဟာဒုက္ခာနုဘဝါဒိပ္ပကာရာ အနတ္တာ၊ တေ
သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။

တေ ပနေတေတိ ဧတေ ကာမရာဂါဒိကိလေသတေဘူမကကမ္မပရူပဝါဒါဒိ-
ဥပ္ပဒ္ဒဝပ္ပကာရာ အာသဝါ။ ယတ္ထာတိ ယသ္မိ ဝိနယာဒိပါဠိပ္ပဒေသေ။ ယထာတိ
ယေန ဒုဝိဓာဒိပ္ပကာရေန အဝသေသေသု စ သုတ္တန္တေသု တိဓာ အာဂတာတိ
သမ္ပန္နော။ နိရယံ ဂမေန္တိတိ နိရယဂါမိနိယာ။ ဆက္ကနိပါတေတိ ဆက္ကနိပါတေ
အာဟုနေယျသုတ္တေ ၊။ တတ္ထ ဟိ အာသဝါ ဆဓာ အာဂတာ။

သရသဘေဒေါတိ ခဏိကနိရောဓော။ ဒီဏာကာရောတိ အစွန္တယ
ဒီဏတာ။ အာသဝါဒိယန္တိ ပဟိယန္တိ ဧတေနာတိ အာသဝက္ခယော၊ မဂ္ဂေ။
အာသဝါနံ ခယန္တေ ဥပ္ပဇ္ဇနတော အာသဝက္ခယော၊ ဖလံ။ အာသဝက္ခယေန
ပတ္တဗ္ဗတော အာသဝါဒိယန္တိ ဣတ္ထာတိ အာသဝက္ခယော၊ နိဗ္ဗာနံ။ ဝိသုဒ္ဓိ-
မဂ္ဂေ? ဝိညာရိတော၊ တသ္မာ တတ္ထ၊ တံသံဝဏ္ဏနာယ စ ဝုတ္တနယေန ဝေဒိ-
တဗ္ဗော။

တထာတိ ဣမိနာ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ဝိညာရိတံ ဥပသံဟရတိ။ ကုသလပ္ပဝတ္တိ
အာဝရန္တိ နိဝါရေန္တိတိ အာဝရဏီယာ။ ပုရိမပ္ပဝတ္တိဝသေနာတိ နိဒ္ဒေါက္က-
မနတော ပုဗ္ဗေ ကမ္မဋ္ဌာနဿ ပဝတ္တိဝသေန။ ဌပေတွာတိ ဟတ္ထဂတံ ကိဉ္စိ
ဌပေန္တော ဝိယ ကမ္မဋ္ဌာနံ သတိသမ္ပဇညဝသေန ဌပေတွာ ကမ္မဋ္ဌာနမေဝ
မနသိကရောန္တော နိဒ္ဒံ ဩက္ကမတိ၊ ဈာနသမာပန္နော ဝိယ ယထာပရိစ္ဆိန္နေနေဝ

၁-အဟန္တိ(က) ၂-အံ ၂-၃၄၀-ပိဋ္ဌေ။ ၃-ဝိသုဒ္ဓိ ၂-၁၃၉-၁၄၀-ပိဋ္ဌေသု။

ကာလေန ပဗုဇ္ဈမာနော ကမ္မဋ္ဌာနံ ဌပိတဋ္ဌာနေ ဂဏှန္တောယေဝ ပဗုဇ္ဈတိ နာမ။
 တေန ဝုတ္တံ “တဿာ။ပ။ နာမ ဟောတိ”တိ။ မူလကမ္မဋ္ဌာနေတိ အာဒိတော
 ပဋ္ဌာယ ပရိဟရိယမာနကမ္မဋ္ဌာနေ။ ပရိဂ္ဂဟကမ္မဋ္ဌာနဝသေနာတိ သယနံ
 ဥပဂစ္ဆန္တေန ပရိဂ္ဂဟမာနကမ္မဋ္ဌာနမနသိကာရဝသေန။ သော ပန ဓာတု-
 မနသိကာရဝသေန ဣစ္ဆိတဗ္ဗောတိ ဒဿေတုံ “အယံ ဟိ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

အပဏ္ဏကသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၇-အတ္တဗျာဓာဓသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၇။ သတ္တမေ ဗျာဓာဓနံ ဒုက္ခာပနန္တိ အာဟ “အတ္တဗျာဓာဓာယာတိ
 အတ္တဒုက္ခာယာ”တိ။ မဂ္ဂဗလစိတ္တုပ္ပါဒါပိ ကာယသုစရိတာဒိသင်္ဂဟော ဝေါတိ
 အာဟ “အဝါရိတာနေဝါ”တိ။

အတ္တဗျာဓာဓသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၈-ဒေဝလောကသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၈။ အဋ္ဌမေ ဣတိတိ ပဒသန္နိဗျဉ္ဇနသိလိဋ္ဌတာတိ ပုရိမပဒါနံ ပစ္ဆိမ-
 ပဒေဟိ အတ္တတော သဟိတတာယ ဗျဉ္ဇနာနံ ဝါကျာနံ သိလိဋ္ဌတာယ ဒီပနေ
 နိပါတော။

ဒေဝလောကသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၉-ပဌမပါပဏိကသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၉။ နဝမေ ဥဒ္ဓါဋ္ဌေတွာတိ အာသနဒ္ဓါရဉ္စေဝ ဘဏ္ဍပသိဗ္ဗကေ စ
 ဝိဝရိတွာ။ နာဓိဋ္ဌာတိတိ တံတံကယဝိက္ကယေ အတ္တနာ ဝေါယောဂံ နာပဇ္ဇတိ။
 ဒိဝါကာလေတိ မဇ္ဈန္ဒိကသမယေ။ အဿာမိကော ဟောတိ တိသုပိ
 ကာလေသု လဒ္ဓဗ္ဗလာဘဿ အလဘနတော။ အပတိဝါတာဗာဓံ ရတ္တိဋ္ဌာနံ။
 ဆာယုဒကသမ္ပန္နံ ဒိဝါဋ္ဌာနံ။ ဝိပဿနာပိ ဝဇ္ဇတိ ဝိပဿနာကမ္ပိကောယေဝ။
 တေနပိ ဟိ နဝဓာ ဣန္ဒြိယာနံ တိက္ခတ္ထံ အာပါဒေန္တေန သမာဓိနိမိတ္တံ
 ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ဝိပဿနာနိမိတ္တံ သမာဟိတာကာရသလ္လက္ခဏာယ။

ပဌမပါပဏိကသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၀-ဒုတိယပါပဏိကသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၀။ ဒသမေ ဝိသိဋ္ဌရဇရာတိ ဝိသိဋ္ဌရသမ္ပဂ္ဂါဟော ဝီရိယသမ္ပန္နော။
ဉာဏဝီရိယာယတ္တာ ဟိ အတ္ထသိဒ္ဓိယော။ တေနာဟ “ဥတ္တမရဇရာ”တိအာဒိ။
ဝိက္ကာယိကဘဏ္ဍန္တံ ဝိက္ကယေတဗ္ဗဘဏ္ဍံ။ နိက္ခိတ္တဝေနေနာဟံ နိဒဟိတွာ ဌပိတ-
ဓနဝသေန။ ဝဋ္ဋဉ္စနကဝသေနာဟိ ဒိဝသေ ဒိဝသေ ဒါနုပဘောဂဝသေန
ဝဋ္ဋဉ္စိတဗ္ဗဓနဝသေန။ ဥပဘောဂပရိဘောဂဘဏ္ဍေနာဟိ ဥပဘောဂပရိဘော-
ဂူပကရဏေန။ နိပတန္တိတိ နိပါတေန္တိ၊ အတ္တနော ဓနဂဟေန နိပါတဝုတ္တိကေ
ကရေန္တိ။ တေနာဟ “နိပတေန္တိ”တိ။

ဉာဏထာမေနာဟိ ဉာဏဿ ထိရဘာဝေန။ ဉာဏပရက္ကမေနာဟိ ဉာဏ-
သဟိတေန ဝီရိယေန။ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကသမ္ပရာယိကပရမတ္ထဘေဒံ ဟိ ယေန သုတေန
ဇုဏ္ဏိတိ၊ တံ သုတံ နာမ။ ဥက္ကဋ္ဌနိဒ္ဒေသေန ဒသေန္တော “ကေနိကာယ။ပ။
ဗဟုသုတာ”တိ အာဟ။ အာဂတောဟိ သုပ္ပဝတ္တိဘာဝေန သွာဂတော။
တေနာဟ “ပရဏော ပဝတ္တိတော”တိ။ အဘိဓမ္မေ အာဂတာ ကုသလာ-
ဒိက္ခန္ဓာဒိဘေဒဘိန္ဓာ ဓမ္မာ သုတ္တန္တပိဋကေပိ ဩတရန္တိတိ၊ “ဓမ္မဇရာတိ
သုတ္တန္တပိဋကဇရာ”ဇုဇ္ဈေဝ ဝုတ္တံ။ န ဟိ အဘိဓမ္မိကဘာဝေန ဝိနာ နိပ္ပရိယာ-
ယတော သုတ္တန္တပိဋကညတာ သမ္ပဝတိ။ ခွေမာတိကာဇရာတိ ဘိက္ခုဘိက္ခု-
နိမာတိကာဝသေန ခွေမာတိကာဇရာတိ ဝဒန္တိ၊ “ဝိနယာဘိဓမ္မမာတိ-
ကာဇရာ”တိ ယုတ္တံ။ ပရိပုစ္ဆတိတိ သဗ္ဗဘာဝေန ပုစ္ဆိတဗ္ဗံ ပုစ္ဆတိ။ တေနာဟ
“အတ္ထာနတ္ထံ ကာရဏာကာရဏံ ပုစ္ဆတိ”တိ။ ပရိဂ္ဂဟာတိတိ ဝိစာရေတိ။

န ဧဝံ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗောတိ ဧဝံ ဒေသနာနုက္ကမေန အတ္ထော န ဂဟေတဗ္ဗော။
အညော ဟိ ဒေသနာနုက္ကမော ဝေနေယျုဇာသယဝသေန ပဝတ္တနတော၊ အညော
ပဋိပတ္တိက္ကမော။ ဟေန္တိမေန ဝါ ပရိစ္ဆေဒေါတိ သီလသမာဓိပညာသင်္ခါတေသု
တိသုဘာဝေသု ကတ္တမိ ဟေဋ္ဌိမနယေန ဒေသနာယ ပရိစ္ဆေဒံ ဝေဒိတဗ္ဗံ သီလေန၊
ကတ္တမိ ဥပရိမေန ဘာဝေန ပညာယ၊ ကတ္တမိ ဒွိဟိပိ ဘာဝေဟိ သီလပညာ-
ဝသေန။ ဇုဓ ပန သုတ္တေ ဥပရိမေန ဘာဝေန ပရိစ္ဆေဒေါ ဝေဒိတဗ္ဗောတိ
ဝတွာ တံ ဒသေန္တော “တသ္မာ”တိအာဒိမာဟ။ ယသ္မာ ဝါ ဘဂဝါ
ဝေနေယျုဇာသယဝသေန ပဌမံ ကလျာဏမိတ္တံ ဒသေန္တော အရဟတ္တံ
ပဝေဒေတွာ “တယိဒံ အရဟတ္တံ ဇုမာယ အာရဒ္ဓဝီရိယတာယ ဟောတိ”တိ
ဒသေန္တော ဝီရိယာရမ္ဘံ ပဝေဒေတွာ “သွာယံ ဝီရိယာရမ္ဘော ဇုမိနာ

ကလျာဏမိတ္တသန္တိဿယေန ဘဝဟိ”တိ ဒဿေန္တော နိဿယသမ္ပတ္တိံ ပဝေ-
ဒေတိ ဟေဋ္ဌာ ဒဿိတနိဒဿနာနုရူပန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

ဒုတိယပါပဏိကသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ရထကာရဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၃-ပုဂ္ဂလဝဂ္ဂ ၁-သမိဒ္ဓသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၁။ တတိယဿ ပဌမေ ဂုစ္စတိတိ ကာယသက္ခိအာဒိသု ပုဂ္ဂလေသု
အတိဝိယ သုန္တရတရပဏိတတရဘာဝေန တေ စိတ္တဿ အဘိရုစိဥပ္ပါဒကော
ကတမောတိ ပုစ္ဆတိ။ သမ္ဘိန္ဒြိယံ ခုရံ အဟောသိ သဒ္ဓါခုရံ မဂ္ဂဝုဋ္ဌာနန္တိ ကတွာ၊
သေသိန္ဒြိယာနိ ပန ကထန္တိ အာဟ “သေသာနိ”တိအာဒိ။ ပဋိဝိဒ္ဓမဂ္ဂေါဝါတိ
တိဟိပိထေရေဟိ အတ္တနော အတ္တနော ပဋိဝိဒ္ဓအရဟတ္တမဂ္ဂေါဝေ ကထိတော၊
တသ္မာ န သုကရံ ကေသေန ဗျာကာတုံ “အယံ ။ပ။ ပဏိတတရော စာ”တိ။
ဘုဗ္ဗန္တရေနော ကထေသိ “တိသုပိ ပုဂ္ဂလေသု အဂ္ဂမဂ္ဂဋ္ဌောဝ ပဏိတ-
တရော”တိ။

သမိဒ္ဓသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂-ဝိလာနသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၂။ ဒုတိယေ ဟိတာနိတိ ဘဗျာနိ။ ဝုဒ္ဓိကရာနိတိ အာရောဂျာဒိဝုဒ္ဓိကရာနိ။
အနုစ္ဆိမိကန္တိ ဥပဋ္ဌာနကိရိယာယ အနုရူပံ။ ဝါတာပမာရရောဂေနာတိ^၁
ဝါတရောဂေန စ အပမာရရောဂေန စ၊ ဝါတနိဒါနေန ဝါ အပမာရရောဂေန။
နိဋ္ဌပ္ပတ္တိဝိလာနောတိ “ဣမိနာ ရောဂေန န စိရဿေဝ မရိဿတိ”တိ နိဋ္ဌံ ပတ္တော
ဝိလာနော။ ဝိပိတကံ နာမ ဝမယုရောဂေါ။ ကန္တုတိ ထုလ္လကန္တုအာဗာဓော။
တိဏပုပ္ဖကဇရော ဝိသမဝါတသမ္ပဿဇရောဂေါ။ ယေသန္တိ ယေသံ ရောဂါနံ။
ပဋိဇ္ဇနေနောတိ ပဋိကာရမတ္တေန။ ဖာသုကန္တိ ဗျာမိဝုပယမနေန သရိရဿ
ဖာသုဘာဝေါ။ ဗျာမိနိဒါနသမုဋ္ဌာနဇာနနေန ပဏ္ဍိတော၊ ပဋိကာရကိရိယာယ
ယုတ္တကာရိတာယ ဒက္ခော၊ ဥဋ္ဌာနကိရိယသမ္ပတ္တိယာ အနုလသော။

၁-ဝါတာပမာရဒိနာ ရောဂေနာတိ (အဋ္ဌကထာယံ)

ပဒပရမော ပုဂ္ဂလော ကထိတော သမ္မတ္တနိယာမောက္ကမနဿ အယောဂ္ဂ-
ဘာဝတော။ အလဘန္တောဝ တထာဂတပ္ပဝေဒိတံ ဓမ္မဝိနယံ သဝနာယ ဩက္ကမတိ
နိယာမံ ကုသလေသု ဓမ္မေသု သမ္မတ္တံ ပစ္စေကဗောဓိ။ ယန္တိ ယတော။
ဩဝါဒံ လဘိက္ခာတိ အာဘိသမာစာရိကဝတ္ထံ ဩဝါဒမတ္ထံ။ ဧကောပိ ဟိ
တဿ ဟိတာဝဟောတိ။ တန္တိသိတောဝါတိ ဝိပဋ္ဌိတညနိသိတောဝ ဟောတိ။
ပုနပုနံ ဒေသေတဗ္ဗောဝ သမ္မတ္တနိယာမောက္ကမနဿ ယောဂ္ဂဘာဝတော။

ဂိလာနသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၃-သင်္ခါရသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၃။ တတိယေ ဝိဝိဓေဟိ အာကာရေဟိ အာဗာဓနတော ဗျာဗာဓောဝ
ဗျာဗန္ဓု၊ ကာယိကံ စေတသိကဉ္စ ဒုက္ခံ။ သဟ ဗျာဗန္ဓေန ဝတ္တတိတိ သဗျာဗန္ဓု။
တေနာဟ “သဒုက္ခ”န္တိ။ စေတနာရာသိန္တိ ပုဗ္ဗစေတနာဒိရာသိ။ စေတနံ
ပုနပုနံ ပဝတ္တေန္တော “ရာသိ” ကရေတိ ဝိဇ္ဇန္တိ ကရေတိ”တိ စ ဝုတ္တော။
သဒုက္ခန္တိ နိရန္တရဒုက္ခံ။ တေနာဟ “သာဗာဓံ နိရဿာဒ”န္တိ။ အတ္ထိတိ ဥဇုကံ
ဒုက္ခဝေဒနာ နတ္ထိတိ အဝတ္တဗ္ဗတ္တာ ဝုတ္တံ။ အနိဋ္ဌသဘာဝတ္တာ အနိဋ္ဌာရမ္မဏတ္တာ
စ ဒုက္ခပက္ခိကာဝ သာ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။ န ဟိ အကုသလဝိပါကာ ဣဋ္ဌာ နာမ အတ္ထိ၊
ကုသလဝိပါကာ ပန ဥပေက္ခာဝေဒနာ တတ္ထ အပ္ပါဝသရာ။ အဋ္ဌကထာယံ ပန
နိရယဿ ဒုက္ခဗဟုလတ္တာ ဒုက္ခဿ စ တတ္ထ ဗလဝတာယ သာ အဗ္ဗော-
ဟာရိကဋ္ဌာနေ ဌိတာတိ ဝုတ္တံ။ ဥပမံ ကတွာ အာဟဇော ဝိသေသော ဝိယ
သာမညဿ ယထာ အယောဝိဇ္ဇိရောဟိနော ဝိယ ရူပါနန္တိ။ ပဋိဘာဝ-
ဥပမာတိ ပဋိမိဗ္ဗဥပမာ။

တေ အဂ္ဂဟေတွာတိ ဟေဋ္ဌိမဗြဟ္မလောကေ အဂ္ဂဟေတွာ။ ဝေါမိဿက-
သုဒုက္ခန္တိ ဝိမိဿကသုဒုက္ခံ ဝိတိမိဿကဘာဝတော။ ကမ္မန္တိ ပါပကမ္မံ။
ကမ္မသိသေန ဖလံ ဝေတိ။ ကာမဇ္ဈေတ္တ “အဗျာဗန္ဓု လောကံ ဥပပဇ္ဇတိ”တိ
အာဂတံ၊ “အဗျာဗန္ဓုာ ဖဿာ ဖုသန္တိ”တိ ပန ဝစနေန လောကုတ္တရဖဿာပိ
သင်္ဂယန္တိတိ “တိဏိ သုစရိတာနိ လောကီယလောကုတ္တရမိဿကာနိ
ကထိတာနိ”တိ ဝုတ္တံ။

သင်္ခါရသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၄-ဗဟုကာရသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၄။ စတုတ္ထေ အဝဿယံ ဂတောတိ ဝဋ္ဋဒုက္ခပရိမုတ္တိယာ အဝဿယော မယုန္တိ သရဏဂမနက္ကမေန ဥပဂတော ဟောတိ။ သတန္တိ ကန္တိ သပရိယတ္တိဓမ္မံ။ အဂ္ဂဟိတသရဏပုဗ္ဗဿာတိ အဂ္ဂဟိတပုဗ္ဗသရဏဿ။ အကတာဘိနိဝေသဿ ဝသေန ဝုတ္တန္တိ တသ္မိံ အတ္တဘာဝေ န ကတော သရဏဂမနာဘိနိဝေသော ယေနာတိ အကတာဘိနိဝေသော၊ တဿ ဝသေန ဝုတ္တိ။ ကာမံ ပုဗ္ဗေပိ သရဏဒါယကော အာစရိယော ဝုတ္တော၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာဒါယကောပိ သရဏဒါယကောဝ။ ပုဗ္ဗေ ပန ဥပါသကဘာဝါပါဒကဝသေန သရဏဒါယကော အဓိပ္ပေတော။ ဣဒံ ပန ဂဟိတပဗ္ဗဇ္ဇဿ သရဏဂမနံ။ ပဗ္ဗဇ္ဇာ ဟိ သဝိသေသံ သရဏဂမနန္တိ ပဗ္ဗဇ္ဇာဒါယကော ပန ဝုတ္တော။ ဧတေတိ ပဗ္ဗဇ္ဇာဒါယကာဒယော။ ဒုဝိဓေန ပရိစ္ဆိန္နာတိ လောကီယဓမ္မသမ္မာပကော လောကုတ္တရဓမ္မသမ္မာပကောတိ ဦးပွကာရေန ပရိစ္ဆိန္နာ၊ ကတာဘိနိဝေသအကတာဘိနိဝေသဝသေန ဝါ။ ဥပရိတိ ပဌမမဂ္ဂတော ဥပရိ။ နေဝ သက္ကောတိတိ အာစရိယေန ကတဿ ဥပကာရဿ မဟာနဘာဝတ္တာ တဿ ပတိကာရံ နာမ ကာတုံ န သက္ကောတိ။

ဗဟုကာရသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၅-ဝဇီရူပသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၅။ ပဉ္စမေ အရုဇ္ဈတိ ပုရောဏံ ဒုဋ္ဌဝဏံ ဝုစ္ဆတိ။ က-ကာရော ပဒသန္ဓိ-ကရောတိ အရုက္ခပမံ စိတ္တံ တေဿာတိ အရုက္ခပမစိတ္တော အပ္ပမတ္တကဿပိ ဒုက္ခဿ အသဟနတော။ သေသပဒဒ္ဒယေပိ သေဝေ နယော။ ဣတ္ထရ-ကာလောဘာသေနာတိ ပရိတ္တမေဝ ကာလော ဉာဏောဘာသဝိရဟေန။ လဂတိတိ ကောဓာသင်္ဂဝသေန ကုပ္ပန္တော ပုဂ္ဂလော သမ္မုခါ၊ “ကိံ ဝဒသိ”တိ-အာဒိနာ ပရမ္မုခါ စ ဥပနယုနဝသေန လဂတိ၊ န တဏှာသင်္ဂဝသေန။ ကုပ္ပတိတိ ကုဇ္ဈတိ။ ဗျာပဇ္ဇတိတိ ဝိပဋ္ဌစိတ္တော ဟောတိ။ ထဒ္ဒဘာဝံ အာပဇ္ဇတိ ဤသကမ္ဘိ မုဒုတ္တာဘာဝတော။ ဒုဋ္ဌာရုဏောတိ မိသလောဟိတာနံ ဒုဋ္ဌဘာဝေန ပကတိဘာဝံ ဇဟိတွာ ဌိတော ဒုဋ္ဌဝဏော။ “ဒုဋ္ဌာရုတာ”တိပိ ပဌန္တိ၊ တတ္ထာပိ တာကာရော ပဒသန္ဓိကရော။

တဿာတိ ဒုဋ္ဌာရုကဿ။ သဝနန္တိ အသုစိဝိသန္ဓနံ။ ဥဒ္ဓါမာတဿ ဝိယာတိ ကောဓေန ဥဒ္ဓိ ဥဒ္ဓိ ဓမ္မာတကဿ ဝိယ ကောဓူပါယာသဿ အဝိဿဇ္ဇနတော။

စန္ဒိကတဿာတိ ကုပိတဿ။ ဧတ္ထ စ ကိဉ္ဇာပိ ဟေဋ္ဌိမမဂ္ဂဝဇ္ဇာပိ ကိလေသာ
တေဟိ အနုပ္ပတ္တိဓမ္မတံ အာပါဒိတတ္တာ သမုတ္တိန္ဒာ၊ တထာပိ တသ္မိံ သန္တာနေ
အဂ္ဂမဂ္ဂဿ အနုပ္ပန္တတ္တာ တတ္ထ အပ္ပဟိနာပိ ကိလေသာ အတ္ထေဝါတိ ကတွာ
တေသံ ဉာဏာနံ ဝိဇ္ဇူပမတာ ဝုတ္တာ၊ န တေဟိ မဂ္ဂေဟိ ပဟိနာနံ ကိလေသာနံ
အတ္ထိဘာဝတောတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

ဝဇီရူပမသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၆-သေဝိတဗ္ဗသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၆။ ဆဋ္ဌေ ဥပသင်္ကမိတဗ္ဗောတိ ကာလေန ကာလံ ဥပသင်္ကမိတဗ္ဗော။
အလ္လိယိတဗ္ဗောတိ ဆာယာယ ဝိယ ဝိနာ ဘာဝနာယ နိလ္လိယိတဗ္ဗော။ ပုနပ္ပါနံ
ဥပါသိတဗ္ဗောတိ အဘိဏ္ဍာယော ဥပနိသိဒိတဗ္ဗော။ အနုဒ္ဒယာတိ မေတ္တာ-
ပုဗ္ဗဘာဂေါ။ ဥပသင်္ကမိတုံ ဝဋ္ဋတိတိ “တေဿ သီလေန အဘိဝုဒ္ဓိ ဘဝိဿ-
တိ”တိ ဥပကာရတ္ထံ ဥပသေဝနာဒိ ဝဋ္ဋတိ။

န ပဋိဟညိဿတိတိ “အပေဟိ၊ ကိံ ဧတေနာ”တိ ပဋိက္ခေပါဘာဝတော
ဝိယသီလတ္တာ န ပဋိဟညိဿတိ။ ဖာသု ဘဝိဿတိတိ ဒွိသု ဟိ သီလဝန္တေသု
ဧကေန သီလဿ ဝဏ္ဏေ ကထိတေ ဣတရော အနုမောဒတိ။ တေန တေသံ
ကထာ ဖာသု စေဝ ဟောတိ ပဝတ္တိနိ စ။ ဧကသ္မိံ ပန ဒုဿီလေ သတိ
ဒုဿီလဿ သီလကထာ ဒုက္ကထာ၊ နေဝ သီလကထာ ဟောတိ၊ န ဖာသု
ဟောတိ န ပဝတ္တိနိ။ ဒုဿီလဿ ဟိ သီလကထာ အဖာသု ဘဝိဿတိ။
သီလကထာယ ဝုတ္တမတ္ထံ သမာဓိပညာကထာသုပိ အတိဒိသတိ “သမာဓိ-
ပညာကထာသုပိ သေဝ နယော”တိ။ ဒွေဟိ သမာဓိလာဘိနော သမာဓိကထံ
သပ္ပညာ စ ပညာကထံ ကထေန္တာ ရတ္ထိံ ဝါ ဒိဝသံ ဝါ အတိက္ကမန္တမ္ပိ န
ဇာနန္တိ။

တတ္ထ တတ္ထ ပညာယ အနုဂ္ဂဟေဿာမီတိ တသ္မိံ တသ္မိံ အနုဂ္ဂဟေတဗ္ဗေ
ပညာယ သောဓေတဗ္ဗေ ဝဓေတဗ္ဗေ စ အဓိကသီလံ နိဿာယ ဥပ္ပန္နပညာယ
အနုဂ္ဂဟေဿာမီတိ အတ္ထော။ တဉ္စ အနုဂ္ဂဏှနံ သီလဿ အသပ္ပါယာနုပ-
ကာရဓမ္မေ ဝဇ္ဇေတွာ တပ္ပဋိပက္ခသေဝနေန ဟောတိတိ အာဟ “သီလဿ
အသပ္ပါယေ”တိအာဒိ။ သီလဿ အသပ္ပါယာနုပကာရဓမ္မာ နာမ အနာ-
စာရာဂေါစရာဒယော၊ တပ္ပဋိပက္ခတော ဥပကာရဓမ္မာ ဝေဒိတဗ္ဗော။ တသ္မိံ

တသ္မိံ ဌာနေတိ တံတံသိက္ခာကောဋ္ဌာသပဒဋ္ဌာနေ။ အနုဂ္ဂဏှာတိ နာမာတိ
အဘိန္တံ အသံကိလိဋ္ဌံ ကတွာ အနုဂ္ဂဏှာတိ နာမ။ ခါရပရိသာဝနေတိ ရဇကောနံ
ဦးသခါရာဒိခါရပရိသာဝနပဋ္ဌေ။ ဟာယတိတိ သီလာဒိနာ ပရိဟာယတိ။
သေဋ္ဌံ ပုဂ္ဂလန္တိ သီလာဒိဂုဏေဟိ သေဋ္ဌံ ဥတ္တရိတရံ ဥတ္တမံ ပုဂ္ဂလံ။

သေဝိတဗ္ဗသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၇-ဇိဂုတ္တိတဗ္ဗသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၇။ သတ္တမေ အတ္တဂုတ္တိတိတိ ဧတ္ထ အဘိသဒ္ဓါပေက္ခာယ “န”န္တိ သာမိ-
အတ္ထေ ဥပယောဂဝစနန္တိ အာဟ “အဿာ”တိ “တံ ခေါပန ဘဝန္တိ”န္တိ အာဒိသု
ဝိယ။ ပါပကော ကိတ္တိသဒ္ဓေါတိ လာမကဘာဝေန ကထေတဗ္ဗသဒ္ဓေါ။ ဂူထ-
ကူပေါ ဝိယ ဒုဿီလျန္တိ ဧတေန ဒုဿီလဿ ဂူထသဒိသတ္တမေဝ ဒဿေတိ။
ဝစနန္တိ အနိဋ္ဌဝစနံ။ ပုရိမနယေနောတိ “ဂူထကူပေါ ဝိယ ဒုဿီလျ”န္တိ-
အာဒိနာ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တနယေန။ သုစိမိတ္တောတိ သီလာစာရသုဒ္ဓိယာ သုစိမိတ္တော။
သဟ အယန္တိ ပဝတ္တန္တိတိ သဟာယာတိ အာဟ “သဟဂါမိနော”တိ။

ဇိဂုတ္တိတဗ္ဗသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၈-ဂူထဘာဏီသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၈။ အဋ္ဌမေ ဂူထဘာဏီတိ ဂူထသဒိသဝစနတ္တာ ဂူထဘာဏီ။ ယထာ
ဟိ ဂူထံ နာမ မဟာဇနဿ အနိဋ္ဌံ ဟောတိ။ ဝေမေဝ ဣမဿ ပုဂ္ဂလဿ ဝစနံ
ဒေဝမနုဿာနံ အနိဋ္ဌံ ဟောတိ။ ဒုဂ္ဂန္ဓကထန္တိ ကိလေသာသုစိသံကိလိဋ္ဌတာယ
ဂူထံ ဝိယ ဒုဂ္ဂန္ဓဝါယနကထံ။ ပုပ္ဖဘာဏီတိ သုပုပ္ဖသဒိသဝစနတ္တာ ပုပ္ဖဘာဏီ။
ယထာ ဟိ ဖုလ္လာနိ ဝဿိကာနိ ဝါ အဓိမုတ္တိကာနိ ဝါ မဟာဇနဿ ဣဋ္ဌာနိ
ကန္တာနိ ဟောန္တိ။ ဝေမေဝ ဣမဿ ပုဂ္ဂလဿ ဝစနံ ဒေဝမနုဿာနံ ဣဋ္ဌံ
ဟောတိ ကန္တံ။ ပုပ္ဖါနိ ဝိယာတိ စမ္ပကသုမနာဒိသုဂန္ဓပုပ္ဖါနိ ဝိယ။ သုဂန္ဓ-
ကထန္တိ သုစိဂန္ဓဝါယနကထံ ကိလေသဒုဂ္ဂန္ဓဘာဝတော။ မရဘာဏီတိ ဧတ္ထ
“မုဒုဘာဏီ”တိပိ ပဌန္တိ။ ဥဘယတ္ထာပိ ဟိ မရရဝစနောတိ အတ္ထော။ ယထာ

ဟိ စတုမဓရံ နာမ မဓရံ ပဏီတံ၊ ဧဝမေဝ ဣမဿ ပုဂ္ဂလဿ ဝစနံ ဒေဝ-
မနုဿာနံ မဓရံ ဟောတိ။ မဓရကထန္တိ ကဏ္ဍသုခတာယ ပေမနိယတာယ စ
သဒ္ဓတော အတ္တတော စ မဓရသဘာဝကထံ။ အတ္တဟေတု ဝါတိ အတ္တနော
ဝါ ဟတ္ထပါဒါဒိစ္ဆေဒနဟရဏဟေတု။ ပရဟေတု ဝါတိ ဣောပိ ဒေဝေ
နယော။ တေနာဟ “အတ္တနော ဝါ”တိအာဒိ။

“နေလင်္ဂါတိ ခေါ ဘန္တေ သီလာနမေတံ အဓိဝစန”န္တိ သုတ္တေ
အာဂတတ္တာ ဝုတ္တံ “ဣတ္ထ ဝုတ္တသီလံ ဝိယာ”တိ။ ပူရေတိ ဂုဏာနံ ပါရိ-
ပူရိယံ။ သုကုမာဏုတိ အဖရသတာယ မုဒုကာ ကောမလာ။ ပုရဿာတိ
ဣတ္ထ ပုရ-သဒ္ဓေါတန္တိဝါသိဝါစကော ဒဋ္ဌဗ္ဗော “ဂါမော အာဂတော”တိအာဒိသု
ဝိယ။ တေနာဟ “နဂရဝါသီန”န္တိ။ မနံ အပ္ပါယတိ ဝဗ္ဗေတိတိ မနာပါ။
တေနာဟ “ဝိတ္တဝုဒ္ဓိကရာ”တိ။

ဂူထဘာဏီသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၉-အန္ဓသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၉။ နဝမေ အန္ဓောတိအာဒိသု ပါဠိပဒေသု ပဌမော ဒိဋ္ဌဓမ္မိကဘောဂ-
သံဟရဏပညာစက္ခုနော စ သမ္ပရာယိကတ္ထသာနေပညာစက္ခုနော စ အဘာဝါ
“အန္ဓော”တိ ဝုစ္စတိ ဒုတိယောပိ၊ တတိယော ပန ခွိန္နမ္ပိ ဘာဝါ “ခွိစက္ခု”တိ
ဝုစ္စတိ။ ပညာစက္ခုတိ အာယကောသလ္လဘူတာ ပညာစက္ခု။ တေနာဟ
“ဖာတိ” ကရေယျာ”တိ။ အဓပုတ္တမေတိ အဓမေ စေဝ ဥတ္တမေ စ။
ပဋိပက္ခဝသေနာတိ ပဋိပက္ခဿ အတ္ထိတာဝသေန။ သုတ္တသပ္ပဋိဘာဂါတိ
သုတ္တဓမ္မေဟိ ပဟာယကေဟိ သပ္ပဋိဘာဂါတိ ဇာနေယျ။ ကဏ္ဍသပ္ပဋိဘာဂါတိ
ကဏ္ဍဓမ္မေဟိ ပဟာတဓမ္မေဟိ သပ္ပဋိဘာဂါတိ ဇာနေယျ။

တထာဇာတိကာတိ ယာဒိသေဟိ သပုတ္တဒါရပရိဇနသညတိမိတ္တဗန္ဓဝဂ္ဂံ
အတ္တာနံ သုခေတိ ပီဏေတိ၊ တာဒိသာ ဘောဂါပိ န သန္တိ။ ပုညာနိ ဝ န
ကရောတိတိ သမဏဗြာဟ္မဏကပဏဒ္ဓိကယာစကာနံ သန္တပ္ပနဝသေန ပုညာနိ
န ကရောတိ။ ဥဘယတ္တာတိ ဥဘယသ္မိံ လောကေ၊ ဥဘယသ္မိံ ဝါ အတ္ထေတိ
ဝိဂ္ဂဟောတိ ဒေသေန္တော “ဣလောကေ”တိအာဒိမာဟ။ ဥဘယေနာတိ
ဝုတ္တမတ္ထံ ယောဇေတွာ ဒေသေတုံ “ကထ”န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ယသ္မိံ ဌာနေတိ

ယသ္မိံယေဝ ဌာနေ။ န သောစတိတိ သောကဟေတုနံ တတ္ထ အဘာဝတော
န သောစတိ။

အနုသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၀-အဝကုဇသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃၀။ ဒသမေ အဝကုဇပညောတိ နိက္ကုဇပညော။ တေနာဟ “အဓော-
မုခပညော”တိ။ ပုဗ္ဗပဋ္ဌပနာတိ ပဌမာရက္ခော။ သန္တိဋ္ဌာနန္တိ ကထာပရိယော-
သာနံ။ အပ္ပနာတိ ဒေသနာယ နိဋ္ဌာပနံ။ အနေကေ ဝါ အနုသန္တိယောတိ
ယောဇေတဗ္ဗံ။ သမာဓိ ဝါတိအာဒိသု လောကုတ္တရဓမ္မာ ပရမတ္ထတော
သာသနန္တိ တဒတ္ထောပါဒကသမာဓိ တဿ အာဒိတိ ဝုတ္တော၊ တဒါသန္တတ္တာ
ဝိပဿနာ၊ တဿ မူလဘာဝေန ဧကဒေသတ္တာ မဂ္ဂေါ။

သာသနဿ ပါရိပူရိသုဒ္ဓိယော နာမ သတ္တာရာ ဒေသိတနိယာမေနေဝ
သိဒ္ဓါ။ တာ ပနေတ္ထ ကထေန္တဿ ဝသေန ဂဟေတဗ္ဗာတိ ဒေသေတုံ “အနုနံ
ကတွာ ဒေသေန္တိ”တိ, “နိဂ္ဂဟိ ကတွာ ဒေသေန္တိ”တိ စ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ
နိဇ္ဈဒန္တိ နိဂ္ဂမ္ဘံ အနာကုလံ။ နိဂ္ဂဟိန္တိ ဂဏ္ဍိဋ္ဌာနရဟိတံ သုဝိညေယျံ ကတွာ။

အာကိဏ္ဏာနီတိ အာကိရိတွာ သံကိရိတွာ ဌပိတာနီတိ အတ္ထော။ တေနာဟ
“ပက္ခိတ္တာနီ”တိ။ ဥစ္ဆင်္ဂေါ ဝိယ ဥစ္ဆင်္ဂပညော ပုဂ္ဂလော ဒဋ္ဌဗ္ဗောတိ ဥစ္ဆင်္ဂ-
သဒိသပညတယ ဥစ္ဆင်္ဂပညော။ ဧဝံ ပညာ ဝိယ ပုဂ္ဂလောပိ ဥစ္ဆင်္ဂေါ ဝိယ
ဟောတိ တသ္မိံ ဓမ္မာနံ အစိရဋ္ဌာနတောတိ အဓိပ္ပါယေန ဝုတ္တံ။ ယထာ စ
ဥစ္ဆင်္ဂသဒိသာ ပညာ၊ ဧဝံ နိက္ကုဇကုမ္ဘသဒိသာ ပညာ ဧဝါတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။

သံဝိဒဟနပညာယာတိ “ဧဝံ ကတေ ဣဒံ နာမ ဘဝိဿတိ”တိ ဧဝံ တံတံ-
အတ္ထကိစ္စံ သံဝိဓာတုံ သမတ္တတယ ဝိစာရဏပညာယ ရဟိတော။ သေယျောတိ
သေဋ္ဌော ပါသံသော။ ပုဗ္ဗဘာဂပဋိပဒန္တိ စိတ္တဝိသုဒ္ဓိအာဒိကံ အရိယမဂ္ဂဿ
အဓိဂမာယ ပုဗ္ဗဘာဂပဋိပတ္တိံ။

အဝကုဇသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ပုဂ္ဂလဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၄-ဒေဝဒူတဝဂ္ဂ ၁-သဗြဟ္မကသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃၁။ စတုတ္ထဿ ပဌမေ သဗြဟ္မကနီတိ သသေဋ္ဌကာနိ။ ယေသန္တိ ယေသံ ကုလာနံ။ ပုတ္တာနန္တိ ပုတ္တေဟိ။ ပူဇိတသဒ္ဓယောဂေန ဟိ ဣဒံ ကရဏတ္ထေ သာမိဝစနံ။ တေနာတိ အာဟာရာဒိနာ။ ပဋိဇဉ်တာ ဂေါပိတာတိ ယထာ-
ကာလံ တဿ တဿ ဒါတဗ္ဗဿ ဒါနေန ဝေယျာဝစ္စဿ စ ကရဏေန ပဋိဇဉ်တာ စေဝ ဥပ္ပန္နာနတ္ထပ္ပဟရဏေန ဂေါပိတာ စ ဟောန္တိ။ တေသန္တိ မာတာပိတူနံ။ ဗြဟ္မာဒိဘာဝသာနတ္ထန္တိ တေသံ ဂုဏာနံ အတ္ထိတာယ လောကေ ဗြဟ္မာ နာမ ဝုစ္စတိ၊ အာစရိယော နာမ ဝုစ္စတိ၊ အာဟုနေယျော နာမ ဝုစ္စတိ၊ တေ မာတာပိတူနံ ပုတ္တကံ ပဋိလဘန္တိတိ ဒဿနဝသေန နေသံ ဗြဟ္မာဒိဘာဝသာနေတ္ထံ “ဗဟုကာရာ”တိ^၁ ဝတ္တာ တံ တေသံ ဗဟုကာရတံ နာနာကာရတော ဒဿေတုံ “အာပါဒကာ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ မာတာပိတရော ဟိ ပုတ္တာနံ ဇီဝိတဿ အာပါဒကာ၊ သရိရဿ ပေါသကာ၊ အာစာရသမာစာ-
ရာနံ သိက္ခာပကာ၊ သကလဿပိ ဣမဿ လောကဿ ဒဿေတာရော။ တေနာဟ “ပုတ္တာနံ ဟိ”တိအာဒိ။ ဣဋ္ဌာရဗ္ဗဏံ တာဝ တေ ဒဿေန္တိ၊
အနိဋ္ဌာရဗ္ဗဏံ ကထန္တိ? တမ္ပိ ဒဿေတဗ္ဗမေဝ ဝဇ္ဇနိယဘာဝဇာနာပနတ္ထံ။

အဝိဇဟိတာ ဟောန္တိတိ တာသံ ဘာဝနာယ ဗြဟ္မာနံ ဗြဟ္မလောကေ ဥပ္ပန္နတ္တာ အဝိဇဟိတာ ဟောန္တိ ဘာဝနာ။ လောဘနိယဝယသ္မိံ^၂ ပဌမ-
ယောဗ္ဗနေ အတိဝိယ မုဒုဘာဝပ္ပတ္တဒဿနတ္ထံ သတဝိဟတဂ္ဂဟဏံ။ ပါဠိ-
ယေတ္တန္တိ ဝိသု။ ဣမိနာ ကာရဏေနာတိ ဣမိနာ ယထာဝုတ္တေန ပုတ္တေသု ပဝတ္ထိတေဟိ အတိက္ကမေန မေတ္တာဒိသမုပ္ပတ္တိသင်္ခါတေန ကာရဏေန။

ထရုသိပ္ပန္တိ အသိသတ္တိကုန္တကလာပါဒိအာယုဓေသိပ္ပံ။ ပုပ္ဖဂဏနာတိ အင်္ဂုလိသံကောစနာဒိနာ ဟတ္ထမုပ္ဖဂါယ ဂဏနာ။ အာဒိသဒ္ဓေန ပါဏာဒိနံ^၂ သင်္ဂဟော။ ပစ္ဆာစရိယာ နာမ မာတာပိတူနံ သန္တိကေ ဥဂ္ဂဟိတဂဟဋ္ဌ-
ဝတ္တဿေဝ ပုဂ္ဂလဿ ယထာသကံ ဟတ္ထာစရိယာဒိနံ သိပ္ပဂ္ဂါဟာပနန္တိ ကတွာ သဗ္ဗပဌမံ အာစရိယာ နာမာတိ ယောဇေတဗ္ဗံ။ အာနိယ ဟုတံ အာဟုတံ။ ပကာရေဟိ ဟုတံ ပါဟုတံ။ အဘိသင်္ခတန္တိ တဿေဝ ဝေဝစနံ။

နမော ကရေယျာတိ သာယံ ပါတံ ဥပဋ္ဌာနံ ဂန္တာ “ဣဒံ မယံ ဥတ္တမပုညက္ခေတ္တ”န္တိ နမက္ကာရံ ကရေယျ။ တာယ နံ ပါရိစရိယာယာတိ
တ္ထေ နန္တိ နိပါတမတ္ထံ၊ ယထာဝုတ္တပရိစရဏေနာတိ အတ္ထော။ အထ ဝါ

ပါရိစရိယာယာတိ ဘရဏကိစ္စကရဏကုလဝံသပ္ပတိဋ္ဌာပနာဒိနာ ပဉ္စဝိဓ-
ဥပဋ္ဌာနေန။ ဝုတ္တံ ဟေတံ—

“ပဉ္စဟိ ခေါ ဂဟပတိပုတ္တ ဌာနေဟိ ပုတ္တေန ပုရတ္ထိမာ ဒိသာ
မာတာပိတရော ပစ္စုပဋ္ဌာတဗ္ဗာ ‘ဘတော နေ ဘရိဿာမိ၊ ကိစ္စံ
နေသံ ကရိဿာမိ၊ ကုလဝံသံ ဌပေဿာမိ၊ ဒါယဇ္ဇံ ပဋိပဇ္ဇာမိ၊ အထ
ဝါပန ပေတာနံ ကာလကတာနံ ဒက္ခိဏံ အနုပ္ပဒဿာမိ’တိ။ ဣမေဟိ
ခေါ ဂဟပတိပုတ္တ ပဉ္စဟိ ဌာနေဟိ ပုတ္တေန ပုရတ္ထိမာ ဒိသာ မာတာ-
ပိတရော ပစ္စုပဋ္ဌိတာ ပဉ္စဟိ ဌာနေဟိ ပုတ္တံ အနုကမ္ပန္တိ၊ ပါပါ နိဝါ-
ရေန္တိ၊ ကလျာဏေ နိဝေသေန္တိ၊ သိပ္ပံ သိက္ခာပေန္တိ၊ ပတိရူပေန
ဒါရေန သံယောဇေန္တိ၊ သမယေ ဒါယဇ္ဇံ နိယျာဒေန္တိ”တိ။

အဝိစ ယော မာတာပိတရော တီသု ဝတ္ထုသု အဘိပ္ပသန္ဓေ ကတွာ
သီလေသု ဝါ ပတိဋ္ဌာပေတွာ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ ဝါ နိယောဇေတွာ ဥပဋ္ဌဟတိ၊ အယံ
မာတာပိတူပဋ္ဌာကာနံ အဂ္ဂေါတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ သာ ပနာယံ ပါရိစရိယာ
ပုတ္တဿ ဥဘယလောကဟိတသုခါဝဟာတိ တံ ဒဿေတုံ “ဣဓေဝ နံ
ပသံသန္တိ၊ ပေစ္စ သဂ္ဂေ ပမောဒတိ”တိ ဝုတ္တံ။ ပသံသန္တိတိ “အယံ ပုဂ္ဂလော
မတ္တေယျော ပေတ္တေယျော သဂ္ဂသံဝတ္တနိယံ ပဋိပဒံ ပူရေတိ”တိ ဣဓေဝ နံ
ပသံသန္တိ။ အာမောဒတိ အာဒိတော ပဋ္ဌာယ မောဒပ္ပတ္တိယာ။ ပမောဒတိ
နာနပ္ပကာရမောဒသမ္ပဝတ္တိယာ။

သဗြဟ္မကသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂-အာနန္ဒသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃၂။ ဒုတိယေ တထာဇာတိကောတိ ဘယာသဘာဝေါ။ စိတ္တေကဂ္ဂဇာ-
လာဘောတိ စိတ္တေကဂ္ဂတာယ အဓိဂမော။ ရူပမေဝ ကိလေသုပ္ပတ္တိယာ ကာရ-
ဏဘာဝတော ရူပနိမိတ္တံ။ ဒေသ နယော သေသေသုပိ။ သဿတာဒိနိမိတ္တန္တိ
သဿတုစ္ဆေဒဘာဝနိမိတ္တံ။ ပုဂ္ဂလနိမိတ္တန္တိ ပုဂ္ဂလာဘိနိဝေသနနိမိတ္တံ။ ဓမ္မနိ-
မိတ္တန္တိ ဓမ္မာရမ္ပဏသင်္ခါတံ နိမိတ္တံ။ “သိယော န ခေါ ဘန္တေ”တိ ထေရေန ပုဋ္ဌော
ဘဂဝါ “သိယာ”တိ အဝေါစ လောကုတ္တရသမာဓိပ္ပဋိလာဘံ သန္တာယ။ သော
ဟိ နိဗ္ဗာနံ သန္တိ ပဏီတန္တိ စ ပဿတိ။ တေနာဟ “ဣဇာနန္ဒာ”တိ အာဒိ။

နိဗ္ဗာန် သန္တန္တိ သမာပတ္တိံ အပ္ပေတွာတိ နိဗ္ဗာန် သန္တန္တိ အာဘု-
 ဇိတွာ ဖလသမာပတ္တိံ အပ္ပေတွာ။ ဒိဝသမ္ဘိတိအာဒိနာ အသင်္ခတာယ
 ဓာတုယာ အစွန္တသန္တပဏီတာဒိဘာဝံ ဒဿေတိ။ အဋ္ဌမိဓေတိ “သန္တ-
 ပဏီတံ သဗ္ဗသင်္ခါရသမထော သဗ္ဗုပဓိပဋိနိဿဂ္ဂေါ တဏှက္ခယော ဝိရာဂေါ
 နိရောဓော နိဗ္ဗာန”န္တိ ဧဝံ အဋ္ဌဝိဓေ အာဘောဂသညိတေ သမန္နာဟာရေ။
 နိဗ္ဗါရဏေ စေတံ ဘုဗ္ဗံ။ ဣမသ္မိံ ဌာနေ ။ပ။ လဗ္ဘန္တေဝါတိ “ဣဓာနန္တ-
 ဘိက္ခုနော ဧဝံ ဟောတိ”တိ အာဂတေ ဣမသ္မိံ သုတ္တပ္ပဒေသေ ဧကောပိ
 အာဘောဂသမန္နာဟာရော စေပိ သဗ္ဗေ အဋ္ဌပိ အာဘောဂသမန္နာဟာရာ
 လဗ္ဘန္တေဝ သမန္နာဟရတံ အတ္တာဝဟတ္တာ။

ဉာဏေန ဇာနိတွာတိ ဝိပဿနာဉာဏသဟိတေန မဂ္ဂဉာဏေန ဇာနိတွာ။
 ပရာနိ ဝ ဩပရာနိ ဝ စက္ခာဒိနိ အာယတနာနိ။ သန္တတာယာတိ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိ-
 တာယ။ ကာယဒုစ္စရိတာဒိဂ္ဂမဝိရဟိတောတိ ကာယဒုစ္စရိတာဒိ ဧဝ သန္တာ-
 ပနဋ္ဌေန ဓူမော၊ တေန ဝိရဟိတော။ အနိဿောတိ အပါပေါ။ ဇာတိဇရာ-
 ဂဟဏေနော ပျာဓိမရဏမ္ပိ ဂဟိတမေဝါတိ တဗ္ဘာဝဘာဝတောတိ ဝုတ္တံ။

အာနန္တသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၃-သာရိပုတ္တသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃၃။ တတိယေ “သာရိပုတ္တ မယာ သံခိတ္တေန ဒေသိတံ ဓမ္မံ တာဒိ-
 သေနပိ န သုကရံ ဝိညာတု”န္တိ ဣမိနာ အဓိပ္ပါယေနော ဝဒန္တော ထေရဿ
 ဉာဏံ သဗ္ဗမတိက္ကမံ။ အညာတာရော ဝ ဝုလ္လဘာတိ ဟိ ဣမိနာ သာမညဝစ-
 နေန သာရိပုတ္တတ္ထေရမ္ပိ အန္တောဂမံ ကတွာ ဒဿေန္တော တေနပိ အတ္တ-
 နော ဒေသနာယ ဒုပ္ပင်္ဂဝိဒ္ဓဘာဝံ ဒဿေတိ။

သမ္ဘာတိ ဟေတုနာ ကာရဏေန။ တေနာဟ “ဥပါယေနာ”တိအာဒိ။
 မာနာဘိသမယောတိ မာနဿ ဒဿနာဘိသမယော။ ပဟာနာဘိသမယောတိ
 စ ဒဿနာဘိသမယောတိ စ ပရိညာဘိသမယော ဝုတ္တော။ အရဟတ္တမဂ္ဂေါ
 ဟိ ပရိညာကိစ္စသိဒ္ဓိယာ ကိစ္စဝသေန မာနံ ပဿတိ။ အသမ္မောဟပ္ပင်္ဂဝေဓ-
 ဝသေနာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ အယမဿ ဒဿနာဘိသမယော။ တေန
 ဒိဋ္ဌော ပန ပဟာနာဘိသမယော စ။ ဒဿနာဘိသမယေန ဟိ ပရိညာဘိ-
 သမယမေဝ ပဟိယတိ။ ဒိဋ္ဌဝိသေန ဒိဋ္ဌသတ္တာနံ ဇီဝိတံ ဝိယ အယမဿ

ပဟာနာဘိသမယော။ အဋ္ဌကထာယံ ပန ပဟာနာဘိသမယဿ ဒဿနာဘိသမယနာနန္တရိယကတ္တာ “ပဟာနာဘိသမယေန” ဣစ္စေဝ ဝုတ္တံ။ ပဟာနာဘိသမယေ ဟိ ဂဟိတေ ဒဿနာဘိသမယော ဂဟိတောဝ ဟောတိ။

အန္တမကာသိ ဒုက္ခဿာတိ အရဟတ္တမဂ္ဂေန မာနဿ ပဟိနတ္တာ ယေ ဣမေ “ကာယဗန္ဓနဿ အန္တော ဇီရတိ၊ ဟရိတန္တံ ဝါ” တိ၊ ဧဝံ ဝုတ္တအန္တိမမရိယာဒန္တော စ “အန္တမိဒံ ဘိက္ခဝေ ဇီဝိကာန” န္တိ၊ ဧဝံ ဝုတ္တလာမကန္တော စ “သက္ကာယော ဧကော အန္တော” တိ၊ ဧဝံ ဝုတ္တကောဠာသန္တော စ “သေဝန္တော ဒုက္ခဿ သပစ္စယသင်္ခယာ” တိ၊ ဧဝံ ဝုတ္တကောဠာသန္တော စာတိ စတ္တာရော အန္တော၊ တေသု သဗ္ဗဿေဝ ဝဋ္ဋဒုက္ခဿ အဒုံ စတုတ္ထကောဠိသင်္ခါတံ အန္တမကာသိ၊ ပရိစ္ဆေဒံ ပရိဝဋ္ဋုမံ အကာသိ၊ အန္တိမသမုဒယမတ္တာဝသေသံ ဒုက္ခမကာသိတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ တေနာဟ “ဝဋ္ဋဒုက္ခဿ အန္တမကာသိ” တိ။

နန စ “ပဟာန” န္တိ ဣမဿ နိဗ္ဗေသေ နိဗ္ဗာနံ အာဂတံ၊ ဣမ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိပ္ပဟာနသင်္ခါတံ အရဟတ္တဖလံ ဝုတ္တံ၊ တဿှာ နိဗ္ဗေသေနာယံ ဝဏ္ဏနာ ဝိရုဇ္ဈတိတိ အာဟ “နိဗ္ဗေသေ ဗနာ” တိအာဒိ။ တတ္ထ တာနိ ပဒါနိ အာဂတာနီတိ တသ္မိံ နိဗ္ဗေသေ “ပဟာနံ ဝူပသမံ ပဋိနိဿဂ္ဂ” န္တိအာဒိနိ ပဒါနိ အာဂတာနိ။

ဓမ္မတက္ကပုရေဇေ န္တိ ဣမိနာ တသ္မိံ စတုတ္ထဇ္ဈာနဝိမောက္ခေ ဌတှာ ဈာနင်္ဂါနိ ဝိပဿိတွာ အဓိဂတံ အရဟတ္တဝိမောက္ခံ ဝဒတိ။ အရဟတ္တဝိမောက္ခဿ ဟိ မဂ္ဂသမ္ပယုတ္တသမ္မာသင်္ဂပ္ပသင်္ခါတော ဓမ္မတက္ကော ပုရေဇေဝေါ ဟောတိ။

သာရိပုတ္တသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၄-နိဒါနသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃၄။ စတုတ္ထေ ဝိဇ္ဇာကရဏတ္ထာယာတိ အာယူဟနဝသေန ရာသိကရဏတ္ထာယ။ အဘိန္နာနီတိ ဧကဒေသေနပိ အဓဏ္ဍိတာနိ။ ဘိန္နကာလတော ပဋ္ဌာယ ဟိ ဗီဇံ ဗီဇကိစ္စာယ န ဥပကပ္ပတိ။ အပူတိနီတိ ဥဒကတေမနေန ပူတိဘာဝံ န ဥပဂတာနိ။ ပူတိဗီဇံ ဟိ ဗီဇတ္ထာယ န ဥပကပ္ပတိ။ တေနာဟ “ပူတိဘာဝေန အဗီဇတ္ထံ အပ္ပတ္တာနိ” တိ။ န ဝါတေန န စ အာတပေန

၁-ဝိ ၄-၂၇၇-ပိဋေ။

၄-သံ ၂-၁၂၈-ပိဋေ။

၂-မ ၁-၂၄၆-ပိဋေ။

၅-မ ၃-၃၁၀-ပိဋေ။

၃-သံ ၂-၇၆၊ ၃ ၁-၂၅၅-ပိဋေသု။

၆-၃ ၈-၁၅၇-ပိဋေ။

ဟတာနီတိ ဝါတေန စ အာတပေန စ န ဟတာနိ၊ နိရောဇတံ န ပါပိတာနိ။ နိရောဇံ ဟိ ကသဉ္စဗိဇံ ဗိဇက္ခာယ န ဥပကပ္ပတိ။ သာရာဒါနီတိ^၁ တဏှုလ-
သာရဿ အာဒါနတော သာရာဒါနိ။ နိဿာရံ ဟိ ဗိဇံ ဗိဇက္ခာယ န
ဥပကပ္ပတိ။ တေနာဟ “ဂဟိတသာရာနီ”တိ၊ ပတိဋ္ဌိတသာရာနီတိ အတ္ထော။
သန္တိဓယဘာဝေန သုခံ သယိတာနီတိ စတ္တာရော မာသေ ကောဠပက္ခိတ္တ-
နိယာမေနေဝ သုခသယိတာနိ။

ကမ္မဝိဘတ္တိတိ ကမ္မဝိဘာဝေါ။ ဒိဋ္ဌဓမ္မော ဝုစ္စတိ ပစ္စက္ခဘူတော ပစ္စုပ္ပန္နော
အတ္တဘာဝေါ၊ တတ္ထ ဝေဒိတဗ္ဗဖလံ ကမ္မံ ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနီယံ။ ပစ္စုပ္ပန္နဘဝတော
အနန္တရံ ဝေဒိတဗ္ဗဖလံ ကမ္မံ ဥပပဇ္ဇဝေဒနီယံ။ အပရပရိယာယဝေဒနီယန္တိ
ဒိဋ္ဌဓမ္မာနန္တရဘဝတော အညသ္မိံ အတ္တဘာဝပရိယာယေ အတ္တဘာဝပရိဝတ္ထေ
ဝေဒိတဗ္ဗဖလံ ကမ္မံ။ ပဋိပက္ခေဟိ အနဘိဘူတတာယ ပစ္စယဝိသေသေန ပဋိ-
လဒ္ဓဝိသေသတာယ စ ဗလဝဘာဝပ္ပတ္တာ တာဒိသဿ ပုဗ္ဗဘိသင်္ခါရဿ
ဝသေန သာတိသယာ ဟုတ္တာ ပဝတ္တာ ပဌမဇဝနစေတနာ တသ္မိံယေဝ
အတ္တဘာဝေ ဖလဒါယိနိ ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနီယကမ္မံ နာမ။ သာ ဟိ ဝုတ္တာကာရေန
ဗလဝတိ ဇဝနသန္တာနေ ဂုဏဝိသေသယုတ္တေသု ဥပကာရာနုပကာရဝသပ္ပ-
ဝတ္တိယာ အာသေဝနာလာဘေန အပ္ပဝိပါကတာယ စ ပဌမဇဝနစေတနာ
ဇုတရဉ္စယံ ဝိယ ပဝတ္တသန္တာနုပရမာပေက္ခံ ဩကာသလာဘာပေက္ခန္တ ကမ္မံ န
ဟောတီတိ ဇူဓေဝ ပုပ္ဖမတ္တံ ဝိယ ပဝတ္တိဝိပါကမတ္တံ ဖလံ ဒေတိ။ တဏှာ
အသက္ကောန္တန္တိ ကမ္မဿ ဝိပါကဒါနံ နာမ ဥပဓိပ္ပယောဂါဒိပစ္စယန္တရသမ-
ဝါယေနေဝ ဟောတီတိ တဒဘာဝတော တသ္မိံယေဝ အတ္တဘာဝေ ဝိပါကံ
ဒါတုံ အသက္ကောန္တံ။ အဟောသိကမ္မန္တိ အဟောသိ ဧဝ ကမ္မံ၊ န တဿ
ဝိပါကော အဟောသိ အတ္တိ ဘဝိဿတိ စာတိ ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗံ ကမ္မံ။

အတ္တသင်္ခိကာတိ ဒါနံဒိပါဏာတိပါတာဒိအတ္တဿ နိပ္ပာဒိကာ။ ကာ
ပန သာတိ အာဟ “သတ္တပဇဝနစေတနာ”တိ။ သာ ဟိ သန္တိဋ္ဌာပကစေတနာ
ဝုတ္တနယေန ပဋိလဒ္ဓဝိသေသာ ပုရိမဇဝနစေတနာဟိ လဒ္ဓါသေဝနာ စ သမာနာ
အနန္တရတ္တဘာဝေ ဝိပါကဒါယိနိ ဥပပဇ္ဇဝေဒနီယကမ္မံ နာမ။ ပုရိမဥပမာ-
ယယေဝါတိ မိဂလုဒ္ဓကောပမာယယေဝ။

သတိ သံသာရပ္ပဝတ္တိယာတိ ဣမိနာ အသတိ သံသာရပ္ပဝတ္တိယံ အဟောသိ-
ကမ္မပက္ခေ တိဋ္ဌတိ ဝိပစ္စနောကာသဿ အဘာဝတောတိ ဒီပေတိ။ ယံ

ဂစ္ဆန္တိ ယံ အကုသလံ မဟာသာဝဇ္ဇိ၊ ကုသလဉ္စ မဟာနဘာဝံ ကမ္မံ။ ကုသလံ ဝါ ဟိ ဟောတု အကုသလံ ဝါ၊ ယံ ဂရုကံ မာတုဿာတာဒိကမ္မံ ဝါ မဟဂ္ဂတ-
ကမ္မံ ဝါ၊ တဒေဝ ပဌမံ ဝိပစ္စတိ။ တေနာဟ “ကုသလာကုသလေသု ပနာ”တိ-
အာဒိ။ ယံ ဗဟုလန္တိ ယံ ဗဟုလံ အဘိဏ္ဍသော ကတံ သမာသေဝိတံ။
တေနာဟ “ကုသလာကုသလေသု ပန ယံ ဗဟုလံ ဟောတိ”တိအာဒိ။
ယဒါသန္တံ နာမ မရဏကာလေ အနုဿရိတံ ကမ္မံ၊ အာသန္တကာလေ
ကတေ ပန ဝတ္တဗ္ဗမေဝ နတ္ထိတိ အာဟ “ယံ ပန ကုသလာကုသလေသု
အာသန္တမရဏေ”တိအာဒိ။ အနုဿရိတုန္တိ ပရိဗျတ္တဘာဝေန အနုဿရိတုံ။

တေသံ အဘာဝေတိ တေသံ ယံဂရုကာဒိနံ တိဏ္ဍံ ကမ္မာနံ အဘာဝေ။
ယတ္ထ ကတ္ထမိ ဝိပါကံ ဒေတိတိ ပဋိသန္ဓိဇနကဝသေန ဝိပါကံ ဒေတိ။ ပဋိသန္ဓိ-
ဇနကဝသေန ဟိ ဂရုကာဒိကမ္မစတုတ္ထံ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ ဂရုကံ သဗ္ဗပဌမံ ဝိပစ္စတိ၊
ဂရုကေ အသတိ ဗဟုလိကတံ၊ တသ္မိံ အသတိ ယဒါသန္တံ၊ တသ္မိံ အသတိ
“ကဋတ္တာ ဝါ ပနာ”တိ ဝုတ္တံ ပုရိမဇောတိသု ကတကမ္မံ ဝိပစ္စတိ။ ဗဟုလာ-
သန္တပုဗ္ဗကတေသု စ ဗလာဗလံ ဇာနိတဗ္ဗံ၊ ပါပတော ပါပန္တရံ ကလျာဏန္တု၊
ကလျာဏတော ကလျာဏန္တရံ ပါပဉ္စ ဗဟုလိကတံ။ တတော မဟတောဝံ
ပုဗ္ဗကတာဒိအပ္ပဉ္စ ဗဟုလာနုဿရဏေန ဝိပုဋိသာရာဒိဇနနတော၊ ပဋိပက္ခဿ
အပရိပုဏ္ဏတာယ အာရဒ္ဓဝိပါကဿ ကမ္မဿ ကမ္မသေသဿ ဝါ အပရ-
ပရိယာယဝေဒနီယဿ အပရိက္ခိဏတာယ သန္တတိယာ ပရိဏာမဝိသေသ-
တောတိ တေဟိ တေဟိ ကာရဏေဟိ အာယူဟိတဖလံ ပဌမံ ဝိပစ္စတိ။ မဟာ-
နာရဒကဿဗဇာတကေ၊ ဝိဒေဟရညော သေနာပတိ အလာတော၊ ဗီဇကော
ဒါသော၊ ရာဇကညာ ရုစာ စ ဧတ္ထ နိဒဿနံ။ တထာ ဟိ ဝုတ္တံ ဘဂဝတာ—

“တတြာနန္တ ယွာယံ ပုဂ္ဂလော ဣမ ပါဏာတိပါတီ။ ပ။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ။
ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ
ဥပပဇ္ဇတိ၊ ပုဗ္ဗေ ဝါဿ တံ ကတံ ဟောတိ ပါပကမ္မံ ဒုက္ခ-
ဝေဒနီယံ၊ ပစ္ဆာ ဝါဿ တံ ကတံ ဟောတိ ပါပကမ္မံ ဒုက္ခဝေဒနီယံ၊
မရဏကာလေ ဝါဿ ဟောတိ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ သမတ္တာ သမာဒိန္နာ၊
တေန သော ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ
ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇတိ”တိ—

အာဒိ။ သဗ္ဗံ မဟာကမ္မဝိဘင်္ဂသုတ္တံ^၁ ဝိတ္တာရေတဗ္ဗံ။ ကိံ ဗဟုနာ။ ယံ တံ တထာဂတဿ မဟာကမ္မဝိဘင်္ဂဉာဏံ၊ တဿေဝါယံ ဝိသယော၊ ယဒိဒံ တဿ တဿ ကမ္မဿ တေန တေန ကာရဏေန ပုဗ္ဗာပရဝိပါကတာ သမတ္ထိယတိ။

ဣဒါနိ ဇနကာဒိကမ္မစတုတ္ထံ ဝိဘဇန္တော “ဇနကံ နာမာ”တိအာဒိမာဟ။ ပဝတ္တိံ န ဇနေတိတိ ပဝတ္တိဝိပါကံ န ဇနေတိ။ ပဌမနယေ ဇနကကမ္မဿ ပဋိသန္ဓိဝိပါကမတ္တဿေဝ ဝုတ္တတ္တာ တဿ ပဝတ္တိဝိပါကဒါယကတ္တဗ္ဗိ အနုဇာနန္တော “အပရော နယော”တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ ပဋိသန္ဓိဒါနာဒိဝသေန ဝိပါကသန္တာနဿ နိဗ္ဗတ္တကံ ဇနကံ။ သုခဒုက္ခသန္တာနဿ နာမရူပပ္ပဗန္ဓဿ ဝါ စိရတရံ ပဝတ္တိဟေတုဘူတံ ဥပတ္တန္တကံ။ တေနာဟ “သုခဒုက္ခံ ဥပတ္တန္တေတိ၊ အဗ္ဗါနံ ပဝတ္တေတိ”တိ။ ဥပပိဋ္ဌကံ သုခဒုက္ခပ္ပဗန္ဓေ ပဝတ္တမာနေ သဏိကံ သဏိကံ ဟာပေတိ။ တေနာဟ “သုခဒုက္ခံ ဝိဇ္ဇေတိ မာဓေတိ၊ အဗ္ဗါနံ ပဝတ္တိတုံ န ဒေတိ”တိ။

ဝါတကာဠကော မဟလ္လကော စောရေ ဃာတေတုံ န သက္ကောတိတိ သော ကိရ မဟလ္လကကာလေ ကေပ္ပဟာရေန သီသံ ဆိန္ဒိတုံ န သက္ကောတိ။ ဒွေ တယော ဝါရေ ပဟရန္တော မနုဿေ ကိလမေတိ၊ တဿွာ တေ ဝေမာဟံသု။ အနုလောမိကံ ခန္တိံ ပဋိလဘိတွာတိ သောတာပတ္တိမဂ္ဂဿ ဩရတော အနုလောမိကံ ခန္တိံ လဘိတွာ။ တရုဏဝန္တယ ဂါဝိယာ မဒ္ဓိတွာ ဇိဝိတက္ခယံ ပါပိတောတိ ဧကာ ကိရ ယက္ခိနီ ခေနဝေသေန အာဂန္တာ ဥရေ ပဟရိတွာ မာရေသိ၊ တံ သန္တာယေတံ ဝုတ္တံ။ နဂရေ ဘဝေါ နာဂရိယော။

ဃာတေတွာတိ ဥပတ္တိန္ဒိတွာ။ ကမ္မဿ ဥပတ္တိန္ဒနံ နာမ တဿ ဝိပါကပ္ပဋိ-မာဟနမေဝါတိ အာဟ “တဿ ဝိပါကံ ပဋိဗောဟိတွာ”တိ။ တဉ္စ အတ္တနော ဝိပါကပ္ပတ္တိယာ ဩကာသကရဏန္တိ ဝုတ္တံ “အတ္တနော ဝိပါကဿ ဩကာသံ ကရေတိ”တိ။ ဝိပစ္စနာယ ကတောကာသံ ကမ္မံ ဝိပက္ကမေဝ နာမ ဟောတိတိ အာဟ “ဝေ ပန ကမ္မေန ကတေ ဩကာသေ တံ ဝိပါကံ ဥပ္ပန္နံ နာမ ဝုစ္စတိ”တိ။ ဥပပိဋ္ဌကံ အညဿ ဝိပါကံ ဥပတ္တိန္ဒတိ၊ န သယံ အတ္တနော ဝိပါကံ ဒေတိ။ ဥပဃာတကံ ပန ဒုဗ္ဗလကမ္မံ ဥပတ္တိန္ဒိတွာ အတ္တနော ဝိပါကံ ဥပ္ပါဒေတိတိ အယမေတေသံ ဝိသေသော။ ကိဉ္စ ဗဟ္တာဗာဓတာဒိပစ္စယူပသန္နိပါတေန ဝိပါကဿ ဝိမာဓကံ ဥပပိဋ္ဌကံ၊ တထာ ဝိပါကဿေဝ ဥပစ္စေဒကံ။ ဥပ-ဃာတကကမ္မံ ပန ဥပဃာတေတွာ အတ္တနော ဝိပါကဿ ဩကာသကရဏေန

ဝိပစ္စနေ သတိ ဇနကမေဝ သိယာ။ ဇနကာဒိဘာဝေါ နာမ ဝိပါကံ ပတိ
ဣန္ဒြိယဗ္ဗေဒါ န ကမ္မံ ပတိတိ ဝိပါကဿေဝ ဥပသာတကတာ ယုတ္တာ ဝိယ
ဒိဿတိ၊ ဝိမံသိတဗ္ဗံ။

အပရော နယော— ယသ္မိံ ကမ္မေ ကတေ ပဋိသန္ဓိယံ ပဝတ္ထေ စ ဝိပါက-
ကဋ္ဌတ္တာရူပါနံ ဥပ္ပတ္တိ ဟောတိ၊ တံ ဇနကံ။ ယသ္မိံ ပန ကတေ အညေန
ဇနိတဿ ဣဋ္ဌဿ ဝါ အနိဋ္ဌဿ ဝါ ဖလဿ ဝိဗာဓကဝိန္နောဒကပစ္စယာ-
နပ္ပတ္တိယာ ဥပဗြူဟနပစ္စယုပ္ပတ္တိယာ ဇနကသာမတ္တိယာနရူပံ ပရိသုဒ္ဓိ-
စိရတရပ္ပဗန္ဓာ ဟောတိ၊ တံ ဥပတ္တန္တကံ။ ဇနကေန နိဗ္ဗတ္တိတံ ကုသလဖလံ
ဝါ အကုသလဖလံ ဝါ ယေန ပစ္စနိကဘူတေန ရောဂဓာတုဝိသမတာဒိ-
နိမိတ္တတာယ ဝိဗာဓယေတိ၊ တံ ဥပဝီဋ္ဌကံ။ ယေန ပန ကမ္မုနာ ဇနကသာမတ္တိယ-
ဝသေန စိရတရပ္ပဗန္ဓာရဟမ္ဘိ သမာနံ ဖလံ ဝိန္နောဒကပစ္စယုပ္ပတ္တိယာ
ဥပဟညတိ ဝိန္တိဇ္ဇတိ၊ တံ ဥပသာတကန္တိ အယမေတ္ထ သာရော။

တတ္ထ ကေစိ ဒုတိယဿ ကုသလဘာဝံ ဣတ္ထတ္တမာဂတဿ အပ္ပါဓာဓ-
ဒိဿာယုကတာသံဝတ္တနဝသေန၊ ပစ္ဆိမာနံ ဒွိန္ဒံ အကုသလဘာဝံ ဗဟ္ဂာဓာဓ-
အပ္ပါယုကတာသံဝတ္တနဝသေန ဝဏ္ဏေန္တိ။ တထာ စ ဝုတ္တံ မဇ္ဈိမနိကာယေ
စူဠဗျူဟနိသုတ္တဝဏ္ဏနာယံ^၁—

“စတ္တာရိ ဟိ ကမ္မာနိ ဥပဝီဋ္ဌကံ ဥပစ္ဆေဒကံ ဇနကံ ဥပတ္တန္တ-
ကန္တိ။ ဗလဝကမ္ပေန ဟိ နိဗ္ဗတ္တံ ပဝတ္ထေ ဥပဝီဋ္ဌကံ အာဂန္တာ
အတ္ထတော ဧဝံ ဝဒတိ နာမ ‘သစာဟံ ပဌမတရံ ဇာနေယျံ၊ န တေ
ဇုဓ နိဗ္ဗတ္တိတုံ ဒဒေယျံ၊ စတုသုယေဝ တံ အပါယေသု နိဗ္ဗတ္တာပေယျံ။
ဟောတု၊ တံ ယတ္ထ ကတ္တစိ နိဗ္ဗတ္တံ၊ အဟံ ဥပဝီဋ္ဌကကမ္မံ နာမ
တံ ဝီဋ္ဌေတွာ နိရောဇံ နိယူသံ ကသဋ္ဌံ ကရိဿာမိ’တိ။ တတော
ပဋ္ဌာယ တံ တာဒိသံ ကရေတိ။ ကိံ ကရေတိ? ပရိဿယံ
ဥပနေတိ၊ ဘောဂေ ဝိနာသေတိ။

တတ္ထ ဒါရကဿ မာတုကုစ္ဆိယံ နိဗ္ဗတ္တကာလတော ပဋ္ဌာယ
မာတု အဿာဒေါ ဝါ သုခံ ဝါ န ဟောတိ^၂၊ မာတာပိတုနံ
ဝီဋ္ဌာဝ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဧဝံ ပရိဿယံ ဥပနေတိ။ ဒါရကဿ ပန
မာတုကုစ္ဆိမိ နိဗ္ဗတ္တကာလတော ပဋ္ဌာယ ဂေဟေ ဘောဂါ
ဥဒကံ ပတွာ လောဏံ ဝိယ ရာဇာဒိနံ ဝသေန နဿန္တိ။

၁-မ-ဋ္ဌ ၄-၁၇၇-ပိဋေ၊

၂-အဿာသော ဝါ ပဿာသော ဝါ သုခံ န ဟောတိ(က)

ကုမ္ဘဒေါဟနဓေနယော ခီရံ န ဒေန္တိ၊ သူရတာ^၁ ဂေါဏာ စက္ကာ
ဟောန္တိ၊ ကာဏာ၊ ဟောန္တိ၊ ခဗ္ဗာ ဟောန္တိ၊ ဂေါမဏ္ဍလေ
ရောဂေါ ပတတိ၊ ဒါသာဒယော ဝစနံ န ကရေန္တိ၊ ဝါပိတံ သဿံ
န ဇာယတိ၊ ဂေဟဂတံ ဂေဟေ၊ အရညဂတံ အရညေ နဿတိ၊
အနုပုဗ္ဗေန ဃာသန္တာဒနမတ္တံ ဒုလ္လဘံ ဟောတိ၊ ဂဟ္မပရိဟာရော
န ဟောတိ၊ ဝိဇာတကာလေ မာတု ထညံ ဆိဇ္ဇတိ၊ ဒါရကော
ပရိဟာရံ အလဘန္တော ပိဋိတော နိရောဇော နိယူသော ကသဇ္ဇော
ဟောတိ။ ဣဒံ ဥပပိဋကကမ္မံ နာမ။

ဒီဃာယုကကမ္မေန ပန နိဗ္ဗတ္တဿ ဥပစ္ဆေဒကကမ္မံ အာဂန္တော
အာယံ ဆိန္ဒတိ။ ယထာ ဟိ ပုရိသော အဋ္ဌသဘာဝမနံ ကတွာ
သရံ ခိပေယျ၊ တမညော ဓနတော မုတ္တမတ္တံ မုဂ္ဂရေန ပဟရိတွာ
တတ္ထေဝ ပါတေယျ၊ ဧဝံ ဒီဃာယုကကမ္မေန နိဗ္ဗတ္တဿ ဥပစ္ဆေဒက-
ကမ္မံ အာယံ ဆိန္ဒတိ။ ကိံ ကရေတိ? စောရာနံ အဋ္ဌဝိ^၂ ပဝေသေတိ၊
ဝါဠမစ္ဆောဒကံ ဩတာရေတိ၊ အညတရံ ဝါ ပန သပရိဿယဌာနံ
ဥပနေတိ။ ဣဒံ ဥပစ္ဆေဒကကမ္မံ နာမ။ ‘ဥပဃာတက’န္တိပိ တေဿေဝ
နာမံ။ ပဋိသန္တိနိဗ္ဗတ္တကံ ပန ကမ္မံ ဇနကကမ္မံ နာမ။ အပ္ပဘောဂ-
ကုလာဒီသု နိဗ္ဗတ္တဿ ဘောဂသမ္ပဒါဒိကရဏေန ဥပတ္ထန္တကကမ္မံ
ဥပတ္ထန္တကကမ္မံ နာမ။

ပရိတ္တကမ္မေနပိ နိဗ္ဗတ္တံ တေ ပဝတ္ထေ ပါဏာတိပါတာဒိဝိရတိကမ္မံ
အာဂန္တော အတ္တတော ဧဝံ ဝဒတိ နာမ ‘သစာဟံ ပဌမတရံ
ဇာနေယျံ၊ န တေ ဣမ နိဗ္ဗတ္တိတုံ ဒဒေယျံ၊ ဒေဝလောကေယေဝ တံ
နိဗ္ဗတ္တာပေယျံ၊ ဟောတု၊ တံ ယတ္ထ ကတ္တမိ နိဗ္ဗတ္တ၊ အဟံ ဥပတ္ထန္တက-
ကမ္မံ နာမ ဥပတ္ထန္တံ တေ ကရိဿာမီ’တိ ဥပတ္ထန္တံ ကရေတိ။ ကိံ
ကရေတိ? ပရိဿယံ နာသေတိ၊ ဘောဂေ ဥပ္ပါဒေတိ။

တတ္ထ ဒါရကဿ မာတုကုမ္ဘိယံ နိဗ္ဗတ္တကာလတော ပဌာယ
မာတာပိတူနံ သုခမေဝ သာတမေဝ ဟောတိ။ ယေပိ ပကတိယာ
မနဿံမနဿပရိဿယာ ဟောန္တိ၊ တေ သဗ္ဗေ အပဂစ္ဆန္တိ။ ဧဝံ
ပရိဿယံ နာသေတိ။ ဒါရကဿ ပန မာတုကုမ္ဘိယံ နိဗ္ဗတ္တကာလ-
တော ပဌာယ ဂေဟေ ဘောဂါနံ ပမာဏံ န ဟောတိ၊ နိမိကုမ္ဘိ-
ယော ပုရတောပိ ပစ္ဆတောပိ ဂေဟံ ပရိဝုဇ္ဇမာနာ ပဝိသန္တိ။

မာတာပိတရော ပရေဟိ ဌပိတနေဿပိ သမ္ပုဒိဘာဝံ ဂစ္ဆန္တိ၊
 ဓေနယော ဗဟုဒီရာ ဟောန္တိ၊ ဂေါဏာ သုခသီလာ ဟောန္တိ၊
 ဝပ္ပဋ္ဌာနေ သဿာနိ သမ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဝနိယာ ဝါ သမ္ပယုတ္တံ၊ တာဝ-
 ကာလိကံ ဝါ ဒိန္တံ ခနံ အစောဒိတာ သယမေဝ အာဟရိတွာ
 ဒေန္တိ၊ ဒါသာဒယော သုဗ္ဗစာ^၁ ဟောန္တိ၊ ကမ္မန္တာ န ပရိဟာယန္တိ၊
 ဒါရကော ဂဗ္ဘတော ပဋ္ဌာယ ပရိဟာရံ လဘတိ၊ ကောမာရိက-
 ဝေဇ္ဇာ သန္တိဟိတာဝ ဟောန္တိ။ ဂဟပတိကုလေ ဇာတော
 သေဋ္ဌိဋ္ဌာနံ၊ အမစ္စကုလာဒိသု ဇာတော သေနာပတိဋ္ဌာနာဒိနိ
 လဘတိ။ ဧဝံ ဘောဂေ ဥပ္ပါဒေတိ။ သော အပရိဿယော
 သဘောဂေါ စိရံ ဇီဝတိ။ ဣဒံ ဥပတ္တန္တကကမ္မံ နာမ။ ဣမေသု
 စတုသု ပုရိမာနိ ဒွေ အကုသလာနေဝ၊ ဇနကံ ကုသလမ္ပိ
 အကုသလမ္ပိ၊ ဥပတ္တန္တကံ ကုသလမေဝါ^၂တိ။

ဧတ္ထ ဝိဗာရူပဃာတာ နာမ ကုသလဝိပါကမ္ပိ န ယုတ္တာတိ အဓိပ္ပါယေန
 “ဒွေ အကုသလာနေဝါ”တိ ဝုတ္တံ။ ဒေဝဒတ္တာဒိနံ ပန နာဂါဒိနံ ဣတော
 အနုပ္ပဒိန္နယာပနကပေတာနဉ္စ နရကာဒိသု အကုသလဝိပါကူပတ္တန္တနုပဝိဋ္ဌ-
 နူပဃာတကာနိ သန္တိတိ^၂ စတုန္ဒမ္ပိ ကုသလာကုသလဘာဝေါ န ဝိရုဇ္ဈတိ။
 ဧဝံ ကတွာ ယာ ဗဟူသု အာနန္တရိယေသု ကတေသု ဧကေန ဂဟိတပ္ပဋိ-
 သန္တိကဿ ဣတရေသံ တဿ အနုဗလပ္ပဒါယိတာ ဝုတ္တာ၊ သာပိ သမတ္ထိတာ
 ဟောတိ။

သုတ္တန္တပရိယာယေန ကောဒသ ကမ္မာနိ ဝိဘဇိတွာ ဣဒါနိ အဘိဓမ္မ-
 ပရိယာပန္တံ ဒဿေန္တော “အတ္ထေကစ္စာနိ ပါပကာနိ ကမ္မသမာဒါနာနိ”တိ-
 အာဒိနာ ဝိဘင်္ဂပါဠိ^၃ ဒဿေတိ။ တတ္ထ ဂတိသမ္ပတ္တိပဋိဗောဋ္ဌာနိတိ ဂတိသမ္ပတ္တိ-
 ယာ ပဋိဗောဋ္ဌိတာနိ နိဝါရိတာနိ ပဋိသေမိတာနိ။ သေသပဒေသုပိ ဧသေဝ
 နယော။ တတ္ထ ၈ ဂတိသမ္ပတ္တိတိ သမ္ပန္နဂတိ ဒေဝလောကော စ မနုဿ-
 လောကော စ။ ဂတိဝိပတ္တိတိ ဝိပန္နဂတိ စတ္တာရော အပါယာ။ ဥပဓိသမ္ပတ္တိတိ
 အတ္တဘာဝသမိတ္တိ။ ဥပဓိဝိပတ္တိတိ ဟိနအတ္တဘာဝတာ။ ကာလသမ္ပတ္တိတိ
 သုရာဇသုမနုဿကာလသင်္ခါတော သမ္ပန္နကာလော။ ကာလဝိပတ္တိတိ သုရာဇ-
 သုမနုဿကာလသင်္ခါတော ဝိပန္နကာလော။ ပယောဂသမ္ပတ္တိတိ သမ္မာ-
 ပယောဂေါ။ ပယောဂဝိပတ္တိတိ မိစ္ဆာပယောဂေါ။

ဣဒါနိ ယထာဝုတ္တပါဠိယာ အတ္ထံ ဒဿေန္တော “တတ္ထာ”တိအာဒိမာဟ။
 တတ္ထ အနိဋ္ဌာရမ္မဏာနုဘဝနာရဟေ ကမ္မေ ဝိဇ္ဇမာနေယေဝါတိ ဣဒါနာ
 အနိဋ္ဌာရမ္မဏာနုဘဝနနိမိတ္တကဿ ပါပကမ္မဿ သမ္ဘာဝံ ဒဿေတိ။ တံ ကမ္မန္တိ
 တံ ပါပကံ ကမ္မံ။ ကေစ္စဿ ဟိ အနိဋ္ဌာရမ္မဏာနုဘဝနနိမိတ္တံ ဗဟုပါပကမ္မံ
 ဝိဇ္ဇမာနမ္ပိ ဂတိဝိပတ္တိယံ ဌိတဿေဝ ဝိပစ္စတိ။ ယဒိ ပန သောကေေန ကလျာဏ-
 ကမ္မေန ဂတိသမ္ပတ္တိယံ ဒေဝေသု ဝါ မနုဿေသု ဝါ နိဗ္ဗတ္တေယျ၊ တာဒိသေ
 ဌာနေ အကုသလဿ ဝါရော နတ္ထိ၊ ကေန္တိ ကုသလဿေဝါတိ တံ ကမ္မံ
 ဂတိသမ္ပတ္တိပဋိဗ္ဗာဋ္ဌံ န ဝိပစ္စတိ။ ပတိဗာဟိတံ ဟုတွာတိ ဗာမိတံ ဟုတွာ။ အတ္ထ-
 ဘာဝသမိဒ္ဓိယန္တိ သရီရသမ္ပတ္တိယံ။ ကိလိဋ္ဌကမ္မဿာတိ ဟတ္ထိမေဏှာဒဿဗန္ဓက-
 ဂေါပါလကာဒိကမ္မဿ။ ပလာယိတဗ္ဗယုတ္တကာလေတိ ဟတ္ထိအာဒိပစ္စတ္တိက-
 သမာဂမကာလေ။ လန္တံ ဒေတိတိ ဧဝံ မေ ဗာတေပရေသံ ဝသေ န ဟောတိတိ
 ဒေတိ။ ဧဝံ ရိကယုတ္တကာလေတိ ပက္ခဗလာဒိနံ လတ္တမာနကာလေ။ အန္တရ-
 ကဗ္ဗေတိ ပရိယောသာနပ္ပတ္တေ အန္တရကပ္ပေ။

အဘိဓမ္မနယေန သောဠသ ကမ္မာနိ ဝိဘဇိတွာ ပဋိသန္ဓိဒါမဂ္ဂပရိယာယေန^၁
 ဒွါဒဿ ကမ္မာနိ ဝိဘဇိတွာ ဒဿေတုံ “အပရာနိဒိ”တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ
 အတိတဘဝေသု ကတဿ ကမ္မဿ အတိတဘဝေသုယေဝ ဝိပက္ကဝိပါကံ
 ဂဟေတွာ “အဟောသိ ကမ္မံ အဟောသိ ကမ္မဝိပါကော”တိ ဝုတ္တန္တိ
 အာဟ “ယံ ကမ္မံ အတိတေ အာယူဟိတ”န္တိအာဒိ။ ဝိပါကဝါရန္တိ ဝိပစ္စနာဝ-
 သရံ ဝိပါကဝါရံ။ “ဝိပါကဝါရံ လဘတိ”တိ ဣဒါနာ ဝုတ္တမေဝတ္ထံ “ပဋိသန္ဓိ-
 ဇနေသီ”တိအာဒိနာ ဝိဘာဝေတိ။ တတ္ထ ပဋိသန္ဓိ ဇနေသီတိ ဣဒါနာ စ
 ပဋိသန္ဓိဒါယကဿ ကမ္မဿ ပဝတ္တိဝိပါကဒါယိတာပိ ဝုတ္တာ ဟောတိ။ ပဝတ္တိ-
 ဝိပါကဿေဝ ပန ဒါယကံ ရူပဇနကသ်သေန ဝဒတိ။ တဿေဝ အတိတဿ
 ကမ္မဿ ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနီယဿ ဥပပဇ္ဇဝေဒနီယဿ စ ပစ္စယဝေကလ္လေန အတိတ-
 ဘဝေသုယေဝ အဝိပက္ကဝိပါကဉ္စ၊ အတိတေယေဝ ပရိနိဗ္ဗုတဿ ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒ-
 နီယဥပပဇ္ဇဝေဒနီယအပရပရိယာယဝေဒနီယဿ ကမ္မဿ အဝိပက္ကဝိပါကဉ္စ
 ဂဟေတွာ “အဟောသိ ကမ္မံ နာဟောသိ ကမ္မဝိပါကော”တိပိ ဝုတ္တန္တိ အာဟ
 “ယံ ပန ဝိပါကဝါရံ န လဘိ”တိအာဒိ။

အတိတဿေဝ ကမ္မဿ အဝိပက္ကဝိပါကဿ ပစ္စုပ္ပန္နဘဝပစ္စယသမ္ပတ္တိယာ
 ဝိပစ္စမာနံ ဝိပါကံ ဂဟေတွာ “အဟောသိ ကမ္မံ အတ္ထိ ကမ္မဝိပါကော”တိ
 ဝုတ္တန္တိ အာဟ “ယံ ပန အတိတေ အာယူဟိတ”န္တိအာဒိ။ အတိတဿေဝ

ကမ္မဿ အတိက္ကန္တရိပါကကာလဿ စ ပစ္စုပ္ပန္နဘဝေ ပရိနိဗ္ဗာယန္တဿ စ အဝိပစ္စမာနရိပါကံ ဂဟေတွာ “အဟောသိ ကမ္မံ နတ္ထိ ကမ္မဝိပါကော”တိ ဝုတ္တန္တိ အာဟ “**အလဒ္ဓဝိပါကဝါရံ**”န္တိအာဒိ။ အတိတဿေဝ ကမ္မဿ ရိပါကာရဟဿ အဝိပက္ကရိပါကဿ အနာဂတဘဝေ ပစ္စယသမ္ပတ္တိယာ ရိပစ္စိတဗ္ဗံ ရိပါကံ ဂဟေတွာ “အဟောသိ ကမ္မံ ဘဝိဿတိ ကမ္မဝိပါကော”တိ ဝုတ္တန္တိ ဒဿေန္တော “**ယံ ပန အတိတေ အာယူဟိတံ**”န္တိအာဒိမာဟ။ အတိတဿေဝ ကမ္မဿ အတိက္ကန္တရိပါကကာလဿ စ အနာဂတဘဝေ ပရိနိဗ္ဗာယိတဗ္ဗဿ အဝိပစ္စိတဗ္ဗရိပါကဉ္စ ဂဟေတွာ “အဟောသိ ကမ္မံ န ဘဝိဿတိ ကမ္မဝိပါကော”တိ ဝုတ္တန္တိ အာဟ “**ယံ အနာဂတေ ဝိပါကဝါရံ န လဘိဿတိ**”တိအာဒိ။ ဧဝံ တာဝ အတိတကမ္မံ အတိတပစ္စုပ္ပန္နာနာဂတ-
ရိပါကာရိပါကဝသေန ဆော ဒဿိတံ။

ဣဒါနိ ပစ္စုပ္ပန္နဘဝေ ကတဿ ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနီယဿ ဣဓေဝဝိပစ္စမာနံ ရိပါကံ ဂဟေတွာ “အတ္ထိ ကမ္မံ အတ္ထိ ကမ္မဝိပါကော”တိ ဝုတ္တန္တိ ဒဿေန္တော “**ယံ ပန တေရဟိ အာယူဟိတံ**”န္တိအာဒိမာဟ။ ယံ ပန တေရဟိ ဝိပါကဝါရံ န လဘ-
တိတိအာဒိနာ တဿေဝ ပစ္စုပ္ပန္နဿ ကမ္မဿ ပစ္စယဝေကလ္လေန ဣဓ အဝိပစ္စ-
မာနဉ္စ ဒိဋ္ဌေဝဓမ္မေပရိနိဗ္ဗာယန္တဿ ဣဓ အဝိပစ္စမာနဉ္စ ရိပါကံ ဂဟေတွာ “အတ္ထိ ကမ္မံ နတ္ထိ ကမ္မဝိပါကော”တိ ဝုတ္တန္တိ ဒဿေတိ။ ပစ္စုပ္ပန္နဿေဝ ကမ္မဿ ဥပပဇ္ဇ-
ဝေဒနီယဿ အပရပရိယာယဝေဒနီယဿ စ အနာဂတဘဝေ ရိပစ္စိတဗ္ဗရိပါကံ ဂဟေတွာ “အတ္ထိ ကမ္မံ ဘဝိဿတိ ကမ္မဝိပါကော”တိ ဝုတ္တန္တိ အာဟ “**ယံ ပန တေရဟိ အာယူဟိတံ အနာဂတေ ဝိပါကဝါရံ လဘိဿတိ**”တိအာဒိ။ ပစ္စုပ္ပန္နဿေဝ ကမ္မဿ ဥပပဇ္ဇဝေဒနီယဿ ပစ္စယဝေကလ္လေန အနာဂတဘဝေ အဝိပစ္စိတဗ္ဗဉ္စ အနာဂတဘဝေ ပရိနိဗ္ဗာယိတဗ္ဗဿ အပရပရိယာယဝေဒနီယဿ အဝိပစ္စိတဗ္ဗရိပါကံ ဂဟေတွာ “အတ္ထိ ကမ္မံ န ဘဝိဿတိ ကမ္မဝိပါကော”တိ ဝုတ္တန္တိ အာဟ “**ယံ ပန ဝိပါကဝါရံ န လဘိဿတိ**”တိအာဒိ။

ဧဝဉ္စ ပစ္စုပ္ပန္နကမ္မံ ပစ္စုပ္ပန္နာနာဂတရိပါကာရိပါကဝသေန စတုဓာ ဒဿေတွာ ဣဒါနိ အနာဂတဘဝေ ကတဿ ကမ္မဿ အနာဂတေ ရိပစ္စိတဗ္ဗ-
ရိပါကံ ဂဟေတွာ “ဘဝိဿတိ ကမ္မံ ဘဝိဿတိ ကမ္မဝိပါကော”တိ ဝုတ္တန္တိ ဒဿေန္တော “**ယံ ပနာနာဂတေ အာယူဟိဿတိ**”တိအာဒိမာဟ။ တဿေဝ အနာဂတဿ ကမ္မဿ ပစ္စယဝေကလ္လေန အဝိပစ္စိတဗ္ဗဉ္စ အနာဂတဘဝေ ပရိနိဗ္ဗာယိတဗ္ဗဿ အဝိပစ္စိတဗ္ဗရိပါကံ ဂဟေတွာ “ဘဝိဿတိ ကမ္မံ န ဘဝိဿတိ ကမ္မဝိပါကော”တိ ဝုတ္တန္တိ အာဟ “**ယံ ပန ဝိပါကဝါရံ န**

လဘိဿတိ”တိအာဒိ။ ဧဝံ အနာဂတကမ္မံ အနာဂတဝိပါကာဝိပါကဝသေန ခွါစာ ဒဿိတံ။ ဧဝံန္တိအာဒိနာ ယထာဝုတ္တဒ္ဓါဒသကမ္မာနိ နိဂမေတိ။

ဣဒါနိ သဗ္ဗေသု ယထာဝုတ္တပ္ပဘေဒေသု ကမ္မေသု ယာနိ အဘိဓမ္မနယေန ဝိဘတ္တာနိ သောဠသ ကမ္မာနိ၊ ယာနိ စ ပဋိသန္တိဒါမဂ္ဂပရိယာယေန ဝိဘတ္တာနိ ဒ္ဓါဒသ ကမ္မာနိ၊ တာနိ သဗ္ဗာနိ သုတ္တန္တိကပရိယာယေန ဝိဘတ္တေသု ကော-ဒသဝိဓေသုယေဝ ကမ္မေသု အန္တောဂဓာနိ၊ တာနိ စ ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနီယ-ဥပပဇ္ဇဝေဒနီယအပရပရိယာယဝေဒနီယေသု တိသုယေဝ အန္တောဂဓာနီတိ ဒသေန္တော “ဣတိ ဣမာနိ ဧဝေါ”တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ အတ္တနော ဌာနာ ဩသတ္တိက္ခာတိ အတ္တနော ယထာဝုတ္တဒ္ဓါဒသသောဠသပ္ပဘေဒသင်္ခါတဋ္ဌာန-တော ပရိဟာပေတွာ၊ တံ တံ ပဘေဒံ ဟိတွာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ကောဒသ ကမ္မာနိယေဝ ဘဝန္တိတိ တံသဘာဝါနံယေဝ ကမ္မာနံ ဒ္ဓါဒသဓာ သောဠသဓာ စ ဝိဘဇိတွာ ဝုတ္တတ္တာ ဝေမာဟ။ ယသ္မာ ကောဒသဓာ ဝုတ္တကမ္မာနိ ဒိဋ္ဌဓမ္မ-ဝေဒနီယာနိ ဝါ သိယံ ဥပပဇ္ဇဝေဒနီယာနိ ဝါ အပရပရိယာယဝေဒနီယာနိ ဝါ၊ တသ္မာ ဝုတ္တံ “တိဏိယေဝ ကမ္မာနိ ဟောန္တိ”တိ။

တေသံ သင်္ကမနံ နတ္ထိတိ တေသံ ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနီယာဒိနံ သင်္ကမနံ နတ္ထိ၊ သင်္ကမနံ ဥပပဇ္ဇဝေဒနီယာဒိဘာဝါပတ္တိ။ တေနာဟ “ယထာဌာနေယေဝ တိဋ္ဌန္တိ”တိ၊ အတ္တနော ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနီယာဒိဋ္ဌာနေယေဝ တိဋ္ဌန္တိတိ အတ္ထော။ ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနီယမေဝ ဟိ ပဌမဇဝနစေတနာ၊ ဥပပဇ္ဇဝေဒနီယမေဝ သတ္တမဇဝ-နစေတနာ၊ မဇ္ဈေ ပဉ္စအပရပရိယာယဝေဒနီယမေဝါတိ နတ္ထိ တေသံ အညမညံ သင်္ဂဟော၊ တသ္မာ အတ္တနော အတ္တနော ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနီယာဒိသဘာဝေယေဝ တိဋ္ဌန္တိ။ တေနေဝ ဘဂဝတာ “ဒိဋ္ဌေ ဝါ ဓမ္မေ၊ ဥပပဇ္ဇ ဝါ၊ အပရေ ဝါ ပရိယာယေ”တိ တယော ဝိကပ္ပါ ဒဿိတာ။ တေနေဝါဟ “ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနီယံ ကမ္မ”န္တိအာဒိ။ တတ္ထ “ဒိဋ္ဌေ ဝါ ဓမ္မေ”တိ သတ္တာ န ဝဒေယျာတိ အသတိ နိယာမေ န ဝဒေယျ။ ယသ္မာ ပန တေသံ သင်္ကမနံ နတ္ထိ၊ နိယတသဘာဝါ ဟိ တာနိ၊ တသ္မာ သတ္တာ “ဒိဋ္ဌေ ဝါ ဓမ္မေ”တိအာဒိမဝေါစ။

သုက္ကပက္ခေတိ “အလောဘော နိဒါနံ ကမ္မာနံ သမုဒယာယာ”တိအာဒိနာ အာဂတေ ကုသလပက္ခေ။ နိရုဋ္ဌေတိ အရိယမဂ္ဂါဓိဂမေန အနုပ္ပါဒနိရောဓေန နိရုဋ္ဌေ။ တာလဝတ္ထု ဝိယ ကတန္တိ ယထာ တာလေ ဆိန္တေ ဌိတဋ္ဌာနေ ကိဉ္စိ န ဟောတိ၊ ဧဝံ ကမ္မေ ပဟိနေ ကိဉ္စိ န ဟောတိတိ အတ္ထော။ တာလဝတ္ထုတိ ဝါ မတ္တကမ္ဘိန္တော တာလော ဝုတ္တော ပတ္တဖလမကုလသုစိအာဒိနံ အဘာဝတော။ တတော ဧဝ သော အဝိရုဋ္ဌိဓမ္မော။ ဧဝံ ပဟိနကမ္မော သတ္တသန္တာနော။

တေနာဟ “မတ္တကန္တိန္ဒတာလော ဝိယာ”တိ။ အနုအဘာဝံ ကတံ ပစ္ဆိမော ဓမ္မပ္ပဝတ္တိယာ အဘာဝတော။ တေနာဟ “ယထာ”တိအာဒိ။ အပ္ပဝတ္တိကတ-
ကာလော ဝိယာတိ ဗီဇာနံ သဗ္ဗသော အပ္ပဝတ္တိယာ ကတကာလော ဝိယ။
ဆိန္ဒမူလကာနန္တိ ကိလေသမူလဿ သဗ္ဗသော ဆိန္ဒတ္တာ ဆိန္ဒမူလကာနံ။
ကိလေသာ ဟိ ခန္ဓာနံ မူလာနိ။

ဝေဒနီယန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ အညံ ဝတ္ထု၊ နတ္ထိတိ အညံ အဓိဋ္ဌာနံ နတ္ထိ။
သုဂတိသညိတာပိ ဟေဋ္ဌိမန္တေန သင်္ခါရဒုက္ခတော အနပဂတတ္တာ ဒုဂ္ဂတိယော
ဝေါတိ ဝုတ္တံ “သဗ္ဗာ ဒုဂ္ဂတိယော”တိ။ ဧဝံ ဝါ ဧတ္ထ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။
လောဘော ဧတဿ ကာရဏဘူတော အတ္ထိတိ လောဘံ။ လောဘနိမိတ္တံ
ကမ္မံ။ တထာ ဧဝါသန္တိ ဧတ္တာပိ။ တေနာဟ “လောဘဧဝါသသီသေန
လောဘဇဉ္ဇ ဧဝါသဇဉ္ဇ ကမ္မမေဝ နိဒ္ဒိန္ဒ”န္တိ။ ဝနုဝိဝနုန္တိ ဝနုဉ္စ ဝိဝနုဉ္စ။

နိဒါနသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၅-မတ္တကသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃၅။ ပဉ္စမေ အာဠာဘိယန္တိ အာဠာဘိရဋ္ဌေ၊ န အာဠာဘိနဂရေ။ တေနာဟ
“အာဠာဘိယန္တိ အာဠာဘိရဋ္ဌေ”တိ။ အထာတိ အဝိစ္ဆေဒတ္ထေ နိပါတော။ တတ္ထ
ဘဂဝတော နိသဇ္ဇာယ အဝိစ္ဆိန္ဒာယ ဝေါတိ အတ္ထော။ တေနာဟ “ဝေ”န္တိ-
အာဒိ။ မတ္တတော မတ္တံ ဂတတ္တာတိ အာဠာဘိကဿ ယက္ခဿ မတ္တတော
သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ မတ္တံ၊ တတော ရာဇပုရိသာနံ မတ္တံ ဂတတ္တာ။

မာဃဿာတိ မာဃမာသဿ။ ဧဝံ ဖဂ္ဂနဿာတိ ဧတ္တာပိ။ ခုရန္တရေဟိ
ကဒ္ဒမော ဥဂ္ဂန္တာ တိဋ္ဌတိတိ ကဒ္ဒမော ခုရန္တရေဟိ ဥဂ္ဂန္တာ တိဋ္ဌတိ။ ဓတူဟိ
ဒိသာဟိ ဝါယန္တော ဝါတော ဝေရန္တောတိ ဝုစ္စတိ ဝေရန္တဝါဟသဒိသတ္တာ။

ပဉ္စဒွါရကာယန္တိ ပဉ္စဒွါရနုသာရေန ပဝတ္တံ ဝိညာဏကာယံ။ ခေါဘယ-
မာနာတိ ကိလေသခေါဘဝသေန ခေါဘယမာနာ စိတ္တံ သင်္ခါတံ ကရေန္တာ။
စေတသိကာတိ မနောဒွါရိကစိတ္တသန္တိဿိတာ။ တေနာဟ “မနောဒွါရံ
ခေါဘယမာနာ”တိ။ သော ရာဂေါတိ တံသဒိသော ရာဂေါ။ ဘဝတိ ဟိ
တံသဒိသေ တဗ္ဗောဟာရော ယထာ “သာ ဧဝံ တိတ္ထိရိကာ၊ တာနိ ဧဝ
ဩသဓာနိ”တိ။ ယာဒိသော ဟိ ဧကဿ ပုဂ္ဂလဿ ဥပ္ပဇ္ဇနကရာဂေါ၊
တာဒိသော ဧဝံ တတော အညဿ ရာဂဘာဝသာမညတော။ တေန ဝုတ္တံ

“တထာဣပေါ ရာဂေါ”တိအာဒိ။ ဣတ္ထိတာလာဘေန ရဇနီယေသု ဝါ နိရုဒ္ဓေသု ဝတ္ထုသု ဒေါမနဿပုတ္တိယာ ဒေါသပရိဋ္ဌာဟာနံ သမ္ဘဝေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။

န လိပ္ပတိ အနုပလိတ္တစိတ္တတ္တာ။ သီတိဘူတော နိဗ္ဗုတသဗ္ဗပရိဋ္ဌာဟတ္တာ။ အာသတ္တိယော ဝုစ္စန္တိ တဏှာယော တတ္ထ တတ္ထ အာသဉ္ဇနဋ္ဌေန။ ဘရဏန္တိ ပရိဋ္ဌာဟဇာတံ။ စေတသောတိ သာမိဝစနံ။
ဟတ္ထကသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၆-ဒေဝဒူတသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃၆။ ဆဋ္ဌေ ဒေဝဒူတာနီတိ လိင်္ဂဝိပလ္လာသံ ကတွာ ဝုတ္တန္တိ အာဟ “ဒေဝဒူတာ”တိ၊ ဥဘယလိင်္ဂံ ဝါ ဧတံ ပဒံ၊ တသ္မာ နပုံသကလိင်္ဂဝသေန ပါဠိယံ ဝုတ္တဿ ပုလ္လိင်္ဂဝသေန အတ္ထဒဿနံ ကတံ။ ဒေဝေါတိ မစ္စူတိ^၁ အဘိဘဝနဋ္ဌေန သတ္တာနံ အတ္တနော ဝသေ ဝတ္တာပနတော မစ္စူရာဇာ “ဒေဝေါ”တိ ဝုစ္စတိ။ ယထာ ဟိ ဒေဝေါ ပကတိသတ္တေ အဘိဘဝတိ၊ ဧဝံ မစ္စူ သဗ္ဗသတ္တေ အဘိဘဝတိ၊ တသ္မာ ဒေဝေါ ဝိယာတိဒေဝေါ။ “တဿ ဒူတာ”တိ ဝတ္တာ ဣဒါနိဿ ဒူတေ တေသံ ဒူတဘာဝဉ္စ ဝိဘာဝေတုံ “ဇိတ္တဗျာဓိမတာ ဟိ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တေန စောဒနတ္ထေန ဒေဝဿဒူတာ ဝိယာတိဒေဝဒူတာတိ ဒဿေတိ။ “အဟံ အသုကံ ပမဒ္ဒိတုံ အာဂမိဿာမိ၊ တုဝံ တဿ ကေသေ ဂဟေတွာ မာ ဝိဿဇ္ဇေဟိ”တိ မစ္စူဒေဝဿ အာဏာကရာ ဒူတာ ဝိယာတိ ဟိ ဒူတာတိ ဝုစ္စန္တိ။

ဣဒါနိ သဒ္ဓါတဗ္ဗဋ္ဌေန ဒေဝါ ဝိယ ဒူတာတိ ဒေဝဒူတာတိ ဒဿေန္တော “ဒေဝါ ဝိယ ဒူတာ”တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ အလင်္ကတပ္ပဋိယတ္တာယာတိ ဣဒံ အတ္တနော ဒိဗ္ဗာနုဘာဝံ အာဝိကတွာ ဌိတာယာတိ ဒဿနတ္ထံ ဝုတ္တံ။ ဒေဝတာယ ဗျာကရဏသဒိသမေဝ ဟောတိ န စိရဿေဝ ဇရာဗျာဓိမရဏဿ သမ္ဘဝတော။ ဝိသုဒ္ဓိဒေဝါနန္တိ ဒီဏာသဝဠိဟ္ဗာနံ။ တေ ဟိ စရိမဘဝေ ဗောဓိသတ္တာနံ ဇိတ္တာဒိဘေဒံ ဒဿေန္တိ၊ တသ္မာ အန္တိမဘဝိကဗောဓိသတ္တာနံ ဝိသုဒ္ဓိဒေဝေဟိ ဥပဋ္ဌာဝိတဘာဝံ ဥပါဒါယ တဒညေသမ္ပိ တေဟိ အနုပဋ္ဌာဝိတာနမ္ပိ တထာ ဝေါဟရိတဗ္ဗတာ ပရိယာယသိဒ္ဓါတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

၁-ဒေဝေါ ဝုစ္စတိ မစ္စူတိ (က)

ဒိသ္ဗာဝါတိ ဝိသုဒ္ဓိဒေဝေဟိ ဒဿိတေ ဒိသ္ဗာဝ။ တတောယေဝ ဟိ တေ
ဝိသုဒ္ဓိဒေဝါနံ ခူတာ ဝုတ္တာ။

ကမ္ဘာ အာရဒ္ဓန္တိ ကေဝလံ ဒေဝဗူတေ ဧဝံ သရူပတော အဒဿေတွာတိ
အဓိပ္ပါယ်ော။ ဒေဝါနံ ခူတာနံ ဒဿနူပါယတ္တာ တထာ ဝုတ္တန္တိ ဒဿေန္တော
“ဒေဝဗူတာ။ ပ။ သမနုယုဉ္ဇတိ”တိ အာဟ။ တတ္ထ ဒေဝဗူတာ။ ပ။ ဒဿ-
နုတ္တန္တိ ဒေဝဗူတာနံ အနုယုဉ္ဇနဋ္ဌာနုပဂဿ ကမ္မဿ ဒဿနတ္ထံ။

ကေစ္စေ ထေရာတိ အန္တကာဒိကေ ဝိညာဏဝါဒိနော စ သန္ဓာယ ဝဒတိ။
နေရယိကေနိရယေ ပါလေန္တိ တတော နိဂန္တုအပ္ပဒါနဝသေန ရက္ခန္တိတိ နိရ-
ယပါလာ။ အထ ဝါ နိရယပါလတာယ နေရယိကာနံ နိရယဒုက္ခေန ပရိယော-
နဒ္ဓါယ အလံ သမတ္တာတိ နိရယပါလာ။ တန္တိ “နတ္ထိ နိရယပါလာ”တိ ဝစနံ။
ပဋိသေမိတမေဝါတိ “အတ္ထိ နိရယေသု နိရယပါလာ အတ္ထိ စ ကာရဏိကာ”တိ-
အာဒိနာ နယေန အဘိဓမ္မေ ပဋိသေမိတမေဝ။ ယဒိ နိရယပါလာ နာမ န
သိယံ၊ ကမ္မကာရဏာပိ န ဘဝေယျ။ သတိ ဟိ ကာရဏိကေ ကမ္မကာရ-
ဏာယ ဘဝိတဗ္ဗန္တိ အဓိပ္ပါယ်ော။ တေနာဟ “ယထာ ဟိ”တိအာဒိ။ ဧတ္တာဟ
“ကိ” ပနေတေ နိရယပါလာ နေရယိကာ၊ ဥဒါဟု အနေရယိကာ”တိ။ ကိ
စေတ္ထ— ယဒိ တာဝ နေရယိကာ နိရယသံဝတ္တနိယေန ကမ္မေန နိဗ္ဗတ္တာ၊ သယမ္ပိ
နိရယဒုက္ခံ ပစ္စနဘဝေယျ။ တထာ သတိ အညေသံ နေရယိကာနံ ဃာတနာယ
အသမတ္တာ သိယံ၊ “ဣမေ နေရယိကာ ဣမေ နိရယပါလာ”တိ ဝဝတ္တာနဉ္စ န
သိယာ။ ယေ စ ယေ ဃာတေန္တိ၊ တေဟိ သမာနရူပဗလပ္ပမာဏေဟိ ဣတရေသံ
ဘယသန္တာသာ န သိယံ။ အထ အနေရယိကာ၊ နေသံ တတ္ထ ကထံ သမ္ဘဝေါတိ?
ဝုစ္စတေ— အနေရယိကာ နိရယပါလာ အနိရယဂတိသံဝတ္တနိယကမ္မနိဗ္ဗတ္တိ-
တော။ နိရယူပပတ္တိသံဝတ္တနိယကမ္မတော ဟိ အညေနေဝ ကမ္မုနာ တေ
နိဗ္ဗတ္တန္တိ ရက္ခသဇာတိကတ္တာ။ တထာ ဟိ ဝဒန္တိ သဗ္ဗတ္တိဝါဒိနော—

“ကောဓာ ကုရူရကမ္မန္တာ၊ ပါပါဘိရုစိနော တထာ။

ဒုက္ခိတေသု စ နန္ဒန္တိ၊ ဇာယန္တိ ယမရက္ခသာ”တိပိ။

တတ္ထ ယဒေကေ ဝဒန္တိ “ယာတနာဒုက္ခံ ပဋိသံဝေဒေယျ၊ အထ
ဝါ အညမညံ ဃာတေယျ”န္တိအာဒိ၊ တယိဒံ အသာရံ နိရယပါလာနံ

၁-နိရယဝါသံ (က)၊ နိရယပါတာနံ (?) အနုဋီ ၃-၁၄၉-ပိဋေ ပဿိတဗ္ဗံ။

၂-အဘိ ၄-၄၃၀-ပိဋေ။

၃-မဇ္ဈိမာဂမဋီကာယ ဒေဝဗူတသုတ္တဝတ္ထနာယမိ၊

၄-အာကာသရောမဋ် (အနုဋီ ၃-၁၄၉-ပိဋေ)

နေရယိကဘာဝဿေဝ အဘာဝတော။ ယဒိပိ အနေရယိကာ နိရယပါလာ၊ အယောမယာယ ပန အာဒိတ္တာယ သမ္ပဇ္ဇလိတာယ သဇောတိဘူတာယ နိရယဘူမိယာ ပရိက္ခမမာနာ^၁ ကထံ ဒါဟဒုက္ခံ နာနဘဝန္တိတိ? ကမ္မာနု-
ဘာဝတော။ ယထာ ဟိ ဣဒ္ဓိမန္တော စေတောဝသိပ္ပတ္တာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနာ-
ဒယော နေရယိကေ အနုကမ္မန္တာ ဣဒ္ဓိဗလေန နိရယဘူမိ^၂ ဥပဂတာ ဒါဟ-
ဒုက္ခေန န ဗာဓိယန္တိ၊ ဧဝံသမ္ပဒမိဒံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

ဣဒ္ဓိဝိသယဿ အစိန္တေယျဘာဝတောတိ စေ? ဣဒ္ဓိမ္ပိ တံသမာနံ ကမ္မ-
ဝိပါကဿ အစိန္တေယျဘာဝတော။ တထာရူပေန ဟိ ကမ္မုနာ တေ နိဗ္ဗတ္တာ
ယထာ နိရယဒုက္ခေန အဗာဓိတာ ဧဝ ဟုတွာ နေရယိကေ သာတေန္တိ၊ န
စေတ္တကေန ဗာဟိရဝိသယာဘာဝေါ ယုဇ္ဇတိ ဣဋ္ဌာနိဋ္ဌတာယ ပစ္စေကံ ဒွါရ-
ပုရိသေသုပိ ဝိဘတ္တသဘာဝတ္တာ။ တထာ ဟိ ဧကစ္စဿ ဒွါရဿ ပုရိသဿ
စ ဣဒ္ဓံ ဧကစ္စဿ အနိဋ္ဌံ၊ ဧကစ္စဿ စ အနိဋ္ဌံ ဧကစ္စဿ ဣဒ္ဓံ ဟောတိ။
ဝေဇ္ဇ ကတွာ ယဒေကေ ဝဒန္တိ “နတ္ထိ ကမ္မဝသေန တေဇသာ ပရူပတာပန”န္တိ-
အာဒိ၊ တဒပါဟတံ ဟောတိ^၃။ ယံ ပန ဝဒန္တိ “အနေရယိကာနံ
တေသံ ကထံ တတ္ထ သမ္ဘဝေါ”တိ နိရယေ နေရယိကာနံ ယာတနာသမ္ဘာဝ-
ဘာဝတော။ နေရယိကသတ္တယာတနာယောဂ္ဂံ ဟိ အတ္တဘာဝံ နိဗ္ဗတ္တေန္တိ ကမ္မံ
တာဒိသနိကန္တိဝိနာမိတံ နိရယဋ္ဌာနေ ဧဝ နိဗ္ဗတ္တေတိ။ တေ ဟိ? နေရယိကေဟိ
အဓိကတရဗလာရောဟပရိဏာဟာ အတိဝိယ ဘယာနကဒဿနာ ကုရုရတရ-
ပယောဂါ စ ဟောန္တိ။ ဧတေနေဝ တတ္ထ နေရယိကာနံ ဝိဗာဓကေကာက-
သုနခါဒိနမ္ပိ နိဗ္ဗတ္တိယာ အတ္ထိဘာဝေါ သံဝဏ္ဏိတောတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

ကထမညဂတိကေဟိ အညဂတိကဗာနေန္တိ? စ န ဝတ္တဗ္ဗံ အညတ္တာပိ
တထာ ဒဿနတော။ ယံ ပနေကေ ဝဒန္တိ “အသတ္တသဘာဝါ ဧဝ နိရယေ
နိရယပါလာ နိရယေ သုနခါဒယော စာ”တိ၊ တဗ္ဗေတေသံ မတိမတ္တံ
အညတ္ထ တထာ အဒဿနတော။ န ဟိ ကာစိ အတ္ထိ တာဒိသီ ဓမ္မပ္ပဝတ္ထိ၊ ယာ
အသတ္တသဘာဝါ၊ သမ္ပတိသတ္တေဟိ အပ္ပယောဇိတာ စ အတ္တကိစ္စံ သာဓေန္တိ
ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗာ။ ပေတာနံ ပါနီယနိဝါရကာနံ ဒဏ္ဍာဒိဟတ္တာနဉ္စ ပုရိသာနံ သမ္ဘာဝေ
အသတ္တဘာဝေ စ ဝိသေသကာရဏံ နတ္ထိတိ (တာဒိသာနံ သမ္ဘာဝေ ကိ^၄
ပါပကာနံ ဝတ္တဗ္ဗံ)၊^၅ သုပိနောပသာတောပိ အတ္တကိစ္စသမတ္တတာယ အပ္ပမာဏံ

၁-ပရိဝတ္တမာနာ (က)

၃-တေ စ (အနုဂ္ဂိ ၃-၁၅၀-ပိဋ္ဌေ)

၅-ကော (က)

အံ-၌ ၂-ဂ-န-၇-သ

၂-တဒပါယံ န ဟောတိ (က)

၄-အညဂတိကဗိဗာဓောတိ (က)

၆-() ဣန္ဒြေရေ ပါဌော အနုဂ္ဂိ ၃-၁၅၀-ပိဋ္ဌေ နတ္ထိ။

ဒဿနာဒိမတ္တေနပိ တဒတ္ထသိဒ္ဓိဟော။ တထာ ဟိ သုပိနေ အာဟာရူပဘော-
ဂါဒိနာ န အတ္ထသိဒ္ဓိ၊ ဣဒ္ဓိနိဗ္ဗာနရူပံ ပနေတ္ထ လဒ္ဓပရိဟာရံ ဣဒ္ဓိဝိသယဿ
အစိန္တေယျဘာဝတော။ ဣဓာပိ ကမ္မဝိပါကဿ အစိန္တေယျဘာဝတောတိ စေ?
တံ န, အသိဒ္ဓတ္တာ။ နေရယိကာနံ ကမ္မဝိပါကော နိရယပါလာတိသိဒ္ဓမေတံ၊
ပုတ္တနယေန ပါဠိတော စ တေသံ သတ္တဘာဝေါ ဧဝ သိဒ္ဓေါ။ သက္ကာ ဟိ
ဝတ္ထု သတ္တသင်္ခါတာ နိရယပါလသညိတာ ဓမ္မပ္ပဝတ္ထိ သာဘိသန္ဓိကပရူပဃာတိ
အတ္တကိစ္စသဗ္ဗာဝတော ဩဇာဟာရာဒိ ရက္ခသသန္တတိ ဝိယ။ အဘိသန္ဓိပုဗ္ဗ-
ကတာ စေတ္တန သက္ကာ ပဋိက္ခိပိတုံ တထာ တထာ အဘိသန္ဓိယာ ဃာတနတော။
တတော ဧဝ န သံဃာတပဗ္ဗတေဟိ အနေကန္တိကတာ။ ယေ ပန ဝဒန္တိ
“ဘူတဝိသေသာ ဧဝ တေ ဝဏ္ဏသဏ္ဌာနာဒိဝိသေသဝန္တော ဘောရဝါကာရာ
နရကပါလာတိ သမညံ လဘန္တိ”တိ၊ တဒသိဒ္ဓံ ဥဇုကမေဝ ပါဠိယံ “အတ္ထိ
နိရယေ နိရယပါလာ”တိ ဝါဒဿပတိဋ္ဌာပိတတ္တာ။

အပိစ ယထာ အရိယဝိနယေ နရကပါလာနံ ဘူတမတ္တတာ အသိဒ္ဓါ၊ တထာ
ပညတ္တိမတ္တဝါဒိနောပိ ဘူတမတ္တတာ အသိဒ္ဓါ သဗ္ဗသော ရူပဓမ္မာနံ အတ္ထိ-
ဘာဝဿေဝ အပ္ပဋ္ဌိဇာနနတော။ န ဟိ တဿ ဘူတာနိ နာမ ပရမတ္တတော သန္တိ။
ယဒိ ပရမတ္ထံ ဂဟေတွာ ဝေါဟရတိ၊ အထ ကသ္မာ စက္ခုရူပါဒိနိ ပဋိက္ခိပတိတိ?
တိဋ္ဌတေသာ အနဝဋ္ဌိတတက္ကာနံ အပ္ပဟိနဝိပလ္လာသာနံ ဝါဒဝိမံသာ။ ဧဝံ
အတ္ထေဝ နိရယေ နိရယပါလာတိ နိဋ္ဌမေတ္ထ ဂန္တဗ္ဗံ။ သတိ စ နေသံ သဗ္ဗာဝေ
အသတိပိ ဗာဟိရေ ဝိသယေ နရကေ ဝိယ ဒေသာဒိနိယမော ဟောတိတိ
ဝါဒေါ န သိဇ္ဈတိ၊ သတိ ဧဝ ပန ဗာဟိရေ ဝိသယေ ဒေသာဒိနိယမောတိ
ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

ဒေဝဒူတသရာပနဝသေန သတ္တေ ယထူပစိတေ ပုညကဓမ္မေ ယမေတိ
နိယမေတိတိ ယမော၊ တဿ ယမဿ ဝေမာနိကပေတာနံ ရာဇဘာဝတော
ရညော။ တေနာဟ “ယမရာဇာ နာမ ဝေမာနိကပေတရာဇာ”တိ။
ကမ္မဝိပါကန္တိ အကုသလကမ္မဝိပါကံ။ ဝေမာနိကပေတာ ဟိ ကဏှသုက္က-
ဝသေန မိဿကံ ကမ္မံ ကတွာ ဝိနိပါတိကဒေဝတာ ဝိယ သုက္ကေန ကမ္မုနာ
ပဋိသန္တိ ဂဏှန္တိ။ တထာ ဟိ မဂ္ဂဖလဘာဂိနောပိ ဟောန္တိ၊ ပဝတ္တိယံ ပန
ကမ္မာနရူပံ ကဒါစိ ပုညဖလံ၊ ကဒါစိ အပုညဖလံ ပစ္စနဘဝန္တိ။ ယေသံ ပန အရိ-
ယမဂ္ဂေါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တေသံ မဂ္ဂါမိဂမတော ပဋ္ဌာယ ပုညဖလမေဝ ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ
ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ အပုညဖလံ ပုဗ္ဗေ ဝိယ ကဠုကံ န ဟောတိ၊ မနုဿတ္တဘာဝေ

ဌိတာနံ ဝိယ မုဒုကမေဝ ဟောတိတိ အပရေ။ ဓမ္မိကော ရုဇာတိ ဣတဿ ဓမ္မိကဘာဝေါ ဓမ္မဒေဝပုတ္တဿ ဝိယ ဥပ္ပတ္တိနိယတော ဓမ္မတာဝသေန ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဒွါရေသုတိ အဝိစိမဟာနရကဿ စတုသု ဒွါရေသု။ ဒီဏာသဝါ ဗြာဟ္မဏာ နာမ ဥက္ကဋ္ဌနိဒ္ဒေသေန။

အနုယောဂဝတ္တန္တိ အနုယောဂေ ကတေ ဝတ္တိတဗ္ဗဝတ္တံ။ အာရောပေန္တောတိ ကာရာပေန္တော၊ အတ္တနော ပုစ္ဆံ ဥဒ္ဓိဿ ပဋိဝစနံ ဒါပေန္တော ပုစ္ဆတိ။ ပရဿ ဟိ အဓိပ္ပါယ် ဉာတုံ ဣစ္ဆန္တော တဒုပဂံ ပယောဂံ ကရောန္တော ပုစ္ဆတိ နာမ။ လဒ္ဓိန္တိ ဂါဟံ။ ပတိဋ္ဌာပေန္တောတိ တတ္ထ နိစ္စကာလံ၊ ကာရာပေန္တော။ ကာရဏံ ပုစ္ဆန္တောတိ ယုတ္တိ ပုစ္ဆန္တော။ သမနုဘာသတိတိ ယထာနုယုတ္တမတ္ထံ ဝိဘူတံ ကတွာ ကထေတိ။

ဇိဏ္ဏန္တိ ဇရာပတ္တိယာ ဇိဏ္ဏံ။ ဧကစ္စော ဒဟရကာလတော ပဋ္ဌာယ ပဏ္ဍုရောဂါဒိနာ အဘိဘူတကာယတာယ ဇိဏ္ဏသဒိသော ဟောတိ၊ အယံ န တထာ ဇရာပတ္တိယာ ဇိဏ္ဏောတိ ဒဿေတိ။ ဂေါပါနသီ ဝိယ ဝဏ်န္တိ ဝဏ်ဂေါပါနသီ ဝိယ ဝဏ်။ န ဟိ ဝဏ်ဘာဝဿ နိဒဿနတ္ထံ အဝဏ်ဂေါပါနသီ ဂယတိ။ အဂ္ဂန္တိ ဘဂ္ဂသရိရံ ကဋိယံ ဘဂ္ဂကာယတ္တာ။ တေနာဟ “ဣဓိနာပိဿ ဝဏ်ဘာဝမေဝ ဒီပေတိ”တိ။ ဒဏ္ဍပဋိသရဏန္တိ ဌာနဂမနေသု ဒဏ္ဍော ပဋိသရဏံ တေဿာတိ ဒဏ္ဍပဋိသရဏံ တေန ဝိနာ ဝတ္တိတုံ အသမတ္ထတ္တာ။ တေနာဟ “ဒဏ္ဍဒုတိယ”န္တိ။ ဇရာတုရန္တိ ဇရာယ ပတ္တတသံကိလန္တကာယံ။ သဗ္ဗသော ကိမိဟတံ ဝိယ မဟာခလ္လာဝံ သီသမဿာတိ မဟာခလ္လာဝသီသံ။ သဇ္ဇာတဝလိန္တိ သမန္တတော ဇာတဝလိကံ။ ဇရာဓမ္မောတိ ဇရာပကတိကော။ တေနာဟ “ဇရာသဘာဝေါ”တိ။ သဘာဝေါ စ နာမ တေဇောဓာတုယာ ဥဏှတာ ဝိယ န ကဒါစိ ဝိဂစ္ဆတိတိ အာဟ “အပရိမုတ္တော ဇရာယာ”တိအာဒိ။

အတ္တတော ဧဝံ ဝဒတိ နာမ၊ ဝါစာယ အဝဒန္တောပိ အတ္တာပတ္တိတော ဧဝံ ဝဒန္တော ဝိယ ဟောတိ ဝိညူနန္တိ အတ္ထော။ တရုဏော အဟောသိ ယောဗ္ဗနေန သမန္တာဂတော။ ဦရူနံ ဗလံ တေဿ အတ္တိတိ ဦရူဗလံ။ တေန ဒူရေပိ ဂမနာဂမနလဗ်နာဒိသမတ္ထတံ ဒဿေတိ။ မာဟုဗလီတိ ပန ဣဓိနာ ဟတ္ထေဟိ ကာတဗ္ဗကိစ္စသမတ္ထတံ။ ဇေဂ္ဂဟဏေန ဝေဂဿာ ပဝတ္တိသမတ္ထတံ။ အန္တရဟိတာတိ နဋ္ဌာ။ ဣတ္ထ စ န ခေါ ပနာဟန္တိအာဒိ ဇရာယ ဒေဝဒူတဘာဝဒဿနံ။ တေနာဟ “တေနောသ ဒေဝဒူတော နာမ ဇာတော”တိ။

အာဗာဓဿ အတ္တိတာယ အာဗာဓိကံ။ ဝိဝိဓံ ဒုက္ခံ အာဒဟတီတိ^၁ ဗျာဓိ၊
ဝိသေသေန ဝါ အာဓိယတိ ဧတေနာတိ ဗျာဓိ၊ ဗျာဓိ သံဇာတော
တေဿာတိ ဗျာဓိတံ။ သေ နယော ဒုက္ခိတန္တိ ဧတ္ထာပိ။

ဒုတိယံ ဒေဝဉ္စတန္တိ ဧတ္ထာပိ ဝုတ္တနယေနော အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။
ဗျာဓိနာ အဘိဟတောတိ ဗျာဓိနာ ဗာဓိတော၊ ဥပဒ္ဓုတောတိ အတ္ထော။

ဝိပရိဘိန္ဒဝဏ္ဏောတိ ဝိပရိဘိန္ဒနီလဝဏ္ဏော။ တံ ဟိ ယတ္ထ ယတ္ထ ဂဟိတ-
ပုဗ္ဗကံ၊ တတ္ထ တတ္ထ ပဏ္ဍဝဏ္ဏံ၊ မံသုဿဒဋ္ဌာနေ ရတ္တဝဏ္ဏံ၊ ယေဘုယျေန စ
နီလသာဠကပါရုတံ ဝိယ ဟောတိ။ တေန ဝုတ္တံ “ဝိပရိဘိန္ဒနီလဝဏ္ဏော”တိ။

“ကော လဘတိ၊ ကော န လဘတိ”တိ နိရယုပဂဿေဝ ဝသေနာယံ
ဝိစာရဏာတိ “ယေန တာဝ ဗဟု ပါပံ ကတ”န္တိ အာဒိ အာရဉ္စံ။ ဗဟု ပါပံ
ကတန္တိ ဗဟုသော ပါပံ ကတံ။ တေန ပါပဿ ဗဟုလိကရဏမာဟ။ ဗဟူတိ
ဝါ မဟန္တံ။ မဟတ္ထောပိ ဟိ ဗဟုသဒ္ဓေါ ဒိဿတိ “ဗဟု ဝတ ကတံ အဿာ”တိ-
အာဒိသု၊ ဂရုကန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ သော ဂရုကံ ဗဟုလံ ဝါ ပါပံ ကတွာ
ဌိတော နိရယေ နိဗ္ဗတ္တတိယေဝ၊ န ယမပုရိသေဟိ ယမဿ သန္တိကံ နိယတီတိ။
ပရိတ္တန္တိ ပမာဏပရိတ္တတာယ ကာလပရိတ္တတာယ စ ပရိတ္တံ။ ပုရိမသ္မိံ အတ္ထေ
အဂရုတိ အတ္ထော၊ ဒုတိယသ္မိံ အဗဟုလန္တိ။ ယထာဝုတ္တမတ္ထံ ဥပမာယ
ဝိဘာဝေတုံ “ယထာ ဟိ”တိ အာဒိ ဝုတ္တံ။ ကတ္တဗ္ဗမေဝ ကရောန္တိတိ ဒဏ္ဍမေဝ
ကရောန္တိ။ အနုဝိဇ္ဇိတွာတိ ဝိမံသိတွာ။ ဝိနိစ္ဆယဋ္ဌာနန္တိ အနုကရဏဋ္ဌာနံ။
ပရိတ္တပါပကမ္မာတိ ဒုဗ္ဗလပါပကမ္မာ။ အတ္တနော ဓမ္မတာယာတိ ပရေဟိ
အသာရိယမာနေပိ အတ္တနော ဓမ္မတာယ သရန္တိ။ တေ ဟိ ပါပကမ္မဿ
ဒုဗ္ဗလဘာဝတော ကတူပစိတဿ စ ဩကာသာရဟကုသလကမ္မဿ ဗလဝ-
ဘာဝတော အတ္တနော ဓမ္မတာယပိ သရန္တိ။ သာရိယမာနာပီတိ “ဣဒံ နာမ
တယာ ကတံ ပုညကမ္မ”န္တိ ပရေဟိ သာရိယမာနာပိ။

အာကာသစေတိယန္တိ ဂိရိသီခရေ အဗ္ဘောကာသေ ဝိဝဋ္ဋင်္ဂဏေ ကတ-
စေတိယံ။ ရတ္တပဋ္ဌေနာတိ ရတ္တဝဏ္ဏေန ပဋ္ဌေန ပူဇေသိ ပဋ္ဌာကံ ကတွာ။
အဂ္ဂိဇာလသဒ္ဓန္တိ ပဋ္ဌပဋ္ဌာယန္တိ နရဏေ အဂ္ဂိဇာလသဒ္ဓံ သုတွာဝ။ အတ္တနာ
ပူဇိတပဋ္ဌံ အနုဿရိတိ တဒါ ပဋ္ဌာကာယ ဝါတပ္ပဟာရသဒ္ဓေ နိဗ္ဗိတ္တဿ
ဂဟိတတ္တာ “မယာ တဒါ အာကာသစေတိယေ ပူဇိတရတ္တပဋ္ဌသဒ္ဓေါ ဝိယာ”တိ
အတ္တနာ ပူဇိတပဋ္ဌံ အနုဿရိ။

သုမနပုပ္ဖကုန္တေနာတိ ကုမ္ဘပရိမာဏေန သုမနပုပ္ဖရာသိနာ။ “ဒဿာမိကံ နာဠိသဟဿကုမ္ဘ”န္တိ ကေစိ၊ “ပဉ္စအဗ္ဗဏ”န္တိ အပရေ။ တီဟိဝိ န သရတိ ဗလဝတာ ပါပကမ္မေန ဗျာမောဟိတော။ တုဏှိ အဟောသီတိ “ကမ္မာရဟော အယ”န္တိ တတ္ထ ပဋိကာရံ အပဿန္တော တုဏှိ အဟောသိ။

ကေပက္ခန္တဒနမတ္တာဟိတိ မဇ္ဈိမပ္ပမာဏဿ ဂေဟဿ ကေန္တဒနပ္ပမာဏေဟိ။ သုတ္တာဟတံ ကရိတွာတိ ကာဠသုတ္တံ ပါတေတွာ။ ယထာ ရထော သဗ္ဗသော ပဇ္ဇလိတော ဟောတိ အယောမယော၊ ဧဝံ ယုဂါဒယောပိဿ ပဇ္ဇလိတာ သဇောတိဘူတာ ဧဝံ ဟောန္တိတိ အာဟ “သဒ္ဓိ”ပ။ ရထေ ယောဇေတွာ”တိ။ မဟာကုဠာဂါရပ္ပမာဏန္တိ သတ္တဘူမကမဟာကုဠာဂါရပ္ပမာဏံ။

ဝိဘတ္တောတိ သတ္တာနံ သာဓာရဏေန ပါပကမ္မုနာ ဝိဘတ္တော။ ဟိနံ ကာယန္တိ ဟိနံ သတ္တနိကာယံ၊ ဟိနံ ဝါ အတ္တဘာဝံ။ ဥပါဒါနေတိ စတုဗ္ဗိဓေ ဥပါဒါနေ။ အတ္တတော ပန တဏှာဒိဋ္ဌိဂ္ဂါဟောတိ အာဟ “တဏှာဒိဋ္ဌိဂ္ဂဟ-ဏေ”တိ။ သမ္ဘဝတိ ဇရာမရဏံ ဧတေနာတိ သမ္ဘဝေါ၊ ဥပါဒါနန္တိ အာဟ “ဇာတိယာ စ မရဏဿ စ ကာရဏဘူတေ”တိ။ အနုပါဒါတိ အနုပါဒါယ။ တေနာဟ “အနုပါဒိယိတွာ”တိ။ သကလဝဋ်သုက္ခံ အတိတ္တန္တာတိ စရိမဗိတ္တ-နိရောဓေန ဝဋ်သုက္ခဿ ကိလေသာနမ္ပိ အသမ္ဘဝတော သဗ္ဗံ ဝဋ်သုက္ခံ အတိတ္တန္တာ။

ဒေဝဒူတသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၇-စတုမဟာရာဇသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃၇။ သတ္တမေ အမာ သဟ ဝတ္တန္တိ တသ္မိံ တသ္မိံ ကိစ္စေတိ အမဇ္ဈာ၊ သဟိတာ။ ပရိသတိ ဘဝါတိ ပါရိသဇ္ဇာ၊ ပရိဝါရဋ္ဌာနိယာ ပရိသာပရိယာ-ပန္နာ။ တေနာဟ “ပရိစာရိကဒေဝတာ”တိ။ တာတာတိ အာလပနံ။ ဧဝန္တိ “ကစ္စိ ဗဟူ မနုဿာ”တိအာဒိနာ ဝုတ္တာကာရေန။ အဋ္ဌ ဝါရေတိ ကေသ္မိံ အမုမာသေ စတုက္ခတ္တံ၊ တထာ ဣတရသ္မိန္တိ ဧဝံ အဋ္ဌ ဝါရေ။ အဓိဋ္ဌဟန္တိတိ အဓိတိဋ္ဌန္တိ။ ပဋိဇာဂရောန္တိတိ ပဋိ ပဋိ ဇာဂရောန္တိ။ ပုညံ ကရောန္တာ ဟိ သတ္တာ ဇာဂရောန္တိ နာမ ကာတဗ္ဗကိစ္စပ္ပသုတတ္တာ၊ ဣတရေ ပန သုပန္တိ နာမ သဟိတပရဟိတဝိမုတ္တတ္တာ။ စာတုဋ္ဌသိဥပေါသထဿ အနုဂမနံ ဝိယ ပန္နရသိဥပေါသထဿ ပစ္စုဂ္ဂမနံ န လမ္ဘတိ ဒိဝသာဘာဝတော။

တတောတိ တတော တတော။ တံ ဥပနိဿာယာတိ တာ တာ ဂါမ-
နိဂမရာဇဓာနိယော ဥပနိဿာယ။ အဓိဝတ္ထာဘိ အာရာမဝနရက္ခာဒိသု အဓိ-
ဝတ္ထာ ဒေဝတာ။ တေတိ တေ ဒေဝါ။ သန္ဓာယ ကထေတိတိ ဘဂဝါ ကထေတိ။
ဇုတ္တိ အဋ္ဌကထာယံ ဝုတ္တံ။

နိစ္စံ နိဗ္ဗိဋ္ဌံ ဥပေါသထော သံဝစ္ဆရေ သံဝစ္ဆရေ ပဋိ ပဋိ ဟရိတဗ္ဗတော
ပဝတ္ထေတဗ္ဗတော ပါဠိဟာရိယပက္ခော နာမ။ ဂုဏင်္ဂေဟိတိ ဥပေါသ-
ထင်္ဂေဟိ။

ဇုတ္တဝါသောတိ ဝုသိတဗြဟ္မစရိယဝါသော။ ကတ္တဗ္ဗကိစ္စန္တိ ဒုက္ခာဒိသု
ပရိညာတာဒိကိစ္စံ။ ဩတာရေတွာတိ ဆဇ္ဇေတွာ။ ပရိက္ခိဏဘဝသံယော-
ဇနောတိ သဗ္ဗသော ဒိဏဘဝဗန္ဓနော။ ကာရဏေန ဇာနိတွာတိ ဝိပဿနာ-
ပညာသဟိတာယ မဂ္ဂပညာယ စက္ကာရိ အရိယသစ္စာနိ ဇာနိတွာ။

ဇာနိန္ဒောတိ “အရဟန္တာနံ အနုကရဏပ္ပုဋ္ဌိပတ္တိံ သော၊ ယဒိဋ္ဌံ သမ္မဒေဝ
ဥပေါသထာနုဋ္ဌာန”န္တိ ဧဝံ ဥပေါသထကမ္မဿ ဂုဏံ ဇာနိန္ဒော။ ဧဝရူပေ-
နာဘိ ယာဒိသော ဘဂဝတော ဥပေါသထဘာဝေါ ဝိဟိတော၊ ဧဝရူပေန
အရဟန္တာနုကရဏေန ဥပေါသထကမ္မေန။ သက္ကာ ပဟိတက္ခော ဝိပဿနံ
ဥဿုက္ကာပေတွာ ဒိဏာသဝသမ္ပတ္တိံ ပါပုဏိတုံ။ အဋ္ဌမံ ဥက္ကာနက္ခမေဝ
သက္ခမေ ဝုတ္တနယက္ကာ။

စတုမဟာရာဇသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၉-သုခုမာလသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃၉။ နဝမေ နိဗ္ဗုဒ္ဓောတိ ကာယိကစေတသိကဒုက္ခဝိရဟိတော။
သဒုက္ခေ ဟိ သဝိဿာတေ သုခုမာလတ္တာ အနဝသရာ၊ တသ္မာ သုခိတော
နိဗ္ဗုဒ္ဓကတယ သုခုမာလော နာမ။ ယာဝဿ သုခုမာလတ္တာ ပရမုက္ခိသ-
ဂတာတိ အာဟ “ပရမသုခုမာလော”တိ။ အဟိဝိယ သုခုမာလောတိ
အက္ခော။ အန္တမတိတံ အစ္စန္တိ။ သဗ္ဗဒါ သုခုမာလောတိ အာဟ “သတတ-
နိဗ္ဗုဒ္ဓော”တိ။ စရိယကာလေတိ ဗောဓိစရိယာယ စရဏကာလေ။ တေနာတိ
ဗောဓိသက္ခေန။ အညတ္တ ပန ပဒုမန္တိ ရတ္တံ ကမလံ။ ပုဏ္ဏရိကန္တိ သေတံ ဝုစ္စတိ။
ဇုတရာတိ ဇုတရပေါက္ခရဏိယော။ “ဗောဓိသက္ခဿ ‘ကိရ’တိအာဒိကံ

ပေါက္ခရဏီနံ^၁ ဥပ္ပတ္တိဒဿနံ။ ကုဒ္ဓါလကမ္မကာရေတိ ခဏကေ။ ပေါက္ခရ-
ဏီဋ္ဌာနာနီတိ ပေါက္ခရဏီခဏနယောဂ္ဂဋ္ဌာနာနိ။ ဂဏှာပေသီတိ ခဏာပေသိ။
ပေါက္ခရဏီသဒ္ဓေါ စေတ္တ တာဒိသေ ဇလသယေ နိရုဇ္ဈော ဒဋ္ဌဗ္ဗော ပက်ဇာဒိ-
သဒ္ဓါ ဝိယ။ သောပါနဗာဟုကာနံ မတ္တကဋ္ဌာနံ ဥဏ္ဍိသန္တိ အဓိပ္ပေတံ။ ဥဒက-
သေစနနာဋိကာတိ ဥဒကဋ္ဌာရိဿဇနနာဋိယန္တာနိ^၂။ ပဉ္စဝိဘေတိ ဝဏ္ဏ-
ဝသေန ဇာတိဝသေန စ။

ခေါ ပနဿာတိ နိပါတမတ္တံ။ ကာသိက-သဒ္ဓေါ အတိဝိယ သဏှေ သုခုမေ
မဟဋ္ဌဝတ္ထေ နိရုဇ္ဈော၊ အညသ္မိမ္ပိ တထာဇာတိကေ ရုဋ္ဌိဝသေန ပဝတ္တတိတိ
ဒဋ္ဌမ္ပံ။ တေနာဟ “အကာသိကံ^၃ စန္ဒန”န္တိ။ ဟေမန္တေ ဝါသော ဟေမန္တံ၊
ဟေမန္တံ အရဟတိတိ ဟေမန္တိကော၊ ပါသာဒေါ။ “ဣတရေသုဝိ သေဝ
နယော”တိ ဝတ္တာ တဒေဝ နေသံ အရဟတံ ဒသေတုံ “တတ္ထ ဟေမန္တိ-
ကော”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ သဇာလာနီတိ သဇာလဝါတပါနာနိ၊ ဥဒကယန္တာနီတိ
ဥဒကဓာရာရိဿန္တနကယန္တာနိ။ ပါသာဒမတ္တကေတိ ပါသာဒဿ ဥပရိ-
အာကာသတလေ။ ဗန္ဓိတွာတိ ပယောဇိတယန္တေ သုက္ခမဟိံသစမ္ပံ ဗန္ဓိတွာ။
ယန္တံ ပရိဝတ္တေတွာတိ ယထာပယောဇိတံ ယန္တံ ပါသာဏာရောပနတ္ထဇေဝ
ပုန တေသံ ဝိဿဇနတ္ထု ပရိဝတ္တေတွာ။ တသ္မိံ ဝိဿဇန္တေတိ ဆဒနပိဋ္ဌေ
ဗဒ္ဓသုက္ခမဟိံသစမ္ပေ ဝိဿဇန္တေ။

သဟဿထာမန္တိ ပုရိသသဟဿဗလံ၊ ပုရိသသဟဿေန ဝဟိတဗ္ဗဘာရ-
ဝဟံ။ ပလ္လင်္ဂေ နိသိန္ဓောဝါတိ ရတနမယပလ္လင်္ဂေ ယထာနိသိန္ဓော ဝေ။
ဥပ္ပတနာကာရပတ္တန္တိ ဥပ္ပတိတွာ ဌိတံ ဝိယ။ ဇိယံ ဝေါထေန္တဿာတိ
ဇိယာဃာတံ ကရေန္တဿ။ ဇိယပ္ပဟာရသဒ္ဓေါတိ ဇိယာဃာတသဒ္ဓေါ။
ယန္တေ ဗဒ္ဓန္တိ ယန္တဗဒ္ဓံ ကတွာ ဌပိတံ။ သဒ္ဓန္တရေတိ ထာမမဇ္ဈိမဿ ပုရိသဿ
သဒ္ဓသဝနဋ္ဌာနေ။ ဂါဝုတဿ စတုတ္ထော ဘာဂေါ ကောသောတိပိ ဝုစ္စတိ
ဒွိသဟဿဒဏ္ဍပုမာဏဋ္ဌာနံ။

သဒ္ဓဋ္ဌာနာနီတိ မဟာပုရိသဿ တာနိ တာနိ သဗ္ဗာနိ ဝသနဋ္ဌာနာနိ။
သီခါဗဒ္ဓေါတိ ပုရိသသဘာဝဿေဝ ဝိသေသတော ဒဿနမေတံ။ န
ဥပ္ပိလာဝိတဘာဝတ္တန္တိ ဥပ္ပိလာဝိတဘာဝသင်္ခါတံ အတ္ထံ န ကထေသီတိ
အတ္ထော။ တဿ ဟိ ဗောဓိမူလေယေဝ သေတုဃာတော။ တေနောဝါတိ

၁-ပေါက္ခရဏီယံ(က)

၂-ဥဒကဓာရာရိဿဇနနာဋိယန္တာနိ (?)

၃-ကာသိကံ(က)

အပ္ပမာဒလက္ခဏဿ ဒီပနတော ဝေ။ အတ္တာနံ အတိက္ကမိတွာတိ အတ္တနော ဇရာပတ္တိံ အစိန္တေတွာ အဇ္ဈိယတိ။ န ပနေသ မဂ္ဂေန ပဟိနော တဒါ မဂ္ဂဿ အနဓိဂတတ္တာ။ သိက္ခံ ပဋိက္ခိမိတွာတိ ယထာသမာဒိန္နသိက္ခံ ပဟာယ။

အဝိပရိတဗျာဓိအာဒိသဘာဝါဝါတိ ကေန္တေန ဗျာဓိအာဒိသဘာဝါ ဝေ။ ဧဝံ ဇီရုစ္ဆာဝိဟာရေနာတိ ဧဝံ သကလဿေဝ ဝဋ်ဒုက္ခဿ ဇီရုစ္ဆာဝိဟာရေန ဝိဟရန္တဿ။ ဧဝံ ဇီရုစ္ဆနန္တိ ဧဝံ ပရဿ ဇီရုစ္ဆနံ။ ပရံ အဇီရုစ္ဆမာနောတိ ကရုဏာယနေန ဧဝံ ပရံ အဇီရုစ္ဆန္တော။ အဘိဘောသ္မိတိ အဘိဘဝိတာ အသ္မိ။ ဥဿာဟော အဟူတိ စတုရင်္ဂသမန္ဓာဂတံ ဝီရိယမေဝ စတုဗ္ဗိမသဗ္ဗပ္ပဓာန-ဝီရိယဉ္စ အဟောသိ၊ ယေန မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယပရာယဏော ဇာတော။

သုခုမာလသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၀-အာဓိပတေယျသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၄၀။ ဒသမေ အဘိဘဝိတွာ ပဝတ္တနဋ္ဌေန အဓိပတိ ယံ ကိဉ္စိ ဇေဋ္ဌကံ န ကာရကံ အတ္တာနံ အဓိပတိတိ ကတွာ အတ္တာ ဝေ အဓိပတိ၊ တတော အာဂတံ အတ္တာဓိပတေယျံ။ တေနာဟ “အတ္တာနံ” န္တိအာဒိ။ လောကုန္တိ သတ္တလောကံ။ သော စ ခေါ ဣဒ္ဓိဝိဓာဒိဂုဏဝိသေသယုတ္တော အဓိပ္ပေတော အဓိပတိဘာဝဿ အဓိပ္ပေတတ္တာ။ နံဝဓိဓိ လောကုတ္တရဓမ္မန္တိ ဥက္ကဋ္ဌနိဗ္ဗေသေန ဝုတ္တံ။ ဣတိ ဘဝေါတိ ဧဝံ သမ္ပတ္တိဘဝေါ၊ တတ္ထ ဧဝံ အဘိဝုဒ္ဓိတိ။ သမ္ပတ္တိဘဝဿ ဟေတူတိ တံတံသမ္ပတ္တိဘဝဿ တတ္ထ စ အဘိဝုဒ္ဓိယာ ဟေတု။ ဇာတိနိမိတ္တဿ ကမ္မ-ဘဝဿ ကတူပစိတတ္တာ ဇာတိ အန္တောပဝိဋ္ဌာ။ ဇရာဒီသုပိ သေဝ နယော ဟေတုသိပ္ပိယာ ဖလသိပ္ပိတော။

အသလ္လိနန္တိ န သင်္ကောစပုတ္တံ။ ဥပဋ္ဌိတာတိ ကာယာဒိသဘာဝသလ္လက္ခဏ-ဝသေန ဥပဋ္ဌိတာ။ အသမ္ပုဋ္ဌာ သမ္ပောသာဘာဝတော။ အသာရဋ္ဌေတိ သာရမ္ဘဿ သာရမ္ဘဟေတုနဉ္စ ဝိက္ခမ္ဘနေန အသာရဋ္ဌေ။ ဧကဂ္ဂံ အနေကဂ္ဂ-ဘာဝဿ ဒူရသမုဿာပိတတ္တာ။ နိဗ္ဗလံ ကတွာတိ ရာဂါဒိမလာနံ အပနယနေန မလရဟိတံ ကတွာ။ ဂေါပါယတိတိ သံကိလေသာနတ္ထတော ရက္ခတိ။ အယန္တိ ဧဝံပဋိပန္နော ဘိက္ခု။ သုဒ္ဓမတ္တာနံ ပရိဟရတိ အသုဒ္ဓဘာဝဿ ကိလေ-သဿပိ အဘာဝတော။

အတိက္ကမိတွာ မညသီတိ အသက္ခိံ ကတွာ မညသိ။ တာယ တဏှာယ နိဗ္ဗတ္တောတိ တမ္ဗယော၊ တဏှာဝသိကော။ တဿ ဘာဝေါ တမ္ဗယတာ၊ တဿာ တမ္ဗယတာယ အဘာဝေန။ န ဟာယတိ ပညာဒိဂုဏဝေပုလ္လပုတ္တိယာ။

အာမိပတေယျသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဒေဝဒူတဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၅-စူဠဝဂ္ဂ ၁-သမ္ဗုဒ္ဓိဘာဝသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၄၁။ ပဉ္စမဿ ပဌမေ သမ္ဗုဒ္ဓေါ ဘဝတိ ယေန သော သမ္ဗုဒ္ဓိဘာဝေါ၊ ပုရတော ဝိဇ္ဇမာနတာ၊ တသ္မာ သမ္ဗုဒ္ဓိဘာဝေါ။ ပုညကမ္မန္တိ ဒါနသင်္ခါတံ ပုညကမ္မံ။ ခွေ ဓမ္မာ သုလဘာ ဗာဟိရတ္တာ ယထာသကံ ပစ္စယသမဝါယေန လတ္တနတော။ သဒ္ဓါ ပန ဒုလ္လဘာ ပရုဇနဿ အနဝဋ္ဌိတကိစ္စတ္တာ။ တေနောဝါဟ “ပုထုဇ္ဇနဿာ”တိအာဒိ။

သမ္ဗုဒ္ဓိဘာဝသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂-တိဋ္ဌာနသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၄၂။ ဒုတိယေ မစ္ဆရိယမေဝ မလံ မစ္ဆရိယမလံ၊ စိတ္တဿ မလိနသဘာဝါ၊ ပါဒနတော ဝိဂတံ မစ္ဆရိယမလံ ဧတ္တာတိ ဝိဂတမစ္ဆရိယမလံ။ ဂေဓဘာဝေန ကောမိ ကိဉ္စိ ဒေန္တောပိ တတ္ထ အာသတ္တိံ န ဝိဿဇ္ဇေတိ၊ အယံ ပန န တာဒိသောတိ အာဟ “ဝိဿန္တောဝေါ”တိ။ မလိနဟတ္တောဝ စိတ္တဝိသုဒ္ဓိယာ အဘာဝတော။ ဓောတဟတ္တောဝ ဓောတဟတ္တေန ကာတဗ္ဗကိစ္စသာဓနတော။ တေန ဝုတ္တံ “စိတ္တေ သုဒ္ဓေ ဝိသုဇ္ဈန္တိ၊ ဣတိ ဝုတ္တံ မဟေသိနာ”တိ။ ယာစိတုံ ယုတ္တော ယာစကာနံ မနောရထပူရဏတော။ ယာစယောဝေါ ပယောဂါသဟေဟိ ယာစကေဟိ သုဠု ယုတ္တဘာဝတော။ တံသမဂ္ဂိ ဧဝ တတ္ထ ရတော နာမ၊ န စိတ္တမတ္တေနောဝါတိ အာဟ “ဘိနံပ။ ရတော နာမ ဟောတိ”တိ။

“ဥစ္စာ အန္တေ”တိ ဝတွာ အယံ ခံ ဥစ္စတော ဝဒတိတိ စိန္တေယျာတိ ပုန “နာတိဥစ္စာ ဣဓေ”တိ အာဟ၊ သရီရေနာတိ အဓိပ္ပါယော။ မေဓကဝဏ္ဏဿာတိ နီလောဘာသဿ။ ပုန္နိတိ ဘိက္ခု၊ ပုန္နိ။ ဘူမိယံ လေခံ လိခန္တော အန္တိတိ

ပဌမံ မဇ္ဈေ နိပဇ္ဇိတွာ ဥဠာယ ဘူမိယံ လေခံ လိခန္တော အတ္ထိ “အဓိဏာသ-
ဝေါတိ မညနာ ဟောတူ”တိ။ တထာ ဟိ ရာဇော ဒိဏာသဝဿ နာမ ။ပ။
နိဝတ္တိ။ စေပဂ္ဂဟိတာဝါတိ ပဂ္ဂဟိတဇောဝ။ သိလာစေတိယဌာနန္တိ တူပါ-
ရာမဿ စ မဟာစေတိယဿ စ အန္တရေ သိလာယ ကတစေတိယဌာနံ။
စေတိယံ ။ပ။ အဌာသိ သာဝကဿ တံ ကုဋ္ဌာဂါရန္တိ ကတွာ။

ပစ္ဆာဘာဂေနာတိ ဓမ္မကထိကဿ ထေရဿ ပိဋ္ဌိပဿေန။ ဂေါနသောတိ
မဏ္ဍလသပ္ပေါ။ ဓမ္မဿဝနန္တရာယ ဗဟူနံ သဂ္ဂမဂ္ဂပ္ပဋိလာဘန္တရာယော ဘဝေ-
ယျာတိ အဓိပ္ပါယေန “ဓမ္မဿဝနန္တရာယံ န ကရိဿာမိ”တိ စိန္တေသိ။ ဝိသံ
ဝိက္ခမ္ဘေတွာတိ ဂိပဿနာတေဇေန ဝိသဝေဂံ ဝိက္ခမ္ဘေတွာ။ ဂါထာသဟဿန္တိ
ဂါထာသဟဿဝန္တိ။ ပဌာနဂါထာယာတိ ပဌာပနဂါထာယ၊ အာဒိဂါထာ-
ယာတိ အတ္ထော။ ပဌာန။ပ။ အဝသာနဂါထံ ဝေ ဝေတ္ထပေသိ၊ န ဦး၌ အန္တရေ
ဝုတ္တံ ကိလန္တကာယတွာ။ သရဘာဏံ သာယန္တဓမ္မကထာ။ ပဂ္ဂဏှာတိတိ
ပစ္စက္ခံ ကရေန္တိ ဂဏှာတိ၊ သက္ကစ္ဆံ သုဏှာတိတိ အတ္ထော။ ဓမ္မကထာနဒိဝသေ
ဓမ္မကထိကနံ အကိလမနတ္ထံ သဒ္ဓါ ဥပါသကာ သိနိဒ္ဓဘောဇနံ မရပါနကဉ္စ
ဒေန္တိ သရဿ မရရဘာဝါယ သပ္ပိမရကတေလာဒိဉ္စ ဘေသဇ္ဇံ။ တေနာဟ
“အရိယဝံသံ ကထေဿာမိ”တိအာဒိ။ စတူဟိ ခါဌာဟိ ခုံသိတွာတိ
ဒဠ္ဌဒဠ္ဌဘာဝဒဿနံ။ စရိဿာမိတိ သမ္မာနေဿာမိ၊ သက္ကစ္ဆံ သုဏှာဿာမိတိ
အတ္ထော။ နိဗ္ဗုဓေတွာတိ နိဗ္ဗုဒ္ဓိတွာ၊ အပနေတွာတိ အတ္ထော။

တိဌာနသုတ္တဝဏှနာ နိဋ္ဌိတာ။

၃-အတ္ထဝသသုတ္တဝဏှနာ

၄၃။ တတိယေ အတ္ထော နာမ ဖလံ၊ တံ တေဿ ဝသောတိ အတ္ထဝသော၊
ဟေတု၊ အတ္ထော တေဿ အတ္ထိဟိ အတ္ထော၊ သော ဇေါတိ အာဟ “တယော
အတ္ထ တိဏိ ကာရဏာနိ”တိ။ ဓမ္မဒေသနာ နာမ ဥက္ကဋ္ဌနိဗ္ဗေသေန စတုန္တံ
အရိယသစ္စာနံ ပကာသနာတိ အာဟ “စတုသစ္စဓမ္မံ ပကာသေတိ”တိ။
အဋ္ဌကထံ ဉာဏေန ပဋိသံဝေဒိတိ ပါဠိပဒါနံ အတ္ထံ ဝိဝရဏဉာဏေန ပဋိ
ပဋိ သံဝေဒနသီလော “အယံ ဣမဿ ဘာသိတဿ အတ္ထော”တိ။ ဧတေန
အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါဗျာပါရမာဟ။ ပါဠိဓမ္မံ ပဋိသံဝေဒိတိ ပါဠိဂတ် ပါဠိ
ပဒဝိဝရဏံ ပဋိ ပဋိ သံဝေဒနသီလော။ ဧတေန ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါဗျာပါရမာဟ။

အတ္ထဝသသုတ္တဝဏှနာ နိဋ္ဌိတာ။

၄-ကထာပဝတ္တိသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၄၄။ စတုတ္ထေ ပဝတ္တိနီတိ ယာဝ အဓိပ္ပေတတ္ထနိဂမနာ အဝိစ္ဆေဒေန ပဝတ္တိနီ။ ပဋိသာဘာဘာဝေန အပ္ပဋိဟတာ။ နိယျာနိကာ သပ္ပါဒိဟိရကာ။

ကထာပဝတ္တိသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၅-ပဏ္ဍိတသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၄၅။ ပဉ္စမေ ပဏ္ဍိတပညတ္တာနီတိ ပဏ္ဍိတေဟိ ပဌမံ ပညတ္တာနိ။ ကထိ-
တာနီတိ သေယျသော ကထိတာနိ။ မဟာပုရိသေဟိတိ ဗုဒ္ဓဗောဓိသတ္တေဟိ။
ကရုဏာတိ ကရုဏာစေတောဝိမုတ္တိ ဝုတ္တာ။ ပုဗ္ဗဘာဂေါတိ တဿ ဥပစာ-
ရော။ ဒမောတိ ဣန္ဒြိယသံဝရော “မနုဇ္ဈဋ္ဌာနံ ဣန္ဒြိယာနံ ဒမန”န္တိ ကတွာ။
အတ္တဒမနန္တိ စိတ္တဒမနံ။ ပုဏ္ဏောဝါဒေ “သက္ခိဿသိ ခေါ တံ ပုဏ္ဏ ဣမိနာ
ဒမူပသမေနာ”တိ အာဂတတ္တာ ဒမောတိ ဝုတ္တာ ခန္တိဝိ။ အာဠဝကေ
အာဠဝကသုတ္တေ “သစ္စာ ဒမာ စာဂါ”တိ^၂ ဧဝံ ဝုတ္တာ ပညာပိ ဣမသ္မိံ သုတ္တေ
“ဒမော”တိ ဝတ္ထု ဝဇ္ဇတိ။ ရက္ခနံ ဂေါပနံ ပဋိဇဂ္ဂနန္တိ မာတာပိတူနံ မနုဿာ-
မနုဿကတူပဒ္ဒဝတော ရက္ခနံ၊ ဗျာဒိအာဒိအနတ္တတော ဂေါပနံ၊ ဃာသစ္စာ-
ဒနာဒိဟိ ဝေယျာဝစ္စကရဏေန ပဋိဇဂ္ဂနံ။ သန္တော နာမ သဗ္ဗကိလေသ-
ဒရထပရိဋ္ဌာဟူပသမေန ဥပသန္တကာယဝစီသမာစာရတာယ စ။ ဥတ္တမဋ္ဌေန
သန္တာနန္တိ မတ္တေယျတာဒိဟိ သေဋ္ဌဋ္ဌေန သန္တာနံ။

ဣဓ ဣမေသံယေဝ တိဏ္ဏံ ဌာနာနံ ကရဏေနာတိ ဣမသ္မိံ သုတ္တေ
အာဂတာနံ တိဏ္ဏံ ဌာနာနံ ကရဏေန နိဗ္ဗတ္တနေန။ တောနိ။ပ။ ကာရဏာနီတိ
မာတုပဋ္ဌာနံ ပိတုပဋ္ဌာနန္တိ တောနိ ဒွေ ဥတ္တမပုရိသာနံ ကာရဏာနိ။ ဥတ္တမ-
ကိစ္စကရဏေန ဟိ မာတာပိတုဥပဋ္ဌာကာ “ဥတ္တမပုရိသာ”တိ ဝုတ္တာ။ တေနာဟ
“မာတာပိတု ။ပ။ ပုဏ္ဏော”တိ။ အနုပဒ္ဒဝဘာဝေန^၃ ခေမံ။

ပဏ္ဍိတသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၆-သီလဝန္တသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၄၆။ ဆဋ္ဌေ လောကီယလောကုတ္တရမိဿကုန္တိ ဧတ္ထ “မနဿာ ပုညံ ပသဝန္တိ”တိ အဝိသေသေန ဝုတ္တတ္တာ ဘာဝနာမယဿပိ ပုညဿ သင်္ဂဏှနတော လောကုတ္တရဿပိ သမ္ဘဝေါ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

သီလဝန္တသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၇-သင်္ခတလက္ခဏသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၄၇။ သတ္တမေ သမေစ္စ သမ္ဘူယ ပစ္စယေဟိ ကတံ သင်္ခတံ။ နိမိတ္တာနိတိ သဉ္ဇာနနဿ နိမိတ္တာနိ။ ဟေတုပစ္စယသမဝါယေ ဥပ္ပဇ္ဇနံ ဥပ္ပါဒေါ၊ အတ္တလဘော။ ဝယောတိ ဘင်္ဂေါ။ ဌိတဿာတိ ဥပ္ပါဒက္ခဏတော ဥဉ္စ ဌိတိက္ခဏပတ္တဿ။ သာ ပနဿ အဝတ္ထာ ဥပ္ပါဒါဝတ္ထာယ ဘိန္နာတိ ကတွာ အညထတ္တံ ဇရာတိ စ ဝုတ္တာ။ ယသ္မာ ဓမ္မော ဥပ္ပဇ္ဇမာနော ဧဝ ဘိဇ္ဇတိ၊ တထာ သတိ ဥပ္ပါဒဘင်္ဂါ သမာနက္ခဏာ သိယံ၊ န စ တံ ယုဇ္ဇတိ၊ တသ္မာ ဥပ္ပါဒါဝတ္ထာယ ဘိန္နာ ဘင်္ဂါဘိမုခါဝတ္ထာ ဇရာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ယေ ပန “သင်္ခါရာနံ ဌိတိ နတ္ထိ”တိ ဝဒန္တိ၊ တေသံ တံ မိစ္ဆာ။ ယထာ ဟိ တဿေဝ ဓမ္မဿ ဥပ္ပါဒါဝတ္ထာယ ဘိန္နာ ဘင်္ဂါဝတ္ထာ ဣတ္ထိတာ၊ အညထာ “အညံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ အညံ နိရုဇ္ဈတိ”တိ အာပဇ္ဇတိ၊ ဧဝံ ဥပ္ပဇ္ဇမာနဿ ဘင်္ဂါဘိမုခါ ဓမ္မာ ဣတ္ထိတဗ္ဗာ။ သာ စ ဌိတိက္ခဏော။ န ဟိ ဥပ္ပဇ္ဇမာနော ဘိဇ္ဇတိတိ သက္ကာ ဝိညာတုန္တိ။

သင်္ခတန္တိ တေဘူမကာ ဓမ္မာ ပစ္စယသမုပ္ပန္နတ္တာ။ ယဒိ ဧဝံ မဂ္ဂဖလဓမ္မာ ကထန္တိ အာဟ “မဂ္ဂဖလာနိ ပနာ”တိအာဒိ။ လက္ခဏကထာ ဟိ ယာဝဒေဝ သမ္မသနတ္တာ။ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ ဥပ္ပါဒေါ၊ န ဌာနဘင်္ဂက္ခဏေသု။ ကသ္မာ? ဥပ္ပါဒဥပ္ပါဒက္ခဏာနံ အညမညံ ပရိစ္ဆိန္နတ္တာ။ ယထာ ဟိ ဥပ္ပါဒသင်္ခါတေန ဝိကာရေန ဥပ္ပါဒက္ခဏော ပရိစ္ဆိန္နော၊ ဧဝံ ဥပ္ပါဒက္ခဏေနပိ ဥပ္ပါဒေါ ပရိစ္ဆိန္နော။ သေသဒ္ဓယေပိ ဧသေဝ နယော။ ဓမ္မပ္ပဝတ္တိမတ္တတာယပိ ကာလဿ လောကသမညာဝသေနေဝ ဝုတ္တံ။ လက္ခဏံ န သင်္ခတံ၊ သင်္ခတံ န လက္ခဏန္တိ နေသံ ဘေဒဒဿနံ။ အဝတ္ထာဝတော ဟိ အဝတ္ထာ ဘိန္နာဝါတိ။ ပရိစ္ဆိန္နန္တိ ဧတ္ထ ဥပ္ပါဒဝယေဟိ တာဝ သင်္ခတံ ပရိစ္ဆိန္နံ ဟောတု၊ ဇရာယ ပန တံ ကထံ ပရိစ္ဆိန္နန္တိ ဝုစ္စတိ? န ဝုစ္စတိ ပရိစ္ဆေဒေါ ပုဗ္ဗန္တာပရန္တမတ္တေန၊ အထ ခေါ သဘာဝဘေဒေနာတိ နာယံ ဒေါသော။ သင်္ခတံ ဓမ္မဇာတံ ပရိစ္ဆိန္နံ တဗ္ဗန္တံ

ဓမ္မဇာတံ သင်္ခတန္တိ ပညာယတိ ဧဝံ တေသံ အဘာဝေန နိဗ္ဗာနမေတန္တိ
လက္ခိတဗ္ဗတော သဉ္စာနိတဗ္ဗတော။ ဣဒါနိ “ယထာ ဟိ”တိအာဒိနာ ယထာ-
ဝုတ္တမတ္ထံ ဥပမာဟိ ဝိဘာဝေတိ။

သင်္ခတလက္ခဏသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၈-အသင်္ခတလက္ခဏသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၄၇။ အဋ္ဌမေ အသင်္ခတဿာတိ ဝုတ္တနယေန န သင်္ခတဿ။ တေနာဟ
“ပစ္စယေဟိ”တိအာဒိ။ ယထာ ဥပ္ပါဒါဒိနံ ဘာဝေန သင်္ခတဓမ္မဇာတံ သင်္ခ-
တန္တိ ပညာယတိ။ ဧဝံ တေသံ အဘာဝေန နိဗ္ဗာနံ အသင်္ခတန္တိ ပညာယတိ။

အသင်္ခတလက္ခဏသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၉-ပဗ္ဗတရာဇသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၄၉။ နဝမေ ဣမ သာလ-သဒ္ဓေါ ရက္ခသာမညပရိယာယော န ရက္ခ-
ဝိသေသပရိယာယောတိ အာဟ “မဟာသာလာတိ မဟာရက္ခာ”တိ။ ကုလ-
ဇေဋ္ဌကန္တိ တသ္မိံ ကုလေ ဇေဋ္ဌဘူတံ သာမိဘူတံ။ သီလာမယော န ပံသုမယော
မိဿကော စ။ ဂါမံ ဂါမုပစာရဉ္စ ဌပေတွာ သဗ္ဗံ အရညန္တိ အာဟ “အရညသ္မိန္တိ
အဂါမကဋ္ဌာနေ”တိ။ မဟန္တော ပဗ္ဗတော သေလောတိ ယောဇနာ။

ပဗ္ဗတရာဇသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၀-အာတပ္ပကရဏီယသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၅၀။ ဒသမေ သရီရသမ္ဘဝါနန္တိ သရီရေ သမ္ဘူတာနံ။ ဗုဒ္ဓာနန္တိ အနိဋ္ဌာနံ။
မဟလာနန္တိ နိရန္တရပုဂ္ဂိုလိယာ အဝိရဋ္ဌာနံ။ တာပနဝသေနာတိ ဗုဒ္ဓာပန-
ဝသေန။ တိဗ္ဗာနန္တိ ကုရုဇာနံ။ တာသံ ယထာဝုတ္တာနံ အဓိဝါသနာယ ပဟာ-
တဗ္ဗုဒ္ဓကဝေဒနာနံ ပဇဟနံ နာမ ခမနမေဝါတိ အာဟ “ခမနတ္ထာယာ”တိ။
အာဏာပေတွာတိ “အာတပ္ပံ ကရဏီယ”န္တိ ဗုဒ္ဓါဏံ ဝိဇာယ။ လောကီယ-
လောကုတ္တရမိဿကာ ကထိတာ သသမ္ဘာရာနံ မဂ္ဂဓမ္မာနံ ကထိတတ္တာ။

အာတပ္ပကရဏီယသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၁-မဟာစောရသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၅၁။ ကောဒသမေ မဟာဗလဝစောရော မဟာစောရေတိ အာဟ
 “မဟန္တော ဗလဝစောရော”တိ။ ဗလဝစောရေတိ စ မဟာထာမတာယ
 မဟာပရိဝါရတာယ မဟာစောရိယကမ္မသမတ္တတာယ စ ဝေဒိတဗ္ဗော။
 မဟတံ ဂါမနိဂမာနံ ဝိလုပ္ပနံ မဟာဝိလောပေါ။ တံ တံ ကာရဏံ ပက္ခိပိတွာတိ
 တံ တံ အကရဏမေဝ ကာရဏံ ကတွာ တပ္ပဋိဗ္ဗဿိယ ကထာယ ပက္ခိပိတွာ။
 အတ္ထံ ကထယိဿန္တိတိ တဿ တဿ အတ္တဉ္စ ကထယိဿန္တိ။ ဟရန္တာတိ
 အပနေန္တာပရိဟရန္တာ။ ဒသဝတ္ထုကာယာတိ “သဿတော လောကော”တိ။
 အာဒိဒသဝတ္ထုသန္တိဿိတာယ။ အန္တံ ဂဟေတွာ ဌိတဒိဋ္ဌိယာတိ တမေဝ
 သဿတာဒိအန္တံ ဂဟေတွာ အဝိဿဇ္ဇေတွာ ဌိတဒိဋ္ဌိယာ။

မဟာစောရသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

စူဠဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ပဌမပဏ္ဏာသကော နိဋ္ဌိတော။

၂-ဒုတိယပဏ္ဏာသက

(၆) ၁-ဗြာဟ္မဏဝဂ္ဂ

၁-ပဌမဒွေဗြာဟ္မဏသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၅၂။ ဗြာဟ္မဏဝဂ္ဂဿ ပဌမေ ဇရာဇိက္ခာတိ ဇရာဝသေန ဇိက္ခာ၊ န ဗျာဓိအာဒိနံ ဝသေန ဇိက္ခသဒိသတ္တာ ဇိက္ခာ။ ဝယောဝုဒ္ဓါတိ ဝယသော ဝုဒ္ဓိပ္ပတ္တိယာ ဝုဒ္ဓါ၊ န သီလာဒိဝုဒ္ဓိယာ။ ဇာတိမဟလ္လကာတိ ဇာတိယာ မဟန္တတာယ စိရရတ္တညတာယ ဇာတိမဟလ္လကာ။ တယော အဒ္ဓေ အတိတ္တ-
ဇာတိ ပဌမော မဇ္ဈိမော ပစ္ဆိမောတိ တယော အဒ္ဓေ အတိတာ။ တတိယံ ဝယံ အနုပ္ပတ္တာတိ တတော ဧဝ ပစ္ဆိမံ ဝယံ အနုပ္ပတ္တာ။ အကတဘယ-
ပရိတ္တာဏာတိ ဣတ္ထ ဘယပရိတ္တာဏန္တိ ဒုဂ္ဂတိဘယတော ပရိတ္တာယကံ ပုညံ၊
တံ အကတံ ဧတေဟိတိ အကတဘယပရိတ္တာဏာ။ ပတိဋ္ဌာကမ္မန္တိ သုဂတိ-
သင်္ခါတပ္ပတိဋ္ဌာဝဟံ ကမ္မံ။ ဥပသံဟရီယတိတိ သမ္မာပီယတိ။ “ဥပနီယတိ”တိ
ဝုတ္တံ၊ ကိံ ကေန ဥပနီယတိတိ အာဟ “အယံ ဟိ ဇာတိယာ ဇရံ ဥပနီယ-
တိ”တိအာဒိ။ အယန္တိ လောကော။ ဇာတော န ဇာတဘာဝေနော တိဋ္ဌတိ၊
အထ ခေါ တတော ပရံ ဇရံ ပါပီယတိ၊ ဇရာယ ဗျာဓိံ ပါပီယတိ။ ဧဝံ
ပရတော ပရံ ဒုက္ခမေဝ ဥပနီယတိ။

တာယနဋ္ဌေနာတိ ရက္ခနဋ္ဌေန။ နိလီယနဋ္ဌေနာတိ နိလိနဋ္ဌာနဘာဝေန။
ပတိဋ္ဌာနဋ္ဌေနာတိ ပတိဋ္ဌာနဘာဝေန။ အဝဿယနဋ္ဌေနာတိ အဝဿယိတဗ္ဗ-
ဘာဝေန။ ဥတ္တမဂတိဝသေနာတိ ပရမဂတိဘာဝေန။

ပဌမဒွေဗြာဟ္မဏသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂-ဒုတိယဒွေဗြာဟ္မဏသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၅၃။ ဒုတိယေ ဘဇိတဗ္ဗဋ္ဌေန ပရေသံ ဘာဇိတဗ္ဗဋ္ဌေန ဘာဇနံ၊ ဘဏ္ဍကံ။

ဒုတိယဒွေဗြာဟ္မဏသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၃-အညတရဗြာဟ္မဏသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ

၅၄-၅၅။ တတိယေ ယေသံ ရာဂါဒိနံ အပ္ပဟာနေန ပုရိသဿ အတ္တ-
ဗျာဓာဓာဒိနံ သမ္ဘဝေါ၊ ပဟာနေန အသမ္ဘဝေါတိ ဧဝံ ရာဂါဒိနံ ပဟာယကော
အရိယဓမ္မော မဟာနုဘာဝတာယ မဟာနိသံသတာယ စ သာမံ ပဿိ-
တဗ္ဗောတိ သန္တိဋ္ဌိကော။ ဣမိနာ နယေန သေသေသု ပဒေသုပိ ယထာရဟံ
နိဟရိတွာ ဝတ္တဗ္ဗော။ သဒ္ဓတ္ထော ပန ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂသံဝဏ္ဏနာသု^၁ ဝုတ္တနယေန
ဝေဒိတဗ္ဗော။ စတုတ္ထံ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။

အညတရဗြာဟ္မဏသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၅-နိဗ္ဗုတသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၅၆။ ပဉ္စမေ န ကာလန္တရေ ပတ္တဗ္ဗန္တိ ယဒါ သစ္စပ္ပုဋ်ဝေဓော၊ တဒါ
ဧဝ လဒ္ဓဗ္ဗတ္တာ န ကာလန္တရေ ပတ္တဗ္ဗံ။ မဂ္ဂဉ္စာဏေန ဥပနေတဗ္ဗတ္တာ ဥပနေယျံ။
ဥပနေယျမေဝ ဩပနေယျိကန္တိ အာဟ “ပဋိပတ္တိယာ ဥပဂန္တဗ္ဗံ”န္တိ။

နိဗ္ဗုတသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၆-ပလောကသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၅၇။ ဆဋ္ဌေ အာစရိယပါစရိယာနန္တိ အာစရိယာနမ္ပိ အာစရိယာနံ။
နိရုန္တရဗုဒ္ဓော နေရယိကသတ္တေဟိ နိရယဂါမိကမ္မဿ ကာရကာနံ ဗဟု-
ဘာဝါ။ ဥဘယဓမ္မေတန္တိ ယထာဝုတ္တံ အတ္တဒွယံ။ ဃနနိဝါသတန္တိ ဂါမာနံ
ဃနသန္တိဝါသတံ။ ကေန္တေနော အဓမ္မောတိ အယောနိသောမနသိကာရ-
ဟေတုကတ္တာ အနတ္တဟေတုတာယ စ နိယမေနော အဓမ္မော။ န အဓမ္မ-
ရာဂေါတိ အဓိဓမ္မေတောတိ ပရပရိက္ခာရေသု ရာဂေါ ဝိယ န မဟာ-
သာဝဇ္ဇောတိ ကတွာ ဝုတ္တံ။ တထာ ဟိ သကသကပရိက္ခာရဝိသယော
ရာဂေါ ဝိသမလောဘော ဝိယ န ကေန္တတော အပါယုပ္ပတ္တိဇနကော။
ပရပရိက္ခာရေသု ဥပ္ပဒ္ဓမာနဿ မဟာသာဝဇ္ဇတာယ အဓမ္မရာဂတာ။ လော-
ဘဿ သမကာလော နာမ နတ္ထိ ကာယဒုစ္စရိတာဒိနံ ဝိယ အယောနိသော-
မနသိကာရသမုဋ္ဌာနတ္တာ။ သောတိ သောဝ ပါပဓမ္မော။ သမလောဘော
ဝိသမလက္ခဏာဘာဝတော။ တထာ ဟိ တံသမုဋ္ဌာနော ပယောဂေါ

မိစ္ဆာစာရေတိ န ဝုစ္စတိ။ အဝတ္ထုပဋိသေဝနသင်္ခါတေနာတိ ယံ လောကိ-
ယသာဓုသမနုညာတံ ရာဂဿ ဝတ္ထုဋ္ဌာနံ၊ တတော အညသိဉ္စ ဝတ္ထုသိဉ္စ
ပဋိသေဝနသင်္ခါတေန။

ဝိဝိဓဿာနန္တိ သာလိဝိဟိအာဒိနာနပ္ပကာရသဿာနံ။ ဘုဿဿန္တိ
ပစ္စယဗူသေန ဗူသိတံ သဿံ။ သမ္ပန္နမာနေတိ နိပ္ပဇ္ဇနတော ပဂေဝ ဂဟ္တပရိဝုဋ္ဌိ-
ကာလေ။ ပါဏကာတိ သလဘာဒိပါဏကာ။ ပတန္တိတိ သဿာနံ မတ္တကေ
ပတန္တိ။ သလာကာမတ္တမေဝ သမ္ပန္နတိတိ ဝနိတွာ ဂဟ္တံ ဂဟေတုံ အသမတ္ထံ
သမ္ပန္နတိ။ တေတိ ဝါဠုအမနုဿာ။ လဒ္ဓေါကာသတိ ယက္ခာမိပတိဟိ
အနုညာတတ္တာ လဒ္ဓေါကာသာ။

ပလောကသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၇-ဝစ္ဆဂေါတ္တသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၅၇။ သတ္တမေ မဟာဝိပါကန္တိ ဥဋ္ဌာရဇလံ ဗဟုဝိပါကံ။ ဓမ္မော နာမ
ကထိတကထာ “အတ္ထံ ဒဟတိ ဝိဒဟတိ”တိ ကတွာ။ အနုဓမ္မော နာမ
ပဋိကထနံ “တံ အနုဂတော ဓမ္မော”တိ ကတွာ။ သဟ ဓမ္မေနာတိ သဟဓမ္မော၊
သော ဧဝ သဟဓမ္မိကော။ ဓမ္မသဒ္ဓေါ စေတ္တ ကာရဏပရိယာယောတိ အာဟ
“သကာရဏော”တိ။ ဝါဒဿာတိ ဝစနဿ။ အနုပါတော အနု-
ပစ္ဆာ ပဝတ္တိ။

ပရိပန္နေ တိဋ္ဌတိတိ ပါရိပန္နိကော။ ပန္နေ ဌတွာ ပရေသံ သာပတေယျံ၊
ဆိန္နနတော ပန္နဗူဟနစောရော။ ယဒိပစ္စဝေက္ခဏဉ္စကံ၊ ကထံ တံ အသေက္ခန္တိ
အာဟ “အသေက္ခဿ ပဝတ္တတ္တာ”တိ။ ဣတရာနိတိ သီလက္ခန္ဓာဒိနိ။ သယဒ္ဓိတိ
ဝိ-သဒ္ဓေါ “အသေက္ခဿ ပဝတ္တာ စာ”တိ ဣမမတ္ထံ သမ္ဗုဏ္ဏေတိ။

နိဋ္ဌိသေဝနောတိ ဝိသေဝနရဟိတော ဝိဂတဝိလောမဘာဝေါ။ န ဥပ-
ပရိက္ခန္တိတိ န ဝိစာရေန္တိ။ ဇာတိ နိဗ္ဗတ္တိ ယာတိ ဥပဂစ္ဆတိတိ ဇာတိယော၊
ဇာတောတိ အတ္ထော။ တေနာဟ “ယတ္ထ ကတ္ထမိ ကုလဇာတေ”တိ။

ကေဝလီတိ ကေဝလဝါ၊ ပါရိပူရိမာတိ အတ္ထော။ တေနာဟ “ပရိပုဏ္ဏ-
ဘာဝေန ယုတ္တော”တိ။ ဧတံ ကေဝလီတိ ပဒံ။ အဘိညာပါရန္တိ အဘိ-
ဇာနဿ ပါရံ။ ပရိယန္တိ ဂတတ္တာ ပါရဂူ။ သေ နယော သေသပဒေသုပိ။

၁-ဂဟ္တပရိသုဒ္ဓိကာလေ(ထ)

ခေတ္တဝိနိစ္ဆယသဝနေနာတိ “ဣမေဟိ သီလာဒိဂုဏသမ္ပန္နာ သဒေဝကေ လောကေ ပုညဿ ခေတ္တံ၊ တဒညော န ခေတ္တ”န္တိ ဧဝံ ခေတ္တဝိနိစ္ဆယသဝနေန ရဟိတာ။

ဝစ္ဆဂေါတ္တသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဂ-တိကဏ္ဍသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၅၉။ အဋ္ဌမေ ဒုရာသဒါတိ ဒုရုပသင်္ကမနာ။ ဂရဟာ မုစ္ဆိဿတိတိ မယိ ဧဝံ ကထေန္တေ သမဏော ဂေါတမော ကိဉ္စိ ကထေဿတိ၊ ဧဝံ မေ ဝစန-မတ္တမိ န လဒ္ဓန္တိ အယံ ဂရဟာ မုစ္ဆိဿတိတိ။ ပဏ္ဍိတာတိ ပဏ္ဍိစွေန သမန္တာ-ဂတာ။ ဝိရာတိ မိတိသမ္ပန္နာ။ ဗျတ္တာတိ ပရဝါဒမဒ္ဓနသမတ္တေန ဝေယျတ္တိ-ယေန သမန္တာဂတာ။ ဗဟုဿုတာတိ ဗဟုသန္ဓဝန္တော။ ဝါဒိနောတိ ဝါဒိမဂ္ဂကုသလာ။ သမ္ပတာတိ ဗဟုနော ဇနဿ သာဓုသမ္ပတာ။ ပဏ္ဍိတာဒိ-အာကာရပရိစ္ဆေဒန္တိ တေသံ တေဝိဇ္ဇာနံ ပဏ္ဍိတာကာရုဒိအာကာရ-ပရိစ္ဆေဒံ။ အာကာရသဒ္ဓေါ ကာရဏပရိယာယော၊ ပရိစ္ဆေဒသဒ္ဓေါ ပရိမာ-ဏတ္ထောတိ အာဟ “တ္ထေနော ကာရဏေနာ”တိ။

ယထာတိ ယေနာကာရေန၊ ယေန ကာရဏေနာတိ အတ္ထော။ တေနာဟ “ယထာတိ ကာရဏဝစန”န္တိ။ “ဒွိဟိပိ ပက္ခေဟိ”တိ ဝတ္တာ တေ ပက္ခေ သရူပတော ဒဿေန္တော “မာတိတော စ ပိတိတော စာ”တိ အာဟ။ တေသံ ပက္ခာနံ ဝသေနဿ သုဇာတတံ ဒဿေတုံ “ယဿ မာတာ”တိ အာဒိ ဝုတ္တံ။ ဇနကဇနိကာဘာဝေန ဝိနာပိ လောကေ မာတာပိတုသမညာ ဒိဿတိ၊ ဣမ ပန သာ ဩရသပုတ္တဝသေနော ဣစ္ဆိတာတိ ဒဿေတုံ “သံသုဒ္ဓဂဟဏိ-ကော”တိ ဝုတ္တံ။ ဂဗ္ဘံ ဂဏှာတိ ဓာရေတိတိ ဂဟဏိ၊ ဂဗ္ဘာသယသညိတော မာတုကုစ္ဆိပ္ပဒေသော။ ယထာဘူတ္တဿ အာဟာရဿ ဝိပါစနဝသေန ဂဏှ-နတော အဆန္နနတော ဂဟဏိ၊ ကမ္မဇတေဇောဓာတု။

ပိတာ စ မာတာ စ ပိတရော၊ ပိတူနံ ပိတရော ပိတာမဟာ၊ တေသံ ယုဂေါ ပိတာမဟယုဂေါ၊ တဿ “ယာဝ သတ္တမာ ပိတာမဟယုဂေါ ပိတာ-မဟဒ္ဓန္တာ”တိ ဧဝမေတ္ထ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ အဋ္ဌကထာယံ ပန ဒွန္တံ အဂ္ဂဟေတွာ “ယုဂန္တိ အာယုပ္ပမာဏံ ဝုစ္စတိ”တိ ဝုတ္တံ။ ယုဂ-သဒ္ဓဿ စ အတ္တကထာ ဒဿိတာ

“ဝိတာမဟောယေဝ ဝိတာမဟယုဂ”န္တိ။ ပုဗ္ဗပုရိသတိ ပုရိသဂ္ဂဟဏဉေတ္ထ ဥက္ကဋ္ဌနိဒ္ဒေသဝသေန ကတန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ဧဝံ ဟိ “မာတိတော”တိ ပါဠိဝစနံ သမတ္ထိတံ ဟောတိ။ အက္ခိတ္တောတိ အက္ခေပေါ။ အနဝက္ခိတ္တောတိ သဒ္ဓထာလိ- ပါကာဒီသု^၁ အနဝက္ခိတ္တော န ဆဒ္ဓိတော။ ဇာတိဝါဒေနာတိ ဟေတုမ္ပိ ကရဏဝစနန္တိ ဒဿေတုံ “ကေန ကာရဏေနာ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ဣတ္ထ စ “ဥဘတော။ပ။ ဝိတာမဟယုဂါ”တိ ဧတေန ဗြာဟ္မဏဿ ယောနိဒေါသာ- ဘာဝေါ ဒဿိတော သံသုဒ္ဓဂဟဏိကတာကိတ္တနတော။ “အက္ခိတ္တော”တိ ဣမိနာ ကိရိယာပရာဓာဘာဝေါ။ သံသုဒ္ဓဇာတိကာပိ ဟိ သတ္တာ ကိရိ- ယာပရာဓေန ခေပံ ပါပုဏန္တိ။ “အနုပက္ကုဋ္ဌော”တိ ဣမိနာ အယုတ္တသံသဂ္ဂါ- ဘာဝေါ။ အယုတ္တသံသဂ္ဂံ ဟိ ပဋိစ္စ သတ္တာ သုဒ္ဓဇာတိကာ ကိရိယာပရာဓ- ရဟိတာပိ အက္ခောသံ လဘန္တိ။

တန္တိ ဂရဟာဝစနံ။ မန္တေ ပရိဝတ္တေတိတိ ဝေဒေ သဇ္ဈာယတိ၊ ပရိယာ- ပုဏာတိတိ အက္ခော။ မန္တေ ဇာရေတိတိ ယထာအဓိတေ^၂ မန္တေ အသမ္ပုဋ္ဌေ ကဏ္ဍာ ဟဒယေ ဌပေတိ။

ဩဋ္ဌပဟတကရဏဝသေနာတိ အတ္တာဝဓာရဏဝသေန။ ‘သနိဃဏ္ဍု- ကေဋ္ဌုဘာနန္တိ ဣတ္ထ ဝစနိယဝါစကဘာဝေန အတ္ထံ သဒ္ဓဉ္စ ခဏ္ဍတိ ဘိန္တတိ ဝိဘဇ္ဇ ဒဿေတိတိ နိခဏ္ဍု၊ သော ဧဝ ဣဓ ခ-ကာရဿ ဃ-ကာရံ ကတွာ “နိဃဏ္ဍု”တိ ဝုတ္တော။ ကိဋ္ဌတိ ဂမေတိ ကိရိယာဒိဝိဘာဝံ၊ တံ ဝါ အနဝသေသ- ပရိယာဒါနတော ဂမေန္တော ပူရေတိတိ ကေဋ္ဌုဘံ။ ဝေဝစနပ္ပကာသကန္တိ ပရိယာယသဒ္ဓဒီပကံ၊ ဧကေကဿ အတ္တဿ အနေကပရိယာယဝစနဝိဘာဝကန္တိ အက္ခော။ နိဒဿနမတ္တဉ္စေတံ အနေကေသမ္ပိ အက္ကာနံ ဧကသဒ္ဓဝစနိယတာ- ဝိဘာဝနဝသေနပိ တဿ ဂန္ထဿ ပဝတ္တတ္တာ။ ဝစိဘေဒါဒိလက္ခဏာ ကိရိယာ ကပ္ပိယတိ ဝိကပ္ပိယတိ ဧတေနာတိ ကိရိယာကပ္ပေါ၊ သော ပန ဝဏ္ဏပဒ- သမ္ပန္နပဒတ္တာဒိဝိဘာဝတော ဗဟုကပ္ပေါတိ အာဟ “ကိရိယာကပ္ပဝိ- ကပ္ပေါ”တိ။ ဣဒဉ္စ မူလကိရိယာကပ္ပဂန္တိ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ သော ဟိ မဟာ- ဝိသယော သတသဟဿပရိမာဏော နမာစရိယာဒိပ္ပကရဏံ၊ ဌာန- ကရဏာဒိဝိဘာဝတော နိဗ္ဗစနဝိဘာဝတော စ အက္ခရာ ပဘေဒိယန္တိ ဧတေဟိတိ အက္ခရပ္ပဘေဒါ၊ သိက္ခာနိရုတ္တိယော။ ဧတေသန္တိ စတုန္တံ ဝေဒါနံ။

၁-သဒ္ဓထာလိပါကာဒီသု (က)

၂-ယထာအဓိတေ (က)

၃-နယစရိယာဒိပ္ပကရဏံ (ဒိ-ဋီ ၁-၂၉၁-ပိဋေ)

ပဒန္တိ စတုဗ္ဗိဓံ၊ ပဉ္စပိဓံ ဝါ ပဒံ၊ တံ ပဒံ ကာယတီတိ ပဒကော၊ တေယေဝ ဝါ ဝေဒေ ပဒသော ကာယတီတိ ပဒကော။ တဒဝသေသန္တိ ဝုတ္တာဝသေသံ ဝါကံ။ ဣတ္တာဝတာ သဒ္ဓဗျာကရဏံ ဝတွာ ပုန “ဗျာကရဏ”န္တိ အတ္ထဗျာကရဏမာဟ။ တံ တံ သဒ္ဓံ ဘဒတ္ထဉ္စ ဗျာကရေတိ ဗျာစိက္ခတိ ဧတေနာတိ ဗျာကရဏံ၊ သဒ္ဓသတ္ထံ။ အာယတိံ ဟိတံ တေန လောကော န ယတတိ န ဤဟတီတိ လောကာယတံ။ တံ ဟိ ဂန္တိ နိဿာယ သတ္တာ ပုညကိရိယာယ စိတ္တဗ္ဗိ န ဥပ္ပါဒေန္တိ။

အသီတိ မဟာသာဝကာတိ အညာသိကောဏ္ဍညော၊ ဝပ္ပေါ၊ ဘဒ္ဒိယော၊ မဟာနာမော၊ အဿဇိ၊ နာဠကော၊ ယသော၊ ဝိမလော၊ သုဗာဟု၊ ပုဏ္ဏဇိ၊ ဂဝဗ္ဗဘိ၊ ဥရုဝေလကဿ ပေါ၊ နဒီကဿ ပေါ၊ ဂယာကဿပေါ၊ သာရိပုတ္တော၊ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော၊ မဟာကဿပေါ၊ မဟာကစ္စာနော၊ မဟာကောဠိကော၊ မဟာကပ္ပိနော၊ မဟာစုန္ဒော၊ အနုရုဒ္ဓေါ၊ ကင်္ခါရေဝတော၊ အာနန္ဒော၊ နန္ဒကော၊ ဘဂု၊ နန္ဒိယော၊ ကိမ္ဗိလော၊ ဘဒ္ဒိယော၊ ရာဟုလော၊ သီဝလိ၊ ဥပါလိ၊ ဒဗ္ဗော၊ ဥပသေနော၊ ခဒ္ဓိရဝနိယရေဝတော၊ ပုဏ္ဏော မန္တာနိပုတ္တော၊ ပုဏ္ဏော သုနာပရန္တကော၊ သောဏော ကုဋိကဏ္ဍော၊ သောဏော ကောဠိဝိသော၊ ရာဓော၊ သုဘူတိ၊ အင်္ဂုလိမာလော၊ ဝတ္ထလိ၊ ကာဠုဒါယီ၊ မဟာဥဒါယီ၊ ပိလိန္ဒဝစ္ဆော၊ သောဘိတော၊ ကုမာရကဿပေါ၊ ရန္တပါလော၊ ဝင်္ဂိသော၊ သဘိယော၊ သေလော၊ ဥပဝါဏော၊ မေဃိယော၊ သာဂတော၊ နာဂိတော၊ လကုဏ္ဍကဘဒ္ဒိယော၊ ပိဏ္ဍောလော ဘာရုဒါဇော၊ မဟာပန္နကော၊ စူဠပန္နကော၊ ဗာကုလော၊ ကုဏ္ဍဓာနော၊ ဒါရုစီရိယော၊ ယသောဇော၊ အဇိတော၊ တိဿမေတ္ထေယျော၊ ပုဏ္ဏကော၊ မေတ္တဂု၊ ဓောတကော၊ ဥပသီဝေါ၊ နန္ဒော၊ ဟေမကော၊ တောဒေယျော၊ ကပ္ပေါ၊ ဇတုကဏ္ဍိ၊ ဘဒြာဝုဓော၊ ဥဒယော၊ ပေါသလော၊ မောဃရာဇော၊ ပိဝိယောတိ ဧတေ အသီတိ မဟာသာဝကာ နာ။

ကသ္မာ ပနေတေ ဧဝထေရာ “မဟာသာဝကာ”တိ ဝုစ္စန္တိတိ? အဘိနိဟာရဿ မဟန္တဘာဝတော။ တထာ ဟိ ခွေ အဂ္ဂသာဝကာပိ မဟာသာဝကေသု အန္တောဂဓာ။ တေ ဟိ သာဝကပါရမိဉ္ဇာဏဿ မတ္တကပ္ပတ္တိယာ သာဝကေသု အဂ္ဂဓမ္မာဓိဂမေန အဂ္ဂဋ္ဌာနေ ဌိတာပိ အဘိနိဟာရမဟန္တတာသာမညေန “မဟာသာဝကာ”တိပိ ဝုစ္စန္တိ၊ ဣတရေ ပန ပကတိသာဝကေဟိ သာတိသယံ မဟာဘိနိဟာရာ။ တထာ ဟိ တေ ပဒုမုတ္တရဿ ဘဂဝတော ကာလေ ကတပဏိဓာနာ၊ တတော ဧဝ သာတိသယံ အဘိညာသမာပတ္တိသု ဝသိနော ပဘိန္နပ္ပုဋိသန္တိဒါ စ။ ကာမံ သဗ္ဗေပိ အရဟန္တော သီလဝိသုဒ္ဓိအာဒိကေ သမ္မာဒေတွာ

စတုသု သတိပဋ္ဌာနေသု သုပ္ပတိဋ္ဌိတစိတ္တာ သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ ယထာဘူတံ
 ဘာဝေတွာ မဂ္ဂပ္ပဋိပါဋိယာ အနဝသေသတော ကိလေသေ ခေပေတွာ
 အဂ္ဂဗလေ ပတိဋ္ဌဟန္တိ၊ တထာပိ ယထာ သဒ္ဓါဝိမုတ္တတော ဝိဋ္ဌိပ္ပတ္တဿ၊ ပညာ-
 ဝိမုတ္တတော စ ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တဿ ပုဗ္ဗဘာဂဘာဝနာဝသေသသိဒ္ဓေါ
 မဂ္ဂဘာဝနာဝိသေသော၊ ဧဝံ အဘိနိဟာရမဟန္တတ္ထပုဗ္ဗယောဂမဟန္တတ္တာဟိ
 သသန္တာနေ သာတိသယဿ ဂုဏဝိသေသဿ နိပ္ပာဒိတတ္တာ သီလာဒိဟိ
 ဂုဏေဟိ မဟန္တာ သာဝကာတိ မဟာသာဝကာ။ တေသုယေဝ ပန ယေ
 ဗောဓိပက္ခိယမဓမ္မေသု ပါမောက္ခဘာဝေန ဓရဘူတာနံ သမ္မာဗုဒ္ဓိသင်္ကပ္ပါဒိနံ
 သာတိသယံ ကိစ္စာနုဘာဝနိပ္ပတ္တိယာ ကာရဏဘူတာယ တဇ္ဇာဘိနိဟာရ-
 ဘိနိဟဉာယ သက္ကစ္စံ နိရန္တရံ စိရကာလသမ္ဘာဝိတာယ သမ္မာပဋိပတ္တိယာ
 ယထာက္ကမံ ပညာယ သမာဓိသိဉ္စ ဥက္ကဋ္ဌပါရမိပ္ပတ္တိယာ သဝိသေသံ သဗ္ဗဂုဏေ-
 ဟိ အဂ္ဂဘာဝေ ဌိတာ၊ တေ သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနာ။ ဣတရေ အဋ္ဌသတ္တတိ
 ထေရာ သာဝကပါရမိယာ မတ္တကေ သဗ္ဗသာဝကာနံ အဂ္ဂဘာဝေန အဋ္ဌိတတ္တာ
 “မဟာသာဝကာ” ဣစ္စေဝ ဝုစ္စန္တိ။ ပကတိသာဝကာ ပန အဘိနိဟာရမဟန္တတ္တာ-
 ဘာဝတော ပုဗ္ဗယောဂမဟန္တတ္တာဘာဝတော စ “သတ္ထုသာဝကာ” ဣစ္စေဝ
 ဝုစ္စန္တိ။ တေ ပန အဂ္ဂသာဝကာ ဝိယ မဟာသာဝကာ ဝိယ စ န ပရိမိတာ၊
 အထ ခေါ အနေကသတာ အနေကသဟဿာ။

ဝယတီတိ ဝယော၊ အာဒိမဇ္ဈပရိယောသာနေသု ကတ္ထစိ အပရိကိလ-
 မန္တော^၁ အဝိတ္တာယန္တော တေ ဂန္တေ သန္တာနေတိ ပဏေတီတိ အတ္ထော။
 ဌေ ပဋိသေဓာ ပကတိ^၂ ဂမေန္တီတိ ဒဿေတုံ “အဝယော န ဟောတိ”တိ
 ဝတွာ တတ္ထ အဝယံ ဒဿေတုံ “အဝယော နာမ။ ပ။ န သက္ကောတိ”တိ ဝတ္တံ။

ဣဓာတိ ဣမသ္မိ^၃ သုတ္တေ။ တေန္တိ “ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိ”တိအာဒိဝစနံ။
 တတိယဝိဇ္ဇာမိဂမာယ ပဋိပတ္တိက္ကမော ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ^၂ သာတိသယံ ဝိတ္တာရိ-
 တော၊ တထာ ဣဓ အဝတ္တုကာမတာယ ဘယဘေရဝသုတ္တာဒိသု^၃ ဝိယ
 သင်္ခေပတော စ ဝတ္တုကာမတာယ “ဝိန္နံ ဝိဇ္ဇာန”မိစ္စေဝ ဝတ္တံ။

ဝိဇ္ဇာဘိ ပုဗ္ဗေနိဝါသပ္ပဋိစ္ဆာဒကဿ မောဟက္ခန္ဓဿ ဝိဇ္ဇနဋ္ဌေနပိ^၄ ဝိဇ္ဇာ။
 မောဟော ပဋိစ္ဆာဒကဋ္ဌေန တမောတိ ဝုစ္စတိ တမော ဝိယာတိ ကတွာ။
 ကာတဗ္ဗတော ကရဏံ၊ ဩဘာသောဝ ကရဏံ ဩဘာသကရဏံ၊ အတ္တနော
 ပစ္စယေဟိ ဩဘာသဘာဝေန နိဗ္ဗတ္တေတဗ္ဗဋ္ဌေနာတိ အတ္ထော။ အယံ

၁-အပရိက္ခလက္ခာ (က) ဒီ-ဦ ၁-၂၉၂-ပိဋေ ပဿိတဗ္ဗံ။ ၂-ဝိသုဒ္ဓိ ၁-၁၃၄-ပိဋေ၊
 ၃-ဓ ၁-၂၀-ပိဋေ။ ၄-ဝိဇ္ဇာနဋ္ဌေနပိ (က)

အတ္ထောဘိ အယမေဝ အဓိပ္ပေတတ္ထော။ ပသံသာဝစနန္တိ တဿေဝ အတ္ထဿ ထောမနာဝစနံ ပဋိပက္ခဝိမေနပဝတ္တိဝိသေသာနံ ဗောဓနတော။ ယောဇနာတိ ပသံသာဝသေန ဝုတ္တပဒါနံ အတ္တဒဿနဝသေန ဝုတ္တပဒဿ စ ယောဇနာ။ အဝိဇ္ဇာ ဝိဟတာဘိ ဇေတေန ဝိဇ္ဇနဋ္ဌေန ဝိဇ္ဇာတိ အယမ္ပိ အတ္ထော ဒီပိတောတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ယသ္မာ ဝိဇ္ဇာ ဥပ္ပန္နာတိ ဇေတေန ဝိဇ္ဇာပဋိပက္ခာ အဝိဇ္ဇာ၊ ပဋိပက္ခတာ စဿာ ပဟာတဗ္ဗဘာဝေန ဝိဇ္ဇာယ စ ပဟာယကဘာဝေနာတိ ဒဿေတိ။ ဣတရသ္မိမ္ပိ ပဒဒ္ဒယေတိ “တမော ဝိဟတော၊ အာလောကော ဥပ္ပန္နော”တိ ပဒဒ္ဒယေပိ။ သေဝ နယောတိ ယထာဝုတ္တယောဇနံ အတိဒိသတိ။ တတ္ထာယံ ယောဇနာ— ဧဝံ အဓိဂတဝိဇ္ဇဿ တမော ဝိဟတော ဝိဒ္ဓုဋ္ဌော။ ကသ္မာ? ယသ္မာ အာလောကော ဥပ္ပန္နော ဉာဏာလောကော ပါတုဘူတောတိ။ ပေသိတတ္ထဿာတိ ယထာဓိပ္ပေတတ္ထသိဒ္ဓိပ္ပတ္တိံ ဝိသုဋ္ဌစိတ္တဿ၊ ပဌမဝိဇ္ဇာ-ဓိဂမာယ ပေသိတစိတ္တဿာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

ဝိပဿနာပါဒကန္တိ ဣဓိနာ တဿ ဈာနစိတ္တဿ နိဗ္ဗေဘာဂိယတမာဟ။ ဝိပဿနာ တိဝိဇာ ဝိပဿကပုဂ္ဂလဘေဒန။ မဟာဗောဓိသတ္တာနံ ဟိ ပစ္စေကဗောဓိသတ္တာနဉ္စ ဝိပဿနာ စိန္တာမယဉာဏသံဝေဓိတတ္တာ^၁ သယမ္ပါ-ဉာဏဘူတာ၊ ဣတရေသံ သုတမယဉာဏသံဝေဓိတတ္တာ ပရောပဒေသသမ္ပူတာ။ သာ “ဌပေတွာ နေဝသညာနာသညာယတနံ အဝသေသရူပါရူပဇ္ဈာနာနံ အညတရတော ဝုဋ္ဌာယာ”တိအာဒိနာ အနေကဓာ အရူပမုခဝသေန စတု-ဓာတုဝဝတ္ထာနေ ဝုတ္တာနံ တေသံ တေသံ ဓာတုပရိဂ္ဂဟမုခါနံ အညတရ-မုခဝသေန စ အနေကဓာဝ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ^၂ နာနာနယတော ဝိဘာဝိတာ။ မဟာဗောဓိသတ္တာနံ ပန စတုရိသတိကောဋိသတသဟဿမုခေန ပဘေဒ-ဂမနတော နာနာနယံ သဗ္ဗညုတညာဏသန္တိဿယဿ အရိယမဂ္ဂဉာဏဿ အဓိဋ္ဌာနဘူတံ ပုဗ္ဗဘာဂဉာဏဂစ္ဆံ ဂဏှာပေန္တံ ပရိပါကံ ဂစ္ဆန္တံ ပရမဂစ္ဆိရံ သဏှသုခုမတရံ အနညသာဓာရဏံ ဝိပဿနာဉာဏံ ဟောတိ၊ ယံ အဋ္ဌ-ကထာသု “မဟာဝဇီရဉာဏ”န္တိ ဝုစ္စတိ။ ယဿ စ ပဝတ္တိဝိဘာဝေန စတုရိသတိကောဋိသတသဟဿပုဘေဒဿ ပါဒကဘာဝေန သမာပဋိယ-မာနာ စတုရိသတိကောဋိသတသဟဿသင်္ခါ ဒေဝသိကံ သတ္ထု ဝဋ္ဌဇနက-သမာပတ္တိယော ဝုစ္စန္တိ၊ သွာယံ ဗုဒ္ဓါနံ ဝိပဿနာစာရော ပရမတ္ထမဉ္ဇူသယံ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂသံဝဏှနာယံ^၃ ဒဿိတော၊ အတ္ထိကေဟိ တတော ဂဟေတဗ္ဗောတိ။ ဣဓ ပန သာဝကာနံ ဝိပဿနာစာရံ သန္တာယ “ဝိပဿနာပါဒက”န္တိ ဝုတ္တံ။

ကာမံ ဟေဋ္ဌိမမဂ္ဂဉာဏာနိဝိ အာသဝါနံ ခေပနဉာဏာနိ ဝေ၊ အနဝ-
 သေသတော ပန တေသံ ခေပနံ အဂ္ဂမဂ္ဂဉာဏေနောဝါတိ အာဟ “အရဟတ္တ-
 မဂ္ဂဉာဏတ္ထာယာ”တိ။ အာသဝဝိနာသနတောတိ အာသဝါနံ နိဿေသံ
 သမုတ္တိန္နနတော။ အာသဝါနံ ခယေ ဉာဏံ အာသဝက္ခယဉာဏန္တိ ဒဿေန္တော
 “တတြ ဓေတံ ဉာဏ”န္တိ ဝတွာ “ခယေ”တိ အာဓာရေ ဘုမ္မံ, န ဝိသယေတိ
 ဒဿေန္တော “တတ္ထ ပရိယာပန္နတ္တာ”တိ အာဟ။ အဘိနိဟရတိတိ အဘိမုခံ
 နိဟရတိ၊ ယထာ မဂ္ဂါဘိသမယော ဟောတိ၊ သဝနံ တဒဘိမုခံ ပဝတ္တေတိ။
 ဣဒံ ဒုက္ခန္တိ ဒုက္ခဿ အရိယသစ္စဿ တဒါ ဘိက္ခုနာ ပစ္စက္ခတော ဂဟိတ-
 ဘာဝဒဿနံ။ ဧတ္ထကံ ဒုက္ခန္တိ တဿ ပရိစ္ဆိဇ္ဇ ဂဟိတဘာဝဒဿနံ။ န ဣတော
 ဘိယျောဘိ တဿ အနဝသေသတော ဂဟိတဘာဝဒဿနံ။ တေနာဟ “သဗ္ဗဗ္ဗိ
 ဒုက္ခသစ္စ”န္တိအာဒိ။ သရသလက္ခဏပဋိဝေဓေနာတိ သဘာဝသင်္ခါတဿ
 လက္ခဏဿ အသမ္မောဟတော ပဋိဝိဇ္ဈနေန။ အသမ္မောဟပဋိဝေဓောတိ စ
 ယထာ တသ္မိံ ဉာဏေ ပဝတ္တေ ပစ္ဆာ ဒုက္ခသစ္စဿ သရူပါဒိပရိစ္ဆေဒေ
 သမ္မောဟော န ဟောတိ၊ တထာ ပဝတ္တိ။ တေနောဟ “ယထာဘူတံ
 ပဇာနာတိ”တိ။ ဒုက္ခံ သမုဒေတိ ဧတသ္မာတိ ဒုက္ခသမုဒယော။ ယံ ဌာနံ
 ပတွာတိ ယံ နိဗ္ဗာနံ မဂ္ဂဿ အာရမ္မဏပစ္စယဋ္ဌေန ကာရဏဘူတံ အာဂမ္မ။
 ပတွာတိ စ တဒုဘယဝတော ပုဂ္ဂလဿ ပဝတ္တိယာတိ ကတွာ ဝုတ္တံ။ ပတွာတိ
 ဝါ ပါပုဏနဟေတု။ အပ္ပဝတ္တိန္တိ အပ္ပဝတ္တိနိမိတ္တံ။ တေ ဝါ န ပဝတ္တန္တိ
 ဧတ္တာတိ အပ္ပဝတ္တိ၊ နိဗ္ဗာနံ။ တဿာတိ ဒုက္ခနိရောဓဿ။ သမ္မာပကန္တိ
 သမ္ဘိကိရိယာဝသေန သမ္မဒေဝ ပါပကံ။

ကိလေသဝသေနာတိ အာသဝသင်္ခါတကိလေသဝသေန။ ယသ္မာ အာသဝါနံ
 ဒုက္ခသစ္စပရိယာယော တပ္ပရိယာပန္နတ္တာ သေသသစ္စာနဉ္စ တံသမုဒယာဒိပရိ-
 ယာယော အတ္ထိ၊ တသ္မာ ဝုတ္တံ “ပရိယာယတော”တိ။ ဒဿေန္တော သစ္စာနိတိ
 ယောဇနာ။ အာသဝါနဉ္စေတ္ထ ဂဟဏံ “အာသဝါနံ ခယဉာဏာယာ”တိ အာရ-
 ခ္ဋတ္တာ။ တထာ ဟိ “ကာမာသဝါပိ စိတ္တံ ဝိမုစ္စတိ”တိအာဒိနာ အာသဝဝိမုတ္တိ-
 သီသေနေဝ သဗ္ဗကိလေသဝိမုတ္တိ ဝုတ္တာ။ “ဣဒံ ဒုက္ခန္တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာ-
 တိ”တိအာဒိနာ မိဿကမဂ္ဂေါ ဣဓ ကထိတောတိ “သဟ ဝိပဿနာယ
 ကောဋိပ္ပတ္တံ မဂ္ဂံ ကထေသီ”တိ ဝုတ္တံ။ ဇာနတော ပဿတောတိ ဣဒိနာ
 ပရိညာသမ္ဘိကိရိယာဘာဝနာဘိသမယာ ဝုတ္တာ။ ဝိမုစ္စတိတိ ဣဒိနာ
 ပဟာနာဘိသမယော ဝုတ္တာတိ အာဟ “ဣဒိနာ မဂ္ဂက္ခဏံ ဒဿေတိ”တိ။

ဇာနတော ပဿတောတိ ဝါ ဟေတုနိဋ္ဌေသော။ ယံ ဇာနနဟေတု ကာမာ-
သဝါပိ ဗိတ္တံ ဝိမုစ္စတိတိ ယောဇနာ။ ဓမ္မာနံ ဟိ သမာနကာလိကာနဗ္ဗိ ပစ္စယ-
ပစ္စယုပ္ပန္နတာ သဟဇာတကောဋိယာ လဗ္ဘတိ။ ဘဝါသဝဂ္ဂဟဏေနေဝ ဣ-
ဘဝရာဂဿ ဝိယ ဘဝဒိဋ္ဌိယာပိ သမဝရောဓောတိ ဒိဋ္ဌာသဝဿပိ သင်္ဂဟော
ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

ဒီဏာ ဇာတိတိအာဒိဟိ ပဒေဟိ။ တဿာတိ ပစ္စဝေက္ခဏဉာဏဿ။
ဘူမိန္ဒြိယံ ပဝတ္တိဋ္ဌာနံ။ ယေနာဓိပ္ပါယေန “ကတမာ ပနဿာ”တိအာဒိနာ
စောဒနာ ကတာ၊ တံ ဝိဝရန္တော “န တာဝဿာ”တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ
န တာဝဿ အတိတာ ဇာတိ ဒီဏာ မဂ္ဂဘာဝနာယာတိ အဓိပ္ပါယော။ တတ္ထ
ကာရဏမာဟ “ပုဗ္ဗေဝ ဒီဏတ္တာ”တိ။ န အနာဂတာ အဿ ဇာတိ ဒီဏာတိ
ယောဇနာ။ န အနာဂတာတိ စ အနာဂတဘာဝသာမညံ ဂဟေတွာ လေသေန
စောဒေတိ။ တေနာဟ “အနာဂတေ ဝါယာမာဘာဝတော”တိ။ အနာဂတ-
ဝိသေသော ပနေတ္ထ အဓိပ္ပေတော၊ တဿ ခေပနေ ဝါယာမော လဗ္ဘတေဝ။
တေနာဟ “ယာ ပန မဂ္ဂဿာ”တိအာဒိ။ ဧကစတုပဉ္စဝေါကာရဘဝေယျတိ
ဘဝတ္ထယဂ္ဂဟဏံ ဝုတ္တနယေန အနဝသေသတော ဇာတိယာ ဒီဏဘာဝ-
ဒဿနတ္ထံ။ တန္တိ ယထာဝုတ္တံ ဇာတိံ။ သောတိ ဒီဏာသဝေါ ဘိက္ခု။

ဗြဟ္မစရိယဝါသော နာမ ဣမ မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယဿ နိဗ္ဗတ္တနမေဝါတိ အာဟ
“ပရိပုတ္တ”န္တိ။ သမ္မာဒိဋ္ဌိယာ စတူသု သစ္စေသု ပရိညာဒိကိစ္စသာဓနဝသေန
ပဝတ္တမာနာယ သမ္မာသင်္ကပ္ပါဒိနဗ္ဗိ ဒုက္ခသစ္စေ ပရိညာဘိသမယာနုဂဏာ
ပဝတ္တိ၊ ဣတရေသု စ သစ္စေသု နေသံ ပဟာနာဘိသမယာဒိဝသေန ပဝတ္တိ
ပါကဋ္ဌာ ဝေ။ တေန ဝုတ္တံ “စတူသု သစ္စေသု စတူဟိ မဂ္ဂေဟိ ပရိညာ-
ပဟာနသန္တိကိရိယာဘာဝနာဘိသမယဝသေနာ”တိ။ ပုထုဇ္ဇနကလျာဏ-
ကာဒယောတိ အာဒိ-သဋ္ဌေန သတ္တသေခံ သင်္ဂဟာတိ။

ဣတ္ထတ္တာယာတိ ဣမေ ပကာရာ ဣတ္ထံ၊ တဗ္ဘာဝေါ ဣတ္ထတ္ထံ၊ တဒတ္ထန္တိ ဝုတ္တံ
ဟောတိ။ တေ ပန ပကာရာ အရိယမဂ္ဂဗျာပါရဘူတာ ပရိညာဒယော
ဣဓာဓိပ္ပေတတိ အာဟ “ဝေသောဋ္ဌသဝိကိစ္စဘာဝါယာ”တိ။ တေ ဟိ မဂ္ဂံ
ပစ္စဝေက္ခတော မဂ္ဂါနုဘာဝေန ပါကဋ္ဌာ ဟုတွာ ဥပဋ္ဌဟန္တိ၊ ပရိညာဒိသု စ
ပဟာနမေဝ ပဓာနံ တဒတ္ထတ္တာ ဣတရေသန္တိ အာဟ “ကိလေသက္ခယာယ
ဝါ”တိ။ ပဟိနကိလေသပစ္စဝေက္ခဏဝသေန ဝါ ဧတံ ဝုတ္တံ။ ဒုတိယဝိကပ္ပေ

ဣတ္ထတ္တာယာတိ နိဿက္ကေ သမ္ပဒါနဝစနန္တိ အာဟ “ဣတ္ထဘာဝတော”တိ။
 အပရန္တ အနာဂတံ။ ဣမေ ပန စရိမကတ္တဘာဝသင်္ခါတာ ပဉ္စက္ခန္ဓာ။ ပရိညာတာ
 တိဋ္ဌန္တိတိ ဧတေန တေသံ အပ္ပတိဋ္ဌတံ ဒဿေတိ။ အပရိညာမူလကာ ဟိ
 ပတိဋ္ဌာ။ ယထာဟ “ကဗဠိကာရေ စေ ဘိက္ခဝေ အာဟာရေ အတ္ထိ ရာဂေါ၊
 အတ္ထိ နန္ဒိ၊ အတ္ထိ တဏှာ၊ ပတိဋ္ဌိတံ တတ္ထ ဝိညာဏံ ဝိရုဋ္ဌ”န္တိအာဒိ။
 တေနောဟ “ဆိန္နမူလကာ ရုက္ခာ ဝိယာ”တိအာဒိ။

ယဿာတိ ပုဏ္ဏနဿ။ တဿ ဟိ သီလံ ကဒါစိ ဝေုတိ၊ ကဒါစိ ဟာယတိ။
 သေက္ခာပိ ပန သီလေသု ပရိပူရကာရိနောဝ၊ အသေက္ခေသု ဝတ္တဗ္ဗမေဝ နတ္ထိ။
 တေနာဟ “ဒိဏာသဝဿာ”တိအာဒိ။ ဝသိပ္ပတ္တန္တိ ဝသီဘာဝပ္ပတ္တံ။ သုန္ဒါ
 သမာဟိတန္တိ အဂ္ဂဗလသမာဓိနာ သမ္ပဒေဝ သမာဟိတံ။ ဓိတိသပ္ပန္နန္တိ အဂ္ဂ-
 ဗလဓိတိယာ သမန္တာဂတံ။ ဗစ္စုဇဟိတွာ ဌိတန္တိ အာယတိ ပုနတ္တဝါဘာဝတော
 ဝတ္တံ။ ကထံ ပုနတ္တဝါဘာဝေါတိ အာဟ “သဗ္ဗေ ပါပဓမ္မေ ပဇဟိတွာ ဌိတ”န္တိ။
 သဗ္ဗဿပိ ဥေယျဓမ္မဿ စတုသစ္စန္တောဂဓတ္တာ ဝတ္တံ “ဗုဒ္ဓန္တိ စတုသစ္စဗုဒ္ဓ”န္တိ။
 ဗုဒ္ဓသဘာဝကာတိ သာဝကဗုဒ္ဓါ နမဿန္တိ^၂၊ ပဂေဝ ဣတရာ ပဇာ။ ဣတရာ ဟိ
 ပဇာ သာဝကေပိ နမဿန္တိ။ ဣတိ ဧတ္တကေန ဌာနေန သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ
 ဝသေန ဂါထာနံ အတ္ထံ ဝတွာ ဣဒါနိ သာဝကဿပိ ဝသေန အတ္ထံ
 ယောဇေတွာ ဒဿေတုံ “အထ ဝါ”တိအာဒိ ဝတ္တံ။ သာဝကောဝိ ဂေါတမော
 မုခနိဗ္ဗတ္တေန သမ္ပတ္တေန သမ္ပန္နေန၊ ယတော သဗ္ဗေပိ အရိယသာဝကာ
 ဘဂဝတော ဩရသပုတ္တာတိ ဝုစ္စန္တိတိ။

နိဝဿတိတိ နိဝါသော၊ နိဝုတ္တော ခန္ဓသန္တာနောတိ အာဟ “နိဝုတ္တက္ခန္ဓ-
 ပရပ္ပရ”န္တိ။ အဝေတိ၊ အဝေဒိတိ ပါဌဒ္ဓယေနပိ ပုဗ္ဗေနိဝါသညဏဿ ကိစ္စသိဋ္ဌိ-
 ယေဝ ဒဿေတိ။ ဧကတ္တကာယဧကတ္တသညိဘာဝသာမညတော ဝေဟပ္ပလာပိ
 ဧတ္ထေဝ သင်္ဂဟံ ဂစ္ဆန္တိတိ “ဆ ကာမာဝစရေန ဝ မြဟ္မလောကေ”ဣစ္စေဝ ဝတ္တံ။
 ဣတရေ ပန အပရုရဘာဝတော န ဝုတ္တာ။ ဧကစ္စာနံ အဝိသယဘာဝတော ဝ
 အဝစနံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ဇာတိ ဝိယတိ ဧတေနာတိ ဇာတိက္ခယော၊ အရဟတ္တန္တိ အာဟ
 “အရဟတ္တံ ပတ္တော”တိ။ “အဘိညာယာ”တိ ဝတ္တဗ္ဗေ ယကာရလောပေန
 “အဘိညာ”တိ နိဒ္ဒေသော ကတောတိ အာဟ “ဇာနိတွာ”တိ။ ကိစ္စဝေါ-
 သာနေနာတိ စတူဟိ မဂ္ဂေဟိ ကတ္တဗ္ဗဿ သောဠသဝိဓဿ ကိစ္စဿ
 ပရိယောသာနေန။ ဝေါသိတောတိ ပရိယောသိတော၊ နိဋ္ဌိတောတိ အတ္ထော။
 မောနေယျေန သမန္တာဂတောတိ ကာယမောနေယျာဒိဟိ သမန္တာဂတော။

လပိတံ လပတိတိ လပိတလာပနော။ အတ္တပစ္စက္ခတော ဥဇ္ဇာတိ ဣမိနာ
တေသံ ဝိဇ္ဇာနံ ပဋိလဉ္စဘာဝံ ဒီပေတိ။

တိကဏ္ဍသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၉-ဇာဏုဿောဏိသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၆၀။ နဝမေ ဒေယျဓမ္မဿေတံ နာမန္တိ ယာဂံ ကရောန္တေန ဒါတဗ္ဗဒေယျ-
ဓမ္မံ သန္ဓာယ ဝဒတိ တဒညဿ ပါဠိယံ ဒေယျဓမ္မဂ္ဂဟဏေနေဝ ဂဟိတက္ကာ။
မတကဘတ္တန္တိ မတကေ ဥဒ္ဓိဿ ဒါတဗ္ဗဘတ္တံ၊ ပိတုပိဏ္ဍန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။
ဝရပုရိသာနန္တိ ဝိသိဋ္ဌပုရိသာနံ၊ ဥတ္တမပုရိသာနန္တိ အတ္ထော။ သဗ္ဗမေတံ ဒါနန္တိ
ယထာဝုတ္တဘေဒံ ယညသဒ္ဓါဒိဒါနံ။

ဇာဏုဿောဏိသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၀-သင်္ခါရဝသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၆၁။ ဒသမေ ဇိဏ္ဏာနံ ဟတ္ထိသာလာဒီနံ ပဋိသင်္ခရဏံ ပုန ပါကတိကကရဏံ
ဇိဏ္ဏပဋိသင်္ခရဏံ၊ တဿ ကာရကော ဇိဏ္ဏပဋိသင်္ခရဏကာရကော။ ဗာဟိရ-
သမယေတိ သတ္တုသာသနတော ဗာဟိရေ အညတိတ္ထိယသမယေ။ သဗ္ဗ-
စတုက္ကေနာတိအာဒိသု သဗ္ဗေသု ဒွိပဒစတုပ္ပဒါဒိဘေဒေသု ပါဏေသု ဧကေ-
ကသ္မိံ စက္ကာရော စက္ကာရော ပါဏေ ဝမိတွာ ယဇိတဗ္ဗံ ယညံ သဗ္ဗစတုက္ကံ
နာမ။ သေသေသုပိ ဣမိနာ နယေန အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ယဿ ဝါ တဿ
ဝါတိ နိဿက္ကေ သာမိဝစနန္တိ အာဟ “ယသ္မာ ဝါ တသ္မာ ဝါ”တိ။
ဝေမဿာယန္တိ ဧတ္ထ အဿူတိ နိပါတမတ္တန္တိ အာဟ “ဝေ သန္တေဝိ အယ”န္တိ။

ဝဇေတောတိ ပဋ္ဌပေန္တော။ မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယဿ ဩဂဓံ မူလံ ပတိဋ္ဌာဘူတံ
ဗြဟ္မစရိယောဂဓံ။ တေနာဟ “အရဟတ္တမဂ္ဂသင်္ခါတဿာ”တိအာဒိ။ ဥက္ကဋ္ဌ-
နိဋ္ဌေသေန စေတ္ထ အရဟတ္တမဂ္ဂဿေဝ ဂဟဏံ ကတန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ဥတ္တမံ
ပတိဋ္ဌာဘူတံ အာရမ္မဏူပနိဿယဘာဝေန။

အပ္ပေဟိ ဝေယျာဝစ္စကရာဒီဟိ အတ္ထော ဧတိဿာတိ အပ္ပဋ္ဌာ ဣ-ကာရဿ
ဋ္ဌ-ကာရံ ကတွာ။ တေနာဟ “ယတ္ထ ဗဟူ”တိအာဒိ။ ယတ္ထာတိ ယဿံ

ပဋိပဒါယံ။ အပ္ပေါသမာရန္တော တေဿာတိ အပ္ပသမာရန္တော။ ပါသံသာတိ ပသံသာရဟာ။ **ဧတံယေဝ ကထာပေဿာမီတံ ဧတေနော မြာဟူဏေန ကထာပေဿာမိ။**

သောပ္ပေနာတိ နိဒ္ဒါယ။ ပမာဒေနာတိ ဇာဂရိယာဒီသု အနနယုဉ္ဇနတော သတိဝိပ္ပဝါသလက္ခဏေန ပမာဒေန။ ပစ္စနိကပဋိဟရဏဝသေနာတိ ပဋိ- ပက္ခာပနယနဝသေန။ တထာ ဟိ ဘဂဝတော စ သာသနဿ စ ပဋိပက္ခာ တိတ္ထိယာ၊ တေသံ ဟရဏတော ပဋိဟာရိယံ။ တေ ဟိ ဗိဋ္ဌိဟရဏဝသေန ဗိဋ္ဌိပ္ပကာသနေ အသမတ္တဘာဝေန စ ဣဒ္ဓိအာဒေသနာနုသာသနီဟံ ဟရိတာ အပနိတာ ဟောန္တိတိ။ “ပဋိ”တိ ဝါ အယံ သဒ္ဓေါ “ပစ္စာ”တိ တေဿ အတ္ထံ ဗောဓေတိ “တသ္မိ” ပဋိပဝိဋ္ဌသ္မိ၊ အညော အာဂဉ္ဇိ မြာဟူဏော”တိအာဒီသု^၁ ဝိယ၊ တသ္မာ သမာဟိတေ စိတ္တေ ဝိဂတူပတ္တိလေသေ ကတကိစ္စေန ပစ္စာ ဟရိတဗ္ဗံ ပဝတ္တေတဗ္ဗန္တိ ပဋိဟာရိယံ၊ အတ္တနော ဝါ ဥပတ္တိလေသေသု စတုတ္ထ- ဣာနမဂ္ဂေဟိ ဟရိတေသု ပစ္စာဟရဏံ ပဋိဟာရိယံ၊ ဣဒ္ဓိအာဒေသနာနုသာသ- နိယော စ ဝိဂတူပတ္တိလေသေန ကတကိစ္စေန စ သတ္တဟိတတ္ထံ ပုန ပဝတ္တေတဗ္ဗာ၊ ဟရိတေသု စ အတ္တနော ဥပတ္တိလေသေသု ပရသတ္တာနံ ဥပတ္တိလေသဟရ- ဏာနိ ဟောန္တိတိ ပဋိဟာရိယာနိ ဘဝန္တိ၊ ပဋိဟာရိယမေဝ ပါဋိဟာရိယံ။ ပဋိဟာရိယေ ဝါ ဣဒ္ဓိအာဒေသနာနုသာသနီသမုဒါယေ ဘဝံ ဧကေကံ ပါဋိဟာရိယန္တိ ဝုစ္စတိ။ ပဋိဟာရိယံ ဝါ စတုတ္ထဣာနံ မဂ္ဂေါ စ ပဋိပက္ခဟရဏ- တော၊ တတ္ထ ဇာတံ နိမိတ္တဘူတေ၊ တတော ဝါ အာဂတန္တိ ပါဋိဟာရိယံ။

အာဂတနိမိတ္တေနာတိ အာဂတာကာရသလ္လက္ခဏဝသေန။ သေ နယော သေသေသုပိ။ ဧကော ရူဇာတိ ဒက္ခိဏမရုရာဓိပတိ ဧကော ပဏ္ဍုရဇာ။ ဝေဓိ တေ မနောတိ ဣဒ္ဓိနာ အာကာရေန တဝ မနော ပဝတ္တောတိ အတ္ထော။ ကေန ပကာရေန ပဝတ္တောတိ အာဟ “သောမနဿိတော ဝါ”တိအာဒိ။ သာမညဇောတနာ ဝိသေသေ အဝတိဋ္ဌတိတိ အဓိပ္ပါယေနောံ ဝုတ္တံ။ “ဧဝံ တဝ မနော”တိ ဣဒ္ဓန္တ မနသော သောမနဿိတတာဒိမတ္တဒဿနံ၊ န ပန ယေန သော သောမနဿိတော ဝါ ဒေါမနဿိတော ဝါ၊ တံဒဿနံ။ သောမနဿဂ္ဂဟဏေန စေတ္ထ တဒေကဋ္ဌာ ရာဂါဒယော သဒ္ဓါဒယော စ ဒဿိတာ ဟောန္တိ၊ ဒေါမနဿဂ္ဂဟဏေန ဒေါသာဒယော။ ခုတိယန္တိ “ဣတ္ထမ္ပိ တေ မနော”တိ ပဒံ။ ဣတိဝီတိ ဣတ္ထ ဣတိ-သဒ္ဓေါ နိဒဿနတ္ထော

“အတ္ထိတိ ခေါ ကစ္စာန အယမေကော အန္တော”တိအာဒိသု^၁ ဝိယ။ တေနာဟ
“ဣမဉ္ဇ ဣမဉ္ဇ အတ္ထံ ဝိန္တယမာန”န္တိ။ ဝိ-သဒ္ဓေါ ဂုတ္တတ္ထသမ္ဗိဏ္ဏနတ္ထော။

ကထေန္တာနံ သုတွာတိ ကထေန္တာနံ သဒ္ဓိ သုတွာ။ တဿ ဝသေနာတိ
တဿ ဝိတက္ကိတဿ ဝသေန။ အနုကာရဏေနာတိ ဝိနိစ္ဆယကာရဏေန။

န အရိယာနန္တိ အရိယာနံ မဂ္ဂဖလစိတ္တံ န ဇာနာတိတိ အတ္ထော။ တံ ဟိ
တေန အနဓိဂတတ္တာ စေတောပရိယဉာဏေနပိ န သက္ကာ ဝိညာတုံ၊ အညံ ပန
စိတ္တံ ဇာနာတိယေဝ။ ဟေဋ္ဌိမော ဥပရိမဿ ဝိတ္တံ န ဇာနာတိတိအာဒိနိဝိ
မဂ္ဂဖလစိတ္တမေဝ သန္ဓာယ ဂုတ္တာနီကံ ဝေဒိတဗ္ဗာနံ။ သောတာပန္နာဒယောပိ
ဟိ အတ္တနာ အဓိဂတမေဝ မဂ္ဂဖလံ ပရေဟိ ဥပ္ပါဒိတံ သမ္မာ စေတောပရိယ-
ဉာဏေန ဇာနိတုံ သက္ကာန္တိ၊ န အတ္တနာ အနဓိဂတံ။ သဗ္ဗေပိ အရိယာ
အတ္တနော ဖလံ သမာပဇ္ဇန္တိ အဓိဂတတ္တာတိ ဒဿေန္တော “တေသု စာ”တိ-
အာဒိမာဟ။ ယဒိ အရိယာ အတ္တနာ အဓိဂတဖလံ သမာပဇ္ဇန္တိ၊ ဥပရိမာပိ
ဟေဋ္ဌိမံ ဖလံ သမာပဇ္ဇန္တိ အဓိဂတတ္တာ လောကီယသမာပတ္တိယော ဝိယာတိ
ကဿစိ အာသင်္ကာ သိယာ၊ တဒ္ဓိဝတ္တနတ္ထမာဟ “ဥပရိမော ဟေဋ္ဌိမံ န
သမာပဇ္ဇတိ”တိ။

ဥပရိမောတိ သကဒါဂါမိအာဒိအရိယပုဂ္ဂလော။ ဟေဋ္ဌိမန္တိ သောတာ-
ပတ္တိဖလာဒိ^၂။ န သမာပဇ္ဇတိတိ သတိပိ အဓိဂတတ္ထေ န သမာပဇ္ဇတိ။ ကသ္မာ-
တိ စေ။ ကာရဏမာဟ “တေသဉ္စီ”တိအာဒိ၊ တေသံ သကဒါဂါမိအာဒိနံ
ဟေဋ္ဌိမာ ဟေဋ္ဌိမာ ဖလသမာပတ္တိ တေသု တေသုယေဝ ဟေဋ္ဌိမေသု အရိယ-
ပုဂ္ဂလေသု ပဝတ္တဘိ န ဥပရိမေသုတိ အတ္ထော။ ဣမိနာ ဟေဋ္ဌိမံ ဖလစိတ္တံ
ဥပရိမဿ န ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ ဒဿေတိ။ ကသ္မာတိ စေ? ပုဂ္ဂလန္တရဘာဝုပဂမနေန
ပဋိပ္ပဿဒ္ဓတ္တာ။ ဧတေန ဥပရိမော အရိယော ဟေဋ္ဌိမံ ဖလသမာပတ္တိ^၃
သမာပဇ္ဇတိ အတ္တနာ အဓိဂတတ္တာ ယထာ တံ လောကီယသမာပတ္တိန္တိ ဧဝံ
ပဝတ္တော ဟေဘု ဗျာဘိစာရိတောတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ န ဟိ လောကီယဇ္ဈာနေသု ပုဂ္ဂလန္တရ-
ဘာဝုပဂမနံ နာမ အတ္ထိ ဝိသေသာဘာဝတော၊ ဣမ ပန အသမုပ္ပါဒိတကမ္မ-
ကိလေသနိဂ္ဂေဒနေန ပုထုဇ္ဇနေဟိ ဝိယ သောတာပန္နဿ သောတာပန္နာဒိဟိ
သကဒါဂါမိအာဒိနံ ပုဂ္ဂလန္တရဘာဝုပဂမနံ အတ္ထိ။ ယတော ဟေဋ္ဌိမာ ဟေဋ္ဌိမာ
ဖလဓမ္မာ ဥပရူပရိမဂ္ဂဓမ္မေဟိ နိဝတ္တိတာ ပဋိပက္ခေဟိ ဝိယ အဘိဘူတာ အပ္ပဝတ္တိ-
ဓမ္မတံယေဝ အာပန္နာ။ တေနေဝ ဂုတ္တံ “ပဋိပ္ပဿဒ္ဓတ္တာ”တိ။

အပိစ ကုသလကိရိယပ္ပဝတ္တိ နာမ အညာ၊ ဝိပါကပ္ပဝတ္တိ စ အညာတိ၊
အနန္တရဗေဒနာ စ လောကုတ္တရကုသလာနံ ဟေဋ္ဌိမတော ဥပရိမော ဘဝန္တရ-
ဂတော ဝိယ ဟောတိ။ တံတံဖလဝသေနေဝ ဟိ အရိယာနံ သောတာပန္နာဒိ-
နာမလာဘော။ တေ သစေ အညုဖလသမင်္ဂိနောပိ ဟောန္တိ၊ သောတာပန္နာ-
ဒိနာမဗ္ဗိ တေသံ အဝဝတ္တိတံ သိယာ။ တဿ တဿ ဝါ အရိယဿ တံ တံ ဖလံ
သဒိသန္တိ ကတွာ န ဥပရိမဿ ဟေဋ္ဌိမဖလသမင်္ဂိတာယ လေသောပိ သမ္ဘဝတိ၊
ကုတော တဿာ သမာပဇ္ဇနန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ဟေဋ္ဌိမာ စ သောတာပန္နာဒယော
ဥပရိမံ သကဒါဂါမိဖလောဒိံ န သမာပဇ္ဇန္တိ အနဓိဂတတ္တာ။ န ဟိ အနဓိဂတံ
သမာပတ္တိံ သမာပဇ္ဇိတုံ သက္ကာ၊ တဿ သဗ္ဗေပိ အရိယာ အတ္တနောယေဝ
ဖလံ သမာပဇ္ဇန္တိတိ နိဋ္ဌမေတ္ထ ဂန္တဗ္ဗံ။

ပဝတ္တေန္တာတိ ပဝတ္တကာ ဟုတွာ၊ ပဝတ္တနဝသေနာတိ အတ္တော။ ဧဝန္တိ
ယထာနုသိဋ္ဌာယ အနုသာသနိယာ ဝိဓိဝသေန ပဋိသေဝေဝသေန စ ပဝတ္တိတာ-
ကာရပရာမသနံ။ သာ စ သမ္ဘာဝိတက္ကာ နာမ မိစ္ဆာဝိတက္ကာနဉ္စ ပဝတ္တိ-
အာကာရဒဿနဝသေန ပဝတ္တတိ။ တတ္ထ အာနိသံသဿ အာဒိနဝဿ စ
ဝိဘာဝနတ္ထံ အနိစ္စသညဗေဝ၊ န နိစ္စသညန္တိ အတ္တော။ ပဋိယောဂိနိဝတ္တနတ္ထံ
ဟိ ဧဝ-ကာရဂ္ဂဟဏံ။ ဣဓာပိ ဧဝသဒ္ဓဂ္ဂဟဏဿ အတ္တော ပယောဇနဉ္စ
ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဣဒံ-ဂဟဏေပိ ဧသေဝ နယော။ ပဉ္စကာမ-
ဂုဏရာဂန္တိ နိဒဿနမတ္ထံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ တဒညရာဂဿ ဒေါသာဒိနဉ္စ ပဟာနဿ
ဣန္ဒြိယတ္ထာ တပ္ပဟာနဿ စ တဒညရာဂါဒိဓေပဿ ဥပါယဘာဝတော။
တထာ ဝုတ္တံ ဒုဋ္ဌလောဟိတဝိမောစနဿ ပုဗ္ဗဒုဋ္ဌမံသဓေပနူပါယတာ ဝိယ။
လောကုတ္တရဓမ္မဗေဝါတိ အဝဓာရဏံ ပဋိက္ခေပဘာဝတော သာဝဇ္ဇဓမ္မ-
နိဝတ္တနပရံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ တဿ အဓိဂမူပါယာနိသံသဘူတာနံ တဒညေသံ အနဝဇ္ဇ-
ဓမ္မာနံ နာနန္တရိယဘာဝတော။

ဝိန္နာမဏိကဝိဇ္ဇာသရိက္ခကတန္တိ ဣမိနာ “ဝိန္နာမဏိ”တိ ဧဝံလဒ္ဓနာမာ
လောကေ ကော ဝိဇ္ဇာ အတ္တိ၊ ယာယ ပရေသံ စိတ္တံ ဝိဇာနန္တိတိ ဒီပေတိ။
“တဿာ ကိရ ဝိဇ္ဇာယ သာကော ပုဂ္ဂလော တာဒိသေ ဒေသကာလေ
မန္တံ ပရိဇေပ္ပိတွာ ယဿ စိတ္တံ ဇာနိတုကာမော၊ တဿ ဒိဋ္ဌဟတ္ထာဒိဝိသေသ-
သဉ္ဇာနနမုခေန၊ စိတ္တာစာရံ အနုမိနန္တော ကထေတိ”တိ ဂေစိ၊ အပရေ
“ဝါစံ နိစ္ဆရာပေတွာ တတ္ထ အက္ခရသလ္လက္ခဏဝသေနာ”တိ ဝဒန္တိ။

ဣဒဉ္စ ပန သဗ္ဗန္တိ “ဘဝံ ဂေါတမော အနေကဝိဟိတံ ဣဒ္ဓိဝိဓံ ပစ္စန-
ဘောတိ”တိအာဒိနယပ္ပဝတ္တံ သဗ္ဗမ္ပိ။

သင်္ဂါရဝသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဗြာဟ္မဏဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

(၇) ၂-မဟာဝဂ္ဂ

၁-တိတ္ထာယတနသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၆၂။ ဒုတိယဿ ပဌမေ တိတ္ထံ နာမ ခွါသန္တိ ဝိဒ္ဓိယော တဗ္ဗိနိမုတ္တဿ
ကဿမိ ဝိဋ္ဌိဝိပုဋ္ဌိတဿ အဘာဝတော။ ဧတ္ထ ဟိ သတ္တာ တရန္တိ ဥပ္ပါယဝန္တိ
ဥမ္မုဇ္ဇနိမုဇ္ဇံ ကရောန္တိ၊ တဿ “တိတ္ထ”န္တိ ဝုစ္စတိ။ ပါရဂမနသင်္ခါတံ ဟိ
တရဏံ ဝိဋ္ဌိဂတိကာနံ နတ္ထိ၊ တတ္ထေဝ အပရာပရံ နိမုဇ္ဇနုမ္မုဇ္ဇနဝသေန
ဝိလဝနမေဝ တေသံ တရဏံ နာမ။ ဥပ္ပါဒကောတိ ပူရဏကဿပါဒယော။
တိတ္ထေ ဇာတာ တိတ္ထိယာ၊ ယထာဝုတ္တံ ဝါ ဝိဋ္ဌိဂတသင်္ခါတံ တိတ္ထံ ဧတေသံ
အတ္ထိတိ တိတ္ထိကာ၊ တိတ္ထိကာ ဧဝံ တိတ္ထိယာ။ မနောရမေတိ သာဒုဖလ-
ဘရိတတာယ အဘယဒိသတာယ စ မနောရမေ။ ဣမေသုယေဝ တိသု
ဌာနေသုတိ ယထာဝုတ္တေသု တိတ္ထာယတနေသု။

ယော ယထာ ဇာနာတိ၊ တဿ တထာ ဝုစ္စတိဘိ ဣဓိနာ ပုဂ္ဂလဇ္ဈာ-
သယဝသေန တထာ ဝုတ္တန္တိ ဒဿေတိ။ ပုဂ္ဂလ-သဒ္ဓေါ စ တိဿန္တမ္ပိ ပကတိနံ
သာဓာရဏော၊ တဿ ပုရိသဂ္ဂဟဏေန တတော ဝိသေသနံ ယထာ “အဋ္ဌ
ပုရိသပုဂ္ဂလာ”တိ။ ပဋိသံဝိဒိတံ ကရေတိဘိ ကေဝလံ ဇာနနဝသေန ဝိဒိတံ
ကရေတိ။ အနုဘဝတိ ဝါတိ ဝိပါကလက္ခဏပ္ပတ္တံ အနုဘဝတိ။ ပုဗ္ဗေကတ-
ဟေတူတိ အန္တောဂဓာဝဓာရဏံ ပဒန္တိ အာဟ “ပုဗ္ဗေကတကမ္မပစ္စယေန-
ဝါ”တိ။ ဣဓိနာတိ “သမ္ပံ တံ ပုဗ္ဗေကတဟေတူ”တိ ဣဓိနာ ဝစနေန။ ကမ္မ-
ဝေဒနန္တိ ကုသလာကုသလကမ္မသဟဇံ ဝေဒနံ။ ကိရိယဝေဒနန္တိ “နေဝ
ကုသလာကုသလာ န စ ကမ္မဝိပါကာ”တိ ဧဝံ ဝုတ္တံ ကိရိယစိတ္တသဟဇံ
ဝေဒနံ။ န ကေဝလဉ္စ တေ ကမ္မကိရိယဝေဒနာ ဧဝံ ပဋိက္ခိပန္တိ၊ အထ ခေါ
သာသနေ လောကေ စ ပါကဠေ ဝါတာဗာဓာဒိရောဂေ စ ပဋိက္ခိပန္တိ ဧဝါတိ
ဒဿေတုံ “ယေ ဝါ ဣမေ”တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ ဝိတ္တသုဌာနာတိ ဝိတ္တဝိကာ-
ရာဓိကသမ္ဘူတာ။ အနန္တရဒ္ဓယေဝိ ဒေသေဝ နယော။ သန္တိပါတိကာတိ ဝိတ္တာဒိနံ

တိတ္ထမ္ပိ ဝိကာရာနံ သန္တိပါတတော ဇာတာ။ ဥတုပရိဏာမဇာတိ သီတာဒိ-
ဥတုနော ဝိပရိဏာမတော ဝိသမပရိပုတ္တိတော ဇာတာ။ ဝိသမပရိဟာရဇာတိ
အသပ္ပါယာဟာရယောဂပဋိသေဝနဝသေန ကာယဿ ဝိသမံ ပရိဟရဏတော
ဇာတာ။ ဩပတ္တမိကာတိ ဥပက္ကမတော နိဗ္ဗတ္တာ။ ကမ္မဝိပါကဇာတိ ကမ္မဿ
ဝိပါကဘူတက္ခန္ဓတော ဇာတာ။ ဝိရောဓိပစ္စယသမုဋ္ဌာနာ ဓာတုနံ ဝိကာရာဝတ္ထာ၊
တပ္ပစ္စယာ ဝါ ဒုက္ခာ ဝေဒနာ အာဗာဓနဋ္ဌေန အာဗာဓော၊ သော ဧဝ ရုဇ္ဇန-
ဋ္ဌေန ရောဂေါ။ တတ္ထ “ယော ယာပျလက္ခဏော”၊ သော ရောဂေါ၊ ဣတရော
အာဗာဓော”တိ ဝေန္တိ။ သဗ္ဗေသဉ္စ နေသံ တံတံဓာတုနံ ဝိသမံ အာသန္ဓကာရဏံ၊
န တထာ ဣတရာနိ။ တတ္ထာပိ စ ပကောပါဝတ္ထာ ဓာတုယော အာသန္ဓကာရဏံ၊
န တထာ ပရပစ္စယာဝတ္ထာတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ အဋ္ဌမံယေဝ ကမ္မဝိပါကဇာတိ အာဗာဓံ
သမ္ပုဋ္ဌန္တိ “သဗ္ဗံ တံ ပုဗ္ဗေကတဟေတု”တိ ဝိပလ္လာသဂ္ဂါဟေန။ “ပုဗ္ဗေ”တိ
ပုရာတနဿေဝ ကမ္မဿ ဂဟိတတ္ထာ ဥပပဇ္ဇဝေဒနီယမ္ပိ တေ ပဋိက္ခိပန္တိတိ
ပုတ္တံ “ဓွေ ပဋိဗာဟိတွာ”တိ။ သမ္ပုဋ္ဌန္တိတိ အနုဇာနန္တိ။

အတ္တနာ ကတမူလကေနာတိ သာဟတ္ထိကကမ္မဟေတု။ အာဏတ္ထိမူလကေ-
နာတိ ပရဿ အာဏာပနဝသေန ကတကမ္မဟေတု။ ဣမာတိ တိဿော ဝေဒနာ။
သဗ္ဗေ ပဋိဗာဟိန္တိတိ သဗ္ဗေ ရောဂေ ပဋိသေဝေန္တိ သဗ္ဗေသမ္ပိ တေသံ ဧကေန
ဣဿရေနေဝ နိဗ္ဗိတတ္ထာ တတ္ထာဝိဘာဝါသမ္ဘဝတော။ ဧသေနယော သေသေသုပိ။
သဗ္ဗံ ပဋိဗာဟိန္တိတိ ဟေတုပစ္စယပဋိသေဝေနတော သဗ္ဗံ နိသေဝေန္တိ။

မာတိကံ နိက္ခိပိတွာတိ တိတ္ထမ္ပိ ဝေဒါနံ အသာရဘာဝဒဿနတ္ထံ ဥဋ္ဌေသံ
ကတွာ။ တန္တိ တံ မာတိကံ။ ဝိဘဇိတွာ ဒဿေတုန္တိ ဒေါသဒဿနဝသေနေဝ
ဝိဘာဂတော ဒဿေတုံ။ လဒ္ဓိပတိဋ္ဌာပနတ္ထန္တိ အတ္တနော လဒ္ဓိယာ ပဋိ-
ဇာနာပနတ္ထံ။ လဒ္ဓိတော လဒ္ဓိံ သင်္ကမန္တိတိ မူလလဒ္ဓိတော အညလဒ္ဓိံ
ဥပဂစ္ဆန္တိ ပဋိဇာနန္တိ။ ပုဗ္ဗေကတဟေတုယေဝ ပဋိသံဝေဒေတိတိ ကမ္မဝေဒနမ္ပိ
ဝိပါကဝေဒနံ ကတွာ ဝေန္တိ။ ဒိဋ္ဌိဂတိကာ ဟိ ဗျာမုဋ္ဌမိတ္တာ ကမ္မန္တရဝိပါကန္တ-
ရာဒီနိ အာလောဋ္ဌေန္တိ၊ အသင်္ကရတော သညာပေတုံ န သက္ကောန္တိ။ ယထာ စ
အကုသလကမ္မေ၊ ဧဝံ ကုသလကမ္မေပီတိ ဒဿေတုံ “ဧဝံ ပါဏာတိ-
ပါတာ”တိ အာဒိ ပုတ္တံ။ တတ္ထ ဧဝန္တိ ယထာ ပုဗ္ဗေကတဟေတု ဧဝံ ပါဏာတိ-
ပါတိနော နာမ ဟောန္တိ၊ န ဣဒါနိ သယံကတကာရဏာ၊ ဧဝံ ပါဏာတိ-
ပါတာ ဝိရမဏမ္ပိ ပုဗ္ဗေကတဟေတု ဧဝံတိ ဝိစာရိယမာနော ပုဗ္ဗေကတဝါဒေါ
အင်္ဂါရိယဝါဒေါ ဧဝံ သမ္ပဇ္ဇတိ။

ကတ္တုကမ္ပတာဆန္ဒော န တဏှာဆန္ဒော။ ကတ္တုကမ္ပတာတိ ကာတုမိစ္ဆာ။
ပစ္စတ္တပုရိသကာရောတိ တေန တေန ပုရိသေန ကတ္တဗ္ဗကိစ္စံ န ဟောတိ
ပုဗ္ဗေကတဟေတု ဧဝံ သိဇ္ဈနတော။ ဥဘယမ္ပိ တံ သေ န လန္တတိတိ
ကတ္တဗ္ဗကရဏံ သုစရိတပူရဏံ၊ အကတ္တဗ္ဗအကရဏံ ဒုစ္စရိတဝိရတိတံ ဣဒံ
ဥဘယမ္ပိ သေ န လတတိ။ သမဏာပိ ဟိ ပုဗ္ဗေကတကာရဏာယေဝ
ဟောန္တိတိ ပုဗ္ဗေကတကာရဏာယေဝ သမဏာပိ ဟောန္တိ၊ န ဣဒါနိ သံဝရ-
သမာဒါနာဒိနာ။ အဿမဏာပိ ပုဗ္ဗေကတကာရဏာယေဝါတိ ပုဗ္ဗေက-
တကာရဏာယေဝ အဿမဏာပိ ဟောန္တိ၊ န သံဝရဘေဒေန။

ယထာ ပုဗ္ဗေကတဝါဒေ ဆန္ဒဝါယာမာနံ အသမ္ဘဝတော ပစ္စတ္တပုရိသကာ-
ရာနံ အဘာဝေါ၊ ဧဝံ ဣဿရနိဗ္ဗာနဝါဒေပိ ဣဿရေနေဝ သဗ္ဗဿ နိဗ္ဗိတ-
ဘာဝါနဇာနနတောတိ ပုတ္တံ “ပုဗ္ဗေကတဝါဒေ ပုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိ-
တဗ္ဗော”တိ။ သေ နယော အဟေတုကဝါဒေပိတိ အာဟ “တထာ အဟေတုက-
ဝါဒေပိ”တိ။

ဣမေသန္တိအာဒိနာ ဣမေသံ တိတ္ထာယတနာနံ တုစ္ဆာသာရတာယ
ထုသကောဋ္ဌနေန ကုဏ္ဍကမတ္တဿပိ အလာဘော ဝိယ ပရမတ္ထလေသဿပိ
အဘာဝေါ၊ တထာ ခဇ္ဇောပနကောဘာသတော တေဇသော ဖုလိင်္ဂမတ္တဿပိ
အဘာဝေါ ဝိယ အန္ဓဝေဏိကဿပိ မဂ္ဂဿ အပ္ပဋိလာဘော ဝိယ သဒ္ဓမတ္တံ
နိဿာယ မိစ္ဆာဘာဂေန ဝိပလ္လတ္တတာယ ဒဗ္ဗရဇာတကေ၊ သသကသဒိသတာ
စ ဝိဘာဝိတာ ဟောတိ။ သာရဘာဝန္တိ သီလသာရာဒိသမ္ပတ္တိယာ သာရ-
သဗ္ဗာဝံ။ နိယျာနိကဘာဝန္တိ ဧကန္တေနေဝ ဝဋ္ဋတော နိယျာနာဝဟဘာဝံ။
အနိဂ္ဂဟိတောတိ န နိဂ္ဂဟေတဗ္ဗော။ တေနာဟ “နိဂ္ဂဟေတုံ အသက္ကုဏေ-
ယျော”တိ။ အသံကိလိဋ္ဌောဘိ သံကိလေသဝိရဟိတော။ တေနာဟ “နိက္ခိလေ-
သော”တိအာဒိ။ အနုပဝဇ္ဇောတိ ဓမ္မတော န ဥပဝဒိတဗ္ဗော။ အပ္ပဋိ-
ကုဋ္ဌော နာမ အပ္ပဋိသေဓနံ ဝါ သိယာ အနက္ခောသနံ ဝါတိ တဒုဘယံ
ဒဿေန္တော “အပ္ပဋိဗာဟိတော အနုပက္ကုဋ္ဌော”တိ အာဟ။

တဿ ဓမ္မဿာတိ “အယံ ခေါ ပန ဘိက္ခဝေ”တိအာဒိနာ ဥဒ္ဓဋ္ဌဿ
ဓမ္မဿ။ ပဉ္စံ ပုစ္ဆိတွာတိ ကထေတုကမ္ပတာဝသေန ပဉ္စံ ပုစ္ဆိတွာ။ ယထာ-
ပဋိပါဒိယာတိ မာတိကာယ ယထာနိက္ခိတ္တပ္ပဋိပါဒိယာ။ ဓာတုယောတိ
သဘာဝဓာရဏဋ္ဌေန ဓာတုယော။ တာ ပန ယသ္မာ တဏှာဒိဋ္ဌိကပ္ပနာ-
ပရိကပ္ပိတ အတ္တ သုဘ သုခသဿတာဒိ ပကတိ အာဒိဝါဒိဇီဝါဒိကာယာဒိကာ

ဝိယ န ဣစ္ဆာသဘာဝါ ဒိဋ္ဌိအာဒိရဟိတေဟိ ဝိမုစ္စမာနဥဗ္ဗုရုပ္ပုဒိ-
 လောကဝေါဟာရဝတ္ထုနိ ဝိယ စ ဝါစာဝတ္ထုမတ္တာ၊ အထ ခေါ သစ္စ-
 ပရမတ္ထဘူတာတိ အာဟ “သဘာဝါ”တိ၊ သစ္စသဘာဝါတိ အတ္ထော၊
 အတ္တနော သဘာဝံ ဓာရေန္တိတိ ဟိ ဓာတုယော။ နိဇ္ဈိဝနိဿတ္တဘာဝပ္ပကာ-
 သကောတိ ဗာဟိရပရိကပ္ပိတဇီဝါဘာဝပ္ပကာသကော လောကီယမဟာဇန-
 သံကပ္ပိတသတ္တာဘာဝပ္ပကာသကော စ။ အာကရဋ္ဌေနာတိ ဥပ္ပဇ္ဇနဋ္ဌာန-
 ဘာဝေန။ ဥပ္ပတ္တိဋ္ဌာနမ္ပိ ဟိ အာကရော အာယတနန္တိ ဝုစ္စတိ ယထာ
 “ကမ္မောဇော အဿာနံ အာယတန”န္တိ။ မနောပဝိစာရာတိ တံ တံ အာရမ္မဏံ
 ဥပေစ္စ မနသော ဝိဝိစစရဏာကာရော။ ကေဟိ ကတ္တာတိ အာဟ “ဝိတက္က-
 ဝိစာရပါဒေဟိ”တိအာဒိ။ အဋ္ဌာရသသု ဌာနေသုတိ ဆ သောမနဿဋ္ဌာနိ-
 ယာနိ၊ ဆ ဒေါမနဿဋ္ဌာနိယာနိ၊ ဆ ဥပေက္ခာဋ္ဌာနိယာနိတိ ဧဝံ အဋ္ဌာရသသု
 ဌာနေသု။

ပတိဋ္ဌာဓာတူတိ သေသဘူတတ္တယဿ စေဝ သဗ္ဗုပါဒါရူပါနဉ္စ ပတိဋ္ဌာ-
 သဘာဝါ ဓာတု။ ဣမိနာ နယေန အာမန္တနဓာတူတိအာဒိသုပိ အတ္ထော
 ဝေဒိတဗ္ဗော။ အပိစ ကက္ခဋ္ဌဘာဝသိဒ္ဓေါ သဟဇာတဓမ္မာနံ အာဓာရဘာဝေါ
 ပတိဋ္ဌာဘာဝေါ။ ဗြဝဘာဝသိဒ္ဓံ သမ္ပိတ္တနံ အာမန္တနံ။ ဥဏှဘာဝသိဒ္ဓံ မုဒုတာ-
 ပက္ကတာဝဟံ ပရိပါစနံ။ ထဋ္ဌဘာဝါဝဟံ ဥဗ္ဗုမာတနံ ဝိတ္တန္တနံ။ ရူပဝိဝိတ္ထော
 ရူပပရိယန္တော အာကာသောတိ ယေသံ သော ပရိစ္ဆေဒေါ၊ တေဟိ သော
 အသမ္ပုဋ္ဌောဝါတိ ဝုတ္တံ “အာကာသဓာတူတိ အသမ္ပုဋ္ဌဓာတူ”တိ။ သဉ္စာနန-
 ဝိရရာ အာရမ္မဏူပလဋ္ဌိ ဝိဇာနနဓာတု။ ဝိတ္တာရတောပိ ကထေတုံ ဝနုတိ
 သင်္ခေပန္တောဂဓတ္တာ ဝိတ္တာရဿ။ သင်္ခေပတော ကထေတုံ န ဝနုတိ
 ကထေတဗ္ဗဿ အတ္တဿ အနဝသေသပရိယာဒါနာဘာဝတော။ တေနာဟ
 “ဝိတ္တာရတောဝ ဝနုတိ”တိ။ ဥဘယထာတိ သင်္ခေပတော ဝိတ္တာရတော စ။

အနိပ္ပန္နာပိ အာကာသဓာတု ဘူတာနိ ဥပါဒါယ ဂဟေတဗ္ဗတာမတ္ထေန
 “ဥပါဒါရူပ”န္တေဝ ဝုစ္စတိ။ ဒိဋ္ဌာနေဝါတိ သလ္လက္ခေတဗ္ဗာနိ ဥပါဒါရူပဘာဝ-
 သာမညတော။ တေန သဟဇာတာ ဝေဒနာ ဝေဒနာက္ခန္ဓော သမုဒါယေ
 ပဝတ္တဝေါဟာရဿ အဝယဝေပိ ဒိဿနတော ယထာ “ဝတ္ထေကဒေသေ
 ဒဓေ ဝတ္ထံ ဒဓု”န္တိ။ “ပဿော စ စေတနာ စ သင်္ခါရက္ခန္ဓော”တိ ဝုတ္တံ မဟာ-
 ဘူမကတ္တာ တေသံ တပ္ပဓာနတ္တာ စ သင်္ခါရက္ခန္ဓဿ။ အရူပက္ခန္ဓာ နာမံ
 အာရမ္မဏာဘိမုခံ နမနတော နာမာဓိနဂ္ဂဟဏတော စ။ ရူပက္ခန္ဓော ရူပံ
 ပရိဗုတ္တံ ရုပ္ပနဋ္ဌေန။ ပစ္စယန္တိ နိဿယဘူတံ ပစ္စယံ။ ဝိဘာဂေန ဒွါတ္ထာလိသ။

ကောသီတိ ဝိတ္တာနိ “သမ္ပသနစာရေယ”န္တိ ကတွာ။ အနုက္ကမေန ပဋိပဇ္ဇ-
မာနောတိ ဧဝံ ကင်္ခါရိတရဏာရိသုဒ္ဓိယံ ဌိတော ဥပရိမေန တိဿန္တံ ဝိသုဒ္ဓိနံ
သမ္ဘာဒနဝသေန ဝိသုဒ္ဓိဘာဝနံ ဥဿုက္ကာပေန္တော။

ဇဿာယတနန္တိ ဇဿဿ ဥပ္ပတ္တိဋ္ဌာနံ။ သုဝဏ္ဏာဒီနန္တိ သုဝဏ္ဏမဏိဝဇီရာ-
ဒီနံ။ အာကိဏ္ဍံ ဝိယ ဟုတွာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ ဧတ္ထောတိ အာကရော။ ယထာ စက္ခု
ဝိပါကဇဿဿ ဝိသေသပစ္စယော၊ န တထာ ဣတရေသန္တိ ကတွာ ဝုတ္တံ
“ဧွ စက္ခုဝိညာဏာနိ”တိအာဒိ။ ဧသ နယော သေသဝါရေသုပိ။
ဒွတ္တိဿာယ ဝိပါကဇဿေသု ဒွိပဉ္စဝိညာဏသဟဂတဇဿေ ဌပေတွာ
ဇေသာ ဒွါဝိသတိ ဝိပါကဇဿာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဒိဋ္ဌမေဝ ဟောတိ တေန
သမာနယောဂက္ခမတ္တာ^၁။ “သင်္ခေပတော တာဝါ”တိသင်္ခေပကထံ အာရဘိ-
ဘျာပိ ဝိတ္တာရကထာပေတ္တ ဝုတ္တနယတ္တာ သုဝိညေယျာဝါတိ ဝုတ္တံ “ဟေဋ္ဌာ။ပ။
ဝေဒိတဗ္ဗ”န္တိ။

သောမနဿဿ ဥပ္ပတ္တိဋ္ဌာနဘူတံ သောမနဿဋ္ဌာနိယံ။ တေနာဟ
“သောမနဿဿ ကာရဏဘူတ”န္တိ။ ဥပဝိစရတိတိ ဥပေစ္စ ပဝတ္တတိ။
သဘာဝတော သင်္ကပ္ပတော စ သောမနဿာဒိဥပ္ပတ္တိဟေတုကာ သောမနဿ-
ဋ္ဌာနိယာဒိတာတိ အာဟ “ဣဋ္ဌံ ဝါ ဟောတူ”တိအာဒိ။ စတုတ္ထံ ဒိဋ္ဌမေဝ
ဟောတိ တဒဝိနာဘာဝတော။

အရိယသစ္စာနီတိ ပုရိမပဒေ ဥတ္တရပဒလောပေနာယံ နိဒ္ဒေသောတိ အာဟ
“အရိယဘာဝကရာနိ”တိအာဒိ။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ^၂ ပကောသီတံ၊ တသ္မာ န ဣ
ပကာသေတဗ္ဗန္တိ အပ္ပေါယော။ သုခါဝဗောဓေနတ္တန္တိ ဒေသိယမာနာယ
ဝဇ္ဇကထာယ သုခေန အဝဗောဓေနတ္တံ။ ဟေနာဟ “ယဿ ဟိ”တိအာဒိ။
ဒွါဒသပဒန္တိ အဝိဇ္ဇာဒီဟိ ပဒေဟိ ဒွါဒသပဒံ။ ပစ္စယဝဋ္ဋန္တိ ပစ္စယပ္ပဗန္တံ။
ကထေတုကာမော ဟောတိ ပစ္စယာကာရမုခေန သစ္စာနိ ဒဿေတုကာမ-
တာယ။ ဂဟ္တာဝက္ကန္တိဝဋ္ဋန္တိ ဂဟ္တာက္ကန္တိမုခေန ဝိပါကဝဋ္ဋံ ဒဿေတိ
“ဂဟ္တာဿာဝက္ကန္တိ ဟောတိ”တိအာဒိနာ။ ကသ္မာ ပနေတ္တ ဂဟ္တာဝက္ကန္တိ-
ဝသေနေဝ ဝဋ္ဋံ ဒဿိတန္တိ အာဟ “ဂဟ္တာဝက္ကန္တိဝဋ္ဋသ္မိ”ဟိ”တိအာဒိ။
ဂဟ္တာဝက္ကန္တိဝဋ္ဋသ္မိန္တိ မာတုကုဏ္ဍိမှိ နိဗ္ဗတ္တနဝသေန ပဝတ္တဓမ္မပ္ပဗန္တေ။ ဒဿိ-
တေတိ ဒေသနာဝသေန ဒဿိတေ။ ပုရိမာ ဧွ ယောနိယော ဣတရာဟိ

ဩဋ္ဌာရိကတာယ ပရိဗုတ္တတရာတိ ဝုတ္တံ “ဂန္တာဝက္ကန္တိ။ပ။ အဝဗောဓေ-
တုန္တိ”တိ။

ပစ္စယမက္ကန္တိ ဆန္တံ ဓာတုနံ သာဓာရဏံ ပစ္စယဘာဝမတ္တံ၊ န တေဟိ
ဘာဂသော နိပ္ပုဒိယမာနံ ပစ္စယဝိသေသံ “ကုတော ပနေတံ ဆန္တံ ဓာတုနံ”န္တိ
အဝိဘာဂေန ဝုတ္တတ္တာ။ တေနာဟ “ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ”တိအာဒိ။ န
ဓာတု န ဝိတု တာသံ ဓာတုနံ ဣမဿ သတ္တဿ ဗာဟိရဘာဝတော။
ဂန္တဿာဟိ ဧတ္ထ ဂန္တတိ အတ္တဘာဝဘာဝေန ဝတ္တတိတိ ဂစ္ဆော၊ ကလလာဒိ-
အဝတ္ထော ဓမ္မပ္ပဗန္ဓော။ တန္တိဿိတတ္တာ ပန သတ္တသန္တာနော ဂစ္ဆောတိ ဝုတ္ထော
ယထာ မဇ္ဇနိဿိတာ “မဇ္ဇာ ဥက္ကဋ္ဌိ” ကရေန္တိ”တိ။ တန္တိဿယဘာဝတော
ဓာတုကုန္တိ ဂစ္ဆောတိ ဝုစ္စတိ “ဂစ္ဆေ ဝသတံ မာဏဝေါ”တိအာဒိသု။ ဂစ္ဆော
ဝိယာတိ ဝါ ဂစ္ဆော။ ယထာ ဟိ နိဝါသဋ္ဌာနတာယ သတ္တာနံ ဩဝရကော
“ဂစ္ဆော”တိ ဝုစ္စတိ။ ဧဝံ ဂန္တသေယျကာနံ သတ္တာနံ ယာဝ အဘိဇာတိ နိဝါသ-
ဋ္ဌာနတာယ ဓာတုကုန္တိ “ဂစ္ဆော”တိ ဝုစ္စတိ။ ဣဓ ပန ပဌမံ ဝုတ္တအတ္ထေနော
ဂစ္ဆောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ တေနာဟ “ဂစ္ဆော စ နာမာ”တိအာဒိ။

နိရတိအတ္ထေန နိရယော စ သော ယထာဝုတ္ထေန အတ္ထေန ဂစ္ဆော စာတိ
နိရယဂစ္ဆော။ သေ နယော သေသပဒေသုပိ။ အယံ ပန ဝိသေသော—
ဒေဝမနုဇာဒယော ဝိယ ဥဉ္စံ ဒိဃာ အဟုတွာ တိရိယံ အဓိတာ ဒိဃာတိ
တိရုစ္ဆာနာ။ တေ ဧဝ ခန္ဓကောဋ္ဌာသဘာဝေန ယောနိ စ သော ဝုတ္တနယေန
ဂစ္ဆော စာတိ တိရုစ္ဆာနယောနိဂစ္ဆော။ ပကဋ္ဌတော သုခတော အပေတံ
အပဂမော ပေတဘာဝေါ၊ တံ ပတ္တာနံ ၂ ဝိသယောတိ ပေတ္တိဝိသယော၊
ပေတယောနိ။ မနဿ ဥဿန္တတာယ သူရဘာဝါဒိရဏေဟိ ဥပစိတမာန-
သတာယ ဥက္ကဋ္ဌဂုဏစိတ္တတာယ မနဿ။ ဒိဗ္ဗန္တိ ကာမရဏာဒိဟိ ကိဋ္ဌန္တိ
လဋ္ဌန္တိ ဇောတန္တိတိ ဒေဝေါ။ ဂန္တသဒ္ဓေါ ဝုတ္တနယော ဝေ။ နာနပ္ပကာရောတိ
ယထာဝုတ္ထေန တဒနန္တရဘေဒေန စ နာနပ္ပကာရကော။ မနဿဂစ္ဆော
အဓိပ္ပေတော သုပါကဋ္ဌတာယ ပစ္စက္ခဘာဝတော။ ဩက္ကန္တိ ဓာတုကုန္တိ
ဩက္ကမိတွာ ဝိယ ဥပ္ပတိတွာတိ ကတွာ။ နိဗ္ဗတ္တနံ နိဗ္ဗတ္တိ။ ပါတုဘာဝေါ
ဥပ္ပတ္တိပ္ပကာသကော စ။

သန္တိပါတော နာမ အဝေကလ္လဇာတိဟိနဝေကလ္လေတိ? ဒသေတုံ “ဣဓ
ဓာတာဝိတဇော”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ဣဓာတိ ဣမသ္မိံ သတ္တလောကေ။

၁-၃ ၅-၃၅၃-ဝိဋ္ဌေ ဇာတကေ။ ၂-တံ ပေတာနံ (က)
၃-သန္တိပါတော နာမ သမောဓာနံ၊ တံ ဝေကလ္လာဝေကလ္လေဟိ (?)

သန္တိပတိတာတိ သမောဓာနဘာဝတော သန္တိပတိတာ သမာဂတာ သံသိလိဋ္ဌာ။
 ဥတုနီတိ ဥတုမတိ သဇ္ဇာတပုပ္ဖါ။ ဣဒဉ္စ ဥတုသမယံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊ န လောက-
 သမညာကရဇဿ^၁ လဂ္ဂနဒိဝသမတ္တံ။ မာတုဂါမဿ ဟိ ယသ္မိံ ဂဟ္တာသယ-
 သညိတေ ဩကာသေ ဒါရကော နိဗ္ဗတ္တတိ၊ တတ္ထ မဟတိ လောဟိတပိဋကော
 သဏ္ဌဟိတွာ အဂ္ဂဟိတပုဗ္ဗာ ဝေ ဘိဇ္ဇိတွာ ပဋ္ဌရတိ၊ ဝတ္ထု သုခံ ဟောတိ
 ပဋ္ဌရိတလောဟိတတ္တာ အနာမယတ္တာ စ။ ဝိသုဒ္ဓေ ဝတ္ထုမိ မာတာပိတုသု
 ကေဝါရံ သန္တိပတိတေသု ယာဝ သတ္တ ဒိဝသာနိ ခေတ္တမေဝ ဟောတိ။ သုခံ ဝတ္ထု
 နဟာနတော^၂ ပရမိ ကတိပယာနိ ဒိဝသာနိ ဂဟ္တာသဏ္ဌဟနတာယ ခေတ္တမေဝ
 ဟောတိ ပရိတ္တဿ လောဟိတလေသဿ ဝိဇ္ဇမာနတ္တာ။ တသ္မိံ သမယေ
 ဟတ္ထဂ္ဂါဟဝေဏိဂ္ဂါဟာဒိနာ အင်္ဂပရာမသနေနပိ ဒါရကော နိဗ္ဗတ္တတိယေဝ။
 ဣတ္ထိသန္တာနေပံ ဟိ သတ္တပိ ဓာတု လက္ခန္ဓေဝ။ တဿာ ဟိ ပါရိကာယ
 နာဘိပရာမသနေန^၃ သာမဿ ဗောဓိသတ္တဿ၊ ဝိဇ္ဇမင်္ဂလိကာယ နာဘိပရာမ-
 သနေန^၄ မဏ္ဍဗျဿ နိဗ္ဗတ္တိ အဟောသိ။ ဂန္ဓနတော ဥပ္ပန္နဂတိယာ နိမိတ္တုပ-
 ဌာနေန သူစနတော ဒီပနတော ဂန္ဓောတိ လဒ္ဓနာမေန ဘဝဂါမိကဗျူနာ
 အဗ္ဗတိ ပဝတ္တတိတိ ဂန္ဓဗ္ဗော၊ တတ္ထ ဥပ္ပဇ္ဇမာနကသတ္တော။ ပစ္စုပ္ပန်တော
 ဟောတိတိ န မာတာပိတုနံ သန္တိပတိံ ဩလောကယမာနော သမိပေ ဌိတော
 ပစ္စုပ္ပန်တော နာမ ဟောတိ၊ ကမ္မယန္တယန္တိတော ပန ဧကော သတ္တော တသ္မိံ
 ဩကာသေ နိဗ္ဗတ္တနကော ဟောတိတိ အယမေတ္တ အဓိပ္ပါယော။ တဒါ ဟိ
 တတြူပဂသတ္တော တတြူပပတ္တိအာဝဟန္တကမ္မသင်္ခါတေန ပေလ္လကယန္တေန
 တထတ္တာယ ပေလ္လိတော ဥပနိတော ဝိယ ဟောတိ။

ဝိညာဏပစ္စယာ နာမဂ္ဂပန္နိ ဧတ္ထ ဝိညာဏဿ ပစ္စယဘာဝေန ဂဟိတတ္တာ
 “တယော အဂ္ဂပိနော ခန္ဓာ”တိ ဝုတ္တံ။ ဣဓ ပန ဝိညာဏံ ပစ္စယဘာဝေန
 အဂ္ဂဟေတွာ ဂန္ဓောက္ကန္တိယာ ဝေ ပစ္စယဘာဝေန ဂဟိတတ္တာ “ဝိညာဏ-
 က္ခန္ဓမ္ပိ ပက္ခိပိတွာ”တိ ဝုတ္တံ။ ဣဓ ပန မနဿဂဟ္တာယ ဩက္ကန္တိယာ အဓိပ္ပေ-
 တတ္တာ “ဂန္တသေယျကာနံ ပဋိသန္ဓိက္ခဏေ”တိ ဝုတ္တံ။

တဏှာယ သမုဒယသစ္စဘာဝေန ဂဟိတတ္တာ “ဌပေတွာ တဏှ”န္တိ ဝုတ္တံ။
 တဿေဝ ပဘာဝိကာတိ တဿေဝ ယထာဝုတ္တဿ ဒုက္ခသစ္စဿ ဥပ္ပါဒိကာ။

၁-န လောကသမညာစာရဿ (က) သာရတ္ထ-ဦး ၂-၁၃-ပိဋေ ပဿိတဗ္ဗံ၊
 ၂-သုဒ္ဓဝတ္ထုဿ တတော (မူလပဏ္ဏာသကေ မဟာတဏှာသင်္ခယသုတ္တနိကာယံ)
 ၃-ဇာတက-၄ ၆-၉၁-ပိဋေ၊
 ၄-ဇာတက-၄ ၄-၃၇၈၊ မ-၄ ၃-၅၄၊ စရိယာပိဋက-၄ ၁၅၁-ပိဋေသု။

ဒုက္ခနိရောဓောတိ ဧတ္ထ ဒုက္ခဂ္ဂဟဏေန တဏှာပိ ဂဟိတာတိ အာဟ “**တေသံ ဂိဇ္ဈိမိ၊ ပ။ ဒုက္ခနိရောဓော**”တိ။ အဝိသေသေန ဟိ တေဘူမကဝဋ် ဣမ ဒုက္ခန္တိ အဓိပ္ပေတံ။ အထ ဝါ ဒုက္ခဿ အနုပ္ပတ္တိနိရောဓော တဏှာပိကာယ တဏှာယ အနုပ္ပတ္တိနိရောဓေန ဝိနာ န ဟောတိတိ ဝုတ္တံ “**တေသံ ဂိဇ္ဈိမိ၊ ပ။ ဒုက္ခနိရောဓော**”တိ။ **အနုပ္ပတ္တိနိရောဓောတိ** စ အနုပ္ပတ္တိနိရောဓနိမိတ္တံ နိဗ္ဗာနံ ဒသေတိ။

“**တတ္ထ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗ**”န္တိ ဝတ္တာ ဥဘယတ္ထ ပါဠိယာ ပဝတ္တိ-
အာကာရဘေဒံ ဒသေတုံ “**အယံ ပန ဝိသေသော**”တိ အာဟ။ **တတ္ထာတိ**
ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ။ **ဣဓာတိ** ဣမသ္မိံ သုတ္တေ။ **အဝိဇ္ဇာယ** **တွေဝါတိ** အဝိဇ္ဇာယ တု
ဝေ။ **အသေသဝိရာဂနိရောဓောတိ** ဧတ္ထ အစ္စန္တမေဝ သင်္ခါရေ ဝိရဇ္ဇတိ ဧတေ-
နာတိ ဝိရာဂေါ၊ မဂ္ဂေါ၊ တဿ ဝိရာဂသင်္ခါတေန မဂ္ဂေန အသေသနိရောဓော
အသေသေတွာ နိရောဓော သမုတ္တိန္ဒနာတိ ဝေမေတ္တ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

သကလဿာတိ အနဝသေသဿ။ **ကေဝလဿာတိ** ဝါ သုဒ္ဓဿ၊ ပရပရိ-
ကပ္ပိတသတ္တဇီဝါဒိဝိရဟိတဿာတိ အတ္ထော။ **ဒိဏာကာရောပိ ဝုစ္စတိ** “**နိရုဇ္ဈနံ**
နိရောဓော”တိ ဣမိနာ အတ္ထေန။ **အရဟတ္တမ္ပိ နိရောဓောတိ ဝုစ္စတိ** နိရောဓန္တေ
ဥပ္ပန္နတ္တာ။ **နိဗ္ဗာနမ္ပိ နိရောဓောတိ ဝုစ္စတိ** အဝိဇ္ဇာဒိနံ နိရောဓဿ နိမိတ္တ-
ဘာဝတော အဝိဇ္ဇာဒယော နိရုဇ္ဈန္တိ ဧတ္ထာတိ နိရောဓောတိ ကတွာ။ **ဒိဏာ-**
ကာရဒဿနဝသေနာတိ အဝိဇ္ဇာဒိနံ အနုပ္ပတ္တိနိရောဓေန နိရုဇ္ဈနာကာရ-
ဒဿနဝသေန။ **နိဗ္ဗာနမေဝ သန္ဓာယ** န ပန အရဟတ္တန္တိ အဓိပ္ပါယော။
သဘာဝဓမ္မာနံ နိဂ္ဂဟော နာမ ယထာဝုတ္တဓမ္မပရိစ္ဆေဒတော ဦးနာဓိကဘာ-
ဝပ္ပကာသနေန အတိသဘာဝဝိဘာဝနေနေဝ ဟောတိတိ အာဟ “**နိဂ္ဂ-**
ဏှန္တော ဟိ”တိအာဒိ။

တိတ္ထာယတနသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂-ဘယသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၆၃။ ဒုတိယေ ပရိတ္တာတုံ သမတ္တဘာဝေနာတိ ဥပ္ပန္နဘယတော ရက္ခိတုံ
သမတ္တဘာဝေန။ နတ္ထိ ဧတ္ထ မာတာပုတ္တံ အညမညံ တာယိတုံ သမတ္တန္တိ
အမာတာပုတ္တာနိ၊ တာနိယေဝ **အမာတာပုတ္တိကာနိ**။ တေနာဟ “**နတ္ထိ**
တ္ထော”တိအာဒိ။ ယန္တိ ဘုမ္မတ္ထေ ဥပယောဂဝစနန္တိ အာဟ “**ယသ္မိံ**
သမယေ”တိ။ မာတာပိ ပုတ္တံ ပဿိတုံ န လဘတိ၊ ပရိတ္တာတုံ န သမတ္တန္တိ

အဓိပ္ပါယ်ယော။ ပုတ္တောပိ မာတရန္တိ ဧတ္တာပိ ဒေသေ နယော။ စိတ္တု-
 ကြာသောယေဝ ဘယံ စိတ္တုကြာသဘယံ။ ဣမိနာ ဩတ္တပ္ပဘယာဒိ နိဝတ္တေတိ။
 အဋ္ဌဝိဂ္ဂဟဏေန အဋ္ဌဝိဝါသိနော ပုတ္တာ “သဗ္ဗော ဂါမော အာဂတော”တိ-
 အာဒိသု ဝိယာတိ အာဟ “အဋ္ဌဝိတိ ဝေတ္တ အဋ္ဌဝိဝါသိနော စောရာ
 ဝေဒိတဗ္ဗာ”တိ။ ဧတတိ အဋ္ဌဝိဝါသိနော စောရာ။ ဧတံ ပုတ္တန္တိ “အဋ္ဌဝိသင်္ကော-
 ပေါ”တိ ဣဒံ ပုတ္တံ။ ဌာနဂမနာဒိဣရိယာပထစက္ကသမင်္ဂိနော ဣရိယာပထစက္က-
 သမာရဋ္ဌာ နာမ ဟောန္တိတိ အာဟ “ဣရိယာပထစက္ကမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ”တိ။ ဣရိယာ-
 ပထောယေဝ ပဝတ္တနဋ္ဌေန စက္ကန္တိ ဣရိယာပထစက္ကံ။

ပရိယာယန္တိတိ ပရိတော ဟေန တေန ဒိသာဘာဂေန ဂစ္ဆန္တိ။ တေနာဟ
 “ဣတော ဝိတော စ ဂစ္ဆန္တိ”တိ။ မာတုပေမေန ဂန္တု အဝိသဟိတွာ
 အတ္တနော သန္တိကံ အာဂစ္ဆန္တိ။ အတ္တသိနေဟဿ ဗလဝဘာဝတော မာတရဗ္ဗိ
 အနပေက္ခိတွာ “အတ္တာနံယေဝ ရက္ခိဿာမိ”တိ ဂစ္ဆန္တိ။ ဧကေသိဉ္စ ဌာနေ နိလိနန္တိ
 ပုတ္တနယေနေဝ ဂန္တော ဧကေသိဉ္စ ခေမေ ပဒေသေ နိသိန္တိ။ ဣဇ္ဈေ ဝါတိအာဒိသု
 ကူလံ ပရတိရံ ဝဟတိ ပါပေတိတိ ဣဇ္ဈော၊ တရဏတ္တာယ ဝေဠုနဌာဒိဟိ
 ကလာပံ ကတွာ ဗဒ္ဓေါ။ ပတ္တရိတွာ ဗဒ္ဓေါ ပန ဥဠုဗ္ဗော။ စာဋိအာဒိ မတ္တိ-
 ကာဘာဇနံ။ ပုပ္ဖမာနန္တိ ဥဒကောဃေန အမောသောတံ နိယမာနံ။

ယထာပုတ္တာနိ တိဏိ ဘယာနိ သမာတာပုတ္တိကာနိယေဝ အဿုတဝတော
 ပုထုဇ္ဇနဿ ဝသေန အမာတာပုတ္တိကာနိ ဒဿိတာနိတိ အာဟ “ဧဝံ ပရိ-
 ယာယတော အမာတာပုတ္တိကာနိ ဘယာနိ ဒဿေတွာ”တိ။

ဘယသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၃-ဝေနာဂပုရသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၆၄။ တတိယေ ဝေနာမကေ ဇနပဒေတိ ယတ္ထ နာမဂ္ဂဟဏေန ကော-
 သလသဒ္ဓဿ ရုဠိသဒ္ဓတံ ဒဿေတိ။ တထာ ဟိ ကောသလာ နာမ ဇနပဒိ-
 နော ရာဇကုမာရာ၊ တေသံ နိဝါသော ကောပိ ဇနပဒေါ ရုဠိသဒ္ဓေန
 “ကောသလာ”တိ ပုစ္ဆတိ။ အက္ခရစိန္တကာ ဟိ ဤဒိသေသု ဌာနေသု ယုတ္တေ
 ဝိယ သလိင်္ဂဝစနာနိ ဣစ္ဆန္တိ။ အယမေတ္ထ ရုဠိ ယထာ အညတ္တာပိ “ကုရုသု
 ဝိဟရတိ၊ အင်္ဂေသု ဝိဟရတိ”တိ စ။ တဗ္ဗိသေသနေ ပန ဇနပဒသဒ္ဓေ ဇာတိသဒ္ဓေ

ကေဝစနမေဝ ယထာ “ကောသလေသု ဇနပဒေ”တိ။ စာရိကန္တိ စရဏံ။ စရဏံ ဝါ စာရော၊ သော ဝေ စာရိကာ။ တယိဒံ မဂ္ဂဂမနံ ဣဝေမိပ္ပေတံ၊ န စုဏ္ဏိကဂမနမတ္တန္တိ အာဟ “အဒ္ဓါနဂမနံ ဂစ္ဆန္တော”တိ။ တံ ဝိဘာဂေန ဒဿေတုံ “စာရိကာ ဝ နာမေသာ”တိအာဝိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ နူရေပိတိ နူရေပိ နာတိနူရေပိ။ သဟသာ ဂမနန္တိ သိသဂမနံ။ မဟာကဿပပစ္စုပ္ပန်နာဒိဿတိ အာဒိ-သဒ္ဓေန အာဠဝကာဒိနံ အတ္ထာယ ဂမနံ သင်္ဂဏှာတံ။ ဘဂဝါ ဟိ မဟာကဿပတ္ထေရံ ပစ္စုပ္ပန်နာဒိဿတိ မဟာကဿပတ္ထေရံ မဟာကဿပတ္ထေရံ တိဂါဝုတမဂ္ဂမဂမာသိ။ အာဠဝကာသတ္ထာယ တိသယောဇနံ၊ တထာ အင်္ဂုလိမာလဿ၊ ပုတ္တုသုတိဿ ပန ပဉ္စတ္ထာလိသယောဇနံ၊ မဟာကပ္ပိနဿ ဝိသယောဇနသတံ၊ ဓနိယဿတ္ထာယ သတ္တ ယောဇနသတာနိ၊ ဓမ္မသေနာပတိနော သဒ္ဓိ-ဝိဟာရိကဿ ဝနဝါသိဿ တိဿသမဏေရဿ တိဂါဝုတမဂ္ဂမဂမာသိ။ ယောဇနသတံ အဂမာသိ။ ဣမံ သန္ဓာယာတိ ဣမံ အတုရိတစာရိကံ သန္ဓာယ။

ဥပလဘိဿတိ ဣတ္ထ သဝနဝသေန ဥပလဘိဿတိ ဣမမတ္တံ ဒဿေန္တော “သောတဒ္ဓါရ။ ပ။ ဇာနိဿ”တိ အာဟ။ သဗ္ဗမ္ဘိ ဝါကျံ အဝဓာရဏဗလတ္တာ အန္တောဂဓာဝဓာရဏန္တိ အာဟ “ပဒပူရဏမတ္တေ ဝါ နိပါတော”တိ။ အဝဓာရဏမတ္တေနာတိ ပန ဣမိနာ ဣတ္ထတ္တောဝဓာရဏတ္ထံ ခေါ-သဒ္ဓဂဟဏန္တိ ဒဿေတိ။ အဿောသိတိ ပဒံ ခေါ-သဒ္ဓေ ဂဟိတေ တေန ဖုလ္လိတမဏ္ဍိတ-ဝိဘူသိတံ ဝိယ ဟောန္တိ ပူရိတံ နာမ ဟောတိ၊ တေန စ ပူရိမပစ္စိမပဒါနိ သံသိလိဋ္ဌာနိ နာမ ဟောန္တိ၊ န တသ္မိ အဂ္ဂဟိတေတိ အာဟ “ပဒပူရဏေန ဗျဉ္ဇနသိလိဋ္ဌတာမတ္တမေဝါ”တိ။ မတ္တသဒ္ဓေါ ဝိသေသနိဝတ္တိအတ္ထော။ တေနဿ အနတ္တန္တရဒိပနတာ ဒဿိတာ ဟောတိ၊ ဝေသဒ္ဓေန ပန ဗျဉ္ဇနသိလိဋ္ဌတာယ ဧကန္တိကတာ။

သမိတပါပတ္တာတိ အစ္စန္တိ အနဝသေသတော သဝါသနံ သမိတပါပတ္တာ။ ဧဝံ ဟိ ဗာဟိရကဝိတရာဂသေက္ခာသေက္ခပါပသမနတော ဘဂဝတော ပါပသမနံ ဝိသေသိတံ ဟောတိ။ တေနဿ ယထာဘူတဂုဏာမိဂတမေတံ နာမံ ယဒိဒံ သမဏောတိ ဒီပေတိ။ အနေကတ္တတ္တာ နိပါတာနံ ဣဓ အနုဿဝတ္ထော အဓိပ္ပေတောတိ အာဟ “ဓလ္လတိ အနုဿဝတ္ထေ နိပါတော”တိ။ အာလပနမတ္တန္တိ ဝိယာလာပဝစနမတ္တံ။ ဝိယသမုဒါဟာရာ ဟေတေ “ဘော”တိ ဝါ “အာဝုသော”တိ ဝါ “ဒေဝါနံ ဝိယာ”တိ ဝါ။ ဂေါတ္ထဝသေနာတိ ဣတ္ထ ဂံ တာယတိတိ ဂေါတ္ထံ။ ဂေါတမောတိ ဟိ ပဝတ္တမာနံ ဝစနံ ဗုဒ္ဓိန္ဒ တာယတိ ဧကံသိကဝိသယတာယ ရက္ခတိတိ ဂေါတ္ထံ။ ယထာ ဟိ ဗုဒ္ဓိ အာရမ္မဏဘူတေန

အတ္ထေန ဝိနာ န ဝတ္တတိ၊ တထာ အဘိဓာနံ အဘိဓေယျဘူတေန၊ တဿ သော ဂေါတ္တသင်္ခါတော အတ္ထော တာနိ တာယတိ ရက္ခတိတိ ဝုစ္စတိ။ ကော ပန သောတိ? အညကုလပရမ္ပရာသာဓာရဏံ တဿ ကုလဿ အာဒိပုရိသ-သမုဒါဂတံ တံကုလပရိယာပန္နသာဓာရဏံ သာမညရူပန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ဣတ္ထ စ သမဏောတိ ဣမိနာ ပရိက္ခကဇနေဟိ ဘဂဝတော ဗဟုမတဘာဝေါ ဒဿိတော သမိတပါပတာကိတ္တနတော။ ဂေါတမောတိ ဣမိနာ လောကီယ-ဇနေဟိ ဥစ္စာကုလသန္တတတာ ဒီပိတာ တေန ဥဒိတောဒိတဝိပုလခတ္တိယ-ကုလဝိဘာဝနတော။ သဗ္ဗခတ္တိယာနံ ဟိ အာဒိဘူတမဟာသမ္ပတမဟာရာ-ဇတော ပဋ္ဌာယ အသန္တိန္နံ ဥဋ္ဌာရတမံ သကျရာဇကုလံ။

ကေနိ ပါရိဇဉေနာတိ ဉှတိပါရိဇဉညဘောဂပါရိဇဉညာဒိနာ ကေနစိပိ ပါရိဇဉေန ပါရိဟာနိယာ အနဘိဘူတော အနဇ္ဈောတ္တဋ္ဌော။ တထာ ဟိ တဿ ကုလဿ န ကိဉ္စိ ပါရိဇဉံ လောကနာထဿ အဘိဇာတိယံ၊ အထ ခေါ ဝရိယေဝ။ အဘိနိက္ခမနေ စ တတောပိ သမိဒ္ဓတမဘာဝေါ လောကေ ပါကဋ္ဌော ပညာတောတိ။ သကျကုလာ ပဗ္ဗဇိတောတိ ဣဒံ ဝစနံ ဘဂဝတော သဒ္ဓါပဗ္ဗဇိတဘာဝဒီပနံ^၁ ဝုတ္တံ မဟန္တံ ဉှတိပရိဝရံ မဟန္တံ ဘောဂက္ခန္ဓံ ပဟာယ ပဗ္ဗဇိတဘာဝသိဒ္ဓိတော။

ဣတ္ထန္တုတာချာနတ္ထေတိ ဣတ္ထံ ဧဝံပကာရော ဘူတော ဇာတောတိ ဧဝံ ကထနတ္ထေ။ ဥပယောဂဝစနန္တိ “အပ္ပါဂ္ဂတော”တိ ဣတ္ထ အဘိ-သဒ္ဓေါ ဣတ္ထန္တုတာချာနတ္ထဇောတကော၊ တေန ယောဂတော “တံ ခေါ ပန ဘဝန္တ”န္တိ ဣဒံ သာမိအတ္ထေ ဥပယောဂဝစနံ။ တေနာဟ “တဿ ခေါ ပန ဘောတော ဂေါတမဿာတိ အတ္ထော”တိ။ ကလျာဏဂုဏသမန္တာဂတောတိ ကလျာဏေဟိ ဂုဏေဟိ ယုတ္တော၊ တန္တိဿိတော တဗ္ဗိသယတာယာတိ အဓိပ္ပါယော။ သေဋ္ဌောတိ ဣတ္ထာပိ ဧသေဝ နယော။ ကိတ္တေတဗ္ဗတော ကိတ္တိ၊ သာ ဧဝ သဒ္ဓနိယတော သဒ္ဓေါတိ အာဟ “ကိတ္တိသဒ္ဓေါတိ ‘ကိတ္တိယေဝ’”တိ။ အဘိတ္ထဝနဝသေန ပဝတ္တော သဒ္ဓေါ ယုတိယောသော။ သဒေဝကံ လောကံ အဇ္ဈောတ္တရိတွာ ဥဂ္ဂတောတိ အနညသာဓာရဏေ ဂုဏေ အာရဗ္ဗ ပဝတ္တတ္တာ သဒေဝကံ လောကံ အဇ္ဈောတ္တရိတွာ အဘိဘဝိတွာ ဥဂ္ဂတော။

သော ဘဂဝါတိ ယော သော သမတိံသ ပါရမိယော ပူရေတွာ သဗ္ဗ-ကိလေသေ ဘဉ္စိတွာ အနုတ္တရံ သမ္မာသမ္ဗောဓိံ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဒေဝါနံ

အတိဒေဝေါ သက္ကာနံ အတိသက္ကာ မြဟ္ဗာနံ အတိမြဟ္ဗာ လောကနာထော
ဘာဂုဝန္တတာဒီဟိ ကာရဏေဟိ သဒေဝကေ လောကေ “ဘဂဝါ”တိ
ပတ္ထဋ္ဌကိတ္တိသဒ္ဓေါ၊ သော ဘဂဝါ။ “ဘဂဝါ”တိ စ ဣဒံ သတ္ထု နာမကိတ္တနံ။
တေနာဟ အာယသ္မာ ဓမ္မသေနာပတိ “ဘဂဝါတိ နေတံ နာမံ မာတရာ-
ကတ”န္တိအာဒိ။ ပရတော ပန ဘဂဝါတိ ဂုဏကိတ္တနံ။ ယထာ ကမ္မဋ္ဌာနိကေန
“အရဟ”န္တိအာဒိသု နဝသု ဌာနေသု ပစ္စေကံ ဣတိ-သဒ္ဓိံ ယောဇေတွာ
ဗုဒ္ဓဂုဏာ အနုဿရိယန္တိ၊ ဧဝံ ဗုဒ္ဓဂုဏသံကိတ္တနေနပိတိ ဒဿေန္တော “ဣတိမိ
အရဟံ ဣတိမိ သဗ္ဗာသမ္ဗုဒ္ဓေါ။ ပ။ ဣတိမိ ဘဂဝါ”တိ အာဟ။ “ဣတိပေတံ
ဘူတံ ဣတိပေတံ တစ္ဆ”န္တိအာဒိသု၊ ဝိယ ဣမ ဣတိသဒ္ဓေါ အာသန္တပစ္စက္ခ-
ကရဏတ္ထော၊ ဝိ-သဒ္ဓေါ သမ္ဗုဏ္ဏနတ္ထော၊ တေန စ တေသံ ဂုဏာနံ ဗဟုဘာဝေါ
ဒီပိတော၊ တာနိ စ သံကိတ္တေန္တေန ဝိညနာ စိတ္တဿ သမ္ဗုဒ္ဓိဘူတာနေဝ ကတွာ
သံကိတ္တေတဗ္ဗာနိတိ ဒဿေန္တော “ဣမိနာ စ ဣမိနာ စ ကာရဏေနာတိ
ဝုတ္တံ ဟောတိ”တိ အာဟ။ ဧဝံ နိရူပေတွာ ကိတ္တေန္တော ယော ကိတ္တေတိ၊
တဿ ဘဂဝတိ အတိဝိယ အဘိပ္ပဿာဒေါ ဟောတိ။

အာရကတ္တာတိ သုဝိဒူရတ္တာ။ အရိနန္တိ ကိလေသာရိနံ။ အရာနန္တိ သံသာရ-
စက္ကဿ အရာနံ။ ဟတတ္တာတိ ဝိဒ္ဓိသိတတ္တာ။ ပစ္စယာဒီနန္တိ စိဝရာဒိပစ္စယာ-
နဉ္ဇေဝ ပူဇာဝိသေသာနဉ္ဇ။ တတောတိ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂတော၊ ယထာ စ ဝိသုဒ္ဓိ-
မဂ္ဂတော၊ ဧဝံ တံသံဝဏ္ဏနာတောဝိ၊ နေသံ ဝိတ္ထာရော ဂဟေတဗ္ဗော။

ဣမံ လောကန္တိ နယိဒံ မဟာဇနဿ သမ္ဗုဒ္ဓမတ္တံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊ အထ
ခေါ အနဝသေသံ ပရိယာဒါယာတိ ဒဿေတုံ “သဒေဝက”န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ။
တေနာဟ “ဣဒါနိ ဝတ္တဗ္ဗံ နိဒဿေတိ”တိ။ ပဇာတတ္တာတိ ယထာသကံ
ကမ္မကိလေသေဟိ နိဗ္ဗတ္တတ္တာ။ ပဉ္စကာမာဝစရဒေဝဂ္ဂဟဏံ ပါရိသေသနယေန
ဣတရေသံ ပဒန္တရေန ဂဟိတတ္တာ။ သဒေဝကန္တိ စ အဝယဝေန ဝိဂ္ဂဟော
သမုဒါယော သမာသတ္ထော။ ဆဋ္ဌကာမာဝစရဒေဝဂ္ဂဟဏံ ပစ္စာသတ္တိနယေန။
တတ္ထ ဟိ သော ဇာတော တန္တိဝါသိ စ။ သဗြဟ္မကဝစနေန ဗြဟ္မကာယိ-
ကာဒိဗြဟ္မဂ္ဂဟဏန္တိ ဧတ္ထာပိ ဒေသေဝ နယော။ ပစ္စတ္ထိကသမဏဗြာဟ္မဏ-
ဂ္ဂဟဏန္တိ နိဒဿနမတ္တမေတံ အပစ္စတ္ထိကာနံ သမိတဗာဟိတပါပါနဉ္ဇ သမဏ-
ဗြာဟ္မဏာနံ သမဏဗြာဟ္မဏဝစနေန ဂဟိတတ္တာ။ ကာမံ “သဒေဝက”န္တိအာဒိ-
ဝိသေသနာနံ ဝသေန သတ္တဝိသယော လောကသဒ္ဓေါတိ ဝိညာယတိ

၁-၃ ၇-၁၆၂-ပိဋေ၊

၃-ဝိသုဒ္ဓိ ၁-၁၉၂-ပိဋေ။

၂-ဒီ ၁-၃-ပိဋေ။

၄-ဝိသုဒ္ဓိ-ဒီ ၁-၂၂၄-၂၂၅-ပိဋေသု၊

တုလျယောဂဝိသယတ္တာ တေသံ၊ “သလောမကော သပက္ခကော”တိအာဒိသု ပန အတုလျယောဂေပိ အယံ သမာသော လဟ္ပတိတိ ဗျာဘိစာရဒဿနတော ပဇာဂဟဏန္တိ အာဟ “ပဇာဝစနေန သတ္တလောကဂ္ဂဟဏ”န္တိ။

အရူပိနော သတ္တာ အတ္တနော အာနေဉ္စရိဟာရေန ဝိဟရန္တာ ဒိဗ္ဗန္တိတိ ဒေဝါတိ ဣမံ နိဗ္ဗစနံ လဘန္တိတိ အာဟ “သဒေဝကဂ္ဂဟဏေန အရူပါဝစရ-
လောကော ဂဟိတော”တိ။ တေနာဟ “အာကာသာနဉ္စာယတနူပဂါနံ
ဒေဝါနံ သဟဗျတ”န္တိ။ သမာရကဂ္ဂဟဏေန ဆကာမာဝစရဒေဝလောကော
ဂဟိတော တဿ သဝိသေသံ မာရဿ ဝသေ ဝတ္တနတော။ သဗြဟ္မကဂ္ဂ-
ဟဏေန ရူပိဗြဟ္မလောကော ဂဟိတော အရူပိဗြဟ္မလောကဿ ဂဟိတတ္တာ။
စတုပရိသဝသေနာတိ ခတ္တိယာဒိစတုပရိသဝသေန။ ဣတရာ ပန စတဿော
ပရိသာ သမာရကာဒိဂ္ဂဟဏေန ဂဟိတာ ဧဝါတိ။ အဝသေသသတ္တ-
လောကော နာဂဂရုဋ္ဌာဒိဘေဒေါ။ တိဟာကာရေဟိတိ ဒေဝမာရဗြဟ္မသဟိ-
တတာသင်္ခါတေဟိ တိဟိ ပကာရေဟိ။ တိသု ပဒေသုတိ “သဒေဝက”န္တိအာဒိသု
တိသု ပဒေသု။ တေန တေနာကာရေနာတိ သဒေဝကတ္တာဒိနာ တေန တေန
ပကာရေန။ တေဓာတုကမေဝ ပရိယာဒိန္နန္တိ ပေါရာဏာ အာဟူတိ
ယောဇနာ။

အဘိညာတိ ယကာရလောပေနာယံ နိဋ္ဌေသော၊ အဘိဇာနိတွာတိ
အယမေတ္ထ အတ္ထောတိ အာဟ “အဘိညာယ အဓိကေန ဉာဏေန ဥတွာ”တိ။
အနုမာနာဒိပဋိက္ခေပေါတိ အနုမာနအတ္တာပတ္တိအာဒိပဋိက္ခေပေါ ကေပ္ပမာ-
ဏတ္တာ။ သဗ္ဗတ္ထ အပ္ပဋိဟတဉာဏစာရတာယ ဟိ သဗ္ဗပစ္စက္ခာ ဗုဒ္ဓါ ဘဂဝန္တော။

အနုတ္တရံ ဝိဝေကသုခန္တိ ဖလသမာပတ္တိသုခံ။ တေန ဝိမ်သာပိ၊ ကဒါစိ
ဘဂဝတော ဓမ္မဒေသနာ ဟောတိတိ “ဟိတွာပိ”တိ ဝိ-သဒ္ဓဂ္ဂဟဏံ။ ဘဂဝါ ဟိ
ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ယသ္မိံ ခဏေ ပရိသာ သာဓုကာရံ ဝါ ဒေတိ၊ ယထာသုတံ
ဝါ ဓမ္မံ ပစ္စဘေက္ခတိ၊ တံ ခဏံ ပုဗ္ဗဘာဂေန ပရိစ္ဆိန္နိတွာ ဖလသမာပတ္တိံ
သမာပဇ္ဇတိ၊ ယထာပရိစ္ဆေဒဉ္စ သမာပတ္တိတော ဝုဋ္ဌာယ ဌိတဋ္ဌာနတော
ပဋ္ဌာယ ဓမ္မံ ဒေသေတိ။ အပ္ပံ ဝါ ဗဟုံ ဝါ ဒေသေန္တောတိ ဥဿိတညဿ
ဝသေန အပ္ပံ ဝါ၊ ဝိပဋိတညဿ နေယျဿ ဝါ ဝသေန ဗဟုံ ဝါ ဒေသေန္တော။
ဓမ္မဿ ကလျာဏတာ စ နိယျာနိကတာ စ သဗ္ဗသော အနဝဇ္ဇဘာဝေနေဝါတိ
အာဟ “အနဝဇ္ဇမေဝ ကတွာ”တိ။

ဒေသကာယတ္ထေန အာဏာဒိဝိမိနာ အတိသဇ္ဇနံ ပဗောဓနံ ဒေသနာတိ သာ ပရိယတ္တိဓမ္မဝသေန ဝေဒိတဗ္ဗာတိ အာဟ “**ဒေသနာယ တာဝ စာတုပ္ပဒိကဂါထာယဒိ**”တိအာဒိ။ နိဒါနနိဂမနာနိပိ သတ္ထု ဒေသနာယ အနုရိဓာနတော တဒန္တောဂဓာနိ ဝေါတိ အာဟ “**နိဒါနံ အာဒိ၊ ဣဒမဝေါစာတိ ပရိယောသာနံ**”န္တိ။

သာသိတဗ္ဗပုဂ္ဂလဂတေန ယထာပရာဓာဒိသာသိတဗ္ဗဘာဝေန အနုသာသနံ တဒဂ်ဝိနယာဒိဝသေန ဝိနယနံ သာသနန္တိ တံ ပဋိပတ္တိဓမ္မဝသေန ဝေဒိတဗ္ဗန္တိ အာဟ “**သီလသမာဓိဝိပဿနာ**”တိအာဒိ။ ကုသလာနန္တိ အနုဝဇ္ဇဓမ္မာနံ သီလသမထဝိပဿနာနံ သီလဒိဋ္ဌိနဉ္စ အာဒိဘာဝေါ တံမူလိကတ္တာ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မာနံ။ အရိယမဂ္ဂဿ အန္တဒ္ဓယဝိဂမေန မဇ္ဈိမာပဋိပဒါဘာဝေါ ဝိယ သမ္မာပဋိပတ္တိယာ အာရဗ္ဗ နိဗ္ဗတ္တိနံ ဝေမဇ္ဈတာပိ မဇ္ဈဘာဝေါတိ ဝုတ္တံ “**အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ။ပ။ မဇ္ဈိမံ နာမာ**”တိ။ ဗလံ ပရိယောသာနံ နာမ သဥပါဒိသေသတာဝသေန။ နိဗ္ဗာနံ ပရိယောသာနံ နာမ အနုပါဒိသေသတာဝသေန။ ဣဒါနိ တေသံ ဒိန္နမ္ပိ သာသနဿ ပရိယောသာနံတံ အာဂမေန ဒသေတုံ “**တဗ္ဗာတိဟ တု**”န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ၊ “**သတ္ထံ သဗျဉ္ဇနံ**”န္တိအာဒိဝစနတော ဓမ္မဒေသနာယ အာဒိမဇ္ဈပရိယောသာနံ အဓိပ္ပေတန္တိ အာဟ “**ဣဝေ။ပ။ အဓိပ္ပေတံ**”န္တိ။ တသ္မိံ တသ္မိံ အတ္ထေ ကထာဝမိသဒ္ဓပ္ပဗန္ဓော ဂါထာဝသေန သုတ္တဝသေန စ ဝဝတ္ထိတော ပရိယတ္တိဓမ္မော၊ သော ဣဓ ဒေသနာတိ ဝုတ္တော၊ တဿ ပန အတ္ထော ဝိသေသတော သီလာဒိ ဝေါတိ အာဟ “**အဂေါဟိ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ။ပ။ ဒသေတိ**”တိ။ တတ္ထ သီလံ ဒသေတွာတိ သီလဂ္ဂဟဏေန သသမ္ဘာရံ သီလံ ဂဟိတံ၊ တထာ မဂ္ဂဂ္ဂဟဏေန သသမ္ဘာရော မဂ္ဂေါတိ တဒုဘယဝသေန အနုဝသေသတော ပရိယတ္တိအတ္ထံ ပရိယာဒါယတိဋ္ဌတိ။ **ဧတနာတိ** သီလာဒိဒဿနေန။ အတ္တဝသေန ဟိ ဣဓ ဒေသနာယ အာဒိကလျာဏာဒိဘာဝေါ အဓိပ္ပေတော။ **ကထိကသဏ္ဍိတိ**တိ ကထိကဿ သဏ္ဌာနံ ကထနဝသေန သမဝဋ္ဋာနံ။

န သော သတ္ထံ ဒေသေတိ နိယျာနတ္ထဝိရဟတော တဿာ ဒေသနာယ။ **ကေဗျဉ္ဇနာဒိယုတ္တာ ဝါ**တိ သီလိလာဒိဘေဒေသု ဗျဉ္ဇနေသု ကေပ္ပကာရေနော ဒိပ္ပကာရေနော ဝါ ဗျဉ္ဇနေန ယုတ္တာ ဒမိဋ္ဌဘာသာ ဝိယ။ ဝိဝဋ္ဋကရဏတာယ ဩဋ္ဌေ အဖုသာပေတွာ ဥစ္စာရေတဗ္ဗတော သဗ္ဗနိဇ္ဈေဗျဉ္ဇနာ ဝါ ကိရာတဘာသာ ဝိယ။ သဗ္ဗဿေဝ^၁ ဝိဿဇ္ဇနိယယုတ္တတာယ

သဗ္ဗဓိဿဋ္ဌဗျူဟနာ ဝါ ယဝနဘာသာ ဝိယ။ သဗ္ဗဿေဝ သာနသာရတာယ
သဗ္ဗနိဂ္ဂဟိတဗျူဟနာ ဝါ ပါရသိကာဒိ^၁မိလက္ခဘာသာ ဝိယ။ သဗ္ဗာပေသာ
ဗျူဟေနကဒေသဝသေနေဝ ပဝတ္တိယာ အပရိပုဏ္ဏဗျူဟနာတိ ကတွာ “အဗျူ-
ဟနာ”တိ ဝုတ္တာ။

ဌာနကရဏာနိ သိထိလာနိ ကတွာ ဥစ္စာရေတဗ္ဗံ အက္ခရံ ပဉ္စသု ဝဂ္ဂေသု
ပဌမတတိယန္တိ ဝေမာဒိ သိထိလံ။ တာနိ အသိထိလာနိ ကတွာ ဥစ္စာရေတဗ္ဗံ
အက္ခရံ ဝဂ္ဂေသု ဒုတိယစတုတ္ထန္တိ ဝေမာဒိ ခနိတံ။ ခြိမတ္တကာလံ ဒီသံ။
ကေမတ္တကာလံ ရသံ။ တဒေဝ လဟကံ လဟကမေဝ။ သံယောဂပရံ ဒီသန္တ
ဂရုကံ။ ဌာနကရဏာနိ နိဂ္ဂဟေတွာ ဥစ္စာရေတဗ္ဗံ နိဂ္ဂဟိတံ။ ပရေန သမ္ပန္နံ
ကတွာ ဥစ္စာရေတဗ္ဗံ သမ္ပန္နံ။ တထာ န သမ္ပန္နံ ဝဝတ္တိတံ။ ဌာနကရဏာနိ
ဝိဿဋ္ဌာနိ ကတွာ ဥစ္စာရေတဗ္ဗံ ဝိပုတ္တံ။ ဒသော ဗျူဟနဗုဒ္ဓိယာ ပဘေဒေါတိ
ဝေ သိထိလာဒိဝသေန ဗျူဟနဗုဒ္ဓိယာ အက္ခရပ္ပါဒကစိတ္တဿ ဒသပ္ပကာရေန
ပဘေဒေါ။ သဗ္ဗာနိ ဟိ အက္ခရာနိ စိတ္တသမုဋ္ဌာနာနိ ယထာဓိပ္ပေတတ္ထဗျူဟနတော
ဗျူဟနာနိ စ။

အမက္ခေတွာတိ အဓိလေစ္ဆေတွာ အဝိနာသေတွာ၊ အဟာပေတွာတိ
အတ္ထော။ ဘဂဝါ ယမတ္ထံ ဉပေတုံ ကေဂါထံ ကေဝါကျမ္ပိ ဒေသေတိ၊
တမတ္ထံ တာယ ဒေသနာယ ပရိမဏ္ဍလပဒဗျူဟနာယ ဧဝ ဒေသေတိတိ အာဟ
“ပရိပုဏ္ဏဗျူဟနမေဝ ကတွာ ခဗ္ဗံ ဒေသေတိ”တိ။ ဣဓ ကေဝလသဒ္ဓေါ အနဝ-
သေသဝါစကော၊ န အဝေါမိဿတာဒိဝါစကောတိ အာဟ “သကလာမိ-
ဝစန”န္တိ။ ပရိပုဏ္ဏန္တိ သဗ္ဗသော ပုဏ္ဏံ။ တံ ပန ကိဉ္စ ဦးနံ ဝါ အဓိကံ ဝါ န
ဟောတိတိ “အနုနာမိကဝစန”န္တိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ ယဒတ္ထံ ဒေသိတံ၊ တဿ
သာဓကတ္တာ အနုနတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ တဗ္ဗိဓရဿ ပန အသာဓကတ္တာ
အနမိကတာ။ သကလန္တိ သဗ္ဗဘာဂဝန္တံ။ ပရိပုဏ္ဏမေဝါတိ သဗ္ဗသော ပရိ-
ပုဏ္ဏမေဝ။ တေနာဟ “ကေဒေသနာပိ အပရိပုဏ္ဏာ နတ္ထိ”တိ။ အပရိသုဒ္ဓေါ
ဒေသနာ နာမ ဟောတိ တဏှာသံကိလေသတ္တာ။ လောကာမိသံ စိဝရာ-
ဒယော ပစ္စယာ၊ တတ္ထ အဂမိတစိတ္တတာယ လောကာမိသနိရပေက္ခော။
ဟိတဖရဏေနာတိ ဟိတူပသံဟရဏေန။ မေတ္တာဘာဝနာယ မုဒုဟဒ-
ယောတိ မေတ္တာဘာဝနာယ ကရုဏာယ ဝါ မုဒုဟဒယော။ ဥဇ္ဈိပ္ပန-
သဘာဝသတ္တိတေနာတိ သကလသံကိလေသတော ဝဋ်ဒုက္ခတော စ ဥဒ္ဓရ-
ဏာကာရာဝဋ်တေန စိတ္တေန၊ ကရုဏာမိပ္ပါယေနာတိ အတ္ထော။ တသ္မာတိ

ယသ္မာ သိက္ခတ္တယသင်္ဂဟံ သကလံ သာသနံ ဣဓ ဗြဟ္မစရိယန္တိ အဓိပေတံ၊
တသ္မာ။ ဗြဟ္မစရိယန္တိ ဣဓိနာ သမာနာဓိကရဏာနိ သဗ္ဗပဒါနိ ယောဇေတွာ
အတ္ထံ ဒဿေန္တော “သော ဓမ္မံ ဒေသေတိ။ပ။ ပကာသေတိတိ ဝေမေတ္တ
အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော”တိ အာဟ။

သုန္ဒရန္တိ ဘဒ္ဒကံ။ ဘဒ္ဒကတာ စ ပဿန္တဿ ဟိတသုခါဝဟဘာဝေန
ဝေဒိတဗ္ဗာတိ အာဟ “အတ္တာဝဟံ သုခါဝဟ”န္တိ။ တတ္ထ အတ္တာဝဟန္တိ
ဒိဋ္ဌဓမ္မိကသမ္ပရာယိကပရမတ္ထသံဟိတဟိတာဝဟံ။ သုခါဝဟန္တိ ယထာဝုတ္တ-
တိဝိဓသုခါဝဟံ။ တထာနုဂ္ဂပါနန္တိ တာဒိသာနံ။ ယာဒိသေဟိ ပန ဂုဏေဟိ
ဘဂဝါသမန္တာဂတော၊ တေဟိ စတုပ္ပမာဏိကဿ လောကဿ သဗ္ဗထာပိ
အစွန္တပ္ပသာဒနိယော တေသံ ယထာဘူတသဘာဝတ္တာတိ ဒဿေန္တော
“ယထာဂ္ဂပါ”တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ ယထာဘူတ။ပ။ အရဟတန္တိ ဣဓိနာ
ဓမ္မပ္ပမာဏလူခပ္ပမာဏာနံ သတ္တာနံ ဘဂဝတော ပသာဒါဝဟတာ ဒဿိတာ၊
ဣတရေန ဣတရေသံ။ ဒဿနမတ္တဗ္ဗိ သာရ ဟောတိတိ ဧတ္ထ ကောသိယဝတ္ထု၊
ကထေတဗ္ဗံ။ ဥဘတောပက္ခိကာတိ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိသမ္မာဒိဋ္ဌိဝသေန ဥဘယပက္ခိကာ။
ကေရာဋိကာတိ သဌာ။

အနေကတ္တတ္တာ နိပါတာနံ ယာဝဋ္ဌိဒန္တိ နိပါတသမုဒါယော အဓိမတ္တပ္ပ-
မာဏပရိစ္ဆေဒံ ဒီပေတိတိ အာဟ “အဓိမတ္တပ္ပမာဏပရိစ္ဆေဒဝစနမေတ”န္တိ။
အဓိမတ္တဝိပ္ပသန္တာနိတိ အဓိကပ္ပမာဏေန ဝိပ္ပသန္တာနိ။ ဝိပ္ပသန္တာနိတိ စပကတိ-
အာကာရံ အတိက္ကမိတွာ ဝိပ္ပသန္တာနိတိ အတ္ထော။ နန စ စက္ခာဒိနံ ဣန္ဒြိယာနံ
မနောဝိညေယျတ္တာ ကထံ တေန တေသံ ဝိပ္ပသန္တာ ဝိညာယတိတိ အာဟ
“တဿ ဟိ”တိအာဒိ။ တဿာတိ ဗြာဟ္မဏဿ။ တေသန္တိ စက္ခာဒိနံ ပဉ္စန္ဓ
ဣန္ဒြိယာနံ။ ဝေဓိ မနိန္ဒြိယေန ပတိဋ္ဌိတောကာသဿ အဒိဋ္ဌတ္တာ ကထံ မနိန္ဒြိ-
ယဿ ဝိပ္ပသန္တာ တေန ဝိညာယတိတိ အာဟ “ယသ္မာ ပနာ”တိအာဒိ။
နယဂ္ဂါဟပညာ ဟေသာ တဿ ဗြာဟ္မဏဿ။ မနေ ဝိပ္ပသန္တေယေဝ ဟောတိ
ပသန္တိတ္တသမုဋိတရူပသမ္ပဒါဟိ ဝေ စက္ခာဒိနံ ပတိဋ္ဌိတောကာသဿ ပသန္တ-
တာသမ္ဘဝတော။

ဇမ္ဗောနဒသုဝဏ္ဏံ ရတ္တဝဏ္ဏမေဝ ဟောတိတိ အာဟ “သုရတ္တဝဏ္ဏ-
ဿာ”တိ။ ဇမ္ဗောနဒသုဝဏ္ဏဿ သဋ္ဌိကာတိ ဇမ္ဗောနဒသုဝဏ္ဏဝိဏ္ဏံ။
ဣဓိနာ နေက္ခန္တိ နေက္ခပ္ပမာဏဇမ္ဗောနဒသုဝဏ္ဏေန ကတံ အကတဘဏ္ဍံ
ဝုတ္တန္တိ ဒဿေတိ။ နေက္ခန္တိ ဝါ အတိရေကပဉ္စသုဝဏ္ဏေန ကတပိလန္တနံ
ကတဘဏ္ဍံ ဝုတ္တံ။ တံ ဟိ သနုနမဇ္ဇေနက္ခမံ ဟောတိတိ။ သုဝဏ္ဏန္တိ စ

ပဉ္စဓရဏဿ သမညာ၊ တသ္မာ ပဉ္စဝိသတိဓရဏဟိရညဝိစိတံ အာဘရဏံ ဣဓ
 နေက္ခန္တိ အဓိပ္ပေတံ။ **ဇမ္ဗောနဒန္တိ** မဟာဇမ္ဗုသဘာဝံ ပဝတ္တနဒိယံ နိဗ္ဗတ္တံ။
 တံ ကိရရတနံ ရတ္တံ။ သုဝဏ္ဏာကာရေ^၁ မဟာဇမ္ဗုဖလရသေ ဝါ ပထဝီယံ ပရိဋ္ဌေ
 သုဝဏ္ဏကံရာ ဥဋ္ဌဟန္တိ၊ တေန သုဝဏ္ဏေန ကတပိလန္တနန္တိပိ အတ္ထော။ **သုပရိ-**
ကပ္ပကတန္တိ သုဋ္ဌ၊ ကတပရိကမ္ပံ။ **သပ္ပဟဋ္ဌန္တိ** သမ္မာ ပဟဋ္ဌံ သန္ဓနာဒိဝသေန
 သုကတပရိကမ္ပံ။ တေနာဟ “**သုဝဏ္ဏကာရ။ပ။ သုပရိမန္တိတန္တိ အတ္ထော**”တိ။

ဝါဠုပါနီတိ အာဟရိမာနိဝါဠုပါနိ။ “အကပ္ပိယရူပါကုလော အကပ္ပိယ-
 မဉ္ဇော ပလ္လင်္ကော”တိ သာရသမာသေ။ **ရတနစိတြန္တိ**^၂ ဘိတ္တိန္ဒြေဒါဒိဝသေန
 ရတနစိတြံ။ ရုက္ခတူလလတာတူလပေါဋ္ဌကိတူလာနံ ဝသေန တိတ္ထံ တူလာနံ။
 ဥဒ္ဓလောမိယံ ကေစိတိ သာရသမာသာစရိယာ ဥတ္တရဝိဟာရိနော စ။
 တထာ ဧကန္တလောမိယံ။ **ကောသေယျကန္ဓိဿမယန္တိ** ကောသေယျကသဋ္ဌ-
 မယံ။ **အဇိနဓဗ္ဗေဟိတိ** အဇိနမိဂဓဗ္ဗေဟိ။ တာနိ ကိရ စမ္မာနိ သုသုမတရာနိ။
 တသ္မာ ဒုပနုတိပနာနိ ကတွာ သိဗ္ဗန္တိ။ တေန ဝုတ္တံ “**အဇိနပ္ပဓေဟီ**”တိအာဒိ။

နိကာမလာဘိတိ ယထိစ္ဆိတလာဘိ။ တေနာဟ “**ဣန္ဒြိတိန္ဒြိတလာဘိ**”တိ။
ဝိပုလလာဘိတိ ဥဋ္ဌာရလာဘိ။ ကသိရန္တိ ဟိ ပရိတ္တံ ဝုစ္ဆတိ၊ တပ္ပဋိက္ခေပေန
 အကသိရံ ဥဋ္ဌာရံ။ တေနာဟ “**မဟန္တလာဘိ**”တိအာဒိ။

လဒ္ဓါ စ န ကပ္ပန္တိတိ သာမညေန ပဋိသိဒ္ဓတ္တာ သဗ္ဗထာ န ကပ္ပတိတိ
 ကဿစိ အာသင်္ကာ သိယာ၊ တန္တိဝတ္တနတ္ထံ “**ကိဉ္စိ ကိဉ္စိ ကပ္ပတိ**”တိအာဒိမာဟ။
 တတ္ထ သုဒ္ဓကောသေယျန္တိ ရတနပရိသိဗ္ဗနရဟိတံ။ ဧတ္ထ စ “သုဒ္ဓကောသေယျံ ပန
 ဝဇ္ဇတိ”တိ ဝိနယေ^၃ ဝုတ္တတ္တာ ဣဓာပိတ္တေကမေဝ ဝုတ္တံ။ **ဒိဃနိကာယဋ္ဌကထာယံ**^၄
 ပန “ဌပေတွာ တူလိကံ သဗ္ဗာနေဝ ဂေါနကာဒိနိ ရတနပရိသိဗ္ဗိတာနိ န
 ဝဇ္ဇန္တိ”တိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ “ဌပေတွာ တူလိကံ”န္တိ ဧတေန ရတနသိဗ္ဗနရဟိတာပိ
 တူလိကာ န ဝဇ္ဇတိတိ ဒီပေတိ။ **ဝစနတောတိ** ဧတေန ဝိနယေ^၅ ဝုတ္တဘာဝံ
 ဒသေတိ။ **ဧကေန ဝိဓာနေနာတိ** ယထာဝုတ္တမေဝ ဝိဓာနံ သန္ဓာယ ဝဒတိ။
 ယဒိ ဧဝံ ကသ္မာ ဘဂဝတာ “လဒ္ဓါ စ န ကပ္ပန္တိ”တိ သာမညေန ပဋိသေဓော
 ကတောတိ အာဟ “**အကပ္ပိယံ ပန ဥပါဒါယာ**”တိအာဒိ။

ပလ္လင်္ကန္တိ ဧတ္ထ ပရိ-သဒ္ဓေါ သမန္တတောတိ တေသ္မိံ အတ္ထေ ဝတ္တတိ၊
 တသ္မာ ဝါမူရံ ဒက္ခိဏရုဉ္စ သမံ ဌပေတွာ ဥဘော ပါဒေ အညမညသမ္ပန္နေ

၁-တံ ကိရ ဌာနံ ရတ္တသုဝဏ္ဏကာရေဟိ (က)	၂-ဝါနစိတ္တန္တိ (အနုကထာယံ)
၃-ဝိ-ဋ္ဌ ၃-ပရိ-ပိဋ္ဌေ။	၄-ဝိ-ဋ္ဌ ၁-ကု-ပိဋ္ဌေ။
	၅-ဝိ ၄-၂၉၅-ပိဋ္ဌေ။

ကတွာ နိသဇ္ဇာ ပလ္လင်္ကန္တိ အာဟ “သမန္တတော ဦရုဗဒ္ဓါသန”န္တိ။ ဦရုနံ ဗန္ဓနဝသေန နိသဇ္ဇာ။ ပလ္လင်္ကံ အာဘုဇိတွာတိ စ ယထာ ပလ္လင်္ကဝသေန နိသဇ္ဇာ ဟောတိ။ ဧဝံ ဥဘော ပါဒေ အာဘုဇေ သမိဉ္ဇိတေ ကတွာတိ အတ္ထော။ ဟံ ပန ဥဘိန္တံ ပါဒါနံ တထာ သမ္ပန္နတာကရဏန္တိ အာဟ “ဗန္ဓိတွာ”တိ။ ဥဇုံ ကာယံ ပဏိဓေယာတိ ဥပရိမံ သရီရံ ဥဇုကံ ဌပေတွာ အဋ္ဌာရသ ပိဋ္ဌကဏ္ဍကေ ကောဋိယာ ကောဋိံ ပဋိပါဒေတွာ။ ဧဝံ ဟိ နိသိန္နဿ စမ္ပမံသ-
နာရူနိ န ပဏမန္တိ။ အထဿ ယာ တေသံ ပဏမနပစ္စယာ ခဏေ ခဏေ ဝေဒနာ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ။ တာ န ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ တာသု အနုပ္ပဇ္ဇမာနာသု စိတ္တံ ကေဂံ ဟောတိ။ ကမ္မဋ္ဌာနံ န ပရိပတတိ။ ဝုဋ္ဌိံ ဖာတိံ ဂစ္ဆတိ။ တေနာဟ “အဋ္ဌာ-
ရသ ပိဋ္ဌကဏ္ဍကေ”တိအာဒိ။ ဥဇုံ ကာယံ ဌပေတွာတိ ဥပရိမံ ကာယံ ဥဇုကံ ဌပေတွာ။ အယမေဝ ဝါ ပါဌော။ ဟေဋ္ဌိမကာယဿ ဟိ အနုဇုကဋ္ဌပနံ နိသဇ္ဇာဝစနေနေဝ ဗောဓိတန္တိ။ ဥဇုံ ကာယန္တိ ဣေ ကာယ-သဒ္ဓေါ ဥပရိမ-
ကာယဝိသယော။

ပရိမုခန္တိ ဣေ ပရိ-သဒ္ဓေါ အဘိသဒ္ဓေန သမာနတ္ထောတိ အာဟ “ကမ္မ-
ဋ္ဌာနာဘိမုခ”န္တိ။ ဗဟိဒ္ဓါ ပုထုတ္တာရမ္ပဏတော နိဝါရေတွာ ကမ္မဋ္ဌာနံယေဝ ပုရက္ခတွာတိ အတ္ထော။ ဣေ ယထာ “ဝနန္တညေဝ ပဝိသာမီ”တိအာဒိနာ ဘာဝနာနရူပံ သေနာသနံ ဒဿိတံ။ ဧဝံ “နိသိဒါမီ”တိ ဣမိနာ အလိနာ-
နဒ္ဓစ္စပက္ခိယောသန္တော ဣရိယာပထောဒဿိတော။ “ပလ္လင်္ကံ အာဘုဇိတွာ”တိ ဣမိနာ နိသဇ္ဇာယ ဒဋ္ဌဘာဝေါ။ “ပရိမုခံ သတိံ ဥပဋ္ဌပေတွာ”တိ ဣမိနာ အာရမ္ပဏပရိဂ္ဂဟူပါယော။ ပရိဂ္ဂဟိတနိယျာနန္တိ သဗ္ဗထာ ဂဟိတာသမ္မောသံ ပရိစ္စတ္တသမ္မောသံ သတိံ ကတွာ။ ပရမသတိနေပက္ခံ ဥပဋ္ဌပေတွာတိ အတ္ထော။
ပရိတိ ပရိဂ္ဂဟဋ္ဌော “ပရိဏာယိကာ”တိအာဒိသု ဝိယ။ မုခန္တိ နိယျာနဋ္ဌော “သုညတဝိမောက္ခ”န္တိအာဒိသု ဝိယ။ ပဋိပက္ခတော နိဂ္ဂမနဋ္ဌော ဟိ နိယျာနဋ္ဌော။

စတ္တာရိ ရူပါဝစရဇ္ဈာနာနိ ဒိဗ္ဗဘာဝါဝဟတ္တာဒိဗ္ဗဝိဟာရာနာမ ဟောန္တိတိ တဒါသန္နပ္ပဝတ္ထစက်မောပိ တဒုပစာရတော ဒိဗ္ဗော နာမ ဟောတိတိ အာဟ “စတ္တာရိ ဟိ ရူပဇ္ဈာနာနိ”တိအာဒိ။ သမာပဇ္ဇိတွာ စက်မန္တဿာတိ ဣဒဉ္စ စက်မန္တဿ အန္တရန္တရာ သမာပတ္တိံ သမာပဇ္ဇိတွာ ဥဋ္ဌာယုဋ္ဌာယ စက်မနံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ န ဟိ သမာပတ္တိံ သမာပဇ္ဇိတွာ အဝုဋ္ဌိတေန သက္ကာ စက်မိတုံ။ သမာပတ္တိတော ဝုဋ္ဌာယ စက်မန္တဿပိ စက်မောတိ ဣဒံ ပန သမာပတ္တိတော ဝုဋ္ဌဟိတွာ အန္တရန္တရာ သမာပဇ္ဇိတွာ စက်မန္တဿ ဝသေန ဝုတ္တံ။ ဦသု

ဝိဟာဓရသူတိ ဗြဟ္မဝိဟာရေ အရိယဝိဟာရေ စ။ မေတ္တာဈာနာဒယော
ဟိတူပသံဟာရာဒိဝသေန ပဝတ္တိယာ ဗြဟ္မဘူတာ သေဋ္ဌဘူတာ ဝိဟာရာတိ
ဗြဟ္မဝိဟာရာ။ အနညဿာဓာရဏတ္တာ ပန အရိယာနံ ဝိဟာရာတိ အရိယ-
ဝိဟာရာ။ စတဿောပိ ဖလသမာပတ္တိယော။ ဣမ ပန အရဟတ္တဖလသမာ-
ပတ္တိယေဝ အာဂတာ။

ပစ္စဝေက္ခဏာယ ဖလသမာပတ္တိံ ကထိတာ သမာပတ္တိံ သမာပဇ္ဇိတွာ
ဝုဋ္ဌိတဿ ပစ္စဝေက္ခဏာသမ္ဘဝတော။ စင်္ကမာဒယောတိ ဖလသမာပတ္တိံ
သမာပန္နဿပိ သမာပတ္တိတော ဝုဋ္ဌိတဿပိ စင်္ကမဋ္ဌာနနိသဇ္ဇာဒယော။
အရိယစင်္ကမာဒယော ဟောန္တိ န ပန ပစ္စဝေက္ခန္တဿာတိ အဓိပ္ပာယ်ယော။

ဝေနာဂပုရသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၄-သရဘသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၆၅။ စတုတ္ထေ ဂိဇ္ဈာ ဧတ္ထ သန္တိတိ ဂိဇ္ဈံ၊ ကုဋံ။ တံ ဧတဿာတိ ဂိဇ္ဈ-
ကုဋော။ ဂိဇ္ဈော ဝိယာတိ ဝါ ဂိဇ္ဈံ၊ ကုဋံ။ တံ ဧတဿာတိ ဂိဇ္ဈကုဋော၊ ပဗ္ဗတော။
တသ္မိံ ဂိဇ္ဈကုဋေ။ တေနာဟ “ဂိဇ္ဈာ ဝါ” တိ အာဒိ။ အဓိရပက္ကန္တောတိ ဧတ္ထ န
ဒေသန္တရပက္ကမနံ အဓိပ္ပေတံ၊ အထ ခေါသာသနပက္ကမနန္တိ ဒဿေန္တော “ဣမသ္မိံ
သာသနေ ပဗ္ဗဇိတွာ” တိ အာဒိမာဟ၊ တေနေဝ ဟိ “ဣမသ္မာ ဓမ္မဝိနယာ” တိ ဝုတ္တံ။
လဗ္ဘတိတိ လာဘော၊ စတုန္တံ ပစ္စယာနမေတံ အဓိဝစနံ။ သက္ကစ္စံ ကာတဗ္ဗော
ဒါတဗ္ဗောတိ သက္ကာရော။ ပစ္စယာ ဝေ ဟိ ပဏီတပဏီတာ သုန္တရသုန္တရာ အဘိ-
သင်္ခရိတွာ ကတာ သက္ကာရာတိ ဝုစ္စန္တိ။ သက္ကာရောတိ ဝါ သုန္တရကာရော၊ ပရေဟိ
အတ္တနော ဂါရဝကိရိယာ ပုပ္ဖါဒီဟိ ဝါ ပူဇော။ လာဘော စ သက္ကာရော စ
လာဘသက္ကာရာ၊ တေ နဋ္ဌာ ပဟိနာ ဧတေသန္တိ နန္ဒလာဘသက္ကာရာ။

မဟာလာဘသက္ကာရော ဥပ္ပန္နိတိ တဒါ ကိရ ဘဂဝတော မဟာလာဘ-
သက္ကာရော ဥပ္ပန္နိ ယထာ တံ^၁ စတ္တာရော အသင်္ခေယျေ ပူရိတဒါနပါရမိသမ္ဗ-
ယဿ။ သဗ္ဗဒိသာသု ဟိ ယမကမဟာမေသော ဝုဋ္ဌဟိတွာ မဟောသော ဝိယ
သဗ္ဗပါရမိယော “ကေသ္မိံ အတ္တဘာဝေ ဝိပဏိံ ဒဿာမာ” တိ သမ္ဗိဏ္ဍိတာ ဝိယ
လာဘသက္ကာရမဟောသံ နိဗ္ဗတ္တယိံသု။ တတောတတော အနုပါနယာနဝတ္ထ-
မာလာဂန္ဓဝိလေပနာဒိဟတ္တာ ခတ္တိယဗြာဟ္မဏာဒယော အာဂန္တော “ကဟံ

ဗုဒ္ဓေါ၊ ကဟံ ဘဂဝါ၊ ကဟံ ဒေဝဒေဝေါ နရာသဘော ပုရိသသီဟော”တိ ဘဂဝန္တံ ပရိယေသန္တိ၊ သကဋသတေဟိပိ ပစ္စယေ အာဟရိတွာ ဩကာသံ အလဘမာနာ သမန္တာ ဂါဝုတပ္ပမာဏမ္ပိ သကဋဓုရေန သကဋဓုရံ အာဟရိ တိဋ္ဌန္တိ စေဝ အနုဗန္ဓန္တိ စ အန္ဓကဝိန္ဒုဗြာဟ္မဏော^၁ ဝိယ။ ယဇာ စ ဘဂဝတော၊ ဧဝံ ဘိက္ခုသံဃဿပိ။ ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ—

“တေန ခေါ ပန သမယေန ဘဂဝါ သက္ကတော ဟောတိ ဂရု-
ကတော မာနိတော ပူဇိတော အပစိတော လာဘီ စိဝရိပ္ပိဏ္ဏပါ-
တသေနာသနဂိလာနပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရာနံ၊ ဘိက္ခုသံဃောပိ
သက္ကတော ဟောတိ။ ပ။ ပရိက္ခာရာနံ”န္တိ ၂။

တထာ—

“ယာဝတာ ခေါ ပန စုန္တ တေရဟိ သံဃော ဝါ ဂဏော ဝါ
လောကေ ဥပ္ပန္နော၊ နာဟံ စုန္တ အညံ ဧကံ သံဃမ္ပိ သမနုပဿာမိ
ဧဝံလာဘဂ္ဂယသဂ္ဂပ္ပတ္တံ ယထရိဝါယံ စုန္တ ဘိက္ခုသံဃော”တိ ၃။

သွာယံ ဘဂဝတော စ သံဃဿ စ ဥပ္ပန္နော လာဘသက္ကာရော ကေတော
ဟုတွာ ဦးန္တံ မဟာနဒီနံ ဥဒကံ ဝိယ အပ္ပမေယျော အဟောသိ၊ ဘဂဝတော
ပန ဘိက္ခုသံဃဿ စ ဥပ္ပန္နော လာဘသက္ကာရော ဓမ္မဿပိ ဥပ္ပန္နောယေဝ။
ဓမ္မဓရာနံ ဟိ ကတော သက္ကာရော ဓမ္မဿ ကတော နာမ ဟောတိ။ တေန
ဝုတ္တံ “တိဏ္ဍိ ရတနာနံ မဟာလာဘသက္ကာရော ဥပ္ပန္နိ”တိ။

ဝုတ္တမတ္ထံ ပါဠိယာ နိဒဿေန္တော “ယထာဗာ”တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ
သက္ကတောတိ သက္ကာရပ္ပတ္တော။ ယဿ ဟိ စတ္တာရော ပစ္စယေ သက္ကတွာ
သုအဘိသင်္ခတေ ပဏိတပဏိတေ ဥပနေတိ၊ သော သက္ကတော။ ဂရု-
ကတောတိ ဂရုဘာဝဟေတုနံ ဥတ္တမဂုဏာနံ မတ္ထကပ္ပတ္တိယာ အနညဿာ-
ဓာရဏေန ဂရုကာရေန သဗ္ဗဒေဝမနုဿေဟိ ပါသာဏန္တတ္ထံ ဝိယ ဂရုကတော။
ယသ္မိံ ဟိ ဂရုဘာဝံ ပစ္စုပဋ္ဌပေတွာ ပစ္စယေ ဒေန္တိ၊ သော ဂရုကတော။
မာနိတောတိ သမ္မာပဋိပတ္တိယာ မာနိတော မနေန ပိယာယိတော။ တာယ
ဟိ ဝိညူနံ မနာပတာ။ ပူဇိတောတိ မာနနာဒိပူဇာယ စေဝ စတုပစ္စယပူဇာယ
စ ပူဇိတော။ ယဿ ဟိ သဗ္ဗမေတံ ပူဇနဉ္စ ကရေန္တိ၊ သော ပူဇိတော။
အပစိတောတိ နိစဝုတ္တိကရဏေန အပစိတော။ သတ္တာရံ ဟိ ဒိသွာ မနုဿာ
ဟတ္ထိက္ခန္ဓာဒီဟိ ဩတရန္တိ၊ မဂ္ဂံ ဒေန္တိ၊ အံသကုဋတော သာဠကံ အပနေန္တိ၊

၁-အန္ဓကဝိဏ္ဏုဗြာဟ္မဏော (က)

၂-၃ ၁-၁၂-ပိဋေ ဥဒါနေ။

၃-ဒီ ၃-၁၀၄-ပိဋေ။

အာသနတော ဝုဠဟန္တိ၊ ဝန္တန္တိတိ ဧဝံ သော တေဟိ အပစိတော နာမ
ဟောတိ။

အဝဏ္ဏံ ပတ္တရိတွာတိ အဝဏ္ဏံ တတ္ထ တတ္ထ သံကိတ္တနဝသေန ပတ္တရိတွာ။
အာဝဇ္ဇနိမာယန္တိ အာဝဇ္ဇေတွာ ဂဟဏမာယံ။ အာဝဇ္ဇေတိ ပုရိမာကာရတော
နိဝတ္တေတိ အတ္တနော ဝသေ ဝတ္တေတိ တောယာတိ အာဝဇ္ဇနိ၊ မာယာ၊ တံ
အာဝဇ္ဇနိမာယံ ဩသာရေတွာ ပရိဇပေတွာတိ အတ္ထော။ ကောဋီတော
ပဋ္ဌာယာတိ အန္တိမကောဋီတော ပဋ္ဌာယ။ ထဋ္ဌကာယေန ဖရုသဝါစာယ
တိဏ္ဏံ ရတနာနံ အဝဏ္ဏကထနံ အနတ္တာဝဟတ္တာ ဝိသသိဉ္စနသဒိသာ ဟောတိတိ
အာဟ “ဝိသံ သိဉ္စိတွာ”တိ။ အညာတောတိ အာဉ္ဇတော။ တေနာဟ
“ဉာတော”တိအာဒိ။

ကာယင်္ဂန္တိ ကာယမေဝ အင်္ဂံ၊ ကာယဿ ဝါ အင်္ဂံ၊ သီသာဒိ။ ဝါစင်္ဂန္တိ
“ဟောတု၊ သာရူ”တိ ဧဝမာဒိဝါစာယ အဝယဝံ။ ကေကေနာတိ အသဟာ-
ယေန။ ဣမဿ ပနတ္ထဿာတိ “စရိယံ စရဏကာလေ”တိအာဒိနာ ဝုတ္တဿ။
ယတော ယတော ဂရု ခုရန္တိ ယသ္မိံ ယသ္မိံ ဌာနေ ခုရံ ဂရု ဘာရိကံ ဟောတိ။
အညေ ဗလိဗဒ္ဓါ ဥက္ခိပိတုံ န သက္ကောန္တိ။ ယတော ဂန္တိရဝတ္တနီတိ ဝတ္တန္တိ
တ္ထောတိ ဝတ္တနိ၊ ဒုမ္မဂ္ဂဿေတံ နာမံ၊ ယသ္မိံ ဌာနေ ဥဒကစိက္ခလ္လ-
မဟန္တတာယ ဝါ ဝိသမတ္တိန္ဒတဋ္ဌဘာဝေန ဝါ မဂ္ဂေါ ဂမ္ဘိရော ဟောတိတိ
အတ္ထော။ တဒါဿု ကဏ္ဍံ ယုဇ္ဇေန္တိတိ အဿူတိ နိပါတမတ္တံ၊ တဒါ ကဏ္ဍံ
ယုဇ္ဇေန္တိတိ အတ္ထော။ ယဒါ ခုရဉ္စ ဂရု ဟောတိ မဂ္ဂေါ စ ဂမ္ဘိရော၊ တဒါ အညေ
ဗလိဗဒ္ဓေ အပနေတွာ ကဏ္ဍမေဝ ယုဇ္ဇေန္တိတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ သွာဿု တံ
ဝဟတေ ခုရန္တိ တ္ထောပိ အဿူတိ နိပါတမတ္တမေဝ၊ သော တံ ခုရံ ဝဟတိတိ
အတ္ထော။

ဂေဟဝေတနန္တိ ဂေဟေ နိဝုဠဘာဝဟေတု ဒါတဗ္ဗံ။ ကာဠကော နာမ
နာမေနာတိ အဇ္ဇနဝဏ္ဏော ကိရေသ၊ တေနဿ “ကာဠကော”တိ နာမံ
အကံသု။ ကာဠကံ ဥပသင်္ကပိတွာ အာဟာတိ ကာဠကော ကိရ ကေဒိဝသံ
စိန္တေသိ “မယံ မာတာ ဒုဂ္ဂတာ မံ ပုတ္တဋ္ဌာနေ ဌပေတွာ ဒုက္ခေန ပေါသေတိ၊
ယန္တူနာဟံ ဘတိံ ကတွာ ဣမံ ဒုဂ္ဂတဘာဝတော မောစေယျ”န္တိ၊ သော
တတော ပဋ္ဌာယ ဘတိံ ဥပဓာရေန္တော ဝိစရတိ။ အထ တသ္မိံ ဒိဝသေ
ဂါမဂေါရူပေဟိ သဒ္ဓိံ တတ္ထ သမိပေ စရတိ။ သတ္တဝါဟပုတ္တောပိ ဂေါသုတ္တ-
ဝိတ္တကော၊ သော “အတ္ထိ န ခေါ ဧတေသံ ဂုန္တံ အန္တရေ သကဋ္ဌာနိ ဥတ္တာရေတုံ

သမတ္ထော ဥသဘာဇာနီယော”တိ ဥပဓာရယမာနော ဗောဓိသတ္တံ ဒိသ္မာ
 “အယံ အာဇာနီယော သက္ခိဿတိ မယံ သကဋ္ဌာနိ ဥတ္တာရေတု”န္တိ အညာသိ။
 တေန တံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဝေမာဟ။ သော အညေသံ။ ပ။ ဂေဟမေဝ
 အဂမာသီတိ တဒါ ကိရ ဂါမဒါရကာ “ကိ” နာမေတံ ကာဠကဿ ဂလေ”တိ
 တဿ သန္တိကံ အာဂစ္ဆန္တိ။ သော တေ အနုဗန္ဓိတွာ ဒူရတောဝ ပလာပေန္တော
 မာတု သန္တိကံ ဂတော။ တံ သန္တာယေတံ ဝုတ္တံ။

သာယနသမယန္တိ သာယနကာလေ။ ဘုမ္မတ္ထေ ဧတံ ဥပယောဂဝစနံ။
 န ဟေတ္ထ အစ္စန္တသံယောဂေါ သမ္ဘဝတိ။ ပဋိသလ္လာနာ ဝုဋ္ဌိတောတိ ဧတ္ထ
 တေဟိ တေဟိ သဒ္ဓိဝိဟာရိကအန္တေဝါသိကဥပါသကဥပါသိကာဒိသတ္တေဟိ
 စေဝ ရူပါရမ္မဏာဒိသင်္ခါရေဟိ စ ပဋိနိဝတ္တေတွာ အပသတ္တိတွာ နိလိယနံ
 ဝိဝေစနံ ကာယစိတ္တေဟိ တတော ဝိဝိတ္တတာယ ပဋိသလ္လာနံ ကာယဝိဝေကော
 စိတ္တဝိဝေကော စ။ ယော တတော ဒုဝိဝေဝေကတော ဝုဋ္ဌိတော ဘဝဂ်ပုတ္တိ-
 ယာ သဗြဟ္မစာရီဟိ သမာဂမေန စ အပေတော၊ သော ပဋိသလ္လာနာ
 ဝုဋ္ဌိတော နာမ ဟောတိ။ အယံ ပန ယသ္မာ ပဋိသလ္လာနာနံ ဥတ္တမတော
 ဖလသမာပတ္တိတော ဝုဋ္ဌာသိ၊ တသ္မာ “ဖလသမာပတ္တိတော”တိ ဝုတ္တံ။
 ကာယသက္ခိနော ဘဝိဿာမာတိ နာမကာယေန ဒေသနာသမ္ပုဋ္ဌိန္နဝသေန
 သက္ခိဘူတာ ဘဝိဿာမ။ နန စ “ပညတ္တေ အာသနေ နိသီဒိ”တိ ဣဒံ ကသ္မာ
 ဝုတ္တံ။ တိတ္ထိယာ ဟိ ဘဂဝတော ပဋိပက္ခာ၊ တေ ကသ္မာ တဿ အာသနံ
 ပညာပေန္တိတိ အာဟ “တထာဂတော ဟိ”တိအာဒိ။

ဝိဂ္ဂါဟိကကထန္တိ ဝိဂ္ဂါဟသံဝတ္တနိကံ သာရမ္ဘကထံ။ အာယာဓေယျာသီတိ
 ဝစီဘေဒံ ကတွာ ယာဓေယျာသိ။ ပတ္တေယျာသီတိ မနဿ အာသိ-
 သေယျာသိ။ ဝိဟေယျာသီတိ တဿေဝ ဝေဝစနံ။ နိတ္တေဇတံ အာပန္နောတိ
 တေဇဟာနိယာ နိတ္တေဇဘာဝံ အာပန္နော၊ နိတ္တေဇဘူတောတိ အတ္ထော။
 တတော ဧဝ ဘိက္ခုအာဒယောပိ သမ္မုခါ ဩလောကေတံ အသမတ္တတာယ
 ပတ္တက္ခန္ဓော၊ ပတိတက္ခန္ဓောတိ အတ္ထော။ တေနာဟ “ဩနတဂီဝေါ”တိ။
 ဒဿိတဓမ္မေသုတိ ဝုတ္တဓမ္မေသု။ ဝစနမတ္တမေဝ ဟိ တေသံ၊ န ပန ဒဿနံ
 တာဒိသဿေဝ ဓမ္မဿ အဘာဝတော။ ဘဂဝတော ဧဝ ဝါ “ဣမေ ဓမ္မာ
 အနဘိသမ္ပုဒ္ဓါ”တိ ပရဿ ဝစနဝသေန ဒဿိတဓမ္မေသု။ ပဋိစရိဿတိတိ^၁
 ပဋိစ္စာဒနဝသေ စရိဿတိ ပဝတ္တိဿတိ^၂၊ ပဋိစ္စာဒနတ္ထော ဧဝ ဝါ
 စရတိ-သဒ္ဓေါ အနေကတ္တတ္တာ ဓာတုနန္တိ အာဟ “ပဋိစ္စာဒေဿတိ”တိ။

အညေန ဝါ အညန္တိ ပန ပဋိစ္စာဒနာကာရဒဿနန္တိ အာဟ “အညေန ဝါ
ဝစနေနာ”တိအာဒိ။

တတ္ထ အညံ ဝစနန္တိ ယံ သမနယုဉ္ဇန္တေန ဘဂဝတာ ပရဿ ဒေါသ-
ဝိဘာဝနံ ဝစနံ ဝုတ္တံ၊ တံ တတော အညေနော ဝစနေန ပဋိစ္စာဒေတိ။
“အာပတ္တိ အာပန္နောသိ”တိ စောဒကေန ဝုတ္တဝစနံ ဝိယ “ကော အာပန္နော၊
ကိ အာပန္နော၊ ကိသ္မိ အာပန္နော၊ ကံ ဘဏထ၊ ကိ ဘဏထာ”တိအာဒိ-
ဝစနေန အညံ အာဂန္တုကကထံ အာဟရန္တော “တံ ဣတ္ထန္တာမံ အာပတ္တိ
အာပန္နောသိ”တိ ပုဋ္ဌော “ပါဠိလိပုတ္တံ ဂတောမ္ပိ”တိ ဝတွာ ပုန “န တဝ
ပါဠိလိပုတ္တဂမနံ ပုစ္ဆာမ၊ အာပတ္တိ ပုစ္ဆာမာ”တိ ဝုတ္တေ တတော ရာဇဂဟံ
ဂတောမ္ပိ။ ရာဇဂဟံ ဝါ ယာဟိ မြာဟူဏဂေဟံ ဝါ၊ အာပတ္တိ အာပန္နော-
သိတိ။ “တတ္ထ မေ သူကရမံသံ လဒ္ဓ”န္တိအာဒိနိ ဝဒန္တော ဝိယ သမနယုဉ္ဇကေန
ဝုတ္တဝစနတော အညံ အာဂန္တုကကထံ အာဟရန္တော အပနာမေသတိ။
ဝိက္ခေပံ ဂမယိသတိ။ အပ္ပတိတာ ဟောန္တိ တေန အတုဋ္ဌာ အသောမန-
သိကာတိ အပစ္စယော၊ ဒေါမနဿသေတံ အဓိဝစနံ။ နေဝ အတ္တနော၊ န
ပရေသံ ဟိတံ အဘိရာဇယတိတိ အနဘိရုဋ္ဌိ၊ ဒေါမနဿမေဝ။ တေနောဝါဟ
“အပစ္စယေန ဒေါမနဿ ဝုတ္တ”န္တိ။

ယဿ ခေါ ပန တေ အတ္တာယ ဓမ္မော ဒေသိတောတိ ဧတ္ထ ဓမ္မ-သဒ္ဓေန
စတုသစ္စဓမ္မော ဝုတ္တောတိ အာဟ “ယဿ ဓဂ္ဂဿ ဝါ ဖလဿ ဝါ
အတ္တာယာ”တိ။ စတုသစ္စဓမ္မော ဟိ မဂ္ဂဖလာဓိဂမတ္တာယ ဒေသိယတိ။
န နိဂစ္ဆတိတိ န ပဝတ္တေတိ။ နန္တိ နံ ဓမ္မံ။ ဣဒါနိ “ယဿ ခေါ ပန တေ
အတ္တာယ ဓမ္မော ဒေသိတော”တိ ဧတ္ထ ဓမ္မ-သဒ္ဓေန ပဋိပတ္တိဓမ္မော ဒသိတော၊
န ပန စတုသစ္စဓမ္မောတိ အဓိပ္ပါယေန အတ္ထဝိကပုံ ဒေသေန္တော “အထ
ဝါ”တိအာဒိမာဟ။ ပဉ္စ ဓမ္မာတိ ဂမ္ဘိရဉာဏစရိယဘူတာနံ ခန္ဓာဒီနံ ဥဂ္ဂဟ-
သဝနဓာရဏပရိစယယောနိသောမနသိကာရေ သန္ဓာယာဟ။ တက္ကရဿ
သမ္မာ ဒုက္ခက္ခယာယာတိ ဧတ္ထ သမ္မာသဒ္ဓေါ ဥဘယတ္တာပိ ယောဇေတဗ္ဗော
“သမ္မာ တက္ကရဿ သမ္မာ ဒုက္ခက္ခယာယာ”တိ။ ယော ဟိ သမ္မာ ဓမ္မံ ပဋိပဇ္ဇတိ။
တဿေဝ သမ္မာ ဒုက္ခက္ခယော ဟောတိတိ။ ယော ပန ဝုတ္တနယေန တက္ကရော၊
တဿ နိယျာနံ အတ္တတော ဓမ္မဿေဝ နိယျာနန္တိ တပ္ပဋိက္ခေပေန “သော
ဓမ္မော။ပ။ န နိယျာတိ န နိဂစ္ဆတိ”တိ အာဟ။

ယဒိ တိရစ္ဆာနသီဟဿ နာဒေါ သဗ္ဗတိရစ္ဆာနကေစ္စမနုဿာမနုဿ-
နာဒတော သေဋ္ဌတ္တာ သေဋ္ဌနာဒေါ၊ ကိမင်္ဂံ ပန တထာဂတသီဟဿ

နာဒေါတိ အာဟ “သီဟနာဒန္တိ သေဋ္ဌနာဒ”န္တိ။ ယဒိ ဝါ တိရစ္ဆာန-
သီဟနာဒဿ သေဋ္ဌနာဒတာ နိဗ္ဗယတာယ အပ္ပဋိသတ္တုတာယ ဣန္ဒြိယ-
တထာဂတသီဟနာဒဿေဝ အယမတ္ထော သာတိသယောတိ အာဟ “အဘိတ-
နာဒံ အပ္ပဋိနာဒ”န္တိ။ “အဋ္ဌာနမေတံ အနဝကာသော”တိအာဒိနာ^၁ ဟိ
ယော အတ္ထော ဝုတ္တော၊ တဿ ဘူတတာယ အယံ နာဒေါ သေဋ္ဌနာဒေါ
နာမ ဟောတိ ဥတ္တမနာဒေါ။ ဘူတတ္ထော ဟိ ဥတ္တမတ္ထောတိ။ ဣမမတ္ထံ ပန
ဝဒန္တဿ ဘဂဝတော အညတော ဘယံ ဝါ အာသင်္ကာ ဝါ နတ္ထိတိ အဘိတ-
နာဒေါ နာမ ဟောတိ။ အဘူတံ ဟိ ဝဒတော ကုတောမိ ဘယံ ဝါ
အာသင်္ကာ ဝါ သိယာ၊ ဧဝံ ပန ဝဒန္တံ ဘဂဝန္တံ ကောမိ ဥဋ္ဌဟိတ္တာ ပဋိ-
ဗာဟိတုံ သမတ္ထော နာမ နတ္ထိတိ အယံ နာဒေါ အပ္ပဋိနာဒေါ နာမ ဟောတိ။

သမန္တတော နိဂ္ဂဏှနဝသေန ဟောဒနံ ဝိဇ္ဈနံ သန္တိတောဒကံ၊ သမ္မာ ဝါ
နိတုဒန္တိ ပိဋေန္တိ ဧတေနာတိ သန္တိတောဒကံ။ ဝါစာယာတိ စ ပစ္စတ္တေ
ကရဏဝစနံ^၂။ တေနာဟ “ဝေနပတောဒေနာ”တိ။ သဗ္ဗန္တရိမကံသုတိ
သမန္တတော သန္တရိတံ အကံသု၊ သဗ္ဗေ ပရိဗ္ဗာဇကာ ဝါစာတောဒနေဟိ
တုဒိံသုတိ အတ္ထော။ တေနာဟ “သန္တရိတံ။ ပ။ ဝိဇ္ဈိံသု”တိ။ သိင်္ဂါလကံ-
ယေဝါတိ သိင်္ဂါလမေဝ၊ “သေဂါလကံယေဝါ”တိပိ ပါဌော။ တဿေဝါတိ
သိင်္ဂါလရဝဿေဝ။ အထ ဝါ ဘေရဏ္ဍကံယေဝါတိ ဘေဒဏ္ဍသကုဏ်သဒိသံ-
ယေဝါတိ အတ္ထော။ ဘေဒဏ္ဍံ နာမ ဧကော ပက္ခိ ဌိမုခေါ၊ တဿ ကိရ
သဗ္ဗေါ အတိဇိယ ဝိရူပေါ အမနာပေါ။ တေနာဟ “အဝိစ ဘိန္ဒဿရံ
အမနာပသဒ္ဓံ နဒတိ”တိ။ သေသမေတ္ထ ဥတ္တာနမေဝ။

သရဘသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၅-ကေသမုတ္တိသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၆၆။ ပဉ္စမေ ကေသမုတ္တံ နိဝါသော ဧတေသန္တိ ကေသမုတ္တိယာတိ
အာဟ “ကေသမုတ္တနိဂမဝါသိနော”တိ။ အဋ္ဌဝိပေါနကာနိတိ အဗ္ဗပါနာဒိ-
အဋ္ဌဝိဓာနိ ပါနာနံ။

“မာ အနုဿဝေနာ”တိအာဒိသု ပန ဧကော ဒဟရဏာလတော ပဋ္ဌာယ
ဧဝံ အနုဿဝေါ အတ္ထိ၊ ဧဝံ စိရကာလကတာယ အနုဿုတိယာ လတ္တမာနံ

၁-မ ၃-၁၁၀၊ အံ ၁-၂၇-ပိဋေသု။

၂-ဝါစာတိ စ ကရဏတ္ထေ ပစ္စတ္တဝစနံ (?)သံ-ဒိ ၂-၁၉၇-ပိဋေပိ ပဿိတဗ္ဗံ။

ကထမိဒံ အညထာ သိယာ၊ တဿ ဘူတမေတန္တိ အနုဿဝေန ဂဏှာတိ၊
 တထာ ဂဟဏံ ပဋိက္ခိပန္တော “မာ အနုဿဝေနာ”တိ အာဟ။ အနု အနု
 သဝနံ အနုဿဝေါ။ အပရော “အမှာကံ ပိတုပိတာမဟာဒိဝဋ္ဌါနံ ဥပဒေသ-
 ပရမ္ပရာယ ဣဒမာဘတံ၊ ဧဝံ ပရမ္ပရာဘတကထံ နာမ န အညထာ သိယာ၊
 တဿ ဘူတမေတ”န္တိ ဂဏှာတိ၊ တံ ပဋိက္ခိပန္တော “မာ ပရမ္ပရာယာ”တိ
 အာဟ။ ဧကော ကေနစိ ကိသ္ဋိဋ္ဌိ ဝုတ္တမတ္တေ “ဧဝံ ကိရ တေ”န္တိ ဂဏှာတိ၊ တံ
 နိသေဓေန္တော “မာ ဣတိကိရာယာ”တိ အာဟ။ ပိဋကံ ဂန္တော သမ္ပဒိယတိ
 တေဿာတိ ပိဋကသမ္ပဒါနံ၊ ဂန္တဿ ဥဂ္ဂဏှနကော။ တေန ပိဋကဥဂ္ဂဏှနက-
 ဘာဝေန ဧကစ္စော တာဒိသံ ဂန္တံ ပဂုဏံ ကတွာ တေန တံ သမေန္တံ
 သမေတိ၊ တဿ “ဘူတမေတ”န္တိ ဂဏှာတိ၊ တံ သန္ဓာယေသ ပဋိက္ခေပေါ
 “မာ ပိဋကသမ္ပဒါနေနာ”တိ၊ အတ္တနော ဥဂ္ဂဟဂန္တသမ္ပတ္တိယာ မာ
 ဂဏှိတ္တာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ သမေတန္တိ သံဂတံ။

ကောစိ ကဋ္ဌိ ဝိတက္ကေန္တော “ဧဝမေဝ တေန ဘဝိတဗ္ဗ”န္တိ ဧကဝလံ
 အတ္တနော သင်္ကပ္ပဝသေန “ဘူတမိဒ”န္တိ ဂဏှာတိ၊ တံ သန္ဓာယေတံ ဝုတ္တံ “မာ
 တက္ကဟေတူ”တိ။ အညော “ဣမာယ ယုတ္တိယာ ဘူတမိဒ”န္တိ ဧကဝလံ
 အနုမာနတော၂ နယဂ္ဂါဟေန ဂဏှာတိ၊ တံ ပဋိက္ခိပန္တော “မာ နယဟေတူ”တိ
 အာဟ။ ကဿစိ “ဧဝမေတံ သိယာ”တိ ပရိကပ္ပေန္တဿ ဧကံ ကာရဏံ
 ဥပဋ္ဌာတိ၊ သော “အတ္ထေတ”န္တိ အတ္တနော ပရိကပ္ပိတာကာရေန ဂဏှာတိ၊
 တံ ပဋိသေဓေန္တော “မာ အာကာရပရိဝိတက္ကေနာ”တိ အာဟ။ အပရဿ
 စိန္တယတော ယထာပရိကပ္ပိတံ ကဋ္ဌိ အတ္တံ “ဧဝမေတံ န အညထာ”တိ
 အဘိနိဝိသန္တဿ ဧကော ဒိဋ္ဌိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ယာ ယဿ တံ ကာရဏံ နိဇ္ဈာယန္တဿ
 ပစ္စက္ခံ ဝိယ နိရူပေတွာ စိန္တေန္တဿ ခမတိ၊ သော “အတ္ထေတ”န္တိ ဒိဋ္ဌိ-
 နိဇ္ဈာနက္ခန္တိယာ ဂဏှာတိ၊ တံ သန္ဓာယာဟ “မာ ဒိဋ္ဌိနိဇ္ဈာနက္ခန္တိယာ”တိ။

အကုသလဝေရဿာတိ ပါဏာတိပါတာဒိပဉ္စဝိဓံ ဝေရံ သန္ဓာယ ဝဒတိ။
 ကောဓော နာမ စေတသော ဒုက္ခန္တိ အာဟ “ကောဓေက္ခဿ အဘာဝေ-
 နာ”တိ။ ကိလေသဿာတိ စိတ္တံ ဝိဗာဓေန္တဿ ဥပတာပေန္တဿ ဥဒ္ဓစ္စ-
 ကုက္ကုစ္စာဒိကိလေသဿ။ သေသမေတ္တ ဥတ္တာနမေဝ။

ကေသမုတ္တိသုတ္တဝဏှနာ နိဋ္ဌိတာ။

၆-သာဓုသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၆၇။ ဆဋ္ဌေ ပါတော အသိတဗ္ဗဘောဇနံ ပါတရာသံ၊ ဘုတ္တံ ပါတရာသံ
တေသန္တိ ဘုတ္တပါတရာသံ။ ဒါသာ နာမ အန္တောဇာတာ ဝါ နေက္ခိတာ
ဝါ ကရမရာနိတာ ဝါ သယံ ဝါ ဒါသဗျံ ဥပဂတာ။ ဘတ္တဝေတနဘတာ
ကပ္ပကာရာ နာမ။

နိစ္ဆာတောတိ ဧတ္ထ ဆာတံ ဝုစ္ဆတိ တဏှာ ဇိသန္တာဟေတုတာယ၊ သာ
အဿ နတ္ထိတိ နိစ္ဆာတော။ တေနာဟ “နိတ္တဏှော”တိ။ အဗ္ဘန္တရေ
သန္တာပကရာနံ ကိလေသာနန္တိ အတ္တနော သန္တာနေ ဒရထပရိဋ္ဌာဟဇနနေန
သန္တာပနကိလေသာနံ။ အန္တောတာပနကိလေသာနံ အဘာဝါ သီတော
သီတလော ဘူတော ဇာတောတိ သီတိဘူတော။ တေနာဟ “သီတလီ-
ဘူတော”တိ။ မဂ္ဂဗလနိဗ္ဗာနသုခါနိ ဝါ ပဋိသံဝေဒေတိတိ သုဓပ္ပနိသံဝေဒီ။
သေသံ သုဝိညေယျမေဝ။

သာဓုသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၇-ကထာဝတ္ထုသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၆၈။ သတ္တမေ ကထာဝတ္ထုနိတိ ကထာယ ပဝတ္တိဋ္ဌာနာနိ။ ယသ္မာ
တေဟိ ဝိနာ ကထာ န ပဝတ္တတိ၊ တသ္မာ “ကထာကာရဏာနိ”တိ ဝုတ္တံ။
အတတိ သတတိ သတတံ ဂစ္ဆတိ ပဝတ္တတိတိ အဗ္ဗါ၊ ကာလောတိ အာဟ
“အတိတမဗ္ဗါနံ နာမ ကာလောပိ ဝတ္တတိ”တိ။ ဓမ္မပုဝတ္တိမတ္တတာယ ဟိ
ပရမတ္တတော အဝိဇ္ဇမာနောပိ ကာလော တဿေဝ ဓမ္မဿ ပဝတ္တိအဝတ္ထာ-
ဝိသေသံ ဥပါဒါယ တေနေဝ ဝေါဟာရေန အတိတောတိအာဒိနာ ဝေါဟရိ-
ယတိ၊ အတိတာဒိဘေဒေါ စ နာမာယံ နိပ္ပရိယာယတော ဓမ္မာနံယေဝ
ဟောတိ၊ န ကာလဿာတိ အာဟ “ဓန္ဓာပိ ဝတ္တန္တိ”တိ။ ယထာဝုတ္တမတ္တံ
ဇုတရေသု ဦးသု အတိဒိသတိ “အနာဂတပစ္စုပ္ပန္နေသုပိ သေဝ နယော”တိ။
အတိတမဗ္ဗါနန္တိအာဒိသု စ ဒွေ ပရိယာယာ သုတ္တန္တပရိယာယော အဘိ-
ဓမ္မပရိယာယော စ။ သုတ္တန္တပရိယာယေန ပဋိသန္ဓိတော ပုဗ္ဗေ အတိတော
အဗ္ဗါ နာမ၊ စုတိတော ပစ္စာ အနာဂတော အဗ္ဗါ နာမ၊ သဟ စုတိပဋိ-
သန္ဓိဟိ တဒန္တရံ ပစ္စုပ္ပန္နော အဗ္ဗါ နာမ။ အဘိဓမ္မပရိယာယေန တီသု ခဏေသု
ဥပ္ပါဒတော ပုဗ္ဗေ အတိတော အဗ္ဗါ နာမ၊ ဥပ္ပါဒတော ဥဒ္ဓိ အနာဂတော

အဒ္ဓါ နာမ၊ ခဏတ္တယံ ပစ္စုပ္ပန္နော အဒ္ဓါ နာမ။ တတ္ထာယံ သုတ္တန္တဒေသနာတိ သုတ္တန္တပရိယာယေနော အတိတာဒိဝိသယံ ကထံ ဒဿေန္တော “အတိတေ ကဿပေါ နာမာ”တိအာဒိမာဟ။

ဧကံသေနော ဗျာကာတဗ္ဗော ဝိဿဇ္ဇေတဗ္ဗောတိ ဧကံသဗျာကရဏိယော။ “စက္ခု အနိစ္စ”န္တိ ပဉ္စေ ဥတ္တရပဒါဝဓာရဏံ သန္ဓာယ “ဧကံသေနော ဗျာကာတဗ္ဗ”န္တိ ဝုတ္တံ နိစ္စတာယ လေသဿပိ တတ္ထ အဘာဝတော၊ ပုရိမပဒါဝဓာရဏေ ပန ဝိဘဇ္ဇဗျာကရဏိယတာယ။ တေနာဟ “အနိစ္စံ နာမ စက္ခုတိ ပုဋ္ဌေန ပနာ”တိအာဒိ။ စက္ခုသောတေ ဝိသေသတ္ထသာမညတ္ထာနံ အသာဓာရဏဘာဝတော ဦး၌ တေသံ သဒိသစောဒနာ ပဋိစ္စန္ဓမုခေနော ဗျာကရဏိယာ ပဋိက္ခေပဝသေန အနညာတဝသေန စ ဝိဿဇ္ဇိတဗ္ဗတောတိ အာဟ “ယထာ စက္ခု၊ တထာ သောတံ။ပ။ အယံ ပဋိပုစ္ဆာဗျာကရဏိယော ပဉ္စော”တိ။ တံ ဇီဝံ တံ သရီရန္တိ ဇီဝသရီရာနံ အနညတာပဉ္စေ ယဿ ယေန အနညတာ စောဒိတာ၊ သော ဧဝ ပရမတ္ထတော နုပလဗ္ဗတိတိ စ ဈာနတ္တယဿ မေတ္တေယျတာကိတ္တနသဒိသောတိ အဗျာကာတဗ္ဗတာယ ဌပနိယော ဝုတ္တော။ ဧဝရူပေါ ဟိ ပဉ္စော တိဓာ အဝိဿဇ္ဇနိယတ္တာ ဗျာကရဏံ အကတွာ ဌပေတဗ္ဗော။

တိဋ္ဌတိ ဧတ္ထ ဖလံ တဒါယတ္တဝုတ္တိတာယာတိ ဌာနံ၊ ကာရဏန္တိ အာဟ “ကာရဏာကာရဏေ”တိ။ ယုတ္တေန ကာရဏေနာတိ အနုရူပေန ကာရဏေန။ ပဟောတိတိ နိဂ္ဂဏိတုံ သမတ္တော ဟောတိ။ သဿတဝါဒိဘာဝမေဝ ဒီပေတိတိ အတ္တနာ ဂဟိတေ ဥစ္ဆေဒဝါဒေ ဒေါသံ ဒိသ္မာ အတ္တနောပိ သဿတဝါဒိဘာဝမေဝ ဒီပေတိ။ ပုဂ္ဂလဝါဒိဒ္ဓိတိ ဣဓိနာ ဝစ္ဆကုတ္တိယဝါဒိ ဒဿေတိ။ ပဉ္စ ပုစ္ဆန္တေဟိ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗာ ပဋိပဒါ ပဉ္စပုစ္ဆနကာနံ ဝတ္ထံ။

ပဋိစရတိတိ ပဋိစ္စာဒနဝသေန စရတိ ပဝတ္တတိ။ ပဋိစ္စာဒနတ္ထော ဧဝ ဝါ စရတိသဒ္ဓေါ အနေကတ္တတ္တာ ဓာတုနန္တိ အာဟ “ပဋိစ္စာဒေတိ”တိ။ အညေနညန္တိ ပန ပဋိစ္စာဒနာကာရဒဿနန္တိ အာဟ “အညေန ဝစနေနာ”တိအာဒိ။ တတ္ထ အညေန ဝစနေနာတိ ယံ စောဒကေန စုဒိတကဿ ဒေါသဝိဘာဝနံ ဝစနံ ဝုတ္တံ၊ တံ တတော အညေန ဝစနေန ပဋိစ္စာဒေတိ။ ယောဟိ “အာပတ္တိ အာပန္နောသိ”တိဝုတ္တေ “ကော အာပန္နော၊ ကိ အာပန္နော၊ ကိသ္မိ အာပန္နော၊ ကံ ဘဏထ၊ ကိ ဘဏထာ”တိ ဝဒတိ။ “ဧဝရူပံ ကိဉ္စိ တယာ ဒိဋ္ဌ”န္တိ ဝုတ္တေ “န သုဏာမိ”တိ သောတံ ဝါ ဥပနေတိ၊ အယံ

အညေနညံ ပဋိစရတိ နာမ။ “ကော အာပဇ္ဇော”တိအာဒိနာ ဟိ စောဒနံ အဝိဿဇ္ဇေတွာဝ ဝိက္ခေပါပဇ္ဇနံ အညေနညံ ပဋိစရဏံ။ ဗဟိဒ္ဓါ ကထာပ-
နာမနံ ဝိဿဇ္ဇေတွာတိ အယမေတေသံ ဝိသေသော။ တေနောပါဟ
“အာဂန္တုကကထံ ဩတာရေန္တော”တိအာဒိ။ တတ္ထ အပနာမေတိတိ
ဝိက္ခေပေတိ။ တတြာတိ တသ္မိံ ဗဟိဒ္ဓါကထာယ အပနာမနေ။

ဥပနိသီဒတိ ဖလံ ဧတ္ထောတိ ကာရဏံ ဥပနိသာ၊ ဥပေစ္စ နိဿယတိတိ ဝါ
ဥပနိသာ၊ သဟ ဥပနိသာယာတိ သဥပနိသောတိ အာဟ “သဥပနိဿယော
သပစ္စယော”တိ။

ဩဟိတသောတောတိ အနညဝိဟိတတ္တာ ဓမ္မဿဝနာယ အပနာမိတ-
သောတော။ တတော ဧဝ တဒတ္ထံ ဌပိတသောတော။ ကုသလဓမ္မန္တိ အရိယ-
မဂ္ဂေါ အဓိပ္ပေတောတိ အာဟ “အရိယမဂ္ဂ”န္တိ။

ကထာဝတ္ထုသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၈-အညတိတ္ထိယသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၆၉။ အဋ္ဌမေ ဘဂဝါ မူလံ ကာရဏံ ဧတေသံ ယာထာဝတော အဓိဂမာ-
ယာတိ ဘဂဝံမူလကာ။ တေနာဟ “ဘဂဝန္တဉ္စ နိဿာယ မယံ ဣမေ
ဓမ္မေ အာဇာနာမ ပုဋိဝိဇ္ဈာမာ”တိ။ အမှာကံ ဓမ္မာတိ တေဟိ အတ္တနာ
အဓိဂန္တဗ္ဗတာယ ဝုတ္တံ။ သေဝိတဗ္ဗာသေဝိတဗ္ဗာနံ ဟိ ယာထာဝတော အဓိ-
ဂမညာဏာနိ အဓိဂစ္ဆနကဿမ္မန္တိနိ၊ တာနိ စ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓမူလကာနိ အနည-
ဝိဿယတ္တာ။ တေနာဟ “ပုဗ္ဗေ ကဿပသမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေနာ”တိအာဒိ။ ဣမေ
ဓမ္မာတိ ဣမေ ဉာဏဓမ္မာ။ အာဇာနာမာတိ အဘိမုခံ ပစ္စက္ခတော ဇာနာမ။
ပုဋိဝိဇ္ဈာမာဘိ တဿေဝ ဝေဝစနံ၊ အဓိဂစ္ဆာမာတိ အတ္ထော။ ဘဂဝါ နေတာ
ဧတေသန္တိ ဘဂဝံနေတ္တိကာ။ နေတာတိ သေဝိတဗ္ဗဓမ္မေ ဝေနေယျသန္တာနံ
ပါပေတာ။ ဝိနေတာတိ အသေဝိတဗ္ဗဓမ္မေ ဝေနေယျသန္တာနတော အပနေတာ။
တဒဂံဝိနယာဒိဝသေန ဝါ ဝိနေတာ။ အထ ဝါ ယထာ အလမရိယဉာဏ-
ဒဿနဝိသေသော ဟောတိ၊ ဧဝံ ဝိသေသတော နေတာ။ အနုနေတာတိ
“ဣမေ ဓမ္မာ သေဝိတဗ္ဗာ၊ ဣမေ န သေဝိတဗ္ဗာ”တိ ဥဘယသမ္မာပနာပနာယ-
နတ္ထံ ပညာပေတာ။ တေနာဟ “ယထာသဘာဝတော”တိအာဒိ။

ပဋိသရန္တိ ဧတ္ထာတိ ပဋိသရဏံ၊ ဘဂဝါ ပဋိသရဏံ ဧတေသန္တိ **ဘဂဝံပဋိသရဏာ။** အာပါယံ ဥပဂစ္ဆန္တာ ဟိ ဘဂဝါ ပဋိသရဏံ သမောသရဏဋ္ဌာနံ။ တေနာဟ “**စတုဘူမကဓမ္မာ**”တိအာဒိ။ ပဋိသရတိ သဘာဝသမ္ပုဋ္ဌိဝေဓဝသေန ပစ္စေကံ ဥပဂစ္ဆတိတိ ဝါ ပဋိသရဏံ၊ ဘဂဝါ ပဋိသရဏံ ဧတေသန္တိ **ဘဂဝံပဋိသရဏာ။** ပဋိသရတိ ပဋိဝိဇ္ဈတိတိ ဝါ ပဋိသရဏံ၊ တသ္မာ ပဋိဝိဇ္ဈနဝသေန ဘဂဝါ ပဋိသရဏံ ဧတေသန္တိ **ဘဂဝံပဋိသရဏာ။** တေနာဟ “**အဝိဇာ**”တိအာဒိ။ ပဋိဝေဓဝသေနာတိ ပဋိဝိဇ္ဈတဗ္ဗတာဝသေန။ အသတိပိ မုခေ အတ္ထတော ဧဝံ ဝဒန္တော ဝိယ ဟောတိဘိ အာဟ “**ဗသ္မော အာဂစ္ဆတိ ‘အဟံ ဘဂဝါ ကိန္နာမော’**တိ”။ ဗသ္မော ဉာဏဿ အာပါယံ အာဂစ္ဆန္တောယေဝ ဟိ အတ္တနော “**အဟံ ကိန္နာမော**”တိ နာမံ ပုစ္ဆန္တော ဝိယ၊ ဘဂဝါ စဿ နာမံ ကရောန္တော ဝိယ ဟောတိ။

ပဋိဘာတူတိ ဧတ္ထ ပဋိသဒ္ဓါပေက္ခာယ “**ဘဂဝန္တ**”န္တိ ဥပယောဂဝစနံ၊ အတ္ထော ပန သာမိဝစနဝသေနောဝေဒိတဗ္ဗောတိ ဒသေန္တော အာဟ “**ဘဂဝတော**”တိ။ ပဋိဘာတူတိ စ ဘာဂေါ ဟောတု။ ဘဂဝတော ဟိ သေ ဘာဂေါ၊ ယဒိဒံ ဓမ္မဿ ဒေသနာ၊ အမှာကံ ပန ဘာဂေါ သဝနန္တိ အဓိပ္ပါယော။ ဧဝံ ဟိ သဒ္ဓ-လက္ခဏေန သမေတိ။ ကေစိ ပန ပဋိဘာတူတိ ပဒဿ ဒိဿတူတိ အတ္ထံ ဝဒန္တိ၊ ဉာဏေန ဒိဿတု၊ ဒေသိယတူတိ ဝါ အတ္ထော။ ဥပဋ္ဌာတူတိ ဉာဏဿ ပစ္စုပတိဋ္ဌတု။ ပါဠိယံ ကော အဓိပ္ပယာသောတိ ဧတ္ထ ကော အဓိကပ္ပယောဂေါတိ အတ္ထော။

လောကဝဇ္ဇဝသေနာတိ လောကိယဇနေဟိ ပကတိယာ ဂရဟိတဗ္ဗ-ဝဇ္ဇဝသေန။ ဝိပါကဝဇ္ဇဝသေနာတိ ဝိပါကဿ အပါယသံဝတ္တနိကဝဇ္ဇဝသေန။ ကထန္တိအာဒိနာ ဥဘယဝဇ္ဇဝသေနပိ အပ္ပသာဝဇ္ဇတာယ ဝိသယံ ဒသေတိ။ သေသမေတ္ထ သုဝိညေယျမေ။

အညုတိတ္ထိယသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၉-အကုသလမူလသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၇၀။ နဝမေ လုပ္ပတိတိ လောဘော။ ဒုဿတိတိ ခေါသော။ မုယုတိတိ မောဟော။ လောဘာဒိနိ ပနေတာနိ အသဟဇာတာနံ ပါဏာတိပါတာဒိနံ ကေသဉ္စိ အကုသလာနံ ဥပနိဿယပစ္စယဋ္ဌေန၊ သတဇာတာနံ အဒိန္နာဒိနာဒိနံ

ကေသဉ္စိ သမ္ပယုတ္တာ ဟုတွာ ဥပ္ပါဒကဋ္ဌေန၊ သယံ စ အကုသလာနီတိ သာဝဇ္ဇဒုက္ခဝိပါကဋ္ဌေနာတိ အာဟ “အကုသလာနံ မူလာနိ၊ အကုသလာနိ စ တာနိ မူလာနိ”တိ။ ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ “ရက္ခော ခေါ အာဝုသော ရာဂေန အဘိဘူတော ပရိယာဒိန္နစိတ္တော ပါဏမ္ပိ ဟနတိ”တိအာဒိ။ ယဒပီတိ လိင်္ဂဝိ-
ပလ္လာသေန ဝုတ္တန္တိ အာဟ “ယောပိ ဘိက္ခဝေ လောဘော”တိ။ တဒပီတိ
တ္ထောပိ ဒေသေ နယောတိ အာဟ “သောပိ အကုသလမူလ”န္တိ။ ဝိနာပိ လိင်္ဂဝိ-
ပလ္လာသေန အတ္ထယောဇနံ ဒသေန္တော “အကုသလမူလံ ဝါ”တိအာဒိမာဟ။
သဒ္ဓတ္တာတိ “ယဒပိ ဘိက္ခဝေ ဒေါသော၊ တဒပိ အကုသလမူလ”န္တိ အာဒိသု။
အဘိသင်္ခရေတိတိ ဣ အာယူဟတိတိ အတ္ထံ ဝတွာ တဉ္စ အာယူဟနံ
ပစ္စယသမဝါယသိဒ္ဓိတော သမ္ပိဏ္ဏနံ ရာသိကရဏံ ဝိယ ဟောတိတိ အာဟ
“သမ္ပိဏ္ဏေတိ ရာသိံ ကရေတိ”တိ။

ပါဠိယံ “ဝဇ္ဇေနာ”တိအာဒိသု ဝဇ္ဇေနာတိ မာရဏေန ဝါ ပေါထနေန
ဝါ။ ဝဇ္ဇေသေဉ္စိ ဟိ ဟိံသနတ္ထော ဝိဟေဌနတ္ထော စ ဟောတိ။ ဗန္ဓုနေနာတိ
အဗ္ဗုဗန္ဓုနာဒိနာ။ ဇာနိယာတိ နေဇာနိယာ၊ “သတံ ဂဏှထ၊ သဟဿံ ဂဏှ-
ထာ”တိ ဧဝံ ပဝတ္တိတဒဏ္ဍေနာတိ အတ္ထော။ ဂရဟာယာတိ ပဉ္စသိခမုဏှက-
ကရဏံ ဂေါမယသိဉ္စနံ ဂီဝါယ ကုရဏှကဗန္ဓုနန္တိ ဝေမာဒိနိ ကတွာ ဂရဟပါပ-
နေန။ တတ္ထ ပဉ္စသိခမုဏှကကရဏံ နာမ ကာကပက္ခကရဏံ။ ဂေါမယသိဉ္စနံ
သိသေန ကဏောဒကာဝသေစနံ။ ကုရဏှကဗန္ဓုနံ ဂဒ္ဒါလဗန္ဓုနံ။

ကာလသ္မိံ န ဝဒတိတိ ယုတ္တကာလေ န ဝဒတိ၊ ဝတ္တဗ္ဗကာလဿ ပုဗ္ဗေ
ဝါ ပစ္ဆာဝါ အယုတ္တကာလေ ဝတ္တာ ဟောတိ။ အဘူတဝါဒီတိ ယံ နတ္ထိ၊
တဿ ဝတ္တာ။ တေနာဟ “ဘူတံ န ဝဒတိ”တိ။ အတ္ထံ န ဝဒတိတိ ကာရဏံ
န ဝဒတိ၊ အကာရဏနိဿိတံ နိပ္ပလံ ဝတ္တာ ဟောတိ။ ဓမ္မံ န ဝဒတိတိ သဘာဝံ
န ဝဒတိ၊ အသဘာဝံ ဝတ္တာ အယထာဝါဒီတိ အတ္ထော။ ဝိနယံ န ဝဒတိတိ
သံဝရဝိနယံ န ဝဒတိ၊ န သံဝရဝိနယပ္ပဋိသံယုတ္တဿ ဝတ္တာ ဟောတိ၊
အတ္တနော သုဏန္တဿ စ န သံဝရဝိနယာဝဟဿ ဝတ္တာတိ အတ္ထော။

အတန္တန္တိ အဘူတတ္ထံ။ တေနာဟ “ဣတရံ တသေဝ ဝေဝစန”န္တိ။ အထ
ဝါ အဘူတန္တိ အသန္တံ အဝိဇ္ဇမာနံ။ အတန္တန္တိ အတထာကာရံ။

ပုညကမ္မတော ဧတိ ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ အယော၊ ဝရိ။ တပ္ပဋိက္ခေပေန အနယော၊
အဝရိတိ အာဟ “အနယံ အာပဇ္ဇတိတိ အဝရိံ အာပဇ္ဇတိ”တိ။ မာလုဝါ-
သိပါဒိကာ နာမ ဒိဿသဏ္ဌာနံ မာလုဝါပက္ကံ၊ မာလုဝါဖလပေါဠလိကာတိ

အတ္ထော။ ဖလိတာယာတိ အာတပေန သုဿိတွာ ဘိန္နာယ။ ဝဋုရက္ခာဒိနံ မူလေတိ ဝဋုရက္ခာဒိနံ သမိပေ။ သကဘာဝေန သဏ္ဌာတုံ န သက္ကောန္တိတိ ကဿာ န သက္ကောန္တိ? ဘဝနဝိနာသဘယာ။ ရုက္ခမူလေ ပတိတမာလုဝါ-
ဗီဇတော ဟိ လတာ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ ရုက္ခံ အဘိရုဟတိ၊ သာ မဟာပတ္တာ စေဝ ဗဟုပတ္တာ စ မဟာကောလိရပတ္တသဏ္ဌာနေဟိ^၁ တတော စ မဟန္တတရေဟိ သာခါဝိဋ္ဌပန္နရေဟိ ပတ္တေဟိ သမန္ဓာဂတာ။ အထ နံ ရုက္ခံ မူလတော ပဋ္ဌာယ ဝိနန္ဒမာနာ သဗ္ဗဝိဋ္ဌပါနိ သဉ္ဇ္ဈာဒေတွာ မဟန္တံ ဘာရံ ဇနေတွာ တိဋ္ဌတိ၊ သာ ဝါတေ ဝါယန္တေ ဒေဝေ ဝါ ဝဿန္တေ ဩဃနဟေဋ္ဌာဂတာ ဩလမ္ပနဟေတုဘူတံ ဃနဘာဝံ ဇနေတွာ တဿ ရုက္ခဿ သဗ္ဗသာခံ ဘိဇ္ဇတိ၊ ဘူမိယံ နိပါတေတိ။ တတော တသ္မိံ ရုက္ခေ ပတိဋ္ဌိတဝိမာနံ ဘိဇ္ဇတိ ဝိနဿတိ။ ဣတိ တာ ဒေဝတာယော ဘဝနဝိနာသဘယာ သကဘာဝေန သဏ္ဌာတုံ န သက္ကောန္တိ။ ဧတ္ထ စ ယံ သာခဋ္ဌကဝိမာနံ ဟောတိ၊ တံ သာခါသု ဘိဇ္ဇမာနာသု တတ္ထ တတ္ထေဝ ဘိဇ္ဇိတွာ သဗ္ဗသာခါသု ဘိန္နာသု သဗ္ဗံ ဘိဇ္ဇတိ၊ ရုက္ခဋ္ဌကဝိမာနံ ပန ယာဝ ရုက္ခဿ မူလမတ္တမ္ပိ တိဋ္ဌတိ၊ တာဝ န နဿတိတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ တတ္ထ တတ္ထ ဖလုဇ္ဇိတွာတိ တတ္ထ တတ္ထ ဘိဇ္ဇိတွာ။ သေသမေတ္ထ သုဝိညေယျမေဝ။

အကုသလမူလသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၀-ဥပေါသထသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၇၁။ ဒသမေ တဒဟူတိ ဧတ္ထ တသ္မိံ အဟနိတိ အတ္ထောတိ အာဟ“တသ္မိံ အဟု ဥပေါသထေ”တိ။ ဥပဝသန္တိ ဧတ္တာတိ ဥပေါသထော၊ ဥပေါသထ-
ဒိဝသော။ ဥပဝသန္တိတိ စ သီလေန ဝါ အနသနေန ဝါ ဒီရသာယနာဒိဝိမိနာ ဝါ ဥပေတာ ဟုတွာ ဝသန္တိတိ အတ္ထော။ ဥပေါသထဒိဝသေ ဟိ သာသနိကာ သီလေန၊ ဗာဟိရကာ သဗ္ဗသော အာဟာရဿ အဘုဉ္ဇနေန ဒီရသာယနမဓု-
သာယနာဒိဝိမိနာ ဝါ ဥပေတာ ဟုတွာ ဝိဟရန္တိ။ သော ပနေသ ဥပေါသထ-
ဒိဝသော အဋ္ဌမိစာတုဒ္ဓသိပန္နရသိဘေဒေန တိဝိဓော၊ တသ္မာ သေသဒ္ဓယ-
နိဝါရဏတ္ထံ “ပန္နရသိကဥပေါသထဒိဝသေ”တိ ဝုတ္တံ။ ဝဿဂ္ဂတ္ထေတိ ဝစသာ-
ယတ္ထေ။ ဒိဝသဒ္ဓေါ ဒိဝါသဒ္ဓေါ ဝိယ ဒိဝသပရိယာယော၊ တဿ ဝိသေသန-
ဘာဝေန ဝုစ္စမာနော ဒိဝါသဒ္ဓေါ သဝိသေသေန ဒိပေတိတိ အာဟ “ဒိဝသဿ

ဝိဝါ၊ မဇ္ဈိမကေ ကာလေတိ အတ္ထော”တိ။ ပဋိစ္ဆာပေတွာတိ သမ္ပုဋ္ဌိန္နန္ကာရေတွာ။ ဝိပါကဖလေနာတိ သဒ္ဓသဖလေန။ န မဟပ္ပလော ဟောတိ မနောဒုစ္စရိတဒုဿီလျေန ဥပက္ကိလိဋ္ဌဘာဝတော။ ဝိပါကနိသံသေနာတိ ဥဗြယဖလေန။ ဝိပါကောဘာသေနာတိ ပဋိပက္ခဝိဂမဇနိတေန သဘာဝသင်္ခါတေန ဝိပါကောဘာသေန။ န မဟာဩဘာသော အပရိသုဒ္ဓဘာဝတော။ ဝိပါကဝိပ္ပာရဿာတိ ဝိပါကဝေပုလ္လသ။

နာဟံ ကွစနိတိအာဒိဝစနဿ မိစ္ဆာဘိနိဝေသဝသေန ပဝတ္တတ္တာ “ဇုဒ္ဓံ တဿ မုသာဝါဒသ္မိံ ဝဒါမိ”တိ ပါဠိယံ ဝုတ္တံ၊ စတုကောဋိကသုညတာဒဿနဝသေန ပဝတ္တံ ပန အရိယဒဿနမေဝါတိ န တတ္ထ မုသာဝါဒေါ။ ဝုတ္တံ ဟေတံ—

“ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ အရိယသာဝကော ဣတိ ပဋိသန္ဓိက္ခတိ ‘နာဟံ ကွစနိ၊ ကဿစိ ကိဉ္ဇနတသ္မိံ၊ န စ မမ ကွစနိ၊ ကိသ္မိန္ဓိ ကိဉ္ဇနတတ္ထိ’တိ”အာဒိ”။

ဧတ္ထ ဟိ စတုကောဋိကသုညတာ ကထိတာ။ ကထံ? အရိယော ၂ ဟိ နာဟံ ကွစနိတိ ကွစိ အတ္တာနံ န ပဿတိ၊ ကဿစိ ကိဉ္ဇနတသ္မိန္နိ အတ္တနော အတ္တာနံ ကဿစိ ပရဿ ကိဉ္ဇနဘာဝေ ဥပနေတဗ္ဗံ န ပဿတိ၊ ဘာတိဋ္ဌာနေ ဘာတရံ၊ သဟာယဋ္ဌာနေ သဟာယံ၊ ပရိက္ခာရဋ္ဌာနေ ပရိက္ခာရံ မညိတွာ ဥပနေတဗ္ဗံ န ပဿတိတိ အတ္ထော။ န စ မမ ကွစနိတိ ဧတ္ထ မမ-သဒ္ဓံ တာဝ ဌပေတွာ ကွစနိ ပရဿ စ အတ္တာနံ ကွစိ န ပဿတိတိ အယမတ္ထော။ ဣဒါနိ မမ-သဒ္ဓံ အာဟရိတွာ “မမ ကိသ္မိန္ဓိ ကိဉ္ဇနတတ္ထိ”တိ သော ပရဿ အတ္တာနံ “မမ ကိသ္မိန္ဓိ ကိဉ္ဇနဘာဝေန အတ္ထိ”တိ န ပဿတိ၊ အတ္တနော ဘာတိ-ကဋ္ဌာနေ ဘာတရံ၊ သဟာယဋ္ဌာနေ သဟာယံ၊ ပရိက္ခာရဋ္ဌာနေ ပရိက္ခာရန္တိ ကိသ္မိန္ဓိ ဌာနေ ပရဿ အတ္တာနံ ဣမိနာ ကိဉ္ဇနဘာဝေန ဥပနေတဗ္ဗံ န ပဿတိတိ အတ္ထော။ ဧဝမယံ ယသ္မာ နေဝ ကတ္ထစိ အတ္တာနံ ပဿတိ၊ န တံ ပရဿ ကိဉ္ဇနဘာဝေ ဥပနေတဗ္ဗံ ပဿတိ။ န ကတ္ထစိ ပရဿ အတ္တာနံ ပဿတိ၊ န ပရဿ အတ္တာနံ အတ္တနော ကိဉ္ဇနဘာဝေ ဥပနေတဗ္ဗံ ပဿတိ၊ တသ္မာ အယံ သုညတာ စတုကောဋိကာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ယသ္မာ ပန မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကာနံ ယာထာဝဒဿနဿ အသမ္ဘဝတော ယထာ-ဝုတ္တစတုကောဋိကသုညတာဒဿနံ န သမ္ဘဝတိ၊ တသ္မာ “နတ္ထိ မာတာ၊ နတ္ထိ

ပိတာ”တိအာဒိဝစနံ” ဝိယ မိစ္ဆာဂါဟဝသေန “နာဟံ ကုစနိ”တိအာဒိ
 ဝုတ္တန္တိ ယုတ္တော စေတ္တ မုသာဝါဒသမ္ဘဝေါ။ ကတ္တစိတိ ဌာနေ၊ ကာလေဝါ။
 အထ “နိပ္ပလော”တိ ကသ္မာ ဝုတ္တံ။ “န မဟပ္ပလော”တိ သဗ္ဗေန ဟိ
 မဟပ္ပလာဘာဝေါဝ ဇောတိတော၊ န ပန သဗ္ဗထာ ဖလာဘာဝေါတိ အာဟ
 “ဗျဉ္ဇနမေဝ ဟိ ဣ သာဝသေသ”န္တိအာဒိ။ သေသပဒေသုပိတိ “န
 မဟာနိသံသော”တိအာဒိသုပိ။

အဋ္ဌဟိ ကာရဏေဟိတိ—

“အထ ခေါ ဘန္တေ သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော ဒေဝါနံ တာဝတိံ-
 သာနံ ဘဂဝတော အဋ္ဌ ယထာဘူစွေ ဝဏ္ဏေ ပယိရုဒါဟာသိ
 ‘တံ ကိ’ မညန္တိ ဘောန္တော ဒေဝါ တာဝတိံသာ၊ ယာဝဉ္စ
 သော ဘဂဝါ ဗဟုဇနဟိတာယ ပဋိပန္နော ဗဟုဇနသုခါယ
 လောကာနုကမ္မာယ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဒေဝမနုဿာနံ၊
 ဧဝံ ဗဟုဇနဟိတာယ ပဋိပန္နံ ဗဟုဇနသုခါယ လောကာနုကမ္မာယ
 အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဒေဝမနုဿာနံ ဣမိနာပုဂ္ဂေန
 သမန္နာဂတံ သတ္တာရံ နေဝ အတိတံသေ သမနုပဿာမိ၊ န ပနေတ-
 ရဟိ အညတြိ တေန ဘဂဝတာ”တိ—

အာဒိနာ မဟာဂေါဓိန္ဒသုတ္တေ၊ ဝိတ္ထာရိတေဟိ ဗဟုဇနဟိတာယ ပဋိပန္နာဒီဟိ
 ဗုဒ္ဓါနုဘာဝဒီပကေဟိ အဋ္ဌဟိ ကာရဏေဟိ။ အထ “နဝဟိ ကာရဏေဟိ”တိ
 အဝတွာ “အဋ္ဌဟိ ကာရဏေဟိ”တိ ကသ္မာ ဝုတ္တန္တိ အာဟ “ဣ ဟိ။ပ။
 သဗ္ဗေ လောကီယလောကုတ္တရာ ဗုဒ္ဓရဏာ သင်္ဂဟိတာ”တိ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ
 ဟောတိ— ဣမသ္မိံ သုတ္တေ “ဣတံပိ သော ဘဂဝါ”တိ ဣမိနာ ဝစနေန
 အဝိသေသတော သဗ္ဗေပိ လောကီယလောကုတ္တရာ ဗုဒ္ဓရဏာ ဒီပိတာ၊
 တသ္မာ တေန ဒီပိတဂုဏေ သန္ဓာယ “အဋ္ဌဟိ ကာရဏေဟိ”တိ ဝုတ္တန္တိ။
 အရဟန္တိအာဒိဟိ ပါဠိယေက္ကရဏာဝ နိဒ္ဒိဋ္ဌာတိ အရဟန္တိအာဒိဟိ ဧကေ-
 ကေဟိ ပဒေဟိ ဧကေကေ ဂုဏာဝ နိဒ္ဒိဋ္ဌာတိ အတ္ထော။

သဟတန္တိကန္တိ ပါဠိဓမ္မသဟိတံ။ ပုရိမနယေနောယောဇနာ ကာတဗ္ဗာတိ
 “ကိလိဋ္ဌသ္မိံ” ဟိ ကာယေ ပသာဓနံ ပသာဓေတွာ နက္ခတ္တံ ကိဋ္ဌမာနာ န
 သောဘန္တိ”တိအာဒိနာ နယေန ယောဇနာ ကာတဗ္ဗာတိ အတ္ထော။

သံဃဿ အနုဿရဏံ နာမ တဿ ဂုဏာနုဿရဏမေဝါတိ အာဟ
“အဋ္ဌန္တံ အရိယပုဂ္ဂလာနံ ဂုဏေ အနုဿရတိ”တိ။ ခွေ တယော ဝါရေ
ဂါဟာပိတံ ဥသုမန္တိ ခွေ တယော ဝါရေ ဥဒ္ဓန္တံ အာရောပေတွာ သေဒန-
ဝသေန ဂါဟာပိတံ ဥသုမံ။ ပုရိမနယေနော ယောဇနာ ကာတဗ္ဗာတိ
“ကိလိဋ္ဌသ္မိ” ဟိ ဝတ္ထေ ပဿာဓနံ ပဿာဓေတွာ နက္ခတ္တံ ကိဋ္ဌမာနာ န
သောဘန္တိ”တိအာဒိနာ နယေန ယောဇနာ ကာတဗ္ဗာ။

ပဟိနကာလတော ပဋ္ဌာယ။ပ။ ဝိရတာဝါတိ ဧတေန ပဟာနဟေတုကာ
ဣဓာမိပ္ပေတာ ဝိရတိတိ ဒဿေတိ။ ကမ္မက္ခယကရဉ္စာဏေန ဟိ ပါဏာတိ-
ပါတဒုဿီလျဿ ပဟိနတ္တာ အရဟန္တော အစ္စန္တမေဝ တတော ပဋိဝိရတာတိ
ဝုစ္စတိ သမုစ္ဆေဒဝသေန ပဟာနဝိရတိနံ အဓိပ္ပေတတ္တာ။ ကိဉ္ဇာပိ ပဟာနဝိရ-
မဏာနံ ပုရိမပစ္ဆိမကာလတာ နတ္ထိ၊ မဂ္ဂဓမ္မာနံ ပန သမ္မာဒိဋ္ဌိအာဒိနံ သမ္မာ-
ဝါစာဒိနဉ္စ ပစ္စယပစ္စယုပ္ပန္နဘာဝေ အပေက္ခိတေ သဟဇာတာနမ္ပိ ပစ္စယ-
ပစ္စယုပ္ပန္နဘာဝေန ဂဟဏံ ပုရိမပစ္ဆိမဘာဝေနော ဟောတိတိ ဂဟဏပ္ပဝတ္တိ-
အာကာရဝသေန ပစ္စယဘူတေသု သမ္မာဒိဋ္ဌိအာဒိသု ပဟာယကဓမ္မေသု
ပဟာနကိရိယာယ ပုရိမကာလဝေါဟာရော၊ ပစ္စယုပ္ပန္နာသု စ ဝိရတိသု
ဝိရမဏကိရိယာယ အပရကာလဝေါဟာရော စ ဟောတိတိ ပဟာနံ ဝါ
သမုစ္ဆေဒဝသေန၊ ဝိရတိ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိဝသေန ယောဇေတဗ္ဗာ။

အထ ဝါ ပါဏော အတိပါတိယတိ ဧတေနာတိ ပါဏာတိပါတော၊
ပါဏသာတဟေတုဘူတော ဓမ္မသမူဟော။ ကော ပန သော? အဟိရိကာ-
နောတ္တပ္ပဒေါသမောဟဝိဟိံသာဒယော ကိလေသာ။ တေ ဟိ အရဟန္တော
အရိယမဂ္ဂေန ပဟာယ သမုဋ္ဌါတေတွာ ပါဏာတိပါတဒုဿီလျတော အစ္စန္တ-
မေဝ ပဋိဝိရတာတိ ဝုစ္စန္တိ ကိလေသေသု ပဟိနေသု ကိလေသနိမိတ္တဿ ကမ္မဿ
အနုပ္ပဇ္ဇနတော။ အဒိန္နာဒါနံ ပဟာယာတိအာဒိသုပိ ဒေသေဝ နယော။
ဝိရတာဝါတိ အဝဓာရဏေန တဿာ ဝိရတိယာ ကာလာဒိဝသေန အပရိ-
ယန္တတံ ဒဿေတိ။ ယထာ ဟိ အညေ သမာဒိန္နဝိရတိကာပိ အနဝဋ္ဌိတစိတ္တ-
တာယ လာဘဇီဝိတာဒိဟေတု သမာဒါနံ ဘိန္ဒန္တိ၊ န ဧဝံ အရဟန္တော၊
အရဟန္တော ပန သဗ္ဗသော ပဟိနပါဏာတိပါတတ္တာ အစ္စန္တဝိရတာ ဝေါတိ။

ဒဏ္ဍနသင်္ခါတဿ ပရဝိဟေဋ္ဌနဿ စ ပရိဝဇ္ဇနဘာဝဒီပနတ္ထံ ဒဏ္ဍသတ္တာနံ
နိက္ခေပဝစနန္တိ အာဟ “မဂ္ဂပဿာတတ္ထာယာ”တိအာဒိ။ လန္တီတိ ဧတ္ထ

ဝုတ္တလဇ္ဇာယ ဩတ္တပ္ပံ ဝုတ္တမေဝါတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ န ဟိ ပါပဇိဂုစ္ဆနပါပုတ္တာသ-
ရဟိတံ၊ ပါပဘယံ ဝါ အလဇ္ဇနံ အတ္ထိတိ။ ဓမ္မဂရုတာယ ဝါ အရဟန္တာနံ
ဓမ္မဿ စ အတ္တာ ဝိနတ္တာ အတ္တာဓိပတိဘူတာ လဇ္ဇာဝ ဝုတ္တာ၊ န
ပန လောကာဓိပတိ ဩတ္တပ္ပံ။ “ဒယံ မေတ္တဗိက္ခတံ အာပန္နာ”တိ ကဿ ဝုတ္တံ၊
နန ဒယာ-သဒ္ဓေါ “အဒယာပန္နော”တံအာဒိသု ကရုဏာယ ပဝတ္တတိတံ?
သစ္စမေတံ၊ အယံ ပန ဒယာ-သဒ္ဓေါ အနုရက္ခဏတ္ထံ အန္တောနိတံ ကတွာ
ပဝတ္တမာနော မေတ္တာယ ကရုဏာယ စ ပဝတ္တတိတံ ဣမ မေတ္တာယ ပဝတ္တ-
မာနော ဝုတ္တော။ မိဇ္ဇတိ သိနိယတိတိ မေတ္တာ၊ မေတ္တာ ဧတဿ အတ္ထိတိ
မေတ္တံ၊ မေတ္တံ စိတ္တံ ဧတဿာတိ မေတ္တစိတ္တော၊ တဿ ဘာဝေါ မေတ္တဗိက္ခတာ၊
မေတ္တာဇုစေဝ အတ္တော။

သဒ္ဓပါဏဘူတဟိတာနုကမ္ပိဘိ ဧတေန တဿာ ဝိရတိယာ ပဝတ္တဝသေန
အပရိယန္တတံ ဒဿေတိ။ ပါဏဘူတေတိ ပါဏဇာတေ။ အနုကပ္ပကာတိ
ကရုဏာယနကာ။ ယသ္မာ ပန မေတ္တာ ကရုဏာယ ဝိသေသပစ္စယော ဟောတိ၊
တသ္မာ ဝုတ္တံ “တယ ဝေ ဒယာပန္နတယာ”တိ။ ဧဝံ ယေဟိ ဓမ္မေဟိ
ပါဏာတိပါတာ ဝိရတိ သမ္ပဇ္ဇတိ၊ တေဟိ လဇ္ဇာမေတ္တာကရုဏာဓမ္မေဟိ
သမင်္ဂိဘာဝေါ ဒဿိတော။

ပရပရိဂ္ဂဟိတဿ အာဒါနန္တိ ပရသန္တကဿ အာဒါနံ။ ထေနော ဝုစ္စတိ
စောရော၊ တဿ ဘာဝေါ ထေယျံ၊ ကာမဉ္ဇေတ္ထ “လဇ္ဇိ ဒယာပန္နော”တိ န ဝုတ္တံ၊
အဓိကာရဝသေန ပန အတ္ထတော ဝုတ္တမေဝါတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ယထာ ဟိ လဇ္ဇာဒယော
ပါဏာတိပါတပ္ပဟာနဿ ဝိသေသပစ္စယာ၊ ဧဝံ အဒိန္နာဒါနပ္ပဟာနဿပီတိ၊
တသ္မာ သာပိ ပါဠိ အာနေတွာ ဝတ္တဗ္ဗာ။ သေ နယော ဣတော ပရေသုပိ။
အထ ဝါ သုစိဘူတေနာတိ ဧတေန ဟိရောတ္တပ္ပါဒိဟိ သမန္နာဂမော၊ အဟိ-
ရိကာဒိနဉ္စ ပဟာနံ ဝုတ္တမေဝါတိ “လဇ္ဇိ”တိအာဒိ န ဝုတ္တန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

အသေဋ္ဌစရိယန္တိ အသေဋ္ဌာနံ ဟိနာနံ၊ အသေဋ္ဌံ ဝါ လာမကံ စရိယံ၊ နိဟိန-
ဝုတ္တိံ မေထုနန္တိ အတ္တော။ မြဟံ သေဋ္ဌံ အာစာရန္တိ မေထုနဝိရတိမာဟ။
အာရာစာရီ မေထုနာတိ ဧတေန “ဣဓေကစ္စော န ဟေဝ ခေါ မာတု-
ဂါမေန သဒ္ဓိ” ဒွယံဒွယသမာပတ္တိံ သမာပဇ္ဇတိ၊ အပိစ ခေါ မာတုဂါမဿ
ဥစ္စာဒနပရိမဒ္ဓနနာပနသမ္မာဟနံ သာဒိယတိ၊ သော တံ အဿာဒေကိ၊
တံ နိကာမေတိ၊ တေန စ ဝိတ္တိံ အာပဇ္ဇတိ”တိအာဒိနာ ဝုတ္တာ သတ္တ-
ဝိဓမေထုနသံယောဂါပိ ပဋိဝိရတိ ဒဿိတာတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

“သစ္စတော ထေတတော”တိအာဒိသု^၁ ဝိယ ထေတ-သဒ္ဓေါ ထိရပရိယာ-
ယော၊ ထိရဘာဝေါ စ သစ္စဝါဒိတာယ ဌိတကထတ္တာ ကထာဝသေန ဝေဒိ-
တဗ္ဗောတိ အာဟ “ဌိတကထာတိ အတ္ထော”တိ။ န ဌိတကထောတိ ယထာ
ဟလိဒ္ဓိရာဂါဒယော အနဝဋ္ဌိတသဘာဝတာယ န ဌိတာ၊ ဧဝံ န ဌိတာ ကထာ
ယဿ သော န ဌိတကထောတိ ဟလိဒ္ဓိရာဂါဒယော ယထာ ကထာယ ဥပမာ
ဟောန္တိ၊ ဧဝံ ယောဇေတဗ္ဗံ။ သေ နယော “ပါသာဏလေခါဝိယာ”တိအာဒိ-
သုပိ။ သဒ္ဓေါ အယတိ ပဝတ္တတိ ဧတ္တာတိ သဒ္ဓါယာ၊ သဒ္ဓါယာ ဧဝ
သဒ္ဓါယိကာ ယထာ ဝေနယိကာ။ သဒ္ဓါယ ဝါ အယိတဗ္ဗာ သဒ္ဓါယိကာ၊
သဒ္ဓေယျာတိ အတ္ထော။ ဝတ္တဗ္ဗတံ အာပဇ္ဇတိ ဝိသံဝါဒနတောတိ အဓိပ္ပာယော။

ဧကံ ဘတ္တံ ဧကဘတ္တံ၊ တံ ဧတေသမတ္တိတိ ဧကဘတ္တိကာ၊ ဧကသ္မိံ ဒိဝသေ
ဧကဝါရမေဝ ဘုဉ္ဇနကာ။ တယိဒံ ရတ္တိဘောဇေနနပိ သိယာတိ အာဟ “ရတ္တုပ-
ရတာ”တိ။ ဝေဓိ သာယနဘောဇေနနပိ^၂ သိယံ ဧကဘတ္တိကာတိ တဒါသင်္ကာနိ-
ဝတ္တနတ္ထံ “ဝိရတာ ဝိကာလဘောဇနာ”တိ ဝုတ္တံ။ အရုဏုဂ္ဂမနတော ပဋ္ဌာယ
ယာဝ မဇ္ဈန္တိကာ အယံ ဗုဒ္ဓါနံ အရိယာနံ အာစိဏ္ဏသမာစိဏ္ဏော ဘောဇနဿ
ကာလော နာမ၊ တဒညော ဝိကာလော။ အဋ္ဌကထာယံ ပန ဒုတိယပဒေန
ရတ္တိဘောဇနဿ ပဋိက္ခိတ္တတ္တာ အပရဏော “ဝိကာလော”တိ ဝုတ္တော။

သင်္ခေပတော “သဗ္ဗပါပဿ အကရဏ”န္တိအာဒိနယပ္ပဝတ္တံ^၃ ဘဂဝတော
သာသနံ သစ္စန္တရာဂပ္ပဝတ္တိတော နစ္စာဒိနံ ဒဿနံ န အနုလောမေဗီတိ အာဟ
“သာသနဿ အနုနုလောမတ္တာ”တိ။ အတ္တနာ ပယောဇိယမာနံ ပရေဟိ
ပယောဇာပိယမာနဉ္စ နစ္စံ နစ္စဘာဝသာမညတော ပါဠိယံ ဧကေနေဝ နစ္စ-
သဒ္ဓေန ဂဟိတံ၊ တထာ ဂိတဝါဒိတသဒ္ဓါ ဇာတိ အာဟ “နစ္စနနစ္စာပနာဒိ-
ဝသေနာ”တိ။ အာဒိ-သဒ္ဓေန ဂါယနဂါယာပနဝါဒနဝါဒါပနာနိ သင်္ကာတိ။
ဒဿနေန စေတ္ထ သဝနဗ္ဗိ သင်္ကာတိ ဝိရူပေကသေသနယေန။ အာလောစနသ-
ဘာဝဘာယ ဝါ ပဉ္စန္ဒံ ဝိညာဏာနံ သဝနကိရိယာယပိ ဒဿနသင်္ခေပသတ္တာ-
ဝတော ဒဿနာဗ္ဗဇ္ဇေဝ ဝုတ္တံ။ အဝိသုကဘူတဿ ဂိတဿ သဝနံ ကဒါစိ
ဝဇ္ဇတိတိ အာဟ “ဝိသုကဘူတံ ဒဿန”န္တိ။ တထာ ဟိ ဝုတ္တံ ပရမတ္ထဇောတိ-
ကာယ ခုဒ္ဒကပါဌဋ္ဌကထာယ^၄ “ဓမ္မူပသံဟိတံ ဂိတံ ဝဇ္ဇတိ၊ ဂိတူပသံဟိတော
ဓမ္မော န ဝဇ္ဇတိ”တိ။

၁-မ ၁-၁၀-ပိဋေ။

၃-ပိ ၂-၄၂၊ ၃ ၁-၄၁-ပိဋေသု။

အံ-၉ ၂-၈၂-န-၇-သ

၂-အပရဏဘောဇိပိ (ဒိ-၉ ၁-၁၂၃-ပိဋေ)

၄-ခုဒ္ဒကပါဌ-၉ ၂၆-ပိဋေ။

ယံ ကိဉ္စိတိ ဂန္ထိတံ ဝါ အဂန္ထိတံ ဝါ ယံ ကိဉ္စိ ပုပ္ဖံ။ ဂန္ဓဇာတန္တိ ဂန္ဓဇာတိယံ။ တဿာပိ “ယံ ကိဉ္စိ”တိ ဝစနတော ဓူပိတဿပိ အဓူပိတဿပိ ယဿ ကဿစိ ပိလေပနာဒိ န ဝဇ္ဇတိတိ ဒဿေတိ။ ဥစ္စာတိ ဥစ္စသဒ္ဓေန သမာနတ္ထံ ဧကံ သဒ္ဓန္တရံ။ သေတိ ဧတ္တာတိ သယနံ။ ဥစ္စာသယနံ မဟာသယနဉ္စ သမဏသာရပုရဟိတံ အဓိပ္ပေတန္တိ အာဟာ “ပမာဏာတိက္ကန္တံ အကပ္ပိယတ္တရဏ”န္တိ။ အာသန္ဓာဒိအာသနဉ္စေတ္ထ သယနေန သင်္ဂဟိတန္တိ ဒဠဗ္ဗံ။ ယသ္မာ ပန အာဓာရေ ပဋိက္ခိတ္တေ တဒါဓာရကိရိယာ ပဋိက္ခိတ္တာဝ ဟောတိ။ တသ္မာ “ဥစ္စာသယနမဟာသယနာ”ဉ္စေစ္စေ ဝုတ္တံ။ အတ္ထတော ပန တဒုပဘောဂဘူတ- နိသဇ္ဇာနိပဇ္ဇနေဟိ ဝိရတိ ဒဿိတာတိ ဒဠဗ္ဗာ။ အထ ဝါ “ဥစ္စာသယနာ- သနမဟာသယနာသနာ”တိ ဧတသ္မိံ အတ္ထေ ဧကသေသနယေန အယံ နိဒ္ဒေသော ကတော ယထာ “နာမရူပပစ္စယာ သဗ္ဗာယတန”န္တိ။ အာသန- ကိရိယာပုဗ္ဗကတ္တာ ဝါ သယနကိရိယာယ သယနဂ္ဂဟဏေနေဝ အာသနဗ္ဗိ သင်္ဂဟိတန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

“ကိဝါ”တိ အယံ နိပါတော “ကိတ္တက”န္တိ ဣမဿ အတ္ထံ ဗောဓေတီတိ အာဟာ “ကိဝမဟပ္ပလောတိ ကိတ္တကံ မဟပ္ပလော”တိ။ သေသပဒေသုတိ “ကိဝမဟာနိသံသော”တိအာဒိသု။ ရတ္တ-သဒ္ဓေါ ရတနပရိယာယောတိ အာဟာ “ပဟူတရတ္တရတနာနန္တိ ပဟူတေန ရတ္တသင်္ခါတေန ရတနေန သမန္တာ- ဂတာန”န္တိ။ ပါဠိယံ ပန “ပဟူတသတ္တရတနာန”န္တိပိ ပါဠော ဒိဿတိ။ ဘေရိတလသဒိသံ ကတ္တာတိ ဘေရိတလံ ဝိယ သမံ ကတွာ။ တတော ဧကံ ဘာဂံ န အဋ္ဌတီတိ ယထာဝုတ္တံ စက္ကဝတ္ထိရဇ္ဇံ တတော သောဠသ- ဘာဂတော ဧကံ ဘာဂံ န အဋ္ဌတိ။ တတော ဗဟုတရံ ဟောတီတိ စက္ကဝတ္ထိ- ရဇ္ဇသိရိတော ဗဟုတရံ ဟောတိ။

စာတုမဟာရာဇိကာနန္တိအာဒိသု စာတုမဟာရာဇိကာ နာမ သိနေရ- ပဗ္ဗတဿ ဝေမဇ္ဈေ ဟောန္တိ။ တေသု ဗဟူ ပဗ္ဗတဋ္ဌာပိ အာကာသဋ္ဌာပိ။ တေသံ ပရမ္ပရာ စက္ကဝါဠပဗ္ဗတံ ပတ္တာ၊ ဒိဋ္ဌာပဒေါသိကာ မနောပဒေါသိကာ သီတဝလာဟကာ ဥဏှဝလာဟကာ စဒ္ဓိမာ ဒေဝပုတ္တော သူရိယော ဒေဝ- ပုတ္တောတိ ဧတေ သဗ္ဗေ စာတုမဟာရာဇိကဒေဝလောကဋ္ဌကာ ဧဝ။ တေတ္ထိံသ ဇနာ တတ္ထ ဥပ္ပန္နာတိ တာဝတိံသာ။ အပိစ တာဝတိံသာတိ တေသံ ဒေဝါနံ နာမမေဝါတိ ဝုတ္တံ။ တေပိ အတ္ထိ ပဗ္ဗတဋ္ဌကာ၊ အတ္ထိ အာကာသဋ္ဌကာ၊ တေသံ ပရမ္ပရာ စက္ကဝါဠပဗ္ဗတံ ပတ္တာ၊ တထာ ယာမာဒိနံ။

ကေဒေဝလောကေပိ ဟိ ဒေဝါနံ ပရမ္ပရာ စက္ကဝါဠပဗ္ဗတံ အပ္ပတ္တာ နာမ နတ္ထိ။
တတ္ထ ဒိဗ္ဗသုခံ ယာတာ ပယာတာ သမ္ပတ္တာတိ ယာမာ။ တုဋ္ဌာ ပဟဋ္ဌာတိ
တုသိတာ။ ပကတိပဋိယတ္တာရမ္မဏတော အတိရေကေန ရမိတုကာမကာလေ
ယထာရုစိတေ ဘောဂေ နိဗ္ဗိနိတွာ နိဗ္ဗိနိတွာ ရမန္တိတိ နိဗ္ဗာနရတိ။ စိတ္တာစာရံ
ဥတွာ ပရေဟိ နိဗ္ဗိတေသု ဘောဂေသု ဝသံ ဝတ္တေန္တိတိ ပရနိဗ္ဗိတဝသဝတ္ထိ။

တတ္ထ စာတုမဟာရာဇိကာနံ ဒေဝါနံ မနုဿဂဏနာယ နဂုတိဝဿသတ-
သဟဿာနိ အာယုပ္ပမာဏံ။ တာဝတိံသာနံ ဒေဝါနံ တိဿော စ ဝဿ-
ကောဋိယော သဋ္ဌိ စ ဝဿသတသဟဿာနိ။ ယာမာနံ ဒေဝါနံ စုဒ္ဓသ စ
ဝဿကောဋိယော စတ္တာရိ စ ဝဿသတသဟဿာနိ။ တုသိတာနံ ဒေဝါနံ
သတ္တပညာသ စ ဝဿကောဋိယော သဋ္ဌိ စ ဝဿသတသဟဿာနိ။ နိဗ္ဗာန-
ရတိနံ ဒေဝါနံ ဒွေ စ ဝဿကောဋိသတာနိ တိဿော စ ဝဿကောဋိယော
စတ္တာရိ စ ဝဿသတသဟဿာနိ။ ပရနိဗ္ဗိတဝသဝတ္ထိနံ ဒေဝါနံ နဝ စ ဝဿ-
ကောဋိသတာနိ ကေဝိသ ကောဋိယော စ သဋ္ဌိ စ ဝဿသတသဟဿာနိ။

ဗုဒ္ဓိဟတ္ထပါဒကေတိ ပါဒတလတော ယာဝ အဋ္ဌနိယာ ဟေဋ္ဌိမန္တော၊
တာဝ မုဋ္ဌိရတနပ္ပမာဏပါဒကေ။ တဉ္စ ခေါ မဇ္ဈိမဿ ပုရိသဿ ဟတ္ထေန၊
ယဿိဒါနိ ဝဗ္ဗကီဟတ္ထောတိ သမညာ။ သီလသမာဒါနတော ပဋ္ဌာယ အညံ
ကိဋ္ဌိ အကတွာ ဓမ္မဿဝနေန ဝါ ကမ္မဋ္ဌာနမနသိကာရေန ဝါ ဝိတိနာမေတဗ္ဗန္တိ
အာဟ “တံ ပန ဥပဝသန္တေန။ပ။ ဝိစာရေတဗ္ဗ”န္တိ။

ဝါစံ ဘိန္ဒိတွာ ဥပေါသထင်္ဂါနိ သမာဒါတဗ္ဗာနီတိ “ဣမဉ္စ ရတ္ထိံ ဣမဉ္စ
ဒိဝသ”န္တိ ကာလပရိစ္ဆေဒံ ကတွာ “ဥပေါသထင်္ဂဝသေန အဋ္ဌ သိက္ခာပဒါနိ
သမာဒိယာမိ”တိ ကေတော ကတွာ ပုန ပစ္စေကံ “ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏိ-
သိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ။ပ။ ဥစ္စာသယနမဟာသယနာ ဝေရမဏိသိက္ခာပဒံ
သမာဒိယာမိ”တိ ဧဝံ ဝစီဘေဒံ ကတွာ ယထာပါဠိ သမာဒါတဗ္ဗာနိ။ ပါဠိ
အဇာနန္တေန ပန အတ္တနော ဘာသာယ ပစ္စေကံ ဝါ “ဗုဒ္ဓပညတ္တံ ဥပေါသထံ
အဓိဋ္ဌာမိ”တိ ကေတော အဓိဋ္ဌာနဝသေန ဝါ သမာဒါတဗ္ဗာနိ၊ အညံ
အလဘန္တေန အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗာနိ။ ဥပါသကသီလံ ဟိ အတ္တနာ သမာဒိယန္တေနပိ
သမာဒိန္နံ ပရသန္တိကေ သမာဒိယန္တေနပိ၊ ကေဇ္ဈံ သမာဒိန္နမ္ပိ သမာဒိန္နမေဝ
ဟောတိ ပစ္စေကံ သမာဒိန္နမ္ပိ။ တံ ပန ကေဇ္ဈံ သမာဒိယတော ကောယေဝ ဝိရတိ
ကော စေတနာ ဟောတိ။ သာ ပန သဗ္ဗဝိရတိစေတနာနံ ကိစ္စကာရီတိ
တေနပိ သဗ္ဗသိက္ခာပဒါနိ သမာဒိန္နာနေဝ။ ပစ္စေကံ သမာဒိယတော ပန
နာနာဝိရတိစေတနာယော ယထာသကံ ကိစ္စဝသေန ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ သဗ္ဗသမာဒါနေ

ပန ဝစီဘေဒေါ ကာတဗ္ဗောယေဝ။ ပဉ္စပရောပေဒိသံယုတ္တာ ပရိဟိံသာသံယုတ္တာ။

နန စ “မဏိ” နှိ ပုတ္တေ ဝေဠုရိယဗ္ဗိ သင်္ဂဟိတမေဝ၊ ကိမတ္ထံ ပန ဝေဠုရိယဗ္ဗိ အာဟ “ဝေဠုရိယဗ္ဗိ” ဟိ။ ဒဿေတိ” တိ။ “မဏိ” နှိ ဝတ္တာဝ “ဝေဠုရိယ” နှိ ဣမိနာ ဇာတိမဏိဘာဝံ ဒဿေတိတိ ယောဇေတဗ္ဗံ။ ကေဝသိကဝေဠုဝဏ္ဏံ ဇာတိတော ကေဝဿာတိက္ကန္တဝေဠုဝဏ္ဏံ။ လဒ္ဓက နှိ သုန္နရံ။ စန္ဒပ္ပဘာ တာရဂဏာဝ သဗ္ဗေတိ ယထာ စန္ဒပ္ပဘာယ ကလံ သဗ္ဗေ တာရာဂဏာ နာနဘဝန္တိတိ အယမေတ္ထ အတ္ထောတိ အာဟ “စန္ဒပ္ပဘာတိ သာမိအတ္ထေ ပစ္စတ္တိ” နှိ။

ဥပေါသထသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

မဟာဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

(ဂ) ၃-အာနန္ဒဝဂ္ဂ

၁-ဆန္ဒသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၇၂။ တတိယဿ ပဌမေ ဆန္ဒပရိဗ္ဗာဇကောတိ န နဂ္ဂပရိဗ္ဗာဇကော။ ဗာဟိရကသမယံ လုဋ္ဌိတွာ ဟရန္တောတိ ဗာဟိရကာနံ သမယံ နိသေဓေတွာ အာပန္နော။

ပညာစက္ခုဿ ဝိဗန္ဓနတော အန္တံ ကရေတိတိ အန္တကရဏောတိ အာဟ “ယဿ ရာဂေါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ” တိအာဒိ။ အစက္ခုကရဏောတိ အသမတ္တသမာသောယံ “အသုရိယပဿာနိ မုခါနိ” တိအာဒိသု ဝိယာတိ အာဟ “ပညာစက္ခု န ကရေတိတိ အစက္ခုကရဏော” တိ။ ပညာနိရောဓိကောတိ အနုပ္ပန္နာယ လောကီယလောကုတ္တရာယ ပညာယ ဥပ္ပဇ္ဇိတုံ န ဒေတိ။ လောကီယပညံ ပန အဋ္ဌသမာပတ္တိပဉ္စာဘိညာဝသေန ဥပ္ပန္နဗ္ဗိ သမုတ္တိန္တိတွာ ခိပတိတိ ပညာနိရောဓိကောတိ ဝေဓမ္မတ္ထ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ အနုပ္ပန္နာနုပ္ပါဒဥပ္ပန္နပရိဟာနိနိမိတ္တတာယ ဟိ ပညံ နိရောဓေတိတိ ပညာနိရောဓိကော။ ဝိဟနတိ ဝိဗာဓတိတိ ဝိဃာတော၊ ဒုက္ခန္တိ အာဟ “ဒုက္ခသင်္ခါတဿ ဝိဃာတဿာ” တိ။ ကိလေသနိဗ္ဗာနန္တိ ဣမိနာ အသင်္ခတနိဗ္ဗာနမေဝ ဝဒတိ။ အသင်္ခတံ ဟိ နိဗ္ဗာနနာမ၊ တံ ပစ္စက္ခံ ကာတုံ န ဒေတိတိ အနိဗ္ဗာနသံဝတ္တနိကော။ လောကုတ္တရနိဿကော ကထိတော ပုဗ္ဗဘာဂိယဿပိ အရိယမဂ္ဂဿ ကထိတတ္တာ။

ဆန္ဒသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂-အာဇီဝကသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၇၃။ ဒုတိယေ န အညာတုကာမောတိ န အာဇာနိတုကာမောယေဝါတိ အတ္ထော။ တေနာဟ “ပရိဂ္ဂဏှနတ္ထံ ပန အာဂတော”တိ၊ ပညာယ ပရိစ္ဆိန္နိတွာ ဥပပရိက္ခိတွာ ဂဏှနတ္ထန္တိ အတ္ထော။ ကာရဏာပဒေသောတိ ကာရဏ-
နိဋ္ဌေသော။ သေသမေတ္ထ ဥတ္တာနမေဝ။

အာဇီဝကသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၃-မဟာနာမသက္ကသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၇၄။ တတိယေ ဂိလာနဿ ဘာဝေါ ဂေလညန္တိ အာဟ “ဂိလာန-
ဘာဝတော”တိ။ ဒီပေတိတိ ဒေသနာက္ကမေနေဝ ပညာပေတိ။ ပဌမံ ဟိ
သေခသီလသမာဓိပညာယော ဝတွာ ပစ္စာ အသေခသီလာဒီနိ ဝဒန္တော
ဣမမတ္ထံ ဒီပေတိ။

မဟာနာမသက္ကသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၄-နိဂဏ္ဌသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၇၅။ စတုတ္ထေ ဟံသဝဋ္ဋကန္တန္တေနာတိ ဟံသဝဋ္ဋကပရိစ္ဆန္တေန၊ ဟံသမဏ္ဍ-
လာကာရေနာတိ အတ္ထော။ နတ္ထိ ဧတဿ ပရိသေသန္တိ အပရိသေသံ။
တေနာဟ “အပ္ပမတ္တကမ္ပိ အသေသေတွာ”တိ။ အပရိသေသဓမ္မဇာနနတော ဝါ
အပရိသေသသင်္ခါတံ ဉာဏဒဿနံ ပဋိဇာနာတိတိ ဝေဓမ္မတ္ထ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။
သတတန္တိ နိစ္စံ။ သမိတန္တိ တဿေဝ ဝေဝစနန္တိ အာဟ “သတတံ သမိ-
တန္တိ သဗ္ဗကာလံ နိရုန္တရ”န္တိ။ အထ ဝါ နိစ္စဋ္ဌေန သတတ-သဗ္ဗေန အဘိ-
ဏ္ဍပုဝတ္ထိ ဇောတိတာ သိယာတိ “သမိတ”န္တိ ဂုတ္တံ။ တေန နိရုန္တရပုဝတ္ထိ
ဒဿေတိတိ အာဟ “သဗ္ဗကာလံ နိရုန္တရ”န္တိ။

ဝိသုဒ္ဓိသပ္ပာပနတ္ထာယာတိ ရာဂါဒိဟိ မလေဟိ အဘိဇ္ဈာဝိသမလောဘာ-
ဒိဟိ စ ဥပတ္တိလိဋ္ဌစိတ္တာနံ သတ္တာနံ ဝိသုဒ္ဓိပါပနတ္ထာယ။ သမတိက္ကမနတ္ထာ-
ယာတိ သောကဿ စ ပရိဒေဝဿ စ ပဟာနတ္ထာယ။ အတ္ထံ ဂမနတ္ထာယာတိ
ကာယိကဒုက္ခဿ စ စေတသိကဒေါမနဿဿ စာတိ ဣမေသံ ဦးနံ အတ္ထဂ်-
မနာယ၊ နိရောဓာယာတိ အတ္ထော။ ဉာယတိ နိစ္စယေန ကမတိ နိဗ္ဗာနံ၊ တံ

ဝါ ဉာဏတိ ပဋိဝိဇ္ဇတိ တေနာတိ ဉာဏေ။ အရိယမဂ္ဂေါတိ အာဟ “မဂ္ဂဿ အဓိဂမနက္ခာယာ”တိ။ အပစ္စယနိဗ္ဗာနဿ သန္တိကရုဏက္ခာယာတိ ပစ္စယ-
ရဟိတက္ခာ အပစ္စယဿ အသင်္ခတဿ တဏှာဝါနဝိရဟိတက္ခာ နိဗ္ဗာနန္တိ
လဒ္ဓနာမဿ အမတဿ သန္တိကရိယာယ။ အတ္တပစ္စက္ခတာယာတိ ဝုတ္တံ
ဟောတိ။ ဖုသိတွာ ဖုသိတွာတိ ပတွာ ပတွာ။ သေသမေတ္ထ သုဝိညေယျမေဝ။

နိဂဏ္ဌသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၅-နိဝေသကသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၇၆။ ပဉ္စမေ ကိစ္စကရဏီယေသု သဟဘာဝဋ္ဌေန အမာ ဟောန္တိတိ
အမစ္စာ။ “အယံ အဇ္ဈတ္တိကော”တိ ဧဝံ ဇာနန္တိ၊ ဉာဏန္တိ ဝါတိ ဉာတိ။ သဿု-
သသုရပက္ခိကာတိ သဿုသသုရ စ တပ္ပက္ခိကော စ သဿုသသုရပက္ခိကာ။
လောဟိတေန သမ္ပဒ္ဓါတိ သာလောဟိတာ။ ပိတုပက္ခိကာ ဝါ ဉာတိ။ မာတု-
ပက္ခိကာ သာလောဟိတာ။ မာတုပိတုပက္ခိကာ ဝါ ဉာတိ။ သဿုသသုရ-
ပက္ခိကာ သာလောဟိတာ။ အဝေစ္စ ရတနဿ ဂုဏေ ယာထာဝတော ဥတွာ
ပသာဒေါ အဝေစ္စပ္ပသာဒေါ။ သော ပန ယသ္မာ မဂ္ဂေနာဂတက္ခာ ကေနစိ
အကမ္မနီယော စ အပ္ပဓံသိယော စ ဟောတိ။ တသ္မာ ဧဝံ ဝုတ္တံ “အဝေလပ္ပ-
သာဒေါ”တိ။ ဘာဝညထက္ခန္တိ သဘာဝဿ အညထက္ခိ။

ဝိသတိယာ ကောဋ္ဌာသေသုတိ ကေသာဒိမတ္ထလုပ်ရိယန္တေသု။ ဒွါဒသသု
ကောဋ္ဌာသေသုတိ ပိတ္တာဒိမတ္ထပရိယန္တေသု။ စတုသု ကောဋ္ဌာသေသုတိ
“ယေန စ သန္တပ္ပတိ၊ ယေန စ ဇီရိယတိ၊ ယေန စ ပရိဒယတိ၊ ယေန စ
အသိတပိတခါယိတသာယိတံ သမ္မာ ပရိဏာမံ ဂစ္ဆတိ”တိ ဧဝံ ဝုတ္တေသု
စတုသု ကောဋ္ဌာသေသု။ ဆသု ကောဋ္ဌာသေသုတိ “ဥဒ္ဓင်္ဂမာ ဝါတာ၊
အခောဂမာ ဝါတာ၊ ကုမ္ဘိသယာ ဝါတာ၊ ကောဋ္ဌာသယာ ဝါတာ၊ အင်္ဂမင်္ဂါ-
နုသာရိနော ဝါတာ၊ အဿာသော ပဿာသော”တိ ဧဝံ ဝုတ္တေသု ဆသု
ကောဋ္ဌာသေသု။ ဝိတ္ထန္တနံ သေသဘူတက္ခယသန္တမ္ဘိတတာပါဒနံ။ “ဥပကီဠ-
န”န္တိ ဧကေ။ သေသံ သုဝိညေယျမေဝ။

နိဝေသကသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၆-ပဌမဘဝသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ

၇၇-၇၈။ ဆဋ္ဌေ အဘိသင်္ခါရမိညာဏန္တိ ကမ္မသဟဇာတံ ဝိညာဏံ။
သေသမေတ္တ သုဝိညေယျမေဝ။ သတ္တမေ နတ္ထိ ဝတ္တဗ္ဗံ။

ပဌမဘဝသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၈-သီလဗ္ဗတသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၇၉။ အဋ္ဌမေ ဒုတ္တရကာရိကာနယောဂေါတိ ဒုတ္တရကိရိယာယ အနု-
ယောဂေါ။ ဥပဋ္ဌာနေန သာရန္တိ ဥပဋ္ဌာနာကာရေန သာရံ။ “ဣဒံ ဝရ”န္တိ-
အာဒိနာ ဥပဋ္ဌာနာကာရံ ဝိဘာဝေတိ။ ဧတ္တာတိ ဧတသ္မိံ သတ္တာရာ ပုစ္ဆိတေ
ပဉ္ဈေ။

သီလဗ္ဗတသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၉-ဂန္ဓဇာတသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၈၀။ နဝမေ မူလေ၊ မူလဿ ဝါ ဂန္ဓော မူလဂန္ဓောတိ အာဟ “မူလ-
ဝတ္ထုကော ဂန္ဓော”တိ။ မူလံ ဝတ္ထု ဧတဿာတိ မူလဝတ္ထုကော။ ဣဒါနိ
မူလံ ဂန္ဓယောဂတော ဂန္ဓောတိ ဣမမတ္ထံ ဒဿေန္တော “ဂန္ဓသပ္ပန္နံ ဝါ မူလ-
မေဝ မူလဂန္ဓော”တိ အာဟ။ ပစ္ဆိမောယေဝေတ္ထ အတ္ထဝိကပ္ပေါ ယုတ္တ-
တရောတိ ဒဿေတုံ “တဿ ဟိ ဂန္ဓော”တိအာဒိမာဟ။ ဝသိကပုပ္ဖါဒိနန္တိ
သုမနပုပ္ဖါဒိနံ။

ဂန္ဓဇာတသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၀-စူဠနိကာသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၈၁။ ဒသမေ အရုဏဝတိသုတ္တန္တအဋ္ဌပ္ပတ္တိယန္တိ “ဘူဘပုဗ္ဗံ ဘိက္ခဝေ
ရာဇာ အဟောသိ အရုဏဝါ နာမ။ ရညော ခေါပန ဘိက္ခဝေ အရုဏဝတော
အရုဏဝဘိ နာမ ရာဇဓာနိ အဟောသိ။ အရုဏဝတိ ခေါပန ဘိက္ခဝေ
ရာဇဓာနိ သိဒ္ဓိ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဥပနိဿာယ ဝိဟာသိ။

သိဒ္ဓိဿ ခေါ် ပန ဘိက္ခဝေ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ အဘိဘူသန္တံ နာမ သာဝကယုဂံ အဟောသိ အဂ္ဂံ ဘဒ္ဒယုဂံ။ အထ ခေါ် ဘိက္ခဝေ သိဒ္ဓိ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ အဘိဘုံ ဘိက္ခု အာမန္တေသိ”တိ- အာဒိနာ ဗြဟ္မသံယုတ္တေ^၁ အာဂတဿ အရုဏဝတိသုတ္တန္တဿ အဋ္ဌ- ပုတ္တိယံ။ အတိပ္ပဂေါတိ အတိဝိယ ပဂေါ၊ အတိဝိယ ပါတောတိ အတ္ထော၊ န တာဝ ကုလေသု ဘတ္တံ နိဋ္ဌာတိတိ ဂုတ္တံ ဟောတိ။

ဥဇ္ဈာယန္တိတိ အဝဇ္ဈာယန္တိ၊ ဟေဋ္ဌာ ကတွာ စိန္တေန္တိ၊ လာမကတော စိန္တေန္တိ။ အနေကဝိဟိတံ ဣဒ္ဓိဝိကုဗ္ဗနံ ကတွာတိ “ပကတိဝဏ္ဏံ ဝိဇဟိတွာ နာဂ- ဝဏ္ဏံ ဝါ ဒဿေတိ၊ သုပဏ္ဏဝဏ္ဏံ ဝါ ဒဿေတိ”တိအာဒိနာ^၂ နယေန အာဂတံ အနေကပ္ပကာရံ ဣဒ္ဓိဝိကုဗ္ဗနံ ကတွာ။ သဟဿိလောကဓာတုန္တိ စက္ကဝါဠ- သဟဿံ။ ဂါထာဒွယံ အဘာသိတိ ထေရော ကိရ “ကထံ ဒေသိတာ ခေါ ဓမ္မဒေသနာ သဗ္ဗေသံ ဝိယာ မနာပါ”တိ စိန္တေတွာ “သဗ္ဗေဝိ ပါသဏ္ဍာသဗ္ဗေ ဒေဝမနဿာ အတ္တနော အတ္တနော သမယေ ပုရိသကာရံ ဝဏ္ဏယန္တိ၊ ဝိရိယဿ အဝဏ္ဏဝါဒီ နာမ နတ္ထိ၊ ဝိရိယပ္ပဋိသံယုတ္တံ ကတွာ ဒေသေဿာမိ။ ဝေမဿ ဓမ္မဒေသနာ သဗ္ဗေသံ ဝိယာ ဘဝိဿတိ မနာပါ”တိ ဥတွာ တီသု ဝိဋ္ဌကေသု ဝိစိနိတွာ “အာရမ္မထ နိက္ကမထာ”တိ^၃ ဣဒံ ဂါထာဒွယံ အဘာသိ။

ကိံ အာလောကော အယန္တိ ကဿ န ခေါ အယံ အာလောကောတိ။ ဝိစိနန္တာနန္တိ စိန္တေန္တာနံ။ သဗ္ဗေတိ လောကဓာတုယံ သဗ္ဗေ ဒေဝါ စ မနဿာ စ။ ဩသဋ္ဌာယ ပရိသာယာတိ ဓမ္မဿဝနတ္ထံ သမောသဋ္ဌာယ ပရိမိတပရိစ္ဆိန္တာယ ပရိသာယ။ အတ္ထောပိ နေသံ ပါကဋ္ဌော အဟောသိတိ န ကေဝလံ တေ သဒ္ဓမေဝ အဿောသု၊ အထ ခေါ အတ္ထောပိ တေသံ ပကတိ- သဝနုပစာရေ ဝိယ ပါကဋ္ဌော အဟောသိ။ တေန သဟဿံ လောကဓာတုံ ဝိညာပေတိတိ အဓိပ္ပါယော။

ပရိဟရန္တိတိ သိနေရုံ ဒက္ခိဏတော ကတွာ ပရိဝတ္တေန္တိ။ ဝိရော- စမာနာတိ အတ္တနော ဇုတိယာ ဒိဗ္ဗမာနာ၊ သောဘမာနာ ဝါ။ တာဝ သဟဿော လောကောတိ^၄ ယတ္ထကော စန္ဒိမသုရိယေဟိ ဩဘာသိယ- မာနော လောကဓာတုသင်္ခါတော ဧကေနော လောကော၊ တတ္ထကေန ပမာဏေန သဟဿော လောကော^၅၊ ဣမိနာ စက္ကဝါဠေန သဒ္ဓိံ စက္ကဝါဠ- သဟဿန္တိ အတ္ထော။ ကဿ ပနေသာ အာနိတာတိ သော စူဠနိကာ

၁-သံ ၁-၁၅၇-ပိဋေ။

၃-သံ ၁-၁၅၈-ပိဋေ။

၂-ဒု ၉-၃၈၈-ပိဋေ ပဋိသန္တိဒါဠေဝေ၊

၄-သဟဿဓာတုလောကောတိ (က)

လောကဓာတု ကဿာ ဘဂဝတာ အာနိတာ၊ ဒေသိတာတိ အတ္ထော။ မဇ္ဈိမိကာယ လောကဓာတုယာ ပရိစ္ဆေဒဒဿနတ္ထန္တိ ဌိသဟဿိလောကဓာတုယာ ပရိမာဏဒဿနတ္ထံ။

သဟဿိလောကဓာတုယာ သဟဿိ ဌိသဟဿိလောကဓာတု၊ သာ စက္ကဝါဠဂဏနာယ ဒဿသတသဟဿစက္ကဝါဠပရိမာဏာ။ တေနာဟ “သဟဿ-စက္ကဝါဠာနိ သဟဿဘာဂေန” ဝဏေတွာ”တိအာဒိ။ ကမ္ပနဒေဝတူပသက်မနာဒိနာဇာတစက္ကဝါဠေန သဟယောဂကွမံဌာနံ ဇာတိက္ခေတ္တံ။ တတ္ထကာယဝေ ဇာတိက္ခေတ္တဘာဝေါ ဓမ္မတာဝသေနဝ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ “ပရိဂ္ဂဟဝသေနာ”တိ ကေမိ။ သဗ္ဗေသမ္ပိ ဗုဒ္ဓါနံ ဧဝံ ဇာတိက္ခေတ္တံ တန္တိဝါသီနိယေဝ စ ဒေဝတာနံ ဓမ္မာဘိသမယောတိ ဝဒန္တိ။ ပဋိသန္တိဂ္ဂဟဏာဒိနံ သတ္တန္တိယေဝ ဂဟဏံ နိဒဿနမတ္ထံ မဟာဘိနိဘာရာဒိကာလေပိ တဿ ပကမ္ပနဿ လတ္တနတော။

သဟဿံ သဟဿဓာ ကတွာ ဂဏိတံ မဇ္ဈိမိကန္တိအာဒိနာ မဇ္ဈိမိကာယ လောကဓာတုယာ သဟဿံ တိသဟဿိလောကဓာတု၊ သာယေဝ စ မဟာသဟဿိလောကဓာတူတိ ဒဿေတိ။ သရသေနဝ အာဏာပဝတ္တနံ အာဏာက္ခေတ္တံ၊ ယံကေဇ္ဈံ သံဝဇ္ဇတိ ဝိဝဇ္ဇတိ စ။ အာဏာ ဖရတိတိ၊ တန္တိဝါသိဒေဝတာနံ သိရသာ သမ္ပုဋ္ဌိစ္ဆနေန ဝတ္တတိ၊ တဉ္စ ခေါ ကေဝလံ ဗုဒ္ဓါနုဘာဝေနဝ၊ အဓိပ္ပါယဝသေန စ ပန “ယာဝတာပန အာကဇံယျာ”တိ၊ ဝစနတော ဗုဒ္ဓါနံ အဝိသယော နာမ နတ္ထိ၊ ဝိသယက္ခေတ္တဿ ပမာဏပရိစ္ဆေဒေါ နာမ နတ္ထိ။ ဝိသမောတိ သူရိယုဂ္ဂမနာဒိနံ ဝိသမဘာဝတော ဝိသမော။ တေနေဝါဟ “ကေသိံ ဌာဓေန သူရိယော ဥဂ္ဂတော ဟောတိ”တိအာဒိ။ သေသမေတ္ထ သုဝိညေယျမေဝ။

စူဠနိကာသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

အာနန္ဒဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

(၉) ၄-သမဏဝဂ္ဂ

၁-သမဏသုတ္တာဒီပဏ္ဏနာ

၈၂-၈၆။ စတုတ္ထဿ ပဌမေ သမ္မာ အာဒါနိ ဂဟဏံ သမာဒါနန္တိ အာဟ “သမာဒါနံ ဝုစ္ဆတိ ဂဟဏ”န္တိ။ အဓိကံ ဝိသိဋ္ဌံ သီလန္တိ အဓိသီလံ။

လောကီယသီလဿ အဓိသီလဘာဝေါ ပရိယာယေနာတိ နိပ္ပရိယာယမေဝ တံ ဒဿေတုံ “အဝိစ သဗ္ဗန္ဓိ လောကီယသီလ”န္တိ အာဒိ ဝုတ္တံ။ သိက္ခိတဗ္ဗတောတိ အာသေဝိတဗ္ဗတော။ ပဉ္စပိ ဒသပိ ဝါ သီလနိ သီလံ နာမ၊ ပါတိမောက္ခသံဝရော အဓိသီလံ နာမ အနဝသေသကာယိကစေတသိကသံဝရဘာဝတော မဂ္ဂသီလဿ ပဒဋ္ဌာနဘာဝတော စ။ အဋ္ဌ သမာပတ္တိယော စိတ္တံ၊ ဝိပဿနာ-ပါဒကဇ္ဈာနံ အဓိစိတ္တံ မဂ္ဂသမာဓိဿ အဓိဋ္ဌာနဘာဝတော။ ကမ္မဿကတဉာဏံ ပညာ၊ ဝိပဿနာ အဓိပညာ မဂ္ဂပညာယ အဓိဋ္ဌာနဘာဝတော။ အဝိစ နိဗ္ဗာနံ ပတ္ထယန္တေန သမာဒိန္တံ ပဉ္စသီလံ ဒသသီလမ္ပိ အဓိသီလမေဝ နိဗ္ဗာနာဓိဂမဿ ပစ္စယဘာဝတော။ နိဗ္ဗာနံ ပတ္ထယန္တေန သမာပန္နာ အဋ္ဌ သမာပတ္တိယောပိ အဓိစိတ္တမေဝ။

ကလျာဏကာရိ ကလျာဏံ၊ ပါပကာရိ စ ပါပကံ။

အနုဘောတိ ဒွယမေတံ၊ အနုဗန္ဓိ ဟိ ကာရဏန္တိ—

ဧဝံ အတိတေ အနာဂတေ စ ဝဋ်မူလကဒုက္ခသလ္လက္ခဏဝသေန သံဝေဂ-ဝတ္ထုတာယ ဝိမုတ္တိအာကခါယ ပစ္စယဘူတာ ကမ္မဿကတပညာပိ အဓိပညာတိ ဝဒန္တိ။ ဒုတိယတတိယစတုတ္ထပဉ္စမာနိ ဥတ္တာနတ္တာနေဝ။

သမဏသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၆-ပဌမသိက္ခာသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၈၇။ ဆဋ္ဌေ သမတ္တကာရီတိ အနုနေန ပရိပူရေန အာကာရေန သမန္တာ-ဂတော။ သိက္ခာပဒါနံ ခုဒ္ဒါနုဒ္ဒကတ္တံ အပေက္ခာသိဒ္ဓန္တိ အာဟ “တတြာပိ သံဃာဒိသေသံ ခုဒ္ဒက”န္တိ အာဒိ။ အင်္ဂုတ္တရမဟာနိကာယဝဋ်ဇနကအာစရိ-ယာတိ အင်္ဂုတ္တရနိကာယံ ပရိဟရန္တာ အာစရိယာ၊ အင်္ဂုတ္တရဘာဏကာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ လောကဝဇ္ဇံ နာပဇ္ဇတိ လောကဝဇ္ဇသိက္ခာပဒါနံ ဝီတိက္ကမသာ-ကေဿ ကိလေသဂဟနဿ သဗ္ဗသော ပဟိနတ္တာ။ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇမေဝ အာပဇ္ဇတိ ပဏ္ဏတ္တိဝီတိက္ကမံ ဝါ အဇာနတောပိ အာပတ္တိသမ္ပဝတော။ စိတ္တေန အာပဇ္ဇန္တော ဣဝိယပ္ပဒိဂ္ဂဟဏံ အာပဇ္ဇတိတိ ဥပနိက္ခိတ္တသဒိယနေ အာပဇ္ဇတိ။

ဗြဟ္မစရိယဿ အာဒိဘူတာနိ အာဒိဗြဟ္မစရိယာနိ၊ တာနိ ဧဝံ အာဒိဗြဟ္မ-စရိယကာနိ ယထာ “ဝိနယော ဧဝံ ဝေနယိကော”တိ အာဟ “မဂ္ဂဗြဟ္မစရိ-ယဿာ”တိအာဒိ။ စတ္တာရိ မဟာသီလသိက္ခာပဒါနိတိ စတ္တာရိ ပါရာဇိကာနိ

သန္ဓာယ ဝဒတိ။ ပဋိပက္ခဓမ္မာနံ အနဝသေသတော သဝနတော ပဋ္ဌရဏ-
 ဟော သောတော၊ အရိယမဂ္ဂေါတိ အာဟ “သောတသင်္ခါတေန မဂ္ဂေန”တိ။
 ဝိနိပါတေတိ ဝိရူပံ သဒုက္ခံ သဥပါယာသံ နိပါတေတိတိ ဝိနိပါတော၊
 အပါယဒုက္ခေ ဝိပနကော။ ဓမ္မောတိ သဘာဝေါ။ နာဿ ဝိနိပါတော
 ဓမ္မောတိ အဝိနိပါတဓမ္မော၊ န အတ္တာနံ အပါယေသု ဝိနိပါတနသဘာဝေါတိ
 ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ကသ္မာ? ယေ ဓမ္မာ အပါယဂမနိယာ၊ တေသံ ပဟိနတ္တာ။
 တေနာဟ “အဝိနိပါတဓမ္မောတိ စတူသု အပါယေသု အပတနသဘာဝေါ”တိ။
 တတ္ထ အပတနသဘာဝေါတိ အနုပ္ပဇ္ဇနသဘာဝေါ။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂနိယာ-
 မေန နိယတောတိ ဥပရိမဂ္ဂါဓိဂမဿ အဝဿံဘာဝိဘာဝတော နိယတော။
 တေနောဟ “သဓမ္မာဓိပရာယဏော”တိ။ ဟေဋ္ဌိမန္တတော သတ္တမဘဝတော
 ဥပရိ အနုပ္ပဇ္ဇနဓမ္မတာယ ဝါ နိယတော။ သမ္ဗုဒ္ဓါတိတိသဓ္မောမိ၊ အရိယမဂ္ဂေါ။
 သော ပန ပဌမမဂ္ဂဿ အဓိဂတတ္တာ အဝသိဋ္ဌော စ အဓိဂန္တဗ္ဗဘာဝေန
 ဣတ္ထိတဗ္ဗောတိ ဥပရိမဂ္ဂတ္တယသင်္ခါတာ သဓ္မောမိ ပရံ အယနံ ပရာ ဂတိ
 အဿာတိ သဓ္မောဓိပရာယဏော။ တေနာဟ “ဥပရိမဂ္ဂတ္တယသဓ္မောဓိပရာ-
 ယဏော”တိ။

တနုဘာဝိတိ ပရိယုဋ္ဌာနမန္တတာယ စ ကဒါစိ ကရဟစိ ဥပ္ပတ္တိယာ စ
 တနုဘာဝေန။ တနုတ္တံ ဟိ ဒွိဟိ ကာရဏေဟိ ဝေဒိတဗ္ဗံ အဓိစ္စုပ္ပတ္တိယာ စ
 ပရိယုဋ္ဌာနမန္တတာယ စ။ သကဒါဂါမိဿ ဟိ ဝဇ္ဇာနုသာရိမဟာဇနဿ ဝိယ
 ကိလေသာ အဘိဏ္ဍိန ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကဒါစိ ကရဟစိ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ ဝိရဋ္ဌာကာရာ ဟုတွာ
 ဝိရဋ္ဌဝါပိတေ ခေတ္တေ အင်္ဂုရာ ဝိယ။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာပိ စ ဝဇ္ဇာနုသာရိမဟာ-
 ဇနဿေဝ မဒ္ဒန္တာ ဖရန္တာ ဆာဒေန္တာ အန္ဓကာရံ ကရေန္တာ န ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊
 မန္တမန္တာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ တနုကာကာရာ ဟုတွာ အပ္ပပဋ္ဌလမိဝ မက္ခိကာပတ္တမိဝ စ။
 တတ္ထ ကေစိ ထေရာ ဘဏန္တိ “သကဒါဂါမိဿ ကိလေသာ ကိဉ္ဇာပိ စိရေန
 ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဗဟလာဝ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ တထာ ဟိဿ ပုတ္တာ စ မိတရော စ ဒိဿန္တိ”တိ။
 ဧတံ ပန အပ္ပမာဏံ။ ပုတ္တမိတရော ဟိ အင်္ဂပစ္စင်္ဂပရာမသနမတ္တေနပိ ဟောန္တိတိ။
 ဒွိဟိယေဝ ကာရဏေဟိဿ ကိလေသာနံ တနုတ္တံ ဝေဒိတဗ္ဗံ အဓိစ္စုပ္ပတ္တိယာ စ
 ပရိယုဋ္ဌာနမန္တတာယ စာတိ။

ဟေဋ္ဌာဘာဂိယာနန္တိ ဧတ္ထ ဟေဋ္ဌာတိ မဟဂ္ဂတဘူမိတော ဟေဋ္ဌာ၊ ကာမ-
 ဘူမိယန္တိ အတ္ထော။ တေသံ ပစ္စယဘာဝေန ဟေဋ္ဌာဘာဂဿ ဟိတာတိ
 ဟေဋ္ဌာဘာဂိယာ၊ တေသံ ဟေဋ္ဌာဘာဂိယာနံ၊ ဟေဋ္ဌာဘာဂဿ ကာမ-
 ဘာဝဿ ပစ္စယဘာဝေန ဂဟိတာနန္တိ အတ္ထော။ သံယောဇဉန္တိ ဗန္ဓန္တိ

ခန္ဓဂတိဘဝါဒီဟိ ခန္ဓဂတိဘဝါဒယော၊ ကမ္မဝါဒလေနာတိ သံယောဇနာနီတိ
 အာဟ “သံယောဇနာနန္တိ ဗန္ဓနာန”န္တိ။ အသမုတ္တိန္ဒရာဂါဒိကဿ ဟိ တေ-
 ရဟိ ခန္ဓာဒီနံ အာယတိံ ခန္ဓာဒီဟိ သဗ္ဗန္ဓော၊ သမုတ္တိန္ဒရာဂါဒိကဿ ပန
 တံ နတ္ထိ၊ ကတာနဗ္ဗိ ကမ္မာနံ အသမတ္တဘာဝါပတ္တိတော ရာဂါဒီနံ အန္ဓယတော
 ဗျာဘိရေကတော စ သံယောဇနဋ္ဌော သိဒ္ဓေါ။ ပရိက္ခယေနာတိ သမုစ္ဆေဒေန။

ဩပပါတိကောတိ ဥပပါတိကယောနိကော ဥပပတနေ သာဓုကာရီ။
 သေသယောနိပဋိက္ခေပဝစနမေတံ။ တေန ဂစ္ဆဝါသဒုက္ခဘာဝမာဟ။ တတ္ထ
 ပရိနိဗ္ဗာယီတိ ဣမိနာ သေသဒုက္ခဘာဝံ။ တတ္ထ ပရိနိဗ္ဗာယီတာ စဿ ကာမ-
 လောကေ ခန္ဓဗိဇယံ အပုနာဂမနဝသေနောတိ ဒသေတုံ “အနာဝတ္တိ-
 ဓမ္မော”တိ ဝုတ္တံ။ ဥပရိယေဝါတိ ဗြဟ္မလောကေယေဝ။ အနာဝတ္တိဓမ္မောတိ
 တတော ဗြဟ္မလောကာ ပုနပျုနံ ပဋိသန္ဓိဝသေန န အာဝတ္တနဓမ္မော။ တေနာဟ
 “ယောနိဂတိဝသေန အနာဂမနဓမ္မော”တိ။

ပဒေသံ ပဒေသကာရီ အာရာဓေတိတိ သီလက္ခန္ဓာဒီနံ ပါရိပူရိယာ
 ဧကဒေသဘူတံ ဟေဋ္ဌိမမဂ္ဂတ္တယံ ပဒေသော၊ တံ ကရောန္တော ပဒေသံ
 ဧကဒေသဘူတံ ဟေဋ္ဌိမံ ဖလတ္တယမေဝ အာရာဓေတိ၊ နိပ္ပါဒေတိတိ အတ္ထော။
 တေနာဟ “ပဒေသကာရီ ပုဂ္ဂလော နာမ သောတာပန္နော”တိအာဒိ။ ပရိပူရံ
 ပရိပူရကာရီတိ သီလက္ခန္ဓာဒီဟိ သဒ္ဓိန္ဒြိယာဒီဟိ စ ပရိတော ပူရဏေန
 ပရိပူရသင်္ခါတံ အရဟတ္တမဂ္ဂံ ကရောန္တော နိဗ္ဗတ္တေန္တော ပရိပူရံ အရဟတ္တဖလံ
 အာရာဓေတိ၊ နိပ္ပါဒေတိတိ အတ္ထော။ တေနာဟ “ပရိပူရကာရီ နာမ အရ-
 ဟာ”တိအာဒိ။

ပဌမသိက္ခာသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၇-ဒုတိယသိက္ခာသုတ္တဝါဒိဝဏ္ဏနာ

ဂဂ-၉၁။ သတ္တမေ ကုလာ ကုလံ ဂမနကောတိ ကုလတော ကုလံ
 ဂစ္ဆန္တော။ ဧဝံ ဝါ တယော ဝါ ဘဝေတိ ဒေဝမနုဿဝသေန ဧဝံ ဝါ တယော
 ဝါ ဘဝေ။ မိဿကဘဝဝသေန ဟေတံ ဝုတ္တံ။ ဒေသနာမတ္တမေဝ စေတံ “ဧဝံ
 ဝါ တိဏိ ဝါ”တိ။ ယာဝ ဆဋ္ဌဘဝါ သံသရန္တောပိ ကောလံကောလောဝ
 ဟောတိ။ တေနောဟ “အယဉ္စိ ဧဝံ ဝါ ဘဝေ။ ပ။ ဝေဗေတ္တ ဝိကပ္ပေါ
 ခဋ္ဌဗ္ဗော”တိ။ ဥဋ္ဌာရကုလဝစနော ဝါ ဧတ္ထ ကုလသဒ္ဓေါ၊ ကုလတော ကုလံ

ဂစ္ဆတိတိ ကောလံကောလော။ သောတာပတ္တိဖလသန္တိကိရိယတော ပဋ္ဌာယ
ဟိ နိစကုလေ ဥပ္ပတ္တိ နာမ နတ္ထိ၊ မဟာဘောဂကုလေသု ဧဝ နိဗ္ဗတ္တတိတိ
အတ္ထော။ ကေဝလော ဟိ ကုလသဒ္ဓေါ မဟာကုလမေဝ ဝဒတိ “ကုလပုတ္တော”-
တိအာဒိသု ဝိယ။ ကေမိဇိတိ ဧတ္ထ ခန္ဓဗိဇိ နာမ ကထိတံ၊ ခန္ဓဗိဇိန္ဒ ၈ ပဋိသန္ဓိ-
ဝိညာဏံ ဝုစ္ဆတိ။ ယဿ ဟိ သောတာပန္နဿ ဧကံ ခန္ဓဗိဇိ အတ္ထိ ဧကံ ဘဝဂ္ဂ-
ဟဏံ၊ သော ကေမိဇိ နာမ။ တေနာဟ “ကေသေဝ ဘဝဿ ဗိဇိ ဧတဿ
အတ္ထိတိ ကေမိဇိ”တိ။ “မာနုသကံ ဘဝ”န္တိ ဣဒံ ပနေတ္ထ ဒေသနာမတ္ထမေဝ၊
“ဒေဝဘဝံ နိဗ္ဗတ္တေတိ”တိပိ ပန ဝတ္ထု ဝဇ္ဇတိယေဝ။

ဥဒ္ဓံဝါဟိဘာဝေန ဥဒ္ဓမဿ တဏှာသောတံ ဝဇ္ဇသောတံ ဝါတိ ဥဒ္ဓံသော-
တော၊ ဥဒ္ဓံ ဝါ ဂန္ဓာ ပဋိလဘိတဗ္ဗတော ဥဒ္ဓမဿ မဂ္ဂသောတန္တိ
ဥဒ္ဓံသောတော။ ပဋိသန္ဓိဝသေန အကနိဋ္ဌဘဝံ ဂစ္ဆတိတိ အကနိဋ္ဌဂါမီ။
ယတ္ထ ကတ္ထစိတိ အဝိဟာဒိသု ယတ္ထ ကတ္ထစိ။ သပ္ပယောဂေနာတိ
ဝိပဿနာဉာဏာဘိသင်္ခါရသင်္ခါတေန ပယောဂေန သဟ၊ မဟတာ ဝိပဿနာ-
ပယောဂေနာတိ အတ္ထော။ ဥပဟစ္စာတိ ဧတဿ ဥပဂန္ဓာတိ အတ္ထော။
တေန ဝေမဇ္ဈာတိက္ကမော ကာလကိရိယာပဂမနဉ္စ သင်္ဂဟိတံ ဟောတိ၊
တသ္မာ အာယုဝေမဇ္ဈံ အတိက္ကမိတွာ ပရိနိဗ္ဗာယန္တော ဥပဟစ္စပရိနိဗ္ဗာယီ
နာမ ဟောတိတိအာဟ “ယော ပန ကပ္ပသဟဿာယုကေသု အဝိဟေသု”တိ-
အာဒိ။ သော တိဝိဇော ဟောတိတိ ဉာဏဿ တိက္ကမဇ္ဈမုဒုဘာဝေန
တိဝိဇော ဟောတိ။ တေနာဟ “ကပ္ပသဟဿာယုကေသု”တိအာဒိ။

သဒ္ဓါရရေန အဘိနိဝိသိတွာတိ “သစေ သဒ္ဓါယ သက္ကာ နိဗ္ဗတ္တေတုံ၊
နိဗ္ဗတ္တေဿာမိ လောကုတ္တရမဂ္ဂ”န္တိ ဧဝံ သဒ္ဓါရရဝသေန အဘိနိဝိသိတွာ
ဝိပဿနံ ပဋ္ဌပေတွာ။ ပညာရရေန အဘိနိဝိဋ္ဌောတိ “သစေ ပညာယ
သက္ကာ၊ နိဗ္ဗတ္တေဿာမိ လောကုတ္တရမဂ္ဂ”န္တိ ဧဝံ ပညာရရံ ကဏှာ အဘိ-
နိဝိဋ္ဌော။ ယထာဝုတ္တမေဝ အဋ္ဌဝိဇ္ဇေ ကောလံကောလသတ္တက္ခတ္တုပရမေသု
အတိဒိသန္တော “တထာ ကောလံကောလာ သတ္တက္ခတ္တုပရမာ စာ”တိ
အာဟ၊ ဝုတ္တနယေနေဝ အဋ္ဌ ကောလံကောလာ၊ အဋ္ဌ သတ္တက္ခတ္တုပရမာတိ
ဝုတ္တံ ဟောတိ။

တတ္ထ သတ္တက္ခတ္တု ပရမာ ဘဝုပပတ္တိ အတ္တဘာဝဂ္ဂဟဏံ အဿ တတော
ပရံ အဋ္ဌမံ ဘဝံ နာဒိယတိတိ သတ္တက္ခတ္တုပရမော။ ဘဂဝတာ ဂဟိတနာမ-
ဝသေနေဝ စေတနာနိ အရိယာယ ဇာတိယာ ဇာတာနံ တေသံ နာမာနိ
ဇာတာနိ ကုမာရာနံ မာတာပိတူဟိ ဂဟိတနာမာနိ ဝိယ။ ဧတ္ထကံ ဟိ ဌာနံ

ဂတော ဧကမိဇိ နာမ ဟောတိ၊ ဧတ္ထကံ ကောလံကောလော၊ ဧတ္ထကံ သတ္တက္ခတ္တုပရမောတိ ဘဂဝတာ ဧတေသံ နာမံ ဂဟိတံ။ နိယမတော ပန အယံ ဧကမိဇိ၊ အယံ ကောလံကောလော၊ အယံ သတ္တက္ခတ္တုပရမောတိ နတ္ထိ။ ကော ပန နေသံ ဧတံ ပဘေဒံ နိယမေတိတိ? ကေမိ တာဝ ယေရာ “ပုဗ္ဗဟေတု နိယမေတိ”တိ ဝဒန္တိ၊ ကေမိ ပဌမမဂ္ဂေါ၊ ကေမိ ဥပရိ တယော မဂ္ဂေါ၊ ကေမိ တိတ္ထံ မဂ္ဂါနံ ဝိပဿနာတိ။

တတ္ထ “ပုဗ္ဗဟေတု နိယမေတိ”တိ ဝါဒေ ပဌမမဂ္ဂဿ ဥပနိဿယော ကတော နာမ ဟောတိ၊ “ဥပရိ တယော မဂ္ဂါ နိရူပနိဿယာ ဥပ္ပန္နာ”တိ ဝစနံ အာပဇ္ဇတိ။ “ပဌမမဂ္ဂေါ နိယမေတိ”တိ ဝါဒေ ဥပရိ တိတ္ထံ မဂ္ဂါနံ နိရတ္ထကတာ အာပဇ္ဇတိ။ “ဥပရိ တယော မဂ္ဂါ နိယမေန္တိ”တိ ဝါဒေ ပဌမမဂ္ဂေ အနုပ္ပန္နေ-ယေဝ ဥပရိ တယော မဂ္ဂါ ဥပ္ပန္နာတိ အာပဇ္ဇတိတိ။ “တိတ္ထံ မဂ္ဂါနံ ဝိပဿနာ နိယမေတိ”တိ ဝါဒေါ ပန ယုဇ္ဇတိ။ သစေ ဟိ ဥပရိ တိတ္ထံ မဂ္ဂါနံ ဝိပဿနာ ဗလဝတိ ဟောတိ၊ ဧကမိဇိ နာမ ဟောတိ၊ တတော မန္တတရာယ ကောလံ-ကောလော၊ တတော မန္တတရာယ သတ္တက္ခတ္တုပရမောတိ။

ဧကစ္စော ဟိ သောတာပန္နော ဝဇ္ဇဇ္ဈာသယော ဟောတိ ဝဇ္ဇာဘိရတော၊ ပုနပ္ပုနံ ဝဇ္ဇသ္မိယေဝ စရတိ သဒ္ဓိဿတိ။ အနာထပိဏ္ဍိကော သေဋ္ဌိ၊ ဝိသာခါ ဥပါသိကာ၊ စူဠရထမဟာရထာ ဒေဝပုတ္တာ၊ အနေကဝဇ္ဇော ဒေဝပုတ္တော၊ သက္ကော ဒေဝရာဇာ၊ နာဂဒက္ကော ဒေဝပုတ္တောတိ ဣမေ ဟိ ဧတ္တကာ ဇနာ ဝဇ္ဇဇ္ဈာသယာ ဝဇ္ဇာဘိရတာ အာဒိတော ပဋ္ဌာယ ဆ ဒေဝလောကေ သော-ဓေတွာ အကနိဋ္ဌေ ဌတွာ ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ၊ ဣမေ ဣဓ န ဂဟိတာ။ န ကေဝလဋ္ဌိမေဝ၊ ယောဝိ မနုဿေသုယေဝ သတ္တက္ခတ္တု သံသရိတွာ အရဟတ္တံ ပါပုဏာတိ၊ ယောဝိ ဒေဝလောကေ နိဗ္ဗတ္တော ဒေဝေသုယေဝ သတ္တက္ခတ္တု အပရာပရံ သံသရိတွာ အရဟတ္တံ ပါပုဏာတိ၊ ဣမေဝိ ဣဓ န ဂဟိတာ၊ ကာလေန ဒေဝေ၊ ကာလေန မနုဿေ သံသရိတွာ ပန အရဟတ္တံ ပါပုဏန္တောဝ ဣဓ ဂဟိတော၊ တသ္မာ “သတ္တက္ခတ္တုပရမော”တိ ဣဒံ ဣဓဋ္ဌကဝေါက္ကိဏ္ဏာဘူပ-ပတ္တိကသုက္ခဝိပဿကဿ နာမံ ကထိတန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

“သကိဒေဝ ဣမံ လောကံ အာဂန္တော”တိ ဝစနတော ပဉ္စသု သကဒါ-ဂါမီသု စတ္တာရော ဝဇ္ဇေတွာ ဧကောဝ ဂဟိတော။ ဧကစ္စော ဟိ ဣဓ သကဒါ-ဂါမိဖလံ ပတွာ ဣဓေဝ ပရိနိဗ္ဗာယတိ၊ ဧကစ္စော ဣဓ ပတွာ ဒေဝလောကေ

ပရိနိဗ္ဗာယတိ၊ ဧကစ္စော ဒေဝလောကေ ပတွာ တတ္ထေဝ ပရိနိဗ္ဗာယတိ၊ ဧကစ္စော ဒေဝလောကေ ပတွာ ဣဓူပပဇ္ဇိတွာ ပရိနိဗ္ဗာယတိ။ ဣမေ စတ္တာရောပိ ဣဓ န ဂဟိတာ။ ယော ပန ဣဓ ပတွာ ဒေဝလောကေ ယာဝ-
တာယုကံ ဝသိတွာ ပုန ဣဓူပပဇ္ဇိတွာ ပရိနိဗ္ဗာယိဿတိ၊ အယံ ဧကောဝ ဣဓ ဂဟိတောတိ ဝေဒိတဗျော။

ဣဒါနိ တဿ ပဘေဒံ ဒဿေန္တော “တိသု ပန ဝိမောက္ခေသု”တိအာဒိ-
မာဟ။ ဣမဿ ပန သကဒါဂါမိနော ဧကဗီဇိနာ သဒ္ဓိံ ကိံ နာနာကရဏန္တိ?
ဧကဗီဇိဿ ဧကောဝ ပဋိသန္ဓိ၊ သကဒါဂါမိဿ ဒွေ ပဋိသန္ဓိယော၊ ဣဒံ တေသံ
နာနာကရဏံ။ သုညတဝိမောက္ခေန ဝိမုတ္တဒိဏာသဝေါ ပဋိပဒါဝသေန
စတုဗ္ဗိဓော ဟောတိ၊ တထာ အနိမိတ္တအပ္ပဏိဟိတဝိမောက္ခေဟိတိ ဧဝံ ဒွါဒသ
အရဟန္တာ ဟောန္တိတိ အာဟ “ယထာ ပန သကဒါဂါမိနော၊ တထေဝ
အရဟန္တော ဒွါဒသ ဝေဒိတဗျော”တိ။ အဋ္ဌမနဝမဒသမာနိ ဥတ္တာနုတ္တာနေဝ။

ဒုတိယသိက္ခာသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၁-သင်္ကဝါသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၉၂။ ဧကောဒသမေ ဝိဟာရပဋိဗ္ဗနဝကမ္မာဒိဘာရံ ဟရတိ ပဝတ္ထေတိတိ
ဘာရဟာဓော။ တေနောဟ “နဝေ အာဝါသေ သမုဋ္ဌာပေတိ၊ ပုရာဏေ
ပဋိဇ္ဇက္ခတိ”တိ။ သိက္ခိတဗ္ဗတော သိက္ခာ၊ ပဇ္ဇိတဗ္ဗတော၊ ပဇ္ဇန္တိ ဧတေဟိတိ ဝါ
ပဒါနိ၊ သိက္ခာယေဝ ပဒါနိ သိက္ခာပဒါနိတိ အာဟ “သိက္ခာသင်္ခါတေဟိ
ပဒေဟိ”တိ။ ဒဿေတိတိ ပစ္စက္ခတော ဒဿေတိ၊ ဟတ္တာမလကံ ဝိယ
ပါကဠေ ဝိဘူတေ ကတွာ ဝိဘာဝေတိ။ ဂဏှာပေတိတိ တေ ဓမ္မေ မနဿ
အနုပက္ခိတေ ဝိဋ္ဌိယာ သုပ္ပုဋိဝိဒ္ဓေ ကာရေန္တော ဥဂ္ဂဏှာပေတိ။ သမုဿာဟေ-
တိတိ သမာဓိမ္မိ ဥဿာဟံ ဇနေတိ။ ပဋိလဒ္ဓရဏေဟိတိ တာယ ဒေသနာယ
တန္တိဿယပစ္စတ္တပုရိသကာရေန စ တေသံ ပဋိဝိဒ္ဓရဏေဟိ။ ဝေါဒါပေတိတိ
တေသံ စိတ္တသန္တာနံ အဿဒ္ဓိယာဒိကိလေသမလာပဂမနေန ပဘဿရံ
ကရေတိ။ သဏှံ သဏှံ ကထေတိတိ အတိဝိယ သုခုမံ ကတွာ ကထေတိ။

အစ္စယနံ သာဓုမရိယာဒံ မဒ္ဓိတွာ ဝိတိက္ကမနံ အစ္စယောတိ အာဟ
“အပရာဓော”တိ။ အစ္စေတိ အတိက္ကမတိ ဧတေနာတိ ဝါ အစ္စယော၊
ဝိတိက္ကမဿ ပဝတ္တနကော အကုသလဓမ္မော။ သောဝေ အပရုဇ္ဈတိ ဧတေနာတိ
အပရာဓော။ သော ဟိ အပရုဇ္ဈန္တံ ပုရိသံ အဓိဘဝိတွာ ပဝတ္တတိ။ တေနာဟ

“အတိက္ကဗ္ဗ အဓိဘဝိတွာ ပဝတ္တော”တိ။ ပဋိဂ္ဂဏှာတူတိ အဓိဝါသနဝသေန သမ္ပုဋ္ဌိစ္ဆတူတိ အတ္ထောတိ အာဟ “ဓမ္မတူ”တိ။ သဒေဝကေန လောကေန နိဿရဏန္တိ အရဏီယတော အရိယော၊ တထာဂတောတိ အာဟ “အရိယဿ ဝိနယေတိ ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝတော သာသနော”တိ။ ပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာနံ ကရောန္တောတိ ကာမံ “ဝုဒ္ဓိ ဟေသာ”တိ ဓမ္မာဓိဋ္ဌာနဝသေန ဝါကျံ အာရဉ္စံ၊ တထာပိ ဒေသနံ ပန ပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာနံ ကရောန္တော “သံဝရံ အာပဇ္ဇတိ”တိ အာဟာတိ ယောဇနာ။

သင်္ကဝါသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

သမဏဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

(၁၀) ၅-လောဏကပလ္လဝဂ္ဂ

၁-အစွာယိကသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၉၃။ ပဉ္စမဿ ပဌမေ အတိပါတိကနီတိ သီသံ ပဝတ္တေတဗ္ဗာနိ။ ကရဏီယာနီတိ ဧတ္ထ အဝဿကေ အနိယသဒ္ဓေါ ဒဋ္ဌဗ္ဗောတိ အာဟ “အဝဿ-ကိစ္စာနိ”တိ။ နိက္ခန္တသေတင်္ဂရာနီတိ ဗီဇတော နိက္ခန္တသေတင်္ဂရာနိ။ သေသ-မေတ္ထ ဥတ္တာနမေဝ။

အစွာယိကသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂-ပဝိဝေကသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၉၄။ ဒုတိယေ သာဏေဟိ ဝါကေဟိ နိဗ္ဗတ္တိတာနိ သာဏာနိ။ ဗိဿသာ-ဏာနိ မသာဏာနိ န ဘင်္ဂါနိ။ ရေကတိဏာဒီနီတိ အာဒိသဒ္ဓေန အက္ကမကစိ-ကဒလိဝါကာဒီနံ သင်္ဂဟော။ ရေကဒီဟိ ကတာနိ ဟိ ဆဝါနိ လာမကာနိ ဒုဿာနီတိ “ဆဓဒုဿာနိ”တိ ဝတ္တဗ္ဗတံ လဘန္တိ။ ဣဏ္ဏကန္တိ တနုတရံ တဏှုလပ္ပကရဏံ။ ပဉ္စ ဒုဿီလျာနီတိ ပါဏာတိပါတာဒီနိ ပဉ္စ။ စတ္တာရော အာသဝါတိ ကာမာသဝါဒယော စတ္တာရော အာသဝါ။ သီလဂ္ဂပ္ပတ္တောတိ သီလေန၊ သီလဿ ဝါ အဂ္ဂပ္ပတ္တော။

ပဝိဝေကသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၃-သရဒသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၉၅။ တတိယေ ဝိဇ္ဇေတိ ခုရိဘူတေ။ ခုရဘာဝေါ စ အာကာသဿ ဝလာဟကဝိဂမေန ဟောတိတိ အာဟ “ဝလာဟကဝိဂမေန ခုရိဘူတေ”တိ။ တေနေဝ ဟိ “ဝိဇ္ဇေ ဝိဂတဝလာဟကေ”တိ ဝုတ္တံ။ န ဘံ အဋ္ဌ၊ သုတ္တမာနောတိ အာကာသံ အဘိလဉ်န္တော။ ဣမိနာ တရုဏသုရိယဘာဝေါ ဒဿိတော။ နာတိဗုရောဒိတေ ဟိ အာဒိစ္စေ တရုဏသုရိယသမညာ။ ဗုဒ္ဓိဓမ္မေဝဿ သံယောဇနံ န နိဇ္ဈိတိ ဩရုဏ္ဍာဂိယဥဒ္ဓုဏ္ဍာဂိယဝသေန ဗုဒ္ဓိဓမ္မိ သံယောဇနံ အဿ ပဌမဇ္ဈာနလာဘိနော အရိယသာဝကဿ နတ္ထိ။ ကဿ ပနဿ ဥဒ္ဓုဏ္ဍာဂိယသံယောဇနမ္ပိ နတ္ထိတိ ဝုတ္တံ။ ဩရုဏ္ဍာဂိယသံယောဇနာနမေဝ ဟေတ္တ ပဟာနံ ဝုတ္တန္တိ အာဟ “ဣတရမ္ပိ”တိအာဒိ၊ ဣတရံ ဥဒ္ဓုဏ္ဍာဂိယသံယောဇနံ ပုန ဣမံ လောကံ ပဋိသန္ဓိဝသေန အာနေတုံ အသမတ္တတာယ နတ္ထိတိ ဝုတ္တန္တိ အတ္ထော။ ဈာနလာဘိနော ဟိ သဗ္ဗေပိ အရိယာ မြဟ္မလောကူပပန္နာ ဟေဋ္ဌာ န ဥပ္ပဇန္တိ၊ ဥဒ္ဓိ ဥဒ္ဓိ ဥပ္ပဇန္တာပိ ဝေဟပ္ပလံ အကနိဋ္ဌံ ဘဝဂ္ဂဉ္စ ပတွာ န ပုနညတ္ထ ဇာယန္တိ၊ တတ္ထ တတ္ထေဝ အရဟတ္တံ ပတွာ ပရိနိဗ္ဗာယန္တိ။ တေနေဝါဟ “ဣမသ္မိ” သုတ္တေ ဈာနာနာဂါမိ နာမ ကထိတော”တိ။ ဈာနဝသေန ဟိ ဟေဋ္ဌာ န အာဂစ္ဆတိတိ ဈာနာနာဂါမိ။

သရဒသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၄-ပရိသာသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၉၆။ စတုတ္ထေ ပစ္စယဗဟုလိကာတိ စိဝရာဒိဗဟုလ္လာယ ပဋိပန္နာ။ အဝိတတဏှတာယ ဟိ တံ တံ ပရိက္ခာရဇာတံ ဗဟုံ လန္တိ အာဒိယန္တိတိ ဗဟုလာ၊ တေ ဧဝ ဗဟုလိကာ ယထာ “ဝေနယိကော”တိ။ တေ ပစ္စယဗဟုလ္လာယ ယုတ္တပ္ပယုတ္တာ ဟောန္တိတိ စိဝရာဒိဗဟုလ္လာယ ပဋိပန္နာ နာမ ဟောန္တိ။ သိက္ခာယ အဂါရဝဘာဝတော သိထိလံ အဂါဋ္ဌံ ဂဏှန္တိတိ သာထလိကာ။ သိထိလန္တိ စ ဘာဝနပုံသကနိဋ္ဌေသော။ သိထိလသဒ္ဓေန သမာနတ္ထဿ သထလသဒ္ဓဿ ဝသေန သာထလိကာတိ ပဒသိဒ္ဓိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ အဝဂမနဋ္ဌေနာတိ အခေဂမနဋ္ဌေန၊ ဩရုဏ္ဍာဂိယဘာဝေနာတိ အတ္ထော။ နိက္ခိတ္တရုဏတိ ဩရောပိတရုဏ ဥဇ္ဇိတုဿာဟာ။ ဥပမိဝိဝေကော နိဗ္ဗာနံ။ ဗုဒ္ဓိဓမ္မိ ဝိရိယန္တိ ကာယိကံ စေတသိကဉ္စ ဝိရိယံ။

ဘဏ္ဍာနံ ဇာတံ ဧတေသန္တိ ဘဏ္ဍာနဇာတာ။ ဝိသေသနဿ ပရနိပါတ-
ဝသေန ခေတံ ဝုတ္တံ။ အဋ္ဌကထာယံ ပန ဝိသေသနဿ ပုဗ္ဗနိပါတဝသေနော
အတ္ထံ ဒဿေန္တော “ဇာတဘဏ္ဍာနာ”တိ အာဟ။ ကလဟော ဇာတော
ဧတေသန္တိ ကလဟဇာတာတိ ဧတ္ထာပိ ဧသေဝ နယော။ ကလဟဿ
ပုဗ္ဗဘာဂေါတိ ကလဟဿ ဟေတုဘူတာ ပဋိဘာဂါ တံသဒိသီ စ အနိဋ္ဌ-
ကိရိယာ။ ဟတ္ထပရာမာသာဒိဝသေနာတိ ကုဇ္ဈိတွာ အညမညဿ ဟတ္ထေ
ဂဟေတွာ ပလပနအတ္ထိန္ဒနာဒိဝသေန။ “အယံ ဓမ္မော၊ နာယံ ဓမ္မော”တိ-
အာဒိနာ ဝိရုဒ္ဓဝါဒဘူတံ ဝိဝါဒံ အာပန္နာတိ ဝိဝါဒါပန္နာ။ တေနာဟ
“ဝိရုဒ္ဓဝါဒံ အာပန္နာ”တိ။ မုခသန္တိဿိတတာယ ဝါစာ ဣဓ “မုခ”န္တိ အဓိပ္ပေ-
တာတိ အာဟ “ဖရဿာ ဝါစာ မုခသတ္တိယော”တိ။

သတိပိ ဥဘယေသံ ကလာပါနံ ပရမတ္ထတော ဘေဒေ ပစုရဇနေဟိ ပန
ဒုဝိညေယျနာနတ္ထံ ဒီရောဒကသမ္မောဒိတံ အစူန္တမေတံ သံသဋ္ဌံ ဝိယ ဟုတွာ
တိဋ္ဌတိတိ အာဟ “ဒီရောဒကံ ဝိယ ဘူတာ”တိ။ ယထာ ဒီရဉ္စ ဥဒကဉ္စ
အညမညံ သံသန္တတိ။ ဝိသု န ဟောတိ။ ဧကတ္ထံ ဝိယ ဥပေတိ။ ဧဝံ သာမဂ္ဂိ-
ဝသေန ဧကတ္ထပဂတစိတ္တုပ္ပါဒါဟိ အက္ခေ။ မေတ္တစိတ္တံ ပစ္စုပ္ပန္နာပေတွာ
ဩလောကနံ စက္ခုနိ ဝိယ စက္ခုနိ နာမာတိ အာဟ “ဥပသန္တေဟိ မေတ္တ-
စက္ခုနိ”တိ။ ဝိယဘာဝဒိပကာနိ ဟိ စက္ခုနိ ဝိယစက္ခုနိ။ ပမုဒိတဿ ဝီတိ
ဇာယတိတိ ပမောဒပစ္စယဗလဝပီတိမာဟ။ ပဉ္စေတ္တာ ဝီတိ ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ
ခုဒ္ဓိကာဒိဘေဒေန ပဉ္စပ္ပကာရာ ဝီတိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဝီတိမနဿာတိ တာယ
ဝီတိယာ ဝီဏိတမနဿ။ ပဿဒ္ဓိအာဂဟေဟိ ဥဠာရေဟိ ဝီတိဝေဂေဟိ
တိန္တစိတ္တဿာတိ အတ္ထော။ ဝိဂတဒရထောတိ ကိလေသပရိဋ္ဌာဟာနံ
ဒူရိဘာဝေန ဝူပသန္တဒရထော။

ကေန ဥဒကေန ဒါရိတော ပဗ္ဗတပ္ပဒေသောတိ ကတွာ အာဟ “ကန္တရော
နာမာ”တိအာဒိ။ ဥဒကဿ ယထာနိန္ဒံ ပဝတ္တိယာ နဒိနိဗ္ဗတ္တနဘာဝေန
“နဒိကုဉ္ဇော”တိပိ ဝုတ္တတိ။ သာဝဇ္ဇာ နဒိယော ပဒရာ။ အဋ္ဌ မာသေတိ
ဟေမန္တဂိမ္မဥတုဝသေန အဋ္ဌ မာသေ။ ခုဒ္ဓကာ ဥဒကဝါဟိနိယော သာခါ
ဝိယာတိ သာခါ။ ခုဒ္ဓကသောဗ္ဗာ ကုသုဗ္ဗာ ဩကာရဿ ဥကာရံ ကတွာ။
ယတ္ထ ဥပရိ ဥန္တတပ္ပဒေသတော ဥဒကံ အာဂန္တော တိဋ္ဌတိ စေဝ သန္တတိ စ။

ပဏ္ဏာသက] (၁၀)၅-လောဏကပလ္လဝဂ္ဂ ၅-ပဌမအာဇာနိယသုတ္တာဒိ ၁၉၅

တေ ကုသုတ္တာ ခုဒ္ဒကအာဝါဒါ။ ခုဒ္ဒကနိဒ္ဒေယောတိ ပဗ္ဗတပါဒါဒိတော
နိက္ခန္တာ ခုဒ္ဒကာ နိဒ္ဒေယော။

ပရိသာသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတ။

၅-ပဌမအာဇာနိယသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ

၉၇-၉၉။ ပဉ္စမေ အနုစ္စရိကောတိ ရညော ပရိဘုဉ္ဇနယောဂေါ။ ဟတ္ထ-
ပါဒါဒိအင်္ဂသမတယာတိ ဟတ္ထပါဒါဒိအဝယဝသမတယ၊ ရညော ဝါ
သေနာယ အင်္ဂဘူတတ္တာ ရညော အင်္ဂန္တိ ဝုစ္စတိ။ အာနေတွာ ဟုနိတဗ္ဗန္တိ
အာဟုနံ၊ အာဟုတီတိ အတ္ထတော ဧကန္တိ အာဟ “အာဟုတိသင်္ခါတံ
ဝိဏ္ဏပါတ”န္တိ။ ဗုရတောပိ အာနေတွာ သီလဝန္တေသု ဒါတဗ္ဗဿေတံ
အဓိဝစနံ။ ဝိဏ္ဏပါတန္တိ စ နိဒဿနမတ္ထံ။ အာနေတွာ ဟုနိတဗ္ဗာနံ ဟိ စိဝရာဒိနံ
စတုန္တံ ပစ္စယာနမေတံ အဓိဝစနံ အာဟုနန္တိ။ တံ အရဟတီတိ အာဟုနေယျော။
ပဋိဂ္ဂဟေတုံ ယုတ္တောကိ တဿ မဟပ္ပလဘာဝကရဏတော ပဋိဂ္ဂဟိတုံ
အနုစ္စရိကော။

ပါဟုနကဘတ္တဿာတိ ဒိသဝိဒိသတော အာဂတာနံ ပိယမနာပါနံ ဉှုတိ-
မိတ္တာနံ အတ္ထာယ သက္ကာရေ ပဋိယတ္တဿ အာဂန္တုကဘတ္တဿ။ တံ ဟိ
ဌပေတွာ တေ တထာရူပေ ပါဟုနကေ သံဃဿေဝ ဒါတုံ ယုတ္တံ၊
သံဃောဝ တံ ပဋိဂ္ဂဟေတုံ ယုတ္တော။ သံဃသဒိသော ဟိ ပါဟုနကော
နတ္ထိ။ တထာ ဟေသ ဧကသ္မိ ဗုဒ္ဓန္တရေ ဝီတိဝတ္တေ ဒိဿတိ၊ ကဒါစိ
အသင်္ချေယျေပိ ကပ္ပေ ဝီတိဝတ္တေ။ အဗ္ဗောကိဏ္ဏန္တ ပိယမနာပတာဒိကရေဟိ
ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော။ ဧဝံ ပါဟုနမဿ ဒါတုံ ယုတ္တံ၊ ပါဟုနန္တ
ပဋိဂ္ဂဟေတုံ ယုတ္တောတိ ပါဟုနေယျော။ အယံ ဟေတ္ထ အဓိပ္ပါယော
“ဉှုတိမိတ္တာ ဝိပ္ပဝုဋ္ဌာ န စိရဿေဝ သမာဂစ္ဆန္တိ၊ အနဝဋ္ဌိတာ စ တေသု
ပိယမနာပတာ၊ န ဧဝမရိယသံဃော၊ တဿ သံဃောဝ ပါဟုနေယျော”တိ။

ဒက္ခန္တိ တောယ သတ္တာ ယထာဓိပ္ပေတာဟိ သမ္ပတ္တိဟိ ဝုဇ္ဈန္တိတိ ဒက္ခိဏာ၊
ပရသောကံ သဒ္ဓဟိတွာ ဒါနံ။ တံ ဒက္ခိဏံ အရဟတိ၊ ဒက္ခိဏာယ ဝါ
ဟိတော သဿွာ မဟပ္ပလကရဏတာယ ဝိသောဓေတီတိ ဒက္ခိဏေယျော။

ပုညတ္ထိကေဟိ အဇ္ဈလိကရဏီယော ဧတ္ထောတိ အဇ္ဈလိကရဏီယော။ ဥဘော
ဟတ္ထေ သိရသိ ပဘိဋ္ဌာပေတွာ သဗ္ဗလောကေန ကယိရမာနံ အဇ္ဈလိကမ္ပံ

အရဟတိတိ ဝါ အဇ္ဈလိကရဏိယော။ တေနာဟ “အဇ္ဈလိပဂ္ဂဟဏဿ အနုစ္ဆရိကော”တိ။

ယဒိပိ ပါဠိယံ “အနုတ္တရ”န္တိ ဝုတ္တံ၊ နတ္ထိ ဣတော ဥတ္တရံ ဝိသိဋ္ဌန္တိ ဟိ အနုတ္တရံ၊ သမဗ္ဗိဿ ပန နတ္ထိတိ ဒဿေန္တော “အသဒိသ”န္တိ အာဟ။ ဒိတ္တံ ဝုတ္တံ ဗီဇံ မဟပ္ပလဘာဝကရဏေန တာယတိ ရက္ခတိ၊ ခိပန္တိ ဝပန္တိ ဧတ္ထ ဗီဇာနီတိ ဝါ ခေတ္တံ၊ ကေဒါရာဒိ၊ ခေတ္တံ ဝိယ ခေတ္တံ၊ ပုညာနံ ခေတ္တံ ပုညဗ္ဗေတ္တံ။ ယထာ ဟိ ရညော ဝါ အမစ္စဿ ဝါ သာလိနံ ဝါ ယဝါနံ ဝါ ဝိရုဟနဋ္ဌာနံ “ရညော သာလိက္ခေတ္တံ ယဝက္ခေတ္တံ”န္တိ ဝုစ္စတိ၊ ဧဝံ သံဘော သဗ္ဗလောကဿ ပုညာနံ ဝိရုဟနဋ္ဌာနံ။ သံဃံ နိဿာယ ဟိ လောကဿ နာနပ္ပကာရဟိတ-သုဓသံဝတ္တနိကာနိ ပုညာနိ ဝိရုဟန္တိ၊ တသ္မာ သံဘော အနုတ္တရံ ပုညဗ္ဗေတ္တံ လောကဿ။ သေသံ သုဝိညေယျမေဝ။ ဆဋ္ဌသတ္တမာနိ ဥတ္တာနုတ္တာနေဝ။

ပဌမအာဇာနိယသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဂ-ပေါတ္တကသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၀၀။ အဋ္ဌမေ နဝေါတိ နဝဝါယိမော။ တေနာဟ “ကရဏံ ဥပါဒါယ ဝုစ္စတိ”တိ။ ဝါကမယဝတ္ထန္တိ သာဏာဒိဝါကသာဠကံ။ ဒုဗ္ဗဏ္ဏောတိ ဝိဝဏ္ဏော။ ဒုက္ခသမ္ပယောတိ ခရသမ္ပယော။ အပ္ပံ အညတိတိ အပ္ပဋ္ဌေါ။ အတိဗဟံ အညန္တော ကဟာပဏညနကော ဟောတိ။ ပရိဘောဂမဇ္ဈိမောတိ ပရိဘောဂ-ကာလဝသေန မဇ္ဈိမော။ သော ဟိ နဝဘာဝံ အတိက္ကမိတွာ ဇိဏ္ဏဘာဝံ အပ္ပတ္တော မဇ္ဈေ ပရိဘောဂကာလေဝိ ဒုဗ္ဗဏ္ဏော စ ဒုက္ခသမ္ပယော စ အပ္ပဋ္ဌေါယေဝ ဟောတိ။ အတိဗဟံ အညန္တော အနံ အညတိ၊ ဇိဏ္ဏကာလေ ပန အနုမာသကံ ဝါ ကာကဏိကံ ဝါ အညတိ။ ဥက္ခလိပရိပုဉ္ဇနန္တိ ကာဠုက္ခလိ-ပရိပုဉ္ဇနံ။ နဝေါတိပိ ဥပသမ္ပဒါယ ပဉ္စဝဿကာလတော ဟေဋ္ဌာ ဇာတိယာ သဋ္ဌိဝဿောပိ နဝေါယေဝ။ ဒုဗ္ဗဏ္ဏတာယာတိ သရီရဝဏ္ဏေနပိ ဂုဏဝဏ္ဏေနပိ ဒုဗ္ဗဏ္ဏတာယ။ ဒုဿီလဿ ဟိ ပရိသမဇ္ဈေ နိတ္တေဇတာယ သရီရဝဏ္ဏောပိ န သမ္ပဇ္ဇတိ၊ ဂုဏဝဏ္ဏေန ဝတ္တဗ္ဗမေဝ နတ္ထိ။ အဋ္ဌကထာယံ ပန သရီရဝဏ္ဏေန ဒုဗ္ဗဏ္ဏတာပိ ဂုဏဝဏ္ဏဿ အဘာဝေန ဒုဗ္ဗဏ္ဏတာယာတိ ဝုတ္တံ။

ယေ ခေါ ပနဿာတိ ယေ ခေါ ပန တဿ ဥပဋ္ဌာကာ ဝါ ဉှတိမိတ္တာ-ဒယော ဝါ ဧတံ ပုဂ္ဂလံ သေဝန္တိ။ တေသန္တိ တေသံ ပုဂ္ဂလာနံ ဆ သတ္တာရေ

သေဝန္တာနံ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကာနံ ဝိယ၊ ဒေဝဒတ္တေ သေဝန္တာနံ ကောကာလိကာဒိနံ
ဝိယ စ တံ သေဝနံ ဒီဃရတ္တံ အဟိတာယ ဒုက္ခာယ ဟောတိ။ မဇ္ဈိမောတိ
ပဉ္စဝဿကာလတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ နဝဿကာလာ မဇ္ဈိမော နာမ။
ထေရောတိ ဒသဝဿတော ပဋ္ဌာယ ထေရော နာမ။ ဝေမာဟံသူတိ ဧဝံ
ဝဒန္တိ။ ကိံ န ခေါ တုယန္တိ တုယံ ဗာလဿ ဘဏိတေန ကော အတ္ထောတိ
ဝုတ္တံ ဟောတိ။ တထာဂ္ဂပန္နိ တထာဇာတိကံ တထာသဘာဝံ ဥက္ခေပနီယ-
ကမ္မဿ ကာရဏဘူတံ။

တိဟိ ကပ္ပိသအံသူဟိ သုတ္တံ ကန္တိတွာ ကတဝတ္ထန္တိ တယော ကပ္ပိသအံသူ
ဂဟေတွာ ကန္တိတသုတ္တေန ဝါယံတံ သုခုမဝတ္ထံ၊ တံ နဝဝါယိမံ အနန္တံ
ဟောတိ၊ ပရိဘောဂမဇ္ဈိမံ ဝိသမ္ပိ တိံသမ္ပိ သဟဿာနိ အဋ္ဌတိ၊ ဇိဏ္ဏကာလေ
အဋ္ဌပိ ဒသပိ သဟဿာနိ အဋ္ဌတိ။

တေသံ တံ ဟောတီတိ တေသံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါဒယော သေဝန္တာ ဝိယ တံ
သေဝနံ ဒီဃရတ္တံ ဟိတာယ သုခါယ ဟောတိ။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ ဟိ ဧကံ နိဿာယ
ယာဝဇ္ဇကာလာ မုစ္ဆနကသတ္တာနံ ပမာဏံ နတ္ထိ၊ တထာ သာရိပုတ္တတ္ထေရ-
မဟာမောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရေ အဝသေသေ စ အသီတိ မဟာသာဝကေ နိဿာယ
သဂ္ဂဂတသတ္တာနံ ပမာဏံ နတ္ထိ၊ ယာဝဇ္ဇကာလာ တေသံ ဒိဋ္ဌာနဂတိံ
ပဋိပန္နသတ္တာနမ္ပိ ပမာဏံ နတ္ထိယေဝ။ အာဓေယျံ ဂစ္ဆတီတိ တဿ
မဟာထေရဿ တံ အတ္ထနိဿိတံ ဝစနံ ယထာ ဂန္ဓကရဏ္ဏကေ ကာသိကဝတ္ထံ
အာဓာတဗ္ဗတံ ဌပေတဗ္ဗတံ ဂစ္ဆတိ၊ ဧဝံ ဥတ္တမဇ္ဇေ သိရသ္မိံ ဟဒယေ စ
အာဓာတဗ္ဗတံ ဌပေတဗ္ဗတံ ဂစ္ဆတိ။

ပေါတ္တကသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၉-လောဏကပလ္လသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၀၁။ နဝမေ ယထာ ယထာ ကမ္မံ ကရောတီတိ ယေန ယေန ပကာရေန
ပါဏသုတာဒိပါပကမ္မံ ကရောတိ။ ဝိပါကံ ပဋိသံဝေဒိယတေဝါတိ အဝဓာ-
ရဏေန ကမ္မသိဒ္ဓိယံ တဗ္ဗိပါကဿ အပ္ပဝတ္တိ နာမ နတ္ထိတိ ဒီပေတိ။ တေန-
ဝါဟ “န ဟိ သက္ကာ”တိအာဒိ။ ဧဝံ သန္တန္တိ ဘုမ္မတ္ထေ ဥပယောဂဝစနန္တိ
အာဟ “ဧဝံ သန္တေ”တိ။ အဘိသင်္ခါရဝိညာဏနိရောဓေနာတိ ကမ္မဝိညာ-
ဏဿ အာယတိံ အနုပ္ပတ္တိဓမ္မတာပဇ္ဇနေန။

“အယဗ္ဗိ ခေါ ကာယော ဧဝံဓမ္မော ဧဝံဘာဝိ ဧဝံအနတိတော”တိ-
 အာဒိနာ ကာယဿ အသုဘာနိစ္စာဒိအာကာရအနုပဿနာ ကာယဘာဝ-
 နာတိ အာဟ “**ကာယာနုပဿနာသင်္ခါတာယ တာယ ဘာဝနာယာ**”တိ။
 ရာဂါဒိနန္တိ အာဒိ-သဒ္ဓေန ဒေါသမောဟာနံ သင်္ဂဟော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ “ရာဂေါ
 ခေါ အာဝုသော ပမာဏကရဏော၊ ဒေါသော ပမာဏကရဏော၊ မောဟော
 ပမာဏကရဏော၊ တေ ဒိဏာသဝဿ ဘိက္ခုနော ပဟိနာ ဥစ္ဆိန္နမူလာ
 တာလာဝတ္ထုကတာ အနဘာဝံကတာ အာယတိံ အနုပ္ပါဒဓမ္မော”တိ ဟိ ဝုတ္တံ။

ယထာ ဟိ ပဗ္ဗတပါဒေ ပူတိပဏ္ဏဿ ဥဒကံ နာမ ဟောတိ၊ ကာဠဝဏ္ဏံ
 ဩလောကေန္တာနံ ဗျာမသတံ ဂမ္ဘီရံ ဝိယ ခါယတိ၊ ယဋ္ဌိံ ဝါ ရဇ္ဇုံ ဝါ ဂဟေတွာ
 မိနန္တဿ ပိဋ္ဌိပါဒေါဒ္ဓရဏမတ္တဗ္ဗိ န ဟောတိ၊ ဧဝမေဝ ဧကစ္စဿ ယာဝ
 ရာဂါဒယော နုပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ တာဝ တံ ပုဂ္ဂလံ သဉ္ဇာနိတုံ န သက္ကာ ဟောတိ၊
 သောတာပန္နော ဝိယ သကဒါဂါမီ ဝိယ အနာဂါမီ ဝိယ စ ခါယတိ။ ယဒါ
 ပနဿ ရာဂါဒယော ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ တဒါ ရတ္တော ဒုဋ္ဌော မူဠောတိ ပညာယတိ။
 ဣတိ တေ ရာဂါဒယော “တ္ထေကော အယ”န္တိ ပုဂ္ဂလဿ ပမာဏံ ဒဿေန္တာဝ
 ဥပ္ပဇ္ဇန္တိတိ ပမာဏကရဏာ နာမ ဝုတ္တာ။

ဇာပေတုန္တိ ဇိနဓနံ ကာတုံ။ သောတိ ရာဇာ၊ မဟာမတ္တော ဝါ။
 အဿာတိ အဉ္ဇလိံ ပဂ္ဂဟေတွာ ယာစန္တဿ။ သေသမေတ္တ ဥတ္တာနမေဝ။

လောဏကပလ္လသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၀-ပံသုဘေဝကသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၀၂။ ဒသမေ အနိဟတဒေါသန္တိ အနုပနိတထူလကာဠကံ။ အနုပနိတ-
 ကသာဝန္တိ အနုပဂတသုရမကာဠကံ။ ပဟဋ္ဌမတ္တန္တိ အာဟဋ္ဌမတ္တံ။

ဒသကုသလကမ္မပထဝသေန ဥပ္ပန္နံ စိတ္တံ စိတ္တမေဝ၊ ဝိပဿနာပါဒကအဋ္ဌ-
 သမာပတ္တိစိတ္တံ ဝိပဿနာစိတ္တဉ္စ တတော စိတ္တတော အဓိကံ စိတ္တန္တိ အဓိစိတ္တန္တိ
 အာဟ “**အဓိစိတ္တန္တိ သမထဝိပဿနာစိတ္တ**”န္တိ။ အနုယုတ္တဿာတိ အနုပ္ပန္နဿ
 ဥပ္ပါဒနဝသေန ဥပ္ပန္နဿ ပဋိပြုဟနဝသေန အနု အရု ယုတ္တဿ၊ တတ္ထ
 ယုတ္တပ္ပယုတ္တဿာတိ အတ္တော။ ဧတ္ထ စ ပုရောဘတ္တံ ပိဏ္ဍာယ စရိတွာ ပစ္စာဘတ္တံ

ဝိဇ္ဇာပါတပုဂ္ဂိုလ်တို့အား နိဿိဒနံ အာဒါယ “အသုကသ္မိံ ရုက္ခမူလေ ဝါ ဝန-
သဏ္ဍေ ဝါ ပတ္တာရေ ဝါ သမဏဓမ္မံ ကရိဿာမိ”တိ နိက္ခမန္တောပိ တတ္ထ ဂန္တာ
ဟတ္ထေဟိ ဝါ ပါဒေဟိ ဝါ နိသဇ္ဇဋ္ဌာနတော တိဏပဏ္ဏာနိ အပနေန္တောပိ
အဓိစိတ္တံ အနုယုတ္တောယေဝ။ နိဿိဒိတွာ ပန ဟတ္ထပါဒေ ခေဝရိတွာ မူလ-
ကမ္မဋ္ဌာနံ ဂဟေတွာ ဘာဝနံ အနုယုဇ္ဇန္တော ဘာဝနာယ အပ္ပနံ အပ္ပတ္တာယပိ
အဓိစိတ္တမနုယုတ္တောယေဝ တဒတ္ထေနပိ တံသဒ္ဓေါဟာရတော။ စိတ္တသမ္ပ-
န္တောတိ ဓမ္မစိတ္တဿ သမန္တာဂတတ္တာ သမ္ပန္နစိတ္တော။ ပဏ္ဍိတဇာတိကောတိ
ပဏ္ဍိတသဘာဝေါ။

ကာမေ အာရဗ္ဘာတိ ဝတ္ထုကာမေ အာရဗ္ဘ။ ကာမရာဂသင်္ခါတေန ဝါ
ကာမေန ပဋိသံယုတ္တော ဝိတက္ကော ကာမဝိတက္ကော။ ဗျာပဇ္ဇတိ စိတ္တံ ဧတေ-
နာတိ ဗျာပါဒေါ၊ ဒေါသော။ ဝိဟိံသန္တိ ဧတောယ သတ္တေ၊ ဝိဟိံသနံ ဝါ
တေသံ ဧတန္တိ ဝိဟိံသာ၊ ပရေသံ ဝိဟေဋ္ဌနာကာရေန ပဝတ္တဿ ကရုဏာ-
ပဋိပက္ခဿ ပါပဓမ္မဿေတံ အဓိဝစနံ။ ဉာတကေ အာရဗ္ဘ ဥပ္ပန္နော
ဝိတက္ကောတိ ဉာတကေ အာရဗ္ဘ ဂေဟဿိတပေမေဝသေန ဥပ္ပန္နော ဝိတက္ကော။
ဇနပဒမာရဗ္ဘ ဥပ္ပန္နော ဝိတက္ကောတိ ဧတ္ထာပိ ဧသေဝ နယော။ အဟော ဝတ
မံ။ ပ။ ဥပ္ပန္နော ဝိတက္ကောတိ “အဟော ဝတ မံ ပရေ န အဝဇာနေယျံ၊
န ဟေဋ္ဌာ ကတွာ မညေယျံ၊ ပါသာဏန္တတ္တံ ဝိယ ဂရံ ကရေယျံ”န္တိ ဧဝံ
ဥပ္ပန္နဝိတက္ကော။ ဒသဝိပဿနုပတ္တိလေသဝိတက္ကောတိ ဩဘာသာဒိဒသဝိပဿနု-
ပတ္တိလေသေ အာရဗ္ဘ ဥပ္ပန္နဝိတက္ကော။

အဝသိဋ္ဌာ ဓမ္မဝိတက္ကော ဧတဿာတိ အဝသိဋ္ဌဓမ္မဝိတက္ကော၊ ဝိပဿနာ-
သမာဓိ။ န ကေဂ္ဂဘာဝပ္ပတ္တော န ကေဂ္ဂတံ ပတ္တော။ ဧကံ ဥဒေတိတိ ဟိ
ဧကောဒိ၊ ပဋိပက္ခေဟိ အနဘိဘူတတ္တာ အဂ္ဂံ သေဋ္ဌံ ဟုတွာ ဥဒေတိတိ
အတ္တော။ သေဋ္ဌောပိ ဟိ လောကေ ဧကောတိ ဝုစ္စတိ၊ ဧကသ္မိံ အာရမ္မဏေ
သမာဓာနဝသေန ပဝတ္တစိတ္တဿေတံ အဓိဝစနံ။ ဧကောဒိဿ ဘာဝေါ
ဧကောဒိဘာဝေါ၊ ကေဂ္ဂဘာဝေတံ အဓိဝစနံ။

နိယကဏ္ဍိန္ဒြိယန္တိ အတ္တသန္တာနဿေတံ အဓိဝစနံ။ ဂေါရဏ္ဍိန္ဒြိယန္တိ ဣဓ
နိဗ္ဗာနံ အဓိပ္ပေတံ။ တေနာဟ “ဧကသ္မိံ နိဗ္ဗာနဂေါရဏေယေဝ တိဋ္ဌတိ”တိ။
သုဋ္ဌ၊ နိဿိဒတိတိ သမာဓိပဋိပက္ခေ ကိလေသေ သန္တိသိဒ္ဓေန္တော သုဋ္ဌ၊
နိဿိဒတိ။ ဧကဂ္ဂံ ဟောတိတိ အဗျုပ္ပာဘာဝပ္ပတ္တိယာ ဧကဂ္ဂံ ဟောတိ။ သမ္မာ
အာရိယတိတိ ယသာ အာရမ္မဏေ သုဋ္ဌ၊ အပ္ပိတံ ဟောတိ။ ဧဝံ သမ္မာ သမ္မဒေဝ
အာရိယတိ။

အဘိညာ သန္တိကရဏီယဿာတိ ဧတ္ထ “အဘိညာယ သန္တိကရဏီယဿာ”တိ ဝတ္ထဗ္ဗေ “အဘိညာ”တိ ယ-ကာရလောပေန ပန ပုန ကာလကိရိယာနိဗ္ဗေသော ကတောတိ အာဟ “အဘိဇောနိတွာ ပစ္စက္ခံ ကာတဗ္ဗဿာ”တိ။ အဘိညာယ ဣဒ္ဓိဝိဓာဒိဉာဏေန သန္တိကိရိယံ ဣဒ္ဓိဝိပေစ္စနဘဝနာဒိကံ အဘိညာသန္တိ-ကရဏီယန္တိ ဧဝံ ဝါ ဧတ္ထ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ သက္ခိဘဗ္ဗတံ ပါပုဏာတိတိ ဧတ္ထ ပန ယဿ ပစ္စက္ခံ အတ္ထိ၊ သော သက္ခိ၊ သက္ခိနော ဘဗ္ဗတာ သက္ခိဘဗ္ဗတာ၊ သက္ခိဘဝနန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ သက္ခိ စ သော ဘဗ္ဗော စာတိ သက္ခိဘဗ္ဗော။ အယံ ဟိ ဣဒ္ဓိဝိဓာဒိနံ ဘဗ္ဗော တတ္ထ စ သက္ခိတိ သက္ခိဘဗ္ဗော၊ တဿ ဘာဝေါ သက္ခိဘဗ္ဗတာ၊ တံ ပါပုဏာတိတိ အတ္ထော။

အဘိညာပါဒကဏ္ဍာနာဒိဘေဒေတိ ဧတ္ထ အဘိညာပါဒါ စ အဘိညာပါဒ-ကဏ္ဍာနဉ္စ အဘိညာပါဒကဏ္ဍာနာနိ။ အာဒိ-သဒ္ဓေန အရဟတ္တဉ္စ အရဟတ္တဿ ဝိပဿနာ စ သင်္ဂဟိတာတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ဘေနေဝ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယံ—

“သတိ သတိအာယတနေတိ သတိ သတိကာရဏေ။ ကိဉ္စေတ္ထ ကာရဏံ? အဘိညာ ဝါ အဘိညာပါဒကဏ္ဍာနံ ဝါ၊ အဝသာနေ ပန အရဟတ္တံ ဝါ ကာရဏံ အရဟတ္တဿ ဝိပဿနာ ဝါတိ ဝေဒိတဗ္ဗ”န္တိ ဝုတ္တံ။

ယံ ဟိ တံ တတြ တတြ သက္ခိဘဗ္ဗတာသင်္ခါတံ ဣဒ္ဓိဝိပေစ္စနဘဝနာဒိ၊ တဿ အဘိညာ ကာရဏံ။ အထ ၂ ဣဒ္ဓိဝိပေစ္စနဘဝနာဒိ အဘိညာ၊ ဧဝံ သတိ အဘိညာပါဒကဏ္ဍာနံ ကာရဏံ။ အဝသာနေ ဆဋ္ဌာဘိညာယ ပန အရဟတ္တံ၊ အရဟတ္တဿ ဝိပဿနာ ဝါ ကာရဏံ။ အရဟတ္တံ ဟိ “ကုဒါဿု နာမာဟံ တဒါယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရိဿာမိယဒရိယာ တေရဟိ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရန္တိ”တိ? အနတ္တရေသု ဝိမောက္ခေသုပိဟံ ဥပဋ္ဌပေတွာ အဘိညာ နိဗ္ဗတ္တေန္တဿ ကာရဏံ။ ဣဒ္ဓန္စ သာဓာရဏံ န ဟောတိ၊ သာဓာရဏဝသေန ပန အရဟတ္တဿ ဝိပဿနာ ကာရဏံ။ ဣမသ္မိံ ဟိ သုတ္တေ အရဟတ္တဖလဝသေန ဆဋ္ဌာဘိညာ ဝုတ္တာ။ တေနောဟ “အသဝါနံ ယောတိအာဒိ ဧတ္ထ ဖလသမာပတ္တိ-ဝသေန ဝုတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗ”န္တိ။

ပံသုဓောဝကသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၁-နိမိတ္တသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၀၃။ ကောဒသမေ ယေဟိ ဖလံ နိမိယတိ၊ ဥပ္ပဇ္ဇနဌာနေ ပက္ခိပမာနံ
ဝိယ ဟေတိ၊ တာနိ နိမိတ္တာနိ၊ တေနာဟ “တိဏိ ကာရဏာနိ”တိ။
ကာလေန ကာလန္တိ ဧတ္ထ ကာလေနာတိ ဘုဗ္ဗတ္ထေ ကရဏဝစနံ။ ကာလန္တိ စ
ဥပယောဂဝစနန္တိ အာဟ “ကာလေ ကာလေ”တိ။ မနသိ ကာတဗ္ဗာတိ စိတ္တေ
ကာတဗ္ဗာ၊ ဥပ္ပါဒေတဗ္ဗာတိ အတ္ထော။ ဥပလက္ခိတသမာဓာနာကာရော
သမာဓိယေဝ ဣမ သမာဓိနိမိတ္တန္တိ အာဟ “ဧကဂ္ဂတာ ဟိ ဣမ သမာဓိနိ-
မိတ္တန္တိ ဖုတ္တာ”တိ။ ဌာနံ တံ စိတ္တံ ကောသဇ္ဇာယ သံဝတ္တေယျာတိ ဧတ္ထ
ဌာနံ အတ္ထိတိ ဝစနသေသော။ တံ ဘာဝနာစိတ္တံ ကောသဇ္ဇာယ သံဝတ္တေယျ၊
တဿ သံဝတ္တနဿ ကာရဏံ အတ္ထိတိ အတ္ထော။ တံ ဝါ မနသိကရဏံ စိတ္တံ
ကောသဇ္ဇာယ သံဝတ္တေယျ၊ တေဿ ဌာနံ ကာရဏံ အတ္ထိတိ အတ္ထော။
တေနာဟ “ကာရဏံ ဝိဇ္ဇတိ”တိအာဒိ။ ဉာဏဇေတိ သင်္ခါရေသု အနိစ္စာဒိ-
ဝသေန ပဝတ္တမာနံ ပညာဇေ။

ယံ ကိဉ္စိ သုဝဏ္ဏတာပနယောဂ္ဂအင်္ဂါရဘာဇနံ ဣမ “ဥက္ကာ”တိ အဓိပ္ပေတန္တိ
အာဟ “အင်္ဂါရကပလ္လ”န္တိ။ သဇ္ဇေယျာတိ ယထာ တတ္ထ ပက္ခိတ္တံ သုဝဏ္ဏံ
တပ္ပတိ၊ ဧဝံ ပဋိယာဒိယေယျ။ အာလိဓမ္မေယျာတိ အာဒိယေယျ၊ ဇလေယျာတိ
အတ္ထော။ တေနာဟ “တတ္ထ အင်္ဂါရေ။ပ။ ဂါဟာပေယျာ”တိ။ မူသယ ဝါ
ပက္ခိပေယျာတိ တတ္ထကေ ဝါ ပက္ခိပေယျ။ ဥပခာရေတိတိ သလ္လက္ခေတိ။

နိမိတ္တသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။
လောကပလ္လဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။
ဒုတိယပဏ္ဏာသကော နိဋ္ဌိတော။

၃-တတိယပဏ္ဏာသက

(၁၁) ၁-သမ္ဘောဝေဂ္ဂ

၁-ပုဗ္ဗေသမ္ဘောသေတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ

၁၀၄-၁၀၆။ တတိယဿ ပဌမေ သမ္ဘောမိတော ပုဗ္ဗေဝါတိ သမ္ဘောဓော
ဝုစ္စတိ စတုသု မဂ္ဂေသု ဣဏံ “သာမံ သမ္ဘာ ဗုဒ္ဓိ ဧတေနာ”တိ ကတွာ၊ တတော
ပုဗ္ဗေယေဝါတိ အတ္ထော။ တေနာဟ “အရိယမဂ္ဂပ္ပတ္တိတော အဗရဘာဂေ-
ယေဝါ”တိ။ ဗောဓိသတ္တဿေဝ သတောတိ ဧတ္ထ ယထာ ဥဒကတော
ဥဂန္တာ ဌိတံ ပရိပါကဂတံ ပဒုမံ သုရိယရသိသမ္ပဿေန အဝဿံ ဗုဒ္ဓိဿ-
တိတိ ဗုဒ္ဓနကပဒုမန္တိ ဝုစ္စတိ။ ဧဝံ ဗုဒ္ဓါနံ သန္တိကေ ဗျာကရဏဿ လဉ္စတ္တာ
အဝဿံ အနန္တရာယေန ပါရမိယော ပူရေတွာ ဗုဒ္ဓိဿတိတိ ဗုဒ္ဓနက-
သတ္တောတိ ဗောဓိသတ္တော။ တေနာဟ “ဗုဒ္ဓနကသတ္တဿေဝ။ပ။ အာရ-
ဘန္တဿေဝ သတော”တိ။ ယာ ဝါ သော စတုမဂ္ဂဣဏသင်္ခါတာ ဗောဓိ၊
“တံ ဗောဓိ” ကုဒါသု နာမာဟံ ပါပုဏိဿာမိ”တိ ပတ္ထယမာနေဝ ပဋိပဇ္ဇတိတိ
ဗောဓိယံ သတ္တော အာသတ္တောတိပိ ဗောဓိသတ္တော။ တေနာဟ “သမ္ဘောဓိ-
ယာ ဝါ သတ္တဿေဝ လဂ္ဂဿေဝ သတော”တိ။

အထ ဝါ ဗောဓိတိ ဣဏံ “ဗုဒ္ဓတိ ဧတေနာ”တိ ကတွာ၊ ဗောဓိမာ သတ္တော
ဗောဓိသတ္တော ပုရိမပဒေ ဥတ္တရပဒလောပံ ကတွာ ယထာ “ဣဏသတ္တော”တိ၊
ဣဏဝါ ပညဝါ ပဏ္ဍိတော သတ္တောတိ အတ္ထော။ ဗုဒ္ဓါနံ ဟိ ပါဒမူလေ
အဘိနိဟာရတော ပဌာယ ပဏ္ဍိတောဝ သော သတ္တော၊ န အန္တဗာလောတိ
ဗောဓိသတ္တော။ ဧဝံ ဂုဏဝတော ဥပ္ပန္နနာမဝသေန ဗောဓိသတ္တဿေဝ
သတော။ အဿာဒိယတိတိ အဿာဒေါ၊ သုခံ။ တဉ္စ သာတာကာရ-
လက္ခဏန္တိ အာဟ “အဿာဒေါတိ မရုဏကာရော”တိ။ ဆန္တရာဂေါ ဝိနိ-
ယတိ စေဝ ပဟိယတိ စ ဧတ္တာတိ နိဗ္ဗာနံ “ဆန္တရာဂဝိနယော ဆန္တရာဂ-
ပ္ပဟာနဉ္စာ”တိ ဝုစ္စတိ။ တေနာဟ “နိဗ္ဗာန”န္တိအာဒိ။ တတ္ထ အာဂမ္ဘာတိ
ဣဒံ ယော ဇနေဝ ရာဂံ ဝိနေတိ ပဇောတိ စ၊ တဿ အာရမ္မဏကရဏံ
သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ ဒုတိယဘဘိယာနိ ဥတ္တာနတ္တာနေဝ။

ပုဗ္ဗေသမ္ဘောသေတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၄-သမဏဗြာဟ္မဏသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ

၁၀၇-၁၁၂။ စတုတ္ထေ သာမညန္တိ အရိယမဂ္ဂေါ၊ တေန အရဏီယတော ဥပဂန္တဗ္ဗတော သာမညတ္ထံ၊ အရိယဗလန္တိ အာဟ “သာမညတ္တန္တိ စတုဗ္ဗိဓံ အရိယဗလ”န္တိ။ ဗြဟ္မညတ္တန္တိ ဣောပိ သေဝ နယော။ တေနာဟ “ဣတရံ တဿေဝ ဝေဝေန”န္တိ။ အရိယမဂ္ဂသင်္ခါတံ သာမညမေဝ ဝါ အရဏီယတော သာမညတ္တန္တိ အာဟ “သာမညတ္တေန ဝါ ဣဿာရော ဗဂ္ဂါ”တိ။ ပဉ္စမာဒိနိ ဥတ္တာနတ္ထာနေဝ။

သမဏဗြာဟ္မဏသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၀-ဒုတိယနိဒါနသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၁၃။ ဒဿမေ ဝိဝုဋ္ဌဂါမိကဗ္ဗာနန္တိ ဝိဝုဋ္ဌပနိဿယကဗ္ဗာနံ။ တဒတ္တိ- နိဝတ္တေတိတိ ဣတ္ထ တံ-သဗ္ဗေန ပစ္စာမသနဿ ဝိပါကဿ ပရာမာသောတိ အာဟ “တံ အတ္တိနိဝတ္တေတိ”တိ၊ တံ ဝိပါကံ အဘိဘဝိတွာ နိဝတ္တေတိတိ အတ္ထော။ ဣဒါနိ န ကေဝလံ ဝိပါကဿေဝ ပရာမာသော တံ-သဗ္ဗေန၊ အထ ခေါ ဆန္ဒရာဂဋ္ဌာနိယာနံ ဓမ္မာနံ တဗ္ဗိပါကဿ စ ပရာမာသော ဒဋ္ဌဗ္ဗောတိ အာဟ “ယဒါ ဝါ တေနာ”တိအာဒိ။ တေ ဧဝ ဓမ္မေတိ တေ ဆန္ဒ- ရာဂဋ္ဌာနိယေ ဓမ္မေ။ နိဗ္ဗိဇ္ဈိတွာ ပဿတိတိ ကိလေသေ နိဗ္ဗိဇ္ဈိတွာ ဝိဘူတံ ပါကင်္ဂံ ကတွာ ပဿတိတိ။

ဒုတိယနိဒါနသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

သဗ္ဗောဝေဂ္ဂဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

(၁၂) ၂-အာပါယိကဝဂ္ဂ

၁-အာပါယိကသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၁၄။ ဒုတိယဿ ပဌမေ အပါယေသု နိဗ္ဗတ္တနသီလတာယ အပါယူပဂါ အာပါယိကာတိ အာဟ “အပါယံ ဂန္ထိဿန္တိတိ အာပါယိကာ”တိ။ အညေ ဗြဟ္မစာရိနော သုနိဝတ္ထေ သုပါရုတေ သုပ္ပကပတ္တဓရေ ဂါမနိဂမ- ရာဇောနိသု ပိဏ္ဍာယ စရိတွာ ဇီဝိကံ ကပ္ပေန္တေ ဒိသွာ သယမ္ပိ တာဒိသေန

အာကာရေန တထာပဋိပဇ္ဇနတော “အဟံ မြဟ္မစာရိ”တိ ပဋိညံ ဒေန္တော
 ဝိယ ဟောတိတိ အာဟ “မြဟ္မစာရိပဋိညောတိ မြဟ္မစာရိပဋိဂ္ဂဟကော”တိ။
 “အဟမ္မိ ဘိက္ခု”တိ ဝတ္ထော ဥပေါသထင်္ဂါဒိနိ ပဝိသန္တော ပန မြဟ္မစာရိပဋိညော
 ဟောတိယေဝ။ တထာ သံဃိကံ လာဘံဂဏှန္တော။ တေနာဟ “တေသံ ဝါ။ပ။
 ဧဝံပဋိညော”တိ။ အက္ခောသတိတိ “အဿမဏောသိ၊ သမဏပဋိညော-
 သိ”တိအာဒိနာ အက္ခောသတိ။ ပရိဘာသတိတိ “သော တံ ‘ဟောတု၊ မုဏ္ဍက-
 သမဏော အဟန္တိ မညသိ၊ ဣဒါနိ တေ အဿမဏဘာဝံ အာရောပေ-
 သာမီ”တိအာဒိနာ ဝဒန္တော ပရိဘာသတိ။

ကိလေသကာမောပိ အဿာဒိယမာနော ဝတ္ထုကာမန္တောဂဓောယေဝ။
 ကိလေသကာမဝသေန စ တေသံ အဿာဒနံ သိယာတိ အာဟ “ကိလေ-
 သကာမေန ဝတ္ထုကာမေ သေဝန္တဿာ”တိ။ ကိလေသကာမေနာတိ
 ကရဏတ္ထေ ကရဏဝစနံ။ နတ္ထိ ဒေါသောတိ အဿာဒေတွာ ဝိသယ-
 ပရိဘောဂေ နတ္ထိ အာဒိနဝေါ၊ တပ္ပစ္စယာ န ကောစိ အန္တရာယောတိ
 အဓိပ္ပါယော။ ပါတဗ္ဗတံ^၁ အာပဇ္ဇတိတိ ပရိဘုဉ္ဇနကတံ ဥပဂစ္ဆတိ။ ပရိ-
 ဘောဂတ္ထောဟိ အယံ ပါ-သဒ္ဓေါ၊ ကတ္ထုသာဓနော စ တဗ္ဗ-သဒ္ဓေါ၊ ယထာ-
 ရူပိ ပရိဘုဉ္ဇတိတိ အတ္ထော။ ဝိဝိတဗ္ဗတံ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗတန္တိ ဧတ္ထာပိ ကတ္ထုဝသေ-
 နေဝ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

အာပါယိကသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂-ဒုလ္လဘသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၁၅။ ဒုတိယေ ပရေန ကတဿ ဥပကာရဿ အနုရူပပ္ပဝတ္တိ အတ္တနိ
 ကတံ ဥပကာရံ ဥပကာရတော ဇာနန္တော ဝေဒိယန္တော ကတဉ္စ ကတ-
 ဝေဒိတိ အာဟ “ဣဒိနာ မယံ ကတ”န္တိအာဒိ။

ဒုလ္လဘသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၃-အပ္ပမေယျသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၁၆။ တတိယေ သုခေန မေတဗ္ဗောတိ ယထာ ပရိတ္တဿ ဥဒကဿ
 သုခေန ပမာဏံ ဂယတိ။ ဝေမေဝ “ဥဒ္ဓတော”တိအာဒိနာ ယထာဝုတ္တေဟိ

အဂုဏင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတဿ သုခေန ပမာဏံ ဂယတိတိ သုခေန မေတဗ္ဗော။
ဒုက္ခေန မေတဗ္ဗောတိ ယထာ မဟာသမုဒ္ဓဿ ဒုက္ခေန ပမာဏံ ဂယတိ။
ဝေမေဝ “အနုဒ္ဓတော”တိအာဒိနာ ဒဿိတေဟိ ဂုဏင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတဿ
ဒုက္ခေန ပမာဏံ ဂယတိ။ “အနာဂါမီ န ခေါ ဒိဏာသဝေါ န ခေါ”တိ ဝတ္ထုဗ္ဗတံ
ဂစ္ဆတိ။ တေနေသ ဒုက္ခေန မေတဗ္ဗော။ ပမေတုံ န သက္ကာတိတိ ယထာ
အာကာသဿ န သက္ကာ ပမာဏံ ဂဟေတုံ။ ဧဝံ ဒိဏာသဝဿ၊ တေနေသ
ပမေတုံ န သက္ကာတိ အပ္ပမေယျော။

သာရာဘာဝေန တုစ္ဆတ္တာ နဋော ဝိယ နဋော၊ မာနောတိ အာဟ
“ဥန္တဋ္ဌောတိ ဥဂ္ဂတနဋ္ဌော”တိ၊ ဥဋ္ဌိတတုစ္ဆမာနောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ တေနာဟ
“တုစ္ဆမာနံ ဥက္ခိပိတ္တာ ဌိတောတိ အတ္ထော”တိ။ မနော ဟိ သေယျဿ
သေယျောတိ သဒိသောတိ စ ပဝတ္တိယာ ဝိသေသတော တုစ္ဆော။ စာပလ္လေ-
နာတိ စပလဘာဝေန၊ တဏှာလောလုပ္ပေနာတိ အတ္ထော။ မူခရောတိ မုခေန
ဖရသော၊ ဖရသဝါစောတိ အတ္ထော။ ဝိကိဏ္ဏဝါစောတိ ဝိသဋ္ဌဝစနော
သမ္ပပ္ပလာပိတာယ အပရိယန္တဝစနော။ တေနာဟ “အသညတဝစနော”တိ။
ဒိဝသမ္ဗိ နိရတ္ထကဝစနံ ပလာပိတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဝိတ္တေကဂ္ဂတာရဟိတောတိ
ဥပစာရပ္ပနာသမာဓိရဟိတော စဏ္ဍသောတေ ဗဒ္ဓနာဝါ ဝိယ အနဝဋ္ဌိတ-
ကိရိယော။ အန္တဝိတ္တောတိ အနဝဋ္ဌိတဝိတ္တော ပဏ္ဏာရဋ္ဌဝါလမိဂသဒိသော။
ဝိဝဋ္ဌိန္ဒြိယောတိ သံဝရာဘာဝေန ဂိဟိကာလေ ဝိယ အသံဝုတစက္ခာဒိ-
ဇ္ဈိန္ဒြိယော။

အပ္ပမေယျသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၄-အာနေဉ္ဇသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၁၇။ စတုတ္ထေ သဟ ဗျယဘိ ဂစ္ဆတိတိ သဟဗျော၊ သဟပဝတ္တနကော။
တဿ ဘာဝေါ သဟဗျတာ၊ သဟပဝတ္တိတိ အာဟ “သဟဘာဝံ ဥပပဇ္ဇ-
တိ”တိ။ “ယာဝတကံ တေသံ ဒေဝါနံ အာယုပ္ပမာဏံ၊ တံ သဗ္ဗံ ခေပေတွာ
နိရယမ္ပိ ဂစ္ဆတိ”တိအာဒိဝစနတော အရူပဘဝတော စုတဿ အပါယူပပတ္တိ
ဝုတ္တာ ဝိယ ဒိဿတိတိ တန္တိဝတ္တနတ္ထံ ဘဂဝတော အဓိပ္ပါယ် ဝိဝရန္တော
“သန္နာယဘာသိတမိဒံ ဝစန”န္တိ ဒီပေတိ “နိရယာဒီဟိ အဝိပ္ပမုတ္တတ္တာ”တိ-
အာဒိနာ။ န ဟိ တဿ ဥပစာရဇ္ဈာနတော ဗလဝတရံ အကုသလံ အတ္တိတိ။
ဇုမိနာ တတော စဝန္တာနံ ဥပစာရဇ္ဈာနမေဝ ပဋိသန္ဓိဇနကံ ကမ္မန္တိ ဒီပေတိ။

အဓိကံ ပယသတိ ပယုဇ္ဇတိ တေနာတိ အဓိပ္ပယာသော၊ သဝိသေသံ ဣတိ-
ကတ္တဗ္ဗကိရိယာ။ တေနာဟ “အဓိကပ္ပယောဂေါ”တိ။ သေသမေတ္တ ဥက္ကာန-
မေဝ။

အာနေဉ္ဇသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၅-ဝိပတ္တိသမ္ပဒါသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၁၀။ ပဉ္စမေ ဝိနွန္တိ ဒေယျဓမ္မသီသေန ဒါနံ ဝုတ္တန္တိ အာဟ “ဝိနွဿ
ဖလာဘာဝံ သန္တာယ ဝဒတိ”တိ။ ဝိနွ ပန အန္တာပိဝတ္တိ ကယံ ပဋိက္ခိပတိ။
သေ နယော “ယိဋ္ဌံ ဟုတ”န္တိ ဣောဝိ။ မဟာယာဂေါတိ သဗ္ဗသာဓာရဏံ
မဟာဒါနံ။ ပဟေဏကသက္ကာရောတိ^၁ ပါဟုနကာနံ ကာတဗ္ဗသက္ကာရော။
ဖလန္တိ အာနိသံသဖလံ နိဿန္တဖလဉ္စ။ ဝိပါကောတိ သဒိသဖလံ။ ပရလောကေ
ဌိတဿ အယံ လောကော နတ္ထိတိ ပရလောကေ ဌိတဿ ကမ္မနာ လဒ္ဓဗ္ဗော
အယံ လောကော န ဟောတိ။ ဣလောကေ ဌိတဿပိ ပရလောကော
နတ္ထိတိ ဣလောကေ ဌိတဿ ကမ္မနာ လဒ္ဓဗ္ဗော ပရလောကော န ဟောတိ။
တတ္ထ ကာရဏမာဟ “သဗ္ဗေ တတ္ထ တတ္ထေဝ ဥနိဇ္ဇန္တိ”တိ။ ဣမေ သတ္တာ
ယတ္ထ ယတ္ထ ဘဝယောနိဂတိအာဒိသု ဌိတာ၊ တတ္ထ တတ္ထေဝ ဥနိဇ္ဇန္တိ၊ ဒွယ-
ဝိနာသေန ဝိနဿန္တိ။

ဖလာဘာဝဝသေနာတိ မာတာပိတူသု သမ္မာပဋိပတ္တိမိစ္ဆာပဋိပတ္တိနံ
ဖလဿ အဘာဝဝသေန “နတ္ထိ မာတာ၊ နတ္ထိ ပိတာ”တိ ဝဒတိ၊ န မာတာပိတူနံ၊
နာပိ တေသု သမ္မာပဋိပတ္တိမိစ္ဆာပဋိပတ္တိနံ အဘာဝဝသေန တေသံ လောက-
ပစ္စက္ခတ္တာ။ ပုဗ္ဗုဋ္ဌကဿ ဝိယ ဣမေသံ သတ္တာနံ ဥပ္ပါဒေါ နာမ ကေဝလော၊
န စ ဝနပုဗ္ဗကောတိ ဒဿနတ္ထံ “နတ္ထိ သတ္တာ ဩပပါတိကာ”တိ ဝုတ္တန္တိ
အာဟ “စဝိတွာ ဥပ္ပဇ္ဇနကာ သတ္တာ နာမ နတ္ထိတိ ဝဒတိ”တိ။ သယံ အဘိညာ
သန္တိကတွာ ပဝေဒေန္တိတိ ယေ ဣမဉ္စ လောကံ ပရဉ္စ လောကံ အဘိဝိသိဋ္ဌာယ
ပညာယ သယံ ပစ္စက္ခံ ကတွာ ပဝေဒေန္တိ၊ တေ နတ္ထိတိ သဗ္ဗညုဗုဒ္ဓါနံ အဘာဝံ
ဒီပေတိ။

ဝိပတ္တိသမ္ပဒါသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ပဏ္ဏာသက] (၁၂) ၂-အာပါယိကဝဂ္ဂ ၁၀-မောနေယျသုတ္တဝဏ္ဏနာ ၂၀၇

၆-အပဏ္ဏကသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ

၁၁၉-၁၂၀။ ဆဋ္ဌေ ဆဟိ တလေဟိ သမန္တာဂတော ပါသကောတိ စတုသု ပဿေသု စတ္တာရိ တလာနိ၊ ဒွိသု ကောဋ္ဌသု ဒွေ တလာနိတိ ဧဝံ ဆဟိ တလေဟိ သမန္တာဂတော ပါသကကိဋ္ဌာပသုတာနံ မဏိသဒိသော ပါသက-
ဝိသေသော။ သတ္တမံ ဥတ္တာနမေဝ။

အပဏ္ဏကသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၈-ပဌမသောစေယျသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၂၁။ အဋ္ဌမေ သုစိဘာဝေါတိ ကိလေသာသုစိဝိဂမေန သုဒ္ဓဘာဝေါ အသံကိလိဋ္ဌဘာဝေါ၊ အတ္ထတော ကာယသုစရိတာဒိနိ။

ပဌမသောစေယျသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၉-ဒုတိယသောစေယျသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၂၂။ နဝမေ သမုစ္ဆေဒဝသေန ပဟိနသဗ္ဗကာယဒုစ္စရိတတာယ ကာယေ၊ ကာယေန ဝါ သုစိ ကာယသုစိ။ တေနာဟ “ကာယဒွါရေ”တိအာဒိ။ သောစေယျသမ္ပန္နန္တိ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓကိလေသတ္တာ ပရိသုဒ္ဓါယ သောစေယျ-
သမ္ပတ္တိယာ ဥပေတံ။ နိန္ဒာတာ အဂ္ဂမဂ္ဂသလိလေန ဝိက္ခာလိတာ ပါပါ ဇေတေ-
နာတိ နိန္ဒာတပါပကော၊ ဒိဏာသဝေါ။ တေနာဟ “ဒိဏာသဝေါဝ ကထိ-
တော”တိ။

ဒုတိယသောစေယျသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၀-မောနေယျသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၂၃။ ဒသမေ မုနိနော ဘာဝါ မောနေယျာနိ၊ ယေဟိ ဓမ္မေဟိ ဥဘယဟိတမုနနတော မုနိ နာမ ဟောတိ၊ တေ မုနိဘာဝကရာ မောနေယျာ ပဋိပဒါ ဓမ္မာ ဧဝ ဝုတ္တာ။ မုနိနော ဝါ ဧတာနိ မောနေယျာနိ၊ ယထာဝုတ္တ-
ဓမ္မာ ဧဝ။ တတ္ထ ယသ္မာ ကာယေန အကတ္တဗ္ဗဿ အကရဏံ၊ ကတ္တဗ္ဗဿ စ

ကရုဏံ, “အတ္ထိ ဣမသ္မိံ ကာယေ ကေသာ”တိအာဒိနာ^၁ ကာယသင်္ခါတဿ အာရမ္မဏဿ ဇာနနံ, ကာယဿ စ သမုဒယတော အတ္ထင်္ဂမတော အဿာ-
ဒတော အာဒိနဝတော နိဿရဏတော စ ယာထာဝတော ပရိဇာနနတာ,
တထာ ပရိဇာနနဝသေန ပန ပဝတ္ထော ဝိပဿနာမဂ္ဂေါ, တေန စ ကာယေ
ဆန္တရာဂဿ ပဇဟနံ, ကာယသင်္ခါရံ နိရောဓေတွာ ပတ္တဗ္ဗသမာပတ္တိံ ဝါ
သဗ္ဗေဇတေ ကာယမုခေန ပဝတ္တာ မောနေယျပ္ပဋိပဒါ ဓမ္မာ ကာယမောနေယျံ
နာမ။ တဿာ တမတ္ထံ ဒဿေတုံ “ကတမံ ကာယမောနေယျံ? တိဝိကောယ-
ဒုစ္စရိတဿ ပဟာနံ ကာယမောနေယျံ၊ တိဝိကောယသုစရိတမ္ပိ ကာယ-
မောနေယျံ”န္တိအာဒိနာ^၂ ပါဠိ အာဂတာ။ ဣဓာပိ တေနော ပါဠိနယေန
အတ္ထံ ဒဿေန္တော “တိဝိကောယဒုစ္စရိတပ္ပဟာနံ ကာယမောနေယျံ
နာမာ”တိအာဒိမာဟ။

ဣဒါနိ “ကတမံ ဝစီမောနေယျံ? စတုဗ္ဗိဝေစီဒုစ္စရိတဿ ပဟာနံ ဝစီ-
မောနေယျံ၊ စတုဗ္ဗိဓံ ဝစီသုစရိတံ၊ ဝါစာရမ္ပဏေ ဉာဏံ၊ ဝါစာပရိညာ၊
ပရိညာသဟဂတော မဂ္ဂေါ၊ ဝါစာယ ဆန္တရာဂဿ ပဟာနံ၊ ဝစီသင်္ခါရနိရောဓော
ဒုတိယဇ္ဈာနသမာပတ္တိံ ဝစီမောနေယျံ”န္တိ ဣမာယ ပါဠိယာ^၂ ဝုတ္တမတ္ထံ အတိ-
ဒိပေန္တော “ဝစီမောနေယျေပိ ဓဿေ နယော”တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ
စောပနဝါစဉ္စေဝ သဒ္ဓဝါစဉ္စ အာရဗ္ဗ ပဝတ္တာ ပညာ ဝါစာရမ္ပဏေ ဉာဏံ။
တဿာ ဝါစာယ သမုဒယာဒိတော ပရိဇာနနံ ဝါစာပရိညာ။

“ကတမံ မနောမောနေယျံ? တိဝိမေဓနောဒုစ္စရိတဿ ပဟာနံ မနော-
မောနေယျံ၊ တိဝိဓံ မနောဒုစ္စရိတံ၊ မနာရမ္ပဏေ ဉာဏံ၊ မနပရိညာ၊ ပရိညာ-
သဟဂတော မဂ္ဂေါ၊ မနသ္မိံ ဆန္တရာဂဿ ပဟာနံ၊ ဝိတ္တသင်္ခါရနိရောဓော သညာ-
ဝေဒယိတနိရောဓသမာပတ္တိံ မနောမောနေယျံ”န္တိ ဣမာယ ပါဠိယာ^၂ အာဂတ-
နယေန အတ္ထံ ဝိဘာဝေန္တော “မနောမောနေယျေပိ ဣဒိနာဝ နယေန အတ္ထံ
ဥဘာ”တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ စ ကောသိတိဝိဓံ လောကီယစိတ္တံ အာရဗ္ဗ
ပဝတ္တဉာဏံ မနာရမ္ပဏေ ဉာဏံ။ တဿ သမုဒယာဒိတော ပရိဇာနနံ
မနပရိညာတိ အယံ ဝိသေသော။

မောနေယျသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

အာပါယိကဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

(၁၃) ၃-ကုသိနာရဝဂ္ဂ

၁-ကုသိနာရသုတ္တဝါဒဝဏ္ဏနာ

၁၂၄-၁၂၅။ တတိယဿ ပဌမေ တဏှာဂေဓေန ဂထိတောတိ တဏှာ-
ဗန္ဓနေန ဗဒ္ဓေါ။ တဏှာမုစ္ဆနာယာတိ တဏှာယ ဝသေန မုစ္ဆာပတ္တိယာ။ မုစ္ဆိ-
တောတိ မုစ္ဆံ မောဟံ ပမာဒံ အာပန္နော။ အဇ္ဈောပန္နောတိ အဓိဩပန္နော။
တဏှာယ အဓိဘဝိတွာ အဇ္ဈောတ္ထဋ္ဌော ဂိလိတွာ ပရိနိဋ္ဌပေတွာ ဝိယ ဌိတော။
တေနာဟ “အဇ္ဈောပန္နောတိ တဏှာယ ဂိလိတွာ ပရိနိဋ္ဌပေတွာ
ပဝတ္တော”တိ။ အနာဒိနဝဒဿာဝိတိ ဂထိတာဒိဘာဝေန ပရိဘောဂေ
အာဒိနဝမတ္တမ္ပိ န ပဿတိ။ နိဿရဏပညောတိ အယမတ္တော အာဟာရပရိ-
ဘောဂေတိ တတ္ထ ပယောဇနပရိစ္ဆေဒိကာ “ယာဝဒေဝ ဣမဿ ကာယဿ
ဌိတိယာ”တိအာဒိနာ” ပဝတ္တာ အာဟာရပဋိဗဒ္ဓဆန္တရာဂနိဿရဏဘူတာ
ပညာ အဿ အတ္တိတိ နိဿရဏပညော။ သေသမေတ္ထ ဥတ္တာနမေဝ။ ဒုတိယေ
နတ္ထိ ဝတ္တမ္ပိ။

ကုသိနာရသုတ္တဝါဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၃-ဂေါတမကဇေတိယသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၂၆။ တတိယေ သမ္ပဟုလာတိ ပဉ္စသတမတ္တာ။ ပဉ္စသတာ ကိရ
ဗြာဟ္မဏာ တိဏ္ဍံ ဝေဒါနံ ပါရဂူ အပရဘာဂေ ဘဂဝတော ဓမ္မဒေသနံ သုတွာ
ကာမေသု အာဒိနဝံ နေက္ခမ္ပေ စ အာနိသံသံ ပဿမာနာ ဘဂဝတော သန္တိကေ
ပဗ္ဗဇိတွာ န စိရဿေဝ သဗ္ဗံ ဗုဒ္ဓဝစနံ ဥဂ္ဂဏိတွာ ပရိယတ္တိံ နိဿာယ မာနံ
ဥပ္ပါဒေသုံ “ယံ ယံ ဘဂဝါ ကထေတိ၊ တံ တံ မယံ ခိပ္ပမေဝ ဇာနာမ။ ဘဂဝါ
ဟိ ဣတ္ထိလိင်္ဂါဒိနိ တိဏ္ဍံ လိင်္ဂါနိ၊ နာမာဒိနိ စတ္တာရိ ပဒါနိ၊ ပဌမာဒယော
သတ္တ ဝိဘတ္တိယော မုဉ္ဇိတွာ န ကိဉ္စိ ကထေတိ၊ ဧဝံ ကထိတေ စ အမှာကံ
ဂဏ္ဍိပဒံ နာမ နတ္ထိ”တိ။ တေ ဘဂဝတိ အဂါရဝါ ဟုဟွာ တတော ပဋ္ဌာယ
ဘဂဝတော ဥပဋ္ဌာနမ္ပိ ဓမ္မဿဝနမ္ပိ အဘိဏ္ဍံ န ဂစ္ဆန္တိ။ တေ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ
“သမ္ပဟုလာ ကိရ ဗြာဟ္မဏပဗ္ဗဇိတာ။ ပ။ ဓမ္မဿဝနံ န ဂစ္ဆန္တိ”တိ။
မုခပဋိညံ ဂဟေတွာတိ “သစ္စံ ကိရ တုမေ ဘိက္ခဝေ”တိအာဒိနာ တမတ္ထံ
ပဋိပုစ္ဆိတွာ “သစ္စံ ဘဂဝါ”တိ တေဟိ ဘိက္ခုဟိ ဝုတ္တံ ပဋိဝစနံ ဂဟေတွာ။ တံ
ဟိ အတ္တနော မုခေနေဝ ပဋိညာတတ္တာ “မုခပဋိညာ”တိ ဝုစ္စတိ။

၁-မ-၁၂၊ မ ၂-၁၈၊ မ ၃-၅၄၊ သံ ၂-၃၂၃၊ အံ ၂-၃၄၁၊ အံ ၃-၁၅-ပိဋေသု။

အံ-၃ ၂-၁၄—န-၄-သ

နေဝ အာဂတဋ္ဌာနံ န ဂတဋ္ဌာနံ အဒ္ဓသံသု။ ကသ္မာ? အညာဏတော။ တေ
 ကိရတဿ သုတ္တဿ အတ္ထံ န ဇာနိံသု။ တေသံ ဟိ တသ္မိံ သမယေဝိစိတြနယံ
 ဒေသနာဝိလာသယုတ္တမ္ပိ တံ သုတ္တံ သနပုထုလေန ဒုဿပဋေန မုခံ ဗဒ္ဓိံ ကတွာ
 ပုရတော ဌပိတမနုညဘောဇနံ ဝိယ အဟောသိ။ နန စ ဘဂဝါ အတ္တနာ
 ဒေသိတံ ဓမ္မံ ပရေ ဉပေတုံ ကပ္ပသတသဟဿာမိကာနိ စတ္တာရိ အသင်္ချေ-
 ယျာနိ ပါရမိယော ပူရေတွာ သဗ္ဗညုတံ ပတ္တော၊ သော ကသ္မာ ယထာ တေန
 ဇာနန္တိ၊ တထာ ဒေသေတီတိ? တေသံ မာနဘဉ္စနတ္ထံ။ ဘဂဝါ ဟိ “အဘဗ္ဗာ
 ဣမေ ဣမံ မာနခိလံ အနုပဟစ္စ မဂ္ဂံ ဝါ ဖလံ ဝါ သစ္စိကာတု”န္တိ တေသံ
 သုတပရိယတ္တိံ နိဿာယ ဥပ္ပန္နံ အဋ္ဌပ္ပတ္တိံ ကတွာ ဒေသနာကုသလော မာန-
 ဘဉ္စနတ္ထံ “သဗ္ဗဓမ္မမူလပရိယာယ”န္တိ အာဒိနာ မူလပရိယာယ သုတ္တံ၊ အဘာသိ။

သဗ္ဗာသဗ္ဗုဒ္ဓေါ “မယံ ကထာ နိယျာတီ”တိ မုခသဗ္ဗတ္တမေဝ ကထေတီတိ
 ဝိန္တယိံသုတိ ဣဒံ အင်္ဂုတ္တရဘာဏကာနံ ဝဋ္ဌဉ္စနကတန္တိနိဟာရေန ပုတ္တံ။
 မဇ္ဈိမဘာဏကာ ပန ဧဝံ ဝဒန္တိ— ဧဝံ မာနဘဉ္စနတ္ထံ ဒေသိတဉ္စ ပန တံ သုတ္တံ
 သုတွာ တေ ဘိက္ခု “တံယေဝ ကိရ ပထဝီံ ဒိဋ္ဌိဂတိကောသဉ္စာနာတိ၊ သေခေါပိ
 အရဟာပိ တထာဂတောပိ အဘိဇာနာတိ၊ ကိံ နာမိဒံ ကထံ နာမိဒံ”န္တိ
 စိန္တေန္တော “ပုဗ္ဗေ မယံ ဘဂဝတာ ကထိတံ ယံကိဉ္စိ ခိပ္ပမေဝ ဇာနာမ၊ ဣဒါနိ
 ပနိမဿ မူလပရိယာယဿ အန္တံ ဝါ ကောဋိံ ဝါ န ဇာနာမ န ပဿာမ၊
 အဟော ဗုဒ္ဓါ နာမ အပ္ပမေယျာ အတုလာ”တိ ဥဒ္ဓတဒါဌာ ဝိယ သပ္ပါ နိဗ္ဗဒါ
 ဟုတွာ ဗုဒ္ဓုပဋ္ဌာနဉ္စ ဓမ္မဿဝနဉ္စ သက္ကစ္စံ အဂမံသု။ တေန သမယေန ဓမ္မ-
 သဘာယံ သန္နိသိန္နာ ဘိက္ခု “အဟော ဗုဒ္ဓါနိ အာနုဘာဝေါ၊ တေနာမဗြာဟ္မဏ-
 ပဗ္ဗဇိတာ တထာ မာနမဒမတ္တာ ဘဂဝတာ မူလပရိယာယဒေသနာယ
 နိဟတမာနာ ကတာ”တိ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ။ တံ သုတွာ ဘဂဝါ “န ဘိက္ခဝေ
 ဣဒါနေဝ၊ ပုဗ္ဗေပိ အဟံ ဧဝံ ဣမေ မာနပဂ္ဂဟိတသီသေ စရန္တေ နိဟတမာနေ
 အကာသိ”န္တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရန္တော “ဘူတပုဗ္ဗံ ဘိက္ခဝေ အညတရော
 ဒိသာပါမောက္ခော ဗြာဟ္မဏော ဗာရာဏသီယံ ပဋိဝသတိ တိဏ္ဍိံ ဝေဒါနံ
 ပါရဂူ သနိဗ္ဗာဏုကေဋ္ဌာဘာနံ သာက္ခရပ္ပဘေဒါနံ ဣတိဟာသပဉ္စမာနံ
 ပဒကော ဝေယျာကရဏော လောကာယတမဟာပုရိသလက္ခဏေသု အနဝ-
 ယော၊ သော ပဉ္စမတ္တာနိ မာဏဝကသတာနိ မန္တေ ဝါစေတိ။ ပဏ္ဍိတမာဏ-
 ဝကာ ဗဟုဉ္စ ဂဏ္ဍန္တိ လဟုဉ္စ၊ သုဋ္ဌ၊ စ ဥပဓာရေန္တိ”တိ အာဒိနာ? ဇာတကံ
 ကထေသိ။

တံ သုတွာ ဘေ ဘိက္ခု “ပုဗ္ဗေပိ မယံ မာနေနေဝ ဥပဟတာ” တိ ဘိယျော-
သော မတ္တာယ နိဟတမာနာ ဟုတွာ အတ္တနော ဥပကာရကမ္မဋ္ဌာနပရာယဏာ
အဟေသုံ။ တတော ဘဂဝါ ဧကံ သမယံ ဇနပဒစာရိကံ စရန္တော ဝေသာလီ
ပတွာ ဂေါတမကေ စေတိယေ ဝိဟရန္တော ဣမေသံ ပဉ္စသတာနံ ဘိက္ခုနံ
ဉာဏပရိပါကံ ဝိဒိတွာ ဣဒံ ဂေါတမကသုတ္တံ ကထေသိ။ ဣဒဉ္စ သုတ္တံ သုတွာ
တေ ပဉ္စသတာ ဘိက္ခု တသ္မိယေဝ အာသနေ သဟ ပဋိသန္တိဒါဟိ အရဟတ္တံ
ပါပုဏိသုတိ။

အဘိညာယာတိ ကုသလာဒိဘေဒံ ခန္ဓာဒိဘေဒဉ္စ ဒေသေတဗ္ဗံ ဓမ္မံ၊ ဝေနေ-
ယျာနဉ္စ အာသယာနုသယစရိယာဓိမုတ္တိအာဒိဘေဒံ၊ တဿ စ နေသံ ဒေသေ-
တဗ္ဗပ္ပကာရံ ယာထာဝတော အဘိဇာနိတွာတိ အတ္ထော။ ဣမေ ပဉ္စက္ခန္ဓာ
ခွါစသယတနာနိတိအာဒိ ပနေတ္ထ နိဒဿနမတ္တံ ဝုတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ သပ္ပစ္စယန္တိ
သကာရဏံ၊ ဝေနေယျာနံ အဇ္ဈာသယေန ဝါ ပုစ္ဆာယ ဝါ အဋ္ဌပ္ပတ္တိယာ ဝါ
သနိမိတ္တံ ဟေတုဒါဟရဏသဟိတဉ္စာတိ အတ္ထော။ ရာဂါဒိနံ ပဋိဟရဏံ
ပဋိဟာရိယံ၊ တဒေဝ ပါဋိဟာရိယံ၊ သဟ ပါဋိဟာရိယေနာတိ သပ္ပါဒိဟာ-
ရိယံ။ ရာဂါဒိပ္ပဋိသေနေဝသေနေဝ ဟိ သတ္တာ ဓမ္မံ ဒေသေတိ။ တေနာဟ
“ပစ္စနိကပဋိဟရဏေန သပ္ပါဒိဟာရိယမေဝ ကတွာ” တိ။ အပရေ ပန
“ယထာရဟံ ဣဒ္ဓိအာဒေသနာနုသာသနိပါဋိဟာရိယသဟိတ” ဟိ ဝဒန္တိ အနု-
သာသနိပါဋိဟာရိယရဟိတာ ဒေသနာ နတ္ထိတိ ကတွာ။ သေသမေတ္ထ
ဥတ္တာနမေဝ။

ဂေါတမကစေတိယသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၄-ဘရဏ္ဍကလာမသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၂၇။ စတုတ္ထေ အာဠာရကလာမကာလေတိ အာဠာရကလာမာနံ
ဓရမာနကာလေ။ ပရိညန္တိ ပဟာနပရိညံ။ သာ ဟိ သမတိက္ကမော၊ န ဣတရာ။
တေနာဟ “ပရိညာ နာမ သမတိက္ကမော” တိ။ ဣတ္ထ စ ပဌမော သတ္တာ
ရူပါဝစရသမာပတ္တိလာဘီ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ဒုတိယော အရူပါဝစရသမာပတ္တိလာဘီ၊
တတိယော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ဝုတ္တံ ဟေတံ ပုဂ္ဂလပညတ္တိယံ။—

“ယွာယံ သတ္တာ ကာမာနံ ပရိညံ ပညာပေတိ၊ န ရူပါနံ ပရိညံ ပညာပေတိ၊ န ဝေဒနာနံ ပရိညံ ပညာပေတိ၊ ရူပါဝစရသမာပတ္တိယာ လာဘီ သတ္တာ တေန ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ယွာယံ သတ္တာ ကာမာနန္တ ပရိညံ ပညာပေတိ၊ ရူပါနန္တ ပရိညံ ပညာပေတိ၊ န ဝေဒနာနံ ပရိညံ ပညာပေတိ၊ အရူပါဝစရသမာပတ္တိယာ လာဘီ သတ္တာ တေန ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ယွာယံ သတ္တာ ကာမာနန္တ ပရိညံ ပညာပေတိ၊ ရူပါနန္တ ပရိညံ ပညာပေတိ၊ ဝေဒနာနန္တ ပရိညံ ပညာပေတိ၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ သတ္တာ တေန ဒဋ္ဌဗ္ဗော”တိ။

တတ္ထ တိတ္ထိယာ သမယံ ဇာနန္တာ ကာမာနံ ပရိညံ ပညာပေယျံ ပဌမဇ္ဈာနံ ဝဒမာနာ။ ရူပါနံ ပရိညံ ပညာပေယျံ အရူပရာဂံ ဝဒမာနာ။ ဝေဒနာပရိညံ ပညာပေယျံ အသညာရာဂံ ဝဒမာနာ။ တေ ပန “ဣဒံ နာမ ပဌမဇ္ဈာနံ၊ အယံ ရူပဘဝေါ၊ အယံ အသညာဘဝေါ”တိပိ န ဇာနန္တိ။ တေ ပညာပေတုံ အသက္ခောန္တာပိ ကေဝလံ “ပညာပေမာ”တိ ဝဒန္တိ။ တထာဂတော ပန ကာမာနံ ပရိညံ အနာဂါမိမဂ္ဂေန ပညာပေတိ၊ ရူပဝေဒနာနံ အရဟတ္တမဂ္ဂေန။ ဧဝမေတ္ထ ဒွေ ဇနာ ဗာဟိရကာ၊ ဧကော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါတိ ဣမသ္မိံ လောကေ တယော သတ္တာရော နာမ။

ဘရဏ္ဍုကာလာမသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၅-ဟတ္ထကသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၂၈။ ပဉ္စမေ အဘိက္ကန္တာတိ အဘိက္ကန္တာ၊ ဝိဂတာတိ အတ္ထောတိ အာဟ “ဓယေ ဒိဿတိ”တိ။ တေနေဝ ဟိ “နိက္ခန္တော ပဌမော ယာမော”တိ အနန္တရံ ဝုတ္တံ။ အဘိက္ကန္တတရောတိ အတိဝိယ ကန္တတရော။ တာဒိသော စ သုန္ဒရော ဘဒ္ဒကော နာမ ဟောတီတိ အာဟ “သုန္ဒရေ ဒိဿတိ”တိ။ ကောဘိ ဒေဝနာဂယက္ခဝန္တဗ္ဗာဒီသု ကော ကတမော။ မေတိ မမ။ ပါဒါနီတိ ပါဒေ။ ဣဒ္ဓိယာတိ ဣမာယ ဝေရူပါယ ဒေဝိဒ္ဓိယာ။ ယသသာတိ ဣမိနာ ဒေဝိသေန ပရိဝါရေန ပရိစ္ဆေဒေန။ ဇလန္တိ ဝိဇ္ဇောတမာနော။ အဘိက္ကန္တနာတိ အတိဝိယ ကန္တေန ကမနိယေန အဘိရူပေန။ ဝဏ္ဏေနာတိ ဆဝိဝဏ္ဏေန သရီရဝဿနိဘာယ။ သဗ္ဗာ ဩဘာသယံ ဒိဿတိ ဒသ ဒိသာ ပဘာသေန္တော၊ စန္ဒော ဝိယ သူရိယော ဝိယ စ ကောဘာသံ ကောလောကံ ကရောန္တောတိ ဂါထာယ အတ္ထော။ အဘိရူပေတိ ဥဋ္ဌာရရူပေ သမ္ပန္နရူပေ။ အပ္ပနုမောဒနေတိ

သမ္ပဟံသနေ။ ဣဓ ပနာတိ။ “အဘိက္ကန္တာယ ရတ္တိယာ”တိ တေသ္မိံ ပဒေ။
 တေနာတိ သုန္ဒရပရိယာယတ္တာ။ ခယေ ဝါ ဣဓ အဘိက္ကန္တသဒ္ဓေါ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊
 တေန “အဘိက္ကန္တာယ ပရိက္ခိဏာယ ရတ္တိယာ”တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

ရူပါယတနာဒိသုတိ အာဒိသဒ္ဓေန အက္ခရာဒိနံ သင်္ဂဟော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ သုဝဏ္ဏ-
 ဝဏ္ဏောတိ သုဝဏ္ဏသ္မိတိ အယမေတ္ထ အတ္ထောတိ အာဟ “ဆဝိယ”န္တိ။ တထာ ဟိ
 ဝုတ္တံ “ကဉ္စနသန္တိဘတ္တစော”တိ။ သညုဋ္ဌာတိ သမ္ပန္နိတာ၊ ဂန္တိတာတိ အတ္ထော။
 ဝဏ္ဏောတိ ဂုဏဝဏ္ဏောတိ အာဟ “ထုတိယ”န္တိ၊ တောမနာယန္တိ အတ္ထော။
 ကုလဝဂ္ဂေတိ ခတ္တိယာဒိကုလကောဋ္ဌာသေ။ တတ္ထ “အန္တော ဝိပ္ပသန္တော”တိ-
 အာဒိနာ ဝဏ္ဏိတဗ္ဗဋ္ဌေန ဝဏ္ဏော၊ ဆဝိ။ ဝဏ္ဏနဋ္ဌေန အဘိတ္ထဝဋ္ဌေန ဝဏ္ဏော၊
 ထုတိ။ အညမညံ အသင်္ဂရတော ဝဏ္ဏေတဗ္ဗတော ဌပေတဗ္ဗတော ဝဏ္ဏော၊
 ခတ္တိယာဒိကုလဝဂ္ဂေါ။ ဝဏ္ဏိယတိ ဉာဗိယတိ တေနာတိ ဝဏ္ဏော၊ ဉာပက-
 ကာရဏံ။ ဝဏ္ဏနတော ထူလရဿာဒိဘာဝေန ဥပဋ္ဌာနတော ဝဏ္ဏော၊
 သဏ္ဌာနံ။ မဟန္တံ ခုဒ္ဒကံ မဇ္ဈိမန္တိ ဝဏ္ဏေတဗ္ဗတော ပမိတဗ္ဗတော ဝဏ္ဏော၊
 ပမာဏံ။ ဝဏ္ဏိယတိ စက္ခုနာ ပဿိယတိတိ ဝဏ္ဏော၊ ရူပါယတနန္တိ ဧဝံ
 တသ္မိံ တသ္မိံ အတ္ထေ ဝဏ္ဏသဒ္ဓဿ ပဝတ္တိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ သောတိ ဝဏ္ဏသဒ္ဓေါ
 ဆဝိယာ ဒဋ္ဌဗ္ဗော ရူပါယတနေ ဂယမာနဿပိ ဆဝိမုခေနေဝ ဂဟေတဗ္ဗတော။
 ဆဝိဂတာ ပန ဝဏ္ဏဓာတု ဧဝ “သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏော”တိ ဧတ္ထ ဝဏ္ဏဂ္ဂဟဏေန
 ဂဟိတာတိ အပရေ။

ကေဝလပရိပုဏ္ဏန္တိ ကေဒေသဗ္ဗိ အသေသေတွာ နိရဝသေသတောဝ
 ပရိပုဏ္ဏန္တိ အယမေတ္ထ အတ္ထောတိ အာဟ “အနဝသေသတာ အတ္ထော”တိ။
 ကေဝလကပ္ပိတိ ကပ္ပ-သဒ္ဓေါ နိပါတော ပဒပူရဏမတ္တံ၊ “ကေဝလံ”ဣန္ဒြေဝ
 အတ္ထော။ ကေဝလသဒ္ဓေါ စ ဗဟုလဝါစိတိ အာဟ “ယေဘုယျတာ
 အတ္ထော”တိ။ ကေစိ ပန “ဤသင်္ဂ အသမတ္တံ၊ ကေဝလံ ကေဝလကပ္ပ”န္တိ ဝဒန္တိ။
 အနဝသေသတ္ထော ဧတ္ထ ကေဝလသဒ္ဓေါ သိယာ၊ အနတ္ထန္တရေန ပန
 ကပ္ပသဒ္ဓေန ပဒဝမုနံ ကတံ “ကေဝလာ ဧဝ ကေဝလကပ္ပ”တိ။ တထာ ဝါ
 ကပ္ပနိယတ္တာ ပညပေတဗ္ဗတ္တာ ကေဝလကပ္ပိ။ အဗျာဗိဿတာ ဝိဇာတိယေန
 အသင်္ဂရော သုဒ္ဓတာ။ အနတိရေကတာ တံပရမတာ၊ ဝိသေသာဘာဝေါ။

၁-မ ၂-၃၅၁၊ ၃ ၁-၃၆၇-ပိဋေသု။

၂-ဣမဿ ပန သာဓိပ္ပါယော အတ္ထော မောဂ္ဂလ္လာနဗျာချာယံ တေတ္ထကဏ္ဍေ (၁၂၀) သုတ္တဗျာချာတော
 ဂဟေတဗ္ဗော။

၃-အထ ဝါ (ပါထိကဝဂ္ဂ အာဇာနည် နိယသုတ္တနိကာယံ)

၄-ဂမ္မကတ္တာ (က) သံ-ဇီ ၁-၄၃-ပိဋေ ပဿိတဗ္ဗံ။

ကေဝလကပ္ပန္တိ ကေဝလံ ဒဠိ ကတွာတိ အတ္ထော။ ကေဝလံ ဝုစ္စတိ နိဗ္ဗာနံ သဗ္ဗသင်္ခတဝိဝိတ္တတ္တာ၊ တံ တေဿ အဓိဂတံ^၁ အတ္ထိတိ ကေဝလံ၊ သန္တိကတ-
နိရောဓော ဒိဏာသဝေါ။

ကပ္ပ-သဒ္ဓေါ ပနာယံ သဥပသဂ္ဂေါ အနုပသဂ္ဂေါ စာတိ အဓိပ္ပါယေန
ဩကပ္ပနိယပဒေ လဗ္ဘမာနံ ဩကပ္ပသဒ္ဓမတ္ထံ နိဒဿေတိ။ အညထာ ကပ္ပသဒ္ဓဿ
အတ္ထုဒ္ဓါရေ ဩကပ္ပနိယပဒံ အနိဒဿနမေဝ သိယာ။ သမဏကပ္ပေဟိတိ ဝိနယ-
သိဒ္ဓေဟိ သမဏဝေါဟာရေဟိ။ နိစ္စကပ္ပန္တိ နိစ္စကာလံ။ ပညတ္တိတိ နာမံ။ နာမံ
ဟေတံ တဿ အာယသ္မတော၊ ယဒိဒံ ကပ္ပေါတိ။ ကပ္ပိတကေသမဿူတိ ကတ္တ-
ရိယာ ဆေဒိတကေသမဿူ။ ဒွင်္ဂုလကပ္ပေါတိ မဇ္ဈနိကဝေလာယ ဝီတိက္ကန္တာယ
ဒွင်္ဂုလတာဝိကပ္ပေါ။ လေသောတိ အပဒေသော။ အနဝသေသံ ဖရိတုံ သမတ္ထဿ
ဩဘာသဿ ကေနစိ ကာရဏေန ကေဒေသဖရဏမ္ပိ သိယာ၊ အယံ ပန
သဗ္ဗဿေဝ ဖရတိတိ ဒဿေတုံ သမန္တတ္ထော ကပ္ပသဒ္ဓေါ ဂဟိတောတိ အာဟ
“အနဝသေသံ သမန္တတော”တိ။

အာဘာယ ဖရိတွာတိ ဝတ္ထမာလာလင်္ကာရသရီရသမုဋ္ဌိတာယ အာဘာယ
ဖရိတွာ။ ဒေဝတာနံ ဟိ သရီရေဘာသံ ဒွါဒသယောဇနမတ္ထံ ဌာနံ တတော
ဘိယျောပိ ဖရိတွာ တိဋ္ဌတိ။ တထာ ဝတ္ထာဘရဏာဒိသမုဋ္ဌိတာ ပဘာ။

ဟတ္ထကသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၆-ကဋုရိယသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ

၁၂၉။ ဆဋ္ဌေ ဂါဝိနံ ကယဝိက္ကယဝသေန ယောဂေါ ဧတ္ထာတိ ဂေါယော-
ဂေါ၊ ကယဝိက္ကယံ ကရေန္တော ဂါဝိဟိ ယုဇ္ဇန္တိ ဧတ္ထာတိ ဝါ ဂေါယောဂေါ၊
ဂါဝိနံ ဝိက္ကယဋ္ဌာနံ။ တတ္ထ ဇာတော ပိလက္ခရက္ခော ဂေါယောဂဝိလက္ခော၊
တသ္မိံ။ သမိပတ္ထေ စေတံ ဘုဗ္ဗဝစနံ။ တေနာဟ “ဂါဝိနံ ဝိက္ကယဋ္ဌာနေ ဥဋ္ဌိတ-
ဝိလက္ခဿ သန္တိကေ”တိ။ ရိတ္ထော အဿာဒေါ တေဿာတိ ရိတ္တဿာဒေါ။
တေနာဟ “ဈာနသုခါဘာဝေန ရိတ္တဿာဒ”န္တိ။ သေသမေတ္ထ ဥတ္တာနမေဝ။

ကဋုရိယသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၈-ဒုတိယအနုရုဒ္ဓသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၃၁။ အဋ္ဌမေ ဣဒံ တေ မာနသိန္တိ ဣေ မာနသိန္တိ ပစ္စက္ကေ ဘုဗ္ဗဝစနံ။
ဣဒန္တိ စ လိင်္ဂဝိပလ္လာသေန နပုံသကနိဒ္ဒေသော ကတောတိ အာဟ “အယံ
တေ နဝရိဓေန ဝမိတမာနော”တိ။ သေသေသုပိ ဒေသေဝ နယော။

ဒုတိယအနုရုဒ္ဓသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၉-ပဋိစ္ဆန္တသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၃၂။ နဝမေ အသာဓာရဏသိက္ခာပဒန္တိ ဘိက္ခုနီနံ အသာဓာရဏံ
ဘိက္ခုနံယေဝ ပညတ္တသိက္ခာပဒံ။ သာဓာရဏသိက္ခာပဒန္တိ ဘိက္ခုနံ ဘိက္ခုနီနဉ္စ
သာဓာရဏံ ဥဘတောပညတ္တိသိက္ခာပဒံ။

ပဋိစ္ဆန္တသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၀-လေခသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၃၃။ ဒသမေ ထိရဋ္ဌာနတောတိ^၁ ထိရဋ္ဌာနတောဝ။ ပါသာဏေ လေခ-
သဒိသာ ပရာပရာဓနိဗ္ဗတ္တာ ကောဓလေခါ ယဿ သော ပါသာဏလေခူပမ-
သမန္တာဂတော ပါသာဏလေခူပမောတိ ဝုတ္တော။ ဧဝံ ဣတရေပိ။ အနုသေတိတိ
အပ္ပဟိနတာယ အနုသေတိ။ န ခိပ္ပံ လုဇ္ဈတိတိ န အန္တရာ နဿတိ ကမ္မဋ္ဌာနေ-
နေဝ နဿနတော။ ဧဝမေဝန္တိ ဧဝံ တဿပိ ပုဂ္ဂလဿ ကောဓော န
အန္တရာ ပုနဒိဝသေ ဝါ အပရဒိဝသေ ဝါ နိဋ္ဌာတိ။ အဗ္ဗုနိယော ပန ဟောတိ၊
မရဏေန နိဋ္ဌာတိတိ အတ္ထော။ ကက္ခဋေနာတိ အတိကက္ခဋေန မဗ္ဗန္တေဒ-
ကေန ထဉ္စဝစနေန။ သံသန္တတိတိ ဧကိဘဝတိ။ သဗ္ဗောဒတိတိ နိရန္တရော
ဟောတိတိ ဧဝမေတ္ထ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

အထ ဝါ သန္တိယတိတိ ဌာနဂမနာဒိသု ကာယကိရိယာသု ကာယေန
သမောဓာနံ ဂစ္ဆတိ။ တိလတဏှုလာ ဝိယ မိသီဘာဝံ ဥပေတိတိ အတ္ထော။
သံသန္တတိတိ စိတ္တကိရိယာသု စိတ္တေန သမောဓာနံ ဂစ္ဆတိ။ ဒီရောဒကံ ဝိယ
ဧကိဘာဝံ ဥပေတိတိ အတ္ထော။ သဗ္ဗောဒတိတိ ဥဒ္ဓေသပရိပုစ္ဆာဒိသု

၁-ဣဒံ ပဒံ ပါဠိယံ အဋ္ဌကထာယဉ္စ နတ္ထိ။

ဝစီကိရိယာသု ဝါစာယ သမောဓာနံ ဂစ္ဆတိ၊ ဝိပွင်္ဂါသာဂတောပိ ဝိယသဟာ-
ယကော ဝိယ ဝိယတရဘာဝံ ဥပေတိတိ အတ္ထော။ အပိစ ကိစ္စကရဏီယေသု
တေဟိ သဒ္ဓိံ အာဒိတောဝ ကေကိရိယာဘာဝံ ဥပဂစ္ဆန္တော သန္ဓိယတိ၊
ယာဝ မဇ္ဈာ ပဝတ္တန္တော သံသန္ဓတိ၊ ယာဝ ပရိယောသာနာ အနိဝတ္တန္တော
သမ္ပောဒတိတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

လေခသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ကုသိနာရဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

(၁၄) ၄-ယောဓာဇိဝဝဂ္ဂ

၁-ယောဓာဇိဝသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၃၄။ စတုတ္ထဿ ပဌမေ ယုဇ္ဈနံ ယောဓော၊ သော အာဇိဝေါ
တေဿာတိ ယောဓာဇိဝေါ။ ယုဇ္ဈမုပဇိဝတိတိ ဝါ တေသ္မိံ အတ္ထေ ယောဓာ-
ဇိဝေါတိ နိရုတ္တိနယေန ပဒသိဒ္ဓိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ တေနာဟ “ယုဇ္ဈံ ဥပဇိဝတိတိ
ယောဓာဇိဝေါ”တိ။ သဟ။ပ။ ပဿတိတိ ပုဗ္ဗဘာဂေ ဝိပဿနာပညာယ
သမ္ပသနဝသေန၊ မဂ္ဂက္ခဏေ အဘိသမယဝသေန အတ္တပစ္စက္ခေန ဉာဏေန
ပဿတိ။

ယောဓာဇိဝသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂-ပရိသာသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၃၅။ ဒုတိယေ အပ္ပင်္ဂိပုစ္ဆိတွာ ဝိနိတာတိ “တံ ကိံ မညယ ဘိက္ခဝေ
ရူပံ နိစ္စံ ဝါ အနိစ္စံ ဝါ”တိအာဒိနာ အပ္ပင်္ဂိပုစ္ဆိတွာ ကေဝလံ ဓမ္မဒေသနာ-
ဝသေနဝ ဝိနိတပရိသာ။ ဒုဗ္ဗိနိတပရိသာတိ ဒုက္ခေန ဝိနိတပရိသာ။ ပုစ္ဆိတွာ
ဝိနိတာတိ “တံ ကိံ မညယ ဘိက္ခဝေ”တိအာဒိနာ ပုစ္ဆိတွာ အနုမတိဂ္ဂဟဏ-
ဝသေန ဝိနိတာ။ သုဝိနိတပရိသာတိ သုခေန ဝိနိတပရိသာ။ အနုမတိဂ္ဂဟဏ-
ဝသေန ဝိနယနံ ဟိ န ဒုက္ခရံ ဟောတိ။

ပရိသာသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၄-ဥပ္ပါဒါသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၃၇။ စတုတ္ထေ ဥပ္ပါဒါ ဝါ တထာဂတာနန္တိ တထာဂတာနံ ဥပ္ပါဒေပိ ဝေနေယျပုဂ္ဂလာနံ မဂ္ဂဗလုပ္ပတ္တိံ ဝိယ သင်္ခါရာနံ အနိစ္စာဒိသဘာဝေါ န တထာဂတုပ္ပါဒါယတ္တော၊ အထ ခေါ တထာဂတာနံ ဥပ္ပါဒေပိ အနုပ္ပါဒေပိ ဟောတိ-ယေဝါတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဌိတာဝ သာ ဓာတူတိ ဌိတော ဧဝ သော အနိစ္စသဘာဝေါ ဗျာဘိဓာရာဘာဝတော န ကဒါစိ သင်္ခါရာ အနိစ္စာ န ဟောတိ။ ကာမံ အသင်္ခတာဝိယ ဓာတု န နိစ္စော သော သဘာဝေါ၊ တထာပိ သဗ္ဗ-ကာလိကောယေဝါတိ အဓိပ္ပါယော။

အပရော နယော—ဌိတာဝ သာ ဓာတူတိ “သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ အနိစ္စာ”တိ သော ဓာတု သေ သဘာဝေါ တထာဂတာနံ ဥပ္ပါဒတော ပုဗ္ဗေ ဥဒ္ဓန္ဓ အပ္ပင်္ဂိဝိဇ္ဈိယမာနော န တထာဂတေဟိ ဥပ္ပါဒိတော၊ အထ ခေါ သဗ္ဗကာလံ သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ အနိစ္စာ၊ ဌိတာဝ သာ ဓာတု၊ ကေဝလံ ပန သယန္တုဉ္ဇေတေန အဘိသမ္ဗုဇ္ဈနတော “အယံ ဓမ္မော တထာဂတေန အဘိသမ္ဗုဇ္ဈေ”တိ ပဝေဒနတော စ တထာဂတော ဓမ္မဿာမီတိ ဝုစ္စတိ အပုဗ္ဗဿ တဿ ဥပ္ပါဒန-တော။ တေန ဝုတ္တံ “ဌိတာဝ သာ ဓာတူ”တိ။

အဘိသမ္ဗုဇ္ဈတိတိ ဉ္ဇေတေန အဘိသမ္ဗုဇ္ဈတိ။ အဘိသမေတိတိ ဉ္ဇေတေန အဘိသမာဂစ္ဆတိ။ အာစိက္ခတိတိ ကထေတိ။ ဒေသေတိတိ ဒဿေတိ။ ပညာပေတိတိ ဇာနာပေတိ။ ပဋ္ဌပေတိတိ ဉ္ဇေတေန ဌပေတိ။ ဝိဝေရတိတိ ဝိဝေရိတော ဒဿေတိ။ ဝိဘဇတိတိ ဝိဘာဂတော ဒဿေတိ။ ဥတ္တာနိ-ကရေတိတိ ပါကင်္ဂံ ကရေတိ။

အထ ဝါ အဘိသမ္ဗုဇ္ဈတိတိ ပစ္စက္ခကရဏေန အဘိမုခံ ဗုဇ္ဈတိ၊ ယာထာ-ဝတော ပင်္ဂိဝိဇ္ဈတိ။ တတော ဧဝ အဘိသမေတိ အဘိမုခံ သမာဂစ္ဆတိ။ အာဒိတော ကထေန္တော အာစိက္ခတိ၊ ဥဒ္ဓိသတိတိ အတ္တော။ တမေဝ ဥဒ္ဓေသံ ပရိယောသာပေန္တော ဒေသေတိ။ ယထာဥဒ္ဓိဋ္ဌမတ္တံ နိဒဿနဝသေန ပကာရေဟိ ဉ္ဇေတေန ပညာပေတိ။ ပကာရေဟိ တေမတ္တံ ပတိဋ္ဌပေန္တော ပဋ္ဌပေတိ။ ယထာဥဒ္ဓိဋ္ဌံ ပင်္ဂိဒဿနဝသေန ဝိဝေရတိ ဝိဘဇတိ။ ဝိဝေရံ ဝိဘတ္တန္တံ အတ္တံ ဟေတုဒါဟရဏဒဿနေဟိ ပါကင်္ဂံ ကရေန္တော ဥတ္တာနိ-ကရေတိ။

ဥပ္ပါဒါသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၅-ကေသကမ္မလသုတ္တံဒိဝဏ္ဏနာ

၁၃၀-၁၄၃။ ပဉ္စမေ တဏှာပုတာနံ ဝတ္ထာနန္တိ ဣဒံ “ယာနိ ကာနိစီ”တိ
 ဣမိနာ သမာနာဓိကရဏန္တိ အာဟ “ပစ္စက္ခေ သာမိဝစန”န္တိ။ ဝါယိတာ-
 နန္တိ ဝိတာနံ။ လာမကောတိ နိဟိနော၊ မက္ခလိ မောဃပုရိသောတိ ဧတ္ထ
 မက္ခလိတိ တဿ နာမံ။ တံ ကိရ သကဒ္ဒမာယ ဘူမိယာ တေလသဋ္ဌံ
 ဂဟေတွာ ဂစ္ဆန္တိ “တာတ မာ ခလိ”တိ သာမိကော အာဟ။ သော ပမာဒေန
 ခလိတွာ ပတိတွာ သာမိကဿ ဘယေန ပလာယိကံ အာရဒ္ဓေါ။ သာမိကော
 ဥပဓာဝိတွာ နံ ဒုဿကဏ္ဍေ အဂ္ဂဟေသိ၊ သာဋ္ဌကံ ဆဇ္ဇေတွာ အစေလ-
 ကော ဟုတွာ ပလာယိ။ သော ပဏ္ဍေန ဝါ တိဏေန ဝါ ပဋိစ္ဆာဒေတုမ္ပိ
 အဇာနန္တော ဇာတရူပေနေဝ ဧကံ ဂါမံ ပါဝိသိ။ မနုဿာ တံ ဒိသ္မာ “အယံ
 သမဏော အရဟာ အပ္ပိစ္ဆော၊ နတ္ထိ ဣမိနာ သဒိသော”တိ ပူဇာတ္တာဒိနိ
 ဂဟေတွာ ဥပသင်္ကမန္တိ။ သော “မယံ သာဋ္ဌကံ အနိဝတ္တဘာဝေန ဣဒံ ဥပ္ပန္န”န္တိ
 တတော ပဋ္ဌာယ သာဋ္ဌကံ လဘိတွာပိ န နိဝါသေသိ၊ တဒေဝ စ ပဗ္ဗဇ္ဇံ
 အဂ္ဂဟေသိ။ တဿ သန္တိကေ အညေပိ အညေပိတိ ပဉ္စသတာ မနုဿာ
 ပဗ္ဗဇိသု။ တံ သန္တာယာဟ “မက္ခလိ မောဃပုရိသော”တိ။ ဆဋ္ဌာဒိနိ ဥတ္တာ-
 နတ္တာနိ ဝေ။

ကေသကမ္မလသုတ္တံဒိဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၁-ပဌမမောရနိဝါပသုတ္တံဒိဝဏ္ဏနာ

၁၄၄-၁၄၆။ ကောဒသမေ အကုပ္ပဓမ္မတာယ ခယဝယသင်္ခါတံ အန္တံ အတိ-
 တာတိ အစ္စန္ဒာ၊ ဧဝံ အပရိဟာယနသဘာဝတ္တာ အစ္စန္ဒာ နိဋ္ဌာ အဿာတိ
 အစ္စန္ဒနိဋ္ဌော။ တေနာဟ “အန္တံ အတိက္ကန္တနိဋ္ဌော”တိအာဒိ။ န ဟိ
 ပဋိဝိဒ္ဓဿ လောကုတ္တရဓမ္မဿ ဒဿနံ ကုပ္ပနံ နာမ အတ္ထိ။ ဝုဇ္ဇနိဋ္ဌောတိ
 သတတနိဋ္ဌော။ အစ္စန္ဒမေဝ စတူဟိ ယောဂေဟိ ခေမော တေဿ အတ္ထိတိ
 အစ္စန္ဒယောဂက္ခေမိ၊ နိစ္စယောဂက္ခေမိတိ အတ္ထော။ မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယဿ ဝုသိ-
 တတ္တာ တဿ အဝိဟာယနသဘာဝတ္တာ အစ္စန္တံ ဗြဟ္မစာရိတိ အစ္စန္တဗြဟ္မစာရိ၊
 နိစ္စဗြဟ္မစာရိတိ အတ္ထော။ ပရိယောသာနန္တိ ဗြဟ္မစရိယပရိယောသာနံ

ဝဋ်ဒုက္ခပရိယောသာနဉ္စ။ အစွန္တံ ပရိယောသာနမဿာတိ အစွန္တပရိယော-
သာနော။ ဒွါဒသမတေရသမာနိ ဥတ္တာနတ္ထာနေဝ။

ပဌမမောရနိဝါပသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ယောဓာဇီဝဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၄၇-၁၅၆။ မင်္ဂလဝဂ္ဂေါ ဥတ္တာနတ္ထောယေဝ။

တတိယပဏ္ဏာသကော နိဋ္ဌိတော။

(၁၆) ၆-အစေလကဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ

၁၅၇-၁၆၃။ ဣတော ပရေသု ပန သုတ္တပဒေသု “ဂါဠာ”တိ ဝုတ္တမတ္ထံ ဝိဝ-
ရန္တော “ကက္ခဠာ”တိ အာဟ။ ကက္ခဠာစာရော စဿာ န လူခသဘာဝေါ။ အထ
ခေါတဏှာဝသေန ထိရဂ္ဂဟဏန္တိ အာဟ “လောဘဝသေန ထိရဂ္ဂဟဏာ”တိ။
အဂါဠာ ပဋိပဒါတိ ဝါ ကာမာနံ ဩဂါဟနံ ပဋိပတ္တိ၊ ကာမသုခါနု-
ယောဂေါတိ အတ္ထော။ နိဇ္ဈာမာ ပဋိပဒါတိ ကာယဿ နိဇ္ဈာပနဝသေန
ခေပနဝသေန ပဝတ္တာ ပဋိပတ္တိ၊ အတ္တကိလမထာနုယောဂေါတိ အတ္ထော။
နိစ္စေလောတိ နိဿဋ္ဌစေလော သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ ပဋိက္ခိတ္တစေလော။ နဂ္ဂိယဝတ-
သမာဒါနေန နဂ္ဂေါ။ ဌိတကောဝ ဥစ္စာရံ ကဏှတိတိအာဒိ နိဒဿနမတ္ထံ
ဝမိတွာ မုခဝိက္ခာလနာဒိအာစာရဿပိ တေန ဝိဿဋ္ဌတ္တာ။ ဇိဌါယ ဟတ္ထံ
အပလေခတိ အဝလေခတိ ဥဒကေန အမောဝနတော။ ဒုတိယဝိကပ္ပေပိ ဒေသေဝ
နယော။ “ဧဟိ ဘဒန္တေ”တိ ဝုတ္တေ ဥပဂမနသင်္ခါတော ဝိမိ ဧဟိဘဒန္တော၊ တံ
စရတိတိ ဧဟိဘဒန္တိကော၊ တပုဋိက္ခေပေန န ဧဟိဘဒန္တိကော။ န ကဏှတိ
“သမဏေန နာမ ပရဿ ဝစနကရေန န ဘဝိတဗ္ဗ”န္တိ အဓိပ္ပါယေန။

ပုရေတရန္တိ တံ ဌာနံ အတ္တနော ဥပဂမနတော ပုရေတရံ။ တံ ကိရ သော
“ဘိက္ခုနာ နာမ ယာဒိစ္ဆကာ ဝေဘိက္ခာ ဂဟေတဗ္ဗာ”တိ အဓိပ္ပါယေန န ဂဏှာ-
တိ။ ဥဒ္ဓိဿ ကတံ မမ နိမိတ္တဘာဝေန ဗဟူ ခုဒ္ဒကာ ပါဏာ သံဃာတံ အာပါ-
ဒိတာတိ န ဂဏှာတိ။ နိမန္တနံ န သာဒိယတိ ဧဝံတေသံ ဝစနံ ကတံ ဘဝိဿတိ-
တိ။ ကုမ္ဘိ အာဒိသုပိသော သတ္တသညိတိ အာဟ “ကုမ္ဘိ ကဠော ဝိယော”တိအာဒိ။
ကဗဠန္တရာယော ဟောတိတိ ဥဋ္ဌိတဿ ခွိန္နမ္ပိ ကဗဠန္တရာယော ဟောတိ။
ဂါမသဘာဂါဒိဝသေန သင်္ဂမ္ပ ကိတ္တေန္တိ ဧတိဿာတိ သင်္ဂမ္ပိ။ ယထာသံဟတ-
တဏှာလာဒိသဉ္စယော။ မာနုသကာနီတိ ဝေယျာဝစ္စကရာ မနုဿာ။

သုရာပါနမေဝါတိ မဇ္ဇလက္ခဏပ္ပတ္တိယ သုရာယ ပါနမေဝ။ သုရာဂဟဏေ-
နေဝေတ္ထ မေရယမ္ပိ သင်္ဂဟိတံ။ ကောဂါရမေဝ ဥဉ္ဇတိတိ ကောဂါရိကော။
ကောလောပေနေဝဝတ္တတိတိ ကောလောပိကော။ ဒီယတိ တောယာတိ ဒတ္ထိ၊
ဒတ္ထိအာလောပမတ္တဂ္ဂါဟိ ခုဒ္ဒကံ ဘိက္ခာဒါနဘာဇနံ။ တေနာဟ “ခုဒ္ဒကပါ-
တိ”တိ။ အဘူဉ္ဇနဝသေန ကော အဟော တေဿ အတ္ထိတိ ကောဟိကော၊
အာဟာရော၊ တံ ကောဟိကံ။ သော ပန အတ္ထတော ကေဒိဝသံ လဃံကော
ဟောတိတိ အာဟ “ကေဒိဝသန္တရိက”န္တိ။ ဒွါဟိကန္တိအာဒိသုပိ ဒေသေ
နယော။ ကောဟံ အဘူဉ္ဇိတွာ ကောဟံ ဘူဉ္ဇနံ ကောဟဝါရော၊ တံ ကော-
ဟိကမေဝ အတ္ထတော။ ဒွိဟံ အဘူဉ္ဇိတွာ ဒွိဟံ ဘူဉ္ဇနံ ဒွိဟဝါရော။ သေသ-
ပဒ္ဒယေပိ ဒေသေ နယော။ ဥက္ကဋ္ဌော ပန ပရိယာယဘတ္တဘောဇနိကော
ဒွိဟံ အဘူဉ္ဇိတွာ ကောဟမေဝ ဘူဉ္ဇတိ။ သေသဒ္ဒယေပိ ဒေသေ နယော။

မိစ္ဆာဝါယာမဝသေနေဝ ဥက္ကဋ္ဌိကဝတာနယောဂေါတိ အာဟ “ဥက္က-
ဋ္ဌိကဝိရိယမနုယုတ္တော”တိ။ အတ္တကိလမထာနယောဂန္တိ အတ္တနော ကိလ-
မထာနယောဂံ၊ သရိရဒုက္ခကာရဏန္တိ အတ္တော။ သရိရပရိယာယော ဟိ ဣဓ
အတ္တသဒ္ဓေါ “အတ္တန္တပေါ”တိအာဒိသု ဝိယ။ ဧဝ အန္တေတိ ဥဘော
ကောဋိယော၊ ဥဘော လာမကပဋိပတ္တိယောတိ အတ္တော။ လာမကမ္ပိ ဟိ
အန္တေတိ ဝုစ္စတိ “အန္တမိဒံ ဘိက္ခဝေ ဇီဝိကာနံ၊ ကောဋ္ဌကော အန္တော”တိ
ဝေမာဒိသု။ မဇ္ဈိမပဋိပဒါယ ဥပ္ပထဘာဝေန အမနိယာ ဂန္တဗ္ဗာ ဉာတဗ္ဗာတိ
အန္တော။ တတော ဝေ လာမကာ။

အစေလကဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ပေယျာလဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ

၁၆၄-၁၈၄။ သမနုညောတိ သမ္ပဒေဝ ကတာနုညော။ တေနာဟ “သမာ-
နုဇ္ဈာသယော”တိ။ သေသမေတ္ထ ဥတ္တာနမေဝ။

ဣတိ မနောရထပူရဏိယာ အင်္ဂုတ္တရနိကာယဋ္ဌကထာယ

တိကနိပါတ်ဝဏ္ဏနာယ အနုတ္တာနုတ္တဒီပနာ သမတ္တာ။

စတုတ္ထနိပါတ်

၁-ပဌမပဏ္ဏာသက

၁-အဏ္ဏဂါမဝဂ္ဂ

၁-အနုဗုဒ္ဓသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ

၁-၂။ စတုတ္ထနိပါတဿ ပဌမေ အနုဗောဓော ပုဗ္ဗဘာဂိယံ ဣဏံ၊ ပဋိဝေဓော အနုဗောဓေန အဘိသမယော။ တတ္ထ ယသ္မာ အနုဗောဓ-ပုဗ္ဗကော ပဋိဝေဓော အနုဗောဓေန ဝိနာ န ဟောတိ။ အနုဗောဓော ဟိ ဧကစ္စော ပဋိဝေဓသမ္ပဗ္ဗေ၊ တဒုဘယာဘာဝဟေတုကဉ္စ ဝဋ္ဋေ သံသရဏံ၊ တသ္မာ ဝုတ္တံ ပါဠိယံ “အနုဗောဓော။ပ။ တုမှာကဉ္စာ”တိ။ ပဋိသန္ဓိဂ္ဂဟဏ-ဝဿန ဘဝတော ဘဝန္တရူပဂမနံ သန္တာဝနံ၊ အပရာပရံ စဝန္တပပဇ္ဇနဝဿေန သဉ္စရဏံ သံသရဏန္တိ အာဟ “ဘဝတော”တိအာဒိ။ သန္တာဝိတသံသရိတ-ပဒါနံ ကမ္မသာဓနတံ သန္တာယာဟ “မယာ စ တုပ္ပေဟိ စာ”တိ ပဌမဝိကပ္ပေ။ ဒုတိယဝိကပ္ပေ ပန ဘာဝသာဓနတံ ဟဒယေ ကတွာ “မမဉ္ဇေဝ တုမှာ-ကဉ္စာ”တိ ယထာရုတဝဿေနဝ ဝုတ္တံ။ ဒိသရဇ္ဇုနာ ဗဒ္ဓသကုဏံ ဝိယ ရဇ္ဇုဟတ္ထော ပုရိသော ဒေသန္တရံ တဏှာရဇ္ဇုနာ ဗဒ္ဓိ သတ္တသန္တာနံ အဘိသင်္ခါရော ဘဝန္တရံ နေတိ တောယာတိ ဘဝနေတ္ထိ။ တေနာဟ “ဘဝ-ရဇ္ဇု”တိအာဒိ။

ဝနုဒုက္ခဿ အန္တကရောတိ သကလဝဋ္ဋဒုက္ခဿ သကသန္တာနေ ပရသန္တာနေ စ ဝိနာသကရော အဘာဝကရော။ ဗုဒ္ဓစက္ခုဓမ္မစက္ခုဒိဗ္ဗစက္ခုမံသစက္ခုသမန္တ-စက္ခုသင်္ခါတေဟိ ပဉ္စဟိ စက္ခုဟိ စက္ခုမာ။ သဝါသနာနံ ကိလေသာနံ သမုတ္တိန္ဒတ္တာ သာတိသယံ ကိလေသပရိနိဗ္ဗာနေန ပရိနိဗ္ဗုတော။ ဒုတိယံ ဥတ္တာနမေဝ။

အနုဗုဒ္ဓသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၃-ပဌမခတသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ

၃-၄။ တတိယေ ကလိန္တိ အပရာဓံ။ ဝိစိနာတိတိ အာစိနောတိ ပသဝတိ။
 တေန စ ကလိနာ သုခံ န ဗဒ္ဓိလဘတိတိ တေန အပရာဓေန သုခံ န ဝိန္တတိ။
 နိဗ္ဗိယပ္ပသံသာယ ဟိ ပသံသိယနိန္ဒာယ စ သမကောဝ ဝိပါကော။ ပသံသိယ-
 နိန္ဒာတိ စ သမ္ပန္နဂုဏပရိမံသနဝသေန ပဝတ္တိယာ မဟာသာဝဇ္ဇတာယ
 ကဋ္ဌကတရဝိပါကာ။ နိဗ္ဗိယပ္ပသံသာ ပန ကထံ တာယ သမဝိပါကာတိ စေ?
 တသ္မိ အဝိဇ္ဇမာနဂုဏသမာရောပနေ အတ္တနော ပရေသဉ္စ မိစ္ဆာပဋိပတ္တိ-
 ဟေတုဘာဝတော ပသံသိယေန တဿ သမ္ဘာဝကရဏတော စ။ လောကေပိ
 ဟိ အသုရံ သူရေန သမံ ကရောန္တော ဂါရယော ဟောတိ။ ပဂေဝ ဒုပ္ပဋိပန္နံ
 သုပ္ပဋိပန္နေန သမံ ကရောန္တောတိ။ သကေန ဓနေနာတိ အတ္တနော သာပတေ-
 ယျေန။ အပ္ပမတ္တကောဝ ကလိတိ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကတ္တာ သပ္ပဋိကာရတ္တာ စ အပ္ပ-
 မတ္တကော အပရာဓော။ အယံ ။ပ။ မဟန္တတရော ကလိ ကတူပစိတတ္တာ
 သမ္ပရာယိကတ္တာ အပ္ပဋိကာရတ္တာ စ။

နိရုဗ္ဗုဒ္ဓေါတိ ဂဏနာဝိသေသော ဧသောတိ အာဟ “နိရုဗ္ဗုဒ္ဓဂဏနာ-
 ယာ”တိ။ သတသဟဿံ နိရုဗ္ဗုဒ္ဓေါတိ အတ္တော။ နိရုဗ္ဗုဒ္ဓပရိမာဏံ ပန ဝဿဂဏ-
 နာယ ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ယထေဝ ဟိ သတံ သတသဟဿာနံ ကောဋိ ဟောတိ။
 ဧဝံ သတံ သတသဟဿာနံ ကောဋိယော ပကောဋိ နာမ ဟောတိ။ သတံ
 သတသဟဿာနံ ပကောဋိယော ကောဋိပကောဋိ။ သတံ သတသဟဿ-
 ကောဋိပကောဋိယော နဟုတံ။ သတံ သတသဟဿနဟုတာနိ နိန္ဒဟုတံ။
 သတံ သတသဟဿနိန္ဒဟုတာနိ ဧကံ အဗျဒံ။ တတော ဝိသတိဂုဏိတံ
 နိရုဗ္ဗုဒ္ဓံ။ ယံ အရိယေ ဂရဟန္တော နိရယံ ဥပပဇ္ဇတိတိ အရိယေ ဂရဟန္တော
 ယံ နိရုဗ္ဗုဒ္ဓသင်္ခါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇတိ။ နိရုဗ္ဗုဒ္ဓေါတိ စ ပါဠိယေက္ခော နိရယော
 နတ္ထိ။ အဝိစိမှိယေဝ ပန နိရုဗ္ဗုဒ္ဓဂဏနာယ ပစ္စိတဗ္ဗဋ္ဌာနဿေတံ နာမံ။ စတုတ္ထံ
 ဥတ္တာနမေဝ။

ပဌမခတသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၅-အနုသောတသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၅။ ပဉ္စမေ အနုသောတံ ဂစ္ဆတိတိ သံသာရသောတဿ အနုကူလ-
 ဘာဝေန ဂစ္ဆတိ။ ပစ္စနိကပဋိပတ္တိယာတိ သံသာရသောတဿ ပဋိကူလဝသေန

ပဝတ္တနိဗ္ဗိဒါနုပဿနာဒိပဋိပတ္တိယာ။ ဌိတသဘာဝေါတိ အစလပ္ပသာဒါဒိ-
သမန္တာဂမေန ဌိတသဘာဝေါ။ အနာဂါမီ ဟိ အဿဒ္ဓိယေဟိ ကာမရာဂ-
ဗျာပါဒေဟိ အကမ္မနိယစိတ္တတာယ တမှာ လောကာ အနာဝတ္ထိဓမ္မတာယ
စ ဌိတသဘာဝေါ နာမ။ ဩဃံ တရိတွာတိ ကာမောဃာဒိစတုဗ္ဗိဇံ ဩဃံ
အတိက္ကမိတွာ။ ပရတိရံ ဂတောတိ နိဗ္ဗာနပါရံ ဂတော။ မြာဟ္မဏောတိ
ဗာဟိတပါပတာယ မြာဟ္မဏောတိ သင်္ခံ ဂတော ဒီဏာသဝေါ။ တေနာဟ
“သေဋ္ဌော နိဋ္ဌေါသော”တိ။ ပဉ္စဝေရကမ္ပန္တိ ပါဏာတိပါတာဒိပဉ္စဒုစ္စရိတံ။
သဟာပိ ဒုက္ခေန သဟာပိ ဒေါမနဿေနာတိ ကိလေသပရိယုဋ္ဌာနေ သတိ
ဥပ္ပန္နေန ဒုက္ခဒေါမနဿေန သဗ္ဗိမ္မိ။ ပရိပုဏ္ဏန္တိ တိဿန္တံ သိက္ခာနံ ကောယပိ
အနုနံ။ ပရိယုဋ္ဌန္တိ နိရူပတ္တိလေသံ။ မြဟ္မစရိယန္တိ သေဋ္ဌစရိယံ။ ဣမိနာ ဝါရေန
သောတာပန္နသကဒါဂါမိနော ကထိတာ။ ကိံ ပန တေ ရုဒန္တာ မြဟ္မစရိယံ
စရန္တိတိ? အာမ၊ ကိလေသရောဒနေန ရောဒန္တာ စရန္တိ နာမ၊ သီလသမ္ပန္နော
ပုထုဇ္ဇနဘိက္ခု ဧတ္ထေဝ သင်္ဂဟိတော။

စေတောပိမုတ္တိန္တိ ဖလသမာဓိံ။ ပညာပိမုတ္တိန္တိ ဖလဉာဏံ။ ဆဟာကာ-
ရေဟိ ပါရဂတောတိ အဘိညာပါရဂူ ပရိညာပါရဂူ ဘာဝနာပါရဂူ ပဟာ-
နပါရဂူ သစ္စိကိရိယာပါရဂူ သမာပတ္တိပါရဂူတိ ဧဝံ ဆဟိ အာကာရေဟိ
သဗ္ဗဓမ္မာနံ ပါရံ ပရိယောသာနံ ဂတော။ သေသမေတ္တ သုဝိညေယျမေဝ။

အနုသောတသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၆-အပ္ပဿုတသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၆။ ဆဋ္ဌေ အပ္ပကံ သုတံ ဟောတီတိ နဝင်္ဂသတ္တုသာသနေ ကိဉ္စိဒေဝ
သုတံ ဟောတိ။ တဒေဝ နဝင်္ဂသတ္တုသာသနံ ဒဿေတုံ “သုတ္တံ ဝေယျ”န္တိအာဒိ
ဝုတ္တံ။ တတ္ထ သုတ္တာဒိနိ ဝိဘဇိတွာ ဒဿေန္တော “ဥဘတောဝိဘင်္ဂနိဋ္ဌေ-
သက္ခန္ဓကပရိဝါရာ”တိအာဒိမာဟ။ ကထံ ပနာယံ ဝိဘာဂေါ ယုဇ္ဇေယျ။
သဂါထကံ ဟိ သုတ္တံ ဝေယျံ၊ နိဂ္ဂါထကံ သုတ္တံ ဝေယျာကရဏံ။ တဒုဘယ-
ဝိနိမုတ္တု သုတ္တံ ဥဒါနာဒိဝိသေသသညာရဟိတံ နတ္ထိ၊ ယံ သုတ္တင်္ဂံ သိယာ။
မင်္ဂလသုတ္တာဒိနန္တံ သုတ္တင်္ဂသင်္ဂဟော န သိယာ ဂါထာဘာဝတော ဓမ္မပဒါဒိနံ

ဝိယ။ ဂေယျင်္ဂ်သင်္ဂဟော ဝါ သိယာ သဂါထကတ္တာ သဂါထာဝဂ္ဂဿ ဝိယ။
တထာ ဥဘတောဝိဘင်္ဂါဒိသု သဂါထကပ္ပဒေသာနန္တိ? ဝုစ္စတေ—

သုတ္တန္တိ သာမညဝိမိ၊ ဝိသေသဝိဓယော ပရေ။
သနိမိတ္တာ နိရုဇ္ဈတာ၊ သဟတာညေန နာညတော။

သဗ္ဗဿပိ ဟိ ဗုဒ္ဓဝစနဿ သုတ္တန္တိ အယံ သာမညဝိမိ။ တေနောဟ
အာယသ္မာ မဟာကစ္စာနော နေတ္ထိယံ၊ “နဝရိသုတ္တန္တပရိယေဋ္ဌိ”တိ။ ဧတ္တကံ
တဿ ဘဂဝတော သုတ္တာဂတံ သုတ္တပရိယာပန္နံ၊ သကဝါဒေ ပဉ္စ သုတ္တ-
သတာနီတိ၊ ဧဝမာဒိ စ ဧတဿ အတ္တဿ သာကေ။ ဝိသေသဝိဓယော ပရေ
သနိမိတ္တာ တဒေကဒေသေသု ဂေယျာဒယော ဝိသေသဝိဓယော တေန တေန
နိမိတ္တေန ပတိဋ္ဌိတာ။ တထာ ဟိ ဂေယျဿ သဂါထကတ္ထံ တဗ္ဗာဝနိမိတ္တံ။
လောကေပိ ဟိ သသိလောကံ သဂါထကံ ဝါ စုဏ္ဍိယဂန္တံ “ဂေယျ”န္တိ ဝဒန္တိ။
ဂါထာဝိရဟေ ပန သတိ ပုစ္ဆံ ကတွာ ဝိဿဇ္ဇနဘာဝေါ ဝေယျာကရဏဿ
တဗ္ဗာဝနိမိတ္တံ။ ပုစ္ဆာဝိဿဇ္ဇနံ ဟိ “ဗျာကရဏ”န္တိ ဝုစ္စတိ။ ဗျာကရဏမေဝ
ဝေယျာကရဏံ။ ဧဝံ သန္တေ သဂါထကာဒိနမ္ပိ ပုစ္ဆံ ကတွာ ဝိဿဇ္ဇနဝသေန
ပဝတ္တာနံ ဝေယျာကရဏဘာဝေါ အာပဇ္ဇတိတိ? နာပဇ္ဇတိ ဂေယျာဒိသညာနံ
အနောကာသဘာဝတော, “ဂါထာဝိရဟေ သတိ”တိ ဝိသေသိတတ္တာ စ။
တထာဟိ ဓမ္မပဒါဒိသု ကေဝလံ ဂါထာဗန္ဓေသု သဂါထကတ္ထေပိ သော-
မနဿညဏမယိကဂါထာယုတ္တေသု “ဝုတ္တံ ဟေတ”န္တိအာဒိဝစနသမ္ပန္နေသု
အတ္တုတဓမ္မပ္ပဋိသံယုတ္တေသု စ သုတ္တဝိသေသေသု ယထာက္ကမံ ဂါထာဥဒါန-
ဇ္ဇတိဝုတ္တကအတ္တုတဓမ္မသညာ ပတိဋ္ဌိတာ၊ တထာ သတိပိ ဂါထာဗန္ဓဘာဝေ
ဘဂဝတော အဘိတာသု ဇာတိသု စရိယာနုဘာဝပ္ပကာသကေသု ဇာတက-
သညာ၊ သတိပိ ပဉ္စဝိဿဇ္ဇနဘာဝေ သဂါထကတ္ထေ စ ကေသုစိ သုတ္တန္တေသု
ဝေဒဿ လဘာပနတော ဝေဒလ္လသညာ ပတိဋ္ဌိတာတိ ဧဝံ တေန တေန
သဂါထကတ္တာဒိနာ နိမိတ္တေန တေသု တေသု သုတ္တဝိသေသေသု ဂေယျာဒိ-
သညာ ပတိဋ္ဌိတာတိ ဝိသေသဝိဓယော သုတ္တင်္ဂတော ပရေ ဂေယျာဒယော။ ယံ
ပနေတ္ထ ဂေယျင်္ဂါဒိနိမိတ္တရဟိတံ၊ တံ သုတ္တင်္ဂံ ဝိသေသသညာပရိဟာရေန
သာမညသညာယ ပဝတ္တနတော။ နနု စ သဂါထကံ သုတ္တံ ဂေယျံ၊ နိဂ္ဂါထကံ

၁-နေတ္ထိ-၄ ၁၃၊ ဒိ-၇ ၁-၃၂၊ သာရတ္ထ-၇ ၁-၉၃-ပိဋေသပိ။
၂-ခု ၁၀-၁-ပိဋေ။ ၃-ပိ ၂-၂၂၂-၄၇၀-ပိဋေသု။
၄-အဘိ-၄ ၁-၅-၆-၉၊ အဘိ-၄ ၃-၁၀၅-ပိဋေသု။

သုတ္တံ ဝေယျာကရဏန္တိ သုတ္တံ” န သမ္ဘဝတီတိ စောဒနာ တဒဝတ္ထာဝါတိ? န တဒဝတ္ထာ သောမိတတ္တာ။ သောမိတံ ဟိ ပုဗ္ဗေ “ဂါထာဝိရဟေ သတိ ပုစ္ဆာ-
ဝိဿဇ္ဇနဘာဝေါ ဝေယျာကရဏဿ တဗ္ဘာဝနိမိတ္တ”န္တိ။

ယဉ္ဇ ဝုတ္တံ “ဂါထာဘာဝတော မင်္ဂလသုတ္တာဒိနံ သုတ္တင်္ဂသင်္ဂဟော န သိယာ”တိ။ တံ န, နိရုဇ္ဈတ္တာ။ နိရုဇ္ဈော ဟိ မင်္ဂလသုတ္တာဒိနံ သုတ္တဘာဝေါ။ န ဟိ တာနိ ဓမ္မပဒဗုဒ္ဓဝံသာဒယော ဝိယ ဂါထာဘာဝေန ပညာတာနိ။ အထ ခေါ သုတ္တဘာဝေနော။ တေနော ဟိ အဋ္ဌကထာယံ “သုတ္တနာမက”န္တိ နာမဂ္ဂဟဏံ ကတံ။ ယံ ပန ဝုတ္တံ “သဂါထကတ္တာ ဂေယျင်္ဂသင်္ဂဟော သိယာ”တိ။ တဒပိ နတ္ထိ။ ယသ္မာ သဟတာဉ္ဇေန။ သဟ ဂါထာဟီတိ ဟိ သဂါထကံ။ သဟဘာဝေါ နာမ အတ္တတော အဉ္ဇေန ဟောတိ။ န စ မင်္ဂလသုတ္တာဒိသု ဂါထာဝိနိမုတ္တော ကောစိ သုတ္တပ္ပဒေသော အတ္ထိ။ ယော “သဟ ဂါထာဟီ”တိ ဝုစ္ဆေယျ။ န စ သမုဒါယော နာမ ကောစိ အတ္ထိ။ ယဒပိ ဝုတ္တံ “ဥဘတောဝိဘင်္ဂါဒိသု သဂါထကပ္ပဒေသာနံ ဂေယျင်္ဂသင်္ဂဟော သိယာ”တိ။ တဒပိ န, အညတော။ အညာ ဝေ ဟိ တာ ဂါထာ ဇာတကာဒိ-
ပရိယာပန္နတ္တာ။ အတော န တာဟိ ဥဘတောဝိဘင်္ဂါဒိနံ ဂေယျင်္ဂဘာဝေါတိ။ ဧဝံ သုတ္တာဒိနံ အင်္ဂါနံ အညမညံ သင်္ဂဟဘာဝေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။ အယမေတ္ထ သင်္ခေပေါ။ ဝိတ္တာရော ပန သမန္တပါသာဒိကာယ ဝိနယသံဝဏ္ဏနာယ သာရတ္ထ-
ဒီပနိယာ” အမှေဟိ ပကာသိတော။ ဣစ္ဆန္တေဟိ တတောယေဝ ဂဟေတဗ္ဗော။

န အတ္ထမညာယ ဓပ္ပမညာယ ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နော ဟောတီတိ အဋ္ဌကထဉ္ဇ ပါဠိဉ္ဇ ဇာနိတွာ လောကုတ္တရဓမ္မဿ အနုရူပဓမ္မံ ပုဗ္ဗဘာဂပ္ပဋိပဒံ ပဋိပန္နော န ဟောတီတိ ဝေမေတ္ထ သမ္ပန္နော ဝေဒိတဗ္ဗော။ တေနောဂါဟ “န အတ္ထမညာယ ဓပ္ပမညာယာတိ အဋ္ဌကထဉ္ဇ ပါဠိဉ္ဇ ဇာနိတွာ”။ပ။ န ပဋိပန္နော ဟောတီ”တိ။

အပ္ပဿုတသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၇-သောဘနသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၇။ သတ္တမေ ပညာဝေယျတ္တိယေနာတိ သစ္စသမ္ပုဋ္ဌိဝေဓာဒိပညာဝေယျတ္တိ-
ယေန။ ဝိနယံ ဥပေတာတိ တဒင်္ဂါဒိဝေသေန ကိလေသာနံ ဝိနယံ ဥပေတာ။

ဝေသာရဇ္ဇေနာတိ^၁ သာရဇ္ဇကရာနံ ဗိဠိဝိစိကိစ္ဆာဒိပါပဓမ္မာနံ ဝိဂမနတော
ဝေသာရဇ္ဇေန၊ သာရဇ္ဇရဟိတေနာတိ အတ္ထော။ တေပိဋကဝသေန ဗဟု သုတံ
တေသန္တိ ဗဟုဿုတာ။ တမေဝ ပရိယတ္တိဓမ္မံ ဓာရေန္တိ သုဝဏ္ဏဘာဇနေ
ပက္ခိတ္တသီဟဝသံ ဝိယ ဝိနဿန္တိ အကတွာ သုပ္ပဂုဏသုပ္ပဝတ္တိဘာဝေန ဟဒယေ
ဌပေန္တိတိ ဓမ္မဓရာ။ ဒေသာ စ အတ္တနာ သုတဿ ဓမ္မဿ အာဓာရဘူတာ
နာမ ဟောန္တိတိ အာဟ “သုတဓမ္မာနံ အာဓာရဘူတာ”တိ။

သောဘနသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဂ-ဝေသာရဇ္ဇသုတ္တဝဏ္ဏနာ

ဂ။ အဋ္ဌမေ ဗျာမောဟဝသေန သရဏပရိယေသနံ သာရဇ္ဇနံ သာရဒေါ၊
ဗျာမောဟဘယံ။ ဝိဂတော သာရဒေါ တေဿာတိ ဝိသာရဒေါ၊ တဿ
ဘာဝေါ ဝေသာရန္တံ။ တံ ပန ဉာဏသမ္ပဒံ ပဟာနသမ္ပဒံ ဒေသနာဝိသေသ-
သမ္ပဒံ ခေမဉ္စ နိဿာယ ပဝတ္တံ စတုဗ္ဗိပေစ္စဝေက္ခဏဉာဏံ။ တေနာဟ “စတုသု
ဌာနေသု”တိအာဒိ။ ဥသဘဿ ဣဒန္တိ အာသတံ၊ သေဋ္ဌဌာနံ။ သဗ္ဗညုတ-
ပဋိဇာနနဝသေန အဘိဓမ္မံ ဂစ္ဆန္တိ၊ အဋ္ဌ ဝါ ပရိသာ ဥပသင်္ကမန္တိတိ
အာသဘာ၊ ပုဗ္ဗဗုဒ္ဓါ။ ဣဒံ ပနာတိ ဗုဒ္ဓါနံ ဌာနံ သဗ္ဗညုတမေဝ ဝဒတိ။ ‘တိဋ္ဌ-
မာနောဝါတိ အဝဒန္တောပိ တိဋ္ဌမာနောဝ ပဋိဇာနာတိ နာမာတိ အတ္ထော။
ဥပဂစ္ဆတိတိ အနုဇာနာတိ။

အဋ္ဌသု ပရိသာသုတိ “အဘိဇာနာမိ ခေါ ပနာဟံ သာရိပုတ္တ အနေကသတံ
ခတ္တိယပရိသံ ဥပသင်္ကမိတာ။ပ။ မြာဟူဏပရိသံ ဂဟပတိပရိသံ သမဏပရိသံ
စာတုမဟာရာဇိကပရိသံ တာဝတိံသပရိသံ မာရပရိသံ မြဟူပရိသံ ဥပသင်္က-
မိတာ၊ တတြိ မယာ သန္နိသိန္နပုဗ္ဗဉ္စေဝ သလ္လပိတပုဗ္ဗဉ္စ သာကစ္ဆာ စ သမာ-
ပဇ္ဇိတပုဗ္ဗာ။ တတြ ဝတ မံ ‘ဘယံ ဝါ သာရဇ္ဇံ ဝါ ဩက္ကမိဿတိ’တိ နိမိတ္တမေတံ
သာရိပုတ္တ န သမနုပဿာမိ”တိ၊ ဧဝံ ဝုတ္တပရိသာသု။ အဘိတနာဒံ နဒတိတိ
ပရတော ဒဿိတဉာဏယောဂေန ဝိသာရဒေါ အဟန္တိ အဘိတနာဒံ နဒတိ။
သီဟနာဒသုတ္တေနာတိ ခန္တဝဂ္ဂေ^၂ အာဂတေန သီဟနာဒသုတ္တေန။

“ဒေဝမနုဿာနံ စတုစက္ကံ ဝတ္တတိ”တိ^၃ သုတ္တသေသေန သပ္ပရိသုပ-
နိဿယာဒိဗလသမ္ပတ္တိပဝတ္တိ ဝုတ္တာ၊ ပုရိမသပ္ပရိသုပနိဿယာဒိဥပနိဿယာ

၁-နိဿာရဇ္ဇေနာတိ (က)

၃-သံ ၂-၇၀-ပိဋက။

၂-မ ၁-၁၀၄-ပိဋက။

၄-အံ ၁-၃၄၁-ပိဋက။

ပစ္စိမသပ္ပုရိသုပနိဿယာဒိသမ္ပတ္တိပဝတ္တိ ဝါ ဝုတ္တာ။ အာဒိ-သဒ္ဓေန တတ္ထ စ စက္ကသဒ္ဓဿ ဂဟဏံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဝိစက္ကသဏ္ဌာနာ^၁ အသနိ ဝေ အသနိဝိစက္ကံ။ ဥရစက္ကာဒိသုတ် အာဒိ-သဒ္ဓေန အာဏာသမူဟာဒိသုတ် စက္ကသဒ္ဓဿ ပဝတ္တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ “သံဃဘေဒံ ကရိဿာမ စက္ကဘေဒ”န္တိအာဒိသု^၂ ဟိ အာဏာ “စက္က”န္တိ ဝုတ္တာ။ “ဒေဝစက္ကံ အသုရစက္က”န္တိအာဒိသု သမူဟေတိ။

ပဋိဝေဓနိဋ္ဌတ္တာ အရဟတ္တမဂ္ဂဉာဏံ ပဋိဝေဓေတိ “ဖလက္ခဏေ ဥပ္ပန္နံ နာမာ”တိ ဝုတ္တံ။ တေန ပဋိလဒ္ဓဿပိ ဒေသနာဉာဏဿ ကိစ္စနိပ္ပတ္တိ ပရဿ ဗုဒ္ဓါနမတ္တေန ဟေတတိတိ “အညာသိကောဏ္ဍညဿ သောတာပတ္တိံ ။ပ။ ဖလက္ခဏေ ပဝတ္တံ နာမာ”တိ ဝုတ္တံ။ တတော ပရံ ပန ယာဝ ပရိနိဗ္ဗာနာ ဒေသနာဉာဏပဝတ္တိ တဿေဝ ပဝတ္တိတဿ ဓမ္မစက္ကဿ ဌာနန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ဒဿိတဓမ္မေသုတ် ဝုတ္တဓမ္မေသု။ ဝစနမတ္တမေဝ ဟိ တေသံ၊ န ပန ဒဿနံ တာဒိသဿေဝ ဓမ္မဿ အဘာဝတော။ ဘဂဝတော ဝေ ဝါ “ဣမေ ဓမ္မာ အနဘိသမ္ပုဒ္ဓါ”တိ ပရဿ ဝစနဝသေန ဒဿိတဓမ္မေသု။ “ဓမ္မပဋိသန္တိဒါ”တိ- အာဒိသု^၃ ဝိယ ဓမ္မ-သဒ္ဓေါ ဟေတုပရိယာယေတိ အာဟ “သဟဓမ္မေ- နာတိ သဟေတုနာ”တိ။ ဟေတုတိ စ ဥပပတ္တိသာဓနဟေတု ဝေဒိတဗ္ဗော၊ န ကာရကော၊ သမ္မာပကော ဝါ။ နိမိတ္တန္တိ စောဒနာယ ကာရဏံ။ တတ္ထ စောဒကောစောဒနံ ကရေတိတိ ကာရဏံ၊ ဓမ္မော စောဒနံ ကရေတိ ဧတေ- နာတိ ကာရဏံ။ တေနာဟ “ပုဂ္ဂလောဒိ”တိအာဒိ။ ဓမ္မေန္တိ ကေနစိ အပ္ပဋိ- ဗာဟိယဘာဝေန အနုပဒ္ဓါတိ။

အန္တရာယော ဧတေသံ အတ္ထိ၊ အန္တရာယေ ဝါ နိယုတ္တာတိ အန္တရာ- ယိကာ။ ဧဝံဘူတာ ပန တေ ယသ္မာ အန္တရာယကရာ နာမ ဟောန္တိ၊ တသ္မာ အာဟ “အန္တရာယံ ကရေန္တိတိ အန္တရာယိကာ”တိ။ အသဉ္စိစ္စ ဝိတိက္ကမေ နာတိသာဝဇ္ဇာတိ ကတွာဝုတ္တံ “သဉ္စိစ္စ ဝိတိက္ကန္တာ”တိ။ သတ္တအာပတ္တိက္ခန္ဓာတိ- အာဒိ နိဒဿနမတ္တံ ဣတရေသမ္ပိ စတုန္တံ “အန္တရာယိကာ”တိ ဝုတ္တဓမ္မာနံ တဗ္ဘာဝေ ဗျာဘိစာရာဘာဝတော။ ဣဓ ပန မေထုနဓမ္မော အဓိပ္ပေတောတိ ဣဒံ အဋ္ဌပ္ပတ္တိဝသေန ဝုတ္တံ အရိဋ္ဌသိက္ခာပဒံ^၄ ဝိယ။ ယသ္မာ တံ ခဏမ္ပိ ကာမာနံ အာဒိနဝံ ဒိသ္မာ ဝိရတော ဟေတိ စေ၊ ဝိသေသံ အဓိဂစ္ဆတိ၊ န ကာမေသု အာသတ္တော၊ တသ္မာ ဝုတ္တံ “မေထုနံပ။ အန္တရာယော ဟေတိ”တိ။ တတ္ထ ယဿ ကဿစိတိ န ကေဝလံ ပဗ္ဗဇိတဿေဝ၊ အထ

၁-ဝန္ဓသဏ္ဌာနာဒိ(က) ဒီ-၄ ၃-၂-ပိဋေ ပဿိတဗ္ဗံ၊ ၂-ဝိ ၁-၂၆၃၊ ဝိ ၄-၃၇၈-ပိဋေသု။
 ၃-အဘိ ၂-၃၀၇-ပိဋေ၊ ၄-ဝိ ၂-၁၇၅-ပိဋေ။

ခေါ် ယဿ ကဿစိ။ တထာ ဟိ ဝုတ္တံ “မေထုနမနုယုတ္တဿ၊ မုဿတေဝါပိ သာသန”န္တိ။

တသ္မိံ အနိယျာနိကဓမ္မေတိ တသ္မိံ ပရေဟိ ပရိကပ္ပိတအနိယျာနိကဓမ္မ-
နိမိတ္တံ။ နိမိတ္တတ္ထေ ဟိ ဣဒံ ကမ္မသံယောဂေ ဘုမ္မံ။

ဥပနိဗ္ဗုတိ ဝိရစိတာ။ တေနာဟ “အဘိသင်္ခတာ”တိ။ ပုထုဘာဝန္တိ
ဗဟုဘာဝံ။ ပုထူဟိ ဝါ သိတာတိ ဗဟူဟိ သမဏဗြာဟ္မဏေဟိ သိတာ
ဥပနိဗ္ဗုတိ။

ဝေသာရဇ္ဇသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၉-တဏှုပ္ပါဒသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၉။ နဝမေ ဘဝတိ တေတေန အာရောဂျန္တိ ဘဝေါ၊ ဂိလာနပစ္စယော။
ပရိဝုဋ္ဌေါ ဘဝေါ အဘဝေါ။ ဝုဒ္ဓိအတ္ထော ဟိ အယမကာရော ယထာ “သံဝရာ-
သံဝရော၊ ဖလာဖလ”န္တိ စ။ သပ္ပိနဝနိတာဒီနိတိ အာဒိ-သဒ္ဓေန တေလမဓု-
ဖာဏိတာဒီနံ ဂဟဏံ။ သပ္ပိနဝနိတာဒိဂဟဏဇ္ဈေတ္ထ နိဒဿနမတ္ထံ၊ သဗ္ဗ-
ဿပိ ဂိလာနပစ္စယဿ သင်္ဂဟော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ဘဝါဘဝေါတိ ဝါ ခုဒ္ဒကော
စေဝ မဟန္တော စ ဥပပတ္တိဘဝေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။ တေနောဟ “သပ္ပတ္တိဘဝေ-
သု”တိအာဒိ။ ဘဝေါတိ ဝါ သမ္ပတ္တိ၊ အဘဝေါတိ ဝိပတ္တိ။ ဘဝေါတိ ဝုဒ္ဓိ၊
အဘဝေါတိ ဟာနိ။ တံနိမိတ္တဉ္စ တဏှာ ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ ဝုတ္တံ “ဘဝါဘဝဟေတု-
ဝါ”တိ။

တဏှာဒုတိယောတိ တဏှာသဟာယော။ တဏှာ ဟိ နိရုဒ္ဓကကန္တာရေ
မရိစိကာယ ဥဒကသညာ ဝိယ ပိပါသာဘိဘူတံ တသိတံ သတ္တံ အဿာသ-
ဒဿနဝသေန သဟာယကိစ္စံ ကရေန္တိ ဘဝါဒီသု အနိဗ္ဗိန္နံ ကတွာ ပရိတ္တ-
မာပေတိ။ တထာ ဟိ တံ ပပါတကံ အစိန္နေတွာ မဓုဂ္ဂဏှနကလုဒ္ဓကာ
ဝိယ အနေကာဒီနဝါကုလေသု ဘဝေသု အာနိသံသမေဝ ဒဿေန္တိ အနတ္တ-
ဇာလေ သာ ပရိတ္တမာပေတိ၊ တသ္မာ တဏှာ “ပုရိသဿ ဒုတိယာ”တိ ဝုတ္တော။
နန စ အညေပိ ကိလေသာဒယော ဘဝနိဗ္ဗတ္တိပစ္စယာတိ? သစ္စမေတံ၊ န ပန
တထာ ဝိသေသပစ္စယော၊ ယထာ တဏှာ။ တထာ ဟိ သာ ကုသလေဟိ

ဝိနာ အကုသလေဟိ၊ ကာမာဝစရာဒိကုသလေဟိ စ ဝိနာ ရူပါဝစရာဒိ-
ကုသလေဟိ ဘဝနိဗ္ဗတ္တိယာ ဝိသေသပစ္စယော။ ယတော သမုဒယသစ္စန္တိ
ဝုစ္စတိတိ။ ဣတ္ထဘာဝညဏာဘာဝန္တိ ဣတ္ထဘာဝေါ စ အညဏာဘာဝေါ စ
ဣတ္ထဘာဝညဏာဘာဝေါ။ သော ဧတဿ အတ္ထိတိ ဣတ္ထဘာဝညဏာဘာဝေါ။
သံသာရော၊ တံ ဣတ္ထဘာဝညဏာဘာဝံ။ တတ္ထ ဣတ္ထဘာဝေါ မနုဿတ္ထံ၊
အညဏာဘာဝေါ တတော အဝသိဋ္ဌသတ္တာဝါသာ။ ဣတ္ထဘာဝေါ ဝါတေသံ
တေသံ သတ္တာနံ ပစ္စုပ္ပန္နော အတ္ထဘာဝေါ။ အညဏာဘာဝေါ အနာဂတတ္ထ-
ဘာဝေါ။ ဝေရူပေါ ဝါ အညောပိ အတ္ထဘာဝေါ ဣတ္ထဘာဝေါ၊ န ဝေရူပေါ
အညဏာဘာဝေါ။ တေနောဟ “ဣတ္ထဘာဝညဏာဘာဝန္တိ ဧတ္ထ ဣတ္ထ-
ဘာဝေါ နာမ အယံ အတ္ထဘာဝေါ”တိအာဒိ။ သံသာရဏံ သံသာရော။

ခန္ဓာနဉ္စ ပဋိပါဒိ၊ ဓာတုအာယတနာန စ။

အဗ္ဗောဓိန္တံ ဝတ္တမာနာ၊ သံသာရေတိ ပဝုစ္စတိ။

တေနာဟ “ခန္ဓဓာတုအာယတနာနံ ပဋိပါဒိ”န္တိ၊ ခန္ဓဓာတုအာယတနာနံ
ဟေတုဖလဘာဝေန အပရာပရပ္ပဝတ္တိန္တိ အတ္ထော။

ဝေမာဒီနံ ဥတွာတိ ဧတ္ထ ဧတမာဒီနံ ဥတွာတိပိ ပဋ္ဌန္တိ၊ ဧတံ
သကလဝဋ်ဒုက္ခဿ သမ္ဘဝံ သမုဒယံ တဏှံ အာဒီနံ ဥတွာတိ အတ္ထော။ အထ
ဝါ ဝေမာဒီနံ ဥတွာတိ ဧတံ ယထာဝုတ္တံ သံသာရာနတိဝတ္တနအာဒီနံ
ဒေါသံ ဥတွာ။ နိဂ္ဂဟဏောတိ စတုရူပါဒါနသင်္ခါတဿ သဗ္ဗဿ ဂဟဏဿ
ပဋိနိဿဇ္ဇနေန နိဂ္ဂဟဏော၊ ခန္ဓပရိနိဗ္ဗာနေန သင်္ခါရပ္ပဝတ္တိတော အပဂစ္ဆေ-
ယျာတိ ဧဝံ ဝါ ဧတ္ထ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

တဏှုပ္ပုဒသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၀-ယောဂသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၀။ ဒသမေ ယောဇေန္တိတိ ကမ္မံ ဝိပါကေန ဘဝါဒိ၊ ဘဝန္တရာဒိဟိ
ဒုက္ခေန သတ္တံ ယောဇေန္တိ ဃဇ္ဇေန္တိတိ ယောဂါ၊ ကာမနဋ္ဌေန ကာမော စ
သော ယထာဝုတ္တေနတ္တေန ယောဂေါ စာတိ ကာမယောဂေါ။ ဘဝယော-
ဂေါ နာမ ဘဝရာဂေါတိ ဒေသေတုံ “ရူပါရူပဘဝေယျ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ

၁-ဝိသုဒ္ဓိ ၂-၁၇၆၊ ဒီ-၄ ၂-၈၆၊ သံ-၄ ၂-၈၉၊ အံ-၄ ၂-၃၈၆၊ အဘိ-၄ ၁-၁၁၊ အဘိ-၄ ၂-၁၄၂၊

သုတ္တနိပါတ-၄ ၂-၁၅၁၊ ဥဒါန-၄ ၂၄၅၊ ဣတိဝုတ္တက-၄ ၅၅-ပိဋေသုပိ။

ပဌမော ဥပပတ္တိဘဝေသု ရာဂေါ၊ ဒုတိယော ကမ္မဘဝေသု၊ တတိယော ဘဝဒိဋ္ဌိသဟဂတော ယထာ ရဇ္ဇနဋ္ဌေန ရာဂေါ၊ ဧဝံ ယုဇ္ဇနဋ္ဌေန ယောဂေါတိ ဝုတ္တော။ **စတုသု သစ္စေသု အညာဏန္တိ** ဣဒံ သုတ္တန္တနယံ နိဿာယ ဝုတ္တံ။ သုတ္တန္တသံဝဏ္ဏနာ ဟေသတိ၊ တဒန္တောဂဓတ္တာ ဝါ ပုဗ္ဗန္တာဒိနံ။

သမုဒယန္တိ ဒွေ သမုဒယာ ခဏိကသမုဒယော ပစ္စယသမုဒယော စ။ ဥပ္ပါဒက္ခဏော ခဏိကသမုဒယော၊ ပစ္စယောဝ ပစ္စယသမုဒယော။ သမုဒယ-
တေ သမုဒယနံ သမုဒယော၊ သမုဒေတိ ဧတသ္မာတိ သမုဒယောတိ ဧဝံ ဥဘိန္တံ
သမုဒယာနံ သဒ္ဓတ္တတောပိ ဘေဒေါ ဝေဒိတဗျော။ ပစ္စယသမုဒယံ ပဇာ-
နန္တောပိ ဘိက္ခု၊ ခဏိကသမုဒယံ ပဇာနာတိ၊ ခဏိကသမုဒယံ ပဇာနန္တောပိ
ပစ္စယသမုဒယံ ပဇာနာတိ။ ပစ္စယတော ဟိ သင်္ခါရာနံ ဥဒယံ ပဿတော
ခဏတော စ နေသံ ဥဒယဒဿနံ သုခံ ဟောတိ၊ ခဏတော စ နေသံ ဥဒယံ
ပဿတော ပဂေဝ ပစ္စယာနံ သုဂ္ဂဟိတတ္တာ ပစ္စယတော ဒဿနံ သုခေန
ဣဇ္ဈတိ၊ ဣမ ပန ခဏိကသမုဒယံ ဒဿေန္တော အာဟာ **“သမုဒယန္တိ ဥပ္ပတ္တိ”**န္တိ။

အတ္တင်္ဂမောပိ ဒုဝိဓော အစ္စန္တတ္တင်္ဂမော ဘေဒတ္တင်္ဂမောတိ။ အစ္စန္တတ္တင်္ဂမော
အပ္ပဝတ္တိနိရောဓော၊ နိဗ္ဗာနန္တိ ကေမိ။ ဘေဒတ္တင်္ဂမော ခဏိကနိရောဓော။
တဒုဘယံ ပုဗ္ဗဘာဂေ ဥဂ္ဂဟပရိပုစ္ဆာဒိဝသေန ပဿတော အညတရဒဿနေန
ဣတရဒဿနမ္ပိ သိဒ္ဓမေဝ ဟောတိ။ ပုဗ္ဗဘာဂေယေဝ အာရမ္မဏဝသေန
ခယတော ဝယတော သမ္မသနာဒိကာလေ ဘေဒတ္တင်္ဂမံ ပဿန္တော ဗျတိရေက-
ဝသေန အနုဿဝါဒိတော^၁ အစ္စန္တတ္တင်္ဂမံ ပဿတိ၊ မဂ္ဂက္ခဏေ ပန အာရမ္မဏ-
တော အစ္စန္တတ္တင်္ဂမံ ပဿန္တော အသမ္မောဟတော ဣတရမ္ပိ ပဿတိ။ ဣမ ပန
ဘေဒတ္တင်္ဂမံ ဒဿေန္တော အာဟာ **“အတ္တင်္ဂမန္တိ ဘေဒ”**န္တိ။ ကာမာနံ
ဥပ္ပတ္တိဘေဒဂ္ဂဟဏေနေဝ စေတ္ထ ယထာ ကာမာနံ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နတာ ဝိဘာဝိ-
တာ၊ ဧဝံ ကာမဝတ္ထုနောပိတိ ဥဘယေသမ္ပိ အနိစ္စတာ ဒုက္ခတာ အနတ္တတာ စ
ဝိဘာဝိတာတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ **မရုရဘာဝန္တိ** ဣမိနာ ကာမသန္နိဿိတံ သုခံ
သောမနဿံ ဒဿေတိ။ “ယံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဣမေ ပဉ္စ ကာမဂုဏေ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ
သုခံ သောမနဿံ၊ အယံ ကာမာနံ အဿာဒေါ”တိ^၂ ဟိ ဝုတ္တံ။ **အမရုရဘာဝန္တိ**
ဣမိနာ ပန ကာမဟေတုကံ ဒုက္ခံ ဒေါမနဿံ ဒဿေတိ။

ဖဿာယတနာနန္တိ ဆဒ္ဓါရိကဿ ဖဿဿ ကာရဏဘူတာနံ စက္ခာဒိ-
အာယတနာနံ။ တေနာဟာ **“စက္ခာဒိနံ စက္ခသမ္ပဿာဒိကာရဏာန”**န္တိ။

ပုနုပ္ပဝကရဏံ ပုနောဘဝေါ ဥတ္တရပဒလောပေန၊ မနော-သဒ္ဓဿ ဝိယ စ ပုရိမပဒဿ ဩကာရန္တတာ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။ ပုနောဘဝေါ သီလမေတေသန္တိ ပေါနောဘဝိကာ^၁။ အထ ဝါ သီလတ္တေန ဣကသဒ္ဓေန ဂမိတတ္ထတ္တာ ကိရိယာဝါစကသဒ္ဓဿ အဒဿနံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ ယထာ အပူပဘက္ခနသီလော အာပူပိကော။ အထ ဝါ ပုနုပ္ပဝံ ဒေန္တိ၊ ပုနုပ္ပဝါယ သံဝတ္တန္တိ၊ ပုနုပ္ပုနုပ္ပဝေ နိဗ္ဗတ္တေန္တိတိ ပေါနောဘဝိကာ။ “တဒ္ဓိတာ”တိ^၂ ဟိ ဗဟုဝစနနိဒ္ဒေသာ ဝိစိတ္တတ္တာ ဝါ တဒ္ဓိတာနံ အဘိဓာနလက္ခဏတ္တာ ဝါ “ပုနုပ္ပဝံ ဒေန္တိ”တိ- အာဒိသုပိ အတ္ထေသု ပေါနောဘဝိကသဒ္ဓသိပ္ပိ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။

ဝိသံယောဇေန္တိ ပဋိပန္နံ ပုဂ္ဂလံ ကာမယောဂါဒိတော ဝိယောဇေန္တိတိ ဝိသံယောဂါ၊ အသုဘဇ္ဈာနာဒိနိ ဝိသံယောဇနကာရဏာနိ။ တေနာဟ “ဝိသံယောဂါတိ ဝိသံယောဇနကာရဏာနိ”တိအာဒိ။

ယောဂသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဘဏ္ဍဂါမဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂-စရဝဂ္ဂ

၁-စရသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၁။ ဒုတိယဿ ပဌမေ စရတောတိ ဂစ္ဆန္တဿ၊ စက်မန္တဿ ဝါ။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ကာမဝိတက္ကော ဝါတိ ဝတ္ထုကာမေသု အဝိတရာဂတာယ တာဒိသေ ပစ္စယေ ကာမပဋိသံယုတ္တော ဝါဝိတက္ကော ဥပ္ပဇ္ဇတိစေ၊ ယဒိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဗျာပါဒဝိတက္ကော ဝါ ဝိဟိံသာဝိတက္ကော ဝါတိ အာဃာတဝိနယေ ဝိသေသေန စိတ္တဿ အဒမိတတ္တာ အာဃာတနိမိတ္တေ ဗျာပါဒပဋိသံယုတ္တော ဝါ ဝိတက္ကော၊ လေဇူ-ဒဏ္ဍာဒိဟိ ပရဟိံသနဝသေန ဝိဟိံသာပဋိသံယုတ္တော ဝါ ဝိတက္ကော ဥပ္ပဇ္ဇတိ စေတိ သမ္ပန္နော။ တံ စေ ဘိက္ခု၊ အဓိဝါသေတိတိ တံ ယထာဂုတ္တံ ကာမ-ဝိတက္ကာဒိ ယထာပစ္စယံ အတ္တနော စိတ္တေ ဥပ္ပန္နံ “ဣတိပါယံ ဝိတက္ကော ပါပကော၊ ဣတိပိ အကုသလော၊ ဣတိပိ သာဝဇ္ဇော၊ သော စ ခေါ အတ္တ-ဗျာဗာဓာယ သံဝတ္တဘိ”တိအာဒိနာ နယေန ပစ္စဝေက္ခဏာယ အဘာဝတော အဓိဝါသေတိ အတ္တနော စိတ္တံ^၃ အာရောပေတွာ ဝါသေတိ။ အဓိဝါသေန္တော-ယေဝ စ နပ္ပဇေဟတိ တဒဂီဒိပ္ပဟာနဝသေန န ပဋိနိဿန္တတိ။ တတော ဧဝ

၁-ပေါနောဘဝိကာ (က)

၂-ပါဏိနိ၊ ၄၊ ၁၊ ၇၆-သုတ္တံ ဟေတံ။

၃-စိတ္တေ (?)

စ န ဝိနောဒေတိ အတ္တနော စိတ္တသန္တာနတော န နဒတိ န နိဟရတိ။ တထာ အဝိနောဒနတော န ဗျန္တိကရောတိ န ဝိဂတန္တံ ကရောတိ။ အာတာပီ ပဟိတက္ခော ယထာ တေသံ အန္တောပိ နာဝသိဿတိ အန္တမသော ဘင်္ဂမတ္တမ္ပိ၊ ဧဝံ ကရောတိ၊ အယံ ပန တထာ န ကရောတိတိ အတ္တော။ တထာဘူတော ပန န အနဘာဝံ ဂမေတိ အနု အနု အဘာဝံ န ဂမေတိ။ န ပဇဟတိ စေ၊ န ဝိနောဒေတိ စေတိ ဣတိအာဒိနာ စေ-သဒ္ဓိ ယောဇေတွာ အတ္တော ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဧဝံဘူတောတိ ဧဝံ ကာမဝိတက္ကာဒီဟိ ပါပဝိတက္ကေဟိ သမင်္ဂိဘူတော။ အနာတာပီတိ ကိလေသာနံ အာတာပယိကဿ ဝိရိယဿ အဘာဝေန အနာတာပီ။ ပါပုတြာသလက္ခဏဿ ဩတ္တပ္ပဿ အဘာဝေန အနောတ္တာပီ။ သတတံ သမိတံ သဗ္ဗကာလံ နိရန္တရံ။ ကုသိတော ဟိနဝိရိယောတိ ကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ ပရိဟာပယိတွာ အကုသလပက္ခေ ကုသိတံ သိဒ္ဓနတော ကောသဇ္ဇသမန္တာဂမေန စ ကုသိတော၊ သမ္ပပ္ပဓာနဝိရိယာဘာဝေန ဟိန-ဝိရိယောဝိရိယဝိရဟိတောတိ ဝုစ္ဆတိ ကထိယတိ။ ဌိတဿာတိ ဂမနံ ဥပတ္တိန္ဒိတွာ တိဋ္ဌတော။ သယနဣရိယာပထဿ ဝိသေသတော ကောသဇ္ဇပက္ခိကတ္တာ ယထာ တံသမင်္ဂိနော ဘာဝိတက္ကာ သမ္ဘဝန္တိ၊ တံ ဒဿေတုံ “ဇာဂရဿာ”တိ ဝုတ္တံ။

သုက္ကပက္ခေ တဉ္စေ ဘိက္ခု နာဓိဝါသေတိ အာရဒ္ဓဝိရိယဿပိ ဝိဟရ-တော၊ အနာဒိမတိ သံသာရေ စိရကာလဘာဝိတက္ကာ တထာရူပပစ္စယသမာ-ယောဂေ သတိသမ္ဗောသေန ဝါ ကာမဝိတက္ကာဒိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ စေ၊ တံ ဘိက္ခု အတ္တနော စိတ္တံ အာရောပေတွာ န ဝါသေတိ၊ အပ္ပန္နရေ န ဝါသေတိတိ အတ္တော။ အနဓိဝါသေန္တော ကိံ ကရောတိ? ပဇဟတိ ဆဉ္စေတိ။ ကိံ ကစဝရံ ဝိယ ပိဋကေနာတိ? န၊ အပိစ ခေါ တံ ဝိနောဒေတိ နဒတိ နိဟရတိ။ ကိံ ဗလိဗဒ္ဓိံ ဝိယ ပတောဒေနာတိ? န၊ အထ ခေါ ဗျန္တိကရောတိ ဝိဂတန္တံ ကရောတိ၊ ယထာ တေသံ အန္တောပိ နာဝသိဿတိ အန္တမသော ဘင်္ဂမတ္တမ္ပိ၊ တထာ တေ ကရောတိ။ ကထံ ပန တေ တထာ ကရောတိ? အနဘာဝံ ဂမေတိ အနု အနု အဘာဝံ ဂမေတိ၊ ဝိက္ခမ္ဘနပ္ပဟာနေန ယထာ သုဝိက္ခမ္ဘိတာ ဟောန္တိ၊ တထာ နေ ကရောတိတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

ဧဝံဘူတောတိအာဒိသု ဧဝံ ကာမဝိတက္ကာဒီနံ အနဓိဝါသေန သုဝိသုဒ္ဓါ-သယော သမာနော တာယ စ အာသယသမ္ပတ္တိယာ တန္တိမိတ္တာယ စ

၁-တထာဘူတောဝ (ဣတိဝုတ္တက-၄ ၃၃၃-ပိဋကေ)

၂-အာရဒ္ဓဝိရိယဿ ဟိ ဝိရိယဝတော (က) ဣတိဝုတ္တက-၄ ၃၃၄-ပိဋကေ ပဿိတဗ္ဗံ။ ၃-စိတ္တေ (?)

ပယောဂသမ္ပတ္တိယာ ပရိသုဒ္ဓသီလော ဣန္ဒြိယေသုဂုတ္တဒ္ဓါရော ဘောဇနေ မတ္တညူ သတိသမ္ပဇညေန သမန္တာဂတော ဇာဂရိယံ အနုယုတ္တော တဒင်္ဂါဒိဝသေန ကိလေသာနံ အာတာပနလက္ခဏေန ဝိရိယေန သမန္တာဂတတ္တာ အာတာပီ၊ သဗ္ဗသော ပါပုတြာသေန သမန္တာဂတတ္တာ ဩတ္တာပီ သတတံ ရတ္တိန္ဒြိယံ သမိတံ နိရုန္တရံ သမထဝိပဿနာနယောဂဝသေန စတုဗ္ဗိဓသမ္ပပ္ပဓာနသိဒ္ဓိယာ အာရဒ္ဓ- ဝိရိယော ပဟိတတ္တော နိဗ္ဗာနံ ပတိ ပေသိတစိတ္တောတိ ဝုစ္စတိ ကထိယတိတိ အတ္တော။

ဂါထာသု ဂေဟနိဿိတန္တိ ဧတ္ထ ဂေဟဝါသီဟိ အပရိစ္ဆတ္တတ္တာ ဂေဟဝါ- သိသဘာဝတ္တာ ဂေဟဓမ္မတ္တာ ဝါဂေဟံ ဝုစ္စတိ ဝတ္ထုကာမော။ အထ ဝါ ဂေ- ဟပ္ပုဋ်ဗဒ္ဓဘာဝတော၊ ကိလေသကာမာနံ နိဝါသဋ္ဌာနဘာဝတောဝါ ဂေဟတိ ဝုစ္စန္တိ၊ တံဝတ္ထုကာတ္တာ ကာမဝိတက္ကာဒိ ဂေဟနိဿိတံ နာမ။ ကုမ္ပဂ္ဂပဋိပန္နောတိ ယသ္မာ အရိယမဂ္ဂဿ ဥပ္ပထဘာဝတော အဘိဇ္ဈာဒယော တဒေကဋ္ဌဓမ္မာ စ ကုမ္ပဂ္ဂေါ၊ တသ္မာ ကာမဝိတက္ကာဒိဗဟုလော ကုမ္ပဂ္ဂပဋိပန္နော။ မောဟဇန- ဇယျသု ဖုန္တိတောတိ မောဟသံဝတ္တနိယေသု ရူပါဒိသု မုန္တိတော သမ္ပတ္တော အဇ္ဈောပန္နော။ သမ္ဗောဓိန္တိ အရိယမဂ္ဂဉာဏံ။ ဖုန္တိန္တိ ဖုသိတုံ ပတ္တု ပါပေါ သော တာဒိသော မိစ္ဆာသင်္ဂဟဂေါစရော ပုဂ္ဂလော အဘဗ္ဗော၊ န ကဒါစိ တံ ပါပုဏာတိတိ အတ္တော။

ဝိတက္ကံ သမယိတွာနာတိ ယထာဝုတ္တံ မိစ္ဆာဝိတက္ကံ ပဋိသင်္ခါနဘာဝနာ- ဗလေန ဝုပသမေတွာ။ ဝိတက္ကပသမေ ရတောတိ နဝန္တမ္ပိ မဟာဝိတက္ကာနံ အစ္စန္တပသမဘူတေ အရဟတ္တေ၊ နိဗ္ဗာနေ ဝေ ဝါ အဇ္ဈာသယေန ရတော အဘိရတော။ အဗ္ဗော သောတိ သော ယထာဝုတ္တော သမ္ဗာ- ပဋိပဇ္ဇမာနော ပုဂ္ဂလော ပုဗ္ဗဘာဂေ သမထဝိပဿနာဗလေန သဗ္ဗဝိတက္ကေ ယထာရဟံ တဒင်္ဂါဒိဝသေန ဝုပသမေတွာ ဌိတော ဝိပဿနံ ဥဿုကာပေတွာ မဂ္ဂပဋိပါဋိယာ အရဟတ္တမဂ္ဂဉာဏသင်္ခါတံ နိဗ္ဗာနသင်္ခါတဉ္စ အနတ္တရံ သမ္ဗောဓိ ဖုန္တု အဓိဂန္တု အဗ္ဗော အရဟာ၊ ဝေမေတ္ထ ပါဠိဝဏ္ဏနာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

စရသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂-သီလသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၂။ ဒုတိယေ သဗ္ဗန္တသီလာတိ ဧတ္ထ တိဝိဓံ သဗ္ဗန္တံ ပရိပုဏ္ဏသမင်္ဂီမရရ- ဝသေန။ တတ္ထ—

“သမ္ပန္တံ သာလိကေဒါရံ၊ သုဝါ ဘုဉ္ဇန္တိ ကောသိယ။
ပဋိဝေဒေမိ တေ မြဟေ၊ န နေ ဝါရေတုမုဿဟေ”တိ—

ဣဒံ ပရိပုဏ္ဏသမ္ပန္တံ နာမ။ “ဣဒိနာ ပါတိမောက္ခသံဝရေန ဥပေတော
ဟောတိ သမုပေတော ဥပါဂတော သမုပါဂတော ဥပပန္နော သမ္ပန္နော
သမန္နာဂတော”တိ^၂ ဣဒံ သမဂ္ဂိသမ္ပန္တံ နာမ။ “ဣဒိဿာ ဘန္တေ မဟာပထဝိယာ
ဟေဋ္ဌိမတလံ သမ္ပန္တံ၊ သေယျထာပိ ခုဒ္ဒမရံ အနိလကံ၊ ဝေမဿာဒ”န္တိ^၃ ဣဒံ
မရုရသမ္ပန္တံ နာမ။ ဣမ ပရိပုဏ္ဏသမ္ပန္တဝသေန အတ္ထံ ဒဿေန္တော “သမ္ပန္တသီလာတိ
ပရိပုဏ္ဏသီလာ”တိ အာဟ။ သမဂ္ဂိသမ္ပန္တဝသေနပိ အတ္ထော ယုဇ္ဇတိယေဝ၊ တသ္မာ
သမ္ပန္တသီလာတိ ပရိပုဏ္ဏသီလာ ဟုတွာတိပိ သီလသမဂ္ဂိနော ဟုတွာတိပိ ဝေ-
မေတ္တ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ တတ္ထ သီလဿ အနဝသေသသမာဒါနေန အဇ္ဈောဒိ-
ဘာဝပ္ပတ္တိယာ ပရိပုဏ္ဏသီလာ၊ သမာဒါနတော ပဋ္ဌာယ အဝိရှိန္တနတော
သီလသမဂ္ဂိနော။ သမာဒါနဝတော ဟိ အစ္စန္တဝိရောဓိဓမ္မာနုပ္ပတ္တိယာ သီလ-
သမဂ္ဂိတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ စေတနာဒိနံ ပန သီလနလက္ခဏာနံ ဓမ္မာနံ ပဝတ္ထိ-
လက္ခဏေန ဝတ္ထဗ္ဗမေဝ နတ္ထိ။

တတ္ထ “ပရိပုဏ္ဏသီလာ”တိ ဣဒိနာ အတ္ထေန ခေတ္တဒေါသဝိဂမေန ခေတ္တ-
ပါရိပူရိ ဝိယ သီလဒေါသဝိဂမေန သီလပါရိပူရိ ဝုတ္တာ ဟောတိ။ ယထာ ဟိ
ခေတ္တံ ဗီဇခဏ္ဍံ ဝပ္ပခဏ္ဍံ ဥဒကခဏ္ဍံ ဦသခဏ္ဍန္တိ စတုဒေါသသမန္နာဂတံ
အပရိပူရံ ဟောတိ။ တတ္ထ ဗီဇခဏ္ဍံ နာမ ယတ္ထ အန္တရန္တရာ ဗီဇာနိ ခဏ္ဍာနိ
ဝါ ပူတိနိ ဝါ ဟောန္တိ၊ တာနိ ယတ္ထ ပတန္တိ၊ တတ္ထ သဿံ န ဥဋ္ဌေတိ၊ ခေတ္တံ
ခဏ္ဍံ ဟောတိ၊ အပရိပူရံ ဟောတိတိ အတ္ထော။ ဝပ္ပခဏ္ဍံ နာမ ယတ္ထ အကု-
သလော ဗီဇာနိ ဝပန္တော အန္တရန္တရာ နိပါတေတိ။ ဧဝံ ဟိ သဗ္ဗတ္ထ သဿံ
န ဥဋ္ဌေတိ၊ ခေတ္တံ ခဏ္ဍံ ဟောတိ။ ဥဒကခဏ္ဍံ နာမ ယတ္ထ ကတ္ထမိ ဥဒကံ
အတိဗဟုံ ဝါ ဟောတိ၊ န ဝါ ဟောတိ။ တတြာပိ ဟိ သဿာနိ န ဥဋ္ဌေန္တိ၊ ခေတ္တံ
ခဏ္ဍံ ဟောတိ။ ဦသခဏ္ဍံ နာမ ယတ္ထ ကဿကော ကိသ္မိန္ဒူ ပဒေသေ နဂ်လေန
ဘူမိံ စတ္တာရော ပဉ္စ ဝါရေ ကသန္တော အတိဂမ္ဘီရံ ကရေတိ၊ တတော ဦသံ
ဥပ္ပဇ္ဇေတိ။ တတြာပိ ဟိ သဿံ န ဥဋ္ဌေတိ၊ ခေတ္တံ ခဏ္ဍံ ဟောတိ၊ တာဒိသဉ္စ
ခေတ္တံ န မဟပ္ပလံ ဟောတိ န မဟာနိသံသံ။ တတြာပိ ဗဟုမ္ဘိ ဝပိတွာ အပ္ပံ
လဘတိ။ ဣမေသံ ပန စတုန္တံ ဒေါသာနံ ဝိဂမာ ခေတ္တံ ပရိပုဏ္ဏံ ဟောတိ၊
တာဒိသဉ္စ ခေတ္တံ မဟပ္ပလံ ဟောတိ မဟာနိသံသံ။ ဧဝမေဝ ခဏ္ဍံ ဆိဒ္ဓိ
သဗလံ ကမ္မာသန္တိ စတုဒေါသသမန္နာဂတံ သီလံ အပရိပူရံ ဟောတိ။

တာဒိသဉ္စ သီလံ န မဟပ္ပလံ ဟောတိ န မဟာနိသံသံ။ ဣမေသံ ပန စတုန္တံ ဒေါသာနံ ဝိဂမာ သီလံ ပရိပုဏ္ဏံ ဟောတိ။ တာဒိသဉ္စ သီလံ မဟပ္ပလံ ဟောတိ မဟာနိသံသံ။

“သီလသမင်္ဂါနော”တိ ဣမိနာ ပနတ္ထေန သီလေန သမင်္ဂိဘူတာ သမောဓာနဂတာ သမန္နာဂတာ ဟုတွာ ဝိဟရထာတိ ဣဒမေဝ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ တတ္ထ ဒွိဟိ ကာရဏေဟိ သမ္ပန္နသီလတာ ဟောတိ သီလဝိပတ္တိယာ အာဒိနဝဒဿနေန၊ သီလသမ္ပတ္တိယာ စ အာနိသံသဒဿနေန။ တဒုဘယမ္ပိ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ^၁ ဝိတ္ထာရိတံ။ တတ္ထ “သမ္ပန္နသီလာတိ ဣတ္ထာဝတာ စ ကိရ ဘဂဝါ စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလံ ဥဒ္ဓိသိတွာ ‘ပါတိမောက္ခသံဝရသံဝတာ’တိ ဣမိနာ တတ္ထ ဇေဋ္ဌကသီလံ ဝိတ္ထာရေတွာ ဒဿေတိ”တိ ဒိဝါဝိဟာရဝါသီ သုမတ္ထေရော အာဟ။ အန္တေဝါသိကော ပနဿ တေဝိဋ္ဌကမူဠနာဂတ္ထေရော အာဟ “ဥဘယတ္ထာပိ ပါတိမောက္ခသံဝရော ဘဂဝတာ ဝုတ္ထော၊ ပါတိမောက္ခသံဝရေယေဝ ဟိ သီလံ။ ဣတရာနိ ပန တိဏိ သီလန္တိ ဝုတ္တဋ္ဌာနံ နာမ အတ္ထိ”တိ^၂ ဝတွာ တံ အနန္တဇာနန္တော အာဟ “ဣန္ဒြိယသံဝရော နာမ ဆဒ္ဓါရရက္ခာမတ္ထကမေဝ၊ အာဇီဝပါရိသုဒ္ဓိ မေဓေန သမေန ပစ္စယုပ္ပတ္တိမတ္ထကံ၊ ပစ္စယနိသိတံ ပဋိလဒ္ဓပစ္စယေ ဣဒမတ္ထန္တိ ပဇ္ဇေဝေက္ခိတွာ ပရိဘုဉ္ဇနမတ္ထကံ။ နိပ္ပရိယာယေန ပါတိမောက္ခသံဝရေဝ သီလံ။ ယဿ သော ဘိန္တော၊ အယံ ဆိန္နသီသော ဝိယ ပုရိသော ဟတ္ထပါဒေ၊ သေသာနိ ရက္ခိဿတိတိ န ဝတ္ထဗ္ဗော။ ယဿ ပန သော အရောဂေါ၊ အယံ အစ္စန္နသီသော ဝိယ ပုရိသော ဇီဝိတံ၊ သေသာနိ ပုန ပါကတိကာနိ ကတွာ ရက္ခိတုံ သက္ကောတိ။ တသ္မာ ‘သမ္ပန္နသီလာ’တိ ဣမိနာ ပါတိမောက္ခသံဝရံ ဥဒ္ဓိသိတွာ ‘သမ္ပန္နပါတိမောက္ခာ’တိ တဿေဝ ဝေဝစနံ ဝတွာ တံ ဝိတ္ထာရေတွာ ဒဿေန္တော ‘ပါတိမောက္ခသံဝရသံဝတာ’တိအာဒိမာဟာ”တိ။

ပါတိမောက္ခသံဝရသီလေန သံဝုတာတိ ယော နံ ပါတိ ရက္ခတိ၊ တံ မောက္ခေတိ မောစေတိ အာပါယိကာဒိဟိ ဒုက္ခေဟိတိ ပါတိမောက္ခန္တိ လဒ္ဓနာမေန သိက္ခာပဒသီလေန ပိဟိတကာယဝစီဒ္ဓါရာ။ ဧဝံဘူတာ စ တေန ဥပေတာ သမန္နာဂတာ နာမ ဟောန္တိတိ အာဟ “ဥပေတာ ဟုတွာ”တိ။ အာစာရေန စ ဂေါစရေန စ သမ္ပန္နာတိ ကာယိကဝါစသိကအဂီတိက္ကမသင်္ခါတေန အာစာရေန၊ နဝေသိယဂေါစရတာဒိသင်္ခါတေန ဂေါစရေန စ သမ္ပန္နာ၊ သမ္ပန္နအာစာရဂေါစရတိ အတ္ထော။ အဏုပ္ပမာဏေသုတိ အတိပရိတ္တကေသု အနာပတ္တိဂမနီယေသု။ ဒုက္ကဋ္ဌဒုဗ္ဘာသိတမတ္ထေသုတိ အပရေ။

ဒေါသေသူတိ ဂါရယေသု အကုသလဓမ္မေသု။ ဘယတော ဒဿနံသီလာတိ
 ပရမာဏုမတ္တဗ္ဗိ ဝဇ္ဇံ သိနေရုပ္ပမာဏံ ဝိယ ကတွာ ဘာယနသီလာ။
 သဗ္ဗသိက္ခာကောဋ္ဌာသေသူတိ မူလပညတ္တိအနုပညတ္တိသဗ္ဗတ္ထပညတ္တိပဒေသ-
 ပညတ္တိအာဒိဘေဒေသု။ တံ တံ သမာဒါတဗ္ဗံ သမာဒါယာတိ ယံ ကိဉ္စိ
 သိက္ခာကောဋ္ဌာသေသု မူလပညတ္တိအာဒိဘေဒေသု သိက္ခိတဗ္ဗံ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ
 ပူရိတဗ္ဗံ ကာယိကံ ဝါစသိကံ ဝါ သီလံ၊ တံ သဗ္ဗံ သမ္မာ အာဒါယ၊ သမ္မဒေဝ
 သက္ကစ္ဆံ သဗ္ဗသော စ အာဒိယိတွာတိ အတ္ထော။

ဥဒယံ ပဿန္တော ပဉ္စဝိသတိ လက္ခဏာနိ ပဿတိတိ “အဝိဇ္ဇာသမုဒယာ
 ရူပသမုဒယောတိ ပစ္စယသမုဒယဋ္ဌေန ရူပက္ခန္ဓဿ ဥဒယံ ပဿတိ။ တဏှာ-
 သမုဒယာ။ပ။ ကမ္မသမုဒယာ။ပ။ အာဟာရသမုဒယာ ရူပသမုဒယောတိ
 ပစ္စယသမုဒယဋ္ဌေန ရူပက္ခန္ဓဿ ဥဒယံ ပဿတိ။ နိဗ္ဗတ္တိလက္ခဏံ ပဿန္တောပိ
 ရူပက္ခန္ဓဿ ဥဒယံ ပဿတိ။ ရူပက္ခန္ဓဿ ဥဒယံ ပဿန္တော ဣမာနိ ပဉ္စ လက္ခ-
 ဏာနိ ပဿတိ။ တထာ အဝိဇ္ဇာသမုဒယာ ဝေဒနာသမုဒယောတိ ပစ္စယ-
 သမုဒယဋ္ဌေန ဝေဒနာက္ခန္ဓဿ ဥဒယံ ပဿတိ။ တဏှာသမုဒယာ။ပ။
 ကမ္မသမုဒယာ။ပ။ ဖဿသမုဒယာ ဝေဒနာသမုဒယောတိ ပစ္စယသမုဒယဋ္ဌေန
 ဝေဒနာက္ခန္ဓဿ ဥဒယံ ပဿတိ။ နိဗ္ဗတ္တိလက္ခဏံ ပဿန္တောပိ ဝေဒနာက္ခန္ဓဿ
 ဥဒယံ ပဿတိ။ ဝေဒနာက္ခန္ဓဿ ဥဒယံ ပဿန္တော ဣမာနိ ပဉ္စ လက္ခဏာနိ
 ပဿတိ”တိအာဒိနာ နယေန ဧကေကသ္မိံ ခန္ဓေ ပဉ္စ ပဉ္စ ကတွာ ဝုတ္တာနိ
 ပဉ္စဝိသတိ ဥဒယလက္ခဏာနိ ပဿတိ။

ဓယံ ပဿန္တော ပဉ္စဝိသတိ လက္ခဏာနိ ပဿတိတိ “အဝိဇ္ဇာနိရောဓာ
 ရူပနိရောဓောတိ ပစ္စယနိရောဓဋ္ဌေန ရူပက္ခန္ဓဿ ဝယံ ပဿတိ။ တဏှာနိရော-
 ဓာ။ပ။ ကမ္မနိရောဓာ။ပ။ အာဟာရနိရောဓာ ရူပနိရောဓောတိ ပစ္စယနိရော-
 ဓဋ္ဌေန ရူပက္ခန္ဓဿ ဝယံ ပဿတိ။ ဝိပရိဏာမလက္ခဏံ ပဿန္တောပိ ရူပက္ခန္ဓဿ
 ဝယံ ပဿတိ။ ရူပက္ခန္ဓဿ ဝယံ ပဿန္တော ဣမာနိ ပဉ္စ လက္ခဏာနိ ပဿတိ။
 အဝိဇ္ဇာနိရောဓာ။ပ။ တဏှာနိရောဓာ။ပ။ ဖဿနိရောဓာ ဝေဒနာနိရော-
 ဓောတိ ပစ္စယနိရောဓဋ္ဌေန ဝေဒနာက္ခန္ဓဿ ဝယံ ပဿတိ။ ဝိပရိဏာမလက္ခဏံ
 ပဿန္တောပိ ဝေဒနာက္ခန္ဓဿ ဝယံ ပဿတိ။ ဝေဒနာက္ခန္ဓဿ ဝယံ ပဿန္တော
 ဣမာနိ ပဉ္စ လက္ခဏာနိ ပဿတိ”တိအာဒိနာ နယေန ဧကေကသ္မိံ ခန္ဓေ ပဉ္စ
 ပဉ္စ ကတွာ ဝုတ္တာနိ ပဉ္စဝိသတိ ဝယလက္ခဏာနိ ပဿတိ။ ပေသိတတ္ထောတိ
 နိဗ္ဗာနံ ပတိ ပေသိတမိတ္ထော။ ကထယန္တိတိ တထာဝရံ ဘိက္ခု ဗုဒ္ဓါဒယော
 အရိယာ အာစိက္ခန္တိ။

ယတံ စရေတိ ဝါယမမာနော စရေယျ၊ စက်မနာဒိဝသေန ဂမနံ ကပ္ပေန္တောပိ “အနုပ္ပန္နာနံ ပါပကာနံ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ အနုပ္ပါဒါယ ဆန္တံ ဇနေတိ ဝါယမတိ”တိအာဒိနာ^၁ နယေန ဝုတ္တပ္ပဓာနဝီရိယံ ကရောန္တော သဋ္ဌေန္တော ဝါယမန္တော ယထာ အကုသလဓမ္မာ ပဟိယန္တိ၊ ကုသလဓမ္မာ ဘာဝနာပါရိပူရိ^၂ ဂစ္ဆန္တိ၊ ဧဝံ ဂမနံ ကပ္ပေယျာတိ အတ္ထော။ သေ နယော သေသေသုပိ။ ယတမေနံ ပသာရယေတိ ဧတံ ပသာရေတဗ္ဗံ ဟတ္ထပါဒါဒိ^၃ ယတံ ယတမာနော ယထာဝုတ္တဝီရိယသမင်္ဂီ ဟုတွာ ပသာရေယျ၊ သဗ္ဗတ္ထ ပဓာနံ န ဇဟေယျာတိ အဓိပ္ပါယော။

ဣဒါနိ ယထာ ပဋိပဇ္ဇေန္တော ယတံ ယတန္တော နာမ ဟောတိ၊ တံ ပဋိပဇ် ဒသေတုံ “ဥဒ္ဓ”န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ ဥဒ္ဓန္တိ ဥပရိ။ တိရိယန္တိ ပရိတော၊ ပုရတ္ထိမဒိသာဒိဝသေန သမန္တတော ဒိသာဘာဂေသုတိ အတ္ထော။ အပါဒိနန္တိ ဟေဋ္ဌာ။ ယာဝတာ ဇဂတော ဂတီတိ ယတ္ထကာ သတ္တသင်္ခါရဘေဒဿ လောကဿ ပဝတ္တိ၊ တတ္ထ သဗ္ဗတ္တာတိ အတ္ထော။ ဧတ္တာဝတာ အနဝသေသ-တာ သမ္ပသနဉာဏဿ ဝိသယံ သင်္ဂဟေတွာ ဒသေတိ။ သမဝေက္ခိတာတိ သမ္ပာ ဟေတုနာ ဉာယေန အဝေက္ခိတာ၊ အနိစ္စာဒိဝသေန ဝိပဿိတာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဓမ္မာနန္တိ သတ္တသုညာနံ။ ခန္ဓာနန္တိ ရူပါဒိနံ ပဉ္စန္ဒံ ခန္ဓာနံ။ ဥဒယဗ္ဗယန္တိ ဥဒယဉ္စ ဝယဉ္စ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ— ဥပရိ တိရိယံ အဓောတိ တိဓာ သင်္ဂဟိတေ သဗ္ဗသ္မိ^၄ လောကေ အတိတာဒိဘေဒဘိန္နာနံ ပဉ္စုပါဒါ-နက္ခန္ဓသင်္ခါတာနံ သဗ္ဗေသံ ရူပါရူပဓမ္မာနံ အနိစ္စာဒိသမ္ပသနာဓိဂတေန ဥဒယဗ္ဗယဉာဏေန ပဉ္စဝိသတိယာ အာကာရေဟိ ဥဒယံ၊ ပဉ္စဝိသတိယာ အာကာရေဟိ ဝယံ သမဝေက္ခိတာ သမနုပဿိတာ ဘဝေယျာတိ။

စေတောသမထသာဒိဝီန္တိ စိတ္တသံကိလေသာနံ အစွန္တဝူပသမနတော စေတောသမထသင်္ခါတဿ အရိယမဂ္ဂဿ အနုစ္စရိကံ ပဋိပဒါဉာဏဒဿန-ဝိသုဒ္ဓိ^၅။ သိက္ခမာနန္တိ ပဋိပဇ္ဇမာနံ ဘာဝေန္တံ ဉာဏပရမုရာ နိဗ္ဗတ္တေန္တံ။ သင်္ခါတိ သဗ္ဗကာလံ ရတ္ထိဉ္စေဝ ဒိဝါ စ။ သတန္တိ စတုသမ္ပဇညသမန္တာဂတာယ သတိယာ သတောကာရီ။ ဝေမ္ပေတ္ထ ဂါထာဝဏ္ဏနာ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။ သေသမေတ္ထ သုဝိညေယျမေဝ။

သီလသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၃-ပဓာနသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၃။ တတိယေ ဥတ္တမဝိရိယာနီတိ သေဋ္ဌဝိရိယာနိ ဝိသိဋ္ဌဿ အတ္တဿ သာဓနတော။ မာရော မိယျတိ ဧတ္ထာတိ မာရဓေယျံ၊ ကိလေသမာရဿ ပဝတ္တိဋ္ဌာနဘူတံ၊ တံ တေဘူမကဝဋ္ဌန္တိ အာဟ “တေဘူမကဝဋ္ဌသင်္ခါတံ မာရဓေယျ”န္တိ။ ဇာတိမရဏတော ဇာတံ ဘယံ ဇာတိမရဏဘယံ၊ ဇာတိမရဏမေဝ ဝါ ဘယဟေတုတော ဘယန္တိ ဇာတိမရဏဘယံ။ တေနာဟ “ဇာတိဉ္စ မရဏဉ္စ ။ပ။ ဘယဿာ”တိ။ သေသံ ဥတ္တာနမေဝ။

ပဓာနသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၄-သံဝရသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၄။ စတုတ္ထေ သံဝရာဒိနံ သာဓနဝသေန ပဒဟတိ ဧတေဟိတိ ပဓာနာနိ။ သံဝရန္တဿ ဥပ္ပန္နဝိရိယန္တိ ယထာ အဘိဇ္ဈာဒယော န ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဧဝံ သတိယာ ဥပဋ္ဌာနေ စက္ခာဒိနံ ပိဒဟနေ အနလသဿ ဥပ္ပန္နဝိရိယံ။ ပဇဟန္တဿာတိ ဝိနောဒေန္တဿ။ ဥပ္ပန္နဝိရိယန္တိ တဿေဝ ပဟာနဿ သာဓနဝသေန ပဝတ္တဝိရိယံ။ ဘာဝေန္တဿ ဥပ္ပန္နဝိရိယန္တိ ဧတ္ထာပိ ဧသေဝ နယော။ သမာဓိနိမိတ္တန္တိ သမာဓိ ဧဝ။ ပုရိမုပ္ပန္နသမာဓိ ဟိ ပရတော ဥပ္ပဇ္ဇနကသမာဓိဿ ကာရဏံ ဟောတိတိ “သမာဓိနိမိတ္တ”န္တိ ဝုတ္တံ။

ဥပဓိဝိဝေကတ္တာတိ ခန္တုပဓိအာဒိဥပဓိဟိ ဝိဝိတ္တတ္တာ ဝိနိဿဋ္ဌတ္တာ။ ‘တံ အာဂမ္မာတိ တံ နိဗ္ဗာနံ မဂ္ဂေန အဓိဂမဟေတု။ ရာဂါဒယော ဝိရဇ္ဇန္တိ ဧတ္ထ၊ ဧတေနာတိ ဝိရာဂေါ။ ဧဝံ နိရောဓောပိ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ယသ္မာ ဣမ ဗောဇ္ဈင်္ဂမိဿကဝသေန ဣတ္ထိတာ၊ တသ္မာ “အာရပ္ပဏဝသေန ဝါ အဓိဂန္တဗ္ဗဝသေန ဝါ”တိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ အဓိဂန္တဗ္ဗဝသေနာတိ တန္တိန္ဒတာဝသေန။ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိန္တိ ဝေါဿဂ္ဂဝသေန ပရိဏာမိတံ ပရိစ္စဇနဝသေန စေဝ ပက္ခန္ဓနဝသေန စ ပရိဏာမနသီလံ။ တေနာဟ “ဧဝ ဝေါဿဂ္ဂါ”တိအာဒိ။ ခန္တာနံ ပရိစ္စဇနံ နာမ တပ္ပဋိဗဒ္ဓကိလေသပ္ပဟာနဝသေနာတိ ယေနာကာရေန ဝိပဿနာ ကိလေသေ ပဇဟတိ၊ တေနေဝါကာရေန တန္တိမိတ္တက္ခန္ဓေ စ ပဇဟတိတိ ဝတ္တဗ္ဗတံ အရဟတိတိ အာဟ “ဝိပဿနာ ။ပ။ ပရိစ္စဇတိ”တိ။ ယသ္မာ ဝိပဿနာ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိဘာဝံ ပါပုဏန္တိ နိန္ဒပေါဏပဟ္တာရဘာဝေန ကေသတော နိဗ္ဗာနံ ပက္ခန္ဓတိတိ ဝတ္တဗ္ဗတံ လဘတိ၊ မဂ္ဂေါ စ သမုစ္ဆေဒဝသေန

ကိလေသေ ခန္ဓေ စ ရာဂံ ပရိစ္စဇတိ၊ တသ္မာ ယထာက္ကမံ ဝိပဿနာမဂ္ဂါနံ
ဝသေန ပက္ခန္ဓနပရိစ္စာဂဝေါဿဂ္ဂါဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဝေါဿဂ္ဂတ္ထာယာတိ ပရိစ္စာဂ-
ဝေါဿဂ္ဂတ္ထာယ စေဝ ပက္ခန္ဓနဝေါဿဂ္ဂတ္ထာယ စ။ ပရိဏေတိတိ ပရိစ္စဇတိ။
တံ ပန ပရိဏာမနံ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိဘာဝပ္ပတ္တိယာ စေဝ အရိယမဂ္ဂဘာဝပ္ပတ္တိယာ
စ ဣတ္ထိတန္တိ အာဟ “ဝိပဿနာဘာဝဉ္စ မဂ္ဂဘာဝဉ္စ ပါပုဏာတိ”တိ။
သေသပဒေသျှတိ “ဓမ္မဝိစယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂ” ဘာဝေတိ”တိအာဒိသု သေသ-
သမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂကောဋ္ဌာသေသု။

ဘဒ္ဒကန္တိ အဘဒ္ဒကာနံ နိဝရဏာဒိပါပဓမ္မာနံ ဝိက္ခမ္ပနေန ရာဂဝိဂမနေန^၁
ဧကန္တဟိတတ္တာ ဒုလ္လဘတ္တာ စ ဘဒ္ဒကံ သုန္ဓရံ။ န ဟိ အညံ သမာဓိနိမိတ္တံ ဧဝံ
ဒုလ္လဘံ ရာဂဿ ဥဇုဝိပစ္စနိကဘူတံ အတ္ထိ။ အနုရက္ခတိတိ ဧတ္ထ အနုရက္ခနာ
နာမ အဓိဂတသမာဓိတော ယထာ ပရိဟာနိ န ဟောတိ၊ ဧဝံ ပဋိပတ္တိ-
သာသနတပ္ပဋိပက္ခဝိဂမနေနာတိ အာဟ “သမာဓိ”တိအာဒိ။ အဋ္ဌိကသညာဒိ-
ကာတိ အဋ္ဌိကဇ္ဈာနာဒိကာ။ သညာသီသေန ဟိ ဈာနံ ဝေတိ။ သေသမေတ္ထ
ဥတ္တာနမေဝ။

သံဝရသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတ။

၅-ပညတ္တိသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၅။ ပဉ္စမေ အတ္တဘာဝေါ ဧတေသံ အတ္ထိတိ အတ္တဘာဝိနော၊ တေသံ
အတ္တဘာဝိနံ။ တေနာဟ “အတ္တဘာဝဝန္တာန”န္တိ။ ယာဝ ဆတ္ထိံသာယ
ဣန္ဒာနံ အာယုပ္ပမာဏံ၊ တာဝ ပဏီတေ ကာမေ ပရိဘုဇ္ဈိတိ မန္တာတုရာဇာ
ကိရ ဧကဒိဝသံ အတ္တနော ပရိဏာယကရတနံ ပုစ္ဆိ “အတ္ထိ န ခေါ မနဿ-
လောကတော ရမဏီယတရံ ဌာန”န္တိ။ ကသ္မာ ဒေဝ ဧဝံ ဘဏသိ၊ ကိံ န
ပဿသိ စန္ဒိမသုရိယာနံ အာနုဘာဝံ၊ နန ဧတေသံ ဌာနံ ဣတော ရမဏီယ-
တရန္တိ။ ရာဇာ စက္ကရတနံ ပုရက္ခတွာ တတ္ထ အဂမာသိ။

စတ္တာရော မဟာရာဇာနော “မန္တာတုမဟာရာဇာ အာဂတော”တိ သုတွာ
“တာဝမဟိဒ္ဓိကော မဟာရာဇာ န သက္ကာ ယုဒ္ဓေန ပဋိဗောဟိတု”န္တိ သကရဇ္ဇံ
နိယျာတေသုံ။ သော တံ ဂဟေတွာ ပုန ပုစ္ဆိ “အတ္ထိ န ခေါ ဣတော ရမဏီ-
ယတရံ ဌာန”န္တိ။ အထဿ တာဝတိံသဘဝနံ ကထယိံသု “တာဝတိံသ-
ဘဝနံ ဒေဝ ရမဏီယံ၊ တတ္ထ သက္ကာသ ဒေဝရညော ဣမေ စတ္တာရော

မဟာရာဇာနော ပါရိစာရိကာ ဒေါဝါရိကဘူမိယံ တိဋ္ဌန္တိ။ သက္ကော ဒေဝ-
ရာဇာ မဟိဗ္ဗိကော မဟာနဘာဝေါ။ တဿိမာနိ ဥပဘောဂဋ္ဌာနာနိ—
ယောဇနသဟဿုဗ္ဗေဓော ဝေဇယန္တပိသာဒေါ၊ ပဉ္စယောဇနသတုဗ္ဗေဓော
သုဓမ္မဒေဝသဘာ၊ ဒိယဗုယောဇနသတိကော ဝေဇယန္တရထော၊ တထာ
ဧရာဝဏော ဟတ္ထိ၊ ဒိဗ္ဗရုက္ခသဟဿပုဋိမဏ္ဍိတံ နန္ဒနဝနံ၊ စိတ္တလတာဝနံ၊
ဖာရသကဝနံ၊ ယောဇနသတုဗ္ဗေဓော ပါရိစ္ဆတ္တကော ကောဝိဋ္ဌာရော၊ တဿ
ဟေဋ္ဌာ သဋ္ဌိယောဇနာယာမာ ပညာသယောဇနဝိတ္တာရာ ပဉ္စသယောဇနဗ္ဗေ-
ဓော ဇယသုမနပုပ္ဖဝဏ္ဏာ ပဏ္ဍုကမ္မလသိလာ၊ ယဿာ မုဒုတာယ သက္ကဿ
နိသီဒတော ဥပမုကာယော အနုပ္ပဝိသတိ”တိ။

တံ သုတွာ ရာဇာ တတ္ထ ဂန္တုကာမော စက္ကရတနံ အပ္ပုတ္တိရိ၊ တံ
အာကာသေ ဥဋ္ဌဟိ သဗ္ဗိ စတုရင်္ဂိနိယာ သေနာယ။ အထ ခြိန္တံ ဒေဝလော-
ကာနံ ဝေမဇ္ဈတော စက္ကရတနံ ဩတရိတွာ ပထဝိယာ အာသန္ဓေ ဌာနေ
အဋ္ဌာသိ သဗ္ဗိ ပရိဏာယကရတနပ္ပမုခါယ စတုရင်္ဂိနိယာ သေနာယ။ ရာဇာ
ဧကကောဝ အတ္တနော အာနဘာဝေန တာဝတိံသဘဝနံ အဂမာသိ။
သက္ကော “မန္ဓာတာ အာဂတော”တိ သုတွာ တဿ ပစ္စုဂ္ဂမနံ ကတွာ
“သွာဂတံ မဟာရာဇ၊ သကံ တေ မဟာရာဇ၊ အနုသာသ မဟာရာဇာ”တိ
ဝတွာ သဗ္ဗိ နာဠကေဟိ ရဇံ ခွေ ဘာဂေ ကတွာ ဧကံ ဘာဂမဒါသိ။
ရညော တာဝတိံသဘဝနေ ပတိဋ္ဌိတမတ္တဿေဝ မနုဿဂန္ဓသရီရနိဿန္ဓာဒိ-
မနုဿဘာဝေါ ဝိဂစ္ဆိ၊ ဒေဝလောကေ ပဝတ္တိဝိပါကဒါယိနော အပရပရိ-
ယာယဝေဒနီယဿ ကမ္မဿ ကတောကာသတ္တာ သဗ္ဗဒါ သောဠသဝသုဋ္ဌေသိ-
ကတာမာလာမိလာယနာဒိဒေဝဘာဝေါ ပါတုရဟောသိ။ တဿ သက္ကေန
သဗ္ဗိ ပဏ္ဍုကမ္မလသိလာယ နိသိန္ဓဿ အင်္ဂိနိမိသနမတ္တေန နာနတ္ထံ ပညာ-
ယတိ။ တံ အသလ္လက္ခေန္တာ ဒေဝါ သက္ကဿ စ တဿ စ နာနတ္ထေ မုယုန္တိ။
သော တတ္ထ ဒိဗ္ဗသမ္ပတ္တိံ အနဘဝမာနော တဒါ မနုဿာနံ အသင်္ချေယျာ-
ယုကတာယ ယာဝ ဆတ္တိံသ သက္ကာ ဥပပဇ္ဇိတွာ စုတာ၊ တာဝ သက္ကရဇံ
ကာရေတွာ “ကိံ မေ ဣမိနာဥပမုရဇ္ဇေနာ”တိ အတိတ္ထော ကာမေဟိ တတော
စဝိတွာ အတ္တနော ဥယျာနေ ပတိတော မနုဿလောကေ ဥတုကက္ခဋ္ဌ-
တာယ ဝါတာတပေန ဖုသိတဂတ္ထော ကာလမကာသိ။ တေန ဂုတ္တံ “ဒေဝ-
လောကေ ပန ယာဝ ဆတ္တိံသယ ဣန္ဒာနံ အာယုပ္ပမာဏံ၊ တာဝ ပဏီတေ
ကာမေ ပရိဘုဉ္ဇိ”တိ။

ပညတ္တိသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၆-သောဓုဗ္ဗသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၆။ ဆဋ္ဌေ သုဓုမလက္ခဏပ္ပဒိဝိဇ္ဈနကာနိတိ အနိစ္စာဒိသုဓုမလက္ခဏာနံ ပဋိဝိဇ္ဈနကာနိ။ သုဓုမလက္ခဏပရိဂ္ဂါဟကဉာဏေနာတိ သုဓုမလက္ခဏ-
ပရိဂ္ဂါဟကေန ဉာဏေန။ ပရတော ဇာနိတွာတိ အဝသဝတ္တနေန အညတော
ဇာနိတွာ။ သင်္ခါရာ ဟိ “မာ ဘိဇ္ဇိသု”တိ ဣတ္ထိတာပိ ဘိဇ္ဇန္တေဝ၊ တသ္မာ တေ
အဝသဝတ္တိတာယ ပရေ နာမ။ သာ စ နေသံ ပရတာ အနိစ္စဒဿနေန ပါကဋ္ဌာ
ဟောတီတိ ဝုတ္တံ “ဣမိနာ ဟိ ပဒေန အနိစ္စာနုပဿနာ ကထိတာ”တိ။ သေသံ
ဥတ္တာနမေဝ။

သောဓုဗ္ဗသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၇-ပဌမအဂတိသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ

၁၇-၂၀။ သတ္တမေ ဆန္ဒာဂတိန္တိ ဣတ္ထေ သန္တိဝသေန သရလောပေါတိ
ဒဿေန္တော အာဟ “ဆန္ဒေန အဂတိ”န္တိ။ ဆန္ဒာတိ ဟေတုမ္ပိ နိဿက္ကဝစနန္တိ
အာဟ “ဆန္ဒေနာ”တိ၊ ပေမေနာတိ အတ္ထော။ ဆန္ဒသဗ္ဗေါ ဟေတ္တ တဏှာ-
ပရိယာယော၊ အကုသလစ္ဆန္ဒပရိယာယော ဝါ။ သေသေသုတိ “ဒေါသာဂတိ”
ဂစ္ဆတိ”တိအာဒိသု။

ဣတ္ထေ စ ယော “အယံ မေ မိတ္တောတိ ဝါ၊ သန္တိဋ္ဌောတိ ဝါ၊ ဉာတကောတိ
ဝါ၊ လန္တံ ဝါ ပန မေ ဒေတိ”တိ ဆန္ဒဝသေန အဿာမိကံ ကရေတိ၊ အယံ
ဆန္ဒေန အကတ္တဗ္ဗံ ကရေတိ နာမ။ ယော “အယံ မေ ဝေရီ”တိ စိရကာလာနု-
ဗဒ္ဓဝေရဝသေန ဝါ၊ တင်္ခဏပ္ပန္နကောဝေသေန ဝါ သာမိကံ အဿာမိကံ
ကရေတိ၊ အယံ ဒေါသေန အကတ္တဗ္ဗံ ကရေတိ နာမ။ ယော ပန မန္တတ္တာ
မောမူဟတ္တာ ယံ ဝါ တံ ဝါ အယုတ္တံ အကာရဏံ ဝတွာ အဿာမိကံ သာမိကံ
ကရေတိ၊ အယံ မောဟေန အကတ္တဗ္ဗံ ကရေတိ နာမ။ ယော ပန “အယံ
ရာဇဝလ္လဘောတိ ဝါ ဝိသမေ စောရာဒိကေ ဝိသမာနိ ဝါ၊ ကာယဒုစ္စရိတာဒိနိ
သမာဒါယ ဝတ္တနေန ဝိသမနိဿိတော ဝါ၊ အနတ္တမ္ပိ မေ ကရေယျာ”တိ
ဘိတော အဿာမိကံ သာမိကံ ကရေတိ၊ အယံ ဘယေန အကတ္တဗ္ဗံ
ကရေတိ နာမ။

ယော ပန ကိန္တိ ဘာဇေန္တော “အယံ မေ သန္တိဋ္ဌော ဝါ သမ္ဘတ္တော ဝါ”တိ
ပေမဝသေန အတိရေကံ ဒေတိ၊ “အယံ မေ ဝေရီ”တိ ဒေါသဝသေန ဦးနကံ

ဒေတိ၊ ယော မုယုန္တော ဒိန္နာဒိန္နံ အဇာနမာနော ကဿစိ ဦးနံ၊ ကဿစိ အဓိကံ ဒေတိ၊ “အယံ ဣမသ္မိံ အဗီယမာနေ မယံ အနတ္တဗ္ဗိ ကရေယျာ”တိ ဘိတော ကဿစိ အတိရေကံ ဒေတိ၊ သော စတုဗ္ဗိဓောပိ ယထာနုက္ကမေန ဆန္ဒာဂတိအာဒိနိ ဂစ္ဆန္တော အကတ္တဗ္ဗံ ကရောတိ နာမ။

နိဟိယတိ တဿ ယသောတိ တဿ အဂတိဂါမိနော ကိတ္တိယသောပိ ပရိဝါရယသောပိ နိဟိယတိ ပရိဟာယတိ။ ယဿတိ တေန ကိတ္တိယတိတိ ဟိ ယသော၊ ကိတ္တိ ထုတိသောသော။ ယဿတိ တေန ပုရေစရာနုစရဘာဝေန ပရိဝါရယတိတိ ယသော၊ ပရိဝါရော။ အဋ္ဌမနဝမဒသမာနိ ဥတ္တာနတ္တာနေဝ။

စရဝဂ္ဂေါ ဒုတိယော။

၃-ဥရုဝေလဝဂ္ဂ

၁-ပဌမဥရုဝေလသုတ္တဝတ္ထနာ

၂၁။ တတိယဿ ပဌမေ မဟာဝေလာ ဝိယ မဟာဝေလာ၊ ဝိပုလဝါလိ-
ကပုဉ္ဇတာယ မဟန္တော ဝေလာတဉ္စော ဝိယာတိ အတ္ထော။ တေနာဟ
“မဟာဝါလိကရာသီတိ အတ္ထော”တိ။ ဥရု မရု သိကတာ ဝါလုကာ ဝဏ္ဏ၊
ဝါလိကာတိ ဣမေ သဒ္ဓါ သမာနတ္ထာ၊ ဗျဉ္ဇနမေဝ နာနံ။ တေနာဟ “ဥရုတိ
ဝါလိကာ ဝုစ္ဆတိ”တိ။

နဇ္ဇာတိ နဒတိ သဒ္ဓါယတိတိ နဒိ၊ တဿာ နဇ္ဇာ၊ နဒိယာ နိန္ဒဂါယာတိ
အတ္ထော။ နေရုဉ္ဇရာယာတိ “နေလဉ္ဇလာယာ”တိ ဝတ္တဗ္ဗေ လ-ကာရဿ
ရ-ကာရံ ကတွာ “နေရုဉ္ဇရာယာ”တိ ဝုတ္တံ၊ ကဒ္ဒမသေဝါလပဏကာဒိဒေါသ-
ရဟိတသလိလာယာတိ အတ္ထော။ ကေစိ “နီလံဇလာယာတိ ဝတ္တဗ္ဗေ
နေရုဉ္ဇရာယာ”တိ ဝဒန္တိ။ နာမမေဝ ဝါ ဇေတံ တဿာ နဒိယာတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။
တဿာ နဒိယာ တိရေ ယတ္ထ ဘဂဝါ ဝိဟာသိ၊ တံ ဒဿေတုံ “အဇပါလ-
နိဗြောဓေ”တိ ဝုတ္တံ။ ကသ္မာ ပနာယံ အဇပါလနိဗြောဓော နာမ ဇာတောတိ
အာဟ “တဿာ”တိအာဒိ။ ကေစိ ပန “ယသ္မာ တတ္ထ ဝေဒေ သဇ္ဈာယိတုံ
အသမတ္တာ မဟလ္လကဗြာဟ္မဏာ ပါကာရပရိက္ခေပယုတ္တာနိ နိဝေသနာနိ
ကတွာ သဗ္ဗေ ဝသိ”သု၊ တသ္မာဿ အဇပါလနိဗြောဓောတိ နာမံ ဇာတ”န္တိ

ဝဒန္တိ။ တကြာယံ ဝစနတ္ထော—န ဇပန္တိတိ အဇပါ၊ မန္တာနံ အနဇ္ဈာယကာတိ အတ္ထော။ အဇပါ လန္တိ အာဒိယန္တိ နိဝါသံ ဣတ္ထာတိ **အဇပါလောတိ**။ အပရေ ပန ဝဒန္တိ “ယသ္မာ မဇ္ဈန္တိကသမယေ အန္တောပရိဋ္ဌေ အဇေ အတ္တနော ဆာယာယ ပါလေတိ ရက္ခတိ၊ တသ္မာ ‘အဇပါလော’တိဿ နာမံ ရုဋ္ဌ”န္တိ။ သဗ္ဗတ္ထာပိ နာမမေတံ တဿ ရက္ခဿ။

ပဌမာဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါတိ ပဌမံ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ အနုနာသိကလောပေနာယံ နိဗ္ဗေသော။ တေနောဂါဟ “**သမ္ဗုဒ္ဓေါ ဟုတွာ ပဌမမေဝါ**”တိ။ ပဌမန္တိ စ ဘာဝနပုံသကနိဗ္ဗေသော၊ တသ္မာ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဟုတွာ ပဌမံ အဇပါလ-
နိဂြောဓေ ဝိဟရာမိတိ ဝေမေတ္တ သမ္ဗန္ဓော ဝေဒိတဗ္ဗော။ **အယံ ဝိတက္ကောတိ** အယံ “**ကိန္နု ခွါဟံ။ပ။ ဝိဟရေယျ**”န္တိ ဧဝံ ပဝတ္တဝိတက္ကော။ ဟတ္ထိ စ ဝါနရော စ တိတ္ထိရော စ **ဟတ္ထိဝါနရတိတ္ထိရာ**။

ယေ ဝုဒ္ဓမပစာယန္တိတိ ဇာတိဝုဒ္ဓေါ ဝယောဝုဒ္ဓေါ ဂုဏဝုဒ္ဓေါတိ တယော ဝုဒ္ဓေါ။ တေသု ဇာတိသမ္ဗန္ဓော **ဇာတိဝုဒ္ဓေါ** နာမ၊ ဝယေ ဌိတော **ဝယောဝုဒ္ဓေါ** နာမ၊ ဂုဏသမ္ဗန္ဓော **ဂုဏဝုဒ္ဓေါ** နာမ။ တေသု ဂုဏသမ္ဗန္ဓော ဝယောဝုဒ္ဓေါ ဣမသ္မိံ ဌာနေ ဝုဒ္ဓေါတိ အဓိပ္ပေတော။ **အပစာယန္တိ**တိ ဇေဋ္ဌာပစာယိကာ-
ကမ္မေန ပူဇေန္တိ။ **ဓမ္မဿ ကောဝိဒါ**တိ ဇေဋ္ဌာပစာယနဓမ္မဿ ကောဝိဒါ ကုသလာ။ **ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ**တိ ဣမသ္မိံယေဝ အတ္တဘာဝေ။ **ပါသံသာတိ** ပသံသာရဟာ။ **သဗ္ဗရာယေ စ သုဂ္ဂတိ**တိ သဗ္ဗရေတဗ္ဗေ ဣမံ လောကံ ဟိတွာ ဂန္တဗ္ဗေ ပရလောကေပိ တေသံ သုဂတိယေဝ။ အယံ ပနေတ္ထ ပိဏ္ဏတ္ထော—
ခတ္တိယာ ဝါ ဟောန္တု မြာဟူဏာ ဝါ ဝေဿာ ဝါ သုဒ္ဓါဝါ ဂဟဋ္ဌာ ဝါ ပဗ္ဗဇိတာ ဝါ တိရစ္ဆာနဂတာ ဝါ၊ ယေ ကေစိ သတ္တာ ဇေဋ္ဌာပစိတိကမ္မေန သီလာဒိဂုဏသမ္ဗန္ဓာနံ ဝယောဝုဒ္ဓါနံ အပစိတိံ ကရေန္တိ၊ တေ ဣမသ္မိံ အတ္တဘာဝေ ဇေဋ္ဌာပစိတိကာရကာတိ ပသံသံ ဝဏ္ဏနံ ထောမနံ လဘန္တိ၊ ကာယဿ စ ဘေဒါ သဂ္ဂေ နိဗ္ဗတ္တန္တိတိ။

အညသ္မိန္တိ ပရသ္မိံ။ အတ္တာ န ဟောတိတိ **အညော**၊ ပရော။ သော ပနေတ္ထ န ယော ကောစိ အဓိပ္ပေတော၊ အထ ခေါ ဂရုဋ္ဌာနိယော။ တေနာဟ “**ကန္တိ ဂရုဋ္ဌာနေ အဋ္ဌပေတွာ**”တိ။ ပတိဿတိ ဂရုဋ္ဌာ အာဏံ သမ္ပုဋ္ဌိစ္ဆတိတိ ပတိဿော၊ န ပတိဿော **အပ္ပတိဿော**၊ **ပတိဿယရဟိတော**၊ ဂရုပဿယ-
ရဟိတောတိ အတ္ထော။

သဒေဝကေတိ အဝယဝေန ဝိဂ္ဂဟော သမုဒါယော သမာသတ္ထော။ သဒေဝကဂ္ဂဟဏေန ပဉ္စကာမာဝစရဒေဝဂ္ဂဟဏံ ပါရိသေသညယေန ဣတရေသံ ပဒန္တရေဟိ သင်္ဂဟိတတ္တာ။ သမာရကဂ္ဂဟဏေန ဆဋ္ဌကာမာဝစရဒေဝဂ္ဂဟဏံ ပစ္စာသတ္တိဉ္ဇယေန။ တတ္ထ ဟိ မာရော ဇာတော တန္တိဝါသီ စဟောတိ။ သဗြဟ္မကဝစနေန ဗြဟ္မကာယိကာဒိဗြဟ္မဂ္ဂဟဏံ ပစ္စာသတ္တိဉ္ဇယေနဝ။ သဿမဏဗြာဟ္မဏိယာ ပဇာယာတိ သာသနဿ ပစ္စတ္တိကသမဏဗြာဟ္မဏဂ္ဂဟဏံ။ နိဒဿနမတ္တဉ္စေတံ အပစ္စတ္တိကာနံ အသမိတာဗာဟိတပါပါနဉ္စ သမဏဗြာဟ္မဏာနံ တေနေနဝ ဝစနေန ဂဟိတတ္တာ။ ကာမံ “သဒေဝကေ”တိအာဒိဝိသေသနာနံ ဝသေန သတ္တဝိသယော လောကသဒ္ဓေါတိ ဝိညာယတိ တုလျယောဂဝိသယတ္တာ တေသံ၊ “သလောမကော သပက္ခကော”တိအာဒိသု ပန အတုလျယောဂေ အယံ သမာသော လဗ္ဘတိတိ ဗျတိစာရဒဿနတော ပဇာဂဟဏန္တိ ပဇာဝစနေန သတ္တလောကဂ္ဂဟဏံ။

ဒေဝဘာဝသာမညေန မာရဗြဟ္မေသု ဂဟိတေသုပိ ဣတရေဟိ တေသံ လဗ္ဘမာနဝိသေသဒဿနတ္ထံ ဝိသုံ ဂဟဏန္တိ ဒဿေန္တော “မာရော နာမာ”တိအာဒိမာဟ။ မာရော ဗြဟ္မာနမ္ပိ ဝိစက္ခကမ္မာယ ပဟောတိတိ အာဟ “သဗ္ဗေသ”န္တိ။ ဥပရိတိ ဥပရိဘာဂေ။ ဗြဟ္မာတိ ဒဿသဟဿိဗြဟ္မာနံ သန္ဓာယာဟ။ တထာ စာဟ “ဒသဟိ အင်္ဂုလီဟိ”တိအာဒိ။ ဣဓ ဒီဃနိကာယာဒယော ဝိယ ဗာဟိရကာနမ္ပိ ဂန္ထနိကာယော လဗ္ဘတိတိ အာဟ “ကေနိကာယာဒိဝသေနာ”တိ။ ဝတ္ထုဝိဇ္ဇာဒိတိ အာဒိ-သဒ္ဓေန ဝိဇ္ဇာဋ္ဌာနာနိ သင်္ဂယန္တိ။ ယထာသကံ ကမ္မကိလေသေဟိ ပဇာတတ္တာ နိဗ္ဗတ္တတ္တာ ပဇာ၊ သတ္တနိကာယော၊ တဿာ ပဇာယ။ သဒေဝမနုဿာယာတိ ဝါ ဣမိနာ သမ္ပတိဒေဝဂ္ဂဟဏံ တဒဝသိဋ္ဌမနုဿလောကဂ္ဂဟဏဉ္စ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

ဧဝံ ဘာဂသော လောကံ ဂဟေတွာ ယောဇနံ ဒဿေတွာ ဣဒါနိ အဘာဂသော လောကံ ဂဟေတွာ ယောဇနံ ဒဿေတုံ “အပိစေတ္တာ”တိ-အာဒိဝုတ္တံ။ လောကဝသေန ဝုတ္တာနိ “လောကီယန္တိ ဧတ္ထ ကမ္မံ ကမ္မဖလာနိ”တိ ကတွာ။ ပဇာဝသေန “ဟေတုပစ္စယေဟိ ပဇာတာ”တိ ကတွာ။ သီလသမ္ပန္နတရန္တိ ဧတ္ထ ပရိပုဏ္ဏသမ္ပန္နတာ အဓိပ္ပေတာ “သမ္ပန္နံ သာလိကေဒါရ”န္တိ-အာဒိသု ဝိယ။ တေနာဟ “အဓိကတရန္တိ အတ္ထော”တိ။ ပရိပုဏ္ဏံ ဟိ အဓိကတရန္တိ ဝတ္ထု အရဟတိ။ ကာရဏန္တိ ယုတ္တိ။ အတ္တန္တိ အဝိပရိတတ္ထံ။ ဝနိန္တိ အတိဝနိနိမိတ္တံ။

ဣဒိနာ ဝစနေနာတိ ဣမသ္မိံ သုတ္တေ အနန္တရံ ဝုတ္တဝစနေန။ န ကေဝလံ ဣဒိနာဝ၊ သုတ္တန္တရမ္ပိ အာနေတွာ ပဋိဗာဟိတဗ္ဗောတိ ဒဿေန္တော “န မေ အာစရိယော အတ္ထိ”တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ န မေ အာစရိယော အတ္ထိတိ လောကုတ္တရဓမ္မေ မယံ အာစရိယော နာမ နတ္ထိ။ ကိဉ္ဇာပိ လောကီယဓမ္မာနဗ္ဗိ ယာဒိသော လောကနာထဿ အဓိဂမော၊ န တာဒိသော အဓိဂမော ပရူပဒေသော အတ္ထိ။ လောကုတ္တရဓမ္မော ပနဿ လေသောပိ နတ္ထိ။ နတ္ထိ မေ မဋ္ဌိပုဂ္ဂလောတိ မယံ သီလာဒီဟိ ဂုဏေဟိ ပဋိနိဓိဘူတော ပုဂ္ဂလော နာမ နတ္ထိ။ သရန္တိ ကရဏေ ဧတံ ပစ္စတ္တဝစနန္တိ အာဟ “သရန္တေနာ”တိ၊ သရန္တိ ဝါ သရဏဟေတု စာတိ အတ္ထော။

ယတောတိ ဘုမ္မတ္ထေ တောသဒ္ဓေါတိ အာဟ “ယသ္မိံ ကာလေ”တိ။ ရတ္တိယော ဇာနန္တိတိ ရတ္တညူ၊ အတ္တနော ပဗ္ဗဇိတဒိဝသတော ပဋ္ဌာယ ဗဟူ ရတ္တိယော ဇာနန္တိ၊ စိရပဗ္ဗဇိတာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ရတ္တညူနံ မဟန္တဘာဝေါ ရတ္တညူမဟန္တံ။ ဘာဝပ္ပဓာနော သေနိဒ္ဓေသော။ “ရတ္တညူမဟတ္တ”န္တိ ဝါပါဌော။ သေန နယော သေသေသုပိ။ ထေရနဝမဇ္ဈိမာနံ ဝသေန ဝိပုလဘာဝေါ ဝေပုလ္လမဟန္တံ။ သိက္ခတ္တယသင်္ဂဟိတဿ သာသနဗြဟ္မစရိယဿ ဈာနဘိညာဒိဝသေန ဝိပုလဘာဝေါ ဗြဟ္မစရိယမဟန္တံ။ ဝိသိဋ္ဌဿ ပစ္စယလာဘဿ ဝိပုလဘာဝေါ လာဘဂ္ဂမဟန္တံ။ စတုဗ္ဗိဓေန မဟန္တေနာတိ စတုဗ္ဗိဓေန မဟန္တဘာဝေန။ မဟာပဇာပတိယာ ဘုဿယုဂဒါနကာလေတိ ဘဂဝတော သံဃေ ဂါရဝဿ ပါကဋကာလဒဿနမတ္ထံ။ န ဟိ ဘဂဝါ တတော ပုဗ္ဗေ သံဃေ ဂါရဝရဟိတော ဝိဟာသိ။

ပဌမဥရုဝေလသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂-ဒုတိယဥရုဝေလသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၂။ ဒုတိယေ ဟုဟုက်ဇာတိကေနာတိ သော ကိရ ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကော မာနဝသေန ကောဝဝသေနစ “ဟုဟု”န္တိ ကရောန္တော ဝိစရတိ၊ တသ္မာ ဟုဟုက်ဇာတိကောတိ ဝုစ္စတိ။ “ဟုဟုက္ကဇာတိကော”တိပိ ပဌန္တိ၊ တေန သဗ္ဗိံ အာဂတာတိ အတ္ထော။ ဇရာဇိဏ္ဏာတိ ဇရာယ ခဏ္ဍဒန္တပလိတကေသာဒိဘာဝံ အာပါဒိတာ။ ဝယောဝုဒ္ဓါတိ အင်္ဂပစ္စင်္ဂါနံ ဝုဒ္ဓိမရိယာဒပ္ပတ္တာ။ ဇာတိမဟလ္လကာတိ ဥပပတ္တိယာ မဟလ္လကဘာဝေန သမန္တာဂတာ။ မဟတ္တံ လန္တိ

ဂဏ္ဍန္တိတိ မဟလ္လကာ၊ ဇာတိယာ မဟလ္လကာ၊ န ဝိဘဝါဒိနာတိ ဇာတိ-
မဟလ္လကာ။ ဝယောအနုပ္ပတ္တာတိ ပစ္ဆိမဝယံ သမ္ပတ္တာ၊ ပစ္ဆိမဝယော နာမ
ဝဿသတဿ ပစ္ဆိမော တတိယော ဘာဂေါ။ ဇိဏ္ဏာတိ ဝါ ပေါရာဏာ၊
စိရကာလပ္ပဝတ္တကုလန္တယာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဝုဒ္ဓါတိ သီလာစာရာဒိဂုဏ-
ဝုဒ္ဓိယုတ္တာ။ မဟလ္လကာတိ ဝိဘဝမဟန္တတာယ သမန္တာဂတာ။ မဟဉ္စနာတိ
မဟာဘောဂါ။ အဒ္ဓဂတာတိ မဂ္ဂပ္ပဋိပန္နာ ဗြာဟ္မဏာနံ ဝတစရိယာဒိမရိယာဒိ
အဝီတိက္ကမ္မ စရမာနာ။ ဝယောအနုပ္ပတ္တာတိ ဇာတိဝုဒ္ဓဘာဝံ အန္တိမဝယံ
အနုပ္ပတ္တာ။ သုတံ နေတန္တိ ဧတ္ထ သုတံ နော တေန္တိ ပဒစ္ဆေဒေါ။ နောတိ စ
ကရဏတ္ထေ သာမိဝစနံ။ တေနာဟ “အဓ္မေဟိ သုတ”န္တိ။

အကာလေတိ အယုတ္တကာလေ။ အသဘာဝံ ဝဒတိတိ ယံ နတ္ထိ၊ တံ ဝဒတိ။
အနတ္တံ ဝဒတိတိ အကာရဏနိဿိတံ ဝဒတိ။ အကာရဏနိဿိတန္တိ စ နိပ္ပလန္တိ
အတ္ထော။ ဖလံ ဟိ ကာရဏနိဿိတံ။ အကာရဏနိဿိတတာ စ တဒဝိနာ-
ဘာဝတော အကာရဏေ နိဿိတံ၊ နိပ္ပလံ သမ္ပန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ အဝိနယံ
ဝဒတိတိ န သံဝရဝိနယပ္ပဋိသံယုတ္တံ ဝဒတိ၊ အတ္တနော သုဏန္တဿ စ န
သံဝရဝိနယာဝဟံ ဝဒတိတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ န ဟဒယေ နိဓေတဗ္ဗယုတ္တကန္တိ
အဟိတသံဟိတတ္တာ စိတ္တံ အနုပ္ပဝေသေတွာ နိဓေတုံ အယုတ္တံ။ ကထေတုံ
အယုတ္တကာလေနာတိ ဓမ္မံ ကထေန္တေန ယော အတ္ထော ယသ္မိံ ကာလေ
ဝတ္ထဗ္ဗော၊ တတော ပုဗ္ဗေ ပစ္ဆာ စ တဿ အကာလော၊ တသ္မိံ အယုတ္တ-
ကာလေ ဝတ္ထော။ အပဒေသရဟိတန္တိ သုတ္တာပဒေသရဟိတံ။ သာပဒေသံ
သကာရဏံ ကတွာ န ကထေတိတိ “ဘဂဝတာ အသုကေ သုတ္တေ ဧဝံ ဝုတ္တ”န္တိ
ဧဝံ သာပဒေသံ ကာရဏသဟိတံ ကတွာ န ကထေတိ။

ပရိယန္တရဟိတန္တိ ပရိစ္ဆေဒရဟိတံ၊ သုတ္တံဝါ ဇာတကံ ဝါ နိက္ခိပိတွာ တဿ
အနုယောဂံ ဥပမံ ဝါ ဝတ္ထု ဝါ အာဟရိတွာ ယံ သုတ္တံ ဇာတကံ ဝါ နိက္ခိပိတံ၊
တဿ သရီရဘူတံ ကထံ အနာမသိတွာ ဗာဟိရကထံယေဝ ကထေတိ၊ နိက္ခိတ္တံ
နိက္ခိတ္တမတ္တမေဝ ဟောတိ၊ “သုတ္တံ န ခေါ ကထေတိ ဇာတကံ န ခေါ၊ နာဿ
အန္တံ ဝါ ကောဋိံ ဝါ ပဿာမာ”တိ ဝတ္ထဗ္ဗတံ အာပဇ္ဇတိ။ ယထာ
ဝဋုရက္ခသာခါနံ ဂတဂတဋ္ဌာနေ ပါရောဟာ ဩတရန္တိ၊ ဩတိဏ္ဏောတိဏ္ဏဋ္ဌာနေ
ဝိရုဋ္ဌိံ အာပဇ္ဇိတွာ ပုန ဝစန္တိယေဝ၊ ဧဝံ အနုယောဇနမ္ပိ ယောဇနမ္ပိ
ဂစ္ဆတိယေဝ။ ဂစ္ဆန္တေ ဂစ္ဆန္တေ ပန မူလရက္ခော ဝိနဿတိ၊ အနုဇာတပါ-
ရောဟမူလာနိယေဝ တိဋ္ဌန္တိ၊ ဧဝံ အယမ္ပိ နိဂြောဓဓမ္မကထိကော နာမ ဟောတိ၊
နိက္ခိတ္တံ နိက္ခိတ္တမေဝ ကတွာ ပဿေနေဝ ပရိဟရန္တော ဂစ္ဆတိ။ ယော ပန

ဗဟုမ္ဘိဘဏန္တော “ဘေဒတ္ထမိဒံ ဝုတ္တ” နှိ နိက္ခိတ္တသုတ္တတော အညမ္ဘိ အနုယော-
ဂူပမာဝတ္ထုဝသေန တဒုပယောဂိနံ အာဟရိတွာ အာဟရိတွာ ဇာနာပေတုံ
သက္ကောတိ၊ တထာရူပဿ ဓမ္မကထိကဿ ဗဟုမ္ဘိ ကထေတုံ ဝဇ္ဇတိ။ န
လောကီယလောကုတ္တရအတ္တနိဿိတန္တိ အတ္တနော ပရေသဉ္စ န လောကီယ-
လောကုတ္တရဟိတာဝဟံ။

ပကဋ္ဌာနံ ဥက္ကဋ္ဌာနံ သီလာဒိအတ္တာနံ ဗောဓနတော သဘာဝနိရုတ္တိဝသေန
စ ဗုဒ္ဓါဒိဟိ ဘာသိတတ္တာ ပကဋ္ဌာနံ ဝစနပ္ပဗန္ဓာနံ အာဠိတိ ပါဠိ၊ ပရိယတ္တိ-
ဓမ္မော။ ပုရိမဿ အတ္တဿ ပစ္ဆိမေန အတ္ထေန အနုသန္ဓာနံ အနုသန္ဓိ၊ အတ္တ-
မုခေန ပန ပါဠိပ္ပဒေသာနမ္ဘိ အနုသန္ဓိ ဟောတိယေဝ။ သွာယံ အနုသန္ဓိ
ပုစ္ဆာနုသန္ဓိအဇ္ဈာသယာနုသန္ဓိယထာနုသန္ဓိအာဒိဝသေန စတုဗ္ဗိဓော၊ တံတံ-
ဒေသနာနံ ပန ပုဗ္ဗာပရပါဠိဝသေန အနုသန္ဓိဝသေန ပုဗ္ဗာပရဝသေနာတိ
ပစ္စေကံ ယောဇေတဗ္ဗံ။ ဥဂ္ဂဟိတန္တိ ဗျဉ္စနသော အတ္တသော စ ဥဒ္ဓံ ဥဒ္ဓံ ဂဟိတံ၊
ပရိယာပုဏနဝသေန စေဝ ပရိပုစ္ဆာဝသေန စ ဟဒယေန ဂဟိတန္တိ အတ္ထော။
ဝဇ္ဇဒုက္ခနိဿရဏတ္ထိကေဟိ သောတဗ္ဗတော သုတံ၊ ပရိယတ္တိဓမ္မော။ တံ
ဓာရေတိတိ သုတဓရော။ ယော ဟိ သုတဓရော၊ သုတံ တသ္မိံ ပတိဋ္ဌိတံ
ဟောတိ သုပ္ပတိဋ္ဌိတံ အရောဂိကံ၊ တသ္မာ ဝုတ္တံ “သုတဿ အာဓာရ-
ဘူတော” တိ။ တေနာဟ “ယဿ ဟိ” တိအာဒိ။ ဧကံ ပဒံ ဧကက္ခရမ္ဘိ အဝိနဋ္ဌံ
ဟုတွာ သန္တိစိယတိတိ သန္တိစယော၊ သုတံ သန္တိစယော တေသ္မိန္တိ သုတ-
သန္တိစယော။ အဇ္ဈောသယာတိ^၁ အနုပ္ပဝိသိတွာ။ တိဋ္ဌတိတိ န သမ္မုဿတိ။

ပရုဏာတိ ဝါစုဂ္ဂတာ။ နိစ္စလိကန္တိ အဝိပရိဝတ္တံ။ သံသန္တိတွာတိ အညေဟိ
သံသန္တိတွာ။ သမနုဂ္ဂါဟိတွာတိ ပရိပုစ္ဆာဝသေန အတ္တံ ဩဂါဟိတွာ။ ပဗန္ဓဿ
ဝိစ္ဆေဒါဘာဝတော ဂင်္ဂါသောတသဒိသံ။ “ဘဝင်္ဂသောတသဒိသ” နှိ ဝါ
ပါဌော။ အကိတ္တိမံ သုခပ္ပဝတ္တိတိ^၂ အတ္ထော။ သုတ္တေကဒေသဿ သုတ္တမတ္တဿ
စ ဝစသာပရိစယော ဣဓ နာမိပ္ပေတော၊ ဝဂ္ဂါဒိဝသေန ပန အဓိပ္ပေတောတိ
အာဟ “သုတ္တဒသက။ ပ။ သဇ္ဈာယိတာ” တိ။ “ဒသသုတ္တာနိ ဂတာနိ၊ ဒသဝဂ္ဂါနိ
ဂတာနိ” တိအာဒိနာ သလ္လက္ခေတွာ ဝါစာယ သဇ္ဈာယိတာတိ အတ္ထော။ မနသာ
အနု အနု ပေက္ခိတာ ဘာဂသော နိဇ္ဈာယိတာ စိန္တိတာ မနသာနုပေက္ခိတာ။
ရူပဂတံ ဝိယ ပညာယတိတိ ရူပဂတံ ဝိယ စက္ခုဿဝိဘူတံ ဟုတွာ ပညာယတိ။
သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓါတိ နိဇ္ဇေဋ် နိဂုဗ္ဗံ ကတွာ သုဠု ယာထာဝတော ပဋိဝိဒ္ဓါ။

၁-ဣဒံ ပဒံ ပါဠိသံ အဋ္ဌကထာယဉ္စ န ဒိဿတိ၊

၂-အကိန္တိမံ ပဝတ္တတိတိ (က) သာရတ္ထ-ဋီ ၃-၃၉-ဝိဇ္ဇေ ပဿိတဗ္ဗံ။

အဓိကံ စေတောတိ အဘိစေတော၊ ဥပစာရဇ္ဈာနစိတ္တံ။ တဿ ပန အဓိကတာ ပါကတိကကာမာဝစရစိတ္တေဟိ သုန္ဓရတာယ၊ သာ ပဋိပက္ခတော သုဒ္ဓိယာတိ အာဟ “အဘိက္ကန္တံ ဝိသုဒ္ဓိံ ဝိတ္တံ”န္တိ။ အဝိဝိတ္တန္တိ သမာဓိမာဟ။ သောပိ ဥပစာရသမာဓိံ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ဝိဝေကဇံ ဝိတိသုခံ၊ သမာဓိဇံ ဝိတိသုခံ၊ အဝီတိဇံ ကာယသုခံ၊ သတိပါရိသုဒ္ဓိဇံ ဉာဏသုခန္တိ စတုဗ္ဗိဓမ္မိ ဈာနသုခံ ပဋိပက္ခတော နိက္ခန္တတံ ဥပါဒါယ နေက္ခမ္မသုခန္တိ ဝုစ္စတိတိ အာဟ “နေက္ခမ္မသုခံ ဝိန္ဒတိ”တိ။ ဣန္ဒြိယိန္ဒြိယကမ္မဏေ သမာပဋိတုံ သမတ္တောတိ ဣဓိနာ တေသု ဈာနေသု သမာပဇ္ဇနဝသီဘာဝမာဟ။ နိကာမလာဘီတိ ပန ဝစနတော အာဝဇ္ဇနာဓိဋ္ဌာနပစ္စဝေက္ခဏာဝသီယောပိ ဝုတ္တာ ဝေါတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ သုခေနောပပစ္စနိကဓမ္မေ ဝိက္ခမ္ဘေတွာတိ ဧတေန တေသံ ဈာနာနံ သုခပုဋိပဒတံ ခိပ္ပါတိညတဉ္စ ဒဿေတိ။

ဝိပုလနန္တိ ဝေပုလ္လံ ပါပိတာနံ ဈာနာနံ။ ဝိပုလတာ နာမ သုဘာဝိတဘာဝေန စိရတရပ္ပဝတ္တိယာ၊ သာ စ ပရိစ္ဆေဒါနုရူပါဝ ဣန္ဒြိယဗ္ဗာတိ “ဝိပုလန”န္တိ ဝတ္တာ “ယထာပရိစ္ဆေဒေန ဝုဋ္ဌာတုံ သမတ္တောတိ ဝုတ္တိဟေတိ”တိ အာဟ။ ပရိစ္ဆေဒကာလံ ဟိ အပ္ပတွာဝ ဝုဋ္ဌဟန္တော အကသိရလာဘီ န ဟေတိ ယာဝဒိန္ဒြိယံ ပဝတ္တေတုံ အသမတ္တတ္တာ။ ဣဒါနိ ယထာဝုတ္တေ သမာပဇ္ဇနာဒိဝသီဘာဝေ ဗျတိရေကဝသေန ဝိဘာဝေတုံ “ဧကမ္ဘော ဟိ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ လာဘီယေဝ ဟေတိတိ ဣဒံ ပဋိလဒ္ဓမတ္တဿ ဈာနဿ ဝသေန ဝုတ္တံ။ တထာတိ ဣန္ဒြိယိန္ဒြိယကမ္မဏေ။ ပါရိပန္နိကေတိ ဝသီဘာဝဿ ပစ္စနိကဓမ္မေ။ ဈာနာဓိဂမဿ ပန ပစ္စနိကဓမ္မာ ပဂေဝ ဝိက္ခမ္ဘိတာ၊ အညထာ ဈာနာဓိဂမော ဝေ န သိယာ။ ကိစ္ဆေန ဝိက္ခမ္ဘေတိတိ ကိစ္ဆေန ဝိသောဓေတိ။ ကာမာဒိနဝပစ္စဝေက္ခဏာဒိဟိ ကာမတ္တန္တာဒိနံ ဝိယ အညေသမ္ပိ သမာဓိပါရိပန္နိကာနံ ဒူရသမုဿာရဏံ ဣဓ ဝိက္ခမ္ဘနံ ဝိသောဓနဉ္စာတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ နာဠိကယန္တန္တိ ကာလမာနနာဠိကယန္တမာဟ။

အဋ္ဌပိတသင်္ကပ္ပေါတိ န သမ္မာပဏိဟိတသင်္ကပ္ပေါ။ အဘိညာပါရဂူတိ သဗ္ဗေသံ လောကီယလောကုတ္တရဓမ္မာနံ အဘိညာယ ပါရံ ဂတော၊ သဗ္ဗဓမ္မေ အဘိဝိသိဋ္ဌာယ အဂ္ဂမဂ္ဂပညာယ ဇာနိတွာ ဌိတောတိ အတ္ထော။ ပရိညာပါရဂူတိ ပဉ္စန္ဒံ ခန္ဓာနံ ပရိညာယ ပါရံ ဂတော၊ ပဉ္စက္ခန္ဓေ ပရိဇာနိတွာ ဌိတောတိ အတ္ထော။ ဘာဝနာပါရဂူတိ စတုန္ဒံ မဂ္ဂါနံ ဘာဝနာယ ပါရံ ဂတော၊ စတ္တာရော မဂ္ဂေ ဘာဝေတွာ ဌိတောတိ အတ္ထော။ ပဟာနပါရဂူတိ သဗ္ဗကိလေသာနံ ပဟာနေန ပါရံ ဂတော၊ သဗ္ဗကိလေသေ ပဇဟိတွာ ဌိတောတိ

အတ္ထော။ သန္တိကိရိယာပါရဂူတိ နိရောဓသန္တိကိရိယာယ ပါရံ ဂတော၊
 နိရောဓံ သန္တိကတွာ ဌိတောတိ အတ္ထော။ သမာပတ္တိပါရဂူတိ သဗ္ဗသမာပတ္တိနံ
 သမာပဇ္ဇနေန ပါရံ ဂတော၊ သဗ္ဗာ သမာပတ္တိယော သမာပဇ္ဇိတွာ ဌိတောတိ
 အတ္ထော။ ဗြဟ္မစရိယဿ ကေဝလီတိ ယံ ဗြဟ္မစရိယဿ ကေဝလံ သကလ-
 ဘာဝေါ၊ တေန သမန္တာဂတော၊ သကလစတုမဂ္ဂဗြဟ္မစရိယဝါသောတိ
 အတ္ထော။ တေနာဟ “သကလဗြဟ္မစရိယော”တိ၊ ပရိပုဏ္ဏမဂ္ဂဗြဟ္မစရိယောတိ
 အတ္ထော။ သေသံ သုဝိညေယျမေဝ။

ဒုတိယဥရုဝေလသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၃-လောကသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၃။ တတိယေ လောကောတိ လုဇ္ဇနပလုဇ္ဇနဋ္ဌေန လောကော၊ အတ္ထတော
 ပုရိမသ္မိံ အရိယသစ္စဒ္ဓယံ၊ ဣဓ ပန ဒုက္ခံ အရိယသစ္စံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ တေနာဟ
 “လောကောတိ ဒုက္ခသစ္စ”န္တိ။ ဝိသံယုတ္တောတိ ဝိသံသဋ္ဌော န ပဋိဗဒ္ဓေါ၊
 သဗ္ဗေသံ သံယောဇနာနံ သမ္ပဒေဝ သမုတ္တိန္ဒတ္တာ တတော ဝိပ္ပမုတ္တောတိ
 အတ္ထော။ လောကသမုဒယောတိ သုတ္တန္တနယေန တဏှာ၊ အဘိဓမ္မနယေန
 ပန အဘိသင်္ခါရေဟိ သဋ္ဌိံ ဒိယဗျကိလေသသဟဿံ။ လောကနိရောဓောတိ
 နိဗ္ဗာနံ။ သန္တိကတောတိ အတ္တပစ္စက္ခော ကတော။ လောကနိရောဓဂါမိနိ ပဋိ-
 ပဒါတိ သီလာဒိက္ခန္ဓတ္တယသင်္ဂဟော အရိယော အဗ္ဗင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ။ သော ဟိ
 လောကနိရောဓံ နိဗ္ဗာနံ ဂစ္ဆတိ အဓိဂစ္ဆတိ၊ တဒတ္ထံ အရိယေဟိ ပဋိပဇ္ဇိယတိ
 စာတိ လောကနိရောဓဂါမိနိ ပဋိပဒါတိ ဝုစ္ဆတိ။

တ္ထောဝတာ တထာနိ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ ယာထာဝတော ဂတောတိ တထာ-
 ဂတောတိ အယမတ္ထော ဒဿိတော ဟောတိ။ စတ္တာရိ ဟိ အရိယသစ္စာနိ
 တထာနိ နာမ။ ယထာဟ—

“စတ္တာရိမာနိ ဘိက္ခဝေ တထာနိ အဝိတထာနိ အနညထာနိ။
 ကတမာနိ စတ္တာရိ? ဣဒံ ဒုက္ခန္တိ ဘိက္ခဝေ တထမေတံ အဝိတထမေတံ
 အနညထမေတံ”န္တိ ဝိတ္တာရေ။

အပိစ တထာယ ဂတောတိ တထာဂတော၊ ဂတောတိ စ အဝဂတော
 အတိတော ပတ္တော ပဋိပဇ္ဇောတိ အတ္ထော။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ— ယသ္မာ

ဘဂဝါ သကလလောကံ တိရုဏပရိညာယတဏာယ အဝိပရိတာယ ဂတော အဝဂတော၊ တသ္မာ လောကော တထာဂတေန အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါတိ တထာဂတော။ လောကသမုဒယံ ပဟာနပရိညာယ တဏာယ ဂတော အတိတောတိ တထာဂတော။ လောကနိရောဓံ သဒ္ဓိကိရိယာယ တဏာယ ဂတော ပတ္တောတိ တထာဂတော။ လောကနိရောဓဂါမိနိ ပဋိပဒံ တထံ အဝိပရိတံ ဂတော ပဋိပန္နောတိ တထာဂတောတိ။ ဧဝံ ဣမိဿာ ပါဠိယာ တထာဂတဘာဝဒီပနဝသေန အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဣတိ ဘဂဝါ စတုသစ္စဘိသမ္ဗောဓဝသေန အတ္တနော တထာဂတဘာဝံ ပကာသေတွာ ဣဒါနိ တတ္ထ ဒိဋ္ဌာဒိအဘိသမ္ဗောဓဝသေနပိ တံ ဒဿေတုံ “ယံ ဘိက္ခဝေ”တိအာဒိမာဟ။ အဋ္ဌကထာယံ ပန “စတုဟိ သစ္စေဟိ အတ္တနော ဗုဒ္ဓဘာဝံ ကထေတွာ”တိ ဝုတ္တံ၊ တံ ဟထာဂတသဒ္ဓဗုဒ္ဓသဒ္ဓါနံ အတ္တတော နိဗ္ဗာနာကရဏတံ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ။ တယာ စေဝ ဟိ ပါဠိ ပဝတ္တာတိ။ ဒိဋ္ဌန္တိ ဂူပီယတနံ ဒဋ္ဌဗ္ဗတော။ တေန ယံ ဒိဋ္ဌံ ယံ ဒိဿတိ၊ ယံ ဒက္ခတိ၊ ယံ သမဝါယေ ပဿေယျ။ တံ သဗ္ဗံ ဒိဋ္ဌန္တေဝ ဂဟိတံ ကာလဝိသေသဿ အနာမဋ္ဌဘာဝတော ယယာ “ဒုဗ္ဗ”န္တိ ဒဿေတိ။ သုတန္တိအာဒိသုပိ ဒေသေဝ နယော။ သုတန္တိ သဒ္ဓါယတနံ သောကဗ္ဗတော။ ဗုတန္တိ သနိဿယေ ဣန္ဒြိယေ နိဿယံ မုဇ္ဈိတွာ ပါပုဏိတွာ ဂဟေတဗ္ဗံ။ တေနာဟ “ပတွာ ဂဟေတဗ္ဗတော”တိ။ ဝိညာတန္တိ ဝိဇာနိတဗ္ဗံ။ တံ ပန ဒိဋ္ဌာဒိဝိနိမုတ္တံ ဝိညေယျန္တိ အာဟ “သုမဒုက္ခာဒိ ဓမ္မာရမ္မဏ”န္တိ။ ပတ္တန္တိ ယယာ တယာ ပတွာ ဟတ္ထဂတံ၊ အဓိဂတန္တိ အတ္ထော။ တေနာဟ “ပရိယေသိတွာ ဝါ အပရိယေသိတွာ ဝါ”တိ။ ပရိယေသိတန္တိ ပတ္တိယာ အတ္တံ ပရိယိဋ္ဌံ။ တံ ပန ပတ္တံ ဝါ သိယာ အပ္ပတ္တံ ဝါ၊ ဥဘယထာပိ ပရိယေသိတမေဝါတိ အာဟ “ပတ္တံ ဝါ အပ္ပတ္တံ ဝါ”တိ။ ဒွယေနပိ ဒွိပ္ပကာရမ္ပိ ပတ္တံ ဒွိပ္ပကာရမ္ပိ ပရိယေသိတံ တေန တေန ပကာရေန တထာဂတေန အဘိသမ္ဗုဒ္ဓန္တိ ဒဿေတိ။ စိတ္တေန အနုသဉ္စရိတန္တိ တေ ပန အပါပေတွာ စိတ္တေနေဝ အနု အနု သဉ္စရိတံ၊ ဝိပရိတက္ကိတန္တိ အတ္ထော။

ဝိတကန္တိအာဒိတိ အာဒိသဒ္ဓေန လောဟိတဩဒါတာဒိသဗ္ဗံ ဂူပါရမ္မဏဘာဝံ သင်္ဂဏာတိ။ သုမနောတိ ရာဂဝသေန လောဘဝသေန သဒ္ဓါဒိဝသေန ဝါ သုမနော။ ဒုမ္မနောတိ ဗျာပါဒဝိတက္ကဝသေန ဝါ ဝိဟိံသာဝိတက္ကဝသေန ဝါ ဒုမ္မနော။ မဇ္ဈတ္တောတိ အညာဏဝသေန ဉာဏဝသေန ဝါ မဇ္ဈတ္တော။ သေ နယော သဗ္ဗတ္ထ။ တတ္ထ အာဒိသဒ္ဓေန သင်္ခသဒ္ဓေါ၊ ပဏဝသဒ္ဓေါ၊ ပတ္တဂန္ဓော၊ ပုပ္ဖဂန္ဓော၊ ပုပ္ဖရသော၊ ဖလရသော၊ ဥပါဒိန္နံ၊ အနုပါဒိန္နံ၊

မဇ္ဈတ္တဝေဒနာ ကုသလကမ္မံ အကုသလကမ္မန္တိ ဝေမာဒိနံ သင်္ဂဟော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။
အပ္ပတ္တန္တိ ဉာဏေန အသမ္ပတ္တံ၊ အဝိဒိတန္တိ အတ္ထော။ တေနာဟ “ဉာဏေန
အသန္တိကတ”န္တိ။ လောကေန ဂတန္တိ လောကေန ဉာတံ။ တထေဝ ဂတတ္တာတိ
တထေဝ ဉာတတ္တာ အဘိသမ္ပုဒ္ဓတ္တာ၊ ဂတသဒ္ဓေန ဧကတ္တံ ဗုဒ္ဓိအတ္တန္တိ အတ္ထော။
ဂတိအတ္တာ ဟိ ဓာတဝေါ ဗုဒ္ဓိအတ္တာ ဘဝန္တိတိ အက္ခရစိန္တကာ။

ယဉ္ဇ ဘိက္ခဝေ ရတ္တိံ တထာဂတော အနုတ္တရံ သမ္မာသမ္ဗောဓိံ အဘိ-
သမ္ဗုဒ္ဓိတိတိယသံ စ ဝိသာခပုဏ္ဏမာယ ရတ္တိယံ တထာအာဂတတ္တာဒိအတ္ထေန
တထာဂတော ဘဂဝါဗောဓိမဇ္ဈေ အပရာဇိတပလ္လင်္ဂေ နိဿိန္နော တိဏ္ဍိမာရာနံ
မတ္တကံ မဒ္ဓိတွာ ဥတ္တရိတရာဘာဝတော အနုတ္တရံ သမ္မာသမ္ဗောဓိံ အာသဝက္ခယ-
ဉာဏေန သဒ္ဓိံ သဗ္ဗညုတညာနံ အဓိဂစ္ဆတိ။ ယဉ္ဇ ရတ္တိံ အနုပါဒိသေသာယ
နိဗ္ဗာနဓာတုယာ ပရိနိဗ္ဗာယတိတိ ယသံ စ ဝိသာခပုဏ္ဏမာယ ရတ္တိယံ-
ယေဝ ကုသိနာရာယံ ဥပဝတ္တနေ မလ္လာနံ သာလဝနေ ယမကသာလာန-
မန္တရေ အနုပါဒိသေသာယ နိဗ္ဗာနဓာတုယာ ပရိနိဗ္ဗာယတိ။ ယံ တေသ္မိံ
အန္တရေတိ ဣမာသံ ဒွိန္ဒံ သဥပါဒိသေသအနုပါဒိသေသနိဗ္ဗာနဓာတုနံ
မဇ္ဈေ ပဉ္စစတ္တာလီသဝဿပရိမာဏကာလေ ပဌမဗောဓိယမ္ပိ မဇ္ဈိမဗောဓိယမ္ပိ
ပစ္ဆိမဗောဓိယမ္ပိ ယံ သုတ္တဂေယျာဒိပ္ပဘေဒံ ဓမ္မံ ဘာသတိ နိဒဿနဝသေန၊ လပ-
တိ ဥဒ္ဓိသနဝသေန၊ နိဒ္ဓိသတိ ပရိနိဒ္ဓိသနဝသေန။ သဗ္ဗံ တံ တထေဝ ဟောတိတိ
တံ ဧတ္တန္တရေ ဒေသိတံ သဗ္ဗံ သုတ္တဂေယျာဒိနဝဂံ ဗုဒ္ဓဝစနံ အတ္ထတော
ဗျူဇနတော စ အနုနံ အနဓိကံ သဗ္ဗာကာရပရိပုဏ္ဏံ ရာဂမဒနိဗ္ဗဒနံ ဒေါသမဒ-
နိဗ္ဗဒနံ မောဟမဒနိဗ္ဗဒနံ၊ နတ္ထိ တတ္ထဝါလဂ္ဂမတ္တမ္ပိ အဝက္ခလိတံ၊ ဧကမုဒ္ဓိကာယ
လဉ္ဇိတံ ဝိယ ဧကာယ နာဠိယာ မိတံ ဝိယ ဧကတုလာယ တုလိတံ ဝိယ စ တံ
တထေဝ ဟောတိ ယဿတ္ထာယ ဘာသိတံ၊ ဧကန္တေနော တဿ သာနေတော၊
နော အညဏာ၊ တဿာ တထံ အဝိတထံ အနညထံ။ ဧတေန တထာဝါဒိတာယ
တထာဂတောတိ ဒေသေတိ။ ဂဒအတ္ထော အယံ ဂတသဒ္ဓေါ ဒကာရဿ
တကာရံ ကတွာ၊ တဿာ တထံ ဂဒတိတိ တထာဂတောတိ အတ္ထော။ အထ ဝါ
အာဂဒနံ အာဂဒေါ၊ ဝစနန္တိ အတ္ထော။ တတော အဝိပရိတော အာဂဒေါ
အဿာတိ ဒကာရဿ တကာရံ ကတွာ တထာဂတောတိ ဝေမေတ္ထ ပဒသိဒ္ဓိ
ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ယထာဝါဒိတိ ယေ ဓမ္မေ ဘဂဝါ “ဣမေ ဓမ္မာ အကုသလာ သာဝဇ္ဇာ
ဝိညဂရဟိတာ သမတ္တာ သမာဒိန္နာ အဟိတာယ ဒုက္ခာယ သံဝတ္တန္တိ”တိ
ပရေသံ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ဝဒတိ၊ တေ ဓမ္မေ ဧကန္တေနော သယံ ပဟာသိ။ ယေ

ပန ဓမ္မေ ဘဂဝါ “ဗုဒ္ဓဓမ္မော ကုသလာ အနဝဇ္ဇာ ဝိညုပ္ပသတ္တာ သမတ္တာ သမာ-
ဒိန္တာ ဟိတာယ သုခါယ သံဝတ္ထန္တိ” တိ ဝေတိ။ တေ ဓမ္မေ ဧကန္တေနော သယံ
ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ တသ္မာ ယထာဝါဒိ ဘဂဝါ တထာကာရီတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။
တထာ သမ္ပဒေဝ သီလာဒိပရိပူရဏဝသေန သမ္မာပဋိပဒါယံ^၁ ယထာကာရီ
ဘဂဝါ။ တယေဝ ဓမ္မဒေသနာယ ပရေသံ တတ္ထ ပတိဋ္ဌာပနဂသေန တထာ-
ဝါဒိ။ ဘဂဝတော ဟိ ဝါစာယ ကာယော အနုလောမေတိ။ ကာယဿပိ
ဝါစာ။ တသ္မာ ယထာဝါဒိ တထာကာရီ။ ယထာကာရီ တထာဝါဒိ စ ဟောတိ။
ဧဝံဘူတဿ စ ယထာ ဝါစာ။ ကာယောပိ တထာ ဂတော ပဝတ္ထော။ ယထာ
စ ကာယော။ ဝါစာပိ တထာ ဂတာ ပဝတ္ထာတိ အတ္ထော။

အဘိဘူ အနဘိဘူတောတိ ဥပရိ ဘဝဂ္ဂံ၊ ဟေဋ္ဌာ အဝိစိနိရယံ ပရိယန္တံ
ကတွာ တိရိယံ အပရိမာဏာသု လောကဓာတုသု ဘဂဝါ သဗ္ဗသတ္တေ
အဘိဘဝတိ သီလေနပိ သမာဓိနာပိ ပညာယပိ ဝိမုတ္တိယာပိ။ န တဿ တုလာ
ဝါ ပမာဏံ ဝါ အတ္ထိ။ အသမော အသမသမော အပ္ပဋိမော အပ္ပဋိဘာဂေါ
အပ္ပဋိပုဂ္ဂလော အတုလော အပ္ပမေယျော အနတ္တရော ဓမ္မရာဇော ဒေဝဒေဝေါ
သက္ကာနံ အဘိသက္ကာ မြဟ္ဌာနံ အတိမြဟ္ဌာ။ တတော ဧဝံ အယံ န ကေနစိ
အဘိဘူတော။ ဒက္ခိတံ သဗ္ဗံ ပဿတိ။ ဝိသေသဝစနိန္ဒာယပိ အဘာဝတော
အနဝသေသဝိသယော ဒသသဒ္ဓေါ။ တေန ယံ ကိဉ္စ နေယျံ နာမ၊ သဗ္ဗံ တံ
ဟတ္ထတလေ အာမလကံ ဝိယ ပဿတိတိ ဝိပေတိ။ အဝိပရိတံ အာသယာဒိ-
အဝဗောဓေန ဟိတူပသံဟာရာဒိနာ စ သတ္တေ၊ ဘာဝညတ္တတ္ထုပနယဝသေန^၂
သင်္ခါရေ၊ သဗ္ဗာကာရေန သုစိတ္တဝသိတာယ သမာပတ္တိယော၊ စိတ္တဉ္စ ဝသေ
ဝတ္ထေတိတိ ဝသဝတ္တိတိ ဝေမေတ္တ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

ဝိသံယုတ္တောတိ စတူဟိ ယောဂေဟိ ဝိသံယုတ္တော။ တေနာဟ “စတုန္တံ
ယောဂါနံ ပဟာနေန ဝိသံယုတ္တော” တိ။ တဏှာဒိဋ္ဌိဥပယေဟိ ဝိရဟိတောတိ
သဗ္ဗသ္မိမ္မိ လောကေ တဏှာဒိဋ္ဌိသင်္ခါတေဟိ ဥပယေဟိ ဝိရဟိတော။

အဘိဘဝိတွာ ဌိတောတိ တဗ္ဗိသယကိလေသပ္ပဟာနေန အဘိဘုယျ
အတိက္ကမိတွာ ဌိတော။ စတ္တာရောပိ ဂန္တေ မောစေတွာ ဌိတောတိ သဗ္ဗေ
အဘိဇ္ဈာကာယဂန္တာဒိကေ သကသန္တာနတော မောစေတွာ ဌိတော။ ဝေနေ-
ယျသန္တာနေ ဝါ အတ္တနော ဒေသနာဝိလာသေန တေသံ ပမောစနောတိ
သဗ္ဗဂန္ထပမောစနော။ ဖုဋ္ဌံဿ ပရမာ သန္တိဘိ အဿ အနေန ဒီဏာသဝေန

၁-သမ္မာ ပဋိပန္နော သယံ (ဣတိဝုတ္တက-၄ ၃၅၁-၇၆)

၂-ဘာဝညတ္တနေနယေန (က) ဣတိဝုတ္တက-၄ ၃၅၁-ပိဋေ ပဿိတဗ္ဗံ။

ဗုဒ္ဓေန ပရမာ သန္တိ ဉာဏဗုဒ္ဓနေ ဖုဋ္ဌာတိ ဝေမေတ္တ သမ္ပန္နော ဝေဒိတဗ္ဗော။
 တေနာဟ “ဗုဒ္ဓ’ဿာ”တိအာဒိ။ နိဗ္ဗာနေ ကုတောစိ ဘယံ နတ္ထိတိ ကုတောစိ
 ဘယကာရဏတော နိဗ္ဗာနေ ဘယံ နတ္ထိ အသင်္ခတဘာဝေန သဗ္ဗသော
 ခေမတ္တာ။ တေနာဟ ဘဂဝါ “ခေမဉ္စ ဝေါ ဘိက္ခဝေ ခမ္မံ ဒေသေဿာမိ
 ခေမဂါမိနိဉ္စ ပဋိပဒ”န္တိအာဒိ။ နိဗ္ဗာနပ္ပတ္တဿ ဝါ ကုတောစိ ဘယံ နတ္ထိတိ
 နိဗ္ဗာနံ အကုတောဘယန္တိ ဝေမေတ္တ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ န ကုတောစိ ဘယံ
 ဧတ္ထ ဧတသ္မိ” အဓိဂတေတိ အကုတောဘယံ၊ နိဗ္ဗာနန္တိ ဝေမေတ္တ နိဗ္ဗစနဉ္စ
 ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

အနိယော နိဒ္ဒါက္ခော။ သဗ္ဗကမ္မက္ခယံ ပတ္တောတိ သဗ္ဗေသံ ကမ္မာနံ ခယံ
 ပရိယောသာနံ အစွန္တဘာဝံ ပတ္တော။ ဥပဓိ သမ္ပဒေဝ ဒီယန္တိ ဧတ္ထာတိ
 ဥပဓိသင်္ခယော၊ နိဗ္ဗာနန္တိ အာဟ “ဥပဓိသင်္ခယသင်္ခါတေ နိဗ္ဗာနေ”တိ။ စက္ကန္တိ
 ဓမ္မစက္ကံ။ ပဝတ္ထယီတိ တေပရိဝဋ္ဌံ ဒွါဒသာကာရံ ပဝတ္ထေသိ။ မဟန္တေဟိ
 သီလာဒိဂုဏေဟိ သမန္နာဂတတ္တာ မဟန္တိ။ ဝိတသာရဒန္တိ စတုဝေသာရဇ္ဇ-
 ယောဂေန ဝိတသာရဒံ။ သေသံ ဥတ္တာနမေဝ။

လောကသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၄-ကာဠကရာမသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၄။ စတုတ္ထေ ဗာဠံ ခေါ နေ ပသံသသီတိ နေ သမဏေ ဗာဠံ ကတွာ
 ပသံသသိ ဝဏ္ဏယသိ။ ကိဒိသံ သီလံ ဧတေသန္တိ ကိံသီလာ။ ကော သမာ-
 စာရော ဧတေသန္တိ ကိံသမာစာရာ။ ဂုဏမဂ္ဂသဏ္ဌိတာတိ ဂုဏဂ္ဂသဏ္ဌိတာ။
 မ-ကာရော ပဒသန္တိကရော၊ အဂ္ဂဂုဏေ ပတိဋ္ဌိတာတိ ဂုဏ္ဏံ ဟောတိ။
 သန္တိန္ဒြိယာ သန္တမာနသာ၊ “သန္တိ တေသံ ဂတံ ဌိတ”န္တိပိ ပဌန္တိ။ ဧကေကိယာတိ
 ဧကကာ၊ စတုသု ဣရိယာပထေသု ဧကကာ ဟုတွာ ဝိဟရန္တိတိ အဓိပ္ပါယော။
 တေနောဟ “အဗုတိယာ”တိ။ တာဒိသာ သမဏာ မမာတိတိ ဧတ္ထ ဣတိ-
 သဒ္ဓေါ အာဒိအတ္ထော။ တေန—

“ကာယကမ္မံ သုစိ နေသံ၊ ဝါစာကမ္မံ အနာဝိလံ။
 မနောကမ္မံ သုဝိသုဒ္ဓိ၊ တာဒိသာ သမဏာ မမ။

ဝိမလာ သင်္ခမုတ္တာဘာ၊ သုဒ္ဓါ အန္တရဗာဟိရာ။
 ပုဏ္ဏာ သုဒ္ဓေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ တာဒိသာ သမဏာ မမ။
 လာဘေန ဥန္တတော လောကော၊ အလာဘေန စ ဩနတော။
 လာဘာလာဘေန ဧကဋ္ဌာ၊ တာဒိသာ သမဏာ မမ။
 ယသေန ဥန္တတော လောကော၊ အယသေန စ ဩနတော။
 ယသာယသေန ဧကဋ္ဌာ၊ တာဒိသာ သမဏာ မမ။
 ပသံသာယုန္တတော လောကော၊ နိန္ဒာယပိ စ ဩနတော။
 သမာ နိန္ဒာပသံသာသု၊ တာဒိသာ သမဏာ မမ။
 သုခေန ဥန္တတော လောကော၊ ဒုက္ခေနပိ စ ဩနတော။
 အကမ္ဘာ သုခဒုက္ခသု၊ တာဒိသာ သမဏာ မမာ”တိ—

ဝေမာဒိံ သင်္ကာတိ။

“ဗုရေ သန္တော”တိအာဒိဂါထာယ အယမတ္ထော။ သန္တောတိ ရာဂါဒိနံ သန္တတာယ ဗုဒ္ဓါဒယော သန္တော နာမ၊ ဣဓ ပန ပုဗ္ဗဗုဒ္ဓေသု ကတာမိကာရာ ဥဿန္တကုသလမူလာ ဘာဝိတဘာဝနာ သတ္တာ သန္တောတိ အဓိပ္ပေတာ။ ပကာသန္တိတိ ဗုရေ ဌိတာပိ ဗုဒ္ဓါနံ ဉာဏပထံ အာဂစ္ဆန္တာ ပါကဋ္ဌာ ဟောန္တိ။ ဟိမဝန္တောဝါတိ ယထာ တိယောဇနသဟဿဝိတ္ထတော ပဉ္စယောဇနသတုဗ္ဗေဓော စတုရာသီတိယာ ကုဋ္ဌသဟဿေဟိ ပဋိမဏ္ဍိတော ဟိမဝန္တပဗ္ဗတော ဗုရေ ဌိတာနဗ္ဗိ အဘိဓုခေ ဌိတော ဝိယ ပကာသတိ၊ ဧဝံ ပကာသန္တိတိ အတ္ထော။ အသန္တေတ္ထ န ဒိဿန္တိတိ လာဘဂရုကာ ဝိတ္ထိဏ္ဏပရလောကာ အာမိသစက္ခုကာ ဇီဝိကတ္တာယ ပဗ္ဗဇိတာ ဗာလပုဂ္ဂလာ အသန္တော နာမ၊ တေ ဧတ္ထ ဗုဒ္ဓါနံ ဒက္ခိဏဿ ဇာဏမဏ္ဍလဿ သန္တိကေ နိဿိန္ဒာပိ န ဒိဿန္တိ န ပညာယန္တိ။ ရတ္ထိံ ဒိတ္တာ ယထာ သရာတိ ရတ္ထိံ စတုရင်္ဂသမန္တာဂတေ အန္ဓကာရေ ဒိတ္တာ သရာ ဝိယ တထာရူပဿ ဥပနိဿယဘူတဿ ပုဗ္ဗဟေတုနော အဘာဝေန န ပညာယန္တိတိ အတ္ထော။

ဗြဟ္မစေယျန္တိ သေဋ္ဌဒေယျံ၊ ယထာ ဒိန္နံ န ပုန ဂဟေတဗ္ဗံ ဟောတိ နိဿဉ္စံ ပရိစ္စတ္တံ၊ ဧဝံ ဒိန္နန္တိ အတ္ထော။

ဒိန္နံ န ဗညတိတိ ဧတ္ထ ဒိန္နန္တိ မံသစက္ခုနာပိ ဒိန္နံ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုနာပိ ဒိန္နံ၊ ရူပါယတနဿေတံ အဓိဝစနံ။ ယံ ဟိ စက္ခုဥယေန ကတဒဿနကိရိယာသမာပနံ၊

ယံ စက္ခုဒွယံ ပဿတိ အပဿိ ပဿိသတိ၊ သမဝါယေ ပဿေယျ၊ တံ သဗ္ဗိ
ကာလဝိသေသဝစနိစ္ဆာယ အဘာဝတော “ဒိဋ္ဌ”န္တေဝ ဝုတ္တံ ယထာ “ဒုဋ္ဌ”န္တိ။
တေနောဟ “ဒိဋ္ဌံ ဂူပါယတန”န္တိ။ ဝေဇ္ဇပါနိ ဟိ ဝေနာနိတိ “ဒဋ္ဌဗ္ဗိ
သောတဗ္ဗ”န္တိအာဒိနိ။

လာဘေဝိ တာဒိ၊ အလာဘေဝိ တာဒိတိ ယထာ အလာဘကာလေ
လာဘဿ လဒ္ဓကာလေဝိ တထေဝါတိ တာဒိသော။ ယသေဝိတိ ယသေ
သတိပိ မဟာပရိဝါရကာလေဝိ။ သေသမေတ္ထ ဥတ္တာနမေဝ။

ကာဠကာရာမသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၅-မြဟ္မစရိယသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၅။ ပဉ္စမေ နယိဒန္တိ ဣတ္ထ န-ဣတိ ပဋိသေဓေ နိပါတော၊ တဿ
“ဝုဿတိ”တိ ဣဓိနာ သမ္ပန္နော “န ဝုဿတိ”တိ၊ ယ-ကာရော ပဒသန္ဓိကရော။
ဣဒံ-သဒ္ဓေါ “ကေမိဒါဟံ ဘိက္ခဝေ သမယံ ဥက္ကဋ္ဌာယံ ဝိဟရာမိ သုဘဂဝနေ
သာလရာဇမူလေ”တိအာဒိသု^၁ နိပါတမတ္တံ၊ “ဣဒံ ခေါတံ ဘိက္ခဝေ အပ္ပမတ္တကံ
သီလမတ္တက”န္တိအာဒိသု^၂ ယထာဝုတ္တေ အာသန္နပစ္စက္ခေ အာဂတော။

“ဣဒံ ဟိ တံ ဇေတဝနံ၊ ဣသိသံဃနိသေဝိတံ။

အာဝုတ္တံ ဓမ္မရာဇေန၊ ပီတိသဉ္ဇနနံ မမာ”တိ—

အာဒိသု^၃ ဝက္ခမာနေ အာသန္နပစ္စက္ခေ။ ဣဓာပိ ဝက္ခမာနေယေဝ အာသန္န-
ပစ္စက္ခေ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

မြဟ္မစရိယ-သဒ္ဓေါ—

“ကိ” တေ ဝတံ ကိ” ပန မြဟ္မစရိယံ၊

ကိဿ သုစိဏ္ဏဿ အယံ ဝိပါကော။

ဣဒ္ဓိ ဇုတိ ဗလဝီရိယူပပတ္တိ၊

ဣဒဉ္စ တေ နာဂ မဟာဝိမာနံ။

အဟဉ္စ ဘရိယာ စ မနုဿလောကေ၊

သဒ္ဓါ ဥဘော ဒါနပတိ အဟုမ္မာ။

ဩပါနဘူတံ မေ ဃရံ တဒါသိ၊

သန္တပ္ပိတာ သမဏဗြာဟ္မဏာ စ။

တံ မေ ဝတံ တံ ပန မြဟ္မစရိယံ၊
 တဿ သုစိန္တဿ အယံ ဝိပါကော။
 ဣဒ္ဓိ ဇုတိ ဗလဝိရိယူပပတ္တိ၊
 ဣဒဉ္စ မေ ဝီရ မဟာဝိမာန”န္တိ—

ဣမသ္မိံ ပုဏ္ဏကဇာတကေ^၁ ခါနေ အာဂတော။

“ကေန ပါဏိ ကာမဒဒေါ၊ ကေန ပါဏိ မဓဿဝေါ။
 ကေန တေ မြဟ္မစရိယေန၊ ပုညံ ပါဏိမိ ဣဇ္ဈတိ”တိ—

ဣမသ္မိံ အင်္ကျီရပေတဝတ္ထုသ္မိံ^၂ ဝေယျာဝစ္စေ။

“ဧဝံ ခေါ တံ ဘိက္ခဝေ တိတ္ထိရိယံ နာမ မြဟ္မစရိယံ အဟောသီ”တိ ဣမသ္မိံ
 တိတ္ထိရဇာတကေ^၃ ပဉ္စသိက္ခာပဒသီလေ။

“တံ ခေါ ပန မေ ပဉ္စသီခ မြဟ္မစရိယံ နေဝ နိဗ္ဗိဒါယ န ဝိရာဂါယ ။ပ။
 ယာဝဒေဝ မြဟ္မလောကူပပတ္တိယာ”တိ ဣမသ္မိံ မဟာဂေါဓိန္ဒသုတ္တေ^၄
 မြဟ္မဝိဟာရေ။

“ပရေ အမြဟ္မစာရိ ဘဝိဿန္တိ၊ မယမေတ္တ မြဟ္မစာရိ ဘဝိဿာမာ”တိ
 ဣမသ္မိံ သန္တေဓသုတ္တေ^၅ မေထုနဝိရတိယံ။

“မယဉ္စ ဘရိယာ နာတိက္ကမာမ၊
 အမေ စ ဘရိယာ နာတိက္ကမန္တိ။
 အညတြ တာဟိ မြဟ္မစရိယံ စရာမ၊
 တသ္မာ ဟိ အမှံ ဒဟရာ န မီယရေ”တိ—

ဣမသ္မိံ မဟာဓမ္မပါလဇာတကေ^၆ သဒါရသန္တောသေ။

“အဘိဇာနာမိ ခေါ ပနာဟံ သာရိပုတ္တ စတုရင်္ဂသမန္တာဂတံ မြဟ္မစရိယံ
 စရိတာ၊ တပဿီ သုခံ ဟောမီ”တိ လောမဟံသသုတ္တေ^၇ ဝီရိယေ။

“ဟိနေန မြဟ္မစရိယေန၊ ခတ္တိယေ ဥပပဇ္ဇတိ။
 မဇ္ဈိမေန စ ဒေဝတ္ထံ၊ ဥတ္တမေန ဝိသုဇ္ဈတိ”တိ—

နိမိဇာတကေ^၈ အတ္တဒမနဝသေန ကတေ အဋ္ဌင်္ဂိကေ ဥပေါသထေ။

၁-၃ ၆-၃၀၄-ပိဋေ။

၂-၃ ၂-၁၅၆-ပိဋေ။

၃-၆ ၄-၃၁၁-ပိဋေ။

၄-၆ ၂-၂၀၁-ပိဋေ။

၅-မ ၁-၅၁-ပိဋေ။

၆-၃ ၅-၂၁၄-ပိဋေ။

၇-မ ၁-၁၁၀-ပိဋေ။

၈-၃ ၆-၁၈၅-ပိဋေ။

“ဣဒံ ခေါ ပန မေ ပဉ္စသိခ ဗြဟ္မစရိယံ ကေန္တနိဗ္ဗိဒါယ ဝိရာဂါယ။ ပ။ အယမေဝ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ”တိ မဟာဂေါပိန္ဒသုတ္တေယေဝ^၁ အရိယမဂ္ဂေ။

“တယိဒံ ဗြဟ္မစရိယံ ဣဒ္ဓဉ္စေဝ ဖိတဉ္စ ဝိတ္တာရိကံ ဗာဟုဇဉ် ပုထုဘူတံ ယာဝ ဒေဝမနုဿေဟိ သုပ္ပကာသိတ”န္တိ ပါသဒိကသုတ္တေ^၂ သိက္ခတ္တယသင်္ဂဟိတေ သကလသ္မိံ သာသနေ။ ဣဓာပိ အရိယမဂ္ဂေ သာသနေ စ ဝတ္တတိ။

ဇုဿတိတိ ဇုသီယတိ၊ စရိယတိတိ အတ္ထော။ ဇနကုဟနတ္ထန္တိ “အဟော အယျော သီလဝါဝတ္တသမ္ပန္နော အပ္ပိန္နော သန္တုဋ္ဌော မဟိဋ္ဌိကော မဟာနုဘာဂေါ”တိအာဒိနာ ဇနဿ သတ္တလောကဿ ဝိမ္မာပနတ္ထံ။ ကေမိ ပန “ကုဟနတ္ထန္တိ ပါပိစ္ဆဿ ဣစ္ဆာပကတဿသတော သာမန္တဇပ္ပနဣရိယာပထနိဿိတပစ္စယပဋိသေဝနသင်္ခါတေန တိဝိဓေန ကုဟနဝတ္ထုနာ ကုဟကဘာဝေန ဇနဿ ဝိမ္မာပနတ္ထ”န္တိ ဝဒန္တိ။ ဣဓာပိ အယမေဝတ္ထော ဒသိတော။ တေနောဂါဟ “တိဟိ ကုဟနဝတ္ထုဟိ ဇနဿ ကုဟနတ္ထာယာ”တိ၊ ဇနဿ ဝိမ္မာပနတ္ထာယာတိ အတ္ထော။ ဇနလပနတ္ထန္တိ “ဝေရူပဿ နာမ အယျဿ ဒိန္တံ မဟပ္ပလံ ဘဝိဿတိ”တိ ပသန္တမိတ္တေဟိ “ကေနတ္ထော၊ ကိံ အာဟရိယတူ”တိ ဝဒါပနတ္ထံ။ “ဇနလပနတ္ထ”န္တိပိ ပဌန္တိ၊ တဿ ပါပိစ္ဆဿ သတော ပစ္စယတ္ထံ ပရိကလောဘာသာဒိဝသေန လပနဘာဝေန ဥပလာပကဘာဝေန ဇနဿ လပနတ္ထန္တိ အတ္ထော။ တေနောဂါဟ “န ဇနလပနတ္ထန္တိ န ဇနဿ ဥပလာပနတ္ထ”န္တိ။

န ဣတိဝါဒပ္ပမောက္ခာနိသံသတ္တန္တိ ဣတ္ထ “နလဘသက္ကာရသီလောကာနိသံသတ္တ”န္တိပိ ပဌန္တိ။ ယတ္ထ ယွာယံ “အာကဇံယျ စေ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု၊ ‘လာဘိ အဿံ စီဝရိဏ္ဏပါတသေနာသနဂိလာနပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရာန’န္တိ၊ သီလေသ္မေဝဿ ပရိပူရကာရိ”တိ? သီလာနိသံသဘာဝေန ဝုတ္တော စတုပစ္စယလာဘော စ၊ စတုန္တံ ပစ္စယာနံ သက္ကစ္စဒါနသင်္ခါတော အာဒရဗဟုမာနဂရုကရဏသင်္ခါတော စ သက္ကာရော၊ ယော စ “သီလသမ္ပန္နော ဗဟုဿုတော သုတဓရော အာရဒ္ဓဝီရိယော”တိအာဒိနာ နယေန ဥဂ္ဂစ္ဆနကထုတိဃောသသင်္ခါတော သီလောကော ဗြဟ္မစရိယံ ဝသန္တာနံ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကော အာနိသံသော၊ တဒတ္တန္တိ အတ္ထော။ ကေမိ ပန “လာဘသက္ကာရသီလောကာနိသံသတ္တန္တိ ပါပိစ္ဆဿေဝ သတော လာဘာဒိဂရုတာယ လာဘသက္ကာရသီလောကသင်္ခါတဿ အာနိသံသဿ ဥဒယဿ နိပ္ပါဒနတ္ထ”န္တိ ဝေမတ္ထံ ဝဒန္တိ။

န ဣတိ မံ ဇနော ဇာနာတူတိ ဧဝံ မြဟ္မစရိယဝါသေ သတိ “သီလဝါ
ကလျာဏခမ္ဘော”တိအာဒိနာမံ လောကော ဇာနာတု သမ္ဘာဝေတူတိ
အတ္တနော သန္တရုဏဝသေန သမ္ဘာဝနတ္ထမ္ပိ န ဣဒံ မြဟ္မစရိယံ ဝုဿတီတိ
သမ္ပန္နော။ ကေစိ ပန “ပါရိစ္ဆယ သတော အသန္တရုဏသမ္ဘာဝနာဓိပ္ပါယေန
‘ဣတိ ဧဝံဂုဏောတိ မံ လောကော ဇာနာတူ’တိ န ဣဒံ မြဟ္မစရိယံ
ဝုဿတိ”တိ ဧဝမေတ္ထ အတ္ထံ ဝဒန္တိ။ သဗ္ဗတ္ထာပိ ပနေတ္ထ ပုရိမော ပုရိမောယေဝ
အတ္ထဝိကပ္ပေါ သုန္နရတရော။

အထ ခေါတိ ဧတ္ထ အဏာတိ အညတ္တေ နိပါတော၊ ခေါတိ အဝဓာရ-
ဏေ။ တေန ကုဟနာဒိတော အညဒတ္ထံယေဝ ဣဒံ ဘိက္ခဝေ မြဟ္မစရိယံ
ဝုဿတီတိ ဒဿေတိ။ ဣဒါနိ တံ ပယောဇနံ ဒဿေန္တော “သံဝရတ္ထံ
ပဟာနတ္ထ”န္တိ အာဟ။ တတ္ထ ပဉ္စဝိမော သံဝရော ပါတိမောက္ခသံဝရော
သတိသံဝရော ဉာဏသံဝရော ခန္တိသံဝရော ဝီရိယသံဝရောတိ။ “ဣတိ ဣမိနာ
ပါတိမောက္ခသံဝရေန ဥပေတော ဟောတိ သမုပေတော”တိအာဒိနာ^၁
နယေန အာဂတော အယံ ပါတိမောက္ခသံဝရော၊ သီလသံဝရောတိပိ ဝုစ္စတိ။
“ရက္ခတိ စက္ခုဋ္ဌိယံ၊ စက္ခုဋ္ဌိယေ သံဝရံ အာပဇ္ဇတိ”တိ^၂ အာဂတော အယံ
သတိသံဝရော။

“ယာနိ သောတာနိ လောကသ္မိံ၊ သတိ တေသံ နိဝါရဏံ။

သောတာနံ သံဝရံ မြုမိ၊ ပညာယေတေ ဝိဓိယရေ”တိ^၃—

အာဂတော အယံ ဉာဏသံဝရော။ “ခမော ဟောတိ သီတဿ ဥဏဿာ”တိ-
အာဒိနာ^၄ နယေန အာဂတော အယံ ခန္တိသံဝရော။

“ဥပ္ပန္နံ ကာမဝိတက္ကံ နာနိဝါသေတိ”တိအာဒိနာ^၅ နယေန အာဂတော
အယံ ဝီရိယသံဝရော။

အတ္ထတော ပန ပါဏာတိပါတာဒီနံ ပဇဟနဝသေန ဝတ္တပ္ပဋိဝတ္တာနံ
ပူရဏဝသေန စ ပဝတ္တာ စေတနာ စေဝ ဝိရတိ စ။ သင်္ခေပတော သဗ္ဗော
ကာယဝစီသံယမော၊ ဝိတ္တာရတော သတ္တန္တံ အာပတ္တိက္ခန္ဓာနံ အဝီတိက္ကမော
သီလသံဝရော။ သတိ ဧဝံ သတိသံဝရော၊ သတိပ္ပဓာနာ ဝါ ကုသလာ ခန္ဓာ။
ဉာဏမေဝ ဉာဏသံဝရော။ အဓိဝါသနဝသေန အဒေါသော၊ အဒေါသပ္ပဓာနာ

၁-အဘိ ၂-၂၅၅-ပိဋေ။

၂-ဗီ ၁-၁၆၆၊ မ ၁-၂၃၈၊ သံ ၂-၃၈၄၊ အံ ၁-၁၁၁-ပိဋေသု။

၃-ခု ၁-၄၃၄၊ ခု ၈-၃၀၊ ခု ၁၀-၁၃-၆၁-ပိဋေသု။

၄-မ ၁-၁၃၊ အံ ၂-၄၃၂၊ အံ ၃-၃၄၂-ပိဋေသု။ ၅-မ ၁-၁၄၊ အံ ၂-၄၃၂၊ အံ ၃-၃၄၂-ပိဋေသု။

ဝါ တထာပဝတ္တာ ကုသလာ ခန္ဓာ ခန္တိသံဝရော၊ ပညာတိ ဧကေ။ ကာမ-
ဝိတက္ကာဒိနံ အဘိဘဝနဝသေန ပဝတ္တံ ဝိရိယမေဝ ဝိရိယသံဝရော။ တေသု
ပဌမော ကာယဒုစ္စရိတာဒိသု ဒုဿီလဿ သံဝရဏတော သံဝရော၊ ဒုတိယော
မုဋ္ဌဿစ္စဿ၊ တတိယော အညာဏဿ၊ စတုတ္ထော အက္ခန္တိယာ၊ ပဉ္စမော
ကောသဇ္ဇဿ သံဝရဏတော ပိဒဟနတော သံဝရောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။
ဝေမေတဿ သံဝရဿ အတ္ထာယ သံဝရတ္ထံ သံဝရနိပ္ပာဒနတ္ထန္တိ အတ္ထော။

တိဟိ ပဟာနေဟိတိ တဒဂ်ဝိက္ခန္ဓနသမုစ္ဆေဒသင်္ခါတေဟိ တိဟိ ပဟာ-
နေဟိ။ ပဉ္စဝိပေဟာနမ္ပိ ဣမ ဝတ္ထု ဝဋ္ဋတိယေဝ။ ပဉ္စဝိမံ ဟိ ပဟာနံ တဒဂ်-
ဝိက္ခန္ဓနသမုစ္ဆေဒပုဂ္ဂိုလဿဒ္ဓိနိဿရဏဝသေန။ တတ္ထ ယံ ဒီပါလောကေနေဝ
တမဿ ပဋိပက္ခဘာဝတော အလောဘာဒိဟိ လောဘာဒိကဿ နာမရူပ-
ပရိစ္ဆေဒါဒိဝိပဿနာဉာဏေဟိ တဿ တဿ အနတ္တဿ ပဟာနံ၊ သေယျ-
ထိဒံ— ပရိစ္စာဂေန လောဘာဒိမလဿ၊ သီလေန ပါဏာတိပါတာဒိဒုဿီ-
လုဿ၊ သဒ္ဓါဒိဟိ အဿဒ္ဓိယာဒိကဿ၊ နာမရူပဝဝတ္ထာနေန သက္ကာယဒိဋ္ဌိယာ၊
ပစ္စယပရိဂ္ဂဟေန အဟေတုဝိသမဟေတုဒိဋ္ဌိနံ၊ တဿေဝ အပရဘာဂေန
ကင်္ခါဝိတရဏေန ကထံကထိဘာဝဿ၊ ကလာပသမ္ပသနေန အဟံမမာတိ
ဂါဟဿ၊ မဂ္ဂါမဂ္ဂဝဝတ္ထာနေန အမဂ္ဂေ မဂ္ဂသညာယ၊ ဥဒယဒဿနေန
ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိယာ၊ ဝယဒဿနေန သဿတဒိဋ္ဌိယာ၊ ဘယဒဿနေန သဘယေ
အဘယသညာယ၊ အာဒိနဝဒဿနေန အဿာဒသညာယ၊ နိဗ္ဗိဒါနပဿနေန
အဘိရတိသညာယ၊ မုစ္စိတုကမျတာဉာဏေန အမုစ္စိတုကမျတာယ၊ ဥပေက္ခာ-
ဉာဏေန အနုပေက္ခာယ၊ အနုလောမေန ဓမ္မဋ္ဌိတိယံ နိဗ္ဗာနေ စ ပဋိလောမ-
ဘာဝဿ၊ ဂေါတြဘုနာ သင်္ခါရနိမိတ္တဂ္ဂါဟဿ ပဟာနံ၊ ဧတံ တဒဂ်ပဟာနံ
နာမ။

ယံ ပန ဥပစာရပ္ပနာဘေဒေန သမာဓိနာ ပဝတ္တိဘာဝနိဝါရဏတော
ဃဉ္စပ္ပဟာရေနေဝ ဥဒကပိဋေ သေဝါလဿ တေသံ တေသံ နီဝရဏာဒိ-
ဓမ္မာနံ ပဟာနံ၊ ဧတံ ဝိက္ခန္ဓနပ္ပဟာနံ နာမ။ ယံ စတုန္တံ အရိယမဂ္ဂါနံ
ဘာဝိတတ္တာ တံတံမဂ္ဂဝတော အတ္တနော သန္တာနေ “ဒိဋ္ဌိဂတာနံ ပဟာနာ-
ယာ”တိအာဒိနာ^၁ နယေန ဝုတ္တဿ သမုဒယပက္ခိယဿ ကိလေသဂဟဏဿ
အစ္စန္တံ အပ္ပဝတ္တိဘာဝေန သမုစ္စိန္တနံ၊ ဧတံ သမုစ္ဆေဒပ္ပဟာနံ နာမ။ ယံ
ပန ဖလက္ခဏေ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓတ္ထံ ကိလေသာနံ၊ ဧတံ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိပ္ပဟာနံ နာမ။ ယံ
သဗ္ဗသင်္ခတနိဿဉ္စတ္တာ ပဟိနသဗ္ဗသင်္ခတံ နိဗ္ဗာနံ၊ ဧတံ နိဿရဏပ္ပဟာနံ

နာမ။ တဿ ပဉ္စဝိဿယိ တထာ တထာ ရာဂါဒိကိလေသာနံ ပဋိနိဿဇ္ဇန-
ဋ္ဌေန သမတိက္ကမနဋ္ဌေန ဝါ ပဟာနဿ အတ္ထာယ၊ ပဟာနသာဓနတ္ထန္တိ
ဝေမေတ္ထ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

တတ္ထ သံဝရေန ကိလေသာနံ စိတ္တသန္တာနေ ပဝေသနိဝါရဏံ ပဟာနေန
စ ပဝေသနိဝါရဏမေဝ သမုတ္တတော စာတံ ဝဒန္တိ။ ဥဘယေနပိ ပန ယထာ-
ရဟံ ဥဘယံ သမုတ္တတိတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ သီလာဒိဗ္ဗော ဧဝ ဟိ သံဝရဏတော သံဝရံ၊
ပဇဟနတော ပဟာနန္တိ။

အနီတိဟန္တိ ဤတိယော ဝုစ္စန္တိ ဥပဒ္ဒဝါ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကာ သမ္ပရာယိကာ စ။
ဤတိယော ဟန္တိတံ ဤတိဟံ၊ အန ဤတိဟန္တိ အနီတိဟံ၊ သာသနဗြဟ္မ-
စရိယံ မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယဉ္စ။ အထ ဝါ ဤတိဟိ အနတ္ထေဟိ သဒ္ဓိံ ဟနန္တိ
ဂစ္ဆန္တိ ပဝတ္တန္တိတံ ဤတိဟာ၊ တဏှာဒိဥပက္ခိလေသာ။ နတ္ထိ ဧတ္ထ ဤတိ-
ဟာတိ အနီတိဟံ။ ဤတိဟာ ဝါ ယထာဝုတ္တေနတ္ထေန တိတ္ထိယသမယာ၊
တပုပ္ဖပက္ခတော ဣဒံ အနီတိဟံ။ “အနီတိဟ”န္တိပိ ပါဌော၊ တဿတ္ထော—
“ဣတိဟာယ”န္တိ ဓမ္မေသု အနေကံသဂ္ဂါဟဘာဝတော ဝိစိကိစ္ဆာ ဣတိဟံ
နာမ၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓပုဝေဒိတတ္တာ ယထာနုသိဋ္ဌံ ပဋိပဇ္ဇန္တာနံ နိက္ကဓ်ဘာဝ-
သာဓနတော စ နတ္ထိ ဧတ္ထ ဣတိဟန္တိ အနီတိဟံ၊ အပရပတ္တိယန္တိ
အတ္ထော။ ဝုတ္တံ ဟေတံ “ပစ္စတ္တံ ဝေဒိတဗ္ဗော ဝိညူဟိ”တိ၊ “အတက္ကာဝစ-
ရော”တိ၊ စ။ ဂါထာဗန္ဓသုခတ္ထံ ပန “အနီတိဟ”န္တိ ဒီဃံ ကတွာ ပဌန္တိ။ ပစ္ဆိမံ
ပနေတ္ထ အတ္ထဝိကပုံ ဒဿေတုံ “ဣတိဟပရိဝဇ္ဇိတ”န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

နိဗ္ဗာနသင်္ခါတံ ဩဂဓံ ပတိဋ္ဌံ ပါရံ ဂစ္ဆတိတိ နိဗ္ဗာနောဂဂေါမိ၊ ဝိမုတ္တိရသတ္တာ
ဧကန္တေနဝ နိဗ္ဗာနသမ္ပာပကောတိ အတ္ထော၊ တံ နိဗ္ဗာနောဂဂေါမိနံ
ဗြဟ္မစရိယံ။ နိဗ္ဗာနောဂဂေါမိတိ ဝါ အရိယမဂ္ဂေါ ဝုစ္စတိ တေန ဝိနာ နိဗ္ဗာ-
နာဝဂါဟဏဿ အသမ္ဘဝတော တဿ စ နိဗ္ဗာနံ အနာလမ္ဘိတွာ အပ္ပဝတ္တ-
နတော၊ တဉ္စေတံ ဧကန္တသမ္ပာဒနေန ဂစ္ဆတိတိ နိဗ္ဗာနောဂဂေါမိ။ အထ
ဝါ နိဗ္ဗာနောဂဂေါမိနန္တိ နိဗ္ဗာနဿ အန္တောဂါမိနံ။ မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယံ ဟိ
နိဗ္ဗာနံ အာရမ္မဏံ ကရိတွာ တဿ အန္တော ဧဝ ပဝတ္တတိတိ။ ဣမမေဝ စ
အတ္ထဝိကပုံ ဒဿေတုံ “နိဗ္ဗာနဿ အန္တောဂါမိနံ”န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ။
သောတိ ယော သော သမတိသ ပါရမိယော ပူရေတွာ သဗ္ဗကိလေသေ
ဘဉ္စိတွာ အနတ္တရံ သမ္မာသမ္ဗောဓိံ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ သောဘဂဝါ အဒေသယိ

၁-အနီတိယန္တိပိ (က) ဣတိဝုတ္တက-၌ ၁၀၆-ပိဋေ ပဿိတဗ္ဗံ။ ၂-မ ၂-၃၂၂-၃၂၃-ပိဋေသု။

၃-ဒီ ၂-၃၁-၃၂၊ မ ၁-၂၂၄၊ မ ၂-၂၉၁၊ သံ ၁-၁၃၈၊ ဝိ ၃-၅-၇-ဂ-ပိဋေသု။

ဒေသေသိ။ မဟန္တေဟိတိ မဟာအာတုမေဟိ ဥဠာရဇ္ဈာသယေဟိ။ မဟန္တံ နိဗ္ဗာနံ၊ မဟန္တေ ဝါ သီလက္ခန္ဓာဒိကေ သေန္တိ ဂဝေသန္တိတိ မဟေသိနော၊ ဗုဒ္ဓါဒယော အရိယာ။ တေဟိ အနုယာတော ပဋိပန္နော။

ယထာ ဗုဒ္ဓေန ဒေသိတန္တိ ယထာ အဘိညေယျာဒိဘာဝေန သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန မယာ ဒေသိတံ၊ ဧဝံ ယေ ဧတံ မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယံ တဒတ္ထံ သာသနဗြဟ္မစရိယဉ္စ ပဋိပဇ္ဇန္တိ၊ တေ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကသမ္ပရာယိကပရမတ္ထေဟိ ယထာရဟံ အနုသာသန္တဿ သတ္တု မယံ သာသနကာရိနော ဩဝါဒပုဂ္ဂိုလရာ သကလဿ ဝဋုဒုက္ခဿ အန္တံ ပရိယန္တံ အပ္ပဝတ္တိံ ကရိဿန္တိ၊ ဒုက္ခဿ ဝါ အန္တံ နိဗ္ဗာနံ သတ္တိကရိဿန္တိတိ။

ဗြဟ္မစရိယသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၆-ကုဟသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၆။ ဆဋ္ဌေ ကုဟကာတိ သာမန္တဇ္ဇပ္ပနာဒိနာ ကုဟနဝတ္ထုနာ ကုဟကာ၊ အသန္တဂုဏသမ္ဘာဝနိစ္ဆာယ ကောဟညံ ကတွာ ပရေသံ ဝိဒ္ဓိသကာတိ အတ္ထော။ ထဒ္ဓါတိ “ကောဓနော ဟောတိ ဥပါယာသဗဟုလော၊ အပ္ပမ္ဘိဝုတ္တော သမာနော အဘိသဇ္ဇတိ ကုပ္ပတိ ဗျာပဇ္ဇတိ ပတ်တ္တိယတိ”တိ^၁ ဧဝံ ဝုတ္တေန ကောဓေန စ၊ “ဗုဗ္ဗစော ဟောတိ ဒေါဝစဿကရဏေဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္တာဂတော အက္ခမော အပ္ပဒက္ခိဏဂ္ဂါဟိ အနုသာသနိ”န္တိ^၂ ဧဝံ ဝုတ္တေန ဒေါဝစဿေန စ၊ “ဇာတိ-မဒေါ ဂေါတ္တမဒေါ လာဘမဒေါ အာရောဂျမဒေါ ယောဗ္ဗနမဒေါ ဇီဝိတ-မဒေါ”တိ^၃ ဧဝံ ဝုတ္တဇာတိမဒါဒိဘေဒေန မာနေန စ ဂရုကာတဗ္ဗေသု ဂရုသုပိ နိပစ္စကာရံ အကတွာ အယောသလာကံ ဂိလိတွာ ဌိတာ ဝိယ အနောနတာ ဟုတွာ ဝိစရဏကာ။ တေနာဟ “ကောဓေန စာ”တိအာဒိ။

ဥပလာပကာတိ ခိစ္ဆာဇီဝဝသေန ကုလသင်္ဂဏကာ။ လမပါတိ ပစ္စယတ္ထံ ပယုတ္တဝါစာဝသေန နိပ္ပေသိကတာဝသေန လပကာတိ အတ္ထော။ သိင်္ဂန္တိ သိင်္ဂါရံ။ တံ ဟိ ကုသလဿ ဝိဇ္ဈနတော သုဠ၊ အာသေဝိတတာယ သီသေ ပရိက္ခိတ္တံ သုနိဗ္ဗတ္တံ ဝိသာဏံ ဝိယ ထိရတ္တာ စ သိင်္ဂံ ဝိယာတိ သိင်္ဂံ၊ နာဂ-ရိကဘာဝသင်္ဂါတဿ ကိလေသသိင်္ဂသေတံ နာမံ။ သိင်္ဂါရဘာဝေါ သိင်္ဂါ-ရုတာ၊ သိင်္ဂါရကရဏကအာကာရော ဝါ။ စာတုရဘာဝေါ စာတုရုတာ။

တထာ စာတုရိယံ။ ပရိက္ခတဘာဝေါ ပရိက္ခတတာ၊ ပရိဏေိတွာ ဌပိတ-
ဿေဝ ဒဠသိင်္ဂါရဿေတံ နာမံ။ ဣတရံ တဿေဝ ဝေဝစနံ။ ဧဝံ သဗ္ဗေဟိ
ဝါရေဟိ ကိလေသသိင်္ဂါရတာဝ ကထိတာ။

ဥဂ္ဂတနဋ္ဌာတိ နဋ္ဌသဒိသံ တုစ္ဆမာနံ ဥက္ခိပိတွာ ဝိစရဏကာ။ တေနာဟ
“တုစ္ဆမာနံ ဥက္ခိပိတွာ ဌိတာ”တိ။ ယသ္မာ တေ ကုဟနာဒိယောဂတော န
သမ္မာသဋ္ဌိပန္နာ၊ တသ္မာ “မမ သန္တကာ န ဟောန္တိ”တိ ဝုတ္တံ။ အပဂတာတိ
ယဒိပိ တေ မမ သာသနေ ပဗ္ဗဇိတာ၊ ယထာနုသိဋ္ဌံ ပန အပ္ပဋိပဇ္ဇနတော
အပဂတာ ဧဝ ဣမသ္မာ ဓမ္မဝိနယာ၊ ဣတော တေ သုဝိဒူရေ ဌိတာတိ ဒဿေတိ။
ဝုတ္တံ ဟေတံ—

“နဘဉ္စ ဒူရေ ပထဝီ စ ဒူရေ၊
ပါရိံ သမုဒ္ဒဿ တဒါဟု ဒူရေ။
တတော ဟဝေ ဒူရတရံ ဝဒန္တိ၊
သတဉ္စ ဓမ္မော အသတဉ္စ ရာဇာ”တိ။

သဗ္ဗတ္ထ ပတ္ထသုတာယ ဝေပုလ္လံ ပါပုဏန္တိတိ သဗ္ဗတ္ထ ပတ္ထသုဘာဝေန
သီလာဒိဓမ္မက္ခန္ဓပါရိပူရိယာ ဝေပုလ္လံ ပါပုဏန္တိ။
ကုဟသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၇-သန္တုန္တိသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၇။ သတ္တမေ နိဒ္ဒေါသာနီတိ အဝဇ္ဇရဟိတာနိ အာဂမနသုဒ္ဓိတော
ကာယမဏ္ဍနာဒိကိလေသဝတ္ထုဘာဝါဘာဝတော စ။ တတ္ထ သုလဘတာယ
ပရိယေသနဒုက္ခဿ အဘာဝေါ ဒဿိတော၊ အပ္ပတာယ ပရိဟရဏဒုက္ခဿပိ
အဘာဝေါ ဒဿိတော၊ အနဝဇ္ဇတာယ အဂရဟိတဗ္ဗတာယ ဘိက္ခုသာရုပ္ပ-
ဘာဝေါ ဒဿိတော ဟေတိ။ အပ္ပတာယ ဝါ ပရိတ္တာသဿ အဝတ္ထုတာ၊
သုလဘတာယ ဂေဓာဒီနံ အဝတ္ထုတာ၊ အနဝဇ္ဇတာယ အာဒီနဝဒဿန-
နိဿရဏပညာနံ အတ္ထိတာ ဒဿိတာ ဟေတိ။ အပ္ပတာယ ဝါ လာဘေန န
သောမနဿံ ဇနယန္တိ၊ အလာဘေန န ဒေါမနဿံ ဇနယန္တိ၊ အနဝဇ္ဇတာယ
ဝိပ္ပဋိသာရနိမိတ္တံ အညာဏုပေက္ခံ န ဇနယန္တိ အဝိပ္ပဋိသာရဝတ္ထုဘာဝတော။

ပံသုကူလန္တိ သင်္ကာရကုဋ္ဌာဒီသု ယတ္ထ ကတ္ထမိ ပံသုနံ ဥပရိ ဌိတတ္တာ အတ္တဂ္ဂတဋ္ဌေန ပံသုကူလံ ဝိယာတိ ပံသုကူလံ၊ ပံသု ဝိယ ကုတ္တိတဘာဝံ ဥလတိ ဂစ္ဆတိတိ ပံသုကူလန္တိ ဧဝံ လဒ္ဓနာမံ ရထိကာဒီသု ပတိတနန္တကာနိ ဥဇ္ဈိနိတွာ ကတစိဝရံ။ ဣဒ္ဓမူလန္တိ ဝိဝေကာနုရူပံ ယံ ကိဉ္စိ ရုက္ခသဗီပံ။ ယံ ကိဉ္စိ မုတ္တန္တိ ယံ ကိဉ္စိ ဂေါမုတ္တံ။ ကေမိ ပနေတ္ထ “ဂေါမုတ္တပရိဘာဝိတဟရိတကဏ္ဍံ ပူတိမုတ္တ”န္တိ ဝဒန္တိ၊ “ပူတိဘာဝေန အာပဏာဒိတော ဝိဿဋ္ဌံ ဆဒ္ဓိတံ အပရိဂ္ဂဟိတံ ယံ ကိဉ္စိ ဘေသဇ္ဇံ ပူတိမုတ္တန္တိ အဓိပ္ပေတ”န္တိ အပရေ။

ယတော ခေါတိ ပစ္စတ္တေ နိဿက္ကဝစနံ၊ ယံ ခေါတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ တေန တုဋ္ဌော ဟောတိတိ ဝုတ္တကိရိယံ ပရာမသတိ။ တုဋ္ဌောတိ သန္တုဋ္ဌော။ ဣဒမဿာ-ဟန္တိ ယွာယံ စတုဗ္ဗိဓေန ယထာဝုတ္တေန ပစ္စယေန အပ္ပေန သုလဘေန သန္တောသော၊ ဣဒံ ဣမဿ ဘိက္ခုနော သီလသံဝရာဒီသု အညတရံ ဧကံ သာမညရံ သမဏဘာဝကာရဏန္တိ အဟံ ဝဒါမိ။ သန္တုဋ္ဌဿ ဟိ စတုပါရိ-သုဒ္ဓိသီလံ ပရိပုဏ္ဏံ ဟောတိ၊ သမာဂိပဿနာ စ ဘာဝနာပါရိပုရိ ဂစ္ဆန္တိ။ အထ ဝါ သာမညံ နာမ အရိယမဂ္ဂေါ၊ တဿ သင်္ခေပတော ဒွေ အင်္ဂါ ဗာဟိရံ အဇ္ဈတ္တိကန္တိ။ တတ္ထ ဗာဟိရံ သပ္ပုရိသုပနဿယော သဒ္ဓမ္မဿဝနဉ္စ၊ အဇ္ဈတ္တိကံ ပန ယောနိသောမနသိကာရော ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပုဋ်ပတ္တိ စ။ တေသု ယသ္မာ ယထာရဟံ ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပုဋ်ပတ္တိဘူတာ တဿ ပူပဘူတာ စေတေ ဓမ္မာ၊ ယဒိဒံ အပ္ပိစ္ဆတာ သန္တုဋ္ဌိတာ ပဝိဝိတ္တတာ အသံသဋ္ဌတာ အာရဒ္ဓဝိရိယတာတိ ဧဝမာဒယော၊ တသ္မာ ဝုတ္တံ “ဣဒမဿာဟံ အညတရံ သာမညရံန္တိ ဝဒါမိ”တိ။

သေနာသနမာရဋ္ဌာတိ ဝိဟာရာဒိ မဉ္ဇူဒိဋ္ဌာဒိဉ္စ သေနာသနံ နိဿာယ။ စိဝရံ ပါနဘောဇနန္တိ နိဝါသနာဒိစိဝရံ အဗ္ဗပါနကာဒိပါနံ ခါဒနိယ-ဘောဇနိယာဒိဘုဉ္စိတဗ္ဗဝတ္ထုဉ္စ အာရဋ္ဌာတိ သမ္ပန္နော။ ဝိဿာတောတိ ဝိဿာတ-ဘာဝေါ၊ စိတ္တဿ ဒုက္ခံ န ဟောတိတိ ယောဇနာ။ အယံ ဟေတ္ထ သင်္ခေ-ပတ္ထော— “အမုကသ္မိံ နာမ အာဝါသေ ပစ္စယာ သုလဘာ”တိ လဘိတဗ္ဗ-ဋ္ဌာနဂမနေန ဝါ “မယံ ပါပုဏာတိ၊ န တုယ”န္တိ ဝိဝါဒါပဇ္ဇနေန ဝါ နဝကဗ္ဗ-ကရဏာဒိဝသေန ဝါ သေနာသနာဒိနိ ပရိယေသန္တာနံ အသန္တုဋ္ဌာနံ ဣတ္ထိတာလာဘာဒိနာ ယော ဝိဿာတော စိတ္တဿ ဟောတိ၊ သော တတ္ထ သန္တုဋ္ဌဿ န ဟောတိ။ ဝိဿာ နပ္ပုရိဟညတိတိ သန္တုဋ္ဌိယာ စာတုဒ္ဓိသဘာဝေန ဝိဿာ န ပဋိဟနတိ။ ဝုတ္တံ ဟေတံ “စာတုဒ္ဓိသော အပ္ပုဋ်ဇော စ ဟောတိ၊ သန္တုဋ္ဌဿမာနော ဣတရိတရေနာ”တိ။

၁-၃ ၁-၂၈၆-မိဋ္ဌေ သုတ္တနိပါတေ။

သမဏဓမ္မဿ အနုလောမာတိ သမဏဓမ္မဿ သမထဝိပဿနာဘာဝ-
နာယ၊ အရိယမဂ္ဂဿေဝ ဝါ အနုစ္ဆရိကာ အပ္ပိစ္ဆတာဒယော။ တုဋ္ဌစိတ္တဿ
ဘိက္ခုနောတိ တုဋ္ဌစိတ္တေန ဘိက္ခုနာ။ အဓိဂ္ဂဟိတာ ဟောန္တိတိ ပဋိပက္ခဓမ္မေ
အဘိဘဝိတွာ ဂဟိတာ ဟောန္တိ။ အန္တောဂတောတိ အပ္ပန္နရဂတာ။ န
ပရိဗောဟိဗ္ဗတိ န ဗာဟိရာ ကတာ။

သန္တုဋ္ဌိသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဂ-အရိယဝံသသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၈။ အဋ္ဌမေ ဝံသ-သဒ္ဓေါ “ဝိဋ္ဌိဝံသံ အတိက္ကမိတွာ နိဿိဒတိ”တိအာဒိသု
ဒ္ဓိန္နံ ဂေါပါနသီနံ သန္တာနဋ္ဌာနေ ဌပေတဗ္ဗဒဏ္ဍကေ အာဂတော။

“ဝံသော ဝိသာလော ယထာ ဝိသတ္တော၊
ပုတ္တေသု ဒါရေသု စ ယာ အပေက္ခာ။
ဝံသက္ကဋ္ဌိရောဝ အသဇ္ဇမာနေ၊
ဧကော စရေ ခဂ္ဂဝိသာဏကပ္ပေါ”တိ—

အာဒိသု ကဋ္ဌကေ။ “ဘေရိသဒ္ဓေါ မုဒိင်္ဂသဒ္ဓေါ ဝံသတာလသဒ္ဓေါ”တိအာဒိသု
တူရိယဝိသေသေ၊ ဝေဏှတိပိ ဝုစ္စတိ။ “ဘိန္နေန ဝိဋ္ဌိဝံသေန မတော ဟတ္ထိ”တိ-
အာဒိသု ဟတ္ထိအာဒိနံ ပိဋ္ဌိဝေမဇ္ဈေ ပဒေသေ။ “ကုလဝံသံ ဌပေဿာမိ”တိ-
အာဒိသု ကုလန္တယေ။ “ဝံသာနုရက္ခဏတ္ထာယ ပဝေဏီပါလကော”တိအာဒိသု
ဂုဏာနုပုဗ္ဗိယံ ဂုဏာနံ ပဗန္ဓပွဝတ္ထိယံ။ ဣဓ ပန စတုပစ္စယသန္တောသဘာဝနာ-
ရာမတာသင်္ခါတဂုဏာနံ ပဗန္ဓေ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ တဿ ပန ဝံသဿ ကုလန္တယံ
ဂုဏန္တယဉ္စ နိဒဿနဝသေန ဒဿေတုံ “ယထာ ဟိ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ
ခတ္ထိယဝံသောတိ ခတ္ထိယကုလဝံသော။ သေ နယော သေသပဒေသုပိ။ သမဏ-
ဝံသော ပန သမဏတန္တိ သမဏပဝေဏီ။ မူလဂန္ဓာဒိနန္တိ အာဒိ-သဒ္ဓေန
ယထာ သာရဂန္ဓာဒိနံ သင်္ဂဟော၊ ဧဝမေတ္ထ ဂေါရသာဒိနမ္ပိ သင်္ဂဟော
ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ဒုတိယေန ပန အာဒိ-သဒ္ဓေန ကာသိကဝတ္ထသပ္ပိမဏ္ဍာဒိနံ။

အရိယ-သဒ္ဓေါ အဓိလက္ခေသုပိ မနုဿေသု ပဝတ္တတိ၊ ယေသံ နိဝသနဋ္ဌာနံ
အရိယံ အာယတနန္တိ ဝုစ္စတိ။ ယထာဟ “ယာဝတာ အာနန္တ အရိယံ

အာယတန”န္တိ။ လောကီယသာဓုဇနေသုပိ “ယေ ဟိ ဝေါ အရိယာ ပရိသုဒ္ဓ-
ကာယသမာစာရာ၊ တေသံ အဟံ အညတရော”တိအာဒိသု။ ဣမ ပန ယေ
“အာရကာ ကိလေသေဟိ”တိအာဒိနာ လဉ္စနိဗ္ဗစနာ ပဋိဝိဒ္ဓအရိယသစ္စာ၊
တေ ဧဝ အဓိပ္ပေတာတိ ဒဿေတုံ “ကေ ပန တေ အရိယာ”တိ ပုစ္ဆံ ကတွာ
“အရိယာ ဝုစ္စန္တိ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ ယေ မဟာပဏိဓာနကပ္ပတော ပဋ္ဌာယ
ယာဝါယံ ကပ္ပေါ၊ ဧတ္ထန္တရေ ဥပ္ပန္နာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ၊ တေ တာဝ သရူပတော
ဒဿေတွာ တဒညေပိ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေ ဗုဒ္ဓသာဝကေ စ သင်္ဂ-
ဟေတွာ အနဝသေသတော အရိယေ ဒဿေတုံ “အဝိစာ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။
တတ္ထ ယာဝ သာသနံ အန္တရဓာယတိ၊ တာဝ သတ္တာ ရေတိ ဧဝ နာမာတိ
ဣမမေဝ ဘဂဝန္တံ၊ ယေ စေတရဟိ ဗုဒ္ဓသာဝကာ၊ တေ စ သန္ဓာယ ပစ္စုပ္ပန္တဂ္ဂ-
ဟဏံ။ တသ္မိံ တသ္မိံ ကာလေ တေ တေ ပစ္စုပ္ပန္နာတိ စေ၊ အတိတာနာဂ-
တဂ္ဂဟဏံ န ကတ္တဗ္ဗံ သိယာ။

ဣဒါနိ ယထာ ဘဂဝါ “ဓမ္မံ ဝေါ ဘိက္ခဝေ ဒေသေဿာမိ အာဒိကလျာဏံ
မဇ္ဈေကလျာဏံ ပရိယောသာနကလျာဏံ သာတ္ထံ သဗျဉ္ဇနံ ကေဝလပရိပုဏ္ဏံ
ပရိသုဒ္ဓံ ဗြဟ္မစရိယံ ပကာသေဿာမိ၊ ယဒိဒံ ဆ ဆက္ကာနိ”တိ ဆဆက္က-
ဒေသနာယ^၁ အဋ္ဌဟိ ပဒေဟိ ဝဏ္ဏံ အဘာသိ၊ ဧဝံ မဟာအရိယဝံသဒေသနာယ
အရိယာနံ ဝံသံ “စတ္တာရောမေ ဘိက္ခဝေ အရိယဝံသာ အဂ္ဂညာ ရတ္တညာ
ဝံသညာ ပေါရာဏာ၊ အသံကိဏ္ဍာ အသံကိဏ္ဍပုဗ္ဗာ န သံကီယန္တိ န သံကီ-
ယိဿန္တိ၊ အပ္ပဋိကုဋ္ဌာ သမဏေဟိ ဗြာဟ္မဏေဟိ ဝိညူဟိ”တိ ယေဟိ နဝဟိ
ပဒေဟိ ဝဏ္ဏံ အဘာသိ၊ တာနိ တာဝ အာနေတွာ ထောမနာဝသေနေဝ
ဝဏ္ဏေန္တော “တေ ခေါ ပနေတေ”တိအာဒိမာဟ။ အဂ္ဂါတိ ဇာနိတဗ္ဗာ
သဗ္ဗဝံသေဟိ သေဋ္ဌဘာဝတော သေဋ္ဌဘာဝသာနေတော စ။ ရတ္တညာ
ဝိရုတ္တဘိဇ္ဇာ^၂ ဇာနိတဗ္ဗာ^၃ ရတ္တညူဟိ ဗုဒ္ဓါဒိဟိ တေဟိ စ တထာ
အနုဋ္ဌိတတ္တာ။ ဝံသာတိ ဇာနိတဗ္ဗာတိ ဗုဒ္ဓါဒိနံ အရိယာနံ ဝံသာတိ
ဇာနိတဗ္ဗာ။ ပေါရာဏာတိ ပုရာတနာ။ န အဓုပ္ပတ္တိကာတိ န အဓုနာတနာ။
အဝိကိဏ္ဍာတိ န ဝိတ္တာ န ဆဒ္ဓိတာ။ တေနာဟ “အနုပနီတာ”တိ။ န
အပနီတပုဗ္ဗာတိ န ဆဒ္ဓိတပုဗ္ဗာ၊ တိဿန္တမ္ဘိ သိက္ခာနံ ပရိပူရဏူပါယဘာဝတော
န ပရိစ္စတ္တပုဗ္ဗာ။ တတော ဧဝ ဣဒါနိပိ န အပနီယန္တိ၊ အနာဂတေပိ န
အပနီယိဿန္တိယေဝ။ ဓမ္မသဘာဝဿ ဝိဇာနနေန ဝိညူ။ သမိတပါပါ သမဏာ

၁-ဒီ ၂-၇၄၊ ၃ ၁-၁၈၇-ပိဋေသု။

၂-မ ၁-၂၀-ပိဋေ။

၃-မ ၃-၃၂၇-ပိဋေ။

၄-ရတ္တညာ ဝိသရတ္တံ ပဝတ္တာတိ ဇာနိတဗ္ဗာ (အဋ္ဌကထာယံ)

စေဝ ဗာဟိတပါပါ ဗြာဟ္မဏာ စ။ တေဟိ အပ္ပဋိကုဋ္ဌာ အပ္ပဋိက္ခိတ္တာ။ ယေဟိ န ပဋိက္ခောသိတဗ္ဗာ၊ တေ အနိဋ္ဌိတဗ္ဗာ။ အဂရဟိတဗ္ဗာ အပရိစ္ဆဇိတဗ္ဗတာယ အပ္ပဋိက္ခိပိတဗ္ဗာ ဟောန္တိတိ။

သန္တုဋ္ဌောတိ ဧတ္ထ ယထာဓိပ္ပေတသန္တောသမေဝ ဒဿေန္တေန ပစ္စယသန္တောသဝသေန သန္တုဋ္ဌောတိ ဝုတ္တံ၊ ဈာနဝိပဿနာဒိဝသေနပိဇ္ဇေဘိက္ခုနော သန္တုဋ္ဌတာ ဟောတိတိ။ ဣတရိတဇရနာတိ ဣတရေန ဣတရေန။ ဣတရသဗ္ဗေ၊ အနိယမဝစနော ခြိက္ခတ္တံ၊ ဝုစ္စမာနော ယံ-ကိဉ္စိသဗ္ဗေဟိ သမာနတ္ထော ဟောတိတိ ဝုတ္တံ “ယေန ကေနစိ”တိ။ သွာယံ အနိယမဝါစိတာယ ဧဝ ယထာ ထူလာဒိနံ အညတရဝစနော၊ ဧဝံ ယထာလဒ္ဓါဒိနမ္ပိ အညတရဝစနောတိ။ တတ္ထ ဒုတိယပက္ခဿေဝ ဣဓ ဣစ္ဆိတဘာဝံ ဒဿေန္တော “အထ ခေါ”တိ-အာဒိမာဟ။ နန စ ယထာလဒ္ဓါဒယောပိ ထူလာဒယော ဧဝ? သစ္စမေတံ၊ တထာပိ အတ္ထိ ဝိသေသော။ ယော ဟိ ယထာလဒ္ဓေသု ထူလာဒိသု သန္တောသော၊ သော ယထာလာဘသန္တောသောဝ၊ န ဣတရော။ န ဟိ သော ပစ္စယမတ္တသန္တိဿယော ဣစ္ဆိတော၊ အထ ခေါ အတ္တနော ကာယဗလသာရုပ္ပဘာဝသန္တိဿယောပိ။ ထူလဒုကာဒယော တယောပိ စိဝရေ လဗ္ဘန္တိ၊ မဇ္ဈိမော စတုပစ္စယသာဓာရဏော၊ ပစ္ဆိမော ပန စိဝရေ သေနာသနေ စ လဗ္ဘတိတိ ဒဠဗ္ဗံ။ ဣမေ တယော သန္တောသေတိ ဣဒံ သဗ္ဗသင်္ဂါဟိကနယေန ဝုတ္တံ။ ယေ ဟိ ပရတော ဂိလာနပစ္စယံ ဝိဏှုပါတေ ဧဝ ပက္ခိပိတွာ စိဝရေ ဝိသတိ၊ ဝိဏှုပါတေ ပန္နရသ၊ သေနာသနေ ပန္နရသာတိ သမပညာသသန္တောသာ ဝုစ္စန္တိ၊ တေ သဗ္ဗေပိ ယထာရဟံ ဣမေသု ဧဝ တိသု သန္တောသေသု သင်္ဂဟံ သမောသရဏံ ဂစ္ဆန္တိတိ။

စိဝရံ ဇာနိတဗ္ဗန္တိ “ဣဒံ နာမ စိဝရံ ကပ္ပိယ”န္တိ ဇာတိတော စိဝရံ ဇာနိတဗ္ဗံ။ စိဝရဓေတ္တန္တိ စိဝရဿ ဥပ္ပတ္တိက္ခေတ္တံ။ ပံသုကူလန္တိ ပံသုကူလစိဝရံ၊ ပံသုကူလလက္ခဏပ္ပတ္တံ စိဝရံ ဇာနိတဗ္ဗန္တိ အတ္ထော။ စိဝရသန္တောသေတိ စိဝရေ လဗ္ဘမာနော သဗ္ဗော သန္တောသော ဇာနိတဗ္ဗော။ စိဝရပ္ပဋိသံယုတ္တာနိ ဓုတင်္ဂါနိ ဇာနိတဗ္ဗာနိ၊ ယာနိ ဂေါပေန္တော စိဝရသန္တောသေန သမ္ပဒေဝ သန္တုဋ္ဌော ဟောတိတိ။ ခေါမကပ္ပါသိကကောသေယျကမ္မလသာဏဘင်္ဂါနိ ခေါမာဒိနိ။ တတ္ထ ခေါမံ နာမ ခေါမသုတ္တေဟိ ဝါယိတံ ခေါမပုဏ္ဏိဝရံ။ တထာ သေသာနိပိ။ သာဏန္တိ သာဏဝါကသုတ္တေဟိ ကတစိဝရံ။ ဘင်္ဂန္တိ ပန ခေါမသုတ္တာဒိနိ သဗ္ဗာနိ၊ ကေစ္စာနိ ဝါ မိဿေတွာ ကတစိဝရံ။ ဘင်္ဂမ္ပိ ဝါကမယမေဝါတိ ကေစိ။ ဆာတိ ဂဏနပရိစ္ဆေဒေါ။ ယဒိ ဧဝံ ဣတော

အညာ ဝတ္ထဇာတိ နတ္ထိတိ? နော နတ္ထိ၊ သာ ပန ဧတေသံ အနုလောမာတိ ဒဿေတုံ “ဒုက္ခလာဒီနိ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ အာဒိ-သဒ္ဓေန ပတ္တုဏ္ဏံ သောမာရ-ပဉ္စံ စိနပဉ္စံ ဣဒ္ဓိဇံ ဒေဝဒိန္နန္တိ တေသံ သင်္ဂဟော။ တတ္ထ ဒုက္ခလံ သာဏဿ အနုလောမံ ဝါကမယတ္တာ။ ပတ္တုဏ္ဏဒေသေ သဉ္စာတဝတ္ထံ ပတ္တုဏ္ဏံ။ “ကောသေယျဝိသေသော”တိ ဟိ အဘိဓာနကောသေ ဝုတ္တံ။ သောမာရဒေသေ စိနဒေသေ စ ဇာတဝတ္ထာနိ သောမာရစိနပဉ္စာနိ။ ပတ္တုဏ္ဏာဒီနိ တိဏိ ကောသေယျဿ အနုလောမာနိ ပါဏကေဟိ ကတသုတ္တမယတ္တာ။ ဣဒ္ဓိဇံ ဧဟိဘိက္ခုနံ ပုညိဒ္ဓိယာ နိဗ္ဗတ္တစိဝရံ၊ တံ ခေါမာဒိနံ အညတရံ ဟောတိတိ တေသံ ဝေ အနုလောမံ။ ဒေဝတာဟိ ဒိန္နစိဝရံ ဒေဝဒိန္နံ၊ တံ ကပ္ပရက္ခေ နိဗ္ဗတ္တံ ဇာလိနိယာ ဒေဝကညာယ အနုရုဒ္ဓတ္ထေရဿ ဒိန္နဝတ္ထသဒိသံ၊ တမ္ပိ ခေါမာ-ဒိနံယေဝ အနုလောမံ ဟောတိ တေသု အညတရဘာဝတော။

ဣမာနိတိ အန္တောဂဓာဝဓာရဏဝစနံ၊ ဣမာနိ ဧဝါတိ အတ္ထော။ ဗုဒ္ဓါဒိနံ ပရိဘောဂယောဂ္ဂတာယ ကပ္ပိယစိဝရာနိ။ ဣဒါနိ အဝဓာရဏေန နိဝတ္တိတာနိ ဧကဒေသေန ဒဿေတုံ “ကုသစိရ”န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ ကုသတိဏေဟိ အညေဟိ ဝါ တာဒိသေဟိ တိဏေဟိ ကတစိဝရံ ကုသစိရံ။ အက္ကဝါကာ-ဒီဟိ ဝါကေဟိ ကတစိဝရံ ဝါကစိရံ။ စတုက္ကောဏေဟိ တိကောဏေဟိ ဝါ ဖလကေဟိ ကတစိဝရံ ဖလကစိရံ။ မနဿာနံ ကေသေဟိ ကတကမ္မလံ ကေသကမ္မလံ။ စာမရိဝါလအဿဝါလာဒီဟိ ကတံ ဝါလကမ္မလံ။ မကစိ-တန္တုဟိ ဝါယိတော ပေါတ္ထကော။ စမ္ပန္တိ မိဂဓမ္မာဒိ ယံ ကိဉ္စိ စမ္ပံ။ ဥလူကပက္ခေဟိ ဂန္တိတွာ ကတစိဝရံ ဥလူကပက္ခံ။ ဘုဇပတ္တတစာဒိမယံ ရုက္ခဉာဏံ၊ တိရိစ္ဆကန္တိ အတ္ထော။ သုခုမတရာဟိ လတာဟိ လတာဝါကေဟိ ဝါ ဝါယိတံ လတာဉာဏံ။ ရေကဝါကေဟိ ကတံ ရေကဉာဏံ။ တထာ ကဒလိဉာဏံ။ သုခုမေဟိ ဝေဠုပိလိဝေဟိ ကတံ ဝေဠုဉာဏံ။ အာဒိ-သဒ္ဓေန ဝတ္ထလာဒိနံ သင်္ဂဟော။ အကပ္ပိယစိဝရာနိ တိတ္ထိယဒ္ဓဇဘာဝတော။

အဋ္ဌန္တံ မာတိကာနံ ဝသေနာတိ “သီမာယ ဒေတိ၊ ကတိကာယ ဒေတိ”တိအာဒိနာ၊ အာဂတာနံ အဋ္ဌန္တံ စိဝရုပ္ပတ္တိမာတိကာနံ ဝသေန။ စိဝရာနံ ပဋိလာဘက္ခေတ္တဒဿနတ္ထံ ဟိ ဘဂဝတာ “အဋ္ဌိမာ ဘိက္ခဝေ မာတိကာ”တိ-အာဒိနာ၊ မာတိကာ ဌပိတာ။ မာတိကာတိ ဟိ မာတရော စိဝရုပ္ပတ္တိဇနိကာတိ။

သောသနိကန္တိ သုသာနေ ပတိတံ။ ပါပဏိကန္တိ အာပဏဒ္ဓါရေ ပတိတံ။ ရုတ္တိယန္တိ ပုညတ္တိကေဟိ ဝါတပါနန္တရေန ရုတ္တိကာယ ဆဋ္ဌိတစောဠကံ။ သင်္ကာရုက္ခဒူကန္တိ သင်္ကာရဋ္ဌာနေ ဆဋ္ဌိတစောဠကံ။ သိနာနန္တိ နဟာန-
စောဠကံ။ ယံ ဘူတဝေဇ္ဇေဟိ သသိသံ နဟာယိတွာ ကာလကဏ္ဍိစောဠန္တိ
ဆဋ္ဌေတွာ ဂစ္ဆန္တိ။ တိတ္ထန္တိ တိတ္ထစောဠံ။ သိနာနတိတ္ထေ ဆဋ္ဌိတပိလောတိကာ။
အဂ္ဂိဒုန္တိ အဂ္ဂိနာ ဒုဗ္ဗဒေသံ။ တံ ဟိ မနဿာ ဆဋ္ဌေန္တိ။ ဂေါဓါယိတာဒိနိ
ပါကဋ္ဌာနေဝ။ တာနိပိ ဟိ မနဿာ ဆဋ္ဌေန္တိ။ ဓဇံ ဥဿာပေတွာတိ နာဝံ
အာရောဟန္တေဟိ ဝါ ယုဒ္ဓံ ပဝိသန္တေဟိ ဝါ ဇေယဋ္ဌိံ ဥဿာပေတွာ။ တတ္ထ
ဗဒ္ဓံ ဝါတေန အာနိတံ တေဟိ ဆဋ္ဌိတန္တိ အဓိပ္ပါယော။

သဒကဘိက္ခုနာတိ ဂဟပတိစိဝရဿ သာဒိယနဘိက္ခုနာ။ ကေမာသ-
မတ္တန္တိ စိဝရမာသသညိတံ ကေမာသမတ္တံ ဝိတက္ကေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ န တတော
ပရန္တ အဓိပ္ပါယော။ သဗ္ဗဿပိ ဟိ တဏှာနိဂ္ဂဟတ္တာ သာသနေ ပဋိပတ္တိတိ။
ပံသုကူလိကော အဗ္ဗမာသေနော ကရောတိ အပရပုဋိဗဒ္ဓတ္တာ ပဋိလာဘဿ။
ဣကရဿ ပန ပရပုဋိဗဒ္ဓတ္တာ မာသမတ္တံ အနညာတံ။ ဣဒံ မာသမာသမတ္တံ။ ပ။
ဝိတက္ကသန္တောသော ဝိတက္ကန္တဿ ပရိမိတကာလိကတ္တာ။ မဟာထေရံ တတ္ထ
အတ္တနော သဟာယံ ဣစ္ဆန္တောပိ ဂရုဂါရဝေန “ဂါမဒ္ဓါရံ ဘန္တေ ဂမိဿာ-
မိ” ဣစ္ဆေဝါဟ။ ထေရောပိ တဿ အဇ္ဈာသယံ ဥတွာ “အဟဗ္ဗာရသော
ဂမိဿာမိ”တိ အာဟ။ “ဣမဿ ဘိက္ခုနော ဝိတက္ကဿ အဝသရော မာ
ဟောတူ”တိ ပဉ္စံ ပုစ္ဆမာနော ဂါမံ ပါဝိသိ။ ဥစ္စာရပလိဗုဒ္ဓေါတိ ဥစ္စာရေန
ဝိဋ္ဌိဘော။ တဒါ ဘဂဝတော ဒုက္ခရကိရိယာနဿရဏမုခေန တထာဂတေ
ဥပ္ပန္နဿ ပိတိသောမနဿဝေဂဿ ဗလဝဘာဝေန ကိလေသာနံ ဝိက္ခန္တိ-
တတ္တာ တသ္မိံယေဝ။ ပ။ တိဏိ ဖလာနိ ပစ္ဆေတူ။

ကတ္ထ လဘိဿာမိတိ စိန္တနာပိ လာဘာသာပုဗ္ဗိကာတိ တထာ
“အစိန္တေတွာ”တိ ဝုတ္တံ။ “သုန္ဒရံ လဘိဿာမိ၊ မနာပံ လဘိဿာမိ”တိ-
ဝေမာဒိစိန္တနာယ ကာ နာမ ကထာ။ ကထံ ပန ဂန္တဗ္ဗန္တိ အာဟ “ကဗ္ဗန္တာန-
သီသေနော ဂမန”န္တိ။ တေန စိဝရံ ပဋိစ္စ ကိဉ္စိပိ န စိန္တေတဗ္ဗမေဝါတိ
ဒဿေတိ။ အပေသလော အပ္ပတိရူပါယပိ ပရိယေသနာယ ပစ္စယော
ဘဝေယျာတိ “ပေသလံ ဘိက္ခု ဂဟေတွာ”တိ ဝုတ္တံ။ အာဟရိယမာနန္တိ
သုသာနာဒိသု ပတိတံ ဝတ္ထံ “ဣမေ ဘိက္ခု ပံသုကူလပရိယေသနံ စရန္တိ”တိ
ဥတွာ ကေနစိ ပရိသေန တတော အာနိယမာနံ။ ဧဝံ လဒ္ဓံ ဂဏှန္တဿပိတိ
ဧဝံ ပဋိလာဘသန္တောသံ အကောပေတွာ လဒ္ဓံ ဂဏှန္တဿပိ။ အတ္တနော

ပဟောနကမတ္တေနောဝါတိ ယထာလဒ္ဓါနံ ပံသုကုလာနံ ကေပဋ္ဌပဋ္ဌာနံ
အတ္ထာယ အတ္တနော ပဟောနကပ္ပမာဏေနော။ အဝောရဏေန ဥပရိ ပစ္စာသံ
နိဝတ္တေတိ။ ဂါမေ ဘိက္ခာယ အာဟိဏ္ဏန္တေန သပဒါနစာရိနာ ဝိယ ဒွါရပ္ပဋိ-
ပါဋိယာ စရဏံ လောလုပ္ပဝိဝဇ္ဇနံ နာမ လောလုပ္ပဿ ဒုရသမုဿာရိတတ္တာ။

ယာပေတုန္တိ အတ္တဘာဝံ ပဝတ္တေတုံ။ ခောဝနုပဂေနာတိ ခောဝန-
ယောဂေန။ ပဏ္ဏာနီတိ အဗ္ဗဗ္ဗာဒိပဏ္ဏာနံ။ အကောပေတွာတိ သန္တောသံ
အကောပေတွာ။ ပဟောနကနိဟာရေနောဝါတိ အန္တရဝါသကာဒိသု ယံ
ကာဘုကာမော၊ တဿ ပဟောနကနိယာမေနော ယထာလဒ္ဓိံ ထူလသုခုမာဒိံ
ဂဟေတွာ ကရဏံ။ တိမဏ္ဍလပ္ပဋိန္ဒာဒနမတ္တဿောဝါတိ နိဝါသနံ စေ
နာဘိမဏ္ဍလံ ဇာဏုမဏ္ဍလံ၊ ဣတရဉ္စေ ဂလဝါဋမဏ္ဍလံ ဇာဏုမဏ္ဍလန္တိ
တိမဏ္ဍလပ္ပဋိန္ဒာဒနမတ္တဿောဝါတိ ကရဏံ၊ တံ ပန အတ္တတော တိဏ္ဍံ စိဝရာနံ
ဟေဋ္ဌိမန္တေန ဝုတ္တပရိမာဏံယေဝ ဟောတိ။ အဝိစာရေတွာ န ဝိစာရေတွာ။

ကုသိဗန္ဓနကာလေတိ မဏ္ဍလာနိ ယောဇေတွာ သိဗ္ဗနကာလေ။ သတ္တ
ဝါရေတိ သတ္တ သိဗ္ဗနဝါရေ။ ကပ္ပဗိန္ဒုအပဒေသေန ကဿစိ ဝိကာရဿ
အကရဏံ ကပ္ပသန္တောသော။

သီတပ္ပဋိဇာတနာဒိ အတ္တာပတ္တိတော သိဇ္ဈတီတိ မုချမေဝ စိဝရပရိဘောဂေ
ပယောဇနံ ဒဿေတုံ “ဟိရိကောဝိနပ္ပဋိန္ဒာဒနမတ္တဝသေနာ”တိ ဝုတ္တံ။
တေနာဟ ဘဂဝါ “ယာဝဒေဝ ဟိရိကောဝိနပ္ပဋိန္ဒာဒနတ္ထ”န္တိ။ ဝဇ္ဇတိ၊ န
တာဝတာ သန္တောသော ကုပ္ပတိ သမ္ဘာရာနံ၊ ဒက္ခိဏေယျာနံ အလာဘတော။
သာရဏီယဓဗ္ဗေ ဌတွာဘိ သီလဝန္တေဟိ ဘိက္ခုဟိ သာဓာရဏဘောဂိဘာဝေ
ဌတွာ။ ဣတိတိအာဒိနာ ပဌမဿေဝ အရိယဝံသဿ ပံသုကုလိကံတေစိဝရိ-
ကံဂါနံ တေသဉ္စဿ ပစ္စယတံ ဒဿေန္တော “ဣတိ ဣမေ ဓမ္မာ အညမညဿ
သမုဋ္ဌာပကာ ဥပတ္ထမ္ဘကာ စာ”တိ ဝိပေတိ။ သေ နယော ဣတော ပရေသံ။

သန္တုဋ္ဌော ဟောတိ ဝဏ္ဏဝါဒီဘိ ဧတ္ထ စတုက္ကောဋိကံ သမ္ဘဝတိ။ တတ္ထ
စတုက္ကောယေဝ ပက္ခော ဝဏ္ဏိတထောမိတောတိ တထာ ဒေသနာ ကတာ။
ဧကော သန္တုဋ္ဌော ဟောတိ၊ သန္တောသဿ ဝဏ္ဏံ န ကထေတိ သေယျထာပိ
ထေရော နာဋကော။ ဧကော န သန္တုဋ္ဌော ဟောတိ၊ သန္တောသဿ
ဝဏ္ဏံ ကထေတိ သေယျထာပိ ဥပနန္တော သကျပုတ္တော။ ဧကော နေဝ သန္တုဋ္ဌော
ဟောတိ၊ န သန္တောသဿ ဝဏ္ဏံ ကထေတိ သေယျထာပိ ထေရော

လာဠုဒါယိ။ ဧကော သန္တုဋ္ဌော စေဝ ဟေတိ၊ သန္တောဿ ဓ ဝဏ္ဏံ
ကထေတိ သေယျထာပိ ထေရော မဟာကဿပေါ။

အနေသနန္တိ အယုတ္တံ သေနံ။ တေနာဟ “အပ္ပတိရူပ”န္တိ၊ သာသနေ
ဌိတာနံ အပ္ပတိရူပံ အယောဂံ။ ကောဟညံ ကရောန္တောတိ စိဝရုပ္ပါဒနနိမိတ္တံ
ပရေသံ ကုဟနံ ဝိမ္ဘာပနံ ကရောန္တော။ ဥတ္တသတိတံ တဏှာသန္တာသေန
ဥပရူပရိ တသတိ။ ပရိတဿတိတံ ပရိတော တဿတိ။ ယထာ သဗ္ဗေ
ကာယဝစိပ္ပယောဂါ တဒတ္တာ ဧဝ ဇာယန္တိ၊ ဧဝံ သဗ္ဗဘာဂေဟိ တသတိ။
ဂမိတံ^၁ ဝုစ္စတိ ဂိဒ္ဓေါ၊ သော ဖေတ္တ အဘိဇ္ဈာလက္ခဏော အဓိပ္ပေတော။ ဂမိတံ
ဧတဿ နတ္ထိတိ အဂမိတောတိ အာဟ “ဝိဂတလောဘဂိဒ္ဓေါ”တိ။ ဗုဒ္ဓန္တိ
တဏှာဝသေန မုယုနံ။ တဿ သမုဿယဿ အဓိဂတံ အနာပန္နော အနုပဂ-
တော။ အနောတ္တတော အနုဇ္ဈောတ္တတော။ အပရိယောနဒ္ဓေါတိ တဏှန္တဒနေန
အတ္ထာဒိတော။ အာဒိနဝံ ပဿမာနောတိ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကံ သမ္မရာယိက္ခန္ဓံ ဒေါသံ
ပဿန္တော။ ဂမိတပရိဘောဂတော နိဿရတိ ဧတေနာတိ နိဿရဏံ၊
ဣဒမဋ္ဌိကတာ။ တံ ပဇာနာတိတိ နိဿရဏပဉ္စေ။ တေနာဟ “ယာဝ-
ဒေဝ ဓမ္မံ ဇာနန္တော”တိ။

နေဝတ္တာနုတ္တံသေတိတိ အတ္တာနံ နေဝ ဥက္ကံသေတိ န ဥက္ခိပတိ န ဥက္ကဋ္ဌ-
တော ဒဟတိ။ အဟန္တိအာဒိ ဥက္ကံသနာကာရဒဿနံ။ န ဝန္တေတိ န ဟိန္ဒေတိ
န နိဟိနတော ဒဟတိ။ တသ္မိံ စိဝရသန္တောသေတိ တသ္မိံ ယထာဝုတ္တေ
ဝိသတိဝိဓေ စိဝရသန္တောသေ။ ကာမဇ္ဈေတ္တ ဝုတ္တပ္ပကာရသန္တောသဂ္ဂဟဏေ-
နေဝ စိဝရဟေတု အနေသနာပဇ္ဇနာဒိပိ ဂဟိတမေဝ တသ္မိံ သတိ တဿ
ဘာဝတော၊ အသတိ စ အဘာဝတော။ ဝဏ္ဏဝါဒိတာအတ္တုက္ကံသန-
ပရဝတ္တနာနိ ပန ဂဟိတာနိ န ဟောန္တိတိ “ဝဏ္ဏဝါဒါဒိသု ဝါ”တိ၊^၂ ဝိကပ္ပေါ
ဝုတ္တော။ ဧတ္ထ စ ဒက္ခောတိအာဒိ ယေသံ ဓမ္မာနံ ဝသေနဿ ယထာဝုတ္တ-
သန္တောသာဒိ ဣဇ္ဈန္တိ၊ တံဒဿနံ။ တတ္ထ ဒက္ခောတိ ဣမိနာ တေသံ သမုဋ္ဌာ-
ပနပညံ ဒဿေတိ။ အနလသေတိ ဣမိနာ ပဂ္ဂဏနဝိရိယံ၊ သပ္ပဇာနောတိ
ဣမိနာ ပါရိဟာရိယပညံ၊ ပဋိဿတောတိ ဣမိနာ တတ္ထ အသမ္မောသဝုတ္တိံ
ဒဿေတိ။

ဝိဏ္ဏပါတော ဇာနိတဗ္ဗောတိ ပဘေဒတော ဝိဏ္ဏပါတော ဇာနိတဗ္ဗော။
ဝိဏ္ဏပါတက္ခေတ္တန္တိ ဝိဏ္ဏပါတဿ ဥပ္ပတ္တိဋ္ဌာနံ။ ဝိဏ္ဏပါတသန္တောသော

ဇာနိတဗ္ဗောတိ ဝိဏ္ဏပါတသန္တောသပ္ပဘောဒေါ ဇာနိတဗ္ဗော။ ဣဓ ဘောသဇ္ဇမ္ပိ ဝိဏ္ဏပါတဂတိကမေဝ။ အာဟရိတဗ္ဗတော ဟိ သပ္ပိအာဒိနမ္ပိ ဂဟဏံ ကတံ။

ဝိဏ္ဏပါတက္ခေတ္တံ ဝိဏ္ဏပါတဿ ဥပ္ပတ္တိဋ္ဌာနံ ခေတ္တံ ဝိယ ခေတ္တံ။ ဥပ္ပဇ္ဇဟိ ဧတ္ထ၊ ဧတေနာတိ စ ဥပ္ပတ္တိဋ္ဌာနံ။ သံဃတော ဝါ ဟိ ဘိက္ခုနော ဝိဏ္ဏပါတော ဥပ္ပဇ္ဇဟိ ဥဒ္ဓိဿဝသေန ဝါ။ တတ္ထ သကလဿ သံဃဿ ဒါတဗ္ဗဘတ္တံ သံဃဘတ္တံ။ ကတိပယေ ဘိက္ခု။ ဥဒ္ဓိသိတွာ ဥဒ္ဓေသေန ဒါတဗ္ဗဘတ္တံ ဥဒ္ဓေသဘတ္တံ။ နိမန္တေတွာ ဒါတဗ္ဗဘတ္တံ နိမန္တနံ။ သလာကာယ ဒါတဗ္ဗဘတ္တံ သလာကဘတ္တံ။ ကေသ္မိံ ပက္ခေ ကေဒိဝသံ ဒါတဗ္ဗဘတ္တံ ပက္ခိကံ။ ဥပေါသထေ ဥပေါသထေ ဒါတဗ္ဗဘတ္တံ ဥပေါသထိကံ။ ပါဠိပဒဒိဝသေ ဒါတဗ္ဗဘတ္တံ ပါဠိပဒိကံ။ အာဂန္တုကာနံ ဒါတဗ္ဗဘတ္တံ အာဂန္တုကဘတ္တံ။ ဓုရဂေဟေ ဝေဌပေတွာ ဒါတဗ္ဗဘတ္တံ ဓုရဘတ္တံ။ ကုဋိံ ဥဒ္ဓိဿ ဒါတဗ္ဗဘတ္တံ ကုဋိဘတ္တံ။ ဂါမဝါသိအာဒိဟိ ဝါရေန ဒါတဗ္ဗဘတ္တံ ဝါရဘတ္တံ။ ဝိဟာရံ ဥဒ္ဓိဿ ဒါတဗ္ဗဘတ္တံ ဝိဟာရဘတ္တံ။ သေသာနိ ပါကဋ္ဌာနေဝ။

ဝိတက္ကေတိ “ကတ္ထ န ခေါ အဟံ အဇ္ဇ ဝိဏ္ဏာယ စရိဿာမီ”တိ။ “သွေ ကတ္ထ ဝိဏ္ဏာယ စရိဿာမာ”တိ ထေရေန ဝုတ္တေ “အသုကဂါမေ ဘန္တေ”တိ ကာမမေတံ ပဋိဝစနဒါနံ၊ ယေန ပန စိတ္တေန စိန္တေဟ္မာ တံ ဝုတ္တံ၊ တံ သန္ဓာယာဟ “ဧတ္တကံ စိန္တေတွာ”တိ။ တတော ပဋ္ဌာယာတိ ဝိတက္ကမာဠကေ ဌတွာ ဝိတက္ကိတကာလတော ပဋ္ဌာယ။ တတော ပရံ ဝိတက္ကန္တော အရိယဝံသာ ဝုတော ဟောတိတိ ဣဒံ တိဗ္ဗမ္ပိ အရိယဝံသိကာနံ ဝသေန ဂဟေတဗ္ဗံ၊ န ကေစာရိကဿေဝ။ သဗ္ဗောပိ ဟိ အရိယဝံသိကော ကေဝါရမေဝ ဝိတက္ကေတုံ လဘတိ၊ န တတော ပရံ။ ပရိမာဟိရောတိ အရိယဝံသိကဘာဝတော ဗဟိဘူတော။ သွာယံ ဝိတက္ကသန္တောသော ကမ္မဋ္ဌာနမနသိကာရေန န ကုပ္ပတိ ဝိသုဇ္ဈတိ စ။ ဣတော ပရေသုပိ ဧသေဝ နယော။ တေနေဝါဟ “ကမ္မဋ္ဌာနသိသေန ဂန္တဗ္ဗ”န္တိ။ ဂဟေတဗ္ဗမေဝါတိ အဋ္ဌာနပ္ပယုတ္တော ဝေ-သဒ္ဓေါ။ ယာပနမတ္တမေဝ ဂဟေတဗ္ဗန္တိ ယောဇေတဗ္ဗံ။

ဧတ္ထာတိ ဧတသ္မိံ ဝိဏ္ဏပါတပ္ပဋိဂ္ဂဟဏေ။ အပ္ပန္နိ အတ္တနော ယာပနပ္ပမာဏတောပိ အပ္ပံ ဂဟေတဗ္ဗံ ဒါယကဿ စိတ္တာရာဇနတ္ထံ။ ပမာဏေနေဝါတိ အတ္တနော ပမာဏေနေဝ အပ္ပံ ဂဟေတဗ္ဗံ။ ပမာဏေန ဂဟေတဗ္ဗန္တိ ဧတ္ထ ကာရဏံ ဒဿေတုံ “ပဋိဂ္ဂဟဏသ္မိဉ္စိ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ မက္ခေတိတိ ဝိဒ္ဓိသေတိ အပနေတိ။ ဝိနိပါတေတိ ဝိနာသေတိ အဋ္ဌာနဝိနိယောဂေန။ သာသနန္တိ သတ္တုသာသနံ အနုသိဋ္ဌိံ န ကရောတိ န ပဋိပဇ္ဇတိ။ သပဒါနစာရိနာ

ဝိယ ခွါရပဋိပါဋိယာ စရဏံ လောလုပ္ပဝိဝဇ္ဇနသန္တောသောတိ အာဟ
“ခွါရပဋိပါဋိယာ ဂန္တဗ္ဗ”န္တိ။

ဟရာပေတွာတိ အဓိကံ အပနေတွာ။ အာဟာရဂေဓတော နိဿရတိ
ဧတေနာတိ နိဿရဏံ။ ဇိဃန္တယ ပဋိဝိနောဒနတ္ထံ ကတာ၊ ကာယဿ ဌိတိ-
အာဒိပယောဇနံ ပန အတ္တာပတ္တိတော အာဂတမေဝါတိ အာဟ “ဇိဃန္တ-
ယ။ ပ။ သန္တောသော နာမာ”တိ။ နိဒဟိတွာ န ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ တဒဟုပိတိ
အဓိပ္ပါယော။ ဣတရတ္ထ ပန သိက္ခာပဒေနေဝ ဝါရိတံ။ သာရဏီယဓဗ္ဗေ
ဌိတေနာတိ သီလဝန္တေဟိ ဘိက္ခုဟိ သာဓာရဏဘောဂိဘာဝေ ဌိတေန။

သေနာသနေနာတိ သယနေန အာသနေန စ။ ယတ္ထ ယတ္ထ ဟိ
မဉ္ဇာဒိကေ ဝိဟာရာဒိကေ စ သေတိ၊ တံ သေနံ။ ယတ္ထ ယတ္ထ ဝိဋ္ဌာ-
ဒိကေ အာသတိ၊ တံ အာသနံ။ တဒုဘယံ ဧကတော ကတွာ “သေနာသန”န္တိ
ဝုတ္တံ။ တေနာဟ “မဉ္ဇော”တိအာဒိ။ တတ္ထ မဉ္ဇော မသာရကာဒိ။ တထာ ဝိဋ္ဌံ။
မဉ္ဇဘိသိ၊ ဝိဋ္ဌဘိသိတိ ဒုဝိဓော ဘိသိ။ ဝိဟာရော ပါကာရပရိစ္ဆိန္နော
သကလော အာဝါသော၊ “ဒီဃမုခပါသာဒေါ”တိ ဧကေ။ အစုယောဂေါ
ဒီဃပါသာဒေါ၊ “ဧကပဿန္တောဒနကသေနာသန”န္တိ ဧကေ။ ပါသာဒေါတိ
စတုရဿပါသာဒေါ၊ “အာယတစတုရဿပါသာဒေါ”တိ ဧကေ။ ဟဗ္ဗိယန္တိ
မုဏ္ဍုဒနပါသာဒေါ။ ဂုဟာတိ ဧကဝလာ ပဗ္ဗတဂုဟာ။ လေဏံ ခွါရဗန္ဓံ။
အဇ္ဈော ဗဟလဘိတ္တိကဂေဟံ၊ ယဿ ဂေါပါနသိယော အဂ္ဂဟေတွာ
ဣဋ္ဌကာဟိ ဧဝ ဆဒနံ ဟောတိ၊ “အဇ္ဈာကာရေန ကရိယတိ”တိပိ ဝဒန္တိ။
မာဠော ဧကကူဠသင်္ဂဟိတော အနေကကောဏော ပဋိဿယဝိသေသော၊
“ဝဇ္ဇာကာရေန ကတသေနာသန”န္တိ ဧကေ။

ဝိဇ္ဇာပါတေ ဝုတ္တနယေနောတိ “သာဒကော ဘိက္ခု ‘အဟံ ကတ္ထ
ဝသိဿာမီ’တိ ဝိဘက္ကေတိ”တိအာဒိနာ ယထာရဟံ ဝိဇ္ဇာပါတေ ဝုတ္တနယေ-
နေဝ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ “တတော ပရံ ဝိဘက္ကေန္တော အရိယဝံသာ စတော ဟောတိ
ပရိဗာဟိရော၊ သေနာသနံ ကုဟိ” လဘိဿာမီတိ အစိန္တေတွာ ကမ္မဋ္ဌာန-
သိသေနော ဂန္တဗ္ဗ”န္တိ စ ဝေမာဒိ သဗ္ဗံ ပုရိမနယေနော။

ကဿာ ပနေတ္ထ ပစ္စယသန္တောသံ ဒဿေန္တေန ဘဂဝတာ ဂိလာနပစ္စယ-
သန္တောသော န ဂဟိတောတိ? န ခေါ ပနေတံ ဧဝံ ဒဋ္ဌဗ္ဗန္တိ ဒဿေန္တော
“ဂိလာနပစ္စယော ပန ဝိဇ္ဇာပါတေ ဧဝ ပဝိဋ္ဌော”တိ အာဟ၊ အာဟရိ-
တဗ္ဗတာသာမညေနာတိ အဓိပ္ပါယော။ ယဒိ ဧဝံ တတ္ထာပိ ဝိဇ္ဇာပါတေ ဝိယ

ဝိတက္ကသန္တောသာဒယောပိ ပန္နရသ သန္တောသာ ဣစ္ဆိတဗ္ဗာတိ? နောတိ ဒဿေန္တော အာဟ “တတ္ထာ”တိအာဒိ။ နန စေတ္ထ ဌါဒဿေ ဓုတင်္ဂါနိ ဝိနိယောဂံ ဂတာနိ၊ ဧကံ ပန နေသဇ္ဇိကင်္ဂံ န ကတ္တစိ ဝိနိယုတ္တန္တိ အာဟ “နေသဇ္ဇိကင်္ဂံ ဘာဝနာရာမအရိယဝံသံ ဘဇတိ”တိ။ အယဉ္ဇ အတ္ထော အဋ္ဌကထာရုဋ္ဌော ဧဝါတိ ဒဿေန္တော “ဝုတ္တမ္ပိ ဓေတ”န္တိအာဒိမာဟ။

ပထဝီ ပတ္တရမာနော ဝိယာတိအာဒိ အရိယဝံသဒေသနာယ သုဒုက္ကရ-ဘာဝဒဿနံ မဟာဝိသယတ္တာ တဿာ ဒေသနာယ။ ယသ္မာ နယသဟ-ဿပဋိမဏ္ဍိတံ ဟောတိ၊ အရိယမဂ္ဂါဓိဂမာယ ဝိတ္တာရတော ပဝတ္တိယမာနာ ဒေသနာ ဝိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍေ အယဉ္ဇ ဘာဝနာရာမအရိယဝံသကတာ အရိယ-မဂ္ဂါဓိဂမာယ ဝိတ္တာရတော ပဝတ္တိယမာနာ ဧဝ ဟောတိတိ ဝုတ္တံ “သဟ-ဿနယပဋိမဏ္ဍိတံ။ပ။ ဒေသနံ အာရဘိ”တိ။

ပဋိပက္ခဝိမေနတော အဘိဓမ္မဘာဝေန ရမဏံ အာရမဏံ အာရာမောတိ အာဟ “အဘိရတိတိ အတ္ထော”တိ။ ဗျဓိကရဏာနမ္ပိ ပဒါနံ ဝသေန ဘဝတိ ဗာဟိရတ္ထသမာသော ယထာ “ဥရသိလောမော ကဏ္ဍေကာဠော”တိ အာဟ “ဘာဝနာယ အာရာမော အဿာတိ ဘာဝနာရာမော”တိ။ အဘိရမိတဗ္ဗ-ဠေန ဝါ အာရာမော၊ ဘာဝနာ အာရာမော အဿာတိ ဘာဝနာရာမောတိ ဧဝဓမ္မတ္ထ သမာသယောဇနာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဘာဝေန္တော ရမတိတိ ဧတေန ဘာဝနာရာမသဒ္ဓါနံ ကတ္ထုဿာနေတံ ကမ္မဓာရယသမာသတဉ္စ ဒဿေတိ။ “ပဇဟန္တော ရမတိ”တိ ဝုတ္တတ္တာ ပဟာနာရာမောတိ ဧတ္ထာပိ ဧသေဝ နယော။

ကာမံ “နေသဇ္ဇိကင်္ဂံ ဘာဝနာရာမအရိယဝံသံ ဘဇတိ”တိ ဝုတ္တံ ဘာဝနာ-နယောဂဿ အနုစ္စဝိကတ္တာ၊ နေသဇ္ဇိကင်္ဂဝသေန ပန နေသဇ္ဇိကဿ ဘိက္ခုနော ဧကစ္စာဘိ အာပတ္တိဟိ အနာပတ္တိဘာဝေါတိ တမ္ပိ သင်္ဂဏန္တော “တေရသန္တံ ဓုတင်္ဂါန”န္တိ ဝတွာ ဝိနယံ ပတွာ ဂရုကေ ဌာတဗ္ဗန္တိ ဣစ္ဆိတက္ကာ သလ္လေခဿ အပရိစ္စဇနဝသေန ပဋိပတ္တိ နာမ ဝိနယေ ဌိတဿေဝါတိ အာဟ “တေရ-သန္တံ။ပ။ ကထိတံ ဟောတိ”တိ။ ကာမံ သုတ္တာဘိဓမ္မပိဋကေသုပိ တတ္ထ တတ္ထ သီလကထာ အာဟဋ္ဌာယေဝ၊ ယေဟိ ပန ဂုဏေဟိ သီလဿ ဝေါဒါနံ ဟောတိ၊ တေသု ကထိတေသု ယထာ သီလကထာဗာဟုလ္လံ ဝိနယပိဋကံ ကထိတံ ဟောတိ၊ ဧဝံ ဘာဝနာကထာဗာဟုလ္လံ သုတ္တပိဋကံ အဘိဓမ္မ-ပိဋကဉ္စ စတုတ္ထေန အရိယဝံသေန ကထိတေန ကထိတမေဝ ဟောတိတိ ဝုတ္တံ “ဘာဝနာရာမေန အဝသေသံ ပိဋကဒ္ဓယံ ကထိတ”န္တိ။ “သော နေက္ခမ္ပိ

ဘာဝေန္တော ရမတိ”တိ နေက္ခမ္မပဒံ အာဒိံ ကတွာ တတ္ထ ဒေသနာယ ပဝတ္တတ္တာ သဗ္ဗေသမ္ပိ ဝါ သမထဝိပဿနာမဂ္ဂဓမ္မာနံ ယထာသကံ ပဋိပက္ခတော နိက္ခမ-
နေန နေက္ခမ္မသညိတာနံ တတ္ထ အာဂတတ္တာ သော ပါဌော နေက္ခမ္မပါဠိတိ
ဝုစ္စတိတိ အာဟ “နေက္ခမ္မပါဠိယာ ကထေတဗ္ဗော”တိ။ တေနာဟ အဋ္ဌ-
ကထာယံ” “သဗ္ဗေပိ ကုသလာ ဓမ္မာ၊ နေက္ခမ္မန္တိ ပဝုစ္စရေ”တိ။ ဒသုတ္တရသုတ္တန္တ-
ပရိယာယေနာတိ ဒသုတ္တရသုတ္တန္တဓမ္မေန၊ ဒသုတ္တရသုတ္တန္တေ အာဂတနယေ-
နာတိ ဝါ အတ္ထော။ သေသပဒေသယေပိ ဧသေဝ နယော။

သောတိ ဇာဂရိယံ အနုယုတ္တော ဘိက္ခု။ နေက္ခမ္မန္တိ ကာမေဟိ နိက္ခန္တ-
ဘာဝတော နေက္ခမ္မသညိတံ ပဌမဇ္ဈာနူပစာရံ၊ သော “အဘိဇ္ဈိ လောကေ
ပဟာယာ”တိအာဒိနာ၊ အာဂတော။ ပဌမဇ္ဈာနဿ ပုဗ္ဗဘာဂဘာဝနာ ဟိ
ဣဓာမိပ္ပေတာ၊ တသ္မာ “အဗျာပါဒ”န္တိအာဒိသုပိ ဝေမေဝ အတ္ထော ဝေဒိ-
တဗ္ဗော။ သဥပါယာနံ ဟိ အဋ္ဌန္တံ သမာပတ္တိနံ အဋ္ဌာရသန္တံ မဟာဝိပဿနာနံ
စတုန္တံ အရိယမဂ္ဂါနန္တ ဝသေနေတ္ထ ဒေသနာ ပဝတ္တာတိ။ တတ္ထ အဗျာပါဒန္တိ
မေတ္တာ။ အာလောကသညန္တိ ဝိဘူတံ ကတွာ မနသိကရဏေန ဥပဋ္ဌိတ-
အာလောကသညာနနံ။ အဝိက္ခေပန္တိ သမာဓိ။ ဓမ္မဝေတ္တာနန္တိ ကုသလာဒိ-
ဓမ္မာနံ ယထာဝနိစ္ဆယံ၊ “သပစ္စယနာမဝေတ္တာန”န္တိပိ ဝေန္တိ။ ဧဝံ ကာမစန္ဒာဒိ-
နီဝရဏပ္ပဟာနေန “အဘိဇ္ဈိ လောကေ ပဟာယာ”တိအာဒိနာ၊ ဝုတ္တဿ
ပဌမဇ္ဈာနဿ ပုဗ္ဗဘာဂပဋိပဒါယ ဘာဝနာရာမတံ ပဟာနာရာမတဉ္စ
ဒဿေတွာ ဣဒါနိ သဟ ဥပါယေန အဋ္ဌသမာပတ္တိဟိ အဋ္ဌာရသဟိ စ မဟာ-
ဝိပဿနာဟိ တံ ဒဿေတုံ “ဉာဏ”န္တိအာဒိမာဟ။ နာမရူပပရိဂ္ဂဟဏကင်္ခါ-
ဝိတရဏာနံ ဟိ ဝိဗန္ဓဘူတဿ မောဟဿ ဒူရိကရဏေန ဉာတပရိညာယ
ဋ္ဌိတဿ အနိစ္စသညာဒယော သိဇ္ဈန္တိ။ တထာ ဈာနသမာပတ္တိသု အနဘိရတိ-
နိမိတ္တေန ပါမောဇ္ဇေန တတ္ထ အနဘိရတိယာ ဝိနောဒိတာယ ဈာနာဒိနံ
သမဓိဂမောတိ သမာပတ္တိဝိပဿနံ အရတိဝိနောဒနအဝိဇ္ဇာပဒါလနဥပါယော။
ဥပ္ပုဋ္ဌပါဠိနိဒ္ဒေသော ပန နီဝရဏသဘာဝါယ အဝိဇ္ဇာယ ဟေဋ္ဌာနီဝရဏေသု
သင်္ဂဟဒဿနတ္ထန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ကိဉ္စာပိ ပဌမဇ္ဈာနူပစာရေယေဝ ဒုက္ခံ၊ စတုတ္ထဇ္ဈာ-
နူပစာရေယေဝ သုခံ ပဟိယတိ၊ အတိသယပ္ပဟာနံ ပန သန္ဓာယာဟ
“စတုတ္ထဇ္ဈာနံ သုခဒုက္ခေ”တိ။

အနိစ္စဿ၊ အနိစ္စန္တိ စ အနုပဿနာ အနိစ္စာနုပဿနာ၊ တေဘူမကဓမ္မာနံ အနိစ္စတံ ဂဟေတွာ ပဝတ္တာယ အနုပဿနာယေတံ နာမံ။ နိစ္စသညန္တိ သင်္ခတ-
ဓမ္မေသု နိစ္စာ သဿတာတိ ပဝတ္တံ မိစ္ဆာသညံ။ သညာသိသေန ဒိဋ္ဌိစိတ္တာနမ္ပိ
ဂဟဏံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ဧသ နယော ဣတော ပရေသုပိ။ နိဗ္ဗိဒါနုပဿနန္တိ သင်္ခါရေသု
နိဗ္ဗိန္ဒနာကာရေန ပဝတ္တံ အနုပဿနံ။ နန္တိန္တိ သပ္ပိတိကတဏှံ။ ဝိရာဂါနုပဿနန္တိ
ဝိရုဇ္ဇနာကာရေန ပဝတ္တံ အနုပဿနံ။ နိရောဓာနုပဿနန္တိ သင်္ခါရာနံ နိရော-
ဓဿ အနုပဿနံ။ “တေ သင်္ခါရာ နိရုဇ္ဈန္တိယေဝ၊ အာယတိံ သမုဒယဝသေန န
ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ”တိ ဧဝံ ဝါ အနုပဿနာ နိရောဓာနုပဿနာ။ တေနေဝါဟ “နိရော-
ဓာနုပဿနာယ နိရောဓေတိ နော သမုဒေတိ”တိ။ မုတ္တိတုကာမတာ ဟိ အယံ
ဗလပ္ပတ္တာတိ။ ပဋိနိဿဇ္ဇနာကာရေန ပဝတ္တာ အနုပဿနာ ပဋိနိဿဂ္ဂါ-
နုပဿနာ။ ပဋိသင်္ခါ သန္တိဋ္ဌနာ ဟိ အယံ။ အာဒါနန္တိ နိစ္စာဒိဝသေန ဂဟဏံ။
သန္တတိသမူဟကိစ္စာရမ္ပဏာနံ ဝသေန ဧကတ္တဂ္ဂဟဏံ ဃနသညာ။ အာယူဟနံ
အဘိသင်္ခရဏံ။ အဝတ္ထာဝိသေသာပတ္တိ ဝိပရိကာမော။ ဝုဝသညန္တိ ထိရဘာ-
ဝဂ္ဂဟဏံ။

နိဗ္ဗိန္တိ သမူဟဃနဝသေန၊ သကိစ္စပရိစ္ဆေဒတာယ စ သင်္ခါရာနံ သဝိဂ္ဂဟတံ။
ပဏိဗိန္တိ ရာဂါဒိပဏိဗိ။ သာ ပနတ္ထတော တဏှာဝသေန သင်္ခါရေသု နိန္ဒတာ။
အဘိနိဝေသန္တိ အတ္တာနုဒိဋ္ဌိ။ အနိစ္စဒုက္ခာဒိဝသေန သဗ္ဗဓမ္မတိရဏံ အဓိပညာ-
ဓမ္မဝိပဿနာ။ သာရာဒါနာဘိနိဝေသန္တိ အသာရေ သာရန္တိ ဂဟဏဝိပလ္လာသံ။
“ဣဿရကုတ္တာဒိဝသေန လောကော သမုပ္ပန္နော”တိ အဘိနိဝေသော သမ္ဗော-
ဟာဘိနိဝေသော။ ကေစိ ပန “အဟောသိ” န ခေါ အဟမတိတမဗ္ဗါနန္တိ-
အာဒိနာ^၁ ပဝတ္တသံသယာပတ္တိ သမ္ဗောဟာဘိနိဝေသော”တိ ဝဒန္တိ။ သင်္ခါရေသု
တာဏလေဏဘာဝဂ္ဂဟဏံ အာလယာဘိနိဝေသော။ “အာလယရတာ
အာလယသမ္ပုဒိတာ”တိ^၂ စ ဝစနတော အာလယော တဏှာ၊ သာယေဝ
စက္ခာဒိသု ရူပါဒိသု စ အဘိနိဝေသဝသေန ပဝတ္တိယာ အာလယာဘိနိ-
ဝေသောတိ ကေစိ။ ဧဝံ ဌိတာ တေ သင်္ခါရာ ပဋိနိဿဇ္ဈိယန္တိတိ ပဝတ္တံ ဉာဏံ
ပဋိသင်္ခါနုပဿနာ။ ဝဇ္ဇတော ဝိဂတတ္တာ ဝိဝဇ္ဇံ နိဗ္ဗာနံ၊ တတ္ထ အာရမ္ပဏ-
သင်္ခါတေန အနုပဿနေန ပဝတ္တိယာ ဝိဝဇ္ဇာနုပဿနာ ဂေါတြဘု။ ခံယော-
ဂါဘိနိဝေသန္တိ သံယုဇ္ဇနဝသေန သင်္ခါရေသု နိဝေသနံ။ ဒိဋ္ဌေကဋ္ဌေတိ ဒိဋ္ဌိယာ
သဟဇာတေကဋ္ဌေ ပဟာနေကဋ္ဌေ စ။ ဩဠာရိကေတိ ဥပရိမဂ္ဂဝဇ္ဈေ

၁-မ ၁-၁၀၊ သံ ၁-၂၆၅-ပိဋေသု။

၂-မိ ၂-၃၁၊ ၃၂၊ မ ၁-၂၂၄၊ မ ၂-၂၉၁၊ သံ ၁-၁၃၈၊ ဝိ ၃-၅၇၊ ဂ-ပိဋေသု။

ကိလေသေ အပေက္ခိတွာ ဝုတ္တံ၊ အညထာ ဒဿနပ္ပဟာတဗ္ဗာပိ ဒုတိယမဂ္ဂ-
ဝဇ္ဈေဟိပိ ဩဋ္ဌာရိကာတိ။ အဏုသဟဂတေတိ အဏုဘူတေ။ ဣဒံ ဟေဋ္ဌိမ-
မဂ္ဂဝဇ္ဈေ အပေက္ခိတွာ ဝုတ္တံ။ သဗ္ဗကိလေသေတိ အဝသိဋ္ဌသဗ္ဗကိလေသေ။ န ဟိ
ပဌမာဒိမဂ္ဂေဟိပိ ပဟိနာ ကိလေသာ ပုန ပဟိယန္တိတိ။

ဝေန္တိ ပဋိသတ္တိဒါမဂ္ဂေ နေက္ခမ္ပပါဠိယာ ယောဇနံ နိဂမေတွာ ဒီဃနိကာ-
ယေတိအာဒိနာ ဒသုတ္တရပရိယာယေန ယောဇနံ ဒဿေတိ။ ဧကံ ဓမ္မံ
ဘာဝေန္တော ရမတိ၊ ဧကံ ဓမ္မံ ပဇာဟန္တော ရမတိတိ စ နယိဒံ ဒသုတ္တရသုတ္တေ
အာဂတနိယာမေန ဝုတ္တံ၊ တတ္ထ ပန “ဧကော ဓမ္မော ဘာဝေတဗ္ဗော၊ ဧကော
ဓမ္မော ပဟာတဗ္ဗော”တိ ဒေသနာ အာဂတာ။ ဧဝံ သန္တေပိ ယသ္မာ အတ္ထတော
ဘေဒေါ နတ္ထိ၊ တသ္မာ ပဋိသတ္တိဒါမဂ္ဂေ နေက္ခမ္ပပါဠိယံ အာဂတနိဟာရေနော
“ဧကံ ဓမ္မံ ဘာဝေန္တော ရမတိ၊ ဧကံ ဓမ္မံ ပဇာဟန္တော ရမတိ”တိ ဝုတ္တံ။ သေ
နယော သေသဝါရေသုပိ။

ဝေန္တိအာဒိနာ ဒသုတ္တရပရိယာယေန ယောဇနံ နိဂမေတွာ ဣဒါနိ
သတိပဋ္ဌာနသုတ္တန္တပရိယာယေန ယောဇနံ ဒဿေတုံ “မဇ္ဈိမနိကာယေ”တိ-
အာဒိ အာရဉ္စိ။ ကာမံ စေတ္ထ ကာယာနုပဿနာဝသေနော သံခိပိတွာ
ယောဇနာ ကတာ၊ ဧကဝိသတိယာ ပန ဌာနာနံ ဝသေနပိ ယောဇနာ
ကာတဗ္ဗော။ ဣဒါနိ အဘိဓမ္မနိဋ္ဌေသပရိယာယေန ဒဿေတုံ “အဘိဓမ္မ
နိဋ္ဌေသပရိယာယေနာ”တိအာဒိ အာရဉ္စိ။ အနိစ္စတောတိအာဒိသု ယံ ဝတ္တဗ္ဗံ၊
တံ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂသံဝဏ္ဏနာသု ဝုတ္တနယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ဥက္ကဏ္ဍိတန္တိ အဓိကုသလေသု ဓမ္မေသု ပန္နသေနာသနေသု စ ဥက္ကဏ္ဍာဒိဉ္စ၊
အနနယောဂေါတိ အတ္ထော။ အရိယဝံသပူရကော မိရော သီလဝါ ဘိက္ခု၊
အရိယဝံသပရိပူရဏဿ ဘေဒံ အနိစ္စန္တော သမာဟိတော ဝိပဿကော
စ ပစ္စယဃာတေန အရတိယာ ရတိယာ စ သဟိတာ အဘိဘဝိတာ ဟောတိတိ
ဝုတ္တံ “အရတိရတိသဟော ဘိက္ခဝေ မိရော”တိ။ သေသံ သုဝိညေယျမေဝ။

အရိယဝံသသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၉-ဓမ္မပဒသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၉။ နဝမေ ဈာနာဒိဘေဒေါ ဓမ္မော ပဇ္ဇတိ တေနာတိ ဓမ္မပဒံ၊ အနတ္တိဇ္ဈာဝ ဓမ္မပဒံ အနတ္တိဇ္ဈာဓမ္မပဒံ၊ အနတ္တိဇ္ဈာပဓာနော ဝါ ဓမ္မကောဋ္ဌာသော အနတ္တိဇ္ဈာဓမ္မပဒံ။ ဧဝံ သေသေသုပိ။ အတ္တတော ပန အနတ္တိဇ္ဈာဓမ္မပဒံ နာမ အလောဘော ဝါ အလောဘသိသေန အဓိဂတဇ္ဈာနဝိပဿနာမဂ္ဂဖလနိဗ္ဗာနာနိ ဝါ။ အဗျာပါဒေါ ဓမ္မပဒံ နာမ မေတ္တာ ဝါ မေတ္တာသိသေန အဓိဂတဇ္ဈာနာဒိနိ ဝါ။ သမ္မာသတိဓမ္မပဒံ နာမ သူပဋိတဿတိ ဝါ သတိသိသေန အဓိဂတဇ္ဈာနာဒိနိ ဝါ။ သမ္မာသမာဓိဓမ္မပဒံ နာမ အဋ္ဌသမာပတ္တိ ဝါ အဋ္ဌသမာပတ္တိသိသေန အဓိဂတဇ္ဈာနဝိပဿနာမဂ္ဂဖလနိဗ္ဗာနာနိ ဝါ။ ဒသအသုဘဝသေန ဝါ အဓိဂတဇ္ဈာနာဒိနိ အနတ္တိဇ္ဈာဓမ္မပဒံ။ စတုဗြဟ္မရိဟာရဝသေန အဓိဂတာနိ အဗျာပါဒေါ ဓမ္မပဒံ။ ဒသာနဿတိအာဟာရေပဋိကူလသညာဝသေန အဓိဂတာနိ သမ္မာသတိဓမ္မပဒံ။ ဒသကသိဏအာနာပါနဝသေန အဓိဂတာနိ သမ္မာသမာဓိဓမ္မပဒံ။ အနတ္တိဇ္ဈာလူတိ အနတ္တိဇ္ဈာယနသိလော။ အဘိပုဗ္ဗော ဈေသဒ္ဓေါ အဘိဇ္ဈာယနဋ္ဌော။ တေနောဝါဟ “နိတ္တဏှော ဟုတွာ”တိ။ ပကတိဘာဝံ အဝိဇ္ဇာနောတိ ပရိသုဒ္ဓဘာဝံ သဘာဝသင်္ခါတအနဝဇ္ဇသင်္ခါတံ ပကတိဘာဝံ အဝိဇ္ဇာနော။ သာဝဇ္ဇဓမ္မသမုပ္ပတ္တိယာ ဟိ စိတ္တဿ အနဝဇ္ဇဘာဝေါ ဇဟိတော ဟောတိတိ။

ဓမ္မပဒသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၀-ပရိဗ္ဗာဇကသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃၀။ ဒသမေ အဘိညာတာတိ ဒေသော စ ဒေသော စာတိ အဘိလက္ခဏဝသေန ဉာဟာ။ တေနာဟ “ဉာတာ ပါကဋ္ဌာ”တိ။ ပဋိသန္ဓာနာ ဝုဋ္ဌိတောတိ ဧတ္ထ ပဋိသန္ဓာနန္တိ တေဟိ တေဟိ သဒ္ဓိဝိဟာရိကအန္တေဝါသိကဥပါသကာဒိသတ္တေဟိ စေဝ ရူပါရမ္မဏာဒိသင်္ခါရေဟိ စ ပဋိနိဝတ္တိတွာ အပသတ္တိတွာ သလ္လိနံ နိလိယနံ၊ ဧကိဘာဝေါ ပဝိဝေကောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ယော တတော ဝုဋ္ဌိတော၊ သော ပဋိသန္ဓာနာ ဝုဋ္ဌိတော နာမ ဟောတိ။ ဘဂဝါ ပန ယသ္မာ ပဋိသန္ဓာနာ ဥတ္တမတော ဖလသမာပတ္တိတော ဝုဋ္ဌာသိ၊ တသ္မာ ဝုတ္တံ “ပဋိသန္ဓာနာ ဝုဋ္ဌိတောတိ ဖလသမာပတ္တိတော ဝုဋ္ဌိတော”တိ။ ဝတ္ထုကာမေသုတိ ရူပါဒိသု ကိလေသကာမဿ ဝတ္ထုဘူတေသု ကာမေသု။ ဗဟလရာဂန္တိ ထိရမူလဒုဗ္ဗောစနိယတာဟိ အဇ္ဈောသာနေန ဗဟလဘူတံ

ကိလေသကာမံ၊ သကာရဏာတိ ယေဟိ ကာရဏေဟိ ပရေသံ ဝါဒေ ဒေါသံ ဒဿေန္တိ၊ တေဟိ ကာရဏေဟိ သကာရဏာ။ န ဟိ လက္ခဏယုတ္တေန ဟေတုနာ ဝိနာ ပရဝါဒေသု ဒေါသံ ဒဿေတုံ သက္ကာ။

ဝေမာဒီတိ ဧတ္ထ အာဒိသဒ္ဓေန “နတ္ထိ ဟေတု နတ္ထိ ပစ္စယော သတ္တာနံ သံကိလေသာယာ”တိ^၁ ဝေမာဒိ^၂ သင်္ဂဏှာတိ၊ တသ္မာ ဝေမာဒီဝါဒိနော ဧဝံ ဟေတုပ္ပဋိက္ခေပဝါဒိနောတိ အတ္ထော။ ဧတ္ထ စ နတ္ထိကဒိဋ္ဌိ ဝိပါကံ ပဋိဗာဟတိ၊ အင်္ဂါရိယဒိဋ္ဌိ ကမ္မံ ပဋိဗာဟတိ၊ အဟေတုကဒိဋ္ဌိ ဥဘယံ ပဋိဗာဟတိ။ တတ္ထ ကမ္မံ ပဋိဗာဟန္တေန ဝိပါကော ပဋိဗာဟိတော ဟောတိ၊ ဝိပါကံ ပဋိဗာဟန္တေနပိ ကမ္မံ ပဋိဗာဟိတံ။ ဣတိ သဗ္ဗေပေတေ အတ္ထတော ဥဘယပဋိဗာဟကာ အဟေတုဝါဒါ စေဝ အင်္ဂါရိယဝါဒါ စ နတ္ထိကဝါဒါ စ ဟောန္တိ။ ဩက္ကန္တနိယမာတိ ဩဂါဠမိစ္ဆတ္တနိယမာ။ သဇ္ဈာယတိတိ တံ ဒိဋ္ဌိဒီပကံ ဂန္တိ ဥဂ္ဂဟေတွာ ပဌတိ။ ဝိမံသတိတိ တဿ အတ္ထံ ဝိစာရေတိ။ တဿာတိ-အာဒိ ဝိမံသနာကာရဒဿနံ။ တသ္မိံ အာရမ္မဏေတိ ယထာပရိကပ္ပိတ-ဟေတုပစ္စယဘာဝါဒိကေ နတ္ထိ ဟေတုတိအာဒိနယပ္ပဝတ္ထာယ လဒ္ဓိယာ အာရမ္မဏေ။ မိစ္ဆာသတိ သန္တိဋ္ဌတိတိ “နတ္ထိ ဟေတု”တိအာဒိ-ဝသေန အနုဿဝူပလဒ္ဓေ အတ္ထေ တဒါကာရပရိဝိတက္ကနေဟိ သဝိဂ္ဂဟေ ဝိယ သရူပတော စိတ္တဿ ပစ္စုပ္ပန်တေ စိရကာလပရိစယေန ဝေမေတန္တိ နိဇ္ဈာနက္ခမဘာဝူပဂမနေန နိဇ္ဈာနက္ခန္တိယာ တထာဂဟိတေ ပုနပ္ပုနံ တထေဝ အာသေဝန္တဿ ဗဟုလိကရောန္တဿ မိစ္ဆာဝိတက္ကေန သမာနိယ-မာနာ မိစ္ဆာဝါယာမောပတ္တုမ္ဘိတာ အတံသဘာဝံ တံသဘာဝန္တိ ဂဏှန္တိ မိစ္ဆာသတိတိ လဒ္ဓနာမာ တံလဒ္ဓိသဟဂတာ တဏှာ သန္တိဋ္ဌတိ။ စိတ္တံ ကေဂ္ဂံ ဟောတိတိ ယထာဝုတ္တဝိတက္ကာဒိပစ္စယလာဘေန တသ္မိံ အာရမ္မဏေ အဝ-ဋ္ဌိတတာယ အနေကဂ္ဂတံ ပဟာယ စိတ္တံ ကေဂ္ဂံ အပ္ပိတံ ဝိယ ဟောတိ မိစ္ဆာသမာဓိနာ။ သောပိ ဟိ ပစ္စယဝိသေသေန လဒ္ဓဘာဝနာဗလော ကဒါစိ သမာဓာနပဋိရူပကိစ္စကရော ဟောတိယေဝ ပဟရဏဝိဇ္ဈနာဒီသု ဝိယာတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

ဇေနာနိ ဇေန္တိတိ အနေကက္ခတ္တံ တေနာကာရေန ပုဗ္ဗဘာဂိယေသု ဇေနဝါရေသု ပဝတ္တေသု သဗ္ဗပစ္စိမေ ဇေနဝါရေ သတ္တ ဇေနာနိ ဇေန္တိ။ ပဌမဇေနေန သတေကိစ္ဆော ဟောတိ၊ တထာ ဒုတိယာဒီသုတိ ဓမ္မ-သဘာဝဒဿနမေတံ၊ န ပန တသ္မိံ ခဏေ တေသံ သတေကိစ္ဆဘာဝါပါဒနံ

ကေနစိ သက္ကာ ကာတုံ။ တတ္ထာတိ တေသု တီသု မိစ္ဆာဒဿနေသု။ **ကောဓိ
ကံ ဒဿနံ ဩက္ကမတိ**တိ ယဿ ကေသ္မိယေဝ အဘိနိဝေသော အာသေ-
ဝနာ ပဝတ္တာ၊ သော ကေယေဝ ဒဿနံ ဩက္ကမတိ။ ယဿ ဒွီသု တီသုပိ ဝါ
အဘိနိဝေသော အာသေဝနာ ပဝတ္တာ၊ သော **ဒွေ တိဏိ ဩက္ကမတိ**။ ဧတေန
ယာ ပုဗ္ဗေ ဥဘယပဋိဗာဟိကတာမုခေန ပဝတ္တာ အတ္ထသိဒ္ဓါ သဗ္ဗဒိဋ္ဌိကာ၊
သာ ပုဗ္ဗဘာဂိယာ၊ မိစ္ဆာနိယာမောက္ကန္တိယာ ပန ယထာသကံ ပစ္စယသမုဒါ-
ဂမဒိဋ္ဌိတော ဘိန္နာရမ္မဏာနံ ဝိယ ဝိသေသာမိဂမာနံ ကေဇ္ဈံ အနုပ္ပတ္တိယာ
အဘိကိဏ္ဍာ ဝေါတိ ဒဿေတိ။ ကေသ္မိ ဩက္ကန္တေပိ ဒွီသု တီသု ဩက္ကန္တေ-
သုပိ နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကောဝ ဟောတိတိ ဣဓိနာ တိဿန္တမ္ပိ ဒိဋ္ဌိနံ သမာန-
ဖလတံ သမာနဗလဉ္စ ဒဿေတိ။ တဿာ တိဿေသုပိ စေတနာ ကေဿ ဥပ္ပန္နာ
အညမညံ အနုဗလပ္ပဒါယိကာ ဟောန္တိ။

ကိုပနေသတေသ္မိညေဝ အတ္တဘာဝေ နိယတော၊ ဥဒါဟု အညသ္မိမ္ပိတိ?
တေသ္မိညေဝ နိယတော။ အကုသလံ ဟိ နာမေတံ အဗလံ၊ န ကုသလံ ဝိယ
မဟာဗလံ။ အညထာသမ္ပတ္တနိယာမော ဝိယ အစ္စန္တိကော သိယာ၊ အာသေဝန-
ဝသေန ပန ဘဝန္တရေပိ တံ တံ ဒိဋ္ဌိ ရောစေတိယေဝ။ တေနောဟ “**ဝဇ္ဇခါဏု-
ကော နာမေသ သက္ကော**”တိ။ တဿာ “သကိ” နိမုဂ္ဂေါ နိမုဂ္ဂေါ ဝေ ဗာလော”တိ
ဝိယ ဝဇ္ဇခါဏုဇောတနာ၊ ယဒိသေဟိ ပန ပစ္စယေဟိ အယံ တံ ဒဿနံ
ဩက္ကန္တော ပန ကဒါစိ မိစ္ဆတ္တနိယာမော ဣပ္ပဋိက္ခေပပစ္စယေ ပဋိစ္စ တတော
သီသုက္ခေပနမဿ န ဟောတိတိ န ဝတ္တဗ္ဗံ။ တေန ဝုတ္တံ “**ယေဘုယျေနာ**”တိ။
ဒေသာတိ “ဗုဒ္ဓါနမ္ပိ အတေကိစ္ဆာ”တိအာဒိနာ ဝုတ္တသဒိသာ။

အတ္တနော နိန္ဒာဘယေနာတိ “သမ္မာ ဒိဋ္ဌိန္န နာမ တေ ဂရဟန္တိ”တိအာဒိနာ
အတ္တနော ဥပရိ ပရေဟိ ဝတ္တဗ္ဗနိန္ဒာဘယေန။ **သန္ဓနဘယေနာ**တိ တထာ
ပရေသံ အပသာဒနဘယေန။ သဟဓမ္မေန ပရေန အတ္တနော ဥပရိ ကာတဗ္ဗ-
နိဂ္ဂဟော ဥပါရမ္ဘော၊ တတောပရိတ္တာသော ဥပါရမ္ဘဘယံ။ တံပန အတ္တတော
ဥပဝါဒဘယံ ဟောတိတိ အာဟ “**ဥပဝါဒဘယေနာ**”တိ။ ပဋိပ္ပဿ ပ္ဍိဝသေန
အဘိဇ္ဈာ ဝိနယတိ ဧတေနာတိ **အဘိဇ္ဈာဝိနယော**၊ အရဟတ္တဖလံ။ တေနာဟ
“**အဘိဇ္ဈာဝိနယော ဝုစ္စတိ အရဟတ္တ**”န္တိ။

ပရိဗ္ဗာဇကသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဥရုဝေလဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၄-စက္ကဝဂ္ဂ

၁-စက္ကသုတ္တဝတ္ထနာ

၃၁။ စတုတ္ထဿ ပဌမေ စက္ကာရိ စက္ကာနီတိ ဧတ္ထ စက္ကံ နာမ ဒါရုစက္ကံ ရတနစက္ကံ ဓမ္မစက္ကံ ဣရိယာပထစက္ကံ သမ္ပတ္တိစက္ကန္တိ ပဉ္စဝိဓံ။ တတ္ထ “ယံ ပနိဒံ သမ္ပ ရထကာရ စက္ကံ ဆဟိ မာသေဟိ နိဋ္ဌိတံ ဆာရတ္ထုနေဟိ”တိ ဣဒံ ဒါရုစက္ကံ။ “ဝိတရာ ပဝတ္တိတံ စက္ကံ အနုဝတ္ထေတိ”တိ ဣဒံ ရတနစက္ကံ။ “မယာ ပဝတ္တိတံ စက္ကံ”န္တိ ဣဒံ ဓမ္မစက္ကံ။ “စတုစက္ကံ နဝဒ္ဓါရ”န္တိ ဣဒံ ဣရိယာပထစက္ကံ။ “စက္ကာရိမာနိ ဘိက္ခဝေ စက္ကာနိ ယေဟိ သမန္တာဂတာနံ ဒေဝမနုဿာနံ စတုစက္ကံ ပဝတ္တိတိ”တိ ဣဒံ သမ္ပတ္တိစက္ကံ။ ဣဓာပိ ဧတဒေဝ အဓိပ္ပေတန္တိ အာဟ “စက္ကာရိ သမ္ပတ္တိစက္ကာနိ စက္ကန္တိ”တိ။ အနုစ္ဆရိကေ ဒေသေတိ ပုညကိရိယာယ သမ္မာပဋိပတ္တိယာ အနုရူပဒေသေ။ သေဝနံ ကာလေန ကာလံ ဥပသင်္ကမနံ။ အဇနံ ဘတ္တိဝသေန ပယိရူပါသနံ။ အတ္တနော သမ္မာ ဌပနန္တိ အတ္တနော စိတ္တသန္တာနဿ ယောနိသော ဌပနံ။ သဒ္ဓါဒိသု နိဝေသနန္တိ အာဟ “သေဝ”တိအာဒိ။ ဣဒမေဝ စေတ္ထ ပမာဏန္တိ ဣဒမေဝ ပုဗ္ဗေကတပုညတာသင်္ခါတံ သမ္ပတ္တိစက္ကံ ဝေ ဧတေသု သမ္ပတ္တိစက္ကေသု ပမာဏဘူတံ ဣတရေသံ ကာရဏဘာဝတော။ ဘေနာဟ “ယေန ဟိ”တိအာဒိ။ သော ဝေ စ ကတပုညော ပုဂ္ဂလော အတ္တာနံ သမ္မာ ဌပေတိ အကတပုညဿ တဒဘာဝတော။

စက္ကသုတ္တဝတ္ထနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂-သင်္ဂဟသုတ္တဝတ္ထနာ

၃၂။ ဒုတိယေ တဿ ဒါနမေဝ ဒါတဗ္ဗန္တိ ပဗ္ဗဇိတဿ ပဗ္ဗဇိတပရိက္ခာရံ ပတ္တစိဝရာဒိ၊ ဂိဟိနော ဂိဟိပရိက္ခာရံ ဝတ္ထာဝုယောနသယနာဒိ ဒါတဗ္ဗံ။ သဗ္ဗန္တိ သဗ္ဗံ ဥပကာရံ။ မက္ခေတွာ နာသေတိ မက္ခိဘာဝေ ဌတွာ။ တေလေန ဝိယ မက္ခေတိတိ သတဓောတတေလေန မက္ခေတိ ဝိယ။ အတ္ထဝနုနကထာတိ ဟိတာဝဟကထာ။ ကထာဂဟဏံ စေတ္ထ နိဒဿနမတ္တံ၊ ပရေသံ ဟိတာဝဟော

၁-အံ ၁-၁၁၀-ဝိဇ္ဇေ၊

၂-သံ ၁-၁၉၂-ဝိဇ္ဇေ၊

၃-ဒု ၁-၃၆၈၊ ၃ ၄-၃၇၁၊ ၃ ၅-၂၄၊ ၁၃၂-ဝိဇ္ဇေသု။

၄-သံ ၁-၁၅၊ ၆၂-ဝိဇ္ဇေသု၊

၅-အံ ၁-၃၄၁-ဝိဇ္ဇေ၊

ကာယပ္ပယောဂေါပိ အတ္တစရိယာ။ အဋ္ဌကထာယံ ပန ဝစီပ္ပယောဂဝသေနေဝ အတ္တစရိယာ ဝုတ္တာ။ သမာနတ္တတာတိ သဒိသဘာဝေါ၊ သမာနဋ္ဌာနေ ဌပနံ၊ တံ ပနဿ သမာနဋ္ဌပနံ အတ္တသဒိသတာကရဏမုခေန ကေ-သမ္ဘောဂတာ။ အတ္တနော သုခုပ္ပတ္တိယံ တဿ စ ဒုက္ခုပ္ပတ္တိယံ တေန ဒုက္ခေန အတ္တနာ ကေသမ္ဘောဂတာတိ အာဟ “သမာနသုခဒုက္ခဘာဝေါ”တိ။ သာ စ သမာနသုခဒုက္ခတာ ကေတော နိသဇ္ဇာဒိနာ ပါကဋ္ဌာ ဟောတီတိ ဒဿေန္တော “ကောသနေ”တိအာဒိမာဟ။

တတ္ထ ဇာတိယာ ဟီနော ဘောဂေန အဓိကော ဒုဿင်္ဂဟော ဟောတိ။ န ဟိ သက္ကာ တေန သဒ္ဓိံ ကေပရိဘောဂေါ ကာတုံ ဇာတိယာ ဟိနတ္တာ။ တဿ တထာ အကရိယမာနေ စ သော ကုဇ္ဈတိ ဘောဂေန အဓိကတ္တာ၊ တဿ သော ဒုဿင်္ဂဟော။ ဘောဂေန ဟီနော ဇာတိယာ အဓိကောပိ ဒုဿင်္ဂဟော ဟောတိ။ သော ဟိ “အဟံ ဇာတိမာ”တိ ဘောဂသမ္ပန္နေန သဒ္ဓိံ ကေပရိဘောဂံ ဣစ္ဆတိ၊ တသ္မိံ အကရိယမာနေ ကုဇ္ဈတိ။ ဥဘောဟိပိ ဟီနော သုဿင်္ဂဟော ဟောတိ။ န ဟိ သော ဣတရေန သဒ္ဓိံ ကေပရိဘောဂံ ဣစ္ဆတိ ဇာတိယာ ဟိနဘာဝတော၊ န အကရိယမာနေ ကုဇ္ဈတိ ဘောဂေန ဟိန-ဘာဝတော။ ဥဘောဟိ သဒိသောပိ သုဿင်္ဂဟောယေဝ။ သဒိသဘာဝနေဝ ဣတရေန သဟ ကေပရိဘောဂဿ ပစ္စာသီသာယ၊ အကရဏေ စ တဿ ကုဇ္ဈနဿ အဘာဝတော။ ဘိက္ခု ဒုဿိလော ဒုဿင်္ဂဟော ဟောတိ။ န ဟိ သက္ကာ တေန သဒ္ဓိံ ကေပရိဘောဂံ ကာတုံ၊ အကရိယမာနေ စ ကုဇ္ဈတိ။ သီလဝါ ပန သုဿင်္ဂဟော ဟောတိ။ သီလဝါ ဟိ အဒိယမာနေပိ ကိသ္မိပ္ပိ အာမိသေ အကရိယမာနေပိ သင်္ဂဟေ န ကုဇ္ဈတိ၊ အညံ အတ္တနာ သဒ္ဓိံ ပရိ-ဘောဂံ အကရောန္တမ္ပိ န ပါပကေန စိတ္တေန ပဿတိ ပေသလဘာဝတော။ တတော ဧဝ ပရိဘောဂေါပိ အနေန သဒ္ဓိံ သုကရော ဟောတိ၊ တဿာ ဂိဟိ စေ၊ ဥဘောဟိ သဒိသော။ ပဗ္ဗဇိတော စေ၊ သီလဝါ ပုဂ္ဂလော။ ဧဝံ သမာနတ္တ-တာယ သင်္ဂဟေတဗ္ဗော။ တေနောဟ “သော သစေ ဂဟဋ္ဌဿ ဇာတိယာ ပဗ္ဗဇိတဿ သီလေန သဒိသော ဟောတိ၊ တဿာယံ သမာနတ္တတာ ကာတဗ္ဗာ”တိ။ သေသံ သုပိညေယျမေဝ။

သင်္ဂဟသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၃-သီဟသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃၃။ တတိယေ သီဟောတိ ပရိဿယသဟနတော ပဋိပက္ခဟနနတော စ “သီဟော”တိ လဉ္စနာမော မိဂါမိပတိ။ စက္ကာရောတိ သမာနေပိ သီဟ-
ဇာတိဘာဝေ ဝဏ္ဏဝိသေသာဒိသိဋ္ဌေန ဝိသေသေန စက္ကာရော သီဟာ။ တေ
ဣဒါနိ နာမတော ဝဏ္ဏတော အာဟာရတော ဒဿေတွာ ဣဓာမိပ္ပေတသီဟံ
နာနပ္ပကာရတော ဝိဘာဝေတုံ “တိဏသီဟော”တိအာဒိ အာရဉ္စိ။ တိဏ-
ဘက္ခော သီဟော တိဏသီဟော ပုရိမပဒေ ဥတ္တရပဒလောပေန ယထာ
“သာကပတ္တိဝေါ”တိ။ ကာဠဝဏ္ဏတာယ ကာဠသီဟော။ တထာ ပဏ္ဍု-
သီဟော။ တေနာဟ “ကာဠဂါမိသဒိဿော၊ ပဏ္ဍုပလာသဝဏ္ဏဂါမိသဒိ-
ဿော”တိ စ။ ရတ္တကမ္မလဿ ဝိယ ကေသရော ကေသရကလောမော ဧတဿ
အတ္ထိတိ ကေသရီ။ လာခါပရိကမ္မကတေဟိ ဝိယ ပါဒပရိယန္တေဟိတိ စ
ယောဇနာ။

ကမ္မာနုဘာဝသိဒ္ဓအဓိပစ္စမဟေသက္ခတာဟိ သဗ္ဗမိဂဂဏဿ ဖုဇာ။
သုဝဏ္ဏရုဟတော ဝါတိအာဒိ “သီဟဿ ဝိဟာရော ကိရိယာ ဧဝံ ဟောတိ”တိ
ကတွာ ဝုတ္တံ။

သမံ ပတိဋ္ဌာပေတွာတိ သဗ္ဗဘာဂေဟိ သမမေဝ ဘူမိယံ ပတိဋ္ဌာပေတွာ။
အာကမ္မိတွာတိ ပုရတော အာကမ္မိတွာ။ အဘိဟရိတွာတိ အဘိမုခံ ဟရိတွာ။
သင်္ခာတန္တိ ဝိနာသံ။ ဝိသတိယဋ္ဌိကံ ဌာနံ ဥသဘံ။

သမံသီဟောတိ သမဇာတိကော သမပ္ပဘာဝေါ စ သီဟော။ သမာနော-
သ္မိတိ ဒေသနာမတ္ထံ၊ သမပ္ပဘာဝတာယ ဧဝံ န ဘာယတိ။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိဗလဝ-
တာယာတိ “ကေ အညေ အမှေဟိ ဥတ္တရိတရာ၊ အထ ခေါ မယမေဝ
မဟာဗလာ”တိ ဧဝံ ဗလာတိမာနနိမိတ္တာယ အဟံကာရဟေတုဘူတာယ
သက္ကာယဒိဋ္ဌိယာ ဗလဝဘာဝေန။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိယာ ပဟိနက္ကာတိ နိရဟံကာ-
ရတ္တာ အတ္တသိနေဟဿ သုဠု သမုဠိတတ္တာ န ဘာယတိ။

တထာ တထာတိ သီဟသဒိသတာဒိနာ တေန တေန ပကာရေန အတ္တာနံ
ကထေသီတိ ဝတွာ တမတ္ထံ ဝိဝရိတွာ ဒဿေတုံ “သီဟောတိ ခေါ”တိ-
အာဒိ ဝုတ္တံ။

ကတမဟာဘိနိဟာရဿ လောကနာထဿ ဗောဓိယာ နိယတ-
ဘာဝပ္ပတ္တိယာ ကေန္တဘာဝိ ဗုဒ္ဓဘာဝေါတိ ကတွာ “တိသု ပါသာဒေသု

နိဝါသကာလော၊ မဂဓရညော ပဋိညာဒါနကာလော၊ ပါယာသဿ ပရိ-
ဘုတ္တကာလော”တိအာဒိနာ အဘိသမ္မောဓိတော ပုရိမာဝတ္ထာပိ သီဟသဒိသာ
ကတွာ ဒဿိတာ။ ဘာဝိနိ ဘူတုပစာရောပိ ဟိ လောကဝေါဟာရော။ ဝိဇ္ဇာ-
ဘာဝဿာမညတော ဦးဝိဇ္ဇံ ဣတရိဝိဇ္ဇမ္ပိ ကေဇ္ဈံ ဂဟေတွာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ-
သမ္ပသနတော တံ ပုရေတရသိဒ္ဓိံ ဝိယ ကတွာ အာဟ “**တိဿော ဝိဇ္ဇာ
သောဓေတွာ**”တိ။ အနုလောမပဋိလောမတော ပဝတ္တဉာဏဿ ဝသေန
“**ယမကဉာဏမန္တနေနာ**”တိ ဝုတ္တံ။

တတ္ထ ဝိဟရန္တဿာတိ အဇပါလနိဂြောဓမူလေ ဝိဟရန္တဿ။ **ကောဒသမေ
ဒိဝသေတိ** သတ္တသတ္တာဟတော ပရံ ကောဒသမေ ဒိဝသေ။ **အဝလပလ္လင်္ဂေတိ**
ဣသိပတနေ ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္တနတ္ထံ နိသိန္နပလ္လင်္ဂေ။ တမ္ပိ ဟိ ကေနစိ အပ္ပုဋ္ဌိဝတ္တိယံ
ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္တနတ္ထံ နိသဇ္ဇာတိ ကတွာ ဝဇီရာသနံ ဝိယ အဝလပလ္လင်္ဂံ ဝုစ္စတိ။
ဣမသ္မိံ ပန ပဒေတိ “ဒွေမေ ဘိက္ခဝေ အန္တာ”တိအာဒိနယပ္ပဝတ္ထေ စ ဣမသ္မိံ
သဒ္ဓမ္မကောဠာသေ။ **ဓမ္မသောသော** ။ပ။ **ဒသသဟဿိလောကောတုံ ပဋိန္ဒာ-
ဒေသိ** “သဗ္ဗတ္ထ ဌိတာ သုဏန္တူ”တိ အဓိဋ္ဌာနေန။ **သောဠသဟာကာရေဟိတိ**
ဒုက္ခပရိညာ၊ သမုဒယပ္ပဟာနံ၊ နိရောဓသစ္စိကိရိယာ၊ မဂ္ဂဘာဝနာတိ ဧကေနသ္မိံ
မဂ္ဂေ စတ္တာရိ စတ္တာရိ ကတွာ သောဠသဟိ အာကာရေဟိ။

ပဌမေန နယေန အဘိသမ္မောဓိတော ပုရိမတရာဝတ္ထာပိ အဝဿံဘာဝိ-
တာယ ဂဟေတွာ သီဟသဒိသတံ ဒဿေတွာ ဣဒါနိ အဘိသမ္ပုဋ္ဌါဝတ္ထာသု
ဝေ သီဟသဒိသတံ ဒဿေတုံ “**အပရော နယော**”တိအာဒိ အာရဒ္ဓံ။ **အဋ္ဌဟိ
ကာရဏေဟိတိ** “တထာ အာဂတောတိ တထာဂတော၊ တထာ ဂတောတိ
တထာဂတော၊ တထာလက္ခဏံ အာဂတောတိ တထာဂတော၊ တထာဓမ္မေ
ယာထာဂတော အဘိသမ္ပုဋ္ဌေတိ တထာဂတော၊ တထာဒဿိတာယ
တထာဂတော၊ တထာဝါဒိတာယ တထာဂတော၊ တထာကာရိတာယ တထာ-
ဂတော၊ အဘိဘဝနဋ္ဌေန တထာဂတော”တိ^၁ ဧဝံ ဝုတ္တေဟိ အဋ္ဌဟိ တထာ-
ဂတသာဓကေဟိ ကာရဏေဟိ။ ယဒိပိ ဘဂဝါဗောဓိပလ္လင်္ဂေ နိသိန္နမတ္တေဝ
အဘိသမ္ပုဋ္ဌေ န ဇာတော၊ တထာပိ တာယ နိသဇ္ဇာယ နိသိန္နောဝ ပနဇ္ဇ-
သဗ္ဗံ ပရိဿယံ အဘိသမ္ပုဋ္ဌေ ဇာတော။ တထာ ဟိ တံ “**အပရာဇိတ-
ပလ္လင်္ဂံ**”န္တိ ဝုစ္စတိ၊ တသ္မာ “**ယာဝ ဗောဓိပလ္လင်္ကာ ဝါ**”တိ ဝတွာ တေန
အပရိတုဿန္တော “**ယာဝ အရဟတ္တမဂ္ဂဉာဏာ ဝါ**”တိ အာဟ။

၁-ဒိ-၄ ၁-၅၉၊ မ-၄ ၁-၄၇၊ သံ-၄ ၂-၂၆၅၊ အံ-၄ ၁-၈၀၊ ဥဒါန-၄ ၁၁၂၊ ဣထိဝုတ္တက-၄ ၁၁၁၊
ထေရဂါထာ-၄ ၁-၄၂၊ ဗုဒ္ဓဝံသ-၄ ၁၈၊ မဟာနိဒ္ဒေသ-၄ ၁၅၃၊ ပဋိသံ-၄ ၁-၁၉၀-ပိဋေသု၊

ဣတိ သက္ကာယောတိ ဧတ္ထ ဣတိသဒ္ဓေါ နိဒဿနတ္ထော။ တေန သက္ကာယော သရူပတော ပရိမာဏတော ပရိစ္ဆေဒတော စ ဒဿိတောတိ အာဟ “အယံ သက္ကာယော”တိအာဒိ။ “အယံ သက္ကာယော”တိ ဣမိနာ ပဉ္စပါဒါနက္ခန္ဓာ သရူပတော ဒဿိတာ။ “ဧတ္တကော သက္ကာယော”တိ ဣမိနာ တေ ပရိမာဏတော ဒဿိတာ။ တဿ စ ပရိမာဏဿ ဧကန္တိကဘာဝံ ဒဿေန္တေန “န ဣတော ဘိယျော သက္ကာယော အတ္ထိ”တိ ဝုတ္တံ။ သဘာဝတောတိ သလက္ခဏတော။ သရသတောတိ သင်္ကစ္ဆတော။ ပရိယန္တတောတိ ပရိမာဏ-ပရိယန္တတော။ ပရိစ္ဆေဒတောတိ ယတ္ထကေ ဌာနေ တဿ ပဝတ္တိတဿ ပရိစ္ဆိန္နနတော။ ပရိဝေဒုမတောတိ ပရိယောသာနပ္ပဝတ္တိတော။ သဗ္ဗေပိ ပဉ္စပါဒါနက္ခန္ဓာ ဒဿိတာ ဟောန္တိ ယထာဝုတ္တေန ဝိဘာဂေန။ အယံ သက္ကာယဿ သမုဒယော နာမာတိ အယံ အာဟာရာဒိသက္ကာယဿ သမုဒယော နာမ။ တေနာဟ “ဧတ္တာဝတ”တိအာဒိ။ အတ္ထင်္ဂမောတိ နိရောဓော။ “အာဟာရ-သမုဒယာ အာဟာရနိရောဓာ”တိ စ အသာဓာရဏမေဝ တံ ဂဟေတွာ သေသေသု အာဒိ-သဒ္ဓေန သင်္ဂဏာတိ။

ပဏ္ဏာသလက္ခဏပဋိမဏ္ဍိတန္တိ ပဏ္ဏာသဥဒယဝယလက္ခဏဝိဘူသိတံ သမုဒယတ္ထင်္ဂမဂ္ဂဟဏတော။ နိဏာသဝတ္တာတိ အနဝသေသံ သာဝသေသဉ္စ အာသဝါနံ ပရိက္ခိဏတ္တာ။ အနာဂါမီနဗ္ဗိ ဟိ ဘယံ စိတ္တုတြာသဉ္စ န ဟောတိတိ။ ဉာဏသံဝေဂေါ ဘယတုပဋ္ဌာနပညာ။ ဣတရသံ ပန ဒေဝတာနန္တိ အနိဏာသဝဒေဝေ သန္ဓာယ ဝဒတိ။ ဘောတိ ဓမ္မာလပနမတ္တန္တိ သဘာဝကထနမတ္တံ။

ဧတ္တန္တိ သတ္တု အာဏာစက္ကံ၊ တံ ပန ဓမ္မတော အာဂတန္တိ ဓမ္မစက္ကံ။ တတ္ထ အရိယသာဝကာနံ ပဋိဝေဓဓမ္မတော အာဂတန္တိ ဓမ္မစက္ကံ။ ဣတရေသံ ဒေသနာ-ဓမ္မတော အာဂတန္တိ ဓမ္မစက္ကံ။ ဒုဝိဓေဝိ ဉာဏံ ပဓာနန္တိ ဉာဏသိသေန ဝုတ္တံ “ပဋိဝေဓဉာဏဗ္ဗိ ဒေသနာဉာဏဗ္ဗိ”တိ။ ဣဒါနိ တံ ဉာဏံ သရူပတော ဒဿေတုံ “ပဋိဝေဓဉာဏံ နာမာ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ယသ္မာ တဿ ဉာဏဿ ပဋိဝိဒ္ဓတ္တာ ဘဂဝါတာနိ သဋ္ဌိနယသဟဿာနိ ဝေနေယျာနံ ဒဿေတုံ သမတ္ထော အဟောသိ၊ တသ္မာ တာနိ သဋ္ဌိ နယသဟဿာနိ တေန ဉာဏေန သဋ္ဌိယေဝ သိဒ္ဓါနိတိ ကတွာ ဒဿေန္တော “သဋ္ဌိယာ စ နယသဟဿေဟိ ပဋိဝိဇ္ဇိ”တိ အာဟ။ တိပရိဝေဒန္တိ “ဣဒံ ဒုက္ခ”န္တိ စ “ပရိညေယျ”န္တိ စ “ပရိညာတ”န္တိ စ ဧဝံ တိပရိဝေဒံ၊ တံယေဝ ဝွါဒသာကာရံ။ တန္တိ ဒေသနာဉာဏံ။ ဓေ ဘဂဝါ။ အပ္ပဋိပုဂ္ဂလောတိ ပဋိနိမိဘူတပုဂ္ဂလရဟိတော။ ဧကသဒိသဿာတိ နိဗ္ဗိကာရဿ။

သီဟဥုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဗ္ဗိတာ။

၄-အဂ္ဂပသာဒသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃၄။ စတုတ္ထေ အဂ္ဂေသု ပသာဒါတိ သေဋ္ဌေသု ပသာဒါ။ အဂ္ဂါ ဝါ ပသာဒါတိ သေဋ္ဌဘူတာ ပသာဒါ။ သေဋ္ဌဝစနော ဟေတ္တ အဂ္ဂသဒ္ဓေါ။ ပုရိမသ္မိံ အတ္ထဝိကပေ အဂ္ဂသဒ္ဓေန ဗုဒ္ဓါဒိရတနက္ကယံ ဝုစ္စတိ။ တေသု ဘဂဝါ တာဝ အသဒိသဋ္ဌေန ဂုဏဝိသိဋ္ဌဋ္ဌေန အသမသမဋ္ဌေန စ အဂ္ဂေါ။ သော ဟိ မဟာဘိနိဟာရံ ဒသန္တံ ပါရမီနံ ပဝိစယဉ္စ အာဒိံ ကတွာ ဗောဓိသမ္ဘာရ-
ဂုဏေဟိ စေဝ ဗုဒ္ဓဂုဏေဟိ စ ပယောဇနေဟိ စ သေသဇနေဟိ အသဒိ-
သောတိ အသဒိသဋ္ဌေနပိ အဂ္ဂေါ။ ယေ စသံ တေ ဂုဏာ မဟာကရုဏာ-
ဒယော၊ တေဟိ သေသသတ္တာနံ ဂုဏေဟိ ဝိသိဋ္ဌဋ္ဌေနပိ သဗ္ဗသတ္တုတ္တမတာယ
အဂ္ဂေါ။ ယေ ပန ပုရိမကာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ သဗ္ဗသတ္တေဟိ အသမာ၊ တေဟိ
သဒ္ဓိံ အသမေဝ ရူပကာယဂုဏေဟိ စေဝ ဓမ္မကာယဂုဏေဟိ စ သမောတိ
အသမသမဋ္ဌေနပိ အဂ္ဂေါ။ တထာ ဒုလ္လဘပါတုဘာဝတော အတ္တရိယမနုဿ-
ဘာဝတော ဗဟုဇနဟိတသုခါဝဟတော အဒုတိယအသဟာယာဒိဘာဝတော
စ ဘဂဝါ လောကေ အဂ္ဂေါတိ ဝုစ္စတိ။ ယထာဟ—

“ဧကပုဂ္ဂလဿ ဘိက္ခဝေ ပါတုဘာဝေါ ဒုလ္လဘော လောကသ္မိံ။
ကတမဿ ဧကပုဂ္ဂလဿ? တထာဂတဿ အရဟတော သမ္မာ-
သမ္ဗုဒ္ဓဿ။ ဧကပုဂ္ဂလော ဘိက္ခဝေ လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇမာနော
ဥပ္ပဇ္ဇတိ အတ္တရိယမနုဿော။ ဧကပုဂ္ဂလော ဘိက္ခဝေ လောကေ
ဥပ္ပဇ္ဇမာနော ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဗဟုဇနံ။ ပ။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ။ ဧကပုဂ္ဂလော
ဘိက္ခဝေ လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇမာနော ဥပ္ပဇ္ဇတိ အဒုတိယော အသဟာ-
ယော အပ္ပဋိမော အပ္ပဋိဘာဝေါ အပ္ပဋိပုဂ္ဂလော အသမော
အသမသမော ဒွိပဒါနံ အဂ္ဂေါ။ ကဇမော ဧကပုဂ္ဂလော?
တထာဂတော အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ”တိ။

ဓမ္မသံဃာ အညဓမ္မသံဃေဟိ အသဒိသဋ္ဌေန ဝိသိဋ္ဌဂုဏတာယ ဒုလ္လဘ-
ပါတုဘာဝါဒိနာ စ အဂ္ဂါ။ တထာ ဟိ တေသံ သွာက္ခာတတာဒိသုပ္ပဋိပန္န-
တာဒိဂုဏဝိသေသေဟိ အညေ ဓမ္မသံဃသဒိသာ အပ္ပတရံ နိဟိနာ၊ ဝါ နတ္ထိ၊
ကုတော သေဋ္ဌာ။ သယမေဝ တေဟိ ဝိသိဋ္ဌဂုဏတာယ သေဋ္ဌာ။
တထာ ဒုလ္လဘုပ္ပါဒအတ္တရိယဘာဝဗဟုဇနဟိတသုခါဝဟအဒုတိယာသဟာ-
ယာဒိသဘာဝါ စ တေ။ ယဒဂ္ဂေန ဟိ ဘဂဝါ ဒုလ္လဘပါတုဘာဝေါ။

တဒဂ္ဂေန ဓမ္မသံဃာပီတိ။ အန္တရိယာဒိသုပိ ဒေသေ နယော။ ဧဝံ အဂ္ဂေသု
သေဋ္ဌေသု ဥတ္တမေသု ပဝရေသု ဂုဏဝိသိဋ္ဌေသု ပသာဒါတိ အဂ္ဂပ္ပသာဒါ။

ဒုတိယသို့ ပနတ္ထေ ယထာဝုတ္တေသု အဂ္ဂေသု ဗုဒ္ဓါဒိသု ဥပ္ပတ္တိယာ
အဂ္ဂဘူတာ ပသာဒါ အဂ္ဂပ္ပသာဒါ။ ယေ ပန အရိယမဂ္ဂေန အာဂတာ
အဝေစ္စပ္ပသာဒါ၊ တေ ဧကန္တေနေဝ အဂ္ဂဘူတာ ပသာဒါတိ အဂ္ဂပ္ပသာဒါ။
ယထာဟ— “ဣဓ ဘိက္ခုဝေ အရိယသာဝကော ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန
သမန္တာဂတော ဟောတိ”တိအာဒိ^၁။ အဂ္ဂဝိပါကတ္တာပိ စေတေ အဂ္ဂပ္ပသာဒါ။
ဂုတ္တမ္ပိ စေတံ “အဂ္ဂေ ခေါ ပန ပသန္တာနံ အဂ္ဂေါ ဝိပါကော”တိ^၂။

အပဒါ ဝါတိအာဒိသု ဝါသဒ္ဓေါ သမုစ္စယတ္ထော၊ န ဝိကပ္ပတ္ထော။
ယထာ “အနုပ္ပန္နော ဝါ ကာမာသဝေါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဥပ္ပန္နော ဝါ ကာမာသဝေါ
ပဝဇ္ဇတိ”တိ^၃ ဧတ္ထ အနုပ္ပန္နော စ ဥပ္ပန္နော စာတိ အတ္ထော၊ ယထာ စ “ဘူတာနံ
ဝါ သတ္တာနံ ဌိတိယာ သမ္ဘဝေသီနံ ဝါ အနုဂ္ဂဟာယာ”တိ ဧတ္ထ ဘူတာနန္တ
သမ္ဘဝေသီနန္တာတိ အတ္ထော၊ ယထာ စ “အဂ္ဂိတော ဝါ ဥဒကတော ဝါ
မိထုဘေဒတော ဝါ”တိ^၄ ဧတ္ထ အဂ္ဂိတော စ ဥဒကတော စ မိထုဘေဒတော
စာတိ အတ္ထော၊ ဧဝံ “အပဒါ ဝါ။ ပ။ အဂ္ဂမက္ခာယတိ”တိ^၅ ဧတ္ထာပိ အပဒါ စ
ဒွိပဒါ စာတိ သမ္ပိဏ္ဍနဝသေန အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ တေန ဂုတ္တံ “ဝါသဒ္ဓေါ
သမုစ္စယတ္ထော၊ န ဝိကပ္ပတ္ထော”တိ။

ရူပိနောတိ ရူပဝန္တော။ န ရူပိနောတိ အရူပိနော။ သညိနောတိ
သညဝန္တော။ န သညိနောတိ အသညိနော။ “အပဒါ ဝါ”တိအာဒိသဗ္ဗ-
ပဒေဟိ ကာမဘဝေါ ရူပဘဝေါ အရူပဘဝေါ ဧကဝေါကာရဘဝေါ
စတုဝေါကာရဘဝေါ ပဉ္စဝေါကာရဘဝေါ သညိဘဝေါ အသညိဘဝေါ
နေဝသညိနာသညိဘဝေါတိ နဝရိဓေပိ ဘဝေ သတ္ထေပိ အနဝသေသတော
ပရိယာဒိယိတွာ ဒဿေတိ။ ဧတ္ထ ဟိ ရူပိဂ္ဂဟဏေန ကာမဘဝေါ ရူပဘဝေါ
ပဉ္စဝေါကာရဘဝေါ ဧကဝေါကာရဘဝေါ စ ဒဿိတော၊ အရူပိဂ္ဂဟဏေန
အရူပဘဝေါ စတုဝေါကာရဘဝေါ စ ဒဿိတော၊ သညိဘဝါဒယော ပန
သရူပေနေဝ ဒဿိတာ၊ အပဒါဒိဂ္ဂဟဏေန ကာမဘဝပဉ္စဝေါကာရဘဝသညိ-
ဘဝါနံ ဧကဒေသောဝ ဒဿိတော။

၁-သံ ၃-၃၄၈၊ ၃၅၀-ပိဋ္ဌေသု၊ ၂-အံ ၁-၃၄၃၊ ၃ ၁-၂၅၄-ပိဋ္ဌေသု၊ ၃-မ ၁-၉-ပိဋ္ဌေ။
၄-ဒိ ၂-၇၄-ပိဋ္ဌေ၊ ၅-အံ ၁-၃၄၃၊ ၃ ၁-၂၅၄-ပိဋ္ဌေသု။

ကသ္မာ ပနေတ္ထ ယထာ အဒုတိယသုတ္တေ “ဒွိပဒါနံ အဂ္ဂေါ”တိ ဒွိပဒါ ဧဝံ ဂဟိတာ၊ ဧဝံ ဒွိပဒဂ္ဂဟဏမေဝ အကတွာ အပဒါဒိဂ္ဂဟဏံ ကတန္တိ? ဝုစ္စတေ— အဒုတိယသုတ္တေ တာဝ သေဠတရဝသေန ဒွိပဒဂ္ဂဟဏမေဝ ကတံ။ ဣမသ္မိံ ဟိ လောကေ သေဠော နာမ ဥပ္ပဇ္ဇမာနော အပဒစတုပ္ပဒဗဟုပဒေသု န ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဒွိပဒေသုယေဝ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ကတရေသု ဒွိပဒေသု? မနုဿေသု စေဝ ဒေဝေသု စ။ မနုဿေသု ဥပ္ပဇ္ဇမာနော သကလလောကံ ဝသေ ဝတ္တေတုံ သမတ္ထော ဗုဒ္ဓေါ ဟုတွာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဒေဝေသု ဥပ္ပဇ္ဇမာနော ဒဿသဟဿိ- လောကဓာတုံ ဝသေ ဝတ္တနကော မဟာဗြဟ္မာ ဟုတွာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ သော တဿ ကပ္ပိယကာရကော ဝါ အာရာမိကော ဝါ သမ္ပဇ္ဇတိ။ ဣတိ တတောပိ သေဠ- တရဝသေနသ ဒွိပဒါနံ အဂ္ဂေါတိ တတ္ထ ဝုတ္တံ။ ဣဓ ပန အနဝသေသပရိယာ- ဒါနဝသေန ဧဝံ ဝုတ္တံ “ယာဝတာ ဘိက္ခဝေ သတ္တာ အပဒါ ဝါ။ ပ။ နေဝ- သညိနာသညိနော ဝါ၊ တထာဂတော တေသံ အဂ္ဂမက္ခာယတိ”တိ။ နိဒ္ဒါရဏေ စေတံ သာမိဝစနံ။ မ-ကာရေ ပဒသန္ဓိကရေ၊ အဂ္ဂေါ အက္ခာယတိတိ ပဒ- ဝိဘာဂေါ။ တေနောဟိ “ဂုဏေဟိ အဂ္ဂေါ”တိအာဒိ။

အဂ္ဂေါ ဝိပါကော ဟောတိတိ အဂ္ဂေ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေ ပသန္နာနံ ယော ပသာဒေါ အဂ္ဂေါ သေဠော ဥတ္တမကောဋိဘူတော ဝါ၊ တသ္မာ တဿ ဝိပါကောပိ အဂ္ဂေါ သေဠော ဥတ္တမကောဋိဘူတော ဥဠာရတမော ပဏီတ- တမော ဟောတိ။ သော ပန ပသာဒေါ ဒုဝိဇော လောကီယလောကုတ္တရ- ဘေဒတော။ တေသု လောကီယဿ တာဝ—

“ယေ ကေမိ ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂတာသေ၊

န တေ ဂမိဿန္တိ အပါယဘူမိ။

ပဟာယ မာနုသံ ဒေဟံ၊

ဒေဝကာယံ ပရိပူရေဿန္တိ။

ဗုဒ္ဓေါတိ ကိတ္တယန္တဿ၊ ကာယေ ဘဝတိ ယာ ပီတိ။

ဝရမေဝ ဟိ သာ ပီတိ၊ ကသိဏေနပိ ဇမ္ဗုဒ္ဓိပဿ၊ ၂။

သတံ ဟတ္ထိ သတံ အဿာ၊ သတံ အဿတရီရတာ။

သတံ ကညာသဟဿာနိ၊ အာမုက္ကမဏိကုဏ္ဍလာ။

ဧကဿ ပဒဝိတိဟာရဿ၊ ကလံ နာဂ္ဂန္တိ သောဠသိဒ္ဓိ။

သာဓု ခေါ်ဒေါနမိန္ဒ ဗုဒ္ဓိ သရဏဂမနံ ဟောတိ၊ ဗုဒ္ဓိ သရဏ-
ဂမနဟေတု ခေါ် ဒေါနမိန္ဒ ဝေဓိကေစွေ သတ္တာ ကာယဿ
ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇန္တိ။ တေ
အညေ ဒေဝေ ဒသဟိ ဌာနေဟိ အဓိဂ္ဂဏန္တိ ဒိဗ္ဗေန အာယုနာ၊
ဒိဗ္ဗေန ဝဏ္ဏေန၊ ဒိဗ္ဗေန သုခေန၊ ဒိဗ္ဗေန ယသေန၊ ဒိဗ္ဗေန အာဓိ-
ပတေယျေန၊ ဒိဗ္ဗေဟိ ရူပေဟိ၊ ဒိဗ္ဗေဟိ သဒ္ဓေဟိ၊ ဒိဗ္ဗေဟိ ဂန္ဓေဟိ၊
ဒိဗ္ဗေဟိ ရသေဟိ၊ ဒိဗ္ဗေဟိ ဖောဋ္ဌဗ္ဗေဟိ”တိ။—

ဝေမာဒီနံ သုတ္တပဒါနံ ဝသေန ပသာဒဗလဝိသေသယောဂေါ ဝေဒိတဗ္ဗော၊
တဿှာ သော အပါယဒုက္ခဝိနိဝတ္တနေန သဒ္ဓိံ သမ္ပတ္တိဘဝေသု သုခဝိသေသ-
ဒါယကောဝ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

လောကုတ္တရော ပန သာမညဗလဝိပါကဒါယကော ဝဋ္ဋဒုက္ခဝိနိဝတ္တကော။
သဗ္ဗောပိ စာယံ ပသာဒေါ ပရမ္ပရာယ ဝဋ္ဋဒုက္ခံ ဝိနိဝတ္တေတိယေဝ။ ဝုတ္တံ
ဟေတံ—

“ယသ္မိံ သမယေ ဘိက္ခဝေ အရိယသာဝကော အတ္တနော သဒ္ဓိံ
အနုဿရတိ၊ နေဝဿ တသ္မိံ သမယေ ရာဂပရိယုဋ္ဌိတံ စိတ္တံ ဟောတိ၊
န ဒေါသပရိယုဋ္ဌိတံ။ ပ။ န မောဟပရိယုဋ္ဌိတံ စိတ္တံ ဟောတိ၊
ဥဇ္ဇဂတမေဝဿ တသ္မိံ သမယေ စိတ္တံ ဟောတိ၊ ဥဇ္ဇဂတစိတ္တဿ
ပါမောဇ္ဇံ ဇာယတိ၊ ပမုဒိတဿ ဝီတိ ဇာယတိ။ ပ။ နာပရံ ဣတ္ထတ္တာ-
ယာတိ ပဇာနာတိ”တိ။

ဓမ္မာတိ သဘာဝဓမ္မာ။ သင်္ခတာတိ သမေစ္စ သမ္ဘူယ ပစ္စယေဟိ ကတာတိ
သင်္ခတာ၊ သပစ္စယာ ဓမ္မာ။ ဟေတူဟိ ပစ္စယေဟိ စ န ကေဟိစိ ကတာ သင်္ခ-
တာတိ အသင်္ခတာ၊ အပစ္စယော နိဗ္ဗာနံ။ သင်္ခတာနံ ပရိယောသိတဘာဝေန၊
“အသင်္ခတာ”တိ ပုထုဝစနံ။ ဝိရာဂေါ တေသံ အဂ္ဂမက္ခာယတီတိ တေသံ
သင်္ခတာသင်္ခတဓမ္မာနံ ယော ဝိရာဂသင်္ခါတော အသင်္ခတဓမ္မော၊ သော
သဘာဝေနဝ သဏ္ဌသုခမဘာဝတော သန္တတရပဏီတတရဘာဝတော
ဂမ္ဘိရာဒိဘာဝတော မဒနိဗ္ဗဒနာဒိဘာဝတော အဂ္ဂံ သေဋ္ဌံ ဥတ္တမံ ပဝရန္တိ
ဝုစ္စတိ။ ယဒိဒန္တိ နိပါတော၊ ယော အယန္တိ အတ္ထော။ မဒနိဗ္ဗဒနောတိအာဒိနိ
သဗ္ဗာနိ နိဗ္ဗာနဝေဝစနာနိ။ တေနောပါဟ “ဝိရာဂေါတိအာဒိနိ နိဗ္ဗာနဓမ္မေဝ
နာမာနိ”တိ။ ရာဂမဒါဒယောတိ အာဒိ-သဒ္ဓေန မာနမဒပုရိသမဒါဒိကေ

သင်္ကဏှာတိ။ သဗ္ဗာ ပိပါသတိ ကာမပိပါသဒိကာ သဗ္ဗာ ပိပါသာ။ သဗ္ဗေ
အာလယာ သမုပ္ပါတံ ဂစ္ဆန္တိတိ ကာမာလယာဒိကာ သဗ္ဗေပိ အာလယာ
သမုပ္ပါတံ ယန္တိ။ ဝဋ္ဋာနိတိ ကမ္မဝဋ္ဋပိပါကဝဋ္ဋာနိ။ တဏှာတိ အဋ္ဌသတပ္ပဘေဒါ
သဗ္ဗာပိ တဏှာ။

အဂ္ဂေါ ပိပါကော ဟောတိတိ ဧတ္ထာပိ—

“ယေ ကေစိ ဓမ္မံ သရဏံ ဂတာသေ။ပ။

ဓမ္မောတိ ကိတ္တယန္တဿ၊ ကာယေ ဘဝတိ ယာ ပီတိ။ပ။”

သာဓု ခေါ ဒေဝါနမိန္ဒ ဓမ္မံ သရဏဂမနံ ဟောတိ၊ ဓမ္မံ သရဏ-
ဂမနဟေတု ခေါ ဒေဝါနမိန္ဒ ဝေမိကေကစ္စေ။ပ။ ဒိဗ္ဗေဟိ
ဖောဋ္ဌဗ္ဗေဟိ”တိ၂—

ဝေမာဒိနံ သုတ္တပဒါနံ ဝသေန ဓမ္မေ ပသာဒဿ ဖလဝိသေသယောဂေါ
ဝေဒိတဗ္ဗော။

သံဃာ ဝါ ဂဏာ ဝါတိ ဇနသမူဟသင်္ခါတာ ယာဝတာ လောကေ သံဃာ
ဝါဂဏာဝါ။ တထာ ဂတသာဝကသံဃောတိ အဋ္ဌအရိယပုဂ္ဂလသမူဟသင်္ခါတော
ဒိဋ္ဌိသီလသာမညေန သံဟတော တထာဂတဿ သာဝကသံဃော။ အဂ္ဂမက္ခာ-
ယတိတိ အတ္တနော သီလသမာဓိပညာဝိမုတ္တိအာဒိဂုဏဝိသေသေန တေသံ
သံဃာနံ အဂ္ဂေါ သေဋ္ဌော ဥတ္တမော ပဝရောတိ ဝုစ္စတိ။ ယဒိဒန္တိ ယာနိ ဣမာနိ။
စတ္တာရိ ပုရိသယုဂါနိ ယုဂဋ္ဌဝသေန၊ ပဌမမဂ္ဂဋ္ဌော ပဌမဖလဋ္ဌောတိ ဣဒမေကံ
ယုဂဋ္ဌံ၊ ယာဝ စတုတ္ထမဂ္ဂဋ္ဌော စတုတ္ထဖလဋ္ဌောတိ ဣဒမေကံ ယုဂဋ္ဌန္တိ ဧဝံ စတ္တာရိ
ပုရိသယုဂါနိ။ အဋ္ဌ ပုရိသပုဂ္ဂလာတိ ပုရိသပုဂ္ဂလဝသေန ဧကော ပဌမမဂ္ဂဋ္ဌော၊
ဧကော ပဌမဖလဋ္ဌောတိ ဣမိနာ နယေန အဋ္ဌ ပုရိသပုဂ္ဂလာ။ ဧတ္ထ စ ပုရိသောတိ
ဝါ ပုဂ္ဂလောတိ ဝါ ဧကတ္တာနိ ဧတာနိ ပဒါနိ၊ ဝေနေယျဝသေန ပနေဝံ ဝုတ္တံ။
သေ ဘဂဝတော သာဝကသံဃောတိ ယာနိမာနိ ယုဂဋ္ဌဝသေန စတ္တာရိ ယုဂါနိ
ပါဠိယေက္ကတော အဋ္ဌ ပုရိသပုဂ္ဂလာ၊ သေ ဘဂဝတော သာဝကသံဃော။
အာဟုနေယျောတိအာဒိနိ ဝုတ္တတ္ထာနေဝ။ ဣဓာပိ—

“ယေ ကေစိ သံဃံ သရဏံ ဂတာသေ။ပ။”

သံဃောတိ ကိတ္တယန္တဿ၊ ကာယေ ဘဝတိ ယာ ပီတိ။ပ။”

၁-ဒီ ၂-၂၀၄၊ သံ ၁-၂၅-ပိဋေသု သဒ္ဓိသိတပါဠိ၊

၂-သံ ၂-၄၆၇-ပိဋေ၊

၃-ဒီ-၄ ၁-၅၄၊ ဣတိဝုတ္တက-၄ ၂၇၁-ပိဋေသု သဒ္ဓိသိတဂါထာ။

သံ-၄ ၂-၁၉—န-ဗု-သ

သာဓု ခေါ် ဒေဝါနမိန္ဒ သံဃံ သရဏဂမနံ ဟောတိ၊ သံဃံ
သရဏဂမနဟေတု ခေါ် ဒေဝါနမိန္ဒ။ပ။ ဒိဗ္ဗေဟိ ဖောဋ္ဌဗ္ဗေ-
ဟိ”တိ—

အာဒိနံ သုတ္တပဒါနံ ဝသေန သံဃေ ပသာဒဿ ဖလဝိသေသယောဂေါ
တဿ အဂ္ဂဝိပါကတာ စ ဝေဒိတဗ္ဗာ။တဿ အနုတ္တရိယပဋိလာဘောသတ္တမ-
ဘဝါဒိတော ပဋ္ဌာယ ဝနုဒုက္ခသမုစ္ဆေဒေါ အနုတ္တရသုခါဓိဂမောတိ ဝေမာဒိ-
ဥဋ္ဌာရဖလနိပ္ပုဒ်နဝသေန အဂ္ဂဝိပါကတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ဂါထာသု အဂ္ဂတောတိ အဂ္ဂေ ရတနတ္ထယေ၊ အဂ္ဂဘာဝတော ဝါ
ပသန္နာနံ။ အဂ္ဂံ ဓမ္မန္တိ အဂ္ဂသဘာဝံ ဗုဒ္ဓသုဗောဓိံ ဓမ္မသုဓမ္မတံ သံဃသုပုဋ္ဌိ-
ပတ္တိံ၊ ရတနတ္ထယဿ အနညသာဓာရဏံ ဥတ္တမသဘာဝံ၊ ဒသဗလာဒိသ္မာက္ခာ-
တတာဒိသုပုဋ္ဌိပန္နတာဒိဂုဏသဘာဝံ ဝါ။ ဝိဇာနတန္တိ ဝိဇာနန္တာနံ။ ဧဝံ
သာဓာရဏတော အဂ္ဂပ္ပသာဒဝတ္ထု ဒသေတော ဣဒါနိ အသာဓာရဏတော
တံ ဝိဘာဂေန ဒသေတုံ “အဂ္ဂေ ဗုဒ္ဓေ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ ပသန္နာနန္တိ
အဝေစ္စပ္ပသာဒေန စ ဣတရပ္ပသာဒေန စ ပသန္နာနံ အဓိပ္ပာယ်ရမည်။ ဝိရာဂူပ-
သမေတိ ဝိရာဂေ ဥပသမေ စ၊ သဗ္ဗဿ ရာဂဿ သဗ္ဗေသံ ကိလေသာနံ
အစ္စန္တဝိရာဂဟေတုဘူတေ အစ္စန္တဥပသမဟေတုဘူတေ စာတိ အတ္ထော။
သုခေတိ ဝနုဒုက္ခက္ခယဘာဝေန သင်္ခါရုပသမသုခဘာဝေန သုခေ။

အဂ္ဂသ္မိံ ဒါနံ ဒဒတန္တိ အဂ္ဂေ ရတနတ္ထယေ ဒါနံ ဒဒန္တာနံ ဒေယုဓမ္မံ
ပရိစ္စဇန္တာနံ။ တတ္ထ ဓရမာနံ ဘဂဝန္တံ စတူဟိ ပစ္စယေဟိ ဥပဋ္ဌဟန္တာ ပူဇေန္တာ
သက္ကရေန္တာ၊ ပရိနိဗ္ဗုတံ ဘဂဝန္တံ ဥဒ္ဓိဿ ဓာတုစေတိယာဒိကေ ဥပဋ္ဌဟန္တာ
ပူဇေန္တာ သက္ကရေန္တာ ဗုဒ္ဓေ ဒါနံ ဒဒန္တိ နာမ။ “ဓမ္မံ ပူဇေဿာမာ”တိ
ဓမ္မဓရေ ပုဂ္ဂလေ စတူဟိ ပစ္စယေဟိ ဥပဋ္ဌဟန္တာ ပူဇေန္တာ သက္ကရေန္တာ
ဓမ္မဉ္စ ဖိရဋ္ဌိတိကံ ကရေန္တာ ဓမ္မေ ဒါနံ ဒဒန္တိ နာမ။ တဏှာ အရိယသံဃံ
စတူဟိ ပစ္စယေဟိ ဥပဋ္ဌဟန္တာ ပူဇေန္တာ သက္ကရေန္တာ တံ ဥဒ္ဓိဿ ဣတရသ္မိမ္မိ
တဏှာ ပဋိပဇ္ဇေန္တာ သံဃေ ဒါနံ ဒဒန္တိ နာမ။ အဂ္ဂံ ဗုညံ ပဝေဇတိတိ ဧဝံ
ရတနတ္ထယေ ပသန္နေန စေတသာ ဥဋ္ဌာရံ ပရိစ္စာဂံ ဥဋ္ဌာရဉ္စ ပူဇာသက္ကာရံ
ပဝတ္တေန္တာနံ ဒိဝသေ ဒိဝသေ အဂ္ဂံ ဥဋ္ဌာရံ ကုသလံ ဥပစိယတိ။ ဣဒါနိ တဿ
ပုညဿ အဂ္ဂဝိပါကတာယ အဂ္ဂဘာဝံ ဒသေတုံ “အဂ္ဂံ အာယူ”တိအာဒိ
ဝုတ္တံ။ တတ္ထ အာယူတိ ဒိဗ္ဗံ ဝါ မာနသံ ဝါ အဂ္ဂံ ဥဋ္ဌာရံ ပရမံ အာယု ပဝေဇတိ

ဥပရူပရိ မြူဟတိ။ ဝဏ္ဏောတိ ရူပသမ္ပဒါ။ ယသောတိ ပရိဝါရသမ္ပဒါ။ ကိတ္တိတိ ထုတိသောသော။ သုခန္တိ ကာယိကံ စေတသိကဉ္စ သုခံ။ ဗလန္တိ ကာယ-ဗလဉ္စေဝ ဉာဏဗလဉ္စ။

အဂ္ဂဿ ရတနတ္တယဿ ဒါနံ ဒါတော။ အထ ဝါ အဂ္ဂဿ ဒေယျဓမ္မဿ ဒါနံ ဥဋ္ဌာရံ ကတွာ တတ္ထ ပုညံ ပဝတ္တေတာ။ အဂ္ဂဓမ္မသမာဟိတောတိ အဂ္ဂေန ပဿာဒဓမ္မေန ဒါနာဒိဓမ္မေန စ သံဟိတော သမန္နာဂတော အစလပ္ပသာဒယုတ္တော၊ တဿ ဝါ ဝိပါကဘူတေဟိ ဗဟုဇနဿ ဝိယမနာပတာဒိဓမ္မေဟိ ယုတ္တော။ အဂ္ဂပ္ပတ္တော ပမောဒတိတိ ယတ္ထ ယတ္ထ သတ္တနိကာယေ ဥပ္ပန္နော၊ တတ္ထ တတ္ထ အဂ္ဂဘာဝံ သေဋ္ဌဘာဝံ အဓိဂတော၊ အဂ္ဂဘာဝံ ဝါ လောကုတ္တရမဂ္ဂဖလံ အဓိဂတော ပမောဒတိ အဘိရမတိ ပရိတုဿတိတိ။

အဂ္ဂပဿာဒသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၅-ဝဿကာရသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃၅။ ပဉ္စမေ အရိယေ ဉာယေတိ သံကိလေသတော အာရကတ္တာ အရိယေ နိဒ္ဒေါသေ ပရိသုဋ္ဌေ နိယျာနိကဓမ္မဘာဝတော ဉာယေ ကာရဏေတိ အတ္တော။ ဉာယတိ နိစ္ဆယေန ကမတိ နိဗ္ဗာနံ၊ တံ ဝါ ဉာယတိ ပဋိဝိဇ္ဈိယတိ ဧတေနာတိ ဉာယော၊ အရိယမဂ္ဂေါ။ သော ဧဝ စ သမ္မာပကဟေတုဘာဝတော ကာရဏန္တိ ဝုစ္စတိ။ ဣဓ ပန သဟ ဝိပဿနာယ အရိယမဂ္ဂေါ အဓိပ္ပေကောတိ အာဟ “သဟဝိပဿနကေ မဂ္ဂေ”တိ။ ဂါထာသု “ဉာယံ ဓမ္မ”န္တိ ဣောပိ သေဝေ နယော။

ဝဿကာရသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၆-ဒေါဏသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃၆။ ဆဋ္ဌေ ဥက္ကာဟိ ဓာရိယမာနာဟိတိ ဒီပိကာဟိ ဓာရိယမာနာဟိ၊ ဒဏ္ဍဒီပိကာသု ဇာလေတွာ ဓာရိယမာနာသု မာပိတတ္တာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ တံ ဟိ နဂရံ “မင်္ဂလဒိဝသေ သုခဏေ သုနက္ခတ္တံ မာ အတိက္ကမီ”တိ ရတ္ထိမ္ပိ ဥက္ကာသု ဓာရိယမာနာသု မာပိတံ။ ဥက္ကာသု ဌာတိ ဥက္ကဋ္ဌာ၊ ဥက္ကာသု

ဝိဇ္ဇောတယန္တိသု ဌိတာ ပတိဌိတာတိ မူလဝိဘူဇာဒိပက္ခေပေန^၁ သဒ္ဓသိဒ္ဓိ
ဝေဒိတဗ္ဗာ။ နိရုတ္တိနယေန ဝါ ဥက္ကာသု ဌိတာသု ဌိတာ အာသီတိ ဥက္ကန္တာ။
အပရေ ပန ဘဏန္တိ “ဘူမိဘာဂသမ္ပတ္တိယာ မနုဿသမ္ပတ္တိယာ ဥပကရဏ-
သမ္ပတ္တိယာ စ သာ နဂရီ ဥက္ကဋ္ဌဂုဏယောဂတော ဥက္ကန္တာတိ နာမံ
လဘတိ”တိ။ သေတဗျန္တိ တဿ နဂရဿ နာမံ။ တံ ပန ကဿပဒသဗလဿ
ဇာတနဂရန္တိ အာဟ “အတိတေ ကဿပသဗ္ဗာသမ္ပုဋ္ဌဿ ဇာတနဂရ”န္တိ။

ဝိဇ္ဇန္တရိကာယာတိ ဝိဇ္ဇနိစ္ဆရဏက္ခဏေ။ အန္တရတောတိ ဟဒယေ။
အန္တရာတိ အာရမ္ဘနိဗ္ဗတ္တိနံ ဝေမဇ္ဈေ။ အန္တရိကာယာတိ အန္တရာဌေ။ ဧတ္ထ စ
“တဒန္တရံ ကော ဇာနေယျ၊^၂ ဧတေသံ အန္တရာ ကပ္ပိ ဂဏနတော အသင်္ချေ-
ယျာ၊^၃ အန္တရန္တရာ ကထံ ဩပပါတေတိ”တိ၊^၄ စ အာဒိသု ဝိယ ကာရဏဝေ-
မဇ္ဈေသု ဝတ္တမာနာ အန္တရာသဒ္ဓါ ဧဝ ဥဒါဟရိတဗ္ဗာ သိယံ၊ န ပန
စိတ္တက္ခဏဝိဝေသု ဝတ္တမာနာ အန္တရအန္တရိကသဒ္ဓါ။ အန္တရာသဒ္ဓဿ ဟိ
အယမတ္ထုဒ္ဓါရေတိ။

အယံ ပနေတ္ထ အဓိပ္ပါယော သိယာ—ယေသု အန္တရာသဒ္ဓေါ ဝတ္တတိ၊
တေသု အန္တရာသဒ္ဓေါပိ ဝတ္တတိတိ သမာနတ္ထတ္တာ အန္တရာသဒ္ဓတ္ထေ ဝတ္တမာနော
အန္တရာသဒ္ဓေါ ဥဒါဟဇော။ အန္တရာသဒ္ဓေါ ဧဝ ဝါ “ယဿန္တရတော”တိ ဧတ္ထ
ဂါထာသုခတ္ထံ ရဿံ ကတွာ ဝုတ္တောတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ အန္တရာသဒ္ဓေါ ဧဝ ပန ဣက-
သဒ္ဓေန ပဒံ ဝမေတွာ “အန္တရိကာ”တိ ဝုတ္တောတိ ဧဝမေတ္ထ ဥဒါဟရဏော-
ဒါဟရိတဗ္ဗာနံ ဝိရောဓာဘာဝေါ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ အယောဇိယမာနေ ဥပယောဂ-
ဝစနံ န ပါပုဏာတိ သာမိဝစနဿ ပသင်္ဂေ အန္တရာသဒ္ဓယောဂေန
ဥပယောဂဝစနဿ ဣန္တိတတ္တာ။ တေနောဟ “အန္တရာသဒ္ဓေန ပန ယုတ္တတ္တာ
ဥပယောဂဝစနံ ကတ”န္တိ။

သကလဇမ္ဗုဒ္ဓိပေ ဥပ္ပန္တံ မဟာကလဟံ ဂူပသမေတွာတိ ပရိနိဗ္ဗုတေ
ဘဂဝတိ ဓာတူနံ အတ္ထာယ ကုသိနာရနဂရံ ပရိဝါရေတွာ ဌိတေဟိ သေသ-
ရာဇူဟိ “အမှာကံ ဓာတုယော ဝါ ဒေန္တု ယုဒ္ဓံ ဝါ”တိအာဒိနာ ကောသိနာရ-
ကေဟိ မလ္လေဟိ သဒ္ဓိံ ကတံ ဝိဝါဒံ ဂူပသမေတွာ။ သော ကိရ ပြာဟ္မဏော
တေသံ ဝိဝါဒံ သုတွာ “ဧတေ ရာဇာနော ဘဂဝတော ပရိနိဗ္ဗုတဋ္ဌာနေ ဝိဝါဒံ
ကရေန္တိ၊ န ခေါပနေတံ ပတိရူပံ၊ အလံ ဣမိနာ ကလဟေန၊ ဂူပသမေဿာမိ
န”န္တိ ဂန္တော ဥန္တတေ ပဒေသေ ဌတွာ ဒွေဘာဏဝါရပရိမာဏံ ဒေါဏဂဇ္ဇိတံ

၁-ပါဏိနိ၊ ၃၊ ၂၊ ၅-သုတ္တံ ပဿိတဗ္ဗံ။

၃-၃ ၄-၃၀၂-ပိဋကေ။

၂-အံ ၂-၃၀၀၊ အံ ၃-၃၆၇-ပိဋကေ။

၄-မ ၂-၃၀၀-ပိဋကေ။

နာမ အဝေါစ။ တတ္ထ ပဌမဘာဏဝါရေ တာဝ ကေပဒမ္ပိ တေ န ဇာနိံသု။
ဒုတိယဘာဏဝါရပရိယောသာနေ စ “အာစရိယဿ ဝိယ ဘော သဒ္ဓေါ၊
အာစရိယဿ ဝိယ ဘော သဒ္ဓေါ”တိ သဗ္ဗေ နိရဝါ အဟေသုံ။ ဇမ္ဗုဒီပတလေ
ကီရ ကုလသရေ ဇာတော ယေဘုယျေန တဿ နအန္တေဝါသိကော နာမ
နတ္ထိ၊ အထ ခေါ သော အတ္တနော ဝစနံ သုတွာ နိရဝေ တုဏှိဘူတေ
ဝိဒိတွာ ပုန—

“သုဏန္တ၊ ဘောန္တော မမ ကေဝါစံ၊
အမှာက ဗုဒ္ဓေါ အဟု ခန္တိဝါဒေါ။
န ဟိ သာဓု’ယံ ဥတ္တမပုဂ္ဂလဿ၊
သရိရဘာဂေ သိယာ သမ္ပဟာရော။
သဗ္ဗေဝ ဘောန္တော သဟိတာ သမဂ္ဂါ၊
သမ္မောဒမာနာ ကရောမဋ္ဌဘာဂေ။
ဝိတ္ထာရိကာ ဟောန္တ၊ ဒိသာသု ထူပါ၊
ဗဟူ ဇနာ စက္ခုမတော ပသန္တာ”တိ—

ဣမံ ဂါထာဒွယံ ဝတွာ တံ ကလဟံ ဝုပသမေတွာ ဓာတုယော အဋ္ဌဓာ
ဘာဇေတွာ အဒါသိ၊ တံ သန္ဓာယေတံ ဝုတ္တံ “သကလဇမ္ဗုဒီပေ ဥပ္ပန္နံ
မဟာကလဟံ ဝုပသမေတွာ ဓာတုယော ဘာဇေသတိ”တိ။ လက္ခဏ-
စက္ကာနီတိ ဒွိသု ပါဒတလေသု ဒွေ လက္ခဏစက္ကာနိ။

အာသဝေနာတိ ကမ္မကိလေသကာရဏေန အာသဝေန။ ဧတ္ထ ဟိ
တေဘူမကဉ္စ ကမ္မံ၊ အဝသေသာ စ အကုသလာ ဓမ္မာ “အာသဝါ”တိ ဝုတ္တာ။
ဒေဝူပပတ္တိတိ ဒေဝေသု ဥပ္ပတ္တိ နိဗ္ဗတ္တိ။ ဧတ္ထ စ ယက္ခဂန္ဓဗ္ဗတာယ ဝိနိမုတ္တာ
သဗ္ဗေ ဒေဝါ ဒေဝဂ္ဂဟဏေန ဂဟိတာ။ ဂန္ဓဗ္ဗော ဝါ ဝိဟင်္ဂမော အာကာသ-
စာရီ။ အဟန္တိ ဝိဘတ္တိဝိပရိဏာမေန ယောဇေတဗ္ဗံ။

ဒေါဏသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၇-အပရိဟာနိယသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃၇။ သတ္တမေ နိဗ္ဗာနသန္တိကေယေဝ စရတိတိ ကိလေသနိဗ္ဗာနဿ အနု-
ပါဒါပရိနိဗ္ဗာနဿ စ သန္တိကေယေဝ စရတိ “န စိရဿေဝ အဓိဂမိဿတိ”တိ

ကတွာ။ ဂါထာယ အပ္ပမာဒရတောတိ သမထဝိပဿနာယ အပ္ပမဇ္ဇနေ ရတော အဘိရတော၊ အပ္ပမာဒေနော ရတ္တိန္ဒြိယံ ဝိတိနာမေန္တောတိ အတ္ထော။ ပမာဒံ ဘယတော ပဿန္တောတိ နိရယူပပတ္တိအာဒိဘယဟေတုတော ပမာဒံ ဘယတော ပဿန္တော။ အဘဗ္ဗော ပရိဟာနာယာတိ သော ဇေဝရူပေါ သမထဝိပဿနာဓမ္မေဟိ မဂ္ဂဖလေဟိ ဝါ ပရိဟာနာယ အဘဗ္ဗော။ သမထ-
ဝိပဿနာတော ဟိ သမ္ပတ္တတော န ပရိဟာယတိ၊ ဣတရာနိ စ အပ္ပတ္တာနိ ပါပုဏာတိတိ။

အပရိဟာနိယသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဂ-ပတိလီနသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃၀။ အဋ္ဌမေ အန္တဝါ လောကောတိ ဧကပဿေန ဝဇိတံ ကသိဏနိမိတ္တံ “လောကော”တိ ဂါဟေန ဝါ တက္ကေန ဝါ ဥပ္ပန္နဒိဋ္ဌိ။ လာဘီ ဟိ ဈာနစက္ခုနာ ပဿိက္ခာ ဂဏှာဟိ၊ ဣတရော တက္ကမတ္တေန။ အနန္တဝါတိ သမန္တတော ဝဇိတံ အပ္ပမာဏံ ကသိဏနိမိတ္တံ “လောကော”တိ ဂါဟေန ဝါ တက္ကေန ဝါ ဥပ္ပန္နဒိဋ္ဌိ။ တံ ဇီဝံ တံ သရီရန္တိ ဇီဝေါ သရီရဉ္စ ဧကမေဝ ဝတ္ထုတိ ဥပ္ပန္နဒိဋ္ဌိ။ ဝိဿဋ္ဌာနိတိ သကပရိစ္စဇနဝသေန နိဿဋ္ဌာနိ။ ဝန္တာနိတိ ဣဒံ ပုန အာဒိယနဘာဝဒဿန-
ဝသေန ဝုတ္တံ။ စတ္တမိ ဟိ ကေမိ ဂဏှန္တိ၊ နယိဒမေဝန္တိ ဒဿနတ္ထံ “ဝန္တာနိ”တိ ဝုတ္တံ။ န ဟိ ယံ ယေန ဝန္တံ၊ န သော တံ ပုန အာဒိယတိ။ ဝန္တမိ ကိဉ္စိ သသန္တတိလဂ္ဂံ သိယာ၊ နယိဒမေဝန္တိ ဒဿနတ္ထံ “ပုတ္တာနိ”တိ ဝုတ္တံ။ တေန-
ဝါဟ “ဆိန္ဒုဗန္ဓနာနိ ကတာနိ”တိ၊ သန္တတိတော ဝိနိမောစနဝသေန ဆိန္ဒု-
ဗန္ဓနာနိ ကတာနိတိ အတ္ထော။ မုတ္တမိ ကိဉ္စိ မုတ္တဗန္ဓနံ ဝိယ ဖလံ ကုဟိဉ္စိ တိဋ္ဌတိ၊ န ဝေမိဒန္တိ ဒဿနတ္ထံ “ပဟိနာနိ”တိ ဝုတ္တံ။ ယထာ ကိဉ္စိ ဒုဋ္ဌိဿဋ္ဌံ ပုန အာဒိယ သမ္ပဒေဝ နိဿဋ္ဌံ “ပဋိနိဿဋ္ဌ”န္တိ ဝုတ္တတိ၊ ဧဝံ ဝိပဿနာယ နိဿဋ္ဌာနိ အာဒိန္ဒုသဒိသာနိ မဂ္ဂေန ပဟိနာနိ ပဋိနိဿဋ္ဌာနိ နာမ ဟောန္တိတိ ဒဿနတ္ထံ “ပဋိနိဿဋ္ဌာနိ”တိ ဝုတ္တံ။ တေနေဝါဟ “ယထာ န ပုန ဝိတ္တံ အာရောဟန္တိ၊ ဧဝံ ပဋိနိဿဋ္ဌိတာနိ”တိ။

ကာမေသနာတိ ကာမာနံ သေနာ၊ ကာမသမ္ဘိတာ ဝါ သေနာ ကာမေ-
သနာ။ ဝုတ္တံ ဟေတံ “တတ္ထ ကတမာ ကာမေသနာ? ယော ကာမေသု ကာ-
မတ္တန္တော ကာမရာဂေါ ကာမနန္တိ ကာမဝိပါသာ ကာမမုတ္တာ ကာမဗျောသာနံ၊

အယံ ဂုစ္စတိ ကာမေသနာ”တိ^၁၊ တသ္မာ ကာမရာဂေါ “ကာမေသနာ”တိ
ဝေဒိတဗ္ဗော။ တေနောဟ “ကာမေသနာ။ပ။ အနာဂါမိမဂ္ဂေန ပဟိနာ”တိ။
ဘဝါနံ သေနာ ဘဝေသနာ။ ဂုတ္တမ္ပိ စေတံ “တတ္ထ ကတမာ ဘဝေသနာ?
ယော ဘဝေသု ဘဝန္တန္တော။ပ။ ဘဝဇ္ဈောသာနံ၊ အယံ ဂုစ္စတိ ဘဝေသနာ”တိ^၂၊
တသ္မာ ဘဝေသနရာဂေါ ရူပါရူပဘဝပတ္တနာတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ တေနောဟ
“ဘဝေသနာ ပန အရဟတ္တမဂ္ဂေန ပဟိယတိ”တိ။

ဗြဟ္မစရိယဿ သေနာ ဗြဟ္မစရိယေသနာ၊ သာ စ မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယဿ ဒိဋ္ဌိ-
ဂတိကသမ္ပတဗြဟ္မစရိယဿ စ ဂဝေသနဝသေန ဒွိပ္ပကာရာတိ အာဟ “ဗြဟ္မ-
စရိယံ သိဿာမိ”တိအာဒိ။ ဒိဋ္ဌိဂတိကသမ္ပတဿ ဗြဟ္မစရိယဿ သေနာပိ ဟိ
ဗြဟ္မစရိယေသနာတိ ဂုစ္စတိ။ ဂုတ္တမ္ပိ စေတံ—

“တတ္ထ ကတမာ ဗြဟ္မစရိယေသနာ? သဿတော လောကောတိ
ဝါ အသဿတော လောကောတိ ဝါ အန္တဝါ လောကောတိ ဝါ
အနန္တဝါ လောကောတိ ဝါ တံ ဇီဝံ တံ သရိရန္တိ ဝါ အညံ ဇီဝံ
အညံ သရိရန္တိ ဝါ ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာတိ ဝါ န
ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာတိ ဝါ ဟောတိ စ န စ
ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာတိ ဝါ နေဝ ဟောတိ န န
ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာတိ ဝါ၊ ယာ ဝေရူပါ ဒိဋ္ဌိ
ဒိဋ္ဌိဂတံ ဒိဋ္ဌိဂဟနံ ဒိဋ္ဌိကန္တာရံ ဒိဋ္ဌိဝိသုကာယိကံ ဒိဋ္ဌိဝိပ္ပန္နိတံ
ဒိဋ္ဌိသံယောဇနံ ဂါဟော ပတိဋ္ဌာဟော အဘိနိဝေသော ပရာ-
မာသော ကုမ္မဂ္ဂေါ မိစ္ဆာပထော မိစ္ဆတ္တံ တိတ္ထာယတနံ ဝိမရိယေ-
သဂ္ဂါဟော၊ အယံ ဂုစ္စတိ ဗြဟ္မစရိယေသနာ”တိ^၁။

တသ္မာ ဒိဋ္ဌိဂတိကသမ္ပတဿ ဗြဟ္မစရိယဿ သေနာ ဒိဋ္ဌိဗြဟ္မစရိယေသနာတိ
ဝေဒိတဗ္ဗော။ တေနောဟ “ဒိဋ္ဌိဗြဟ္မစရိယေသနာ ပန သောတာပတ္တိမဂ္ဂေန ဝ-
ပဋိပ္ပဿန္တတိ”တိ။ ဧတ္တာဝတာ စ ရာဂဒိဋ္ဌိယော သေနာတိ ဒဿိတံ ဟောတံ၊
န ဧကဝလဉ္စ ရာဂဒိဋ္ဌိယော ဝေ သေနာ၊ တဒေကဋ္ဌံ ကမ္မမ္ပိ။ ဂုတ္တမ္ပိ စေတံ—

“တတ္ထ ကတမာ ကာမေသနာ? ကာမရာဂေါ တဒေကဋ္ဌံ
အကုသလံ ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ မနောကမ္မံ၊ အယံ ဂုစ္စတိ ကာမေ-
သနာ။ တတ္ထ ကတမာ ဘဝေသနာ? ဘဝရာဂေါ တဒေကဋ္ဌံ

အကုသလံ ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ မနောကမ္မံ၊ အယံ ဝုစ္စတိ ဘဝေသနာ။ တတ္ထ ကတမာ မြဟ္မစရိယေသနာ? အန္တဂ္ဂါဟိကာ ဒိဋ္ဌိ တဒေကဋ္ဌံ အကုသလံ ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ မနောကမ္မံ၊ အယံ ဝုစ္စတိ မြဟ္မစရိယေသနာ”တိ^၁။

နဝရိမောနောတိ “သေယျဿ သေယျောဟမသ္မိ”တိအာဒိနာ၊^၂ အာဂတော နဝရိမောနော။

“ကာမေသနာ”တိအာဒိဂါထာယ ပန မြဟ္မစရိယေသနာ သဟာတိ မြဟ္မစရိယေသနာယ သဒ္ဓိ။ ဝိဘတ္တိလောပေန ဟိ အယံ နိဋ္ဌေသော။ ကရုဏတ္ထေ ဝါ ဧတံ ပစ္စတ္တဝစနံ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ “မြဟ္မစရိယေသနာယ သဒ္ဓိ” ကာမေသနာ ဘဝေသနာတိ တိဿော သေသနာ”တိ။ တာသု မြဟ္မစရိယေသနံ သရူပတော ဒဿေတုံ “ဣတိသစ္စပရာမာသော၊ ဒိဋ္ဌိဋ္ဌာနာ သမုဿယာ”တိ ဝုတ္တံ။ တဿတ္ထော— ဣတိ ဧဝံ သစ္စန္တိ ပရာမာသော ဣတိသစ္စပရာမာသော။ ဣဒမေဝ သစ္စံ မောသမညန္တိ ဒိဋ္ဌိယာ ပဝတ္တိအာကာရံ ဒဿေတိ။ ဒိဋ္ဌိယော ဧဝံ သဗ္ဗာနတ္ထဟေတုဘာဝတော ဒိဋ္ဌိဋ္ဌာနာ။ ဝုတ္တံ ဟောတံ “မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိပရမာဟံ ဘိက္ခဝေ ဝဇ္ဇံ ဝဒါမိ”တိ^၃။ တာ ဧဝံ စ ဥပရူပရိ ဝုဋ္ဌိယာ မာနလောဘာဒိကိလေသသမုဿယနေန ဝဋ္ဌဒုက္ခသမုဿယနေန စ သမုဿယာ။ “ဣဒမေဝ သစ္စံ မောသမည”န္တိ မိစ္ဆာဘိနိဝိသမာနာ သဗ္ဗာနတ္ထဟေတုကာ ကိလေသဒုက္ခပစ္စယတော ဟေတုဘူတာ စ ဒိဋ္ဌိယော မြဟ္မစရိယေသနာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဧတေန ပဝတ္တိအာကာရတော နိဗ္ဗတ္တိတော စ မြဟ္မစရိယေသနာ ဒဿိတာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

သဗ္ဗရာဂဝိရတ္တဿာတိ သဗ္ဗေဟိ ကာမဘဝရာဂေဟိ ဝိရတ္တဿ။ တတော ဧဝံ တဏှာက္ခယသင်္ခါတေ နိဗ္ဗာနေ ဝိမုတ္တတ္တာ တဏှာက္ခယဝိမုတ္တိနော အရဟတော။ သေနာ ပဋိနိဿဋ္ဌာတိ ကာမေသနာ ဘဝေသနာ သဗ္ဗသော နိဿဋ္ဌာ ပဟိနာ။ ဒိဋ္ဌိဋ္ဌာနာ သမူဟတာတိ မြဟ္မစရိယေသနာသင်္ခါတာ ဒိဋ္ဌိဋ္ဌာနာ စ ပဌမမဂ္ဂေနေဝ သမုဿိတိတာ။ ဧဝမိ ဣမိဿာ ဂါထာယ အတ္ထဝဏ္ဏနာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ သေသံ သုဝိညေယျမေဝ။

ပတိလိနသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁-အဘိ ၂-၃၈၁-ပိဋ္ဌေ။ ၂-သံ ၂-၃၀၈၊ အဘိ ၁-၂၂၅၊ အဘိ ၂-၃၆၆၊ ဒု ၇-၆၁၊ ၆၆-ပိဋ္ဌေသု။
၃-အံ ၁-၃၅-ပိဋ္ဌေ။

ဇ-ဥဇ္ဈယသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃၉။ နဝမေ အနုကုလယညန္တိ အနုကုလံ ကုလာနုက္ကမံ ဥပါဒါယ ဒါတဗ္ဗ-
ဒါနံ။ တေနာဟ “အဗ္ဗာကံ ။ပ။ ကုလာနုကုလဝသေန ယဇိတဗ္ဗ”န္တိ။ ဝံသ-
ပရမ္ပရာယ ပစ္ဆာ ဒုဂ္ဂတပုရိသေဟိ ပဒါတဗ္ဗဒါနံ။ ဝေရူပံ ကုလံ သီလဝန္တေ
ဥဒ္ဓိဿ နိဗ္ဗဒါနံ၊ တသ္မိံ ကုလေ ဒလိဒ္ဓါနိပိ န ဥပစ္စန္တန္တိ။ တတြိဒံ ဝတ္ထု—
အနာထပိဏ္ဍိကဿ ဃရေ ပဉ္စ သလာကဘတ္တသတာနိ ဒီယိံသု။ ဒန္တမယ-
သလာကာနံ ပဉ္စသတာနိ အဟေသု။ အထ တံ ကုလံ အနုက္ကမေန ဒါလိဒ္ဓိ-
ယေန အဘိဘူတံ။ ဧကော တသ္မိံ ကုလေ ဒါရိကာ ဧကသလာကတော ဥဒ္ဓိ
ဒါတုံ နာသက္ခိ၊ သာပိ ပစ္ဆာ သာတဝါဟနံ ရဋ္ဌံ ဂန္တော ခလံ သောဓေတွာ
လဒ္ဓမညေန တံ သလာကံ အဒါယိ။ ဧကော ထေရော ရညော အာရောစေသိ။
ရာဇာ တံ အာနေတွာ အဂ္ဂမဟေသိဋ္ဌာနေ ဌပေသိ၊ သာ တတော ပဋ္ဌာယ
ပုန ပဉ္စပိ သလာကသတာနိ ပဝတ္တေသိ။

အဿမေဓန္တိအာဒိသု ပေါရာဏကရာဇကောလေ ကိရ သဿမေဓံ၊ ပုရိသ-
မေဓံ၊ သမ္မာပါသံ၊ ဝါစာပေယျန္တိ စက္ကာရိ သင်္ဂဟဝတ္ထုနိ အဟေသု၊ ယေဟိ
ရာဇာနော လောကံ သင်္ဂဟိသု။ တတ္ထ နိပ္ပန္နသဿတော ဒသမဘာဂဂ္ဂဟဏံ
သဿမေဓံ နာမ၊ သဿသမ္မာဒနေ မေဓာဝိတာတိ အတ္ထော။ မဟာယော-
ဓာနံ ဆမာသိကဘတ္တဝေတနာနုပ္ပဒါနံ ပုရိသမေဓံ နာမ၊ ပုရိသသင်္ဂဟနေ
မေဓာဝိတာတိ အတ္ထော။ ဒလိဒ္ဓမနုဿာနံ ဟတ္ထေ လေခံ ဂဟေတွာ တိဏိ
ဝဿာနိ ဝိနာ ဝရိယာ သဟဿဒ္ဓိသဟဿမတ္တဓနာနုပ္ပဒါနံ သမ္မာပါသံ နာမ။
တံ ဟိ သမ္မာ မနုဿေ ပါသေတိ ဟဒယေ ဗန္ဓိတွာ ဝိယ ဌပေတိ၊ တသ္မာ
သမ္မာပါသန္တိ ဝုစ္စတိ။ “တာတ မာတုလာ”တိအာဒိနာ ပန သဏ္ဍဝါစာဘဏနံ
ဝါစာပေယျံ နာမ၊ ပေယျဝဇ္ဇံ ဝိယဝစနတာတိ အတ္ထော။ ဧဝံ စတူဟိ ဝတ္ထုဟိ
သင်္ဂဟိတံ ရဋ္ဌံ ဣဒ္ဓဇ္ဇေဝ ဟောတိ ဖိတဉ္စ ပဟူတအန္တပါနံ ခေမံ နိရဗ္ဗဉံ၊
မနုဿာ မုဒါ မောဒနာ ဥရေ ပုတ္တေ နစ္စေန္တော အပါရုတသရဒ္ဓါရာ ဝိဟရန္တိ။ ဣဒံ
သရဒ္ဓါရေသု အဂ္ဂဋ္ဌာနံ အဘာဝတော နိရုဋ္ဌန္တိ ဝုစ္စတိ။ အယံ ပေါရာဏိကာ
ပဝေဏိ။ အပရဘာဂေ ပန ဩက္ကာကရာဇကောလေ ဗြာဟ္မဏာ ဣမာနိ စက္ကာရိ
သင်္ဂဟဝတ္ထုနိ ဣမဉ္စ ရဋ္ဌသမ္ပတ္တိံ ပရိဝတ္တေန္တော ဥမ္မုလံ ကတွာ အဿမေဓံ
ပုရိသမေဓန္တိအာဒိကေ ပဉ္စ ယညေ နာမ အကံသု။ ဝုတ္တံ ဟေတံ ဘဂဝတာ
ဗြာဟ္မဏဓမ္မိယသုတ္တေ—

“တေသံ အာသိ ဝိပလ္လာသော၊ ဒိသ္မာန အဏုတော အဏုံ ။ပ။
တေ တတ္ထ မန္တေ ဂန္တေတွာ၊ ဩက္ကာကံ တဒုပါဂမု”န္တိ။

ဣဒါနိ တေဟိ ပရိဝတ္တေတွာ ဌာပိတမတ္ထံ ဒေသေန္တော “အဿမေဓ”န္တိ-
အာဒိမာဟ။ တတ္ထ မေဓန္တိတိ ဝေဓန္တိ။ ဦးဟိ ပရိယညေဟိတိ မဟာယညဿ
ပုဗ္ဗဘာဂေ ပစ္စာ စ ပဝတ္တေတဗ္ဗေဟိ ဦးဟိ ပရိဝါရယညေဟိ။ သတ္တနုရတိ-
ပဉ္စပသုသတဃာတဘိသနဿာတိ သတ္တနုရတာမိကာနံ ပဉ္စန္တံ ပသုသတာနံ
မာရဏေန ဘေရဝဿ ပါပဘိရုကာနံ ဘယာဝဟဿ။ တထာ ဟိ ဝဒန္တိ—

“ဆသတာနိ နိယုဇန္တိ၊ ပသုနံ မဇ္ဈိမေ ဟနိ။
အဿမေဓဿ ယညဿ၊ ဦးနာနိ ပသုဟိ တိဟိ”တိ။

သဗ္ဗန္တိ ယုဂစ္ဆိဒ္ဓေ ပက္ခိပိတဗ္ဗဒဏ္ဍကံ။ ပါသန္တိတိ ဝိပန္တိ။ သံဟာရိမေဟိတိ
သကဇ္ဈေဟိ ဝဟိတဗ္ဗေဟိ။ ပုဗ္ဗေ ကိရ ဧကော ရာဇော သမ္မာပါသံ ယဇန္တော
သရဿတိနဒိတိရေ ပထဝိယာ ဝိဝရေ ဒိန္တေ နိမုဂ္ဂေါယေဝ အဟောသိ၊
အန္ဓဗာလဗြာဟ္မဏာ ဂတာနုဂတိဂတာ “အယံ တဿ သဂ္ဂမနမဂ္ဂေါ”တိ
သညာယ တတ္ထ သမ္မာပါသယညံ ပဌပေန္တိ။ တေန ဝုတ္တံ “နိမုဂ္ဂေါကာသတော
ပဘူတိ”တိ။ အယူပေါ အပ္ပကဒိဝသော ယာဂေါ၊ သယူပေါ ဗဟုဒိဝသံ
နေယျော၊ သတြိယာဂေါတိ။ မန္တပဒါဘိသင်္ခတာနံ သပ္ပိမရူနံ ဝါဇေတိ
သမညာ။ ဟိရညသုဝဏ္ဏဂေါမဟိသဒိသတ္တရသကဒက္ခိဏဿ။ သာရဂမ္ဘ-
ကောဠာဂါရုဒိသု နတ္ထိ ဧတ္ထ အဂ္ဂန္တန္တိ နိရုဂ္ဂေတွာ။ တတ္ထ ကိရ ယညေ
အတ္တနော သာပတေယျံ အနဝသေသတော အနိဂူဟိတွာ နိယျာတိယတိ။

မဟာရုက္ခာတိ ဗဟုပသုသတကမ္မာ။ အဋ္ဌကထာယံ ပန “ဝိဝိဓော ယတ္ထ
ဟညရေ”တိဝက္ခမာနတ္တာ “မဟာကိစ္စာ မဟာကရဏီယာ”တိပဌမော အတ္ထ-
ဝိကပ္ပေါ ဝုတ္တော၊ ဒုတိယော ပန အတ္ထဝိကပ္ပေါ “မဟာရုက္ခာတိ ပပဉ္စဝသေန
အဇေဋ္ဌကာ”တိအာဒိ ဝုတ္တန္တိ အဓိပ္ပါယေန “အဝိဓာ”တိအာဒိနာ အာရဒ္ဓေါ။
နိရာရုက္ခာတိ ဧတ္တာပိ ဝုတ္တနယေန အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ နန စ ပါဏာတိ-
ပါတာဒိအကုသလကမ္မဿ အပ္ပမတ္တကမ္မိ ဖလံ နုပလဗ္ဗတိ၊ တသ္မာ တဿ
နိပ္ပလဘာဝံ အဝတွာ “န တေ ဟောန္တိ မဟပ္ပလာ”တိ ကသ္မာ ဝုတ္တန္တိ အာဟ
“နိရဝသေသတ္ထေ”တိအာဒိ။ အနဂတံ ကုလန္တိ အနုကုလံ၊ ကုလာနဂတန္တိ
အတ္ထော။ ယေ နိစ္စာတ္တာဒိ ပုဗ္ဗပုရိသေဟိ ပဌပိတံ အပရာပရံ အနုပစ္စိန္နန္တာ

၁-သံ-ဦး ၁-၁၀၀-ပိဋ္ဌေ၊ ၂-တံ (က) သံ-ဦး ၁-၁၀၀-ပိဋ္ဌေ ပဿိတဗ္ဗံ၊
၃-သာဓေယျော (သံ-ဦး ၁-၁၀၀-ပိဋ္ဌေ)

မနုဿာ ဒဒန္တိ၊ တေ အနုကုလံ ယဇန္တိ နာမ။ တေနောဂါဟ “ယေ အညေ အနုကုလံ ယဇန္တိ”တိအာဒိ။

ဥဒ္ဓယသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၀-ဥဒါယိသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၄၀။ ဒသမေ ပါဏသမာရန္တရဟိတန္တိ ပါဏသတရဟိတံ။ အဗျာဗန္ဓိ သုခံ လောကံ၊ ပဏ္ဍိတော ဥပပဇ္ဇတိတိ ကာမစ္ဆန္တာဒိဗျာပါဒဝိရဟိတတ္တာ အဗျာဗန္ဓိ နိဒ္ဒါက္ခံ။ ပရိဝိဇ္ဇာဘာဝေ ပန ဝတ္တဗ္ဗံ နတ္ထိ။ ဈာနသမာပတ္တိဝသေန သုခဗဟုလတ္တာ သုခံ ကေန္တသုခံ ဗြဟ္မလောကံ ဈာနပုညေန၊ ဣတရပုညေန ပန တဒညသမ္ပတ္တိဘဝသင်္ခါတံ သုခံ လောကံ ပဏ္ဍိတော သပ္ပညော ဥပေတိ။ သေသံ ဥတ္တာနမေဝ။

ဥဒါယိသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

စက္ကဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၅-ရောဟိတဿဝဂ္ဂ

၁-သမာဓိဘာဝနာသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၄၁။ ပဉ္စမဿ ပဌမေ ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရာယာတိ ဣမသ္မိံယေဝ အတ္တဘာဝေ သုခဝိဟာရတ္တာယ၊ နိက္ခိလေသတာယ နိရာမိသေန သုခေန ဝိဟာရဏတ္တာယာတိ အတ္ထော။ ဣမိနာ စတ္တာရိ ဖလသမာပတ္တိဇ္ဈာနာနိ ခီဏာသဝဿ အာသဝက္ခယာဓိဂမတော အပရဘာဂေ အဓိဂတရူပါရူပဇ္ဈာနာနိ စကထိတာနိ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခု-ဉာဏဒဿနပ္ပဋိလာဘာယာတိ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏပ္ပဋိလာဘတ္တာယ။ ဒိဗ္ဗစက္ခု-ဉာဏံ ဟိ ရူပဂတဿ ဒိဗ္ဗဿ ဣတရဿ စဒဿနဋ္ဌေန ဣမ “ဉာဏဒဿန”န္တိ အဓိပ္ပေတံ။ အာလောကသညံ မနသိ ကရောတိတိ ဒိဝါ ဝါ ရတ္ထိံ ဝါ သူရိယဒီပ-စန္ဒမဏိဥက္ကာဝိဇ္ဇုလတာဒိနံ အာလောကော ဒိဝါ ရတ္ထိဉ္စ ဥပလဇ္ဈေါ၊ ယထာလဉ္စ-ဝသေနော အာလောကံ မနသိ ကရောတိ စိတ္တေ ဌပေတိ၊ တထာ စ နံ မနသိ ကရောတိ၊ ယထာဿ သုဘာဝိတာလောကကသိဏဿ ဝိယ ကသိဏာ-လောကော ယထိစ္စကံ ယာဝဒိစ္စကဉ္စ သော အာလောကော ရတ္ထိယံ

ဥပတိဋ္ဌတိ၊ ယေန တတ္ထ ဒိဝါသညံ ဌပေတိ၊ ဒိဝါ ဝိယ ဝိဂတထိနမိဒ္ဓေါ
ဟောတိ။ တေနာဟ “ယထာ ဒိဝါ တထာ ရတ္တိ”န္တိ။

ယထာ ဒိဝါ အလောကသညာ မနသိ ကတာ၊ တထေဝ နံ ရတ္တိန္တိ မနသိ
ကရေတိတိ ယထာ ဒိဝါ ဒိဋ္ဌော အာလောကော၊ တထေဝ တံ ရတ္တိံ မနသိ
ကရေတိ။ ခုတိယပဒေတိ “ယထာ ရတ္တိံ တထာ ဒိဝါ”တိ ဣမသ္မံ ဝါကျ။ သေ
နယောတိ ဣမိနာ ယထာ ရတ္တိယံ စန္ဒာလောကောဒိ အာလောကော ဒိဋ္ဌော၊
ဝေမေဝ ရတ္တိံ ဒိဋ္ဌာကာရေနေဝ ဒိဝါ တံ အာလောကံ မနသိ ကရေတိ
စိတ္တေ ဌပေတိတိ ဣမမတ္ထံ အတိဒိသတိ။ ဣတိ ဝိဝေနေ စေတသတိ ဧဝံ
အပိဟိတေန စိတ္တေန၊ ထိနမိဒ္ဓါပိဓာနေန အပိဟိတစိတ္တေနာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။
အပရိယောနဋ္ဌေနာတိ သမန္တတော အနဋ္ဌေန အသဉ္ဇာဒိတေန။ ကိဉ္ဇာပိတိ-
အာဒိနာ အတ္တနာ ပုတ္တမေဝတ္ထံ သမတ္ထေတိ။ အာလောကသဒိသံ ကတံ “ယထာ
ဒိဝါ တထာ ရတ္တိ”န္တိ အာဒိနာ။

သတ္တဋ္ဌာနိကဿာတိ “အဘိက္ကန္တေ ပဋိက္ကန္တေ သဗ္ဗဇာနကာရိ ဟောတိ”တိ-
အာဒိနာ၊ ဝုတ္တဿ သတ္တဋ္ဌာနိကဿ သတိသမ္ပဇညဿ အတ္တာယ။
ပရိဂ္ဂဟိတဝတ္ထာရမ္ပဏတာယာတိ ဝတ္ထုနော အာရမ္ပဏဿ စ ယာထာ-
ဝတော ဝိဒိတာဝေန။ ယထာ ဟိ သပ္ပံ ပရိယေသန္တေန တဿ အာသယေ
ဝိဒိတော သောပိ ဝိဒိတော ဂဟိတော ဧဝ စ ဟောတိ မန္တာဂဒဗလေန တဿ
ဂဟဏဿ သုကရတ္တာ၊ ဧဝံ ဝေဒနာယ အာသယဘူတေ ဝတ္ထုမှိ အာရမ္ပ-
ဏေ စ ဝိဒိတေ အာဒိကမ္ပိကဿပိ ဝေဒနာ ဝိဒိတာ ဂဟိတာ ဧဝ ဟောတိ
သလက္ခဏတော သာမညလက္ခဏတော စ တဿာ ဂဟဏဿ သုကရတ္တာ။
ပဂေဝ ပရိညာတဝတ္ထုကဿ ခိဏာသဝဿ။ တဿ ဟိ ဥပ္ပါဒက္ခဏေပိ
ဌိတိက္ခဏေပိ ဘင်္ဂက္ခဏေပိ ဝေဒနာ ဝိဒိတာ ပါကဋာ ဟောန္တိ “တာ ဝေဒနာ
ဧဝံ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ”တိ အာဒိနာ။ န ကေဝလဉ္စ ဝေဒနာ ဧဝ၊ ဣမ ဝုတ္တာ
သညာဒယောပိ အဝုတ္တာ စေတနာဒယောပိ ဝိဒိတာဝံ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ စေဝ
တိဋ္ဌန္တိ စ နိရုဇ္ဈန္တိ စ။ နိဒဿနမတ္ထံ ဟေတံ၊ ယဒိဒံ ပါဠိယံ ဝေဒနာသညာ-
ဝိတက္ကဂ္ဂဟဏံ။ တေန အနဝသေသတော သဗ္ဗဓမ္မာနမ္ဘိ ဥပ္ပါဒါဒိတော ဝိဒိတ-
ဘာဝံ ဒဿေတိ။

အပိစ ဝေဒနာယ ဥပ္ပါဒေါ ဝိဒိတော ဟောတိ၊ ဥပဋ္ဌာနံ ဝိဒိတံ ဟောတိ၊
အတ္ထင်္ဂမော ဝိဒိတော ဟောတိ။ ကထံ ဝေဒနာယ ဥပ္ပါဒေါ ဝိဒိတော

ဟောတိ? အဝိဇ္ဇာသမုဒယာ ဝေဒနာသမုဒယော၊ ကဏှာသမုဒယာ ကမ္မသမုဒယော၊ ဖဿသမုဒယာ ဝေဒနာသမုဒယောတိ နိဗ္ဗတ္တိလက္ခဏံ ပဿန္တောပိ ဝေဒနာက္ခန္ဓဿ သမုဒယံ ပဿတိ။ ဧဝံ ဝေဒနာယ ဥပ္ပါဒေါ ရိဒ္ဓိတော ဟောတိ။ ကထံ ဝေဒနာယ ဥပ္ပဋ္ဌာနံ ရိဒ္ဓိတံ ဟောတိ? အနိစ္စတော မနသိကရောတော ခယတုပ္ပဋ္ဌာနံ ရိဒ္ဓိတံ ဟောတိ၊ ဒုက္ခတော မနသိကရောတော ဘယတုပ္ပဋ္ဌာနံ ရိဒ္ဓိတံ ဟောတိ၊ အနတ္တတော မနသိကရောတော သုညတုပ္ပဋ္ဌာနံ ရိဒ္ဓိတံ ဟောတိ။ ဧဝံ ဝေဒနာယ ဥပ္ပဋ္ဌာနံ ရိဒ္ဓိတံ ဟောတိ။ ဣတိ ခယတော ဘယတော သုညတော ဇာနာတိ။ ကထံ ဝေဒနာယ အတ္တင်္ဂမော ရိဒ္ဓိတော ဟောတိ? အဝိဇ္ဇာနိရောဓာ ဝေဒနာနိရောဓော။ ပ။ ဧဝံ ဝေဒနာယ အတ္တင်္ဂမော ရိဒ္ဓိတော ဟောတိ။ ဣမိနာပိ နယေနေတ္ထ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဣတိ ဂူပန္တိ ဣတ္ထ ဣတိသဗ္ဗေါ အနဝသေသတော ဂူပဿ သရူပနိဒဿနတ္ထောတိ တဿ ဣဒံ ဂူပန္တိ ဧတေန သာဓာရဏတော သရူပနိဒဿနမာဟ၊ ဧတ္ထံ ဂူပန္တိ ဧတေန အနဝသေသတော၊ န ဣတော ပရံ ဂူပံ အတ္ထိတိ တဗ္ဗိနိမုတ္တဿ အညဿ အဘာဝံ။ ဣတိ ဝေဒနာတိအာဒိသုပိ အယံ ဝေဒနာ၊ ဣကာ ဝေဒနာ၊ ဣတော ပရံ ဝေဒနာ နတ္ထိ။ အယံ သညာ။ ပ။ ဣမေ သင်္ခါရာ။ ပ။ ဣဒံ ဝိညာဏံ၊ ဣကာ ဝိညာဏံ၊ ဣတော ပရံ ဝိညာဏံ နတ္ထိတိ ဝေမတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗောတိ အာဟ “ဝေဒနာဒိသုပိ သေဝ နယော”တိ။

ဉာဏေန ဇာနိတွာ ပရောပရာနိ။ ပရောပရာနိတိ ပရာနိ စ ဩပရာနိ စ။ ဥတ္တမာဓမာနိတိ ပရတ္တဘာဝသကတ္တဘာဝါဒိနိ ဥတ္တမာဓမာနိ။ စလိတန္တိ တဏှာဒိဋ္ဌိဝိပ္ပန္နိတံ။ အနိဇ္ဇောတိ ရာဂါဒိဋ္ဌိသရဟိတော။ အတာရိ သောတိ သော ဝေရူပေါ အရဟာ ဇာတိဇရံ အတရိ။

သမာဓိဘာဝနာသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂-ပဉ္စဗျာကရဏသုတ္တံဒီဝဏ္ဏနာ

၄၂-၄၄။ ဒုတိယေ ဧတေသံ ပဉ္စာနန္တိ ဧကံသဗျာကရဏာဒိနံ စတုနံ ပဉ္စာနံ။ တသ္မိံ တသ္မိံ ဌာနေ ဗျာကရဏံ ဇာနာတိတိ “စက္ခု အနိစ္စ”န္တိ ပုဋ္ဌေ “အနိစ္စ”န္တိ ဧကံသေနေဝ ဗျာကာတဗ္ဗံ။ “အနိစ္စာ နာမ စက္ခု”န္တိ ပုဋ္ဌေ ပန “န ကေဝလံ စက္ခုမေဝ၊ သောတဗ္ဗိ အနိစ္စ”န္တိ ဧဝံ ဝိဘဇိတွာ ဗျာကာတဗ္ဗံ။

“ယထာ စက္ခါ တထာ သောတံ၊ ယထာ သောတံ တထာ စက္ခါ” ဟိ ပုဋ္ဌေ “ကေနဋ္ဌေန ပုစ္ဆသီ” တိ ပဋိပုစ္ဆိတွာ “ဒဿနဋ္ဌေန ပုစ္ဆာမီ” တိ ဝုတ္တေ “န ဟိ” တိ ဗျာကာတဗ္ဗံ။ “အနိစ္စဋ္ဌေန ပုစ္ဆာမီ” တိ ဝုတ္တေ “အာမာ” တိ ဗျာကာတဗ္ဗံ။ “တံ ဇီဝံ တံ သရီရံ” ဟိ အာဒိနိ ပုဋ္ဌေန ပန “အဗျာကာတမေတံ ဘဂဝတာ” တိ ဌပေတဗ္ဗော၊ ယေ ပဉ္စော န ဗျာကာတဗ္ဗောတိ ဧဝံ ဇာနာတိတိ အတ္ထော။ အတ္ထသမာဂမေနာတိ အတ္ထဿ ပဋိလာဘေန လဉ္စဗ္ဗေန။ သမိတိ သင်္ဂတိ သမောဓာနန္တိ သမယော၊ ပဋိလာဘော။ သမယော ဧဝံ အဘိသမယော၊ အဘိမုဒဘာဝေန ဝါ သမယော အဘိသမယောတိ ဧဝမေတ္ထ ပဒတ္တော ဝေဒိတဗ္ဗော။ သေသံ သုဝိညေယျမေဝ။ တတိယစတုတ္ထာနိ ဥတ္တာနတ္တာနေဝ။

ပဉ္စဗျာကာရဏသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၅-ရောဟိတဿသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ

၄၅-၄၆။ ပဉ္စမေ^၁ စကောကာသေတိ စက္ကဝါဠဿ ပရိယန္တသညိတေ ကေသိံ ဩကာသေ။ ဘုဗ္ဗန္တိ “ယတ္ထာ” တိ ဣဒံ ဘုဗ္ဗဝစနံ။ သာမညတော ဝုတ္တမ္ပိ “သောလောကဿ အန္တော” တိ ဝစနတော ဝိသိဋ္ဌဝိသယမေဝ ဟောတိ။ “န ဇာယတိ န မိယတိ” တိ ဝတွာ ပန “န စဝတိ န ဥပပဇ္ဇတိ” တိ ကဿ ဝုတ္တန္တိ အာဟ “ဣဒံ အပရာပရံ။ ပ။ ဂဟိတ” ဟိ။ ပဒဂမနေနာတိ ပဒဿ ဂမနေန။ သတ္ထာ သင်္ခါရလောကဿ အန္တံ သန္ဓာယ ဝေတိ ဥပရိ သဗ္ဗာနိ ပကာသေတုကာမော။ သင်္ခါရလောကဿ ဟိ အန္တော နိဗ္ဗာနံ။

ဒဋ္ဌံ ထိရံ ဓနု တေဿာတိ ဒဋ္ဌဓန္တာ၊ သော ဧဝံ “ဒဋ္ဌဓမ္မာ” တိ ဝုတ္တော။ တေနာဟ “ဒဋ္ဌဓနု” တိ။ ဥတ္တမပ္ပမာဏံ နာမ သဟဿထာမဓနံ။ ဓနုဂ္ဂဏှနသိပ္ပစိတ္တကတာယ ဓနုဂ္ဂဟော၊ န ဓနုဂ္ဂဟဏမတ္တေနာတိ အာဟ “ဓနုဂ္ဂဟောတိ ဓနုအာစရိယော” တိ။ “ဓနုဂ္ဂဟော” တိ ဝတွာ “သိက္ခိတော” တိ ဝုတ္တေ ဓနုသိက္ခာယ သိက္ခိတောတိ ဝိညာယတိ။ သိက္ခာ စ ဧတ္တကေန ကာလေန သိက္ခန္တဿ ဥက္ကံသဂတာ ဟောတိတိ အာဟ “ဒွါဒသ ဝဿာနိ ဓနုသိပ္ပံ သိက္ခိတော” တိ။ ဥသဘပ္ပမာဏေတိ ဝိသတိ ယဋ္ဌိယော ဥသဘံ၊ တသ္မိံ ဥသဘပ္ပမာဏေ ပဒေသေ။ ဝါလဂ္ဂန္တိ ဝါလကောဋိံ၊ ကတဟတ္ထောတိ ပရိစိတဟတ္ထော။ ကတသရက္ခေပေါတိ ထိရလက္ခေ စ စလလက္ခေ စ ပရေသံ

ဒဿနဝသေန သရက္ခေပဿ ကတာဝီ။ တေနာဟ “ဒဿိတသိဗ္ဗေ”တိ။ “ကတယောဂ္ဂေါ”တိ ကေစိ။ အသန္တိ ဧတေနာတိ အသနံ၊ ကလ္လော။ တာလန္တုဒိန္တိ တာလန္တုယံ။ သာ ပန ရတနမတ္တာ ဝိဒတ္ထိစတုရဂ်လာ။

ပုရတ္ထိမာ သမုဒ္ဓါတိ ကေသ္မိံ စက္ကဝါဠေ ပုရတ္ထိမာ သမုဒ္ဓါ။ သမုဒ္ဓသိသေန ပုရတ္ထိမစက္ကဝါဠမုခဝဋ် ဝဒတိ။ ပန္နိမသမုဒ္ဓေါတိ ဧတ္ထာပိ ဧသေဝ နယော။ နိပ္ပပဉ္စတန္တိ အဒန္တကာရိတံ။ သမ္ပတ္တေတိ တာဒိသေန ဇဝေန ဂစ္ဆန္တေန သမ္ပတ္တေ။ အနောတတ္တေတိ ဧတ္ထာပိ “သမ္ပတ္တေ”တိ ပဒံ အာနေဗ္ဗာ သမ္ပန္နော၊ တထာ “နာဂလတာဒန္တကဋ္ဌ”န္တိ ဧတ္ထာပိ။ တဒါတိ ယဒါ သော လောကန္တဂဝေသကော အဟောသိ၊ တဒါ။ ဒိဿာယုကကာလောတိ အနေကဝဿသဟဿာယုကကာလော။ စက္ကဝါဠလောကဿာတိ သာမညဝသေန ကေဝစနံ၊ စက္ကဝါဠလောကာနန္တိ အတ္ထော။ ဣမသ္မိံယေဝ စက္ကဝါဠေ နိဋ္ဌတ္ထိပုဗ္ဗပရိစယသိဒ္ဓါယ နိကန္တိယာ။

သသညိဒ္ဓိ သမနကေတိ န ရူပဓမ္မမတ္တကေ၊ အထ ခေါ ပဉ္စက္ခန္ဓသမုဒါယေတိ ဒဿေတိ။ သမိတပါပေါတိ သမုတ္တိန္တသင်္ကလေသဓမ္မော။ ဆဋ္ဌံ ဥတ္တာနမေဝ။

ရောဟိတဿသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၇-သုဝိဇ္ဇရသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၄၇။ သတ္တမေ သုဝိဇ္ဇရသုတ္တဝဏ္ဏနာသုဒ္ဓါနံ သမာနတ္တာနံယေဝ ကေတ္ထ ဂဟဏံ ဣမ နိဋ္ဌေသော ခုရသန္တာဘာဝဿ အပေက္ခာသိဒ္ဓတ္တာ ဣဓာမိပ္ပေတဿ ခုရဘာဝဿ ကေနစိ ပရိယာယေန အနာသန္တာဘာဝဒဿနတ္ထံ ကတန္တိ အာဟ “ကေနစိ ပရိယာယေန အနာသန္တာနိ ဟုတ္တာ”တိအာဒိ။ သေသမေတ္တ ဥတ္တာနမေဝ။

သုဝိဇ္ဇရသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၈-ဝိသာခသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၄၈။ အဋ္ဌမေ ဝါက္ခရဏစာတုရိယတော ဝစနဂုဏဟေတုနံ ပူရိယာပေါရိ၊ ပေါရိယံ ဘဝါတိ ပေါရိ၊ တာယ ပေါရိယာ။ တေနာဟ “ပရိပုဏ္ဏဝါစာယာ”တိ၊ အက္ခရပဒပရိပုဏ္ဏာယ ဝါစာယာတိ အတ္ထော။ အပလိဗုဒ္ဓါယာတိ

ပိတ္တာဒီဟိ န ဝိဗဒ္ဓါယ အနနုဗ္ဗိတာယ။ အနေလဂလာယာတိ အနေလာယ အဂလာယ နိဗ္ဗေါသာယ အဂဋ္ဌိတပဒဗျူဉ္ဇနာယ စ။ ထေရဿ ဟိ ကထယတော ပဒံ ဝါ ဗျူဉ္ဇံ ဝါ န ပရိဟာယတိ။ တေနာဟ “အနေလဂလာယာတိ နိဗ္ဗေါသာယ စေဝ အဂဋ္ဌိတာယ စာ”တိအာဒိ။ တတ္ထ နိဗ္ဗေါသာယာတိ အတ္ထတော စ ဗျူဉ္ဇတော စ ဝိဂတဒေါသာယ။ အပတိတပဒဗျူဉ္ဇနာယာတိ အဝိရဟိတပဒဗျူဉ္ဇနာယ။ အထ ဝါ အနေလဂလာယာတိ န လေံ ဒေါသံ ဂလတိတိ အနေလဂလာ။ အဝိတ္ထိန္ဒဝါစာယ အနေလဂလာယ ယထာ ဒန္ဓမ-နုဿာ မုခေန ခေဠံ ဂဠုန္နေန ဝါစံ ဘာသန္တိ၊ န ဝေရူပါယ၊ အထ ခေါ နိဗ္ဗေါသာယ ဝိသဒဝါစာယာတိ အတ္ထော။ ဝိဝဋ္ဌပ္ပကာသိနီ ဝါစာ န ကဒါမိ ဝိဝဋ္ဌမုတ္တာတိ ကတွာ အာဟ “ဝိဝဋ္ဌပရိယာပန္နာယာ”တိ၊ ဝိဝဋ္ဌံ အမုဋိတွာ ပဝတ္တာယာတိ အတ္ထော။ ဝိဝဋ္ဌပ္ပကာသိနီ ဟိ ဝါစာ ဝိဝဋ္ဌံ ပရိတ္တိဇ္ဇ အာပါဒေန္တိ ပဝတ္တတိ။ နဝလောကုတ္တရဓမ္မော သဗ္ဗဓမ္မေဟိ သမုဿိတဋ္ဌေန အတ္တဂ္ဂတဋ္ဌေန စ ဓဇော နာမာတိ အာဟ “အတ္တဂ္ဂတဋ္ဌေနာ”တိအာဒိ။ သေသမေတ္ထ သုဝိညေယျမေဝ။

ဝိသာခသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၉-ဝိပလ္လာသသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၄၉။ နဝမေ အနိစ္စာဒီနိ ဝတ္ထုနိ နိစ္စန္တိအာဒိနာ ဝိပရိတတော အသန္တိတိ ဝိပလ္လာသာ၊ သညာယ ဝိပလ္လာသော သညာဝိပလ္လာသော။ ဣတရေသုပိ တီသု ဒေသေဝ နယော။ ဝေမေတေ စတုန္တံ ဝတ္ထုနံ ဝသေန စက္ကာရော၊ တေသု ဝတ္ထုသု သညာဒီနံ ဝသေန ဒွါဒသ ဟောန္တိ။ တေသု အဋ္ဌ သောတာပတ္တိမဂ္ဂေန ပဟိယန္တိ။ အသုဘေ သုဘန္တိ သညာမိတ္တဝိပလ္လာသာ သကဒါဂါမိမဂ္ဂေန တနုကာ ဟောန္တိ၊ အနာဂါမိမဂ္ဂေန ပဟိယန္တိ။ ဒုက္ခေ သုခန္တိ သညာမိတ္တဝိပလ္လာသာ အရဟတ္တမဂ္ဂေန ပဟိယန္တိတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ သေသမေတ္ထ ဥတ္တာနမေဝ။

ဝိပလ္လာသသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၀-ဥပတ္တိလေသသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၅၀။ ဒသမေ ဥပတ္တိလိဋ္ဌဘာဝကရဏေနာတိ မလိနဘာဝကရဏေန။
ပဉ္စဝိဇာယ သုရာယ စတုဗ္ဗိဿေ စ မေရယဿာတိ ဣတ္ထ ပူဝသုရာ ပိဋ္ဌသုရာ
ဩဒနသုရာ ကိဏ္ဍပက္ခိတ္တာ သန္တာရသံယုတ္တာတိ ပဉ္စ သုရာ။ ပုပ္ဖါသဝေါ
ဖလာသဝေါ မစ္ဆာသဝေါ ဂုဠာသဝေါတိ စတ္တာရော အာသဝါ စတုဗ္ဗိဓံ
မေရယံ နာမ။ တတ္ထ ပူဝေ ဘာဇနေ ပက္ခိပိတွာ တဇ္ဇံ ဥဒကံ ဒတွာ မဒ္ဒိတွာ
ကတာ ပူဝသုရာ။ ဧဝံ သေသသုရာပိ။ ကိဏ္ဍာတိ ပန တဿာ သုရာယ ဗီဇံ
ဂုစ္ဆတိ။ ယေ သုရာ “မောဒကာ”တိပိ ဂုစ္ဆန္တိ၊ တေ ပက္ခိပိတွာ ကတာ ကိဏ္ဍ-
ပက္ခိတ္တာ။ ဓာတကိအာသဝါဒိနာနာသမ္ဘာရေဟိ သံယောဇိတာ သမ္ဘာရ-
သံယုတ္တာ။ မဓကတာလနာဠိကေရာဒိပုပ္ဖရသော စိရပရိဝါသိတော ပုပ္ဖါ-
သဝေါ။ ပနသာဒိဖလရသော ဖလာသဝေါ။ မုဒ္ဒိကာရသော မစ္ဆာသဝေါ။
ဥစ္ဆရသော ဂုဠာသဝေါ။

ဥပတ္တိလေသသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ရောဟိတဿဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ပဌမပဏ္ဏာသကော နိဋ္ဌိတော။

၂-ဒုတိယပဏ္ဏာသက

(၆) ၁-ပုညာဘိသန္ဓဝဂ္ဂ

၁-ပဌမပုညာဘိသန္ဓသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၅၁။ ဒုတိယဿ ပဌမေ ပုညာဘိသန္ဓာတိ ဝါ ပုညနဒိယော။ အဝိဇ္ဇေ-
ဒေန နိစ္စံ ပဝတ္တိယမာနာနိ ဟိ ပုညာနိ အဘိသန္ဓနဋ္ဌေန “ပုညာဘိသန္ဓာ”တိ
ဝုတ္တာ။ အပရိမိတန္တိ အာဠကဂဏနာယ အပရိမိတံ၊ ယောဇနဝသေန ပနဿ
ပရိမာဏံ အတ္ထိ။ တထာ ဟိ ဟေဋ္ဌာ မဟာပထဝိယာ ဥပရိ အာကာသေန
ပရတော စက္ကဝါဠပဗ္ဗတေန မဇ္ဈေ တတ္ထ တတ္ထ ဌိတေဟိ ဒီပပဗ္ဗတပရိယန္တေဟိ
ပရိစ္ဆိန္နတ္တာ ယောဇနတော သက္ကာ ပမာဏံ ကာတုံ။ ဘေရဝါရမ္ပဏေဟိတိ
သဝိညာဏကာဝိညာဏကေဟိ ဘေရဝါရမ္ပဏေဟိ။ တထာ ဟိ တံ မဟာ-
သရိရမစ္ဆကုမ္ဘိလယက္ခရက္ခသမဟာနာဂဒါနဝါဒီနံ သဝိညာဏကာနံ ဝဠဝါ-
မုခပါတာလာဒီနံ အဝိညာဏကာနဉ္စ ဘေရဝါရမ္ပဏာနံ ဝသေန “ဗဟုဘေရ-
ဝ”န္တိ ဝုစ္စတိ။ သေသမေတ္တ ဥတ္တာနမေဝ။

ပဌမပုညာဘိသန္ဓသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂-ဒုတိယပုညာဘိသန္ဓသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၅၂။ ဒုတိယေ သောတာပန္နဿ သဒ္ဓါ အဓိပ္ပေတာတိ သောတာပန္နဿ
မဂ္ဂေနာဂတာ သဒ္ဓါ အဓိပ္ပေတာ။

ဒုတိယပုညာဘိသန္ဓသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၃-ပဌမသံဝါသသုတ္တဝါဒဝဏ္ဏနာ

၅၃-၅၄။ တတိယေ ယထာကမ္မံ တာ တာ ဂတိယော အရန္တိ ဥပဂစ္ဆန္တိတိ
အရိယာ၊ သတ္တာ။ ဣမေ ပန ကုမ္ဘိတာ အရိယာတိ ကစရိယာ၊ ထဒ္ဓမစ္ဆ-
ရိနော၊ ထဒ္ဓေန မစ္ဆရေန သမန္နာဂတာတိ အတ္ထော။ ထဒ္ဓမစ္ဆရိယသဒိသံ ဟိ

ကုစ္ဆိတံ သဗ္ဗဒါ နိဟိနံ နတ္ထိ သဗ္ဗဂုဏာနံ အာဒိဘူတဿ ဘောဂသမ္ပတ္တိ-
အာဒိသဗ္ဗသမ္ပတ္တိနံ မူလဘူတဿ ဒါနဿ နိသေခနတော။ တေနာဟ “ကဒရိ-
ယာတိ ထဒ္ဓမန္တရိနော”တိ။ ဧကစ္စော ဟိ အတ္တနော ဝသနဋ္ဌာနေ ဘိက္ခု ဟတ္ထံ
ပသာရေတွာပိ န ဝန္တတိ။ အညတ္ထ ဂတော ဝိဟာရံ ပဝိသိတွာ သက္ကစ္ဆံ ဝန္တိတွာ
မရုရပ္ပဋိသန္တာရံ ကရောတိ “ကိ” ဘန္တေ အမှာကံ ဝသနဋ္ဌာနံ နာဂစ္ဆယ၊
သမ္ပန္နော ပဒေသော၊ ပဋိဗလာဟံ အယျာနံ ယာဂုဘတ္တာဒိဟိ ဥပဋ္ဌာနံ
ကာတု”န္တိ။ ဘိက္ခု “သဗ္ဗေဒါ အယံ ဥပါသကော”တိ ယာဂုဘတ္တာဒိဟိ
သင်္ဂဏာတိ။ အထေကော ဘေရော တဿ ဂါမံ ဂန္တော ပိဏ္ဏာယ စရတိ၊ သော
တံ ဒိသ္မာ အညေန ဝါ ဂစ္ဆတိ၊ ဃရံ ဝါ ပဝိသတိ။ သစေပိ သမ္ပုဒိဘာဝံ
အာဂစ္ဆတိ၊ ဟတ္ထေန ဝန္တိတွာ “အယျဿ ဘိက္ခု ဒေထ၊ အဟံ ဧကေန
ကမ္မေန ဂစ္ဆာမီ”တိ ပက္ကမတိ။ ထေရော သကလဂါမံ စရိတွာ တုစ္ဆပတ္တောဝ
နိက္ခမတိ။ ဣဒံ တာဝ မုဒုမန္တရိယံ နာမ။ ယေန အဒါယကောပိ ဒါယကော
ဝိယ ပညာယတိ။ ဣဓ ပန ထဒ္ဓမန္တရိယံ အဓိပ္ပေတံ။ ယေန သမန္တာဂတော
ဘိက္ခုသု ပိဏ္ဏာယ ပဝိဋ္ဌေသု “ထေရာ ဌိတာ”တိ ဝုတ္တေ “ကိ” မယံ ပါဒါ
ရုဇန္တိ”တိအာဒိနိ ဝတွာ သိလာထမ္ဘော ဝိယ ခါဏကော ဝိယ စ ထဒ္ဓေဒါ
ဟုတွာ တိဋ္ဌတိ၊ သာမိစိဗ္ဗိ န ကရေတိ၊ ကုတော ဒါနံ။ အယမိဓ
အဓိပ္ပေတော။ တေန ဝုတ္တံ “ထဒ္ဓမန္တရိနောတိ ထဒ္ဓေန မန္တရေန သမန္တာ-
ဂတာတိ အတ္ထော”တိ။ မစ္ဆရံ မစ္ဆေရံ မစ္ဆရိယန္တိ အတ္ထတော ဧကံ။

ပရိဘာသကာတိ ဘိက္ခု ဃရဒ္ဓါရေ ဌိတေ ဒိသ္မာ “ကိ” တုမှေ ကသိတွာ
အာဂတာ ဝပိတွာ လာယိတွာ၊ မယံ အတ္တနောပိ န လဘာမ၊ ကုတော
တုမှာကံ၊ သိသံနိက္ခမထာ”တိအာဒိဟိ သန္တဇ္ဇကာ။ ယာစကာနံ ဝစနဿ အတ္ထံ
ဇာနန္တိတိ ဧတ္ထ ကိဉ္စာပိ ဘိက္ခု ဃရဒ္ဓါရေ ဌိတာ တုဏှိ ဟောန္တိ၊ အတ္ထတော
ပန “ဘိက္ခု ဒေထာ”တိ ဝဒန္တိ နာမ အရိယာယ ယာစနာယ။ ဝုတ္တံ ဟေတံ
“ဥဋ္ဌိဿ အရိယာ တိဋ္ဌန္တိ၊ သော အရိယာန ယာစနာ”တိ။ တတြ ယေ “မယံ
ပစာမ၊ ဣမေ န ပစန္တိ၊ ပစမာနေ ပတွာ အလဘန္တာ ကုဟိ” လဘိဿ-
တိ”တိ ဒေယျဓမ္မံ သံဝိဘဇန္တိ၊ တေ ဝဒညူ ယာစကာနံ ဝစနဿ အတ္ထံ ဇာနန္တိ
နာမ ဥတွာ ကတ္တဗ္ဗကရဏတော။ စတုတ္ထံ ဥတ္တာနမေဝ။

ပဌမသံဝါသသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၅-သမဇိဝိသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ

၅၅-၅၆။ ပဉ္စမေ အနုဂ္ဂဏှနတ္ထန္တိ နကုလမာတာ နကုလပိတာတိ ဣမေသံ
 ခြံန္တံ သင်္ဂဟတ္ထာယ။ နကုလဿ ဒါရကဿ ပိတာ နကုလပိတာ။ နကုလ-
 မာတာတိ ဣတ္ထာပိ ဒေသေဝ နယော။ သေသမေတ္ထ ဥတ္တာနမေဝ။ ဆဋ္ဌေ နတ္ထိ
 ဝတ္တဗ္ဗံ။

သမဇိဝိသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၇-သုပ္ပဝါသာသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ

၅၇-၆၀။ သတ္တမေ အာယုဘာဂပဋိလာဘိနိ ဟောတိတိ အာယုကောဋ္ဌာ-
 သဿ ပဋိလာဘိနိ ဟောတိ။ တိရိစ္ဆေလောကန္တိ သတ္တသင်္ခါရဘာဇနသင်္ခါတံ
 တိရိစ္ဆံ လောကံ။ ဝိဒိတံ ကတွာတိ ဝိဘူတံ ကတွာ။ လောကဝိညူနန္တိ ကရုဏတ္ထေ
 သာမိဝစနန္တိ အာဟ “ဗုဒ္ဓေဟိ ပသတ္ထာ”တိ။ အဋ္ဌမနဝမဒသမာနိ ဥတ္တာ-
 နတ္ထာနေဝ။

သုပ္ပဝါသာသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ပုညာဘိသန္တဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

(၇) ၂-ပတ္ထကမ္မဝဂ္ဂ

၁-ပတ္ထကမ္မသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ

၆၁-၆၄။ ဒုတိယဿ ပဋ္ဌမေ ယေ အနိဋ္ဌာ န ဟောန္တိ၊ တေ ဣဋ္ဌာတိ
 အဓိပ္ပေတာတိ အာဟ “အနိဋ္ဌပဋိက္ခေပေန ဣဋ္ဌာ”တိ။ ဣဋ္ဌာတိ စ ပရိယဋ္ဌာ
 ဝါ ဟောတု မာ ဝါ၊ ဣဋ္ဌာရမ္မဏဘူတာတိ အတ္ထော။ ဂဝေသိတမ္ပိ ဟိ ဣဋ္ဌန္တိ
 ဝုစ္စတိ၊ တံ ဣဓ နာမိပ္ပေတံ။ မနောတိ မနသ္မိ။ ကန္တာတိ ဝါ ကမနိယာ၊
 ကာမေတဗ္ဗာတိ အတ္ထော။ မနံ အပ္ပါယန္တိတိ ဣဋ္ဌဘာဝေန မနံ ဝဇ္ဇေန္တိ။ ကမ္မ-
 သာဓနော ဣဓ ဧဘာဂ-သဒ္ဓေါတိ အာဟ “ဘောဂါတိ ဘုဒ္ဓိတဗ္ဗာ”တိအာဒိ။
 ဓမ္မူပသာတံ ကတွာ ကုသလခမ္ပံ ဝိနောဒေတွာ။ ဥပနိဇ္ဈာယိယန္တိတိ။

ဥပဇ္ဈာယာတိ အာဟ “သုခဒုက္ခေသု ဥပနိဇ္ဈာယိတဗ္ဗတ္တာ”တိ၊ သုခဒုက္ခေသု ဥပ္ပန္နေသု အနဿရိတဗ္ဗတ္တာတိ အတ္ထော။ သန္တိန္ဒသန္တိတ္တဟိတိ ဧတ္ထ တတ္ထ တတ္ထ သင်္ဂမ္မ ဒိဋ္ဌမတ္တာ နာတိဒဠမိတ္တာ သန္တိန္ဒာ၊ သုဠ ဘတ္တာ သိနေဟဝန္တော ဒဠမိတ္တာ သန္တိတ္တာ။

ဝိသမလောဘန္တိ ဗလဝလောဘံ။ သုခိတန္တိ သဉ္ဇာတသုခံ။ ဝီဏိတန္တိ ဓာတံ သုဟိတံ။ ကယာဘူတော ပန ယသ္မာ ဗလသမ္ပန္နော ဟောတိ၊ တသ္မာ “ဗလသမ္ပန္နံ ကရေတိ”တိ ဝုတ္တံ။

သောဘနေ ကာယိကဝါစသိကကမ္မေ ရတောတိ သူရတော ဥကာရဿ ဝိသိကတွာ၊ တဿ ဘာဝေါ သောရန္တံ၊ ကာယိကဝါစသိကော အဝိတိက္ကမော။ သော ပန အတ္တတော သုသီလဘာဝေါတိ အာဟ “ခန္တိသောရန္တေ နိဝိဋ္ဌာတိ အဝိဝါသနက္ခန္တိယဉ္ဇ သုသီလတယ ဝ နိဝိဋ္ဌာ”တိ။ ကေမတ္တာနန္တိ ဧကံ စိတ္တန္တိ အတ္ထော။ ရာဂါဒိနံ ဟိ ပုဗ္ဗဘာဂိယံ ဒမနာဒိ ပစ္စေကံ ဣတ္ထိတဗ္ဗံ၊ န မဂ္ဂက္ခဏေ ဝိယ ကေဠိ ပဋိသင်္ခါနမုခေန ပဇောနတော။ ကေမတ္တာနန္တိ ဝါ ဝိဝေကဝသေန ဧကံ ကောကိနံ အတ္တာနံ။ တေနေဝါဟ “ဧကံ အတ္တနောဝ အတ္တဘာဝ”န္တိအာဒိ။ ဥပရူပရိဘူဒိသုတိ ဆကာမသဂ္ဂသင်္ခါတာသု ဥပရူပရိ- ကာမဘူဒိသု။ ကမ္မဿ ဖလံ အဂ္ဂံ နာမ။ တံ ပနေတ္ထ ဥစ္စဂါမိတိ အာဟ “ဥဒ္ဓမဂ္ဂမဿာ”တိ။ သုဝဂ္ဂေ နိယုတ္တာ၊ သုဝဂ္ဂပ္ပယောဇနာတိ ဝါ သောဝဂ္ဂိ- ကာ။ ဒသန္တံ ဝိသေသာနန္တိ ဒိဗ္ဗအာယုဝဏ္ဏယသသုခအာဓိပတေယျာနဉ္စေဝ ဣဋ္ဌရူပါဒိနဉ္စ ဖလဝိသေသာနံ။ ဝဏ္ဏဂ္ဂဟဏေန စေတ္တ သကော အတ္တဘာဝ- ဝဏ္ဏော ဂဟိတော၊ ရူပဂ္ဂဟဏေန ဗဟိဒ္ဓါ ရူပါရမ္မဏံ။ ဒုတိယတတိယ- စတုတ္တာနိ ဥတ္တာနတ္တာနေဝ။

ပတ္တကမ္မသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၅-ရူပသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၆၅။ ပဉ္စမေ ပမိနောတိ ဥဋ္ဌာရတာဒိဝိသေသံ ဧတေနာတိ ပမာဏံ၊ ရူပ- ကာယော ပမာဏံ ဧတဿာတိ ရူပပ္ပမာဏော။ တတော ဧဝ ရူပေ ပသန္ဓောတိ ရူပပ္ပသန္ဓော။ ဃောသောတိ စေတ္တ ထုတိသောသော။ လူခန္တိ ပစ္စယလူခတာ။ ဓမ္မာတိ သီလာဒယော ဂုဏဓမ္မာ အဓိပ္ပေတာ။ ဣမေသံ ပန စတုန္တံ ပုဂ္ဂလာနံ နာနာကရဏံ ပါဠိယံယေဝ အာဂတံ။ ဝုတ္တံ ဟေတံ—

“ကတမော စ ပုဂ္ဂလော ရူပပ္ပမာဏော ရူပပ္ပသန္ဓော? ဣဓေကစ္စော ပုဂ္ဂလော အာရောဟံ ဝါ ပဿိတွာ ပရိဏာဟံ ဝါ ပဿိတွာ သဏ္ဌာနံ ဝါ ပဿိတွာ ပါရိပူရိံ ဝါ ပဿိတွာ တတ္ထ ပမာဏံ ဂဟေတွာ ပဿာဒံ ဇနေတိ၊ အယံ ဝုစ္စတိ ပုဂ္ဂလော ရူပပ္ပမာဏော ရူပပ္ပသန္ဓော။

ကတမော စ ပုဂ္ဂလော ဃောသပ္ပမာဏော ဃောသပ္ပသန္ဓော? ဣဓေကစ္စော ပုဂ္ဂလော ပရဝဏ္ဏနာယ ပရထောမနာယ ပရပသံသနာယ ပရဝဏ္ဏဟာရိကာယ တတ္ထ ပမာဏံ ဂဟေတွာ ပဿာဒံ ဇနေတိ၊ အယံ ဝုစ္စတိ ပုဂ္ဂလော ဃောသပ္ပမာဏော ဃောသပ္ပသန္ဓော။

ကတမော စ ပုဂ္ဂလော လူခပ္ပမာဏော လူခပ္ပသန္ဓော? ဣဓေကစ္စော ပုဂ္ဂလော စီဝရလူခံ ဝါ ပဿိတွာ ပတ္တလူခံ ဝါ ပဿိတွာ သေနာသနလူခံ ဝါ ပဿိတွာ ဝိဝိဓံ ဝါ ဒုက္ကရကာရိကံ ပဿိတွာ တတ္ထ ပမာဏံ ဂဟေတွာ ပဿာဒံ ဇနေတိ၊ အယံ ဝုစ္စတိ ပုဂ္ဂလော လူခပ္ပမာဏော လူခပ္ပသန္ဓော။

ကတမော စ ပုဂ္ဂလော ဓမ္မပ္ပမာဏော ဓမ္မပ္ပသန္ဓော? ဣဓေကစ္စော ပုဂ္ဂလော သီလံ ဝါ ပဿိတွာ သမာဓိံ ဝါ ပဿိတွာ ပညံ ဝါ ပဿိတွာ တတ္ထ ပမာဏံ ဂဟေတွာ ပဿာဒံ ဇနေတိ၊ အယံ ဝုစ္စတိ ပုဂ္ဂလော ဓမ္မပ္ပမာဏော ဓမ္မပ္ပသန္ဓော”တိ။

တတ္ထ အာရောဟန္တိ ဥစ္စတံ။ သာ စ ခေါ တသ္မိံ တသ္မိံ ကာလေ ပမာဏယုတ္တာ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။ ပရိဏာဟန္တိ နာတိကိသထူလတာဝသေန ဝိဏတံ။ သဏ္ဌာနန္တိ တေသံ တေသံ အင်္ဂပစ္စင်္ဂါနံ သုသဏ္ဌိတတံ ဒီဃရဿဝနာဒိယုတ္တဋ္ဌာနေသု တထာဘာဝံ။ ပါရိပူရိန္တိ သဗ္ဗေသံ သရိရာဝယဝါနံ ပရိပုဏ္ဏတံ အဝိကလတံ။ တတ္ထ ပမာဏံ ဂဟေတွာတိ တသ္မိံ ရူပေ ရူပသမ္ပတ္တိယံ ပမာဏဘာဝံ ဥပါဒါယ။ ပဿာဒံ ဇနေတိတိ အဓိမောက္ခံ ဇနေတိ ဥပ္ပါဒေတိ။

ပရဝဏ္ဏနာယာတိ “အသုကော ဒေသော စ ဒေသော စာ”တိ ပရဿဂုဏဝစနေန။ ပရထောမနာယာတိ ပရမ္ပုခေါ ပရဿ သီလာယုပ္ပါဒကေန အဘိတ္တဝနေန ပရေန ထုတိဝသေန၊ ဂါထာဒိဥပနိဗန္ဓနေန ဝုတ္တာယ ထောမနာယာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ပရပသံသနာယာတိ ပရမ္ပုခေါ ပရဿ ဂုဏသံကိတ္တနေန။

ပရဝဏ္ဏဟာရိကာယာတိ ပရမ္ပရဝဏ္ဏဟာရိကာယ ပရမ္ပရာယ ပရဿ ကိတ္တန-
သဒ္ဓဿ ဥပသံဟာရေန။ တတ္ထာတိ တသ္မိံ ထုတိဃောသေ။

စိဝရလူခန္တိ ထုလဇိဏ္ဍဗဟုတုန္တကတာဒိစိဝရဿ လူခဘာဝံ။ ပတ္တလူခန္တိ
အနေကဂန္တိကာဟဋတဒိပတ္တဿ လူခဘာဝံ။ ဝိဝိဓံ ဝါ ဒုတ္တရကာရိကန္တိ
ဓုတင်္ဂါဒိဝသေန ပဝတ္တနာနာဝိဓံ ဒုတ္တရစရိယံ။ သီလံ ဝါ ပဿိတွာတိ သီလ-
ပါရိပူရိဝသေန ဝိသုဒ္ဓိံ ကာယဝစီသုစရိတံ ဉာဏစက္ခုနာ ပဿိတွာ၊ ဈာနာဒိ-
အဓိဂမသုဒ္ဓိသမာဓိံ ဝါ ဝိပဿနာဘိညာသင်္ခါတံ ပညံ ဝါ ပဿိတွာတိ
အတ္ထော။

ဝေမေတသ္မိံ စတုပ္ပမာဏေ လောကသန္ဓိဝါသေ ဗုဒ္ဓေသု အပ္ပသန္တာ မန္တာ၊
ပသန္တာ ဗဟုကာ။ ရူပပ္ပမာဏဿ ပိ ဗုဒ္ဓရူပတော ဥတ္တရိ ပသာဒါဝဟံ ရူပံ
နာမ နတ္ထိ။ ယောသပ္ပမာဏဿ ဗုဒ္ဓါနံ ကိတ္တိယောသတော ဥတ္တရိ ပသာဒါ-
ဝဟော ယောသော နာမ နတ္ထိ။ လူခပ္ပမာဏဿ ကာသိကာနိ ဝတ္ထာနိ
မဟာရဟာနိ ကဉ္စနဘာဇနာနိ တိဏ္ဍံ ဥတုနံ အနုစ္စရိကေ သဗ္ဗသမ္ပတ္တိယုတ္တေ
ပါသာဒဝရေ ပဟာယ ပံသုကုလစိဝရသေလမယပတ္တရုက္ခမူလာဒိသေနာသန-
သေဝိနော ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝတော လူခတော ဥတ္တရိ ပသာဒါဝဟံ အညံ လူခံ
နာမ နတ္ထိ။ ဓမ္မပ္ပမာဏဿ သဒေဝကေ လောကေ အသာဓာရဏသီလာဒိ-
ဂုဏဿ တထာဂတဿ သီလာဒိဂုဏတော ဥတ္တရိ ပသာဒါဝဟော အညော
သီလာဒိဂုဏော နာမ နတ္ထိ။ ဣတိ ဘဂဝါ ဣမံ စတုပ္ပမာဏိကံ လောကသန္ဓိ-
ဝါသံ မုဋ္ဌိနာ ဂဟေတွာ ဝိယ ဌိတောတိ။

ပမာဏိံသုတိ ပမာဏံ အဂ္ဂဟေသု။ နိယကဇ္ဈတ္တေ တဿ ဂုဏံ န
ဇာနာတိတိ တဿ အဗ္ဘန္တရေ ပဝတ္တမာနံ သီလာဒိဂုဏံ န ဇာနာတိ။
သေသံ သုဝိညေယျမေဝ။

ရူပသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၇-အဟိရာဇသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၆၇။ သတ္တမေ ဒဠ္ဋဝိသာနောဝါတိ အဝဓာရဏေန ဒိဠ္ဋဝိသာဒယော
နိပတ္တေတိ။ ကဋ္ဌမုခါဒယော ဟိ စတ္တာရော အာသီဝိသာ ဒဠ္ဋဝိသော၊
ဒိဠ္ဋဝိသော၊ ဖုဠ္ဋဝိသော၊ ဝါတဝိသောတိ ပဇ္ဇေကံ စတုဗ္ဗိဓော ဟောန္တိတိ

ဝိသဝေဂဝိကာရဝသေန သောဠသ ဝုတ္တာ၊ တေသု ဒဠ္ဋဝိသာနံယေဝ ဣဓ
ဂဟဏံ၊ န ဣတရေသန္တိ ဒဿေတိ။ သေသံ သုဝိညေယျမေဝ။

အဟိရာဇသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဂ-ဒေဝဒတ္တသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၆၈။ အဋ္ဌမေ ကာလေ သမ္ပတ္တေတိ ဂမ္ဘဿ ပရိပါကဂတတ္တာ ဝိဇာယန-
ကာလေ သမ္ပတ္တေ။ ပေါတကန္တိ အဿတရိယာ ပုတ္တံ။ “ဖလံ ဝေ ကဒလိ”
ဟန္တိ”တိအာဒိဂါထာယ ကုက္ကုဇကေနပဝတ္တဝဋ္ဋိပသဝဿ ဥစ္ဆိန္နတ္တာ ဖလုပ္ပတ္တိ
ကဒလိယာ ပရာဘဝါယ ဟောတိတိ အာဟ “ဖလံ ဝေ ကဒလိ” ဟန္တိ”တိ။
ကုက္ကုဇကံ နာမ ကဒလိယာ ပုပ္ဖနာဠံ။ တထာ ဖလပါကပရိယောသာနတ္တာ
ဩသဓိနံ “ဖလံ ဝေဠု နဠ”န္တိ ပုတ္တံ။ အယံ ပနေတ္ထ ဝိဏ္ဏတ္ထော—ယထာ
အတ္တနော ဖလံ ကဒလိဝေဠုနဠေ ဝိနာသေတိ၊ ဂမ္ဘော စ အဿတရိ၊ ဧဝံ
အတ္တနော ကမ္မဘူတော သက္ကာရော အသပ္ပုရိသံ ဝိနာသေတိတိ။

ဒေဝဒတ္တသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၉-ပဓာနသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၆၉။ နဝမေ ပဒဟတိ ဧတေဟိတိ ပဓာနာနိ။ ဥတ္တမဝီရိယာနိ သေဠ-
ဝီရိယာနိ ဝိသိဋ္ဌဿ အတ္တဿ သာဓနတော။ ကိလေသာနံ သံဝရက္ခာယာတိ
ယထာ အဘိဇ္ဈာဒယော န ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဧဝံ သတိယာ ဥပဋ္ဌာနေန ကိလေသာနံ
သံဝရက္ခာယာ။ ပဇဟနက္ခာယာတိ ကာမဝိတက္ကာဒိနံ ဝိနောဒနက္ခာယ။
ပဓာနန္တိ တဿေဝ ပဇဟနဿ သာဓနဝသေန ပဝတ္တဝီရိယံ။ ကုသလာနံ
ဓမ္မာနံ ဗြူဟနက္ခာယာတိ ဗောဇ္ဈင်္ဂသင်္ခါတာနံ ကုသလဓမ္မာနံ ဝစုနက္ခာယ။
ပဓာနန္တိ တဿေဝ ဝစုနဿ သာဓနဝသေန ပဝတ္တဝီရိယံ။

ပဓာနသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၀-အဓမ္မိကသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၇၀။ ဒသမေ ဝိသမန္တိ ဘာဝနပုံသကမေတံ။ တေနာဟ “ဝိသမာ
ဟုတ္တာ”တိ။ အသမယေနာတိ အကာလေ။ ဘုမ္မတ္ထေ ဟေတံ ကရဏဝစနံ။

ပကဋ္ဌံ ပဓာနံ အညသံ ဧတေသန္တိ ပညသာ၊ အညသံ ပဂတာ ပဋိပန္နာတိ ဝါ ပညသာ၊ ပကတိမဂ္ဂဂါမိနော။ န ပညသာ အပညသာ၊ အမဂ္ဂပ္ပဋိပန္နာ။ တေ ပန ယသ္မာ မဂ္ဂတော အပဂတာ နာမ ဟောန္တိ၊ တသ္မာ ဝုတ္တံ “မဂ္ဂတော အပဂတာ”တိအာဒိ။

ဂါထာသု ပန ဧဝမေတ္ထ သမ္ပန္နော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဂုန္တံ စေ တရမာနာနန္တိ ဂါရိသု မဟောသံ တရန္တိသု။ ဇိမှံ ဂစ္ဆတိ ပုဂံဝေါတိ ယဒိ ယူထပတိ ဥသဘော ကုဋိလံ ဂစ္ဆတိ။ သဗ္ဗာ တာ ဇိမှံ ဂစ္ဆန္တိတိ သဗ္ဗာ တာ ဂါရိယော ကုဋိလမေဝ ဂစ္ဆန္တိ။ ကသ္မာ? နေတ္ထေ? ဇိမှံ ဂတေ သတိ တဿ ကုဋိလ-ဂတတ္တာ။ သော ဟိ တာသံ ပဏ္ဍယိကော ဥပဋ္ဌဝဟရော စ။ ဧဝမေန္တိ ယထာ စေတံ၊ ဧဝမေဝ ယော မနုဿေသု ပဓာနသမ္ပတော၊ ယဒိ သော အဓမ္မစာရိ သိယာ၊ ယေ တဿ အနုဇီရိနော၊ သဗ္ဗေပိ အဓမ္မိကာ ဟောန္တိ။ သာမိသမ္ပဒါ ဟိ ပကတိသမ္ပဒံ သမ္မာဒေတိ။ ယသ္မာ ဧတဒေဝံ၊ တသ္မာ သဗ္ဗံ ရဋ္ဌံ ခုက္ခံ သေတိ၊ ဣဇာ စေ ဟောတိ အဓမ္မိကော။

အဓမ္မိကသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ပတ္တကမ္မဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

(ဂ) ၃-အပဏ္ဏကဝဂ္ဂ

၁-ပဓာနသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ

၇၁-၇၂။ တတိယဝဂ္ဂဿ ပဌမေ ယဝတိ တေန ဖလံ မိဿိတံ ဝိယ ဟောတိတိ ယောနိ၊ ကေန္တိကံ ကာရဏံ။ အဿာတိ ယထာဝုတ္တဿ ဘိက္ခုနော။ ပရိ-ပုဏ္ဏန္တိ အဝိကလံ အနဝသေသံ။ အာသဝေ ခေပေတိတိ အာသဝက္ခယော၊ အဂ္ဂမဂ္ဂေါ။ ဣဓ ပန အရဟတ္တဖလံ အဓိပ္ပေတန္တိ အာဟ “အရဟတ္တတ္ထာ-ယာ”တိ။ ဒုတိယံ ဥတ္တာနမေဝ။

ပဓာနသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၃-သပ္ပုရိသသုတ္တံဒီပဝဏ္ဏနာ

၇၃-၇၅။ တတိယေ ပဉ္စတ္ထာယ အဘိနိတောတိ ပဉ္စကရဏတ္ထာယ အဘိမုခံ
နိတော။ အလမ္ဗိတံ ကတွာတိ အလမ္ဗံ ကတွာ၊ အယမေဝ ဝါ ပါဠော၊ ဝိပလမ္ဗံ
အကတွာတိ အတ္ထော။ အဝဇာနာတိတိ အဝညံ ကရေတိ၊ နိန္ဒတိတိ အတ္ထော။
စတုတ္ထပဉ္စမေ နတ္ထိ ဝတ္တဗ္ဗံ။

သပ္ပုရိသသုတ္တံဒီပဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၆-ကုသိနာရသုတ္တံဝဏ္ဏနာ

၇၆။ ဆဋ္ဌေ နဂရံ ပဝိသိတုကာမာ ဥယျာနတော ဥပေစ္စ ဝတ္တန္တိ ဂစ္ဆန္တိ
ဧတေနာတိ ဥပဝတ္တနံ။ ယထေဝ ဟိ ကလမ္ပနဒိတိရတော^၁ ရာဇမာတုဝိဟာရ-
ဒ္ဓါရေန ထူပါရာမံ ဂန္တဗ္ဗံ ဟောတိ၊ ဧဝံ ဟိရညဝတိကာယ ပါရိမတိရတော
သာလဝနံ ဥယျာနံ၊ ယထာ အနုရာဓပုရဿ ထူပါရာမော ဒက္ခိဏပစ္စိမ-
ဒိသာယ၊ ဧဝံ တံ ဥယျာနံ ကုသိနာရာယ ဒက္ခိဏပစ္စိမဒိသာယ ဟောတိ။
ယထာ ထူပါရာမတော ဒက္ခိဏဒ္ဓါရေန နဂရံ ပဝိသနမဂ္ဂေါ ပါစိနမုခေါ
ဂန္တာ ဥတ္တရေန နိဝတ္တတိ၊ ဧဝံ ဥယျာနတော သာလပန္နိ ပါစိနမုခေါ ဂန္တာ
ဥတ္တရေန နိဝတ္တာ၊ တသ္မာ တံ “ဥပဝတ္တနံ”န္တိ ဝုစ္စတိ။ အန္တရေတိ ခြံ
သာလရက္ခာနံ ဝေမဇ္ဈေ။ တတ္ထ ဟိ ပညာပိယမာနဿ မဉ္ဇဿ ဧကော သာလ-
ပန္နိ သီသဘာဂေ ဟောတိ၊ ဧကော ပါဒဘာဂေ။ တဏှပိ ဧကော တရုဏ-
သာလော သီသဘာဂဿ အာသန္ဓော ဟောတိ၊ ဧကော ပါဒဘာဂဿ။
အပိစ ယမကသာလာ နာမ မူလခန္ဓဝိဋ္ဌပပတ္တေဟိ အညမညံ သံသိဗ္ဗိတွာ
ဌိတသာလာတိပိ ဝဒန္တိ။

•ဗုဒ္ဓကန္တိ ဌိဓာဂါဟော၊ အနေကံသဂ္ဂါဟောတိ အတ္ထော။ ဝိမတိတိ
သံသယာပတ္တိတိ အာဟ “ဝိနိစ္ဆိတုံ အသမတ္တတာ”တိ။ တံ ဝေါ ဝဒါမိတိ
တံ သံသယဝန္တံ ဘိက္ခု သန္ဓာယ ဝေါ တုမေ ဝဒါမိတိ။ နိက္ကံဘာဝပစ္စက္ခ-
ကရဏန္တိ ဗုဒ္ဓါဒိသု တေသံ ဘိက္ခုနံ နိက္ကံဘာဝဿ ပစ္စက္ခကာရိယာယာထာ-
ဝတော တမတ္ထံ ပဋိဝိဇ္ဈိတွာဌိတံ သဗ္ဗညုတညာဏမေဝ။ •တ္ထာတိ တေသို့ အတ္ထေ။
ကုသိနာရသုတ္တံဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၇-အစိန္တေယျသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၇၇။ သတ္တမေ လောကဓိန္ဒြာတိ လောကသန္ဓိဝေသပုဋိသံယုတ္တာ ဝိမံသာ။
တေနာဟ “ကေန န ခေါ ဝဋ္ဌိမသုရိယာ”တိအာဒိ။ နာဋိကေရာဒယောတိ
အာဒိ-သဒ္ဓေန အဝုတ္တာနံ ဩသမိတိဏဝနပ္ပတိအာဒိနံ သင်္ဂဟော။ ဝေဂ္ဂပါ
လောကဓိန္ဒြာတိ ဒေသံ ဝုတ္တသဒိသာ အညာပိ သာ လောကဓိန္ဒြာ။

အစိန္တေယျသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဂ-ဒက္ခိဏသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၇၈။ အဋ္ဌမေ ဒါနသင်္ခါတာယ ဒက္ခိဏာယာတိ ဒေယျဓမ္မသင်္ခါတာယ
ဒက္ခိဏာယ။ ဝိသုဒ္ဓိ နာမ မဟာဇုတိကတာ။ သာ ပန မဟပ္ပလတာယ
ဝေဒိတဗ္ဗာတိ အာဟ “မဟပ္ပလတာဝေနာ”တိ။ ဝိသုဇ္ဈတိတိ န ကိလိဿတိ။
အမလိနာ မဟာဇုတိကာ မဟာဝိပ္ပာရာ ဟောတိတိ အတ္ထော။ သုစိဓမ္မောတိ
ရာဂါဒိအသုစိဝိဓမ္မနေန သုစိသဘာဝေါ။ လာမကဓမ္မောတိ ဟိနသဘာဝေါ
ပါပကိရိယာယ။ အကုသလဓမ္မော ဟိ ကေန္တနိဟိနာ။ ဇူဇကော သီလဝါ
ကလျာဏဓမ္မော န ဟောတိ။ တဿ မဟာဗောဓိသတ္တဿ အတ္တနော
ပုတ္တဒါနံ ဒါနပါရမိယာ မတ္တကံ ဂဏန္တိ မဟာပထဝိကမ္ပနသမတ္ထံ ဇာတံ။
သွာယံ ဒါယကဂုဏောတိ အာဟ “ဝေဿန္တရမဟာရာဇာ ကထေ-
တဗ္ဗော”တိအာဒိ။ ဥဒ္ဓရတိတိ ဗဟုလံ ပါပကမ္ပဝသေန လဒ္ဓဗ္ဗဝိနိပါတတော
ဥဒ္ဓရတိ။ တသ္မာ နတ္ထိ မယံ ကိဉ္စိ စိတ္တဿ အညတ္တတ္တန္တိ အဓိပ္ပါယော။

ပေတဒက္ခိဏန္တိ ပေတေ ဥဒ္ဓိဿ ဒါတဗ္ဗဒက္ခိဏံ။ ပါပိတကာလေယေဝါတိ
“ဣဒံ ဒါနံ အသုကဿ ပေတဿ ဟောတူ”တိ တံဥဒ္ဓိသနဝသေန ပတ္တိယာ
ပါပိတကာလေယေဝ။ အဿာတိ ပေတဿ။ ပါပုဏီတိ ဖလသမ္ပတ္တိ-
လဘာပနဝသေန ပါပုဏီ။ အယံ ဟိ ပေတေ ဥဒ္ဓိဿ ဒါနေ ဓမ္မတာ။ တဒါ
ကောသလရညော ပရိစ္စာဂဝသေန အတိဝိယ ဒါနဇ္ဈာသယတံ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခဿ စ
သံဃဿ ဥက္ကံသဂတဂုဏဝိသိဋ္ဌတံ သန္ဓာယာဟ “အသဒိသဒါနံ ကထေ-
တဗ္ဗ”န္တိ။

ဒက္ခိဏသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၉-ဝဏိဇ္ဇသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ

၇၉-၈၀။ နဝမေ တံသဒိသာတိ ယာဒိသာ ဝဏိဇ္ဇာ ပယုတ္တာ အယထာ-
ဓိပ္ပါယာ အညာ ဝါ သမ္ပဇ္ဇတိ၊ တာဒိသာဝါတိ အတ္ထော။ ဆေဓံ ဂစ္ဆတိတိ
ဝိနာသံ ပါပုဏာတိ။ အဓိပ္ပါယတော ပရာ ဝိသိဋ္ဌာတိ ပရာဓိပ္ပါယော။ တေ-
နေဝါဟ “အဇ္ဈာသယတော အဓိကတရဖလာ ဟောတိ”တိ။ စိဝရာဒိနာ
ပစ္စယေန ဝဒေယျာသီတိ စိဝရာဒိပစ္စယဟေတု မံ ဝဒေယျာသိ ပတ္တေယျာသိ။
အထ ဝါ ယဒါ စိဝရာဒိနာ ပစ္စယေန အတ္ထော ဟောတိ၊ တဒါ မံ ယာစေ-
ယျာသီတိ အတ္ထော။ သေသံ သုဝိညေယျမေဝ။ ဒသမံ ဥတ္တာနမေဝ။

ဝဏိဇ္ဇသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

အပဏ္ဏကဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

(၉) ၄-မဇ္ဇလဝဂ္ဂ

၁-၅-ပါဏာတိပါတသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ

၈၁-၈၆။ စတုတ္ထဿ ပဌမာဒိနိ ဥတ္တာနတ္တာနေဝ။ ပဉ္စမေ “နိစေ ကုလေ
ပစ္စာဇာတော”တိအာဒိကေန အပ္ပကာသဘာဝေန တမတိတိ တမော၊ တေန
တမေန ယုတ္တာတိ တမော ပုဂ္ဂလော ဝုစ္စတိ။ တထာ ဟိ တံယောဂတော
ပုဂ္ဂလဿ တဗ္ဗောဟာရော ယထာ “မစ္ဆေရယောဂတော မစ္ဆရေ”တိ၊
တသ္မာ တမောတိ အပ္ပကာသဘာဝေန တမော တမဘူတော အန္ဓကာရံ ဝိယ
ဇာတော၊ အန္ဓကာရတ္ထံ ဝါ ပတ္တာတိ အတ္ထော။ ဝုတ္တလက္ခဏံ တမမေဝ
ပရမ္ပရတော အယနံ ဂတိ နိဋ္ဌာ တေဿာတိ တမပရာယဏော။ ဥဘယေနပိ
တမဂ္ဂဟဏေန ခန္ဓတမော ကထိတော၊ န အန္ဓကာရတမော။ ခန္ဓတမောတိ
စ သမ္ပတ္တိရဟိတာ ခန္ဓပ္ပဝတ္တိယေဝ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။ “ဥစ္စေ ကုလေ ပစ္စာဇာတော”တိ-
အာဒိကေန ပကာသဘာဝေန ဇောတေတိတိ ဇောတိ၊ တေန ဇောတိနာ-
ယုတ္တာတိအာဒိ သဗ္ဗံ ဝုတ္တနယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဣတရေ ခွေတိ ဇောတိတမ-
ပရာယဏော၊ ဇောတိဇောတိပရာယဏောတိ ဣတရေ ခွေ ပုဂ္ဂလေ။

ဝေဏုဝေတ္တာဒိဝိလိဝေဟိ ပေဋ္ဌဘာဇနာဒိကာရကာ ဝိလိဝကာရကာ။
မိဂမစ္ဆာဒိနံ နိသာဒနတော နေသာဒါ၊ မာဂဂိကမစ္ဆဗန္ဓာဒယော။ ရထေသု

စမ္ပေန နဟဏကရဏတော^၁ ရထကာရာ၊ စမ္ပကာရ။ ပုဇ္ဈတိ ကရိသဿ နာမံ၊
 တံ ကုသေန္တိ အပနေန္တိတိ ပုတ္တ၊ သာ၊ ပုပ္ဖဆဉ္ဇကာ။ ဒုဗ္ဗဏ္ဏောတိ ဝိရူပေါ။
 ဩကောဋိမကောတိ အာဓရာဟာဘာဝေန ဟေဋ္ဌိမကော၊ ရဿကာယောတိ
 အတ္ထော။ တေနာဟ “လကုဏ္ဏကော”တိ။ လကု ဝိယ သဉ္ဇိကာ ဝိယ ခေတိ
 ပဝတ္တတိတိ လကုဏ္ဏကော၊ ရဿော။ ကဏတိ နိမိလတိတိ ကာဏော။ တံ
 ပနဿ နိမိလနံ ဧကေန အက္ခိနာ ဌိဟိဝိ ဝါတိ အာဟ “ဧန္တိကာဏော
 ဝါ ဥဘယန္တိကာဏော ဝါ”တိ။ ကုဏနံ ကုဏော၊ ဟတ္ထဝေကလ္လံ၊ သော
 ဧတဿ အတ္တိတိ ကုဏိ။ ခဇ္ဇော ဝုစ္ဆတိ ပါဒဝိကလော။ ဟေဋ္ဌိမကာယသင်္ခါတော
 သရိရဿ ပက္ခော ပဒေသော ဟတော အဿာတိ ပက္ခဟတော။ တေနာဟ
 “ဝိဋ္ဌသဝ္ဋိ”တိ။ ပဒိပေ ပဒိပနေ တေဗ္ဗ နေတဗ္ဗန္တိ ပဒိပေယျံ၊ တေလ-
 ကပါလာဒိဥပကရဏံ။ ဝုတ္တန္တိ အဋ္ဌကထာယံ ဝုတ္တံ။

အာဂမနဝိပတ္တိတိ အာဂမနဋ္ဌာနဝသေန ဝိပတ္တိ “အာဂမော ဧတ္တာ”တိ
 ကတွာ။ ပုဗ္ဗုပ္ပန္နပစ္စယဝိပတ္တိတိ ပဌမုပ္ပန္နပစ္စယဝသေန ဝိပရာဝတ္တိ။ စဏ္ဍာ-
 လာဒိသဘာဝါ ဟိဿ မာတာပိတဇ္ဇေ ပဌမုပ္ပန္နပစ္စယော။ ပဝတ္တ-
 ပစ္စယဝိပတ္တိတိ ပဝတ္တေ သုခပစ္စယဝိပတ္တိ။ တာဒိသေ နိဟိနကုလေ
 ဥပ္ပန္နောပိ ကောစိ ဝိဘဝသမ္ပန္နော သိယာ၊ အယံ ပန ဒုဂ္ဂတော
 ဒုရူပေါ။ အာဇီဝုပါယဝိပတ္တိတိ အာဇီဝုပါယဝသေန ဝိပတ္တိ။ သုခေန
 ဟိ ဇီဝိကံ ပဝတ္တေတုံ ဥပါယဘူတာ ဟတ္ထိသိပ္ပါဒယော ဣမဿ
 နတ္ထိ၊ ပုပ္ဖဆဉ္ဇနသိလာကောဇ္ဇနာဒိကမ္ဘံ ပန ကတွာ ဇီဝိကံ ပဝတ္တေတိ။
 တေနာဟ “ကသီရုပုတ္တိကေ”တိ။ အတ္တဘာဝဝိပတ္တိတိ ဥပဓိဝိပတ္တိ။ ဒုက္ခ-
 ကာရဏသမာယောဂေါတိ ကာယိကစေတသိကဒုက္ခုပ္ပတ္တိယာ ပစ္စယ-
 သမောဓာနံ။ သုခကာရဏဝိပတ္တိတိ သုခပစ္စယပရိဟာနိ။ ဥပဘောဂဝိပတ္တိတိ
 ဥပဘောဂသုခဿ ဝိနာသော အနုပလဋ္ဌိ။ ဇောတိ စေဝ ဇောတိပရာယဏ-
 ဘာဝေါ စ သုတ္တပက္ခော။ ဆဋ္ဌံ ဥတ္တာနမေဝ။

ပါဏာဘိပါတသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၇-ပုတ္တသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၈၇။ သတ္တမေ မ-ကာရာ ပဒသန္တိကရာ “အညမည”န္တိ အာဒိသု ဝိယ။
 နိစ္စလသမဏောတိ ထိရသမဏော။ အဘိသိဋ္ဌိတဗ္ဗောတိ အဘိသေကောတိ

ကမ္မသာဓနော အဘိသေကသဒ္ဓေါ။ တေနာဟ “အဘိသေကံ ကာတုံ ယုတ္တော”တိ။

ဗာကုလတ္တေရော ဝိယာတိ ထေရော ဟိ မဟာယသဿိ၊ တဿ ပုတ္တ-
ဓိတရော နတ္ထုပနတ္တကာ သုခုမသာဋကေဟိ စီဝရာနိ ကာရေတွာ ရဇာပေတွာ
သမုဂ္ဂေ ပက္ခိပိတွာ ပဟိဏန္တိ။ ထေရဿ နဟာနကာလေ နဟာနကောဋ္ဌကေ
ဌပေန္တိ။ ထေရော တာနိ နိဝါသေတိ စေဝ ပါရုပတိ စ။ တေနေဝေတံ ဝုတ္တံ။

ခဒိရဝနမဂ္ဂေ သီဝလိတ္တေရော ဝိယာတိ သတ္တရိ ကိရ တံ မဂ္ဂံ ပဋိပန္နေ
ဒေဝတာ “အမှာကံ အယျဿ သီဝလိတ္တေရဿ သက္ကာရံ ကရိဿာမာ”တိ
စိန္တေတွာ ဧကေကယောဇနေ ဝိဟာရံ ကာရေတွာ ဧကယောဇနတော ဥဒ္ဓိ
ဂန္တု အဒတွာ ပါတောဝ ဥဋ္ဌာယ ဒိဗ္ဗာနိ ယာဂုအာဒိနိ ဂဟေတွာ “အမှာကံ
အယျော သီဝလိတ္တေရော ကဟံ နိသိန္နော”တိ ဝိစရန္တိ။ ထေရော အတ္တနော
အဘိဟဋ္ဌံ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခဿ ဘိက္ခုသံဃဿ ဒါပေသိ။ ဧဝံ သတ္တာ သပရိဝါရော
တိသယောဇနိကံ ကန္တာရံ သီဝလိတ္တေရဿ ပုညဖလံ အနဘဝမာနောဝ
အဂမာသိ။ တေနေဝေတံ ဝုတ္တံ။

အဋ္ဌကနာဂရသုတ္တေ အာနန္ဒတ္တေရော ဝိယာတိ အဋ္ဌကနာဂရကော ကိရ
ဂဟပတိ ထေရဿ ဓမ္မဒေသနာယ ပသီဒိတွာ ပဉ္စသတဂ္ဂနကံ ဝိဟာရံ
ကာရေတွာ အဒါသိ။ တံ သန္ဓာယေတံ ဝုတ္တံ။

ဝိလိန္တဝန္တတ္တေရော ဝိယာတိ ထေရဿ ကိရ ဣဒ္ဓါနဘာဝေန ပသန္တာ
မနဿာ သပ္ပိအာဒိနိ ဗဟူနိ ဘေသဇ္ဇာနိ အဘိဟရိံသု။ ပကတိယာပိ စ
အာယသ္မာ ဝိလိန္တဝန္တော လာဘီ ဟောတိ ပဉ္စန္ဒ ဘေသဇ္ဇာနံ၊ လဒ္ဓိံ လဒ္ဓိံ
ပရိသာယ ဝိဿဇ္ဇေတိ။ တေနေတံ ဝုတ္တံ “ဝိလောနပစ္စယံ ဝိလိန္တဝန္တတ္တေရော
ဝိယာ”တိ။

တိဏ္ဏဗ္ဗိ သန္တိပါတေန နိဗ္ဗတ္တာနိတိ ပိတ္တာဒိနံ တိဏ္ဏဗ္ဗိ ဝိသမာနံ သန္တိ-
ပါတေန ဇာတာနိ။ အတိသီတာဒိဘာဝေန ဥတူနံ ပရိဏာမောတိ အာဟ
“အတိသီတအတိဥဏှဥတုတော ဇာတာနိ”တိ။ ပုရိမဥတုတော ဝိသဒိသော
ဥတု ဥတုပရိဏာမော၊ တတော ဇာတာနိ ဥတုပရိဏာမဇာနိ၊ ဝိသဘာဂ-
ဥတုတော ဇာတာနိတိ အတ္တော။ ဇင်္ဂလဒေသဝါသိနံ ဟိ အနုပဒေသေ
ဝသန္တာနံ ဝိသဘာဂေါ ဥတု ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ အနုပဒေသဝါသိနန္တ ဇင်္ဂလဒေသေတိ။
ဧဝံ မလယသမုဒ္ဒတိရာဒိဝသေနပိ ဥတုဝိသဘာဂတာ ဥပ္ပဇ္ဇတိယေဝ။ တတော
ဇာတာနိ ဥတုပရိဏာမဇာနိ နာမ။

အတ္တနော ပကတိစရိယာနံ ဝိသမံ ကာယဿ ပရိဟရဏဝသေန
ဝိသမပရိဟာရဇာနိ။ တာနိ ပန အစ္စာသနအတိဋ္ဌာနာဒိနာ ဝေဒိတဗ္ဗာနီတိ
အာဟ “အစ္စာသနအတိဋ္ဌာနာဒိကာ”တိ။ အာဒိ-သဌေန မဟာတာရဝ-
ဟဏသုခကောဋနအဒေသကာလစရဏာဒိနိ သင်္ဂဏာတိ။ ပရဿ ဥပက္က-
မတော နိဗ္ဗတ္တာနိ ဩပက္ကမိကာနိ။ အယံ စောရေတိ ဝါ ပါရဒါရိကောတိ ဝါ
ဂဟေတွာ ဇဏ္ဍကကပ္ပရမုဂ္ဂရာဒိဟိ နိပ္ပေါထနဥပက္ကမံ ပစ္စယံ ကတွာ ဥပ္ပန္နာနီတိ
အတ္ထော။ တေနာဟ “ဝဓဇန္တနာဒိဥပက္ကမေန နိဗ္ဗတ္တာနိ”တိ။ ကေဝလန္တိ
ဗာဟိရံ ပစ္စယံ အနပေက္ခိတွာ ကေဝလံ၊ တေန ဝိနာတိ အတ္ထော။ တေနာဟ
“ပုဗ္ဗေကတကမ္မဝိပါကဝသေနော ဇာတာနိ”တိ။

ပုတ္တသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဂ-သံယောဇနသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ

ဂဂ-၉၀။ အဋ္ဌမေ သောတာပန္နော စတူဟိ ဝါတေဟိ ဣန္ဒြိလော ဝိယ
ပရပ္ပဝါဒေဟိ အကမ္ပိယော အစလသဒ္ဓါယ သမန္နာဂတတ္တာ သာသနေ လဒ္ဓပ္ပ-
တိဋ္ဌော သမဏမစလော နာမာတိ အာဟ “သာသနေ လဒ္ဓပ္ပတိဋ္ဌတ္တာ”တိအာဒိ။
ထဒ္ဓဘာဝကရာနံ ကိလေသာနံ သဗ္ဗသော သမုန္တိန္ဒတ္တာတိ ဖိတ္တဿ ထဒ္ဓဘာဝ-
ကရာနံ ဥဒ္ဓန္တာဂိယကိလေသာနံ သဗ္ဗသော အဘာဝါ သမဏသုခုမာလော
နာမ သုခုမာလဘာဝပုတ္တိတော။ နဝဒသမာနိ သုဝိညေယျာနေဝ။

သံယောဇနသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

မစလဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

(၁၀) ၅-အသုရဝဂ္ဂ

၁-အသုရသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ

၉၁-၉၂။ ပဉ္စမဿ ပဌမဒုတိယာနိ ဥတ္တာနတ္တာနေဝ။

အသုရသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၃-ဒုတိယသမာဓိသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၉၃။ တတိယေ အပ္ပဋ္ဌိဝါနီတိ ဘာဝပ္ပဓာနော နိဋ္ဌေသောတိ အာဟ
 “အနိဝတ္တနာတ”တိ။ “အပ္ပဋ္ဌိဝါနီတာ”တိ ဝတ္တဗ္ဗေ “အပ္ပဋ္ဌိဝါနီ”တိ ဝတ္တံ။
 တထာ ဟိ ဝိရိယပ္ပဝါဟေ ဝတ္တမာနေ အန္တရာ ဧဝ ပဋိဂမနံ နိဝတ္တနံ ပဋိဝါနံ၊ တံ
 အဿ အတ္ထိတိ ပဋိဝါနီ၊ န ပဋိဝါနီ အပ္ပဋ္ဌိဝါနီ၊ တဿ ဘာဝေါ အပ္ပဋ္ဌိဝါနီတာ၊
 အနိဝတ္တနာတိ အတ္ထော။ အပ္ပဋ္ဌိဝါနီတိ ဝါ ဣတ္ထိလိင်္ဂဝေသေနောယံ နိဋ္ဌေသော။
 အန္တရာယေဝ ပဋိဂမနံ နိဝတ္တနံ ပဋိဝါနီ၊ န ပဋိဝါနီ အပ္ပဋ္ဌိဝါနီ၊ အနိဝတ္တနာတိ
 အတ္ထော။

ဒုတိယသမာဓိသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၄-တတိယသမာဓိသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၉၄။ စတုတ္ထေ သဏ္ဌပေတဗ္ဗန္တိ သမ္မဒေဝ ဌပေတဗ္ဗံ။ ယထာ ပန ဌပိတံ
 သဏ္ဌပိတံ ဟောတိ၊ တံ ဒသေတုံ “သန္တိသာဒေတဗ္ဗ”န္တိအာဒိ ဝတ္တံ။ တတ္ထ
 သန္တိသာဒေတဗ္ဗန္တိ သမာဓိပုဂ္ဂိုလကေ ကိလေသေ သန္တိသီဒါပေန္တေန စိတ္တံ
 ဂေါစရဇ္ဈတ္ထေ သန္တိသီဒါပေတဗ္ဗန္တိ။ ကောဒိ ကာတဗ္ဗန္တိ အဗျဂ္ဂဘာဝါပါဒ-
 နေန ကေဂ္ဂံ ကာတဗ္ဗံ။ သမာဒဟိတဗ္ဗန္တိ ယထာ အာရမ္မဏေ သုဠ အပ္ပိတံ
 ဟောတိ၊ ဧဝံ သမ္မာ သမ္မဒေဝ အာဒဟိတဗ္ဗံ၊ သုဠ အာရောပေတဗ္ဗံ သမာ-
 ဟိတံ ကာတဗ္ဗန္တိ အတ္ထော။

တတိယသမာဓိသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၅-ဆဝါလာတသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ

၉၅-၉၆။ ပဉ္စမေ ဆဝါလာတန္တိ ဆဝါနံ ဒမုဋ္ဌာနေ အလာတံ။ တေနောဟ
 “သုသာနေ အလာတ”န္တိ။ မဇ္ဈိန္ဒာနေ ဂူထမက္ခိတန္တိ ပမာဏေန အဋ္ဌင်္ဂလမတ္တံ
 ဗွီသု ဌာနေသု အာဒိတ္တံ မဇ္ဈေ ဂူထမက္ခိတံ။ ကဋ္ဌတ္တန္တိ ကဋ္ဌေန ကာတဗ္ဗကိစ္စံ။
 သေသမေတ္ထ ဥက္ကာနမေဝ။ ဆဋ္ဌံ ဥက္ကာနမေဝ။

ဆဝါလာတသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၇-ဒိပ္ပနိသန္တိသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ

၉၇-၁၀၀။ သတ္တမေ ဒိပ္ပနိသန္တိတိ ခိပ္ပပညော။ တေနာဟ “ဒိပ္ပနိသမ-
နော”တိအာဒိ။ အနုရူပဓမ္မန္တိ လောကုတ္တရာဓိဂမဿ အနုစ္ဆရိကသဘာဝံ။
ကလျာဏာ သုန္ဒရာ ပရိမဏ္ဍလပဒဗျဉ္ဇနာ ဝါစာ အဿာတိ ကလျာဏဝါစော။
ဘေနာဟ “သုန္ဒရဝစနော”တိ။ ကလျာဏံ မရရံ ဝါက္ခရဏံ ဥဒါဟာရ-
သောသော အဿာတိ ကလျာဏဝါက္ခရဏော။ ဂုဏပရိပုဏ္ဏဘာဝေန ပူရေ
ပုဏ္ဏဘာဝေ ဘဝါတိ ပေါရိ၊ တာယ ပေါရိယာ။ တေနာဟ “ဂုဏပရိ-
ပုဏ္ဏာယာ”တိ။ ပူရေ ဘဝတ္တာ ပေါရိယာ နာဂရိကိတ္တိယာ သုခုမာလတ္တနေန
သဒိသာတိ ပေါရိ၊ တာယ ပေါရိယာ။ “သုခုမာလတ္တနေနာ”တိ ဣမိနာ
တဿာ ဝါစာယ မုဒုသဏ္ဍဘာဝေါ ဝုတ္တော။ အပလိဗုဒ္ဓါယာတိ ပိတ္တသေမှာ-
ဒိဟိ န ပလိဝေဋ္ဌိတာယ။ အဘေါသာယာတိ သဒ္ဓိဗ္ဗဝိလမ္ဘိတာဒိဒေါသရဟိ-
တာယ။ အဂဋ္ဌိတပဒဗျဉ္ဇနာယာတိ အပတိတပဒဗျဉ္ဇနာယ အဝိရဟိတပဒ-
ဗျဉ္ဇနာယ။ ဥဘယမေတံ အနေလဂလာယာတိ ဣမဿေဝ အတ္ထဝစနံ။
အနေလဂလာယာတိ ဟိ အနေလာယ စေဝ အဂလာယ စာတိ အတ္တော။ အတ္ထံ
ဝိညာပေဟံ သမတ္တာယာတိ အာဒိမဇ္ဈပရိယောသာနံ ပါကဋံ ကတွာ ဘာသ-
တတ္ထဿ ဝိညာပနသမတ္တာယ။ အဋ္ဌမနဝမဒသမာနိ ဥတ္တာနတ္တာနေဝ။

ဒိပ္ပနိသန္တိသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

အသုရဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဒုတိယပဏ္ဏာသကော နိဋ္ဌိတော။

၃-တတိယပဏ္ဏာသက

(၁၁) ၁-ဝလာဟကဝဂ္ဂ

၁-၂-ဝလာဟကသုတ္တဒ္ဓယဝဏ္ဏနာ

၁၀၁-၂။ တတိယပဏ္ဏာသကဿ ပဌမေ ဂစ္ဆိတတိ ယနိတာ။ တတ္ထ ဂစ္ဆိတွာ နောဝဿနဘာဝေါ နာမ ပါပကော။ မနဿာ ဟိ ယဒါ ဒေဝေါ ဂစ္ဆတိ၊ တဒါ “သုဗုဋ္ဌိကာ ဘဝိဿတိ”တိ ဗီဇာနိ နိဟရိတွာ ဝပန္တိ။ အထ ဒေဝေ အဝဿန္တေ ခေတ္တေ ဗီဇာနိ ခေတ္တေယေဝ နဿန္တိ၊ ဂေဟေ ဗီဇာနိ ဂေဟေယေဝ နဿန္တိတိ ဒုတ္တိက္ခံ ဟောတိ။ နောဂစ္ဆိတွာ ဝဿနဘာဝေါပိ ပါပကော။ မနဿာ ဟိ ဣမသ္မိ ကာလေ “ဒုဗုဋ္ဌိကာ ဘဝိဿတိ”တိ နိဇ္ဇ-
ဌာနေသုယေဝ ဝပံ ကရေန္တိ။ အထ ဒေဝေါ ဝဿိတွာ သဗ္ဗဗီဇာနိ ဟော-
သမုဒ္ဒံ ပါပေတိ၊ ဒုတ္တိက္ခမေဝ ဟောတိ။ ဂစ္ဆိတွာ ဝဿနဘာဝေါ ပန
ဘဒ္ဒကော။ တဒါ ဟိ သုဘိက္ခံ ဟောတိ။ နောဂစ္ဆိတွာ နောဝဿန-
ဘာဝေါ ကေန္တပါပကောဝ။ ဘာသိတာ ဟောတိ နော ကတ္တာတိ “ဣဒါနိ
ဂန္ထဓရံ ပူရေဿာမိ၊ ဝါသဓရံ ပူရေဿာမိ”တိ ကထေတိယေဝ၊ န ဥဒ္ဓေသံ
ဂဏှာတိ၊ န ကမ္မဋ္ဌာနံ ဘာဝေတိ။

ကတ္တာ ဟောတိ နော ဘာသိတာတိ “ဂန္ထဓရံ ပူရေဿာမိ၊ ဝါသဓရံ ဝါ”တိ
န ဘာသတိ၊ သမ္ပတ္တေ ပန ကာလေ သမတ္တံ သမ္ဘာဒေတိ။ ဣမိနာ နယေန ဣတရေပိ
ဝေဒိတဗ္ဗာ။ အထ ဝါ သဗ္ဗံ ပနေတံ ပစ္စယဒါယကေဟေဝ ကထိတံ။ ဧကော ဟိ
“အသုကဒိဝသေ နာမ ဒါနံ ဒဿာမိ”တိ သံဃံ နိမန္တေတိ၊ သမ္ပတ္တေ ကာလေ
နော ကရေတိ။ အယံ ပုဂ္ဂလော ပုညေန ပရိဟာယတိ၊ ဘိက္ခုသံဃော ပန
လာဘေန ပရိဟာယတိ။ အပရော သံဃံ အနိမန္တေတွာ သက္ကာရံ ကတွာ “ဘိက္ခု
အာနေဿာမိ”တိ န လဘိ၊ သဗ္ဗေ အညတ္တ နိမန္တိတာဟောန္တိ။ အယမ္ပိ ပုည-
န ပရိဟာယတိ၊ သံဃောပိ လာဘေန ပရိဟာယတိ။ အပရော ပဌမံ သံဃံ
နိမန္တေတွာ ပစ္ဆာ သက္ကာရံ ကတွာ ဒါနံ ဒေတိ၊ အယံ ကိစ္စကာရိ ဟောတိ။
အပရော နေဝ သံဃံ နိမန္တေတိ၊ န ဒါနံ ဒေတိ၊ အယံ ပါပပုဂ္ဂလောတိ ဝေဒိ-
တဗ္ဗာ။ ဒုတိယံ ဥတ္တာနမေဝ။

ဝလာဟကသုတ္တဒ္ဓယဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၃-ကုမ္ဘသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၀၃။ တတိယေရိတ္တကောဘိ အန္တောရိတ္တော။ ဖိဟိတဗုခေါတိ ပိဒဟိတွာ ဌပိတော။ အပါရူတဗုခေါတိ ဝိဝေဒိတွာ ဌပိတော။ ဥပမိတပုဂ္ဂလေသု ပနေတ္ထ အန္တောဂုဏသာရဝိရဟိတော စ တုန္တော။ ဗာဟိရသောဘနတာယ ဖိဟိတော ပုဂ္ဂလောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ သေသေသုပိ သေဝ နယော။

ကုမ္ဘသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၄-ဥဒကရဟဒသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၀၄။ စတုတ္ထေ ဥဒကရဟဒေါ ဇဏ္ဍကမတ္ထေပိ ဥဒကေ သတိ ပဏ္ဏရသ-
သမ္ဘိန္ဒဝဏ္ဏတ္တာ ဝါ ဗဟလတ္တာ ဝါ ဥဒကဿ အပညာယမာနတလော
ဥတ္တာနော ဂန္တိရောဘာသော နာမ ဟောတီတိ အာဟ “ပုရာဏပဏ္ဏ-
ရသ။ ပ။ ဂန္တိရောဘာသော နာမာ”တိ။ တိပေါရိသစတုပေါရိသေ ပန
ဥဒကေ သတိ အတ္တတ္တာ ဥဒကဿ ပညာယမာနတလော ဂန္တိရော ဥတ္တာ-
နောဘာသော နာမ ဟောတီတိ အာဟ “အတ္ထဝိပ္ပသန္တမဏိဝဏ္ဏဥဒကော
ဥတ္တာနောဘာသော နာမာ”တိ။ ဥဘယကာရဏသမ္ဘဝတော ပန ဣတရေ
ဒွေ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ပုဂ္ဂလေပိ ကိလေသုဿဒဘာဝတော ဂုဏဂမ္ဘီရတာယ စ
အဘာဝတော ဂုဏဂမ္ဘီရနံသဒိသေဟိ အဘိက္ကမနာဒိဟိယုတ္တော ဥတ္တာနော
ဂန္တိရောဘာသော နာမ။ ဣမိနာ နယေန သေသာ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဥဒကရဟဒသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၅-အဗ္ဗသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ

၁၀၅-၆။ ပဉ္စမေ အာမကံ ဟုတွာတိ အန္တော အာမံ ဟုတွာ။ ပက္ခံ အာမ-
ဝဏ္ဏီတိ အန္တော ပက္ခံ ဗဟိ အာမသဒိသံ။ တတ္ထ ယထာ အဗ္ဗေ အပက္ကဘာဝေါ
အာမတာ ဟောတိ။ ဧဝံ ပုဂ္ဂလေပိ ပုထုဇ္ဇနတာ။ ယထာ စ တတ္ထ ပက္ကသဒိ-
သတာ ပက္ကဝဏ္ဏိတာ။ ဧဝံ ပုဂ္ဂလေပိ အရိယာနံ အဘိက္ကမနာဒိသဒိသတာ
ပက္ကဝဏ္ဏိတာတိ ဣမိနာ နယေန သေသာ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဆဋ္ဌံ ဥတ္တာနမေဝ။

အဗ္ဗသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၇-မူသိကသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၀၇။ သတ္တမေ အာဝါဠံ ခနတိတိ အတ္တနော အာသယံ ဗိလကူပံ ခနတိ။ န စ တတ္ထ ဝသတိတိ တတ္ထ အဝသိဟ္မာ ကိသ္မိဉ္ဇဒေဝ ဌာနေ ဝသတိ။ ဧဝံ ဗိဋ္ဌာရာဒိအမိတ္တဝသံ ဂစ္ဆတိ။ ဝသိတာ နောဂါမံ ကတ္တာတိ သယံ န ခနတိ။ ပရေန ကတေ ဗိလေ ဝသတိ။ ဧဝံ ဇီဝိတံ ရက္ခတိ။ တတိယာ ဌေပိ ကရောန္တိ ဇီဝိတံ ရက္ခတိ။ စတုတ္ထိ ဌေပိ အကရောန္တိ အမိတ္တဝသံ ဂစ္ဆတိ။ ဣမာယ ပန ဥပမာယ ဥပဓိတေသု ပုဂ္ဂလေသု ပဌမော ယထာ သာ မူသိကာ ဂါမံ ခနတိ။ ဧဝံ နဝင်္ဂံ သတ္တုသာသနံ ဥဂ္ဂဏှာတိ။ ယထာ ပန သာ တတ္ထ န ဝသတိ။ ကိသ္မိဉ္ဇဒေဝ ဌာနေ ဝသန္တိ အမိတ္တဝသံ ဂစ္ဆတိ။ တထာ အယဓ္မိ ပရိယတ္တိဝသေန ဉာဏံ ပေသေတွာ စတုသစ္စဓမ္မံ န ပဋိဝိဇ္ဈတိ။ လောကာ-
မိသဌာနေသု ဝိစရန္တော မစ္စုမာရကိလေသမာရဒေဝပုတ္တမာရသင်္ခါတာနံ ဝသံ ဂစ္ဆတိ။ ဒုတိယော ယထာ မူသိကာ ဂါမံ န ခနတိ။ ဧဝံ နဝင်္ဂံ သတ္တုသာသနံ န ဥဂ္ဂဏှာတိ။ ယထာ ပန ပရေန ခနိတေ ဗိလေ ဝသန္တိ ဇီဝိတံ ရက္ခတိ။ ဧဝံ ပရဿ ကထံ သုတွာ စတုသစ္စဓမ္မံ ပဋိဝိဇ္ဈိတွာ တိဏ္ဍံ မာရာနံ ဝသံ အတိက္ကမတိ။ ဣမိနာ နယေန တတိယစတုတ္ထေသုပိ ဩပဗ္ဗသံသန္တနံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

မူသိကသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၈-ဗလိဗဒ္ဓသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၀၈။ အဋ္ဌမေ ဗလိဗဒ္ဓေါ တာဝ ယော အတ္တနော ဂေါဂဏံ ဃန္ဓေတိ ဥဗ္ဗေဇေတိ။ ပရဂေါဏေ ပန သူရတော သုခသီလော ဟောတိ။ အယံ သဂဝစဏ္ဍော နော ပရဂဝစဏ္ဍော နာမ။ ပုဂ္ဂလောပိ အတ္တနော ပရိသံ ဃန္ဓေန္တော ဝိဇ္ဈန္တော ဖရသေ သမုဒါစရန္တော၊ ပရပရိသာယ ပန သောရစ္မံ နိဝါတဂုတ္တိတံ အာပဇ္ဇန္တော သဂဝစဏ္ဍော နာမာတိ ဣမိနာ နယေန သေသာပိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ဗလိဗဒ္ဓသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၉-ဗုဒ္ဓသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၀၉။ နဝမေ ရုက္ခော တာဝ ဖေဂ္ဂ၊ သာရပရိဝါရေတိ ဝနဇေဋ္ဌက-
ရုက္ခော သယံ ဖေဂ္ဂ၊ ဟောတိ။ ပရိဝါရရုက္ခော ပနဿ သာရာဟောန္တိ။ ဣမိနာ

နယေန သေသာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ပုဂ္ဂလေသု ပန သီလသာရိရဟိတတော
ဇေဂ္ဂတာ၊ သီလာစာရသမန္တာဂမေန စ သာရတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ရုက္ခသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၀-အာသီဝိသသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၁၀။ ဒဿမေ ယဿ ဝိသံ ပဇ္ဇလိတတိဏုက္ကာယ အဂ္ဂိ ဝိယ သီဃံ အဘိ-
ရုဟိတွာ အက္ခိနိ ဂဟေတွာ ခန္တံ ဂဟေတွာ သီသံ ဂဟေတွာ ဌိတန္တိ ဝတ္တဗ္ဗတံ
အာပဇ္ဇတိ မဏိသပ္ပါဒိနံ ဝိသံ ဝိယ၊ မန္တံ ပန ပရိဝတ္တေတွာ ကဏ္ဍဝါတံ
ဒတွာ ဒဏ္ဍကေန ပဟဋမတ္တေ ဩတရိတွာ ဒဋ္ဌဋ္ဌာနေယေဝ တိဋ္ဌတိ၊ အယံ
အာဂတဝိသော န ယောရဝိသော နာမ။ ယဿ ပန ဝိသံ သဏိကံ
အဘိရုဟတိ၊ အာရုဋ္ဌာရုဋ္ဌဋ္ဌာနေ ပန အာသိတ္တဥဒကံ ဝိယ ဟောတိ ဥဒက-
သပ္ပါဒိနံ ဝိယ၊ ဒွါဒသဝဿစ္စယေနပိ ကဏ္ဍဝိဒ္ဓခန္တဝိဋ္ဌိကာဒိသု ပညာယတိ၊
မန္တပရိဝတ္တနာဒိသု စ ကရိယမာနေသု သီဃံန ဩတရတိ၊ အယံ ယောရဝိသော
န အာဂတဝိသော နာမ။ ယဿ ပန ဝိသံ သီဃံ အဘိရုဟတိ၊ န သီဃံ
ဩတရတိ အနေဋ္ဌကသပ္ပါဒိနံ ဝိသံ ဝိယ၊ အယံ အာဂတဝိသော စ ယောရ-
ဝိသော စ။ အနေဋ္ဌကသပ္ပေါ နာမ မဟာအာသီဝိသော။ ယဿ ဝိသံ မန္တံ
ဟောတိ၊ ဩဟာရိယမာနဗ္ဗိ သုခေနေဝ ဩတရတိ နီလသပ္ပမေနိသပ္ပါဒိနံ
ဝိသံ ဝိယ၊ အယံ နေဝ အာဂတဝိသော န ယောရဝိသော။ နီလသပ္ပေါ နာမ
သာဝေဏ္ဏော ရုက္ခဂ္ဂါဒိသု ဝိစရဏသပ္ပေါ။

အာသီဝိသသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဝလာဟကဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

(၁၂) ၂-ကေသိဝဂ္ဂ

၁-ကေသိသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ

၁၁၁-၁၁၇။ ဒုတိယဿ ပဌမေ အဿဒဗ္ဗေတိ ဒမ္မနယောဂေ အသေ။
သာရေတိတိ သိက္ခာပေတိ ပဝတ္တေတိ။ သေသမေတ္တ ဥတ္တာနမေဝ။ ဒုတိယာဒိနိ
ဥတ္တာနတ္ထာနေဝ။

ကေသိသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဂ-သံဝေဇနိယသုတ္တံဝိဝဏ္ဏနာ

၁၁၈-၁၂၀။ အဋ္ဌမေ သဒ္ဓဿာတိ ဗုဒ္ဓါဒိသု ပသန္တစိတ္တဿ ဝတ္တသမ္ပန္နဿ၊
ယဿ ပါတော ဝုဋ္ဌာယ စေတိယင်္ဂဏဝတ္ထာဒိနိ သဗ္ဗဝတ္ထာနိ ကတာနေဝ
ပညာယန္တိ။ ဘဿနိယာနိတိ ဘဿနာရဟာနံ။ သံဝေဂေါ နာမ သဟောတ္တပုံ
ဉာဏံ။ အဘိဇာတိဋ္ဌာနာဒိနိပိ ဟဿ ဥပ္ပတ္တိဟေတုနိ ဘဝန္တိတိ သိက္ခာ-
ပေန္တော အာဟ “သံဝေဂဇနကာနိ”တိ။ ဋ္ဌာနာနိတိ ကာရဏာနိ၊
ပဒေသဋ္ဌာနာနိ ဝါ။ နဝမဒသမာနံ သုဝိညေယျာနံ။

သံဝေဇနိယသုတ္တံဝိဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ကေသိဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

(၁၃) ၃-ဘယဝဂ္ဂ

၁-အတ္တာနုဝါဒသုတ္တံဝိဝဏ္ဏနာ

၁၂၁။ တတိယဿ ပဌမေ အတ္တာနံ အနုဝဒန္တဿ ဥပ္ပဇ္ဇနကဘယန္တိ
အတ္တာနံ အနုဝဒန္တဿ ပါပကမ္မိနော ဥပ္ပဇ္ဇနကဘယံ။ ဒုတ္တိံသကမ္မကာရဏေ
ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇနကဘယန္တိ အဂါရိကာနံ ဝသေန ဝုတ္တံ၊ အနဂါရိကာနံ ပန
ဝိနယဒဏ္ဍံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇနကဘယမ္ပိ ဒဏ္ဍဘယန္တေဝ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ။ သေသံ
သုဝိညေယျမေဝ။

အတ္တာနုဝါဒသုတ္တံဝိဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂-ဦးမိဘယသုတ္တံဝိဝဏ္ဏနာ

၁၂၂။ ဒုတိယေ ကောရူပါယာသသေတံ အဓိဝေဒနန္တိ ဧတ္ထ ကုဇ္ဈနဋ္ဌေန
ကောဇော၊ သွေဝ စိတ္တဿ ကာယဿ စ အတိပ္ပမဋ္ဌနမယနပ္ပါဒနေဟိ
ဒဋ္ဌအာယာသဋ္ဌေန ဥပါယာသော။ အနေကဝါရံ ပဝတ္တိတွာ အတ္တနာ
သမဝေတံ သတ္တံ အဇ္ဈောတ္တရိတွာ သိသံ ဥက္ခိပိတုံ အဒတွာ ဗြဟ္မသဒိသတာ
ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။ ယထာ ဟိ ဗာဟိရံ ဥဒကံ ဩတိဏ္ဏော ဦးမိသု ဩသိဒိတွာ မရတိ၊

ဧဝံ ဣမသ္မိံ သာသနေန ကောဓူပါယာသေ ဩသီဒိတွာ ဝိဗ္ဗမတိ၊ တသ္မာ ကောဓူပါယာသေ “ဦးမိဘယ” န္တိ ဝုတ္တော။ ဩဒရိကတ္တဿေတံ အဓိဝေဒနန္တိ ယထာ ဟိ ဗာဟိရံ ဥဒကံ ဩတိဏ္ဏော ကုမ္ဘိလေန ခါဒိတော မရတိ၊ ဧဝံ ဣမသ္မိံ သာသနေန ဩဒရိကတ္တေန ဩဒရိကဘာဝေန အာမိသဂေဓေန မိစ္ဆာဇီဝေန ဇီဝိကကပ္ပနေန နာသိတသီလာဒိဂုဏတာယ ခါဒိတဓမ္မသရီရော ဝိဗ္ဗမတိ၊ တသ္မာ ဩဒရိကတ္တံ “ကုမ္ဘိလဘယ” န္တိ ဝုတ္တံ။

အနုပဋိတဘယ သတိယာတိ ကာယဂတံ သတိံ အနုဋ္ဌာပေတွာ။ အသံ-
ဝုတေဟိတိ အပိဟိတေဟိ။ ပဉ္စန္ဒေတံ ကာမဂုဏာနံ အဓိဝေဒနန္တိ ယထာ ဟိ
ဗာဟိရံ ဥဒကံ ဩတိဏ္ဏော အာဝဇ္ဇေ နိမုဇ္ဈိတွာ မရတိ၊ ဧဝံ ဣမသ္မိံ သာသနေန
ပဗ္ဗဇိတော ပဉ္စကာမဂုဏာဝဇ္ဇေ နိမုဇ္ဈိတွာ ဝိဗ္ဗမတိ။ ကာမရာဂါဘိဘူတော
ဟိ သတ္တော ဣတော စ ဧတ္တော၊ ဧတ္တော စ ဣတောတိ ဧဝံ မနာပိယ-
ရူပါဒိဝိသယသမ္ဘိတေ အာဝဇ္ဇေ အတ္တာနံ သံသာရေတွာ ယထာ တတော
ဗဟိဘူတေ နေက္ခဓမ္မေ စိတ္တဗ္ဗိ န ဥပ္ပါဒေတိ၊ ဧဝံ အာဝဇ္ဇေတွာ ဗျသနာ-
ပါဒနေန ကာမဂုဏာနံ အာဝဇ္ဇသဒိသတာ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။

အနုဒ္ဓံသေတိတိ ကိလမေတိ ဝိလောလတိ။ ဣဂါနုဒ္ဓံသိတေနာတိ ရာဂေန
အနုဒ္ဓံသိတေန။ မာတုဂါမဿေတံ အဓိဝေဒနန္တိ ယထာ ဟိ ဗာဟိရံ ဥဒကံ
ဩတိဏ္ဏော စက္ကမစ္ဆံ အာဂမ္မ လဒ္ဓပ္ပဟာရော မရတိ၊ ဧဝံ ဣမသ္မိံ သာသနေန
မာတုဂါမံ အာရက္ခ ဥပ္ပန္နကာမရာဂေါ ဝိဗ္ဗမတိ၊ တသ္မာ မာတုဂါမော
“သုသုကာဘယ” န္တိ ဝုတ္တော။ မာတုဂါမော ဟိ ယောနိသောမနသိကာရရ-
ဟိတံ အဓိရပုရိသံ ဣတ္ထိကုတ္တဘူတေဟိ အတ္တနော ဟာသဘာဝဝိလာသေဟိ
အဘိဘူယျ ဂဟေတွာ ဖိရဇာတိကဗ္ဗိ အတ္တနော ရူပါဒိဟိ သမ္ပလောဘန-
ဝသေန အနဝသေသံ အတ္တနော ဥပကာရဓမ္မေ သီလာဒိကေ သမ္မာဒေတုံ
အသမတ္ထံ ကရောန္တော အနယဗျသနံ ပါပေတိ။

ဣမာနိ ပန စတ္တာရိ ဘယာနိ ဘာယိတွာ ယထာ ဥဒကံ အနောရေဟန္တဿ
ဥဒကံ နိဿာယ ဥဒကပိပါသာဝိနယနံ သရီရသုဒ္ဓိပရိဋ္ဌာဟူပသမော ကာယ-
ဥတုဂ္ဂါဟာပနန္တိ ဧဝမာဒိ အာနိသံသော နတ္ထိ၊ ဧဝမေဝံ ဣမာနိ စတ္တာရိ
ဘယာနိ ဘာယိတွာ သာသနေန အပဗ္ဗဇန္တဿပိ ဣမံ သာသနံ နိဿာယ
သင်္ခေပတော ဝဋ္ဋဒုက္ခူပသမော၊ ဝိတ္တာရတော ပန သီလာနိသံသာဒိဝသေန
အနေကဝိဓော အာနိသံသော နတ္ထိ။ ယထာ ပန ဣမာနိ စတ္တာရိ ဘယာနိ

အဘာယိတွာ ဥဒကံ ဩရောဟန္တဿ ဝုတ္တပ္ပကာရော အာနိသံသော ဟောတိ၊ ဧဝံ ဣမာနိ အဘာယိတွာ သာသနေ ပဗ္ဗဇန္တဿပိ ဝုတ္တပ္ပကာရော အာနိသံသော ဟောတိ။ မဟာဓမ္မရက္ခိတတ္ထေရော ပနာဟ “စတ္တာရိ ဘယာနိ ဘာယိတွာ ဥဒကံ အနောတရန္တော သောတံ ဆိန္ဒိတွာ ပရတိရံ ပါပုဏိတုံ န သက္ကောတိ၊ အဘာယိတွာ ဩတရန္တော သက္ကောတိ၊ ဧဝမေဝံ ဘာယိတွာ သာသနေ အပဗ္ဗဇန္တောပိ တဏှာသောတံ ဆိန္ဒိတွာ နိဗ္ဗာနပါရံ ဒဋ္ဌာ န သက္ကောတိ၊ အဘာယိတွာ ပဗ္ဗဇန္တော သက္ကောတိ”တိ။

ဦးမိဘယသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၃-ပဌမနာနာကရဏသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၂၃။ တတိယေ ဗြဟ္မကာယိကာနံ ဒေဝါနန္တိ ဧတ္ထ ဗြဟ္မာနံ ကာယော သမူဟောတိ ဗြဟ္မကာယော၊ တပ္ပရိယာပန္တတယ တတ္ထ ဂတာတိ ဗြဟ္မကာယိကာ။ တောယ စ သဗ္ဗဿပိ ဗြဟ္မကာယဿ သမညာယ ဘဝိတဗ္ဗံ။ အာဘဿရာနံ ဒေဝါနန္တိအာဒိနာ ပန ဒုတိယဇ္ဈာနဘူမိကာဒိနံ ဥပရိ ဂဟိဘတ္တာ ဂေါဗလီဗဒ္ဓညာယေန တဒဝသိဋ္ဌာနံ အယံ သမညာ၊ တဿ “ဗြဟ္မကာယိကာနံ ဒေဝါနန္တိ ပဌမဇ္ဈာနဘူမိကာနံယေဝ ဂဟဏံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ သဟ ဗျယတိ ဂစ္ဆတိတိ သဟဗျော၊ သဟဝတ္တနကော။ တဿ ဘာဝေါ သဟဗျတာ၊ သဟပဝတ္တိတိ အာဟ “သဟဘာဝံ ဥပဂစ္ဆတိ”တိ။ ကပ္ပေါ အာယုပ္ပမာဏန္တိ ဧတ္ထ ယဒိပိ ဗြဟ္မပါရိသဇ္ဇာဒိနံ အာယုနော အန္တရံ အတ္ထိ၊ ဥက္ကဋ္ဌပရိစ္ဆေဒေန ပနေတံ ဝုတ္တန္တိ ဒဿေန္တော “ပဌမဇ္ဈာနံ အတ္ထိ ဟိန”န္တိအာဒိမာဟ။

ဧွေ ကပ္ပေါ အာယုပ္ပမာဏန္တိ ဧတ္ထ ပန ဟိနဇ္ဈာနေန နိဗ္ဗတ္တာနံ ဝသေန အယံ ပရိစ္ဆေဒေါ ကတောတိ ဒဿေတုံ “ဒုတိယဇ္ဈာနံ ဝုတ္တနယေနေဝ တိဝိဝံ ဟောတိ”တိအာဒိ အာရဉ္စံ။ စတ္တာရော ကပ္ပေါတိ ဧတ္ထ ပန ဥက္ကဋ္ဌပရိစ္ဆေဒေန စတုသဋ္ဌိ ကပ္ပေါ ဝတ္တဗ္ဗာတိ ဒဿေန္တော “ယံ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တံ ‘ကပ္ပေါ ဧွေ ကပ္ပေါ’တိ၊ တဒိ အာဟရိတွာ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော”တိ အာဟ။ ကထံ ပနေတ္ထ အယမတ္ထော လဗ္ဘတိတိ အာဟ “ကပ္ပေါတိ စ ဂုဏဿပိ နာမ”န္တိ။ တတ္ထ ပဌမံ ဝုတ္တော ကပ္ပေါ၊ ဟတော ဧကေန ဂုဏေန၊ ကေသိ ဝါရေ ဂဏနာယာတိ အတ္ထော။ ဧွေ ကပ္ပေါ ဟောန္တိတိ ကေဝါရဂဏနာယ ကပ္ပဿ ဒွိဂုဏိတတ္တာ ဧွေ မဟာကပ္ပေါ ဟောန္တိတိ အတ္ထော။ ဒုတိယေနာတိ ဒုတိယဝါရဂဏနာယ။ စတ္တာရောတိ ဒုတိယဝါရဂဏနာယ ဒွိသု ကပ္ပေသု

ဒွိဂုဏိတေသု စတ္တာရော မဟာကပ္ပိ ဟောန္တိတိ အတ္ထော။ ပုန တေ စတ္တာရော ကပ္ပိတိ ဂုတ္တနယေန ဒွေ ဝါရေ ဂုဏေတွာ ယေ စတ္တာရော ကပ္ပိ ဒဿိတာ။ ပုန တေ စတ္တာရော ကပ္ပိ စတုဂ္ဂုဏာ ဟောန္တိတိ အတ္ထော။ ဣဒံ ဂုတ္တံ ဟောတိ— ဒွေ ဝါရေ ဂုဏေတွာ ယေ စတ္တာရော ကပ္ပိ ဒဿိတာ။ တေသု စတုက္ခတ္တံ ဂုဏိတေသု စတုသဋ္ဌိ ကပ္ပိ သဗ္ဗန္တိတိ။ တဏှာ ဟိ စတ္တာရော ဧကသ္မိံ ဝါရေ ဂုဏိတာ အဋ္ဌ ဟောန္တိ။ ပုန တေ အဋ္ဌ ဒုတိယဝါရေ ဂုဏိတာ သောဠသ ဟောန္တိ။ ပုန တေ သောဠသ တတိယဝါရေ ဂုဏိတာ ဒုတ္တိံသ ဟောန္တိ။ ပုန တေ ဒုတ္တိံသ စတုတ္ထဝါရေ ဂုဏိတာ စတုသဋ္ဌိ ဟောန္တိ။ တေနောဟ “ဣမေဟိ စတူဟိ ဂုဏေဟိ ဂုဏိတာ ဧကေန ဂုဏေန အဋ္ဌ ဟောန္တိ”တိအာဒိ။ ဣ စ ဟေဋ္ဌာ ဥပေါသထသုတ္တံ—

“ယာနိ မာနုသကာနိ ပညာသ ဝဿာနိ၊ စာတုမဟာရာဇိကာနံ ဒေဝါနံ ဧသော ဧကော ရတ္တိန္ဒြဝေါ”တိ—

အာဒိနာ ကာမာဝစရဒေဝါနမေဝ အာယုပ္ပမာဏံ ဒဿိတံ။ ဟေဋ္ဌာယေဝ—

“တယောမေ ဘိက္ခဝေ ပုဂ္ဂလာ သန္တော သံဝိဇ္ဇမာနာ လောကသ္မိံ။ ကတမေ တယော? ဣမ ဘိက္ခဝေ ဧကစ္စော ပုဂ္ဂလော သဗ္ဗသော ရူပသညာနံ သမတိက္ကမာ။ပ။ အာကာသာနဉ္စာယတနူပဂါနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇတိ။ အာကာသာနဉ္စာယတနူပဂါနံ ဘိက္ခဝေ ဒေဝါနံ ဝိသတိ ကပ္ပသဟဿာနိ အာယုပ္ပမာဏ”န္တိ၂—

အာဒိနာ အရူပါဝစရာနံယေဝ အာယုပ္ပမာဏံ ဂုတ္တံ။ ဣမ ပန ရူပါဝစရာနမေဝ အာယုပ္ပမာဏံ ဒဿိတံ။ ဝိဘင်္ဂပါဠိယံ? ပန “မနုဿာနံ ကိတ္တကံ အာယုပ္ပမာဏံ၊ ဝဿသတံ အပ္ပံ ဝါ ဘိယျော”တိအာဒိနာ ဒေဝမနုဿာနဉ္စေဝ ရူပါရူပါဝစရသတ္တာနဉ္စ အာယုပ္ပမာဏံ ဒဿိတံ။

တတ္ထ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန မနုဿာနံ ဒေဝါနဉ္စ အာယံ ပရိစ္ဆိန္ဒမာနေန စတုသု အပါယေသု ဘုဗ္ဗဒေဝေသု စ အာယု န ပရိစ္ဆိန္ဒံ၊ တံ ကသ္မာတိ? နိရယေ တာဝ ကမ္မမေဝ ပမာဏံ။ ယာဝ ကမ္မံ န ဝိသတိ၊ တာဝ ပစ္စန္တိ။ တဏှာ သေသအပါယေသု။ ဘုဗ္ဗဒေဝါနဉ္စ ကမ္မမေဝ ပမာဏံ။ တတ္ထ နိဗ္ဗတ္တာ ဟိ ကေစိ သတ္တာဟမတ္တံ တိဋ္ဌန္တိ၊ ကေစိ အနုမာသံ၊ ကပ္ပံ တိဋ္ဌမာနာပိ အတ္ထိယေဝ။ တတ္ထ မနုဿေသု ဂိဟိဘာဝေ ဌိတာယေဝ သောတာပန္နာပိ ဟောန္တိ၊ သကဒါဂါမိဖလံ အနာဂါမိဖလံ အရဟတ္တဗ္ဗိ ပါပုဏန္တိ၊ တေသု သောတာပန္နာဒယော

ယာဝဇီဝံ တိဋ္ဌန္တိ၊ ဒီဏာသဝါ ပန ပရိနိဗ္ဗာယန္တိ ဝါ ပဗ္ဗဇန္တိ ဝါ။ ကဿာ? အရဟတ္တံ နာမ သေဋ္ဌဂုဏံ၊ ဂိဟိလိဂံ ဟိနံ၊ တံ ဟိနတယ ဥတ္တမံ ဂုဏံ ဓာရေတုံ န သက္ကောတိ၊ တဿာ တေ ပရိနိဗ္ဗာတုကာမာ ဝါ ဟောန္တိ ပဗ္ဗဇိတုကာမာ ဝါ။ ဘုဗ္ဗဒေဝါ ပန အရဟတ္တံ ပတ္တာပိ ယာဝဇီဝံ တိဋ္ဌန္တိ၊ ဆဿ ကာမာဝဗရေသု ဒေဝေသု သောတာပန္နသကဒါဂါမိနော ယာဝဇီဝံ တိဋ္ဌန္တိ၊ အနာဂါမိနာ ရူပဘဝံ ဂန္တု ဝဋ္ဋတိ ဒီဏာသဝေန ပရိနိဗ္ဗာတုံ။ ကဿာ? နိလိယနောကာသဿ အဘာဝါ၊ ရူပါဝစရေရူပါဝစရေသု သဗ္ဗေပိ ယာဝဇီဝံ တိဋ္ဌန္တိ၊ တတ္ထ ရူပါဝစရေ နိဗ္ဗတ္တာ သောတာပန္နသကဒါဂါမိနော န ပုန ဣဓာဂစ္ဆန္တိ၊ တတ္ထေဝ ပရိနိဗ္ဗာယန္တိ။ ဧတေ ဟိ ဈာနအနာဂါမိနော နာမ။

အဋ္ဌသမာပတ္တိလာဘိနံ ပန ကိံ နိယမေတိ? ပဂုဏဇ္ဈာနံ။ ယဒေဝဿ ပဂုဏံ ဟောတိ၊ တေန ဥပပဇ္ဇတိ။ သဗ္ဗေသု ပဂုဏေသု ကိံ နိယမေတိ? နေဝသညာနာသညာယတနသမာပတ္တိ။ ဧကံသေနေဝ ဟိ သော နေဝသညာ-နာသညာယတနေ ဥပပဇ္ဇတိ။ နဝသု မြဟ္မလောကေသု နိဗ္ဗတ္တအရိယသာဝကာနံ တတြူပပတ္တိပိ ဥပရူပပတ္တိပိ၊ န ဟေဋ္ဌူပပတ္တိ။ ပုထုဇ္ဇနာနံ ပန တတြူပပတ္တိပိ ဟောတိ ဥပရူပပတ္တိပိ ဟေဋ္ဌူပပတ္တိပိ။ ပဉ္စသု သုဒ္ဓါဝါသေသု စတုသု စ အရူပေသု အရိယသာဝကာနံ တတြူပပတ္တိပိ ဟောတိ ဥပရူပပတ္တိပိ။ ပဌမဇ္ဈာန-ဘူမိယံ နိဗ္ဗတ္တော အနာဂါမိ နဝ မြဟ္မလောကေ သောဓေတွာ မတ္တကေ ဌိတော ပရိနိဗ္ဗာတိ။ ဝေဟပ္ပလံ၊ အကနိဋ္ဌံ၊ နေဝသညာနာသညာယတနန္တိ ဣမေ တယော ဒေဝလောကာ သေဋ္ဌဘဝါ နာမ။ ဣမေသု တိသု ဌာနေသု နိဗ္ဗတ္တအနာဂါမိနော နေဝ ဥဒ္ဓံ ဂစ္ဆန္တိ၊ န အဓော၊ တတ္ထ တတ္ထေဝ ပရိနိဗ္ဗာယန္တိတိ ဣဒံ ပကိဏ္ဍကံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ပဌမနာနာကရဏသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၄-ဒုတိယနာနာကရဏသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၂၄-၆။ စတုတ္ထေ တေ ဓမ္မေတိ တေ “ရူပဂတ”န္တိ အာဒိနာ နယေန ဝုတ္တေ ရူပါဒယော ဓမ္မေ။ အနိစ္စတောတိ ဣမိနာ နိစ္စပ္ပင်္ဂုပေတော တေသံ အနိစ္စဘာသာ၊ တဘော ဝေ စ ဥဒယဝယဝန္တတော ဝိပရိဏာမတော တာဝကာလိကတော စ တေ အနိစ္စာတိ ဇောတိတံ ဟောတိ။ ယံ ဟိ နိဗ္ဗတ္တံ ဟောတိ၊ တံ ဥဒယဝယပရိရှိန္တိ။ ဇရာယ မရဏေန စ တဒေဝ ဝိပရိတံ၊ ဣတ္ထရက္ခဏမေဝ စ ဟောတိတိ။ ဒုက္ခတောတိ ဣမိနာ သုခပ္ပင်္ဂုပေတော

တေသံ ဒုက္ခတမာဟ၊ တတော ဧဝ စ အဘိဏ္ဍပုဋိပိဋနတော ဒုက္ခဝတ္ထုတော
စ တေ ဒုက္ခာတိ ဇောတိတံ ဟောတိ။ ဥဒယဝယဝန္တတာယ ဟိ တေ
အဘိဏ္ဍပုဋိပိဋနတော နိရန္တရဒုက္ခတာယ ဒုက္ခဿေဝ စ အဓိဋ္ဌာနဘူတာ။
ပစ္စယယာပနိယတာယ ရောဂမူလတာယ စ ရောဂတော။ ဒုက္ခတာသုလ-
ယောဂတော ကိလေသာသုစိပဉ္စရဏတော ဥပ္ပါဒဇရာဘင်္ဂေဟိ ဥဒ္ဓါမာတ-
ပရိပက္ကပဘိန္ဒတော စ ဂဏ္ဍတော။ ပိဋ္ဌာဇနနတော အန္တောတုဒနတော
ဒုန္တိဟရဏတော စ သလ္လတော။ အဝိမ္ဗိအာဝဟနတော အသဝတ္ထုတော စ
အသတော။ အသေရိတာဝဇနနတော အာဗာဓပဋ္ဌာနတာယ စ အာဗာဓ-
တော။ အဝသဝတ္ထနတော အဝိဓေယျတာယ စ ပရတော။ ဗျာဓိဇရာမရဏေဟိ
ပလုဇ္ဇနိယတာယ ပလောကတော။ သာမိနိဝါသိကာရကဝေဒကအဓိဋ္ဌာယ-
ကဝိရဟတော သုညတော။ အတ္တပုဋိက္ခေပဋ္ဌေန အနတ္တတော။ ရူပါဒိဓမ္မာ
ဟိ န ဧတ္ထ အတ္တာ အတ္တိတိ အနတ္တာ။ ဧဝံ သယမ္ပိ အတ္တာ န ဟောန္တိတိ
အနတ္တာ။ တေန အဗျာပါရတော နိရိဟတော တုဏ္ဏတော အနတ္တာတိ ဒီပိတံ
ဟောတိ။ လက္ခဏတ္တယမေဝ သုခါဝဓောဓနတ္ထံ ဧကောသဟိ ပဒေဟိ
ဝိဘဇိတွာ ဂဟိတန္တိ ဒဿေတုံ “တတ္ထာ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ပဉ္စမဆဋ္ဌာနိ
ဥတ္တာနတ္ထာနေဝ။

ဒုတိယနာနာကရဏသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၇-ပဌမတထာဂတအစ္ဆရိယသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၂၇။ သတ္တမေ ဝတ္ထမာနသမီပေ ဝတ္ထမာနေ ဝိယ ဝေါဟရိတဗ္ဗန္တိ
“ဩက္ခမတိ”တိ အာဟ “ဩက္ခန္တော ဟောတိတိ အတ္ထော”တိ။ ဒဿသဟဿ-
စက္ကဝါဠပတ္ထရဏော သမုဇ္ဇလဘာဝေန ဥဠာရော၊ ဒေဝါနုဘာဝန္တိ ဒေဝါနံ
ပဘာနုဘာဝံ။ ဒေဝါနံ ဟိ ပဘံ သော ဩဘာသော အဓိဘဝတိ၊ န ဒေဝေ။
တေနာဟ “ဒေဝါနံ”န္တိအာဒိ။ ရုက္ခဂစ္ဆာဒိနာ ကေနစိ န ဟညတိတိ အယာ၊
အသမ္မာဓာ။ တေနာဟ “နိစ္စဝိဝရာ”တိ။ အသံဝုတာတိ ဟေဋ္ဌာ ဥပရိ ကေနစိ
အပိဟိတာ။ တေနာဟ “ဟေဋ္ဌာပိ အပ္ပတိဋ္ဌာ”တိ။ တတ္ထ ဝိ-သဒ္ဓေန ယထာ
ဟေဋ္ဌာ ဥဒကဿ ပိဓာယိကာ သန္တာရိကာ ပထဝီ နတ္ထိ အသံဝုတာ လောကန္တ-
ရိကာ၊ ဧဝံ ဥပရိဝိ စက္ကဝါဠေသု ဒေဝဝိမာနာနံ အဘာဝတော အသံဝုတာ
အပ္ပတိဋ္ဌာတိ ဒဿေတိ။ အန္တကာရော ဧတ္ထ အတ္တိတိ အန္တကာရ။ စက္ခုဗိညာဏံ
န ဇာယတိ အာလောကဿ အဘာဝတော၊ န စက္ခုနော။ တထာ ဟိ

“တေနောဘာသေန အညမညံ သဇ္ဇာနန္တိ”တိ ဝုတ္တံ။ ဇမ္ဗုဒိပေ ဌိတမဇ္ဈနိက-
ဝေလယ ပုဗ္ဗဝိဒေဟဝါသီနံ အတ္ထင်္ဂမဝသေန ဥပဓုံ သူရိယမဏ္ဍလံ ပညာယတိ၊
အပရဂေါယာနဝါသီနံ ဥဂ္ဂမနဝသေန။ ဧဝံ သေသဒိပေသုပီတံ အာဟ “ဧကပ္ပ-
ဟာရေနော တိသု ဒိပေသု ပညာယန္တိ”တိ။ ဣတော အညထာ ဦးသု ဧဝံ ဒိပေသု
ပညာယန္တိ။ ဧကေကာယဒိသာယ နဝနဝယောဇနသတသဟ သ္မာနိ အန္ဓက-
ရဝိမေနမ္ပိ ဣမိနာဝ နယေန ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ပဘာယ နပ္ပဟောန္တိတိ အတ္တေနော ပဘာယ
ဩဘာသိတုံ နာဘိသမ္ဘုဏန္တိ။ ယုဂန္ဓရပဗ္ဗတမတ္တကသမပ္ပမာဏေ အာကာသေ
ဝိစရဏတော “စက္ကဝါဠပဗ္ဗတဿ ဝေမဇ္ဈေန စရန္တိ”တိ ဝုတ္တံ။

ဗျာဝဋ္ဌာတိ ခါဒနတ္ထံ ဂဏှိတုံ ဥပက္ကမန္တာ။ ဝိပရိဝတ္တိတွာဘိ ဝိဝဋ်တွာ။
ဆိန္တိတွာတိ မုစ္ဆာပဝတ္တိယာ ဌိတဋ္ဌာနတော မုစ္ဆိတွာ၊ အင်္ဂပဇ္ဇင်္ဂဆေဒနဝသေန
ဝါ ဆိန္တိတွာ။ အစ္စန္ဒခါရေတိ အာတပသန္တပါဘာဝေန အတိသီတဘာဝံ
သန္ဓာယ အစ္စန္ဒခါရတာ ဝုတ္တာ သိယာ။ န ဟိ တံ ကပ္ပသဏ္ဌာနဥဒကံ
သမ္ပတ္တိကရမဟာမေသဝုဋ္ဌံ ပထဝိသန္ဓာရကံ ကပ္ပဝိနာသကဥဒကံ ဝိယ ခါရံ
ဘဝိတုမရဟတိ၊ တထာ သတိ ပထဝီဝိ ဝိလိယေယျ၊ တေသံ ဝါ ပါပကမ္မ-
ဖလေန ပေတာနံ ပကတိဥဒကဿ ပုဗ္ဗခေဋ္ဌဘာဝါပတ္တိ ဝိယ တဿ
ဥဒကဿ ခါရဘာဝါပတ္တိ ဟောတီတိ ဝုတ္တံ “အစ္စန္ဒခါရေ ဥဒကေ”တိ။

ပဌမတထာဂတအစ္ဆရိယသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဂ-ဒုတိယတထာဂတအစ္ဆရိယသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၂၈။ အဋ္ဌမေ အာလိယန္တိ အာရမိတဗ္ဗဋ္ဌေန သေဝိယန္တိတိ အာလယာ၊
ပဉ္စ ကာမဂုဏာ။ အာရမန္တိတိ ရတိံ ဝိနန္တိ ကိဋ္ဌန္တိ လဋ္ဌန္တိ။ အာလိယန္တိ ဝါ
အလ္လိယန္တာ အဘိရမဏဝသေန သေဝန္တိတိ အာလယာ၊ တဏှာဝိစရိတာနိ။
ဘေဟိ အာလယေဟိ ရမန္တိတိ အာလယာရာမာ။ ယထေဝ ဟိ သုသဇ္ဇိတံ
ပုပ္ဖဖလဘရိတရုက္ခာဒိသမ္ပန္နဥယျာနံ ပဝိဋ္ဌော ရာဇော တာယ သမ္ပတ္တိယာ
ရမတိ၊ သမ္ပုဒိတော အာမောဒိတပ္ပမောဒိတော ဟောတိ၊ န ဥက္ကဏ္ဍေတိ၊
သာယမ္ပိ နိက္ခမိတုံ န ဣစ္ဆတိ၊ ဧဝမိမေဟိ ကာမာလယတဏှာလယေဟိ
သတ္တာ ရမန္တိ၊ သံသာရဝဇ္ဇေ ပမုဒိတာ အနုက္ကဏ္ဍိတာ ဝသန္တိ။ တေန တေသံ
ဘဂဝါ ဒုဝိဓေမိ အာလယံ ဥယျာနဘူမိံ ဝိယ ဒသေန္တော “အာလယာ-
ရာမာ”တိအာဒိမာဟ။ သေသမေတ္ထ ဥက္ကာနမေဝ။

ဒုတိယတထာဂတအစ္ဆရိယသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၉-အာနန္ဒအတ္ထရိယသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ

၁၂၉-၁၃၀။ နဝမေ ဗုဒ္ဓိသန္တာရဓမ္မန္တိ ပကတိစာရိတ္တဝသေန ဝုတ္တံ၊
ဥပဂတာနံ ပန ဘိက္ခုနံ ဘိက္ခုနီနဉ္စ ပုစ္ဆာဝိဿဇ္ဇနဝသေန စေဝ စိတ္တရုစိဝသေန
စ ယထာကာလံ ဓမ္မံ ဒေသေတိယေဝ၊ ဥပါသကဥပါသိကာနံ ပန ဥပနိသိန္ဒ-
ကကထာဝသေန။ ဒသမံ ဥတ္တာနမေဝ။

အာနန္ဒအတ္ထရိယသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဘယဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

(၁၄) ၄-ပုဂ္ဂလဝဂ္ဂ

၁-သံယောဇနသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၃၁။ စတုတ္ထဿ ပဌမေ ဥပပတ္တိပ္ပဋိလာဘံ သံဝတ္တနိကာနိတိ ဥပပတ္တိ-
ပဋိလာဘိယာနိ။ အဝပဋိလာဘိယာနိတိ ဣတိ ဒေသေဝ နယော။ ယေဟိတိ
ယေဟိ သံယောဇနေဟိ ဟေတုဘူတေဟိ၊ ကရဏဘူတေဟိ ဝါ။ နန စ
သောတာပန္နဿပိ ဩရုက္ခာဂိယာနိ သံယောဇနာနိ အပ္ပဟိနာနိ၊ ကသ္မာ ပန
သကဒါဂါမိယေဝ ဣမ ဂဟိတောတိ အာဟ “သကဒါဂါမိဿာတိ ဣဒံ
အပ္ပဟိနသံယောဇနေသု အရိယေသု ဥတ္တမကောဋီယာ ဂဟိတ”န္တိ။ တတ္ထ
အပ္ပဟိနသံယောဇနေသုတိ အပ္ပဟိနဩရုက္ခာဂိယသံယောဇနေသု။ ဥတ္တမ-
ကောဋီယာ ဂဟိတန္တိ ဥက္ကပ္ပပရိစ္ဆေဒေန ဂဟိတံ။ သကဒါဂါမိတော ပရံ ဟိ
အပ္ပဟိနဩရုက္ခာဂိယသံယောဇနော အရိယော နာမ နတ္ထိ။ နန စသကဒါဂါမိဿ
ပဟိနာနိပိ ဩရုက္ခာဂိယာနိ သံယောဇနာနိ အတ္ထိ ဒိဋ္ဌိဝိစိကိန္နာသီလဗ္ဗတပရာ-
မာသသံယောဇနာနံ ပဟိနတ္တာ၊ တသ္မာ “ဩရုက္ခာဂိယာနိ သံယောဇနာနိ
အပ္ပဟိနာနိ”တိ ကသ္မာ ဝုတ္တန္တိ အာဟ “ဩရုက္ခာဂိယေသု စ အပ္ပဟိနံ
ဥပါဒါယာ”တိအာဒိ။ ယသ္မာ ကာမရာဂဗျာပါဒသံယောဇနာနိ သကဒါ-
ဂါမိဿ အပ္ပဟိနာနိ၊ တသ္မာ တာနိ အပ္ပဟိနာနိ ဥပါဒါယ “ဩရုက္ခာဂိယာနိ
သံယောဇနာနိ အပ္ပဟိနာနိ”တိ ဝုတ္တံ၊ န သဗ္ဗေသံ အပ္ပဟိနတ္တာတိ
အဓိပ္ပာယော။

သံယောဇနသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂-ပဋိဘာနသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၃၂။ ဒုတိယေ ပဋိဘာနံ ဝုစ္စတိ ဉာဏမ္ပိ ဉာဏဿ ဥပဋ္ဌိတဝစနမ္ပိ၊ တံ ဣဓ အဓိပ္ပေတံ၊ အတ္တယုတ္တံ ကာရဏယုတ္တဉ္စ ပဋိဘာနမဿာတိ ယုတ္တပ္ပဋိဘာနော။ ပုစ္ဆာနန္တရမေဝ သီဃံ ဗျာကာတုံ အသမတ္တတာယ နောမုတ္တပ္ပဋိဘာနမဿာတိ နောယုတ္တပ္ပဋိဘာနော။ ဣမိနာ နယေန သေသာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဧတ္ထ ပန ပဌမော ကဋ္ဌိ ကာလံ ဝိမံသိတွာ ယုတ္တမေဝ ပေက္ခတိ တိဝိဒူကရူဠာနာ-
ဂတ္ထေရော ဝိယ။ သော ပန ပဉ္စ ပုဋ္ဌော ပရိဂ္ဂဟေတွာ ယုတ္တပ္ပတ္တကာရဏ-
မေဝ ကထေတိ။ ဒုတိယော ပုစ္ဆာနန္တရမေဝ ယေန ဝါ တေန ဝါ ဝစနေန ပဋိဗာဟတိ၊ ဝိမံသိတွာပိ စ ယုတ္တံ န ပေက္ခတိ စတုနိကာယိကဝိဇ္ဇာတိဿ-
တ္ထေရော ဝိယ။ သော ပန ပဉ္စ ပုဋ္ဌော ပဉ္စပရိယောသာနမ္ပိ နာဂမေတိ၊ ယံ ဝါ တံ ဝါ ကထေတိယေဝ၊ ဝစနေတ္ထံ ပနဿ ဝိမံသိယမာနံ ကတ္တမိ န လဂတိ။
တတိယော ပုစ္ဆာသမကာလမေဝ ယုတ္တံ ပေက္ခတိ၊ တံခဏံယေဝ စ နံ ဗျာကရေတိ တိဝိဒူကရူဠာဘယတ္ထေရော ဝိယ။ သော ပန ပဉ္စ ပုဋ္ဌော သီဃ-
မေဝ ကထေတိ၊ ယုတ္တပ္ပတ္တကာရဏော စ ဟေတိ။ စတုတ္ထော ပုဋ္ဌော သမာနော နေဝ ယုတ္တံ ပေက္ခတိ၊ န ယေန ဝါ တေန ဝါ ပဋိဗာဟတိတုံ သက္ကောတိ၊
တိဗ္ဗန္တကာရနိမုဂ္ဂေါ ဝိယ ဟေတိ လာဠုဘိယိတ္ထေရော ဝိယ။

ပဋိဘာနသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၃-ဥဒ္ဓိတညသုတ္တဝိဇ္ဇာနာ

၁၃၃-၄။ တတိယေ ဥဒ္ဓိတညတိ ဧတ္ထ ဥဒ္ဓိနံ နာမဉာဏုဒ္ဓနံ၊ ဉာဏေန ဥဒ္ဓိတမက္ခေယေဝ ဇာနာတိတိ အတ္ထော။ သဟ ဥဒါဟဋ္ဌဝေလာယာတိ ဥဒါဟာရေ ဥဒါဟဋ္ဌမက္ခေယေဝ။ ဓမ္မာဘိသမယော ဟေတိတိ စတုသစ္စ-
ဓမ္မဿ ဉာဏေန သဗ္ဗိ အဘိသမယော။ အယံ ဝုစ္စတိတိ အယံ “စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ”တိအာဒိနာ နယေန သံခိတ္တေန မာတိကာယ ဌပိယမာနာယ ဒေသနာနုသာရေန ဉာဏံ ပေသေတွာ အရဟတ္တံ ဂဏှိတုံ သမတ္ထော ပုဂ္ဂလော “ဥဒ္ဓိတည”တိ ဝုစ္စတိ။ ဝိပဋ္ဌိတံ ဝိတ္တာရိတမေဝ အတ္ထံ ဇာနာတိတိ ဝိပဋ္ဌိတည။
အယံ ဝုစ္စတိတိ အယံ သံခိတ္တေန မာတိကံ ဌပေတွာ ဝိတ္တာရေန အတ္ထေ ဘာဇိယမာနေ အရဟတ္တံ ပါပုဏှိတုံ သမတ္ထော ပုဂ္ဂလော “ဝိပဋ္ဌိတည”တိ

ဝုစ္စတိ။ ဥဒ္ဓေသာဒီဟိ နေတဗ္ဗောတိ နေယျော။ အနုပုဗ္ဗေန ဓမ္မာဘိသမယောတိ အနုက္ကမေန အရဟတ္တပ္ပတ္တိ။ ဗျဉ္ဇနပဒမေဝ ပရမံ အဿာတိ ပဒပရမော။ န တာယ ဇာတိယာ ဓမ္မာဘိသမယော ဟောတိတိ တေန အတ္တဘာဝေန ဈာနံ ဝါ ဝိပဿနံ ဝါ မဂ္ဂံ ဝါ ဖလံ ဝါ နိဗ္ဗတ္တေတုံ န သက္ကောတိတိ အတ္ထော။ စတုတ္ထံ ဥတ္တာနမေဝ။

ဥဒ္ဓိတညသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၅-သာဝဇ္ဇသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ

၁၃၅-ဂ။ ပဉ္စမေ သာဝဇ္ဇောတိ သဒေါသော။ သာဝဇ္ဇေန ကာယကမ္မေ-
နာတိ သဒေါသေန ပါဏာတိပါတာဒိနာ ကာယကမ္မေန။ ဣတရေသုပိ ဒေသေဝ
နယော။ အယံ ဝုစ္စတိတိ အယံ ပုဂ္ဂလော တိဟိ ဒွါရေဟိ အာယူဟနကမ္မဿ
သဒေါသတ္တာ ဂူထကုဏပါဒိဘရိတော ပဒေသော ဝိယ “သာဝဇ္ဇော”တိ
ဝုစ္စတိ။ သာဝဇ္ဇေန ဗဟုလန္တိ ယဿ သာဝဇ္ဇမေဝ ကာယကမ္မံ ဗဟုလံ ဟောတိ။
အပ္ပံ အနဝဇ္ဇော သော “သာဝဇ္ဇေန ဗဟုလံ ကာယကမ္မေန သမန္တဂတော
အပ္ပံ အနဝဇ္ဇေနာ”တိ ဝုစ္စတိ။ ဣတရေသုပိ ဒေသေဝ နယော။ ကော ပန ဝေရူပေါ
ဟောတိတိ? ယော ဂါမဓမ္မတာယ ဝါ နိဂမဓမ္မတာယ ဝါ ကဒါစိ ကရဟစိ
ဥပေါသထံ သမာဒိယတိ။ သီလာနိ ပူရေတိ။ အယံ ဝုစ္စတိတိ အယံ ပုဂ္ဂလော
တိဟိ ဒွါရေဟိ အာယူဟနကမ္မဿ သာဝဇ္ဇသေဝ ဗဟုလတာယ အနဝဇ္ဇဿ
အပ္ပတာယ “ဝဇ္ဇဗဟုလော”တိ ဝုစ္စတိ။ ယထာ ဟိ ဧကသ္မိံ ပဒေသေ
ဒုဗ္ဗဏ္ဍာနိ ဒုဂ္ဂန္ဓာနိ ပုပ္ဖိနိ ရာသိကတာနဿ၊ တေသံ ဥပရိ တဟံ တဟံ
အဓိမုတ္တိကဝဿိကပါဋ္ဌလာနိ ပတိတာနိ ဘဝေယျံ။ ဝေရူပေါ အယံ ပုဂ္ဂလော
ဝေဒိတဗ္ဗော။ ယထာ ပန ဧကသ္မိံ ပဒေသေ အဓိမုတ္တိကဝဿိကပါဋ္ဌလာနိ
ရာသိကတာနဿ၊ တေသံ ဥပရိ တဟံ တဟံ ဒုဂ္ဂန္ဓာနိ ဝရပုပ္ဖိနိ ပတိတာနိ
ဘဝေယျံ။ ဝေရူပေါ တတိယော ပုဂ္ဂလော ဝေဒိတဗ္ဗော။ စတုတ္ထော ပန တိဟိ
ဒွါရေဟိ အာယူဟနကမ္မဿ နိဒ္ဓေါသတ္တာ စ စတုမဓုရဘရိတသုဝဏ္ဏပါတိ
ဝိယ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ဆဋ္ဌာဒီနိ ဥတ္တာနတ္ထာနေဝ။

သာဝဇ္ဇသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၉-ဓမ္မကထိကသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ

၁၃၉-၁၄၀။ နဇမေ အပ္ပည ဘာသတိတိ သမ္ပတ္တပရိသာယ ထောကမေဝ
ကထေတိ။ အသဟိတဉ္စာတိ^၁ ကထေန္တော စ ပန န အတ္ထယုတ္တံ ကာလယုတ္တံ
ကထေတိ။ ပရိသာ စဿ န ကုသလာ ဟောတိတိ သောတုံ နိဿိန္ဒပရိသာ စဿ
ယုတ္တာယုတ္တံ ကာရဏာကာရဏံ သိလိဋ္ဌာသိလိဋ္ဌံ န ဇာနာတိတိ အတ္ထော။ ၈၀-
ရူပေါတိ အယံ ဧဝံဇာတိကော ဗာလဓမ္မကထိကော ဧဝံဇာတိကာယ ဗာလ-
ပရိသာယ ဓမ္မကထိကောတွေဝ နာမံ လဘတိ။ ဣမိနာ နယေန သမ္ပတ္တ အတ္ထော
ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဣတ္ထ စ ဒွေယေဝ ဇနာ သဘာဝဓမ္မကထိကာ၊ န ဣတရေ။ ဣတရေ
ပန ဓမ္မကထိကာနံ အန္တော ပရိဋ္ဌတ္တာ ဧဝံ ဝုတ္တာ။ ဒသမံ ဥတ္တာနမေဝ။

ဓမ္မကထိကသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ပုဂ္ဂလဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

(၁၅) ၅-အာဘာဝဂ္ဂ

၁-အာဘာသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ

၁၄၁-၁၄၆။ ပဉ္စမဿ ပဋ္ဌမာဒိနိ ဥတ္တာနတ္တာနေဝ။

အာဘာသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၇-ဒုတိယကာလသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ

၁၄၇-၁၅၀။ သတ္တမေ ပရမတ္ထတော အဝိဇ္ဇမာနသဘာဝဿ ကာလဿ
ဘာဝနာဒိယောဂေါ န သမ္ဘဝဟိတိ အာဟ “ကာလာတိ တသ္မိံ တသ္မိံ ကာလေ
ဓမ္မဿဝနာဒိဝသေန ပဝတ္တာနံ ကုသလဓမ္မာနံ ဧတံ အဓိဝေနေ” ဟိ။ ကာလ-
သဟစရိတာ ဟိ ကုသလာ ဓမ္မာ ဣမ ကာလ-သဒ္ဓေန ဂဟိတာ အပရဿ
အသမ္ဘဝတော။ အဋ္ဌမာဒိနိ ဥတ္တာနတ္တာနေဝ။

ဒုတိယကာလသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

အာဘာဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

တတိယပဏ္ဍာသကော နိဋ္ဌိတော။

၄-စတုတ္ထပဏ္ဏာသက

(၁၆) ၁-ဣန္ဒြိယဝဂ္ဂ

၁-ဣန္ဒြိယသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ

၁၅၁-၁၅၅။ စတုတ္ထဿ ပဌမာဒီနိ ဥတ္တာနာနေဝ။

ဣန္ဒြိယသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၆-ကပ္ပသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ

၁၅၆-၁၅၈။ ဆဋ္ဌေ သံဝဇ္ဇနံ ဝိနဿနံ သံဝဇ္ဇော၊ သံဝဇ္ဇတော ဥဒ္ဓိံ တထာ
 ဌာယီ သံဝဇ္ဇဌာယီ။ ဝိဝဇ္ဇနံ နိဗ္ဗတ္တနံ၊ ဝဗ္ဗနံ ဝါ ဝိဝဇ္ဇော။ “တေဇောသံဝဇ္ဇော၊
 အာပေါသံဝဇ္ဇော၊ ဝါယောသံဝဇ္ဇောတံ ဧဝံ သံဝဇ္ဇသီမာနုက္ကမေန သံဝဇ္ဇေသု
 ဝတ္တဗ္ဗေသု တထာ အဝဘ္ဘာ အာပေါသံဝဇ္ဇော၊ တေဇောသံဝဇ္ဇော၊ ဝါယော-
 သံဝဇ္ဇောတံ ဝစနံ သံဝဇ္ဇမဟာဘူတဒေသနာနုပုဗ္ဗိယာ”တိ ဧကေဝ။ “ဘာဝိ-
 သံဝဇ္ဇာနုပုဗ္ဗိယာ”တိ အပရေ။ အာပေန သံဝဇ္ဇော အာပေါသံဝဇ္ဇော။ သံဝဇ္ဇ-
 သီမာတိ သံဝဇ္ဇနမရိယာဒါ။ သံဝဇ္ဇတိတိ ဝိနဿတိ။ သဘိတိ သဗ္ဗကာလံ၊
 တီသုပိ သံဝဇ္ဇကာလေသုတိ အတ္ထော။ ဧကံ ဗုဒ္ဓက္ခေတ္တံ ဝိနဿတိတိ ဧတ္ထ
 ဗုဒ္ဓက္ခေတ္တံ နာမ တိဝိဓံ ဟောတိ ဇာတိက္ခေတ္တံ၊ အာဇာတိက္ခေတ္တံ၊ ဝိသယက္ခေတ္တံ။
 တတ္ထ ဇာတိက္ခေတ္တံ ဒသသဟဿစက္ကဝါဠပရိယန္တံ ဟောတိ။ တထာဂတဿ
 ပဋိသန္ဓိဂ္ဂဟဏာဒီသု ကမ္မတိ။ အာဇာတိက္ခေတ္တံ ကောဋိသတသဟဿစက္ကဝါဠ-
 ပရိယန္တံ၊ ယတ္ထ ဂုဏနုသုတ္တံ၊ ခန္ဓပရိတ္တံ၊ ဇေဂ္ဂပရိတ္တံ၊ အာဇာနာဋိယပရိတ္တံ၊
 မောရပရိတ္တန္တိ၊ ဣမေသံ ပရိတ္တာနံ အာနုဘာဝေါ ဝတ္တတိ။ ဝိသယက္ခေတ္တံ
 အနန္တာပရိမာဏံ၊ ယံ “ယာဝတာ ဝါ ပနာကဇံယျာ”တိ ၆ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ ယံ
 ယံ တထာဂတော အာကင်္ခတိ၊ တံ တံ ဇာနာတိ။ ဧဝမေတေသု တီသု
 ဗုဒ္ဓက္ခေတ္တေသု ဧကံ အာဇာတိက္ခေတ္တံ ဝိနဿတိ၊ တသ္မိံ ပန ဝိနဿန္တေ
 ဇာတိက္ခေတ္တံ ဝိနဋ္ဌမေဝ ဟောတိ၊ ဝိနဿန္တေ ဧကတောဝ ဝိနဿတိ။

၁-၃ ၁-၄၊ ၃၁ ၂-ပိဋေသု။

၃-သံ ၁-၂၂၀-ပိဋေ။

၅-၃ ၅-၃၈-ပိဋေ ဇာတကေ။

အံ-၃ ၂-၂၂-န-ဗု-သ

၂-အံ ၁-၃၈၄၊ ဝိ ၄-၂၄၅၊ ၃၅-၅၃-ပိဋေသု။

၄-ဒိ ၃-၁၅၉-ပိဋေ။

၆-အံ ၁-၂၂၉-ပိဋေ။

သဏ္ဌဟန္တဉ္စ ဧကေတောဝ သဏ္ဌဟတိ။ သေသမေတ္ထ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂသံဝဏ္ဏနာသု^၁
ဝုတ္တနယေနော ဂဟေတဗ္ဗံ။ သတ္တမဋ္ဌမာနိ ဥတ္တာနတ္ထာနေဝ။

ကပ္ပသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၉-ဘိက္ခုနီသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၅၉။ နဝမေ ဧဝံ ပဝတ္တံ ပစ္စုပ္ပန္နတဏှံ နိဿာယာတိ “ကုဒါဿ နာမာ-
ဟမ္မိ အာသဝါနံ ခယာ”တိအာဒိနာ နယေန အနတ္တရေ ဝိမောက္ခေ ဝိဟံ
ဥပ္ပါဒေန္တဿ ဥပ္ပန္နတဏှံ နိဿာယ။ ကထံ ပန လောကုတ္တရဓမ္မေ အာရမ္ဘ
အာသာ ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ? န ခေါ ပနေတံ ဧဝံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ န အာရမ္မဏကရဏဝသေန
တတ္ထ ဝိဟာ ပဝတ္တတိ အဝိသယတ္တာ ပုဂ္ဂလဿ စ အနဓိဂတဘာဝတော။
အနဿဝူပလဋ္ဌေ ပန အနတ္တရဝိမောက္ခေ ဥဒ္ဓိဿ ဝိဟံ ဥပ္ပါဒေန္တော တတ္ထ
ဝိဟံ ဥပ္ပါဒေတိ နာမ။ နာကဓုတိတိ ကမ္မပထဘာဝံ အပ္ပတ္တတာယ ပဋိသန္ဓိ^၂
န ဒေတိ။ သေသံ သုဝိညေယျမေဝ။

ဘိက္ခုနီသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၀-သုဂတဝိနယသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၆၀။ ဒသမေ ဝဋ္ဋဇ္ဇေန္တိတိ သဇ္ဈာယန္တိ စေဝ ဝါစုဂ္ဂတံ ကရောန္တာ
ဓာရေန္တိ စ။ အဝိဂတတဏှတာယ တံ တံ ပရိက္ခာရဇာတံ ဗဟုမ္ပိ အာဒိယန္တိတိ
ဗဟုလာ၊ တေ ဧဝဗဟုလိကာ ယထာ “ဝေနယိကော”တိ^၁။ တေ ပန ယသ္မာ
ပစ္စယဗဟုလဘာဝါယ ယုတ္တပ္ပယုတ္တာ နာမ ဟောန္တိ၊ တသ္မာ အာဟ “ပစ္စယ-
ဗဟုလ္လာယ ပဋိပန္နာ”တိ။ သိထိလံ ဂဏှန္တိတိ သာထလိကာ၊ သိက္ခာယ
အာဒရဂါရဝါဘာဝေန သိထိလံ အဒဋ္ဌံ ဂဏှန္တိတိ အတ္ထော။ သိထိလန္တံ စ
တာဝနပုံသကနိဒ္ဒေသော၊ သိထိလ-သဒ္ဓေန ဝါ သမာနတ္ထဿ သာထလ-
သဒ္ဓဿ ဝသေန သာထလိကာတိ ပဒသိဒ္ဓိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ အဝဂမနတောတိ
အဝေဂမနတော၊ ဩရုက္ခဂါယဘာဝတောတိ အတ္ထော။ နိဗ္ဗိရိယာတိ ဥဇ္ဈိ-
တုဿာဟာ တဒဓိဂမာယ အာရမ္ဘမ္ပိ အကုရမာနာ။

သုဂတဝိနယသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဇုဇ္ဈိယဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

(၁၇) ၂-ပဋိပဒါဝဂ္ဂ

၁-သံခိတ္တသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၆၁။ ဒုတိယဿ ပဌမေ ဒုက္ခပဋိပဒါ ဒန္ဓာဘိညာတိအာဒိသု ပါဠိယာ အာဂတနယေန အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ တထာ ဟိ—

“တတ္ထ ကတမာ ဒုက္ခပဋိပဒါ ဒန္ဓာဘိညာ ပညာ? ကိစ္ဆေန ကသိရေန သမာဓိံ ဥပ္ပါဒေန္တဿ ဒန္တံ တံ ဌာနံ အဘိဇာနန္တဿ ယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ပညာ ပဇာနနာ။ပ။ အမောဟော ဓမ္မဝိစယော သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ အယံ ဝုစ္စတိ ဒုက္ခပဋိပဒါ ဒန္ဓာဘိညာ ပညာ။ တတ္ထ ကတမာ ဒုက္ခပဋိပဒါ ခိပ္ပါဘိညာ ပညာ? ကိစ္ဆေန ကသိရေန သမာဓိံ ဥပ္ပါဒေန္တဿ ခိပ္ပံ တံ ဌာနံ အဘိဇာနန္တဿ ယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ပညာ ပဇာနနာ။ပ။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ အယံ ဝုစ္စတိ ဒုက္ခပဋိပဒါ ခိပ္ပါဘိညာ ပညာ။ တတ္ထ ကတမာ သုခပဋိပဒါ ဒန္ဓာဘိညာ ပညာ? အကိစ္ဆေန အကသိရေန သမာဓိံ ဥပ္ပါဒေန္တဿ ဒန္တံ တံ ဌာနံ အဘိဇာနန္တဿ ယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ပညာ ပဇာနနာ။ပ။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ အယံ ဝုစ္စတိ သုခပဋိပဒါ ခိပ္ပါဘိညာ ပညာ။ တတ္ထ ကတမာ သုခပဋိပဒါ ခိပ္ပါဘိညာ ပညာ? အကိစ္ဆေန အကသိရေန သမာဓိံ ဥပ္ပါဒေန္တဿ ခိပ္ပံ တံ ဌာနံ အဘိဇာနန္တဿ ယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ပညာ ပဇာနနာ။ပ။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ အယံ ဝုစ္စတိ သုခပဋိပဒါ ခိပ္ပါဘိညာ ပညာ”တိ—

အယမေတ္ထ ပါဠိ။

တတ္ထ ကိစ္ဆေန ကသိရေန သမာဓိံ ဥပ္ပါဒေန္တဿာတိ ပုဗ္ဗဘာဂေ အာဂမနကာလေ ကိစ္ဆေန ကသိရေန ဒုက္ခေန သသင်္ခါရေန သပ္ပယောဂေန ကိလေသေ ဝိက္ခမ္ဘေတွာ လောကုတ္တရသမာဓိံ ဥပ္ပါဒေန္တဿ။ ဒန္တံ တံ ဌာနံ အဘိဇာနန္တဿာတိ ဝိက္ခမ္ဘိတေသု ကိလေသေသု ဝိပဿနာပရိဝါသေ စိရံ ဝသိတွာ တံ လောကုတ္တရသမာဓိသင်္ခါတံ ဌာနံ ဒန္တံ သဏိကံ အဘိဇာနန္တဿ ပဋိဝိဇ္ဈန္တဿ၊ ပါပုဏန္တဿာတိ အတ္ထော။ အယံ ဝုစ္စတိတိ ယာ သော ဧဝံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ အယံ ကိလေသဝိက္ခမ္ဘနုပ္ပဋိပဒါယ ဒုက္ခတ္တာ၊ ဝိပဿနာပရိဝါသပညာယ စ ဒန္တတ္တာ မဂ္ဂကာလေ ဧကစိတ္တက္ခဏေ ဥပ္ပန္နာပိ ပညာ အာဂမနဝသေန

“ဗုဒ္ဓပဋိပဒါ ခန္ဓာဘိညာ နာမာ”တိ ဝုစ္စတိ။ ဥပရိ တီသု ပဒေသုပိ
ဣမိနာ နယေန အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

သံခိတ္တသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂-ဝိတ္ထာရသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၆၂။ ဒုတိယေ အကတာဘိနိဝေသောတိ အကတာဧကောရော။ ရူပါနံ
လက္ခဏာဒီဟိ ပရိစ္ဆိန္နိတွာ ဂဟဏံ ရူပပရိဂ္ဂဟော။ တီသု အဒ္ဓါသု ကိလမတိတိ
ပုဗ္ဗန္တေ အပရန္တေ ပုဗ္ဗန္တာပရန္တေတိ ဧဝံ တီသု ပဒေသေသု ကိလမတိ။
ပဉ္စသု ဉာဏေသုတိ ရူပပရိဂ္ဂဟာဒီသု ပဉ္စသု ဉာဏေသု။ နဝသု ဝိပဿနာ-
ဉာဏေသုတိ ဥဒယဗ္ဗယာဒိနဝရိပဿနာဉာဏေသု။ သေသမေတ္ထ ဥတ္တာနမေဝ။

ဝိတ္ထာရသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၃-အသုဘသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၆၃။ တတိယေ “ယထာ ဧတံ၊ တထာ ဣဒံ”န္တိ ဣမိနာ နယေနာတိ
ဧတေန—

“ယထာ ဣဒံ တထာ ဧတံ၊ ယထာ ဧတံ တထာ ဣဒံ။
အဇ္ဈတ္တဉ္စ ဗဟိဒ္ဓါ စ၊ ကာယေ ဆန္တံ ဝိရာဇယေ”တိ—

ဣမံ ဒေသနာနယံ သင်္ဂဏှာတိ။ တဿတ္ထော— ယထာ ဣဒံ သဝိညာဏ-
ကာသုဘံ အာယုဥသ္မာဝိညာဏာနံ အနပဂမာ စရတိ တိဋ္ဌတိ နိဿိဒတိ
သယတိ၊ တထာ ဧတံ ဧတရဟိ သုသာနေ သယိတံ အဝိညာဏကမ္မိ ပုဗ္ဗေ
တေသံ ဓမ္မာနံ အနပဂမာ အဟောသိ။ ယထာ စ ဧတံ ဧတရဟိ မတသင်္ခါရံ
တေသံ ဓမ္မာနံ အပဂမာ န စရတိ န တိဋ္ဌတိ န နိဿိဒတိ န သေယျံ ကပ္ပေတိ၊
တထာ ဣဒံ သဝိညာဏကမ္မိ တေသံ ဓမ္မာနံ အပဂမာ ဘဝိဿတိ။ ယထာ
စ ဣဒံ သဝိညာဏကံ နေတရဟိ သုသာနေ မတံ သေတိ န ဥဒ္ဓါမာတကာဒိ-
ဘာဝမုပဂတံ၊ တထာ ဧတံ ဧတရဟိ မတသင်္ခါရမ္ပိ ပုဗ္ဗေ အဟောသိ။ ယထာ

ပနေတံ တေရဟိ အဝိညာဏကာသုဘံ မတကသုသာနေ သေတိ ဥဒ္ဓါမာတ-
ကာဒိဘာဝဉ္စ ဥပဂတံ၊ တထာ ဣဒံ သဝိညာဏကမ္ပိ ဘဝိဿတိတိ။ တတ္ထ
ယထာ ဣဒံ တထာ တေန္တိ အတ္တနာ မတသရီရဿ သမာနဘာဝံ
ကရောန္တော ဗာဟိရေ ဒေါသံ ပဇဟတိ။ ယထာ ဧတံ တထာ ဣဒန္တိ မတ-
သရီရေန အတ္တနော သမာနဘာဝံ ကရောန္တော အဇ္ဈတ္တိကေ ရာဂံ ပဇဟတိ။
ယေနာကာရေန ဥဘယံ သမံ ကရေတိ၊ တံ သမ္ပဇာနန္တော ဥဘယတ္ထ မောဟံ
ပဇဟတိ။

ဗဟိဒ္ဓါ ဒိဋ္ဌာနန္တိ ဗဟိဒ္ဓါ သုသာနာဒိသု ဒိဋ္ဌာနံ ဥဒ္ဓါမာတကာဒိဒသန္တံ
အသုဘာနံ။ “နဝန္တံ ပါဠိကုလျာနံ ဝသေနာ”တိ ကဿှာ ဝုတ္တံ၊ နန အန္တိ-
မဇီဝိကာဘာဝတော ပိဏ္ဍပါတဿ အလာဘလာဘေသု ပရိတဿန-
ဂေဓာဒိသမုပ္ပတ္တိတော ဘတ္တဿ သမ္ပဒဇနနတော ကိမိကုလသံဝဋ္ဌနတောတိ
ဝေမာဒီဟိပိ အာကာရေဟိ အာဟာရေပဋိကူလတာ ပစ္စဝေက္ခိတဗ္ဗာ။
ဝုတ္တံ ဟေတံ “အန္တမိဒံ ဘိက္ခဝေ ဇီဝိကာနံ ယဒိဒံ ပိဏ္ဍောလျံ အတိ-
ပါပေါယံ လောကသ္မိံ” ယဒိဒံ ပိဏ္ဍောလျော ဝိစရတိ ပတ္တပါဏီတိ။
အလဒ္ဓါ စ ပိဏ္ဍပါတံ ပရိတဿတိ၊ လဒ္ဓါ စ ပိဏ္ဍပါတံ ဂမိတော မုတ္တိတော
အဇ္ဈောပန္နော အနာဒိနဝဒဿာဝိ အနိဿရဏပညော ပရိဘုဉ္ဇတိတိ။
ဘုဇတ္တာ စ အာဟာရေ ကဿမိ ကဒါမိ မရဏံ ဝါ မရဏမတ္တံ ဝါ ဒုက္ခံ
အာဝဟတိ”တိ။

ကဋကိဋကောဒယော? ဒုတ္တိံ သကုလပ္ပဘေဒါ ကိမိယော နံ ဥပနိဿာယ
ဇီဝန္တိတိ? ဝုစ္စတေ— အန္တိမဇီဝိကာဘာဝေါ တာဝ စိတ္တသံကိလေသဝိသော-
ဓနတ္ထံ ကမ္မဋ္ဌာနာဘိနိဝေသနတော ပဂေဝ မနဿိ ကာတဗ္ဗော “မာဟံ
ဆဝါလာတသဒိသော ဘဝေယျ”န္တိ။ တထာ ပိဏ္ဍပါတဿ အလာဘ-
လာဘေသု ပရိတဿနဂေဓာဒိသမုပ္ပတ္တိနိဝါရဏံ ပဂေဝ အနုဋ္ဌာတဗ္ဗံ သုပရိ-
သုဒ္ဓသီလဿ ပဋိသင်္ခါနဝတော တဒဘာဝတော။ ဘတ္တသမ္ပဒေါ အနေကန္တိ-
ကော ပရိဘောဂေ အန္တောဂဓောဝါတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ကိမိကုလသံဝဋ္ဌနံ ပန
သင်္ဂဟေတဗ္ဗံ၊ သင်္ဂဟိတမေဝ ဝါ “နဝန္တံ ပါဠိကုလျာနံ ဝသေနာ”တိ ဧတ္ထ
နိယမဿ အကတတ္တာ။ ဣမိနာ ဝါ နယေန ဣတရေသမ္ပေတ္တ သင်္ဂဟော
ဒဋ္ဌဗ္ဗော ယထာသမ္ဘဝမေတ္ထ ပဋိကူလတာပစ္စဝေက္ခဏဿ အဓိပ္ပေတတ္တာ။

ဝေဇ္ဇကတွာ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂ^၁ ဒသဟိ အာကာရေဟိ ပဋိကူလတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။
 သေယျထိဒံ— ဂမနတော၊ ပရိယေသနတော၊ ပရိဘောဂတော၊ အာသယ-
 တော၊ နိဓာနတော၊ အပရိပက္ကတော၊ ပရိပက္ကတော၊ ဖလတော၊ နိဿန္နတော၊
 သမ္ပက္ခနဘောတိ။ ဧဝံ ဒသန္တံ ဝသေန ပါဠိကုလျဝစနေနပိ ဣဓ “နဝန္တ”န္တိ ဝစနံ
 န ဝိရုဇ္ဈတိ။ သမ္ပက္ခနဿ ပရိဘောဂါဒိသု လဗ္ဘမာနဘာဝါ ဝိသုံ တံ
 အဂ္ဂဟေတွာ န ဝဒန္တိ။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂ^၂ ပန သမ္ပက္ခနံ ပရိဘောဂါဒိသု လဗ္ဘမာနမ္ပိ
 နိဿန္နဝသေန ဝိသေသတော ပဋိကူလန္တိ ဒသေတုံ သဗ္ဗပစ္စာ ဌပိတာ။

ဥက္ကဏ္ဍိတသညာယ သမန္ဓာဂတောတိ တီသု ဘဝေသု အရစ္စနဝသေန
 ပဝတ္တာယ ဝိပဿနာပညာယ သမန္ဓာဂတော။ နိဗ္ဗိဒါနုပဿနာ ဟေသာ
 သညာသီသေန ဝုတ္တာ။ သေသမေတ္တ ဥတ္တာနမေဝ။

အသုဘသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၄-ပဌမမသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ

၁၆၄-၁၆၆။ စတုတ္ထေ ပဓာနကရဏကာလေ သီတာဒိနိ နက္ခမတိ န
 သဟတိတိ အက္ခမာ။ ခမတိ သဟတိ အဘိဘဝတိတိ ခမာ။ ဣန္ဒြိယဒမနံ ဒမာ။
 “ဥပ္ပန္နံ ကာမဝိတက္ကံ နာဓိဝါသေတိ”တိအာဒိနာ^၃ နယေန ဝိတက္ကသမနံ
 သမာတိ အာဟ “အကုသလဝိတက္ကာနံ ဝူပသမနပဋိပဒါ”တိ။ နိဒဿန-
 မတ္တဉ္စေတံ၊ သဗ္ဗေသမ္ပိ ကိလေသာနံ သမနဝသေန ပဝတ္တာ ပဋိပဒါ သမာ။
 ပဉ္စမဆဋ္ဌာနိ ဥတ္တာနတ္တာနေဝ။

ပဌမမသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၇-မဟာမောဂ္ဂလ္လာနသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ

၁၆၇-၁၆၈။ သတ္တမဋ္ဌမေသု မဟာမောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရဿာတိအာဒိနာ
 မောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရဿ ဟေဋ္ဌာ တိဏ္ဍံ မဂ္ဂါနံ သုခပဋိပဒဒန္တာဘိညဘာဝေါ၊
 အရဟတ္တမဂ္ဂဿ ဒုက္ခပဋိပဒဒိပ္ပါဘိညဘာဝေါ ဝုတ္တော၊ သာရိပုတ္တတ္ထေရဿ
 ပန ဟေဋ္ဌိမာနံ တိဏ္ဍံ မဂ္ဂါနံ သုခပဋိပဒဒန္တာဘိညဘာဝေါ၊ အရဟတ္တမဂ္ဂဿ
 စ သုခပဋိပဒဒိပ္ပါဘိညဘာဝေါ ဒဿိတော။ ယံ ပန ဝုတ္တံ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂ^၄

၁-ဝိသုဒ္ဓိ ၁-၃၃၆-ပိဋေ။

၃-မ ၁-၁၄၊ အံ ၁-၃၂၊ အံ ၂-၃၄၂-ပိဋေသု။

၂-ဝိသုဒ္ဓိ ၁-၃၄၁-ပိဋေ။

၄-ဝိသုဒ္ဓိ ၂-၃၀၇-ပိဋေ။

“ဗုဒ္ဓါနံ ပန စက္ကာရောပိ မဂ္ဂါ သုခပဋိပဒေသိပ္ပါတိညာဝ အဟေသုံ၊ တထာ ဓမ္မသေနာပတိဿ။ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရဿ ပန ပဌမမဂ္ဂေါ သုခပဋိပဒေသိပ္ပါတိညော အဟေသိ၊ ဥပရိ တယော ဒုက္ခပဋိပဒေန္တာတိညာ”တိ။ ယဉ္စ ဝုတ္တံ အဋ္ဌသာလိနိယံ” “တထာဂတဿ ဟိ သာရိပုတ္တတ္ထေရဿ စ စက္ကာရောပိ မဂ္ဂါ သုခပဋိပဒေသိပ္ပါတိညာဝ အဟေသုံ၊ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရဿ ပန ပဌမမဂ္ဂေါ သုခပဋိပဒေသိပ္ပါတိညော၊ ဥပရိ တယော ဒုက္ခပဋိပဒေသိပ္ပါတိညာ”တိ၊ တံ သဗ္ဗံ အဿမညံ နာနုလောမေတိ၊ ဣမာယ ပါဠိယာ ဣမာယ စ အဋ္ဌကထာယ န သမေတိ၊ တသ္မာ ဝိမံသိတဗ္ဗမေတံ။ တံတံဘာဏကာနံ ဝါ မတေန တတ္ထ တတ္ထ တထာ တထာ ဝုတ္တန္တိ ဂဟေတဗ္ဗံ။

မဟာမောဂ္ဂလ္လာနသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၉-သသင်္ခါရသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၆၉။ နဝမေ သသင်္ခါရေန ဒုက္ခေန ကသိရေန အဓိမတ္တပယောဂံ ကတွာဝ ကိလေသပရိနိဗ္ဗာနဓမ္မောတိ သသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယီ။ အသင်္ခါရေန အပ္ပယောဂေန အဓိမတ္တပယောဂံ အကတွာဝ ကိလေသပရိနိဗ္ဗာနဓမ္မောတိ အသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယီ။ ဓမ္မာနုသာရိ ပုဂ္ဂလော ဟိ အာဂမနမ္ပိ ကိလေသေ ဝိက္ခမ္ဘေန္တော အပ္ပဒုက္ခေန အကသိရေန အကိလမန္တောဝ ဝိက္ခမ္ဘေတုံ သက္ကောတိ၊ သဒ္ဓါနုသာရိ ပုဂ္ဂလော ပန ဒုက္ခေန ကသိရေန ကိလမန္တော ဟုတွာ ဝိက္ခမ္ဘေတုံ၊ တသ္မာ ဓမ္မာနုသာရိဿ ပုဗ္ဗဘာဂမဂ္ဂက္ခဏေ ကိလေသစ္ဆေဒကံ ဉာဏံ အဒန္တံ တိဒိဏံ သူရံ ဟုတွာ ဝဟတိ။ ယထာ နာမ တိဒိဏေန အသိနာ ကဒလိံ ဆိန္ဒန္တဿ ဆိန္ဒဋ္ဌာနံ မဠံ ဟောတိ၊ အတိသီဃံ ဝဟတိ၊ သဒ္ဓေါ န သုယျတိ၊ ဗလဝဝါယာမကိစ္စံ န ဟောတိ၊ ဧဝရူပါ ဓမ္မာနုသာရိနော ပုဗ္ဗဘာဂဘာဝနာ ဟောတိ။ သဒ္ဓါနုသာရိနော ပန ပုဗ္ဗဘာဂက္ခဏေ ကိလေသစ္ဆေဒကံ ဉာဏံ ဒန္တံ အတိဒိဏံ အသူရံ ဟုတွာ ဝဟတိ။ ယထာ နာမ ကုဏ္ဍေန အသိနာ ကဒလိံ ဆိန္ဒန္တဿ ဆိန္ဒဋ္ဌာနံ န မဠံ ဟောတိ၊ အတိသီဃံ န ဝဟတိ၊ သဒ္ဓေါ သုယျတိ၊ ဗလဝဝါယာမကိစ္စံ ဣတ္ထိတဗ္ဗံ ဟောတိ၊ ဧဝရူပါ သဒ္ဓါနုသာရိနော ပုဗ္ဗဘာဂဘာဝနာ ဟောတိ။ ဧဝံ သန္တေပိ နေသံ ကိလေသက္ခယေ နာနတ္ထံ နတ္ထိ၊ အနဝသေသာဝ ကိလေသာ ဒီယန္တိ။

သသင်္ခါရသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၀-ယုဂနန္ဒသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၇၀။ ဒသမေ သမထပုဗ္ဗင်္ဂံ ဝိပဿနံ ဘာဝေတိတိ ဣဒံ သမထယာနိ-
ကဿ ဝသေန ဝုတ္တံ။ သော ဟိ ပဌမံ ဥပစာရသမာဓိံ ဝါ အပ္ပနာသမာဓိံ
ဝါ ဥပ္ပါဒေတိ၊ အယံ သမထော။ သော တဉ္စ တံသမ္ပယုတ္တေ စ ဓမ္မေ
အနိစ္စာဒီဟိ ဝိပဿတိ၊ အယံ ဝိပဿနာ၊ ဣတိ ပဌမံ သမထော၊ ပစ္စာ
ဝိပဿနာ။ တေန ဝုစ္စတိ “သမထပုဗ္ဗင်္ဂံ ဝိပဿနံ ဘာဝေတိ”တိ။
ဝိပဿနာပုဗ္ဗင်္ဂံ သမထံ ဘာဝေတိတိ ဣဒံ ပန ဝိပဿနာယာနိကဿ
ဝသေန ဝုတ္တံ။ သော တံ ဝုတ္တပ္ပကာရံ သမထံ အသမ္ပာဒေတွာ ပဉ္စုပါဒါ-
နက္ခန္ဓေ အနိစ္စာဒီဟိ ဝိပဿတိ။ ပဌမော လောကုတ္တရမဂ္ဂေါ နိဗ္ဗတ္တတိတိ
သောတာပတ္တိမဂ္ဂံ သန္တာယ ဝဒတိ၊ လောကီယမဂ္ဂဝသေနော ဝါ ဣမိဿာ
ပါဠိယာ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ကထံ? မဂ္ဂေါ သဉ္ဇာယတိ၊ ပုဗ္ဗဘာဂိယော
လောကီယမဂ္ဂေါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ အာသေဝတိ နိဗ္ဗိဒါနုပဿနာဝသေန။ ဘာဝေတိ
မုစ္စိတုကမျတာဝသေန။ ဗဟုလိကဓောတိ ပဋိသင်္ခါနုပဿနာဝသေန။ အာ-
သေဝတိ ဝါ ဘယတုပဋ္ဌာနာဒိဉာဏဝသေန။ ဘာဝေတိ မုစ္စိတုကမျတာဒိ-
ဉာဏဝသေန။ ဗဟုလိကဓောတိ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိဝိပဿနာဝသေန။ သံယော-
ဇနာနိ ပဟိယန္တိ၊ အနုသယာ ဗျန္တိ ဟောန္တိတိ မဂ္ဂပ္ပဋိပါဠိယာ ပဟိယန္တိ
ဗျန္တိ ဟောန္တိ။

ဓမ္မုဒ္ဓစ္စဝိဂ္ဂဟိတမာနသန္တိ ဩဘာသာဒီသု အရိယဓမ္မောတိ ပဝတ္တံ ဥဒ္ဓစ္စံ
ဝိက္ခေပေါ ဓမ္မုဒ္ဓစ္စံ၊ တေန ဓမ္မုဒ္ဓစ္စေန ဝိပဿနာဝိထိတော ဥဂ္ဂမနေန ဝိရူပံ
ဂဟိတံ ပဝတ္တိယမာနံ ဓမ္မုဒ္ဓစ္စဝိဂ္ဂဟိတမာနသံ။ ဝုတ္တံ ဟေတံ—

“ဓမ္မုဒ္ဓစ္စဝိဂ္ဂဟိတမာနသံ ဟေတိ၊ အနိစ္စတော မနသိကဓောတိ၊
ဩဘာသော ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဩဘာသော ဓမ္မောတိ ဩဘာသံ
အာဝဇ္ဇတိ၊ တတော ဝိက္ခေပေါ ဥဒ္ဓစ္စံ၊ တေန ဥဒ္ဓစ္စေန ဝိဂ္ဂဟိတ-
မာနသော အနိစ္စတော ဥပဋ္ဌာနံ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာတိ။
ဒုက္ခတော။ပ။ အနတ္တတော ဥပဋ္ဌာနံ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာတိ။
တထာ အနိစ္စတော မနသိကဓောတော ဉာဏံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ပ။ ဝီတိ
ပဿန္တိ သုခံ အဓိမောက္ခော ပဂ္ဂဟော ဥပဋ္ဌာနံ ဥပေက္ခာ နိကန္တိ
ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ နိကန္တိ ဓမ္မောတိ နိကန္တိ အာဝဇ္ဇတိ၊ တတော ဝိက္ခေပေါ
ဥဒ္ဓစ္စံ၊ တေန ဥဒ္ဓစ္စေန ဝိဂ္ဂဟိတမာနသော အနိစ္စတော ဥပဋ္ဌာနံ

ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာတိ။ ဒုက္ခတော။ပ။ အနတ္တတော ဥပဋ္ဌာနံ
ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာတိ”တိ။

သေသမေတ္တ ဥတ္တာနမေဝ။

ယုဂနဗ္ဗသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ပဋိပဒါဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

(၁၈) ၃-သဉ္ဇေတနိယဝဂ္ဂ

၁-စေတနာသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၇၁။ တတိယဿ ပဌမေ ကာယသဉ္ဇေတနာဟေတူတိ ကာယကမ္မနိမိတ္တံ၊
ကာယိကဿ ကမ္မဿ ကဋတ္တာ ဥပစိတတ္တာတိ အတ္ထော။ သေ နယော
သေသသဉ္ဇေဟနာဒ္ဓယေပိ။ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတစေတနာ ပဝတ္တိဝိပါကံ ဒေတိ-
ယေဝါတိ “ဝိသတိဝိဓော”တိ ဝုတ္တံ။ တထာ ဝစီသဉ္ဇေတနာ မနောသဉ္ဇေ-
တနာတိ ဧတ္ထ ကာမာဝစရကုသလာကုသလဝသေန ဝိသတိ စေတနာ လဗ္ဘန္တိ။
ဇုဒ္ဓံ တထာ-သဉ္ဇေန ဥပသံဟရတိ။ အဝိစေတ္ထ နဝ မဟဂ္ဂတစေတနာပိ
လဗ္ဘန္တိတိ ဇုမိနာ နဝဟိ ရူပါရူပကုသလစေတနာဟိ သဒ္ဓိံ မနောဒွါရေ
ဧကေနတိံသာတိ တိသု ဒွါရေသု ဧကေနသတ္တတိ စေတနာဟောန္တိတိ ဒသေတိ။
အဝိဇ္ဇာပစ္စယာဝါတိ ဇုဒ္ဓံ တာပိ စေတနာ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာဝ ဟောန္တိတိ
ဒဿနတ္ထံ ဝုတ္တံ။ ယထာဝုတ္တာ ဟိ ဧကေနသတ္တတိ စေတနာ ကုသလာပိ
အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ ဟောန္တိ၊ ပဂေဝ ဣတရာ အပ္ပဟိနာဝိဇ္ဇေသေဝ ဥပ္ပဇ္ဇနတော
ပဟိနာဝိဇ္ဇေသ အနုပ္ပဇ္ဇနတော။

ယသ္မာ ယံ တံ ယထာဝုတ္တံ စေတနာဘေဒံ ကာယသင်္ခါရဉ္စေဝ ဝစီသင်္ခါရဉ္စ
မနောသင်္ခါရဉ္စ ပရေဟိ အနုဿာဟိတော သာမဗ္ဗိ အသင်္ခါရိကစိတ္တေန
ကရေတိ၊ ပရေဟိ ကာရိယမာနော သသင်္ခါရိကစိတ္တေနပိ ကရေတိ၊ “ဇုဒ္ဓံ
နာမ ကမ္မံ ကရေန္တောပိ တဿ ဧဝရူပေါနာမ ဝိပါကော ဘဝိဿတိ”တိ ဧဝံ
ကမ္မံ ဝိပါကဉ္စ ဇာနန္တောပိ ကရေတိ၊ မာတာပိတုသု စေတိယဝန္တနာဒိနိ
ကရေန္တေသု အနုကရေန္တော ဒါရကော ဝိယ ကေဝလံ ကမ္မညေဝ ဝိဇာ-
နန္တော “ဇုမဿ ပန ကမ္မဿ အယံ ဝိပါကော”တိ ဝိပါကံ အဇာနန္တောပိ

ကရောတိ၊ တဿ ဟံ ဒဿေတုံ “သမံ ဝါ တ”န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ပရေဟိ အနာဏတ္တောတိ သရသေနော ဝတ္တမာနော။ ဇာနန္တောတိ အနုဿဝါ-
ဒိဝသေန ဇာနန္တော။

နန စ ဒိဏာသဝေါ စေတိယံ ဝန္တတိ၊ ဓမ္မံ ဘဏတိ၊ ကမ္မဋ္ဌာနံ မနသိ
ကရောတိ၊ ကထမဿ ကာယကမ္မာဒယော န ဟောန္တိတိ? အဝိပါကတ္တာ။
ဒိဏာသဝေန ဟိ ကတကမ္မံ နေဝ ကုသလံ ဟောတိ နာကုသလံ၊ အဝိပါကံ
ဟုတွာ ကိရိယာမတ္တေ တိဋ္ဌတိ။ ဘေဓဿ တေ ကာယာဒယော န ဟောန္တိ။
တေနောဝါဟ “ဒိဏာသဝဿ ကာယေန ကရဏကမ္မံ ပညာယတိ”တိအာဒိ။
တန္တိ ကုသလာကုသလံ။

ဒိဇ္ဇာယ ပဒုဿန္တိတိ ဒိဇ္ဇာပဒေါသိနော၊ ဒိဇ္ဇာပဒေါသိနော ဧဝံ ဒိဇ္ဇာပ-
ဒေါသိကာ။ ဒိဇ္ဇာပဒေါသော ဝါ ဧတေသံ အတ္ထိတိ ဒိဇ္ဇာပဒေါသိကာ။ တေ
ကိရ ပုညဝိသေသာမိဂတေန မဟန္တေန အတ္တနော သိရိဝိဘဝေန နက္ခတ္တံ
ကိဋ္ဌန္တာ တာယ သမ္ပတ္တိယာ မဟန္တတာယ “အာဟာရံ ပရိဘုဉ္ဇိမှာ န ပရိဘုဉ္ဇိ-
မှာ”တိပိ န ဇာနန္တိ။ အထ ကောဟာရာတိက္ကမတော ပဋ္ဌာယ နိရန္တရံ ခါဒန္တာပိ
ပိဝန္တာပိ စဝန္တိယေဝ န တိဋ္ဌန္တိ။ ကဿာ? ကမ္မဇတေဇဿ ဗလဝတာယ
ကရဇကာယဿ မန္တတာယ။ မနုဿာနံ ဟိ ကမ္မဇတေဇော မန္တော၊ ကရဇ-
ကာယော ဗလဝါ။ တေသံ ဘေဓဿ မန္တတာယ ကာယဿ ဗလဝတာယ
သတ္တာဟမ္ပိ အတိက္ကမိတွာ ဥဏှောဒကအစ္ဆယာဂုအာဒိဟိ သက္ကာ ကရဇကာယံ
ဥပတ္တမ္ဘေတုံ၊ ဒေဝါနံ ပန တေဇော ဗလဝါ ဟောတိ ဥဋ္ဌာရပုညနိဗ္ဗတ္တတ္တာ
ဥဋ္ဌာရဂရုသိနိဒ္ဓသုဓာဟာရဇီရဏတော စ။ ကရဇံ မန္တံ မုဒုသုဓမာလဘာဝ-
တော။ တေ ဧကံ အာဟာရဝေလံ အတ္တမိတွာဝ သဏ္ဌာပေတုံ န သက္ကာန္တိ။
ယထာ နာမ ဂိမှာနံ မဇ္ဈိကေ တတ္ထပါသာဏေ ဌပိတံ ပဒုမံ ဝါ ဥပ္ပလံ ဝါ
သာယနသမယေ ဃာဋသတေနပိ သိဉ္ဇိယမာနံ ပါကတိကံ န ဟောတိ
ဝိနဿတိယေဝ၊ ဧဝမေဝ ပစ္ဆာ နိရန္တရံ ခါဒန္တာပိ ပိဝန္တာပိ စဝန္တိယေဝ န
တိဋ္ဌန္တိ။ ကတမေပန တေ ဒေဝါတိ? “ဣမေ နာမာ”တိ အဋ္ဌကထာယ ဝိစာရဏာ
နတ္ထိ၊ “အာဟာရူပစ္ဆေဒေန အာတပေ ဒိတ္တမာလာ ဝိယာ”တိ ဝုတ္တတ္တာ ယေ
ကေစိ ကဗဠိကာရာဟာရူပဇိဝိနော ဒေဝါ ဧဝံ ကရောန္တိ၊ တေ ဧဝံ စဝန္တိတိ
ဝေဒိတဗ္ဗာ။ အဘယဂိရိဝါသိနော ပနာဟု “နိဗ္ဗာနရတိပရနိမ္မိတဝသဝတ္ထိနော
တေ ဒေဝါ၊ ဒိဇ္ဇာယ ပဒုဿနမတ္တေနော ဟေတေ ဒိဇ္ဇာပဒေါသိကာတိ
ဝုတ္တာ”တိ။ ကော ပနေတ္ထ ဒေဝါနံ အာဟာရော၊ ကာ အာဟာရဝေလာတိ?
“သဗ္ဗေသမ္ပိ ကာမာဝစရဒေဝါနံ သုဓာ အာဟာရော၊ သာ ဟေဋ္ဌိမေဟိ

ဟေဋ္ဌိမေဟိ ဥပရိမာနံ ဥပရိမာနံ ပဏီတတမာ ဟောတိ။ တံ ယထာသကံ
ဒိဝသဝသေနေဝ ဒိဝသေ ဒိဝသေ ဘုဉ္ဇန္တိ။ ကေစိ ပန ဗဒရပ္ပမာဏံ သုခာဟာရံ
ပရိဘုဉ္ဇန္တိ။ သော ဇိဝှိယံ ဌဝိတမက္ခောယေဝ ယာဝ ကေသဂ္ဂနခဂ္ဂါ ကာယံ
ဖရတိ၊ တေသံယေဝ ဒိဝသဝသေန သတ္တဒိဝသံ ယာပနသမက္ခောဝ ဟောတိ”တိ
ဝဒန္တိ။

ဣဿာပကတတ္တာ ပဒုဋ္ဌေန မနသာ ပဒုဿန္တိတိ မနောပဒေါသိကာ။
ဥဿယဝသေန ဝါ မနသော ပဒေါသော မနောပဒေါသော၊ သော ဧတေသံ
အတ္ထိ ဝိနာသဟေတုဘူတောတိ မနောပဒေါသိကာ။ အတ္တုဋ္ဌေါ ရက္ခဝိတိ
ကုဒ္ဓဿ သော ကောဓော ဣတရသ္မိ အတ္တုဋ္ဌန္တေ အနုပါဒါနော ကေဝါရဇေဝ
ဥပ္ပတ္တိယာ အနာသေဝနော စာဝေတုံ န သက္ကောတိ၊ ဥဒကန္တံ ပတွာ အဂ္ဂိ
ဝိယ နိဗ္ဗာယတိ၊ တဿာ အတ္တုဋ္ဌေါ တံ စဝနတော ရက္ခတိ။ ဥဘောသု ပန
ကုဒ္ဓေသု ဘိယျော ဘိယျော အညမညမိ ပရိဝုဓနဝသေန တိဝိဏသမုဒါစာရော
နိဿယဒဟနရသော ကောဓော ဥပ္ပဇ္ဇမာနော ဟဒယဝတ္ထု နိဒဟန္တော
အစူန္တသုခုမာလံ ကရကောယံ ဝိနာသေတိ၊ တတော သကလောပိ အတ္တ-
ဘာဝေါ အန္တရဓာယတိ။ တေနာဟ “ဥဘောသု ပနာ”တိအာဒိ။ တထာ
စာဟ ဘဂဝါ “အညမညမိ ပဒုဋ္ဌစိတ္တာ ကိလန္တကာယ။ပ။ စဝန္တိ”တိ။

ကတမေ တေန ဒေဝါ ဒဋ္ဌဗ္ဗာတိ ဣေ တေနာတိ ပစ္စက္ခေ ကရဏဝစနန္တိ
အာဟ “ကတမေ နာမ တေ ဒေဝါ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ”တိ။ ကရဏက္ခယေဝ ဝါ တေ
ကရဏဝစနန္တိ ဒဿေန္တော အာဟ “တေန ဝါ အတ္တဘာဝေနာ”တိ။
သေသမေတ္ထ ဥတ္တာနမေ။

စေတနာသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂-ဝိဘတ္တိသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၇၂။ ဒုတိယေ အတ္ထပ္ပဘေဒဿ သလ္လက္ခဏဝိဘာဝနဝတ္ထာနကရဏ-
သမတ္တံ အတ္ထေ ပဘေဒဂတံ ဉာဏံ အတ္ထပဋိသန္တိဒါ။ အတ္ထောတိ စေတ္တ
သင်္ခေပတော ဟေတုဖလံ။ တံ ဟိ ဟေတုဝသေန အရဏီယံ ဂန္တဗ္ဗံ ပတ္တဗ္ဗံ၊
တဿာ “အတ္ထော”တိ ဝုစ္စတိ။ ပဘေဒတော ပန ယံ ကိဉ္စိ ပစ္စယသမုပ္ပန္နံ နိဗ္ဗာနံ၊
ဘာသိတတ္ထော၊ ဝိပါကော၊ ကိရိယာတိ ဣမေ ပဉ္စ ဓမ္မော “အတ္ထော”တိ

ဝေဒိတဗျာ၊ တံ အတ္ထံ ပစ္စဝေက္ခန္တဿ တသ္မိံ အတ္ထေ ပဘောဒဂတံ ဉာဏံ အတ္ထပဋိသန္တိဒါ။ တေနာဟ “ပဉ္စသု အတ္ထေသု ပဘောဒဂတံ ဉာဏံ”န္တိ။ အာဓိက္ခာဓိတိအာဒိသု အာဒိတော ကထေန္တော အာဓိက္ခတိ နာမ၊ ဥဒ္ဓိသတိတိ အတ္ထော။ တမေဝ ဥဒ္ဓေသံ ပရိယောသာပေန္တော ဒေသေတိ။ ယထာ-ဥဒ္ဓိဋ္ဌမတ္ထံ ဥဒ္ဓိသနဝသေန ပကာရေဟိ ဉာပေန္တော ဉာပေတိ။ ပကာရေဟိ ဝေတမတ္ထံ ပတိဋ္ဌာပေန္တော ပဋ္ဌပေတိ။ ယထာဥဒ္ဓိဋ္ဌံ ပဋိနိဋ္ဌိသနဝသေန ဝိဝရတိ။ ဝိဝဋ္ဌံ ဝိဘဇတိ။ ဝိဘတ္တအတ္ထံ ဟေတုဒါဟရဏဒဿနေဟိ ပါကဋံ ကရေန္တော ဥတ္တာနိံ ကရေတိ။

တိဿော ပဋိသန္တိဒါတိ ဓမ္မနိရုတ္တိပဋိဘာနပဋိသန္တိဒါ။ တတ္ထ ဓမ္မပဋိသန္တိဒါ နာမ ဓမ္မပုဘောဒဿ သလ္လက္ခဏဝိဘာဝနဝတ္ထာနကရဏသမတ္ထံ ဉာဏံ။ ဓမ္မောတိ စ သင်္ခေပတော ပစ္စယော။ သော ဟိ ယသ္မာ တံ တံ ဝိဒဟတိ ပဝတ္ထေတိ စေဝ ပါပေတိ စ၊ တသ္မာ “ဓမ္မော”တိ ဝုစ္စတိ။ ပဘောဒတော ပနယော ကောစိ ဖလနိဗ္ဗတ္တကော ဟေတု၊ အရိယမဂ္ဂေါ၊ ဘာသိတံ၊ ကုသလံ၊ အကုသလန္တိ ဣမေ ပဉ္စ ဓမ္မာ “ဓမ္မော”တိ ဝေဒိတဗျာ၊ တံ ဓမ္မံ ပစ္စဝေက္ခန္တဿ တသ္မိံ ဓမ္မေ ပဘောဒဂတံ ဉာဏံ ဓမ္မပဋိသန္တိဒါ။ နိရုတ္တိပုဘောဒဿ သလ္လက္ခဏဝိဘာဝနဝတ္ထာနကရဏသမတ္ထံ နိရုတ္တာဘိလာပေ ပဘောဒဂတံ ဉာဏံ နိရုတ္တိပဋိသန္တိဒါတိ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ— အတ္ထေ စ ဓမ္မေ စ ယာ သဘာဝနိရုတ္တိ၊ တံ သဘာဝနိရုတ္တိံ သဒ္ဓိ အာရမ္မဏံ ကတွာ ပစ္စဝေက္ခန္တဿ တသ္မိံ သဘာဝနိရုတ္တာဘိလာပေ ပဘောဒဂတံ ဉာဏံ နိရုတ္တိပဋိသန္တိဒါတိ။

ဝေမယံ နိရုတ္တိပဋိသန္တိဒါ သဒ္ဓါရမ္မဏာ နာမ ဇာတာ၊ န ပညတ္တိ-အာရမ္မဏာ။ ကသ္မာ? ယသ္မာ သဒ္ဓိ သုတွာ “အယံ သဘာဝနိရုတ္တိ”တိ ဇာနန္တိ။ ပဋိသန္တိဒါပုတ္တော ဟိ “ဖဿော”တိ ဝုတ္တေ “အယံ သဘာဝနိရုတ္တိ”တိ ဇာနာတိ၊ “ဖဿော”တိ ဝါ “ဖဿ”န္တိ ဝါ ဝုတ္တေ ပန “အယံ အသဘာဝနိရုတ္တိ”တိ ဇာနာတိ။ ဝေဒနာဒိသုပိ ဒေသေဝ နယော။ အညံ ပနေသ နာမာချာတဥပသဂ္ဂဗျဉ္ဇနသဒ္ဓိ ဇာနာတိ န ဇာနာတိတိ? ယဒဂ္ဂေန သဒ္ဓိ ဇာနိတွာ “အယံ သဘာဝနိရုတ္တိ၊ အယံ အသဘာဝနိရုတ္တိ”တိ ဇာနာတိ၊ တဒဂ္ဂေန တမ္ပိ ဇာနိဿတိတိ။ တံ ပန “နယိဒံ ပဋိသန္တိဒါကိစ္စ”န္တိ ပဋိက္ခိပိတွာ ဣဒံ ဝတ္ထု ကထိတံ—

တိဿဒတ္တဓမ္မေရာ ကိရ ဗောဓိမဇ္ဈော သုဝဏ္ဏသလကံ ဂဟေတွာ “အဋ္ဌာ-ရသသု ဘာသာသု ကတရဘာသာယ ကထေမိ”တိ ပဝါရေသိ။ တံ ပန တေန အတ္တနော ဥဂ္ဂဟေ ဌတွာ ပဝါရိတံ၊ န ပဋိသန္တိဒါယ ဌိတေန။ သော ဟိ

မဟာပညတဿ တံ တံ ဘာသံ ကထာပေတွာ ဥဂ္ဂဟေတွာ ဧဝံ ပဝါရေသိ။ “ဘာသံ နာမ သတ္တာ ဥဂ္ဂဏန္တိ”တိ ဝတွာ ပနေတ္ထ ဣဒံ ကထိတံ။ မာတာ-
ပိတရော ဟိ ဒဟရကာလေ ကုမာရကေ မဉ္ဇေ ဝါ ပိဋေ ဝါ နိပဇ္ဇာပေတွာ တံ
တံ ကထယမာနာ တာနိ တာနိ ကိစ္စာနိ ကရေန္တိ။ ဒါရကာ တေသံ တံ တံ
ဘာသံ ဝဝတ္ထာပေန္တိ “ဣမိနာ ဣဒံ ပုတ္တ”န္တိ။ ဂစ္ဆန္တေ ဂစ္ဆန္တေ ကာလေ သဗ္ဗမ္ပိ
ဘာသံ ဇာနန္တိ။ မာတာ ဒမိဋ္ဌိ၊ ပိတာ အန္ဓကော။ တေသံ ဇာတော
ဒါရကော သစေ မာတုကထံ ပဌမံ သုဏာတိ၊ ဒမိဋ္ဌဘာသံ ဘာသိဿတိ။
သစေ ပိတုကထံ ပဌမံ သုဏာတိ၊ အန္ဓကဘာသံ ဘာသိဿတိ။ ဥဘိန္ဒမ္ပိ ပန
ကထံ အဿုဏန္တော မာဂဓဘာသံ ဘာသိဿတိ။ ယောပိ အဂါမကေ မဟာ-
အရညေ နိဗ္ဗတ္တော၊ တတ္ထ အညော ကထေန္တော^၁ နာမ နတ္ထိ၊ သောပိ အတ္တနော
ဓမ္မတာယ ဝစနံ သမုဋ္ဌာပေန္တော မာဂဓဘာသမေဝ ဘာသိဿတိ။ နိရယေ၊
တိရစ္ဆာနယောနိယံ၊ ပေတ္တိဝိသယေ၊ မနုဿလောကေ၊ ဒေဝလောကေတိ
သဗ္ဗတ္ထ မာဂဓဘာသာဝ ဥဿန္တာ၊ သေသာ ဩနုကိရာတအန္ဓကယောနက-
ဒမိဋ္ဌဘာသာဒိကာ အဋ္ဌာရသ ဘာသာ ပရိဝတ္တန္တိ၊ ကာလန္တရေန အညထာ
ဟောန္တိ စ နဿန္တိ စ။

အယမေဝေကာ ယထာဘူစုဗြဟ္မဝေါဟာရအရိယဝေါဟာရသင်္ခါတာ မာဂ-
ဓဘာသာ န ပရိဝတ္တတိ။ သာ ဟိ ကတ္ထမိ ကဒါမိ ပရိဝတ္တန္တိပိ န သဗ္ဗတ္ထ
သဗ္ဗဒါ သဗ္ဗထာဝ ပရိဝတ္တတိ၊ ကပ္ပဝိနာသေပိ တိဋ္ဌတိယေဝ။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါပိ
ဟိ ဘေပိဋကံ ဗုဒ္ဓဝစနံ တန္တိ^၂ အာရောပေန္တော မာဂဓဘာသာယ ဧဝ
အာရောပေသိ။ ကဿာ? ဧဝံ ဟိ အာဟရိတုံ သုခံ ဟောတိ။ မာဂဓ-
ဘာသာယ ဟိ တန္တိ^၃ အာရုဋ္ဌဿ ဗုဒ္ဓဝစနဿ ပဋိသန္တိဒါပုတ္တာနံ သောတ-
ပထာဂမနမေဝ ပပဉ္စော။ တေန သင်္ခါတမတ္တေနေဝ နယသတေန နယ-
သဟဿေန အတ္ထော ဥပဋ္ဌာတိ။ အညာယ ဘာသာယ တန္တိ^၄ အာရုဋ္ဌကံ
သောဓေတွာ ဥဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ ဟောတိ၊ ဗဟုမ္ပိ ဥဂ္ဂဟေတွာ ပန ပုထုဇ္ဇနဿ
ပဋိသန္တိဒါပုတ္တိ နာမ နတ္ထိ၊ အရိယသာဝကော နောပဋိသန္တိဒါပုတ္တော နာမ
နတ္ထိ။

ပဋိဘာနပ္ပဘေဒဿ သဗ္ဗက္ခဏဝိဘာဝနဝဝတ္ထာနကရဏသမတ္တံ ပဋိ-
ဘာနေ ပဘေဒဂတံ ဉာဏံ ပဋိဘာနပဋိသန္တိဒါ။ အတ္တဓမ္မာဒိဝိသယေသု ဟိ
တိသု ဉာဏေသု “ဣမာနိ ဉာဏာနိ ဣဒမတ္တဇောတကာနိ”တိ^၅ ဧဝံ

၁-ယတ္ထ အရညေ ကထေန္တော (က) အဘိ-ဋ ၂-၃၇၁-ပိဋေ ပဿိတဗ္ဗံ။

၂-အဘိ ၂-၃၀၉၊ ၃၁၀၊ ၃၁၁-ပိဋေသု။

ပဝတ္တဉာဏဿေတံ အဓိဝစနံ။ ဣမာ ပန စတဿော ပဋိသန္တိဒါဒ္ဓိသု ဌာနေသု ပဘေဒံ ဂစ္ဆန္တိ။ ပဉ္စဟိ ကာရဏေဟိ ဝိသဒါ ဟောန္တိတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ကတမေသု ဒ္ဓိသု? သေက္ခဘူမိယဉ္စ အသေက္ခဘူမိယဉ္စ၊ တတ္ထ သာရိပုတ္တတ္ထေရဿ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရဿ မဟာကဿပတ္ထေရဿ မဟာကဗ္ဗာယနတ္ထေရဿ မဟာကောဠိကတ္ထေရဿာတိ အသီတိယာပိ မဟာထေရာနံ ပဋိသန္တိဒါ အသေက္ခဘူမိယံ ပဘေဒဂတာ။ အာနန္ဒတ္ထေရဿ၊ စိတ္တဿ ဂဟပတိနော၊ ဓမ္မိကဿ ဥပါသကဿ၊ ဥပါလိဿ ဂဟပတိနော၊ ခုဇ္ဈတ္တရာယ ဥပါသိကာယာတိ ဝေမာဒီနံ ပဋိသန္တိဒါ သေက္ခဘူမိယံ ပဘေဒဂတာတိ ဣမာသု ဒ္ဓိသု ဘူမိသု ပဘေဒံ ဂစ္ဆန္တိ။ ပဘေဒေါ နာမ မဂ္ဂေဟိ အဓိဂတာနံ ပဋိသန္တိဒါနံ ပဘေဒဂမနံ။

ကတမေဟိ ပဉ္စဟိ ကာရဏေဟိ ပဋိသန္တိဒါ ဝိသဒါ ဟောန္တိတိ? အဓိဂမေန၊ ပရိယတ္တိယာ၊ သဝနေန၊ ပရိပုစ္ဆာယ၊ ပုဗ္ဗယောဂေန။ တတ္ထ အဓိဂမော နာမ အရဟတ္တံ။ တံ ဟိ ပတ္တဿ ပဋိသန္တိဒါ ဝိသဒါ ဟောန္တိ။ သဝနံ နာမ ဓမ္မဿဝနံ။ သက္ကစ္ဆံ သုဏန္တဿ ဟိ ပဋိသန္တိဒါ ဝိသဒါ ဟောန္တိ။ ပရိပုစ္ဆာ နာမ အဋ္ဌကထာ။ ဥဂ္ဂဟိတပါဠိယာ အတ္ထိကထေန္တဿ ဟိ ပဋိသန္တိဒါ ဝိသဒါ ဟောန္တိ။ ပုဗ္ဗယောဂေါ နာမ ပုဗ္ဗယောဂါဝစရတာ ဟရဏပစ္စာဟရဏနယေန ပရိဟဋကမ္မဋ္ဌာနတာ။ ပုဗ္ဗယောဂါဝစရဿ ဟိ ပဋိသန္တိဒါ ဝိသဒါ ဟောန္တိ။

ဧတေသု ပန ပရိယတ္တိ၊ သဝနံ၊ ပရိပုစ္ဆာတိ ဣမာနိ တိဏိ ပဘေဒဿေဝ ဗလဝကာရဏာနိ၊ ပုဗ္ဗယောဂေါ အဓိဂမဿ ဗလဝပစ္စယော။ ပဘေဒဿ ဟောတိ န ဟောတိတိ? ဟောတိ၊ န ပန ယထာ အဓိဂမဿ ဗလဝပစ္စယော ဟောတိ၊ တထာ ပဘေဒဿ။ ပရိယတ္တိသဝနပရိပုစ္ဆာ ဟိ ပုဗ္ဗေ ဟောန္တ၊ ဝါ မာ ဝါ၊ ပုဗ္ဗယောဂေန ပန ပုဗ္ဗေ စေဝ ဧတရဟိ စ သင်္ခါရသမ္ပသနံ ဝိနာ ပဋိသန္တိဒါဓိဂမော နာမ နတ္ထိ။ ဣမေ ပန ဒွေပိ ဧကေတော ဟုတွာ ပဋိသန္တိဒါ ဥပတ္တဗ္ဗေတွာ ဝိသဒါ ဟောန္တိတိ။

ဝိဘတ္တိသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၃-မဟာကောဠိကသုတ္တဝါဒဝဏ္ဏနာ

၁၇၃-၄။ တတိယေ ဖဿာယတနာနန္တိ ဧတ္ထ အာကရဋ္ဌော အာယတန-
သဒ္ဓေါတိ အာဟ “ဖဿာကရာန”န္တိအာဒိ။ “သုဝဏ္ဏာယတနံ ရဇတာယ-
တန”န္တိအာဒိသု အာကရေပိ “အာယတန”န္တိ ဝုတ္တော၊ သဗ္ဗာတိသမော-
သရဏာဒိဝသေနပိ အာယတနဋ္ဌော လဗ္ဘတိယေဝ။ မာဇ္ဇတိ ပဋိသေဓေ
နိပါတော။ သွာယံ ဆန္တံ ဖဿာယတနာနံ အသေသံ ဝိရာဂနိရောဓာ အတ္တညံ
ဝစနံ ကိဉ္စိတိ သန္ဓာယာဟာတိ အာဟ “မာ ဘဏီတိ အတ္ထော”တိ။ ပဉ္စဖဿာ-
ယတနာနိ နိရုဒ္ဓါနီတိ စက္ခာဒိနဉ္စ တတ္ထ အဘာဝံ သန္ဓာယ ဝဒတိ။ ဆဋ္ဌဿာတိ
မနာယတနဿ။ စတုတ္ထေ နတ္ထိ ဝတ္တဗ္ဗံ။

မဟာကောဠိကသုတ္တဝါဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၅-ဥပဝါဏသုတ္တဝါဒဝဏ္ဏနာ

၁၇၅-၆။ ပဉ္စမေ ဝိဇ္ဇာယာတိ ဒိဗ္ဗစက္ခုပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိအာသဝက္ခ-
ယဉာဏသင်္ခါတာယ တိဝိဓာယ ဝိဇ္ဇာယ၊ အဋ္ဌဝိဓာယ ဝါ။ အဋ္ဌဝိဓာပိ ဟိ
ဝိဇ္ဇာ ဝိပဿနာဉာဏေန မနောမယ်ဗ္ဗိယာ စ သဟ အဘိညာ ပရိဂ္ဂဟေတွာ
ဝုတ္တာ။ ပန္နရသဓမ္မဘေဒေန စရဏေန သမန္နာဂတောတိ သီလသံဝရော၊ ဣန္ဒြိ-
ယေသု ဂုတ္တဒ္ဓါရတာ၊ ဘောဇနေ မက္ခညုတာ၊ ဇာဂရိယာနုယောဂေါ၊ သဒ္ဓါ၊
ဟိရိ၊ ဩတ္တပ္ပံ၊ ဗာဟုသစ္စံ၊ ဝီရိယံ၊ သတိ၊ ပညာ၊ စတ္တာရိ ရူပါဝစရဇ္ဈာနာနီတိ
ဧဝံ ပန္နရသဘေဒေန စရဏဓမ္မေန သမန္နာဂတော။ ဣမေယေဝ ဟိ ပန္နရသ ဓမ္မာ
ယသ္မာ ဧတေဟိ စရတိ အရိယသာဝကော ဂစ္ဆတိ အမတံ ဒိသံ၊ တသ္မာ
“စရဏ”န္တိ ဝုတ္တာ။ ဆဋ္ဌေ နတ္ထိ ဝတ္တဗ္ဗံ။

ဥပဝါဏသုတ္တဝါဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၇-ရာဟုလသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၇၇။ သတ္တမေ ပထဝီဓာတုရေဝေသာတိ ဒုဝိဓာပေသာ ထဒ္ဓဋ္ဌေန
ကက္ခဋ္ဌဋ္ဌေန၊ ဖရသဋ္ဌေန ကေလက္ခဏာ ပထဝီဓာတု ဧဝါတိ အဇ္ဈတ္တိကံ ဗာဟိ-
ရာယ သဒ္ဓိံ ယောဇေတွာ ဒသေတိ။ ကသ္မာ? ဗာဟိရာယ ပထဝီဓာတုယာ
အစေတနာဘာဝေါ ပါကဋ္ဌော၊ န အဇ္ဈတ္တိကာယ၊ တသ္မာ ဗာဟိရာယ

သဒ္ဓိံ ကေသဒိသာ အစေတနာယေဝါတိ ဂဏန္တဿ သုခပရိဂ္ဂါဟာ ဟောတိ၊
 ယထာ ကိ? ဒန္တေန ဂေါဏေန သဒ္ဓိံ ယောဇိတော အဒန္တော ကတိပါဟ-
 မေဝ ဝိသုကာယတိ ဝိပ္ပန္နတိ၊ အထ န စိရေဿေဝ ဒမထံ ဥပေတိ၊ ဧဝံ
 အဇ္ဈတ္တိကံ ဗာဟိရာယ သဒ္ဓိံ ကေသဒိသာတိ ဂဏန္တဿ ကတိပါဟမေဝ
 အစေတနဘာဝေန ဥပဋ္ဌာတိ၊ အထ န စိရေနေဝဿာ အစေတနဘာဝေါ
 ပါကဋ္ဌော ဟောတိ ဓာတုမတ္တတာယ ဒဿနတော။ နေတံ မမ။ပ။ဒဋ္ဌဗ္ဗန္တိ
 တံ ဥဘယဗ္ဗိ “န ဧတံ မမ၊ န နေသောဟမသ္မိ၊ န နေသော မေ အတ္တာ”တိ
 ဧဝံ ယထာဘူတံ သမ္ပပ္ပညာယ ဒဋ္ဌဗ္ဗိ။ ယထာဘူတန္တိ ယထာသဘာဝံ။ တံ ဟိ
 အနိစ္စာဒိသဘာဝံ၊ တသ္မာ အနိစ္စံ ဒုက္ခမနတ္တာတိ ဧဝံ ဒဋ္ဌဗ္ဗန္တိ အတ္ထော။
 ယသ္မာ “နေတံ မမ၊ နေသောဟမသ္မိ၊ န မေသော အတ္တာ”တိ ပဿန္တော
 နေဝ ကတ္တစိ အတ္တာနံ ပဿတိ၊ န တံ ပရဿ ကိဉ္ဇနဘာဝေ ဥပနေတဗ္ဗိ
 ပဿတိ၊ န ပရဿ အတ္တာနံ အတ္တနော ကိဉ္ဇနဘာဝေ ဥပနေတဗ္ဗိ ပဿတိ၊
 တသ္မာ ဝုတ္တံ “စတုကောဋိကသုညတာ နာမ ကထိတာ”တိ။

ရာဟုလသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဂ-ဓမ္မာလီသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၇၈။ အဋ္ဌမေ သန္တန္တိ အင်္ဂသန္တတာယ စေဝ အာရမ္မဏသန္တတာယ စ
 ကမနီယံ မနောဟရံ။ စေတောဝိမုတ္တိန္တိ ရူပါရူပါဝစရံ စိတ္တဝိမုတ္တိ။ တေ-
 နေဝါဟ “အဋ္ဌန္တံ သမာပတ္တိနံ အညတရံ သမာပတ္တိ”န္တိ။ လေပမက္ခိတေနာတိ ၂
 လာခါမက္ခိတေန။ ပါရိပန္နိကေ အသောဓေတွာတိ ကာမတ္တန္တာဒိ-
 ပါရိပန္နိကေ အသောဓေတွာ။ ယော ဟိ ကာမာဒိနဝပစ္စဝေက္ခဏာဒီဟိ
 ကာမတ္တန္တံ န သုဠ၊ ဝိက္ခမ္ဘေတွာ ကာယပ္ပဿဒ္ဓိဝသေန ဒုဠ၊ လ္လိ သုပ္ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိ
 အကတွာ အာရမ္မဓာတုမနသိကာရာဒိဝသေန ထိနမိဒ္ဓိ န သုဠ၊ ပဋိဝိနော-
 ဒေတွာ သမထနိဓိတ္တမနသိကာရာဒိဝသေန ဥဒ္ဓဇ္ဈကုက္ကုစ္စံ န သမူဟတံ ကတွာ
 အညေဝိ သမာဓိပရိပန္နေ ဓမ္မေ န သုဠ၊ သောဓေတွာ ဈာနံ သမာပဇ္ဇတိ၊
 သော အသောမိတံ အာသယံ ပဝိဋ္ဌာဘမရော ဝိယ အသုဒ္ဓိ ဥယျာနံ ပဝိဋ္ဌရာဇာ
 ဝိယ စ ခိပ္ပမေဝ နိက္ခမာတိ၊ ယော ပန သမာဓိပရိပန္နေ ဓမ္မေ သုဠ၊ ဝိသောဓေတွာ
 ဈာနံ သမာပဇ္ဇတိ၊ သော သုဝိသောမိတံ အာသယံ ပဝိဋ္ဌာဘမရော ဝိယ
 သုပရိသုဒ္ဓိ ဥယျာနံ ပဝိဋ္ဌရာဇာ ဝိယ စ သကလဗ္ဗိ ဒိဝသဘာဝံ အန္တော-
 သမာပတ္တိယံယေဝ ဟောတိ။

အာယမုခါနီတိ နဒိတဋ္ဌာကကန္တရပဒရာဒိတော အာဂမနမဂ္ဂါ။ တေ စ ကန္တရာယေဝါတိ အာဟ “စတဿော ပဝိသနကန္တရာ”တိ။ အပါယမုခါနီတိ အပဂမနမဂ္ဂါ။ အပေန္တိ အပဂစ္ဆန္တိ တေဟိတိ ဟိ အပါယာ၊ တေ ဝေ မုခါနီတိ အပါယမုခါနိ၊ တာနိ စ ဥဒကနိက္ခမနန္တိဒ္ဓါနီတိ အာဟ “အပဝါဟနန္တိဒ္ဓါနိ”တိ၊ အပါယသင်္ခါတာနိ ဥဒကနိက္ခမနန္တိဒ္ဓါနီတိ အတ္ထော။ သေသံ သုဝိညေယျမေဝ။

ဇမ္ဗာလီသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၉-နိဗ္ဗာနသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၇၉။ နဝမေ အဘိဓမ္မေ ဝုတ္တနယေနာတိ—

“ကတမာ ဟာနဘာဂိနိ ပညာ? ပဌမဿ ဈာနဿ လာဘိ” ကာမသဟဂတာ သညာမနသိကာရာ သမုဒါစရန္တိ ဟာနဘာဂိနိ ပညာ၊ တဒနုဓမ္မတာ သတိ သန္တိဋ္ဌတိ ဌိတိဘာဂိနိ ပညာ။ အဝိတက္ကသဟဂတာ သညာမနသိကာရာ သမုဒါစရန္တိ ဝိသေသ-ဘာဂိနိ ပညာ။ နိဗ္ဗိဒါသဟဂတာ သညာမနသိကာရာ သမုဒါ-စရန္တိ ဝိရာဂပသဋ္ဌိတာ နိဗ္ဗေဘောဂိနိ ပညာ”တိ—

အာဒိနာ ဝိဘဏ်^၁ ဝုတ္တနယေန ဝေမတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

တတ္ထ ပဌမဿ ဈာနဿ လာဘိန္တိ ယွာယံ အပ္ပဂုဏဿ ပဌမဿ ဈာနဿ လာဘိ၊ တံ။ ကာမသဟဂတာ သညာမနသိကာရာ သမုဒါစရန္တိတိ တတော ဝုဋ္ဌိတံ အာရမ္မဏဝသေန ကာမသဟဂတာ ဟုတွာ သညာမနသိကာရာ သမုဒါ-စရန္တိ တုဒန္တိ စောဒေန္တိ။ တဿ ကာမာနုပက္ခန္ဓာနံ သညာမနသိကာရာနံ ဝသေန သာ ပဌမဇ္ဈာနပညာ ဟာယတိ ပရိဟာယတိ၊ တသ္မာ “ဟာန-ဘာဂိနိ ပညာ”တိ ဝုတ္တာ။ တဒနုဓမ္မတာတိ တဒနုရူပသဘာဝါ။ သတိ သန္တိဋ္ဌတိတိ ဣဒံ ဖိစ္ဆာသတိံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊ န သမ္မာသတိံ။ ယဿ ဟိ ပဌမဇ္ဈာနာနုရူပသဘာဝါ ပဌမဇ္ဈာနံ သန္တတော ပဏီတတော ဒိသ္မာ အဿာဒယမာနာ အဘိနန္ဒမာနာ နိကန္တိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တဿ နိကန္တိဝသေန ပဌမဇ္ဈာနပညာ နေဝ ဟာယတိ န ဝဇုတိ၊ ဌိတိကောဋ္ဌာသိကာ ဟောတိ။ တေန ဝုတ္တံ “ဌိတိဘာဂိနိ ပညာ”တိ။ အဝိတက္ကသဟဂတာတိ အဝိတက္ကံ

၁-အဘိ ၂-၃၄၃-ပိဋေ။

ဒုတိယဇ္ဈာနံ သန္တတော ပဏီတတော မနသိကရောတော အာရမ္မဏဝသေန အဝိတက္ကသဟဂတာ သညာမနသိကာရာ။ သမုဒါစရန္တိတိ ပဂုဏတော ပဌမဇ္ဈာနတော ဝုဠိတံ ဒုတိယဇ္ဈာနာဓိဂမတ္ထာယ တုဒန္တိ စောဒေန္တိ၊ တဿ ဥပရိ ဒုတိယဇ္ဈာနာနုပက္ခန္ဓာနံ သညာမနသိကာရာနံ ဝသေန သာ ပဌမဇ္ဈာန-ပညာ ဝိသေသဘူတဿ ဒုတိယဇ္ဈာနဿ ဥပ္ပတ္တိပဒဋ္ဌာနတာယ “ဝိသေသ-ဘာဂိနိ”တိ ဝုတ္တာ။

နိဗ္ဗိဒါသဟဂတာတိ တံယေဝ ပဌမဇ္ဈာနလာဘိံ ဈာနတော ဝုဠိတံ နိဗ္ဗိဒါ-သင်္ခါတေန ဝိပဿနာဉာဏေန သဟဂတာ။ ဝိပဿနာဉာဏံ ဟိ ဈာနင်္ဂဘေဒေ ဝတ္တန္တေန နိဗ္ဗိန္ဒတိ ဥက္ကဏ္ဍတိ၊ တဿ “နိဗ္ဗိဒါ”တိ ဝုစ္စတိ။ သမုဒါစရန္တိတိ နိဗ္ဗာနသတ္တိကိရိယတ္ထာယ တုဒန္တိ စောဒေန္တိ။ ဝိရာဂူပသဉ္စိတာတိ ဝိရာဂ-သင်္ခါတေန နိဗ္ဗာနေန ဥပသံဟိတာ။ ဝိပဿနာဉာဏံ ဟိ သက္ကာ ဣမိနာ မဂ္ဂေန ဝိရာဂံ နိဗ္ဗာနံ သတ္တိကာတုန္တိ ပဝတ္တိတော “ဝိရာဂူပသံဟိတ”န္တိ ဝုစ္စတိ။ တံသမ္ပယုတ္တသညာမနသိကာရာပိ ဝိရာဂူပသံဟိတာ ဧဝ နာမ၊ တဿ တေသံ သညာမနသိကာရာနံ ဝသေန သာ ပဌမဇ္ဈာနပညာ အရိယမဂ္ဂပ္ပဋိဝေဿေ ပဒဋ္ဌာနတာယ “နိဗ္ဗေဒဘာဂိနိ”တိ ဝုတ္တာတိ။

နိဗ္ဗာနသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၀-မဟာပဒေသသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၀၀။ ဒသမေ မဟာဩကာသေတိ မဟန္တေ ဩကာသေ မဟန္တာနိ ဓမ္မဿ ပတိဋ္ဌာပနဋ္ဌာနာနိ။ ယေသု ပတိဋ္ဌာပိတော ဓမ္မော နိစ္စိယတိ အသန္တေ-ဟတော၊ ကာနိ ပန တာနိ? အာဂမနဝိသိဋ္ဌာနိ သုတ္တောတရဏာဒိနိ။ ဒုတိယ-ဝိကပ္ပေ အပဒိသီယန္တိတိ အပဒေသာ၊ မဟန္တာ အပဒေသာ ဧတေသန္တိ မဟာပဒေသာ။ “သမ္မုခါ မေတံ အာဝုသော ဘဂဝတော သုတ”န္တိ အာဒိနာ ကေနစိ အာဘတဿ ဓမ္မောတိ ဝိနိစ္စယနေ ကာရဏံ။ ကိံ ပန တန္တိ? တဿ ယထာဘတဿ သုတ္တောတရဏာဒိ ဧဝ။ ယဒိ ဧဝံ ကထံ စတ္တာရေတိ? ယသ္မာ ဓမ္မဿ ဒွေ သမ္ပဒါယောံ သတ္တာ သာဝကော စ။ တေသု သာဝကာ သံသဂဏပုဂ္ဂလဝသေန တိဝိဓော။ ဧဝိမမ္မာ မယာ-ယံ ဓမ္မော ပဋိဂ္ဂဟိတောတိ အပဒိသိတဗ္ဗာနံ ဘေဒေန စတ္တာရေ။

တေနာဟ “သမ္ပုခါမေတံ အာရုသော အဂ္ဂတော သုတ”န္တိအာဒိ။ တထာ စ
ဝုတ္တံ နေတ္ထိယံ” “စတ္တာရော မဟာပဒေသာ ဗုဒ္ဓါပဒေသော၊ သံဃာပဒေသော၊
ဂဏ္ဌာပဒေသော၊ ပုဂ္ဂလာပဒေသော။ ဣမေ စတ္တာရော မဟာပဒေသာ”တိ။
ဗုဒ္ဓေါ အပဒေသော တေဿာတိ ဗုဒ္ဓါပဒေသော။ သေ နယော သေသေ-
သုပိ။ တေနာဟ “ဗုဒ္ဓါဒယော။ပ။ မဟာကာရဏာနိ”တိ။

နေဝ အဘိနန္ဒိတဗ္ဗန္တိ န သမ္ပုဋ္ဌိတဗ္ဗန္တိ၊ ဂန္ထဿ သမ္ပုဋ္ဌိန္တနံ နာမ သဝနန္တိ
အာဟ “န သောတဗ္ဗ”န္တိ^၂။ ပဒဗျူဇနာနိတိ ပဒါနိ စ ဗျူဇနာနိ စ၊ အတ္ထပဒါနိ
ဗျူဇနပဒါနိ စာတိ အတ္ထော။ ပဇ္ဇတိ အတ္ထော ဧတေဟိတိ ပဒါနိ၊ အက္ခရာဒိနိ
ဗျူဇနပဒါနိ။ ပဇ္ဇိတဗ္ဗတော ပဒါနိ၊ သင်္ကာသနာဒိနိ အတ္ထပဒါနိ။ “အဋ္ဌ-
ကထာယံ ပဒသင်္ခါတာနိ ဗျူဇနာနိတိ ဗျူဇနပဒါနေဝ ဝုတ္တာနိ”တိ ဧကေ။ အတ္ထံ
ဗျူဇန္တိတိ ဗျူဇနာနိ၊ ဗျူဇနပဒါနိ။ တေဟိ ဗျူဇိတဗ္ဗတော ဗျူဇနာနိ၊
အတ္ထပဒါနိတိ ဥဘယသင်္ဂဟတော။ ဣမသ္မိံ ဌာနေတိ တေနာဘတသုတ္တဿ
ဣမသ္မိံ ပဒေသေ။ ပါဠိ ဝုတ္တာတိ ဧကေလော ပါဠိဓမ္မော ဝုတ္တာ။ အတ္ထော
ဝုတ္တာတိ ပါဠိယာ အတ္ထော ဝုတ္တာ နိဒ္ဒိဋ္ဌော။ အနုသန္တိ ကထိတောတိ
ယထာရဋ္ဌဒေသနာယ ဥပရိဒေသနာယ စ အနုသန္တာနံ ကထိတံ၊ သမ္ပန္နော
ကထိတော။ ပုဗ္ဗာပရံ ကထိတန္တိ ပုဗ္ဗေန ပရံ အဝိရုဇျနဉ္စေဝ ဝိသေသဋ္ဌာနဉ္စ
ကထိတံ ပကာသိတံ။ ဧဝံ ပါဠိဓမ္မာဒိနိ သမ္ပဒေဝ သလ္လက္ခေတွာ ဂဟဏံ
သာဓုကံ ဥဂ္ဂဟဏန္တိ အာဟ “သုဋ္ဌ၊ ဂဟေတွာ”တိ။ သုတ္တေ ဩတရေတဗ္ဗာနိတိ
ဉာဏေန သုတ္တေ ဩဂါဟေတွာ တာရေတဗ္ဗာနိ။ တံ ပန ဩဂါဟေတွာ
တရဏံ တတ္ထ ဩတရဏံ အနုပဝေသနံ ဟောတိတိ ဝုတ္တံ “ဩတရိတဗ္ဗာနိ”တိ။
သံသန္တေတွာ ဒဿနံ သန္တဿနန္တိ အာဟ “ဝိနယေ သံသန္တေတဗ္ဗာနိ”တိ။

“ကိံ ပန တံသုတ္တံ၊ ကော ဝါ ဝိနယော”တိ ဝိစာရဏာယံ အာစရိယာနံ
မတိဘေဒမုခေန တမတ္ထံ ဒဿေတုံ “ဧတ္ထ စာ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ဝိနယောတိ
ဝိဘင်္ဂပါဌမာဟ။ သော ဟိ မာတိကာသညိတဿ သုတ္တဿ အတ္ထေ
သုစနတော “သုတ္တ”န္တိ ဝတ္တဗ္ဗတံ အရဟတိ။ ဝိဝိနေယတ္တာ ဝိသိဋ္ဌနယတ္တာ စ
ဝိနယော၊ ခန္ဓကပါဌော။ ဧဝန္တိ ဧဝံ သုတ္တဝိနယေသု ပရိဂ္ဂယမာနေသု
ဝိနယပိဋကမ္ဘိ န ပရိယာဒိယတိ ပရိဝါရပါဠိယာ အသင်္ဂဟိတတ္တာ။ သုတ္တန္တာ-
ဘိဓမ္မပိဋကာနိ ဝါ သုတ္တံ အတ္ထသုစနာဒိအတ္ထသမ္ဘဝတော။ ဧဝမ္ဘိတိ သုတ္တန္တာ-
ဘိဓမ္မပိဋကာနိ သုတ္တံ၊ ဝိနယပိဋကံ ဝိနယောတိ ဧဝံ သုတ္တဝိနယဝိဘာဂေ
ဝုစ္စမာနေပိ။ န တာဝ ပရိယာဒိယန္တိတိ န တာဝ အနဝသေသတော

ပရိဂ္ဂဟန္တိ။ ကသ္မာတိစေတိ အာဟ “အသုတ္တနာမကဋ္ဌိ”တိအာဒိ။ ယသ္မာ သုတ္တန္တိ
 ဣမံ နာမံ အနာရောပေတွာ သင်္ဂီတံ ဇာတကာဒိဗုဒ္ဓဝစနံ အတ္ထိ။ တသ္မာ ဝုတ္တ-
 နယေန တိဏိ ပိဋကာနိ န ပရိယာဒိယန္တိတိ။ သုတ္တနိပါတဥဒါနဇုတိဝုတ္တကာနိ
 ဒီဃနိကာယာဒယော ဝိယ သုတ္တန္တိ နာမံ အာရောပေတွာ အသင်္ဂီတာနိတိ
 အဓိပ္ပာယ်နေတ္ထ ဇာတကာဒိဟိ သဒ္ဓိံ တာနိဝိ ဂဟိတာနိ။ ဗုဒ္ဓဝံသစရိယာ-
 ပိဋကနံ ပနေတ္ထ အဂ္ဂဟဏေ ကာရဏံ မဂ္ဂိတဗ္ဗံ။ ကိံ ဝါ ဧတေန မဂ္ဂနေန၊
 သဗ္ဗောပါယံ ဝဏ္ဏနာနယော ထေရဝါဒဒဿနမုခေန ပဋိက္ခိတ္တော ဧဝါတိ။

ကိံ အတ္ထိတိ^၁ အသုတ္တနာမကံ ဗုဒ္ဓဝစနံ နတ္ထိယေဝါတိ ဒဿေတိ။
 တံ သဗ္ဗံ ပဋိက္ခိပိတွာတိ “သုတ္တန္တိ ဝိနယော”တိအာဒိနာ ဝုတ္တသံဝဏ္ဏ-
 နာယံ “နာယမတ္ထော ဣဓာမိပ္ပေတော”တိ ပဋိသေက္ခော။ ဝိနေတိ ဧတေန
 ကိလေသေတိ ဝိနယော၊ ကိလေသဝိနယနူပါယော၊ သော ဧဝ ကာရဏန္တိ
 အာဟ “ဝိနယော ပန ကာရဏ”န္တိ။

ဓမ္မေတိ ပရိယတ္တိဓမ္မေ။ သရာဂါယာတိ သရာဂဘာဝါယ ကာမရာဂဘဝ-
 ရာဂပရိမြူဟနာယ။ သံယောဂါယာတိ ဘဝသံယောဇနာယ။ သဥပါဒါနာ-
 ယာတိ စတုရူပါဒါနုပသံဟိတတာယ။ မဟိစ္ဆတာယာတိ မဟိစ္ဆဘာဝါယ။
 အသန္တုဒ္ဓိယာတိ အသန္တုဒ္ဓဘာဝါယ။ ကောသဇ္ဇာယာတိ ကုသိတဘာဝါယ။
 သင်္ဂဏိကာယာတိ ကိလေသသင်္ဂဏိကဝိဟာရာယ။ အာစယာယာတိ တိရိ-
 ဝနာစယာယ^၂။ ဝိရာဂါယာတိ သကလဝဋ္ဋတော ဝိရဇ္ဇနတ္ထာယ။ ဝိသံယောဂါ-
 ယာတိ ကာမရာဂါဒိဟိ ဝိသံယုဇ္ဇနတ္ထာယ။ အနုပါဒါနာယာတိ သဗ္ဗသုပိ
 ကမ္မဘဝဿ အဂ္ဂဟဏာယ။ အပ္ပိစ္ဆတာယာတိ ပစ္စယပ္ပိစ္ဆတာဒိဝသေန
 သဗ္ဗသောဇ္ဈာယ အပဂမာယ။ သန္တုဒ္ဓိယာတိ ဒွါဒသဝိသေန္တုဒ္ဓဘာဝါယ။
 ဝိရိယာရဗ္ဘာယာတိ ကာယိကဿ စေဝ စေတသိကဿ စ ဝိရိယဿ ပဂ္ဂဏ-
 နတ္ထာယ။ ဝိဝေကာယာတိ ပဝိဝိတ္တဘာဝါယ ကာမဝိဝေကာဒိတဒင်္ဂဝိဝေကာ-
 ဒိဝိဝေကသိပ္ပိယာ။ အပစယာယာတိ သဗ္ဗသုပိ ဝဋ္ဋဿ အပစယနာယ၊
 နိဗ္ဗာနာယာတိ အတ္ထော။ ဧဝံ ယော ပရိယတ္တိဓမ္မော ဥဂ္ဂဟဏဓာရဏပရိ-
 ပုစ္ဆာမနသိကာရဝသေန ယောနိသော ပဋိပဇ္ဇန္တဿ သရာဂါဒိဘာဝပရိဝဇ္ဇ-
 နဿ ကာရဏံ ဟုတွာ ဝိရာဂါဒိဘာဝါယ သံဝတ္တတိ၊ ဧကံသတော ဧသော
 ဓမ္မော၊ ဧသော ဝိနယော သဗ္ဗဒေဝ အပါယာဒိသု အပတနဝသေန ဓာရ-
 ဏတော ကိလေသာနံ ဝိနယနတော စ။ သတ္ထု သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဩဝါဒါနု-
 ရူပပုဂ္ဂိုလိဘာဝတော ဧတံ သတ္ထုသာသနန္တိ စ ဇာနေယျာသိတိ အတ္ထော။

^၁-နတ္ထိတိ(အဋ္ဌကထာယံ) ^၂-အာစယာယာတိ ဝဋ္ဋဿ ဝဋ္ဋနတ္ထာယ(သာရတ္ထ-ဋီ ၃-၄၄၄-ပိဋေ)

စတုသစ္စတ္ထသုစနံ သုတ္တန္တိ အာဟ “သုတ္တေတိ တေပိဋကေ ဗုဒ္ဓဝစနေ”တိ။
 တေပိဋကံ ဟိ ဗုဒ္ဓဝစနံ သစ္စဝိနိမုတ္တံ နတ္ထိ။ ရာဂါဒိဝိနယကာရဏံ ယထာ တေန
 သုတ္တပဒေန ပကာသိတန္တိ အာဟ “ဝိနယေတိ တေသ္မိံ ရာဂါဒိဝိနယကာရ-
 ဏေ”တိ။ သုတ္တေ ဩတရဏဉ္စေတ္ထ တေပိဋကဗုဒ္ဓဝစနပရိယာပန္နတာဝသေ-
 နေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ န အညထာတိ အာဟ “သုတ္တပ္ပဒိပါနိယာ ကတ္ထမိ အနာ-
 ဂန္တာ”တိ။ ဆလ္လိံ ဥဋ္ဌပေတွာတိ အရောဂဿ မဟတော ရုက္ခဿ တိဋ္ဌတော
 ဥပက္ကမေန ဆလ္လိကာယ သကလိကာယ ပပဋိကာယ ဝါ ဥဋ္ဌာပနံ ဝိယ
 အရောဂဿ သာသနဓမ္မဿ တိဋ္ဌတော ဗျဉ္ဇနမတ္တေန တပ္ပရိယာပန္နံ ဝိယ
 ဟုတွာ ဆလ္လိသဒိသံ ပုဗ္ဗာပရဝိရုဒ္ဓတာဒိဒေါသံ ဥဋ္ဌပေတွာ ပရိဒိပေတွာ။
 တာဒိသာနိ ပန ဧကံသတော ဂုဠဝေဿန္တရာဒိပရိယာပန္နာနိ ဟောန္တိတိ အာဟ
 “ဂုဠဝေဿန္တရ။ပ။ ပညာယန္တိတိ အတ္ထော”တိ။ ရာဂါဒိဝိနယေတိ ရာဂါဒိ-
 ဝိနယနတ္ထေန အတဒါကာရတာယ အပညာယမာနာနိ ဆဒ္ဒေတဗ္ဗာနိ စဇိ-
 တဗ္ဗာနိ န ဂဟေတဗ္ဗာနိ။ သဗ္ဗတ္ထာတိ သဗ္ဗဝါရေသု။

မဟာပဒေသသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

သဉ္စေတနိယဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

(၁၉) ၄-မြာဟူဏဝဂ္ဂ

၁-ယောဘေဇိဝသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၈၁-၁၈၃။ စတုတ္ထဿ ပဌမာဒိနိ ဥတ္တာနတ္တာနေဝ။

၄-အဘယသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၈၄။ စတုတ္ထေ သောစတိတိ စိတ္တေ ဥပ္ပန္နဗလဝသောကေန သောစတိ၊
 စိတ္တသန္တာပေန အန္တော နိဇ္ဈာယတိတိ အတ္ထော။ ကိလမတိတိ တဿေဝ
 သောကဿ ဝသေန ကာယေ စ ဥပ္ပန္နဒုက္ခေန ကိလမတိ။ ပရိဒေဝတိတိ
 သောကုဒ္ဓေဟကဝသေန တံ တံ ဝိပ္ပလပန္တော ဝါစာယ ပရိဒေဝတိ။
 ဥရုတ္တာန္တိ ဥရုတ္တာဉ္စံ၊ ဥရံ တာဠေတွာတိ အတ္ထော။ တေနာဟ “ဥရံ တာဠေ-
 တွာ”တိ။ ကင်္ခါဝိနိစ္ဆိတိတ္ထေ “ကေမေဝိဒံ ပဉ္စမံ နိဝရဏံ၊ ကိံ န ခေါ

ဣဒ”န္တိ အာရမ္မဏံ ကင်္ခနတော ကင်္ခါ, “ဣဒမေဝ ဝရ”န္တိ နိစ္ဆေတုံ အသမတ္တ-
ဘာဝတော “စိစိကိန္နာ”တိ ဝုစ္စတိ “ဓမ္မသဘာဝံ ဝိစိနန္တော ကိန္နတိ, ဝိဂတာ
စိကိန္နာ”တိ ဝါ ကတွာ။

အဘယသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၅-ဗြာဟ္မဏသစ္စသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၈၅။ ပဉ္စမေ ဧတ္ထာတိ ဧတသ္မိံ သုညတာနုပဿနာမိကာရေ။ ကွစိတိ
ကတ္တမိ ဌာနေ, ကာလေ, ဓမ္မေ ဝါ။ အထ ဝါ ကွစိတိ အဇ္ဈတ္တံ ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ။
အတ္တနော အတ္တာနန္တိ သက္ကတ္တာနံ “အယံ ခေါ ဘော မြဟ္တာ မဟာမြဟ္တာ။ပ။
ဝသီ ဝိတာ ဘူတဘဗျာန”န္တိ အာဒိနာ ပရေဟိ ပရိကပ္ပိတံ အတ္တာနန္တ ကဿမိ
ကိဉ္ဇနဘူတံ န ပဿတိတိ ဒဿေန္တော “ကဿမိ”တိ အာဒိမာဟ။ တတ္ထ
ပရဿာတိ ပရဇာတိ ပရော ပုရိသောတိ ဝါ ဧဝံ ဂဟိတဿ။ န စ မမ ကွစ-
နိတိ ဧတ္ထ မမ-သဒ္ဓေါ အဋ္ဌာနပ္ပယုတ္တောတိ အာဟ “မမ-သဒ္ဓံ တာဝ ဌပေ-
တွာ”တိ။ ပရဿ စာတိ အတ္တနော အညဿ။ ပရော ပုရိသော နာမ အတ္ထိ
မမတ္တာယ ဌိတော၊ တဿ ဝသေန မယံ သဒ္ဓံ ဣတ္ထတိတိ ဧကစ္စဒိဋ္ဌိဂဟိကပရိ-
ကပ္ပိတဝသေန ပရံ အတ္တာနံ တဉ္စ အတ္တနော ကိဉ္ဇနဘူတံ န ပဿတိတိ
ဒဿေန္တော “န စ ကွစနိ”တိ အာဒိမာဟ။ ဧတ္ထ စ နာဟံ ကွစနိတိ သက-
အတ္တနော သဗ္ဘာဝံ န ပဿတိ။ န ကဿမိ ကိဉ္ဇနတသ္မိန္တိ သကအတ္တနော ဧဝ
ကဿမိ အတ္တနိယတံ န ပဿတိ။ န စ မမာတိ ဧတံ ဒွယံ ယတာရဟံ သမ္ပန္နိ-
တဗ္ဗံ၊ အတ္ထိ-ပဒံ ပစ္စေကံ။ န စ ကွစနိ ပရဿ အတ္တာ အတ္ထိတိ ပရဿ
အတ္တနော အဘာဝံ ပဿတိ။ တဿ ပရဿ အတ္တနော မမ ကိဉ္ဇနတာ နတ္ထိတိ
ပရဿ အတ္တနော အနတ္တနိယတံ ပဿတိ။ ဧဝံ အဇ္ဈတ္တံ ဗဟိဒ္ဓါ ခန္ဓာနံ အတ္တ-
တ္တနိယသုညကာသုဒ္ဓသမ္ဘိရပုဉ္ဇတာစတုကောဋိကသုညတာပရိဂ္ဂဏှနေန နိဋ္ဌာ
ဟောတိ။ သေသမေတ္တ သုဝိညေယျမေဝ။

ဗြာဟ္မဏသစ္စသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၆-ဥဗ္ဗဂသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၈၆။ ဆဋ္ဌေ အာကနိယတိတိ စိတ္တဝသိကော လောကော တတ္ထ တတ္ထ ဥပကနိယတိ။ တေသံယေဝေတ္ထ ဂဟဏံ ဝေဒိတဗ္ဗန္တိ ယေ အပရိညာတ-
ဝတ္ထုကာ စိတ္တဿ ဝသံ ဂစ္ဆန္တိ၊ တေသံယေဝ ဂဟဏံ။ န ဟိ ပရိ-
ညာတက္ခန္ဓာ ပဟိနကိလေသာ စိတ္တဿ ဝသံ ဂစ္ဆန္တိ၊ စိတ္တံ ပန အတ္တနော
ဝသေ ဝတ္တေန္တိ။ သဟ သီလေနာတိ စာရိတ္တဝါရိတ္တသီလေန သဒ္ဓိံ။ ပုဗ္ဗဘာ-
ဂပဋိပဒန္တိ ဓုတင်္ဂမာဒိံ ကတွာ ယာဝ ဂေါတြဘုဉ္ဇဏံ၊ တာဝ ပဝတ္တေတဗ္ဗံ
သမထဝိပဿနာသင်္ခါတံ သမ္မာပဋိပဒံ။ သေသံ သုဝိညေယျမေဝ။

ဥဗ္ဗဂသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၇-ဝဿကာရသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၈၇။ သတ္တမေ ဝဿကာရော မြာဟူဏော မဂမေဟာမတ္တောတိ ဧတ္ထ
ဝဿကာရောတိ တဿ မြာဟူဏဿ နာမံ။ မဟတိယာ ဣဿရိယမတ္တာယ
သမန္နာဂတော မဟာမတ္တော။ ဣဿရိယမတ္တာယာတိ စ ဣဿရိယပ္ပမာ-
ဏေနာတိ အတ္တော၊ ဣဿရိယေန စေဝ ဝိတ္တုပကရဏေန စာတိ ဧဝံ ဝါ
ဧတ္ထ အတ္တော ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ဥပဘောဂူပကရဏာနိပိ ဟိ လောကေ “မတ္တာ”တိ
ပုစ္ဆန္တိ။ မဂရေညော၊ မဂရေဋ္ဌေ ဝါ မဟာမတ္တောတိ မဂမေဟာမတ္တော။
တုဒိသညိတော ဂါမော နိဝါသော တေဿာတိ တောဒေယျော။ တေန-
ဝါဟ “တုဒိဂါမဝါသိကဿာ”တိ။ တုဒိဂါမဝါသိတာ စဿ တတ္ထ အဓိပတိ-
ဘာဝေနာတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ သော ဟိ တံ ဂါမံ သောဏဒဏ္ဍော ဝိယ စဗ္ဗံ
ကုဋ္ဌဒန္တော ဝိယ ခါဏုမတံ အဓိပတိဘာဝေန အဇ္ဈာဝသတိ။ မဟဒ္ဓနော
ဟောတိ ပဉ္စစက္ကာလိသကောဋိဝိဘဝေါ။ ပရိသတိတိ ပရိသာယံ၊ ဇန-
သမူဟေတိ အတ္တော။ တေနာဟ “သန္တိပတိတာယ ပရိသာယာ”တိ။
အဘိပ္ပသန္တောတိ ဧတ္ထ အဘိက္ကမနတ္တော အဘိ-သဒ္ဓေါတိ အာဟ “အတိက္ကဗ္ဗ
ပသန္တော”တိ၊ ပဿာဒနိယံ ဌာနံ အတိက္ကမိတွာ အပ္ပဿာဒနိယဋ္ဌာနေ
ပသန္တောတိ အဓိပ္ပါယော။ တံ တံ ကိစ္စံ အတ္ထံ ပဿတိတိ အတ္ထဒဿ၊
အလံ သမတ္တာ ပဋိဗလော အတ္ထဒဿ အလမတ္ထဒဿ၊ အလမတ္ထဒသေ
အတိသယန္တိတိ အလမတ္ထဒသတရာ။ တေနာဟ “အတ္ထေ ပဿိတုံ သမတ္တာ”-
တိအာဒိ။ နေဝ သပ္ပုရိသံ န အသပ္ပုရိသံ ဇာနာတိ သပ္ပုရိသဓမ္မာနံ

အသပ္ပုရိသခမ္မာနံ ယာသာဝတော အဇာနနတော။ သေသမေတ္တ ဥတ္တာန-
မေဝ။

ဝဿကာရသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတ။

ဂ-ဥပကသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၈၈။ အဋ္ဌမေ နိဗ္ဗတ္တိဝသေန နိရယံ အရဟတိ၊ နိရယသံဝတ္တနိယေန ဝါ
ကမ္မုနာ နိရယေ နိယုတ္တောတိ နေရယိကော။ အဝိစိမ္မိ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ တတ္ထ
အာယုကပ္ပသညိတံ အန္တရကပ္ပံ တိဋ္ဌတိတိ ကပ္ပဌော။ နိရယူပပတ္တိံ ပရိဟ-
ရဏဝသေန တိကိစ္ဆိတုံ အသက္ကဏေယျောတိ အတေကိစ္ဆော။ အပရိယာ-
ဒိန္ဒာဝါတိ အပရိက္ခိဏာယေဝ။ သစေ ဟိ ဧကော ဘိက္ခု ကာယာ-
နုပဿနံ ပုစ္ဆတိ၊ အညော ဝေဒနာနုပဿနံ။ပ။ စိတ္တာနုပဿနံ။ “ဣဒိနာ
ပုဋ္ဌေ အဟံ ပုစ္ဆာမိ”တိ ဧကော ဧကံ န ဩလောကေတိ၊ ဧဝံ သန္တေပိ
တေသံ ဝါရော ပညာယတိ ဧဝ၊ ဗုဒ္ဓါနံ ပန ဝါရော န ပညာယတိ။ ဝိဒတ္ထိ-
စတုရင်္ဂလံ ဆာယံ အတိက္ကမနတော ပုရေတရံယေဝ ဘဂဝါ စုဒ္ဓသဝိဓေန
ကာယာနုပဿနံ၊ နဝရိဓေန ဝေဒနာနုပဿနံ၊ သောဠသဝိဓေန စိတ္တာနု-
ပဿနံ၊ ပဗ္ဗဝိဓေန ဓမ္မာနုပဿနံ ကထေတိ။ တိဋ္ဌန္တ၊ ဝါ ဧဝံ စတ္တာရော။
သစေ ဟိ အညေ စတ္တာရော သမ္ပပ္ပဓာနေသု၊ အညေ ဣဒ္ဓိပါဒေသု၊ အညေ
ပဉ္စိန္ဒြိယေသု၊ အညေ ပဗ္ဗဗလေသု၊ အညေ သတ္တဗောဇ္ဈင်္ဂေသု၊ အညေ
အဋ္ဌမဂ္ဂင်္ဂေသု ပဉ္စေ ပုစ္ဆေယျ၊ တမ္မိ ဘဂဝါ ကထေယျ။ တိဋ္ဌန္တ၊ ဝါ ဧတေ
အဋ္ဌ။ သစေ အညေ သတ္တတိံသ ဇနာ ဗောဓိပက္ခိယေသု ပဉ္စေ ပုစ္ဆေယျ၊
တမ္မိ ဘဂဝါ တာဝဒေဝ ကထေယျ။ ကသ္မာ? ယာဝတာ ဟိ လောကီယ-
မဟာဇနေ ဧကံ ပဒံ ကထေန္တေ တာဝ အာနန္ဒတ္ထေရော အဋ္ဌ ပဒါနိ ကထေတိ။
အာနန္ဒတ္ထေရေ ပန ဧကံ ပဒံ ကထေန္တေယေဝ ဘဂဝါ သောဠသ ပဒါနိ
ကထေတိ။ ကသ္မာ? ဘဂဝတော ဟိ ဇိဝှါ မုဒု၊ ဒန္တာဝရဏံ သုဗုဿိတံ၊ ဝစနံ
အဂဋ္ဌိတံ၊ ဘဝဂ်ပရိဝါသော လဟုကော။ တေန ပုတ္တံ “အပရိယာဒိန္ဒာဝဿ
တထာဂတဿ ဓမ္မဒေသနာ၊ အပရိယာဒိန္ဒံ ဓမ္မပဒဗျူဇန”န္တိ။

တတ္ထ ဓမ္မဒေသနာတိ တန္တိဋ္ဌပနာ။ ဓမ္မပဒဗျူဇနန္တိ ဧတ္ထ ဓမ္မောတိ ပါဠိ။
ပဇ္ဇတိ အတ္ထော ဧတေနာတိ ပဒံ။ ဝါကျဉ္စ ပဒေနေဝ သင်္ဂဟိတံ။ အတ္ထံ
ဗျူဇေတိတိ ဗျူဇနံ၊ အက္ခရံ။ တံ ဟိ ပဒဝါကျံ ပရိစ္ဆိဇ္ဇမာနံ တံ တံ အတ္ထံ ဗျူဇေတိ
ပကာသေတိ။ ဧတေန အပရာပရေဟိ ပဒဗျူဇနေဟိ သုစိရမ္ပိ ကာလံ

ပဏ္ဏာသက] (၂၀) ၅-မဟာဝဂ္ဂ ၁-သောတာနုဂတသုတ္တဝဏ္ဏနာ ၃၆၁

ကထေန္တဿ တထာဂတဿ နကဒါစိ တေသံ ပရိယာဒါနံ အတ္ထိတိ ဒဿေတိ။
ဂုဏဓံသီတိ ဂုဏဓံသနသီလော။ ပဂဗ္ဗောတိ ဝါစာပါဂဗ္ဗိယေန သမန္တာ-
ဂတော။

ဥပကသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၉-သန္တိကရဏီယသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၀၉။ နဝမေ နာမကာယေနာတိ သဟဇာတနာမကာယေန။ သေသ-
မေတ္ထ ဥတ္တာနမေဝ။

သန္တိကရဏီယသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၀-ဥပေါသထသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၉၀။ ဒသမေ ဣဏ္ဍိဘူတံ ဣဏ္ဍိဘူတန္တိ အာမေဋ္ဌိတဝစနံ ဗျာပနိစ္ဆာ-
ဝသေန ဝုတ္တန္တိ အာဟ “ယတော ယတော အနုရိလောကေတိ”တိ။ အနုရိ-
လောကေတွာတိ ဧတ္ထ အနု-သဒ္ဓေါပိ ဗျာပနိစ္ဆာဝစနမေဝါတိ အနု အနု
ရိလောကေတွာတိ အတ္ထော၊ ပဉ္စပသာဒပ္ပဝိမဏ္ဍိတာနိ အင်္ဂါနိ ဥဗ္ဗိလေတွာ
တတော တတော ရိလောကေတွာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ အလန္တိ ယုတ္တံ၊
ဩပါယိကန္တိ အတ္ထော “အလမေဝ နိဗ္ဗိန္ဒိတု”န္တိအာဒိသု^၁ ဝိယ။ ပုဇ္ဇဗန္ဓနေန
ပရိဟရိတွာ အသိတဗ္ဗံ ပုဇ္ဇောသံ သမ္ဗလံ အ-ကာရဿ ဩ-ကာရံ ကတွာ။
တေနာဟ “ပါဏေယျ”န္တိ။ သေသမေတ္ထ သုဝိညေယျမေဝ။

ဥပေါသထသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဗြာဟ္မဏဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

(၂၀) ၅-မဟာဝဂ္ဂ

၁-သောတာနုဂတသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၉၁။ ပဉ္စမဿ ပဌမေ သောတာနုဂတာနန္တိ ပသာဒသောတံ အနုဂန္တာ
ဂတာနံ၊ ပဂုဏာနံ ဝါစုဂတာနန္တိ အတ္ထော။ ဧဝံဘူတာ စ ပသာဒသောတံ

ဩဒဟိတွာ ဉာဏသောတေန သုဠ၊ ဝဝတ္ထပိတာ နာမ ဟောန္တိတိ အာဟ
 “ပသာဒသောတ”န္တိအာဒိ။ ဧကစ္စဿ ဟိ ဥဂ္ဂဟိတပုဗ္ဗဝစနံ တံ တံ ပဂုဏံ
 နိစ္ဆရိတံ သုဠ၊ ဝဝတ္ထပိတံ န ဟောတိ။ “အသုကံ သုတ္တံ ဝါ ဇာတကံ ဝါ
 ကထေဟိ”တိ ဝုတ္တေ “သဇ္ဈာယိတွာ သံသန္ဓိတွာ သမနုဂ္ဂါဟိတွာ ဇာနိဿာ-
 ဒီ”တိ ဝေန္တိ။ ဧကစ္စဿ တံ တံ ပဂုဏံ ဘဝင်္ဂသောတသဒိသံ ဟောတိ “အသုကံ
 သုတ္တံ ဝါ ဇာတကံ ဝါ ကထေဟိ”တိ ဝုတ္တေ ဥဒ္ဓရိတွာ တမေဝ ကထေတိ။ တံ
 သန္ဓာယေတံ ဝုတ္တံ “ဉာဏသောတေန ဝဝတ္ထပိတာန”န္တိ။ ဣတ္ထိလိင်္ဂါဒိနိ တိဏိ
 လိင်္ဂါနိ။ နာမာဒိနိ စတ္တာရိ ပဒါနိ။ ပဌမာဒယော သတ္တ ဝိဘတ္တိယော။

ဝဠုန္တေတိတိ ပါဠိ အနုသန္တိ ပုဗ္ဗာပရဝသေန ဝါစုဂ္ဂတံ ကရောန္တော
 ဓာရေတိ။ စစသာ ပရိစိတာတိ သုတ္တဒသကဝဂ္ဂဒသကပဏ္ဏာသဒသကဝသေန
 ဝါစာယ သဇ္ဈာယိတာ၊ “ဒသသုတ္တာနိ ဂတာနိ၊ ဒသဝဂ္ဂါနိ ဂတာနိ”တိအာဒိနာ
 သလ္လက္ခေတွာ ဝါစာယ သဇ္ဈာယိတာတိ အတ္ထော။ ဝဂ္ဂါဒိဝသေန ဟိ ဣ
 စစသာ ပရိစယော အဓိပ္ပေတော၊ န ပန သုတ္တေကဒေသဿ သုတ္တမတ္တဿ
 စစသာ ပရိစယော။ မနသာ အနု အနု ပေက္ခိတာ ဘာဂသော နိဇ္ဈာယိတာ
 ဝိဒိတာ မနသာနုပေက္ခိတာ။ ယဿ ဝါစာယ သဇ္ဈာယိတံ ဗုဒ္ဓဝစနံ မနသာ
 စိန္တေန္တဿ တတ္ထ တတ္ထ ပါကင်္ဂံ ဟောတိ၊ မဟာဒီပံ ဇာလေတွာ ဌိတဿ
 ရူပဂတံ ဝိယ ဝိဘူတံ ဟုတွာ ပညာယတိ။ တံ သန္ဓာယေတံ ဝုတ္တံ။
 သုပ္ပဒိဝိဒ္ဓါတိ နိဇ္ဇင်္ဂံ နိဂုဗ္ဗံ ကတွာ သုဠ၊ ယာထာဝတော ပဋိဝိဒ္ဓါ။ သေသမေတ္ထ
 သုဝိညေယျမေဝ။

သောတာနဂတသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂-ဌာနသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၉၂။ ဒုတိယေ သံဝါသေနာတိ သဟဝါသေန။ သီလံ ဝေဒိတဗ္ဗန္တိ
 “အယံ သုသီလော ဝါ ဒုသီလော ဝါ”တိ သဟ ဝသန္တေန ဥပသင်္ကမန္တေန
 ဇာနိတဗ္ဗော။ တဉ္စ ခေါ ဒီဃေန အဗ္ဗုဒ္ဓါနာ၊ န ဣတ္ထရန္တိ တံ စ သီလံ ဒီဃေန
 ကာလေန ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ န ဣတ္ထရေန။ ဒွိဟတိဟဋ္ဌိ သံယတာကာရော စ
 သံဝုတိန္ဒြိယာကာရော စ န သက္ကာ ဒဿေတုံ။ မနသိ ကရောတာတိ တမ္ပိ
 “သီလမဿ ပရိဂ္ဂဟေဿာမီ”တိ မနသိကရောန္တေန ပစ္စဝေက္ခန္တေနော သက္ကာ
 ဇာနိတုံ၊ န ဣတရေန။ ပညဝတာတိ တမ္ပိ သပ္ပညေနော ပဏ္ဍိတေန။ ဗာလော
 ဟိ မနသိကရောန္တောပိ ဇာနိတုံ န သက္ကာတိ။

သံဝေါဟာရေနာတိ အပရာပရံ ကထနေန။

“ယော ဟိ ကောစိ မနုဿေသု၊ ဝေါဟာရံ ဥပဇီဝတိ။

ဧဝံ ဝါသေဋ္ဌ ဇာနာဟိ၊ ဝါဏီဇော သော န ဗြာဟ္မဏော”တိ—

ဧတ္ထ ဟိ ဗျဝဟာရော နာမ။ “စတ္တာရော အရိယဝေါဟာရာ၊ စတ္တာရော အနရိယဝေါဟာရာ”တိ၊ ဧတ္ထ စေတနာ။ “သင်္ခါ သမညာ ပညတ္တိ ဝေါဟာရော”တိ၊ ဧတ္ထ ပညတ္တိ။ “ဝေါဟာရမတ္တေန သော ဝေါဟာရေယျာ”တိ၊ ဧတ္ထ ကထာဝေါဟာရော။ ဣဓာပိ ဒေသောဝ အဓိပ္ပေတော။ ဧကစ္စဿ ဟိ သမ္ဗုဒ္ဓါကထာ ပရမ္ပုဒ္ဓါကထာယ န သမေတိ ပရမ္ပုဒ္ဓါကထာ သမ္ဗုဒ္ဓါကထာယ။ တထာ ပုရိမကထာ ပစ္စိမကထာယ၊ ပစ္စိမကထာ စ ပုရိမကထာယ။ သော ကထနေနေဝ သက္ကာ ဇာနိတုံ “အသုစိ ဒေသော ပုဂ္ဂလော”တိ။ သုစိသီလဿ ပန ပုရိမံ ပစ္စိမေန၊ ပစ္စိမဉ္စ ပုရိမေန သမေတိ။ သမ္ဗုဒ္ဓါကထိတံ ပရမ္ပုဒ္ဓါကထိတေန သမေတိ၊ ပရမ္ပုဒ္ဓါကထိတဉ္စ သမ္ဗုဒ္ဓါကထိတေန၊ တသ္မာ ကထနေန သက္ကာ သုစိဘာဝေါ ဇာနိတုန္တိ ပကာသေန္တော ဝေမာဟ။

ထာမောတိ ဉာဏထာမော။ ယဿ ဟိ ဉာဏထာမော နတ္ထိ၊ သော ဥပ္ပန္နေသု ဥပဒ္ဒဝေသု ဂဟေတဗ္ဗံ ဂဟဏံ ကတ္တဗ္ဗံ ကိစ္စံ အပဿန္တော အခွါရကဿရံ ပပိဋ္ဌော ဝိယ စရတိ။ တေနာဟ “အာပဒါသု ဘိက္ခဝေ ထာမော ဝေဒိတဗ္ဗော”တိ။

သာကန္တာယာတိ သံကထာယ။ ဒုပ္ပညဿ ဟိ ကထာ ဥဒကေ ဂေဏှု၊ ဝိယ ဥပ္ပိလဝတိ။ ပညဝတော ကထေန္တဿ ပဋိဘာနံ အနန္တံ ဟောတိ။ ဥဒက-ဝိပ္ပနိတေနော ဟိ မန္တော ဒုဒ္ဓကော ဝါ မဟန္တော ဝါတိ ဉာယတိ။

ဉာတိဝိနာသောတိ စောရရောဂဘယာဒိဟိ ဉာတိနံ ဝိနာသော။ ဘောဂါနံ ဗျဿနံ ဘောဂဗျဿနံ၊ ရာဇစောရာဒိဝသေန ဘောဂဝိနာသောတိ အတ္ထော။ တေနာဟ “ဒုတိယပဒေဝိ ဒေသေ နယော”တိ။ ပဉ္စုပ္ပတ္တိတိ ပဉ္စဂဝေသနံ၊ ဉာတုံ ဣစ္ဆိတဿ အတ္တဿ ဝိမံသနန္တိ အတ္ထော။ အတပ္ပကန္တိ အတိတ္ထိကရဋ္ဌေန အတပ္ပကံ သာဒုရသဘောဇနံ ဝိယ။ သဏ္ဍန္တိ သုဒုမသဘာဝံ။

ဌာနသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁-မ ၂-၄၀၉၊ ဒ ၁-၃၇၅-ပိဋ္ဌေသု။

၃-အဘိ ၁-၂၅၆၊ ဒ ၇-၁၄၄၊ ၁၄၈-ပိဋ္ဌေသု။

၅-အနန္တရံ (သံ-ဋ ၁-၁၃၈-ပိဋ္ဌေ)

၂-ဒိ ၃-၁၉၃-ပိဋ္ဌေ။

၄-သံ ၁-၁၄-ပိဋ္ဌေ။

၃-ဘဒ္ဒိယသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၉၃။ တတိယေ ကရဏဿ ဥတ္တရံ ကိရိယံ ကရဏုတ္တရိယံ၊ တံ လက္ခဏံ တေဿာတိ ကရဏုတ္တရိယလက္ခဏော။ သေသံ သုဝိညေယျမေဝ။

ဘဒ္ဒိယသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၄-သာမုဂိယသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၉၄။ စတုတ္ထေ ပုဂ္ဂလဿ ပါရိသုဒ္ဓိယာ ပဓာနဘူတာနိ ဝါ အင်္ဂါနိ ပါရိသုဒ္ဓိပဓာနိယင်္ဂါနိ။ သေသမေတ္တ သုဝိညေယျမေဝ။

သာမုဂိယသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၅-ဝပ္ပသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၉၅။ ပဉ္စမေ ဝိဟိတတ္တာတိ အကုသလဿ ပဝေသနဒွါရံ ဝိဒဟိတွာ ဌိတတ္တာ။ ကာယေန သံဝရိတဗ္ဗံ ဟိ အဝိဟိတေန ဒွါရေန ပဝတ္တနကံ ပါပဓမ္မံ သံဝရိတွာ ဌိတော ကာယေန သံဝုတော နာမ။ ခယဝိရာဂေနာတိ အစူန္တ-ခယသင်္ခါတေန ဝိရဇ္ဇနေန၊ အနုပ္ပါဒနိရောဓေနာတိ အတ္ထော။ ကိံ ဝိဇ္ဇာ ပုဗ္ဗေ ဥပ္ပန္နာတိ? ဥဘယမေတံ န ဝတ္တဗ္ဗံ။ ပဟာနာဘိသမယဘာဝနာဘိသမယာနံ အဘိန္နကာလတ္တာ ပဗီပုဇ္ဇလနေန အန္တကာရံ ဝိယ ဝိဇ္ဇုပ္ပါဒေန အဝိဇ္ဇာ နိရုဒ္ဓါဝဟောတိ၊ ဝတ္တဗ္ဗံ ဝါ ဟေတုဖလတ္တမုပစာရဝသေန။ ယထာ ဟိ ပဗီပုဇ္ဇလန-ဟေတုကော အန္တကာရဝိဂမော၊ ဧဝံ ဝိဇ္ဇုပ္ပါဒဟေတုကော အဝိဇ္ဇာနိရောဓော။ ဟေတုဖလဓမ္မာ စ သမာနကာလာပိ ပုဗ္ဗာပရကာလာ ဝိယ ဝေါဟရိယန္တိ ယထာ “စက္ခု စ ပဋိစ္စ ရူပေ စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ စက္ခုဝိညာဏ”န္တိ ပစ္စယာဒါနုပ္ပဇ္ဇန-ကိရိယာ။ စိတ္တဿ ကာယဿ စ ဝိဟနနတော ဝိယာတော၊ ဒုက္ခံ။ ပရိဒဟ-နတော ပရိဋ္ဌာတော။

နိစ္စဝိဟာရာတိ သဗ္ဗဒါ ပဝတ္တနကဝိဟာရာ။ ဌပေတွာ ဟိ သမာပတ္တိဝေလံ ဘဝင်္ဂဝေလဉ္စ ခိဏာသဝါ ဣမိနာ ဆဋ္ဌင်္ဂပေက္ခာဝိဟာရေန သဗ္ဗကာလံ ဝိဟ-ရန္တိ။ စက္ခုနာ ရူပံ ဒိသွာတိ စက္ခုဝိညာဏေန ရူပံ ဒိသွာ။ စက္ခုနာ ရူပံ

ဒိသွာတိ ဟိ နိဿယဝေါဟာရေန ဝုတ္တံ။ သသမ္ဘာရကထာ ဟေသာ ယထာ “ဓနနာ ဝိဇ္ဈတိ”တိ၊ တသ္မာ နိဿယသီသေန နိဿိတဿ ဂဟဏံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ရာဂဝသေန န သောမနဿဇာတော ဟောတီတိ ဂေဟသိတပေမဝသေနပိ ဇဝနက္ခဏေ သောမနဿဇာတော န ဟောတိ မဂ္ဂေန သမုတ္တိန္ဒတ္တာ၊ န ဒေါမနဿဇာတော ပသာဒညထတ္တဝသေနပိ။ ဥပေက္ခကော မဇ္ဈတ္တော ဟုတွာ ဝိဟရတီတိ အသမပေက္ခနေန မောဟံ အနုပ္ပါဒေန္တော ဉာဏုပေက္ခာဝသေနဝ ဥပေက္ခကော ဝိဟရတိ မဇ္ဈတ္တော။ ဒီဏာသဝေါ ဟိ ဣဋ္ဌေပိ အနိဋ္ဌေပိ မဇ္ဈတ္တေပိ အာရမ္မဏေ ယော အသမပေက္ခနေန သမသမာ အယော-နိသောဂဟဏေ အဒီဏာသဝါနံ မောဟော ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တံ အနုပ္ပါဒေန္တော မဂ္ဂေနဝ တဿ သမုပ္ပါတိတတ္တာ ဉာဏုပေက္ခာဝသေနဝ ဥပေက္ခကော ဝိဟရတိ၊ အယဉ္ဇဿ ပဋိပတ္တိ သတိဝေပုလ္လပတ္တိယာ ပညာဝေပုလ္လပတ္တိယာ စာတိ ဝုတ္တံ “သတိသမ္ပဇညပရိဂ္ဂဟိတာယာ”တိ။

ဧတ္ထ စ “ဆဿ ခွါရေသု ဥပေက္ခကော ဝိဟရတိ”တိ ဣဓိနာ ဆဋ္ဌင်္ဂပေက္ခာ ကလိတာ၊ “သမ္ပဇာနော”တိ ဝစနတော ပန စတ္တာရိ ဉာဏသမ္ပယုတ္တစိတ္တာနိ လဗ္ဘန္တိ တေဟိ ဝိနာ သမ္ပဇာနတာယ အသမ္ဘဝတော။ “သတတဝိဟာရာ”တိ ဝစနတော အဋ္ဌပိ မဟာကိရိယစိတ္တာနိ လဗ္ဘန္တိ ဉာဏုပ္ပတ္တိပစ္စယရဟိတ-ကာလေပိ ပဝတ္တိဇောတနတော။ “အရဇ္ဇန္တော အဒုဿန္တော”တိ ဝစနတော ဟသိတုပ္ပါဒဝေါဋ္ဌဗ္ဗနေဟိ သဗ္ဗိံ ဒသ စိတ္တာနိ လဗ္ဘန္တိ။ အရဇ္ဇနာဒုဿနဝသေန ပဝတ္တိ ဟိ တေသမ္ပိ သာဓာရဏာတိ။ နန စေတ္ထ “ဥပေက္ခကော ဝိဟရတိ”တိ ဆဋ္ဌင်္ဂပေက္ခာဝသေန ဣမေသံ သတတဝိဟာရာနံ အာဂတတ္တာ သောမနဿံ ကထံ လဗ္ဘတီတိ? အာသေဝနတောတိ။ ဂိဉ္ဇာပိ ဟိ ဒီဏာသဝေါ ဣဋ္ဌာနိဋ္ဌေပိ အာရမ္မဏေ မဇ္ဈတ္တေ ဝိယ ဗဟုလံ ဥပေက္ခကော ဝိဟရတိ အတ္တနော ပရိသုဒ္ဓပ္ပကတိဘာဝါဝိဇဟနတော၊ ကဒါစိ ပန တထာ စေတောဘိသင်္ခါရ-ဘာဝေ ယံ တံ သဘာဝတော ဣဋ္ဌံ အာရမ္မဏံ၊ တဿ ယာထာဝတော သဘာဝဂ္ဂဟဏဝသေနပိ အရဟတော စိတ္တံ သောမနဿသဟဂတံ ဟုတွာ ပဝတ္တတေဝ၊ တဉ္စ ခေါ ပုဗ္ဗာသေဝနဝသေန။

ကာယောတိ^၁ ပဉ္စဒွါရကာယော၊ သော အန္တော အဝသာနံ တေိဿာတိ ကာယန္တိကာ၊ တံ ကာယန္တိကံ။ တေနာဟ “ယာဝ မဉ္စဒွါရကာယော ပဝတ္တတိ၊ တာဝ ပဝတ္တ”န္တိ။ ဇိဝိတန္တိကန္တိ ဧတ္ထာပိ သေဝ နယော။ ပစ္ဆာ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာတိ တေသ္မိံ အတ္တဘာဝေ မနောဒွါရိကဝေဒနာတော ပစ္ဆာ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ တတော

ပဌမံ နိရုဇ္ဈတိ၊ တတော ဧဝံ အတ္တသိဒ္ဓမတ္ထံ သရူပေနောဝ ဒဿေတုံ “မနော-
 ခွါရိကဝေဒနာ ပဌမံ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ ပန္နာ နိရုဇ္ဈတိ”တိ ဝုတ္တံ။ ဣဒါနိ တမေဝသင်္ခေ-
 ပေန ဝုတ္တံ ဝိဝရိတုံ “သာ ဟိ”တိ အာဒိမာဟ။ ယာဝ တေတ္ထိံ သဝဿာနိ ပဌမ-
 ဝယော။ ပညာသဝဿကာလေတိ ပဌမဝယတော ယာဝ ပညာသဝဿကာ-
 လာ၊ တာဝ။ ဌိတာ ဟောတိတိ ဝဗိဟာနိယော အနုပဂန္တာ သမရူပေနော
 ဌိတာ ဟောတိ။ မန္တာတိ မုဒုကာ အတိဒိဏာ။ တဒါတိ အသီတိနဝုတိဝဿ-
 ကာလေ ဝဒန္တေပိ တထာစိရပရိစိတေပိတိ အဓိပ္ပါယော။ ဘဂ္ဂါတိ တေဇော-
 ဘဂ္ဂေန ဘဂ္ဂါ ဒုဗ္ဗဏ္ဏာ။ ဟဒယကောဋိယေဝါတိ စက္ခာဒိဝတ္ထုသု အပ္ပ-
 ဝတ္တိတွာ တေသံ အာဒိအန္တကောဋိဘူတံ ဟဒယဝတ္ထုယေဝ။ တာဝါတိ
 ယာဝ ဝေဒနာ ဝတ္တတိ၊ တာဝ။

ဝါဝိယာတိ မဟာတဠာကေန။ ပဉ္စဥဒကမဂ္ဂသပ္ပန္နန္တိ ပဉ္စဟိ ဥဒကဿ
 ပဝိသနနိက္ခမနမဂ္ဂေဟိ ယုတ္တံ။ တတော တတော ဝိဿန္တမာနံ သဗ္ဗသော
 ပုဏ္ဏတ္တာ။ ပဌမံ ဒေဝေ ဝဿန္တေတိအာဒိ ဥပမာသံသန္တနံ။ ဣမံ ဝေဒနံ
 သန္တာယာတိ ဣမံ ယထာဝုတ္တံ ပရိယောသာနပ္ပတ္တံ မနောခွါရိကဝေဒနံ သန္တာယ။

ကာယဿ ဘေဒါတိ အတ္တဘာဝဿ ဝိနာသနတော။ ပရတော
 အဂန္တာတိ ပရလောကဝသေန အဂန္တာ။ ဝေဒနာနံ သီတိဘာဝေါ နာမ
 သင်္ခါရဒရထပရိဠာဟာဘာဝေါ။ သော ပနာယံ သဗ္ဗသော အပ္ပဝတ္တိဝသေန-
 ဝါတိ အာဟ “အပ္ပဝတ္တနဓမ္မာနိ ဘဝိဿန္တိ”တိ။

အတ္တဘာဝံ နာသေတုကာမဿ ဒဠိ ဥပ္ပန္နံ သံဝေဂဉာဏံ သန္တာယာဟ
 “ကုဒါလော ဝိယ ပညာ”တိ။ တတော နိဗ္ဗတ္တိဘဏ္ဍာနသမာဓိံ သန္တာယ
 “ဝိဇ္ဇကံ ဝိယ သမာဓိ”တိ။ တန္တိဿာယ ပဝတ္တေတဗ္ဗဝိပဿနာရမ္ပဉာဏံ
 သန္တာယ “ခနိတ္တိ ဝိယ ဝိပဿနာ”တိ စ ဝုတ္တံ။ သေသမေတ္ထ ဥတ္တာနမေဝ။

ဝပ္ပသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဠိတာ။

၆-သာဓုသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၉၆။ ဆဋ္ဌေ ကာယဒဠိဗဟုလတံ တပဘိတိ တပေါ၊ အတ္တကိလမတာ-
 နုယောဂဝသေန ပဝတ္တံ ဝိရိယံ။ တေန ကာယဒဠိဗဟုလတာနိမိတ္တဿ ပါပဿ
 ဇီရုန္တနံ ဝိရဇ္ဇနံ တပေါဇီရုန္တာတိ အာဟ “ဒုတ္တရကာရိကသင်္ခါတေနာ”တိ-
 အာဒိ။ တပေါဇီရုန္တဝါဒါတိအာဒိသု တပေါဇီရုန္တံ ဝဒန္တိ၊ မနသာပိ တမေဝ

သာရတော ဂဟေတွာ ဝိစရန္တိ၊ ကာယေနပိ တမေဝ အလ္လိနာ နာနပ္ပကာရံ
 အတ္တကိလမထာနုယောဂမနုယုတ္တာ ဝိဟရန္တိတိ အတ္ထော။ **အပရိသုဒ္ဓကာယ-**
သမာစာရာတိ အပရိသုဒ္ဓေန ပါဏာတိပါတာဒိနာ ကာယသမာစာရေန
 သမန္တာဂတာ။ **အပရိသုဒ္ဓဝစီသမာစာရာတိ** အပရိသုဒ္ဓေန မုသာဝါဒါဒိနာ
 ဝစီသမာစာရေန သမန္တာဂတာ။ **အပရိသုဒ္ဓမနောသမာစာရာတိ** အပရိသုဒ္ဓေန
 အဘိဇ္ဈာဒိနာ မနောသမာစာရေန သမန္တာဂတာ။ ကာမံ အကုသလကာယ-
 သမာစာရဝစီသမာစာရပ္ပဝတ္တိကာလေပိ အဘိဇ္ဈာဒယော ပဝတ္တန္တိယေဝ၊
 တဒါ ပန တေ စေတနာပက္ခိကာ ဝါ အပ္ပေဟာရိကာ ဝါတိ၊ မနောသမာ-
 စာရဝါရေ ဧဝ အဘိဇ္ဈာဒိဝသေန ယောဇနာ ကတာ။ အထ ဝါ ခွါရန္တရေ
 ပဝတ္တာနံ ပါဏာတိပါတာဒိနံ ဝစီသမာစာရဒိဘာဝါဘာဝေါ ဝိယ ခွါရန္တရေ
 ပဝတ္တာနမ္ပိ အဘိဇ္ဈာဒိနံ ကာယသမာစာရာဒိဘာဝေါ အသိဒ္ဓေါ၊ မနောသမာ-
 စာရဘာဝေါ ဧဝ ပန သိဒ္ဓေါတိ ကတွာ မနောသမာစာရဝါရေ ဧဝ အဘိဇ္ဈာ-
 ဒယော ဥဒ္ဓဋ္ဌာ။ တထာ ဟိ ဝုတ္တံ—

“ခွါရေ စရန္တိ ကမ္မာနိ၊ န ခွါရာ ခွါရစာရိနော။
 တသ္မာ ခွါရေဟိ ကမ္မာနိ၊ အညမညံ ဝဝတ္တိတာ”တိ။

အပရိသုဒ္ဓါဇီဝါတိ အပရိသုဒ္ဓေန ဝေဇ္ဇကမ္မဒူတကမ္မဝရိယောဂါဒိနာ ကေ-
 ဝိသတိအနေသနာဘေဒေန အာဇီဝေန သမန္တာဂတာ။ ဣဒဉ္စ သာသနေ ပဗ္ဗ-
 ဇိတာနံယေဝ ဝသေန ဝုတ္တံ၊ “ယေပိ ဘေ သမဏဗြာဟ္မဏာ”တိ ပန ဝစနတော
 ဗာဟိရကဝသေန ဂဟဠဝသေန စ ယောဇနာ ဝေဒိတဗျာ။ ဂဟဠာနမ္ပိ ဟိ ဇာတိ-
 ဓမ္မ ဂုလဓမ္မဒေသဓမ္မဝိလောမနဝသေန အညထာပိ မိစ္ဆာဇီဝေါ လက္ခတေဝ။

ဉာဏဒဿနာယာတိ ဧတ္ထ ဉာဏဒဿနန္တိ မဂ္ဂဉာဏမ္ပိ ဝုစ္စတိ ဖလ-
 ဉာဏမ္ပိ သဗ္ဗညုတညာဏမ္ပိ ပစ္စဝေက္ခဏဉာဏမ္ပိ ဝိပဿနာဉာဏမ္ပိ။ “ကိ” န
 ခေါ အာဝုသော ဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓတ္ထံ ဘဂဝတိ ဗြဟ္မစရိယံ ဝုဿတိ”တိ၊ ဟိ
 ဧတ္ထ မဂ္ဂဉာဏံ “ဉာဏဒဿန”န္တိ ဝုတ္တံ။ “အယမညော ဥတ္တရိမနဿဓမ္မော
 အလမရိယဉာဏဒဿနဝိသေသော အဓိဂတော ဖာသုဝိဟာရေ”တိ၊ ဧတ္ထ
 ဖလဉာဏံ။ “ဘဂဝတောပိ ခေါ ဉာဏံ ဥဒပါဒိ သတ္တာဟကာလကတော
 အာဠာရော ကာလာမော”တိ၊ ဧတ္ထ သဗ္ဗညုတညာဏံ။ “ဉာဏဉ္စ ပန မေဒဿနံ
 ဥဒပါဒိ၊ အကုပ္ပါ မေ ဝိမုတ္တိ၊ အယမန္တိမာ ဇာတိ”တိ၊ ဧတ္ထ ပစ္စဝေက္ခဏဉာဏံ။
 “ဉာဏဒဿနာယ စိတ္တံ အဘိနိဟရတိ”တိ၊ ဧတ္ထ ဝိပဿနာဉာဏံ။ ဣဓ ပန

၁-အဘိ-ဋ္ဌ ၁-၁၂၆-ပိဋကေ။

၄-ဝိ ၃-၁၀-ပိဋကေ။

၂-မ ၁-၂၀၁-ပိဋကေ။

၅-သံ ၃-၃၇၀၊ ဝိ ၃-၁၆၊ ၃၉-၃၃၁-ပိဋကေ။

၃-မ ၁-၂၆၈-ပိဋကေ။

၆-ဒိ ၁-၇၂-ပိဋကေ။

ဤဏဒဿနာယာတိ မဂ္ဂဉာဏံ “ဤဏဒဿန” နှိ ဝုတ္တံ။ တေနာဟ “မဂ္ဂ-
ဉာဏသင်္ခါတာယ ဒဿနာယာ” တိ။ အဝိရာဓိတံ ဝိဇ္ဇတိတိ အဝိရာဓိတံ
ကတွာ ဝိဇ္ဇတိ။ သေသမေတ္တ သုဝိညေယျမေဝ။

သာဠသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၇-မဏိကာဒေဝိသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၉၇။ သတ္တမေ အပ္ပေသက္ခာတိ အပ္ပါနဘာဝါ။ သာ ပန အပ္ပေသက္ခတာ
အာဓိပတေယျသမ္ပတ္တိယာ ပရိဝါရသမ္ပတ္တိယာ စ အဘာဝေန ပါကဠာ
ဟောတိ။ တတ္ထ ပရိဝါရသမ္ပတ္တိယာ အဘာဝံ ဒဿေန္တော “အပ္ပပရိဝါ-
ရာ” တိ အာဟ။ ဣဿရာတိ အာဓိပတေယျသံဝတ္တနကမ္မဗလေန ဤသန-
သီလာ။ သာ ပနဿာ ဣဿရတာ ဝိဘဝသမ္ပတ္တိပစ္စယာ ပါကဠာ ဇာတာတိ
အသုတာပရိယာယဘာဝေန ဝဒန္တော “အဇာတိ ဣဿရာ” တိ အာဟ။ မဟန္တံ
နေမေတိဿာ ဘူမိဂတဉ္စေဝ ဝဠုနကမ္ဘာတိ မဟဋ္ဌနာ။ ဣမ ပန ဝဠုနကေ-
နေဝ ဓနေန မဟဋ္ဌနတံ ဒဿေန္တော “ဝဠုနကဓနေန မဟဋ္ဌနာ” တိ အာဟ။
ဤသတိတိ ဤသာ၊ အဘိဘူတိ အတ္ထော။ မဟတိ ဤသာ မဟေသာ၊ သုပ္ပ-
တိဋ္ဌိတမဟေသတာယ ပန ပရေဟိ မဟေသောတိ အက္ခာတဗ္ဗတာယ မဟေ-
သက္ခာ။ ယသ္မာ ပန သော မဟေသက္ခဘာဝေါ အာဓိပတေယျပရိဝါရ-
သမ္ပတ္တိယာ ဝိညာယတိ၊ တသ္မာ “မဟာပရိဝါရာ” တိ ဝုတ္တံ။

သဏ္ဌာနပါရိပူရိယာ အဓိကံ ရူပမဿာတိ အဘိရူပါ။ သဏ္ဌာနပါရိပူရိ-
ယာတိ စ ဟတ္ထပါဒါဒိသရီရာဝယဝါနံ သုသဏ္ဌိတတာယာတိ အတ္ထော။
အဝယဝပါရိပူရိယာ ဟိ သမုဒါယပါရိပူရိသိဗ္ဗိ။ ရူပန္တိ စ သရီရံ “ရူပဝန္တေဝသရီ”
ဂစ္ဆတိ” တိ အာဒိသု ဝိယ။ ဒဿနယုတ္တာတိ သုရူပဘာဝေန ပဿိတဗ္ဗယုတ္တာ၊
ဒိဿမာနာ စက္ခုနိ ဝိယာယတိတိ” အညကိစ္စဝိက္ခေပံ ဟိတွာပိ ဒဠဗ္ဗာတိ ဝုတ္တံ
ဟောတိ။ ဒိဿမာနာဝသောမနဿဝသေန စိတ္တံ ပသာဒေတိတိ ပါသာဒိကာ။
တေနာဟ “ဒဿနေန ပါသာဒိကာ” တိ။ ပေါက္ခရတာတိ ဝုစ္စတိ သုန္ဒရ-
ဘာဝေါ၊ ဝဏ္ဏဿ ပေါက္ခရတာ ဝဏ္ဏပေါက္ခရတာ၊ တာယ ဝဏ္ဏသမ္ပတ္တိယာတိ
အတ္ထော။ ပေါရာဏာ ပန ပေါက္ခရန္တိ သရီရံ ဝဒန္တိ၊ ဝဏ္ဏံ ဝဏ္ဏမေဝ။
တေသံ မတေန ဝဏ္ဏဉ္စ ပေါက္ခရဉ္စ ဝဏ္ဏပေါက္ခရာနိ၊ တေသံ ဘာဝေါ

ဝဏ္ဏပေါက္ခရတာ။ ဣတိ ပရမာယ ဝဏ္ဏပေါက္ခရတာယာတိ ဥတ္တမပရိသုဒ္ဓေန
ဝဏ္ဏေန စေဝ သရီရသဏ္ဌာနသမ္ပတ္တိယာ စာတိ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ တေနောဟိ
“ဝဏ္ဏေန စေဝ သရီရသဏ္ဌာနေန စာ”တိ။ တတ္ထ ဝဏ္ဏေနာတိ ဝဏ္ဏ-
မာတုယာ။ သရီရံ နာမ သန္တဝေသဝိသိဋ္ဌော ကရစရဏဂီဝါသိသာဒိအငယဝ-
သမုဒါယော၊ သော စ သဏ္ဌာနမုခေန ဂယုတိတိ အာဟ “သရီရသဏ္ဌာန-
နာ”တိ။

အဘိသန္ဓတိတိ ကုဇ္ဈနဝသေနေဝ ကုဋိလကဏ္ဍကော ဝိယ တသ္မိံ တသ္မိံ
သမုဋ္ဌာနေ မကရဒန္တော ဝိယ^၁ လဂတိ။ ယံ ဟိ ကောသေ ဥပ္ပတ္တိဋ္ဌာနဘူတေ
အာရမ္မဏေ ဥပနာဟဿ ပစ္စယဘူတံ ကုဇ္ဈနဝသေန အဘိသန္ဓနံ၊ တံ ဣဓာ-
ဓိပ္ပေတံ၊ န လုပ္ပနဝသေန။ ကုပ္ပတိတိအာဒိသု ပုဗ္ဗုပ္ပတ္တိ ကောပေါ၊ တတော
ဗလဝတရော ဗျာပါဒေါ လဒ္ဓါသေဝနတာယ စိတ္တဿ ဗျာပဇ္ဇနတော။
သာတိသယံ လဒ္ဓါသေဝနတာယ တတော ဗျာပါဒတောပိ ဗလဝတရော
ပစ္စတ္တိကဘာဝေန ထာမပ္ပတ္တိ ပတိတ္ထိယနာ။ အန္တံ ပါနန္တိအာဒိသု အဒိယတော
အန္တံ၊ ခါဒနိယံဘောဇနိယဉ္စ။ ပါတဗျတော ပါနံ၊ ယံကိဉ္စိ ပါနံ။ ဝသိတဗ္ဗတော
အစ္စာဒေတဗ္ဗတော ဝတ္ထံ၊ နိဝါသနပါဝရဏံ။ ယန္တိ တေနာတိ ယာနံ၊
ဆတ္တုပါဟနဝယုသိဝိကာဒိ ယံကိဉ္စိ ဂမနပစ္စယံ။ ဆတ္တုနိ ဟိ ဝဿာတပဒုက္ခ-
နိဝါရဏေန မဂ္ဂဂမနသာဓနန္တိ ကတွာ “ယာန”ဉ္စိ ဝုစ္စတိ။ မာလန္တိ ယံကိဉ္စိ
သုမနမာလာဒိပုပ္ဖံ။ ဂန္ဓန္တိ ယံကိဉ္စိ စန္ဒနာဒိဝိလေပနံ။

မလ္လိကာဒေဝိသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၈-အတ္တန္တပသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၉၈။ အဋ္ဌမေ အာဟိတော အဟံမာနော ဧတ္တာတိ အတ္တာ၊ အတ္တ-
ဘာဝေါ။ ဣဓ ပန ယော ပရော န ဟောတိ၊ သော အတ္တာ၊ တံ အတ္တာနံ။
ပရန္တိ အတ္တတော အညံ။ ဒိဋ္ဌေတိ ပစ္စက္ခဘူတေ။ ဓမ္မေတိ ဥပါဒါနက္ခန္ဓဓမ္မေ။
တတ္ထ ဟိ အတ္တာ ဘဝတိ၊ အတ္တသညာဒိဋ္ဌိ ဘဝတိတိ အတ္တဘာဝသမညာ။
တေနာဟ “ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေတိ ဣမသ္မိံယေဝ အတ္တဘာဝေ”တိ။ ဆာတံ ဝုစ္စတိ
တဏှာ ဇီဃစ္စာဟေတုတာယ။ အန္တော တာပနကိလေသာနန္တိ အတ္တနော
သန္တာနေ ဒရထပရိဋ္ဌာဟဇနနေန သန္တာပနကိလေသာနံ။

၁-မမန္တုဒန္တော ဝိယ (က)

ပရေသံ ဟနနဃာတနာဒိနာ ရောဒါပနတော လုဒ္ဓေါ။ တထာ ဝိသု-
တကဘာဝေန ကာယစိတ္တာနံ ဝိဒါလနတော ခါရုဏော။ ထဒ္ဓဟဒယော
ကက္ခဋော။ ဗန္ဓနာဂါရေ နိယုတ္တော ဗန္ဓနာဂါရိကော။

ခတ္တိယာဘိသေကေနာတိ ခတ္တိယာနံ ကာတဗ္ဗအဘိသေကေန။ သန္တာဂါရန္တိ
သန္တာရဝသေန ကတံ အဂါရံ ယညာဂါရံ။ သပ္ပိတေလေနာတိ သပ္ပိမိသေန
တေလေန။ ယမကသ္မေဟေန ဟိ သော တဒါ ကာယံ အပ္ပဉ္စတိ။ ဝစ္ဆဘာဝံ
တရိတွာ ဌိဟော ဝစ္ဆတရော။ ပရိက္ခေပကရုဏက္ခာယာတိ နဝမာလာဟိ သန္တိ
ဒဗ္ဘေဟိ ဝေဒိယာ ပရိက္ခိပနက္ခာယ။ ယညဘူမိယန္တိ အဝသေသယညဋ္ဌာနေ။

ဗုရသမုဿာရိတမာနဿေဝ သာသနေ သမ္မာပဋိပတ္တိ သမ္ဘဝတိ၊
န မာနဇာတိကဿာတိ အာဟ “နိဟတမာနက္ခာ”တိ။ ဥဿန္တက္ခာတိ
ဗဟုဘာဝတော။ ဘောဂါရောဂျာဒိဝတ္ထုကာ မဒါ သုပ္ပဟိယာ ဟောန္တိ
နိမိတ္တဿ အဝဋ္ဌာနတော၊ န တထာ ကုလဝိဇ္ဇာမဒါတံ ခတ္တိယဗြာဟ္မဏ-
ကုလာနံ ပဗ္ဗဇိတာနမ္ပိ ဇာတိဝိဇ္ဇာ နိဿာယ မာနဇေပနံ ဒုပ္ပဇဟန္တိ အာဟ
“ယေဘုယျေန ဟိ။ ပ။ မာနံ ကရောန္တိ”တိ။ ဝိဇာတိတာယာတိ နိဟိ-
နဇာတိတာယ။ ပတိဋ္ဌာတုံ န သက္ကောန္တိတိ သုဝိသုဒ္ဓိံ ကတွာ သီလံ ရက္ခိတုံ
န သက္ကောန္တိ။ သီလဝသေန ဟိ သာသနေ ပတိဋ္ဌဟန္တိ။ ပတိဋ္ဌာတုန္တိ ဝါ
သစ္စပုဂ္ဂိုလေဓေန လောကုတ္တရာယ ပတိဋ္ဌာယ ပတိဋ္ဌာတုံ။ ယေဘုယျေန ဟိ
ဥပနိဿယသမ္ပန္နာ သုဇာတာယေဝ ဟောန္တိ၊ န ဒုဇာတာ။

ပရိသုဒ္ဓန္တိ ရာဂါဒိနံ အစ္စန္တမေဝ ပဟာနဒိပနတော နိရုပတ္တိလေသတာယ
သဗ္ဗသော ဝိသုဒ္ဓိံ။ သန္တံ ပဋိလဘတီတိ ပေါထုဇ္ဇနိကသဒ္ဓါဝသေန သဒ္ဓဟတိ။
ဝိညဇာတိကာနံ ဟိ ဓမ္မသမ္ပတ္တိဂ္ဂဟဏပုဗ္ဗိကာ သဒ္ဓါသိဒ္ဓိံ ဓမ္မပ္ပမာဏဓမ္မပ္ပသန္တ-
ဘာဝတော။ ဇာယမ္ပတိကာတိ ဃရဏိပတိကာ။ ကာမံ “ဇာယမ္ပတိကာ”တိ
ဝုတ္တေ ဃရသာမိကဃရသာမိနိဝသေန ဌိန္ဒယေဝ ဂဟဏံ ဝိညာယတံ၊ ယဿ
ပန ပုရိသဿ အနေကာ ပဇာပတိယော ဟောန္တိ၊ တတ္ထ ကိံ ဝတ္ထုဗ္ဗန္တိ
ဧကာယပိ သံဝါသော သမ္မာဓောတိ ဒဿနတ္ထံ “ဧ”တိ ဝုတ္တံ။ ရာဂါဒိနာ
သ ကိဉ္ဇနဋ္ဌေန၊ ခေတ္တဝတ္ထုအာဒိနာ သပလိဗောဓဋ္ဌေန ရာဂရဇာဒိနံ အာဂမန-
ပထဘာပိ ဥပ္ပဇနဋ္ဌာနတာ ဝေါတိ ဒွေပိ ဝဏ္ဏနာ ဧကတ္တာ၊ ဗျဉ္ဇနမေဝ နာနံ။
အလဂ္ဂနဋ္ဌေနာဘိ အသဇ္ဇနဋ္ဌေန အပ္ပဋိဗဒ္ဓဘာဝေန။ ဧဝံ အကုသလကုသလပ္ပ-
ဝတ္တိနံ ဌာနဘာဝေန ဃရာဝါသပဗ္ဗဇာနံ သမ္မာဓက္ခောကာသတံ ဒဿေတွာ

ဣဒါနိ ကုသလပ္ပဝတ္တိယာယေဝ အဋ္ဌာနဋ္ဌာနဘာဝေန တေသံ တံ ဒဿေတုံ
“အဝိဇာ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

သင်္ခေပကဏ္ဍာတိ ဝိသုံ ဝိသုံ ပဒုဒ္ဓါရံ အကတွာ သင်္ခေပတော အတ္တဝဏ္ဏနာ။
ကေမ္ပိ ဒိဝသန္တိ ကေဒိဝသမတ္တမ္ပိ။ အဇ္ဈန္တံ ကတွာတိ ဒုက္ကဋ္ဌမတ္တဿပိ
အနာပဇ္ဇနေန အဇ္ဈန္တိတံ ကတွာ။ ကိလေသမလေန အမလိနန္တိ တဏှာ-
သံကိလေသာဒိဝသေန အသံကိလိဋ္ဌံ ကတွာ။ ပရိဒဟိတွာတိ နိဝါသေတွာ စေဝ
ပါရူပိတွာ စ။ အဂါရဝါသော အဂါရံ ဥတ္တရပဒလောပေန၊ တဿ ဝမိအာဝဟံ
အဂါရဿ ဟိတံ။

ဘောဂက္ခန္ဓောတိ ဘောဂရာသိ ဘောဂသမုဒါယော။ အာဗန္ဓနဋ္ဌေနာတိ
ပုတ္တော နတ္တာတိအာဒိနာ ပေမဝသေန သပရိစ္ဆေဒဝသေန ဗန္ဓနဋ္ဌေန။
အမှာကမေတေတိ ဉာယန္တိတိ ဉာတိ၊ ပိတာမဟပိတုပုတ္တာဒိဝသေန ပရိဝတ္တ-
နဋ္ဌေန ပရိဝဇ္ဇော။ သာမညဝါစိပိ သိက္ခာ-သဒ္ဓေါ အာဇီဝသဒ္ဓသန္တိဓာနတော
ဥပရိရစ္စမာနဝိသေသာပေက္ခာယ စ ဝိသေသနိဝိဋ္ဌောဝ ဟောတီတိ ဝုတ္တံ “ယာ
ဘိက္ခုနံ အဝိသီလသင်္ခါတာ သိက္ခာ”တိ။ သိက္ခိတဗ္ဗဋ္ဌေန သိက္ခာ၊ သဟ
အာဇီဝန္တိ ဧတ္ထာတိ သာဇီဝေါ။ သိက္ခနဘာဝေနာတိ သိက္ခာယ သာဇီဝေ စ
သိက္ခနဘာဝေန။ သိက္ခံ ပရိပူရေန္တောတိ သီလသံဝရံ ပရိပူရေန္တော။ သာဇီ-
ဝဋ္ဌ အဝိတိက္ကမန္တောတိ “နာမကာယော ပဒကာယော နိရုတ္တိကာယော
ဗျဉ္ဇနကာယော”တိ ဝုတ္တံ သိက္ခာပဒံ ဘဂဝတော စ ဝစနံ အဝိတိက္ကမန္တော
ဟုတွာတိ အတ္ထော။ ဣဒမေဝ စ “သိက္ခန”န္တိ ဝုတ္တံ၊ တတ္ထ သာဇီဝါနံ အဝိ-
တိက္ကမော သိက္ခာပါရိပူရိယာ ပစ္စယော။ တတော ဟိ ယာဝ မဂ္ဂါသိက္ခာ-
ပါရိပူရိ ဟောတီတိ။

အနုပ္ပဒါတာတိ အနုဗလပ္ပဒါတာ၊ အနုဝတ္တနဝသေန ဝါ ပဒါတာ။ ကဿ
ပန အနုဝတ္တနံ ပဒါနဉ္စာတိ? “သဟိတာန”န္တိ ဝုတ္တတ္တာ သန္ဓာနဿာတိ
ဝိညာယတိ။ တေနာဟ “သန္ဓာနာနုပ္ပဒါတာ”တိ။ ယသ္မာ ပန အနုဝတ္တန-
ဝသေန သန္ဓာနဿ ပဒါနံ အာဓာနံ အာရက္ခနံ ဝါ ဒဠကရဏံ ဟောတိ၊
တေန ဝုတ္တံ “ဒွေ ဇနေ သမဂ္ဂေ ဒိသ္မာ”တိအာဒိ။ အာရမန္တိ ဧတ္ထာတိ
အာရာမော၊ ရမိတဗ္ဗဋ္ဌာနံ။ ယသ္မာ ပန အာ-ကာရေန ဝိနာပိ အယမတ္ထော
လဗ္ဘတိ၊ တသ္မာ ဝုတ္တံ “သမဂ္ဂရာမောတိဝိ ပါနိ၊ အယမေဝတ္ထော”တိ။

“တ္ထေတိ—

“နေလင်္ဂါ သေတပစ္စာဒေါ၊ ကောရော ဝတ္တတိ ရထော။
အနိဿံ ပဿ အာယန္တံ၊ ဆိန္ဒသောတံ အဗန္ဓန”န္တိ—

ဣဒိဿာ ဂါထာယ။ သီလံ ဟေတ္ထ နေလင်္ဂန္တိ ဝုတ္တံ။ တေနေဝါဟ “စိတ္တော
ဂဟပတိ နေလင်္ဂန္တိ ခေါ ဘန္တေ သီလာနမေတံ အဓိဝစန”န္တိ။ သုကုမာရာတိ
အပ္ပရသတာယ မုဒုကာ။ ပုရဿ သောတိ ဧတ္ထ ပုရ-သဒ္ဓေါ တန္တိဝါသိဝါစ-
ကော ဒဠဗ္ဗော “ဂါမော အာဂတော”တိအာဒိသု ဝိယ။ တေနေဝါဟ “နဂရ-
ဝါသီန”န္တိ။ မနံ အပ္ပါယတိ ဝဇေတိတိ မနာပေါ။ တေန ဝုတ္တံ “စိတ္တဝုဇိ-
ကရာ”တိ။

ကာလဝါဒီတိအာဒိ သမ္ပပ္ပလာပါ ပဋိဝိရတဿ ပဋိပတ္တိဒဿနံ။ အတ္ထ-
သံဟိတာပိ ဟိ ဝါစာ အယုတ္တကာလပ္ပယောဂေန အတ္ထာဝဟာ န သိယတိ
အနတ္တဝိညာပနဝါစံ အနုလောမေတိ၊ တသ္မာ သမ္ပပ္ပလာပံ ပဇဟန္တေန အကာ-
လဝါဒီတာ ပရိဟရိတဗ္ဗာတိ ဝုတ္တံ “ကာလဝါဒီ”တိ။ ကာလေန ဝဒန္တေနပိ
ဥဘယာနတ္ထသုခနတော အဘူတံ ပရိဝဇ္ဇေတဗ္ဗန္တိ အာဟ “ဘူတဝါဒီ”တိ။
ဘူတဉ္စ ဝဒန္တေန ယံ ဣဓလောကပရလောကဟိတသမ္ဘာဒကံ၊ တဒေဝ ဝတ္တဗ္ဗန္တိ
ဒဿေတုံ “အတ္တဝါဒီ”တိ ဝုတ္တံ။ အတ္ထံ ဝဒန္တေနပိ လောကိယဓမ္မသန္တိဿိတမေဝ
အဝတွာ လောကုတ္တရဓမ္မသန္တိဿိတံ ကတွာ ဝတ္တဗ္ဗန္တိ ဒဿနတ္ထံ “ဓမ္မဝါဒီ”တိ
ဝုတ္တံ။ ယထာ စ အတ္ထော လောကုတ္တရဓမ္မသန္တိဿိတော ဟေတုတိ၊ တံ ဒဿေတုံ
“ဝိနယဝါဒီ”တိ ဝုတ္တံ။ ပဉ္စန္တံ ဟိ သံဝရဝိနယာနံ ပဉ္စန္တံ ပဟာနဝိနယာနံ
ဝသေန ဝုစ္စမာနော အတ္ထော နိဗ္ဗာနာဓိဂမနဟေတုဘာဝတော လောကုတ္တရ-
ဓမ္မသန္တိဿိတော ဟောတိတိ။ ဧဝံ ဂုဏဝိသေသယုတ္တောဝ အတ္ထော ဝုဇ္ဇ-
မာနော ဒေသနာကောသလေ သတိ သောဘတိ၊ ကိစ္စကရော စ ဟောတိ၊
န အညထာတိ ဒဿေတုံ “နိဓာနဝတိ” ဝါစံ ဘာသိတာ”တိ ဝုတ္တံ။ ဣဒါနိ
တံ ဒေသနာကောသလံ ဝိဘာဝေတုံ “ကာလေနာ”တိအာဒိမာဟ။ ပုစ္ဆာဒိ-
ဝသေန ဟိ ဩတ္တိက္ကံဝါစာဝတ္ထုသ္မိံ ကေသာဒိဗျာကရဏဝိဘာဝံ သလ္လက္ခေ-
တွာ ဌပနာဟေတူဒါဟရဏသန္တသနာဒိံ တံတံကာလာနုပ္ပံ ဝိဘာဝေန္တိယာ
ပရိမိတပရိစ္ဆိန္နရူပါယ ဝိပုလတရဂမ္ဘီရောဒါရပရမတ္ထဝိတ္ထာရသင်္ဂါဟိကာယ
ကထာယ ဉာဏဗလာနုပ္ပံ ပရေ ယာထာဝတော ဓမ္မေ ပတိဋ္ဌာပေန္တော
“ဒေသနာကုသလော”တိ ဝုစ္စတိတိ ဧဝမေတ္ထ အတ္ထယောဇနာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ဧဝံ ပဋိပါဒိယာ သတ္တ မူလသိက္ခာပဒါနိ ဝိဘဇိတွာ အဘိဇ္ဈာဒိပ္ပဟာနံ ဣန္ဒြိယသံဝရဇာဂရိယာနုယောဂေဟိ ဝိဘာဝေတုံ တမ္ပိ နိဟရိတွာ အာစာရ-
သီလဿေဝ ဝိဘဇနဝသေန ပါဠိ ပဝတ္တာတိ တဒတ္ထံ ဝိဝရိတုံ “ဗီဇဂါမ-
ဘူတဂါမသမာရဗ္ဘာ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ ဗီဇာနံ ဂါမော သမူဟော
ဗီဇဂါမော။ ဘူတာနံ ဇာတာနံ နိဗ္ဗတ္တာနံ ရုက္ခဂစ္ဆလတာဒိနံ သမူဟော
ဘူတဂါမော။ နနု စ ရုက္ခာဒယော စိတ္တရဟိတတာယ န ဇီဝါ၊ စိတ္တ-
ရဟိတတာ စ ပရိပ္ပန္နာဘာဝတော ဆိန္ဓေ ဝိရုဟနတော ဝိသဒိသဇာတိ-
ဘာဝတော စဘုယောနိအပရိယာပန္နတော စ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ဝုဗ္ဗိ ပန ပဝါဠ-
သိလာလဝဏာနမ္ပိ ဝိဇ္ဇတိတိ န တေသံ ဇီဝဘာဝေ ကာရဏံ၊ ဝိသယဂ္ဂဟဏန္တ
နေသံ ပရိကပ္ပနာမတ္ထံ သုပနံ ဝိယ စိန္တာဒိနံ၊ တထာ ဒေါဟဠာဒယော၊
အထာ ကဿာ ဗီဇဂါမဘူတဂါမသမာရဗ္ဘာ ပဋိဝိရတိ ဣတ္ထိတာတိ၊ သမဏ-
သာရုပ္ပတော တန္တိဝါသိသတ္တာနုရက္ခဏတော စ။ တေနောဟ “ဇီဝသညိနော
ဟိ မောဃပုရိသ မနုဿာ ရုက္ခသျှိ”န္တိအာဒိ။

မူလမေဝ ဗီဇံ မူလဗီဇံ၊ မူလံ ဗီဇံ ဧတဿာတိပိ မူလဗီဇံ။ သေသေသုပိ
ဧသေဝ နယော။ ဗုဒ္ဓဗီဇန္တိ ပဗ္ဗဗီဇံ။ ပစ္စယန္တရသမဝါယေ သဒိသဇလုပ္ပတ္တိယာ
ဝိသေသကာရဏဘာဝတော ဝိရုဟနသမတ္ထေ သာရဇလေ နိရုဠော ဗီဇ-သဒ္ဓေါ
တဒတ္ထသံသိပ္ပိယာ မူလာဒိသုပိ ကေသုပိ ပဝတ္တတိတိ မူလာဒိတော နိဝတ္တနတ္ထံ
ဧကေန ဗီဇ-သဒ္ဓေန ဝိသေသေတွာ ဝုတ္တံ “ဗီဇဗီဇ”န္တိ “ရူပရူပံ၊ ဒုက္ခဒုက္ခ”န္တိ
စ ယထာ။ ကဿာ ပနေတ္ထ ဗီဇဂါမဘူတဂါမံ ဥဗ္ဗရိတွာ ဗီဇဂါမော ဧဝ
နိဗ္ဗိဠောတိ၊ န ခေါ ပနေတံ ဧဝံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ နနု အဝေါစုမှာ “မူလမေဝ ဗီဇံ
မူလဗီဇံ၊ မူလံ ဗီဇံ ဧတဿာတိပိ မူလဗီဇ”န္တိ။ တတ္ထ ပုရိမေန ဗီဇဂါမော
နိဗ္ဗိဠော၊ ဒုတိယေန ဘူတဂါမော။ ဒုဝိဇောပေသ မူလဗီဇန္တ မူလဗီဇန္တ
မူလဗီဇန္တိ သာမညနိဗ္ဗေသေန၊ ကေသေသနယေန ဝါ ဥဗ္ဗိဠောတိ ဝေဒိ-
တဗ္ဗော။ တေနောဟ “ပဉ္စဝိသော”တိအာဒိ။ နိလတိဏရုက္ခာဒိကဿာတိ
အလ္လတိဏဿ စေဝ အလ္လရုက္ခာဒိကဿ စ။ အာဒိ-သဒ္ဓေန ဩသဂိဂစ္ဆ-
လတာဒိနံ သင်္ဂဟော။

ဧကံ ဘတ္ထံ ကေဘတ္ထံ၊ တံ အဿ အတ္ထိတိ ကေဘတ္ထိကော။ သော ပန
ရတ္ထိဘောဇနေနပိ၊ သိယာတိ တန္တိဝတ္တနတ္ထံ အာဟ “ရတ္ထပရတော”တိ။
ဧဝမ္ပိ အပရဏ္ဍဘောဇီပိ သိယာ ကေဘတ္ထိကောတိ တန္တိဝတ္တနတ္ထံ “ဝိရတော

၁-တတ္ထ (သာရတ္ထ-၇၊ ၃-၁၉၊ ၅-၇၊ ၁-၁၂၃-ပိဋေသု။ ၂-ဝိ ၂-၅၁-ပိဋေ။

၃-သံ ၂-၄၅၃-ပိဋေ။

၄-ရတ္ထိဘောဇနေနပိ (၅-၇၊ ၁-၁၂၃-ပိဋေ)

ဝိကာလဘောဇနာ”တိ ဝုတ္တံ။ အရုဏ္ဏဂ္ဂမနတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ မဇ္ဈနိကာ အယံ ဗုဒ္ဓါဒိန္နံ အရိယာနံ အာစိဏ္ဏသမာစိဏ္ဏော ဘောဇနဿ ကာလော နာမ၊ တဒညော ဝိကာလော။ အဋ္ဌကထာယံ ပန ဒုတိယပဒေန ရတ္ထိဘောဇ- နဿ ပဋိက္ခိတ္တတ္တာ “အတိက္ကန္တေ မဇ္ဈနိကေ ယာဝ သူရိယတ္ထင်္ဂမနာ ဘောဇနံ ဝိကာလဘောဇနံ နာမာ”တိ ဝုတ္တံ။

ဒါရူမာသကောတိ ယေ ဝေါဟာရံ ဂစ္ဆန္တိတိ ဣတိ-သဒ္ဓေန ဧဝံပကာရေ ဒသေတိ။ အညေဟိ ဂါဟာပနေ ဥပနိက္ခိတ္တသာဒိယနေ စ ပဋိဂ္ဂဟဏတ္ထော လဗ္ဘတိတိ “နေဝ တံ ဥဂ္ဂဏှာတိ၊ န ဥဂ္ဂဟာပေတိ၊ န ဥပနိက္ခိတ္တံ သာဒိယ- တိ”တိ ဝုတ္တံ။ အထ ဝါ တိဝိဓံ ပဋိဂ္ဂဟဏံ ကာယေန၊ ဝါစာယ၊ မနသာတိ။ တတ္ထ ကာယေန ပဋိဂ္ဂဟဏံ ဥဂ္ဂဏှာနံ၊ ဝါစာယ ပဋိဂ္ဂဟဏံ ဥဂ္ဂဟာပဏံ၊ မနသာ ပဋိဂ္ဂဟဏံ သာဒိယနန္တိ တိဝိဓမ္မိ ပဋိဂ္ဂဟဏံ ကေဇ္ဈံ ဂဟေတွာ ပဋိဂ္ဂဟဏာတိ ဝုတ္တန္တိ အာဟ “နေဝ တံ ဥဂ္ဂဏှာတိ”တိအာဒိ။ ဧသ နယော အာမက- ခဉ္စပဋိဂ္ဂဟဏာတိအာဒိသုပိ။ နိဝါရာဒိဥပညေဿ သာလိ အာဒိမူလဓညန္တော- ဂဓတ္တာ ဝုတ္တံ “သတ္တဝိဓဿာ”တိ။ “အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ ဝသာနိ ဘေသဇ္ဇာနိ အစ္ဆဝသံ မစ္ဆဝသံ သုသုကာဝသံ သူကရဝသံ ဂတြာဝသံ”န္တိ ဝုတ္တတ္တာ ဣဒံ ဩဒိဿ အနုညာတံ နာမ။ တဿ ပန “ကာလေ ပဋိဂ္ဂဟိ- တ”န္တိ ဝုတ္တတ္တာ ပဋိဂ္ဂဟဏံ ဝဇ္ဇတိ သတိ ပစ္စယေတိ အာဟ “အညတြ ဩဒိဿ အနုညာတာ”တိ။

သာရုပ္ပေန ဝဉ္စနံ ဣပက္ခန္တံ၊ ပတိရူပေန ဝဉ္စနာတိ အတ္ထော။ အဂ္ဂေန အတ္တနော သရိရာဝယဝေန ဝဉ္စနံ အင်္ဂုက္ခန္တံ။ ဂဏှနဝသေန ဝဉ္စနံ ဂဟဏက္ခန္တံ။ ပဋိစ္ဆန္တံ ကတွာ ဝဉ္စနံ ပဋိစ္ဆန္တုက္ခန္တံ။ အတ္တမတိတိ နိပိဋ္ဌေတိ၊ ပုဗ္ဗဘာဂေ အတ္တ- မတိတိ သမ္ပန္နော။ ဟာယန္တိ နာဠိအာဒိမာနဘာဇနာနံ အတ္တန္တရံ။ တေလာဒိန္နံ နာဠိအာဒိဟိ မိနနကာလေ ဥဿာပိတာ သိခါယေဝ သိခါဘေဒေါ၊ တဿာ ဟာပနံ။ ကေဝိတိ သာရသမာသာစရိယာ ဥတ္တရဝိဟာရဝါသိနော စ။

ဝဓောတိ မုဋ္ဌိပ္ပဟာရကသာတာဠာနာဒိဟိ ဟိံသနံ၊ ဝိဟေဋ္ဌနန္တိ အတ္ထော။ ဝိဟေဋ္ဌနတ္ထောပိ ဟိ ဝဓ-သဒ္ဓေါ ဒိဿတိ “အတ္တာနံ ဝဓိတွာ ဝဓိတွာ ရောဒ- တိ”တိအာဒိသုပိ။ ယထာ ဟိ အပဋိဂ္ဂဟဘာဝသာမညေ သတိပိ ပဗ္ဗဇိတေဟိ အပဋိဂ္ဂဟိတဗ္ဗဝတ္ထုဝိသေသဘာဝသန္တဿနတ္ထံ ဣတ္ထိကုမာရိဒါသိဒါသာဒယော ဝိဘာဂေန ဝုတ္တာ၊ ဧဝံ ပရဿဟရဏဘာဝတော အဒိန္နာဒါနဘာဝသာမညေ

၁-ဝိ ၃-၂၉၁-ပိဋေ။

၂-ဝိ ၃-၂၉၂-ပိဋေ။

၃-ဝိ ၂-၃၆၄၊ ၃၆၅-ပိဋေသု။

၄-ပဋိဂ္ဂဟဘာဝသာမညေ (က) ၆-၆ ၁-၁၂၄-ပိဋေ ပန ပဿိတဗ္ဗံ၊

သတိဝိ တုလာကုဋ္ဌာဒယော အဒိန္နာဒါနဝိသေသဘာဝဒဿနတ္ထံ ဝိဘာဂေန
 ဝုတ္တာ၊ န ဧဝံ ပါဏာတိပါတပရိယာယဿ ဝဿေ ပုန ဂဟဏေ ပယောဇနံ
 အတ္ထိ၊ တတ္ထ သယံကာရေ၊ ဣမ ပရိကာရေတိ စ န သက္ကာ ဝတ္ထု၊ “ကာယ-
 ဝစီပ္ပယောဂသမုဋ္ဌာပါကာ စေတနာ ဆပ္ပယောဂါ”တိ ဝစေနတော၊ တသ္မာ
 ယထာဝုတ္တော ဧဝမေတ္ထ အတ္ထော ယုတ္တော။ အဋ္ဌကထာယံ ပန “ဝဇောတိ
 မာရဏ”န္တိ ဝုတ္ထံ။ တမ္ပိ ပေါထနမေဝ သန္ဓာယာတိ စ သက္ကာ ဝိညာတုံ
 မာရဏသဒ္ဓဿ ဝိဟိံသနေပိ ဒိဿနတော။

စီဝရိဏ္ဏပါတာနံ ယထာက္ကမံ ကာယကုမ္ဘိပရိဟရဏမဟ္တဇောတနာယံ
 အဝိသေသတော အဋ္ဌန္တံ ပရိက္ခာရာနံ တပ္ပယောဇနတာ သမ္ပဝတိတိ ဒဿေ-
 နန္တော “တေ သဗ္ဗေဝီ”တိအာဒိမာဟ။ ဧတေဝီတိ နဝပရိက္ခာရိကာဒယောပိ
 အပ္ပိစ္ဆာ စ သန္တုဋ္ဌာ စ။ န ဟိ တတ္တကေန မဟိစ္ဆတာ အသန္တုဋ္ဌိတာ
 ဟောတိတိ။

စတူသု ဒိဿာသု သုခံ ဝိဟရတိ၊ တတော ဧဝ သုခဝိဟာရဋ္ဌာနဘူတာ
 စတဿော ဒိဿာ အဿ သန္တိတိ စာတုဒ္ဓိသော။ တတ္ထ စာယံ သတ္တေ ဝါ
 သင်္ခါရေ ဝါ ဘယေန နပ္ပုဋ္ဌိဟညတိတိ အပ္ပုဋ္ဌိသော။ ဒွါဒသဝိသေသ သန္တော-
 သဿ ဝသေန သန္တုဿနတော သန္တုဿမာနော။ ဣတရိတရေနာတိ
 ဥစ္စာဝစေန ပရိဿယာနံ ဗာဟိရာနံ သီဟဗျုပ္ပါဒိနံ၊ အဗ္ဘန္တရာနဉ္စ ကာမစ္ဆန္တာ-
 ဒိနံ ကာယစိတ္တုပဒ္ဒဝါနံ အဘိဘဝနတော ပရိဿယာနံ သဟိတာ။ ဗန္ဓနဘာဝ-
 ကရဘယာဘာဝေန အစ္ဆန္တိ။ ဧကော အသဟာယော။ တတော ဧဝ ခဂ္ဂဂေ-
 သိင်္ဂသဒိသတာယ ခဂ္ဂဝိသာဏကဗျေဝါ စရေယျာတိ အတ္ထော။

ဆိန္တပက္ခော၊ အသဉ္ဇာတပက္ခော ဝါ သကုဏော ဂန္တု န သက္ကာဝိတိ
 ပက္ခိ-သဒ္ဓေန ဝိသေသေတွာ သကုဏော ပါဠိယံ ဝုတ္တောတိ အာဟ “ပက္ခ-
 ယုတ္တော သကုဏော”တိ။ ယဿ သန္တိမိကာရပရိဘောဂေါ ကိဉ္စိ ဌပေတဗ္ဗံ
 သာပေက္ခာဌပနဉ္စ နတ္ထိ၊ တာဒိသော အယံ ဘိက္ခုတိ ဒဿေနန္တော “အယမေတ္ထ
 သင်္ခေပတ္တော”တိအာဒိမာဟ။ အရိယန္တိ အပေန္တိ တတော ဒေါသာ၊ တေဟိ
 ဝါ အာရကာတိ အရိယောတိ အာဟ “အရိယေနာတိ နိဒ္ဒေါသေနာ”တိ။
 အဈ္ဈန္တိ အတ္တနိ။ နိဒ္ဒေါသသုခန္တိ နိရာမိသသုခံ ကိလေသဝဇ္ဇရဟိတတ္တာ။

ယထာဝုတ္တေ သီလသံဝရေ ပတိဋ္ဌိတဿေဝ ဣန္ဒြိယသံဝရေ ဣန္ဒြိတဗ္ဗော
 တဒမိဋ္ဌာနတော တဿ စ ပရိပါလကဘာဝတောတိ ဝုတ္ထံ “သော ဣမိနာ

အရိယေန သီလက္ခန္ဓေန သမန္တာဂတော ဘိက္ခု”တိ။ သေသပဒေသုတိ
 “န နိမိတ္တဂ္ဂါဟံ ဟောတိ”တိအာဒိပဒေသု။ အယံ ပနေတ္ထ သင်္ခေပတ္ထော—
 န နိမိတ္တဂ္ဂါဟံတိ ဣတ္ထိပုရိသနိမိတ္တံ ဝါ သုဘနိမိတ္တာဒိကံ ဝါ ကိလေသဝတ္ထု-
 ဘူတံ နိမိတ္တံ န ဂဏှာတိ။ ဒိဋ္ဌမတ္ထေယေဝ သဏှာတိ။ နာနုဗျဉ္ဇနဂ္ဂါဟံတိ
 ကိလေသာနံ အနု အနု ဗျဉ္ဇနတော ပါကဋ္ဌဘာဝကရဏတော အနုဗျဉ္ဇနန္တိ-
 လဒ္ဓဝေါဟာရံ ဟတ္ထပါဒသိတဟသိတကထိတဝိလောကီတာဒိဘေဒံ အာ-
 ကာရံ န ဂဏှာတိ။ ယံ တတ္ထ ဘူတံ၊ တဒေဝ ဂဏှာတိ။ ယတွာဒိကရဏ-
 ဓေနန္တိအာဒိမိ ယံကာရဏာ ယဿ စက္ခုန္ဓိယာသံဝရဿ ဟေတု ဧတံ ပုဂ္ဂလံ
 သတိကဝါဠေန စက္ခုန္ဓိယံ အသံဝုတံ အဝိဟိတစက္ခုဒွါရံ ဟုတွာ ဝိဟရန္တံ
 ဧတေ အဘိဇ္ဈာဒယော ဓမ္မော အန္တဿဝေယျံ အနုပ္ပဗန္ဓေယျံ။ တဿ သံဝရာယ
 ပဋိပဇ္ဇတိတိ တဿ စက္ခုန္ဓိယဿ သတိကဝါဠေန ဝိဒဟနတ္တာယ ပဋိ-
 ပဇ္ဇတိ။ ဧဝံ ပဋိပဇ္ဇန္တောယေဝ စ “ရက္ခတိ စက္ခုန္ဓိယံ၊ စက္ခုန္ဓိယေ သံဝရံ
 အာပဇ္ဇတိ”တိ ဝုစ္စတိ။ သောတေန သဒ္ဓံ သုတွာတိအာဒိသုပိ ဒေသေဝ နယော။
 ဧဝမိဒံ သင်္ခေပတော ရူပါဒိသု ကိလေသာနုဗန္ဓနိမိတ္တာဒိဂ္ဂါဟပရိဝဇ္ဇနလက္ခဏံ
 ဣန္ဒြိယသံဝရံ သီလံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ အယမေတ္ထ သင်္ခေပေါ၊ ဝိတ္တာရော ပန ဝိသုဒ္ဓိဗ္ဗ-
 သံဝဏ္ဏနာသု ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ကိလေသေဟိ အနဝသိတ္တသုခန္တိ-
 အာဒိသု ရူပါဒိသု နိမိတ္တာဒိဂ္ဂါဟပရိဝဇ္ဇနလက္ခဏတ္ထာ ဣန္ဒြိယသံဝရဿ
 ကိလေသေဟိ အနဝသိတ္တသုခတာ အဝိကိဏ္ဏသုခတာ စဿ ဝုတ္တာ။

အဘိက္ကမနံ အဘိက္ကန္တော၊ ပုရတော ဂမနံ။ ပဋိက္ကမနံ ပဋိက္ကန္တော၊ ပစ္စာ-
 ဂမနံ။ တဒုဘယမ္ပိ စတုသု ဣရိယာပထေသု လတ္တတိ။ ဂမနေ တာဝ ပုရတော
 ကာယံ အဘိဟရန္တော အဘိက္ကမတိ နာမ၊ ပဋိနိဝတ္တေန္တော ပဋိက္ကမတိ နာမ။
 ဌာနေပိ ဌိတကောဝ ကာယံ ပုရတော ဩဏမန္တော အဘိက္ကမတိ နာမ၊
 ပစ္စတော အပနာမေန္တော ပဋိက္ကမတိ နာမ။ နိသဇ္ဇာယပိ နိသိန္နကောဝ
 အာသနဿ ပုရိမအင်္ဂါဘိမုခေါ သံသရန္တော အဘိက္ကမတိ နာမ၊ ပစ္စိမံ
 အင်္ဂပ္ပဒေသံ ပစ္စာသံသရန္တော ပဋိက္ကမတိ နာမ။ နိပဇ္ဇာယပိ ဒေသေဝ နယော။

သာတ္ထကသမ္ပဇညန္တိအာဒိသု သမန္တတော ပကာရေဟိ၊ ပကဋ္ဌံ ဝါ
 သဝိသေသံ ဇာနာတိတိ သမ္ပဇာနော၊ သမ္ပဇာနဿ ဘာဝေါ သမ္ပဇညံ၊
 တထာပဝတ္တံ ဉာဏံ။ ဓမ္မတော ဝိသိသင်္ခါတေန သဟ အတ္ထေန ဝတ္တတိတိ
 သာတ္ထကံ၊ အဘိက္ကန္တာဒိသာတ္ထကဿ သမ္ပဇညံ သာတ္ထကသမ္ပဇညံ။ သပ္ပါ-
 ယဿ အတ္တနော ဥပကာရာဝဟဿ သမ္ပဇညံ သပ္ပါယသမ္ပဇညံ။ အဘိက္ကမာဒိသု

ဘိက္ခာစာရဂေါစရေ၊ အညတ္တာပိ ပဝတ္တေသု အဝိဇဟိတကမ္မဋ္ဌာနသင်္ခါတေ
ဂေါစရေ သမ္ပဇညံ ဂေါစရသမ္ပဇညံ။ အဘိက္ကမာဒီသု အသမ္ပယုနမေဝ
သမ္ပဇညံ အသမ္ပောဟသမ္ပဇညံ။ တတ္ထံ အဘိက္ကမနစိတ္တေ ဥပ္ပန္နေ စိတ္တဝသေနေဝ
အဂန္တာ “ကိန္တု မေ ဧတ္ထ ဂတေန အတ္ထော အတ္ထိ နတ္ထိ”တိ အတ္တာနတ္ထံ
ပရိဂ္ဂဟေတွာ အတ္ထပရိဂ္ဂဟဏံ သာတ္ထကသမ္ပဇညံ။ တတ္ထ စ အတ္ထောတိ
စေတိယဒဿနဗောဓိဒဿနသံဃဒဿနထေရဒဿနအသုဘဒဿနာဒိဝသေန
ဓမ္မတော ဝမိ။ စေတိယံ ဝါ ဗောဓိံ ဝါ ဒိသွာပိ ဟိ ဗုဒ္ဓါရမ္မဏံ၊ သံဃဒဿနေန
သံဃာရမ္မဏံ ပီတိံ ဥပ္ပါဒေတွာ တဒေဝ ခယဝယတော သမ္ပသန္တော အရဟတ္တံ
ပါပုဏာတိ။ ထေရေ ဒိသွာ တေသံ ဩဝါဒေ ပတိဋ္ဌာယ အသုဘံ ဒိသွာ တတ္ထ
ပဌမဇ္ဈာနံ ဥပ္ပါဒေတွာ တဒေဝ ခယဝယတော သမ္ပသန္တော အရဟတ္တံ
ပါပုဏာတိ။ တသ္မာ ဧတေသံ ဒဿနံ “သာတ္ထက”န္တိ ဝုတ္တံ။ ဧကေမိ ပန
“အာမိသတောပိ ဝမိ အတ္ထောယေဝ တံ နိဿာယ ဗြဟ္မစရိယာနုဂ္ဂဟာယ
ပဋိပန္နတ္တာ”တိ ဝဒန္တိ။

.တသ္မိံ ပန ဂမနေ သပ္ပါယာသပ္ပါယံ ‘ပရိဂ္ဂဟေတွာ သပ္ပါယပရိဂ္ဂဟန္တံ
သပ္ပါယသမ္ပဇညံ။ သေယျထိဒံ။ စေတိယဒဿနံ တာဝ သာတ္ထံ။ သစေ ပန
စေတိယဿ မဟာပူဇာယ ဒသဒ္ဓါဒသယောဇနန္တရေ ပရိသာ သန္တိပတန္တိ။
အတ္တနော ဝိဘဝါနရူပံ ဣတ္ထိယောပိ ပရိသာပိ အလင်္ကတပဋိယတ္တာ စိတ္တကမ္မ-
ရူပကာနိ ဝိယ သဇ္ဇရန္တိ။ တတြ စဿ ဣဋ္ဌေ အာရမ္မဏေ လောဘော၊ အနိဋ္ဌေ
ပဋိဘော၊ အသမပေက္ခနေ မောဟော ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ကာယသံသဂ္ဂါပတ္တိံ ဝါ
အာပဇ္ဇတိ။ ဇီဝိတဗြဟ္မစရိယာနံ ဝါ အန္တရာယော ဟောတိ။ ဧဝံ တံ ဌာနံ
အသပ္ပါယံ ဟောတိ။ ပုတ္တပ္ပကာရအန္တရာယာဘာဝေ သပ္ပါယံ။ ဗောဓိဒဿနေပိ
ဧသေဝ နယော။ သံဃဒဿနမ္ပိ သာတ္ထံ။ သစေ ပန အန္တောဂါမေ မဟာမဏ္ဍပံ
ကာရေတွာ သမ္ပရတ္တိံ ဓမ္မဿဝနံ ကရောန္တေသု မနုဿေသု ပုတ္တပ္ပကာရေနေဝ
ဇနသန္တိပါတော စေဝ အန္တရာယော စ ဟောတိ။ ဧဝံ တံ ဌာနံ အသပ္ပါယံ၊
အန္တရာယာဘာဝေ သပ္ပါယံ။ မဟာပရိသာပရိဝါရာနံ ထေရာနံ ဒဿနေပိ
ဧသေဝ နယော။ အသုဘဒဿနမ္ပိ သာတ္ထံ မဂ္ဂဖလာဓိဂမဟေတုဘာဝတော။
ဒန္တကဋ္ဌတ္တာယ သာမဏေရံ ဂဟေတွာ ဂတဒဟရဘိက္ခုနော ဝတ္ထုပေတ္တ
ကထေတဗ္ဗံ။ ဧဝံ သာတ္ထမ္ပိ ပနေတံ ပရိသဿ မာတုဂါမာသုဘံ အသပ္ပါယံ၊
မာတုဂါမဿ စ ပရိသာသုဘံ။ သဘာဂမေဝ သပ္ပါယန္တိ ဧဝံ သပ္ပါယပရိဂ္ဂဟန္တံ
သပ္ပါယသမ္ပဇညံ နာမ။

ဧဝံ ပရိဂ္ဂဟိတသာတ္ထကသပ္ပါယဿ ပန အဋ္ဌတိံသာယ ကမ္မဋ္ဌာနေသု
အတ္တနော စိတ္တရူပိယံ ကမ္မဋ္ဌာနသင်္ခါတံ ဂေါစရံ ဥဂ္ဂဟေတွာ ဘိက္ခာစာရ-
ဂေါစရေ တံ ဂဟေတွာဝ ဂမနံ ဂေါစရသမ္ပဇညံ နာမ။

အဘိက္ကမာဒီသု ပန အသမ္ပုယနံ အသမ္ပောဟသမ္ပဇညံ။ တံ ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗံ—
ဣမ ဘိက္ခု အဘိက္ကမန္တော ဝါ ပဋိက္ကမန္တော ဝါ ယထာ အန္တပုထုဇ္ဇနာ အဘိက္က-
မာဒီသု “အတ္တာ အဘိက္ကမတိ၊ အတ္တနာ အဘိက္ကမော နိဗ္ဗတ္တိတော”တိ ဝါ၊
“အဟံ အဘိက္ကမာမိ၊ မယာ အဘိက္ကမော နိဗ္ဗတ္တိတော”တိ ဝါ သမ္ပုယန္တိ၊ တထာ
အသမ္ပုယန္တော “အဘိက္ကမာမိ”တိ စိတ္တေ ဥပ္ပဇ္ဇမာနေ တေနေဝ စိတ္တေန သဒ္ဓိံ
စိတ္တသမုဋ္ဌာနာ ဝါယောဓာတု ဝိညတ္တိံ ဇနယမာနာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဣတံ စိတ္တ-
ကိရိယဝါယောဓာတုဝိပ္ပာရဝသေန အယံ ကာယသမ္ပတော အဋ္ဌိသင်္ခာသော
အဘိက္ကမတိ၊ တဿေဝံ အဘိက္ကမတော ဧကေနပဒုဒ္ဓရဏေ ပထဝီဓာတု၊
အာပေါဓာတုတိ ဌေ ဓာတုယော ဩမတ္တာ ဟောန္တိ မန္တာ၊ ဣတရာ ဌေ အဓိမတ္တာ
ဟောန္တိ ဗလဝတိယော။ တထာ အတိဟရဏဝိတိဟရဏေသု။ ဝေါဿဇ္ဇနေ
တေဇောဓာတု၊ ဝါယောဓာတုတိ ဌေ ဓာတုယော ဩမတ္တာ ဟောန္တိ မန္တာ၊
ဣတရာ ဌေ အဓိမတ္တာ ဗလဝတိယော။ တထာ သန္တိက္ခေပနသန္တိရုက္ခနေသု။ တတ္ထ
ဥဒ္ဓရဏေ ပဝတ္တာ ရူပါရူပဓမ္မာ အတိဟရဏံ န ပါပုဏန္တိ၊ တထာ အတိ-
ဟရဏေ ပဝတ္တာ ဝိတိဟရဏံ၊ ဝိတိဟရဏေ ပဝတ္တာ ဝေါဿဇ္ဇနံ၊
ဝေါဿဇ္ဇနေ ပဝတ္တာ သန္တိက္ခေပနံ၊ သန္တိက္ခေပနေ ပဝတ္တာ သန္တိရုက္ခနံ န
ပါပုဏန္တိ။ ဘတ္ထ တတ္ထေဝ ပဗ္ဗပဗ္ဗံ သန္တိသန္တိ ဩမိဩမိ ဟုတွာ တတ္ထ-
ကပါလေ ပက္ခိတ္တတိလံ ဝိယ ပဋပဋာယန္တာ ဘိဇ္ဇန္တိ။ တတ္ထ ကော ဧကော
အဘိက္ကမတိ၊ ကဿ ဝါ ဧကဿ အဘိက္ကမနံ? ပရမတ္ထတော ဟိ ဓာတုနံယေဝ
ဂမနံ၊ ဓာတုနံ ဌာနံ၊ ဓာတုနံ နိသဇ္ဇနံ၊ ဓာတုနံ သယနံ။ တသ္မိံ တသ္မိံ ဟိ
ကောဋ္ဌာသေ သဒ္ဓိံ ရူပေန—

အညံ ဥပ္ပဇ္ဇတေ စိတ္တံ၊ အညံ စိတ္တံ နိရုဇ္ဈတိ။
အဝိစိမနသမ္ပန္နော၊ နဒီသောတောဝ ဝတ္တတိတိ ၂။

ဧဝံ အဘိက္ကမာဒီသု အသမ္ပုယနံ အသမ္ပောဟသမ္ပဇညံ နာမာတိ။ ပစ္စယ-
သမ္ပတ္တိန္တိ ပစ္စယပါရိပူရိ။ ဣမေ စတ္တာရေတိ သီလသံဝရေ၊ သန္တောသေ၊
ဣန္ဒြိယသံဝရေ၊ သတိသမ္ပဇညန္တိ ဣမေ စတ္တာရေ အရညဝါသဿ

သန္တာရာ။ ဝတ္ထုဗ္ဗတံ အာပဇ္ဇတိတိ“ အသုကဿ ဘိက္ခုနော အရညေ တိရစ္ဆာန-
ဂတာနံ ဝိယ ဝနစရကောနံ ဝိယ စ နိဝါသမတ္တမေဝ၊ န အရညဝါသာနုစ္ဆ-
ဝိကာ ကာစိ သမ္မာပဋိပတ္တိ”တိ အပဝါဒဝသေန ဝတ္ထုဗ္ဗတံ၊ အာရညကေဟိ ဝါ
တိရစ္ဆာနဂတေဟိ ဝနစရကဝိသဘာဂဇနေဟိ ဝိပုဋ်ပတ္တိဝသေန ဝတ္ထုဗ္ဗတံ
အာပဇ္ဇတိ။ အေရဝသဗ္ဗံ သာဝေန္တိ၊ တာဝတာ အပလာယန္တာနံ ဟတ္ထေဟိ
သီသံ။ ပ။ ကဓောန္တိ။ ကာဠကသဒိသတ္တာ ကာဠကံ၊ ဝိတိက္ကမသင်္ခါတံ ဖုလ္လဝဇ္ဇံ။
တိလကသဒိသတ္တာ တိလကံ၊ မိစ္ဆာဝိတက္ကသင်္ခါတံ အဏုမတ္တဝဇ္ဇံ။ တန္တိ ဝိတိ။
ဝိဘူတဘာဝေန ဥပဋ္ဌာနတော ခယတော သပ္ပသန္တော။

ဝိဝိတ္တန္တိ ဇနဝိဝိတ္တံ။ တေနာဟ “သုည”န္တိ။ တံ ပန ဇနသဒ္ဓနိဋ္ဌေါသာ-
ဘာဝေန ဝေဒိတဗ္ဗံ သဒ္ဓကဏုကတ္တာ ဈာနဿာတိ အာဟ “အပ္ပသဗ္ဗံ အပ္ပ-
နိဋ္ဌေါသန္တိ အတ္ထော”တိ။ တေဒေဝါတိ နိဿဒ္ဓတံယေဝ။ ဝိဟာဓော
ပါကာရပရိစ္ဆိန္နော သကလော အာဝါသော။ အဓုယောဂေါ ဒီဃပါသာဒေါ၊
“ဂရုဠသဏ္ဌာနပါသာဒေါ”တိဝိ ဝဒန္တိ။ ပါသာဒေါ စတုရဿပါသာဒေါ။
ဟမ္ပိယံ မုဏ္ဍုဒနပါသာဒေါ။ အဇ္ဇော ပဋိရာဇေနံ ပဋိဗာဟနယောဂေါ
စတုပ္ပဉ္စဘူမကော ပတိဿယဝိသေသော။ မာဠော ကေကူသင်္ဂဟိတော
အနေကကောဏဝန္တော ပတိဿယဝိသေသော။ အပရော နယော—ဝိဟာ-
ဓော နာမ ဒီဃမုခပါသာဒေါ။ အဓုယောဂေါ ကေပဿုဒနကသေနာသနံ။
တဿ ကိရ ကေပဿေ ဘိတ္တိ ဥစ္စတရာ ဟောတိ၊ ဣတရပဿေ နိစာ။
ဧတေန တံ ကေပဿုဒနကံ ဟောတိ။ ပါသာဒေါ နာမ အာယတစတုရဿ-
ပါသာဒေါ။ ဟမ္ပိယံ မုဏ္ဍုဒနံ စန္ဒိကင်္ဂဏယုတ္တံ။ ဂဟာ နာမ ကေဝလာ
ပဗ္ဗတဂဟာ။ လေဏံ ဒွါရဗဒ္ဓံ ပဗ္ဗာရံ။ မဏ္ဍပေါတိ သာခါမဏ္ဍပေါ။
အာဝသထဘူတံ သေနာသနံ ဝိဟရိတဗ္ဗဋ္ဌေန ဝိဟာရသေနာသနံ။ မသာရ-
ကာဒိ မဉ္ဇူဝိဋ္ဌံ တတ္ထ အတ္တရိတဗ္ဗဘိသိ ဥပဓာနဉ္စ မဉ္ဇူဝိဋ္ဌသမ္ပန္နတော မဉ္ဇူဝိဋ္ဌ-
သေနာသနံ။ စိမိလိကာဒိ ဘူမိယံ သန္တရိတဗ္ဗတယ သန္တတသေနာသနံ။
အဘိသင်္ခတာဘာဝတော ကေဝလံ သယနဿ နိသဇ္ဇာယ စ ဩကာသဘူတံ
ရုက္ခမူလာဒိ ပဋိက္ကမိတဗ္ဗဋ္ဌာနံ ဩကာသသေနာသနံ။ သေနာသနဂ္ဂဟဏေန
ဂဟိတမေဝါတိ “ဝိဝိတ္တံ သေနာသန”န္တိ ဣမိနာ သေနာသနဂ္ဂဟဏေန
ဂဟိတမေဝ သာမညဇောတနာဘာဝတော။

ယဒိ ဧဝံ ကဿာ “အရည”န္တိ ဂုတ္တန္တိ အာဟ “ဣမဿ ပနာ”တိအာဒိ။
ဘိက္ခုနီနံ ဝသေန အာဂတန္တိ ဣဒံ ဝိနယေ တထာ အာဂတံ သန္ဓာယ

ဝုတ္တံ၊ အဘိဓမ္မေဝိ^၁ ပန “အရညန္တိ နိက္ခမိတွာ ဗဟိ ဣန္ဒြိယာ သဗ္ဗမေတံ အရည”န္တိ အာဂတမေဝ။ တတ္ထ ဟိ ယံ န ဂါမပ္ပဒေသန္တောဂဓံ၊ တံ အရညန္တိ နိပ္ပရိယာယဝသေန တထာ ဝုတ္တံ။ ဓူတင်္ဂနိဋ္ဌေသေ^၂ ယံ ဝုတ္တံ၊ တံ ယုတ္တံ၊ တသ္မာ တတ္ထ ဝုတ္တနယေန ဂဟေတဗ္ဗန္တိ အဓိပ္ပါယော။ ရုက္ခမူလန္တိ ရုက္ခသမိပံ။ ဝုတ္တံ ဟေတံ “ယာဝတာ မဇ္ဈနိကေ ကာလေ သမန္တာ ဆာယာ ဖရတိ၊ နဝါတေ ပဏ္ဍာနိ ပတန္တိ၊ ဧတ္တာဝတာ ရုက္ခမူလ”န္တိ။ သေလ-သဒ္ဓေါ အဝိသေသတော ပဗ္ဗတပရိယာယောတိ ကတွာ ဝုတ္တံ “ပဗ္ဗတန္တိ သေလ”န္တိ၊ န သိလာမယမေဝ။ ပံသုမယာဒိကော ဟိ တိဝိဓောပိ ပဗ္ဗတော ဝေါတိ။ ဝိဝရန္တိ ခွဲ၌ ပဗ္ဗတာနံ မိထော အာသန္နတရေ ဌိတာနံ ဩဝရကာဒိသဒိသံ ဝိဝရံ။ ကေသ္မိံယေဝ ဝါ ပဗ္ဗတေ။ ဥမင်္ဂသဒိသန္တိ သုဒုင်္ဂါသဒိသံ^၃။ မနုဿာနံ အနုပစာရဋ္ဌာနန္တိ ပကဘိသဉ္ဇာရဝသေန မနုဿေဟိ န သဉ္ဇရိတဗ္ဗဋ္ဌာနံ။ အာဒိ-သဒ္ဓေန “ဝနပတ္တိန္တိ ဝနသဏ္ဍာနမေတံ သေနာသနာနံ အဓိဝစနံ။ ဝနပတ္တိန္တိ ဘိသနကာနမေတံ။ ဝနပတ္တိန္တိ သလောမဟံသာနမေတံ။ ဝနပတ္တိန္တိ ပရိယန္တာနမေတံ။ ဝနပတ္တိန္တိ န မနုဿူပစာရာနမေတံ သေနာသနာနံ အဓိဝစနံ”န္တိ^၄ ဣမံ ပါဠိပ္ပဒေသံ သင်္ကဏှာတိ။ အန္တိန္တိ ကေနစိ ဆဒ္ဓနေန အန္တမသော ရုက္ခသာခါယပိ န ဆာဒိတံ။ နိက္ခမိတွာတိ နိဟရိတွာ။ ပဗ္ဗာရလေဏ-သဒိသေတိ ပဗ္ဗာရသဒိသေ၊ လေဏသဒိသေ ဝါ။

ဝိဏ္ဏပါတပရိယေသနံ ဝိဏ္ဏပါတော ဥတ္တရပဒလောပေနာတိ အာဟ “ဝိဏ္ဏပါတပရိယေသနတော ပဋိက္ခန္တော”တိ။ ပလ္လင်္ဂန္တိ ဧတ္ထ ပရိ-သဒ္ဓေါ သမန္တတောတိ တေသ္မိံ အတ္ထေ၊ တသ္မာ ဝါမောရံ ဒက္ခိဏောရဉ္စ သမံ ဌပေတွာ ဥဘော ပါဒေ အညမညံ သဗ္ဗန္တေ ကတွာ နိသဇ္ဇာ ပလ္လင်္ဂန္တိ အာဟ “သမန္တတော ဦရုဗဒ္ဓါသန”န္တိ။ ဦရုနံ ဗန္ဓနဝသေန နိသဇ္ဇာ ပလ္လင်္ဂံ။ အာဘုဇိတွာတိ စ ယထာ ပလ္လင်္ဂဝသေန နိသဇ္ဇာ ခံဟာတိ၊ ဧဝံဥဘော ပါဒေ အာဘုဇိတေ သမိဉ္စိတေ ကတွာ။ တံ ပန ဥဘိန္တံ ပါဒါနံ တထာသမ္ပန္နတာ-ကရဏန္တိ အာဟ “ဗန္ဓိတွာ”တိ။ ဟေဋ္ဌိမကာယဿ အနုဇုကံ ဌပနံ နိသဇ္ဇာ-ဝစနေနေဝ ဗောဓိတန္တိ ဥဇုံ ကာယန္တိ ဧတ္ထ ကာယ-သဒ္ဓေါ ဥပရိမကာယဝိသ-ယောတိ အာဟ “ဥပရိမသရီရံ ဥဇုကံ ဌပေတွာ”တိ။ တံ ပန ဥဇုကံ ဌပနံ သရူပတော ပယောဇနတော စ ဒဿေတုံ “အဋ္ဌာရသာ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ န ပဏမန္တိတိ န ဩဏမန္တိ။ န ပရိပတတိတိ န ဝိဂစ္ဆတိ ဝိထိံ န လဃေတိ။

၁-အဘိ ၂-၂၆၀-ပိဋေ။

၂-ဝိသုဒ္ဓိ ၁-၆၉-ပိဋေ။

၃-သုရဋ္ဌသဒိသံ (က) ဒိ-ဋီ ၁၊ ၂၅၇၊ သိ-ဋီ (နဝ) ၂-၁၂၂-ပိဋေသု ပဿိတဗ္ဗံ။

၄-အဘိ ၂-၂၆၀-ပိဋေ။

တတော ဧဝ ပုဗ္ဗေနာပရံ ဝိသေသသမ္ပတ္တိယာ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဝုဋ္ဌိံ ဖာတိံ ဂစ္ဆတိ။
 ပရိမုခန္တိ ဧတ္ထ ပရိ-သဒ္ဓေါ အဘိ-သဒ္ဓေန သမာနတ္ထောတိ အာဟ “ကမ္မ-
 ဋ္ဌာနာဘိမုခ”န္တိ၊ ဗဟိဒ္ဓါ ပုထုတ္တာရမ္ပဏတော နိဝါရေတွာ ကမ္မဋ္ဌာနံယေဝ
 ပုရက္ခဘူတိ အတ္ထော။ သမိပတ္ထော ဝါ ပရိ-သဒ္ဓေါတိ ဒဿေန္တော “မုခ-
 သမိပေ ဝါ ကတွာ”တိ အာဟ။ ဧတ္ထ စ ယထာ “ဝိဝိတ္တံ သေနာသနံ
 ဘဇတိ”တိအာဒိနာ ဘာဝနာနရူပံ သေနာသနံ ဒဿတံ၊ ဧဝံ နိသီဒတိတိ
 ဣမိနာ အသိနာနုဒ္ဓစ္စပက္ခိယော သန္တော ဣရိယာပထော ဒဿတော။ “ပလ္လင်္ဂံ
 အာဘုဇိတွာ”တိ ဣမိနာ နိသဇ္ဇာယ ဂဠုဘာဝေါ။ “ပရိမုခံ သတိံ ဥပ-
 ဋ္ဌပေတွာ”တိ ဣမိနာ အာရမ္ပဏပရိဂ္ဂဟူပါယော။

ပရိတိ ပရိဂ္ဂဟန္တော “ပရိဏာယိကာ”တိအာဒိသုဝိ ဝိယ။ မုခန္တိ နိယျာ-
 နန္တော “သုညတဝိမောက္ခမုခ”န္တိအာဒိသု ဝိယ။ ပဋိပက္ခတော နိဂ္ဂမနန္တော ဟိ
 နိယျာနန္တော၊ တသ္မာ ပရိဂ္ဂဟိတနိယျာနံ သတိန္တိ သဗ္ဗဃာ ဂဟိတာသမ္မောသံ
 ပရိစ္စတ္တသမ္မောသံ သတိံ ကတွာ၊ ပရမသတိနေပက္ကံ ဥပဋ္ဌပေတွာတိ အတ္ထော။

အဘိဇ္ဈာယတိ ဂိဇ္ဈတိ အဘိကင်္ခတိ ဧတယာတိ အဘိဇ္ဈာ၊ လောဘော။
 လုဇ္ဈနန္တောတိ ဘိဇ္ဇနန္တော၊ ခဏေ ခဏေ ဘိဇ္ဇနန္တောတိ အတ္ထော။ ဝိက္ခမ္ဘန-
 ဝသေနာဘိ ဧတ္ထ ဝိက္ခမ္ဘနံ အနုပ္ပါဒနံ အပ္ပဝတ္တနံ ပဋိပက္ခေန သုပ္ပဟိနတ္တာ။ ပဟိ-
 နတ္တာတိ စ ပဟိနသဒိသတံ သန္တာယ ဝုတ္တံ ဈာနဿ အနဓိဂတတ္တာ။ တထာပိ
 နယိဒံ စက္ခုဝိညာဏံ ဝိယ သဘာဝတော ဝိဂတဘိဇ္ဈံ၊ အထ ခေါ ဘာဝနာ-
 ဝသေန။ တေနာဟ “န စက္ခုဝိညာဏသဒိသေနာ”တိ။ သေဝ နယောတိ ယထာ
 စက္ခုဝိညာဏံ သဘာဝေန ဝိဂတဘိဇ္ဈံ အဗျာပန္နဉ္စ န ဘာဝနာယ ဝိက္ခမ္ဘိ-
 တတ္တာ၊ န ဧဝမိဒံ။ ဣဒံ ပန စိတ္တံ ဘာဝနာယ ပရိသောမိတတ္တာ အဗျာပန္နံ ဝိဂတ-
 ထိနမိဒ္ဓံ အနုဒ္ဓတံ နိဗ္ဗိစိကိစ္ဆန္တာတိ အတ္ထော။ ပုရိမပကတိန္တိ ပရိသုဒ္ဓပဏ္ဍရသ-
 ဘာဝံ။ “ယာ တသ္မိံ သမယေ စိတ္တဿ အကလျတာ”တိအာဒိနာ၊ ထိနဿ၊
 “ယာ တသ္မိံ သမယေ ကာယဿ အကလျတာ”တိအာဒိနာ၊ စ မိဒ္ဓဿ အဘိ-
 ဓမ္မေ နိဗ္ဗိဒ္ဓတ္တာ ဝုတ္တံ “ထိနံ စိတ္တဂေလညံ မိဒ္ဓံ စေတသိကဂေလညံ”န္တိ။ သတိဝိ
 ဟိ အညမညံ အဝိပ္ပယောဂေ စိတ္တကာယလဟုတာဒိနံ ဝိယ စိတ္တစေတသိကာနံ
 ယထာက္ကမံ တံတံဝိသေသဿ ယာ တေသံ အကလျတာဒိနံ ဝိသေသပစ္စယတော၊
 အယမေတေသံ သဘာဝေါတိ ဒဠုဉ္စ။ အာလောကသညိတိ ဧတ္တ အတိသယတ္တ-
 ဝိသိဋ္ဌအတ္ထိအတ္တာဝဗောဓကောယမိကာရေတိ ဒဿေန္တော အာဟ “ရတ္ထိမ္ပိ”ပ။
 သမန္တာဂတော”တိ။ ဣဒံ ဥဘယန္တိ သတိသမ္ပဇညမာဟ။

အတိက္ကမိတွာတိ ဝိက္ခမ္ဘနဝသေန ပဇေဟိတွာ။ ကထမိဒံ ကထမိဒန္တိ ပဝတ္တိယာ ကထံကထာ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ၊ သာ ဧတဿ အတ္ထိတိ ကထံကတိ၊ န ကထံကထိတိ အကထံကထိ၊ နိဗ္ဗိစိကိစ္ဆော။ လက္ခဏာဒိဘေဒတောတိ ဧတ္ထ အာဒိ-သဒ္ဓေန ပစ္စယပရိဟာနပ္ပဟာယကာဒိနဗ္ဗိ သင်္ဂဟော ဒဠဗ္ဗော။ တေပိ ဟိ ပဘေဒတော ဒဠဗ္ဗာတိ။ ဥန္တိန္ဒိတွာ ပါတေန္တိတိ ဧတ္ထ ဥန္တိန္ဒနံ ပါတနဉ္စ တာသံ ပညာနံ အနုပ္ပန္နာနံ ဥပ္ပဇ္ဇိတုံ အပ္ပဒါနမေဝ။ ဣတိ မဟဂ္ဂတာနုတ္တရ-ပညာနံ ဧကဇ္ဇာယ စ ပရိတ္တပညာယ အနုပ္ပတ္တိဟေတုဘူတာ နိဝရဏဓမ္မာ ဣတရာယ စ သမတ္တတံ ဝိဟနန္တိယေဝါတိ “ပညာယ ဘုဗ္ဗလိကရဏာ”တိ ဝုတ္တာ။ အပ္ပေန္တောတိ နိဂမေန္တော။

အတ္တန္တပသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၉-တဏှာသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ

၁၉၉-၂၀၀။ နဝမေတယော ဘဝေ အဇ္ဈောတ္တရိတွာ ဌိတံ “အဇ္ဈတ္တိကဿ ဥပါဒါယ အဋ္ဌာရသ တဏှာဝိစရိတာနိ”တိအာဒိနာ ဝုတ္တံ ဝံ တံ အဋ္ဌနော ကောဋ္ဌာသဘူတံ ဇာလမေတိဿာ အတ္ထိတိ ဇာလိနိ။ တေနာဟ “တယော ဝါ ဘဝေ”တိအာဒိ။ တတ္ထ တတ္တာတိ တသ္မိံ တသ္မိံ ဘဝေ၊ အာရမ္မဏေ ဝါ။ အဝိစာဘိအာဒိနာ နိဗ္ဗေသနယေန ဝိသတ္တိကာပဒဿ အတ္ထံ ဒဿေန္တော နိဗ္ဗေသပါဠိယာ ဧကဒေသံ ဒဿေတိ “ဝိသမူလာ”တိအာဒိနာ။ အယံ ဟေတ္ထ နိဗ္ဗေသပါဠိ—

“ဝိသတ္တိကာတိ ဧကနဋ္ဌေန ဝိသတ္တိကာ? ဝိသတာတိ ဝိသတ္တိကာ။ ဝိသဇ္ဇာတိ ဝိသတ္တိကာ။ ဝိသာလာတိ ဝိသတ္တိကာ။ ဝိသက္ကတိတိ ဝိသတ္တိကာ။ ဝိသံဟရတိတိ ဝိသတ္တိကာ။ ဝိသံဝါဒိကာတိ ဝိသတ္တိ-ကာ။ ဝိသမူလာတိ ဝိသတ္တိကာ။ ဝိသဖလာတိ ဝိသတ္တိကာ။ ဝိသပရိ-ဘောဂါတိ ဝိသတ္တိကာ။ ဝိသာလာ ဝါ ပန သာ တဏှာ ရူပေ သဒ္ဓေ ဂန္ဓေ ရသေ ဖောဋ္ဌဗ္ဗေ ကုလေ ဂဏေ အာဝါသေ လာဘေ ယသေ ပသံသာယ သုခေ စိဝရိပ္ပဏှပါတသေနာသနဂိလာနပဇ္ဇယဘေသဇ္ဇ-ပရိက္ခာရေ ကာမဓာတုယာ ရူပဓာတုယာ အရူပဓာတုယာ ကာမဘဝေ ရူပဘဝေ အရူပဘဝေ သညိဘဝေ အသညိဘဝေ

နေဝသညိနာသညိဘဝေ ဧကဝေါကာရဘဝေ စတုဝေါကာရဘဝေ
ပဉ္စဝေါကာရဘဝေ အတိတေ အနာဂတေ ပစ္စုပ္ပန္တေ ဒိဋ္ဌသုတမုတ-
ဝိညာတဗ္ဗေသု ဝိသဋ္ဌာ ဝိတ္တတာတိ ဝိသတ္တိကာ”တိ။

တတ္ထံ ဝိသတာတိ ဝိတ္တတာ ရူပါဒီသု တေဘူမကဓမ္မဗျာပနဝသေန။ ဝိသ-
ဋ္ဌာတိ ပုရိမဝစနမေဝ တ-ကာရဿ ဣ-ကာရံ ကတွာ ဝုတ္တံ။ ဝိသလာတိ
ဝိပုလာ။ ဝိသတ္တတိတိ ပရိသဟတိ။ ရတ္တော ဟိ ရာဂဝတ္ထုနာ ပရေန တာဠိယ-
မာနောပိ သဟတိ၊ ဝိပုန္နနံ ဝါ “ဝိသက္ကန”န္တိ ဝေန္တိ။ ဝိသံဟရတိတိ တထာ
တဿ ကာမေသု အာနိသံသံ ဒေသေန္တိ ဝိဝိဓေဟိ အာကာရေဟိ နေက္ခမ္ဘာဘိ-
မုခပ္ပဝတ္တိတော စိတ္တံ သံဟရတိ သံခိပတိ။ ဝိသံ ဝါ ဒုက္ခံ၊ တံ ဟရတိ ဥပနေ-
တိတိ အတ္တော။ အနိစ္စာဒိ နိစ္စာဒိတော ဂဏှန္တိ ဝိသံဝါဒိကာ ဟောတိ။
ဒုက္ခနိဗ္ဗတ္တကဿ ကမ္မဿ ဟေတုဘာဝတော ဝိသမူလာ၊ ဝိသံ ဝါ ဒုက္ခ-
ဒုက္ခာဒိဘူတာ ဝေဒနာ မူလံ ဧတိဿာတိ ဝိသမူလာ။ ဒုက္ခသမုဒယတ္တာ ဝိသံ
ဖလံ ဧတိဿာတိ ဝိသမလော။ တဏှာယ ရူပါဒိကဿ ဒုက္ခဿ ပရိဘောဂေါ
ဟောတိ၊ န အမတဿာတိ သာ ဝိသပရိဘောဂါ ဝုတ္တာ။ သဗ္ဗတ္ထ နိရုတ္တိဝသေန
ပဒသိဗ္ဗိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ယော ပနေတ္ထ ပဓာနော အတ္တော၊ တံ ဒေသေတုံ ပုန
“ဝိသဋ္ဌာ ဝါ ပနာ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

တန္တံ ဝုစ္စာတိ၊ ဝတ္ထဝိနနတ္ထံ တန္တဝါယေဟိ ဒဏှကေ အာသဗ္ဗိတွာ ပသာရိတ-
သုတ္တဝဋ္ဌိ “တနိယတိ”တိ ကတွာ၊ တံ ပန သုတ္တံ သန္တာနာကုလတာယ နိဒဿန-
ဘာဝေန အာကုလမေဝ ဂဟိတန္တိ အာဟ “တန္တံ ဝိယ အာကုလဇာတော”တိ။
သင်္ခေပတော ဝုတ္တမတ္ထံ ဝိတ္တာရတော ဒေသေတုံ “ယထာ နာမာ”တိအာဒိ
ဝုတ္တံ။ သမာနေတုန္တိ ပုဗ္ဗေနာပရံ သမံ ကတွာ အာနေတုံ၊ အဝိသမံ ဥဇုံ
ကာတုန္တိ အတ္တော။ တန္တမေဝ ဝါ အာကုလံ တန္တာကုလံ၊ တန္တာကုလံ
ဝိယ ဇာတော ဘူတောတိ တန္တာကုလကဇာတော။ ဝိနနတော ဂုလာတိ
ဣတ္ထိလိင်္ဂဝသေန လဒ္ဓနာမဿ တန္တဝါယဿ ဂုတ္တိကံ နာမ အာကုလ-
ဘာဝေန အဂ္ဂတော ဝါ မူလတော ဝါ ဒုဝိညေယျမေဝ ခလိဗဒ္ဓတန္တသုတ္တန္တိ
အာဟ “ဂုလာဂုတ္တိကံ ဝုစ္စတိ ပေသကာရကဗ္ဗိယသုတ္တ”န္တိ။ သကုဏိကာတိ
ပဉ္စပဒသကုဏိကာ၊ သာ ဟိ ရုက္ခသာခါသု ဩလမ္ပနကုဋ္ဌဝါ ဟောတိ။ တံ

၁-မဟာနိဒ္ဒေသ-၄၂၊ သံ-၇၁-ပိဋကေသုပိ ပဿိတဗ္ဗံ။

၂-ဒိ-၇၂-၉၀၊ သံ-၇၂-၁၀၃-ပိဋကေသုပိ ပဿိတဗ္ဗံ။

၃-ကုဋ္ဌဗန္ဓသကုဏိကာ (က) ကုလဝကသကုဏိကာ (ဇိ-၇၂-၉၀-ပိဋကေ)

ဝဇ္ဇဇာသကုဏိကာ (သံ-၇၂-၁၀၄-ပိဋကေ)

ဟိ သာ ကုဋ္ဌဝံ တတော တတော တိဏဟိရာဒိကေ အာနေတွာ တထာ
ဝိနတိ၊ ယထာ တေ ပေသကာရကဋ္ဌိယသုတ္တံ ဝိယ အဂ္ဂေန ဝါ အဂ္ဂံ၊ မူလေန
ဝါ မူလံ သမာနေတုံ ဝိဝေစေတုံ ဝါ န သက္ကာ။ တေနာဟ “ယထာ”တိ-
အာဒိ။ တဒုဘယမ္ပိ “ဂုလာဂုဏ္ဍိက”န္တိ ဝုတ္တံ ကဋ္ဌိယသုတ္တံ ကုလာဝကဋ္ဌ။ ပုရိမ-
နယေနောဝါတိ “ဝေမေဝ သက္ကာ”တိအာဒိနာ ဝုတ္တနယေနော။ ကာမံ
မုဉ္ဇပဗ္ဗဒတိဏာနိ ယထာဇာတာနိပိ ဒီသဘာဝေန ပတိတွာ အရညဋ္ဌာနေ
အညမညံ ဝိနန္တိတွာ အာကုလဗျာကုလာနိ ဟုတွာ တိဋ္ဌန္တိ၊ တာနိ ပန န တထာ
ဒုဗ္ဗိဝေစိယာနိ ယထာ ရဇ္ဈဘူတာနိတိ ဒေသေတုံ “ယထာ တာနိ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။
သေသမေတ္တ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယမေဝ။

အပါယာတိ အဝနိကာ၊ သုခေန၊ သုခဟေတုနာ ဝါ ဝိရဟိတာတိ အတ္ထော။
ဒုက္ခဿ ဂတိဘာဝတောတိ အာပါယိကဿ ဒုက္ခဿ ပဝတ္ထိဋ္ဌာနဘာဝတော။
သုခသမုဿယတောတိ အတ္တုဒယတော။ ဝိနိပတိတတ္တာတိ ဝိရူပံ နိပါတတ္တာ၊
ယထာ တေနတ္တဘာဝေန သုခသမုဿယော န ဟောတိ၊ ဧဝံ နိပတိတတ္တာ။
ဣတရောဘိ သံသာရော။ နန “အပါယ”န္တိအာဒိနာ ဝုတ္ထောပိ သံသာရော
ဧဝါတိ? သစ္စဓေတံ၊ နိရယာဒိနံ ပန အဓိမတ္တဒုက္ခဘာဝဒဿနတ္ထံ အပါယာ-
ဒိဂ္ဂဟဏံ။ ဂေါဗလီဗဒ္ဒဉာယေနာယမတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

ခန္ဓာနဉ္စ ပဒိပါဒီတိ ပဉ္စန္ဓံ ခန္ဓာနံ ဟေတုဖလဘာဝေန အပရာပရပ္ပဝတ္ထိ။
အဗ္ဗောဇ္ဈိန္တံ ဝတ္တမာနာဘိ အဝိဇ္ဇေဒေန ဝတ္တမာနာ။ တံ သဗ္ဗဒ္ဓိတိ တံ
“အပါယ”န္တိအာဒိနာ ဝုတ္တံ သဗ္ဗံ အပါယဒုက္ခဉ္စ ဝနုဒုက္ခဉ္စ။ မဟာသမုဒ္ဓေ
ဝါတက္ခိတ္တာ နာဝါ ဝိယာတိ ဣဒံ ပရိတ္တမနဋ္ဌာနဿ မဟန္တဒဿနတ္ထဉ္စေဝ
ပရိတ္တမနဿ အနဝဋ္ဌိဘတာဒဿနတ္ထဉ္စ ဥပမာ။ ယန္တေ ယုတ္တဂေါဏော
ဝိယာဘိ ဣဒံ ပန အဝသီဘာဝဒဿနတ္ထဉ္စေဝ ဒုပ္ပမောက္ခဘာဝဒဿနတ္ထဉ္စာတိ
ဝေဒိတဗ္ဗံ။

“သမူဟဂ္ဂါဟောတိ တဏှာမာနဒိဋ္ဌိနံ သာဓာရဏဂ္ဂါဟော”တိ ဝဒန္တိ၊
“ဣတ္ထံ ဧဝံ အညထာ”တိ ပန ဝိသေသံ အကတွာ ဂဟဏံ သမူဟဂ္ဂါဟောတိ
ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ဝိသေသံ အကတွာဘိ စ အနုပနိဓာနံ သမတော အသမတော စ ဥပ-
နိဓာနန္တိ ဣမံ ဝိဘာဂံ အကတွာတိ အတ္ထော။ ဣတ္ထန္တိ ဟိ အနုပနိဓာနံ ကထိတံ။
ဧဝံ အညထာဘိ ပန သမတော အသမတော စ ဥပနိဓာနံ။ အညံ အာကာရန္တိ
ပရသန္တာနဂတံ အာကာရံ။

အတ္တိတိ သဒါ သံဝိဇ္ဇတိတိ အတ္ထော။ သီဒတိတိ နဿတိ။ သံသယပရိ-
 ဝိတက္ကဝသေနာတိ “ကိ” နှ ခေါ အဟံ သိယံ, န သိယ” နှိ ဧဝံ ပရိဝိတက္ကဝသေန။
 ပတ္ထနာကပ္ပနဝသေနာတိ “အပိ နာမ သာဓု ပနာဟံ သိယ” နှိ ဧဝံ ပတ္ထနာယ
 ကပ္ပနဝသေန။ သုဒ္ဓသီသာတိ တဏှာမာနဒိဋ္ဌိနံ သာဓာရဏာ သီသာ။ “ဣတ္ထံ ဧဝံ
 အညထာ” တိ ဝုတ္တဿ ဝိသေသဿ အနိဿိတတ္တာ “သုဒ္ဓသီသာ” တိ ဝုတ္တာ။
 တတ္ထ ဒိဋ္ဌိသီသေဟိ ဒိဋ္ဌိယာ ဂဟိတာယ တဒဝိနာဘာဝိနိ တဏှာ ဒဿိတာ၊
 စတူဟိ သီသေဟိ ဒွါဒသဟိ စ သီသမူလကေဟိ မာနဒိဋ္ဌိဟိ အယမေဝ တဏှာ
 ဒဿိတာတိ အာဟ “ဝေဓေတေ။ ပ။ တဏှာဝိစရိတဓမ္မာ ဝေဒိတဗ္ဗာ” တိ။
 နန စ မာနဒိဋ္ဌိဂ္ဂါဟောပိ ဣဓာဓိပ္ပေတော၊ ယတော “တဏှာမာနဒိဋ္ဌိဝသေန
 သမူဟဂ္ဂါဟော” တိ အဋ္ဌကထာယံ ဝုတ္တံ၊ တသ္မာ ကထံ တဏှာဝိစရိတာနီတိ
 ဣဒံ ဝစနံ? ဝုစ္စတေ— ဒိဋ္ဌိမာနေသုပိ တဏှာဝိစရိတာနီတိ ဝစနံ အညမညံ
 ဝိပ္ပယောဂီနံ ဒိဋ္ဌိမာနာနံ တဏှာယ အဝိပ္ပယောဂါနံ တံမူလကတ္တာ တပ္ပဓာန-
 တာယ ကတန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဒသမံ ဥတ္တာနမေဝ။

တဏှာသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

မဟာဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

စတုတ္ထပဏ္ဏာသကော နိဋ္ဌိတော။

၅-ပဉ္စမပဏ္ဏာသက

(၂၁) ၁-သပ္ပုရိသဝဂ္ဂ

၁-သိက္ခာပဒသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ

၂၀၁-၂၁၀။ ပဉ္စမဿ ပဌမေ အသပ္ပုရိသောတိ လာမကပုရိသော။ ပါဏံ အတိပါတေတိတိ ပါဏာတိပါတိ။ အဒိန္နံ အာဒိယတိတိ အဒိန္နာဒါယိ။ ကာမေသု မိစ္ဆာ စရတိတိ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရိ။ မုသာ ဝဒတိတိ မုသာဝါဒိ။ သုရာမေရယမဇ္ဇပမာဒေ တိဋ္ဌတိတိ သုရာမေရယမဇ္ဇပမာဒဋ္ဌာယိ။ ပါဏာတိ-
ပါတေ သမာဒပေတိတိ ယထာ ပါဏံ အတိပါတေတိ၊ တထာနံ တတ္ထ ဂဟဏံ ဂဏှာပေတိ။ သေသေသုပိ ဒေသေ နယော။ အယံ ဝုစ္စတိတိ အယံ ဝေရူပေါ ပုဂ္ဂလော ယသ္မာ သယံကတေန စ ဒုဿီလျေန သမန္တာဂတော၊ ယဉ္စ သမာဒပိတေန ကတံ၊ တတော ဥပဓုဿ ဒါယာဒေါ၊ တသ္မာ “အသပ္ပုရိ-
သေန အသပ္ပုရိသတရော”တိ ဝုစ္စတိ။ သပ္ပုရိသောတိ ဥတ္တမပုရိသော။ သပ္ပုရိသေန သပ္ပုရိသတရောတိ အတ္တနာ စ ကတေန သုဿီလျေန သမန္တာ-
ဂတတ္တာ ယဉ္စ သမာဒပိတော ကရောတိ၊ တတော ဥပဓုဿ ဒါယာဒတ္တာ ဥတ္တမပုရိသေန ဥတ္တမပုရိသတရော။ ဧတ္ထ စ ပရေန ကတံ ဒုဿီလုံ သုဿီလုံ ဝါ အာဏတ္တိယာ အတ္တနာ စ ဝဓိပ္ပယောဂေန ကတန္တိ အာဏာပနဝသေန ပသုတပါပဿ ပုညဿ ဝါ ဒါယာဒေါ “တတော ဥပဓုဿ ဒါယာဒေါ”တိ ဝုတ္တော။ ဒုတိယာဒိနိ ဥတ္တာနတ္တာနေဝ။

သိက္ခာပဒသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

သပ္ပုရိသဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂၁၁-၂၂၀။ ဒုတိယော ပရိသာသောဘနဝဂ္ဂေါ ဥတ္တာနတ္တောယေဝ။

(၂၃) ၃-ဒုစ္စရိတဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ

၂၂၁-၂၃၁။ တတိယဿ ပဌမာဒိနိ ဥတ္တာနတ္တာနေဝ။ မိန္ဒာကမိတိ-
အာဒိသု ဝတ္ထုအနုသန္တိဥဘယမေဝ စိရေန စိန္တေတွာ ကရဏဝသေန မိန္ဒာကမိ
ဝေဒိတဗ္ဗော။ ကိဉ္စိ သုတွာ သုတေန အသုတံ အနုသန္တေတွာ ကရဏဝသေန
သုတကမိ၊ ကိဉ္စိ အတ္ထံ ဥပဓာရေတွာ တဿ သဒ္ဓိပနဝိတ္တာရဏာဒိဝသေန

အတ္တကမိ၊ ယံကိဉ္စိ ပရေန ကတံ ကမ္မံ နာဠကံ ဝါ ဒိဿှာ တံသဒိသမေဝ
အညံ အတ္တနော ဌာနုပ္ပတ္တိကပ္ပဋိဘာနေန ကရဏဝသေန ပဋိဘာနကမိ
ဝေဒိတဗျော။

ဒုစ္စရိတဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

(၂၄) ၄-ကမ္မဝဂ္ဂ

၁-သံခိတ္တသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၃၂။ စတုတ္ထဿ ပဌမေ ကာဠကန္တိ မလိနံ၊ စိတ္တဿ အပ္ပဘဿရဘာဝ-
ကရန္တိ အတ္ထော။ တံ ပနေတ္ထ ကမ္မပထပ္ပတ္တမေဝ အဓိပ္ပေတန္တိ အာဟ “ဒသ-
အကုသလကမ္မပထ”န္တိ။ ကဏှာဘိဇာတိဟေတုတော ဝါ ကဏှံ။ တေနာဟ
“ကဏှဝိပါက”န္တိ။ အပါယူပပတ္တိ မနုဿေသု စ ဒေါဘဂ္ဂိယံ ကဏှဝိပါကော၊
ယံ တဿ တမဘာဝေါ ဝုတ္တော။ နိဗ္ဗတ္တနုတောတိ နိဗ္ဗတ္တာပနတော။
ပဏ္ဍရကန္တိ ဩဒါတံ၊ စိတ္တဿ ပဘဿရဘာဝကရန္တိ အတ္ထော။ သုက္ကာဘိ-
ဇာတိဟေတုတော ဝါ သုက္ကံ။ တေနာဟ “သုက္ကဝိပါက”န္တိ။ သဂ္ဂူပပတ္တိ
မနုဿေသောဘဂ္ဂိယဉ္စ သုက္ကဝိပါကော၊ ယံ တဿ ဇောတိဘာဝေါ ဝုတ္တော။
ဥက္ကဋ္ဌနိဒ္ဒေသေန ပန “သဂ္ဂေ နိဗ္ဗတ္တနုတော”တိ ဝုတ္တံ၊ နိဗ္ဗတ္တာပနတောတိ
အတ္ထော။ မိဿကကမ္မန္တိ ကာလေန ကဏှံ ကာလေန သုက္ကန္တိ ဧဝံ မိဿက-
ဝသေန ကတကမ္မံ။ သုခဒုက္ကဝိပါကန္တိ ဝတ္တာ တတ္ထ သုခဒုက္ခာနံ ပဝတ္တိ-
အာကာရံ ဒသေတုံ “မိဿကကမ္မံ ဟိ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ကမ္မဿ ကဏှသုက္က-
သမညာ ကဏှသုက္ကာဘိဇာတိဟေတုတာယာတိ အပစယဂါမိတာယ တဒု-
ဘယဝိဒ္ဓိသကဿ ကမ္မက္ခယကရကမ္မဿ ဣဓ သုက္ကပရိယာယောပိ ဣန္တိတောတိ
အာဟ “ဥဘယ။ပ။ အယမေတ္ထ အတ္ထော”တိ။ တတ္ထ ဥဘယဝိပါကဿာတိ
ယထာဓိဂတဿ ဥဘယဝိပါကဿ။ သမ္ပတ္တိဘဝပရိယာပနော ဟိ ဝိပါကော
ဣဓ သုက္ကံ သုက္ကဝိပါကောတိ အဓိပ္ပေတော၊ န အစ္စန္တပရိသုဒ္ဓေါ အရိယဖလ-
ဝိပါကော။

သံခိတ္တသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂-ဝိတ္ထာရသုတ္တဝတ္ထနာ

၂၃၃။ ဒုတိယေ သဗျာဓဇ္ဈန္တိ ဝါ သဒုက္ခံ၊ အတ္တနာ ဥပ္ပါဒေတဗ္ဗေန ဒုက္ခေန သဒုက္ခန္တိ အတ္ထော၊ ဒုက္ခသံဝတ္တနိကန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ကာယသင်္ခါရ-
ဒီသု ကာယဒွါရေ ဂဟဏာဒိဝသေန စောပနပ္ပတ္တာ ဒွါဒသ အကုသလ-
စေတနာ အဗျာဓဇ္ဈကာယသင်္ခါရော နာမ။ ဝစီဒွါရေ ဟနသံစောပနဝသေန
ဝစီဘေဒပ္ပဝတ္တိကာ တာယေဝ ဒွါဒသ ဝစီသင်္ခါရော နာမ။ ဥဘယစောပနံ
အပ္ပတ္တာ ရဟော စိန္တေန္တဿ မနောဒွါရေ ပဝတ္တာ မနောသင်္ခါရော နာမ။
ဣတိ တိသုပိ ဒွါရေသု ကာယဒုစ္စရိတာဒိဘေဒါ အကုသလာ စေတနာဝ-
သင်္ခါရာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ **အဘိသင်္ခရေတိတိ အာယူဟတိ၊** တံ ပန အာယူဟနံ
ပစ္စယသမဝါယသိဒ္ဓိတော သင်္ကနိတွာ ပိဏ္ဍနံ ဝိယ ဟောတိ။ **သဒုက္ခံ**
လောကန္တိ အပါယလောကမာဟ။ **ဝိပါကဗဿာတိ** ဖဿသီသေန တတ္ထ
ဝိပါကပ္ပဝတ္တမာဟ။ **ဝေမာနိကပေတာတိ** ဣဒံ ဗာဟုလ္လတော ဝုတ္တံ၊ ဣတရေ-
သဗ္ဗိ ဝိနိပါတိကာနံ ကာလေန သုခံ၊ ကာလေန ဒုက္ခံ ဟောတိ။ **တဿ**
ပဟာနာယာတိ တဿ ယထာဝုတ္တဿ ကမ္မဿ အနုပ္ပတ္တိဓမ္မတာပါဒနာယ။
ယာ စေတနာတိ ယာ အပစယဂါမိနိစေတနာ။ တေနောဝါဟ “**ဝိဝေဒါဒိနိ**
မဂ္ဂစေတနာ ဝေဒိတဗ္ဗာ”တိ။

ဝိတ္ထာရသုတ္တဝတ္ထနာ နိဋ္ဌိတာ။

၃-သောဏကာယနသုတ္တာဒိဝတ္ထနာ

၂၃၄-၂၄၀။ တတိယေ ပုရိမာနိ ဘန္တေ ဒိဝသာနိ ပုရိမတရာနိတိ ဧတ္ထ
ဟိယျော ဒိဝသံ ပုရိမံ နာမ၊ တတော ပရံပုရိမတရန္တိ အာဟ “**အတိတာနန္တရ-**
ဒိဝသတော ပဋ္ဌာယာ”တိအာဒိ။ ဣတိ ဣမေသု ဒွီသု ပဝတ္တိတော ယထာက္ကမံ
ပုရိမပုရိမတရဘာဝေါ ဒဿိတော။ ဧဝံ သန္တေပိ ယဒေတ္ထ “ပုရိမတရ”န္တိ ဝုတ္တံ၊
တတော ပဘုတိ ယံ ယံ ဩရံ၊ တံ တံ ပုရိမံ။ ယံ ယံ ပရံ၊ တံ တံ ပုရိမတရံ
ဩရပါရဘာဝဿံ ဝိယ ပုရိမတရဘာဝဿံ စ အပေက္ခာသိဒ္ဓတ္တာ။ သေသံ
ဝုတ္တနယမေဝ။ စတုတ္ထာဒိနိ ဥတ္တာနတ္ထာနေဝ။

သောဏကာယနသုတ္တာဒိဝတ္ထနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၀-သမဏသုတ္တာဒီပဏ္ဍနာ

၂၄၁-၂။ ဒသမေ သေသပဒေသုပိတိ “ဣဓ ဒုတိယော သမဏော”တိ-
 အာဒိသု သေသပဒေသုပိ။ ယထာဟိ “ဝိဝိစ္ဆေဝ ကာမေဟိ”တိ^၁ ဧတ္ထေကတော
 နိယမော “ဝိဝိစ္ဆ အကုသလေဟိ”တိ ဧတ္ထာပိ ကတောယေဝ ဟောတိ သာဝ-
 ဓာရဏအတ္ထဿ ဣစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ၊ ဧဝမိဓာပိတိ။ တေနာဟ “ဒုတိယာဒယောပိ
 ဟိ”တိအာဒိ။ သာမညဖလာဓိဂမဝသေန နိပ္ပရိယာယတော သမဏ-
 ဘာဝေါတိ တေသံ ဝသေနတ္ထ စတ္တာရော သမဏာ ဒေသိတာ။ ဣမသ္မိ^၂
 ဟိ ဌာနေ စတ္တာရော ဖလဋ္ဌကသမဏာဝ အဓိပ္ပေတာ သမိတပါပသမဏဂ္ဂ-
 ဟဏတော။ ကဿာ ပနေတ္ထ မဟာပရိနိဗ္ဗာနေ ဝိယ မဂ္ဂဋ္ဌာ တဒတ္ထာယ
 ပဋိပန္နာပိ န ဂဟိတာတိ? ဝေနေယျဉ္ဇာသယတော။ တတ္ထ ဟိ မဂ္ဂါဓိ-
 ဂမတ္ထာယ ဝိပဿနာပိ ဣတော ဗဟိဒ္ဓါ နတ္ထိ၊ ကုတော မဂ္ဂဖလာနီတိ
 ဒဿေန္တေန ဘဂဝတာ “ဉ္ဇယဿ ဓမ္မဿ ပဒေသဝတ္ထိ၊ ဣတော ဗဟိဒ္ဓါ
 သမဏောပိ နတ္ထိ”တိ^၂ ဝုတ္တိ။ ဣဓ ပန နိဋ္ဌာနပ္ပတ္တမေဝ တံတံသမဏဘာဝံ
 ဂဏှန္တေန ဖလဋ္ဌကသမဏာဝ ဂဟိတာ၊ မဂ္ဂဋ္ဌတော ဖလဋ္ဌော သဝိသေသံ
 ဒက္ခိဏေယျောတိ။ သွာယမတ္ထော ဒွိသု သုတ္တေသု ဒေသနာဘေဒေနဝ
 ဝိညာယတိတိ။ ရိတ္တာတိ ဝိဝိတ္တာ။ ဣန္ဒြိယာတိ နိဿာရာ ပဋိပန္နကသာရာ-
 ဘာဝတော။

ပဝဒန္တိ ဧတေဟိတိ ပဝါဒါ။ ဒိဋ္ဌိဂတိကာနံ နာနာဒိဋ္ဌိဒီပကသမယာတိ
 အာဟ“စတ္တာရော သဿတဝါဒါ”တိအာဒိ။ တတ္ထ စတ္တာရော သဿတဝါဒါတိ
 လာဘိဝသေန တယော၊ တက္ကိဝသေန ဧကောတိ ဧဝံစတ္တာရော သဿတဝါဒါ။
 ပုဗ္ဗေနိဝါသဉ္ဇာဏလာဘိ တိတ္ထိယော မန္တပညော အနေကဇာတိသတသဟဿ-
 မတ္တံ အနုဿရတိ၊ မဇ္ဈပညော ဒသ သံဝဇ္ဇဝိဝဇ္ဇကပ္ပါနိ၊ တိက္ခပညော စတ္တာလီသ
 သံဝဇ္ဇဝိဝဇ္ဇကပ္ပါနိ၊ န တတော ပရံ။ သော ဧဝံ အနုဿရန္တော “သဿတော
 အတ္တာ စ လောကော စာ”တိ အဘိဝဒတိ၊ တက္ကိ ပန တက္ကပရိယာဟတံ
 ဝိမံသာနစရိတံ သယံပဋိဘာနံ “သဿတော အတ္တာ စ လောကော စာ”တိ
 အဘိဝဒတိ။ တေန ဝုတ္တိ “လာဘိဝသေန တယော၊ တက္ကိဝသေန ဧကောတိ ဧဝံ
 စတ္တာရော သဿတဝါဒါ”တိ။

၁-ဒိ ၁-၆၉၊မ ၁-၂၁၄၊၂၃၁၊၂၃၉၊သံ ၁-၄၁၊အံ ၁-၄၄၊အံ ၂-၂၁-ပိဋ္ဌာဒိသု၊

၂-ဒိ ၂-၁၂၅-ပိဋ္ဌေ။

သတ္တေသု သင်္ခါရေသု စ ကေစ္စံ သဿတန္တိ ပဝတ္တော ဝါဒေါ ကေစ္စသဿ-
တဝါဒေါ။ သော ပန ဗြဟ္မကာယိကဗိဇ္ဇာပဒေါသိကမနောပဒေါသိကတ္တ-
ဘာဝတော စရိတွာ ဣဓာဂတာနံ တတ္ထိနော စ ဥပ္ပဇ္ဇေနဝသေန စတုဗ္ဗိဓောတိ
အာဟ “စတ္တာရော ကေစ္စသဿတဝါဒါ”တိ။

စတ္တာရော အန္တာနန္တိကာတိ ဧတ္ထ အမတိ ဂစ္ဆတိ ဧတ္ထ ဝေါသာနန္တိ
အန္တော၊ ပရိယာဒါ။ တပ္ပဋိသေဓေန အနန္တော။ အန္တော စ အနန္တော စ
အန္တာနန္တော သာမညနိဒ္ဒေသေန၊ ကေသေသေန ဝါ “နာမရူပပစ္စယာ သဠာ-
ယတန”န္တိအာဒိသု ဝိယ။ အန္တာနန္တသဟစရိဟော ဝါဒေါ အန္တာနန္တော
ယထာ “ကုန္တာ စရန္တိ”တိ။ အန္တာနန္တသဗ္ဗိသယော ဝါ ယထာ “မဉ္ဇူ
သောသန္တိ”တိ။ သောဧတေသံ အတ္ထိတိ အန္တာနန္တိကာ။ “အန္တဝါ အတ္တာ စ
လောကော စ၊ အနန္တဝါ အတ္တာ စ လောကော စ၊ အန္တဝါ စ အနန္တဝါ စ
အတ္တာ စ လောကော စ၊ နေဝန္တဝါ နာနန္တဝါ”တိ ဧဝံ ပဝတ္တဝါဒါ စတ္တာရော။
အဝဇိတကသိဏဿ တံ ကသိဏံ အတ္တာတိ စ လောကောတိ စ ဂဏှန္တဿ
ဝသေန ပဌမော ဝုတ္တော၊ ဒုတိယော ဝဇိတကသိဏဿ ဝသေန ဝုတ္တော၊
တတိယော ဟိရိယံ ဝဇေဟော ဥဒ္ဓမဓော အဝဇိတကသိဏဿ၊ စတုတ္ထော
တတ္ထိဝသေန ဝုတ္တော။ ဧတ္ထ စ ယုတ္တံ တာဝ ပုရိမာနံ တိဏ္ဍံ ဝါဒါနံ အန္တဉ္စ
အနန္တဉ္စ အန္တာနန္တဉ္စ အာရဟ္တ ပဝတ္တဝါဒတ္တာ အန္တာနန္တိကတ္ထံ၊ ပစ္စိမဿ
ပန တဒုဘယနိသေဓေနဝသေန ပဝတ္တဝါဒတ္တာ ကထမန္တာနန္တိကတ္ထန္တိ၊ တဒု-
ဘယပ္ပဋိသေဓေနဝသေန ပဝတ္တဝါဒတ္တာ ဧဝံ။ အန္တာနန္တိကပ္ပဋိသေဝေါဒေါပိ
ဟိ အန္တာနန္တိသယော ဧဝံ တံ အာရဟ္တ ပဝတ္တတ္တာ။

န မရတိတိ အမရာ၊ ကာ သာ? “ဝေန္တိပိ မေ နော”တိအာဒိနာ၊ နယေန
ပရိယန္တရဟိဟာ ဒိဋ္ဌိဂတိကဿ ဒိဋ္ဌိ စေဝ ဝါစာ စ။ ဝိဝိဓော ခေပေါတိ
ဝိက္ခေပေါ၊ အမရာယ ဒိဋ္ဌိယာ၊ ဝါစာယ ဝါ ဝိက္ခေပေါတိ အမရာဝိက္ခေပေါ၊
သော ဧတဿ အတ္ထိတိ အမရာဝိက္ခေပိကော။ အထ ဝါ အမရာ နာမ မစ္ဆ-
ဇာတိ၊ သာ ဥဗ္ဗုဇ္ဇနာဒိဝသေန ဥဒကေ သန္တာဝမာနာ ဂါဟံ န ဂစ္ဆတိ၊
ဧဝမေဝံ အယဒ္ဓိ ဝါဒေါ ဣတော စိတော စ သန္တာဝတိ၊ ဂါဟံ န ဥပဂစ္ဆတိတိ
အမရာဝိက္ခေပေါတိ ဝုစ္ဆတိ၊ သော ဧတေသံ အတ္ထိတိ အမရာဝိက္ခေပိကာ။
သွာယံ ဝါဒေါ မုသာဝါဒါနုယောဂဆန္ဒရာဂဘယမောဟဘာဝဟေတုဂ-
တာယ စာသော ပဝတ္တောတိ အာဟ “စတ္တာရော အမရာဝိက္ခေပိကာ”တိ။

အဓိစ္စ ယထိစ္စကံ ယံ ကိဉ္စိ ကာရဏံ ကဿစိ ဗုဒ္ဓိပုဗ္ဗံ ဝါ ဝိနာ သမုပ္ပန္နောတိ အတ္တလောကသညိတာနံ ခန္ဓာနံ အဓိစ္စ ပဝတ္တိအာကာရာရမ္မဏံ ဒဿနံ တဒါ-
ကာရသန္ဓိဿယေန ပဝတ္တိတော တဒါကာရသဟစရိတတာယ စ “အဓိစ္စ-
သမုပ္ပန္န” နှိ ဝုစ္စတိ ယထာ “မဇ္ဇာ ဃောသန္တိ”, “ကုန္တာ စရန္တိ” တိ စ။ တံ
ဧတေသံ အတ္တိတိ အဓိစ္စသမုပ္ပန္နိကာ။ လာဘိဝသေန တက္ကိဝသေန စ “ဧ
အဓိစ္စသမုပ္ပန္နိကာ” တိ ဝုတ္တံ။

သညိတိ ပဝတ္တော ဝါဒေါ သညိဝါဒေါ၊ သော ဧတေသံ အတ္တိတိ သညိ-
ဝါဒါ။ ရူပိစတုက္ကံ ဧကန္တသုခစတုက္ကန္တိ ဣမေသံ စတုန္တံ စတုက္ကာနံ ဝသေန
သောဠသ သညိဝါဒါ။ ဣမေသုယေဝ ပုရိမာနံ ဝိန္တံ စတုက္ကာနံ ဝသေန အဋ္ဌ
သညိဝါဒါ၊ အဋ္ဌ နေဝသညိနာသညိဝါဒါ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ကေဝလံ ဟိ တတ္ထ
“သညိ အတ္တာ” တိ ဂဏှန္တာနံ တာ ဒိဋ္ဌိယော၊ ဣမ အသညိတိ စ နေဝသညိနာ-
သညိတိ စ။

သတ္တ ဥစ္ဆေဒဝါဒါတိ မနဿက္ကဘာဝေ ကာမာဝစရဒေဝတ္တဘာဝေ
ရူပါဝစရတ္တဘာဝေ စတုဗ္ဗိဓာရူပတ္တဘာဝေ စ ဌတွာ သတ္တဿ ဥစ္ဆေဒပညာ-
ပနဝသေန သတ္တ ဥစ္ဆေဒဝါဒါ။

ပဉ္စ ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနဝါဒါတိ ပဉ္စကာမဂုဏဥပဘောဂဝသေန စတုဗ္ဗိဓရူ-
ပဇ္ဈာနသုခပရိဘောဂဝသေန စ ဒိဋ္ဌဓမ္မေ နိဗ္ဗုတိပညာပနဝါဒါ။ ဒိဋ္ဌဓမ္မောတိ
ပစ္စက္ခဓမ္မော ဝုစ္စတိ၊ တတ္ထ တတ္ထ ပဋိလဒ္ဓတ္တဘာဝသေတံ အဓိဝစနံ။ ဒိဋ္ဌဓမ္မေ
နိဗ္ဗာနံ ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနံ၊ ဣမသ္မိံယေဝ အတ္တဘာဝေ ဒုက္ခဝုပသမန္တိ အတ္ထော။ တံ
ဝဒန္တိတိ ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနဝါဒါ။

ဉာဏတိ ကမတိ ပဋိဝိဇ္ဇာတိတိ ဉာယော၊ သော ဧဝ နိဗ္ဗာနသမ္မာပက-
ဟေတုတာယ ဓမ္မောတိ အာဟ “ဉာယဿ ဓမ္မဿာ” တိ။ ဣတော ဗဟိဒ္ဓါ
သမဏောပိ နတ္ထိတိအာဒိသု ကသ္မာ ပနေတေ အညတ္ထ နတ္ထိတိ? အက္ခေတ္တ-
တာယ။ ယထာ ဟိ န အာရဂ္ဂေ သာသပေါ ဟိဋ္ဌတိ၊ န ဥဒကပိဋ္ဌေ အဂ္ဂိ
ဇလဘိ၊ န ဝိဋ္ဌိပါသာဏေ ဗီဇာနိ ဝိရူဟန္တိ၊ ဧဝမေဝံ ဗာဟိရေသု တိတ္ထာ-
ယတနေသု န ဣမေ သမဏာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဣမသ္မိံယေဝ သာသနေ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။
ကသ္မာ? သုက္ခေတ္တတာယ။ သာ ပန နေသံ အက္ခေတ္တတာ သုက္ခေတ္တတာ စ
အရိယမဂ္ဂဿ အဘာဝတော ဘာဝတော စ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ တေနာဟ ဘဂဝါ—

“ယသ္မိံ ခေါ သုဘဒ္ဒ ဓမ္မဝိနယေ အရိယော အဋ္ဌဂီကော မဂ္ဂေါ
န ဥပလက္ခတိ၊ သမဏောပိ တတ္ထ န ဥပလက္ခတိ၊ ဒုတိယောပိ

တတ္ထ သမဏော န ဥပလဗ္ဗတိ၊ တတိယောပိ တတ္ထ သမဏော န ဥပလဗ္ဗတိ၊ စတုတ္ထောပိ တတ္ထ သမဏော န ဥပလဗ္ဗတိ။ ယသ္မိံ ခေါ သုဘဒ္ဓ ဓမ္မဝိနယေ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ ဥပလဗ္ဗတိ၊ သမဏောပိ တတ္ထ ဥပလဗ္ဗတိ၊ ဒုတိယောပိ တတ္ထ၊ တတိယောပိ တတ္ထ၊ စတုတ္ထောပိ တတ္ထ သမဏော ဥပလဗ္ဗတိ၊ ဣမသ္မိံ ခေါ သုဘဒ္ဓ ဓမ္မဝိနယေ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ ဥပလဗ္ဗတိ၊ ဣဓေဝ သုဘဒ္ဓ သမဏော၊ ဣဓ ဒုတိယော သမဏော၊ ဣဓ တတိယော သမဏော၊ ဣဓ စတုတ္ထော သမဏော၊ သုညာ ပရပူဝါဒါ သမဏောဘိ အညေဟိ”တိ။

အရိယမဂ္ဂဿ စ အဘာဝေါ ဘာဝေါ စ သုပရိသုဒ္ဓဿ သီလဿ သုပရိသုဒ္ဓါယ သမထဝိပဿနာဘာဝနာယ အဘာဝတော ဘာဝတော စ ဝေဒိတဗ္ဗော။ တဒုဘယဉ္စ ဒုရက္ခာတသ္မာက္ခာတဘာဝဟေတုကံ။ သော စ အသမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓပ္ပဝေဒိတက္ခာ။ ယသ္မာ တိတ္ထာယတနံ အက္ခေတ္တံ၊ သာသနံ ခေတ္တံ၊ တသ္မာယထာ သုရတ္တဟတ္ထပါဒေါ ဘာသုရကေသရဘာရော သီဟော မိဂရာဇာ န သုသာနေ ဝါ သင်္ကာရကုဋေ ဝါ ပဋိဝသတိ၊ တိယောဇနသဟဿဝိတ္ထတံ ပန ဟိမဝန္တံ အဇ္ဈောဂါဟေတွာ မဏိဂုဟာယမေဝ ဝသတိ၊ ယထာ စ ဆဒ္ဓန္တော နာဂရာဇာ န ဂေါစရိယဟတ္ထိကုလာဒီသု နဝသု ကုလေသု ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ယထာ စ ဝလာဟကော အဿရာဇာ န ဂဗြာဟမုလေ ဝါ ဃောဋကကုလေ ဝါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ သိန္နုတိရေ ပန သိန္နဝကုလေယေဝ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ယထာ စ သဗ္ဗကာမဒဓံ မနောဟရံ မဏိရတနံ န သင်္ကာရကုဋေ ဝါ ပံသုပဗ္ဗတာဒီသု ဝါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဝိပုလပဗ္ဗတဗ္ဗန္တရေယေဝ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ယထာ စ တိမိရပိင်္ဂလော မစ္ဆရာဇာ န ခုဒ္ဒကပေါက္ခရဏီသု ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ စတုရာသီတိယောဇနသဟဿဂန္ထိရေ မဟာသမုဒ္ဓေယေဝ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ယထာ စ ဒိယခုယောဇနသတိကော သုပဏ္ဏရာဇာ န ဂါမဒ္ဓါရေ ရေဏ္ဏဝနာဒီသု ပဋိဝသတိ၊ မဟာသမုဒ္ဓံ ပန အဇ္ဈောဂါဟေတွာ သိမ္ဗလိဒဟဝနေယေဝ ပဋိဝသတိ၊ ယထာ စ ဓေတရဋ္ဌော သုပဏ္ဏဟံသော န ဂါမဒ္ဓါရေ အာဝါဋကာဒီသု ပဋိဝသတိ၊ နဂုတိဟံသသဟဿပရိဝါရော ပန ဟုတွာ စိတ္တကုဋေယေဝ ပဋိဝသတိ၊ ယထာ စ စတုဒ္ဓိပိဿရော စက္ကဝတ္တိရာဇာ န နိစကုလေ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ အသမ္ဘိန္ဒဇာတိယခတ္တိယကုလေယေဝ ပန ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဝေမေဝံ ဣမေသု သမဏေသု ကေသမဏောပိ န အညတ္တ တိတ္ထာယတနေ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ အရိယမဂ္ဂပရိက္ခတေ ပန ဗုဒ္ဓသာသနေ-

ပဏ္ဏာသကံ] (၂၅)၅-အာပတ္တိဘယဝဂ္ဂ-အာပတ္တိဘယသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ၃၉၃

ယေဝ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ တေနာဟ ဘဂဝါ “ဗုဒ္ဓေဝ ဘိက္ခဝေ သမဏော။ပ။ သုညာ ပရပ္ပဝါဒါ သမဏေဘိ အညေဟိ”တိ။ ကောဒသမေ နတ္ထိ ဝတ္တဗ္ဗံ။

သမဏသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ကမ္မဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

(၂၅) ၅-အာပတ္တိဘယဝဂ္ဂ

၁-သံဃဘေဒကသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၄၃။ ပဉ္စမဿ ပဌမေ ဝိဝါဒါမိကရဏာဒိသ္မတိ ပိဝါဒါမိကရဏံ အနုဝါဒါမိကရဏံ အာပတ္တာမိကရဏံ ကိစ္စာမိကရဏန္တိ ဣမေသု စတုသု။ တတ္ထ ဓမ္မောတိ ဝါ အဓမ္မောတိ ဝါ အဋ္ဌာရသဟိ ဝတ္ထုဟိ ပိဝဒန္တာနံ ဘိက္ခုနံ ယော ပိဝါဒေါ၊ ဣဒံ ဝိဝါဒါမိကရဏံ နာမ။ သီလပိပတ္တိယာ ဝါ အာစာရဒိဋ္ဌိအာဇီဝပိပတ္တိယာ ဝါ အနုဝဒန္တာနံ ယော အနုဝါဒေါ ဥပဝဒနာ စေဝ စောဒနာ စ၊ ဣဒံ အနုဝါဒါမိကရဏံ နာမ။ မာတိကာယ အာဂတာ ပဉ္စ၊ ပိဘဏံ ဒေတိ သတ္တပိ အာပတ္တိက္ခန္ဓာ၊ ဣဒံ အာပတ္တာမိကရဏံ နာမ။ သံဃဿ အပလောကနာဒိနံ စတုန္တံ ကမ္မာနံ ကရဏံ၊ ဣဒံ ကိစ္စာမိကရဏံ နာမ။ သေသမေတ္ထ ဥတ္တာနမေဝ။

သံဃဘေဒကသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂-အာပတ္တိဘယသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ

၂၄၄-၅။ ဒုတိယေ ဘဿတိ နိရတ္တကဘာဝေန ဒိပိယတိတိ ဘသ္မိ၊ ဆာရိကာ။ တဿ ပုဂ္ဂံ ဘဏ္ဍိကာ ဘဿပုဂ္ဂံ။ တေနာဟ “ဘဿပုဂ္ဂံ ဆာရိကာဘဏ္ဍိက”န္တိ။ တတိယံ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။

အာပတ္တိဘယသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၄-သေယျာသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ

၂၄၆-၉။ စတုတ္ထေ ပေတာတိ ပေဉ္စဘာဝံ ဂတာ။ တေ ပန ယသ္မာ ဣမ
ကကကသကိရိယာ ကာလေန ဟတဇိဝိဘုဇ္ဈေဒါ ဟောန္တိ၊ တသ္မာ ဝုတ္တံ
“ကာလကတာ ဝုစ္ဆန္တိ”တိ၊ မတာတိ အတ္ထော။ အထ ဝါ ပေဉ္စဘာဝံ ဂတာ၊
ပေတူပပတ္တိဝသေန နိဗ္ဗတ္တိံ ဥပဂတာတိ အတ္ထော။ တေနာဟ “အထ ဝါ
ပေတဝိသယေ နိဗ္ဗတ္တာ ပေတာ နာမာ”တိ။ ဧကေန ပဿေန သယိတုံ န
သက္ကောန္တိ ဒုက္ခပုတ္တိတော။

တေဇဿဒတ္တာတိ ဣမိနာ သိဟဿ အဘိရုကဘာဝံ ဒဿေတိ။ ဘိရုကာ
သေသမိဂါ အတ္တနော အာသယံ ပဝိသိက္ခာ သန္တာသပုဗ္ဗကံ ယထာ တထာ
သယန္တိ၊ သိဘော ပန အဘိရုကော သဘာဝတော သတောကာရီ ဘိက္ခု ဝိယ
သတိံ ဥပဋ္ဌပေတွာဝ သယတိ။ တေနာဟ “ဧ ပုရိမပါဒေ”တိအာဒိ။
ဒက္ခိဏေ ပုရိမပါဒေ ဝါမဿ ပုရိမပါဒဿ ဌပနဝသေန ဧ ပုရိမပါဒေ
ဧသိံ ဌာနေ ဌပေတွာ။ ပုစ္ဆိမပါဒေ ဝုတ္တဒယေနော ဣဓာပိ ဧသိံ
ဌာနေ ဌပနံ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ဌိတောကာသသလ္လက္ခဏံ အဘိရုကဝသေနော။
သိသံ ပန ဥက္ခိဝိတွာကိအာဒိနာ ဝုတ္တသိဟကိရိယာ အနုကြိယပ္ပဗုဇ္ဈနာ
ဝိသ အဘိရုကဝသိဉ္စေမ္မတာဝသေနောဝါတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ သိဟဝိဇ္ဇန္တံ အတိ-
ဝေလံ ဧကာကာရေ ဌဝိတာနံ သရိရာဝယဝါနံ ဂမနာဒိကိရိယာသု ယောဂျ-
ဘာဝါပါဒနတ္ထံ။ တိက္ခတ္ထု သိဟနာဒနဒနံ အပ္ပေသက္ခမိဂရာဇေဟိ ပရိတ္တာသ-
ပရိဟရဏတ္ထံ။

အယံ ဝုစ္ဆတိ ဘိက္ခဝေ တထာဂတသေယျာတိ ဣမိနာ စတုတ္ထဇ္ဈာနသေယျာ
တထာဂတသေယျာ နာမာတိ ဒဿေတိ။ သေတိ အဗျာဝဋ္ဌဘာဝေန ပဝတ္တတိ
တ္ထောဘိ သေယျာ၊ စတုတ္ထဇ္ဈာနမေဝ သေယျာ စတုတ္ထဇ္ဈာနသေယျာ။ ကိံ ပန
တံ စတုတ္ထဇ္ဈာနန္တိ? အာနာပါနစတုတ္ထဇ္ဈာနံ။ တတ္ထ ဟိ ဌတွာ ဝိပဿနံ
ဝနေတွာ ဘဂဝါ အနုက္ကမေန အဂ္ဂမဂ္ဂံ အဓိဂန္တော တထာဂတော ဇာတောတိ။
တယိဒိံ ပဒဌာနံ နာမ န သေယျာ၊ တထာပိ ယသ္မာ “စတုတ္ထဇ္ဈာနသမနန္တရာ
ဘဂဝါ ပရိနိဗ္ဗာယိ”တိ မဟာပရိနိဗ္ဗာနေ” အာဂတံ၊ တသ္မာ လောကီယ-
စတုတ္ထဇ္ဈာနသမာပတ္တိ ဧဝံ တထာဂတသေယျာတိ ဧကေ။ ဧဝံ သတိ
ပရိနိဗ္ဗာနကာလိကာဝ တထာဂတသေယျာ အာပဇ္ဇတိ၊ န စ ဘဂဝါ
လောကီယစတုတ္ထဇ္ဈာနသမာပဇ္ဇနဗဟုလော ဝိဟာသိ။ အဂ္ဂဗလဝသေန

ပဏ္ဏာသက] (၂၆) ၆-အဘိညာဝဂ္ဂ ၁-အဘိညာသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ ၃၉၅

ပဝတ္တံ ပနေတ္ထ စတုတ္ထဇ္ဈာနံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ တတ္ထ ယထာ သတ္တာနံ နိဒ္ဒ။ ပဂမ-
လက္ခဏာ သေယျာ ဘဝဂ်စိတ္တဝသေန ဟောတိ။ သာ ပန နေသံ ပဌမဇာတိ-
သမန္တယာ ယေဘုယျုရတ္တိကာ။ ဧဝံ ဘဂဝတော အရိယဇာတိသမန္တယံ
ယေဘုယျုရတ္တိကံ အဂ္ဂဗလဘူတံ စတုတ္ထဇ္ဈာနံ တထာဂတသေယျာတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။
ပဉ္စမာဒိနိ ဥတ္တာနတ္ထာနိ။

သေယျာသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဂ-ပဌမဝေါဟာရသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၅၀-၂၅၃။ အဋ္ဌမေ အနရိယာနန္တိ အသာဇူနံ နိဟိနာနံ။ ဝေါဟာရာတိ
သံဝေါဟာရာ အဘိလာပါ ဝါ၊ “ဒိဋ္ဌံ မယာ”တိ ဧဝံဝါဒိတာ။ ဧတ္ထ စ တံတံသမု-
ဋ္ဌာပကစေတနာဝသေန အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ နဝမာဒိသု နတ္ထိ ဝတ္တဗ္ဗံ။

ပဌမဝေါဟာရသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

အာပတ္တိဘယဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ပဉ္စမပဏ္ဏာသကော နိဋ္ဌိတော။

(၂၆) ၆-အဘိညာဝဂ္ဂ

၁-အဘိညာသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ

၂၅၄-၂၅၆။ ဆဋ္ဌဿ ပဌမေ ပစ္စနိကသမနတော သမထော၊ သမာဓိတိ
အာဟ “စိတ္တေကဂ္ဂတာ”တိ။ အနိစ္စာဒိနာ ဝိဝိဓေနာကာရေန ဒဿနတော
ဝိပဿနာ၊ သင်္ခါရပရိဂ္ဂဟကဉာဏံ။ တေနာဟ “သင်္ခါရပရိဂ္ဂဟဝိပဿနာ-
ဉာဏ”န္တိ။

ဒုတိယေ အနရိယေဟိ ပရိယေသိတဗ္ဗတ္တာ အနရိယာနံ ပရိယေသနာတိ
အနရိယပရိယေသနာ။ သယံ လာမကတာယ အနရိယာနံ ပရိယေသနာတိ
ဝါ အနရိယပရိယေသနာ။ ဇရာသဘာဝန္တိ ဇီရဏပကတိကံ။ တတိယံ
ဥတ္တာနမေဝ။

အဘိညာသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၄-မာလုကျပုတ္တသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ

၂၅၇-၂၆၃။ စတုတ္ထေ အပသာဒေတိတိ နိဂ္ဂဏှာတိ။ ဥဿာဒေတိတိ ပဂ္ဂဏှာတိ။ အပသာဒနာကာရံ ဥဿာဒနာကာရဉ္စ ဝိဘာဝေတုံ “ကထ”န္တိ-
အာဒိ အာရဒ္ဓံ။ ပဉ္စမာဒိနိ ဥတ္တာနာနေဝ။ သေသံ သုဝိညေယျမေဝ။

မာလုကျပုတ္တသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

အဘိညာဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဣတိ မနောရထပူရဏိယာ အင်္ဂုတ္တရနိကာယဋ္ဌကထာယ

စတုက္ကနိပါတဝဏ္ဏနာယ အနုတ္တာနတ္ထဒီပနာ သမတ္တာ။

ဒုတိယော ဘာဂေါ နိဋ္ဌိတော။

အင်္ဂုတ္တရနိကာယ ဒုတိယဘာဂ

သံဝဏ္ဏိတပဒါနံ အနုတ္တမဏိကာ

ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်	ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်
[အ]		[အ]	
အကတဝေဒိ	၂၀	အဇ္ဇတံ	၂၅
အကထံကထိ	၃၀၂	အဇ္ဇဝံ	၅၉
အကနိဋ္ဌဂါမီ	၁၀၉	အဇ္ဈတ္တံ	၃၇၅
အကနိဋ္ဌာ	၃၂	အဇ္ဈတ္တသံယောဇနော	၃၂
အကသိရံ	၁၅၀	အဇ္ဈောပနော	၂၀၉
အကမ္ပိယဋ္ဌေန	၉	အဇ္ဈိကရဏိယော	၁၉၅
အကာရဏဝစ္ဆလော	၅၆	အညာဏံ	၂၃
အကုတောဘယံ	၂၅၃	အနုကာရကေန	၁၄၀
အက္ကမတိ	၃၇၄	အဋ္ဌာနံ	၂၂
အက္ခမာ	၃၄၂	အဏ္ဏကာ	၆၁
အက္ခရပ္ပဘေဒါ	၁၃၁	အတစ္ဆံ	၁၇၁
အက္ခိတ္တော	၁၃၁	အတပ္ပါ	၃၂
အဂဋ္ဌိတပဒဗျဉ္ဇနာယ	၃၂၁	အတိပါတိကာနိ	၁၉၂
အဂါရိကဗုဒ္ဓါ	၁၄	အတိပ္ပဂေါ	၁၀၄
အဂ္ဂတော	၂၉၀	အတိယာတုံ	၃၉
အဂ္ဂပ္ပသာဒါ	၂၀၆	အတ္တဒမနံ	၁၂၃
အသတော	၃၃၁	အတ္တပရိစ္ဆေဒနံ	၂၁
အသဿ	၁၇	အတ္တဘာဝီနံ	၂၃၉
အစူန္တံ	၁၁၀	အတ္တသန္နိယျာတနံ	၂၁
အစူန္တက္ခယော	၄၁	အတ္တာဓိပတေယျံ	၁၂၀
အစူန္တနိဋ္ဌော	၂၁၀	အတ္တာနံ	၃၆၉
အစူန္တယောဂက္ခေမီ	၂၁၀	အတ္တံ	၂၄၄
အစူယော	၁၉၁	အတ္တင်္ဂမော	၂၀၄
အစ္ဆန္တံ	၃၀၀	အတ္တပဋိသန္တိဒါ	၃၄၇
အဇပါလော	၂၄၃	အတ္တဝသေ	၆၆
အဇိနစမ္ပေဟိ	၁၅၀	အတ္တဝသော	၂၇၁၂၂

ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်	ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်
[အ]		[အ]	
အတ္တသာမိကာ	၁၀၁	အနိဟတဒေါသံ	၁၉၈
အဒိန္နာဒါယီ	၃၈၆	အနုကုလံ	၂၉၈
အဒေါသာယ	၃၂၁	အနုကုလယညံ	၂၉၇
အဒ္ဓါ	၁၆၇	အနုစ္ဆရိကံ	၉၀
အဓမ္မတ္တမေ	၉၅	အနုစ္ဆရိကော	၁၉၅
အဓမ္မရာဂတာ	၁၂၈	အနုဒ္ဓယာ	၉၃
အဓမ္မိကာ	၄၄	အနုဒ္ဓိသေတိ	၃၂၇
အဓိဂဏ္ဍန္တိ	၂၃	အနုပဂမနာဒိဝသေန	၂၂
အဓိစိတ္တံ	၁၉၈	အနုပစာရဋ္ဌာနံ	၂၇
အဓိစ္စသမုပ္ပန္နိကာ	၃၉၁	အနုပဝဇ္ဇော	၁၄၄
အဓိဋ္ဌဟန္တိ	၁၁၇	အနုပါတော	၁၂၉
အဓိပ္ပယာသော	၂၀၆	အနုပ္ပဒါတာ	၃၇၁
အဓိဝတ္ထာ	၁၁၈	အနုယောဂဝတ္ထံ	၁၁၅
အဓိဝါသနခန္တိ	၆၀	အနုရူပဓမ္မံ	၃၂၁
အဓိသီလံ	၁၈၅	အနုဝိဇ္ဇိတွာ	၁၁၆
အနဂါရိယံ	၃	အနုသညာတုံ	၃၉
အနနုပဝိသိတွာ	၅၈	အနုသောစတိ	၃
အနဘာဝံ	၂၃၂	အနုဿရတိ	၄၃
အနဘိဇ္ဈာဓမ္မပဒံ	၂၇၇	အနုဿရိတုံ	၁၀၂
အနယော	၁၇၁	အနုဿဝေါ	၁၆၆
အနရိယပရိယေသနာ	၃၉၅	အနေဇမသောကံ	၁၈
အနလသော	၉၀	အနေသနံ	၂၇၀
အနဝကာသော	၂၂	အနောတ္တပုံ	၅
အနဝက္ခိတ္တော	၁၃၁	အနောတ္တာပီ	၂၃၂
အနာတာပီ	၂၃၂	အနောသက္ကနာ	၄
အနာဒိနဝဒဿာဝိ	၂၀၉	အန္တရကပ္ပေ	၁၀၇
အနာသော	၇၉	အန္တရတော	၂၉၂
အနိတိဟံ	၂၆၀	အန္တရဟိတာ	၁၁၅
အနိဇော	၉၉၊ ၂၅၃	အန္တရာ	၂၉၂
အနိတိဟံ	၂၆၀	အန္တရာယိကာ	၂၂၇

သံဝဏ္ဏိတပဒါနံ အနုက္ကမဏိကာ

၃၉၉

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော	ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော
[အ]		[အ]	
အန္တရိကာယ	၂၉၂	အပ္ပဋ္ဌိဝါနိတာ	၄၂၂၀
အန္တာ	၂၂၀	အပ္ပဋ္ဌိဝါနော	၄၆
အန္တာနန္တိကာ	၃၉၀	အပ္ပနာ	၉၆
အန္တောဂတာ	၂၆၄	အပ္ပမာဏသုဘာ	၃၂
အန္တောဇနသ္မိ	၈၃	အပ္ပမာဏာဘာ	၃၁
အန္တောနိဇ္ဈာနံ	၅	အပ္ပမာဒရတော	၂၉၄
အန္တောပူတိ	၈၀	အပ္ပမေယျော	၂၀၅
အန္တကရဏော	၁၈၀	အပ္ပသမာရက္ခော	၁၃၉
အန္တကာရာ	၃၃၁	အပ္ပေန္တော	၃၈၂
အန္တံ	၃၆၉	အပ္ပေသက္ခာ	၃၆၈
အပဉ္စသာ	၃၁၃	အပ္ပဝလာဟကာ	၃၀
အပဉ္စပနံ	၅၄	အပ္ပတမနုဿာ	၄၅
အပဏ္ဏကတာ	၈၄	အဗျာပါဒံ	၂၇၄
အပတနသဘာဝေါ	၁၈၇	အဘဝေါ	၂၂၈
အပဒါနသောဘနိ	၇၆	အဘိက္ကန္တတရော	၁၅
အပနာမေတိ	၁၆၉	အဘိက္ကန္တေန	၁၅
အပရပရိယာယဝေဒနီယံ	၁၆၁	အဘိက္ကန္တော	၃၇၆
အပရာဓော	၁၉၁	အဘိစေတော	၂၄၈
အပရိသေသံ	၁၈၁	အဘိဇ္ဈာ	၃၈၁
အပလိဗုဒ္ဓါယ	၃၀၃၊ ၃၂၁	အဘိဇ္ဈာဝိနယော	၂၇၉
အပသာဒေတိ	၃၉၆	အဘိညာတာ	၂၇၇
အပါစီနံ	၂၃၇	အဘိညာပါရံ	၁၂၉
အပါယမုခါနိ	၃၅၃	အဘိညာပါရဂူ	၂၄၈
အပါယာ	၃၈၄	အဘိဘောသိ	၁၂၀
အပါရုတမုခေါ	၃၂၃	အဘိနိဝိဋ္ဌော	၄၄
အပိလာပနလက္ခဏာ	၆၅	အဘိနိဝေသံ	၂၇၅
အပ္ပဋ္ဌေါ	၁၉၆	အဘိနိဟရတိ	၁၃၅
အပ္ပဋ္ဌိကူလံ	၁၈	အဘိရူပေ	၁၅
အပ္ပဋ္ဌိသော	၃၇၅	အဘိလာသော	၃၂
အပ္ပဋ္ဌိဝါနပဓာနံ	၄	အဘိသင်္ခါရော	၈၃

ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်	ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်
[အ]		[အ]	
အဘိသဇ္ဇတိ	၃၆၉	အသန္တုဋ္ဌိတာ	၆၄
အဘိသမယော	၃၀၂	အသပ္ပုရိသဘူမိ	၂၈
အဘူတံ	၁၇၁	အသပ္ပုရိသော	၃၈၆
အမက္ခေတွာ	၁၅၆	အသမ္ပဇာနာ	၄၀
အမစ္စာ	၁၁၇၊ ၁၈၂	အသလ္လိနံ	၁၂၀
အမရာပိက္ခေပိကော	၃၉၀	အသာရဋ္ဌေါ	၁၂၀
အမာတာပုတ္တိကာနိ	၁၄၉	အသုစိဟိ	၈၀
အမ္ဘိလိကာဖလံ	၄၅	အသေဋ္ဌစရိယံ	၁၇၆
အယသုလ္လာနိ	၂	အဿဋ္ဌေါ	၂၅
အရညဝနပတ္တာနိ	၂၇	အဿာဒေါ	၂၀၂
အရဟာ	၂၂	အဟိတာ	၁၉
အရာနံ	၁၅၃	အဟိရိကံ	၅
အရိယော	၁၉၂	အဟောသိကမ္ပံ	၁၀၁
အရိနံ	၁၅၃		
အရု	၉၂	[အ]	
အရုက္ခပမစိတ္တော	၉၂	အာကခိယတိ	၃၅၉
အလ္လိယိတဗ္ဗော	၉၃	အာကာသစေတိယံ	၁၁၆
အဝကုဇ္ဇပညော	၉၆	အာကိဏ္ဏာနိ	၉၆
အဝဇာနာတိ	၃၁၄	အာဂန္တုကဘတ္တံ	၂၇၁
အဝဿယံ	၉၂	အာဂမနိယပဋိပဒါ	၄
အဝဿယနဋ္ဌေန	၁၂၇	အာဂါမီ	၃၇
အဝိက္ခေပံ	၂၇၄	အာဿာတေန္တော	၄၆
အဝိက္ခေပေါ	၄၈	အာစိဏ္ဏမနုဿာ	၄၅
အဝိနိပါတဓမ္မော	၁၈၇	အာဇီဝပါယဝိပတ္တိ	၃၁၇
အဝိရုဋ္ဌိဓမ္မော	၁၀၉	အာဏာပေတွာ	၁၂၅
အဝိဟာ	၃၂	အာဒါနံ	၂၇၅
အဝေစ္စပ္ပဿာဒေါ	၁၈၂	အာပါယိကာ	၂၀၃
အသံဝုတေဟိ	၃၂၇	အာဗန္ဓနံ	၁၄၅
အသနံ	၃၀၃	အာဗန္ဓနဋ္ဌေန	၃၇၁
အသနိဝိစက္ကံ	၂၂၇	အာဗာဓိကံ	၁၁၆

ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်	ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်
[ဥ]		[ဥ-ဦ]	
ဥပညာတ်	၂၈	ဥဘတောဗျူဠိ	၅၅
ဥပတ္တန္တကံ	၁၀၃	ဥဗ္ဗာဒံ	၇၈
ဥပဒ္ဒဝေါ	၇၅	ဥရတ္တာဠိ	၃၅၇
ဥပဓာရေတိ	၂၀၁	ဥလူကပက္ခံ	၂၆၇
ဥပမိဝိပတ္တိ	၁၀၆	ဥဿာဒေတိ	၃၉၆
ဥပမိဝိဝေကတ္တာ	၂၃၈	ဥဋ္ဌာရော	၃၃၁
ဥပမိသင်္ခယော	၂၅၃	ဥဋ္ဌုဗ္ဗော	၁၅၀
ဥပမိသမ္ပတ္တိ	၁၀၆	ဥရုဗလီ	၁၁၅
ဥပမိသုခံ	၄၇		
ဥပနိဗ္ဗာ	၂၂၈	[•]	
ဥပပဇ္ဇဝေဒနီယံ	၁၀၁	ကေကိယာ	၂၅၃
ဥပပတ္တိပဋိလာဘိယာနိ	၃၃၃	ကေဗိဇီ	၁၈၉
ဥပပိဋကံ	၁၀၃	ကေဘတ္တိကော	၃၇၃
ဥပရိမုခံ	၁၆	ကောဂါရိကော	၂၂၀
ဥပလာပကာ	၂၆၁	ကောဟဝါရော	၂၂၀
ဥပဝတ္တနံ	၃၁၄	ကောဟိကံ	၂၂၀
ဥပသဂ္ဂေါ	၇၅	ကေဘာဝံ	၁၃
ဥပသင်္ကမတိ	၁၃	ကောဒိဘာဝေါ	၁၉၉
ဥပဟစ္စ	၁၈၉	ကေယျကမ္မကာရဏံ	၂
ဥပဟတတ္တာ	၅၈	ကေကဝတ္တကမ္မကာရဏံ	၁
ဥပါယာသော	၅		
ဥပါသနတော	၂၄	[ဩ]	
ဥပါသိတဗ္ဗော	၉၃	ဩကောဋိမကော	၇၉၊ ၃၁၇
ဥပေါသထိကံ	၂၇၁	ဩက္ကန္တိ	၁၄၇
ဥပေါသထော	၁၇၂	ဩပက္ကမိကာ	၁၄၃
ဥပ္ပတနာကာရပတ္တံ	၁၁၉	ဩပက္ကမိကာနိ	၃၁၉
ဥပ္ပတ္တိဋ္ဌာနံ	၂၇၁	ဩပနေယျိကံ	၁၂၈
ဥပ္ပါဒေါ	၁၂၄	ဩပပါတိကော	၁၈၈
ဥပ္ပိလာဝိတဘာဝတ္ထံ	၁၁၉	ဩဘာသကရဏံ	၁၃၃
ဥဗ္ဗေက္ခာ	၂၈	ဩရန္တာဝိယာနိ	၃၃

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်	ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်
[ဩ]		[က]	
ဩရောပိတဓုရာ	၄၁	ကာဏော	၇၉၊ ၃၁၇
ဩဝါဒေါ	၅၂	ကာဗျံ	၄၂
ဩသတ္တိတွာ	၁၀၉	ကာမဝိတက္ကော	၁၉၉
ဩသာရေတွာ	၁၆၂	ကာမယောဂေါ	၂၂၉
ဩတာရေတွာ	၁၁၈	ကာမေသနာ	၂၉၄
ဩဟိတသောတော	၁၆၉	ကာမေသုမိစ္ဆာစာရိ	၃၈၆
		ကာယင်္ဂံ	၁၆၂
[က]		ကာယန္တိကံ	၃၆၅
ကက္ကသာ	၆၁	ကာယသက္ခိယံ	၄၃
ကက္ခဋ္ဌေန	၂၁၅	ကာယသက္ခိယဟိ	၃၂
ကက္ခဋ္ဌော	၃၇၀	ကာယသုစိ	၂၀၇
ကင်္ခါယ	၄၃	ကာရဏံ	၂၂၇
ကစ္ဆ၊	၉၀	ကာရဏိကာ	၂
ကဋ္ဌတ္ထံ	၃၂၀	ကာရာနံ	၁၉
ကတသရက္ခေပေါ	၃၀၂	ကာလဝိပတ္တိ	၁၀၆
ကတဟတ္ထော	၃၀၂	ကာလသမ္ပတ္တိ	၁၀၆
ကတ္တဗ္ဗကိစ္စံ	၁၁၈	ကာဠုကံ	၃၈၇
ကထိကသဏ္ဌိတိ	၁၅၅	ကိလဒ္ဓိကော	၂၉
ကဒရိယာ	၃၀၆	ကိဝါဒီ	၂၉
ကန္တာ	၃၀၈	ကိသမာစာရာ	၂၅၃
ကပ္ပဋ္ဌော	၃၆၀	ကိသီလာ	၂၅၃
ကမ္မံ	၉၁	ကိဉ္ဇာပိ	၂၇
ကမ္မဝိပါကဇာ	၁၄၃	ကိဏ္ဍပက္ခိတ္တာ	၃၀၅
ကမ္မဝိဘတ္တိ	၁၀၁	ကိတ္တိ	၂၉၁
ကရဏုတ္တရိယလက္ခဏော	၃၆၄	ကိမက္ခာယီ	၂၉
ကလဟဇာတာ	၄၀	ကုက္ကုဇာယတိ	၅၃
ကလျာဏဝါက္ကရဏော	၃၂၁	ကုဋိဘတ္တံ	၂၇၁
ကလျာဏဝါစော	၃၂၁	ကုဏီ	၇၉၊ ၃၁၇
ကသမ္ပုဇာတော	၈၀	ကုဏ္ဍကံ	၁၉၂
ကဟာပဏိကံ	၂	ကုပ္ပတိ	၉၂

ပဒါနတ္ထမော	ပိဋကော်	ပဒါနတ္ထမော	ပိဋကော်
[က]		[ခ]	
ကုမ္ပဂေါ	၁၆	ခိဉ္ဇာပဒေါသိကာ	၃၄၆
ကုရုဏ္ဏကဗန္ဓနံ	၁၇၁	ခိပိတကံ	၉၀
ကုလဇေဋ္ဌကံ	၁၂၅	ခိပ္ပနိသန္တိ	၃၂၁
ကုလ္လော	၁၅၀	ခိဏာကာရော	၈၇
ကုသစီရိ	၂၆၇	ခိရောဒကိဘူတာ	၄၁
ကုသုန္ဒာ	၁၉၄	ခုဒ္ဒကနဒိယော	၁၉၅
ကုဟကာ	၂၆၁	ခေါဘယမာနာ	၁၁၀
ကုဟနတ္ထံ	၂၅၇	[ဂ]	
ကေဠုဘိ	၁၃၁	ဂဇ္ဇိတာ	၃၂၂
ကေရာဋီကာ	၁၅၇	ဂတိဝိပတ္တိ	၁၀၆
ကေဝလီ	၁၂၉	ဂတိသမ္ပတ္တိ	၁၀၆
ကေသကမ္မလံ	၂၆၇	ဂန္ထိတာ	၄၃
ကေသမုတ္တိယာ	၁၆၅	ဂန္ဓံ	၃၆၉
ကေသရီ	၂၈၂	ဂန္ဓဇာတံ	၁၇၈
ကောဇေဋ္ဌိ	၂	ဂန္ဓဗ္ဗော	၁၄၈
ကောတူဟလမင်္ဂလိကော	၂၅	ဂဟ္တာဝက္ကန္တိဝနုသ္မိ	၁၄၆
ကောသောမန္တာ	၆၁	ဂမ္ဘီရဝတ္တနိ	၁၆၂
ကောလံကောလော	၁၈၉	ဂမ္ဘီရာ	၄၂
ကောသဇ္ဇာယ	၃၅၆	ဂရုကံ	၁၀၂
		ဂဟဏီ	၁၃၀
[ခ]		ဂါမန္တံ	၂၇
ခဗ္ဗော	၇၉၊ ၃၁၇	ဂိဇ္ဈကူဠေ	၁၆၀
ခတတ္တာ	၅၈	ဂုဏဓံသီ	၃၆၁
ခန္ဓတမော	၃၁၆	ဂုန္ဒာဝနေ	၃၈
ခန္ဓပရိပါကော	၅	ဂုဏအာဏီ	၉၄
ခမနီယံ	၁၃	ဂေလညံ	၁၈၁
ခမာ	၃၄၂	ဂေဟဝေတနံ	၁၆၂
ခယဝိရာဂေန	၂၈၊ ၃၆၄	ဂေါတ္တဝသေန	၁၅၁
ခါရပရိဿာဝနေ	၉၄	ဂေါပနံ	၁၂၃
ခါရာပတစ္ဆိကံ	၂	ဂေါပါယတိ	၁၂၀

သံဝဏ္ဏိတပဒါနံ အနုက္ကမဏိကာ

၄၀၅

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်	ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်
[ယ]		[ဇ]	
ယနနိဝါသတံ	၁၂၈	ဇာတိက္ခယော	၁၃၇
ယာတေတွာ	၁၀၃	ဇာတိမရဏဘယံ	၂၃၈
[ဝ]		ဇာတိမဟလ္လကာ	၁၂၇
စက္ကံ	၈၁၊ ၂၅၃	ဇာတိမဟလ္လကေ	၃၈
စက္ကိကတဿ	၉၃	ဇာတိယော	၁၂၉
စမ္ပံ	၂၆၇	ဇာပေတုံ	၁၉၈
စရိယကာလေ	၁၁၈	ဇိဏ္ဏံ	၁၁၅
စလိတံ	၃၀၁	ဇိယပ္ပဟာရသဒ္ဓေါ	၁၁၉
စာတုဒ္ဓိသော	၃၇၅	ဇိဝိတာသာယ	၅၅
စာတုမဟာရာဇိကာ	၃၁	ဇေဋ္ဌကသီလံ	၃၄
စာပလ္လေန	၄၀၊ ၂၀၅	ဇောတိမာလိကံ	၁
စာရိကာ	၁၅၁	[ဈ-ဠ]	
စီဝရလူခံ	၃၁၁	ဈာနဖဿံ	၄၃
စေတနာရာသိ	၉၁	ဉာဏဇဝံ	၂၀၁
[ဆ]		ဉာဏထာမေန	၈၉
ဆဝါလာတံ	၃၂၀	ဉာဏဒဿနံ	၆၃
ဆာတကသုနခေဟိ	၂	ဉာဏေန	၉၉
ဆိဇ္ဇိတွာ	၃၃၂	ဉာတိဝသေန	၂၁
ဆိန္တမူလကေ	၂	ဉာတိဝိနာသော	၃၆၃
[ဇ]		ဉာတိ	၁၈၂၊ ၃၇၁
ဇနကံ	၁၀၃	ဉာယေ	၂၉၁
ဇမ္ဗောနဒံ	၁၅၈	ဉာယော	၁၈၂
ဇရာဇိက္ကာ	၁၂၇	[ဋ]	
ဇရာဇိက္ခေ	၃၈	ဋပနံ	၂၈၀
ဇရာသဘာဝံ	၃၉၅	ဋပေန္တိ	၈
ဇာလိနိ	၃၈၂	ဋာနံ	၁၆၈
ဇာတိ	၄	ဋာနာနိ	၃၂၆
		ဋာနေဟိ	၂၃

ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်	ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်
[တ]		[ထ]	
တံသမင်္ဂိ	၂၀	ထူပဿ	၄၅
တဏှာဂေဓေန	၂၀၉	ထေရော	၃၉
တဏှာဒုတိယော	၂၂၀		
တထာဇာတိကော	၉၀	[ခ]	
တဒဟု	၁၇၂	ဒက္ခိဏေယျော	၂၉၊ ၁၉၅
တနဘာဝါ	၁၀၇	ဒက္ခော	၉၀
တန္တကုလကဇာတော	၃၀၃	ဒမာ	၃၄၂
တပနိယာ	၃	ဒရထံ	၁၁၁
တပန္နိ	၃	ဒဿနိယာနိ	၃၂၆
တပေါဇိဂုစ္ဆာ	၃၆၆	ဒါနံ	၅၀
တပ္ပရာယဏတာ	၂၁	ဒါရုဏော	၃၇၀
တပ္ပသာဒတဂ္ဂရုတာဟိ	၁၉	ဒိဋ္ဌံ	၂၅၄
တမပရာယဏော	၃၁၆	ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနဝါဒါ	၃၉၁
တမ္ဗယတာယ	၁၂၁	ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနိယံ	၁၀၁
တာဝတိံသာ	၃၁၊ ၁၇၀	ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရံ	၂၇
တိဏပုပ္ဖကဇရော	၉၀	ဒိဋ္ဌဓမ္မိကာ	၆၀၊ ၈၆
တိတ္ထော	၅၆	ဒိဋ္ဌန္တံ	၄၃
တိတ္ထံ	၂၆၀	ဒိဋ္ဌိဇုကမ္ပံ	၂၀၊ ၂၁
တိတ္ထိယာ	၁၄၂	ဒိဋ္ဌိပဋ္ဌာသော	၄၆
တိဗ္ဗာနံ	၁၂၅	ဒိဋ္ဌိပုတ္တော	၄၄
တိရစ္ဆာနယောနိဂစ္ဆော	၁၄၇	ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ	၆၂
တိရိယံ	၂၃၇	ဒိဋ္ဌိသမ္ပဒါ	၆၂
တုစ္ဆာ	၃၀၉	ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နော	၂၂
တုစ္ဆော	၃၂၃	ဒိဋ္ဌိသိလသံဃာတေန	၁၀
တုဋ္ဌော	၂၆၃	ဒိဋ္ဌေကဋ္ဌေ	၂၇၅
တုသိတာ	၃၁၊ ၁၇၉	ဒိယုနကဝသေန	၅၀
တောဒေယျော	၃၅၉	ဒိဝါဋ္ဌာနံ	၈၀
[ထ]		ဒုက္ကဋ္ဌကမ္မကာရီ	၇၆
ထဒ္ဓါ	၂၆၁	ဒုက္ခဝနိကာ	၆၆
ထရုသိပ္ပံ	၉၇	ဒုက္ခသမုဒယော	၁၃၅

သံဝဏ္ဏိတပဒါနံ အနက္ခမဏိကာ

၄၀၇

ပဒါနက္ခမော

ပိဋကော်

[ခ]

ဒုက္ခာနံ
ဒုဂန္ဓကထံ
ဒုဂ္ဂဟိတေဟိ
ဒုစိန္တိတစိန္တိ
ဒုဋ္ဌာရုကော
ဒုတ္တပ္ပယာ
ဒုဇ္ဈိက္ခိတ္တံ
ဒုပ္ပဇဟတ္တာ
ဒုပ္ပဏ္ဏော
ဒုပ္ပနိတပရိသာ
ဒုဗ္ဘာသိတဘာသီ
ဒုမ္မင်္ဂနံ
ဒုရာသဒါ
ဒုလ္လဘာ
ဒုဿဿံ
ဒုဿီလော
ဒေဝုပပတ္တိ
ဒေဝါ
ဒေါဝစသတာ
ဒေါသော
ဒွင်္ဂုလကပ္ပေါ
ဒွါရေသု
ဒွိဟဝါရော
ဒွေမာတိကာဓရာ
ဒွေဋ္ဌကံ

၁၂၅

၉၄

၃၉

၇၆

၉၂

၅၇

၂၆

၅၅

၇၉၊ ၁၉၆

၂၁၆

၇၆

၆၆

၁၃၀

၅၅

၁၂၉

၂၅၊ ၈၀

၂၉၃

၁၄၇

၄၉

၁၇၀

၂၁၄

၁၁၅

၂၂၀

၈၉

၃၁၄

[ဝ]

ဓမ္မစက္ကံ
ဓမ္မဒဿာ
ဓမ္မဓရာ
ဓမ္မရာဇာ

၂၈၄

၁၈

၂၂၆

၈၁

ပဒါနက္ခမော

[ဝ]

ဓမ္မဝဝတ္ထာနံ
ဓမ္မိကော
ဓမ္မော
မိတိသမ္ပန္နံ
မိရော
ဓရဘတ္တံ
ဓဝပရိဘောဂါနိ

၂၇၄

၈၁

၇၃

၁၃၇

၃၉

၂၇၁

၂၉

[န]

နကုလပိတာ
နဇ္ဇော
နဋ္ဌလာဘသက္ကာရာ
နယဂ္ဂါဟေန
နဋ္ဌော
နာဂရိယော
နာနာကရဏံ
နာဠိကယန္တိ
နိက္ခိတ္တဓနေန
နိက္ခိတ္တဓရာ
နိဂ္ဂလိတုံ
နိဗ္ဗာဏု
နိစ္စလိကံ
နိစ္စေလော
နိစ္ဆာတော
နိတ္တေဇတံ
နိဒါနံ
နိဒ္ဒါက္ခော
နိန္ဒာတပါပကော
နိပတန္တိ
နိပ္ပက္ခလနဋ္ဌေန
နိပ္ပပဉ္စတံ

၃၀၈

၂၄၂

၁၆၀

၈၄

၄၀

၁၀၃

၈၃

၂၄၈

၈၉

၁၉၃

၂၉

၁၃၁

၂၄၇

၂၁၉

၁၆၇

၁၆၃

၄၈

၁၁၈

၂၀၇

၈၉

၄၄

၃၀၃

ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော	ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော
[၁]		[၁]	
ပဏ္ဍရကံ	၃၀၇	ပရိဏမန္တံ	၁၁
ပဏ္ဍိတပညတ္တာနိ	၁၂၃	ပရိဏာဟံ	၃၁၀
ပဏ္ဍိတော	၉၀	ပရိတဿတိ	၂၇၀
ပတိဗာဟိတံ	၁၀၇	ပရိတ္တံ	၁၁၆
ပတ္တက္ခန္ဓော	၁၆၃	ပရိတ္တသုဘာ	၃၂
ပတ္တလုခံ	၃၁၁	ပရိတ္တာဘာ	၃၁
ပတ္တနာ	၃၂	ပရိဒေဝေါ	၅
ပတ္ထေယျာသိ	၁၆၃	ပရိပက္ခော	၃၀
ပဒံ	၂၅၆	ပရိပါစနံ	၁၄၅
ပဒကော	၁၃၂	ပရိပုဏ္ဏံ	၁၅၆
ပဒပရမော	၃၃၅	ပရိပုဏ္ဏာ	၈၅
ပဒရာ	၁၉၄	ပရိယန္တရဟိတံ	၂၄၆
ပဒါနိ	၃၅၅	ပရိယာယန္တိ	၁၅၀
ပဒိပေယျံ	၇၉၊ ၃၁၇	ပရိယေသတိ	၂၅
ပဒုဋ္ဌစိတ္တော	၂၂	ပရိဝဇ္ဇော	၃၇၁
ပဒုမံ	၁၁၀	ပရိသတိ	၃၅၉
ပဓာနာနိ	၂၃၀	ပရောပရာနိ	၃၀၁
ပန္နဒူဟနစောရော	၁၂၉	ပလာလပိဋကံ	၂
ပမာဒေန	၁၃၉	ပလာလဝဋ်	၂
ပယိရူပါသနံ	၁၇	ပလာသော	၆၅
ပယောဂဝိပတ္တိ	၁၀၆	ပလိသပရိဝတ္တိကံ	၂
ပယောဂသမ္ပတ္တိ	၁၀၆	ပလ္လင်္ကေ	၁၁၉
ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တိ	၁၇၉	ပဝခုတိ	၂၉၀
ပရာဓိပ္ပါယော	၃၁၆	ပဝတ္တိနိ	၁၂၃
ပရာယဏံ	၁၇	ပဝါဒါ	၃၀၉
ပရိက္ခယေန	၁၀၀	ပသန္ဓကာရံ	၁၇
ပရိညံ	၂၁၁	ပသန္ဓာနံ	၂၉၀
ပရိညာပါရဂူ	၂၄၀	ပသဝန္တိ	၈၆
ပရိဏတံ	၁၁	ပဟဋမတ္တံ	၁၉၀
ပရိဏမတိ	၂၃၉	ပဟာနပါရဂူ	၂၄၀

ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်	ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်
[၁]		[၁]	
ပဟာယ	၂၄	ပိဏ္ဍပါတက္ခေတ္တံ	၂၇၁
ပဟာရသာနေတ္ထံ	၁	ပိတာ	၂၂
ပဟေဏကသက္ကာရော	၂၀၆	ပိတာမဟယုဂေါ	၁၃၀
ပဟောတိ	၁၆၈	ပိယစက္ခုနိ	၁၉၄
ပါကတိန္ဒြိယာ	၄၀	ပိဟိတတ္တာ	၃၆၄
ပါဠိပဒိကံ	၂၇၁	ပိဟိတမုခေါ	၃၂၃
ပါဠိယေက္ကံ	၉၇	ပိဏိတံ	၃၀၉
ပါဠိဟာရိယံ	၁၃၉	ပိတိမနဿ	၁၉၄
ပါဠိဟာရိယပက္ခော	၁၁၈	ပုတ္တုဿာ	၇၉၊ ၃၁၇
ပါဏာတိပါတီ	၃၈၆	ပုဂ္ဂလနိမိတ္တံ	၉၈
ပါဏာတိပါတော	၁၇၅	ပုညကမ္မံ	၁၂၁
ပါတိမောက္ခံ	၃၅	ပုညက္ခေတ္တံ	၁၉၆
ပါတိမောက္ခော	၃၅	ပုညာဘိသန္ဓာ	၃၀၆
ပါနံ	၃၆၉	ပုဋ္ဌောသံ	၃၆၁
ပါပဏိကံ	၂၆၈	ပုပ္ဖဘာဏီ	၉၄
ပါပဓမ္မော	၈၀	ပုဗ္ဗကာရံ	၂၅
ပါပမိတ္တတာ	၄၉	ပူဝသုရာ	၃၀၅
ပါရဂူ	၁၂၉	ပေက္ခာပေန္တိ	၄၄
ပါရိပန္နိကေ	၂၄၈	ပေတဒက္ခိဏံ	၃၁၅
ပါရိပန္နိကော	၁၂၉	ပေတ္တိဝိသယော	၁၄၇
ပါရိပုရိ	၃၁၀	ပေသလာနံ	၆၇
ပါရိသဇ္ဇာ	၁၁၇	ပေါတ္တကော	၂၆၇
ပါရိသုဒ္ဓိပဓာနိယင်္ဂါနိ	၃၆၄	ပေါနောဘဝိကာ	၂၃၁
ပါသံသာ	၁၃၉	ပေါရိယာ	၃၀၃၊ ၃၂၁
ပါသန္တိ	၂၉၈	ပေါရိ	၆၁
ပါသာဒိကာ	၃၆၈		
ပါဟုတံ	၉၇	[၁]	
ပါဟုနေယျော	၁၉၅	ဖလကစီရံ	၂၆၇
ပါဠိ	၂၄၇	ဖလိတာယ	၁၇၂
ပါဠိယာ	၂၆	ဖာသုကံ	၉၀
		ဖုဋ္ဌါ	၂၃၃

ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်	ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်
[ဗ]		[ဘ]	
ဗန္ဓနာဂါရိကော	၃၇၀	ဘဂဝံနေတ္ထိကာ	၁၆၉
ဗလံ	၂၉၁	ဘဂဝံပဋိသရဏာ	၁၇၀
ဗဟလရာဂံ	၂၇၇	ဘဂဝံမူလကာ	၁၆၉
ဗဟလာနံ	၁၂၅	ဘဂ္ဂါ	၃၆၆
ဗဟိဒ္ဓါသံယောဇနော	၃၂	ဘဇနံ	၁၇၂၇၀
ဗဟုဿုတာ	၂၂၆	ဘဏ္ဍနဇာတာ	၁၉၄
ဗဟူ	၁၁၆	ဘဠြေန	၃၈
ဗဠိသမံသိကံ	၂	ဘန္တစိတ္တော	၂၀၅
ဗာလနိမိတ္တာနိ	၇၆	ဘပံ	၇
ဗာဟုဗလီ	၁၁၅	ဘယဒဿီ	၃၇
ဗာဟုလိကာ	၁၉၃	ဘဝဒိဋ္ဌိ	၄၉
ဗိလင်္ဂထာလိကံ	၁	ဘဝနေတ္ထိ	၂၂၁
ဗီဇဂါမော	၃၇၃	ဘဝါဘဝေါ	၂၂၈
ဗုဒ္ဓါ	၄၅	ဘဝေသနာ	၂၉၅
ဗုဒ္ဓါပဒေသော	၃၅၅	ဘဝေါ	၂၂၈
ဗောဓိသတ္တော	၂၀၂	ဘသ္မပုဋ်	၃၉၃
ဗျဉ္ဇနံ	၂၆	ဘာဇနံ	၁၂၇
ဗျဉ္ဇနာနိ	၃၅၅	ဘာရဟာရော	၁၉၁
ဗျာကရဏံ	၁၃၂	ဘာဝနာပါရဂူ	၂၄၈
ဗျာဓိတံ	၁၁၆	ဘာဝနာဗလံ	၉
ဗျာပဇ္ဇတိ	၉၂	ဘိက္ခုဂဏနာ	၅၂
ဗျာပါဒေါ	၁၉၉	ဘုတ္တပါတရာသာ	၁၆၇
ဗျာဝဋ္ဋာ	၃၃၂	ဘူတဂါမော	၃၇၃
ဗြဟ္မကာယိကာ	၃၂၈	ဘူမိ	၃၈
ဗြဟ္မစရိယေသနာ	၂၉၅	ဘေရဏ္ဍကံယေဝ	၁၆၅
ဗြဟ္မစရိယောဂဓံ	၁၃၈	ဘောဂက္ခန္ဓော	၃၇၁
ဗြဟ္မဒေယျံ	၂၅၄	ဘောဂဗျသနံ	၃၆၃
ဗြဟ္မပါရိသဇ္ဇာ	၃၁		
ဗြဟ္မပုရောဟိတာ	၃၁		
ဗြဟ္မဝိဟာရာ	၁၆၀		

[မ]

မံသဝဏ္ဏိဇ္ဇာ

၂၅

မဂဓမဟာမတ္တော

၃၅၉

သံဝဏ္ဏိတပဒါနံ အနုက္ကမဏိကာ

၄၁၃

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော	ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော
[ယ - ရ]		[လ]	
ယောနိ	၈၅၊ ၃၁၃	လပါ	၂၆၁
ရက္ခန္တိ	၈	လပိတလာပနော	၁၃၈
ရတ္တညမဟန္တံ	၂၄၅	လာမကဓမ္မော	၃၁၅
ရတ္တပဋ္ဌေန	၁၁၆	လုဇ္ဇနဋ္ဌေန	၃၈၁
ရတ္တိဋ္ဌာနံ	၈၈	လုဒ္ဓေါ	၃၇၀
ရထကာရာ	၇၉၊ ၃၁၇	လူခံ	၃၀၉
ရထိယံ	၂၆၈	လောကစိန္တာ	၃၁၅
ရာဂဝိရာဂေါ	၁၈	လောကနိရောဓော	၂၄၉
ရာဂါနုဗ္ဗိသိတေန	၃၂၇	လောကဝဇ္ဇဝသေန	၁၇၀
ရာဟုမုခကမ္မကာရဏံ	၁	လောကာယတံ	၁၃၂
ရိတ္တကော	၃၂၃	လောကုတ္တရာ	၄၂
ရိတ္တဿာဒေါ	၂၁၄	လောဘံ	၁၁၀
ရိတ္တာ	၃၈၉	လောဘော	၁၇၀
ရုက္ခဒုဿံ	၂၆၇	[ဝ]	
ရုက္ခမူလံ	၂၆၃	ဝစနံ	၉၄
ရုစ္စတိ	၉၀	ဝဇ္ဇေသု	၃၇
ရူပကုဋ်	၃၇၄	ဝဋ္ဋသုခံ	၄၇
ရူပနိမိတ္တံ	၉၈	ဝဓိ	၂၄၄
ရူပပရိဂ္ဂဟော	၃၄၀	ဝဏ္ဏပေါက္ခရတာ	၃၆၈
ရူပပ္ပသန္ဓော	၃၀၉	ဝဏ္ဏေန	၁၅
ရူပါရမ္မဏံ	၄၇	ဝဏ္ဏော	၂၁၃
ရူပိနော	၂၈၆	ဝတ္ထံ	၃၆၉
ရောဂေါ	၁၄၃	ဝဓေန	၁၇၁
[လ]		ဝဓော	၃၇၄
လက္ခဏကော	၇၉၊ ၃၁၇	ဝနပတ္တိ	၃၈၀
လဂတိ	၉၂	ဝန္တမလော	၃၉
လဇ္ဇဝံ	၆၀	ဝယော	၁၂၄၊ ၁၃၃
လဇ္ဇာ	၇	ဝယောဝုဒ္ဓါ	၁၂၇
လဒ္ဓကံ	၁၈၀	ဝယောဝုဒ္ဓေ	၃၈
လဒ္ဓေါကာသာ	၁၂၉	ဝရပုရိသာနံ	၁၃၈

ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်	ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်
[•]		[•]	
ဝသဝတ္တိ ဒေဝတာ	၃၁	ဝိနိပတိတတ္တာ	၃၈၄
ဝသိပ္ပတ္တိ	၁၃၇	ဝိနောတာ	၁၆၉
ဝဿသတဇိဝိ	၂၈	ဝိနောဒေဝီ	၂၃၂
ဝဿသတာယုကော	၂၈	ဝိပဉ္စိတညူ	၃၃၄
ဝဋ္ဋဉ္စနကဝသေန	၈၉	ဝိပတ္တိ	၂၅
ဝဋ္ဋဉ္စန္ဒိ	၃၃၈	ဝိပရိဝတ္တိတွာ	၃၃၂
ဝါကစီရံ	၂၆၇	ဝိပဿနာ	၆၂
ဝါစင်္ဂ	၁၆၂	ဝိပုလဗလာ	၃၂
ဝါဒိနော	၁၃၀	ဝိပုလလာဘီ	၁၅၈
ဝါဒိယာ	၃၆၆	ဝိဗ္ဗန္တစိတ္တာ	၄၀
ဝါလကမ္ပလံ	၂၆၇	ဝိဘဝဒိဋ္ဌိ	၄၉
ဝါလဂ္ဂံ	၃၀၂	ဝိမတိ	၃၁၄
ဝါဠုရူပါနိ	၁၅၈	ဝိရဇ္ဈနပဉ္စ	၂၉
ဝိကိဏ္ဍဝါစာ	၄၀	ဝိရာဂူပသဉ္စိတာ	၃၅၄
ဝိကိဏ္ဍဝါစော	၂၀၅	ဝိရာဂေါ	၂၃၈
ဝိက္ကာယိကဘဏ္ဍိ	၈၉	ဝိရောစမာနာ	၁၈၄
ဝိဂတဒရထော	၁၉၄	ဝိလိဝကောရကာ	၇၉၊ ၃၁၆
ဝိဂတမစ္ဆရိယမလံ	၁၂၁	ဝိဝဋ္ဌေဟိ	၄၀
ဝိဂ္ဂါဟိကကထံ	၁၆၃	ဝိဝဋ္ဌသုခံ	၄၇
ဝိဃာတော	၁၈၀၊ ၂၆၃	ဝိဝဋ္ဌာနုပဿနာ	၂၇၅
ဝိစိတြအက္ခရာ	၄၂	ဝိဝဋ္ဌော	၃၃၇
ဝိစိနန္ဒာနံ	၁၈၄	ဝိဝါဒမူလဘူတာ	၈၆
ဝိစိနာတိ	၂၂၂	ဝိဝါဒါပန္နာ	၁၉၄
ဝိဇ္ဇန္တရိကာယ	၂၉၂	ဝိဝိဓသဿာနံ	၁၂၉
ဝိဇ္ဇာဘာဂိယာ	၂၈	ဝိဝေကနိဿိတံ	၁၀
ဝိတ္တဗ္ဗနံ	၁၄၅	ဝိသံယောဂါ	၂၃၁
ဝိဇ္ဇေ	၁၉၃	ဝိသံယောဂါယ	၃၅၆
ဝိဝေပုတ္တေ	၇၅	ဝိသက္ကတိ	၃၈၃
ဝိနယော	၇၃	ဝိသဋ္ဌာ	၃၈၃
ဝိနဠိကတာ	၈၇	ဝိသဟာ	၃၈၃

ပဒါနုတ္တမော	[သ]	ပိဋကော်	ပဒါနုတ္တမော	[သ]	ပိဋကော်
သတ္တဝါနိဇ္ဇာ		၂၅	သမာ		၃၄၂
သတ္တသုညံ		၄၂	သမာဒဟိတဗ္ဗံ		၃၂၀
သတ္တဝါနိဇ္ဇာ		၂၄	သမာဒါနံ		၁၈၅
သဒ္ဓန္တရေ		၁၁၉	သမာပတ္တိကုသလတာ		၅၉
သဒ္ဓဿ		၃၂၆	သမာပတ္တိပါရဂူ		၂၄၉
သဒ္ဓါမူလိကာ		၂၀	သမုဒါစရန္တိ		၃၅၄
သဒ္ဓါယိကာ		၁၇၇	သမူဟတာ		၂၉၆
သဒ္ဓါဝိမုတ္တော		၄၃	သမ္ပဇ္ဇမာနေ		၁၂၉
သဒ္ဓေါ		၅၇	သမ္ပရာယိကာ		၆၈
သန္တတာယ		၉၉	သမ္ပဟဋ္ဌံ		၁၅၈
သန္တာသံ		၁၉	သမ္ပာပကံ		၁၃၅
သန္တိန္ဒြိယာ		၂၅၃	သမ္မောဓိ°		၂၃၃
သန္တာဂါရံ		၃၇၀	သမ္မောဓိပရာယဏော		၁၈၇
သန္တိဋ္ဌိကော		၁၂၈	သမ္ဘဝေါ		၁၁၇
သန္တာရေန္တိ		၈	သမ္ဘာရသံပုတ္တာ		၃၀၅
သန္တိယတိ		၂၁၅	သမ္ဘံ		၂၉၈
သန္တိတောဒကံ		၁၆၅	သမ္ဘတာ		၁၃၀
သန္တိဝါသံ		၄၆	သမ္မောဒနိယံ		၁၄
သပ္ပစ္စယံ		၂၁၁	သမ္မောဒိတံ		၁၃
သပ္ပါဒိတာရိယံ		၂၁၁	သယနံ		၁၇၈
သပ္ပါယသမ္ပဇေညံ		၃၇၆	သရဏံ		၁၇
သပ္ပိတေလေန		၃၇၀	သရဏဂမနံ		၂၀
သပ္ပိတိကံ		၄၇	သရဏဂမနာနိ		၁၈
သပ္ပုရိသော		၃၈၆	သရသဘေဒေါ		၈၇
သဗျာဗဇ္ဈိ	၉၁၊ ၃၈၈		သရာဂါယ		၃၅၆
သဗြဟ္မကာနိ		၉၇	သရီရသဏ္ဌာနေန		၃၆၉
သမတ္တကာရီ		၁၈၆	သရီရသမ္ဘဝါနံ		၁၂၅
သမထော		၆၂	သလာကဘတ္တံ		၂၇၁
သမနုညော		၂၂၀	သဝနံ		၉၂
သမသီဟော		၂၈၂	သဝန္တိ		၈၆

သံဝဏ္ဏိတပဒါနံ အနုက္ကမဏိကာ

၄၁၇

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်	ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်
[သ]		[သ]	
သဿုသသုရပက္ခိကာ	၁၈၂	သုကုမာရာ	၉၅
သဟတန္တိကံ	၁၇၄	သုက္ကံ	၃၈၇
သဟဓမ္မိကော	၁၂၉	သုက္ကပက္ခေ	၁၀၉
သဟဗျတာ	၂၀၅၊ ၃၂၈	သုက္ကသပ္ပဋိဘာဂါ	၉၅
သဟဿထာမံ	၁၁၉	သုခံ	၂၉၁
သဟဿဘဏ္ဍိကံ	၂	သုခပ္ပဋိသံဝေဒီ	၁၆၇
သဟာယာ	၉၄	သုဂန္ဓကထံ	၉၄
သာကန္တာယ	၃၆၃	သုစိဓမ္မော	၃၁၅
သာခလျံ	၆၀	သုစိမိတ္တော	၉၄
သာခါ	၁၉၄	သုတဓရော	၂၄၇
သာဇီဝေါ	၃၇၁	သုတသန္တိစယော	၂၄၇
သာဏာနိ	၁၉၂	သုဒဿာ	၃၂
သာတ္ထကသမ္ပဇညံ	၃၇၆	သုဒဿီ	၃၂
သာထလိကာ	၄၁၊ ၁၉၃	သုဒ္ဓကောသေယျံ	၁၅၈
သာမညံ	၂၀၃	သုဒ္ဓသီသာ	၃၈၅
သာမညတ္ထံ	၂၀၃	သုန္ဒရံ	၁၅၇
သာရဘာဝံ	၁၄၄	သုပရိကမ္မကတံ	၁၅၈
သာရာဒါနိ	၁၀၁	သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓါ	၂၄၇
သာရေတိ	၃၂၅	သုဗ္ဗစော	၄၉
သာလောဟိတာ	၁၈၂	သုဘကိဏ္ဍာ	၃၂
သာဝဇ္ဇော	၂၄၊ ၃၃၅	သုဘာ	၃၁
သိက္ခာပဒါနိ	၁၉၁	သုမနုပ္ပကုမ္ဘေန	၁၁၇
သိင်္ဂံ	၂၆၁	သုမ္ဘကပတ္တဓရေ	၈၀
သိနာနံ	၂၆၈	သုရာပါနမေဝ	၂၂၀
သိလာစေတိယဋ္ဌာနံ	၁၂၂	သုဝိနိတပရိသာ	၂၁၆
သိဿဘာဝုပဂမနံ	၂၁	သေဋ္ဌံ	၉၄
သီတိဘူတော	၁၆၇	သေယျော	၉၆
သီဒတိ	၃၈၅	သေဝနံ	၁၇၊ ၂၈၀
သီလဝိသုဒ္ဓိ	၆၂	သောစဗျံ	၆၁
သီလသမ္ပဒါ	၆၂	သောတာနုဂတာနံ	၃၆၁

ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်	ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်
[သ]		[ဟ]	
သောပေဉ်န	၁၃၉	ဟလာဟလံ	၃၂
သောရစုံ	၆၀၊ ၃၀၉	ဟာယတိ	၉၄
သောသာနိကံ	၂၆၈	ဟိံသတိ	၁၉
[ဟ]		ဟိတာနိ	၉၀
ဟံသဝဋ္ဋကစ္ဆန္ဓေန	၁၈၁	ဟိတေ	၁၉
ဟတတ္တာ	၁၅၃	ဟုဟုက်ဇာတိကေန	၂၄၅
ဟတ္ထပဇ္ဇောတိကံ	၁	ဟေတု	၄၈
ဟဒယလောဟိတံ	၂၈	ဟေမန္တိကော	၁၁၉
ဟရန္တာ	၁၂၆		

အင်္ဂုတ္တရနိကာယ ခုတိယဘာဏ

သောဓနပတ္တိ

ပိဋေ ပဋိပတ္တိ	အသုပ္ပပါဌော	သုပ္ပပါဌော
၂၆၄ ၁၁	ဝိသာလော ယထာ	ဝိသာလော ၈ ယထာ [သုတ္တနိပါတ်-ဋ္ဌာ-၆၇-ပိဋေ ပဿိတဗျံ။]
၂၆၄ ၁၇	ကုလဝံသံ ဌပေဿာမိ	ကုလဝံသံ ဌပေဿာမိ [ဒီ ၃-၁၅၄-ပိဋေ]
၂၆၄ ၁၈	ဝံသာနုရက္ခဏတ္ထာယ ပဝေဏိပါလကော	ဝံသာနုရက္ခဏော ပဝေဏိပါလကော [ပိသုပ္ပိ ၁-၉၅၊ ဓမ္မပဒ-၉၂-၂၄၄ပိဋေသု]
၂၆၄ ၂၈	ခု ၄-၉-ပိဋေ အပဓါနေ	ခု ၁-၂၈၅၊ ခု ၃-၉-ပိဋေသု။ ဒီ-၆၆ ၃-၂၂၁-ပိဋေပိ ပဿိတဗျံ။

န-ဗ-သ-စ-၁၅၀-အံ-ဇီ ၂-၆-၉-၆၁-၃၀၀၀

